Norsk Lovtidende.

2den avdeling.

Samling av love, resolutioner m. m.

Utgit efter offentlig foranstaltning.

1910.

Utgiver: **Fred. T. Salicath.**

Kristiania.
Grøndahl & Søns boktrykkeri.

Norsk Lovtidende.

2den avdeling.

Samling av love, resolutioner m. m.

Utgit efter offentlig foranstaltning.

1910.

1ste Hefte

Norsk Lovtidende

2den avdeling.

1910.

Skrivelse fra medicinaldirektøren om, at en prøve av præparatet »Common sense Exterminator« efter analysen indeholder gult fosfor. Det kan derfor alene indføres og forhandles av apotekere og andre, som er berettiget dertil efter lov av 16 mai 1904 og handelsloven av 16 juli 1907. 4 janr.

Kongelig resolution*), hvorved i henhold til lov av 22 mai 1875 angaaende dramatiske og andre offentlige forestillinger m. v. meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Modums herred, Buskeruds amt, under 4 oktober 1909 fattede beslutning til vedtægt om avgift av offentlige forestillinger, hvilken vedtægt træder istedenfor den ved kongelig resolution av 16 april 1909 stadfæstede vedtægt for herredet om samme gjenstand. 6 janr.

Kongelig resolution**), hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flateindhold av 500 hektar nedsættes i medhold av paragraffens 3dje punktum for Storelvedalens herred, Hedemarkens amt, indtil videre til 100 hektar. 6 janr.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

Kongelig resolution**), hvorved bestemmes: 6 janr.

1. I medhold av lov om havne- og ringevæsenet m. v. av 10 juli 1894 § 30 tillates inden Fredrikstads og Sarpsborgs havnedistrikter for tidsrummet indtil 31 mars 1910 at opkræve en isavgift av fartøier, der søker hvilkensomhelst av de to byers havner efter de ved kongelig resolution av 16 februar 1901 og senere reso-

*) Bekjendtgj. 7 janr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 1, hvor vedtægten er indtat.

**) Bekjendtgj. 7 janr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 1.

6 janr. lutioner senest av 5 januar 1909 fastsatte avgiftsbestemmelser.

2. Bestemmelsen træder straks i kraft.

6 janr. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes:

A. a. At 1 toldopsynsmandspost av 2den klasse i Larviks tolddistrikt, Tønsbergs toldstedsdistrikt, Sandøsunds station, inddrages fra 1 juli 1910 mot, at der fra samme tid oprettes 1 toldopsynsmandspost av 1ste klasse sammesteds.

b. At 1 uthavnsbetjentpost i Arendals tolddistrikt, Lillesands toldstedsdistrikt, Homborsunds station, inddrages fra 1 juli 1910 mot, at der fra samme tid oprettes 1 toldopsynsmandspost av 1ste klasse sammesteds.

B. — — — — —

6 janr. **Kongelig resolution,** hvorved meddeles approbation i henhold til lov om bykommunernes skattevæsen av 15 april 1882 § 30 paa den av Lillehammers bystyre i møte den 20 december 1909 vedtagne beslutning, indeholdende forandring i de gjældende regler for skatteligningen i kjøpstaden.

8 janr. **Kongelig resolution***), hvorved i medhold av lov om fiskerier i Søndre og Nordre Trondhjems amter av 3 juli 1909 §§ 1 og 25 bestemmes:

1. At fiskeværet Titran, Sørfrøya herred, samt fiskeværet Halten og fiskeværet Kya med Humlingvær og Vaagsvær, Nordfrøya herred, Søndre Trondhjems amt, hver skal utgjøre et opsynsdistrikt, inden hvilke indtil videre ansættes særskilt opsyn til ordens opretholdelse under torskefisket i det tidsrum, som bestemmes av amtmanden i nævnte amt.

2. At denne bemyndiges til i det anførte øiemed og under hensyn til den til enhver tid hertil givne stortingsbevilgning at anta det fornødne antal opsynsbetjenter og bestemme deres godtgjørelse samt at utfærdige de nærmere forskrifter for opsynets virksomhet m. v.

3. At de ansatte opsynsbetjenter tillægges myndighet til at utfærdige forelæg i alle saker angaaende forseelse mot den heromhandlede lov og mot de med hjemmel i den besluttede vedtægter.

Nærværende resolution træder i kraft straks.

---

*) Bekjendtgj. 11 janr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 2.

Kongelig resolution *), hvorved i medhold av lov om laks- og sjø-ørretfiskerierne m. v. av 8 april 1905 §§ 29 og 30 a, jfr. § 39, bestemmes: 8 janr.

1. At det paa en strækning utenfor Gaulaelvens utløp i Indre Holmedals herred, Nordre Bergenhus amt, der utad begrænses av en ret linje, trukket fra det punkt i Kvitenæset, hvor den gamle fredningslinje var punktert, til et punkt i sydøstlig retning 350 meter øst for (indenfor) Skykkeelven, — indtil videre skal være forbudt at benytte kilenot, lakseværp, sættegarn eller lignende redskaper saavel som kastenot.
2. At paa strækningen utenfor denne linje til en ret linje, trukket fra Lendingenæset i nordvestlig retning til A. Lundes baatbrygge nedenfor Lundes have, alene tillates bruk av forannævnte redskaper fra tirsdag eftermiddag kl. 6 til fredag eftermiddag kl. 6.
3. At der paa strækningen fra sidstnævnte linje til en ret linje, trukket fra ytterste punkt av Baatvignæset til dampskibsbryggens vestre hjørne (Sveensundet), fredes for førnævnte redskaper samt drivgarn.
4. Foranstaaende bestemmelser skal ikke være til hinder for bruk av sættegarn og lignende redskaper samt av kastenot i det tidsrum, da laksefiske ikke lovlig kan foregaa i Gaulaelven.
5. Kongelig resolution av 4 december 1869 om bruk av not og sættegarn ved Gaulaelvens utløp ophæves.
6. Overtrædelse av ovennævnte bestemmelser er belagt med straf.

Kongelig resolution *), hvorved i medhold av lov om laks- og sjø-ørretfiskerierne m. v. av 8 april 1905 § 29 bestemmes, at den ved kongelig resolution av 13 mai 1908, litr. A, p. 1, fredede strækning ved Sogndalselvens utløp, Stavangers amt, indskrænkes til at omfatte, hvad der ligger indenfor en linje, trukket fra sydvestlige pynt av Haaholmen tvers over Græsholmen og derfra over Grautaskjær til fastlandet paa vestsiden av elvemundingen (Grautapynten). 8 janr.

Kongelig resolution *), hvorved i medhold av lov om laks- og sjø-ørretfiskerierne m. v. av 8 april 1905 § 39 bestemmes, at den ukentlige fredningstid (jfr. nævnte lovs § 20) for fiske i sjøen i Nedenes amt indtil videre sættes til tiden fra lørdag eftermiddag kl. 6 til mandag eftermiddag kl. 6. 8 janr.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes, at gudstjenesterne i Stavangers bys menigheter herefter skal 8 janr.

*) Bekjendtgj. 11 janr. i Lovtid 1ste avd. nr. 2.

8 janr. fordeles likelig mellem sognepresten og den residerende kapellan saaledes, at de vekselvis forretter høimesse- og aftensangs-gudstjenesterne undtagen 1ste dag av de 3 store høitider, paa hvilke sognepresten præker til høimesse og den residerende kapellan til aftensang.

8 janr. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes:

I. I henhold til lov om geistlige embedsmænds og kirkesangeres lønning av 14 juli 1897 § 32, 3dje led, tillates det, at der av det beløp, hvormed indtægtene av Fagerborgs sogneprestembede i Kristiania overstiger kr. 6000,00 om aaret, fra 1 januar 1909 at regne og indtil videre anvendes indtil kr. 3000,00 aarlig til lønning av en midlertidig hjælpeprest i menigheten.

II. I henhold til lov om geistlige embedsmænds og kirkesangeres lønning av 14 juli 1897 § 32, 3dje led, tillates, at der av det beløp, hvormed indtægtene av Frogners sogneprestembede i Kristiania overstiger kr. 6000,00 om aaret, fra 1 januar 1909 at regne og indtil videre anvendes indtil kr. 3000,00 aarlig til lønning av en midlertidig hjælpeprest i menigheten.

8 janr. **Kongelig resolution,** hvorved bl. a. nedenstaaende ændrede reglement for Sjøfartsraadet approberes:

§ 1. Sjøfartsraadet har til opgave at bistaa Sjøfartskontoret som en raadgivende institution ved at avgi uttalelser om de spørsmaal av interesse for skibsfarten, som blir forelagt det.

§ 2. Sjøfartsraadet bestaar av 12 medlemmer, hvorav 3 skibsredere, 3 skibsførere, 3 sjømænd av dæksbesætningen og 3 sjømænd av maskinbesætningen.

Av skibsrederne skal ett medlem repræsentere den almindelige fragtfart med dampskibe, ett medlem rutefarten og ett medlem seilskibsfarten.

Av skibsførerne skal én være eller ha været fører av lastedampskib, én fører av passagerdampskib i kystfarten og én fører av seilskib.

Av dæksbesætningen skal ett medlem være eller ha været styrmand og to medlemmer helt underordnede sjømænd.

Av maskinbesætningen skal ett medlem være eller ha været maskinist og to medlemmer fyrbøtere.

Ett av raadets medlemmer bør derhos være fortrolig med havfiske-bedriften.

§ 3. For at komme i betragtning ved valg av medlemmer til Sjøfartsraadet avgives indstilling fra de sjøfartskorporationer, der er organisert som faglige landsforeninger eller som

— om end i navnet lokale — i virkeligheten repræsenterer fag- 8 janr.
lige landsinteresser.

Departementet fastsætter for hvert enkelt tilfælde hvilke korporationer, som skal avgi indstilling, samt hvormange navn, indstillingen skal lyde paa.

§ 4. Blandt de saaledes foreslaaede beskikker Kongen Sjøfartsraadets medlemmer tillikemed to varamænd — første og anden — for hvert medlem. Deres funktionstid er 3 aar.

Ved raadets sammensætning skal tages hensyn til, at alle landsdele, hvorfra sjøfart drives, saavidt mulig blir særskilt repræsentert inden raadet.

§ 5. Sjøfartsraadets uttalelse indhentes i almindelighet ved Sjøfartskontorets foranstaltning skriftlig fra hvert medlem. I vigtige tilfælde kan Handelsdepartementet indkalde Sjøfartsraadets medlemmer til personlig fremmøte i Kristiania.

§ 6. Raadets medlemmer vælger for hvert sammenkaldt møte en formand inden sin midte.

§ 7. Over raadets uttalelser fører Sjøfartskontoret en protokol, som, naar dets medlemmer er indkaldt til møte, benyttes som forhandlingsprotokol.

§ 8. Ved møter av Sjøfartsraadet blir kun de fattede beslutninger at optegne og underskrive uten referat av de forutgaaende forhandlinger.

§ 9. Ved personlig fremmøte av Sjøfartsraadets medlemmer efter indkaldelse tilkommer der disse skyss og diæt som for stortingsmænd bestemt.

§ 10. Foruten de valgte medlemmer har efter speciel indkaldelse fra Sjøfartskontoret skibsinspektørerne eller én eller flere av skibstilsynsmændene adgang til at delta i forhandlingene, naar Sjøfartsraadet er indkaldt til møte, dog uten stemme.

Rundskrivelse fra Finansdepartementet til amtmændene: 8 janr.

Ved departementets rundskrivelser av 15 januar 1879, ltr. A, og 31 mars 1892 er det vedkommende indtægtene av statskassens utestaaende fordringer paalagt rikets oppebørselsbetjenter at avgi speciel indberetning til departementet angaaende indbetaling av avdrag, renter eller efterskudsrenter, for hvilke ikke beregning er utfærdiget, for at beløpene, efter at indtægtsordre er utstedt, kan optages i vedkommende regnskap og halvaarsindberetning.

Man skal be de inden amtmandens distrikt ansatte oppebørselsbetjenter meddelt, at der herved nu i disse bestemmelser gjøres den forandring, at der av oppebørselsbetjentene fremtidig ikke blir at avgi saadanne specielle indberetninger til departementet, forsaavidt angaar indbetalte efterskudsrenter

8 janr. og rentesrenter, men alene for indbetalte ekstraordinære kapitalavdrags vedkommende. De i budgetaarets løp indbetalte efterskudsrenter og rentesrenter blir — uten at der for samme utfærdiges nogen indtægtsordre herfra — i en samlet sum at indtægtsføre i regnskapet over statskassens utestaaende fordringer og i 2den halvaarsindberetning angaaende samme. Over disse rentebeløp blir derhos umiddelbart efter regnskapsaarets utløp at indsende hertil en specificert fortegnelse, utvisende renternes fordeling paa de forskjellige fond, debitorernes navn, det beløp, hvorav efterskudsrenterne er beregnet, samt forfalds- og betalingsdagen. For havfiskefondenes vedkommende blir indberetning om manglende betaling efter 2 maaneders forløp fra forfaldsdag nu som tidligere at avgi hertil.

I forbindelse med foranstaaende skal man bemerke, at det jevnlig hænder, at der til dette departement indkommer andragender og ekspeditioner vedkommende Jorddyrkningsfondet og havfiskefondene, som efter sin art skal behandles av vedkommende fagdepartement, henholdsvis Landbruksdepartementet og Handelsdepartementet. Til undgaaelse av den herved bevirkede unødige forsinkelse av sakenes ekspedition skal man be de til amtmandens embedsdistrikt hørende oppebørselsbetjenter anmodet om for fremtiden til dette departement kun at indsende saker, som vedkommer laanenes utbetaling og indfordring. Til vedkommende fagdepartement blir derimot at indsende de ekspeditioner, som angaar laanenes forvaltning og bestyrelse, saaledes eksempelvis andragender om panteretsfrafaldelser, prioritetsvikelser, spørsmaal om sjøpantekravs anerkjendelse og indløsning av det offentlige, laanenes overtagelse av nye eiere, utstedelse av skjøte til saadanne, laanenes fordeling paa flere bruk eller debitorer og forandringer i laanevilkaarene forøvrig.

10 janr. **Kongelig resolution***), hvorved bestemmes:

I. Approbation meddeles i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 paa den av herredsstyret for Kolbu herred, Kristians amt, under 21 december 1909 fattede beslutning om nye almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvæsenet.

II. De ved kongelig resolution av 5 november 1881 approberte sundhetsforskrifter ophæves for Kolbu herreds vedkommende fra den dag, ovennævnte forskrifter træder i kraft.

---

*) Bekjendtgj. 11 janr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 2, hvor forskriftene er indtat.

Kongelig resolution*), hvorved meddeles approbation i henhold til § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 paa den av herredsstyret for Bjellands herred i Lister og Mandals amt under 2 oktober 1909 fattede beslutning om ordningen av meddelelsespligten ved tuberkuløses flytning, dog med en enkelt forandring. 10 janr.

Kongelig resolution*), hvorved meddeles approbation i henhold til lov angaaende særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 § 3 paa den av herredsstyret for Søndre Lands herred i Kristians amt under 29 november 1909 fattede beslutning om ordningen av meddelelsespligten, naar en tuberkuløs syk forandrer bopæl, dog med en enkelt forandring. 10 janr.

Kongelig resolution**), hvorved i medhold av § 1 i lov om fiskerier i Søndre og Nordre Trondhjems amter av 3 juli 1909 bestemmes: 10 janr.

1. At fiskeværene Sørgjæslingerne, Haraldsø, Nordgjæslingerne og Edø, Nordøerne, Sørø, Skjærvær, Helligholmen, Kjeldsø, Gaasvær, Benden, Bondø og Henrikø, Kvalø, Frelsø og Maasø inden Viktens herred, Nordre Trondhjems amt, skal utgjøre ett opsynsdistrikt, inden hvilket indtil videre ansættes særskilt opsyn til ordens opretholdelse under torskefisket i det tidsrum, som bestemmes av amtmanden i nævnte amt.
2. At denne bemyndiges til i det anførte øiemed og under hensyn til den til enhver tid hertil givne stortingsbevilgning at anta det fornødne opsynspersonale og bestemme dets godtgjørelse samt at utfærdige de nærmere forskrifter for opsynets virksomhet m. v., samt
3. At opsynsbetjentene i henhold til ovennævnte lovs § 25 tillægges myndighet til at forelægge bøter i alle saker angaaende forseelse mot heromhandlede lov, havnelovgivningen og sundhetslovgivningen samt de i henhold til disse love utfærdigede vedtægter.

Nærværende resolution træder i kraft straks.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av gaardbruker Svend Langhus ved gavebrev av 27 juli 1909 oprettede »Olava Langhus's Legat« for trængende syke i Ski menighet og paa de den 26 november 1909 utfærdigede statutter for dette legat. 12 janr.

---

*) Bekjendtgj. 11 janr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 2, hvor beslutningen er indtat.

**) Bekjendtgj. 11 janr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 2.

12 janr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av doktor Emil Rode og hustru Ragna, født Sundt, ved gavebrev av 2 juni 1909 oprettede »Doktor Emil Rode og hustru Ragna Rodes Legat« for fødselsstiftelsen i Kristiania og paa de for dette i gavebrevet indtagne statutter.

12 janr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av frøken Ernstine Hanson ved testamente av 22 august 1900 med tillægstestamente av 20 mai 1902 oprettede »Ernstine Hansons Legat« til understøttelse for værdig trængende, i Kristiania boende, ugifte damer, som er eller har været lærerinder, og paa de for dette legat den 30 september 1909 utfærdigede statutter.

12 janr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Nils Gregersen ved gavebrev av 16 mars 1909 oprettede »Nils Gregersens Legat til Modums Barnehjem« og paa de for dette legat den 31 august 1909 utfærdigede statutter.

12 janr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Romsdals amt, hvori departementet, vedrørende endel vergers uteblivelse fra formyndertingene, meddeler, at det ikke antar, at den av amtmanden anførte omstændighet, at vergernes indkaldelse til de nævnte ting alene er skedd ved opslag og ved læsning fra kirkebakken, er til hinder for, at de ilægges mulkt overensstemmende med departementets i lovsamlingen indtagne skrivelse av 6 september 1862, jfr. reskript av 9 december 1773 § 2. Departementet bemerker iøvrig, at det flyter av mulktens karakter av disciplinærstraf (jfr. Straffelovskommissionens motiver til ikrafttrædelsesloven s. 25), at den endelig blir at ilægge av amtmanden, og hvis den ikke erlægges, er gjenstand for utpantning.

Med hensyn til de berørte spørsmaal, om der ikke skulde være grund til yderligere at indskjærpe vergernes pligt til at møte uten særskilt indvarsling, indskrænker departementet sig til at uttale, at det i al fald synes at maatte anbefale sig at la indkaldelsen kundgjøre — foruten ved opslag og læsning — ogsaa ved indrykkelse i de stedlige aviser.

12 janr. **Skrivelse** fra Handelsdepartementet til amtmanden i Nedenes amt angaaende spørsmaalet om et aktieselskap, der oplyses siden februar 1906 at ha drevet handelsvirksomhet i henhold til handelsbrev, løst efter den ældre handelslovgivning av et styremedlem, — nu overensstemmende med § 8 i lov om handelsnæring av 16 juli 1907 maa løse handelsbrev i eget navn for at kunne fortsætte virksomheten.

Departementet antar, at spørsmaalet efter en av Høiesteret

under 4 november f. a. truffet avgjørelse (Retstidenden for 1909, side 869—873) maa besvares benegtende. 12 janr.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet, hvori meddeles, at det keiserlige russiske Utenriksministerium har i skrivelse av 29/16 december 1909 underrettet Norges Legation i St. Petersburg om, at retsdokumenter bestemte for personer, som opholder sig i storhertugdømmet Finland, og retsanmodninger til finlandske domstoler bør oversendes generalguvernørens kancelli i Helsingfors av konsuler for de stater, som har undertegnet civilproceskonventionen av 17 juli 1905. Jfr. Overenskomster, nr. 5 for 1909, s. 70. 13 janr.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av lensmand John Christoffersen Kopseng og hustru Birgit Olsdatter Kopseng, født Hagen, ved gavebrev av 7 juni 1909 med tillæg av 26 juli s. a. oprettede »Lensmand I. C. Kopseng og Hustrus Legat« for Eggedal og paa de i gavebrevet med tillæg indtagne statutter. 13 janr.

Skrivelse fra medicinaldirektøren til amtmanden i Buskeruds amt: 13 janr.

Naar kongelig resolution av 9 november 1901 foreskriver, at jordmødrene skal anmelde fødsel av dødfødte barn for vedkommende sogneprest, menes hermed antagelig presten paa det sted, hvor fødselen er foregaat.

Kongelig resolution *), hvorved bestemmes: 15 janr.

I. Approbation meddeles i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 paa den av herredsstyret for Grans herred i Kristians amt under 15 december 1909 fattede beslutning om nye almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvæsenet inden herredet.

II. De ved kongelig resolution av 6 mars 1893 approberte sundhetsforskrifter for Grans herred ophæves fra den dag, ovennævnte forskrifter træder i kraft.

Kongelig resolution **), hvorved efterstaaende forskrifter for utstyr, undersøkelse og prøve av kjeler og rørledninger, der er utsat for damptryk, bestemmes i henhold til § 8 i lov om tilsyn med arbeide i fabrikker m. v. av 10 september 1909, at skulle træde istedenfor de ved Kronprinsregentens resolution av 10 mars 1903 fastsatte forskrifter: 15 janr.

*) Bekjendtgj. 18 janr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 3, hvor forskriftene er indtat.

**) Bekjendtgj. 18 janr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 3.

15 janr. **Forskrifter for utstyr, undersøkelse og prøve av kjeler og rørledninger, der er utsat for damptryk,**

utfærdiget i medhold av § 8 i lov om tilsyn med arbeide i fabrikker m. v. av 10 septbr. 1909.

I. Almindelige bestemmelser.

§ 1. Enhver kjel med tilhørende rørledninger, der forefindes i virksomheter, som gaar ind under lov av 10 september 1909 om tilsyn med arbeide i fabrikker, og som kan bli utsat for høiere tryk end atmosfæretrykket, skal være disse bestemmelser underkastet.

§ 2. Bestemmelserne omfatter:

A. Kjeler til frembringelse av damp (egentlige dampkjeler).

B. Dampbeholdere (kokekjeler, tørrecylindre m. v.)

Herfra kan undtages kjeler og koke-apparater, der er forsynt med et høist 5 m. høit og 75 mm. vidt aapent standrør, der ikke kan lukkes, eller en dermed analog indretning, som umuliggjør et høiere tryk end 0,5 atmosfære.

II. Anmeldelse.

§ 3. Enhver kjel blir at anmelde for tilsynet (fabrikinspektøren), før den kommer til utførelse.

Denne anmeldelse skal være ledsaget av beskrivelse, hvortil fabriktilsynet leverer trykte skemata, samt av tegning og styrkeberegning, alt i to eksemplar.

Ved nye kjeler samt ved større forandringer eller reparationer av gamle kjeler blir dette altid at iagtta, førend opstilling og indmuring eller reparation finder sted.

Ommuring, flytning, salg eller utleie blir straks at melde tilsynet. Alle anmeldelser paahviler kjeleieren.

Tegningen, der ogsaa skal omfatte kjelens indmuring med røk-kanaler og pipe samt kjelhuset, skal i forbindelse med beskrivelse og certifikat (prøvetestimonium) for kvaliteten av det anvendte materiale indeholde alle de maal og oplysninger, som er nødvendige for at kontrolere kjelens beregning. Beregningen bør være anført paa beskrivelsen.

III. Bygning av dampkjeler.

§ 4. Enhver kjel og tilhørende rørledning skal være av sterkt homogent materiale og konstruert og forarbeidet efter de til enhver tid av vedkommende regjeringsdepartement utfærdigede specielle regler for styrke og sikkerhet.

§ 5. Ved konstruktionen og monteringen skal særlig haves

for øie, at de forskjellige dele mest mulig kan bevæge sig uhindret ved temperaturvekslinger. 15 janr.

§ 6. Den av flamme eller gasser berørte kjelflate maa paa sit høieste punkt ligge i en avstand av mindst 10 cm. under kjelens laveste fastsatte vandstand.

Fra bestemmelserne i denne § kan undtages saadanne dele av ildpaavirkningsflaten, der paa grund av deres beliggenhet eller ringe utstrækning ifølge tilsynets skjøn ingensinde er utsat for at bli glødende selv ved meget sterk fyring.

Denne fare kan i regelen betragtes som utelukket, naar den av vandet berørte kjelflate, som ilden maa bestryke, før den naar den av dampen berørte kjelflate, er 20 ganger større end kjelens ristflate ved naturlig træk og mindst 40 ganger større ved kunstig træk.

IV. Utstyr.

A. Dampkjeler.

§ 7. De under § 2 A nævnte dampkjeler skal være utstyrt saaledes, som beskrevet nedenfor i § 8 til og med § 19.

§ 8. Paa en av dampkjelens hoveddele skal anbringes et identitetsmerke, bestaaende av en plate med tydelig angivelse av:

a) Et av fabrikinspektøren fastsat registreringsnummer.
b) Aarstallet, naar dampkjelen er forfærdiget.
c) Vedkommende fabrikants navn eller firmanavn.

Platen skal anbringes paa dampkjelens forkant, hvis denne er synlig. I motsat fald i nærheten av stopventilen (paaslipningsventilen).

Den skal befæstes til kjelen ved nagler, der avfiles glat i flugt med platens plan.

§ 9. Enhver saadan dampkjel skal desuten være forsynt med mindst:

a) Et manometer.
b) 2 sikkerhetsventiler.
c) Mandhul samt et eller om fornødiges flere rensehuller.
d) Stopventil (paaslipningsventil).
e) Anordning for anbringelse av kontrolmanometer.
f) 2 føde-apparater.
g) 2 vandstandsglas eller 1 vandstandsglas og 3 prøvekraner.
h) Utblæsningskran.

§ 10. Manometret skal anbringes saaledes, at det let kan iagttages og betjenes av fyrbøteren og ha et tydelig fast merke, som viser det for kjelen bestemte høieste tillatte damptryk (arbeidstryk).

15 janr. § 11. Sikkerhetsventilerne skal anbringes paa et høitliggende let tilgjængelig punkt av kjelens damprum, og deres forbindelse med kjelen maa ikke kunne stænges.

Mindst den ene av sikkerhetsventilerne skal være laasfærdig indkapslet eller dens belastning paa anden maate gjort utilgjængelig for andre end eieren eller den, der i hans sted har ansvar for kjelen.

Ved lodventiler skal vegten anbringes paa enden av stangen og være befæstet.

Ved fjærventiler skal reguleringen være forsynt med en stænge-indretning tilpasset for det tillatte arbeidstryk.

Sikkerhetsventilerne skal være saaledes konstruert og belastet, at de aapner sig ved det fastsatte arbeidstryk, og av saadanne dimensioner, at dette tryk ved fuld fyring og med alle aapninger lukket ikke paa nogen maate kan overskrides med mer end 10 %; mindst den ene skal være forsynt med avløpsrør, der fører dampen ut i fri luft og begge saaledes indrettet, at de kan løftes av betjeningen. Kjeltilsynet kan forlange, at dette skal kunne utføres fra fyrpladsen.

Naar flere dampkjeler er indbyrdes forbundet, skal alle sikkerhetsventilerne aapne sig ved et tryk svarende til de laveste arbeidstryk, hvortil nogen av kjelene er tillatt brukt.

§ 12. Mandhullet skal ha mindst 300 × 400 mm. fri aapning.

Undtagelse herfra kan dog finde sted med fabrikinspektørens bifald.

Rensehullene skal anbringes saa nær bunden som mulig.

§ 13. Stopventilen skal anbringes saaledes eller forsynes med en saadan indretning, at den hurtig kan stænges fra fyrpladsen. Hvor to eller flere kjeler ved fælles rørledning er forbundet med hinanden, kan fabrikinspektøren paabyde, at hver kjel skal være forsynt med selvlukkende eller hurtiglukkende ventil.

§ 14. Anordningen til anbringelse av tilsynets kontrolmanometer skal bestaa av en 3-løps kran med flange av 40 mm. dtr. og 5 mm. tykkelse (kontrolkran), anbragt umiddelbart under bruksmanometret.

Paa et passende sted maa findes et hul eller en kran med 1/2 " rørgjænger til anbringelse av prøvepumpens forbindelsesrør, dersom denne ikke paa anden maate kan sættes i virksom forbindelse med kjelen.

§ 15. Hvert av føde-apparaterne skal være tilstrækkelig til at kunne føde kjelen ved fuld fyring og ikke være avhængig av den samme drivkraft; deres forbindelse med kjelen skal nærmest den i § 28 foreskrevne kran være forsynt med en selvlukkende ventil, der aapner sig indad mot kjelen.

Flere i samme bedrift forente dampkjeler kan herunder betragtes som én; dog skal det fælles føderør, hvor stempelpumpe anvendes som føde-apparat, være forsynt med sikkerhetsventil. 15 janr.

Indvendige føderør bør anvendes og anordnes paa den for undgaaelse av tæring og kjelstendannelse gunstigste maate.

§ 16. Vandstandsglasset skal anbringes saaledes, at det let kan iagttages og betjenes av fyrbøteren og ha et fast tydelig merke, der angir den fastsatte laveste vandstand; dets nederste synlige ende skal ligge mindst 50 mm. over den høieste av ilden berørte flate; det skal endvidere ha avstængningskraner for forbindelserne med kjelen samt utblæsningskran.

Av prøvekranene skal den øverste utgaa fra damprummet og den nederste anbringes ved den fastsatte laveste vandstand.

Forsaavidt vandstandsglas og prøvekraner ikke kan anbringes umiddelbart paa kjelen, skal forbindelserne med denne tilveiebringes ved rør av mindst 38 mm. indvendig diameter.

Hvor disse rør gaar gjennem murverk eller er paavirket av ilden, skal de forsynes med utvendige varerør.

Saavel kranene som forbindelsesrørene skal være saaledes konstruert, at man let kan rense dem ved at stikke i like retning gjennem dem.

Et reserve vandstandsglas skal altid haves ved haanden. Vandstandsglasset skal være forsynt med en solid beskyttelse, der ikke hindrer en nøiagtig iagttagelse av vandstanden.

§ 17. Den for dampkjelen fastsatte laveste vandstand skal angives med iøinefaldende merke saavel paa vandstandsglasset, som paa kjelvæggen eller kjelmurverket.

§ 18. Utblæsningskranen skal, saavidt gjørlig, anbringes paa kjelens laveste punkt.

§ 19. Fra ovenstaaende bestemmelser kan undtages apparater til overhetning av damp (overhetere). Dog skal disse være forsynt med avstængningsindretninger, der er godkjendt av fabrikinspektøren.

Forøvrig kan fabrikinspektøren paabyde de sikkerhetsforanstaltninger, som for tilfældet findes fornødent.

B. Dampbeholdere.

§ 20. De under § 2 B nævnte kjeler og dampbeholdere skal være saaledes utstyrt, som beskrevet nedenfor i § 21 til og med § 25.

§ 21. Enhver dampbeholder skal ha et identitetsmerke, saaledes som foreskrevet i § 8.

Platen skal anbringes saavidt mulig synlig og i nærheten av paaslipningsventilen.

15 janr. § 22. Enhver dampbeholder skal være forsynt med mindst:

a) 1 manometer,
b) 1 sikkerhetsventil,
c) 1 mandhul,
d) paaslipningsventil (stopventil),
e) anordning for anbringelse av kontrolmanometer,
f) utblæsningskran,

alt saaledes indrettet, som foran nærmere beskrevet i §§ 10 til 14 og 18, dog saaledes, at sikkerhetsventilen skal være saa stor, at arbeidstrykket med fuldt aapen paaslipningsventil og med fuldt tryk paa dampkjelen, hvorfra dampen leveres, ikke paa nogen maate kan overskrides med mere end 10 %.

§ 23. Sikkerhetsventilen og manometret maa saavidt mulig være indrettet og placert saaledes, at de ikke kan bli gjort utjenlige av de i dampbeholderen værende stoffe.

§ 24. Er flere for den samme dampspænding bestemte kokere knyttet til en fælles dampledning, kan det tillates at anbringe en sikkerhetsventil og et manometer i den fælles hovedledning, naar denne er anbragt foran kokernes avsperringsventiler, og sikkerhetsventilens gjennemstrømsaapning svarer til tversnittet av den fælles ledning.

Dampbeholdere, der er konstruert og forarbeidet for en eller flere atmosfærers lavere tryk end den kjel, hvorfra dampen leveres, skal være forsynt med reduktionsventil paa damptilløpsledningen.

§ 25. Ved enhver dampbeholder, der maa aapnes, skal der være en luftkran, for at man skal kunne forvisse sig om, at der ikke længer er tryk i dampbeholderen.

§ 26. Dampbeholdere, der er konstruert og forarbeidet for samt prøvet med samme tryk, som den dampkjel, hvorfra dampen leveres, kan fritages for manometer og sikkerhetsventil.

§ 27. Smaa dampbeholdere kan, hvor ikke anderledes av fabrikinspektøren bestemmes, fritages fra paabudet om, at de skal være forsynt med mandhul, naar der forefindes andre for besigtigelse og rengjøring tilstrækkelige aapninger.

C. Rørledninger.

§ 28. Ethvert fra en kjel utgaaende rør skal være forsynt med kran eller stopventil, anbragt umiddelbart paa kjelen eller nærmest mulig samme.

§ 29. Hvor vandstandsglas er anbragt paa fra kjelen ret utgaaende rør av ikke over 1 m. længde og av 38 mm. indvendig diameter og forøvrig av saadan soliditet og saaledes forbundet med dampkjelen, at de kan ansees for at utgjøre en

del av denne, kan anbringelse av kran undlates, naar vand- 15 janr.
standsdomen er lukket paa midten og der er anbragt plugger for rensning, som under § 16 omhandlet.

§ 30. Ved konstruktionen og monteringen av rørledninger skal iagttages, at de forskjellige dele kan bevæge sig uhindret ved temperaturvekslinger, samt at de dele, der paakjendes ved bevægelsen, byder tilstrækkelig sikkerhet saavel mot det indvendige tryk som mot brud ved bøining samt endelig, at de er saaledes arrangert, at vandansamlinger i rørledningene forebygges.

§ 31. Ved fler til fælles bedrift forente dampkjeler skal rør- og ventilarrangementet være saaledes, at dampen eller vandet fra en kjel med høiere tryk ikke kan komme ind paa en kjel med lavere tryk.

§ 32. Alle rør, der enten direkte er paavirket av ilden eller gaar gjennem av ilden paavirket murverk, maa være forsynt med varerør.

V. Opstilling av dampkjeler.

a. Stedet.

§ 33. Med undtagelse av kjeler med høist 0,5 atmosfæres overtryk samt saadanne kjeler, ved hvilke produktet av kubikindholdet i $m.^3$ og arbeidstrykket i atmosfærer overtryk ikke overstiger tallet 6, maa der for fremtiden ikke opstilles nogen damkjel i eller under rum, hvori der med undtagelse av kjelbetjeningen pleier at opholde sig mennesker.

Staar to eller flere av sidstnævnte kjeler enten i forbindelse med hinanden eller i samme rum, maa summen av deres kubikindhold multiplisert med arbeidstrykket heller ikke overskride nævnte tal.

Andre kjeler maa opstilles i særskilt bygning med let tak og uten loft.

§ 34. Kjellokalerne maa gi tilstrækkelig plads for kjelens betjening og ha tilstrækkelig lys, hvorhos dørene skal slaa utad.

§ 35. Enhver kjel skal, om fornødent, ved hjælp av faste stiger og platformer være let tilgjængelig, saaledes at dens forskjellige armaturdele med lethet kan betjenes. Ved høie kjeler bør som regel anbringes platform foran fronten.

b. Indmuringen.

§ 36. Hvor det til en kjel hørende murverk (kjelens indmuring) støter op til rum, hvor mennesker opholder sig, maa dette murverk være uavhængig av bygningens murverk.

§ 37. Hvor flere kjeler er opstillet ved siden av hinanden, maa mellemvæggene mellem disse ha en tykkelse av mindst 38 cm.

15 janr. § 38. De for besigtigelse og rengjøring nødvendige feiedører anbringes. Ved indmuringen bør i det hele tat haves for øie, at kjelen uten for store vanskeligheter kan rengjøres og besigtiges utvendig.

VI. Eftersyn og prøve.

§ 39. Enhver kjel med tilhørende rørledning, som gaar ind under fabriktilsynsloven, skal være underkastet nedenfor under § 48 omhandlede eftersyn og prøve av fabrikinspektørerne med deres assistenter efter nærmere av departementet utfærdiget instruks.

Saadant eftersyn og prøve skal foretages ved enhver kjel, forinden den tages i bruk enten som ny eller efter længere tids stilstand og senere saa ofte, det av tilsynet findes fornødent, dog mindst 1 gang hvert 5te aar, eller naar den har undergaat en vigtigere forandring, reparation eller flytning.

§ 40. Cellulosekokere skal i ethvert tilfælde underkastes nævnte eftersyn og prøve ved hver ny utforing.

Ved indvendig utmurte cellulosekokere, hvor murverket ikke uten uforholdsmæssige omkostninger og tidsspilde kan fjernes, for at indvendig besigtigelse og trykprøve kan foretages, er eieren forpligtet til at varsle tilsynet, saasnart der maatte vise sig antydning til saadan tæring eller lækage, der kan antages at gjøre en reparation nødvendig.

I hver plate skal der være mindst et hul av 15—19 mm. diameter, der kan lukkes ved en gjænget prop.

§ 41. Fra utlandet indførte kjeler maa altid underkastes den i § 48 omhandlede prøve, inden de tages i bruk.

§ 42. Naar prøven er faldt tilfredsstillende ut, utfærdiges gjennem fabrikinspektøren et certifikat efter en formular, hvis indhold nærmere fastsættes av departementet. Certifikatet, som blir hjemmel for kjelens lovmæssige benyttelse, skal findes opslaat i kjelrummet.

§ 43. Findes en kjel ikke at være betryggende for det bestemte arbeidstryk, kan certifikat paa eierens forlangende utstedes for et lavere arbeidstryk, for hvilket den maatte findes betryggende, og blir da sikkerhetsventilerne og merket paa manometret at forandre i overensstemmelse hermed.

§ 44. For ovennævnte eftersyn og prøve erlægges følgende betaling til statskassen:

1. For dampkjeler under 1,0 m.^{2} heteflate og dampbeholdere under 0,2 m.^{3} indhold kr. 10,00.
2. For dampkjeler fra 1,0 m.^{2} til 8,0 m.^{2} heteflate og dampbeholdere fra 0,2 m.^{3} til 1,0 m.^{3} indhold kr. 15,00.
3. For dampkjeler fra 8,0 m.^{2} til 20,0 m.^{2} heteflate og dampbeholdere fra 1,0 m.^{3} til 5,0 m.^{3} indhold kr. 20,00.

4. For dampkjeler fra 20,0 m.^{2} til 60,0 m.^{2} heteflate og damp- 15 janr.
beholdere fra 5,0 m.^{3} til 15,0 m.^{3} indhold kr. 30,00.
5. For dampkjeler over 60,0 m.^{2} heteflate og dampbeholdere over 15,0 m.^{3} indhold kr. 40,00.

Hvor flere dampbeholdere i samme bedrift har været gjenstand for undersøkelse og prøve, og hvor de er anordnet saaledes, at flere har kunnet undersøkes underett, kan departementet for disse fastsætte en reduktion av indtil 50 % i ovenanførte betaling.

Gebyr blir at erlægge, selv om kjel eller beholder viser sig at lide av saadanne mangler, at certifikat ikke kan utstedes, eller naar undersøkelsen ikke har kunnet fremmes paa grund av manglende forberedelse fra eierens eller rekvirentens side.

§ 45. Mindst 1 gang hvert aar skal desuten enhver kjel underkastes en besigtigelse (aarsundersøkelse), som nedenfor beskrevet under § 49.

For denne erlægges intet gebyr eller utfærdiges noget certifikat, men blir besigtigelsen at notere i den i § 50 omhandlede revisionsbok.

§ 46. Ved ethvert eftersyn med koldtvandsprøve skal der gives eieren mindst 8 dages varsel.

Dog er eieren berettiget til med 3 ukers varsel inden certifikattidens utløp at angi tiden, naar han ønsker eftersyn med prøve utført og har vedkommende tilsyn saavidt mulig at efterkomme dette.

§ 47. Naar en kjel har undergaat en større reparation eller større mangler er forefundet, er brukeren pligtig at underrette tilsynet herom, inden den atter tages i bruk.

Eftersyn med koldtvandsprøve.
(Hovedeftersyn).

§ 48. Kjel med rørledning skal være avkjølt og rengjort; findes kjelsten, skal den være omhyggelig fjernet. Saavel indvendig som utvendig foretages saavidt mulig en grundig besigtigelse av kjelens tilstand. Alle forbindelser eftersees. Mistænkelige steder undersøkes ved hammerslag. Hvor der kan være tvil om godsets tilstrækkelighet, undersøkes dette ved boring eller paa anden hensigtsmæssig maate.

Under prøven skal ytterklædningen være fjernet, hvorhos tilsynet kan forlange murverket borttat paa steder, hvor der kan haves grundet formodning om, at beskadigelse kan findes; likesaa kan det forlange uttat rør og lignende, som hindrer adgang til kjelens indre.

Staar kjelen i forbindelse med andre saadanne, der er under tryk, skal forbindelsen fraskrues og forsynes med blindflange.

15 janr. Det paasees, at det ovenfor beskrevne utstyr (armatur) er i orden, og kan de paagjældende dele i den anledning forlanges fraskrudd.

Under paafyldningen med vand eller ved nivellement undersøkes, om vandstandsglas og vandstandsmerke ligger i den foreskrevne høide.

Derefter foretages prøve med koldtvandstryk, 50 procent høiere end det for kjelen bestemte høieste tillatte damptryk (arbeidstryk). Støpejernsbeholdere kan dog prøves med indtil det dobbelte av arbeidstrykket.

Damprørledninger skal, forsaavidt godset skjønnes ikke at være av overflødig styrke, indgaa i prøven.

Under denne skal kjel og rør uten permanente formforandringer og uten at springe læk utholde det bestemte tryk i mindst 10 minuter.

Ved enhver prøve skal trykket avlæses foruten paa det til kjelen hørende manometer tillike paa et særskilt kontrolmanometer, der kun maa benyttes i dette øiemed.

Det til kjelen hørende manometer skal under koldtvandsprøven avstænges, naar »arbeidstrykket« er opnaadd.

Forsaavidt det kan ske, utsættes kjelen umiddelbart derefter for dampprøve; herunder eftersees særlig, om sikkerhetsventilerne har den rette belastning og gir fuldt avløp, saaledes som beskrevet i § 11 og 22.

Ved dampprøven eftersees tillike, at vandstandsglas, prøve- og bundkraner er i orden og funktionerer, likesom føde-apparaterne holdes tilstrækkelig længe i gang til at bedømme, om de føder kjelen tilstrækkelig.

Der maa under dampprøven ikke anvendes høiere tryk end 10 pct. over arbeidstrykket.

Kan ikke dampprøven utføres i forbindelse med koldtvandsprøven, blir den at foreta snarest mulig derefter.

Aarsundersøkelser.

§ 49. Ved de aarlige besigtigelser, der foretages til ubestemte tider, og uten at være ledsaget av koldtvandsprøve, eftersees, om kjelen er indrettet efter de givne bestemmelser, samt undersøkes, om der føres kontrol med kjelens forsvarlige benyttelse.

Forsaavidt kjelen ved aarsundersøkelsen maatte vise sig at være i en saadan tilstand, at dens fortsatte bruk skjønnes at være forbundet med fare, kan tilsynet nedlægge forbud mot dens bruk, indtil de forefundne mangler er rettet og kjelen derefter underkastet den foran beskrevne koldtvandsprøve.

VII. Revisionsbok. 15 janr.

§ 50. Enhver kjeleier er forpligtet til at holde en revisionsbok efter en bestemt formular, og som skal følge kjelen, om den flyttes.

I denne revisionsbok, der skal indeholde tegning og beskrivelse av vedkommende kjel, skal resultaterne av saavel hoved- som aarsundersøkelse samt alle paalæg og bemerkninger, som disse maatte gi anledning til, indføres.

Likeledes skal den, der er ansvarlig for kjelen, notere dens tilstand ved hver rengjøring samt mulige mangler og uregelmæssigheter under dens benyttelse, eller om den i længere tid har været ute av drift.

Denne bok skal altid være tilgjængelig for fabriktilsynets funktionærer.

VIII. Ulykker ved dampkjeler.

§ 51. Dersom der indtræffer en eksplosion eller et andet større uheld ved en dampkjel eller dampbeholder, har eieren eller brukeren uopholdelig at underrette enten fabrikinspektøren eller vedkommende tilsynsassistent derom.

Før vedkommende funktionær indtræffer paa aastedet, maa der ikke foretages nogen forandring ved kjelens stilling eller tilstand i det hele tat, medmindre dette skulde være fornødent til redning av menneskeliv eller til forebyggelse av ulykke eller betydelig tap eller skade.

Vedkommende tilsynsassistent har snarest mulig at foreta undersøkelsen.

IX. Lempningsbestemmelser.

§ 52. For dampkjeler og dampbeholdere med tilhørende rørledning, der er forfærdiget inden 3 uker efter at nærværende forskrifter er bekjendtgjort i Lovtidenden, kan fornødne lempninger i foranstaaende bestemmelser av fabrikinspektøren indrømmes, naar de forøvrig ved det foran beskrevne eftersyn og prøve befindes at yde tilstrækkelig sikkerhet; dog skal de med den begrænsning, som foran er foreskrevet, under enhver omstændighet være forsynt med mindst en tilstrækkelig stor sikkerhetsventil samt manometer, og de i § 2 A nævnte dampkjeler desuten med mindst 1 vandstandsglas og et forsvarlig føde-apparat.

§ 53. Fabrikinspektøren kan likeledes indrømme lempning i ovenstaaende bestemmelser for ganske smaa kjeler, for opvarmningskjeler og lignende med indtil 0,5 atmosfæres overtryk, samt for kjeler og beholdere av usedvanlig form og konstruktion, hvor de her nævnte regler ikke godt lar sig anvende og hvor en hel eller delvis dispensation fra samme ikke kan an-

15 janr. tages at medføre nogen fare. Likeledes kan fabrikinspektøren under særegne omstændigheter indrømme lempning i den i § 33 sidste led anførte bestemmelse.

X. Paa-anke.

§ 54. Saafremt eieren eller brukeren av en kjel kræver tilsynets avgjørelse prøvet ved overskjøn, skal dette bestaa av 3 av departementet opnævnte sagkyndige mænd.

Overskjønnet har at uttale sig om, i hvilke punkter det tidligere skjøn stadfæstes, og i hvilke det forandres.

Overskjønnet betales av rekvirenten, saafremt det i hovedsaken gaar ham imot, i andet tilfælde av statskassen.

Betalingens størrelse bestemmes av departementet.

15 janr. **Kongelig resolution** *), hvorved i henhold til lov om pigtraads anvendelse til gjærde av 14 juli 1893 § 1 meddeles stadfæstelse paa nedenstaaende av Vaalers herredsstyre, Smaalenenes amt, under 20 december 1909 fattede beslutning om forbud mot at anvende pigtraad til gjærde.

15 janr. **Kongelig resolution** **), hvorved i henhold til § 46, passus 3, i lov om bygningsvæsenet i Kristiania av 26 mai 1899 meddeles stadfæstelse paa de av Kristiania bystyre i møte den 9 december 1909 vedtagne tillæg til de ved Kronprinsregentens resolution av 2 mars 1903 stadfæstede forskrifter om indretning og drift m. v. av heisanlæg i Kristiania.

Tillægget er saalydende:

Til § 2 (klasse-inddeling) tilføies som nyt litera:

»e. Redningsheiser eller apparater, som dermed kan likestilles.«

§ 16 gives følgende tillæg:

»For redningsheis eller apparat, som dermed kan likestilles, træffer bygningskommissionen i ethvert enkelt tilfælde de nærmere bestemmelser med hensyn til konstruktion og anordning, som maatte findes paakrævet for at opnaa betryggende sikkerhet ved deres anvendelse.«

Avdeling B gives derhos følgende tillæg:

Under 1ste avsnit (prøvning og utstedelse av attest):

»For redningsheiser og apparater, som dermed kan likestilles (§ 2, e), kr. 5,00.«

---

*) Bekjendtgj. 18 janr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 3, hvor beslutningen er indtat.

**) Bekjendtgj. 18 janr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 3.

Og under 2det avsnit: 15 janr.
»For det aarlige tilsyn av redningsheiser og apparater, som dermed kan likestilles, kr. 5,00.«

Kongelig resolution *), hvorved i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 §§ 1, 67 og 69, jfr. ildsfarlighetsloven av 3 mai 1871 § 24, meddeles stadfæstelse paa de av bygningsrepræsentantskapet for Askims brand- og bygningskommune i møte den 5 januar 1910 vedtagne tillægsbestemmelser til den anførte lov, forsaavidt nævnte sted angaar. 15 janr.

Av beslutningen hitsættes:

1. — — — — — — — — — — — — — — — —
2. Lovens § 29, 2det led, bortfalder. Varsling av brandvæsenet i ildebrandstilfælde sker ved ringning paa en større klokke, som kan høres over hele stedet.
3. Ildsfarlighetsloven av 3 mai 1871 med tillægslove skal være gjældende for stedet.
4. Det for stedet ved høieste resolution av 14 august 1900 approberte brandreglement ophæves.

Kongelig resolution, hvorved det i henhold til lov om rettergangsmaaten i straffesaker av 1 juli 1887 § 369, 2det led, bestemmes, at Nordre Gudbrandsdalens sorenskriverembede fra 1 februar 1910 og indtil videre med hensyn til uttrækning av domsmænd i meddomsretssaker skal utgjøre 3 lodtrækningsdistrikter, nemlig 1) herredene Dovre og Lesje, 2) herredene Skiaaker, Lom og Vaage og 3) herredene Sell, Hedalen og Nordre Fron. 15 janr.

Kongelig resolution, hvorved meddeles approbation paa det i generalforsamling den 29 mars 1909 og av foreningens styre efter bemyndigelse senere vedtagne utkast til ny plan for Sundalens gjensidige brandforsikrings-forening for bygninger, saaledes at foreningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter. 15 janr.

Kongelig resolution, hvorved meddeles stadfæstelse paa den av forstanderskapet for Lunds sparebank i møte den 11 december 1909 vedtagne forandring av § 22 i bankens ved kongelig resolution av 18 juni 1895 stadfæstede plan. 15 janr.

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Bratsbergs amt om, hvorvidt beslutninger om umyndiggjørelse av sindssyke, utsat i privat forpleining, henhører under 17 janr.

*) Bekjendtgj. 18 janr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 3.

17 janr. vergemaalsretten paa vedkommendes hjemsted eller paa hans opholdssted. Departementet meddeler, at det nævnte spørsmaal, hvis avgjørelse efter umyndiggjørelseslovens § 4 avhænger av, paa hvilket av stedene den sindssyke skal ansees at ha sit verneting, antages at maatte besvares under hensyntagen til forholdene i hvert enkelt tilfælde, uten at nogen almindeligere regel derom lar sig opstille. Hvad specielt angaar det av amtmanden omspurte tilfælde, finder departementet, at de foreliggende oplysninger nærmest synes at trække i retning av, at den sindssyke har sit verneting i sit opholdsdistrikt Nes, idet man ved bedømmelsen av dette forhold formentlig vil lægge vegt paa den omstændighet, at han i denne bygd har opholdt sig i 8 aar, og at han her — saavidt skjønnes — er anbragt i pleie, ikke i kurativt øiemed, likesom det ikke sees oplyst, at han i hjemstavnsdistriktet har noget sted, som nu længer med rette kan betegnes som hans hjem. Foranlediget ved, at saavel politimesteren i opholdsdistriktet som i hjemstavnsdistriktet sees at være holdt utenfor befatning med den paagjældende umyndiggjørelsessak, undlater departementet ikke samtidig at gjøre opmerksom paa, at det er »øvrigheten« (ɔ: politimesteren paa landet og magistraten i byene), som har at fremsætte begjæring om umyndiggjørelse i medhold av § 3, 3dje punktum i umyndiggjørelsesloven.

18 janr. **Stadfæstelse** – meddelt av Kirkedepartementet — paa det av grosserer i Gøteborg Jens Ellerhusen ved testamente av 10 januar 1906 med tillæg av 24 september 1906 og gavebrev av 1 december 1904 med tillæg av 11 september 1906 oprettede »Jens Ellerhusens Donationsfond til Bergens By« og paa den under 7 august 1909 utfærdigede fundas for nævnte fond.

18 janr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av grosserer i Gøteborg Jens Ellerhusen ved gavebrev av 1 december 1904 med tillæg av 17 august 1905 og 11 september 1906 oprettede »Jens Ellerhusens Legat til Fordel for hans Bror Didrik W. Ellerhusens Døtre« og »Jens Ellerhusens Donationsfond til Bergens By« og paa den under 7 august 1909 utfærdigede fundas for nævnte legat.

20 janr. **Regler** *) om størrelsen av den i lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 6 paabudte avgift samt for jagt efter vildren paa de i samme lovs § 7 omhandlede fjeldstrækninger, — utfærdiget av Landbruksdepartementet den 20 januar 1910 i henhold til den

*) Bekjendtgj. 24 janr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 4.

Indredepartementet ved kongelig resolution av 17 juni 1899 meddelte bemyndigelse, jfr. kongelig resolution av 17 februar 1900 angaaende overførelse av visse saker fra Indredepartementet til Landbruksdepartementet. 20 janr.

I.

§ 1. Den i lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 6 paabudte aarlige avgift, som skal erlægges av norsk borger for jagt og fangst i statsalmenning og umatrikulert statsskog, forsaavidt han er utenbygds-boende og ikke er grundeier i det eller de herreder, hvori almenningen eller statsskogen ligger, skal indtil videre for jagt med hund samt fangst være 10 — ti — kroner og for jagt uten hund samt fangst 1 — én — krone.

§ 2. Jagt efter vildren paa de i samme lovs § 7 omhandlede fjeldstrækninger kan indtil videre drives av enhver mot løsning av jagtkort, som av norsk borger, der er bosat eller grundeier i et til saadan fjeldstrækning støtende herred, betales med 2 — to — kroner, av anden norsk borger med 10 — ti — kroner og av utlænding med 200 — to hundrede — kroner (heri ikke indbefattet den for utlænding for jagt ifølge lovens § 12 paabudte avgift av 100 kroner). Jagtkortet, som lyder paa navn, gjælder for kalenderaaret og hjemler ret til at fælde det deri nævnte antal vildren, der for tiden bestemmes til 3 dyr. Jagtkortet utstedes av lensmanden. Det skal medføres og inden jagtomraadet forevises, naarsomhelst det av nogen forlanges. At utøve vildrenjagt efter mer end 1 jagtkort i kalenderaaret er forbudt. Enhver, som har løst jagtkort for vildrenjagt, pligter at opgi til den lensmand, hos hvem kortet er løst, hvormange vildren han i tilfælde under jagten har fældt.

II.

Reglerne av 14 juli 1900 ophæves.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av frøken Cathrine Elisabeth Kahrs ved testamente av 9 juni 1899 oprettede »Kjøbmand Lars Kahrs' Legat« til fordel for trængende ældre mænd av handels- eller embedsstanden i Bergen og paa den for dette legat under 8 juli 1909 utfærdigede fundas. 21 janr.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av frøken Cathrine Elisabeth Kahrs ved testamente av 9 juni 1899 oprettede »Frøken Thrine Kahrs' Legat« til fordel for syke gamle damer av handels- og embedsstanden i Bergen og paa den for dette legat under 8 juli 1909 utfærdigede fundas. 21 janr.

21 janr. **Stadfæstelse** — meddeles av Kirkedepartementet — paa det av sogneprest til Varteig I. N. Bolstad ved gavebrev av 30 april 1909 oprettede »Generalkonsul I. M. Bolstads Legat for ældre Tjenestepiker i Aalesund« og paa de for dette legat under 29 november 1909 utfærdigede statutter.

22 janr. **Kongelig resolution** *), hvorved i henhold til lov av 22 mai 1875 § 4 meddeles stadfæstelse paa den av Kristiania bys formænd og repræsentanter under 2 december 1909 fattede beslutning angaaende forandring i § 2 i den ved de kongelige resolutioner av 8 februar 1886, 17 november 1888, 23 juli 1900 og 8 juni 1907 stadfæstede vedtægt angaaende avgift til bykassen av konserter og enkelte offentlige forestillinger.

22 janr. **Kongelig resolution** **), hvorved meddeles approbation i henhold til lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 § 3 paa den av herredsstyret for Kinns herred i Nordre Bergenhus amt under 3 november 1909 fattede beslutning om ordning av meddelelsespligten, naar en tuberkuløs syk forandrer bopæl.

22 janr. **Plakat** ***), om forandring i plakat av 28 oktober 1876, indeholdende bestemmelser om fredning av sæl i Nordishavet.

I kraft av lov om fredning av sæl i Nordishavet av 18 mai 1876 § 1 bestemmes herved, at plakat av 28 oktober 1876 for aaret 1910 skal lyde saaledes:

»Paa havstrækningen mellem 67° og 75° nordlig bredde og mellem 5° østlig og 17° vestlig længde fra Greenwich meridian skal det være besætning paa norsk skib og enhver norsk undersaat forbudt at dræpe eller fange sæl, klapmyds derunder ikke indbefattet, tidligere paa aaret end 1 april.«

22 janr. **Kongelig resolution** ***), hvorved i henhold til lov om vaartorskefisket ved Romsdals amts kyst og fjorder av 1 juli 1907 § 25 bestemmes som gjældende indtil videre, at paabudet i nævnte lovparagrafs 1ste punktum om, at alle fiskeredskaper skal være optat av sjøen inden midnat før søn- og helligdage ikke skal være gjældende inden den havstrækning, som er tillagt Herø og Sande opsynsdistrikter.

Nærværende resolution træder i kraft straks.

*) Bekjendtgj. 24 janr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 4, hvor vedtægten er indtat.

**) Bekjendtgj. 24 janr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 4, hvor beslutningen er indtat.

***) Bekjendtgj. 24 janr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 4.

Kongelig resolution *), hvorved i henhold til §§ 9 og 69 i lov om brandvæsenet av 15 august 1908 bestemmes: 22 janr.

1. At der meddeles godkjendelse av den av Hamars bystyre i møte den 20 august 1909 fattede beslutning angaaende utførelse av brandsyn sammesteds.
2. At kongelig resolution av 19 januar 1880 angaaende avholdelse av brandvisitationerne i Hamar ophæves.

Kongelig resolution *), hvorved i henhold til § 9 i lov om brandvæsenet av 15 august 1908 meddeles godkjendelse som gjældende indtil videre av den av Narviks bystyre i møte den 26 november 1909 besluttede forandring i den ved kongelig resolution av 17 juni 1909 godkjendte ordning angaaende utførelse av brandsyn sammesteds. 22 janr.

Kongelig resolution **), hvorved i henhold til §§ 19 og 69 i lov om brandvæsenet av 15 august 1908 bestemmes: 22 janr.

1. At der meddeles godkjendelse av det av Narviks bystyre i møte den 3 september 1909 vedtagne regulativ angaaende betaling for feining sammesteds.
2. At det ved høieste resolution av 17 mai 1904, jfr. kongelig resolution av 10 mai 1906, approberte reglement med takst for feiervæsenet i Narvik ophæves.

Kongelig resolution *), hvorved i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 §§ 9 og 69 bestemmes: 22 janr.

1. At der meddeles godkjendelse av den av Tønsbergs bystyre i møte den 19 november 1909 fattede beslutning angaaende utførelse av brandsyn sammesteds.
2. At høieste resolution av 3 juli 1896 om brandvisitationerne i Tønsberg ophæves.

Kongelig resolution *), hvorved i henhold til §§ 9 og 69 i lov om brandvæsenet av 15 august 1908 bestemmes: 22 janr.

1. At der meddeles godkjendelse av den av Moss bystyre i møte den 9 december 1909 fattede beslutning angaaende utførelse av brandsyn sammesteds.
2. At høieste resolution av 23 december 1881 angaaende brandvisitationernes avholdelse i Moss ophæves.

Kongelig resolution ***), hvorved i henhold til § 108 i lov om bygningsvæsenet i Trondhjem av 11 juni 1906 meddeles approbation paa de av Trondhjems bystyre i møte den 17 juni 1909 vedtagne tillægsbestemmelser til nævnte lovs §§ 46 og 65. 22 janr.

---

*) Bekjendtgj. 24 janr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 4, hvor beslutningen er indtat.

**) Bekjendtgj. 24 janr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 4, hvor regulativet er indtat.

***) Bekjendtgj. 24 janr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 4.

22 janr. § 46. 1. gives et tillæg saalydende:

»Magistrat og formandskap kan, efter at helseraadets uttalelse er indhentet, fastsætte de nærmere regler, som blir at befølge ved anlæg av nye og reparation eller forandring av ældre render av dette slags.«

§ 65 ændres, saa den kommer til at lyde saaledes.

»§ 65. 1. Enhver bygning, bestemt til varig ophold for mennesker, skal ha priveter i antal, som bestemmes av helseraadet.

For deres indretning skal der av helseraadet og bygningskommissionen i forening utarbeides bestemte regler.

2. Stald, fjøs, grisehus og lignende maa ikke anlægges uten tilladelse av helseraadet, som ogsaa kan gi almindelige regler for deres indredning.«

22 janr. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes, at en anden læge end embedslægen kan antages til indtil videre at forrette som ordfører i helseraadet for Skiaakers herred, Kristians amt, mot en godtgjørelse av statskassen av kr. 80,00 pr. aar, som blir at utrede av de til tilfældige utgifter ved medicinalvæsenet bevilgede midler.

22 janr. **Kongelig resolution,** hvorved er bestemt:

I. Istedenfor de approberte regulativ-bestemmelser
for Gaustad asyl kap. 1, § 6,
» Eg asyl kap. 1, § 6,
» Rotvold asyl kap. 1, § 6,
» Rønvik asyl kap. 1, § 6,
» Kristiania kommunale asyl i Asker kap. 1, § 7,
» Bergens bys asyl paa Neevengaarden kap. 1, § 7,
» Trondhjems hospitals sindssyke-asyl kap. 1, § 6,
» Akershus amts sindssyke-asyl paa Blakstad kap. 1, § 7,
» Sanderud sindssyke-asyl kap. 1, § 7,
» Bratsbergs amts sindssyke-asyl kap. 1, § 7,
» Rosenbergs sindssyke-asyl kap. 1, § 7,
» Møllendals sindssyke-asyl post 6,
» dr. Dedichens privatasyl § 4
og som tillæg til de approberte regulativer for Oslo hospitals sindssyke-avdeling og Kristianssands bys sindssyke-asyl indføres bestemmelse overensstemmende med nedenstaaende utkast.

II. Attester om sindssygdom, som utstedes av autorisert læge i andet øiemed end den undersøktes indlæggelse paa asyl, skal ha følgende lydelse:

»Efter foretat personlig undersøkelse av N. N. erklæres, at jeg anser ham som sindssyk«.

Til grund for avgivelse av en saadan erklæring maa

ligge lægens paa personlig undersøkelse byggede beskrivelse av sygdommens forløp, symptomer m. v., i tilfælde efter et av Justisdepartementet anordnet skema. 22 janr.

Utkastet til regulativ-bestemmelse for samtlige sindssyke-asyler er saalydende:

Naar nogen som sindssyk ønskes optat i asylet, skal et utvetydig skriftlig forlangende om hans indlæggelse i asylet indleveres fra den, hvem det nærmest paaligger at vareta hans tarv. Dette forlangende skal foruten av fornøden sikkerhet for betalingen være ledsaget av en av norsk autorisert læge utfærdiget attest saalydende:

»Efter foretat personlig undersøkelse av N. N. erklæres, »at jeg anser ham for sindssyk og finder, at han trænger be»handling i sindssyke-asyl«.

(Sted og datum).

(Underskrift).

Attesten skal være bilagt av lægens paa personlig undersøkelse byggede beskrivelse av sygdommens forløp, symptomer m. v., alt efter et av Justisdepartementet nærmere fastsat skema.

Er den, som ønskes optat i asylet, erklært sindssyk av sagkyndige, som har været opnævnt av retten eller av paatalemyndigheten, eller har han til den sidste tid været forpleiet som sindssyk i asyl eller paa privat forpleiningssted i henhold til en fremdeles gjældende sindssyke-attest, kan attesten gives følgende form:

»N. N., som tidligere under (dato) av læge (navn) er er»klært sindssyk, er av mig blit personlig undersøkt. Jeg er»klærer efter denne undersøkelse, at jeg finder, at N. N. trænger »behandling i sindssyke-asyl«.

Denne erklæring skal være bilagt av en beskrivelse av de symptomer, som antages at nødvendiggjøre indlæggelsen samt av den paaberaabte ældre sindssyke-attest i original eller bekræftet avskrift.

Den til grund for indlæggelsesattesten liggende undersøkelse maa i intet tilfælde være over 1 maaned gammel. Asylets bestyrer avgjør derefter, om den syke kan mottages.

I tvingende og utvilsomme tilfælde kan attesten med kort utdrag av sykebeskrivelsen indsendes pr. telegram. Under samme betingelser kan attest og sykebeskrivelse meddeles asylet gjennem oplæsning pr. telefon. Men i saa fald skal attesten (attesterne) for sindssygdom og trang til indlæggelse paa asyl altid straks stadfæstes gjennem telegram.

Hvis telegraf eller telefon benyttes, maa dog de ovenfor nævnte papirer i ethvert fald indsendes samtidig med den syke.

Kongelig resolution, hvorved de av generalforsamling i A/S Valdresbanen den 28 juni 1909 besluttede forandringer 22 janr.

22 janr. i de ved kongelig resolution av 29 juli 1904 approberte statutter for nævnte bane godkjendes (statutternes § 16, tredje led).

22 janr. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes, at § 4 a i de ved kongelig resolution av 21 oktober 1903 fastsatte betingelser for tilladelse til drift av telefonanlæg er saaledes at forstaa, at det offentlige kan kræve anordnet fælles centralstation for vedkommende telefonanlægs og rikstelefonens linjer paa vilkaar, som nærmere bestemmes av Departementet for de Offentlige Arbeider.

22 janr. **Kongelig resolution,** hvorved bl. a. meddeles stadfæstelse paa de av forstanderskapet for Foldalens sparebank i møter den 24 april og 30 december 1909 vedtagne forandringer av §§ 1, 20 og 26 i bankens ved kongelig resolution av 23 januar 1907 stadfæstede plan.

22 janr. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes:

1. At stadfæstelse meddeles paa den av forstanderskapet for Borge sparebank i møte den 21 august 1909 fattede beslutning om opløsning av Borge og Torsnes sogns fællesskap i banken.
2. At stadfæstelse meddeles paa de i samme møte vedtagne ændringer av §§ 1, 14, 26 og 28 i Borge sparebanks ved høieste resolution av 8 september 1899 og kongelig resolution av 10 februar 1908 stadfæstede plan.
3. — — —

22 janr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av forstmester A. T. Gløersen ved testamente av 21 oktober 1903 oprettede »Fru Rachel Gløersens Legat« til bedste for indremissionen og paa de for dette legat under 14 juni 1909 utfærdigede statutter.

26 janr. **Kongelig resolution***), hvorved i henhold til § 25 i lov om vaartorskefisket ved Romsdals amts kyst og fjorder av 1 juli 1907 bestemmes som gjældende indtil videre, at det inden den havstrækning, som er tillagt Nordsmølens opsynsdistrikt, skal være tillatt at trække redskaper paa søn- og helligdage, naar veiret har været til hinder for optagning de 2 nærmest foregaaende dage.

Nærværende resolution træder i kraft straks.

26 janr. **Kongelig resolution****), hvorved meddeles approbation i henhold til § 60 i lov om vasdragenes benyttelse m. v. av

*) Bekjendtgj. 27 janr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 5.

**) Bekjendtgj. 27 janr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 5, hvor vedtægtene er indtat.

1 juli 1887 som gjældende indtil videre paa et utkast til vedtægter for fløtning i Surnavasdraget med bielvene Folla, Rinna og Bulluа. 26 janr.

Kongelig resolution*), hvorved i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 §§ 67 og 69, jfr. ildsfarlighetsloven av 3 mai 1871 § 24, meddeles stadfæstelse som gjældende indtil videre paa nedenstaaende av brandrepræsentantskapet for Ørje brandkommune i møte den 13 januar 1910 vedtagne tillægsbestemmelser til brandloven, forsaavidt nævnte sted angaar: 26 janr.

»1. Istedenfor den i lovens § 20 paabudte brandsprøite med vandydelse av 240 l. pr. minut tillates anvendt en for stedet anskaffet sprøite (en 8-mands Ludvigsberg-sprøite), der ikke er forsynt med karindretning og kun har en yde-evne av 210 l. pr. minut.

Av de i lovens § 20 paabudte brandseil skal i det hele haves mindst 3.

2. I lovens § 21 vedtages saadan ændring, at hvert brandnummer med en takst av

	indtil kr.	1000,00	skal ha mindst	1	spand
fra kr.	1000,00 til »	2000,00	—»—	2	»
» »	2000,00 - »	4000,00	—»—	3	»
» »	4000,00 - »	6000,00	—»—	4	»
fra kr.	6000,00 til kr.	9000,00	skal ha mindst	5	spand,
» »	9000,00 - »	12000,00	—»—	7	»
	og over	12000,00	—»—	8	»—,

som er det høieste antal, et brandnummer er forpligtet til at ha.

3. Lovens § 23, 2det punktum, skal lyde saaledes:
I dette er alle tjenestedygtige mandlige indvaanere i alderen fra og med 15 til og med 60 aar pligtige til at delta.

4. Lovens § 29, 2det led, bortfalder.
Varsling av brandvernet i ildebrandstilfælde skal ske ved ringning fra en for alle let tilgjængelig klokke, som kan høres over hele stedet.

5. Ildsfarlighetsloven av 3 mai 1871 med tillægslove skal være gjældende for stedet.

6. Det for stedet ved kongelig resolution av 24 april 1908 approberte brandreglement ophæves.«

Kongelig resolution, hvorved nedenstaaende utkast til instruks for de mandlige fabrikinspektører approberes som trædende istedenfor den ved kongelig resolution av 1 juli 1893 approberte instruks: 26 janr.

---

*) Bekjendtgj. 27 janr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 5.

26 janr. § 1. Fabrikinspektørerne har med bistand av det stedlige fabriktilsyn at paase, at forskriftene i lov om tilsyn med arbeide i fabrikker m. v. av 10 september 1909 og de i medhold av denne lov givne paalæg overholdes, forsaavidt ikke tilsynet efter lovens § 40 er overdraget bergembedsmændene. Under utøvelsen av dette hverv bør de optræde med streng upartiskhet og søke ved humanitet og imøtekommenhet at gjøre saavel arbeidsgivere som arbeidere overbevist om nytten av lovens forskrifter. De bør optræde som begges velvillige raadgivere i alle spørsmaal som henhører under fabriktilsyns-lovgivningen.

§ 2. Inspektørerne skal for at kontrolere fabriktilsynslovens gjennemførelse og erhverve personlig kjendskap til de anlæg, som er undergit deres kontrol, i størst mulig utstrækning personlig inspisere disse anlæg.

Hvis der til vedkommende fabrikinspektør indløper eller der offentlig fremføres klager over ulovlige forhold ved noget anlæg, som gaar ind under loven, bør han enten straks personlig foreta undersøkelse paa stedet eller — forsaavidt han deri skulde være forhindret — paalægge det stedlige tilsyn uopholdelig at foreta saadan undersøkelse og avgi indberetning om, hvad der ved undersøkelsen er forefundet. Anmelderens navn skal hemmeligholdes, med mindre han uttrykkelig samtykker i at navngives, eller anmeldelsen viser sig at være ubeføiet.

§ 3. Om fabrikbesøk gjælder følgende:

Fabrikinspektørerne bør ikke paa forhaand varsle vedkommende virksomhets eier eller bestyrer om sit komme.

De bør kræve sig forelagt den i lovens § 24 paabudte liste over de barn og unge mennesker, som beskjæftiges i anlægget, og de i lovens §§ 21, 22 og 24, 1ste passus, omhandlede attester og bevidnelser og forvisse sig om, at den nævnte liste stemmer med de virkelige forhold.

For at kontrolere, at lovens forskrifter om arbeidstid, maaltidspauser og lignende overholdes, kan de foreta inspektioner ogsaa utenfor de for vedkommende anlæg fastsatte arbeidstider.

De kan avkræve enhver person, som er beskjæftiget ved anlægget, saavelsom anlæggets eier de oplysninger, som de finder nødvendige.

Paa forlangende av anlæggets eier eller bestyrer skal fabrikinspektørerne forevise sin av departementet utfærdigede legitimation som fabrikinspektører.

§ 4. Naar fabrikinspektørerne ved personlig undersøkelse eller ved indberetning fra det stedlige fabriktilsyn bringer i erfaring, at en overtrædelse av fabriktilsynsloven eller av nogen i medhold av denne git forskrift har fundet sted, bør de, hvis overtrædelsen er av mer graverende art — til eks. grovere brud paa reglerne om arbeidstid og om kvinders, barns og unge menneskers beskjæftigelse eller om helligdagshvile — straks

anmelde forseelsen for vedkommende paatalemyndighet. Er for- 26 janr.
seelsen ikke av saadan art, bør fabrikinspektørerne, hvis den ikke rettes paa stedet, forelægge anlæggets eier eller bestyrer en viss passende kort frist, inden hvilken feilen maa være rettet eller mangelen avhjulpet. Ved fristens utløp har anlæggets eier eller bestyrer at underrette fabrikinspektøren om, hvorvidt og hvorledes rettelse er skedd, hvorhos fabrikinspektøren enten selv eller gjennem det stedlige tilsyn har at forvisse sig om, at hans paabud er efterkommet. Viser dette sig ikke at være skedd, anmelder fabrikinspektøren forholdet for vedkommende paatalemyndighet, for at ansvar kan gjøres gjældende.

§ 5. Naar der er indtruffet en i fabriktilsynslovens § 20 omhandlet ulykke, som har medført nogens død eller betydelige beskadigelse, bør fabrikinspektørerne, forsaavidt det kan ske uten væsentlig avbræk i deres øvrige virksomhet, og tilfældets beskaffenhet dertil gir grund, snarest mulig indfinde sig paa ulykkesstedet og anstille undersøkelser.

§ 6. Naar der i henhold til fabriktilsynslovens § 4 forelægges fabrikinspektørerne en plan for et paatænkt anlæg eller for omdannelse av et allerede bestaaende anlæg til uttalelse om, hvorvidt der av hensyn til fabriktilsynslovens bestemmelser findes noget ved planens befølgelse at erindre, kan de kræve, at planen er saa fuldstændig utarbeidet og ledsaget av saa fuldstændige tegninger m. v., at gjennemgaaelsen kommer til at foranledige saa litet arbeide som mulig. Skulde det paatænkte anlæg være av den beskaffenhet, at fabrikinspektøren ikke uten speciel teknisk hjælp tør uttale nogen bestemt mening om planens lovmæssighet, indberetter han dette til departementet, som derpaa avgjør, hvorvidt saadan hjælp bør tilkaldes.

Den indsendte beskrivelse med tegninger blir beroende i fabrikinspektørens arkiv.

§ 7. Fabrikinspektørerne skal være pligtige til, efter nærmere paalæg av Departementet for Handel, Sjøfart og Industri, at yde bistand ved indhentelse av statistiske oplysninger angaaende fabrikker og dermed sammenhængende arbeiderforhold.

§ 8. Til opnaaelse, saavidt mulig, av ensartethet ved fabriktilsynslovens gjennemførelse bør fabrikinspektørerne jevnlig konferere med hinanden, med den kvindelige fabrikinspektør samt med vedkommende bergmester.

Fabrikinspektørerne skal, naar de mottar anmeldelse om en bedrift, som sysselsætter kvindelige arbeidere, straks underrette den kvindelige fabrikinspektør herom.

§ 9. Mindst én gang aarlig bør fabrikinspektørerne møtes med de stedlige tilsyn i de kommuner, hvor der findes anlæg av betydning, som gaar ind under fabriktilsynsloven, for at konferere sammen om den maate, hvorpaa deres opgave bedst kan fremmes. Disse møter ledes av fabrikinspektøren.

26 janr. § 10. Fabrikinspektørerne sorterer under Departementet for Handel, Sjøfart og Industri og har at efterkomme de paalæg, som av departementet gives dem, hvorhos de har at bistaa dette som dets sagkyndige raadgivere i alle spørsmaal, der vedrører fabriktilsyns-lovgivningen.

§ 11. Fabrikinspektørerne skal føre følgende protokoller:

1. En journal for indkomne skrivelser.
2. En kopibok, hvori indføres alle utgaaede skrivelser.
3. En bok — efter et av Departementet for Handel, Sjøfart og Industri avfattet skema — over samtlige i deres respektive distrikter værende anlæg, der henhører under fabriktilsynsloven.
4. En bok, hvori indføres alle i henhold til fabriktilsynslovens §§ 23, 25, 26, 27 og 29 meddelte dispensationer og skjærpelser.

   Alle disse bøker skal være forsynt med fornødne registre.
5. En liste over anmeldte fabrikulykker efter fabriktilsynslovens § 20 med angivelse av disses aarsaker og følger.
6. En dagbok.

§ 12. Hvor det i fabriktilsynsloven er bestemt, at paabud, tilladelser og avgjørelser utfærdiges av, anmeldelser sker til eller erklæringer avgives av tilsynet, menes hermed — bortset fra det tilsyn, som efter loven er tillagt bergembedsmændene — fabrikinspektørerne, uten forsaavidt disse funktioner i de av Kongen utfærdigede bestemmelser om omfanget av det stedlige tilsyns myndighet m. v. er tillagt dette.

Fabrikinspektørerne kan i alle spørsmaal vedrørende lovens gjennemførelse æske erklæring av og oplysning hos vedkommende stedlige tilsyn.

§ 13. Ved utgangen av hvert kvartal oversender hver fabrikinspektør til Departementet for Handel, Sjøfart og Industri en nøiagtig opgave over foretagne reiser og disses længde og varighet tillikemed regning over derfor tilkommende skyss- og kostgodtgjørelse.

Hvert eller hvert andet aar efter departementets bestemmelse avgir desuten fabrikinspektørerne til departementet til offentliggjørelse en utførligere beretning om sin virksomhet i det forløpne aar, hvori ogsaa meddeles de herunder gjorte erfaringer angaaende fabriktilsynslovens gjennemførelse og virkningen derav saavel for industrien og arbeidsgiverne som for arbeiderne samt overhodet alt, som kan antages at være av interesse for fabrik- eller sociallovgivningen og dennes videre utvikling. I disse beretninger indføres en fortegnelse over antallet av de anlæg, som i beretningstiden er anmeldt til paatalemyndigheten for overtrædelse av fabriklovgivningen med angivelse av overtrædelsens art og om mulig, resultatet av anmeldelserne.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 26 janr.

1. En fremlagt plan for rikets militære distriktsinddeling gjøres gjældende ved overgang til den nye hærordning.

   For Tromsø stifts vedkommende gjælder den indtil videre. Forandringene for Helgelands og Nordlands bataljoner (Søndre og Nordre Haalogalands regimenter) træder straks i kraft.

2. Forsvarsdepartementet bemyndiges til at fastsætte inddelingen i kompanidistrikter, at gi de fornødne bestemmelser for utskrivningen til specialvaabnene og at foreta saadanne mindre forandringer i distriktsinddelingen, som forholdene maatte gjøre ønskelig.

Den nye distriktsinddeling er saadan:

Rikets militære distriktsinddeling.

Regiments-distrikt.	Bataljons-distrikt.	Lensmandsdistrikt. (By).
1. Smaalenenes.	I. Fredriksten.	Id, Fredrikshald, Berg, Aremark, Rødenes, Eidsberg, Rakkestad, Varteig, Skjeberg.
	II. Sarpsborg.	Hvaler, Glemminge, Borge, Fredrikstad, Sarpsborg, Tune, Onsø, Raade, Rygge.
	III. Follo.	Moss, Vaaler, Skiptvet, Askim, Spydeberg, Hobøl, Trøgstad, Kraakstad, Vestby, Drøbak, Aas, Frogn, Enebak, Nesodden, Østre Aker, av Kristiania.
2. Vestre Akershus.	I. Kristiania.	Av Kristiania.
	II. Drammens.	Vestre Aker, Asker og Bærum, Hurum, Røken, Lier, Drammen, av Kristiania.
	III. Vestfold.	Skoger, Strømmen, Sande, Hof, Botne og Holmestrand, Lardal, Vaale, Borre og Horten, Sem, Tønsberg, Nøtterø og Tjømø, Sandefjord og Sandeherred, Stokke, Ramnes, Andebu, Hedrum, Brunlanes, Fredriksvern, Larvik, Tjølling.

26 janr.

Regiments-distrikt.	Bataljons-distrikt.	Lensmandsdistrikt. (By).
3. Telemarkens.	I. Numedal.	Opdal, Nore, Rollag, Flesberg, Kongsberg, Øvre Sandsvær, Ytre Sandsvær, Fiskum, Øvre Eker, Nedre Eker.
	II. Seljord.	Vinje, Rauland, Mo, Laardal, Kviteseid, Seljord, Lunde, Bø, Saude, Hitterdal, Hjartdal, Tinn, Gransherred.
	III. Grenland.	Drangedal, Bamle og Stathelle, Langesund, Brevik og Eidanger, Porsgrund, Skien, Gjerpen, Solum, Hollen.
4. Østre Akershus.	I. Oslo.	Av Kristiania.
	II Eidsvold.	Høland, Urskog, Nes, Fet, Sørum, Skedsmo, Ullensaker, Eidsvold, Hurdalen, Nannestad, Gjerdrum, Nittedal, av Aker og Kristiania.
	III. Kongsvinger.	Eidskogen, Søndre Odalen, Nordre Odalen, Grue, Brandval, Kongsvinger, Vinger.
5. Østoplandenes.	I. Østerdalens.	Elverum, Aamot, Trysil, Storelvedalen, Rendalen, Tønset, Lilleelvedalen, Kvikne, Tolgen.
	II. Hedemarkens.	Hof, Vaaler, Aasnes, Romedal, Stange, Løiten, Hamar, Vang og Furnes, Ringsaker, Nes.
	III. Gudbrandsdalens.	Lesje og Dovre, Skiaaker og Lom, Vaage, Hedalen og Sell, Nordre Fron, Søndre Fron, Ringebu, Øier, Gausdal, Faaberg og Lillehammer.
6. Vestoplandenes.	I. Hadeland.	Gran, Jevnaker, Brandbu, Lunner, Søndre Land, Nordre Land, Vestre Toten, Østre Toten, Biri, Vardal og Gjøvik.
	II. Valdres.	Vang, Etnedalen, Vestre Slidre, Østre Slidre, Nordre Aurdal, Søndre Aurdal, Aadalen, Norderhov og Hønefos, Hole.
	III. Hallingdal.	Hol, Aal, Gol, Nes, Sigdal, Krødsherred, Eggedal, Modum.

26 janr.

Regiments-distrikt.	Bataljons-distrikt.	Lensmandsdistrikt. (By).
7. Agdesidens.	I. Nedenes.	Sannikedal og Skaatø, Kragerø, Søndeled og Risør, Vegaardsheien, Gjerrestad, Holt og Tvedestrand, Dybvaag, Østre Moland, Tromø, Arendal, Barbu, Hisø, Øiestad.
	II. Kristiansands.	Nissedal, Fyrresdal, Aamli og Gjevedal, Topdal og Mykland, Froland, Landvik og Fjære, Grimstad, Birkenes, Eide, Vestre Moland, Lillesand, Høivaag, Tveid, Oddernes og Vennesla, Kristiansand, Søgne, Herefos, Finsland, Bygland, Valle, Hornnes og Evje, Vegusdal, Iveland, Øvrebø og Hægeland.
	III. Lister.	Holme, Halsaa og Hartmark, Øislebø og Laudal, Bjelland, Grindum, Aaseral, Valle, Spangereid, Nordre Undal, Vanse og Farsund, Herred, Lyngdal, Hægebostad, Kvinnesdal, Fjotland, Bakke, Flekkefjord, Sogndal, Siredalen.
8. Vesterlen.	I. Jæderens.	Lund, Heskestad, Ekersund, Bjerkreim, Helleland, Haa, Time, Gjesdal, Klep, Høiland, Høle og Fossan, Strand.
	II. Stavanger.	Stavanger, Haaland, Hetland.
	III. Ryfylke.	Rennesø, Finnø, Hjelmeland, Aardal, Suldal, Sand, Saude, Jelse, Nerstrand, Tysvær, Skudenes, Avaldsnes, Torvestad, Haugesund.
Utenfor regiments-forband.	Søndhordland.	Vikedal, Skjold, Sveen, Finnaas, Fjelberg, Skaanevik, Etne, Stord, Fitjar, Tysnes, Kvinnherred.
9. Søndre Bergenhus.	I. Midthordland.	Fuse, Os, Sund, Fane, Fjeld, Aarstad.
	II. Bergens.	Bergen.

26 janr.

Regiments-distrikt.	Bataljons-distrikt.	Lensmandsdistrikt. (By).
	III. Nordhordland.	Haus, Bruvik, Hammer, Hosanger, Alversund, Manger, Herlø, Lindaas, Masfjorden.
10. Nordre Bergenhus.	I. Hardanger.	Røldal, Ullensvang, Ulvik, Vikør, Jondal, Strandebarm, Voss, Vossestranden, Evanger.
	II. Sogn.	Aurland, Vik, Leikanger og Balestrand, Borgund, Lærdal, Aardal, Jostedalen, Lyster, Sogndal, Hafslo, Kirkebø, Lavik.
	III. Søndfjord.	Gulen, Sulen, Hyllestad, Askevold, Kinn og Vevring, Indre Holmedal, Ytre Holmedal, Førde.
Utenfor regimentsforband.	Nordfjord.	Bremanger, Daviken, Gloppen, Jølster, Eid, Hornindal, Stryn og Indviken, Selje.
11. Søndmør.	I. Volden.	Vannelven, Herø, Ulstein, Volden, Hjørundfjord, Aalesund.
	II. Borgund.	Borgund, Haram, Skodje, Ørskog, Vestnes, Dale (Norddalen og Stranden), Sunnelven.
	III. Romsdal.	Veø, Bolsø og Molde, Nesset, Sund og Vaagø, Vold, Romsdal, Øksendalen, Sundalen.
12. Søndre Trondhjems.	I. Nordmør.	Gjemnes, Tingvold, Stangvik og Halse Kvernes, Kristiansund.
	II. Orkedalens.	Røros, Holtaalen og Aalen, Singsaas, Støren, Horg, Soknedalen, Opdal, Rennebu, Orkedalen, Meldalen, Rindalen, Surendalen, Hevne, Aure, Edø.
	III. Stjørdalens.	Aasen, Frosten, Øvre Stjørdalen, Nedre Stjørdalen, Malvik, Strinden, Selbu, Melhus og Flaa, Klæbu og Tilder, Børsen og Børseskogn, Leinstranden, Buviken, Bynesset, Trondhjem.

26 janr.

Regiments-distrikt.	Bataljons-distrikt.	Lensmandsdistrikt. (By).
13. Nordre Trondhjems.	I. Indherred.	Snaasen, Stod, Sparbuen, Stenkjær, Inderøen, Værdalen, Levanger, Skogn, Stadsbygden, Rissen, Leksviken, Ytterøen og Mosviken, Verran, Beitstaden.
	II. Fosen.	Bjugn, Ørlandet, Aafjorden, Bjørnør, Frøien, Hitteren og Fillan.
	III. Namdalens.	Lierne, Grong, Overhallen, Namsos, Flatanger, Fosnes, Kolvereid, Nærø og Vikten, Leka.
14. Søndre Haalogaland.	I. Vefsen.	Bindalen, Vik, Brønnøy, Velfjord, Vega, Tjøtta, Vefsen, Hatfjelldalen, Alstahaug, Herøy.
	II. Ranen.	Nesna, Hemnes, Mo, Lurøy, Rødøy, Meløy, Gildeskaal, Bejarn, Strømmen sogn av Bodin, Skjerstad ÷ hvad der er nord for Saltenfjord, Bodø, Saltdalen.
15. Nordre Haalogaland.	I. Ofoten.	Fauske, Skjerstad (nord for Saltenfjord), Bodin (÷ Strømmen), Folden, Steigen, Hammarøy, Tysfjorden, Ofoten, Lødingen, Vaagan.
	II. Lofoten.	Gimsøy og Valberg, Borge, Buksnes og Hol, Flakstad, Værøy og Røst, Dverberg, Sortland, Øksnes, Bø, Hadsel.
16. Tromsø.	I. Trondenes.	Kvæfjord, Trondenes, Ibestad, Salangen, Tranøy, Berg.
	II. Lyngen.	Lenviken, Maalselven, Tromsøysundet, Tromsø, Balsfjorden, Lyngen, Karlsøy, Skjærvøy.
Utenfor regiments-forband.	Finmarkens.	Kautokeino, Alten, Talvik, Loppen og Øksfjord, Hasvik, Hammerfest, Kvalsund, Maasøy, Kjelvik, Kistrand, Karasjok, Lebesby, Tanen, Næsseby, Polmak, Nordvaranger, Sydvaranger, Vardø.
Do.	Jægerkorpset.	Kristiania, Drammens bataljonsdistrikt, Follo bataljonsdistrikt, Eidsvolds bataljonsdistrikt.

28 janr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av gaardbruker Hellik Fløtager ved testamente av 10 september 1907 oprettede legat for hedningemissionen og paa de for dette legat under 15 mars 1909 utfærdigede statutter.

28 janr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av landsstyret for »det Norske Totalavholdsselskap« oprettede »Elisabeth Edlands Legat« til vedlikehold av et mindesmerke over Elisabeth Edland og til utdannelse av unge jenter eller gutter av Mosterø sogn og paa den for dette legat under $\frac{\text{7 december 1908}}{\text{10 november 1909}}$ utfærdigede fundas.

28 janr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av frøken Karen Meyer ved gavebrev av 31 december 1898 oprettede »Overlærer Henrik August Meyers Legat« for værdige trængende og flittig studerende av Bergen og paa den for dette legat under 6 september 1909 utfærdigede fundas.

28 janr. **Rundskrivelse** fra medicinaldirektøren til landets apotekere:

Fra justerdirektøren har jeg faat meddelelse om, at ved et for kort tid siden foretat ekstraordinært sagkyndig eftersyn av nogen apoteks maal- og vegtredskaper maatte et uforholdsmæssig stort antal av disse sættes ut av bruk — for at repareres og omjusteres —, da de hadde feil ut over den tillatte feilgrænse. Da saadanne feil ved veieredskapene kan ha indflydelse paa den nøiagtighet, som maa fordres ved medikamenters tilberedning og dispensering, henstilles det herved til apotekerne, at de uopholdelig lar de veieredskaper (saavel vegter som lodder), som det kan være nogen grund til at anta ikke længer besidder den i reglement for justervæsenet av 17 juni 1886 forlangte grad av følsomhet og nøiagtighet, indsende til revision — for præcisionsredskapenes vedkommende til Kristiania justerkammer og for almindelige handelsredskapers vedkommende til nærmeste justerkammer. Kfr. forøvrig § 22 i lov om metrisk maal og vegt og §§ 43, 44, 53 og 54 i det ovennævnte reglement.

28 janr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Bergens stift, hvori paa forespørsel fra et skolestyre uttales, at det vil bero paa amtstingets bevilgning, hvorvidt en kommune skal faa bidrag av amtsskolekassen efter skolelovens § 46 f til dækkelse av sine utgifter til vikarløn under en lærers sygdom og paa de betingelser, amtstinget opstiller for tilstaaelsen av saadant bidrag.

Fra skolelovens side er det ikke gjort til betingelse for tilstaaelse av bidrag, at begge lærere — baade vikaren og den syke — skal oppebære fuld løn.

Har en kommune, som i nærværende tilfælde skedd, paatat sig ekstraordinære utgifter til vikarløn i anledning en lærers sygdom, er det efter skoleloven fuld adgang til at tilstaa en kommune bidrag av amtsskolekassen til dækkelse av disse utgifter. Det maa jo være til stor hjælp for den syke lærer, selv om han ikke faar oppebære mer end halv løn under sin sygdom. 28 janr.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Kristiania stiftsdirektion, hvori departementet paa forespørsel, om kirketilsynets formand har ret til at attestere portofrihet, gjør opmerksom paa, at Departementet for de Offentlige Arbeider ved en tidligere leilighet har uttalt, at det av hensyn til konsekvenserne ikke kan anbefale nævnte ombudsmænd tilstaat en saadan ret. Hvis menighetens sogneprest er kirketilsynets formand, kan han imidlertid i kraft av den ham tillagte almindelige portofrihetsattestationsret ogsaa sende de tilsynet vedkommende ekspeditioner portofrit. 29 janr.

Da sognepresten har oplyst, at formændene for menighetenes lønningsfond sender sine ekspeditioner portofrit og selv attesterer dem som saadanne, henviser departementet til sin i Lovtidenden indtagne skrivelse til Tromsø biskop av 11 november 1903, hvorav vil fremgaa, at heller ikke disse formænd er tillagt ret til at attestere portofrihet.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Svend Foyn og hustru Magdalena Margrethe, født Bull, ved testamente av 24 december 1891 med kodiciller av 9 januar og 21 december 1894 oprettede legat »Svend Foyns og Hustrus Missionsfond« og paa de for dette legat under 18 december 1909 utfærdigede statutter. 31 janr.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til politimesteren i Telemarken, hvori paa forespørsel, om det er nødvendig, at en lærer, som søkes avsat paa grund av sindssygdom, først maa umyndiggjøres, før der kan opnævnes verge for ham, meddeles, at Justisdepartementet, hvem skrivelsen har været forelagt til erklæring, har uttalt, at saadan opnævnelse ikke antages gyldig at kunne ske, medmindre vedkommende umyndiggjøres. 31 janr.

Til denne erklæring finder departementet at kunne henholde sig.

Som det fremgaar av departementets skrivelse av 13 juni 1896 til skoledirektøren i Bergens stift, har departementet forutsat, at der i et tilfælde som det her omhandlede er en offentlig beskikket verge, som kan vareta den sindssykes tarv.

Rundskrivelse fra Justisdepartementet. 31 janr.

I medhold av lov av 24 mai 1902 indeholdende forandring i og tillæg til lov av 17 august 1848 om sindssykes behandling

31 janr. og forpleining, fastsættes herved, at § 3 i den av departementet under 31 december 1895 utfærdigede instruks for kontrolkommissionerne ved de autoriserte sindssyke-asyler herefter skal lyde saaledes:

I møterne skal vedkommende kommission faa sig forelagt sykejournalerne for de siden sidste møte indlagte syke, som desuten blir at fremstille for kommissionen.

Denne har nøie at paase, at der til grund for indlæggelsen foreligger erklæring fra en læge, som ikke er ansat ved asylet, om, at den indlagte er sindssyk og trænger forpleining i asyl, jfr. den for samtlige sindssyke-asyler ved kongelig resolution av 22 dennes fastsatte regulativbestemmelse. Erklæringen med sygdomsbeskrivelse (eller i tilfælde retsakter) skal altid forelægges kommissionen, som forsyner dokumenterne med paategning om, at de er den forelagt.

Derhos har kommissionen, forsaavidt indlæggelsen ikke er skedd paa offentlig foranstaltning eller efter fattigvæsenets begjæring, at undersøke, hvorvidt den, der paa den sykes vegne har forlangt indlæggelsen, er rette vedkommende til at vareta dennes tarv. I saa henseende forefundne mangler har kommissionen ufortøvet at paase avhjulpet, likesom den skal ha opmerksomheten henvendt paa, hvorvidt omstændighetene i enkelte tilfælde skulde gjøre umyndiggjørelse og beskikkelse av verge ønskelig.

Endvidere har den særlig at henvende sin opmerksomhet paa:

Arbeidsvirksomheten og de selskapelige fornøielser, som er indført for de syke;

tvangsmidlernes beskaffenhet samt hyppigheten og varigheten av deres anvendelse;

de sykes klassifikation og dennes overholdelse;

hvorvidt der er git de syke adgang til undervisning og religionsøvelse;

bespisningens beskaffenhet.

Likeledes har den at motta og nærmere at undersøke enhver klage, som fra nogen av de syke, deres nærmeste paarørende eller asylernes betjenter maatte fremføres, samt i tilfælde av forseelser av tjenerpersonalet efter overlæg med asylets bestyrer at bestemme, hvorvidt nogen korrektion bør tildeles vedkommende, forsaavidt retslig tiltale efter omstændighetene ikke antages at kunne eller burde finde sted.

Ved hvert møte gjennemgaaes de vedkommende de syke førte protokoller i den utstrækning, som kommissionen anser fornøden, hvorhos protokollerne, efterat de nødvendige bemerkninger er tilført, hver gang underskrives av medlemmene.

Plakat*) om ophævelse av det ved plakat av 3 oktober 1908 utfærdigede forbud mot indførsel her til riket av brukt kropslinnet m. v. fra Rusland. 1 febr.

Det ved plakat av 3 oktober 1908 utfærdigede forbud mot indførsel her til riket av brukt kropslinnet, brukte klædningsstykker, brukt sengetøi og brukt vat samt kluter og filler fra Rusland ophæves herved.

Denne plakat træder straks i kraft.

Kongelig resolution**), hvorved meddeles approbation i henhold til § 4 i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 paa den av Aalesunds bystyre under 16 december 1909 fattede beslutning om tillæg til § 47 i de ved kongelige resolutioner av 3 juni og 8 november 1893 samt 2 november 1904 approberte almindelige sundhetsforskrifter for kjøpstaden. 1 febr.

Kongelig resolution**), hvorved meddeles approbation i henhold til § 4 i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 paa den av Narviks bystyre i møte 20 december 1909 fattede beslutning om tillæg til de ved kongelig resolution av 6 november 1906 approberte almindelige sundhetsforskrifter for kjøpstaden. 1 febr.

Kongelig resolution***), hvorved de av Fredrikstads bystyre under 18 november 1909 besluttede forandringer i §§ 2 og 5 i den ved kongelig resolution av 22 oktober 1904 og den Norske Regjerings resolution av 11 december 1908 approberte lukningsvedtægt for byens utsalgssteder stadfæstes. I vedtægtens § 3 tilføies som 2det punktum: »Julaften lukkes kl. 6 eftm. i henhold til lov av 14 juli 1897«. 1 febr.

Kongelig resolution†), hvorved i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Stods herred, Nordre Trondhjems amt, i møte den 3 december 1909 besluttede nye skogvedtægter for herredet, dog med en enkelt forandring. 1 febr.

Kongelig resolution, hvorved § 5 i det ved kongelig resolution av 9 mars 1909 besluttede tillæg til de ved kongelig resolution av 19 februar 1907 utfærdigede bestemmelser 1 febr.

*) Bekjendtgj. 2 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 6.
**) Bekjendtgj. 2 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 6, hvor tillægget er indtat.
***) Bekjendtgj. 2 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 6, hvor forandringene er indtat.
†) Bekjendtgj. 2 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 6, hvor vedtægtene er indtat.

1 febr. om anordning av Riksforsikringsanstaltens bestyrelse bestemmes at skulle lyde saaledes:

»Senest inden 31 mai hvert kalenderaar offentliggjør Riksforsikringsanstalten en beretning om sin virksomhet inden fiskerforsikringen med statusopgjør for det forløpne aar«.

2 febr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til amtmanden i Søndre Bergenhus amt, foranlediget ved forespørsel om lovligheten av en av et herredsstyre fattet beslutning om, at, naar nogen skatyder fraflyttet herredet før forfaldstiden for herredsskattens indbetaling, skulde skatten være forfalden til betaling ved bortreisen.

Departementet meddeler, at et herredsstyre efter landsskattelovens § 60 ikke har lovlig adgang til at sætte betalingsterminerne for herredsskat forskjellig for de forskjellige skatydere (jfr. departementets i Lovtidenden og Meddelelser vedkommende Ligningsvæsenet nr. 2 indtagne skrivelse av 4 juli 1892), og at den omhandlede beslutning derfor maa ansees for stridende mot skattelovgivningen.

3 febr. **Skrivelse** fra Handelsdepartementet til fabrikinspektørerne, hvorved departementet bl. a. med hensyn til de i kjelforskriftenes § 4 omhandlede specielle regler for styrke og sikkerhet av kjeler og tilhørende rørledninger overensstemmende med inspektørernes forslag bestemmer, at de av inspektør Rustad i hans skrift »Praktisk Haandbok for Beregning av Dampkjeler og Dampmaskiner« opstillede regler indtil videre skal gjælde.

4 febr. **Forsvarsdepartementet** har foretat følgende forandringer i reglementet for Sjøkrigsskolen av 22 mai 1908:

§ 3. 1ste og 2den linje i 2den passus »Til 1ste inspektionsofficer beordres i statsraad en kaptein; 2den« utgaar.

I 2den linje forandres »inspektionsofficer« til »inspektionsofficerer«.

I 3dje linje utgaar ordene »i begge tilfælde«.

§ 20. Under punkt 1 utgaar i 5te og 6te linje ordene »i almindelig fragtfart«, og i begyndelsen av 2den passus utgaar første sætning:

»I de 9 maaneder — — — i indtil 3 maaneder«.

5 febr. **Cirkulærskrivelse** fra Handelsdepartementet til skibsmatrikelførerne.

Naar et handelsskib, for hvilket der efter lov av 20 december 1902 skal erlægges konsulatavgift, ønskes overflyttet til et andet toldsteds register, har toldkassereren (toldskriveren) — samtidig med skibets utslettelse av toldstedets matrikel — at tilstille toldkassereren paa det nye hjemsted

opgave om, til hvilket tidspunkt konsulatavgiften er erlagt til toldkassereren paa det gamle hjemsted. 5 febr.

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Søndre Trondhjems amt, foranlediget ved et forlangende fra et mindretal i et herredsstyre om, at herredsstyrets beslutning om formuesskattens størrelse skulde undergives regjeringens approbation i henhold til lov om formandskaper paa landet av 14 januar 1837 § 38. 7 febr.

Departementet uttaler, at den i formandskapslovens § 38 hjemlede adgang til at faa et herredsstyres beslutning undergit regjeringens approbation ikke antages at staa aapen i tilfælde, hvor der handles om forandring i de engang vedtagne eller foreskrevne ligningsregler, idet en saadan forandrings iverksættelse ifølge landsskattelovens § 39 er avhængig av amtsutvalgets bifald.

Skrivelse fra Handelsdepartementet til byfogden i Aalesund i anledning av spørsmaalet om, hvorvidt et auktionsskjøte kan endelig registreres, naar den tvangsauktion, paa grundlag av hvilken skjøtet er utfærdiget, er avholdt med hjemmel i pantobligation, utstedt av flere personer, hvorav ingen har registrert adkomst. 8 febr.

Departementet antar med byfogden, at det omhandlede skjøte under disse omstændigheter ikke vil kunne endelig registreres.

Hvad angaar spørsmaalet om, hvorvidt et partrederi kan indregistreres med flere bestyrende redere, antages, at lovens uttrykkelige forutsætning om, at der kun skal være én saadan, maa befølges.

Plakat*) angaaende forbud mot indførsel av levende storfæ, faar og gjeter fra Sverige. 11 febr.

I kraft av lov angaaende foranstaltninger mot smitsomme husdyrsygdomme av 14 juli 1894 § 17 forbydes det herved at indføre levende storfæ, faar og gjeter fra Sverige saavel sjøværts som landværts.

Nærværende plakat træder straks i kraft.

Kongelig resolution*), hvorved i henhold til § 18 i lov om saltvandsfisket i Finmarken av 3 august 1897 bestemmes, at det ved kongelig resolution av 17 mars 1900 utfærdigede forbud mot bruk av slæpenot (dragnot) til fangst av skrei i Snefjord i Maasø herred, Finmarkens amt, fornyes for et tidsrum av 10 aar fra nævnte resolutions ophør at regne. 11 febr.

---

*) Bekjendtgj. 12 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 7.

11 febr. **Kongelig resolution,** hvorved bl. a. bestemmes, at der i Fredrikshavn oprettes et ulønnet norsk konsulat med distrikt omfattende Hjørrings amt med Læsø, henhørende under den som generalkonsulat forrettende legation i Kjøbenhavn.

11 febr. **Kongelig resolution,** hvorved den i § 1 sidste passus i reglement for medicinsk embedseksamen av 20 januar 1877 med senere forandringer omhandlede bevidnelse om, at vedkommende studerende har fulgt undervisningen paa Gaustads asyl, indtil videre blir at meddele av docenten i psykiatri ved Universitetet istedenfor av direktøren ved Gaustads asyl.

11 febr. **Kongelig resolution,** hvorved det i henhold til § 25 i lov av 10 juli 1894 angaaende offentlige tjenestemænds skyss- og kostgodtgjørelse bestemmes, at assistenten ved Statsjernbanernes regnskapsrevision med hensyn til kostgodtgjørelse henregnes til lovens § 17, 3dje klasse.

11 febr. **Kongelig resolution,** hvorved meddeles stadfæstelse paa de i forstandermøte den 2 december 1909 vedtagne ændringer av §§ 3 og 6 i Øiestads sparebanks plan, stadfæstet ved kongelig resolution av 28 december 1892.

11 febr. **Kongelig resolution,** hvorved meddeles stadfæstelse paa det av forstanderskapet for Molde sparebank i møte den 27 mai 1909 vedtagne tillæg til § 6 i bankens ved høieste resolution av 31 oktober 1863 m. fl. senere resolutioner stadfæstede plan.

11 febr. **Kongelig resolution,** hvorved meddeles stadfæstelse paa den av bidragsyderne i møte den 26 juni 1909 vedtagne plan — med de i forstandermøte den 3 november s. a. besluttede ændringer — for en sparebank, som under navn av »Talviks sparebank« agtes oprettet inden herredet.

11 febr. **Kongelig resolution,** hvorved meddeles stadfæstelse paa den av Raulands herredsstyre i møter den 28 oktober og 30 december 1909 vedtagne plan for en sparebank, der under navn av »Raulands sparebank» agtes oprettet inden herredet.

11 febr. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes:

1. Nedenstaaende utkast til »Reglement for Marinens Intendanturkorps« approberes istedenfor det ved kongelig resolution av 2 august 1901 fastsatte reglement.
2. Forsvarsdepartementet bemyndiges til at foreta de forandringer i ovennævnte reglement, som fremtidig maatte nødvendiggjøres paa grund av eventuelle beslutninger av statsmagtene vedkommende Intendanturkorpsets plan, mari-

nens organisation m. v., samt de forandringer av mindre indgripende betydning, som erfaring maatte vise ønskelige eller nødvendige. 11 febr.

Reglement for Marinens Intendanturkorps.

Intendanturofficerernes tjeneste.

§ 1. Intendanturofficerernes tjeneste er foruten i »Plan for Marinens Intendanturkorps av 16 oktober 1909« §§ 2, 7, 8 og 24 bestemt ved de til enhver tid gjældende tjenestereglementer og ved specielle instrukser for de enkelte tjenestestillinger.

Angaaende utkommando til øvelsestogter av intendanturofficerer indsender korpschefen forslag til den kommanderende admiral.

Intendanturunderofficerernes og de meniges tjeneste.

§ 2. Intendanturunderofficerernes tjeneste er foruten i planens §§ 2, 14, 16, 17 og 24 fastsat ved bestemmelser som under § 1 nævnt.

§ 3. Til inspektionstjeneste ved korpset beordrer korpschefen skiftevis de dertil fornødne underofficerer for kortere eller længere tid.

§ 4. Bestemmelser om officerselevenes utkommando indeholdes i planens § 5 b og om konstablenes i § 12, 3dje passus.

Naar konstablene er utkommandert paa togt, skal de særlig anvendes til intendanturtjeneste, ɔ: som smørstikkere eller efter omstændighetene som proviantskrivere, til utførelse av skrive-arbeide etc. Naar intendanturtjenesten tillater det, bør de desuten delta i militære øvelser, eksersis m. v.

Angaaende tjenesten iland indeholdes bestemmelserne i planens §§ 5 c, 6 og 12, 2den og 3dje passus, samt i dette reglements § 15.

§ 5. Korpset fordeler underofficerer og menige til stationene efter gjældende bestemmelser samt beordrer dem til tjenstgjøring saavel iland som ombord.

Om optagelse i korpset.

§ 6. Optagelse av officerselever finder i regelen sted 1 juli, av konstabler 1 oktober.

Korpschefen har at utfærdige fornøden bekjendtgjørelse angaaende optagelsen.

§ 7. De mandskaper, som fremstiller sig til optagelse i korpset, har inden den fastsatte tid at indsende følgende dokumenter for, at de opfylder de betingelser, som planen forutsætter for optagelse:

11 febr.

1. Aldersattest.
2. Helbredsattest efter skema.
3. Vidnesbyrd for godt forhold.
4. Rodeseddel.
5. For officerselevene: Avgangsvidnesbyrd fra et handelsgymnasium eller:

   Bevis for bestaat eksamen artium med angivelse av erholdte karakterer og for, at de er juridiske studerende eller juridiske kandidater.
6. For konstablene: Avgangsvidnesbyrd fra folkeskole eller anden skole.
7. Attest for at ha været paa kontor eller i forretning i mindst 1 aar.

En optagelseskommission, bestaaende av korpschefen, inspektionsofficeren og en anden av korpset tilforordnet intendanturofficer, undersøker dokumenterne.

§ 8. Mandskapene fremmøter til den av korpset bestemte tid. Deres tjenstdygtighet undersøkes av marinens faste bedømmelseskommission, som for tilfældet tiltrædes av inspektionsofficeren.

§ 9. Efter lægeundersøkelsen avholdes optagelsesprøve for de mandskaper, der er godkjendt av bedømmelseskommissionen, og som skal konkurere om optagelse til konstabler.

For at kunne optages som konstabel fordres, at vedkommende kan læse med færdighet, skrive morsmaalet nogenlunde ortografisk og med tydelig haandskrift, regne de 4 regningsarter i hele tal og brøk samt reguladetri.

For hvert av fagene norsk, skrivning og regning gives en karakter (3 er høieste).

For at prøven skal være bestaat, maa summen av de 3 karakterer være 4.5 eller derover og ingen av karakterene under 1.

Eksamensopgaverne utarbeides av korpsets inspektionsofficer.

§ 10. Efter avsluttet optagelsesprøve antages det bestemte antal konstabler efter den nummerorden, de har faat ved de erholdte karakterer under prøven. Finder korpschefen, at der i henhold til planens § 11 bør tages hensyn til tidligere avlagte eksamener, indsender han herom motivert indstilling til Forsvarsdepartementet, som fatter bestemmelse for hvert enkelt tilfælde.

Ved optagelsen av officerselever tages foruten til artiums- eller handelsgymnasiekarakterene ogsaa hensyn til tidligere praktisk virksomhet og for de juridisk utdannedes vedkommende til avlagt embedseksamen.

Om skolevæsen og praktiske øvelser.

§ 11. Korpschefen har opsyn med skolevæsenets anliggender, der under ham umiddelbart bestyres av inspektionsofficeren.

§ 12. Skolernes lærere ansættes av Forsvarsdepartementet. 11 febr.

§ 13. Saasnart undervisningen ved skolerne er paabegyndt, avgir korpschefen indberetning herom til Forsvarsdepartementet.

§ 14. Ved hver av korpsets skoler skal der under korpschefens forsæte være et skoleraad, bestaaende av inspektionsofficeren og vedkommende skoles lærere.

Skoleraadet samles, naar det av korpschefen ansees nødvendig.

I skoleraadet behandles saker vedkommende undervisningen og de praktiske øvelser. Protokol over skoleraadets forhandlinger føres efter korpschefens bestemmelse av inspektionsofficeren. Avskrift av protokollen indsendes til Forsvarsdepartementet ved skoleaarets slutning.

§ 15. Saavel ved officersskolen som underofficersskolen (konstabelskolen) sættes undervisningen som regel igang i begyndelsen av oktober og fortsættes ved førstnævnte skole til omkring midten av december samme aar, ved underofficersskolen til henimot utgangen av mars det paafølgende aar, saaledes at kursenes varighet ved de nævnte skoler blir henholdsvis ca. $2^1/_2$ og ca. 6 maaneder. Efter kursene avholdes eksamen; denne skal for officersskolen saavidt mulig være tilendebragt før jul.

Ferier gives som paa landets almindelige offentlige skoler, forsaavidt tjenesten derfor ikke er til hinder.

For konstablenes vedkommende anvendes tiden fra eksamens avslutning i mars til togtenes begyndelse til praktisk kontortjeneste, da elevene fordeles til de forskjellige intendanturkontorer samt til praktisk gjennemgaaelse av forraadenes oplægning og magasinering, proviants, beklædnings og varegods's vedlikehold og opbevaring, hovedtrækkene av de forskjellige fartøistypers apteringer m. v. De gives ogsaa saavidt mulig nogen praktisk veiledning i skibskostens tilberedning.

§ 16. Maalet for undervisningen i de forskjellige fag og hovedanordningen for denne bestemmes av Forsvarsdepartementet ved regulativ.

§ 17. Eksamensprogrammer fastsættes av korpschefen efter forslag fra inspektionsofficeren og indsendes til Forsvarsdepartementet.

§ 18. Ved alle eksamener utføres eksaminationen av vedkommende lærer, som paa forhaand skal ha utarbeidet passende skriftlige opgaver og spørsmaal for den mundtlige eksamination.

Censorene vælger av disse de opgaver og spørsmaal, som skal forelægges eksaminandene til besvarelse.

Ved enhver eksamen skal der for hvert fag være 2 censorer.

Samtlige ved skolen og ved korpset tjenstgjørende officerer, underofficerer og lærere kan av korpschefen beordres til censorer.

11 febr. § 19. For besvarelse av hvert av de mundtlige spørsmaal og for hver av de skriftlige opgaver samt for, hvad eksaminanden præsterer under opvisningen i gymnastik og eksersis, gir eksaminator og censorer hver sin karakter i tal, uttrykt i hele og tiendedele. Heieste karakter er 3, laveste 0. Av disse enkelte karakterer utregner eksaminator og censorer i hele og tiendedele middelkarakteren, der indføres paa vedkommende censors (eksaminators) liste. Sker i et fag baade mundtlig og skriftlig prøve, utregnes middelkarakteren for hver av disse og middeltallet av de saaledes fremkomne to karakterer blir vedkommende censors (eksaminators) karakter for faget.

Fra de 3 herved fremkomne lister utregnes av inspektionsofficeren i hele og tiendedele elevenes middelkarakterer. Disse blir eksaminandenes hovedkarakter i vedkommende fag og indføres paa en særskilt liste (hovedkarakterlisten for vedkommende fag).

§ 20. For at bedømme skole-elevenes moralske og militære forhold iland under skolekurset, sammentræder ved hver eksamens slutning korpschefen, inspektionsofficeren og vedkommende elevers lærere. Hver gir samlet en karakter med 9 som høieste.

§ 21. For at bestaa eksamen utfordres $^1/_3$ av høieste karakter i de fag og bedømmelsesgjenstande, for hvilke denne er 3, og $^1/_2$ av høieste karakter i de øvrige bedømmelsesgjenstande.

§ 22. Kopi av alle hovedkarakterlister indføres i korpsets autoriserte eksamensprotokol, som underskrives av korpschefen og inspektionsofficeren. Avskrift av eksamensprotokollen indsendes efter hver eksamen til Forsvarsdepartementet.

Korpschefen indsender derhos til den kommanderende admiral en særskilt fortegnelse over de elever, som ikke har bestaat eksamen og derfor av korpset er meddelt avsked.

§ 23. Beretning om skolernes virksomhet i det forløpne skoleaar indsendes av korpschefen til Forsvarsdepartementet inden 1 august.

§ 24. Konstablene fordeles til den praktiske kontortjeneste av korpschefen, der anmoder de avdelings- eller kontorchefer, til hvem de avgives, om at føre indseende med, at mandskapenes utdannelse foregaar paa den for intendanturtjenesten mest frugtbringende maate.

§ 25. I foranførte bestemmelser angaaende skolevæsenet kan Forsvarsdepartementet foreta de mindre væsentlige forandringer, som erfaring maatte vise ønskelige.

Om utdannelse ombord samt om bedømmelse og skudsmaal for tjeneste ombord og iland.

§ 26. Naar korpsets underofficerer og menige kommanderes til sjøtjeneste eller til tjeneste ved intendanturens eller

andre kontorer iland, skal vedkommende skibs-, avdelings- eller kontorchef dra omsorg for, at deres utdannelse fremmes paa bedste maate. 11 febr.

§ 27. Forinden togtets eller øvelsernes avslutning gives de utkommanderte underofficerer og menige karakterer og skudsmaal av vedkommende chef eller av denne i forening med de to ældste ombord eller ved øvelserne tjenstgjørende officerer. Skibsintendanten skal, hvor saadan er ansat paa fartøiene, være med i bedømmelsen.

Der gives en karakter for moralsk og militært forhold, en for anlæg og en for dygtighet. Høieste karakter er 9, laveste 0. Forat elever under utdannelse skal ha bestaat, utfordres mindst halv karakter i hver av de nævnte bedømmelsesgjenstande.

Skudsmaalene bør væsentlig indeholde oplysninger om:

1. vedkommendes ædruelighet og paalidelighet,
2. iver i tjenesten og
3. skikkethet for intendanturtjenesten.

Til veiledning ved bedømmelsen kan chefen tilkalde andre officerer samt underofficerer, men bedømmelsen gives kun av de forannævnte.

Karakterer og skudsmaal indføres i de til vedkommende chef fra intendanturkorpset sendte skemaer, der ved togtes eller øvelsernes slutning tilbakesendes korpset. Bedømmelserne indsendes av korpset for skole-elevers vedkommende til Forsvarsdepartementet, og for de øvriges vedkommende til den kommanderende admiral. De tilbakesendes til korpset efter avbenyttelsen.

§ 28. Skudsmaal for underofficerer og menige, der er avgit til landtjeneste, meddeles efter samme skema som ovenfor omhandlet av vedkommende chef, naar dette av korpschefen forlanges.

Om anciennitet, avancement, rekapitulation og avsked.

§ 29. I slutningen av september maaned for konstablenes vedkommende, for officerselevenes vedkommende i december efter avsluttet eksamen, sammentræder korpschefen med inspektionsofficeren for efter gjennemgaaelse av det forløpne aars skudsmaals- og eksamenskarakterlister at bestemme mandskapenes anciennitet.

For officerselevene blir denne anciennitet at lægge til grund for indstilling til vernepligtige sekondløitnanter, for konstablene for ansættelse som vernepligtige underfurerer.

Officerselever ansættes av Forsvarsdepartementet efter forslag for korpset.

11 febr. Konstabler og vernepligtige underfurerer ansættes av korpset. Forøvrig avgives forslag til alle ansættelser og forfremmelser av korpschefen til den kommanderende admiral.

De vernepligtige intendanturpremierløitnanter beholder sig imellem den anciennitet, de hadde som sekondløitnanter.

Finder korpschefen sig i noget tilfælde foranlediget til ved forfremmelse fra underfurer til furer at foreslaa avvikelse fra anciennitetén, skal forslaget være ledsaget av oplysninger om aarsaken hertil.

Ved forfremmelse fra en lavere til en høiere officersgrad og fra furer til overfurer samt fra overfurer til assistent tages kun hensyn til dygtighet og skikkethet for stillingen.

Før forslag til forfremmelse i officers- og underofficersgradene avgives, skal korpschefen i tilfælde indhente betænkning fra chefen for den avdeling eller det kontor, hvor vedkommende tjenstgjør eller har tjenstgjort. Korpschefen utfærdiger for underofficerene antagelsespatenter (beskikkelsesdokumenter) efter approbert skema. Ved avancement meddeles nyt antagelsespatent; det gamle avleveres til korpset.

§ 30. Vernepligtige officerer og alle underofficerer, der har tjent den planmæssige tid, meddeles avsked av den kommanderende admiral efter indstilling av korpset.

Menige, der har uttjent sin tjenestetid, meddeles avsked av korpset. Likeledes avskediger korpset de menige, der ikke har opnaadd tilstrækkelig gode karakterer saavel i de almindelige fag som i praktisk dygtighet og moralsk forhold.

Al avsked for vernepligtige officerer samt for underofficerer og menige utenfor de planmæssig fastsatte tilfælde meddeles av Forsvarsdepartementet efter indstilling av korpset.

§ 31.

a. Den i planens § 19 b nævnte bedømmelseskommission skal bestaa av: Inspektionsofficeren ved intendanturkorpset, 2 officerer, der tilbeordres av den kommanderende admiral for 1 aar ad gangen samt desuten av 2 av korpschefen beordrede høiere intendanturunderofficerer. Suppleanter for hver av de nævnte 2 tilbeordrede officerer beordres likeledes av den kommanderende admiral.

b. Naar de karakterer eller skudsmaal, som en underofficer har faat for sin militære tjeneste, er av en saadan beskaffenhet, at de maa vække tvil om, hvorvidt han fremdeles har den for sin stilling fornødne duelighet, gir korpschefen bedømmelseskommissionen ordre til at sammentræde for at behandle saken og oversender samtidig til den ældste av dens officerer, der fungerer som formand, alle saken vedrørende dokumenter.

c. Kommissionens forhandlinger holdes for lukkede døre og

indføres i en dertil av korpschefen autorisert protokol. 11 febr.
Ønsker kommissionen yderligere oplysninger, sker henvendelse derom skriftlig til korpschefen med bestemt angivelse av, hvilke oplysninger der ønskes.

Votering foregaar efter grad og anciennitet, saaledes at den yngre voterer foran den ældre. Avgjørelsen sker ved simpel pluralitet. Efter utfaldet av voteringen gir kommissionen en skriftlig erklæring, der efter omstændighetene skal ha en av følgende to former:

enten: N. N. ansees uduelig til at være underofficer,
eller: Kommissionen finder ikke grund til at erklære N. N. uduelig til at være underofficer.

I første tilfælde ledsages erklæringen av de grunde, der har bevirket kommissionens kjendelse. Saavel de enkelte vota som kommissionens erklæring indføres i forhandlingsprotokollen, der tillikemed sakens øvrige dokumenter oversendes korpschefen og av denne gjennem kommanderende admiral til Forsvarsdepartementet, der fatter bestemmelse i saken.

d. Vedkommende underofficer er, forsaavidt han erholder avsked, berettiget til av korpschefen at erholde en avskrift av kommissionens kjendelse og av de grunde, hvormed den er ledsaget, men ikke av de enkelte vota.

§ 32. Om de mandskaper, som avskediges, før de har uttjent den bestemte tid, avgir korpset melding, overensstemmende med det til enhver tid gjældende reglement for utskrivning av det sjøfarende mandskap, hvorefter de utgaar av korpsets ruller.

Forskjellige bestemmelser.

§ 33. Menige mandskaper maa ikke uten i særegne tilfælde gives tilladelse til at indtræde i egteskap.

§ 34. Dersom det blir bestemt, at alle eller endel av korpsets menige skal kaserneres, har korpschefen at la utarbeide de fornødne bestemmelser med hensyn til ordningen av kasernetjenesten, likesom han fordeler tjenesten ved kasernen blandt korpsets officerer og underofficerer.

Kongelig resolution, hvorved den ved kongelig resolution 11 febr.
av 26 mai 1900 approberte plan for Kristiansands maskinistskole forandres overensstemmende med et fremlagt utkast.

Forandring i reglementet for Norges Bank*), be- 14 febr.
sluttet 14 februar 1910.

*) Bekjendtgj. 28 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 9.

14 febr. Efter den av repræsentantskapet den 14 februar d. a. fattede beslutning skal reglementets § 60 gives saadan lydelse:

»Ved hovedsætet og de avdelinger, hvor utveksling av guld til enhver tid finder sted (se § 18), avgives i henhold til overenskomst med Nationalbanken i Kjøbenhavn og Sveriges Riksbank checks paa nævnte banker, dog ikke for mindre beløp end kr. 5000,00. Hvorvidt der for utstedelse av disse checks skal beregnes gebyr, bestemmes i tilfælde av direktionen«.

15 febr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til amtmanden i Nedenes amt, hvori uttales, at der ikke efter de gjældende skattelove antages at være adgang til at skatlægge en hustru for indtægt av penger, som sendes hende av hendes i Amerika bosatte mand.

16 febr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Hamar, hvori angaaende spørsmaalet om, hvorvidt et skolestyre med forpligtende virkning for et bruks eiere kan beslutte indførelse av frit skolemateriel ved brukets skole, uttales:

Naar det i skolelovens § 44 heter, at de i paragraffen omhandlede bruksskoler i enhver henseende er likestillet med herredets folkeskoler, maa denne bestemmelse efter departementets mening forstaaes med den begrænsning, at likestilletheten gjælder i forhold, som er omhandlet i selve skoleloven.

Som følge herav er departementet nærmest tilbøielig til at anta, at vedkommende herredsstyres beslutning om indførelse av frit skolemateriel ved herredets folkeskoler ikke kan forpligte brukets eiere til at gjøre det samme ved bruksskolen, da denne beslutning neppe kan siges at være fattet med hjemmel i skoleloven, som ingen bestemmelser indeholder angaaende dette spørsmaal, men alene søker sin hjemmel i herredsstyrets almindelige bevilgningsmyndighet.

Departementet er imidlertid enig i, at det er litet heldig, at enkelte av bygdens barn har frit skolemateriel, andre ikke, og vilde derfor anse det ønskelig, om herredsstyret ogsaa bevilget det fornødne til frit skolemateriel ved brukets skole, idet de samlede utgifter til frit skolemateriel da blev at betragte som en almindelig kommunal uttælling, ikke som en speciel skole-utgift. I herredets samlede utgifter til frit skolemateriel maa da brukseierne og bruksarbeiderne delta paa samme maate som de øvrige skatte-ydere i herredet.

17 febr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til en sorenskriver angaaende beregning av gebyr for attest om, at en postaapners kautionist var i live. Sorenskriveren hadde beregnet gebyr med kr. 2,00, da attesten var utfærdiget paa

særskilt papir og ikke, som bestemmelsen i sportellovens § 80 fordrer, paa vedkommende kautionsbrev. 17 febr.

I den anledning uttaler departementet, at den omhandlede bestemmelse i sportelloven bør anvendes ogsaa, naar attesten utfærdiges paa særskilt papir. Det vilde nemlig være forbundet med praktiske ulemper, om de originale kautionsdokumenter, som opbevares i forskjellige av Centraladministrationens kontorer, aarlig skulde sendes tilbake for at forsynes med de fornødne attester om, at vedkommende kautionist lever og ansees vederheftig. Naar dette saaledes ikke sker, skulde en bokstavelig befølgelse av regelen i sportellovens § 80 medføre, at der — bortset fra første gangs attest — altid maatte betales gebyr for leve- og vederheftighetsattester; men dette maa ansees stridende mot forutsætningene for den nævnte lovbestemmelse.

Kongelig resolution*), hvorved i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtægter for rikets herreder meddeles stadfæstelse paa en av herredsstyret for Røros herred, Søndre Trondhjems amt, under 18 december 1909 fattet beslutning angaaende tillæg til § 26 i de ved kongelig resolution av 19 juni 1908 stadfæstede politivedtægter for Røros bergstad. 18 febr.

Kongelig resolution**), hvorved i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtægter for rikets herreder meddeles stadfæstelse paa en av herredsstyret for Hjartdals herred, Bratsbergs amt, under 4 september og 18 december 1909 fattet beslutning til politivedtægter for Saulands sogn av nævnte herred. 18 febr.

Kongelig resolution*), hvorved i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtægter for rikets herreder meddeles stadfæstelse paa en av herredsstyret for Ullensvangs herred, Søndre Bergenhus amt, under 18 december 1909 fattet beslutning angaaende tillæg til § 4 i de ved kongelig resolution av 9 december 1893, jfr. kongelig resolution av 3 september 1909, stadfæstede politivedtægter for herredet. 18 febr.

Kongelig resolution***), hvorved: 18 febr.

I. Approbation i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles paa

*) Bekjendtgj. 19 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 8, hvor tillægget er indtat.

**) Bekjendtgj. 19 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 8, hvor vedtægtene er indtat.

***) Bekjendtgj. 19 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 8, hvor forskriftene er indtat.

18 febr. den av herredsstyret for Vestre Totens herred, Kristians amt, under 16 december 1909 fattede beslutning om nye almindelige sundhetsforskrifter.

II. De ved kongelig resolution av 5 november 1881 approberte sundhetsforskrifter ophæves for Vestre Totens herreds vedkommende fra den dag, ovennævnte forskrifter træder i kraft.

18 febr. **Kongelig resolution***), hvorved den av Larviks kommunestyre under 4 oktober f. a. og 24 januar d. a. fastsatte lukningsvedtægt for byens utsalgssteder i henhold til lov av 31 mai 1900 om lukningstid for utsalgssteder stadfæstes som gjældende indtil videre.

18 febr. **Kongelig resolution****), hvorved i henhold til §§ 19, 67 og 69 i lov om brandvæsenet av 15 august 1908 bestemmes:

1. Der meddeles godkjendelse av Grimstads bystyres beslutninger av 29 oktober 1909 angaaende fast aarsløn for byens feiermester samt om reglement med takst for feiervæsenet sammesteds.
2. Høieste resolution av 22 januar 1886 angaaende brandvisitationernes utførelse i Grimstad samt høieste resolution av 10 juli 1888 angaaende reglement med takst for feiervæsenet sammesteds ophæves.

18 febr. **Kongelig resolution,** hvorved bl. a. sognepresten og den residerende kapellan i Bodins prestegjeld under Bodø provsti i Tromsø stift forpligtes til at fremmøte 2 ganger aarlig, den ene en søn- eller helligdag i mai maaned og den anden en søndag i oktober maaned efter Tromsø biskops nærmere bestemmelse, paa den hjælpekirkegaard, som er tillatt anlagt paa gaarden Seivaag og fattiggaarden Skagen i Strømmens annekssogn av nævnte prestegjeld, for at forrette jordfæstelse av der begravede lik.

18 febr. **Kongelig resolution,** hvorved der bl. a. bestemmes, at der herefter blir at avholde særskilt konfirmantforberedelse for hvert av de to sogn av Alstahaugs prestegjeld under Nordre Helgelands provsti i Tromsø stift paa bekvemme steder inden sognene, saaledes at der først holdes konfirmationsskole for Stamnes hovedsogn i 4 uker fra omkring 20 mai med paafølgende konfirmation i hovedkirken den første søndag efter avsluttet skole og derefter konfirmationsskole for Alstahaugs annekssogn i 4 uker med paafølgende

---

*) Bekjendtgj. 19 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 8, hvor vedtægten er indtat.

**) Bekjendtgj. 19 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 8, hvor reglementet er indtat.

konfirmation i annekskirken den første søndag efter skolens av- 18 febr.
slutning.

Kongelig resolution, hvorved meddeles approbation 18 febr.
paa den i generalforsamling den 29 december 1909 vedtagne forandring i § 4 i den for Osens sogns gjensidige brandassuranselskap for hus og løsøre m. v. ved høieste resolution av 5 mai 1891 approberte plan, saaledes at selskapet fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter.

Kongelig resolution, hvorved meddeles stadfæstelse 18 febr.
paa den av forstanderskapet for Stod og Stenkjærs sparebank i møter den 22 mars og 12 juli 1909 vedtagne nye plan som trædende istedenfor bankens ældre, ved kongelige resolutioner av 30 mars 1895, 22 mai 1906 og 23 september 1908 stadfæstede plan.

Kongelig resolution, hvorved de gjældende regler 18 febr.
for uteksaminerte underofficerselevers tjenestepligt (kongelig resolution av 11 januar 1879, jfr. love av 16 juni 1885 og 24 april 1899, samt Kronprinsregentens resolution av 31 januar 1903) gives saadant tillæg, at der fremtidig ogsaa aapnes de fra underofficers-skolerne uteksaminerte elever adgang til efter ansættelse i ulønnet underbefalingsmands-stilling efter Forsvarsdepartementets nærmere bestemmelse at avtjene sin fredstjeneste i løpet av de første 2 aars vaabenøvelser.

Nye regler*) for utøvelsen av jagtretten paa 18 febr.
Stange almenning, approbert av Landbruksdepartementet 18 februar 1910.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til magistraten i Skien, 19 febr.
hvori meddeles:

Skoleloven bestemmer 4 alderstillæg, som optjenes efter 3, 6, 9 og 12 aars tjenestetid i eller utenfor kommunen. Forsaavidt en kommune tilstaar sit lærerpersonale flere alderstillæg end de lovbestemte, har den fuld frihet til at bestemme baade størrelsen av disse alderstillæg og den tjenestetid i kommunen, som skal til for at opnaa disse tillæg, likesom den maa kunne knytte andre betingelser til opnaaelsen av disse tillæg. Der kan saaledes efter departementets mening ikke være noget iveien for i vedtægten at bestemme, at for de lærere, hvis lønsforøkelse ved den nye vedtægt vil overstige kr. 500,00 (for lærerinder kr. 300,00), blir det 2det kommunale alderstillæg (det sjette alderstillæg) ikke at utbetale før i 1913. Mange kommuner

*) Bekjendtgj. 28 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 9, hvor reglerne er indtat.

19 febr. forlanger ogsaa som tillæg til det almindelige regulativ en viss minimumstjenestetid i vedkommende kommune for tilstaaelse av kommunale alderstillæg.

22 febr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Arne I. Haug ved gavebrev av 20 februar 1909 oprettede »Arne I. Haug og Hustru Helene Haugs Legat« for trængende og agtværdige personer i Vaalers herred i Solør og paa de for dette legat under 18 november 1909 utfærdigede statutter.

22 febr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Sven E. Tufte og hustru Thora O. Tufte ved gavebrev av 19 mai 1909 oprettede »Sven E. Tufte og Hustrus Legat« til trængende inden Hols herred og paa de for dette legat under 7 december 1909 utfærdigede statutter.

22 febr. **Skrivelse** fra Arbeidsdepartementet, Poststyrelsen, hvorved meddeles, at Poststyrelsen med hjemmel i de kongelige resolutioner av 17 oktober 1908 og 23 februar 1909 har truffet avtale med Poststyrelsen i de Forende Stater i Nordamerika om saadanne ændringer i den mellem Norge og de Forenede Stater under 27 august /14 september 1904 avsluttede postpakkekonvention, at maksimumsværdien for pakker, utvekslet i henhold til denne konvention, fra 1 mars 1909 at regne er forhøiet fra 50 dollars til 80 dollars og maksimumsvegten fra 2 kg. til 5 kg. (konventionens Art. II); portoen for pakker av den forhøiede vegt fra Norge blev samtidig fastsat til 90 øre pr. kg. eller del derav (konventionens Art. IV). Denne avtale blev truffet ved korrespondanse (den nordamerikanske Poststyrelses skrivelse av 5 februar 1909 og den norske Poststyrelses telegrammer av 18 og 23 februar 1909).

Fremdeles, at den norske Poststyrelse ved korrespondanse (den amerikanske Poststyrelses skrivelse av 1 december 1909 og den norske Poststyrelses skrivelse av 4 januar 1910) har avtalt med den nordamerikanske Poststyrelse, at portoen for pakker av vegt over 2 kg. til 5 kg. fra 15 januar 1910 fastsættes til kr. 1,20 for de første 2 kg. med tillæg av 90 øre pr. kg. eller del derav for hvert overskytende kg. (konventionens Art. IV).

25 febr. **Kongelig kundgjørelse***) [1]) angaaende stempelavgift av dokumenter og av spillekort til statskassen i budgetterminen 1 juli 1910 til 30 juni 1911.

---

*) Bekjendtgj. 28 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 9.

[1]) Stortingsbeslutning 18 februar. Indtægtsbudgettets hovedpost X, kap. 1, tit. 8—9; utgiftsbudgettets hovedpost X, kap. 4. St.prp. nr. 11, Indst. S. nr. 29. St.tid. side 191—192.

Post 1. 25 febr.

Skattebeslutning om stempelavgift av dokumenter.

Av de i lov om stemplet papir av 9 august 1839 § 2 og i tillægslove av 11 april 1885 § 8, 17 mars 1902 § 1 og 8 juni 1907 § 4 omhandlede dokumenter samt av dokumenter, der er stempelpligtige uten hensyn til deres paalydende beløp, svares stempelavgift til statskassen fra 1 juli 1910 til 30 juni 1911 efter nedenstaaende tariffer.

a. for alle stempelpligtige dokumenter med undtagelse av veksler:

Tarif:

Nr.	1 til	25 øre til det dokument, som ikke lyder paa mer end 50 kr.					
-	2 -	50 - til det dokument, som lyder paa mer end 50 kr. og ikke over 100 kr.					
-	3 -	1 kr.	—	—	100 -	—	150 -
-	4 -	2 -	—	—	150 -	—	250 -
-	5 -	4 -	—	—	250 -	—	500 -
-	6 -	8 -	—	—	500 -	—	1 000 -
-	7 -	12 -	—	—	1 000 -	—	1 500 -
-	8 -	16 -	—	—	1 500 -	—	2 000 -
-	9 -	20 -	—	—	2 000 -	—	2 500 -
-	10 -	24 -	—	—	2 500 -	—	3 000 -
-	11 -	28 -	—	—	3 000 -	—	3 500 -
-	12 -	32 -	—	—	3 500 -	—	4 000 -
-	13 -	36 -	—	—	4 000 -	—	4 500 -
-	14 -	40 -	—	—	4 500 -	—	5 000 -
-	15 -	44 -	—	—	5 000 -	—	5 500 -
-	16 -	48 -	—	—	5 500 -	—	6 000 -
-	17 -	54 -	—	—	6 000 -	—	6 750 -
-	18 -	60 -	—	—	6 750 -	—	7 500 -
-	19 -	66 -	—	—	7 500 -	—	8 250 -
-	20 -	72 -	—	—	8 250 -	—	9 000 -
-	21 -	78 -	—	—	9 000 -	—	9 750 -
-	22 -	84 -	—	—	9 750 -	—	10 500 -
-	23 -	90 -	—	—	10 500 -	—	11 250 -
-	24 -	96 -	—	—	11 250 -	—	12 000 -
-	25 -	104 -	—	—	12 000 -	—	13 000 -
-	26 -	112 -	—	—	13 000 -	—	14 000 -
-	27 -	120 -	—	—	14 000 -	—	15 000 -
-	28 -	128 -	—	—	15 000 -	—	16 000 -
-	29 -	136 -	—	—	16 000 -	—	17 000 -
-	30 -	144 -	—	—	17 000 -	—	18 000 -
-	31 -	152 -	—	—	18 000 -	—	19 000 -
-	32 -	160 -	—	—	19 000 -	—	20 000 -
-	33 -	172 -	—	—	20 000 -	—	21 500 -

25 febr. Nr. 34 til 184 kr. til det dokument,

som lyder paa mer end		21 500 kr. og ikke over		23 000 kr.
- 35 -	196 -	— —	23 000 -	— 24 500 -
- 36 -	208 -	— —	24 500 -	— 26 000 -
- 37 -	220 -	— —	26 000 -	— 27 500 -
- 38 -	232 -	— —	27 500 -	— 29 000 -
- 39 -	244 -	— —	29 000 -	— 30 500 -
- 40 -	256 -	— —	30 500 -	— 32 000 -
- 41 -	272 -	— —	32 000 -	— 34 000 -
- 42 -	288 -	— —	34 000 -	— 36 000 -
- 43 -	304 -	— —	36 000 -	— 38 000 -
- 44 -	320 -	— —	38 000 -	— 40 000 -
- 45 -	336 -	— —	40 000 -	— 42 000 -
- 46 -	352 -	— —	42 000 -	— 44 000 -
- 47 -	372 -	— —	44 000 -	— 46 500 -
- 48 -	392 -	— —	46 500 -	— 49 000 -
- 49 -	412 -	— —	49 000 -	— 51 500 -
- 50 -	432 -	— —	51 500 -	— 54 000 -
- 51 -	456 -	— —	54 000 -	— 57 000 -
- 52 -	480 -	— —	57 000 -	— 60 000 -
- 53 -	504 -	— —	60 000 -	— 63 000 -
- 54 -	528 -	— —	63 000 -	— 66 000 -
- 55 -	556 -	— —	66 000 -	— 69 500 -
- 56 -	584 -	— —	69 500 -	— 73 000 -
- 57 -	612 -	— —	73 000 -	— 76 500 -
- 58 -	640 -	— —	76 500 -	— 80 000 -
- 59 -	672 -	— —	80 000 -	— 84 000 -
- 60 -	704 -	— —	84 000 -	— 88 000 -
- 61 -	736 -	— —	88 000 -	— 92 000 -
- 62 -	768 -	— —	92 000 -	— 96 000 -
- 63 -	800 -	— —	96 000 -	— 100 000 -
- 64 -	848 -	— —	100 000 -	— 106 000 -
- 65 -	896 -	— —	106 000 -	— 112 000 -
- 66 -	944 -	— —	112 000 -	— 118 000 -
- 67 -	992 -	— —	118 000 -	— 124 000 -
- 68 -	1 040 -	— —	124 000 -	— 130 000 -
- 69 -	1 088 -	— —	130 000 -	— 136 000 -
- 70 -	1 136 -	— —	136 000 -	— 142 000 -
- 71 -	1 184 -	— —	142 000 -	— 148 000 -
- 72 -	1 232 -	— —	148 000 -	— 154 000 -
- 73 -	1 280 -	— —	154 000 -	— 160 000 -
- 74 -	1 344 -	— —	160 000 -	— 168 000 -
- 75 -	1 408 -	— —	168 000 -	— 176 000 -
- 76 -	1 472 -	— —	176 000 -	— 184 000 -

Nr. 77 til 1 536 kr. til det dokument, som lyder paa mer end 184 000 kr. og ikke over 192 000 kr. 25 febr.

-	78	-	1 600	-	—	—	192 000	-	—	200 000	-
-	79	-	1 680	-	—	—	200 000	-	—	210 000	-
-	80	-	1 760	-	—	—	210 000	-	—	220 000	-
-	81	-	1 840	-	—	—	220 000	-	—	230 000	-
-	82	-	1 920	-	—	—	230 000	-	—	240 000	-
-	83	-	2 000	-	—	—	240 000	-	—	250 000	-
-	84	-	2 080	-	—	—	250 000	-	—	260 000	-
-	85	-	2 160	-	—	—	260 000	-	—	270 000	-
-	86	-	2 240	-	—	—	270 000	-	—	280 000	-
-	87	-	2 320	-	—	—	280 000	-	—	290 000	-
-	88	-	2 400	-	—	—	290 000	-	—	300 000	.
-	89	-	2 480	-	—	—	300 000	-	—	310 000	-
-	90	-	2 600	-	—	—	310 000	-	—	325 000	-
-	91	-	2 720	-	—	—	325 000	-	—	340 000	-
-	92	-	2 840	-	—	—	340 000	-	—	355 000	-
-	93	-	2 960	-	—	—	355 000	-	—	370 000	-
-	94	-	3 080	-	—	—	370 000	-	—	385 000	-
-	95	-	3 200	-	—	—	385 000	-	—	400 000	-
-	96	-	3 360	-	—	—	400 000	-	—	420 000	-
-	97	-	3 520	-	—	—	420 000	-	—	440 000	-
-	98	-	3 720	-	—	—	440 000	-	—	465 000	-
-	99	-	3 920	-	—	—	465 000	-	—	490 000	-
-	100	-	4 120	-	—	—	490 000	-	—	515 000	-
-	101	-	4 320	-	—	—	515 500	-	—	540 000	-
-	102	-	4 560	-	—	—	540 000	-	—	570 000	-
-	103	-	4 800	-	—	—	570 000	-	—	600 000	-
-	104	-	5 040	-	—	—	600 000	-	—	630 000	-
-	105	-	5 280	-	—	—	630 000	-	—	660 000	-
-	106	-	5 560	-	—	—	660 000	-	—	695 000	-
-	107	-	5 840	-	—	—	695 000	-	—	730 000	-
-	108	-	6 120	-	—	—	730 000	-	—	765 000	-
-	109	-	6 400	-	—	—	765 000	-	—	800 000	-
-	110	-	6 720	-	—	—	800 000	-	—	840 000	-
-	111	-	7 040	-	—	—	840 000	-	—	880 000	-
-	112	-	7 360	-	—	—	880 000	-	—	920 000	-
-	113	-	7 680	-	—	—	920 000	-	—	960 000	-
-	114	-	8 000	-	—	—	960 000	-	—	1 000 000	-
-	115	-	8 400	-	—	—	1 000 000	-	—	1 050 000	-
-	116	-	8 800	-	—	—	1 050 000		—	1 100 000	-

og saa fremdeles kr. 400,00 for hvert antal av kr. 50 000,00, som summen er høiere end kr. 1 100 000,00.

25 febr. b. for veksler:

Naar paalydendet er til og med . .	kr.	200,00	— kr.	0,10
» » er derover til og med	»	400,00	— »	0,20
» » —»—	»	600,00	— »	0,30
» » —»—	»	800,00	— »	0,40
» » —»—	»	1000,00	— »	0,50

og, naar paalydendet er større, kr. 0,50 yderligere for hvert tusen kroner eller del av dette beløp.

Post 2.

Skattebeslutning om stempelavgift av spillekort.

Stempelavgift til statskassen av spillekort fra 1 juli 1910 til 30 juni 1911 erlægges med kr. 0,70 pr. spil.

25 febr. **Kongelig kundgjørelse***)[1] angaaende avgift til statskassen av jord, som i budgetterminen fra 1 juli 1910 til 30 juni 1911 anvendes til dyrkning av tobak.

Av jord, som i budgetterminen 1 juli 1910 til 30 juni 1911 anvendes til dyrkning av tobak, erlægges en avgift til statskassen av 12 øre pr. m^2., dog saaledes, at der av det av én dyrker paa én eiendom beplantede areal svares en avgift av mindst kr. 20,00. Avgiften paahviler den, der for egen regning dyrker eller ved andre lar dyrke tobak.

Ved utførsel til utlandet kan den erlagte avgift tilbakebetales; de nærmere regler herfor fastsættes av Finans- og Tolddepartementet.«

25 febr. **Kongelig resolution***), hvorved i henhold til lov om foranstaltninger mot smitsomme husdyrsygdomme av 14 juli 1894 § 17 bestemmes, at plakat av 11 februar 1910 angaaende forbud mot indførsel av levende storfæ, faar og gjeter fra Sverige ophæves, og at de i henhold til plakat av 16 juli 1907, kfr. plakat av 27 november 1908 angaaende tidligere gjældende bestemmelser om indførsel av disse husdyr fra Sverige, — igjen straks træder i kraft.

25 febr. **Kongelig resolution****), hvorved i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Stordalens herred, Romsdals amt, under 22 december 1909 fattede beslutning om almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvæsenet inden herredet.

---

*) Bekjendtgj. 28 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 9.

**) Bekjendtgj. 28 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 9, hvor forskriftene er indtat.

[1]) Stortingsbeslutn. 18 febr. St.prp. nr. 17. Indst. S. nr. 28. St.tid. side 191.

Kongelig resolution*), hvorved i henhold til lov om 25 febr.
særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 § 3 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Nordre Aurdals herred i Kristians amt under 22 januar 1910 fattede beslutning om ordning av meddelelsespligten ved tuberkuløse sykes flytning, — dog med en enkelt forandring.

Kongelig resolution*), hvorved i henhold til lov angaa- 25 febr.
ende særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 § 3 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Hvalers herred, Smaalenenes amt, under 2 februar 1910 fattede beslutning om ordning av meddelelsespligten, naar en tuberkuløs syk forandrer bopæl.

Kongelig resolution**), hvorved i henhold til lov av 17 25 febr.
juni 1869 om politivedtægter for rikets kjøpstæder, lov nr. 2 av 19 april 1899, lov nr. 7 av 14 juli 1893, lov nr. 7 av 31 mai 1900, lov av 22 mai 1875 og lov nr. 3 av 16 juli 1907 § 28 meddeles stadfæstelse paa en av Sarpsborgs formænd og repræsentanter under 5 oktober 1909 fattet beslutning til nye politivedtægter, som skal træde istedenfor de ved kongelige resolutioner av 12 juni 1896 og 29 januar 1898 stadfæstede politivedtægter, den ved regjeringens resolutioner av 21 oktober 1905 og 11 december 1908 stadfæstede vedtægt angaaende lukningstid for byens utsalgssteder og den ved kongelig resolution av 5 juni 1908 stadfæstede vedtægt angaaende salg av tobak til barn m. v.

Kongelig resolution***), hvorved i henhold til lov til be- 25 febr.
skyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Borge herred, Smaalenenes amt, under 18 januar 1910 fattede beslutning til vedtægt for nævnte herred angaaende salg av tobak til barn m. v.

**Kongelig resolution†), hvorved i henhold til lov av 25 febr.
19 april 1899 til beskyttelse av barn mot bruk av tobak meddeles stadfæstelse paa en av Kristiania formænd og repræsentanter under 24 februar 1910 fattet beslutning angaaende tillæg til den ved den Norske Regjerings

*) Bekjendtgj. 28 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 9, hvor beslutningen er indtat.
**) Bekjendtgj. 28 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 9, hvor vedtægtene er indtat.
***) Bekjendtgj. 28 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 9, hvor vedtægten er indtat.
†) Bekjendtgj. 28 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 9, hvor tillægget er indtat.

25 febr. resolution av 18 oktober 1905 stadfæstede vedtægt for nævnte by om forbud mot salg av tobak til barn.

25 febr. **Kongelig resolution***), hvorved nedenstaaende av Kristiania kommunestyre under 24 februar 1910 fattede beslutning stadfæstes:

Den for Kristiania gjældende, ved kongelig resolution av 15 februar 1902 approberte, lukningsvedtægt gives saadant tillæg:

»§ 5. Overtrædelse av foranstaaende bestemmelser medfører straf i henhold til straffelovens § 339.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.«

25 febr. **Kongelig resolution***), hvorved bestemmes:

1. Kongelig resolution av 17 januar 1907 angaaende bygnings- og brandlovgivningens anvendelse paa Bangsund i Klingens herred, Nordre Trondhjems amt, ophæves, forsaavidt posterne 2 og 3 angaar.

2. Kongelig resolution av 31 august 1907 angaaende en forandret sammensætning av bygningskommissionen og reguleringskommissionen for Bangsund ophæves.

25 febr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til medicinaldirektøren, hvorved paa foranledning meddeles, at den i rundskrivelse av 14 oktober f. a. av departementet trufne bestemmelse om benyttelse av et bestemt merke ved smaasalg av de mest ildsfarlige væsker ikke har anvendelse paa utlevering av medicin, som fra apotekene til bruk for patienter utleveres enten til disse selv eller til læger eller sykehus. Forsaavidt haves nemlig allerede tidligere forskrifter i medicinallovgivningen, og specielt indeholder den ved kongelig resolution av 4 juni 1904 approberte plakat ogsaa bestemmelserne om signatur ved saadant salg av medicin. Derimot kommer det i rundskrivelsen omhandlede merke for salg av de mest ildsfarlige væsker i mindre dele end 1 liter til anvendelse paa ethvert andet saadant salg, ogsaa naar det foregaar fra apotek, saasom alt salg til teknisk bruk.

Med hensyn til spørsmaalet om apotekeres anmeldelsespligt bemerkes, at departementet med medicinaldirektøren er enig i, at da apotekere er forpligtet til at ha beholdning av et eller flere av de i ildsfarlighetslovens § 16, 1 A, nævnte ildsfarlige stoffe, maa en særskilt anmeldelse fra deres side til brandstyret eller politiet ansees overflødig.

---

*) Bekjendtgj. 28 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 9.

Kongelig resolution, hvorved bl. a. bestemmes, at den ny-utnævnte konsul i San Juan, Puertorico, bemyndiges til at anstille undersøkelse angaaende indtruffet sjø-ulykke. 25 febr.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 25 febr.

1. At det tillates, at der i Rugsunds annekssogn av Davikens prestegjeld under Nordfjords provsti i Bergens stift opføres et kapel paa en dertil utset tomt ved begravelsespladsen paa Totland i Davikens herred efter de utarbeidede tegninger med de av statens bygningsinspektør foreslaaede ændringer deri, som Rugsunds sognestyre har vedtat til befølgelse. Bergens stiftsdirektion bemyndiges til at samtykke i mindre væsentlige ændringer i planen, om saadanne under arbeidets gang maatte vise sig nødvendige eller ønskelige.
2. At der indtil videre tillægges denne kirke, som blir at benævne Totlands kapel, 8 gudstjenester aarlig, som tages av de Rugsunds annekskirke for tiden tilliggende tjenester og forrettes til saadan tid, som Bergens biskop nærmere bestemmer.
3. — — — — — —

Kongelig resolution, hvorved det bl. a. paalægges sognepresten i Haus prestegjeld i Bergens stift at fremmøte to ganger aarlig paa den hjælpekirkegaard, som er tillatt anlagt paa gaarden Indre Tokvam i Haus hovedsogn, for at jordfæste der begravede lik. 25 febr.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes, at en anden læge end embedslægen kan antages til indtil videre at forrette som ordfører i helseraadet for Østre Slidre herred, Kristians amt, mot en godtgjørelse av statskassen av kr. 80,00 pr. aar, som blir at utrede av de til tilfældige utgifter ved medicinalvæsenet bevilgede midler. 25 febr.

Kongelig resolution, hvorved det tillates betjentene ved Trondhjems politi ved siden av den ved kongelig resolution av 10 juni 1895 reglementerte surtout og hjelm at benytte enkeltknappet jakke med julf og opretstaaende krave av farve og med distinktioner som for surtouter bestemt, samt hue av form og utstyr som for overkonstabler og konstabler anordnet med den forandring, at huen forsynes med en 13 mm. bred guldgalon. 25 febr.

Kongelig resolution, hvorved det i medhold av § 25 i lov om offentlige tjenestemænds skyss- og kostgodtgjørelse av 10 juli 1894 bestemmes, at formændene i de i lov om tilsyn med arbeide i fabrikker av 10 september 1909 § 41 an- 25 febr.

25 febr. ordnede stedlige tilsyn paa reiser i tilsynets anliggender — foruten skyssgodtgjørelse efter nævnte lov — tilstaaes kostgodtgjørelse efter lovens 3dje klasse.

25 febr. **Kongelig resolution,** hvorved der i henhold til § 25 og §§ 12 og 20 i lov av 10 juli 1894 angaaende offentlige tjenestemænds skyss- og kostgodtgjørelse fastsættes for bestyreren og assistenten ved det Norske Reisebyraa i Berlin paa reiser i nævnte byraas anliggender:

1. Skyssgodtgjørelse,
   a) i Norge, beregnet — hvor fribefordring ikke tilstaaes — efter ovennævnte lovs bestemmelser,
   b) i utlandet, beregnet efter virkelig hatte befordringsutgifter, og
2. kostgodtgjørelse,
   a) i Norge efter ovennævnte lovs § 17, 2den klasse,
   b) i Tyskland (utenfor Berlin) kr. 15,00 pr. døgn.

25 febr. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes:

A. Standkvarterene for efternævnte avdelinger blir at fastsætte saaledes:

1ste brigade med infanteri-underofficersskolen — Fredrikshald (indtil videre).
- Smaalenenes infanteriregiment — Fredrikstad (indtil ny ekserserplads kan skaffes for regimentet).
- Vestre Akershusske infanteriregiment — Kristiania.
- Telemarkens infanteriregiment — Kongsberg.
- Akershusske dragonregiment — Kristiania.
- Første feltartilleriregiment — Kristiania.
- Positionsartilleribataljonen — Kristiania.
- Søndenfjeldske ingeniørregiment — Kristiania.

2den brigade med garden og infanteri-underofficersskolen — Kristiania (indtil videre).
- Østre Akershusske infanteriregiment — Kristiania.
- Østoplandske infanteriregiment — Hamar.
- Vestoplandske infanteriregiment — Kristiania.
- Jægerkorpset — Kristiania.
- Oplandske dragonregiment — Hamar.
- Andet feltartilleriregiment — Kristiania.

3dje brigade med infanteri-underofficersskolen — Kristiansand.
- Agdesidens infanteriregiment — Kristiansand.
- Vesterlen infanteriregiment — Stavanger.

4de brigade med infanteri-underofficersskolen — Bergen.
- Søndre Bergenhus infanteriregiment — Bergen.
- Nordre Bergenhus infanteriregiment — Bergen.
- Nordfjordsbataljonen — Bergen.

5te brigade med infanteri-underofficersskolen — Trond- 25 febr.
hjem.
Søndmør infanteriregiment — Molde.
Søndre Trondhjems infanteriregiment — Trondhjem.
Nordre Trondhjems infanteriregiment — Stenkjær.
Nordenfjeldske dragonregiment — Levanger.
Tredje feltartilleriregiment med feltartilleriets underbefalsskole i Trondhjem — Trondhjem.
Nordenfjeldske ingeniørbataljon — Trondhjem.

B. Forsvarsdepartementet bemyndiges til at fastsætte standkvarterene for de under brigaderne henlagte mindre avdelinger av kompanis eller tilsvarende størrelse, der selv administrerer sit materiel.

C. Forsvarsdepartementet bemyndiges til at tillate vedkommende tjenestemænd at ta bolig foruten i de nævnte byer ogsaa i deres nærmeste omegn.

Arrangement

portant des modifications à l'Arrangement particulier du 3. Février/22. Janvier 1897 concernant les relations télégraphiques entre la Norvège et la Russie*).

Les soussignés ont arrêté, d'un commun accord, les dispositions suivantes:

Article unique.

Les taxes terminales fixées par l'article premier de l'Arrangement particulier concernant les relations télégraphiques entre la Norvège et la Russie, conclu le 3. Février / 22. Janvier 1897, sont modifiées comme suit:

1. Pour la correspondance transmise par l'intermédiaire des Offices étrangers.
   a. Pour les télégrammes échangés entre la Norvège d'une part et la Russie

(Oversættelse). 4/26 febr.

Overenskomst

indeholdende forandringer i specialoverenskomst av 3 februar/22 januar 1897 angaaende telegrafkorrespondansen mellem Norge og Rusland:

De undertegnede er blit enig om følgende bestemmelser:

Eneste artikel.

De terminaltakster, som er fastsat ved artikel 1 i specialoverenskomst angaaende telegrafkorrespondansen mellem Norge og Rusland, avsluttet den 3 februar/22 januar 1897, forandres saaledes:

1. For den korrespondanse, der formidles gjennem fremmede administrationer:
   a. For de telegrammer, som utveksles mellem Norge paa den ene og europæisk

*) Overenskomsten er for Norges vedkommende approbert ved kgl. res. av 1 april 1910.

4/26 febr.

d'Europe (excepté la Finlande) et le Caucase de l'autre part.
Norvège 9 centimes.
Russie 25 —

b. Pour les télégrammes échangés entre la Norvège d'une part et la Finlande de l'autre, par la voie de Suède.
Norvège 9 centimes.
Russie 15 —

2. Provisoirement pour les télégrammes échangés par le fil direct Grænse Jacobselv—Vorièma entre la Norvège d'une part et le littoral Mourman jusqu'an Soumski—Possad de l'autre part.
Norvège . . 9 centimes.
Russie . . . 15 —

Ces taxes sont appliquées à partir de la date de l'entrée en vigueur du Règlement international, revisé à Lisbonne.

Fait en double expédition.

St. Pétersbourg, le 26 Février.

Le Directeur Général des Postes et des Télégraphes de Russie.
Sévastianoff.

Rusland (undtagen Finland) samt Kaukasien paa den anden side:
Norge 9 centimer.
Rusland 25 —

b. For de telegrammer, som utveksles mellem Norge paa den ene og Finland paa den anden side, via Sverige:
Norge 9 centimer.
Rusland 15 —

2. Foreløbig for de telegrammer, som utveksles paa direktlinjen Grænse—Jacobselv—Vorièma mellem Norge paa den ene og Murmankysten indtil Soumski—Possad paa den anden side:
Norge . . . 9 centimer.
Rusland . . 15 —

Disse takster anvendes fra den dato, da det i Lissabon reviderte internationale reglement traadte i kraft.

Utfærdiget i to eksemplar.

Kristiania, le 4 Février 1910.

Le Directeur Général des Télégraphes de Norvège.
Heftye.

Engset.

28 febr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Stavangers amt, om hvorvidt der allerede fra først av er adgang til at indrømme den i lov om akkordforhandling av 6 mai 1899 § 12 omhandlede utsættelse av det møte, hvori skyldnerens akkordforslag skal behandles.

I anledning herav meddeles, at spørsmaalet hører under skifterettens avgjørelse, men at departementet for sit vedkommende tiltræder den av Hagerup (Konkurs- og akkordforhandling, 2den utgave, side 411) antagne forstaaelse av akkordforhandlingslovens § 6 nr. 1, jfr. § 12, hvorefter skifteretten kan gi tilladelse til, at møtet til behandling av akkordforslaget fra

først av berammes til en dag, som falder efter de i § 6 nr. 1 omhandlede seks uker. 28 febr.

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Nedenes amt, foranlediget ved en forespørsel fra en sorenskriver om, hvorvidt indstævnte skulde betale særskilt gebyr efter sportellovens § 2 for et tingsvidne i en overretssak, hvorunder han møtte og fremla tingsvidnestevning mot citanten og mot det samme vidne, som citanten lot avhøre. Dette vidne blev avhørt av indstevntes retsfuldmægtig efter særskilt spørsmaalsdokument. Derhos blev efter indstevntes anmodning avhørt et andet godvillig møtende vidne. 28 febr.

Departementet meddeler, at der ikke antages at burde beregnes særskilt gebyr av indstevnte for det omhandlede tingsvidne.

Meddelelse fra Forsvarsdepartementet: 28 febr.

I tilfælde av indtrædende sindssygdom under vaabenøvelserne blandt nationale fastlønnede eller vernepligtige militære personer, som ikke selv kan bestride utgiftene ved deres kur og pleie, og som heller ikke har paarørende, som kan ta sig av dem, fastsættes efter konferanse med Justisdepartementet følgende bestemmelser:

1. Hvis det vites hvilken kommune, der har fattigunderstøttelsespligt like over for patienten — i almindelighet hjemstavnskommunen — retter avdelingen straks paa hurtigste maate henvendelse til denne om overtagelse av patientens behandling eller om meddelelse, hvor patienten ønskes anbragt.

   Forsaavidt avdelingslægen avgir skriftlig erklæring om, at tilfældet er av den art, at patienten maa indlægges i sindssyke-asyl, og at vedkommende kommunes svar ikke kan oppebies, skal hans rekvisition om patientens indlæggelse av avdelingschefen paaføres garanti paa militæretatens vegne for 6 maaneder. Indlæggelse sker i et av statens asyler — Gaustad, Eg, Rotvold og Rønvik — eller i et av de kommunale asyler, med hvilke der er truffet overenskomst angaaende optagelse av militære patienter. Meddelelse om hvilke dette er, vil faaes ved henvendelse til sanitetets chef. I tilfælde indlæggelse i asyl har maattet finde sted, før der er indløpet svar fra den understøttelsespligtige kommune, blir denne snarest at gi underretning og hatte utgifter at søke refundert. Hvis vedkommende kommune vægrer sig ved refusion av militærvæsenets utgifter ved patientens behandling, indmeldes dette av avdelingen gjennem Sanitetets chef til Forsvarsdepartementet, idet de fornødne oplysninger medsendes.

28 febr. 2. Hvis det ikke med sikkerhet vites, hvem der er forpligtet til at gi patienten fattigunderstøttelse, søker avdelingen straks at bringe spørsmaalet paa det rene og forelægge saken snarest mulig for Forsvarsdepartementet gjennem Sanitetets chef.

Hvorvidt patienten skal indlægges i asyl eller anbringes i forpleining paa anden maate, indtil spørsmaalet om understøttelsespligten er avgjort, er overlatt til avdelingslægen. I tilfælde der fremdeles maatte være tvil eller tvist om understøttelsespligten efter utløpet av 6 maaneder, kan avdelingschefen yderligere garantere for utgiftene ved patientens asylophold for tiden, indtil understøttelses-spørsmaalet maatte være avgjort.

1 mars. **Kongelig resolution,** hvorved der i henhold til § 1 i lov av 17 juni 1869 angaaende forandringer i toldlovgivningen fastsættes for Sarpsborgs toldsted indtil videre følgende kontortid, istedenfor den ved kongelig resolution av 22 mars 1877 bestemte:

I maanedene mars—oktober fra kl. 8 formiddag—kl. 1 eftermiddag og fra kl. 3—6 eftermiddag. I maanedene november—februar fra kl. 9 formiddag—kl. 3 eftermiddag.

1 mars. **Regulativ** for Marinens Intendanturkorps's skoler, fastsat av Forsvarsdepartementet, marinen, den 1 mars 1910.

§ 1. Undervisningen foregaar i overensstemmelse med »Plan for Marinens Intendanturkorps av 16 oktober 1909«.

§ 2. Antallet av ukentlige undervisningstimer er:

Ved officersskolen:

I skibsregnskaper	10 timer.
I reglementer m. v.	3 —
I varekundskap etc.	5 —
I militær ret og retspleie	6 —
I engelsk	5 —
I vekselære m. v.	3 —
I gymnastik	4 —
tilsammen	36 timer.

Ved underofficersskolen:

I tjenestereglementer	2 timer.
I regnskapsførsel	7 —
I gymnastik og eksersis	6 —
I norsk mundtlig	4 —
I — skriftlig	7 —
I skrivning	4 —
I regning	6 —
tilsammen	36 timer.

§ 3. Maalet for undervisningen skal være: 1 mars.

Ved officersskolen:

I skibsregnskaper: Fuldt kjendskap til proviant-, varegods- og pengeregnskapets førsel ombord.

I reglementer m. v.: Kjendskap til marinens organisation samt til tjenestereglementene, specielt de avsnit av samme, som omhandler officerenes almindelige og intendanturofficerenes specielle pligter, tjeneste m. v.

I varekundskap m. v.: Kjendskap til bedømmelse av proviant, dens behandling og opbevaring. For andre varers vedkommende søkes ved foredrag og fremvisning av prøver at bibringe elevene bedst mulig kjendskap til dem. Undervisningen i varekundskap støttes i den utstrækning, som ansees nødvendig, ved besøk i magasinene, samt ved kortere ophold i private fabrikker (hermetik-, smørfabrikker e. l.) i nærheten av hovedstationen.

I militær ret og retspleie: Grundtrækkene av den sjømilitære ret.

I engelsk: At kunne læse op og oversætte nogenlunde feilfrit et stykke fra en engelsk bok; kjendskap til sprogets skriftlige behandling; at kjende de engelske navn paa de almindeligst forekommende proviant- og varegodssorter.

I vekselllære etc.: Kjendskap til de almindeligst forekommende tilfælde og beregninger, som de forefalder i det praktiske forretningsliv.

I gymnastik: At kunne utføre de i marinens gymnastikreglement opførte øvelser.

Ved underofficersskolen:

I tjenestereglementer: Kjendskap til de avsnit av tjenestereglementene, som vedrører underbefalingsmænds almindelige og intendanturunderofficerenes særlige pligter, tjeneste m. v.

I regnskapsførsel: Kjendskap til varegods- og proviantregnskapets førsel ombord.

I gymnastik og eksersis: At kunne utføre de i marinens gymnastikreglement opførte øvelser; at ha gjennemgaat tropseksersis uten vaaben.

I norsk mundtlig: At kunne læse tydelig og uttrykksfuldt det almindelige bokmaal; at kunne gjengi et oplæst stykke; kjendskap til elementene av grammatikken.

I norsk skriftlig: At kunne gjengi et oplæst stykke, behandle lettere stilopgaver samt avfatte tjenesteskrivelser.

I skrivning: God latinsk haandskrift.

I regning: Indsigt i praktisk regning og handelsregning.

1 mars.

Fællesbestemmelser for skolerne:

§ 4. Den daglige undervisning er 6 timer fra kl. 8 fm. Korpschefen kan, om det ansees nødvendig, fastsætte en bestemt tid til lekselæsning for intendanturkonstablene. Forslag til timetabeller for skolerne utarbeides av inspektionsofficeren og approberes av korpschefen.

§ 5. Ved den daglige undervisning paa underofficersskolen gives som regel karakter i alle fag; 3 er høieste, 0 laveste karakter. Ved hver maaneds utgang utregner lærerne, hver for sine fag, middelkarakteren, der bekjendtgjøres for elevene.

Inden eksamens begyndelse indfører lærerne, hver for sine fag, i en dertil bestemt protokol en specifisert opgave over, hvad der i skoleaaret er gjennemgaat ved begge skoler.

§ 6. Forsvarsdepartementet fastsætter efter forslag fra korpschefen hvilke lærebøker, der skal benyttes ved undervisningen ved korpsets skoler.

§ 7. I hvert av efternævnte fag gives ved eksamen følgende antal mundtlige spørsmaal eller skriftlige opgaver:

Ved officersskolen:

I militære ret og retspleie . . .	3	spørsmaal.
I varekundskap	4	—»—
I veksellære	4	—»—
I mynt, maal- og vegtberegning .	4	skriftlige opgaver.
I reglementer	3	spørsmaal og
	2	skriftlige opgaver.
I skibsregnskaper	4	spørsmaal, regnskapene fremlægges.

I engelsk:

1) oplæsning og oversættelse av et læsestykke fra engelsk til norsk,
2) eksamination av de engelske navn paa mindst 5 av de almindeligst forekommende proviant- eller varegodssorter,
3) avfattelse av et kortere forretningsbrev.

Ved underofficersskolen:

Antallet av spørsmaal i de forskjellige fag bestemmes av korpschefen efter forslag fra vedkommende lærer.

§ 8. Korpschefen kan i særegne tilfælde, naar det maatte ansees hensigtsmæssig for undervisningen, foreta mindre avvikelser fra den i nærværende regulativ fastsatte ukentlige timefordeling.

Kongelig resolution *), hvorved i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Os herred, Søndre Bergenhus amt, under 17 januar 1910 fattede beslutning til vedtægt for herredet angaaende salg av tobak til barn m. v. 3 mars.

Kongelig resolution *), hvorved den av Kviteseids herredsstyre under 28 januar 1910 besluttede vedtægt angaaende lukningstid for utsalgssteder inden nævnte herred stadfæstes i henhold til lov av 31 mai 1900 som gjældende indtil videre. 3 mars.

Kongelig resolution **), hvorved i henhold til § 5, 3dje passus, i lov om kommunale slagtehus, kjøtkontrol m. v. av 27 juni 1892 (kfr. lov av 6 august 1897) meddeles approbation paa de av Trondhjems bystyre i møte den 11 november 1909 fastsatte avgifter for undersøkelse og stempling av kjøt utenfor kontrolstationen samt paa samme bystyres beslutning i møte 27 januar 1910 angaaende de tider, til hvilke kontrol utenfor stationen skal kunne finde sted. 3 mars.

Kongelig resolution ***), hvorved 3 mars.

1. — — — —
2. Den Norske Regjerings resolution av 15 juni 1905 angaaende tilladelse til træbebyggelse i et nærmere begrænset strøk i kjøpstaden Molde forandres saaledes, at grænsen for murtvangs-strøket mot vest og nord dannes av den paa et fremlagt kart, datert 16 juli 1909, med grønne linjer avsatte gate.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 3 mars.

1. I Loms prestegjeld under Nordre Gudbrandsdalens provsti i Hamars stift blir der herefter at avholde særskilt konfirmantforberedelse og konfirmation for prestegjeldets to annekssogn, Garmo og Bøverdalen, saaledes at forberedelsen for Garmo sogns vedkommende foregaar i løpet av vinterhalvaaret i nærheten av sognets kirke med paafølgende konfirmation i denne søndag efter paaske og for Bøverdalens sogns vedkommende i løpet av sommerhalvaaret enten i Galde skolehus eller i skolehuset ved Røisheim med paafølgende konfirmation i sognets kirke anden søndag efter Mikkelsmesse.
2. — — — —

*) Bekjendtgj. 4 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 10, hvor vedtægten er indtat.

**) Bekjendtgj. 4 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 10, hvor beslutningen er indtat.

***) Bekjendtgj. 4 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 10.

3 mars. **Kongelig resolution**, hvorved bestemmes:

1. Fra den tid, som av amtmanden i Hedemarkens amt nærmere bestemmes, skal de gaarder, som ligger indenfor de grænser, som ved kongelig resolution av 31 december 1908 er fastsat for det ved denne resolution oprettede Engerdalens herred, fraskilles de sogn, hvortil de nu hører, nemlig Trysils sogn av Trysils prestegjeld, Ytre og Øvre Rendalens sogn av Rendalens prestegjeld, Røros sogn av Røros prestegjeld samt Os sogn av Tolgens prestegjeld, for at overgaa til et eget, Engerdalens sogn.
2. I det nye sogn, som indtil videre i geistlig henseende blir at betjene av hjælpepresten for Østerdalens nordlige fjelddistrikter, skal det nuværende Engerdalens kapel være sognekirke og de 3 andre kirker være kapeller.
3. Kirke- og Undervisningsdepartementet bemyndiges til at træffe de forføininger med hensyn til hjælpeprestens og vedkommende kirkesangeres lønning efter den geistlige lønningslov av 14 juli 1897, som det nye sogns oprettelse vil gjøre nødvendig.

3 mars. **Kongelig resolution**, hvorved bestemmes:

1. Et fremlagt utkast til reglement for Statens Tandlæge-institut godkjendes.
2. Vedkommende regjeringsdepartement bemyndiges til at foreta saadanne mindre forandringer i reglementet, som maatte vise sig hensigtsmæssige samt til at utfærdige eller la utfærdige specielle instrukser for instituttets tjenestemænd, derunder censorerne ved tandlæge-eksamen, og ordensregler for de studerende ved instituttet.

Reglementet er saalydende:

A. Instituttet i sin almindelighet.

§ 1. Statens Tandlæge-institut meddeler de studerende den teoretiske og praktiske utdannelse, som er nødvendig for at erholde adgang til at utøve tandlægevirksomhet her i riket. Det skal tillike søke fremmet videnskabelig arbeide inden tandlægevidenskabens forskjellige grener.

§ 2. Tandlæge-instituttets overstyre er henlagt til Kirke- og Undervisningsdepartementet.

§ 3. Tandlæge-instituttets styre bestaar av en av Kongen beskikket formand og instituttets avdelingsbestyrere. Formanden vælges blandt de professorer i medicin ved Universitetet, der forretter som lærere i teoretiske fag ved instituttet.

Styret vælger inden sin midte for hvert aar en viceformand, der fungerer i tilfælde av formandens forfald, dog ikke længer end 6 uker i sammenhæng uten bemyndigelse av departementet.

§ 4. Styret varetar instituttets økonomi, leder undervis- 3 mars.
ningen og alle arbeider ved instituttet. Det har at paase overholdelse av de til enhver tid givne reglementer.

Det skal hvert aar til departementet indsende forslag til budget for det kommende aar samt ved læse-aarets slutning en indberetning om instituttets hele virksomhet.

Formanden har at føre det nærmere tilsyn med det hele instituts virksomhet.

Han leder forhandlingene i styrets møter, mottar alle skrivelser, anviser alle regninger og inspiserer inventar og samlinger.

§ 5. Patienterne maa for behandling ved instituttet erlægge betaling efter et av departementet fastsat regulativ.

De indkomne beløp føres til indtægt for instituttet og indbetales til kassereren.

§ 6. Tandlæge-instituttet bestaar av 4 avdelinger med hver sin fast ansatte lærer som bestyrer:

1. Protese-avdeling.
2. Ortodontia-avdeling.
3. Plomberingsavdeling.
4. Tandkirurgisk avdeling.

Ved de to første gjøres praktikanttjeneste i 2 aar, hvorefter avlægges første avdeling av eksamen.

Ved de to sidstnævnte avdelinger gjøres praktikanttjeneste i det tredje aar, hvorefter avlægges sidste avdeling av tandlæge-eksamen.

B. Lærere, assistenter og øvrige tjenestemænd.

§ 7.

I. *Instituttets lærere:*

a. Avdelingsbestyrerne; de beskikkes av Kongen med 6 maaneders gjensidig opsigelse:

1. Bestyreren av protese-avdelingen, som har at undervise teoretisk og praktisk i proteselære.
2. Bestyreren av ortodontia-avdelingen, som har at undervise teoretisk og praktisk i ortodontia, kjæveprotese og obturatorer.
3. Bestyreren av plomberingsavdelingen, som har at undervise teoretisk og praktisk i plomberingslære.
4. Bestyreren av den tandkirurgiske avdeling, som har at gi:
   A. Teoretisk undervisning i tændernes og mundhulens specielle patologi og terapi, farmakologi samt ekstraktionslære og
   B. praktisk klinisk undervisning i tand- og mundsygdomme, i ekstraktion og lokale bedøvelsesmidlers anvendelse.

3 mars.

b. De øvrige lærere (i teoretiske kurser, hvortil bevilgning er git); de antages av departementet efter indstilling fra styret for hvert enkelt læse-aar.

c. De nødvendige assistenter; de bør som regel ha avlagt tandlæge-eksamen.

De ansættes av styret med departementets approbation for læse-aaret. De har at rette sig efter den til enhver tid gjældende instruks og kan for gjentagne tjenesteforsømmelser naarsomhelst avskediges av styret, efterat departementets samtykke er indhentet.

II. *Instituttets øvrige tjenestemænd:*

Tandtekniker, sekretær, kasserer og bokholder.

De ansættes av styret med departementets approbation med 3 maaneders gjensidig opsigelse.

C. Undervisningen.

§ 8. Tandlæge-instituttets undervisning skal gjennem tre etaarige kurser føre frem til tandlæge-eksamen. Den aarlige undervisning varer fra 10 januar til 30 juni og fra 1 september til 20 december, inden hvilket tidsrum ogsaa eksamenerne blir at avholde.

Ved hvert læse-aars begyndelse fastsætter styret under konferanse med instituttets samtlige lærere en timeplan samt undervisningens omfang for de forskjellige fags vedkommende.

§ 9. Den teoretiske undervisning gives dels ved instituttet i ukentlige forelæsninger og eksaminatorier av avdelingsbestyrerne, dels ved Universitetet i særskilte kurser.

Enhver lærer skal ved undervisningsaarets slutning avgi til styret en opgave over, hvad han har gjennemgaat.

§ 10. Den praktiske undervisning gives paa instituttets forskjellige avdelinger:

1. Paa protese-avdelingen undervises alle hverdage i 2—3 timer under ledelse av proteselæreren. Forøvrig arbeides ved avdelingen 3—4 timer daglig.
2. Paa ortodontia-avdelingen undervises 1 time 3 ganger ukentlig av læreren i dette fag.
3. Paa plomberingsavdelingen undervises alle hverdage 2—3 sammenhængende timer under ledelse av læreren i plombering.
4. Paa den tandkirurgiske avdeling undervises alle hverdage 2—3 timer under ledelse av læreren i tandkirurgi.

Assistenterne bistaar med undervisningen.

§ 11.

I. I de to første studie-aar gjennemgaaes:

a. Anatomi og fysiologi,

b. Speciel tandanatomi, 3 mars.
c. Kemi,
d. Generel patologisk anatomi med bakteriologi,
e. Teoretisk og praktisk proteselære,
f. Teoretisk og praktisk ortodontia etc.

II. I det sidste studie-aar (efter bestaat første avdeling av tandlæge-eksamen) gives teoretisk og praktisk undervisning i:
a. Tændernes og mundhulens specielle patologi og terapi, farmakologi og ekstraktionslære og
b. Plomberingslære.

D. De studerende.

§ 12. For at erholde adgang til tandlæge-instituttet fordres bestaat artium. Studenter med sproglig — historisk artium maa tillike ha bestaat den mundtlige prøve i fysik til realartium med ikke daarligere karakter end tilfredsstillende.

Optagelse ved instituttet sker én gang om aaret ved høstsemestrets begyndelse.

Andragender om optagelse indsendes til styret inden 10 juli, ledsaget av aldersattest og vidnesbyrd om bestaat artium.

§ 13. De ved instituttet optagne tandlægestuderende har selv at anskaffe sig de instrumenter, bøker og materialer, som styret bestemmer.

§ 14. Instituttets studerende har at rette sig efter de til enhver tid gjældende bestemmelser.

Gjør nogen sig uværdig til at fortsætte som elev, kan han av styret bortvises for nogen tid eller for stedse; gjælder bortvisningen for et længere tidsrum end 1 — én maaned, maa departementets samtykke indhentes.

Fravær fra tjenesten eller skjødesløshet ved dens utførelse vil kunne medføre ekstratjeneste i henhold til de for instituttet gjældende ordensregler.

§ 15. Enhver ved instituttet optat tandlægestuderende har forskudsvis halvaarlig at erlægge den for undervisningen til enhver tid fastsatte betaling. Saafremt ikke betaling erlægges i rette tid, kan bortvisning finde sted.

§ 16. Medicinske kandidater, som agter at avlægge tandlæge-eksamen, kan efter derom indsendt andragende, ledsaget av medicinsk eksamenstestimonium, av styret gives adgang til at tjenestgjøre samtidig ved alle instituttets avdelinger 1 — ett aar, mot at erlægge den for et aarskursus fastsatte betaling.

Kongelig resolution, hvorved den ret, som ved den 3 mars.
Norske Regjerings resolution av 12 december 1906 er tilstaat cand. theol. Anders Laastad til som bestyrer av Oslo

3 mars. middelskole at avholde middelskole-eksamen foreløbig for et tidsrum av 3 aar, fremdeles blir gjældende for et tidsrum av 3 aar paa betingelse av, at skolebestyrer Laastaad opfylder de fordringer, som er opstilt av Kirke- og Undervisningsdepartementet med hensyn til lærerpersonalets sammensætning og avlønning og forøvrig paa de samme betingelser, som er omhandlet i den ovennævnte resolution av 12 december 1906.

3 mars. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes, at bygninger, pantsat til de under Kirkedepartementets bestyrelse staaende fond, kan tillates brandforsikret i private brandforsikrings-selskaper, hvis økonomiske soliditet godkjendes av departementet og hvis planer (love) har kongelig approbation og indeholder:

a. At værdsættelse av de pantsatte eiendomme skal foregaa paa den maate, som i lov av 19 august 1845 er fastsat for den Almindelige Brandforsikrings-indretnings vedkommende;
b. at omværdsættelse av eiendommene skal ske mindst hvert 12te aar;
c. at forsikringen like over for fondene som panthaver, uanset om præmien er betalt eller ikke, skal være i fuld kraft, indtil bygningen er forsikret i den Almindelige Brandforsikrings-indretning eller anden av departementet godkjendt indretning eller indtil fondenes fordring er indfridd;
d. at aarsregnskap hvert aar skal tilstilles departementet.

3 mars. **Kongelig resolution,** hvorved meddeles approbation paa de i generalforsamling den 11 februar 1910 vedtagne nye love for Trondhjems brandforsikringsselskap, saaledes at selskapet fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter.

3 mars. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes:

1. At den senest ved kongelig resolution av 3 februar 1900 fastsatte avgift av trælast, der merket i herredene Birkenes, Herefoss, Vegusdal, Mykland, Lille Topdal, Bygland, Evje og Iveland, og som kommer i Topdalsvasdraget ovenfor Flaksvand til og med Herefossfjorden, nedsættes til $^1/_4$ øre pr. merkekrone fra 1 januar 1910 at regne.
2. At det hittil indkomne opsparte beløp saavel som det herefter indkommende blir at anvende til forbedring og vedlikehold av nævnte stykke i hovedelven og bielver efter elverensningskomiteens nærmere bestemmelse.

3 mars. **Kongelig resolution,** hvorved der meddeles approbation paa den i generalforsamling den 30 december 1909 ved-

tagne forandring i § 18 i den for Voldens brandfor- 3 mars.
sikrings-forening ved høieste resolutioner av 9 april 1867, 29 mars 1898, 14 mars 1901 og 17 mai 1904 approberte plan saaledes, at foreningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter.

Kongelig resolution, hvorved rikets indvortes be- 3 mars.
styrelse under Kongens forestaaende fravær fra hovedstaden overdrages til statsministeren tillikemed i det mindste fem av statsraadets øvrige medlemmer, saaledes at det første medlem av statsraadet træder i statsministerens sted, saafremt denne maatte ha forfald, og den midlertidige regjering bemyndiges til at anordne, hvorledes der i forfaldstilfælde skal forholdes med bestyrelsen av de forskjellige regjeringsdepartementer.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — 3 mars.
paa det av oberstløitnant Hans Hofgaard og hustru Valborg, født Lumholtz, ved gavebrev av 5 april 1909 oprettede »Oberstløitnant Hofgaard og Hustrus Legat« til værdige, veltjente og tro arbeidere, der sogner til Sjaastaads kirke og paa de for dette legat under 12 oktober 1909 utfærdigede statutter.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkepartementet — 3 mars.
paa det av frøken Valborg Holst ved tillæg av 22 februar 1899 til hendes testamente av 27 februar 1889 oprettede legat til stiftelsen for vanføre »Sophies Minde« og paa de for dette legat under 16 september 1909 utfærdigede statutter.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — 4 mars.
paa det av Iver Olsen Opdøl og hustru Magnhild Thoresdatter Opdøl ved testamente av 14 september 1858 med tillæg av 6 mai 1865 og 12 mars 1877 oprettede »Iver og Magnhild Opdøls Legat« til Øksendalens skolevæsen og paa de for dette legat under 6 september 1909 utfærdigede statutter.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — 4 mars.
paa det av Iver Olsen Opdøl og hustru Magnhild Thoresdatter Opdøl ved testamente av 14 september 1858 med tillæg av 6 mai 1865 og 12 mars 1877 oprettede »Iver og Magnhild Opdøls Legat« til Ulvundeidets skolevæsen og paa de for dette legat under 16 februar 1909 utfærdigede statutter.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — 4 mars.
paa det av Iver Olsen Opdøl og hustru Magnhild Thoresdatter Opdøl ved testamente av 14 september 1858 med tillæg av 6 mai 1865 og 12 mars 1877 oprettede »Iver og Magnhild

4 mars. Opdøls Legat« til Sundalens skolevæsen og paa de for dette legat under 6 november 1909 utfærdigede statutter.

7 mars. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til Revisionsdepartementet om beregning av gebyr for tinglæsning av paategninger paa tidligere tinglæste pantobligationer m. v. om samtykke til utbetaling av skadeserstatning for sevitutter, som i henhold til ekspropriationsforretninger paalægges pantsatte eiendomme.

Departementet uttaler følgende: »Det sees, at revisionen har antat, at sportellovens § 52 er anvendelig paa tinglæsning av paategning paa forhen tinglæst dokument, hvorved rettighetshaveren erklærer, at der fra hans side intet er til hinder for, at et ekspropriationsbeløp utbetales pantets eier, naar der ved ekspropriationen er fraskilt et grundareal fra den pantsatte eiendom, saaledes at denne er formindsket i sin utstrækning, og en del av pantet dermed frigjort for heftelsen. Nærværende departement har herved intet at bemerke, men antar, at det samme da bør gjælde, naar lignende erklæring tinglæses i tilfælde, hvor der ved ekspropriationen fraskilles eiendommen en stedseværende bruksret eller herlighet av saadan art, at særskilt skylddeling utkræves for at hjemmelsdokumentet paa samme kan bli tinglæst, jfr. lov om skylddeling av 20 august 1909, nr. 2, § 25. Naar skylddeling utfordres, synes lovens forutsætning at maatte være, at den paagjældende bruksret eller herlighet skal ansees som en særskilt eiendomsgjenstand, og en erklæring av det forannævnte indhold kan derfor i dette tilfælde ikke godt sidestilles med en prioritetsvikelse«.

9 mars. **Skrivelse** fra medicinaldirektøren til amtmanden i Romsdals amt:

Fnat (scabies) kan vistnok ialmindelighet ikke henregnes til de ondartede smitsomme sygdomme, som efter sundhetsloven behandles for offentlig regning. Men der har dog i flere tilfælde i henhold til denne lovs § 15 været tilstaat skyssgodtgjørelse av statskassen og kostgodtgjørelse av amtskassen for lægers reiser i anledning av denne sygdom, hvor den har faat en usedvanlig stor utbredelse, og hvor forholdene har været slike, at man ikke har kunnet vente, at de angrepne selv vilde bidra væsentlig til at faa sygdommen hævet og dens utbredelse stanset. Jfr. saaledes bl. a. Indredepartementets skrivelse av 23 mars 1863.

10 mars. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Kristiansand, hvori departementet angaaende fremgangsmaaten ved behandlingen av en sak om forøkelse av det ukentlige antal undervisningstimer i en kreds, hvor skolen er ordnet efter byskolelovens regler, og i forbindelse

hermed spørsmaalet om bevilgningsmyndigheten i skole- 10 mars.
saker i de tilfælde, hvor — som i ovennævnte kreds — skolekredsen danner et fra det øvrige herred adskilt distrikt (lov $^{14}/_{7}$ 1827, skolelovens § 43), uttaler:

Som det vil fremgaa av departementets skrivelse av 20 mars 1891, er adgangen til at ordne en landsskole efter byskolelovens regler begrænset til at gjælde byskolelovens bestemmelser om selve ordningen av skolen (byskolelovens §§ 2—14). Forøvrig blir landsskoleloven gjældende for visse skoler, saaledes ogsaa bestemmelserne om kredsmøter og de saker, som kan behandles i saadanne møter (§§ 53 og 54, kfr. departementets skrivelser av $^{4}/_{6}$ 1890 og $^{19}/_{9}$ 1907). Hvor loven paabyder en saks behandling i kredsmøte (eks. landsskolelovens § 73, 1ste led), gjælder paabudet ogsaa for kredser, der skolen er ordnet efter byskoleloven.

Der var saaledes efter loven intet iveien for at forelægge spørsmaalet om forøkelse av det ukentlige antal undervisningstimer (byskolelovens § 3, 2det led) for kredsen, hvad der ogsaa oplyses at være gjort; men departementet er enig med direktøren i at noget krav om, at saa skal ske, kan loven ikke opstille, al den stund spørsmaalet om forøkelse av det ukentlige antal undervisningstimer kun kan opstaa i byskolen (eller i landsskoler, som er ordnet efter byskoleloven), og byskoleloven jo ikke kjender kredsmøter. Imidlertid opnaadde forslaget om forøkelse av de ukentlige undervisningstimer i kredsmøtet saa knapt flertal (formandens stemme gjorde utslaget), at herredsstyret ønsket spørsmaalet paanyt forelagt kredsen, og det vilde efter departementets mening kun ha været i sakens interesse, om skolestyret hadde efterkommet herredsstyrets henstilling herom — noget paalæg i denne retning kunde herredsstyret ikke gi skolestyret. Men under paaberaabelse av, at der ikke var retslig adgang til at efterkomme herredsstyrets anmodning, fordi der var hengaat mer end 4 uker, siden den første kredsbeslutning i saken blev fattet, avslaar skolestyret anmodningen.

I anledning herav oplyser departementet, at nogen saadan begrænsning i adgangen til at forelægge en sak for kredsen ikke gjælder for skolestyret, som naarsomhelst kan kræve en sak behandlet i kredsmøte, se departementets skrivelse av $^{21}/_{10}$ 1909, kfr. skrivelse av $^{9}/_{4}$ 1892.

Med hensyn til spørsmaalet om, hvem der har bevilgningsmyndigheten, kredsen eller herredsstyret, naar kredsen har sin egen skolekasse og selv utreder alle skole-utgifter (skolelovens § 43, lov 14 juli 1827 § 4) maa der, da skoleloven ikke tillægger saadanne kredser et større myndighetsomraade end andre kredser, gaaes ut fra, at disse kredser ellers staar i det samme forhold til skolestyret og herredsstyret som de

10 mars. øvrige skolekredser. Dette stemmer ogsaa med uttrykket i lovens § 44, hvor det heter, at disse distriktsskoler i enhver henseende er likestillet med herredets folkeskoler. Det er saaledes herredsstyret, som har den bevilgende myndighet ogsaa for disse skolekredser, naar det gjælder skole-utgifter o: utgifter, som har sin hjemmel i skolelovens bestemmelser.

En utgift derimot, som ikke søker sin hjemmel i skoleloven, som f. eks. utgiften til frit skolemateriel, kan ikke uten kredsens samtykke av herredsstyret paalægges kredsen som en utgift efter skolelovens § 43, kfr. skrivelse til skoledirektøren i Hamar av 16 februar 1910.

11 mars. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Vens kreds av Hevne fattigkommune i henhold til avdøde egtefolk John Olsen Vollanes og hustru Dordis testamente av 29 mai 1893 oprettede legat »John og Dordi Vollanes Minde« til fattige i Vens fattigkreds og paa de for dette legat under 24 januar 1910 utfærdigede statutter.

11 mars. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Mari Larsdatter Bøasæter ved gavebrev av 27 juni 1908 oprettede »Mari Larsdatter Bøasæters Legat for trængende i Øvre Foldalen« og paa de for dette legat under 13 december 1909 utfærdigede statutter.

11 mars. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Marthe Pedersdatter Greensmoen ved testamente av 27 august 1904 oprettede »Marthe Moens Legat« for uformuende barn i Kolsruds skolekreds i Sigdal og paa de for dette legat under $\frac{\text{11 november 1908}}{\text{11 juni 1909}}$ utfærdigede statutter.

11 mars. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av fhv. statsraad Johan Thorne og hustru Christiane Thorne oprettede »Johan Thorne og Hustrus Legat« til tuberkulosens undertrykkelse i Rygge herred og paa de for dette legat under 9 november 1909 utfærdigede statutter.

11 mars. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Paul E. Enger ved tillægstestamente av 4 juni 1907 oprettede »Paul E. Engers Legat« til fordel for værdige trængende i Hvals sogn i Aadalen og paa de for dette legat under 28 august 1909 og 5 januar 1910 utfærdigede statutter.

11 mars. **Skrivelse** fra medicinaldirektøren om, at maltekstrakt med jern er gjenstand for apotekeres enehandel i detalj. Maltekstraktkarameller, som ikke indeholder nogen medicinsk substans, er derimot gjenstand for almindelig handel, dog

med den indskrænkning, at de ikke ved avertissementer, cirkulærer m. v. maa falbydes eller anbefales som stoffe, som er tjenlige til at helbrede sygdomme. Se forøvrig plakat av 29 august 1908, A, III a og C, I, 14. 11 mars.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet, Poststyrelsen, hvori meddeles, at ifølge underretning fra Utenriksdepartementet av 5 ds. har Frankrike ratifisert den i Berlin 3 november 1906 avsluttede internationale radiotelegraf-konvention. 11 mars.

Bruksregler*) for Jevnakers bygde-almenning, approbert av Landbruksdepartementet 15 mars 1910. 15 mars.

Plakat**) indeholdende regler til forebyggelse av sammenstøt mellem fartøier samt signaler for havsnød. 16 mars.

Overtrædelse av denne plakats bestemmelser straffes efter den almindelige borgerlige straffelovs § 418.

Paa alle norske fartøier skal iagttages følgende regler til forebyggelse av sammenstøt mellem fartøier m. v.:

Indledning.

Disse regler skal følges av alle fartøier i rum sjø samt i alle dermed i forbindelse staaende farvand, der befares av sjøgaaende fartøier.

I de efterfølgende regler blir ethvert dampfartøi, der er under seil og ikke under damp, at betragte som seilfartøi, og ethvert fartøi under damp, selv om det tillike er under seil, at betragte som dampfartøi.

Ordet »dampfartøi« skal indbefatte ethvert fartøi, fremdrevet ved maskineri***).

I disse regler er et fartøi »underveis« (*under way*), naar det ikke er tilankers eller fastgjort til land eller paa grund.

Regler angaaende lyssignaler m. v.

Ordet »synlig«, anvendt i disse regler paa lyssignaler, betyr: synlig i en mørk nat med klar luft.

§ 1. Reglerne angaaende lyssignaler skal iagttages i alt slags veir fra solnedgang til solopgang, i hvilken tid ingen andre lys, der kan bli forvekslet med de foreskrevne lyssignaler, maa vises.

---

*) Bekjendtgj. 23 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 12, hvor reglerne er indtat.

**) Bekjendtgj. 17 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 11.

***) Altsaa ogsaa alle motorfartøier.

16 mars.

§ 2. Et dampfartøi underveis (*under way*) skal føre:

a) Paa eller foran fokkemasten eller, om ikke nogen saadan findes, da i den forreste del av fartøiet, i en høide over skroget av mindst 6 meter, og hvis fartøiets bredde er over 6 meter, da i en høide over skroget ikke mindre end fartøiets bredde — dog saa, at høiden aldrig behøver at overskride 12 meter — en lanterne, toplanterne, med klart hvitt lys, saaledes indrettet, at den kaster et uavbrutt lys over en bue av horisonten paa 20 kompasstreker og saaledes anbragt, at den lyser 10 streker paa hver side av fartøiet, nemlig fra ret forut til 2 streker agtenfor tvers paa hver side, samt av en saadan beskaffenhet, at lyset er synlig i en avstand av mindst 5 kvartmil.

b) Paa styrbord side en lanterne — sidelanterne — med grønt lys, saaledes indrettet, at den kaster et uavbrutt lys over en bue av horisonten paa 10 kompasstreker og saaledes anbragt, at den lyser fra ret forut til 2 streker agtenfor tvers om styrbord, samt av saadan beskaffenhet, at lyset er synlig i en avstand av mindst 2 kvartmil.

c) Paa babord side en lanterne — sidelanterne — med rødt lys, saaledes indrettet, at den kaster et uavbrutt lys over en bue av horisonten paa 10 kompasstreker og saaledes anbragt, at den lyser fra ret forut til 2 streker agtenfor tvers om babord, samt av saadan beskaffenhet, at lyset er synlig i en avstand av mindst 2 kvartmil.

d) De nævnte grønne og røde sidelanterner skal paa den ind mot fartøiet vendende side være forsynt med skjermer, der rækker mindst 92 centimeter foran veken i lanternerne, saa at de forebygger, at lyset sees over den motsatte baug.

e) Et dampfartøi underveis (*under way*) kan foruten den under a nævnte hvite toplanterne føre endnu en saadan lanterne, indrettet ganske som den første. Disse to lanterner skal anbringes i fartøiets midtskibsplan, saaledes at den ene er mindst 4,6 meter høiere end den anden samt i en saadan stilling til hinanden, at den nedre lanterne er forenfor den øvre. Den vertikale avstand mellem disse lanterner skal være mindre end den horisontale avstand.

§ 3. Et dampfartøi, der bugserer et andet fartøi, skal foruten sidelanternerne føre to lanterner med klart hvitt lys, anbragt den ene lodret over den anden og mindst 1,83 meter fra hinanden og, naar det bugserer mer end ett fartøi, tillike en lignende tredje lanterne 1,83 meter over eller under de to sidstnævnte lanterner, dersom avstanden fra dampfartøiets agterstavn til det sidste fartøis agterstavn overstiger 183 meter.

Enhver av disse lanterner skal være av samme indretning og beskaffenhet samt være anbragt paa samme maate som den under § 2 a nævnte toplanterne med undtagelse av den tredje

lanterne, der kan føres i en høide av ikke mindre end 4,3 meter over skroget. 16 mars.

Et dampfartøi, der bugserer, kan som styremerke for det bugserte fartøi føre en liten lanterne med hvitt lys agtenfor skorstenen eller agtermasten, men denne lanterne maa ikke kaste lyset forenfor tvers.

§ 4.

a) Et fartøi (seilfartøi eller dampfartøi), som paa grund av et eller andet uheld ikke er under kommando, skal i samme høide som den i § 2 a nævnte toplanterne og, hvis det er et dampfartøi, da istedenfor denne hvite lanterne føre to lanterner med rødt lys paa det sted, hvor de bedst kan sees, den ene lodret over den anden og mindst 1,83 meter fra hinanden samt av saadan beskaffenhet, at lyset fra dem er synlig i en avstand av mindst 2 kvartmil.

Om dagen skal saadant fartøi paa det sted, hvor de bedst kan sees, føre to sorte kuler eller kuleformige signalfigurer, hver av dem 61 centimeter i diameter, den ene lodret over den anden og mindst 1,83 meter fra hinanden.

b) Et fartøi, der er ifærd med at utlægge eller opta telegrafkabel, skal i samme stilling som den i § 2 a paabudte toplanterne og, om det er et dampfartøi, istedenfor denne føre tre lanterner, den ene lodret over den anden og mindst 1,83 meter fra hinanden. Den øverste og den nederste av disse lanterner skal vise rødt lys og den mellemste hvitt lys, og de skal være av saadan beskaffenhet, at lysene er synlige hele horisonten rundt i en avstand av mindst 2 kvartmil.

Om dagen skal saadant fartøi paa det sted, hvor de bedst kan sees, føre tre signalfigurer av mindst 61 centimeters diameter, den ene lodret over den anden og mindst 1,83 meter fra hinanden; den øverste og den nederste figur skal være kuleformig og rød av farve og den mellemste av utseende som en terning med opadvendt spids og hvit av farve.

c) De i denne paragraf omhandlede fartøier skal, naar de ingen fart gjør, ikke føre sidelanterner, men naar de gjør fart, skal de føre dem.

d) De lanterner og signalfigurer, som ved denne paragraf er paabudt at skulle vises, skal av andre fartøier betragtes som signal for, at det fartøi, som viser dem, ikke er under kommando og derfor ikke kan styre av veien.

Disse signaler er ikke signaler for fartøi, der er i nød og forlanger hjælp. Saadanne signaler omhandles i § 31.

§ 5. Et seilfartøi underveis (*under way*) og ethvert fartøi, der blir bugsert, skal føre de samme lanterner, som i § 2 er foreskrevet for et dampfartøi underveis (*under way*), med

16 mars. undtagelse av de deri omhandlede lanterner med hvitt lys, hvilke de aldrig skal føre.

§ 6. Naar, saaledes som tilfældet kan være paa mindre fartøier underveis (*under way*) i ondt veir, sidelanternerne ikke kan føres paa sine bestemte pladser, skal de dog være ved haanden, tændt og færdige til bruk. Ved nærmelse av eller til andre fartøier skal disse lanterner i betimelig tid for at forebygge sammenstøt vises paa sin respektive side av fartøiet paa saadan maate, at de blir saa synlige som mulig, og at det grønne lys ikke sees om babord og det røde lys ikke om styrbord, samt at lyset fra dem, om mulig, heller ikke kan sees mer end 2 streker agtenfor tvers paa de respektive sider. For at gjøre bruken av disse flytbare lanterner sikrere og lettere skal de være malt utvendig med den for deres lys bestemte farve og være forsynt med behørige skjermer.

§ 7. Dampfartøier av under 40 og seil- og rofartøier av under 20 tons bruttodrægtighet samt robaater skal, naar de er underveis (*under way*), ikke være forpligtet til at føre de i § 2 a, b og c omhandlede lanterner; men dersom de ikke fører dem, skal de være forsynt med følgende lanterner:

1. Dampfartøier under 40 tons skal føre:
   a) I den forreste del av fartøiet eller paa eller foran skorstenen, hvor den bedst kan sees, og i en høide over rækken av mindst 2,75 meter en lanterne med klart, hvitt lys, saaledes indrettet og anbragt, som i § 2 a foreskrevet, samt av saadan beskaffenhet, at lyset er synlig i en avstand av mindst 2 kvartmil.
   b) Grønne og røde sidelanterner, indrettet og anbragt saaledes, som foreskrevet i § 2 b og c, samt av saadan beskaffenhet, at deres lys er synlig i en avstand av mindst 1 kvartmil; eller en sammensat lanterne, der viser et grønt og et rødt lys fra ret forut til 2 streker agtenfor tvers paa de respektive sider. Denne lanterne skal føres ikke mindre end 92 centimeter lavere end den hvite lanterne.
2. Smaa dampbaater av den slags, som brukes av sjøgaaende fartøier, kan føre den hvite lanterne i en mindre høide end 2,75 meter over rækken, dog saaledes, at den føres ovenover den i punkt 1 b omhandlede sammensatte lanterne.
3. Fartøier under 20 tons, der roes eller er under seil, skal ha ved haanden en lanterne med grønt glas paa den ene side og rødt glas paa den anden, hvilken lanterne ved nærmelse av eller til andre fartøier i betimelig tid for at forebygge sammenstøt skal vises saaledes, at det grønne

lys ikke blir synlig om babord og det røde ikke om styrbord. 16 mars.

4. Robaater skal, hvad enten de er under roning eller seil, ha ved haanden en lanterne med hvitt lys, som for tilfældet skal vises i betimelig tid for at forebygge sammenstøt.

De i denne paragraf omhandlede fartøier skal ikke være forpligtet til at føre de i § 4 a og § 11 sidste del foreskrevne lanterner.

§ 8. Lodsfartøier, som ligger ute for at lodse, skal ikke vise de for andre fartøier foreskrevne lyssignaler, men skal paa mastetoppen føre en lanterne med hvitt lys, der er synlig hele horisonten rundt, og desuten med korte mellemrum, der aldrig maa overstige 15 minutter, vise et eller flere blus (*flare up lights*).

Ved klos nærmelse til eller av andre fartøier skal de ha sine sidelanterner tændt, færdige til bruk, og med korte mellemrum blinke med dem eller vise dem for at angi, i hvilken retning de stevner, idet det iagttages, at det grønne lys ikke blir synlig om babord og det røde lys ikke om styrbord.

Et lodsfartøi av saadan klasse, at det maa lægge til siden av fartøiet for at sætte lods ombord, kan vise en lanterne med hvitt lys istedenfor at føre den paa mastetoppen, og kan istedenfor de omhandlede sidelanterner ha ved haanden, færdig til bruk, en sammensat lanterne med grønt glas paa den ene side og rødt glas paa den anden, til benyttelse som ovenfor beskrevet.

Et lods-dampfartøi udelukkende benyttet til tjeneste for autoriserte lodser skal, naar det ligger ute for at lodse og ikke er tilankers, foruten de for alle lodsfartøier foreskrevne lanterner i en avstand av 2,44 meter (8 engelske fot) under den hvite lanterne paa mastetoppen føre en lanterne med rødt lys saaledes indrettet og anbragt, at den kan sees hele horisonten rundt og av saadan beskaffenhet, at lyset fra den er synlig i en mørk nat med klar luft i en avstand av mindst 2 kvartmil, samt endvidere føre de for fartøier underveis (*under way*) foreskrevne sidelanterner.

Naar dampfartøiet ligger ute for at lodse, men er tilankers, skal det foruten de for alle lodsbaater foreskrevne lanterner føre den ovenomhandlede lanterne med rødt lys, men ikke sidelanternene.

Lodsfartøier, som ikke ligger ute for at lodse, skal føre de samme lanterner som andre fartøier av tilsvarende drægtighet.

§ 9. Fiskefartøier og fiskebaater skal, naar de er underveis (*under way*), og naar de ikke ved denne paragraf er for-

16 mars. pligtet til at føre eller vise de nedenfor omhandlede lanterner, føre eller vise de for fartøier av tilsvarende drægtighet underveis (*under way*) foreskrevne lanterner.

a. Aapne baater, hvorved forstaaes baater, der ikke ved helt dæk er beskyttet mot sjøens indtrængen, skal, naar de om natten er beskjæftiget med noget slags fiskeri med utsatte redskaper, der ikke strækker sig over 46 meter (150 eng. fot) i horisontal retning fra baaten ut i farvandet, føre en lanterne med hvitt lys, der er synlig hele horisonten rundt.

Aapne baater skal, naar de om natten er beskjæftiget med at fiske med utsatte redskaper, der strækker sig over 46 meter (150 eng. fot) i horisontal retning fra baaten ut i farvandet, føre en lanterne med hvitt lys, der er synlig hele horisonten rundt, og tillike ved nærmelse av eller til andre fartøier vise en anden lanterne med hvitt lys i det mindste 0,92 meter (3 eng. fot) lavere end den første lanterne og i en horisontal avstand fra den av mindst 1,52 meter (5 eng. fot) i den retning, i hvilken det utsatte redskap er fastgjort.

b. Fartøier og baater — undtagen aapne baater, som forklaret under bokstav a — skal, naar de fisker med drivgarn, saalænge som garnene er helt eller for en del i vandet, føre 2 lanterner med hvitt lys, hvor de bedst kan sees. Disse lanterner skal anbringes saaledes, at den lodrette avstand mellem dem ikke blir under 1,83 meter (6 eng. fot) og ikke over 4,6 meter (15 eng. fot), og at den horisontale avstand mellem dem, maalt i en linje langskibs, ikke blir under 1,52 meter (5 eng. fot) og ikke over 3,05 meter (10 eng. fot). Den nederste av disse 2 lanterner skal anbringes i retning mot garnene, og begge skal være av saadan beskaffenhet, at deres lys er synlig hele horisonten rundt i en avstand av mindst 3 kvartmil.

I Middelhavet og i de til Japans og Koreas kyster grænsende farvand skal seil-fiskefartøier under 20 tons bruttodrægtighet ikke være forpligtet til at føre den nederste av disse 2 lanterner; dersom de ikke fører den, skal de dog paa dens plads (i retning mot garnet eller redskapet) ved nærmelse av eller til andre fartøier vise en lanterne med hvitt lys, synlig i en avstand av mindst 1 kvartmil.

c. Fartøier og baater undtagen aapne baater, som forklaret under bokstav a, skal, naar de fisker med liner og har linerne ute, samt er fæstet til disse eller er i begrep med at hale dem ind og ikke er tilankers eller stilleliggende i den betydning, som under bokstav h nævnt, — føre de samme lanterner som fartøier, der fisker med driv-

garn. Naar de sætter linerne ut eller fisker med linerne paa slæp, skal de føre de lanterner, som er foreskrevet henholdsvis for damp- eller seilfartøier underveis (*under way*). 16 mars.

I Middelhavet og i de til Japans og Koreas kyster grænsende farvand skal seil-fiskefartøier av under 20 tons bruttodrægtighet ikke være forpligtet til at føre den nederste av disse 2 lanterner; dersom de ikke fører den, skal de dog paa dens plads (i retning mot linerne) ved nærmelse av eller til andre fartøier vise en lanterne med hvitt lys, synlig i en avstand av mindst 1 kvartmil.

d. Fartøier, der fisker med trawl, hvorved forstaaes at fiske med et redskap, der blir slæpt paa bunden av havet, skal føre følgende lanterner:

1) Dersom de er dampfartøier, skal de paa den plads, der i § 2 a er foreskrevet for den hvite toplanterne, føre en lanterne visende 3 forskjellige lys og konstruert og anbragt saaledes, at den viser hvitt lys fra ret forut til 2 streker paa hver baug og grønt lys og rødt lys over en bue av horisonten fra 2 streker paa hver baug til 2 streker agtenfor tvers henholdsvis paa styrbords og babords side. Ikke mindre end 1,83 meter (6 eng. fot) og ikke mere end 3,66 meter (12 eng. fot) under denne trefarvede lanterne føres derhos en lanterne saaledes konstruert, at den viser et klart, ensartet og uavbrutt hvitt lys, der er synlig hele horisonten rundt.

2) Dersom de er seilfartøier, skal de føre en lanterne saaledes konstruert, at den viser et klart, ensartet og uavbrutt hvitt lys, der er synlig hele horisonten rundt og skal tillike ved nærmelse av eller til andre fartøier i betimelig tid for at forebygge sammenstøt vise et hvitt blus (*flare up light*) eller fakkel (*torch*), hvor det bedst kan sees.

Alle de i bokstav d 1 og 2 nævnte lys skal være synlige i en avstand av mindst 2 kvartmil.

e. Fartøier, der skraper østers, og andre fartøier, der fisker med bundskrape, skal føre og vise de samme lys som trawlere.

f. Fiskefartøier og fiskebaater kan naarsomhelst benytte blus i forbindelse med de lanterner, som de ifølge denne paragraf er tilpligtet at føre og vise, og de kan ogsaa benytte arbeids-lanterner.

g. Ethvert fiskefartøi og enhver fiskebaat under 46 meters (150 eng. fot) længde, der ligger tilankers, skal føre en

16 mars. lanterne med hvitt lys, som hele horisonten rundt er synlig i en avstand av mindst 1 kvartmil.

Ethvert fiskefartøi av 46 meters (150 eng. fot) længde eller derover, der ligger tilankers, skal føre en lanterne med hvitt lys, som hele horisonten rundt er synlig i en avstand av mindst 1 kvartmil, og desuten føre en anden lanterne, saaledes som bestemt i § 11 for fartøier av denne længde.

Skulde noget saadant fartøi, hvad enten det er under eller over 46 meter langt, være fæstet til et garn eller andet fiskeredskap, skal det ved nærmelse av eller til andre fartøier vise endnu en lanterne med hvitt lys, anbragt mindst 0,92 meter (3 eng. fot) lavere end ankerlanternen og i en horisontal avstand av mindst 1,52 meter (5 eng. fot) fra denne i retning mot garnet eller fiskeredskapet.

h. Dersom fartøi eller baat, mens der fiskes, blir stilleliggende som følge av, at dets (dens) fiskeredskap er kommet uklar av skjær eller anden hindring, skal det (den) om dagen nedhale det under bokstav k foreskrevne dagsignal, om natten vise den eller de lanterner, som er foreskrevet for et fartøi tilankers, og under taake, tykke, snefald eller svære regnbyger gjøre det signal, som er foreskrevet for et fartøi tilankers (se § 15 d og § 15 sidste passus).

i. Under taake, tykke, snefald eller svære regnbyger skal fartøier, som fisker med drivgarn og er fæstet til sine garn, samt fartøier, som fisker med trawl, bundskrape eller hvilkensomhelst slags bunddræg, og fartøier, som fisker med liner og har linerne ute, dersom de er av 20 tons bruttodrægtighet eller derover, med mellemrum av ikke over 1 minut gi et støt — dampfartøier med damppipe eller sirene og seilfartøier med taakehorn — hvert støt efterfulgt av ringen med klokken. Fiskefartøier og baater av mindre bruttodrægtighet end 20 tons skal ikke være forpligtet til at gi de ovennævnte signaler, men skal, dersom de ikke gir dem, mindst hvert minut gi et andet kraftig lydsignal.

k. Alle fartøier og baater, som fisker med garn, liner eller trawl, skal, naar de er underveis (*under way*), om dagen tilkjendegi sin beskjæftigelse for et sig nærmende fartøi ved at heise en kurv eller andet fyldestgjørende signal, hvor det bedst kan sees. Dersom fartøier eller baater tilankers har sine fiskeredskaper ute, skal de, naar andre fartøier nærmer sig, vise det samme eller et lignende signal paa den side av fartøiet, paa hvilken disse kan passere.

De fartøier, som ved denne paragraf er forpligtet til at føre eller vise de deri ovenfor omhandlede lanterner, skal ikke være forpligtet til at føre de i § 4 a og § 11 sidste passus bestemte lanterner. 16 mars.

§ 10. Et fartøi, som indhentes av et andet, skal fra hakkebrættet vise det sidstnævnte fartøi en lanterne med hvitt lys eller et blus (*flare up light*).

Det hvite lys, der i henhold til denne artikel skal vises, kan føres i en fast anbragt lanterne; men i saa fald skal denne være saaledes indrettet, anbragt og skjermet, at den kaster et uavbrutt lys over en bue av horisonten paa 12 kompasstreker, nemlig fra ret agterut til 6 streker paa hver side av fartøiet, og saaledes, at lyset er synlig i en avstand av mindst 1 kvartmil. Denne lanterne skal derhos føres saa nær som mulig i samme høide som sidelanternerne.

§ 11. Et fartøi av under 46 meters længde, der ligger tilankers, skal forut paa det sted, hvor den bedst kan sees, dog ikke i større høide over skroget end 6 meter, føre en lanterne, saaledes indrettet, at den viser et klart, ensartet og uavbrutt hvitt lys, der er synlig hele horisonten rundt i en avstand av mindst 1 kvartmil.

Et fartøi av 46 meters længde og derover, der ligger tilankers, skal i den forreste del av fartøiet og i en høide av ikke under 6 meter og ikke mere end 12 meter over skroget føre en lignende lanterne samt paa eller ved hakkebrettet, ikke mindre end 4,6 meter lavere end den forreste lanterne, føre endnu en anden saadan lanterne.

Fartøiets længde skal ansees for at være den i dets maalebrev angivne længde.

Et fartøi, staaende paa grund i eller i nærheten av en farled, skal foruten den eller de ovennævnte lanterner føre de i § 4 a foreskrevne to røde lanterner.

§ 12. Ethvert fartøi kan i fornødent fald for at paakalde opmerksomhet foruten de lyssignaler, der er foreskrevet i disse regler, vise et blus (*flare up light*) eller bruke et hvilketsomhelst knaldsignal, der ikke kan forveksles med et nødsignal.

§ 13. Intet i disse regler skal være til hinder for anvendelsen av saadanne specielle regler, som en nations regjering maatte gi for benyttelse av særegne positions- og signallanterner ombord i to eller flere krigsfartøier eller fartøier, der seiler under konvoi, eller for at anvende saadanne av rederierne antagne kjendingssignaler, som er godkjendt av deres respektive regjeringer og paa behørig maate registrert og offentliggjort.

§ 14. Et dampfartøi, der alene er under seil, men har sin skorsten oppe, skal om dagen forut, hvor den bedst kan

16 mars. sees, føre en sort kule eller signalfigur, 61 centimeter i diameter.

Lydsignaler i taake m. v.

§ 15. Alle de i denne paragraf foreskrevne signaler for fartøier underveis (*under way*) skal gives:

1. Av dampfartøier med damppipen eller sirenen.
2. Av seilfartøier samt av fartøier, der bugseres, med taakehornet.

Med ordene »langt støt«, anvendt i denne paragraf, menes et støt av 4 til 6 sekunders varighet.

Et dampfartøi skal være forsynt med en kraftig damppipe eller sirene, hvori lyd frembringes ved damp eller anden kraft, der træder istedenfor damp, og denne damppipe eller sirene skal være saaledes anbragt, at lyden derfra ikke avbrytes ved nogen forhindring ombord. Det skal tillike ha et kraftig taakehorn, der er indrettet til at gi lyd ved hjælp av mekaniske midler, og desuten en sterkt lydende klokke*).

Et seilfartøi av 20 tons bruttodrægtighet og derover skal være forsynt med lignende taakehorn og klokke.

I taake, tykke, snefald eller svære regnbyger skal, hvad enten det er dag eller nat, de i denne paragraf foreskrevne signaler gives paa følgende maate:

a) Et dampfartøi, som gjør fart, skal mindst hvert andet minut gi et langt støt.

b) Et dampfartøi underveis (*under way*), der ligger med stoppet maskine og uten at gjøre fart, skal mindst hvert andet minut gi to lange støt med omtrent et sekunds mellemrum.

c) Et seilfartøi underveis (*under way*) skal mindst hvert minut gi: naar det ligger med styrbords halser, et støt; naar det ligger med babords halser, to paa hinanden følgende støt; naar det har vinden agtenfor tvers, tre paa hinanden følgende støt.

d) Et fartøi, som ligger tilankers, skal mindst hvert minut ringe hurtig med klokken i omtrent fem sekunder.

e) Et fartøi, som bugserer,

et fartøi, der er ifærd med at utlægge eller opta telegrafkabel, og

et fartøi underveis (*under way*), der paa grund av, at det ikke er under kommando, er ute av stand til at gaa av veien for et fartøi, der nærmer sig, eller som er ute

*) I alle tilfælde, hvor disse regler foreskriver benyttelsen av en klokke, kan i stedet derfor anvendes en tromme ombord i tyrkiske fartøier eller en gonggong, hvor saadan benyttes, av mindre sjøgaaende fartøier.

av stand til at manøvrere saaledes, som disse regler fore- 16 mars.
skriver,

skal istedenfor de under a og c i denne paragraf foreskrevne signaler mindst hvert andet minut gi tre paa hinanden følgende støt, nemlig et langt støt, efterfulgt av to korte. Et fartøi, som blir bugsert, har lov til at gjøre dette signal, men maa ikke gjøre noget andet signal.

Seilfartøier og baater av under 20 tons bruttodrægtighet skal ikke være forpligtet til at gjøre de ovennævnte signaler, men skal, dersom de ikke gjør dem, mindst hvert minut gjøre et andet kraftig lydsignal.

Farten skal være moderat i taake m. m.

§ 16. Ethvert fartøi skal i taake, tykke, snefald eller svære regnbyger, under omhyggelig hensyn til de forhaandenværende omstændigheter og forhold, gaa med moderat fart.

Et dampfartøi, som hører — tilsyneladende forenfor tvers — taakesignal fra et fartøi, hvis plads ikke kan bestemmes med sikkerhet, skal, forsaavidt de forhaandenværende omstændigheter tillater det, stoppe sin maskine og derpaa navigere med forsigtighet, indtil faren for sammenstøt er over.

Regler for styring og seilas.

Almindelig bemerkning. Fare for sammenstøt.

Hvorvidt der er fare for sammenstøt kan, naar omstændigheterne tillater det, bringes paa det rene ved vedvarende opmerksomt at peile paa kompasset det fartøi, som nærmer sig. Dersom peilingen ikke kjendelig forandrer sig, skal saadan fare ansees at være forhaanden.

§ 17. Naar to seilfartøier nærmer sig hinanden saaledes, at der kan opstaa fare for sammenstøt, skal det ene gaa av veien for det andet efter følgende regler:

a) Et fartøi, som seiler rumt, skal gaa av veien for et fartøi, som ligger bidevind.
b) Et fartøi, som ligger bidevind med babords halser, skal gaa av veien for et fartøi, som ligger bidevind for styrbords halser.
c) Naar begge fartøier seiler rumt med vinden ind paa forskjellige sider, skal det fartøi, som har vinden ind om babord, gaa av veien for det andet.
d) Naar begge fartøier seiler rumt med vinden ind paa samme side, skal det fartøi, som er til luvart, gaa av veien for det, som er i læ.
e) Et fartøi, som seiler med vinden agterind, skal gaa av veien for det andet fartøi.

16 mars. § 18. Naar to dampfartøier, som styrer motsatte kurser eller næsten motsatte kurser, møter hinanden saaledes, at der kan opstaa fare for sammenstøt, skal begge vike av til styrbord, saa at de kan passere hinanden paa babord side.

Denne regel blir kun at anvende i de tilfælde, hvor fartøier, styrende motsatte kurser eller næsten motsatte kurser, møter hinanden paa saadan maate, at der kan opstaa fare for sammenstøt, og kommer ikke til anvendelse for fartøier, som, naar de holder sine respektive kurser, maa gaa klar av hinanden.

Det eneste tilfælde, hvori regelen skal anvendes, er, naar begge fartøier stevner like eller næsten like mot hinanden, eller med andre ord:

Om dagen i tilfælde, hvor hvert av fartøierne ser det andet fartøis master overett eller næsten overett med sine egne, og —

Om natten i tilfælde, hvor hvert av fartøierne er i saadan stilling, at det ser begge sidelanterner paa det andet fartøi.

Regelen kommer ikke til anvendelse om dagen i tilfælde, hvor et fartøi ser et andet fartøi forut, hvis kurs skjærer dets egen kurs, eller om natten i tilfælde, hvor det ene fartøis røde sidelanterne viser mot det andet fartøis røde sidelanterne, eller hvor det ene fartøis grønne sidelanterne viser mot det andet fartøis grønne sidelanterne, eller, hvor en rød lanterne uten en grøn lanterne eller en grøn lanterne uten en rød lanterne sees forut, eller hvor saavel en grøn som en rød lanterne sees paa en gang i hvilkensomhelst anden retning end forut.

§ 19. Naar to dampfartøier styrer kurser, der skjærer hinanden saaledes, at der kan opstaa fare for sammenstøt, skal det fartøi, som har det andet paa sin styrbord side, gaa av veien for dette.

§ 20. Naar et dampfartøi og et seilfartøi styrer saadanne kurser, at der kan opstaa fare for sammenstøt, skal dampfartøiet gaa av veien for seilfartøiet.

§ 21. Naar ifølge nogen av disse regler det ene av to fartøier skal gaa av veien, skal det andet fartøi holde sin kurs og sin fart.

Anm. Naar et saadant fartøi paa grund av tykt veir eller andre aarsaker er kommet saa nær det andet, at sammenstøt ikke kan undgaaes ved forholdsregler alene fra det fartøis side, som skulde styre av veien, skal ogsaa det andet fartøi ta saadanne forholdsregler, som bedst vil hjælpe til at forebygge sammenstøtet (se §§ 27 og 29).

§ 22. Ethvert fartøi, som ifølge disse regler er forpligtet til at gaa av veien for et andet fartøi, skal, dersom de forhaandenværende omstændigheter tillater det, undgaa at gaa forenom det andet fartøi.

§ 23. Ethvert dampfartøi, som ifølge disse regler er for- 16 mars.
pligtet til at gaa av veien for et andet fartøi, skal, naar det nærmer sig dette, i fornødent fald mindske sin fart eller stoppe eller bakke.

§ 24. Uanset, hvad der indeholdes i disse regler, skal ethvert fartøi, som indhenter et andet, gaa av veien for dette.

Ethvert fartøi, der haler ind paa et andet fartøi fra en hvilkensomhelst retning, der er mer end 2 streker agtenfor tvers av dette, d. e. i en saadan stilling i forhold til det fartøi, som det indhenter, at det om natten vil være ute av stand til at se nogen av dette fartøis sidelanterner, skal ansees for at være et indhentende fartøi; og ingen paafølgende forandring i de to fartøiers beliggenhet til hinanden skal gjøre det indhentende fartøi til et fartøi, hvis kurs skjærer det andet fartøis kurs, saaledes som dette er at forstaa i disse regler, eller frita det for dets forpligtelse til at holde sig klar av det indhentede fartøi, førend dette er endelig passert og klaret.

Da det indhentende fartøi om dagen ikke altid med sikkerhet kan vite, om det er forenfor eller agtenfor ovennævnte retning fra det andet fartøi, skal det i tvilstilfælde gaa ut fra, at det er et indhentende fartøi, og styre av veien.

§ 25. I trange løp skal ethvert dampfartøi, naar det kan ske uten fare, holde sig paa den side av farvandet eller av midtrenden, som ligger paa fartøiets styrbord side.

§ 26. Seilfartøier underveis (*under way*) skal gaa av veien for seilfartøier eller baater, som fisker med garn eller line eller trawl.

Denne regel gir ikke fartøi eller baat, der er beskjæftiget med at fiske, ret til at ligge i veien for seilasen i et farvand, der benyttes av andre fartøier end fiskefartøier eller baater.

§ 27. Ved anvendelsen og fortolkningen av disse regler skal der tages behørig hensyn til alle de for navigeringen og for sammenstøt forhaandenværende farer samt til enhver særegen omstændighet, som maatte gjøre det nødvendig at avvike fra de ovenstaaende regler for at undgaa øieblikkelig fare.

Lydsignaler for fartøier i sigte av hinanden.

§ 28. Med ordene »kort støt«, anvendt i denne paragraf, menes et lydsignal av omtrent et sekunds varighet.

Naar fartøier er i sigte av hinanden, skal et dampfartøi, som er underveis (*under way*), idet det utfører nogen i disse regler hjemlet eller foreskrevet manøver, tilkjendegi denne manøver ved følgende signaler med damppipen eller sirenen:
Et kort støt, der betyr: Jeg forandrer min kurs styrbord hen.

16 mars. To korte støt, der betyr: Jeg forandrer min kurs babord hen. Tre korte støt, der betyr: Min maskine gaar med fuld fart agterover.

Intet fartøi maa under nogen omstændighet forsømme behørige forsigtighetsregler.

§ 29. Intet i disse regler skal frita noget fartøi, dets reder, fører eller mandskap for følgerne av nogensomhelst forsømmelse av at føre lanterner eller gi signaler eller holde behørig utkik eller i det hele iagtta saadanne forsigtighetsregler, som almindelig sjømandsskik eller tilfældets særegne omstændigheter maatte tilsi.

Forbehold med hensyn til regler for seilas i havner, elver eller andet indenlandsk farvand.

§ 30. Intet i disse regler skal være til hinder for anvendelsen av særlige, av vedkommende autoritet paa lovlig maate givne regler for seilas i havner, elver eller andet indenlandsk farvand *).

Nødsignaler.

§ 31. Naar et fartøi er i nød og forlanger hjælp fra andre fartøier eller fra land, skal det anvende eller vise følgende signaler, enten i forbindelse med hinanden eller hvert for sig, nemlig:

Om dagen —

1. Skud eller andre knaldsignaler, avfyrt med omtrent et minuts mellemrum.
2. Det i den internationale signalbok med NC betegnede nødsignal.
3. Avstandsignal, bestaaende av et firkantet flag med en kule eller noget, der ligner en kule, over eller under flagget.
4. Vedvarende alarm med hvilketsomhelst taakesignalapparat.

Om natten —

1. Skud eller andre knaldsignaler, avfyrt med omtrent et minuts mellemrum.
2. Blus paa fartøiet (saasom en brændende tjære- eller oljetønde e. a. d.).
3. Raketter eller lyskuler, som, avbrændt en ad gangen med korte mellemrum, utkaster stjerner av hvilkensomhelst farve eller art.
4. Vedvarende alarm med hvilketsomhelst taakesignalapparat.

*) Se §§ 32—41.

Særskilte forskrifter gjældende i norske havner, elver eller andet indenlandsk farvand. 16 mars.

§ 32. De ovenfor i denne plakat fastsatte internationale bestemmelser gjælder overalt og for alle baater og fartøier ogsaa i norsk indenlandsk farvand, naar intet andet er bestemt i de følgende paragraffer eller ved regler, som er utfærdiget i henhold til § 41.

Ved norsk indenlandsk farvand forstaaes norske havner, elver, kanaler og indsjøer samt alle farvand indenfor den i lodslovgivningen bestemte utenskjærsgrænse *).

§ 33. Fritat for i norsk indenlandsk farvand at benytte de oven foreskrevne lanterner er:

1. Aapne baater under seilas og roning om sommeren, naar det i tiden mellem solnedgang og solopgang er saa lyst, at baater og fartøier utvilsomt kan se hverandre paa 2 kvartmils avstand (omtr. 3700 meter),
2. Fartøier og baater nordenfor polarcirkelen i tiden fra 1 mai til 15 august.

Fritagelsen gjælder ikke i havn eller havnedistrikt, hvor der er utfærdiget andre bestemmelser i henhold til § 41.

§ 34. Tømmerflaater og aapne føringsbaater, som bugseres, er i norsk indenlandsk farvand fritat for at føre de i § 5 omhandlede lanterner. Derimot skal der agterut paa hver flaate eller baat fra solnedgang til solopgang føres en lanterne, saaledes indrettet, at den viser et klart, hvitt lys, og saaledes anbragt, at den er synlig hele horisonten rundt i en avstand av mindst 1 kvartmil (omtr. 1850 meter).

§ 35. Det er toldvæsenets krydsfartøier og politifartøier tillatt under patruljering i norsk indenlandsk farvand istedenfor de i denne plakat foreskrevne lanterner at anvende et blus, som ved nærmelse til eller av andre fartøier skal vises saa betimelig, at sammenstøt kan forebygges.

§ 36. Mindre damp- og motorbaater, som ikke har mast, kan føre den i § 7. 1 a foreskrevne hvite lanterne i en mindre høide end 2,75 meter over rækken, dog ikke lavere end 92 centimeter over den i samme paragraf punkt 1 b omhandlede sammensatte lanterne.

Motorfartøier og -baater, som fremdrives av sin motor og tillike fører seil, skal om dagen føre en sort cylinder, mindst 60 centimeter høi og 30 centimeter bred, paa det sted, hvor den bedst kan sees, fortrinsvis i riggen, og i en høide av mindst 1,83 meter over rækken.

---

*) Bestemmelser om grænsen mellem, hvad der med hensyn til lodsvæsenet blir at henregne til de utenskjærs og indenskjærs farvand, er fastsat ved kgl. resolution av 24 februar 1900 og trykt som bilag til denne plakat.

16 mars. § 37. Naar et fartøi underveis fører andre lys end de i denne plakat paabudte lyssignaler, skal det avskjerme dem saaledes, at de ikke blender noget reglementert lyssignal.

Dog skal fiskefartøier og fiskebaater kunne føre arbeidslanterner uskjermet undtagen i havn eller trangt farvand.

§ 38. Seilfartøier og baater, som seiler rumt, skal i trangt farvand, naar det kan ske uten fare, mest mulig holde sig til den side av farvandet eller midtrenden, som de har paa sin styrbord side.

§ 39. Dampfartøier skal altid tilkjendegi sin ankomst til et trangt farvand ved at gi et langt støt i damppipen.

Naar to dampfartøier kommer fra motsat side til et farvand, som er saa trangt, at to fartøier ikke kan passere hinanden uten fare for sammenstøt, skal det, som kommer sidst, vente, til det andet har passert, forutsat at dette har avgit det forannævnte signal.

Naar et dampfartøi og et seilfartøi fra motsat side kommer til et saadant farvand, skal dampfartøiet mindske sin fart eller stoppe, for at seilfartøiet kan passere.

Befinder et dampfartøi sig i et farvand, som er saa trangt, at et møtende fartøi ikke kan passere forbi, skal det tilkjendegi dette for det kommende fartøi ved en række korte støt i damppipen, mindst fire. Det møtende fartøi skal da vente, til det andet har passert.

§ 40. Intet i de for norsk indenlandsk farvand givne særregler skal frita et fartøi, dets fører eller mandskap for følgerne av ikke at iagtta saadanne forsigtighetsregler, som almindelig sjømandsskik, farvandets beskaffenhet, vind, strøm eller andre omstændigheter maatte tilsi.

§ 41. Særskilte regler for seilas i en bestemt havn eller et bestemt havnedistrikt kan fastsættes av havnestyret med kongelig approbation.

§ 42. Enhver fører av dækket fartøi skal dra omsorg for, at et eksemplar av denne plakat forefindes ombord.

§ 43. Denne plakat træder i kraft den 1 juli 1910, og fra samme tid ophæves de ældre plakater indeholdende regler til forebyggelse av sammenstøt mellem fartøier m. v.

16 mars. **Kongelig resolution** *), hvorved i henhold til lov angaaende særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 § 3, jfr. §§ 4 og 11 i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860, meddeles approbation paa den av herredsstyret for Helgøy herred i Tromsø amt under 15 juli 1905 fattede beslutning om ordningen av

*) Bekjendtgj. 17 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 11, hvor beslutningen er indtat.

meddelelsespligten, naar en tuberkuløs syk forandrer bopæl. 16 mars.

Kongelig resolution*), hvorved i henhold til lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 § 3 meddeles appprobation paa den av herredsstyret for Strandebarms herred i Søndre Bergenhus amt i møte 12 februar 1910 fattede beslutning om ordningen av anmeldelsespligten, naar tuberkuløse syke forandrer bopæl. 16 mars.

Kongelig resolution**), hvorved i medhold av lov om fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 § 1 bestemmes, at punkt 1 i de ved kongelig resolution av 19 juni 1908 fastsatte fiskeriregler for Aasene herred, Søndre Bergenhus amt, herefter skal lyde: 16 mars.

»Fra 30 november til 31 mai, begge dage medregnet, skal alt fiske være forbudt, likesaa i den øvrige del av aaret fra lørdag middag kl. 12 til mandag middag kl. 12«.

Kongelig resolution**), hvorved i medhold av lov om laks- og sjø-ørretfiskerierne m. v. av 8 april 1905 § 34 fastsættes følgende bestemmelser om fangst av aal inden Jæderen og Dalenes fiskeridistrikt, Stavanger amt: 16 mars.

1. Det forbydes at bruke faststaaende fangstredskap, indrettet til aalefiske, i de dele av vasdrag, hvori laks forekommer, fra og med 16 november til og med 15 juli.
2. Faststaaende redskaper, indrettet til aalefiske, maa ikke brukes til fiske fra kl. 7 formiddag til kl. 6 eftermiddag i tiden fra 31 oktober til 16 november.
3. I den tid, da redskapene ifølge post 1 og 2 ikke maa brukes, skal der med dem forholdes saaledes:
   a. I indmurte kar borttages spilerne eller de gjennemhullede bord i karrets nedre endevæg.
   b. I fritstaaende kar borttages spilerne eller de gjennemhullede bord saavel i nedre endevæg som i begge sidevægger.
   c. Alle andre redskaper optages av vandet og bringes paa land, saaledes at fangst umuliggjøres.
4. Overtrædelse av disse bestemmelser er belagt med straf.

Kongelig resolution**), hvorved i medhold av lov om fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 § 1 utfærdiges følgende fiskeriregler for nedennævnte vand m. m. i Ullensvangs herred, Søndre Bergenhus amt: 16 mars.

*) Bekjendtgj. 17 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 11, hvor beslutningen er indtat.

**) Bekjendtgj. 17 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 11.

16 mars. 1. Fra og med 15 oktober til og med 30 april skal alt fiske med hvilketsomhelst redskap være forbudt i Reinsnosvand med de deri faldende elver og bækker saalangt som fisk derfra kan gaa op, samt i den fra Reinsnosvandet utløpende elv med samtlige tilløp ned til Laatefossen, — altsaa Laatevandet iberegnet.

2. Garn, nøter og andre bundne redskaper med mindre maskevidde mellem knuterne, naar redskapet er vaatt, end 3,5 cm. skal til enhver tid være forbudt.

3. Likeledes skal det til fangst av fisk være forbudt at benytte lyster.

4. Overtrædelse av disse bestemmelser er belagt med straf.

16 mars. **Kongelig resolution***), hvorved i medhold av lov om fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 § 1 bestemmes, at der for Fane herred, Søndre Bergenhus amt, indtil videre skal gjælde følgende fiskeriregler:

1. Fra 15 oktober til 15 november, begge dage medregnet, skal alt fiske være forbudt.

2. Dog skal det ogsaa i dette tidsrum være tillatt at drive fangst av rør paa dennes sedvanlige gydepladser med redskaper, hvis maskestørrelse ikke er mindre end 25 mm. mellem knuterne i vaat tilstand, dog saa, at fisket ikke foregaar paa den strækning av Aanes—Faneelven, der ligger mellem 25 meter ovenfor og 75 meter nedenfor jernbanebroen. Enhver, som vil drive det nævnte rørfiske, maa hvert aar mindst 3 dage før fiskets begyndelse derom underrette lensmanden eller opsynet, hvor saadant er ansat.

3. Det skal til enhver tid være forbudt at bruke lyster og teiner saavelsom not, garn eller andre bundne redskaper med mindre avstand mellem knuterne end:
   a. For fisket i Kallandsvandet og Klokkervandet—Smedviksvandet — saavelsom i det vasdrag, der forbinder disse vand, samt i de i vandene faldende elver og bækker saa langt, som ørret fra vandene kan gaa op, 25 mm., naar redskapet er vaatt.
   b. For den øvrige del av herredet 20 mm.

4. Foranførte bestemmelser blir uten anvendelse paa ruser og teiner, som anvendes til fangst av aal i tiden fra kl. 6 aften til kl. 7 morgen.

5. Disse bestemmelser blir uten anvendelse paa vand, elver og bækker, som danner grænse mot naboherred, samt paa fiske av laks eller sjø-ørret i elvestrækninger eller vand, hvor laks gaar.

---

*) Bekjendtgj. 17 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 11.

6. Overtrædelse av disse bestemmelser er belagt med straf. 16 mars.
De ved kongelig resolution av 16 juli 1907 for Fane herred fastsatte fiskeriregler ophæves.

Kongelig resolution*), hvorved i medhold av lov om ansvar for skade paa bofæ ved hund samt om optagelse av hund m. v. av 11 juni 1903 § 2 meddeles approbation paa den av Borgunds herredsstyre i Romsdals amt i møte den 27 januar 1910 fattede beslutning, hvorefter hund, som i den tid, da bofæ holdes paa havn, findes streifende om uten ledsager i havnegang utenfor indmarken inden Borgunds herreds grænser, kan efter foranstaltning av grundeieren eller nogen i strækningen havneberettiget optages eller, hvis hunden tidligere har været optat og der er fremgaat overensstemmende med § 4 i lov om ansvar for skade paa bofæ ved hund m. v. av 11 juni 1903, dræpes paa stedet. 16 mars.

Kongelig resolution**), hvorved i medhold av lov om pigtraads anvendelse til gjærde av 14 juli 1893 § 1 meddeles stadfæstelse paa de av Roalds herredsstyre, Romsdals amt, i møter den 12 oktober og 16 december 1909 fattede beslutninger om forbud mot at anvende pigtraad til gjærde m. v. 16 mars.

Kongelig resolution*), hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flate-indhold av 500 ha. nedsættes i medhold av paragraffens 3dje punktum for Hægebostads herred, Lister og Mandals amt, indtil videre til 100 hektar. 16 mars.
Denne bestemmelse træder i kraft straks.

Kongelig resolution*), hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flate-indhold av 500 ha. nedsættes i medhold av paragraffens 3dje punktum for Hægelands herred, Lister og Mandals amt, indtil videre fra 500 ha. til 100 ha. 16 mars.
Denne bestemmelse træder i kraft straks.

Kongelig resolution***), hvorved i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Urskogs herred, Akershus amt, i møte den 29 december 1909 besluttede nye skogvedtægter for herredet. 16 mars.

---

*) Bekjendtgj. 17 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 11.
**) Bekjendtgj. 17 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 11, hvor beslutningene er indtat.
***) Bekjendtgj. 17 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 11, hvor vedtægtene er indtat.

16 mars. **Kongelig resolution,** hvorved i henhold til §§ 1 og 67 i lov om brandvæsenet av 15 august 1908 bestemmes:

1. Brandstyret for Krabben, Hopern og Krosserbakkens brand- og bygningskommune i Moss herred, Smaalenenes amt, skal indtil videre bestaa av brandchefen og 3 medlemmer, som vælges av bygningsrepræsentantskapet for 3 aar.
2. Der meddeles stadfæstelse paa den av bygningsrepræsentantskapet for ovenanførte brand- og bygningskommune i møte den 16 juli 1909 fattede beslutning om lempning i brandlovens § 29*).

16 mars. **Kongelig resolution,** hvorved den ny-utnævnte konsul i Santa Cruz de Tenerife bemyndiges til at opta edelige sjøforklaringer.

16 mars. **Kongelig resolution,** hvorved det paalægges sognepresten i Austevolds prestegjeld under Midthordlands provsti i Bergens stift til utførelse av jordfæstelser at besøke den paa øen Møgster i Møgsters annekssogn anlagte hjælpekirkegaard to ganger aarlig, vaar og høst, efter egen nærmere bestemmelse og betimelig berammelse paa forhaand.

16 mars. **Kongelig resolution,** hvorved det tillates, at den i kongelig resolution av 17 december 1909 omhandlede kirke for det ny-oprettede Dalsfjordens annekssogn av Voldens prestegjeld i Bergens stift opføres paa en dertil utset tomt av gaarden Dravlaus Ytre efter fremlagte tegninger og paa nærmere betingelser.

16 mars. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes:

1. Vaale skolehjem i Smaalenene tillates i henhold til lov om forsømte barns behandling av 6 juni 1896 § 27, 2det led, benyttet som skolehjem for forsømte gutter.
2. Et fremlagt utkast til plan for Vaale skolehjem stadfæstes, dog med en enkelt forandring.
3. Et fremlagt utkast til bestemmelser om revselsesmidler ved Vaale skolehjem stadfæstes.

16 mars. **Kongelig resolution,** hvorved nedenstaaende utkast til instruks for den kvindelige fabrikinspektør approberes:

§ 1. Under den kvindelige fabrikinspektørs virksomhetsomraade hører kun de bedrifter, som sysselsætter kvindelige arbeidere.

*) Bekjendtgj. 17 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 11, hvor lempningen er indtat.

Fabrikinspektøren har i inspektionsøiemed at bereise det 16 mars.
hele land. Hun skal med bistand av de stedlige fabriktilsyn paase, at forskriftene i lov om tilsyn med arbeide i fabrikker m. v. av 10 september 1909 og de i medhold av denne lov givne paalæg overholdes, forsaavidt hendes virksomhetsomraade angaar. Under utførelsen av dette hverv bør hun optræde med streng upartiskhet og søke ved humanitet og imøtekommenhet at gjøre saavel arbeidsgivere som arbeidere overbevist om nytten av lovens forskrifter samt optræde som begges velvillige raadgiver.

§ 2. Fabrikinspektøren skal for at kontrolere fabriktilsynslovens gjennemførelse og erhverve personlig kjendskap til de anlæg, som er undergit hendes kontrol, i størst mulig utstrækning personlig inspisere disse anlæg.

Hvis der indløper eller offentlig fremføres klager over ulovlige forhold ved noget anlæg av saadan art, at saken henhører under hendes inspektion, bør inspektøren enten straks personlig foreta undersøkelse paa stedet eller, forsaavidt hun deri skulde være forhindret, paalægge det stedlige tilsyn uopholdelig at foreta saadan undersøkelse og avgi indberetning om, hvad der ved undersøkelsen er forefundet. Anmelderens navn skal hemmeligholdes, medmindre han uttrykkelig samtykker i at navngives, eller anmeldelsen viser sig at være ubeføiet.

§ 3. Om fabrikbesøk gjælder følgende:

Fabrikinspektøren bør ikke paa forhaand varsle vedkommende virksomhets eier eller bestyrer om sit komme. Under sine inspektioner skal hun særlig ha sin opmerksomhet henvendt paa de kvindelige arbeideres sanitære og sedelige forhold og paase, at der i arbeidslokaler og spiserum m. v. hersker orden og renlighet, og at rummenes størrelse staar i et rimelig forhold til antallet av arbeidere og til bedriftens art og beskaffenhet.

Er der i vedkommende bedrift ogsaa beskjæftiget barn eller unge mennesker — uanset av hvilket kjøn — henhører ogsaa disse under hendes inspektion.

Inspektøren har i det hele tat i vedkommende bedrifter at paase overholdelse av de for kvinder, barn og unge mennesker gjældende lovforskrifter.

Hvis hun forefinder saadanne mangler, at de antages at burde foranledige særlige foranstaltninger f. eks. almindelig ventilation og luftfornyelse, bortsugning av støv, om fornødent i forbindelse med anvendelse av filtrerapparater, fjernelse av skadelige gasarter eller damper, forebyggelse av sterk fugtighet eller træk, opvarmning i større maalestok, sikkerhetsforanstaltninger m. v., skal hun straks indberette dette til det lægekyndige medlem av vedkommende stedlige tilsyn eller dets formand.

Den kvindelige fabrikinspektør bør ikke gi paalæg vedrørende beskyttelsesindretninger og sundhets- eller sikkerhets-

16 mars. foranstaltninger i mekanisk-teknisk retning, medmindre ingen særlig teknisk kyndighet utkræves hertil. Hvis der skulde paavises mangler i nævnte retning, skal hun melde saken til det stedlige tilsyn, forsaavidt hun ikke selv gir det fornødne paalæg. Er paalæg git, tilstilles det stedlige tilsyn gjenpart herav.

Fabrikinspektøren bør kræve sig forelagt den i lovens § 24 paabudte liste over de barn og unge mennesker, som beskjæftiges ved anlægget, og de i lovens §§ 21, 22 og 24, 1ste led, omhandlede attester og bevidnelser og forvisse sig om, at den nævnte liste stemmer med de virkelige forhold.

For at kontrolere, at lovens forskrifter om arbeidstid, maaltidspauser og lignende overholdes kan hun foreta inspektioner ogsaa utenfor de for vedkommende anlæg fastsatte arbeidstider.

Hun kan avkræve enhver person, som er beskjæftiget ved anlægget, saavelsom anlæggets eier de oplysninger, som hun finder nødvendige.

Paa forlangende av anlæggets eier eller bestyrer skal hun forevise sin av departementet utfærdigede legitimation som fabrikinspektør.

§ 4. Naar fabrikinspektøren ved personlig undersøkelse eller ved indberetning fra det stedlige fabriktilsyn bringer i erfaring, at en overtrædelse av fabriktilsynsloven eller av nogen i medhold av denne git forskrift har fundet sted, bør hun, hvis overtrædelsen er av mer graverende art — f. eks. grovere brud paa reglerne om arbeidstid og om kvinders, barns og unge menneskers beskjæftigelse eller om helligdagshvile — straks anmelde forseelsen for vedkommende paatalemyndighet. Er forseelsen ikke av saadan art, bør hun, hvis den ikke rettes paa stedet, forelægge anlæggets eier eller bestyrer en viss passende kort frist, inden hvilken feilen maa være rettet eller mangelen avhjulpet. Ved fristens utløp har anlæggets eier eller bestyrer at underrette fabrikinspektøren om, hvorvidt og hvorledes rettelse er skedd, hvorhos fabrikinspektøren enten selv eller gjennem det stedlige tilsyn har at forvisse sig om, at hendes paabud er efterkommet. Viser dette sig ikke at være skedd, anmelder hun forholdet for vedkommende paatalemyndighet, for at ansvar kan gjøres gjældende.

§ 5. Fabrikinspektøren skal være pligtig til efter nærmere paalæg av Departementet for Handel, Sjøfart og Industri at yde bistand ved indhentelse av statistiske oplysninger angaaende fabrikker og dermed sammenhængende arbeiderforhold.

§ 6. Til opnaaelse, saavidt mulig, av ensartethet ved fabriktilsynslovens gjennemførelse og samarbeide bør fabrikin-

spektøren i fornøden utstrækning konferere med de mandlige 16 mars.
inspektører samt bergmestrene.

Andragender til departementet om dispensation fra lovens forskrifter henhører fremdeles under de mandlige fabrikinspektører, dog saaledes, at den kvindelige inspektørs erklæring blir at indhente, hvis saken angaar nogen under hendes inspektion hørende person.

§ 7. Fabrikinspektøren bør, saavidt mulig, konferere med de stedlige tilsyn i de kommuner, hun bereiser.

§ 8. Fabrikinspektøren sorterer under Departementet for Handel, Sjøfart og Industri og har at efterkomme de paalæg, som av departementet gives hende, hvorhos hun har at bistaa dette som dets sagkyndige raadgiver i alle spørsmaal, som vedrører hendes myndighetsomraade.

§ 9. Fabrikinspektøren skal føre følgende protokoller:

1. En journal for indkomne skrivelser.
2. En kopibok, hvori indføres alle utgaaende skrivelser.
3. En bok — efter et av departementet avfattet skema — over alle de anlæg, som hører ind under hendes virksomhetsomraade.
4. En bok, hvori indføres alle i henhold til fabriktilsynslovens §§ 23, 25, 26, 27 og 29 meddelte dispensationer og skjærpelser for de anlægs vedkommende, hvori kvindelige arbeidere er beskjæftiget.

   Alle disse bøker skal være forsynt med fornødne registre.
5. En dagbok.

§ 10. Hvor det i fabriktilsynsloven er bestemt, at paabud, tilladelser og avgjørelser utfærdiges av, anmeldelser sker til eller erklæringer avgives av tilsynet, menes hermed, bortset fra det tilsyn, som efter loven er tillagt bergembedsmændene, fabrikinspektørerne, uten forsaavidt disse funktioner i de av Kongen utfærdigede bestemmelser om omfanget av det stedlige tilsyns myndighet m. v. er tillagt dette.

Fabrikinspektøren kan i alle spørsmaal vedrørende lovens gjennemførelse æske erklæring av og oplysning hos vedkommende stedlige tilsyn.

§ 11. Ved utgangen av hvert kvartal oversender fabrikinspektøren til Departementet for Handel, Sjøfart og Industri en nøiagtig opgave over foretagne reiser og disses længde og varighet tillikemed regning over derfor tilkommende skyss- og kostgodtgjørelse.

Hvert eller hvert andet aar efter departementets bestemmelse avgir hun til departementet til offentliggjørelse en utførligere beretning om sin virksomhet i det forløpne aar, hvori

16 mars. ogsaa meddeles de herunder gjorte erfaringer angaaende fabriktilsynslovens gjennemførelse og virkningen derav saavel for industrien og arbeidsgiverne som for arbeiderne samt overhodet alt, som kan antages at være av interesse for fabrik- eller sociallovgivningen og dennes videre utvikling. I disse beretninger indføres en fortegnelse over antallet av de anlæg, som i beretningstiden er anmeldt til paatalemyndigheten for overtrædelse av fabriklovgivningen med angivelse av overtrædelsens art og, om mulig, resultatet av anmeldelserne.

16 mars. **Kongelig resolution,** hvorved det i medhold av lov om arbeidsformidling av 12 juni 1906 § 1 bestemmes, at der skal oprettes et offentlig kontor til formidling av arbeider av ethvert slags i Lillehammers kommune.

16 mars. **Kongelig resolution,** hvorved i henhold til § 1 i lov om brandvæsenet av 15 august 1908 bestemmes, at brandstyret for Kraakerøy brand- og bygningskommune indtil videre skal bestaa av brandchefen samt 4 medlemmer, som vælges av bygningsrepræsentantskapet for 3 aar.

16 mars. **Kongelig resolution,** hvorved i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 § 1 bestemmes, at brandstyret for Kokkehaugens brand- og bygningskommune i Bergs herred, Smaalenenes amt, indtil videre skal bestaa av brandchefen og tre medlemmer, som vælges av bygningsrepræsentantskapet for 3 aar.

16 mars. **Kongelig resolution,** hvorved i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 § 1 bestemmes, at brandstyret for Vestre Glemminge brand- og bygningskommune i Smaalenenes amt indtil videre skal bestaa av brandchefen og fire medlemmer, som vælges av bygningsrepræsentantskapet for 3 aar.

16 mars. **Kongelig resolution,** hvorved i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 § 1 bestemmes, at lensmanden i Borge indtil videre indtræder i politimesterens sted som medlem av brandstyret for Selbak—Kjølberg brand- og bygningskommune i Smaalenenes amt.

16 mars. **Kongelig resolution,** hvorved nedsættelsen i brandkontingenten av de i den Almindelige Brandforsikrings-indretnings kjøbstads-avdeling forsikrede bygninger i Kongsberg i medhold av lovene av 3 mars 1860 § 1, 26 mai 1866 § 8, litr. G, og 31 mai 1890 § 6, jfr. lov av 3 mai 1873 § 2, fastsættes fra 1 januar 1910 at regne og indtil videre til 18 %.

Kongelig resolution, hvorved meddeles approbation paa de i generalforsamling den 22 oktober 1909 vedtagne forandringer i §§ 4 og 20 i den for Selje herreds gjensidige brandforsikrings-forening for bygninger ved høieste resolution av 16 mars 1895, jfr. kongelig resolution av 10 mai 1906, approberte plan samt paa de i likeledes generalforsamling den 27 oktober 1909 vedtagne forandringer i §§ 4 og 14 i den for Selje herreds gjensidige brandforsikrings-forening for løsøre ved høieste resolution av 16 mars 1895 approberte plan, saaledes at foreningene fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter. 16 mars.

Kongelig resolution, hvorved meddeles stadfæstelse paa de i generalforsamling den 11 februar 1910 vedtagne ændringer i §§ 12, 19 og 20 i livsforsikrings-selskapet »Hygea«s ved kongelig resolution av 10 september 1891 med flere senere resolutioner stadfæstede love. 16 mars.

Kongelig resolution, hvorved meddeles stadfæstelse paa den i forstandermøte den 6 januar 1910 vedtagne forandring av § 22 i Sandeherreds sparebanks ved høieste resolutioner av 23 september 1892 og 3 juli 1902 stadfæstede plan. 16 mars.

Kongelig resolution, hvorved meddeles stadfæstelse paa det i forstandermøte den 29 januar 1910 vedtagne tillæg til § 18 i Aasgaards sparebanks ved kongelig resolution av 25 juli 1908 stadfæstede plan. 16 mars.

Kongelig resolution, hvorved den av Stortinget under 18 februar 1910 fattede beslutning[1]) angaaende kvartergodtgjørelsen i garnisonsstedene for over- og underklasserne i tidsrummet fra 1 april 1910 til 30 juni 1913 befales tat tilfølge. 16 mars.

Beslutningen er saalydende:

I. Kvartergodtgjørelse for overklasserne.

For de officerer og civil-militære embedsmænd, der avlønnes efter de før 1873 gjældende lønningsvilkaar, og som ikke har frasagt sig den dem hjemlede ret til at fordre kvarter anvist in natura eller godtgjørelse herfor i penger, utbetales kvartergodtgjørelsen efter det av Stortinget under 31 mars 1880 fastsatte regulativ.

---

[1]) Indst. S. nr. 9. St.tid. side 174—175.

16 mars. **II. Godtgjørelse for kvarter til underklasserne samt for lokale til vaktstuer og smier og for staldrum til militære hester.**

	Sommer-maaneder, pr. døgn.	Vinter-maaneder, pr. døgn.
A. For Kristiania garnison:	Øre.	Øre.
1. Underklasserne:		
a) For en styk-, standart- eller fanejunker	100	160
b) For en regiments-(bataljons-,korps-) bøssemaker	74	110
c) For en underofficer og dem, som staar i klasse med ham . . .	40	60
d) For en korporal	24	34
e) For en menig krigsmand og dem, som staar i klasse med ham . .	20	30
2. For en vakstue pr. døgn . . 194 øre		
3. For et smieverksted til en bøssemaker eller hovslager pr. døgn . 67 øre		
4. For staldrum til en hest pr. døgn 20 øre		
B, D, E og F. For Fredrikstads, Fredrikshalds, Bergens, Trondhjems og Kristiansands garnisoner:		
1. Underklasserne:		
a) For en styk-, standart- eller fanejunker	80	140
b) For en regiments-(bataljons-,korps-) bøssemaker	67	107
c) For en underofficer og dem, som staar i klasse med ham . . .	37	57
d) For en korporal	20	30
e) For en menig krigsmand og dem, som staar i klasse med ham . .	17	27
2. For en vaktstue pr. døgn . . 100 øre		
3. For et smieverksted til en bøssemaker eller hovslager pr. døgn . 67 øre		
4. For staldrum til en hest pr. døgn 20 øre		

16 mars. **Kongelig resolution,** hvorved bl. a. rikets indvortes bestyrelse under Kongens forestaaende fraværfra hovedstaden overdrages til statsministeren tillikemed

i det mindste fem av Statsraadets øvrige medlemmer saaledes, at det første medlem av Statsraadet træder i statsministerens sted, saafremt denne maatte ha forfald, og at den midlertidige regjering bemyndiges til at anordne, hvorledes der i forfaldstilfælde skal forholdes med bestyrelsen av de forskjellige regjeringsdepartementer. 16 mars.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Even Sørensen Herberg ved testamente av 11 juli 1907 oprettede »Even Sørensen Herbergs Legat til fordel for trængende Arbeidere i Lesje« og paa de for dette legat under 18 jannar 1910 utfærdigede statutter. 19 mars.

Rundskrivelse fra medicinaldirektøren til landets læger og apoteker: 19 mars.

Ved en række undersøkelser, foretat i Universitetets farmakologiske institut av professor Poulsson og dr. med. Eyvin Wang, har det vist sig, at de hertillands til medicinsk bruk fremstillede kunstige mineralvand for en stor del har en mer eller mindre feilagtig sammensætning, og at deres indhold av de enkelte virksomme bestanddele er i høi grad variabel*). Da disse mineralvand, skjønt de ikke er optat i farmakopeen og saaledes ikke kan betragtes som officinelle, hører til de hyppigst anvendte lægemidler, er dette forhold meget uheldig. Baade lægen, som forordner et saadant lægemiddel, og patienten, for hvem det forordnes, bør ha sikkerhet for, at midlet har en kjendt og konstant sammensætning, og denne bør saavidt mulig stemme overens med vedkommende naturlige mineralvand.

Jeg har derfor latt Medicinalstyrelsens kemiker, dr. S. Schmidt-Nielsen, under konferanse med professor Poulsson, utarbeide en samling analyser for de mer anvendte medicinske mineralvand og tilstillet de fabrikker, som befatter sig med tilvirkning av saadanne vand, eksemplarer herav. Endvidere har jeg opfordret disse fabrikker til frivillig at stille sig under kontrol av utenforstaaende kompetente kemikere, som kan paata sig at føre et effektivt tilsyn med, at deres mineralvand til enhver tid har den rigtige sammensætning. De fabrikker, som gjør dette, er derhos anmodet om, at paaføre mineralvandflaskernes etiketter oplysning herom.

Under henvisning hertil tillater jeg mig at fremholde ønskeligheten av, at lægerne, naar de forordner kunstige mineralvand, gjør sine patienter opmerksom paa, at de alene bør bruke vand, hvis signatur viser, at de er underkastet tilfredsstillende kontrol. Likesaa henstilles til apotekerne, at de til medicinsk

*) Herom se Norsk Magasin for Lægevidenskap nr. 2, 1908.

19 mars. bruk kun forhandler kunstige mineralvand, som er paaført oplysning herom.

19 mars. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til Justisdepartementet angaaende lovligheten av en av et herredsstyre fattet beslutning om garanti for et laan i Arbeiderbruk- og Boligbanken paa en eiendom i en anden kommune.

Departementet uttaler i den anledning, at et forhold som dette utvilsomt har ligget helt utenfor lovens tanke (lov om arbeiderbruk- og boliglaan av 9 juni 1903). Dennes indgaaende forskrifter om fremgangsmaaten ved og vilkaarene for bankens utlaan er bestemt knyttet til forutsætningen om, at vedkommende bruk er beliggende indenfor den garanterende kommunes omraade, en forutsætning, der ogsaa kommer tilsyne i lovens forarbeider (jfr. t. eks. ot. prp. nr. 24 for 1901—02, s. 28 og 36 og specielt indst. O. VI for 1902—03, s. 21, 1ste sp.).

Finansdepartementet antar derfor, at der ikke er adgang til at godta en kommune som garantist for laan paa bruk eller boliger, beliggende i fremmede kommuner.

22 mars. **Den Norske Regjerings resolution***), hvorved i medhold av §§ 5 og 22 i lov angaaende skreifiskerierne i Lofoten av 6 august 1897, jfr. lov om forandring i og tillæg til denne lov av 21 februar 1905, bestemmes som gjældende indtil videre:

1. At bestemmelsen i § 22 om, at alle fiskeredskaper inden midnat før søn- og helligdag skal være optat av sjøen, ikke skal være gjældende for »Fællesdistriktet« (lovens § 12) med undtagelse av Østnesfjordens opsynsdistrikt;
2. at det inden samme distrikt (»Fællesdistriktet« med undtagelse av Østnesfjordens opsynsdistrikt) skal være tillatt at opta redskaper paa 2den paaskedag;
3. at adgangen efter § 5 til at fiske inden andet opsynsdistrikts fiskehav end det, hvorfra der roes — forsaavidt angaar forholdet mellem den del av »Fællesdistriktet«, som omfattes av bestemmelserne i foranstaaende post 1 og 2 (»Fællesdistriktet« med undtagelse av Østnesfjorden) paa den ene side og Østnesfjordens samt Raftsundets opsynsdistrikter paa den anden side — indskrænkes saaledes, at adgang til redskapers optagning paa søn- og helligdag og til at undlate redskapers optagning inden midnat før søn- og helligdag skal være avhængig av, at saadant er tillatt i det opsynsdistrikt, hvorfra der roes.
4. Forseelser mot bestemmelsen i post 3 straffes med bøter.
5. Nærværende resolution træder i kraft straks.

---

*) Bekjendtgj. 23 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 12.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — 22 mars.
paa det av fru Anne Færden oprettede »Frøken Else Marie Færdens Legat« til bedste for den frivillige sykepleie i Haugs sogn av Norderhovs prestegjeld og paa de for dette legat under 24 januar 1910 utfærdigede statutter.

Cirkulære fra Arbeidsdepartementet, Poststyrelsen, hvori 22 mars.
meddeles følgende tillæg til og rettelser i den norske postanstaltfortegnelse.

Fra 1 april 1910 underholdes følgende nye postaapnerier:

1. Agnefest paa dampskibsanløpsstedet av samme navn i Lyngdals herred, Lister og Mandals amt, Farsunds postdistrikt, istedenfor brevhuset Agnefest.
2. Akkarfjord paa dampskibsanløpsstedet av samme navn i Skjervøy herred, Tromsø amt og postdistrikt.
3. Askelandsvaag paa dampskibsanløpsstedet Nedreaas i Lindaas herred, Søndre Bergenhus amt, Bergens postdistrikt, istedenfor brevhuset Nedreaas.
4. Aursletten paa dampskibsanløpsstedet av samme navn i Tjøtta herred, Nordlands amt, Namsos postdistrikt, istedenfor brevhuset Aursletten.
5. Bergsagel paa dampskibsanløpsstedet av samme navn i Høle herred, Stavangers amt og postdistrikt, istedenfor brevhuset Bergsagel.
6. Bykleheien paa Hovden i Bykle herred, Nedenes amt, Kristiansands postdistrikt, istedenfor brevhuset Hovden i Bykle, i landpostbudruten Bykle—Breivik.
7. Dalsbygd paa dampskibsanløpsstedet Dale i Voldens herred, Romsdals amt, Aalesunds postdistrikt, istedenfor brevhuset Dale.
8. Dolmøen paa dampskibsanløpsstedet Kjerringvaag i Hitterens herred, Søndre Trondhjems amt, Trondhjems postdistrikt.
9. Einabu i Lille-Elvedalens herred, Hedemarkens amt, Hamars postdistrikt, istedenfor brevhuset Einabu i ruten Lille-Elvedalen—Foldalen.
10. Espeland paa jernbanestationen av samme navn i Haus herred, Søndre Bergenhus amt, Bergens postdistrikt.
11. Flatraket i Nordfjord i Selje herred, Nordre Bergenhus amt, Florø postdistrikt, med bipost til Barmsunds postaapneri.
12. Fonnes paa dampskibsanløpsstedet Fondenes i Lindaas herred, Søndre Bergenhus amt, Bergens postdistrikt, istedenfor brevhuset Fondenes.
13. Haare i Røldals herred, Søndre Bergenhus amt, Stavangers postdistrikt, istedenfor brevhuset Breifond hotel i ruterne Røldal-Nesflaten og Røldal-Odda.

22 mars. 14. Hynnaas paa jernbanestationen Island i Botne herred, Jarlsberg og Larviks amt, Holmestrands postdistrikt, istedenfor brevhuset Island station.

15. Kraakberget i Øksnes herred, Nordlands amt, Svolværs postdistrikt, med bipost til Barkestads postaapneri.

16. Lavikdal i Laviks herred, Nordre Bergenhus amt, Lærdals postdistrikt, istedenfor brevhuset Hjelmeland i Lavik i landpostbudruten Strandaas—Lavik.

17. Nordeidet paa dampskibsanløpsstedet av samme navn i Karlsøy herred, Tromsø amt og postdistrikt.

18. Porsangvik paa dampskibsanløpsstedet av samme navn i Kjelviks herred, Finmarkens amt, Hammerfests postdistrikt.

19. Sandebygden paa dampskibsanløpsstedet Sande i Gulens herred, Nordre Bergenhus amt, Bergens postdistrikt.

20. Skorstad paa dampskibsanløpsstedet av samme navn i Fosnes herred, Nordre Trondhjems amt, Namsos postdistrikt, istedenfor brevhuset Skarstad.

21. Skurdalen paa Flateraaker i Hols herred, Buskeruds amt, Drammens postdistrikt, i ruten Dagalien—Gjeilo.

22. Søndeland i Bokns herred, Stavangers amt og postdistrikt, med bipost til Føresviks postaapneri.

23. Tosbotnet paa dampskibsanløpsstedet av samme navn i Bindalens herred, Nordlands amt, Namsos postdistrikt, istedenfor brevhuset Tosbotten i Bindalen.

Fra samme tid vil postaapnerierne

Berg	bli benævnt		Skaland,
Surendalen	»	—	Skei i Nordmør,
Surendalsøren	»	—	Surendalen.

23 mars. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til en byfoged, hvori meddeles, at der antages rettelig at være beregnet gebyr med kr. 10,00 for protest av en veksel stor kr. 325,00, som var trukket paa og akceptert av to personer, idet protest hadde fundet sted hos begge akceptanter. Departementet bemerker, at bestemmelsen i vekselloven § 83 om, at der kun utfordres én protestforretning, naar vekselprotest begjæres hos flere personer paa samme sted, ikke antoges at ha anvendelse i det nævnte tilfælde og under enhver omstændighet ikke kan komme i betragtning like over for den nye sportellovs § 58, som knytter gebyrberegningen til antallet av de personer, hos hvem protest sker.

26 mars. **Skrivelse** fra medicinaldirektøren om, at »Pain-expeller« maa betragtes som et arkanum, og at det saavel av denne grund som paa grund av den anvendelse, hvortil det er bestemt, henhører blandt de stoffe, som er gjenstand for apotekeres enehandel. Jfr. plakat av 29 august 1908, A II og III.

Skrivelse fra Justisdepartementet til stiftamtmanden i Bergens stift om, hvorvidt en byfoged er berettiget til at negte protest av en utenlandsk veksel efter utløpet av den i vekselloven s § 41 for protestens utførelse fastsatte frist. 29 mars.

Departementet antar for sit vedkommende, at byfogden ikke bør negte saadan protest.

Kongelig resolution *), hvorved 1 april.

I. i henhold til § 4 i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av bystyret for kjøpstaden Fredrikstad under 24 og 26 mai samt 18 november 1909 fattede beslutning om nye almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvæsenet inden kjøpstaden;

II. de ved kongelige resolutioner av 7 mai 1881, 25 juli 1898 samt 31 august 1907 approberte sundhetsforskrifter for kjøpstaden ophæves fra den tid, ovenomhandlede sundhetsforskrifter træder i kraft.

Kongelig resolution *), hvorved 1 april.

1. i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Tingvolds herred, Romsdals amt, i møte 19 februar 1910 fattede beslutning om nye almindelige sundhetsforskrifter;
2. de ved resolution av 25 april 1878 approberte sundhetsforskrifter for herredet ophæves fra den dag, ovennævnte forskrifter træder i kraft.

Kongelig resolution *), hvorved 1 april.

1. i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Leikangers herred, Nordre Bergenhus amt, i møter 25 oktober 1909 og 14 februar 1910 fattede beslutning om nye almindelige sundhetsforskrifter og om ordningen av meddelelsespligten ved tuberkuløse sykes flytning;

II. de ved kongelige resolutioner av 11 december 1875 og 23 februar 1889 approberte sundhetsforskrifter for herredet ophæves fra den dag, ovennævnte forskrifter træder i kraft.

---

*) Bekjendtgj. 4 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 13, hvor forskriftene er indtat.

1 april. **Kongelig resolution***), hvorved i henhold til lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 § 3 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Varaldsø herred, Søndre Bergenhus amt, i møte 26 februar 1910 fattede beslutning om ordningen av meddelelsespligten ved tuberkuløse sykes flytning.

1 april. **Kongelig resolution****), hvorved i medhold av lov om metrisk maal og vegt av 22 mai 1875 meddeles approbation paa forandringer i det ved kongelig resolution av 17 juni 1886 med senere tillægsresolutioner approberte reglement for justervæsenet i overensstemmelse med nedenstaaende utkast:

Hulmaal for tørre varer.

§ 29. Hulmaal for tørre varer kan — foruten de i meterloven av 22 mai 1875 paragraf 13 opregnede størrelser — ogsaa justeres med et indhold av 150 liter (kfr. kgl. resol. av 12 november 1904).

a. Hulmaal av metal.

Disse maa være saaledes utført, at de har en tilstrækkelig motstand mot sterke tryk. De skal være sammenklinket og bunden være paaklinket utvendig. Klinknaglenes indre hoder godt avrundet. Ved de mindre maalekar paa 2 liter og derunder kan forbindelsen istedenfor ved klinkning ogsaa være utført ved lodning, hvilken da skal være utvendig. De skal indvendig være enten fortinnet med rent tin eller overtrukket med en mot rust beskyttende fernis eller oljemaling, hvorved dog intet giftig farvestof maa anvendes. Bunden og den øvre rand skal være plane, paralelle og lodrette paa hulmaalets akse.

De skal ha formen av en cylinder uten krave. Høiden for de paa 50 liter og derover skal være $1^1/_2$ gang diameteren; høiden av de mindre lik diameteren. De paa over 2 liter kan være forsynt med passende hanker.

b. Hulmaal av træ.

De større hulmaal paa 5 liter og derover skal være sammensat av staver av godt, haardt træ, saasom ek eller bøk, beslaat utvendig med sterke metalbaand. Stavene skal være godt drevet og baandene vel befæstet. Konstruktionen skal være saa sterk, at de ikke er utsat for merkbar formforandring endog ved

*) Bekjendtgj. 4 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 13, hvor beslutningen er indtat.

**) Bekjendtgj. 4 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 13.

sterkt paatryk. Bunden og den øvre rand skal være plane, paralelle og lodrette paa maalekarrets akse. 1 april.

Formen for maalekarrene paa 2 hektoliter, $1^1/_2$ hektoliter, 1 hektoliter og 50 liter skal være den bukede tøndeform, øvre diameter omtrent lik bunddiameteren, den midlere diameter omtrent $1^1/_6$ gang bunddiameteren, høiden omtrent $1^1/_3$ gang bunddiameteren.

Formen for maalekarrene paa 20, 10 og 5 liter skal være den avstumpede kegleform, øvre diameter omtrent lik 0,8 av den nedre og den lodrette høide lik den øvre diameter. De ovennævnte hulmaal av træ kan være forsynt med passende hanker.

Stavenes mindste tykkelse skal være:

for	2	hektoliteren	25 millimeter
»	$1^1/_2$	»	23 »
»	1	»	20 »
»	50	literen	20 »
»	20	»	15 »
»	10	»	12 »
»	5	»	10 »

Metalbaandenes antal skal mindst være:

for	2	hektoliteren	6 baand
»	$1^1/_2$ og 1	» samt 50 literen	4 »
»	20, 10 og 5	literen	3 »

De mindre maalekar av træ paa 2 og 1 liter, 5, 2 og 1 deciliter skal være av spaan med et utvendig metalbeslag, bestaaende av et baand langs den øvre rand samt et sideflatens høideretning og bunden omfattende baand.

Bunden skal være vel befæstet og konstruktionen saa sterk, at de ikke er utsat for merkbar formforandring ved tilfældige tryk. Bunden og den øvre ved metalbaand beskyttede rand skal være plane, paralelle og lodrette paa maalekarrets akse. Formen for disse maalekar skal være en cylinder med høide omtrent lik diameteren.

c. Sildemaal.

I medhold av meterlovens § 15 skal det være tillatt til udelukkende bruk ved opmaaling av fersk sild at justere maalekar av træ, som er forsynt med huller i bunden og i sidestavene, og som kan ha et indhold av 2, $1^1/_2$ eller 1 hektoliter samt 50 eller 20 liter.

Disse maal skal være forarbeidet av staver av ek, bøk eller furu. De paa 50 liter og derover skal ha den bukede tøndeform, 20-literen derimot den avstumpede kegleform — likesom de forøvrig i alt væsentlig skal være konstruert og beslaat paa samme

1 april. maate som de almindelige hulmaal av træ for tørre varer. Stavenes tykkelse skal

for	2	hektoliteren	ikke	være	mindre	end	20 mm.
»	$1^1/_2$	»	»	»	»	»	18 »
»	1	»	»	»	»	»	17 »
»	50	literen	»	»	»	»	15 »
»	20	»	»	»	»	»	12 »

I bunden og i sidestavene skal maalene være forsynt med 10 à 15 runde huller av 15 à 20 millimeters diameter.

De her omhandlede maal maa i handel og vandel ikke anvendes til anden bruk end til maaling av fersk sild.

Anm. Alle hulmaal av træ, som indgives til justering, skal henstaa i mindst 14 dage i et tørt rum, forinden der skrides til undersøkelse og stempling av samme.

Vegtlodder.

§ 32. a. Præcisionslodder.

Disse skal for lodder paa 1 gram og derover være av platina, platina-iridium, messing eller anden kobberlegering — for lodder under 1 gram tillike av aluminium, aluminium-bronse, nysølv eller andet materiale — alt efter justerdirektørens nærmere bestemmelse.

Formen for præcisionslodder paa 1 gram og derover skal være en cylinder med eller uten knap, de uforgyldte messinglodder dog stedse med knap; cylinderens høide omtrent lik diameteren. Knappens diameter omtrent lik tredjedelen, dens høide omtrent lik halvdelen av cylinderens diameter.

For præcisionslodder under 1 gram skal formen enten være en flat skive med eller uten opbøiede hjørner eller traadformen med flattrykte ender.

De uforgyldte messinglodder maa ikke være avslepet, men kun avdreiet, idet de dog, til opnaaelse av paakrævet nøiagtighet kan avslipes i bunden, som da (efter omstændighetene) forsynes med et eller flere justermerker.

Præcisionslodder av platina eller platina-iridium skal justeres efter normaler av platina, præcisionslodder av messing eller anden kobberlegering o. s. v. (kfr. første passsus) efter normaler av messing.

Fine præcisionslodder skal justeres efter kontrolnormalerne og stemples foruten med justerstemplet endvidere med 2 stjerner.

Almindelige præcisionslodder skal justeres efter arbeidsnormalerne og stemples foruten med justerstemplet endvidere med 1 stjerne.

b. Handels-vegtlodder. 1 april.

Disse skal fra 50 kilogram nedover til og med 1 hektogram kunne være av støpejern eller av messing, for lodder under 1 hektogram blot av messing eller anden kobberlegering o. s. v. (kfr. første passus).

Formen for jernloddene skal være en avstumpet kegle med hank eller knap. Den avstumpede kegles høide skal være omtrent lik den øvre diameter og omtrent lik $^4/_5$ av den nedre diameter. De paa 5 kilogram og derover skal ha en indstøpt hank av smedejern, de mindre være støpt med knap.

Jernlodder til bruk ved pooleyvegter skal ha formen av en cylindrisk skive med side-indsnit.

Formen for messinglodder skal være en cylinder med knap, cylinderens høide omtrent lik dens diameter.

Knappens diameter skal for begge slags lodder være omtrent lik halvdelen av loddets øvre diameter. Knappens høide over den avstumpede kegle eller cylinder skal for lodder paa 50 gram og derover omtrent være lik halvdelen av den øvre diameter, for de mindre lodder omtrent lik $^2/_3$ av denne.

c. Almindelige bemerkninger.

Samtlige vegtlodder (derunder indbefattet almindelige præcisionslodder) til og med 1 hektogram skal ha justerhul med tilhørende prop.

Alle jernlodder og de større messinglodder (til og med 1 kg.) skal støpes med en indre utkjernet hulhet av passende størrelse. Justerproppen kan være av bløtt jern eller av messing eller kobber eller en passende tin-blylegering, dog ved præcisionslodder altid av samme materiale som loddet. Mindre vegtlodder paa 50 gram til og med 1 gram justeres ved avslipning av bunden.

Ved nye vegtlodder, som indgives til første gangs justering, skal justerhullet i det høieste være halvfyldt med bly.

Alle vegtlodder maa ha en ren overflate uten større huller, endog om disse maatte være utfyldt paa en eller anden maate. Jernlodder kan til bevaring mot rust forsinkes eller overtrækkes med en fernis efter justerdirektørens nærmere bestemmelse.

Messinglodder maa ikke være avslepet, men kun avdreiet; blot de mindre messinglodder under 1 hektogram, der intet justerhul har, kan avslipes i bunden, som da stemples paa et eller flere steder.

§ 36. Efter paragraffens 2det punktum indskytes et nyt punktum saalydende:

Til bruk udelukkende under militærtjeneste — dog ikke til kjøp og salg — kan justeres saakaldte »Feltvegter« med særegne for øiemedet avpassede konstruktionsforhold.

1 april. **Hulmaal for tørre varer.**

§ 41. a) almindelige metriske:

2 hektoliteren, $1^1/_2$ hektoliteren, hektoliteren og 50 literen	0,004	av indholdet.
20 literen	0,005	» —
10 —	0,006	» —
5 —	0,008	» —
2 & 1 literen	0,01	» —
5 & 2 deciliteren	0,02	» —
1 —	0,04	» —

b) omregulerte:

140 liter og 70 liter	0,004	» —

c) sildemaal:

paa 2, $1^1/_2$, 1 hektoliter og 50 liter	0,008	» —
» 20 liter	0,01	» —

§ 44. Efter paragraffens punkt g tilføies et nyt punkt, nemlig:

h) For feltvegter som for centesimalvegter.

Hulmaal for tørre varer.

§ 51. Almindelige hulmaal:

Gebyret for disse skal være det samme som for almindelige hulmaal for flytende varer.

Almindelige maalekar og maalekar for fersk sild:

Paa $1^1/_2$ hektoliter . . . . . kr. 4,50.

§ 54. I slutningen av paragraffen tilføies en ny passus saalydende:

For feltvegter: samme gebyr som for multiplikationsvegter.

1 april. **Kongelig resolution***), hvorved den av Tromsø kommunestyre under 28 februar 1910 besluttede vedtægt for lukning av utsalgssteder i Tromsø stadfæstes som gjældende indtil videre og trædende istedenfor den ved kongelig resolution av 14 november 1908 approberte lukningsvedtægt, — dog med en enkelt forandring.

1 april. **Kongelig resolution****), hvorved i henhold til § 88 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 bestemmes, at den almindelige bygningslovgivning skal være gjældende for strandstedet Aandalsnæs i Gryttens herred, Romsdals amt, indenfor de av herredsstyret i møte den 26 februar 1910 vedtagne grænser.

*) Bekjendtgj. 4 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 13, hvor den approberte vedtægt er indtat.

**) Bekjendtgj. 4 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 13, hvor grænserne er beskrevet.

Kongelig resolution, hvorved det ulønnede, under konsulatet i Sundsvall henhørende konsulat i Luleå ophæves. 1 april.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 1 april.

1. Nedenstaaende utkast til reglement for tandlæge-eksamen godkjendes.
2. Vedkommende regjeringsdepartement bemyndiges til at foreta saadanne mindre forandringer i reglementet, som maatte vise sig hensigtsmæssige.

§ 1. Tandlæge-eksamen avholdes ved Statens Tandlægeinstitut én gang aarlig i sidste del av vaarsemestret. For eksaminander, som ved gyldig forfald har været forhindret fra at fuldføre eksamen, kan efter styrets bestemmelse avholdes kontinuationseksamen en gang i høstsemestret.

§ 2. De mundtlige prøver avholdes offentlig; de skriftlige og praktiske prøver derimot foregaar under saadant tilsyn og paa saadan maate, som av styret bestemmes.

§ 3. Eksaminationen saavel i mundtlige som i praktiske prøver utføres av instituttets lærere i hvert sit fag og bedømmes av eksaminator tillikemed censorer. Ved de skriftlige prøver maa ialt 3 delta i bedømmelsen.

§ 4. Som faste censorer ved tandlæge-eksamen beskikkes av vedkommende departement for 5 aar ad gangen to tandlæger, efterat betænkning er indhentet fra instituttets styre. Der er adgang til en gangs kontinuation av funktionstiden.

For censorerne utfærdiges en instruks.

§ 5. Adgang til at ta tandlæge-eksamen har enhver, som kan fremlægge bevidnelse om paa tilfredsstillende maate at ha gjort a) den paabudte praktikanttjeneste ved de forskjellige avdelinger samt b) deltat i de til enhver tid paabudte teoretiske kurser ved Statens Tandlæge-institut.

Medicinske kandidater har at vedlægge sin ansøkning medicinsk eksamenstestimonium og vidnesbyrd om mindst 1 — ett — aars tilfredsstillende tjenestgjøring ved instituttets avdelinger (kfr. § 16 i reglement for tandlæge-instituttet).

Et eksamensgebyr av 80 — otti — kroner erlægges forskudsvis ved 1ste avdelings eksamen.

Anmeldelse til eksamen maa ske til formanden inden utløpet av den offentliggjorte frist.

Nordmænd, som har tat artium, og som i utlandet har gjennemgaat undervisningen ved et officielt anerkjendt fuldstændig tandlæge-institut og ved dette tat eksamen, kan gives adgang til at fremstille sig til eksamen ved instituttet til saadan tid og paa saadanne betingelser, som i hvert enkelt tilfælde fastsættes av departementet, efterat instituttets styre har uttalt sig.

1 april. § 6. Tandlæge-eksamen tages i to avdelinger. Første avdeling avlægges i slutningen av 2det studie-aar og anden avdeling ved 3dje studie-aars slutning. Medicinske kandidater kan ta begge avdelinger i slutningen av sit studie-aar.

§ 7. Til tandlæge-eksamen har eksaminanden at underkaste sig prøver i følgende fag:

A. Til eksamens første avdeling.

I. Den teoretiske mundtlige prøve i:
   a. Anatomi og fysiologi.
   b. Speciel tandanatomi.
   c. Generel pathologisk anatomi med bakteriologi.
   d. Kemi.
   e. Protheselære.
   f. Orthodontia.

II. De praktiske prøver:
   a. Forfærdigelse og indsætning paa patient av:
      1. Et helgebiss.
      2. Et partielt gebiss.
      3. Et broarbeide og en krone.
   b. Utført orthodontia-behandling.
   c. De under studietiden utførte fantomarbeider i prothese og orthodontia fremlægges til bedømmelse.

III. Skriftlig besvarelse av en opgave, git av styret og censorerne i et av de til denne avdeling hørende fag.

B. Til eksamens anden avdeling.

I. Teoretisk mundtlig prøve i:
   a. Tændernes og mundhulens specielle pathologi med ekstraktionslære.
   b. Farmakologi.
   c. Plomberingslære.

II. De praktiske prøver:
   a. Tandkirurgisk klinik: Eksaminanden har at undersøke og beskrive mundhulens og tændernes tilstand paa patient, opta anamnese, stille diagnose og prognose og foreslaa behandling, samt foreta nogen tandekstraktioner.
   b. Indlægning av:
      1. to à tre guldfyldninger;
      2. en porselænsfyldning i en fortand;
      3. to approximale mot hinanden støtende amalgamfyldninger i jæksler samt en cementfyldning;
      4. en rotfyldning.

III. Skriftlig besvarelse av en opgave, git av styret og censorerne i et av de til denne avdeling hørende fag.

For medicinske kandidater bortfalder de under A I, a. c. d. nævnte prøver, samt den skriftlige prøve til første avdeling, saafremt denne henhører under de i A I, a. c. og d. nævnte fag. 1 april.

§ 8. Til besvarelse av skriftlige opgaver gives en tid av 5 timer. De praktiske prøver under 1ste avdeling A II, a. 1—3 utføres i løpet av 2det aars andet semester.

De under 2den avdeling B II, b. 1—4 nævnte prøver utføres i slutningen av 3dje aars andet semester.

Den til de praktiske eksamensprøver av eksaminanden anvendte tid anmerkes.

Til de praktiske prøver maa hver kandidat medbringe de nødvendige instrumenter og apparater samt i fornødent fald skaffe tilveie patienter til de foreskrevne prøver.

§ 9. For hver av de teoretiske, mundtlige prøver, nævnt under A I, a. b. c. d. e., samt under B I, a. b. c., gives særskilte, ialt 8 karakterer.

I de praktiske prøver, nævnt under A II, a. 1—3, gives to karakterer, den ene karakter for de under 1 og 2 nævnte prøver, den anden for de under 3 nævnte prøver; i den praktiske under B II, a. nævnte prøve gives en karakter, i de under B II, b. 1—4 nævnte prøver gives to karakterer, nemlig for de under 1 og 2 nævnte prøver en karakter og for de under 3 og 4 nævnte prøver en karakter.

For hver av de to skriftlige prøver (A III og B III) gives en karakter.

I orthodontia (A I, f. og A II, b. og c.) gives tilsammen en karakter.

I karaktererne for de praktiske prøver i prothese (A II, a. 1—3) indgaar ogsaa bedømmelsen av fantomarbeiderne (A II, c.).

Karakteren i kemi (A I, d.) slaaes sammen med karakteren for farmakologi (B I, b.) til en hel karakter; staar det efter utregningen fremkomne tal midt mellem 2 av de i denne paragraf senere nævnte specialkarakterer gives den mindste av disse 2 specialkarakterer.

Forøvrig gjælder alle karakterer for hele, og der gives saaledes ialt 15 hele specialkarakterer. Disse specialkarakterer uttrykkes ved 1, 1,5, 2, 2,5, 3, 3,5, 4, 4,5, 5 eller 6.

Hvis en eksaminand for nogen prøve tilkjendes karakteren 6 eller for 2 av de praktiske prøver faar karakteren 5, ansees han (eller hun) for ikke at ha bestaat eksamen. Dog kan den, som har faat 6 i et enkelt mundtlig fag, faa tilladelse til paa en av styret fastsat tid at avlægge en kontinuationsprøve i dette fag.

Paa vidnesbyrdet opføres først utfaldet av den ordinære prøve med den ved samme opnaadde hovedkarakter. Derefter paategnes utfaldet av den fornyede prøve i vedkommende fag.

1 april. § 10. Hovedkarakteren for eksamen bestemmes ved, at summen av de specielle hele karakterer divideres med deres antal; blir kvotienten 1,50 eller mindre, tilkjendes hovedkarakteren »udmerket godt«; blir kvotienten mer end 1,50, men ikke mer end 2,50, tilkjendes hovedkarakteren »meget godt«; blir kvotienten mer end 2,50, men ikke mer end 3,00, tilkjendes hovedkarakteren »godt«; blir kvotienten mer end 3,00, tilkjendes hovedkarakteren »maatelig«.

Blir kvotienten over 3,50 ansees kandidaten ikke at ha bestaat eksamen.

§ 11. Naar eksamen er tilendebragt, har formanden at meddele de eksaminerte resultatet av hovedcensuren og at overlevere dem testimonium publicum, i hvilket findes anført hovedkarakter med dennes talværdi, samt i overvær av instituttets øvrige lærere at motta av hver enkelt løfte om, at han (eller hun) vil som tandlæge utføre virksomheten overensstemmende med ære og samvittighet.

Løftet kan av dem, som maatte være fraværende, indgives skriftlig.

§ 12. Efter enhver tilendebragt eksamen indsender tandlæge-instituttets formand til det departement, hvorunder rikets medicinalvæsen er henlagt, en fortegnelse over dem, som har fuldendt eksamen og erholdt testimonium publicum, og tilføier heri enhvers hovedkarakter tillikemed sammes talværdi.

§ 13. Dette reglement træder i kraft samtidig med, at Statens Tandlæge-institut begynder sin virksomhet.

Eksamen efter det nugjældende reglement av 17 september 1904 avholdes sidste gang 2 aar efter at tandlæge-instituttet er traadt i virksomhet, altsaa sommeren 1911.

1 april. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes:

1. Istedenfor den av de skyspligtige i Alversunds prestegjeld i Bergens stift ydede skyss in natura paa sogneprestens reiser til Mælands og Seims annekskirker for at forrette gudstjenesterne der godkjendes i henhold til den geistlige lønningslov av 14 juli 1897 § 30, 2det stykke, den efter herredsstyrets foranstaltning indførte ordning med skyss for kommunens regning som gjældende for fremtiden.
2. Konfirmanterne fra Mælands og Seims sogn skal for fremtiden forberedes inden sognene henholdsvis i sommer- og vinterhalvaaret paa betingelse av, at der for kommunens regning ydes sognepresten forsvarlig skyss paa de i den anledning fornødne reiser.
3. — — —

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 1 april.

1. Det paalægges sognepresten i Herlø prestegjeld under Nordhordlands provsti i Bergens stift herefter at forberede konfirmanterne fra Ytre Herlø paa et bekvemt sted i Øigarden paa betingelse av, at der tilveiebringes et passende, i fornødent fald opvarmet og oplyst konfirmantlokale.
2. — — —

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 1 april.

1. Det paalægges sognepresten i Indvikens prestegjeld under Nordfjords provsti i Bergens stift to ganger aarlig efter Bergens biskops nærmere bestemmelse at fremmøte paa den hjælpekirkegaard, som er tillatt anlagt paa gaarden Hopland i Utvikens annekssogn for at jordfæste der begravede lik.
2. — — —

Kongelig resolution, hvorved de av Stortinget[1]) den 19 mars sidstleden vedtagne lønsregulativer for abnormskolernes lærerpersonale og haandgjerningslærerinder befales tat tilfølge. 1 april.

---

[1]) Se St. prp. nr. 1, hovedpost V, kap. 6, Indst. S. IX B. St.tid. side 523. Beslutningen er saalydende:
Fra 1ste juli 1910 gjælder følgende lønsregulativ:

A.

Abnormskolernes lærerpersonale avlønnes:

1. Bestyrere med en gage av kr. 3000,00, der efter 5 og 10 aar stiger til henholdsvis kr. 3400,00 og 3800,00, foruten fri bolig eller husleiegodtgjørelse efter forholdene; aandsvakeskolernes bestyrere har derhos frit brænde.
2. Lærere med en løn av kr. 1600,00, der efter 3, 6, 9, 12, 15 og 18 aars tjenestetid stiger med alderstillæg à kr. 200,00 til kr. 2800,00 (de 2 første aar regnes som prøveaar).
3. Lærerinder med en løn av kr. 1100,00, der efter 3, 6, 9, 12, 15 og 18 aars tjenestetid stiger med 2 alderstillæg à kr. 150,00 og 4 à kr. 100,00 til kr. 1800,00 (de 2 første aar regnes som prøve-aar).

Bestyrere ansættes av Kongen, dog uten bestalling som embedsmænd, lærere og lærerinder av Kirkedepartementet. Ved fremtidig ansættelse skal tidligere tjenestetid regnes vedkommende til gode for opnaaelse av alderstillæg i overensstemmelse med de i folkeskolen gjældende bestemmelser; for samme blir anciennetetеn at beregne efter tilsvarende bestemmelse i landsskoleloven.

B

Abnormskolernes haandgjerningslærerinder avlønnes:

Begynderløn kr. 0,60 pr. ukentlig time, aaret regnet til 48 uker, hvilken løn efter 3 og 6 aars tjeneste med mindst 15 ukentlige timer stiger til henholdsvis kr. 0,70 og kr. 0,80 pr. time.

1 april. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes:

1. En anden læge end embedslægen kan antages til indtil videre at forrette som ordfører i helseraadene for Biri og Snertingdalens herreder, Kristians amt, mot en aarlig godtgjørelse av henholdsvis kr. 80,00 og kr. 60,00, som utredes av de til tilfældige utgifter ved medicinalvæsenet bevilgede midler.
2. Bestemmelsen i kongelig resolution av 16 januar 1861 om særskilt ordfører for helseraadet i Biri herred ophæves.

1 april. **Kongelig resolution,** hvorved det ved kongelig resolution av 14 februar 1863 fastsatte honorar av kr. 100,00 aarlig for utførelse av ordførerhvervet i kjøpstaden Sandefjords helseraad forhøies til kr. 300,00 aarlig — fra 1 januar 1910 at regne.

1 april. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes:

1. Den av Stortinget under 9 mars d. a. fattede beslutning[1]) om bevilgning for budgetterminen 1 juli 1910 til 30 juni 1911 av gager og lønninger for distriktslæger, stadsfysici m. fl. og av alderstillæg for distriktslæger tages tilfølge.
2. Fra 1 juli 1910 oprettes et nyt distriktslægeembede inden den nuværende Tanens lægedistrikt med aarlig gage av statskassen, stor kr. 2000,00.

1 april. **Kongelig resolution,** hvorved meddeles approbation paa et fremlagt av Tydalens herredsstyre i møter den 13 mars, 7 juli og 22 december 1909 vedtat utkast til plan for Tydalens herreds gjensidige brandforsikrings-forening, saaledes at foreningen kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter.

1 april. **Kongelig resolution,** hvorved meddeles stadfæstelse paa de i generalforsamling den 9 januar 1910 vedtagne ændringer i lovene for Grubearbeidernes Fagforenings Syke- og Begravelseskasse, Røros, stadfæstet ved kongelig resolution av 5 november 1900 med flere senere resolutioner.

1 april. **Kongelig resolution,** hvorved meddeles stadfæstelse paa den av forstanderskapet for Skudenes sparebank i møte den 17 december 1909 fattede beslutning om, at bankens navn herefter skal være »Skudenes & Aakre sparebank«

1 april. **Kongelig resolution,** hvorved meddeles stadfæstelse paa de i forstandermøte den 27 december 1909 vedtagne ændringer i §§ 4, 6, 13, 27 og 29 i Vefsens sparebanks

[1]) Se St. prp. nr. 1, hovedpost VI, Kap. 10, til. 1—2, indst. S. XXIV D. St.tid. side 439—441.

ved høieste resolution av 8 mars 1893 med flere senere resolutioner stadfæstede plan. 1 april.

Kongelig resolution, hvorved Stortingets beslutninger[1]) av 19 mars d. a. angaaende toldvæsenets lønninger i budgetaaret 1 juli 1910—30 juni 1911 (hovedpost X, kap. 2, Tit. 1) befales tat tilfølge. 1 april.

Kongelig resolution, hvorved den ved høieste resolution av 5 november 1903 for et tidsrum av 5 aar meddelte stadfæstelse paa forandring av § 3 i lovene for »Den Lundeske Begravelseskasse« paa Kongsberg fornyes for et tidsrum av yderligere 5 aar fra 1 januar 1909 at regne. 1 april.

Kongelig resolution, hvorved meddeles stadfæstelse paa de i forstandermøter den 26 februar 1909 og 28 februar 1910 vedtagne ændringer av §§ 11, 16 og 20 i Grimstads sparebanks plan, stadfæstet ved høieste resolution av 29 december 1891. 1 april.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av søstrene Karen og Olea Ihrstad ved disses gavebrev av januar 1909 oprettede »Søstrene Karen og Olea Ihrstads Legat til bedste for sykepleien i Romedals Hovedsogn« og paa de i gavebrevet indtagne statutter for nævnte legat. 1 april.

Skrivelse fra Forsvarsdepartementet til overlodsen i søndenfjeldske distrikt i anledning av spørsmaal om beregning av lodspenger. 1 april.

For et dampskib, der lastet i Fredrikstad, blev lodspengene efter opgave fra toldvæsenet beregnet efter en drægtighet av 12—1300 reg.tons, mens rederiet oplyste, at nettodrægtigheten, hvorefter det antar lodspengene burde beregnes, kun er 883,17 reg.tons, hvilken drægtighet ogsaa er opgit i fartøiets maalebrev; ved den her omhandlede leilighet hadde fartøiet imidlertid vel 324 tons gods i overbygget rum. Overlodsen mener nu, at denne dækslast i rum, som ikke er maalt med i bruttodrægtigheten —

[1]) Se St. prp. nr. 1, hovedpost X, kap. 2, til. 1. Indst. S. XXXIII A. St. tid. side 527—530. Der besluttedes oprettelse av: 1 toldopsynsmandspost av 1ste klasse i Larviks tolddistrikt, Tønsbergs toldstedsdistrikt, Sandøsunds station, mot inddragning av 1 toldopsynsmandspost av 2den klasse sammesteds; 1 toldopsynsmandspost av 1ste klasse i Arendals tolddistrikt, Lillesands toldstedsdistrikt, Homborsunds station, mot inddragning av 1 uthavnsbetjentpost sammesteds; 1 toldbetjentpost og 1 toldopsynsmandspost av 1ste klasse i det Søndenfjeldske grænsetolddistrikt; 8 toldbetjentposter og 8 toldopsynsmandsposter av 1ste klasse i Kristiania tolddistrikt; 1 distriktstoldinspektørembede for Stavanger tolddistrikt; 1 toldopsynsmandspost av 1ste klasse i Trondhjems tolddistrikt; 1 toldbetjentpost i Bodø tolddistrikt; 1 personlig toldbetjentpost ved kontrolrevisionen for skibsmaalingen.

1 april. især i nærværende tilfælde, da den var indlastet i overdækket rum, hvad der tidligere aldrig har været tilfældet — bør medtages i lodsberegningen. Han vilde anse det rimelig at medta alt, hvad der befinder sig i dækkede rum, om man hadde hat en autorisation med lovskraft for at kunne gjøre det. Da der imidlertid ikke haves nogen saadan, antar han det rettest, at lodspengene beregnes efter den nettodrægtighet, som maalebrevet utviser.

Heri erklærte departementet sig enig.

2 april. **Telegram** fra Handelsdepartementet til en frugthandler: Handelen med tørrede frugter er ikke fri.

4 april. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det ved bidrag fra almenheten dannede »Dronning Mauds Fond« til hjælp for trængende aandssvake og paa statutter for nævnte fond.

5 april. **Skrivelse** fra Arbeidsdepartementet, Poststyrelsen, hvorved under henvisning til ekspeditionsreglementet til den i Rom den 26 mai 1906 avsluttede internationale hovedpostkonvention, dets art. IV, meddeles, at ifølge skrivelse av 15 februar og 16 mars sidstleden fra det internationale postbyraa i Bern opkræves fra 1 januar 1910 konventionens takster i Brasilien efter følgende forhold:

160 reis = 25 centimer,
80 » = 10 —
40 » = 5 —

8 april. **Grundlovsbestemmelse***)[1]) til forandring i grundlovens § 65.

Grundlovens § 65 skal herefter lyde saaledes:

§ 65. Enhver Repræsentant og indkaldt Varamand erholder Godtgjørelse af Statskassen for Reiseomkostninger til og fra Storthinget og fra Storthinget til sit Hjem og tilbage igjen under Ferier af mindst en Maaneds Varighed, samt for havte Udgifter til Kur og Pleie i Sygdomstilfælde.

For Deltagelse i et ordentligt Storthing tilkommer han desuden en Godtgjørelse af tre Tusinde Kroner.

Har Repræsentant og Varamand fra samme Valgkreds deltaget i et ordentligt Storthing, fordeles Godtgjørelsen mellem dem i Forhold til den Tid, hvori hver af dem har deltaget.

For Deltagelse i et overordentligt Storthing er Godtgjørelsen tolv Kroner daglig.

---

*) Bekjendtgj. 9 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 14.

[1]) Se dok. nr. 81/1908, forsl. nr. 20, 21, 22, 23 og 24. Indst. S. XXXVII. St.tid. side 399—434.

Grundlovsbestemmelse *)[1]) til forandring i grundlovens § 44. 8 april.

Grundlovens § 44 skal herefter lyde saaledes:

Den Prins, som i de udi § 41 anførte Tilfælde forestaar Regjeringen, skal for Storthinget skriftlig aflægge følgende Ed: »Jeg lover og sværger at ville forestaa Regjeringen i Overensstemmelse med Konstitutionen og Lovene, saa sandt hjælpe mig Gud den Almægtige og Alvidende!«

Holdes ei Storthing paa den Tid, nedlægges Eden i Statsraadet, og tilstilles siden næste Storthing.

Den Prins, som een Gang har aflagt Eden, gjentager den ikke senere.

Kongelig resolution **), hvorved i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Sydvarangers herred, Finmarkens amt, under 30 november 1909 og 1 mars 1910 fattede beslutning til vedtægt for herredet angaaende salg av tobak til barn m. v. 8 april.

Kongelig resolution *), hvorved i henhold til § 15 i lov om tilsyn med pleiebarn m. v. av 29 april 1905 bestemmes, efter derom av Romedals herredsstyre indgit andragende, at nævnte lovs §§ 1—9 skal komme til anvendelse i Romedals herred i Hedemarkens amt. 8 april.

Kongelig resolution ***), hvorved den av Aarstads herredsstyre i møter 18 december 1909 og 26 februar 1910 fastsatte vedtægt for handel med brukte eller kasserte ting i Aarstads herred, Søndre Bergenhus amt, stadfæstes i medhold av § 28, jfr. § 38, i lov om handelsnæring av 16 juli 1907 som gjældende indtil videre, — dog med en enkelt forandring. 8 april.

Kongelig resolution *), hvorved i medhold av lov om laks- og sjø-ørretfiskerierne m. v. av 8 april 1905 § 39 meddeles følgende dispensationer fra lovens bestemmelser for fisket i Teigdalselven i Evangers herred, Søndre Bergenhus amt: 8 april.

1. Aarsfredningen skal være fra og med 1 oktober til og med 30 april.
2. Spile-avstanden i kar — kjær — fastsættes til 4,6 cm.;

*) Bekjendtgj. 9 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 14.
**) Bekjendtgj. 9 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 14, hvor vedtægten er indtat.
***) Bekjendtgj. 9 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 14, hvor den approberte vedtægt er indtat.

[1]) Se dok. nr. 81/1908 forslag nr. 1. V, Indst. S. nr. 63. St.tid. side 434.

8 april. forøvrig maa fangstredskapet være indrettet overensstemmende med nævnte lovs § 22.

3. Bundne redskaper maa ikke ha mindre masker end 4,8 cm. mellem knuterne fra knute til knutes midtpunkt, naar redskapet er vaatt. Dog skal det være tillatt efter 1 oktober at fange rør i Mæstadvandet med redskap med mindre maskevidde end 4,8 cm. under iagttagelse av nævnte lovs §§ 19 og 36.

8 april. **Kongelig resolution** *), hvorved i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Tingvolds herred, Romsdals amt, i møter den 13 november 1909 og 15 januar 1910 besluttede vedtægter mot skogens ødelæggelse inden herredet, — dog med en enkelt forandring.

8 april. **Kongelig resolution** **), hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flate-indhold av 500 ha. nedsættes i medhold av paragraffens 3dje punktum for Hornnes herred, Nedenes amt, indtil videre til 100 ha.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

8 april. **Kongelig resolution** **), hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flate-indhold av 500 hektar nedsættes i medhold av paragraffens 3dje punktum for Byglands herred, Nedenes amt, indtil videre til 100 hektar.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

8 april. **Kongelig resolution** **), hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flate-indhold av 500 ha. nedsættes i medhold av paragraffens 3dje punktum for Lesje herred, Kristians amt, indtil videre til 100 ha.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

8 april. **Kongelig resolution** **), hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flate-indhold av 500 ha. nedsættes i medhold av paragraffens 3dje punktum for Vaage herred, Kristians amt, indtil videre til 100 ha.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

8 april. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes:

1. Det paalægges sognepresten i Sortlands prestegjeld under Vesteraalens provsti i Tromsø stift to ganger aarlig til den tid, som han selv nærmere bestemmer, at frem-

*) Bekjendtgj. 9 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 14, hvor de approberte vedtægter er indtat.

**) Bekjendtgj. 9 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 14.

møte paa hjælpekirkegaarden paa Dalskjøn for at jordfæste der nedsatte lik. 8 april.

2. I henhold til lov om geistlige embedsmænds og kirkesangeres lønning av 14 juli 1897 § 20, 1ste led, bestemmes, at der ikke blir at erlægge betaling til sognepresten for jordfæstelser, som utføres paa de dage, da han i henhold til post 1 fremmøter paa hjælpekirkegaarden.
3. — — —

Kongelig resolution, hvorved Departementet for Handel, Sjøfart og Industri bemyndiges i henhold til § 55 i lov av 18 september 1909 post 7, 2det led, indtil videre til direkte eller gjennem Sjøfartskontoret i specielle tilfælde, og hvor særlige grunde taler derfor, at indrømme for et begrænset tidsrum eller for en bestemt reise utsættelse med at anbringe fribordsmerke efter den citerte lovparagrafs post 2, specielt forsaavidt angaar det for føring av let trælast bestemte fribordsmerke. 8 april.

Kongelig resolution, hvorved meddeles approbation paa et i generalforsamling den 28 december 1909 vedtat utkast til nye love for Ulviks brandforsikrings-selskap, saaledes at selskapet fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter. 8 april.

Rundskrivelse fra Kirkedepartementet til samtlige skoledirektører. 8 april.

Efter det tillæg, byskolelovens § 9 og landsskolelovens § 10 fik ved lov av 15 august 1908, og som traadte i kraft 1 januar 1909, skal statskassen, hvis der i et herred er stiftelser, barnekolonier eller barnehjem, som optar barn fra andre kommuner, for hvert saadant barn, som søker vedkommende kommunes folkeskole, betale et aarlig bidrag svarende til kommunens gjennemsnitlige undervisningsutgifter for hver elev av folkeskolen. Et tilsvarende bidrag skal der av hjemstavnskommunen ydes for barn, som av vergeraad eller fattigstyre er utsat til privat forpleining inden herredet, forsaavidt et saadant barn søker kommunens folkeskole.

Paa grund av flere indkomne forespørsler om, hvorledes nævnte lovbestemmelse nærmere er at forstaa, skal departementet som sin mening uttale, at ved »undervisningsutgifter« bør forstaaes samtlige paa det kommunale budget til folkeskolen medgaaede driftsutgifter efter fradrag av statsbidrag efter byskolelovens § 15 og landsskolelovens § 38 og av amtsbidrag efter landsskolelovens § 46. Medregne maa man saaledes kunne foruten utgifter til lærerløn de almindelige driftsutgifter, saasom utgifter til renhold, opvarm-

8 april. ning, oplysning, undervisningsmateriel, de aarlige utgifter til skolelokalernes og inventarets vedlikehold. Derimot antar man, at der ikke er adgang til som undervisningsutgifter at medta utgifter til nye skolehuses opførelse, renter og avdrag paa den i skolehusene nedlagte kapital eller leie av skolelokaler, som ikke maatte tilhøre kommunen eller kredsen. Heller ikke antar man, at der til undervisningsutgifter kan henregnes utgifter til foranstaltninger, som ikke er omhandlet i nogen av skolelovens bestemmelser, saasom til gratis bespisning av skolebarn, til skolebad eller til frit skolemateriel. Forsaavidt opholdskommunen lar de fremmede barn faa del i disse goder, kan der saaledes ikke efter den heromhandlede lovbestemmelse gjøres krav paa refusion av hjemstavnskommunen eller staten for nogen del av disse utgifter. Videre antar man, at det alene er utgifter ved selve folkeskolen, som blir at medregne, ikke utgiftene ved den til folkeskolen muligens knyttede fortsættelsesskole.

Krav paa statskassen eller hjemstavnskommunen i henhold til ovenomhandlede lovbestemmelse antages at burde indsendes efter utløpet av hvert kalenderaar og at burde være ledsaget av en efter byens eller herredets regnskap for vedkommende kalenderaar avfattet opgave over de utgifter, som efter hvad ovenfor er anført, antages at kunne medregnes i refusionskravet samt en opgave over det samlede antal elever, som i kalenderaaret har søkt folkeskolen. Har et barn, for hvilket der skal betales refusion, kun opholdt sig i den fremmede kommune en del av aaret, antages kommunen alene at ha krav paa en saa stor del av den gjennemsnitlige undervisningsutgift, som svarer til den del av de aarlige skoleuker, hvori vedkommende barn har faat undervisning i kommunens skole.

8 april. **Rundskrivelse** fra Justisdepartementet til amtmændene, hvori departementet uttaler:

Ved kongelig resolution av 25 februar 1908, kommunisert amtmanden den 13 mars næstefter, blev det bl. a. bestemt, at de underdommere, som meddeles tilladelse til for et tidsrum utover 3 maaneder ved sine embeders bestyrelse at benytte edsvoren fuldmægtig, skal indrykke bekjendtgjørelse om ledighet i fuldmægtigstillingen med fornøden lønsopgave i Kundgjørelsestidenden. Samtidig blev det bestemt, at amtmanden ikke skulde utfærdige autorisation, men tilbakesende saken til underdommeren til fornyet behandling, saafremt han fandt, at der ved valget av fuldmægtig ikke var tat tilbørlig hensyn til andre bedre kvalifiserte ansøkere. Hensigten hermed var, som det fremgaar av departementets til grund for resolutionen liggende foredrag — indtat i Departementstidenden nr. 45 for 1908 — at søke undgaat, at der ved ansættelsen av fuldmægtiger blev

lagt for megen vegt paa personlige og private hensyn, saa at hensynet til vedkommende kandidaters eksamenskarakter og dueligheter for stillingen blev det avgjørende. 8 april.

Departementet er ved behandlingen av flere i den senere tid indkomne saker av heromhandlede art blit opmerksom paa, at den ved ovennævnte resolution trufne bestemmelse om konkurranse ved besættelsen av edsvorne fuldmægtigposter har været omgaat paa den maate, at vedkommende underdommer, før bekjendtgjørelse om den ledige post har været utfærdiget, med hjemmel av kongelig resolution av 29 november 1845, litra a) har faat den kandidat, som ønskes ansat i posten, autorisert som fuldmægtig for indtil 3 maaneder og derefter til støtte for sin indstilling om valget av denne ansøker til fuldmægtig paaberaabt vedkommendes midlertidige ansættelse. Vedkommende amtmand har under hensyn hertil følt sig bundet ved det av underdommeren trufne valg og derfor utfærdiget autorisation for den midlertidige fuldmægtig, som ellers vilde ha staat tilbake i konkurransen for ansøkere, som paa grund av ældre anciennetet som juridisk kandidat eller tidligere virksomhet i fuldmægtigstilling eller anden lignende stilling burde ha været fortrinsberettiget.

Da paabudet om bekjendtgjørelse og konkurranse om fuldmægtigposter paa denne maate vil kunne bli mindre effektivt, skal man be de inden amtmandens embedsdistrikt værende underdommere tilkjendegit, at de, naar en fuldmægtigpost er blit ledig ved opsigelse eller av andre grunde, straks og uten at avvente det tidspunkt, da vedkommende fuldmægtig endelig fratræder posten, skal utfærdige bekjendtgjørelse om ledigheten med en ansøkningsfrist av ikke over 3 uker og derefter snarest mulig efter fristens utløp indsende saken til amtmanden under befølgelse iøvrig av reglerne i resolutionen av 25 februar 1908. Man skal derhos be underdommerne underrettet om, at departementet ved avgjørelsen av approbationsspørsmaalet ikke vil lægge nogen avgjørende vegt paa, om den ansøker, som vedkommende underdommer har valgt, midlertidig har været autorisert som fuldmægtig under ledigheten.

Skrivelse fra Finansdepartementet til en sorenskriver, hvori uttales, at sorenskriverens godtgjørelse for reise til behandling av tingsvidner i paternitetssaker, som er indbragt for overordnet instans, blir at utrede av Delinkventfondet efter anvisning av amtmanden, jfr. kongelig resolution av 7 mars 1899 og cirkulære av 22 juni s. a. Naar det i departementets i Lovtidenden indtagne skrivelse av 9 november 1909 er uttalt, at denne godtgjørelse skal utgiftsføres i sportelregnskapet, skyldes dette en uopmerksomhet. 9 april.

11 april. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa den av konsul Conrad Mohr oprettede stiftelse »Agnete Mohr's Minde« til fordel for trængende kvinder av Bergens by eller omegn og paa de den 29 oktober 1909 utfærdigede love for nævnte stiftelse.

11 april. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet, hvori meddeles, at ifølge underretning fra den italienske minister i Kristiania, datert Kjøbenhavn 4 april 1910, hadde indtil den 14 mars 1910 samtlige undertegnende magter med undtagelse av Guatemala og Paraguay deponert sine ratifikationer til konventionen om oprettelse av et internationalt landbruksinstitut i Rom av 7 juni 1905.

De magter, som senest har deponert sine ratifikationer, er indtraadt i følgende bidragsgrupper:

Bulgarien i III, Persien i II, Montenegro i V, Uruguay i V, Brasilien i I, Chili i I, Serbien i III og Tyrkiet i I.

13 april. **Skrivelse** fra kommanderende general.

Ved cirkulære av 23 mai 1868 opfordret Armekommandoen avdelingscheferne til at virke for, at den skik, som enkelte steder fandt sted, at underordnede ved forefaldende leiligheter gav foræringer til deres officerer, ikke maatte finde sted — som stridende mot god tjeneste-orden og skadelig for disciplinen.

Efter den militære straffelovs § 64 er det forbundet med strafansvar at motta gaver o. l. fra underordnede i anledning av tjenesten uten samtykke av deres fælles foresatte.

Kommanderende general, der finder, at det i og for sig er en uskik, at undergivne paaskjønner sine foresatte ved gaver i anledning av tjenesten, kan derfor ikke tillate, at der meddeles samtykke til at motta saadanne gaver, likesom det herved forbydes undergivne eller underordnede at yde deres foresatte eller overordnede (eller disses paarørende) nogen gave i nogensomhelst form i anledning av tjenesten.

Uttrykket »i anledning av tjenesten« er brukt i samme omfattende betydning som i den militære straffelov; det peker saavel mot fortid som mot fremtid og sigter ikke alene til bestemte tjenestehandlinger, men ogsaa til det almindelige militære tjenesteforhold.

14 april. **Telegram** fra Justisdepartementet til en sorenskriver, som i henhold til lov nr. 5 av 21 juli 1894 § 3 a har overtat arrestforretningene i sit embedsdistrikt, hvori det uttaler, at de nævnte forretninger antages at kunne avholdes av vedkommende lensmand i sorenskriverens navn, efter dertil for hver gang meddelt bemyndigelse (jfr. skrivelse 25 mai 1871 in fine).

Skrivelse fra Handelsdepartementet til amtmanden i Brats- 14 april.
bergs amt:

Tilladelse av politiet overensstemmende med handelslovens § 28 antages fornøden til avhændelse av et i forbindelse med salg av et nyt møblement tilbyttet brukt møblement, forsaavidt dette ikke har været gjenstand for saadan bearbeidelse fra avhænderens side, at salget er tillatt efter handelslovens § 12.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet, Poststyrelsen, hvorefter 14 april.
ifølge skrivelse fra Utenriksdepartementet av 2 ds. Tunis har tiltraadt den i Berlin den 3 november 1906 avsluttede internationale radiotelegraf-overenskomst (med tillægsoverenskomst).

Kongelig resolution*), hvorved i henhold til sjødygtig- 15 april.
hetslovens § 55, p. 10, sidste led, fastsættes, at lovens bestemmelse om lastelinje ogsaa gives anvendelse paa skib under 100 til og med 25 ton br. reg., som gaar i fart paa utlandet, forsaavidt rederen maatte ønske det, samt at lastelinjen for disse skibe blir at beregne og paasætte i henhold til de foreliggende fribordsregler og tabeller av 18 september 1909.

Kongelig resolution*), hvorved i medhold av lov om 15 april.
fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 § 1 bestemmes, at der for fisket i efternævnte dele av Lesje herred, Kristians amt, skal gjælde følgende bestemmelser:

1. I Laugen med aaer og bækker inden Lesje hovedsogn, saa langt fisk gaar op fra hovedvasdraget, forbydes til enhver tid alt fiske med lyster, teine og sleo.
2. I Dalsidens vand, aaer og bækker inden Lesje herred forbydes likeledes til enhver tid alt fiske med lyster, teine og sleo. Endvidere alt fiske med garn og not av mindre maskestørrelse end 32 mm. mellem knuterne i vaat tilstand.
3. Lignende forbud som under punkt 2 anført gjælder ogsaa for det i Slaadalen beliggende vand »Fautkjøn« kaldet.
4. I tiden fra 20 september til 14 oktober er alt fiske forbudt i de foran omhandlede vand, elver, aaer og bækker.
5. Overtrædelse av disse bestemmelser er belagt med straf.
6. Fra resolutionens ikrafttræden ophæves høieste resolution av 20 april 1903 angaaende fiskeriregler for Lesje hovedsogn og sæterdalen »Dalsiden«.

Kongelig resolution**), hvorved i medhold av § 6 i lov 15 april.
om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v.

---

*) Bekjendtgj. 16 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 15.
**) Bekjendtgj. 16 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 15, hvor de approberte vedtægter er indtat.

15 april. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Rindalens herred, Romsdals amt, i møte den 21 januar 1910 besluttede vedtægter mot skogens ødelæggelse inden herredet, — dog med en enkelt forandring.

15 april. **Kongelig resolution***), hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flate-indhold 500 ha. nedsættes i medhold av paragraffens 3dje punktum indtil videre til 100 ha. for Vestre Totens herred, Kristians amt.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

15 april. **Kongelig resolution***), hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flate-indhold 500 ha. nedsættes i medhold av paragraffens 3dje punktum indtil videre til 100 ha. for Verrans herred, Nordre Trondhjems amt.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

15 april. **Kongelig resolution****), hvorved i henhold til §§ 9, 19, 23 og 67, jfr. § 69, i lov om brandvæsenet av 15 august 1908, jfr. ildsfarlighetsloven av 3 mai 1871 § 24, meddeles godkjendelse av det av bygningsrepræsentantskapet for Lillestrøms brand- og bygningskommune i møter den 1 december 1909 og 23 mars 1910 vedtagne reglement for brandvæsenets ordning sammesteds.

15 april. **Kongelig resolution,** hvorved Stortingets beslutning[1]) av 1 mars 1910 bl. a. om bevilgning til Norges Oplysningskontor for Næringsveiene for budgetterminen 1 juli 1910—30 juni 1911 tages tilfølge.

15 april. **Kongelig resolution,** hvorved Stortingets beslutninger[2]) av 2 april 1910 angaaende bevilgning til Universitetet og andre videnskabelige statsinstitutioner samt angaaende Tøienfondets budgetter for terminen 1 juli 1910 til 30 juni 1911 befales tat tilfølge.

---

*) Bekjendtgj. 16 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 15.

**) Bekjendtgj. 16 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 15, hvor reglementet er indtat.

[1]) Se St.prp. nr. 1, hovedpost IV, kap. 1, tit. 10. Indst. S. nr. 43. St.tid. side 262—278.

Der bevilgedes bl. a. løn til en sekretær kr. 2 500,00.

[2]) Se indtægtsbudg. hovedpost V, kap. 1; utgiftsbudg. hovedpost V, kap. 2. Indst. S. XXI. St.tid. side 561—574. Der bevilgedes bl. a. til et ekstra-ordinært professorat i indisk filologi for dr. philos. Sten Konow og til et docentur i engelsk filologi.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 15 april.

1. Der foretages følgende forandringer i reglement for den medicinske embedseksamen av 20 januar 1877:

I § 1 a utgaar ordene: »mundtlig og manuel« foran »Prøve i anatomi«.

I § 2 tilføies efter »Eksamensbeviser« følgende: »samt bevidnelse fra det anatomiske instituts bestyrer for tilfredsstillende utført dissektionsøvelser«.

I § 5, linje 3, utgaar ordene: »mundtlig og manuel« foran »Prøve i anatomi«.

2. Disse bestemmelser træder i kraft fra og med 1ste semester 1912.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes, at antallet 15 april. av faste sjøretsmedlemmer og varamænd for Larviks faste sjøret forhøies til henholdsvis 9 og 6.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 15 april.

1. Det ved kongelig resolution av 31 december 1908 oprettede Engerdalens herred i Hedemarkens amt henlægges i sin helhet til Trysils lægedistrikt i samme amt.
2. Omreguleringen træder i kraft fra den tid, som amtmanden i Hedemarkens amt bestemmer.

Kongelig resolution, hvorved der bl. a. tillates under 15 april. nærmere betingelser oprettet et apotek ved Dokka jernbanestation i Nordre Lands herred i Kristians amt.

Kongelig resolution, hvorved den paa generalforsamling 15 april. i Grimstads brændevinssamlag den 21 mars 1910 vedtagne, og av Grimstads bystyre i møte den 5 april næstefter godkjendte forandring i § 1 i de ved kongelig resolution av 16 oktober 1907 stadfæstede vedtægter for samlaget i medhold av § 35 i lov om salg og skjænkning av brændevin m. v. av 7 mai 1904, stadfæstes.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes, at den gjen- 15 april. sidige assuranseforening Fortunas klasse-ansættelser av seilskibe av træ under 100 tons brutto — et hundrede — meddeles den i § 36 og § 55 i lov om statskontrol med skibes sjødygtighet av 9 juni 1903 og 18 september 1909 forutsatte offentlige anerkjendelse av klasse-ansættelse paa de betingelser, som maatte bestemmes av departementet.

Kongelig resolution, hvorved meddeles approbation 15 april. paa de i generalforsamling den 15 januar 1910 vedtagne forandringer i §§ 4, 20 og 21 i den for Bardo brandassuranse-forening for løsøre ved høieste resolution av 5 de-

15 april. cember 1901, jfr. høieste resolution av 30 mars 1905, approberte plan, saaledes at foreningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter.

15 april. **Kongelig resolution,** hvorved der i henhold til lov om bykommunernes skattevæsen av 15 april 1882 § 5 meddeles stadfæstelse paa den av Trondhjems bystyre under 10 mars d. a. fattede beslutning om forandring i den gjældende vedtægt om skattetakster over faste eiendomme i Trondhjem.

15 april. **Kongelig resolution,** hvorved meddeles stadfæstelse paa den av forstanderskapet for Ekers sparebank den 6 oktober 1909 fattede beslutning om opløsning av Øvre og Nedre Ekers herreders fællesskap i banken, dog paa betingelse av, at saafremt sparebanken pr. 31 december 1910 ikke maatte være i den forfatning, at den efter sparebanklovens § 2 c og planens § 25 kan utbetale et beløp av utløsningssummens størrelse, da denne eller det overskytende beløp først utbetales efterhaanden, som dette lar sig gjøre, under bibehold av det lovbestemte forhold mellem fond og forpligtelser.

15 april. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes:

1. De av Stortinget den 31 mars 1910 fattede beslutninger[1]) om bevilgning av lønninger m. v. vedkommende skattevæsenet for budgetterminen 1 juli 1910—30 juni 1911 befales tat tilfølge.
2. Indskud i Pensionskassen for Statens Tjenestemænd blir at erlægge av lensmændene i de nye Alstahaugs og Stamnes lensmandsdistrikter i Nordlands amt og Engerdalens lensmandsdistrikt i Hedemarkens amt samt Førde og Naustdals lensmandsdistrikter i Nordre Bergenhus amt efter indskudstarif 1.

15 april. **Skrivelse** fra Arbeidsdepartementet til amtmanden i Søndre Bergenhus amt angaaende spørsmaal om fremgangsmaaten ved bestemmelse av erstatning for skade, forvoldt av veivæsenet paa grund av stensprængning. Der meddeles, at saadan godtgjørelse i mangel av mindelig overenskomst antages at maatte bestemmes ved takst, avholdt av lensmanden

---

[1]) Se hovedp. X. Indtægt kap. 4, tit. 4; utgift kap. 1, tit. 1—5, St.prp. nr. 45. Indst. S. XXXIX B. St.tid. side 558—559.
Der bevilgedes bl. a. bidrag til avlønning av en særskilt kasserer og regnskapsfører for Hedemarkens amtskommune samt nye lønninger i anledning av Alstahaugs lensmandsdistrikts deling (Nordlands amt) og oprettelse av Engerdalens lensmandsdistrikt (Hedemarkens amt) samt lønsstigning som følge av Førde lensmandsdistrikts deling (Nordre Bergenhus amt).

og to mænd. Der henvises i denne henseende til Hagerup: Den norske civilproces, 2den utgave, I, side 590, hvor det er anført, at takstforretninger efter veilovens §§ 28 og 41 er henlagt til lensmanden og to mænd, jfr. ogsaa Schweigaards proces, 4de utgave I, side 598. 15 april.

Regler *) for jagt og fangst i Skogns herreds bygdealmenning, approbert av Landbruksdepartementet den 18 april 1910. 18 april.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Hamar, hvori departementet uttaler sig angaaende et punkt i lønningsvedtægten for en bykommunes lærerpersonale, hvorved det bestemmes, at skolestyret kan tillægge enkelte fuldstændige lærer- eller lærerindeposter en kortere undervisningstid end for de øvrige poster bestemt og saaledes, at lønnen isaafald blir at redusere i samme forhold som timetallet. 18 april.

Vedkommende skolestyre hadde uttalt, at det var skolestyrets forutsætning, at denne bestemmelse skulde kunne anvendes overfor en lærer eller lærerinde, som av en eller anden grund ikke længer hadde sin fulde arbeidskraft, saa at vedkommende ikke uten skade for skolen kunde overta det timetal, som vedtægten foreskrev som det normale.

I den anledning uttaler departementet, at den omhandlede bestemmelse i lønningsvedtægten, forstaat paa den maate, som hævdet av skolestyret, ikke kan antages at være lovlig.

Likesaa litt som der i en lønningsvedtægt kan bestemmes, at lærerne helt skal fratræde i en bestemt alder (rundskrivelse av 27 november 1909 I in fine), likesaa litt er der adgang til i vedtægten at bemyndige skolestyret til at bestemme, at en lærer delvis skal fratræde, idet hans arbeidstid og løn reduseres efter skolestyrets skjøn om vedkommende lærers arbeidsevne.

En saadan bestemmelse vil kunne lede til, at lærerne utsættes for en vilkaarlighet og retløshet, som maa ansees for at være ganske uforenlig med skolelovens bestemmelser om at skape en retslig betrygget stilling for folkeskolens lærere.

Rundskrivelse fra medicinaldirektøren til samtlige apotekere, hvori han under henvisning til sin rundskrivelse av 31 december f. a. meddeler, at Justisdepartementet — i medfør av § 14 i lov om drift av apotek av 4 august 1909 — under 12 april d. a. har fastsat: 18 april.

»1. Nye lærlinger maa kun antages paa de apotek, som dertil har erholdt tilladelse av departementet. Der vil indtil

*) Bekjendtgj. 23 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 16, hvor reglerne er indtat.

18 april. videre tillates antat indtil 30 nye lærlinger aarlig ved landets apotek, i indeværende aar dog kun indtil 20.

2. De apotekere, som ønsker i aarets løp at anta ny lærling, maa ha indsendt andragende herom til medicinaldirektøren inden 1 januar, for indeværende aars vedkommende inden utgangen av mai maaned.
3. Lærling tillates kun antat ved selvstændig apotek, fortrinsvis ved de mindre apotek. Apotek, ved hvilket der allerede er lærling, gives alene tilladelse til at anta ny lærling, hvis den ældre skal fratræde i aarets løp.
4. Lærlinger, som er rejicert til medhjælpereksamen, kan uten særskilt tilladelse antages ved ethvert selvstændig apotek.
5. Lærlinger maa som hittil anmeldes til Medicinalstyrelsen, jfr. § 3 i lov om farmaceuters utdannelse av 18 juni 1884«.

Det bedes bemerket, at de under 2 omhandlede andragender alene bør gaa ut paa tilladelse for vedkommende apoteker til i aarets løp overhodet at anta lærling. De apotekere, som faar tilladelse til at anta lærling, vil, saasnart de har gjort dette, ha at indsende anmeldelse til medicinaldirektøren i overensstemmelse med dennes rundskrivelse av 8 februar 1901.

19 april. **Rundskrivelse** fra Justisdepartementet til samtlige amtmænd.

Departementets opmerksomhet er blit henledet paa, at der i saker, som anlægges til fældelse efter løsgjængerlovens §§ 16 og 17 med paastand om bemyndigelse efter § 18 til anbringelse i tvangsarbeidshus, men hvor retten ikke finder, at betingelserne for saadan bemyndigelse foreligger, hyppig avsiges dom paa fængselsstraf med omsætning til skjærpet fængsel overensstemmende med straffelovens § 18, 1ste punktum. Ved en saadan omsætning blir imidlertid den allerede paa forhaand forholdsvis kortvarige fængselsstraf, som kan idømmes efter løsgjængerloven, yderligere avkortet, hvorav følger en forringelse av straffens forbedrende og opdragende indflydelse, som maa ansees særlig ønskelig overfor de personer, som kommer ind under denne lov.

Departementet finder derfor efter herom at ha erholdt uttalelser fra riksadvokaten og statsadvokaterne at burde anmode amtmanden om at henstille til de inden Deres distrikt fungerende underdommere i saker angaaende løsgjængerlovens §§ 16—19 som regel ikke i dommen at bestemme, at idømt fængsel skal omsættes til skjærpet fængsel. Saafremt domfældte skulde ønske det, og paatalemyndigheten i det enkelte tilfælde efter sit kjendskap til domfældte finder det ubetænkelig, vil der ved fuldbyrdelsen være anledning til at beslutte omsætning til skjærpet fængsel i henhold til straffelovens § 18, 2det punktum, jfr. paatale-instruksens § 27.

Lov*)[1]) indeholdende tillæg til lov om tilvirkning av malt av 12 oktober 1857. 21 april.

De i lov om tilvirkning av malt av 12 oktober 1857 indeholdte bestemmelser om malt, som anvendes til salg eller til derav at tilberede øl eller anden drik til salg, gjælder ogsaa for vørter og maltekstrakt (flytende og tør).

Denne lov træder i kraft straks.

Kongelig resolution*), hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flateindhold 500 ha. nedsættes i medhold av paragraffens 3dje punktum for Sells herred, Kristians amt, indtil videre til 100 ha. 21 april.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

Kongelig resolution, hvorved saker om henlæggelse av legatmidler under overformynderierne efter lov av 25 februar 1899 § 8 for fremtiden blir at avgjøre av Kirke- og Undervisningsdepartementet, naar avgjørelsen kan træffes i forbindelse med meddelelse av stadfæstelse paa vedkommende legat, og ellers av Justisdepartementet. 21 april.

Kongelig resolution, hvorved de av Stortinget under 18 februar og 5 april 1010 fattede beslutninger[2]) angaaende Justisdepartementets civile budget for terminen 1 juli 1910—30 juni 1911 (indtægtsbudgettets hovedpost VI, kap. 1, og utgiftsbudgettets hovedpost VI, kap. 1—8) samt angaaende efterbevilgninger for budgetterminen 1 juli 1909—30 juni 1910 under utgiftsbudgettets hovedpost VI, kap. 1, befales tat tilfølge, hvorhos i henhold hertil likeledes bestemmes: 21 april.

1) Den for Nordre Hedemarkens sorenskriverembede bevilgede kontorholdsgodtgjørelse fra 1 juli 1910 forhøies til kr. 3600,00 aarlig;

*) Bekjendtgj. 23 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 16.

[1]) Se Ot. prp. nr. 34. Indst. O. nr. 20. St.tid. forh. i Ot. side 13—15, i Lt. side 2—12.

[2]) Se Hovedpost VI, kap. 1—8. Indst. S. nr. 30, S XXII A. St.tid. side 190, 637—649. Der bevilgedes følgende nye gager:

Til et politimesterembede i Nordre Jarlsberg kr. 3200,00; i Indtrøndelagen kr. 3000,00; i Namdalen kr. 2800,00; i Helgeland kr. 2800,00; i Lofoten og Vesteraalen kr. 3000,00; i Narvik kr. 3400,00; til en politiassistentbestilling (eller eventuelt et politifuldmægtigembede) ved Nordre Jarlsbergs politimesterembede kr. 1600,00; en politiassistentbestilling ved Bodø politimesterembede kr. 1600,00; et politifuldmægtigembede i Stavanger kr. 2000,00; en midlertidig politiassistentbestilling ved Tanen-Varangers politimesterembede kr. 1600,00, samt gagetillæg til politimestrene i Larvik kr. 200,00, Tønsberg kr. 500,00 og Bodø kr. 1000,00.

21 april. 2) den for det midlertidige politifuldmægtigembede ved Telemarkens politimesterembede bevilgede kontorholdsgodtgjørelse fra 1 juli 1910 forhøies til kr. 1200,00 aarlig;

3) fra 1 juli 1910 oprettes et politifuldmægtigembede i Stavanger med aarlig gage av statskassen kr. 2000,00 med 2 tillæg av samme kasse à kr. 200,00 efter 3 og 6 aars tjeneste, regnet fra den tid, da vedkommende er utnævnt til eller meddelt kongelig konstitution i embedet;

4) fra 1 juli 1910 oprettes en midlertidig politiassistentbestilling ved Tanen—Varangers politimesterembede med aarlig gage av statskassen kr. 1600,00 med 2 tillæg av samme kasse à kr. 200,00, efter 3 og 6 aars tjeneste og med aarlig kontorholdsgodtgjørelse av statskassen kr. 700,00.

21 april. **Kongelig resolution,** hvorved Stortingets beslutning[1]) av 14 mars 1910 om bevilgning for budgetterminen 1 juli 1910 til 30 juli 1911 av indtægter og utgifter ved Rikshospitalet tages tilfølge.

21 april. **Kongelig resoution,** hvorved meddeles approbation paa det i generalforsamling den 31 mars 1910 vedtagne tillæg til § 1 i de ved høieste resolutioner av 15 juni 1869, 20 februar 1874, 12 oktober 1877, 4 april 1882, 9 mars 1886, 2 oktober 1896 og 30 mai 1901 approberte love for Kristiania almindelige brandforsikrings-selskap, saaledes at selskapet fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter.

21 april. **Kongelig resolution,** hvorved der i tilslutning til den militære straffelov av 22 mai 1902, dens § 6, træffes saadan bestemmelse:

Inden kompani og dertil svarende avdeling er enhver officer og underbefalingsmand berettiget til at gi befalinger, der skal adlydes av samtlige dem underordnede.

25 april. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Kristiansand, hvori departementet som svar paa en forespørsel, om lærerpersonalet ved kommunens tvangsskole eller ved et skolehjem har ret til at avgi stemme ved valg av lærernes repræsentant i skolestyret efter byskolelovens § 40, uttaler, at saadan ret ikke antages at tilkomme lærerpersonalet ved tvangsskolen eller skolehjem-

[1]) Se hovedpost VI, indt.budget kap. 3, tit. 1, og utg.budg. kap. 10, tit. 3. Indst. S. XXIV B., St.tid. side 478. Der bevilgedes forskjellige lønninger, lønstillæg og personlige tillæg til forskjellige medhjælpere.

met, da organisationen av disse skoler ligger helt utenfor skole- 25 april.
lovens bestemmelser.

Skrivelse fra Finansdepartementet til Revisionsdeparte- 25 april.
mentet, hvori uttales, at der for tinglæsning av paategning paa en tidligere tinglæst pantobligation om samtykke til utbetaling av erstatningsbeløp for byggeservitut, som paaheftes den pantsatte eiendom, antages at maatte beregnes gebyr efter sportellovens § 51, første led, med kr. 2,00.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Ber- 27 april.
gen, hvori departementet paa forespørsel fra en lærer uttaler, at det er enig med direktøren i, at en lærers tjenestetid ved en privat eksamensberettiget handelsskole ikke kan medregnes til opnaaelse av alderstillæg ved vedkommende lærers overgang til tjeneste i folkeskolen.

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Stavangers 28 april.
amt, hvorved i medhold av lov om jordmødre av 19 december 1898 § 7 bestemmes:

At det av Skjold og Vats bestaaende jordmordistrikt i Stavangers amt deles i følgende to distrikter:

1. Skjolds jordmordistrikt omfattende Skjolds herred.
2. Vats jordmordistrikt omfattende Vats herred.

Delingen træder i kraft fra den tid, særskilt jordmor ansættes i de nye distrikter.

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Nordre 28 april.
Trondhjems amt, hvori departementet, foranlediget ved en forespørsel fra en lensmand, om valget paa forlikskommissærer kunde ordnes saaledes, at det samtidig avholdtes ved to av tinglagets kirker, meddeler, at departementet fastholder den i skrivelse i Lovtidenden av 30 juli 1898 uttalte opfatning, at valget inden et sogn ikke kan deles, men at stemmer kun kan mottages ved sognekirken. Departementet antar imidlertid, at der ikke bør kunne gjøres nogen indvending mot lovligheten av, at der avholdes valg samtidig ved flere sognekirker inden samme lensmandsdistrikt, naar amtmanden beskikker sættelensmænd til at bestyre valget ved de kirker, hvor distriktets lensmand ikke selv kan være tilstede. Det er herved forutsætningen, at der avholdes kirkemøte ved de paagjældende sognekirker; jfr. forlikslovens § 4. Der maa derhos, hvis denne ordning benyttes, ikke paaføres det offentlige større utgifter, end om lensmanden selv hadde bestyrt alle valghandlinger.

Skrivelse fra Handelsdepartementet til amtmanden i Søndre 28 april.
Trondhjems amt:

28 april. Den omstændighet, at en person er eller har været under konkurs, er ikke til hinder for, at han kan være medlem av styret for et aktieselskap eller andet selskap med begrænset ansvar, som efter handelslovens § 8 er meddelt handelsbrev og driver handelsnæring, eller for, at han kan være forretningsfører eller disponent for saadant selskap.

29 april. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Trondhjem, hvori departementet som svar paa en forespørsel om en lærers anciennitet uttaler, at der ikke antages at være adgang til at medregne hans tjenestetid ved en privat middelskole, som ikke har eksamensret, til opnaaelse av de 4 alderstillæg, hvortil staten efter byskolelovens § 24 c yder bidrag.

29 april. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Tromsø, hvori departementet paa foranledning uttaler, at det er enig med direktøren i, at de lærere, som er ansat med en undervisningstid av 33 timer ukentlig, maa finde sig i at faa sin ukentlige undervisningstid forøket til 36 timer, forsaavidt de maatte vælge at gaa over til den nye vedtægts lønsbestemmelser. Den nye vedtægt maa i tilfælde vælges i sin helhet, naturligvis under forutsætning av, at dens bestemmelser alle er lovlige.

Hvad det timetal angaar, som skal kunne tillægges fuldstændig lærerpost, saa er det jo netop vedtægtens sak at fastsætte dette (lovens § 24 a).

Hvad derimot angaar bestemmelsen om, at lærerpersonalet skal fratræde i en bestemt alder, henvises til Kirkedepartementets rundskrivelse av 27 november 1909 I in fine. En saadan bestemmelse er der ikke lovlig adgang til at opta i en lønningsvedtægt, og den kan derfor heller ikke gyldig opstilles som vilkaar for lærerpersonalets vedtagelse av den nye vedtægts avlønning.

Heller ikke antages det, at der er lovlig adgang til at opstille som et almindelig vilkaar for lærerpersonalets overgang til den nye vedtægts avlønning, at lærerne skal bo inden byens grænser. Spørsmaalet herom maa avgjøres efter de konkrete omstændigheter i ethvert enkelt tilfælde, se departementets i Lovtidenden indtagne skrivelse av 6 september 1902.

29 april. **Skrivelse** fra Arbeidsdepartementet, Poststyrelsen, hvorefter departementet ved skrivelse fra Utenriksdepartementet av 23 ds. har mottat underretning om, at Zanzibar har tiltraadt den i Berlin 3 november 1906 avsluttede internationale radiotelegraf-overenskomst, dog uten tillægsoverenskomsten, og at Nederlandene for kolonien Curaçao har tiltraadt den samme overenskomst med tillægsoverenskomsten, den sidste dog først med virkning fra 1 juni d. a.

Lov*)[1]) indeholdende tillæg til lovgivningen om Høiesteret. 30 april. Nr. 1.

Bestemmelserne i lov av 4 februar 1905 § 12 om deling av Høiesteret i to avdelinger til paadømmelse av saker, som behandles mundtlig, samt de i lov av 30 mai 1891 indeholdte forskrifter om overførelse av civile høiesteretssaker til skriftlig behandling forblir fremdeles i kraft indtil utgangen av Høiesterets 1ste session 1915.

Lov*)[2]) om forandringer i lov om det kongelige Frederiks Universitet av 9 oktober 1905. 30 april. Nr. 2.

I

Efternævnte paragraffer i lov om det kongelige Frederiks Universitet av 9 oktober 1905 skal herefter lyde saaledes:

§ 26. Det akademiske kollegium meddeler doktorgraden efter indstilling av vedkommende fakultet.

§ 28. Kandidaten har sammen med sit andragende om doktorgraden at indsende til det akademiske kollegium i trykt stand en av ham forfattet videnskabelig avhandling, skrevet i det norske eller i et andet av vedkommende fakultet tillatt sprog. Naar avhandlingen er antat, har kandidaten at holde to offentlige forelæsninger; hvorvidt disse skal behandle opgivne eller selvvalgte emner, bestemmes ved reglement, git av Kongen. Naar forelæsningene er fundet tilfredsstillende, har kandidaten at forsvare sin avhandling ved offentlig disputation.

Den indgivne avhandling, forelæsningene, forsvaret og i tilfælde de i § 27 omhandlede skriftlige utarbeidelser bedømmes av vedkommende fakultet eller av censorer, som dette opnævner. Forsaavidt enkelte av censorerne tages utenfor fakultetet, opnævnes de av kollegiet efter fakultetets indstilling.

Hvorvidt der skal meddeles kandidaten diplom som doktor, avgjøres av det akademiske kollegium.

Diplomet utfærdiges av kollegiet og underskrives av rektor. Det paraferes av universitets-sekretæren.

Kollegiet avgjør i tilfælde av meningsforskjel, under hvilket fakultet doktorprøven hører.

§ 31. Det akademiske kollegium kan efter indstilling av vedkommende fakultet uten forutgaaende doktorprøve utnævne utenlandske mænd og kvinder av anerkjendt videnskabelig fortjeneste til æresdoktorer.

II.

Nærværende lov træder i kraft straks.

---

*) Bekjendtgj. 2 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 17.

[1]) Se Ot. prp. nr. 9. Indst. O nr. 2. St.tid., forh. i Ot. side 10, i Lt. 12.

[2]) Se Ot. prp. nr. 25. Indst. O. nr. 21. St.tid.. forh. i Ot. side 23 og 160, i Lt. 13.

30 april. **Kongelig resolution***), hvorved i henhold til lov av 22 mai 1875 angaaende adgang til at gi dramatiske og andre offentlige forestillinger m. v. meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Furnes herred, Hedemarkens amt, under 31 januar 1910 fattede beslutning angaaende forandring av § 4 i den ved kongelig resolution av 23 december 1899 stadfæstede vedtægt for herredet med hensyn til saadanne forestillinger.

30 april. **Kongelig resolution***), hvorved:

1. I henhold til lov av 17 juni 1869 om politivedtægter for rikets kjøpstæder meddeles stadfæstelse paa en av kjøpstaden Tromsøs formænd og repræsentanter under 28 februar 1910 fattet beslutning om forandring i § 22 i de ved kongelig resolution av 31 august 1892 stadfæstede politivedtægter for nævnte by.
2. Kongelig resolution av 28 september 1907 om stadfæstelse av den av kjøpstaden Tromsøs formænd og repræsentanter den 10 mai næstfør besluttede vedtægt angaaende fløtmandsvæsenet i nævnte by ophæves fra den dag, da ovennævte forandring i politivedtægtene træder i kraft.

30 april. **Kongelig resolution***), hvorved i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtægter for rikets herreder meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Røros herred, Søndre Trondhjems amt, under 26 mars 1910 fattede beslutning angaaende forandring av §§ 18 og 19 i de ved kongelig resolution av 19 juni 1908, jfr. kongelig resolution av 18 februar 1910, stadfæstede politivedtægt for Røros bergstad.

30 april. **Kongelig resolution****), hvorved i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa en av herredsstyret for Skogers herred, Jarlsberg og Larviks amt, under 2 april 1910 fattet beslutning angaaende tillæg til den ved Kronprinsregentens resolution av 25 mai 1905 stadfæstede vedtægt for herredet angaaende salg av tobak til barn m. v.

30 april. **Kongelig resolution*****), hvorved:

1) I henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation

*) Bekjendtgj. 2 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 17, hvor beslutningen er indtat.

**) Bekjendtgj. 2 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 17, hvor tillægget er indtat.

***) Bekjendtgj. 2 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 17, hvor de approberte forskrifter er indtat.

paa den av herredsstyret for Tjeldsunds herred, Nordlands amt, under 24 januar 1910 fattede beslutning om nye almindelige sundhetsforskrifter, — dog med nogen forandringer. 30 april.

2) De sundhetsforskrifter for Lødingens herred, som blev approbert ved kongelig resolution av 13 mars 1880, ophæves for Tjeldsunds herreds vedkommende fra den tid, ovenstaaende forskrifter træder i kraft.

Kongelig resolution*), hvorved i medhold av lov om fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 § 1 bestemmes: 30 april.

I Finnas vasdrag inden Findalens statsalmennings omraade i Loms og Vaage herreder, Kristians amt, skal det indtil videre være forbudt at fiske med bundne redskaper eller redskaper av stivt materiale med mindre avstand mellem knuterne eller spilerne end 30 mm., maalt i vaat tilstand. Herfra undtages haav, der benyttes som hjælperedskap under krokfiske.

Overtrædelse av denne bestemmelse er belagt med straf.

Kongelig resolution*), hvorved: 30 april.

I. I henhold til lov om veivæsenet av 15 september 1851 § 58, 3dje avdeling, kfr. lov av 6 juli 1892, meddeles stadfæstelse paa de av Smaalenenes amtsting ved beslutning av 23 mars 1910 vedtagne ændringer i de tidligere approberte vedtægter for benyttelse av motorvogner paa offentlige veier inden Smaalenenes amt, hvorefter ordet »klokke« i vedtægtenes § 12, post 2, og i § 18, sidste led, ombyttes med ordet »lur«, og § 18, første led, gives saadant lydende:

»Paa flate veistrækninger, der har rummelige kurver og liten trafik, skal den største tillatte kjørehastighet være:

a. For vogner, der lastet veier indtil 2000 kg., 30 km. i timen;

b. for vogner, der lastet veier fra 2000—4000 kg., 25 km. i timen«.

II. Ovennævnte bestemmelser stadfæstes som gjældende indtil videre.

Kongelig resolution, hvorved Stortingets beslutning[1]) av 12 april 1910 om nedenstaaende lønningsregulativ fra 1 juli 1910 for lærerpersonalet ved den Kvindelige Industriskole i Kristiania befales tat tilfølge: 30 april.

1. Bestyrerindens begyndelsesløn sættes til kr. 1600,00

*) Bekjendtgj. 2 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 17.

[1]) Se St. prp. nr. 1, hovedp. V, kap. 7, tit. 2. Indst. S. nr. 98. St.tid. side 761.

30 april. aarlig, med 4 alderstillæg à kr. 100,00 efter 3, 6, 9 og 12 aars tjeneste.
Hun erholder desuten fri bolig, lys og brænde.
2. Første vævlærerindes løn sættes til kr. 1300,00 med 4 tillæg à kr. 100,00 efter 3, 6, 9 og 12 aars tjeneste.
3. De 11 faste lærerinder og materialforvalterskens begynderløn sættes til kr. 1000,00 med 4 tillæg à kr. 100,00 efter 3, 6, 9 og 12 aars tjeneste.

30 april. **Kongelig resolution,** hvorved der meddeles approbation paa den i generalforsamling den 1 april 1910 vedtagne forandring i § 4 i den for Jølsters gjensidige brandforsikrings-selskap ved høieste resolution av 20 mars 1902, jfr. kongelig resolution av 11 februar 1907, approberte plan, saaledes at selskapet fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter.

30 april. **Kongelig resolution,** hvorved meddeles stadfæstelse paa den av repræsentantskapet for Haugesunds sparebank den 4 april 1910 besluttede ophævelse av § 11, 2det led, i bankens ved høieste resolution av 8 februar 1887 og 13 september 1892 stadfæstede plan.

30 april. **Kongelig resolution,** hvorved meddeles stadfæstelse paa de av forstanderskapet for Bruviks sparebank i møter den 26 april og 19 december 1909 vedtagne ændringer i §§ 13, 24 og 25 i bankens ved høieste resolution av 27 april 1903 stadfæstede plan.

30 april. **Kongelig resolution,** hvorved meddeles stadfæstelse paa den av Alversunds herredsstyre i møter den 18 januar og 5 april 1910 vedtagne plan for en sparebank, som under navn av »Alversunds sparebank« agtes oprettet inden herredet.

30 april. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det ved indsamling dannede »Professor dr. Ludvig Daaes Legat« til bidrag til utgivelse av avhandlinger og kildeskrifter til Norges historie og paa de for dette legat under 27 februar 1909 utfærdigede statutter.

30 april. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av frøken Fredrikke Wilhelmine Klouman ved testamente av 26 juni 1909 oprettede »Oberstløitnant Carsten Wilhelm Anker Klouman og Frue Marie Augusta Klouman, født Bergh's Legat for værdige trængende, ugifte Damer, hjemstavnsberettiget i Kristiania« og paa de for dette legat under 16 februar 1910 utfærdigede statutter.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet til stiftamtmanden i Bergen om, hvorvidt brandstyret i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 § 5 kan paabyde anlæg av flere trapper i bygning, der er bestemt til at opta et større antal mennesker. 30 april.

I anledning herav meddeler departementet, at den nævnte paragraf antages at maatte hjemle brandstyret beføielse hertil, saafremt forholdene i vedkommende bygning er saadanne, at den fornødne betryggelse mot ildsfare ikke vil opnaaes ved mindre omfattende foranstaltninger.

Hvor det findes paakrævet av hensyn til ildssikkerheten, maa brandstyret likeledes formentlig ha ret til at paabyde isolation av jernkonstruktioner i ældre bygninger, som indgaar under lovens § 3, og specielt i de i vedkommende forespørsel omhandlede større forretningsgaarder.

De av brandstyret trufne avgjørelser vil imidlertid kunne indankes for departementet i henhold til lovens § 55.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet til amtmanden i Finmarkens amt i anledning av, at der i Hammerfest findes nogen bruntranbrænderier, som ikke tilfredsstiller de i brandlovens § 49 opstilte fordringer med hensyn til rum, hvori kokning av let antændelige stoffe til salg foregaar. 30 april.

Brandstyret, som er enig om at karakterisere de omhandlede bedrifter som meget ildsfarlige, forespør derfor, om det har adgang til at forlange, at vedkommende brænderier ombygges, saa de opfylder de nævnte fordringer.

Den mottagne forespørsel har været forelagt for den Almindelige Brandforsikringsindretning, som i skrivelse av 5 januar 1910 bl. a. har uttalt, at bruntran utvilsomt antages at indgaa under de i brandlovens § 49 omhandlede let antændelige stoffe.

Departementet henholder sig hertil og skal forøvrig bemerke, at den nævnte paragraf antages i almindelighet ogsaa at maatte komme til anvendelse paa anlæg ældre end loven. Dog bør et saadant anlæg formentlig ikke forlanges bragt i overensstemmeles med den omhandlede bestemmelse, hvis dette vil være til væsentlig hinder for anlæggets drift.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av frøken Anna Vilhelmine Meidell ved testamente av 11 april 1906 (jfr. kodicil av 4 december 1908) oprettede »Frøken Anna Vilhelmine Meidells Legat« til bedste for: 3 mai.

a. Det norske Skogselskap,
b. Vanføre i Kristiania by eller stift,
c. Ferie- eller rekonvalescentophold for enker eller ugifte kvinder av embedsklassen i Kristiania,

3 mai. d. Barnehjem i Kristiania,
e. Kristiania Indremission
og paa de for dette legat under 17 mars 1910 utfærdigede statutter.

3 mai. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av sorenskriver Georg R. Schirmer og hustru Bolette oprettede »Sigrid Schirmers Legat til Tuberkulosens Bekjæmpelse paa Ringerike« og paa de for dette legat under 15 februar 1910 utfærdigede statutter.

3 mai. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til Revisionsdepartementet, hvori førstnævnte i tilslutning til dets i Lovtidenden indtagne skrivelse av 7 mars 1910 angaaende gebyrberegning for tinglæsning av paategninger paa tidligere tinglæste pantobligationer m. v. om samtykke til utbetaling av skadeserstatning for servitutter, som i henhold til avholdte ekspropriationsforretninger paalægges pantsatte eiendomme, uttaler følgende:

»1. Er servitutten av saa ringe betydning, at den ingen indflydelse vil faa paa skylden av den eiendom, som den er paalagt, saaledes at særskilt skylddeling ikke utkræves for vedkommende hjemmelsdokuments tinglæsning, jfr. lov om skylddeling m. v. av 20 august 1909 § 25, andet led, antages der at maatte beregnes gebyr efter sportellovens § 51, første led, med kr. 2,00 for tinglæsning av paategninger av den omhandlede art.

2. Er servitutten av den beskaffenhet, at særskilt skylddeling utkræves, for at hjemmelsbrev paa samme kan bli tinglæst, kan det ikke ansees fornødent, at selve skylddelingen er foretat, for at sportellovens § 52 skal komme til anvendelse ved tinglæsning av de heromhandlede paategninger. Det maa ansees tilstrækkelig, at servitutten oplyses at være av den betydning, at den vil faa indflydelse paa vedkommende eiendoms skyldforhold, og at skylddeling saaledes maa foretages, for at hjemmelsbrevet paa servitutten kan bli tinglæst«.

3 mai. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til Revisionsdepartementer om beregning av gebyr for eksekutionsforretninger, hvorved utlæg gives i løsøre, som samtidig overleveres rekvirenten.

Der uttales, at den omstændighet, at løsøret under forretningen overleveres rekvirenten, ikke antages at kunne faa indflydelse paa gebyrberegningen, og at gebyret derfor som ellers ved utlægsforretninger antages at maatte beregnes efter sportellovens § 62, litr. b. Gebyr for særskilte overleverelsesforretninger over tidligere utlagt løsøre maa derimot beregnes efter

sportellovens § 62, litr. a med kr. 6,00; jfr. departementets i Lovtidenden indtagne skrivelse av 15 november 1905. 3 mai.

Skrivelse fra Finansdepartementet til en ligningskommission, hvori uttales, at landskattelovens § 47 forutsætter, at utlæggelsen av ligningsforretningen finder sted før bekjendtgjørelse. Er en ligningsforretnings utlæggelse skedd senere end bekjendtgjørelsen, antages klagefristen derfor at maatte regnes fra utlæggelsen. 4 mai.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Kristiansand, hvori departementet paa foranledning uttaler angaaende et par læreres forhold til vikarkassen, saafremt de vælger avlønning efter loven av 18 september 1909: Som uttalt i departementets rundskrivelse av 27 november 1909 (II), kan lærerne vælge enten de vil lønnes efter den gamle eller efter den nye lov. Men lærerne maa enten helt vedta den nye vedtægts bestemmelser — forutsat at disse er lovlige — eller de maa finde sig i at holde sig til den gamle vedtægt i dens helhet. I nærværende tilfælde sees reglerne for vikarkassen at være forandret i den nye vedtægt. Men det er jo netop vedtægtens sak at fastsætte regler for vikarkassen (byskolelovens § 24, d). De ansatte lærere maa derfor vedta ogsaa de nye regler for vikarkassen, forsaavidt de ønsker at gaa over til avlønning efter den nye vedtægt. De kan ikke forlange at faa gjort gjældende for sig den gamle vikarkasses for lærerne gunstigere bestemmelser, dersom de vælger at avlønnes efter den nye vedtægt. 6 mai.

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Stavangers amt om valg paa en forlikskommissær-suppleant efter en avdød suppleant kan utstaa indtil tjenestetiden for den anden forlikskommissær-suppleant utløper i 1912. I anledning herav meddeler departementet, at da forliksloven forutsætter, at der til enhver tid skal være to suppleanter, som kan tjenestgjøre for forlikskommissærerne i tilfælde av forfald, jfr. lov av 8 september 1842 §§ 1 og 3, antages der ikke at være lovlig adgang til at indvilge andragendet. 6 mai.

Kongelig resolution*), hvorved den av Kongsvingers bystyre i møte den 15 mars d. a. fastsatte vedtægt angaaende lukningstid for utsalgssteder i Kongsvinger stadfæstes i henhold til lov om lukningstid for utsalgssteder av 31 mai 1900 som gjældende indtil videre, — dog med nogen forandringer. 7 mai.

*) Bekjendtgj. 9 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 18, hvor den approberte vedtægt er indtat.

7 mai. **Kongelig resolution***), hvorved i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 § 9 meddeles godkjendelse av den av Namsos's bystyre i møte den 7 oktober 1909 fattede beslutning angaaende utførelse av brandsynet samme-steds.

7 mai. **Kongelig resolution,** hvorved der i henhold til lov om fattigvæsenet av 19 mai 1900 §§ 28 og 33 meddeles stadfæstelse paa nogen forandringer i den av vedkommende utvalg foreslaaede plan for et sikkerhetsfond ved A/S Tinnsjø Kobbermines gruber i Hovins herred.

7 mai. **Kongelig resolution,** hvorved meddeles stadfæstelse paa en av vedkommende utvalg — dannet i henhold til lov om fattigvæsenet av 19 mai 1900 § 28 — foreslaat og av vedkommende herredsstyre og selskap vedtat overenskomst angaaende oprettelse av sikkerhetsfond ved Madmoderen bergverks-aktieselskaps jerngruber i Gimsøy herred.

7 mai. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes:

1. a) Approbation meddeles paa den mellem Finansdepartementet og Justisdepartementet avsluttede overenskomst om indkjøp av den det tidligere Valdres fogedembede tilliggende embedsgaard, Lund, g.-nr. 96, br.-nr. 1, av skyld mark 6,21, i Nordre Aurdals herred til embedsgaard for sorenskriveren i Valdres sorenskriveri for 32 250 — treti to tusen to hundrede og femti — kroner.
   b) Proprieteten til salgssummen for fogedembedsgaarden Lund forbeholdes Oplysningsvæsenets Fond;
   c) Den tilbakestaaende rest av de Valdres fogedembede ved de kongelige resolutioner av 15 august 1863 og 4 september 1896 paaheftede laan til det ved salg av statens gods dannede laanefond tillikemed paaløpne renter tillates indfridd av Fogedembedsgaards-fondet.
2. a) Den til embedsgaard for sorenskriveren i Valdres sorenskriveri indkjøpte eiendom Lundene, g.-nr. 98, br.-nr. 12, av skyld mark 4,01 i Nordre Aurdals herred tillates stillet til auktion for at bortsælges overensstemmende med lov angaaende civile og militære embedsgaarder av 25 august 1848 paa vilkaar, som bestemmes av Justisdepartementet.
   b) Salgsummen for embedsgaarden Lundene tillates anvendt paa en nærmere fastsat maate.
3. Den del av kjøpesummen for den nye embedsgaard, som

*) Bekjendtgj. 9 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 18, hvor beslutningen er indtat.

ikke dækkes av salgsummen for embedsgaarden Lundene, blir at utrede av Sorenskriverembedsgaards-fondets kapitalfond. 7 mai.

4. Proprieteten til den nye embedsgaard forbeholdes Oplysningsvæsenets Fond.
5. — — — — 6. — — — —

Kongelig resolution, hvored meddeles stadfæstelse paa den av forstanderskapet for Grytten og Volds sparebank i møte den 14 april 1910 vedtagne ændring i § 22 i sparebankens ved høieste resolution av 3 december 1895 med flere senere resolutioner stadfæstede plan. 7 mai.

Kongelig resolution, hvorved bl. a. meddeles stadfæstelse paa den av Fjelds herredsstyre i møter den 24 januar og 6 april 1910 vedtagne plan for en sparebank, som under navn av »Fjelds sparebank« agtes oprettet inden herredet. 7 mai.

Kongelig resolution, hvorved bl. a. bestemmes, at en Jarlsbergs fogedembede tilliggende embedsgaard, Gannestad, g.-nr. 13, br.-nr. 1 i Borre herred av skyld mark 10,60 — heri ikke indbefattet den særskilt skyldlagte skog — skal sælges paa forskjellige nærmere fastsatte betingelser og proprieteten til den ved salget utbragte kapital forbeholdes Oplysningsvæsenets Fond. 7 mai.

Kongelig resolution, hvorved det under en av Kongen besluttet reise til England overdrages Statsraadet at forestaa rikets bestyrelse som kongemagtens midlertidige utøver paa den maate, som for saadant tilfælde er bestemt i grundlovens § 41. 7 mai.

Telegram fra Handelsdepartementet til amtmanden i Buskeruds amt: 7 mai.

En handelsmand maa for at kunne faa anledning til at sælge sine varer ved auktion ha opsagt sit handelsbrev før auktionen, hvorved han vil være avskaaret fra senere at sælge efter auktionen mulig tiloversblevne varer ved almindelig butikhandel. Derimot vil intet være til hinder for, at der avholdes flere auktioner, om ikke alle varer opnaaes realisert ved den første auktion.

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Romsdals amt i anledning av en forespørsel om, hvorvidt der ved avgjørelse av andragende om utpantningsret for en herredskasserer (landsskatteloven av 15 april 1882 § 61) bør tages hensyn til den nedgang i indtægter, som vedkommende lensmand vil lide ved, at utpantningene tages fra ham. Departementet uttaler bl. a., at der bør foreligge særlige og sterke grunde, inden utpantningsforretningene 7 mai.

7 mai. fratages en lensmand, og at departementet saaledes anser den i skrivelse i Lovtidenden av 6 december 1889 uttalte opfatning at være den rigtige, mens det ikke længer finder at kunne opretholde det i den senere skrivelse av 4 september 1899 indtagne forandrede standpunkt, som heller ikke kan skjønnes at stemme med de ved vedkommende lovbestemmelses istandbringelse bestemt uttalte forutsætninger.

9 mai. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Kristiansand, hvori departementet paa foranledning uttaler, at ifølge landsskolelovens § 25 fastsættes lønningsvilkaarene for hjælpelærere, timelærere etc. av herredsstyret og i samme klasse, som disse staar, ogsaa lærere ved fortsættelsesskolerne, jfr. Kirkedepartementets i Lovtidenden indtagne skrivelse av 26 september 1890. Det er kun for fuldstændige lærerposter i folkeskolens 2den avdeling, det ved lov av 18 september 1909 fastsatte lavmaal av kr. 24,00 pr. uke gjælder.

Noget andet er det, at det efter den ved nævnte lov indførte forandring med hensyn til lavmaal for de nævnte lærerposter vil være nødvendig at ogsaa lønnen for lærere i fortsættelsesskolen fastsættes til mindst det forannævnte lavmaal, saafremt fortsættelsesskolen skal kunne gjøre regning paa at faa og beholde dygtige lærere.

9 mai. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til stiftsdirektionen i Trondhjem, hvori departementet angaaende krav fra et skolestyre om refusion av statskassen for kommunens utgifter til skole for et i kommunen bortsat omstreiferbarn uttaler, at efter § 10, sidste passus, i landsskoleloven, saaledes som den lyder efter lov av 15 august 1908, er det kun i tilfælde av, at der i et herred er stiftelser, barnekolonier eller barnehjem, som optar barn fra fremmede kommuner, at statskassen for hvert saadant barn betaler et til herredets gjennemsnitlige undervisningsutgifter for hver elev av folkeskolen svarende bidrag. Er barnet utsat til privat forpleining av vergeraad eller fattigstyre, betaler hjemstavnskommunen et tilsvarende aarlig bidrag. Hvis der ikke findes nogen hjemstavnskommune, vil altsaa skoleutgiftene ved et enkelt utsat barns skolegang maatte bæres av vedkommende kommune, hvor det nyder undervisning.

9 mai. **Telegram** fra Handelsdepartementet til en magistrat:

Et aktieselskap med handelsbrev efter § 8, 2det led i lov om handelsnæring av 16 juli 1907 antages at kunne erholde næringsbrev paa haandverk overensstemmende med lov nr. 4 av 29 juni 1894 § 3, naar selskapet holder driftsbestyrer med haandverksborgerskap i vedkommende fag.

Arrangement

concernant l'échange des mandats de poste entre la Norvège et les Etats-Unis du Mexique[1]).

Article 1.

Il est établi entre la Norvège et les Etats-Unis du Mexique un échange des mandats de poste.

Article 2.

Ce service des mandats de poste entre les pays contractants n'aura lieu que par l'intermédiaire des bureaux d'échange. Le bureau de Kristiania servira de bureau d'échange du côté de la Norvège, et celui de Mexico, D. F., du coté du Mexique.

Article 3.

Il est entendu que les comptes relatifs à l'échange des mandats de poste dans les deux sens sont établis en monnaie allemande. L'Office du Mexique convertira en monnaie allemande les sommes des mandats émis au Mexique, et en monnaie mexicaine les sommes des mandats émis en Norvège. L'Office de Norvège convertira en monnaie allemande les sommes des mandats émis en Norvège, et en monnaie norvégienne les sommes des mandats émis au Mexique.

La conversion sera effectuée par le bureau d'échange du Mexique d'après le cours du change valable dans la ville de

[1]) kfr. kgl. res. 16 mars 1910.

(Oversættelse).

16 april.
11 mai.

Overenskomst

om utveksling av postanvisninger mellem Norge og Mexicos forenede stater.

Artikel 1.

Der oprettes en postanvisningsutveksling mellem Norge og Mexicos forenede stater.

Artikel 2.

Denne postanvisningstjeneste mellem de kontraherende lande skal foregaa bare gjennem utvekslingskontorer. Kristiania Omkarteringskontor skal tjene som utvekslingskontor paa norsk side, og kontoret i Mexico, D. F., paa mexikansk side.

Artikel 3.

Det er vedtat at avregningene vedkommende postanvisningsutvekslingen i begge retninger utfærdiges i tysk mynt. Det mexikanske postvæsen skal omsætte til tysk mynt beløpene av de anvisninger som utstedes i Mexico, og til mexikansk mynt beløpene av de anvisninger som er utstedt i Norge. Det norske postvæsen skal omsætte til tysk mynt beløpene av de anvisninger som utstedes i Norge, og til norsk mynt beløpene av de anvisninger som er utstedt i Mexico.

Omsætningen skal foretages av det mexikanske utvekslingskontor efter den i byen Mexico gjældende børskurs, nemlig for

16 april. 11 mai.

Mexico, c'est-à-dire pour les mandats originaires du Mexique d'après le cours du jour où la liste transmissive du bureau d'échange mexicain est expédiée, et pour les mandats originaires de la Norvège d'après le cours du jour de l'arrivée de la liste transmissive au bureau d'échange mexicain.

L'administration des postes de Norvège a le droit de déterminer elle-même le taux de conversion de sa monnaie en monnaie allemande et également le taux de conversion de la monnaie allemande dans sa propre monnaie.

L'administration norvégienne doit communiquer à l'Administration mexicaine les taux qu'elle aura adoptés pour les dites conversions; et toute modification apportée ultérieurement, à l'égard de ces taux, doit être notifiée sans retard.

Article 4.

Le maximum d'un mandat de poste émis au Mexique sur la Norvège sera de deux cents pesos (monnaie mexicaine), et celui d'un mandat émis en Norvège sur le Mexique sera de quatre cents mark (monnaie allemande). Ces maxima pourront être augmentés d'un commun accord. En émettant des mandats de poste, on négligera tout fraction d'un centavo ou d'un pfennig.

Article 5.

L'administration des postes de Norvège et l'administration

de anvisninger som er utstedt i Mexico, efter kursen den dag oversendelseslisten avsendes fra det mexikanske utvekslingskontor, og for de anvisninger som er utstedt i Norge, efter kursen den dag oversendelseslisten indløper til det mexikanske utvekslingskontor.

Den norske poststyrelse har ret til selv at fastsætte omsætningskursen for sin mynt til tysk mynt og likeledes omsætningskursen for tysk mynt til sin egen mynt.

Den norske poststyrelse skal gi den mexikanske poststyrelse meddelelse om de kurser som den maatte ha antat for de nævnte omsætninger; og enhver ændring som senere maatte foretages med hensyn til disse kurser skal uopholdelig meddeles.

Artikel 4.

Maksimumsbeløpet for en postanvisning, utstedt i Mexiko paa Norge, skal være to hundrede pesos (mexikansk mynt) og for en anvisning, utstedt i Norge paa Mexico, fire hundrede mark (tysk mynt). Disse maksimumsbeløp kan forhøies efter fælles overenskomst. Ved utstedelse av postanvisninger skal man ikke ta hensyn til brøk av en centavo eller en øre.

Artikel 5.

Poststyrelsen i Norge og poststyrelsen i De forenede stater

des postes des Etats Unis du Mexique auront, l'un et l'autre, le droit de fixer la taxe à percevoir sur les mandats de poste qu'elles délivreront réciproquement, et cette taxe sera acquise en entier à l'administration du pays d'origine; toutefois, l'Administration des postes du Mexique créditera l'administration de Norvège d'un quart pour cent ($^1/_4$ %) de la somme des mandats émis au Mexique et payable en Norvège, et l'Administration des postes de Norvège fera un payement égal à l'administration des postes du Mexique des mandats émis en Norvège et payables au Mexique.

Article 6.

Aucun mandat ne sera émis, à moins que l'expéditeur n'indique: le nom complet et l'initiale ou les initiales du prénom tant de l'expéditeur que du bénéficiaire ou le nom de la raison sociale ou de la société qui sont let expéditrices ou les bénéficiaires, et enfin l'adresse de l'expéditeur et du bénéficiaire. Si l'expéditeur d'un mandat désire donner d'autres indications ultérieures quant à l'expéditeur ou au bénéficiaire, de telles indications ultérieures seront admises et dûment portées à la liste transmissive dont il s'agit.

Article 7.

Les duplicata des mandats de poste ne seront émis que par l'administration des postes du pays payeur et en conformité des dispositions qui existent ou

i Mexico har hver for sig ret til at bestemme hvilken porto der skal opkræves for de postanvisninger de gjensidig utsteder, og denne porto skal helt tilfalde utgangslandets postvæsen; dog skal postvæsenet i Mexico godskrive det norske postvæsen en kvart procent ($^1/_4$ %) av summen av de anvisninger som er utstedt i Mexico og betalbare i Norge, og postvæsenet i Norge skal yde en lignende godtgjørelse til postvæsenet i Mexico for postanvisninger utstedte i Norge og betalbare i Mexico. 16 april. 11 mai.

Artikel 6.

Der maa ikke utfærdiges nogen anvisning, medmindre avsenderen opgir: saavel avsenderens som mottagerens fulde navn og begyndelsesbokstavet eller begyndelsesbokstavene i fornavnet eller navnet paa det firma eller selskap som er avsender eller mottager, og endelig avsenderens og mottagerens adresse. Hvis avsenderen av en anvisning ønsker at gi andre oplysninger vedkommende avsenderen eller mottageren, skal slike yderligere angivelser være tillatt og behørig anføres paa vedkommende oversendelsesliste.

Artikel 7.

Duplikatanvisninger utfærdiges bare av poststyrelsen i utbetalingslandet og i overensstemmelse med de bestemmelser som derom gjælder eller

16 april. 11 mai.

qui seraient ultérieurement établies à cet égard dans ce pays.

Article 8.

Lorsqu'on désire de faire corriger une erreur dans le nom d'un bénéficiaire ou de faire retirer le montant d'un mandat de poste, l'expéditeur doit s'adresser à ce sujet à l'administration du pays où le mandat a été délivré.

Article 9.

En général, le remboursement d'un mandat ne doit avoir lieu qu'après que l'administration des postes du pays destinataire s'est assurée que le montant n'a pas encore été payé et qu'après que la dite administration a donné une autorisation de payement.

Article 10.

Les mandats de poste restent valables dans chaque pays pour douze mois à compter de l'expiration du mois de leur émission, et les montants de tous les mandats qui n'ont pas été payés dans ce délai, sont définitivement acquis à l'administration qui a délivré ces mandats.

Article 11.

Les bureaux d'échange s'informeront réciproquement, lorsqu'il y aurait des mandats de poste à notifier, des montants versés dans un pays pour payement dans l'autre. Dans ce but des listes analogues au modèle A ci-annexé seront employées,

som senere maatte bli vedtat i dette land.

Artikel 8.

Naar man ønsker at berigtige en feil i en mottagers navn eller at faa tilbakebetalt et postanvisningsbeløp, maa avsenderen derom henvende sig til poststyrelsen i det land hvor anvisningen er indlevert.

Artikel 9.

Tilbakebetaling av en anvisning maa i almindelighet først finde sted, efterat poststyrelsen i bestemmelseslandet har forvisset sig om at beløpet endnu ikke er blit utbetalt, og efterat nævnte poststyrelse har git en bemyndigelse til utbetaling.

Artikel 10.

Postanvisningene skal i hvert land være gyldige i tolv maaneder at regne fra utløpet av den maaned de er utstedt i, og beløpene av alle de anvisninger som ikke er blit utbetalt inden denne frist, tilfalder endelig det postvæsen som har utstedt anvisningene.

Artikel 11.

1. Utvekslingskontorene underretter hinanden gjensidig, naar der er postanvisninger at anmelde, om de beløp som er indbetalt i det ene land til betaling i det andet. I dette øiemed skal der anvendes lister lik vedføiede skema A, hvilke

lesquelles seront chaque fois dressées en double original.

Afin d'éviter des inconvénients, en cas où une liste originale soit égarée, chaque bureau d'échange transmettra aussi, par chaque courrier, des doubles des listes transmises par le courrier précédent.

Article 12.

Chaque mandat inscrit sur la liste portera un numéro (qui est appelé numéro international) commençant chaque année par le numéro 1; et les listes porteront également un numéro de série qui commencera le 1er janvier de chaque année par le numéro 1.

Article 13.

Quant à l'émission et le payement les mandats de poste tirés dans un pays sur l'autre seront réglés par les dispositions du service interne en vigueur dans le pays d'origine ou de destination, suivant le cas.

Il est toutefois entendu que la réclamation concernant le payement d'un mandat à une personne non-autorisée n'est admise que dans un délai d'un an à partir de la date du dépôt du mandat. Passé ce terme, les administrations cessent d'être responsables des payements sur faux acquit.

Article 14.

Les bureaux d'échange s'accuseront l'un à l'autre la réception de chaque liste, le bureau destinataire renvoyant au

hver gang skal utfærdiges in duplo. 16 april. 11 mai.

2. For at undgaa ulemper i tilfælde av at en originalliste maatte komme bort, skal hvert utvekslingskontor med hver post ogsaa oversende duplikater av de lister, som er oversendt med forrige post.

Artikel 12.

Enhver anvisning som er opført paa listen skal ha et nummer (som kaldes internationalt nummer), idet der hvert aar begyndes med nummer 1; og listerne skal likeledes bære et løpenummer som skal begynde med nummer 1 hvert aars 1ste januar.

Artikel 13.

Med hensyn til utstedelse og utbetaling skal postanvisninger som er utstedt i det ene land paa det andet, være undergit de indenrikske tjenesteforskrifter som gjælder i utstedelses- eller bestemmelseslandet efter tilfældets art.

Det er dog vedtat at reklamationer vedkommende utbetaling av en anvisning til en uberettiget person, maa fremsættes inden et aar at regne fra den dag anvisningen er blit indlevert. Efter utløpet av denne frist ophører poststyrelserne at være ansvarlige for utbetalinger mot falsk kvittering.

Artikel 14.

Utvekslingskontorene skal gjensidig erkjende mottagelsen av hver liste, idet bestemmelseskontoret tilbakesender til av-

16 april. 11 mai.

bureau expéditeur l'une des listes reçues avec un accusé de réception écrit au verso de la liste. Si une liste n'est point parvenue, le bureau d'échange destinataire la réclamera sans délai. En tel cas le bureau d'échange expéditeur transmettra sans délai au bureau d'échange destinataire un duplicata de la liste dûment désigné comme tel.

Article 15.

Les listes seront vérifiées avec soin par le bureau d'échange destinataire, qui les rectifie, s'il y constate des erreurs manifestes. Les rectifications devront être communiquées au bureau d'échange expéditeur lors de l'accusé de réception de la liste dont il s'agit. Lorsque les listes contiendront des irrégularités qui ne peuvent être rectifiées, le bureau qui a reçu la liste réclamera des explications au bureau expéditeur, et ces explications seront fournies aussi promtement que possible.

En attendant, l'émission des mandats internes relativement aux indications de la liste entachées d'erreurs sera différée.

Article 16.

Aussitôt que la liste sera parvenue au bureau destinataire, ce bureau émettra des mandats de poste internes en faveur des bénéficiaires et en monnaie du pays de destination pour les montants portés à la liste, et transmettra ces mandats internes

sendelseskontoret en av de mottagne lister med en mottagelseskvittering skrevet paa listens bakside. Hvis en liste ikke maatte være kommen frem, skal det mottagende utvekslingskontor straks reklamere. I saadant fald skal det avsendende utvekslingskontor uopholdelig oversende til det mottagende utvekslingskontor en duplikat av listen, som behørig betegnes som saadan.

Artikel 15.

Listerne skal omhyggelig gjennemgaaes av det mottagende utvekslingskontor, som berigtiger dem, om der findes aabenbare feil i dem. Berigtigelserne skal meldes til det avsendende utvekslingskontor samtidig med angivelsen av kvitteringen for mottagelsen av vedkommende liste. Naar listene indeholder feil som ikke kan rettes, skal det kontor som har mottat listen kræve forklaringer hos det avsendende kontor, og disse forklaringer skal gives saa hurtig som mulig.

I mellemtiden skal man utsætte med utfærdigelse av indenrikske anvisninger vedkommende de anførsler i listen som er beheftet med feil.

Artikel 16.

Saasnart listen er kommen til bestemmelseskontoret, skal dette utfærdige indenrikske postanvisninger til fordel for mottagerne i bestemmelseslandets mynt for de beløp som er opført paa listen, og oversende disse indenrikske anvisninger

aux bénéficiaires ou aux bureaux payeurs en conformité des dispositions en vigueur dans le pays de destination.

Article 17.

S'il arrive quelque fois qu'une administration doit à l'autre pour le compte des mandats de poste plus de vingt mille mark, l'administration débitrice remettra au plus tôt à l'autre le montant approximatif de sa dette à titre d'acompte sur le compte trimestriel, dont traite l'article 19.

Article 18.

L'expéditeur d'un mandat peut obtenir un avis de payement de ce mandat, en acquittant d'avance, au profit exclusif de l'administration du pays d'origine, un droit fixe égal à celui qui est perçu dans ce pays pour les avis de réception des correspondances recommandées. Le même droit peut être appliqué aux demandes de renseignements sur le sort de mandats qui se produisent postérieurement au dépôt, si l'expéditeur n'a pas déjà acquitté la taxe spéciale pour obtenir un avis de payement.

Quant aux avis de payement des mandats il sera procédé comme suit:

1° Les listes des mandats devront porter l'annotation »A. P.«, placée dans une rubrique spéciale, en regard de l'enregistrement de tout mandat dont l'expéditeur demande un avis de payement.

2° Le bureau d'échange des-

til mottagerne eller til utbetalingskontorene overensstemmende med de i bestemmelseslandet gjældende forskrifter. 16 april. 11 mai.

Artikel 17.

Hvis det nogensinde skulde hænde at en poststyrelse skylder den anden paa postanvisningskontoen mere end tyve tusen mark, skal det postvæsen som skylder, saa hurtig som mulig, sende det andet det omtrentlige beløp av sin gjæld som avdrag paa kvartalsavregningen, hvorom der handles i artikel 19.

Artikel 18.

Avsenderen av en anvisning kan erholde et utbetalingsbevis for anvisningen ved at betale paa forhaand til udelukkende indtægt for postvæsenet i utgangslandet et fast gebyr likt det som opkræves i dette land for mottagelsesbevis for rekommanderte forsendelser. Det samme gebyr kan anvendes for efterspørsler angaaende en anvisning, naar efterspørslen fremsættes efter anvisningens indlevering og avsenderen ikke allerede har betalt det særskilte gebyr for utbetalingsbevis.

Med hensyn til utbetalingsbevis for postanvisninger gaaes frem paa følgende maate:

1° Anvisningslisterne skal i særskilt rubrik ha anførselen »A. P.« anbragt ret ut for indførslen av enhver anvisning, for hvilken avsenderen forlanger utbetalingsbevis.

2° Det mottagende utvekslings-

16 april.
11 mai.

tinataire, ayant émis un mandat interne, pour lequel un avis de payement est demandé, établira l'avis de payement, appliquera sur le mandat interne le timbre »A. P.« ou y écrira l'annotation très apparente »Avis de payement«, et indiquera sur la formule d'avis y afférente le numéro international du mandat correspondant.

3° Le bureau de destination, après avoir dûment rempli la formule, la renverra au bureau d'échange de son pays; ce bureau en rédigeant les listes des mandats pour le bureau d'échange correspondant, inscrira en bloc les avis de payement à remettre.

4° L'avis de payement sera établi sur une formule analogue au modèle B ci-annexé.

5° Lorsque postérieurement à l'émission d'un mandat et avant l'expiration du délai fixé pour l'admission des réclamations (art. 13 de cet arrangement), l'expéditeur demande un avis de payement de ce mandat, ledit avis est dressé par le bureau d'échange du pays d'origine qui le communique au bureau d'échange du pays de destination avec l'indication, sur la formule d'avis, des numéros de la liste et du mandat correspondant.

Article 19.

1° A l'expiration de chaque trimestre l'administration des

kontor skal, naar der utfærdiges indenriksk anvisning, som der forlanges utbetalingsbevis for, utfærdige utbetalingsbeviset, stemple den indenrikske anvisning »A. P.« eller paaskrive den meget iøinefaldende anførslen »Avis de payement«, og angi paa vedkommende blanket til utbetalingsbevis den tilsvarende anvisnings internationale nummer.

3° Det mottagende kontor skal efter behørig utfyldning av blanketten tilbakesende den til sit lands utvekslingskontor; dette kontor skal, idet det utskriver anvisningslisterne til det korresponderende utvekslingskontor, indføre en bloc de utbetalingsbevis som skal oversendes.

4° Utbetalingsbeviset skal utfærdiges paa en blanket lik vedlagte skema B.

5° Naar avsenderen efter en anvisnings utstedelse og før utløpet av den for reklamationer satte frist (art. 13 i nærværende overenskomst) begjærer et utbetalingsbevis for anvisningen, utfærdiges dette bevis av utgangslandets utvekslingskontor, som oversender det til utvekslingskontoret i bestemmelseslandet med angivelse paa bevisblanketten av listens og vedkommende anvisnings numer.

Artikel 19.

1° Ved utløpet av hvert kvartal skal den mexikanske post-

postes du Mexique fera un compte qui contiendra en particulier: les sommes totales des mandats délivrés, d'après les listes, pendant le trimestre dans les deux pays, les montants des taxes à allouer de part et d'autre en exécution de l'art. 5, les montants totaux des mandats de poste remboursées aux expéditeurs, les montants totaux des mandats dont le délai de validité est expiré pendant le trimestre et la balance qui en resulte.

2° Il sera transmis à l'administration des postes de la Norvège deux exemplaires de ce compte qui devra toujours être établi en monnaie allemande, et si la balance du compte s'établit à la charge de l'administration des postes mexicaines et en faveur de l'administration de Norvège, le payement en sera fait en monnaie allemande au moyen de traites payables à vue et tirées sur Berlin ou une autre place commercielle allemande. La traite sera transmise par l'administration des postes mexicaines en même temps que le compte. Si la balance s'établit en faveur de l'administration des postes mexicaines, l'administration des postes de Norvège l'acquittera en renvoyant au Mexique l'exemplaire accepté du compte, et le payement sera fait au moyen de traites payables à vue et tirées en monnaie allemande sur la ville de Mexico, D. F.

styrelse opsætte en avregning, som i det enkelte skal indeholde: totalsummene efter listerne av de i begge lande i løpet av kvartalet utstedte anvisninger, beløpene av de gebyrer som man i henhold til art. 5 gjensidig skal godtgjøre hinanden, totalbeløpene av de postanvisninger som er tilbakebetalt til avsenderne, totalbeløpene av de anvisninger, hvis gyldighetsfrist er utløpet i kvartalets løp, og den saldo som derav fremkommer som resultat. 16 april. 11 mai.

2° Til den norske poststyrelse skal der oversendes to eksemplarer av denne avregning som altid skal utfærdiges i tysk mynt, og betalingen av avregningens saldo skal, hvis den blir til debet for den mexikanske poststyrelse og til kredit for den norske poststyrelse, foregaa i tysk mynt ved hjælp av sigtveksler trukne paa Berlin eller et andet tysk handelssted. Vekslen skal oversendes av den mexikanske poststyrelse samtidig med avregningen. Hvis saldoen falder ut til kredit for den mexikanske poststyrelse, skal den norske poststyrelse avgjøre den, naar den tilbakesender til Mexico det vedtagne eksemplar av avregningen, og betalingen skal ske ved hjælp av sigtveksler i tysk mynt paa byen Mexico, D. F.

16 april. 11 mai.

3° Pour l'établissement du compte trimestriel il sera fait usage de formulaires analogues aux modèles C, D, E et F annexés à cet arrangement.

Article 20.

L'administration des postes de Norvège et l'administration des postes du Mexique seront l'une et l'autre autorisées à adopter des règles spéciales additionnelles de toute nature (si elles ne sont pas contraires aux dispositions de cet arrangement) pour plus grande sécurité contre fraude ou pour meilleure exécution du service en général.

Les deux administrations se donneront connaissance de toutes les règles additionelles de cette sorte.

Article 21.

Chaque administration est autorisée, dans des circonstances extraordinaires qui sont de nature à justifier la mesure, à suspendre temporairement le service des mandats de poste, d'une manière générale ou partielle, toutefois à condition d'en donner immédiatement avis à l'autre administration. S'il lui paraît nécessaire, cet avis doit être donné par télégraphe.

Article 22.

La correspondance entre les bureaux d'échange respectivement à la rectification des listes et celle concernant les communications et les comptes entre les deux administrations centrales devra être rédigée exclusivement en langue française.

3° Til kvartalsavregningen skal der brukes blanketter som skemaerne C, D, E og F, som vedlægges nærværende overenskomst.

Artikel 20.

Den norske poststyrelse og den mexikanske poststyrelse skal begge være berettiget til at fastsætte særskilte tillægsbestemmelser av enhver art (forsaavidt de ikke strider mot nærværende overenskomsts bestemmelser) til større sikkerhet mot bedrageri eller til bedre utførelse av tjenesten i almindelighet.

De to poststyrelser skal gi hinanden meddelelse om alle slike tillægsbestemmelser.

Artikel 21.

Hver poststyrelse har ret til, under usedvanlige omstændigheter som berettiger til en saadan forholdsregel, midlertidig at indstille postanvisningstjenesten, helt eller delvis, dog paa betingelse av at der derom gives øieblikkelig besked til den anden poststyrelse. Hvis det findes nødvendig, skal denne meddelelse gives telegrafisk.

Artikel 22.

Korrespondance mellem utvekslingskontorene angaaende berigtigelse av listerne og angaaende forbindelserne og avregningene mellem de to poststyrelser skal udelukkende foregaa i det franske sprog.

Article 23.

Cet arrangement sera mis en vigueur à la date où les deux administrations en auront convenu, d'un commun accord, et il restera en vigueur jusqu'à l'expiration de la période de six mois après la date à laquelle l'une des deux administrations contractantes aura notifié à l'autre son intention d'en faire cesser les effets.

Fait en double original et signé à Kristiania le 16 avril 1910 et à Mexico le 11 mai 1910.

La directeur générale des postes de Norvège:

Thb. Heyerdahl.

Ragnar Lundh.

Le directeur général des postes des Etats Unis Mexicains:

N. Dominguez.

Artikel 23. 16 april.

Nærværende overenskomst skal træde i kraft paa den dato som de to poststyrelser kommer overens om, og den skal være gjældende indtil utløpet av en tid av seks maaneder efter at den ene av de to poststyrelser har meddelt den anden sin hensigt at la den komme til ophør. 11 mai.

Utfærdiget in duplo og undertegnet i Kristiania den 16 april 1910 og i Mexico den 11 mai 1910.

Den norske poststyrelse:

Thb. Heyerdahl.

Ragnar Lundh.

Generalpostdirektøren i Mexicos forenede stater:

N. Dominguez.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av kjøbmand Johan Lange ved gavebrev av 23 oktober 1909 oprettede »Johan Christofer Langes og Hustru Anna Elisabeth Langes (født Meyer) Legat« og paa de for dette legat under 30 november 1909 utfærdigede statutter. 11 mai.

Den Norske Regjerings resolution*), hvorved i henhold til lov av 22 mai 1875 om adgang til at gi dramatiske og andre offentlige forestillinger m. v. meddeles stadfæstelse paa en av Tønsbergs formænd og repræsentanter under 10 december 1909 og 1 april 1910 fattet beslutning angaaende forandring i §§ 81 og 85 i de ved regjeringens resolution av 5 juli 1906 stadfæstede politivedtægter for nævnte kjøpstad. 12 mai.

Den Norske Regjerings resolution**), hvorved i henhold til lov av 22 mai 1875 angaaende adgang til at gi offent- 12 mai.

*) Bekjendtgj. 14 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 19, hvor beslutningen er indtat.

**) Bekjendtgj. 14 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 19, hvor vedtægten er indtat.

12 mai. lige forestillinger m. v. meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Vaale herred, Jarlsberg og Larviks amt, under 16 november 1909 og 11 april 1910 fattede beslutning til vedtægt for herredet angaaende adgang til at gi saadanne forestillinger m. v.

12 mai. **Den Norske Regjerings resolution** *), hvorved i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtægter for rikets herreder meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Akers herred, Akershus amt, under 7 april 1910 fattede beslutning angaaende forandring i og tillæg til de ved kongelig resolution av 6 mars 1893, jfr. kongelige resolutioner av 7 november 1898, 8 mars 1902 og 22 juni 1903, stadfæstede politivedtægter for herredet.

12 mai. **Den Norske Regjerings resolution** **), hvorved i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Lille-Elvedalens herred, Hedemarkens amt, under 4 april 1910 fattede beslutning til vedtægt for herredet angaaende salg av tobak til barn m. v.

12 mai. **Den Norske Regjerings resolution** **), hvorved den av Sandefjords bystyre i møte den 14 april 1910 fastsatte vedtægt for handel med brukte eller kasserte ting i Sandefjord stadfæstes i medhold av § 28, jfr. § 38, i lov om handelsnæring av 16 juli 1907 som gjældende indtil videre.

12 mai. **Den Norske Regjerings resolution** ***), hvorved i medhold av lov om fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 § 1 bestemmes, at der for Selsvandet i Sels herred, Kristians amt, i et tidsrum av 2 — to — aar fra denne resolutions datum at regne skal gjælde nærmere angivne fiskeriregler.

12 mai. **Den Norske Regjerings resolution** †), hvorved bestemmes:

I. — — — —

II. I henhold til § 55 i lov om havne- og ringevæsenet m. v. av 10 juli 1894 meddeles stadfæstelse som gjældende indtil videre paa den av Sons kommunestyre i møte den 28 januar 1910 vedtagne takst-regulativ for benyttelse av havnevæsenets brygge sammesteds.

---

*) Bekjendtgj. 14 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 19, hvor beslutningen er indtat.

**) Bekjendtgj. 14 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 19, hvor vedtægten er indtat.

***) Bekjendtgj. 14 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 19, hvor reglerne er indtat.

†) Bekjendtgj. 14 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 19, hvor regulativet er indtat.

Den Norske Regjerings resolution*), hvorved i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 § 9, jfr. §§ 67 og 69, meddeles approbation som gjældende indtil videre paa det av Arendals bystyre i møte den 15 januar 1909 vedtagne reglement for brandsynet i Arendal. 12 mai.

Den Norske Regjerings resolution**), hvorved i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 §§ 19, 67 og 69 bestemmes: 12 mai.

1. Det av Arendals bystyre i møte den 15 januar 1909 vedtagne reglement og takst for feiervæsenet sammesteds approberes som gjældende indtil videre.
2. Det ved høieste resolution av 30 januar 1878, jfr. høieste resolution av 12 februar 1897, approberte reglement og takst for feiervæsenet i Arendal ophæves.

Den Norske Regjerings resolution, hvorved nedenstaaende i henhold til lov av 25 februar 1899 om overformynderiet i Kristiania m. v., jfr. lov av 22 mai 1908, nr. 2, §§ 2, 5, 7 og 8, forandringer i og tillæg til det ved kongelig resolution av 9 november 1901 fastsatte reglement for Kristiania overformynderi bifaldes: 12 mai.

§ 5. Obligationer, gjældsbrev, aktiebrev og andre værdipapirer, tilhørende de under overformynderiet bestyrte midler, blir, forsaavidt de ikke er utstedt eller transportert til overformynderiet selv eller dets fællesmasse, eller av rette vedkommende ved paategning er stillet til overformynderiets disposition, at forsyne med paategning om, at de ikke kan disponeres uten overformynderiets samtykke (prohibitivpaategning).

Saadan paategning og enhver senere paategning, hvorved der foretages nogen disposition over vedkommende dokument, skal være underskrevet av de valgte overformyndere eller i forfaldstilfælde av en av disse sammen med formanden. Forsaavidt angaar kontrabøker med banker behøves dog kun formandens underskrift. Paategninger, hvorved kvitteringer for indbetalinger meddeles, skal tillike være parafert av bokholder og kasserer.

§ 6. Formanden er bemyndiget til at anvise paa og kvittere for uttagelsen av overformynderiets i banker indestaaende midler. Kvitteringene skal være parafert av bokholder og kasserer.

---

*) Bekjendtgj. 14 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 19, hvor reglementet er indtat.

**) Bekjendtgj. 14 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 19, hvor reglementet og taksten er indtat.

12 mai. Utbetalinger av overformynderiets kasse anvises av formanden. Forinden nogen ind- eller utbetaling finder sted, skal beløpet være bokført paa bokholderiets kassakonto og kvitteringen eller bilaget bære bokholderens paategning. Ved kontortidens utløp skal det av bokholderen og kassereren daglig paasees, at kasseboken stemmer med bokholderiets kassakonto.

§ 7. At kassebeholdningen stemmer med kassebokens utvisende bør efter kontortidens utløp daglig paasees av formanden eller fuldmægtigen, og kassebeholdningens beløp med underskrift noteres i en dertil indrettet bok, der gjennemgaaes av den daglig fungerende revisor.

Hvad kassebeholdningen maatte overstige kr. 3000,00 bør som regel inden kontortidens utløp indsættes i bank.

§ 9. Til fyldestgjørelse av det de valgte overformyndere ved lov av 25 februar 1899 § 2 paahvilende tilsyn med formandens forvaltning bør de til ubestemte tider foreta eftersyn av regnskapsbøkerne, mindst én gang hver maaned revidere kassebeholdningen og mindst én gang aarlig efterse, at fællesmassens værdipapirer er tilstede. Derhos bør de mindst én gang hver maaned gjennemgaa revisorens notatprotokol og derom gi denne paategning. Om den stedfundne revision, eftersyn og gjennemgaaelse gjøres tilførsel i forhandlingsprotokollen.

Forsaavidt de valgte overformyndere skulde forefinde misligheter ved forvaltningen eller anse forandringer ved samme paakrævet, som formanden ikke er villig til at gjennemføre eller søke gjennemført, har de derom at avgi indberetning til magistraten.

§ 10. De under fællesforvaltning hørende midler kan i den utstrækning, hvori det ansees ønskelig av hensyn til en let realisation, anbringes:

a. ved indskud i Norges Bank, i autorisert sparebank eller i andre bankindretninger i Kristiania, som magistraten i forening med det samlede overformynderi bestemmer,
b. i obligationer, utstedte av den Norske Stat, av Norges Hypothekbank, av norske kommuner eller av kreditforeninger, hvis statutter er stadfæstet av Kongen eller den, han dertil bemyndiger;
c. i aktier i Norges Bank.

§ 11. Fællesmassens midler blir at utbetale, naar grunden til overformynderiets forvaltning ophører.

Overformynderiet er berettiget til, naar øieblikkelig utbetaling vilde falde ubeleilig, at beholde beløp av mindst 1000 kroner i tre maaneder og mindst 10 000 kroner i seks maaneder, efterat ophørsgrunden er blit overformynderiet bekjendt.

For utbetaling ifølge beslutning, fattet i henhold til lov av 28 september 1857 § 14, litr. f. regnes fristen fra beslutningen eller i tilfælde fra overøvrighetens avgjørelse.

§ 13. Overformynderiet kan med samtykke av magistraten og det samlede overformynderi for hvert enkelt tilfælde overta til bestyrelse og i tilfælde inddra under fællesforvaltning andre midler end de, som overformynderiet efter lovgivningen pligter at forvalte, naar forvaltningen er beregnet paa længere varighet (saaledes paa en persons levetid), og vedkommende midler enten er uten personlig eier eller eies av en institution, som virker i almennyttig øiemed, eller eieren enten paa bindende maate er berøvet dispositionsretten over midlerne eller selv overlater dem til overformynderiet til forvaltning med erklæring om ikke at ville forføie over dem uten overformynderiets samtykke, testamentariske forføininger dog undtat. Uttages midler som sidstnævnte av overformynderiet i strid med vedtat erklæring, skal overformynderiet være berettiget til en utbetalingsfrist av indtil 2 aar, hvis midlerne er indtat i fællesmassen. 12 mai.

De midler, som saaledes er overtat til bestyrelse av overformynderiet, indføres i den store rulle og blir med hensyn til forvaltning, regnskapsavlæggelse og revision at behandle som umyndiges midler.

Endelig skal overformynderi-revisionen, som for hvert enkelt tilfælde meddeles underretning av magistraten, over de her omhandlede midler føre en særskilt fortegnelse.

Den Norske Regjerings resolution, hvorved bestemmes: 12 mai.

I. Stortingets beslutning[1]) av 13 april 1910 om bevilgning til statskontrol med skibes sjødygtighet for budgetterminen 1910—11 samt om ny tarif for salærer og gebyrer for skibsbesigtelser m. v. befales tat tilfølge.

[1]) Se St. prp. nr. 1, hovedpost VII, utgifter kap. 7, tit. 1, indtægter kap. 1, tit. 7. Indst. S. nr. 99, St.tid. side 779—787.
Beslutningen er saalydende:

Tarif for salærer og gebyrer for skibsbesigtelser m. v.

A.

I. *For besigtelse av registreringspligtige passagerskibe, drevet saavel ved damp som ved andet maskineri:*

a. For besigtelse av skrog etc:

Aarlige besigtelser, pr. reg.-ton	kr.	0,15
Over 750 reg.-ton, pr. overskytende ton	»	0,10
Minimum: For skibe under 40 ton	»	10,00
For skibe fra og med 40, men under 100 ton	»	15,00
For skibe fra og med 100 ton	»	20,00
Maksimum	»	135,00

Besigtelse efter hovedreparation:

Pr. reg.ton	»	0,10
Minimum	»	15,00
Maksimum	»	90,00

12 mai. II. Forannævnte av Stortinget den 13 april 1910 vedtagne tarif for salærer og gebyrer for skibsbesigtelser m. v. bestemmes at skulle træde i kraft fra og med 1 juli 1910.

12 mai. **Den Norske Regjerings resolution**, hvorved det i henhold til § 1 i lov om brandvæsenet av 15 august 1908 bestemmes, at brandstyret for Nergaardens brandkommune i Aamli herred, Nedenes amt, indtil videre skal bestaa av brandchefen og 2 av brandrepræsentantskapet for 3 aar valgte mænd.

---

b. For besigtelse av maskineri, kjeler etc.:

Aarlige besigtelser pr. h.-k.	kr.	0,65
Minimum: For maskiner under 10 h.-k.	»	10,00
For maskiner fra og med 10, men under 20 h.-k.	»	15,00
For maskiner fra og med 20, men under 30 h.-k.	»	20,00
Maksimum	»	90,00
Besigtelse efter hovedreparation:		
For maskineri pr. h.-k.	»	0,30
Minimum	»	10,00
Maksimum	»	36,00
For kjeler pr. h.-k.	»	0,30
Minimum	»	10,00
Maksimum	»	36,00
For maskineri, kjeler etc. pr. h.-k.	»	0,50
Minimum	»	10,00
Maksimum	»	60,00

c. For besigtelse efter mindre reparationer eller specielle eftersyn:

Pr. visit	»	10,00

II. *For aarlig besigtelse av passagerskibe under registreringspligtig størrelse paa saavel skrog som maskineri og kjeler etc.:*

For skibe indtil 10 ton	»	10,00
For skibe fra og med 10, men under 25 ton	»	15,00

III. *For utstedelse av certifikat for passagerskibe:*

For skibe under registreringspligtig størrelse	»	2,50
For skibe av registreringspligtig størrelse, men under 200 reg.-ton br.	»	5,00
For skibe fra og med 200, men under 1000 reg.-ton br.	»	10,00
For skibe fra og med 1000 reg.-ton br.	»	15,00
For utfærdigelse av gjenpart av passagercertifikat	»	2,50

B.

I. *For besigtelse av registreringspligtige skibe uten passagercertifikat:*

a. For besigtelse av skrog etc.:

Periodisk ombesigtelse av staal- og jernskibe pr. reg.-ton	kr.	0,15
Minimum: For skibe under 100 ton	»	15,00
For skibe fra og med 100 ton, men under 200 ton	»	30,00
Maksimum	»	125,00

Den Norske Regjerings resolution, hvorved det i hen- 12 mai.
hold til § 1 i lov om brandvæsenet av 15 august 1908 bestemmes, at brandstyret for bergstaden Røros indtil videre skal bestaa av politiassistenten, brandchefen og et av brandrepræsentantskapet valgt medlem.

Den Norske Regjerings resolution, hvorved meddeles 12 mai.
stadfæstelse paa de i generalforsamling den 6 april 1910 vedtagne nye love for livsforsikrings-selskapet »Brage«, som trædende istedenfor selskapets ældre ved kongelig resolution av 12 mai 1888 med flere senere resolutioner stadfæstede love.

Periodisk ombesigtelse av træskibe pr. reg.-ton .	kr.	0,10
Minimum: For skibe under 100 reg.-ton	»	10,00
For skibe fra og med 100 ton, men under 200 ton	»	20,00
Maksimum	»	100,00
Bundbesigtelse eller anden partiel besigtelse av staal-, jern- eller træskibe pr. reg.-ton . . .	»	0,05
Minimum	»	10,00
Maksimum	»	30,00
For besigtelse efter hovedreparation betales de under A. I. a. bestemte satser.		
b. For besigtelse av maskineri, kjeler etc.:		
Periodisk ombesigtelse pr. h.-k.	»	0,65
Minimum: For maskiner under 10 h.-k.	»	10,00
For maskiner fra og med 10, men under 20 h.-k.	»	15,00
For maskiner fra og med 20, men under 30 h.-k.	»	20,00
Maksimum	»	90,00
For besigtelse efter hovedreparation betales de under A. I. b. bestemte satser.		
Besigtelse av donkeykjeler med maskineri etc. eller andet maskineri med winch etc. paa seilskibe	»	15,00
Besigtelse efter hovedreparation av donkeykjeler med maskineri etc.	»	10,00
c. For besigtelse efter mindre reparationer eller for specielle eftersyn pr. visit	»	10,00
d. For besigtelse av indredning, utrustning etc.:		
For skibe under 100 ton	»	5,00
For skibe fra og med 100 ton, men under 300 ton	»	10,00
—»— 300 » —»— 600 »	»	15,00
—»— 600 » —»— 1000 »	»	20,00
—»— 1000 » —»— 2000 »	»	25,00
—»— 2000 » og derover . . .	»	30,00
II. *For utstedelse av fartscertifikat:*		
For skibe under 100 ton	»	2,50
For skibe fra og med 100 ton, men under 500 ton . .	»	5,00
—»— 500 » —»— 1000 » . .	»	10,00
—»— 1000 » og derover	»	15,00
For utfærdigelse av gjenpart av fartscertifikat	»	2,50

12 mai. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av toldbetjent Carl Christian Just og hustru Lovise Just ved testamente av 20 juli 1898 oprettede »Toldbetjent C. C. Just og Hustru Lovise Justs Legat for værdig trængende i Kristiania By« og paa de for dette legat under 31 mars 1910 utfærdigede statutter.

12 mai. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av skibsreder Hans Pettersen og hustru Anna Pettersen, født Knutzen, ved gjensidig testamente av 13 februar 1905 oprettede »Fru Anna Pettersens Legat« til bedste for

---

C.

For paasætning av lastemerke:

	Klassifiserte skibe.	Uklassifiserte skibe.
For skibe under 300 ton . .	kr. 19,00 (£ 1. 1. 0)	kr. 38,00 (£ 2. 2. 0)
For skibe fra og med 300 ton, men under 1000 ton . .	» 38,00 (- 2. 2. 0)	- 57,00 (- 3. 3. 0)
For skibe fra og med 1000 ton, men under 2000 ton . .	» 57,00 (- 3. 3. 0)	- 95,00 (- 5. 5. 0)
For skibe fra og med 2000 ton, men under 3000 ton . .	» 76,00 (- 4. 4. 0)	- 114,00 (- 6. 6. 0)
For skibe fra og med 3000 ton, men under 4000 ton . .	» 95,00 (- 5. 5. 0)	- 152,00 (- 8. 8. 0)
For skibe fra og med 4000 ton og derover	» 114,00 (- 6. 6. 0)	- 190,00 (- 10. 10. 0)
For utfærdigelse av gjenpart av fribordcertifikat		kr. 2,50

Utføres paasætningen av lastemerke paa andet sted end det, hvor opmaaling og beregning har fundet sted, erlægges et tillæg til ovennævnte gebyr av kr. 19,00 (£ 1. 1. 0). Saafremt lastemerket beregnes og paasættes av en klassifikations-institution, erlægges gebyret direkte til denne i henhold til sjødygtighetsloven § 14, 2det led.

D.

I. *For approbation av tegninger av skibe (under 100 reg.-ton brutto).*

a. Bygnings- og indredningstegninger av skrog:

For fartøier under 25 ton	kr. 10,00
» — fra og med 25 ton, men under 40 ton .	» 15,00
» — » - » 40 » til og med 100 ton .	» 20,00

b. Kjeltegninger:

For kjel med heteflate under 10 m.²	» 10,00
» — » — fra og med 10 m.², men under 20 m.²	» 15,00
» — » — fra og med 20 m.², men under 50 m.²	» 20,00
» — » — fra og med 50 m.² til og med 100 m.²	» 25,00

c. Tegninger av motorbaater med indredning:

For fartøier under 30 fots længde mellem perpendikulærerne	» 10,00
» — fra og med 30 fot, men under 50 fots længde mellem perpendikulærerne . .	» 15,00

a. fattige i Hvitsten, 12 mai.
b. værdige trængende damer i Vestby,
c. trængende ugifte damer i Kristiania

og paa de for dette legat utfærdigede statutter.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa 12 mai. det av sanitetsmajor Jørgen Magnus Grønn ved gavebrev av 29 oktober 1909 oprettede »Jens Petter Høegh Grønn og Hustru Karen Dorthea, født Samuelsens Legat« til opbjælp av næringsveiene i Seljords prestegjeld og paa de for dette legat under 18 april 1910 utfærdigede statutter.

For fartøier fra og med 50 fot, men under 80 fots længde mellem perpendikulærerne . .	kr.	20,00
» — fra og med 80 fot til og med 100 fots længde mellem perpendikulærerne . . .	»	25,00
d. Tegninger av mindre detaljer av skrog eller maskineri	»	10,00

II. *For tilsyn med nybygning aa skibe (under 100 reg.-ton brutto), hvis tegninger er approbert av Sjøfartskontoret:*

For fartøier under 25 reg.-ton	»	20,00
» — fra og med 25, men under 40 ton . .	»	30,00
» — » - » 40 » — 60 » . . .	»	40,00
» — » - » 60 til og med 100 » . .	»	50,00

E.

For besigtelse med paafølgende kjendelse for, hvilke arbeider maa utføres ved en hovedreparation eller ombygning av ældre skibe betales det samme gebyr, som under litr. A er fastsat for besigtelse efter hovedreparation.

F.

For eftersyn med emigrantskibe før avgang.

For skibe under 5000 reg.-ton	kr.	18,00
» — over 5000 —	»	24,00

Dette gebyr betales direkte til besigtelses-kommissionen.

G.

For specielle besigtelser, hvorpaa foranstaaende satser ikke maatte passe, kan Sjøfartskontoret fastsætte gebyret under hensyntagen til besigtelsens art og omfang.

H.

Reiseutgifter erstattes av rederiet,

1. naar besigtelse eller eftersyn utføres i utlandet paa vedkommende reders anmodning. I dette tilfælde sker betalingen direkte til vedkommende besigtelsesmand efter en av Sjøfartskontoret godkjendt beregningsmaate;
2. naar en begjært besigtelse ikke kan utføres ved besigtelsesmandens ankomst paa grund av aarsaker, som ikke kan lægges denne tillast;
3. naar reisen er foretat for at føre tilsyn med bygning av skib, samt naar den er foretat i anledning av besigtelse til avgivelse av kjendelse for, hvad der skal kræves ved en reparation eller ombygning;

13 mai. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Larviks vergeraad, hvori departementet uttaler, at det antar, at der intet er iveien for, at vergeraadet fatter beslutning om anbringelse i skolehjem av en snart 16 aar gammel pike og derefter lar beslutningens fuldbyrdelse utstaa nogen tid, f. eks. 3 à 4 maaneder, for at prøve, om piken skikker sig vel. Opfører hun sig godt, kan vergeraadet omgjøre sin beslutning. I motsat fald blir beslutningen at iverksætte.

13 mai. **Regler** *) for jagt og fangst i Lunners bygde-almenning, Kristians amt, approbert av Landbruksdepartementet den 13 mai 1910.

20 mai. Nr. 1. **Lov** **) [1]) indeholdende forandringer i lov om ordningen av retsforholdene vedkommende statens høifjeldsgrund m. v. av 8 august 1908.

---

4. naar reisen er foretat av en besigtelses-institution i anledning av paasætning av lastemerke. I dette tilfælde sker betalingen direkte til vedkommende besigtelses-institution efter den av denne anvendte beregningsmaate.

Drægtigheten, hvorefter salær i henhold til anførte bestemmelser opkræves, er for et seilskib det indbrændte tontal og for et dampskib brutto-tontallet.

Ved salærberegninger for maskinbesigtelser for skibe med dampmotorer skal salæret fastsættes efter den nominelle hestekraft N., der for en almindelig to-cylinders eller tre-cylinders ekspansionsmaskine beregnes efter formlen

$$N = \frac{\sqrt[3]{P}\left(D^2\sqrt[3]{S} + 3\,H\right)}{540},$$

hvor D = lavtrykcylinderens diameter i tommer, S = slagets længde i tommer, H = heteflaten i kvadratfot, P = sikkerhetsventil-trykket i pund pr. kvadrattomme. Heteflaten H indbefatter røroverflaten, fyrgangen og ildkasserne ned til i høide med ristflaten samt de bakre rørplater. Naar forcert (kunstig øket) træk anvendes, sættes 3,75 H istedenfor 3 H.

Ved salærberegninger for besigtelse av andet maskineri skal salæret fastsættes efter den effektiv bremsede hestekraft, der beregnes efter formlen

$$^2) \; Ne = \frac{2 \cdot \pi \cdot r \cdot n \cdot p}{75 \cdot 60},$$

hvor r = bremseskivens radius i meter (inklusive taugets radius), n = motorens omdreiningsantal, p = effektiv bremsevegt i kg.

---

*) Bekjendtgj. 21 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 20, hvor reglerne er indtat.

**) Bekjendtgj. 21 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 20.

[1]) Se Ot. prp. nr. 29. Indst. O. nr. 19. St.tid. forh. i Ot. side 18—21; i Lt. 14—23.

[2]) Ne vil findes angit i det fra forhandleren leverte certifikat.

I.

20 mai.
Nr. 1.

Efternævnte bestemmelser i lov om ordningen av retsforholdene vedkommende statens høifjeldsgrund m. v. av 8 august 1908 skal herefter lyde saaledes:

§ 1. Til ordning av retsforholdene mellem staten og andre vedkommende høifjelds- og almenningsgrund kan Kongen nedsætte en kommission, bestaaende av fem medlemmer med tre varamænd, hvorav to medlemmer med en varamand skal være i besiddelse av de for dommere foreskrevne egenskaper. Av disse to medlemmer skal en være kommissionens formand, den anden dens næstformand. Av de øvrige medlemmer bør de to med en varamand saavidt mulig ha kjendskap til høifjeldsforhold. Kommissionens femte medlem med en varamand kan beskikkes særskilt for hvert enkelt nærmere bestemt distrikt, inden hvilket kommissionens virksomhet falder, og bør være kjendt med forholdene inden dette distrikt.

Hvis det findes nødvendig, kan der samtidig nedsættes flere saadanne kommissioner.

Kommissionens medlemmer og varamændene, naar disse første gang tiltræder kommissionen, avlægger den for dommere foreskrevne ed, forsaavidt de ikke tidligere har avlagt dommered eller ed som skjøns- og meddomsmand.

§ 6. Hvis nogen av kommissionens medlemmer faar varig forfald eller av anden grund maa fratræde kommissionen, bør dennes øvrige medlemmer tilkalde varamanden i den fratraadtes sted.

Indtil varamanden kan tiltræde kommissionen, kan grænseopgangsforretninger i henhold til § 3 og andre retsmøter til foretagelse av aastedsbefaring, vidneførsel eller andre rettergangsskridt avholdes og paabegyndte forretninger fortsættes, naar mindst tre medlemmer er tilstede, deriblandt formanden eller næstformanden.

Naar kommissionen ikke er samlet, kan formanden eller i dennes forfald næstformanden under tilkaldelse av to retsvidner avholde retsmøte til fremlæggelse av indlæg og skriftlige bevisligheter. Protokoltilførsel kan finde sted i den utstrækning, hvori dette i almindelighet er tillatt.

I retsmøter, som avholdes, uten at alle kommissionens medlemmer er tilstede, kan der alene træffes de avgjørelser, som er nødvendige for procesledelsen eller haandhævelse av rettergangspolitiet. I tilfælde av stemmelikhet gjør formandens stemme utslaget. Avgjørelser av procesledende art kan omgjøres av den samlede kommission.

II.

Denne lov træder i kraft straks.

20 mai. Nr. 2. **Lov***)[1]) om henlæggelse av det i henhold til § 16 i lov av 24 juli 1894 om brændevins salg og utskjænkning stiftede fond til det av Stortinget bevilgede fond for invalide- og alderdomsforsikring.

Det ifølge § 16 i lov av 24 juli 1894 om brændevins salg og utskjænkning stiftede fond saavelsom de sammesteds omhandlede indtægter (jfr. lov av 13 december 1900 indeholdende tillæg til nævnte lov), som for fremtiden maatte tilfalde statskassen, blir indtil utgangen av aaret 1920 at overføre til det av Stortinget bevilgede fond for invalide- og alderdomsforsikring.

Dette fonds midler blir indtil videre at forvalte og gjøre frugtbringende efter Kongens nærmere bestemmelse.[2])

20 mai. **Den Norske Regjerings resolution****), hvorved i henhold til § 4 i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa Hamars bystyres beslutning av 5 april 1910 om tillæg til § 14, første punktum, i byens almindelige sundhetsforskrifter, approbert ved kongelige resolutioner av 6 mars 1885, 23 juli 1902 og 1 august 1903.

20 mai. **Den Norske Regjerings resolution****), hvorved i henhold til § 4 i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa Aalesunds bystyres beslutning av 28 januar 1910 om tillæg til byens sundhetsforskrifter, approbert ved kongelige resolutioner av 3 juni og 8 november 1893, 2 november 1904 og 1 februar 1910.

20 mai. **Den Norske Regjerings resolution*****), hvorved bestemmes:

I. I henhold til § 4 i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av kommunestyret for ladestedet Aasgaardstrand under 2 december 1908 og 30 december 1909 fattede beslutning om nye almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvæsenet inden ladestedet.

II. De ved kongelig resolution av 10 juli 1862 approberte sundhetsforskrifter for ladestedet ophæves fra den tid, ovennævnte forskrifter træder i kraft.

---

*) Bekjendtgj. 21 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 20.
**) Bekjendtgj. 21 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 20, hvor tillægget er indtat.
***) Bekjendtgj. 21 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 20, hvor forskriftene er indtat.

[1]) Se Dok. nr. 14. Indst. O. nr. 4. St.tid. forh. i Ot. side 16—18, i Lt. 13—14.
[2]) Kgl. res. 30 septbr. 1899 (jfr. kgl. res. 19 april 1899).

Den Norske Regjerings resolution*), hvorved den av Kongsbergs bystyre i møte den 29 april d. a. besluttede vedtægt for natarbeide i bakerier i Kongsberg stadfæstes i henhold til lov av 24 april 1906. 20 mai.

Den Norske Regjerings resolution**), hvorved i medhold av lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 44 bestemmes, at fredningstiden for hare, tiur, røi, aarhane, aarhøne, jerpe, rype og rugde inden Søndre Lands, Nordre Lands, Snertingdalens og Biri herreder, Kristians amt, utvides til at omfatte dagene fra og med 25 august til og med 14 september. 20 mai.

Denne bestemmelse gjælder indtil videre — dog ikke længer end til utgangen av aaret 1913.

Den Norske Regjerings resolution**), hvorved i medhold av lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 44 bestemmes, at den i samme lovs § 13 for tiur og aarhane bestemte jagttid om vaaren (15 mai—31 mai) for Lister og Mandals amts vedkommende forandres til tiden fra og med 10 til og med 26 mai. 20 mai.

Denne resolution, der træder i kraft 1 januar 1911, gjælder indtil videre — dog ikke længer end til utgangen av aaret 1915.

Den Norske Regjerings resolution, hvorved bestemmes, at post I i den kongelige resolution av 3 oktober 1908 — angaaende utredelse av løn til hjælpepresten i Tranøy prestegjeld i Tromsø stift — forandres derhen, at hjælpepresten tillægges et aarlig lønsbidrag av sognepresten paa kr. 1600,00 foruten det av Sørreisa herredsstyre bevilgede bidrag paa kr. 400,00 aarlig, hvilke beløp blir at utbetale med en fjerdedel hvert kvartal. 20 mai.

Den Norske Regjerings resolution, hvorved det i henhold til § 1 i lov om brandvæsenet av 15 august 1908 bestemmes, at brandstyret for Tønsets brand- og bygningskommune indtil videre skal bestaa av brandchefen og 2 medlemmer, hvilke sidste vælges av bygningsrepræsentantskapet for 3 aar. 20 mai.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til amtmanden i Nordre Trondhjems amt, hvori departementet paa foranledning meddeler, at departementet antar, at der ikke er adgang til at bevilge bidrag av amtsskolekassen til opførelse 20 mai.

*) Bekjendtgj. 21 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 20, hvor vedtægten er indtat.

**) Bekjendtgj. 21 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 20.

20 mai. av hovedbygning paa en klokkergaard, selvom klokkergaarden efter landsskolelovens § 24, 2 gjør tjeneste som lovbefalt lærerjord for kommunen, kfr. departementets i Lovtidenden indtagne skrivelse av 8 november 1906.

21 mai. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Romsdals amt, hvorved i medhold av lov om jordmødre av 19 december 1898 § 7 bestemmes:

At Øyralandets, Auste- og Kilsfjordens samt Dalsfjordens jordmordistrikter av Voldens herred i Romsdals amt omreguleres til følgende 4 distrikter:

1. Øyralandets distrikt, omfattende gaards-nr. 1 til og med 31.
2. Austefjordens distrikt, omfattende gaards-nr. 32 til og med 85.
3. Kilsfjordens distrikt, omfattende gaards-nr. 86 til og med 116.
4. Dalsfjordens distrikt, omfattende gaards-nr. 117 til og med 167.

Delingen træder i kraft fra den tid, amtmanden bestemmer.

23 mai. **Skrivelse** fra Handelsdepartementet til amtmanden i Nordlands amt i anledning av en forespørsel fra Brønnøy, Flakstads og Dverbergs overformynderier om, hvorledes der skal forholdes med hensyn til regnskapsavlæggelsen for de midler, hvormed overformynderiet faar befatning i henhold til lov om ulykkesforsikring for fiskere av 8 august 1908 § 7.

Departementet henholder sig til en indhentet uttalelse fra Justisdepartementet i skrivelse av 30 mars d. a., hvori antages, at de heromhandlede midler, naar de tilhører myndige personer, ikke skal indføres i overformynderiets ruller, at der ikke paahviler overformynderiet regnskapspligt med hensyn til midlerne, og at der paa formyndertingene ikke skal anstilles eksamination med hensyn til midlernes forvaltning. Hvis overformynderiet paatar sig at opbevare vedkommende bankbøker, bør det føre en fortegnelse over bøkerne.

25 mai. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Engebret Jensen Berger ved testamente av 29 mai 1907 oprettede »Engebret Jensen Bergers Skogfond« for Øvre Rendalens herred og paa de for dette fond under 26 februar 1910 utfærdigede statutter.

25 mai. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Even Sørensen Herberg ved testamente av 11 juli 1907 oprettede »Even Sørensen Herbergs Legat til Fordel for trængende Arbeidere i Nordre-Fron« og paa de for dette legat under 8 mars 1910 utfærdigede statutter.

25 mai. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Søndre Trondhjems amt, hvori angaaende spørsmaalet om længste

tid for et reisepas's varighet uttaler, at der herom, saavidt vites, savnes internationale regler, likesom der ikke er utfærdiget almindelige forskrifter derom for de norske myndigheter, som utfærdiger pas. I kommentar til konsulationsinstruktionens § 57 er uttalt, at konsuler i almindelighet ikke bør utstede pas længer end for ett aar. Departementet antar, at der bør forholdes paa samme maate, naar der undtagelsesvis blir spørsmaal om at utstede politipas til andre end norske statsborgere eller personer med norsk indfødsret, mens der for disses vedkommende ikke antages at være noget til hinder for, at passet gjøres gjældende for længer tid, dog som regel ikke over 3 aar. 25 mai.

Lov*)[1]) om forandring i § 2, 2det punktum, i lov om statsøkonomisk eksamen ved Universitetet av 9 oktober 1905. 27 mai. Nr. 1.

Lov om statsøkonomisk eksamen ved Universitetet av 9 oktober 1905 § 2, 2det punktum skal herefter lyde saaledes:

»Under hvilke betingelser de, der uten artium har bestaat avgangseksamen ved Norges landbrukshøiskole, ved handelsskoler og tekniske skoler samt ved Sjøkrigsskolens nederste avdeling, skal ha adgang til at underkaste sig statsøkonomisk eksamen, bestemmes av Kongen«.

Lov*)[2]) om forandring i lovgivningen om medicinalavgiften i Nordlands og Tromsø amter. 27 mai. Nr. 2.

Fra 1 juli 1910 og indtil videre — dog ikke længer end i 5 aar — skal følgende paragraffer i lov av 12 mai 1866 (jfr. lov av 4 juli 1884 nr. 1) angaaende medicinalavgift til Nordlands og Tromsø amtskommuner lyde saaledes:

§ 1. Av fiskevarer, som fra Nordlands og Tromsø amter utføres til utlandet eller indenriks sted utenfor nævnte amter, skal erlægges følgende avgift:

Av hvert	100	kg.	tørret fisk	kr. 0,24
»	100	»	» klipfisk	- 0,18
»	100	stk.	torsk	- 0,13
»	100	kg.	saltet fisk	- 0,08
»	100	»	fersk eller frosset fisk og sild (laks undtat)	- 0,06
»	100	»	fersk laks	- 0,50
»	100	»	saltet eller røket laks	- 1,00
»	100	»	fersk eller frossen rogn	- 0,06

*) Bekjendtgj. 28 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 21.

[1]) Se Ot. prp. nr. 2. Indst. O. nr. 38. St.tid. forh. i Ot. side 166—170; i Lt. 23.

[2]) Se Ot. prp. nr. 27. Indst. O. nr. 15. St.tid. forh. i Ot. side 22; i Lt. 23.

27 mai. Av hver tønde lever . . . . . kr. 0,20
Nr. 2. » » » tran . . . . . - 0,40
» » » upresset tran-grakse . . . . . - 0,07
» » » rogn (saltet) . . . . . - 0,15
» » » sild . . . . . - 0,10
» hvert 100 kg. sildemel og fórmel av tran-grakse . - 0,05

Fiskevarer og andre produkter, som hjembringes fra fangst i ubebodde polaregne eller av hvilke avgift er betalt til Finmarkens medicinalfond, er fritat for avgift.

Avgiften erlægges baade ved sjøværts utførsel og ved landværts utførsel med jernbane.

§ 6. Enhver fartøiører, der til noget toldsted i riket fra kjøpstad eller landdistrikt nordenfor Bergen indfører fiskevarer har at avgi en paa tro og love efter nedenstaaende formular in duplo avfattet angivelse, som indeholder forklaring, om varerne er tilveiebragt ved fangst i polaregnene, om de er producert i eller utenfor Tromsø stift og i første fald, inden hvilket medicinalfonds distrikt. Fartøiføreren kan efter eget valg angi klipfisk efter tal eller vegt. Angives vegten, regnes 90 kilogram lik med 100.

Naar varerne agtes utført landværts med jernbane, skal de angives til utførsel paa den maate, som i lov om toldvæsenet av 20 september 1845 er bestemt for varer, som utføres sjøværts.

27 mai. **Lov***)[1]) om forlænget gyldighet av lov av 9 juni
Nr. 3. 1905 indeholdende forandringer i lovgivningen om medicinalavgift i Finmarken.

Lov av 9 juni 1905 indeholdende forandring i lovgivningen om medicinalavgift i Finmarken blir gjældende utover 9 juni 1910 indtil videre, dog ikke længer end til 9 juni 1915.

Denne lov træder i kraft straks.

27 mai. **Lov***)[2]) indeholdende tillæg til og forandringer i
Nr. 4. lov om metrisk maal og vegt av 22 mai 1875.

§§ 8, 14, 16, 18, 24, 25, 32 og 34 i lov om metrisk maal og vegt av 22 mai 1875 skal herefter lyde saaledes:

§ 8. I. Enheten for vegten skal være kilogrammet. Kilogrammet deles i 10 hektogram, hektogrammet i 100 gram, grammet i 10 decigram, decigrammet i 10 centigram og centigrammet i 10 milligram.

---

*) Bekjendtgj. 28 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 21.

[1]) Se Ot. prp. nr. 26. Indst. O. nr. 14. St.tid. forh. i Ot. side 22; i Lt. 23.

[2]) Se Ot. prp. nr. 31. Indst. O. nr. 26. St.tid. forh. i Ot. side 164—166; i Lt. 23—24.

Følgelig er 1 kilogram = 10 hektogram = 1000 gram, og 27 mai.
1 gram = 10 decigram = 100 centigram = 1000 milligram. Nr. 4.
1000 kilogram skal kaldes en ton.

II. »Metrisk karat« skal være betegnelsen for en særegen metrisk vegtenhet paa 200 milligram, udelukkende bestemt til bruk ved værdi-ansættelser samt ved kjøp og salg av fine perler, diamanter og andre ædelstener.

Multipla og decimale underavdelinger av den metriske karat skal være tillatt i den utstrækning, som praktisk behov tilsiger.

Betegnelsen »karat« maa herefter udelukkende tjene som uttryk for den ovenfor betegnede masse.

§ 14. Kristiania justerkammer skal endvidere paa forlangende besørge justert mot forhøiet gebyr efter en av Kongen approbert takst følgende præcisionsmaal og præcisionslodder:

Almindelige og fine præcisionslængdemaal.

Maalestænger og inddelte skalaer til nøiagtige maalinger paa 1 meters længde.
do. do. » 5 decimeters »
do. do. » 2 — »
do. do. » 1 — »

Disse skal i stedet være delt i centimeter og mindst 1 decimeter i millimeter.

Præcisionsmaal skal forsynes med særegne justermerker og med angivelse av den temperatur, ved hvilken de skal ha sin rette længde.

Hulmaal.

Hulmaal av metal paa 5 centiliter
do. do. » 2 —
do. do. » 1 —

Vegtlodder.

I. Almindelige og fine præcisionslodder av metal paa 10 kilogram og derunder efter den i foregaaende paragraf angivne tabel.

Do. do. paa 500 milligram
do. do. » 200 —
do. do. » 100 —
do. do. » 50 —
do. do. » 20 —
do. do. » 10 —
do. do. » 5 —
do. do. » 2 —
do. do. » 1 —

27 mai. Nr. 4.

II. Særegne præcisionslodder av metal som uttryk for den »metriske karat« — med multipla og underavdelinger derav.

Samtlige præcisionslodder skal forsynes med særegne justermerker, særlig for de almindelige og særlig for de fine præcisionslodder. Præcisionslodder av platina eller platina-irridum skal justeres saaledes, at de har sin rette vegt i lufttomt rum; præcisionslodder av andre metaller derimot i almindelig luft i overensstemmelse med justervæsenets hovednormal.

Lodderne for den metriske karat med multipla og underavdelinger skal ha en form, der kjendelig adskiller dem fra andre præcisionslodder.

§ 16. Vegtredskaper, hvis benyttelse er grundet paa virkningen av tyngden av lodder, skal kunne indleveres til justering ved ethvert justerkammer. Dog kan præcisionsvegter ikke forlanges justert uten ved Kristiania justerkammer.

Kongen kan tillike til benyttelse i tilfælde, hvor ikke større nøiagtighet tiltrænges, og som ikke vedkommer kjøp og salg av varer, tillate justering av andre vegtredskaper, saasom fjærvegter, hydrostatiske vegter o. d. efter nærmere derfor foreskrevne regler. Vegten skal dog stedse angives efter gramsystemet. Kongen kan likeledes bestemme, hvor ofte justeringen av saadanne redskaper skal fornyes.

Forsaavidt vegtredskapene ikke er skaalvegter med like armer, skal deres lodder og inddelinger stedse passe ind i det ved § 8 bestemte vegtsystem. Ved multiplikationsvegter skal armforholdet mellem de to ulike armer være som 1 til 10 eller som 1 til 100.

For enhver vegt fastsættes en bestemt maksimumsbelastning og en bestemt minimumsbelastning, der angir de grænser, inden hvilke justeringen alene er gyldig. Regler herfor avgives av Kongen eller den, han dertil bemyndiger. Vegter maa under straf som for bruk av ujustert maal og vegt bestemt ikke benyttes i handel og vandel utenfor disse grænser.

§ 18. Alle redskaper, der angir maal eller vegt, skal for at kunne justeres være merket med sine metriske betegnelser, vegter desuten med den for dem bestemte maksimums- og minimumsbelastning — alt efter regler, som herfor avgives av justervæsenets bestyrelse.

§ 24. Enhver, som maatte ønske noget forhen justert maal- eller vegtredskap revidert for at erfare, hvorvidt det i henhold til § 21 fremdeles er lovlig, skal være berettiget til mot erlæggelse av halvdelen av det for justering av lignende redskap bestemte gebyr at faa samme undersøkt ved hvilkensomhelst av de tjenestemænd, til hvis virksomhet det henhører at justere saadant redskap. Kan undersøkelsen, som ved faststaaende maaleredskaper, vedmaal, større faststaaende vegter o.

d., blot foretages paa stedet, hvor redskapene er anbragt, og disse befinder sig enten inden grænserne av den kjøpstad eller det ladested, hvor vedkommende tjenestemand har sin bopæl, eller andensteds i mindre end 2 kilometers avstand fra denne, er han pligtig til at utføre revisionen paa stedet mot et tillægsgebyr av 2 kroner for hver gang uten hensyn til antallet av de redskaper, som samtidig revideres. Dette tillægsgebyr tilfalder tjenestemanden selv. 27 mai. Nr. 4.

Vedkommende eier pligter under disse omstændigheter at bære alle omkostninger vedkommende justeringen, saasom transport av normaler og andre apparater m. m. samt i tilfælde at skaffe fornødent tarermateriale og fornøden arbeidshjælp.

I større avstande tilkommer det yderligere tjenestemanden at erholde godtgjort utlagte reise-utgifter.

Befindes ved denne undersøkelse, at de i § 21 omhandlede grænser er overskredet, eller at de øvrige betingelser ikke længer tilfredsstilles, men feilen er av saadan beskaffenhet, at den paa stedet kan rettes av vedkommende tjenestemand, skal rettelsen paa forlangende utføres av ham mot godtgjørelse efter nærmere bestemmelse av justervæsenets bestyrelse. Denne godtgjørelse tilfalder tjenestemanden selv. Findes feilen derimot at være av den beskaffenhet, at den ikke kan rettes, skal justermerket tilintetgjøres, forinden redskapet tilbakeleveres. Likesaa bør justermerket tilintetgjøres, om det end findes, at feilen kan bli rettet, naar vedkommende ikke vil benytte den ved § 27 givne adgang til at faa rettelsen utført ved justervæsenet.

§ 25. Politiets embedsmænd og betjenter skal efter nærmere herfor av Kongen bestemt instruks undersøke maal og vegt paa offentlige utsalgssteder med tilhørende varelagre, paa toldboder, veieboder, fabrikker, verksteder, meierier m. v. og overalt, hvor forhandling foregaar eller avgifter erlægges eller opgjør beregnes efter maal og vegt.

De hertil fornødne kontrolapparater anskaffes av justervæsenet. Indberetning om de foretagne eftersyn skal gjennem vedkommende overøvrighet aarlig avgives til justervæsenets bestyrelse.

Befindes ved denne undersøkelse noget maal- eller vegtredskap at være utenfor de i § 21 omhandlede grænser eller ikke at opfylde de øvrige foreskrevne betingelser, skal justermerket tilintetgjøres, medmindre den, hos hvem redskapet anholdes, avgir den erklæring, at han for egen regning vil indsende den til opgit sted til revision og rettelse (§ 24). I sidstnævnte tilfælde blir det efter de regler, som den ovennævnte instruks nærmere angir, at gjøre ubrukbart for vedkommende, indtil det har været under justervæsenets behandling.

§ 32. For justering og stempling av de i §§ 13 og 14 opregnede maal- og vegtredskaper skal utfærdiges en takst, der

27 mai. Nr. 4. approberes av Kongen, og som tillike bør omfatte almindelige og præcisions-skaalvegter, multiplikationsvegter og Poleyske vegter med tilhørende lodder saavelsom andre til benyttelse i handel og vandel almindelig tillatte vegtredskaper samt fustager og disses tara.

Lignende takst kan utfærdiges for justering og stempling av de i § 15 omhandlede andre maal og faststaaende maalredskaper samt de i § 16 nævnte fjærvegter, hydrostatiske vegter o. d.

Tillates noget redskap justert, der ikke nævnes i taksten, fastsættes gebyret av Kongen eller den, han dertil bemyndiger.

Kan justeringen som ved faststaaende maalredskaper, vedmaal, større faststaaende vegter o. d. blot foretages paa stedet, hvor de er anbragt, og disse befinder sig enten inden grænserne av den kjøpstad eller det ladested, hvor vedkommende tjenestemand har sin bopæl, eller andensteds i mindre end 2 kilometers avstand fra denne, er han pligtig til at utføre justeringen paa stedet mot et tillægsgebyr av kr. 2,00 for hver gang uten hensyn til antallet av de samtidig justerte stykker. Dette tillægsgebyr tilfalder tjenestemanden selv.

Eierne pligter under disse omstændigheter at bære alle omkostninger vedkommende justeringen (kfr. § 24, anden passus).

I større avstande tilkommer tjenestemanden desuten godtgjørelse for utlagte reise-utgifter (kfr. § 24, tredje passus).

§ 34. Indleveres til justering et redskap, som viser sig saa unøiagtig eller mangelfuldt, at det ikke han godkjendes, skal der derfor erlægges 25 pct. av det tilsvarende almindelige justergebyr.

27 mai. **Den Norske Regjerings resolution***), hvorved den av Bergens kommunestyre under 29 april 1910 fattede beslutning om forandring av § 1, 1ste led, i den ved kongelige resolutioner av 27 februar og 5 juni 1909 stadfæstede lukningsvedtægt for utsalgssteder i Bergen stadfæstes.

27 mai. **Den Norske Regjerings resolution****), hvorved den i Aalesunds bystyre den 12 april d. a. vedtagne forandring i den ved kongelig resolution av 8 juni 1907 approberte vedtægt for utsalgssteder i Aalesund stadfæstes, dog med nogen forandringer.

27 mai. **Den Norske Regjerings resolution*****), hvorved i medhold av lov om fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894

*) Bekjendtgj. 28 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 21, hvor beslutningen er indtat.

**) Bekjendtgj. 28 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 21, hvor forandringen er indtat.

***) Bekjendtgj. 28 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 21, hvor reglerne er indtat.

§ 1 bestemmes de regler, som skal være gjældende for fiskeriet i elver og vand i Flesbergs herred, Buskeruds amt, fra 1 januar 1911 indtil utgangen av aaret 1915. 27 mai.

Den Norske Regjerings resolution*), hvorved i medhold av lov om ansvar for skade paa bofæ ved hund m. v. av 11 juni 1903 § 2 meddeles approbation paa den av Ulsteins herredsstyre i Romsdals amt i møte den 9 april 1910 fattede beslutning om optagelse av streifende hund. 27 mai.

Den Norske Regjerings resolution**), hvorved de i møte den 16 februar 1910 vedtagne regler for fællesfløtningen i Østerelvens vasdrag, Nordre Trondhjems amt, approberes i medhold av lov angaaende vasdragenes benyttelse m. v. av 1 juli 1887 § 59 som gjældende indtil videre. 27 mai.

Den Norske Regjerings resolution***), hvorved i henhold til §§ 19, 67 og 69 i lov om brandvæsenet av 15 august 1908 bestemmes: 27 mai.

1. Der meddeles stadfæstelse paa Bodø bystyres beslutning av 30 december 1909, jfr. beslutning av 5 juli 1907, angaaende feier-reglement for nævnte by.
2. Det for Bodø ved kongelig resolution av 3 juli 1896, jfr. kongelig resolution av 22 august 1907, approberte feierreglement ophæves.

Den Norske Regjerings resolution, hvorved bestemmes, at grænsen mellem Fauske herred og prestegjeld og Saltdalens herred og prestegjeld i Nordlands amt paa strækningen fra riksgrænsen til Skjerstadfjorden bestemmes at skulle gaa efter følgende linje: 27 mai.

Fra riksrøs nr. 237 vestover til høieste punkt av Kjerrtoppen (1 259 m.), derfra vest—nord-vest til høieste punkt av den paa rektangelkartbladet »L 13 Saltdalen« avlagte høide (589 m.) ved Kjelvandets sydvestlige ende, videre nordvest til den ved kaptein Oscar Munthes grænseopgangs-forretning 11 — 15 august 1903 paa en høide (901 m.) syd for Aviloncokka opsatte røs, merket $\frac{\text{VII}}{\text{S}}$, og derfra videre mot Skjerstadfjorden

*) Bekjendtgj. 28 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 21, hvor beslutningen er indtat.

**) Bekjendtgj. 28 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 21, hvor reglerne er indtat.

***) Bekjendtgj. 28 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 21, hvor reglementet er indtat.

27 mai. efter den ved nævnte grænseopgangs-forretning avmerkede og paa rektangelkartbladet »L 13 Saltdalen« avlagte linje frem til Skjerstadfjorden.

27 mai. **Den Norske Regjerings resolution,** hvorved bestemmes, at nedenstaaende av Stortinget under 29 april 1910 fattede beslutning[1]) om nyt lønsregulativ for de faste fiskeriassistenter befales tat tilfølge:

Begynderlønnen til de faste fiskeriassistenter sættes til kr. 2000,00 aarlig med 3 alderstillæg à kr. 200,00 efter 4, 8 og 12 aars tjeneste.

27 mai. **Den Norske Regjerings resolution,** hvorved meddeles approbation paa den i generalforsamling den 19 februar 1910 vedtagne forandring i § 4 i den for Hetlands private brandforsikrings-forening ved Kronprinsregentens resolution av 28 februar 1905, jfr. kongelig resolution av 17 juni 1909, approberte plan, saaledes at foreningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter.

27 mai. **Den Norske Regjerings resolution,** hvorved meddeles stadfæstelse paa de av forstanderskapet for Søgne og Grebstads sparebank i møter den 11 december 1909 og 9 april 1910 vedtagne ændringer i §§ 5, 16 og 20 i bankens ved høieste resolution av 7 februar 1893 stadfæstede plan.

27 mai. **Den Norske Regjerings resolution,** hvorved meddeles stadfæstelse paa den i møte den 30 april 1910 av forstanderskapet for Kolvereids sparebank vedtagne ændring av § 17 i bankens ved høieste resolution av 11 december 1888 med flere senere resolutioner stadfæstede plan.

27 mai. **Den Norske Regjerings resolution,** hvorved bestemmes:

1. Der meddeles stadfæstelse paa den av Nerstrands herredsstyre i møter den 2 mars og 12 april 1910 vedtagne plan for en sparebank, som under navn av »Nerstrands sparebank« agtes oprettet inden herredet.
2. — — — —

27 mai. **Den Norske Regjerings resolution,** hvorved meddeles stadfæstelse paa den av bidragsydere til grundfondet i møte i Aalesund den 30 mars 1910 vedtagne plan for en sparebank, som under navn av »Aalesunds sparebank« agtes oprettet i Aalesund.

---

[1]) Se St. prp. nr. 1, hovedpost VIII, kap. 6, tit. 2. Indst. S. nr. 116. St.tid. side 1008.

Den Norske Regjerings resolution, hvorved meddeles 27 mai.
stadfæstelse paa de av forstanderskapet for Søkkelvens sparebank i møte den 23 april 1910 vedtagne ændringer av §§ 5 og 6 i sparebankens ved høieste resolution av 6 juni 1863 med flere senere resolutioner stadfæstede plan.

Den Norske Regjerings resolution, hvorved er bestemt: 27 mai.

1. At kongelig resolution paa kommandovei av 23 juni 1870 angaaende kommandoretten ophæves.
2. At der fastsættes følgende regler om anciennitet og kommandoret for hærens og flaatens officerer:

A. Anciennitet.

I. Fastlønnede og forhenværende fastlønnede officerer.

1. Løitnanter og kapteiner gives anciennitet inden graden efter den ved deres utnævnelse til fastlønnede officerer bestemte datum, dog med følgende avvikelser:
   a) Officer, der efter sin første utnævnelse til officer overføres til anden brigade (vaaben) og der faar plads efter officer av yngre officersanciennitet, gives anciennitet i graden ikke efter officersanciennitet, men umiddelbart efter den yngre officer, som faar plads foran ham i brigaden (vaabnet).
   b) Officerer av Ingeniørvaabnet samt Felt- og Fæstningsartilleriet gives — ved siden av sin anciennitet i hæren, der beregnes efter oven anførte hovedregel — efter avlagt høiskole-eksamen en særskilt anciennitet inden vaabnet.
   c) De fra Fæstningsartilleriets ekstraordinære kursus i 1901 uteksaminerte officerer gives anciennitet i graden ikke efter sin officersanciennitet, men umiddelbart efter den yngste officer i det officerskuld, efter hvilket vedkommende officer i henhold til kongelig resolution av 11 november 1899 skal ha plads.
   d) Officerer av flaaten gives anciennitet fra aaret for deres utnævnelse til sekondløitnant, men efter de samme aar fra Krigsskolen uteksaminerte premierløitnanter. Datoen og derved rækkefølgen inden hvert kuld av flaatens officerer avgjøres efter avlagt eksamen fra Sjøkrigsskolens øverste avdeling.
2. Stabsofficerer av Infanteriet gives anciennitet inden graden beregnet efter den ved deres utnævnelse til vedkommende grad bestemte datum. Stabsofficerer av

27 mai. specialvaabnene gives ved særskilt bestemmelse plads i den av Infanteriets stabsofficerer dannede anciennitetsrække.

3. Generals- og admiralspersoner gives anciennitet inden graden efter den ved utnævnelsen til vedkommende grad bestemte datum, dog saaledes, at kommanderende general og kommanderende admiral altid har anciennitet foran alle andre officerer.

II. Ulønnede officerer

gives anciennitet paa samme maate som fastlønnede officerer, men efter alle fastlønnede og forhenværende fastlønnede officerer av samme grad.

B. Kommandoret.

Forsaavidt intet andet ved kongelig resolution er eller blir bestemt, tar officerer av hær og flaate kommando efter grad og anciennitet. Er ancienniteten inden brigaden (vaabnet) forskjellig fra ancienniteten inden hæren, blir den første avgjørende ved tjeneste inden brigaden (vaabnet), ellers anciennitet inden hæren.

27 mai. **Den Norske Regjerings resolution,** hvorved er bestemt:

1. At der for avansement til de høiere stillinger og for adgang til forsættelse for hærens officerer træffes følgende bestemmelser:

a. Inden Infanteriet fastsættes for avancement til major indtil videre en maksimums-avancementsprocent av 60 pct., der blir at beregne inden en kontinuerlig gruppe paa et større antal officerskuld efter Forsvarsdepartementets nærmere bestemmelse.

b) Inden samtlige vaaben- og troppearter undtagen Sanitetet og Veterinærkorpset fastsættes følgende maksimumsalder for avancement, der kun i begrundet undtagelsestilfælde vil bli fraveket:

For avancement	til	generalmajor	60 aar.
» —	»	oberst	58 »
» —	»	fastlønnet major . . .	52 »

c) Ledige stabsofficersstillinger inden samtlige vaaben- og troppearter besættes ved valg mellem officerer av samme grad og ikke tidligere mot sin vilje forbigaaede officerer av lavere grad, som har meldt sig til at komme i betragtning.

d) Ved bedømmelse av kapteiners og majorers skikkethet for forfremmelse skal fremtidig i tvilstilfælde — hvor valget staar mellem forøvrig like kvalificerte ansøkere — hensyn tages til vedkommendes specielt militære utdannelse og tjenestgjøring, til militære eksamina, som høiskole- og generalstabseksamen, til gjennemgaaede kurser, saasom skyteskoler o. l., til fortjenstfulde militære arbeider, til deltagelse i fremmede krige m. v. 27 mai.

Til oberstløitnanter bringes i forslag officerer, der ansees skikket til videre forfremmelse til regimentschef.

e) Angaaende forsættelse for hærens officerer blir følgende regler at gjøre gjældende:

1. Ingen forsættelse bør finde sted, som ikke er overensstemmende med militæretatens tarv.
2. Som regel bør ingen stabsofficer eller kaptein (i distriktstjeneste) forsættes fra nogen avdeling, forinden vedkommende ved denne har gjort mindst 3 aars vaabenøvelser. For stabsofficerer utenfor Infanteriet blir det dog at ta hensyn til de ved hvert enkelt tilfælde foreliggende omstændigheter.
3. Som regel bør ingen stabsofficer forsættes efter det fyldte 60de aar.

f) Infanteriets premierløitnanter kan — efter at være kommet i nummer, — forsættes en gang fra brigade til anden — eventuel tjenstgjøring i 6te brigade ikke medregnet.

2. Ved den forestaaende ved den nye hærordnings gjennemførelse foranledigede oprykning kommer ovenstaaende regler for forsættelse ikke til anvendelse, heller ikke de fastsatte aldersgrænser for stabsofficers-avancement.

Skrivelse fra Justisdepartementet til riksadvokaten: 28 mai.

I skrivelse til riksadvokaten av 8 mars 1901 anmodet man bl. a. om, at det maatte bli paalagt statsadvokaterne og politimestrene (fogderne) at meddele vedkommende militære chef underretning om enhver tiltale for forbrydelser, som kan medføre strafarbeide, samt enhver endelig dom i saadan sak mot enhver, som i hvilkensomhelst egenskap tilhører armeen eller marinen.

Dette var foranlediget ved bestemmelsen i lov om værnepligt og utskrivning av 12 mai 1866 § 13, som imidlertid er ophævet ved den militære straffelov av 22 mai 1902. Istedet har den borgerlige straffelov for sit omraade bestemmelser i

28 mai § 29,3 og § 30,3, hvorefter der til dom paa fængsel (av hvilkensomhelst varighet) eller paa hefte i 3 aar eller derover eller paa tjenestens tap kan knyttes tap for en tid av 10 aar av retten til tjenestgjøring i rikets krigsmagt, forsaavidt den skyldige ved den strafbare handling har vist sig uværdig dertil.

Forsvarsdepartementet har imidlertid meddelt, at der i de senere aar, særlig ved enkelte militære avdelinger, har vist sig at staa i rullerne en uforholdsmæssig stor mængde mandskaper, som tidligere har været straffet for tyveri, idet man ikke faar tilstrækkelige oplysninger fra de civile myndigheter, antagelig fordi spørsmaalet om indmeldingspligt angaaende vernepligtige mandskapers straffe er blit noget uklart efter den nye straffelovs ikrafttræden. Av tidligere tyvsdømte personer begaaes der under vaabenøvelserne jevnlig tyverier fra andre mandskaper, likesom disse slette elementer ofte har en uheldig indflydelse paa aanden inden avdelingen. Forsvarsdepartementet har derfor henstillet, at det forannævnte paalæg i skrivelsen herfra av 8 mars 1901 maa bli ændret saaledes, at man ved de militære avdelinger kan faa rede paa, naar militære (fastlønnede eller vernepligtige) dømmes for forbrydelser av den art, at det har sin betydning for avdelingen at kjende til dem, f. eks. tyveri, voldsforbrydelse eller lignende.

I anledning herav anmodes riksadvokaten om at paalægge samtlige statsadvokater og politimestre (fogder) saavidt mulig at efterkomme Forsvarsdepartementets anmodning.

Da man fra kriminalfortegnelserne har et indtryk av, at adgangen efter straffelovens §§ 29 og 30 til at idømme tap av retten til tjenestgjøring i rikets krigsmagt ikke inden alle jurisdiktioner anvendes i den utstrækning, som loven maa antages at ha tilsigtet, bedes det henstillet til de samme tjenestemænd, at de, naar de finder, at tiltalte ved den strafbare handling har vist sig uværdig til saadan tjenestgjøring, og betingelserne forøvrig foreligger, nedlægger paastand om tap av retten dertil som tillægsstraf.

31 mai. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av restauratør Lars Jacobsen og hustru ved testamente av 27 juni 1904 oprettede legat »Lars Jacobsen og Hustru Cornelias Minde« til bedste for stiftelsen »Sjømandshuset« (»de Søfarendes Fattighus«) i Bergen og paa de for dette legat under 26 april 1910 utfærdigede statutter.

31 mai. **Rundskrivelse** fra medicinaldirektøren til tandlægerne:

»Finansdepartementet har samtykket i, at tandlæger — uten at betale almindelig avgift eller told — indtil videre

kan faa utlevert til bruk i deres praksis spiritus, 31 mai.
denaturert med 1/4 % benzol i partier paa mindst 20 liter.

Ansøkninger om at faa utlevert saadan spiritus stiles til Finansdepartementet og indsendes gjennem medicinaldirektøren. De maa indeholde oplysning om, hvorfra spiritusen agtes kjøpt. Forat lette arbeidet med ekspeditionen av ansøkningene har Finansdepartementet fremholdt det ønskelige i, at de indkommer og kan behandles saavidt mulig samtidig. Av hensyn til at den nødvendige kontrol med denaturering og utlevering er forbundet med utgifter, vil det desuten være i hver enkelt bevillinghavers interesse, at bestillingene indkommer til leverandørene nogenlunde samtidig, saa at utlevering fra disse til bevillingshaverne kan foregaa underett. Det bør derfor iagttages, at ansøkningene, som kan gjælde for et tidsrum av indtil 3 aar, indsendes saa betids, at de kan være mig ihænde inden hvert aars 15 november. Utlevering av det kvantum, som ønskes for det følgende aar, vil da antagelig kunne finde sted i hvert aars januar maaned. Gjælder ansøkningen aaret 1910, maa den være indkommet hertil inden 1 august førstkommende.

Efterat Finansdepartementet har git tilladelse til utlevering, vil ansøkeren herfra faa skriftlig meddelelse derom. Denne forsyner han med erklæring om, at den utleverte spiritus udelukkende vil bli anvendt overensstemmende med bevillingen. Derpaa sender han den til vedkommende leverandør. Fra den told- eller kontrolfunktionær, som forretter ved utleveringen, faar han meddelelse om forsendelsen, som sker direkte i plomberte eller forseglede kar.

Efter mottagelsen av spirituspartiet kræves, at bevillingshaveren sender nævnte funktionær erkjendelse derfor med oplysning om, hvorvidt den paa karret anbragte plombering ved fremkomsten var iorden eller ikke, og om hvorvidt spirituspartiet er fremkommet i uformindsket stand.

Spiritusen blir at opbevare under laas, saaledes at kun tandlægen eller en av ham dertil specielt befuldmægtiget har adgang til den. Den bør, saavidt gjørlig, opbevares i de samme kar, hvori den er mottat.

Der er ikke noget iveien for, at to eller flere tandlæger, som bor paa samme sted, faar utlevert et parti spiritus til indbyrdes fordeling, naar det hele parti kun er paa mindst 20 liter, og hver av dem gir den paabudte forsikring om spiritusens anvendelse«.

1 juni. **Deklarationer** mellem Norge og Luxemburg, undertegnet den 1 juni 1910, angaaende forkyndelse av dokumenter i civile og kommercielle anliggender.

I.

En addition à la Convention de la Haye relative à la procédure civile du 17 juillet 1905 le Gouvernement Royal de Norvège et le Gouvernement du Grand-Duché de Luxembourg sont convenus de ce qui suit, en vue de rendre plus facile l'assistance judiciaire réciproque:

Article 1.

Conformément à l'art. 1, dernier alinéa, de la Convention de la Haye relative à la procédure civile, du 17 juillet 1905, les autorités judiciaires norvégiennes et luxembourgeoises pourront correspondre directement entre elles dans les affaires concernant la signification d'actes en matière civile et commerciale.

Article 2.

En ce qui concerne la Norvège, tout tribunal aura le droit de s'adresser aux autorités luxembourgeoises avec des demandes d'exécution de significations, et tout tribunal de première instance aura le droit de recevoir, de la part d'autorités luxembourgeoises, des demandes d'exécution de significations en Norvège.

En ce qui concerne le Luxembourg, le procureur général près la cour supérieure de justice et les procureurs d'Etat

Oversættelse.

I.

Den kongelige norske Regjering og Storhertugdømmet Luxemburgs regjering har i tilslutning til Haagoverenskomsten angaaende den civile proces av 17 juli 1905 indgaat følgende overenskomst til videre forenkling av den gjensidige retshjælp:

Artikel 1.

Overensstemmende med art. 1, sidste led, i Haagoverenskomsten angaaende den civile proces av 17 juli 1905 skal norske og luxemburgske judicielle myndigheter kunne henvende sig direkte til hverandre i saker angaaende forkyndelse av dokumenter i civile og kommercielle anliggender.

Artikel 2.

For Norges vedkommende skal enhver domstol være bemyndiget til at henvende sig til de luxemburgske myndigheter med anmodninger om utførelse av forkyndelser og enhver underret være bemyndiget til at motta anmodninger fra luxemburgske myndigheter om utførelse av forkyndelser i Norge.

For Luxemburgs vedkommende skal generalprokurøren ved justisoverretten og statsprokurørerne ved kredsretterne

près les tribunaux d'arrondissement auront charge d'adresser aux tribunaux de première instance de la Norvège les demandes d'exécutions de significations comme aussi de recevoir de la part des tribunaux norvégiens les demandes de cette espèce auxquelles il y aura lieu de satisfaire dans le Grand-Duché.

Si l'autorité recevant la demande n'est pas compétente sur les lieux, elle devra transmettre la demande à l'autorité compétente et en aviser aussitôt l'autorité requérante.

Article 3.

Cette déclaration sera exécutoire à partir du 15 juin 1910 et restera en vigueur jusqu'à l'expiration de six mois après sa dénonciation par l'une des parties.

La déclaration sera échangée contre une déclaration analogue du Gouvernement du Grand-Duché de Luxembourg.

Kristiania, le 1 juin 1910.

Le Ministre des Affaires Etrangères de Norvège:

(u.) **J. Irgens.**

(L. S.).

være bemyndiget til at henvende sig til underretterne i Norge med anmodninger om utførelse av forkyndelser og til at motta fra de norske retter anmodninger av denne art, som der vil være anledning til at imøtekomme i Storhertugdømmet. 1 juni.

Er den myndighet, som mottar anmodningen, ikke stedlig kompetent, skal den oversende anmodningen til den kompetente myndighet og straks underrette den anmodende myndighet herom.

Artikel 3.

Denne deklaration træder i kraft den 15 juni 1910 og gjælder til utløpet av seks maaneder efter dens opsigelse fra en av siderne.

Deklarationen utveksles mot en lignende deklaration fra Storhertugdømmet Luxemburgs regjering.

Kristiania, den 1. juni 1910.

Norges Utenriksminister

(u.) **J. Irgens.**

(L. S.).

Oversættelsens rigtighet bekræftes.

Utenriksdepartementet, Kristiania den 11 juni 1910.

H. Bachke,

kst. ekspeditionschef.

1 juni.

II.

En addition à la Convention de La Haye, relative à la Procédure civile, du 17 Juillet 1905, le Gouvernement du Grand-Duché de Luxembourg et le Gouvernement Royal de Norvège sont convenus de ce qui suit, en vue de rendre plus facile l'assistance judiciaire réciproque:

Article premier.

Conformément à l'art. 1er, dernier alinéa, de la Convention de La Haye, relative à la procedure civile, du 17 Juillet 1905, les autorités judiciaires luxembourgeoises et norvégiennes pourront correspondre directement entre elles dans les affaires concernant la signification d'actes en matière civile et commerciale.

Article 2.

En se qui concerne le Luxembourg, le Procureur Général près la Cour supérieure de Justice et les Procureurs d'Etat près les tribunaux d'arrondissement auront charge d'adresser aux tribunaux de première instance de la Norvège des demandes d'exécution de significations, comme aussi de recevoir, de la part des tribunaux norvégiens, les demandes de cette espèce auxquelles il y aura lieu de satisfaire dans le Grand-Duché.

En ce qui concerne la Norvège, tout tribunal aura le droit

Oversættelse.

II.

Storhertugdømmet Luxemburgs Regjering og den kongelige norske Regjering har i tilslutning til Haagoverenskomsten angaaende den civile proces av 17 juli 1905 indgaat følgende overenskomst til videre forenkling av den gjensidige retshjælp:

Artikel 1.

Overensstemmende med art. 1, sidste led, i Haagoverenskomsten angaaende den civile proces av 17 juli 1905 skal luxemburgske og norske judicielle myndigheter kunne henvende sig direkte til hverandre i saker angaaende forkyndelse av dokumenter i civile og kommercielle anliggender.

Artikel 2.

For Luxemburgs vedkommende skal generalprokurøren ved justisoverretten og statsprokurørerne ved kredsretterne være bemyndiget til at henvende sig til underretterne i Norge med anmodninger om utførelse av forkyndelser og til at motta fra de norske retter anmodninger av denne art, som der vil være anledning til at imøtekomme i Storhertugdømmet.

For Norges vedkommende skal enhver domstol være be-

de s'adresser aux autorités luxembourgeoises avec des demandes d'exécution de significations, et tout tribunal de première instance aura le droit de recevoir, de la part d'autorités luxembourgeoises, des demandes d'exécution de significations en Norvège.

Si l'autorité recevant la demande n'est pas compétente sur les lieux, elle devra faire transmettre la demande à l'autorité compétente et en aviser aussitôt l'autorité requérante.

Article 3.

Cette déclaration sera exécutoire à partir du quinze Juin mil neuf cent dix et restera en vigueur jusqu'à l'expiration de six mois après sa dénonciation par l'une des parties.

La déclaration sera échangée contre une déclaration analogue du Gouvernement Royal de Norvège.

Luxembourg, le premier Juin 1910.

Le Ministre d'Etat,
Président du Gouvernement,

(s.) **Eyschen.**
(L. S.).

myndiget til at henvende sig til de luxemburgske myndigheter med anmodninger om utførelse av forkyndelser og enhver underret være bemyndiget til at motta anmodninger fra luxemburgske myndigheter om utførelse av forkyndelser i Norge. 1 juni.

Er den myndighet, som mottar anmodningen, ikke stedlig kompetent, skal den oversende anmodningen til den kompetente myndighet og straks underrette den anmodende myndighet herom.

Artikel 3.

Denne deklaration træder i kraft den femtende juni nitten hundrede og ti og gjælder til utløpet av seks maaneder efter dens opsigelse fra en av siderne.

Deklarationen utveksles mot en lignende deklaration fra den kongelige norske Regjering.

Luxemburg, den første juni 1910.

Statsministeren,
Regjeringens præsident,

(undert.) **Eyschen.**
(L. S.).

Oversættelsens rigtighet bekræftes.

Utenriksdepartementet, Kristiania den 11 juni 1910.

H. Bachke,
kst. ekspeditionschef.

1 juni. **Telegram** fra Finansdepartementet til amtmanden i Nordlands amt, hvori uttales, at der antages ikke at være adgang til at opnævne som medlem av en overskattekommission i Narvik en mand, som var bosat i amtets landdistrikt, men utenfor nabokommunerne. Den adgang, som byskattelovens § 43, tredje led, gir til at opnævne et medlem fra et andet amtsdistrikt, maa forstaaes som alene gjældende, naar vedkommende er bosat i en nabokommune eller by i et andet amt, jfr. §'ens første punktum i slutningen.

2 juni. **Skrivelse** fra Handelsdepartementet til skibsinspektørerne, hvori tilbakekaldes sidste passus i den i Lovtidendens 2den avdeling indtagne skrivelse fra Handelsdepartementet til skibsinspektørerne av 17 september 1907.

Departementet uttaler endvidere, at ved avholdelse av forhør av denne art bør det til rettens formand ved begjæring om deres avholdelse meddeles, hvilke av det sjøkyndige utvalg skibsinspektøren ønsker opnævnt som retsvidner.

2 juni. **Telegram** fra Finansdepartementet til en sorenskriver, hvori uttales, at bestemmelsen i lov om avgift av arv av 8 april 1905 § 11, hvorefter det aarlige beløp av en renteindtægt, hvis størrelse ikke er paa det rene, skal ansættes til 4 %, antages alene at kunne faa anvendelse paa egentlige rente-indtægter. Bestaar indtægtsnydelsen i bruksret til en fast eiendom eller ret til at oppebære avkastningen av en saadan, antages avgiften at maatte beregnes av nydelsens aarlige værdi, skjønsmæssig ansat.

3 juni. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Niels Gjæver Stub og hustru Clara Margrethe Wilhelmine Stub, født Hyld, ved testamente av 21 januar 1879 oprettede »N. G. Stubs og Hustru C. M. W. Stub, født Hylds Legat« til fordel for trængende ugifte kvinder av borgerstanden i Bergen og paa den for dette legat under 17 april 1909 utfærdigede fundas.

4 juni. **Kongelig kundgjørelse** *)[1]) angaaende avgifter til statskassen av brændevinstilvirkningen og til denne tilvirkning anvendt mais, durra eller rug samt av ætylætertilvirkningen.

Fra 1 juli 1910 skal til statskassen erlægges:

A. Avgift av brændevinstilvirkningen ved de almindelige brænderier efter følgende regler:

1. Avgiften erlægges med kr. 2,62 — to kroner og to

*) Bekjendtgj. 7 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 22.

[1]) Se St.s med. nr. 11 og 13 f. 1909, nr. 6 f. 1910. Indst. S. XXXII. St.tid. side 1009—1069.

og seksti øre — for hver liter, beregnet til 100 pct. alkoholstyrke. 4 juni.

2. Naar norsk brændevin, hvorav foranstaaende avgift er betalt, i partier paa 1 — én — hektoliter eller derover og med iagttagelse av de nærmere forskrifter med hensyn til kontrollen, som Finans- og Tolddepartementet bestemmer, utføres til utlandet, blir avgiften at tilbakebetale for raasprit med kr. 2,62 — to kroner og to og seksti øre —, for renset sprit med kr. 2,64 — to kroner og fire og seksti øre —, samt for til drik tilberedte destillata, hvortil har været anvendt fuldstændig renset sprit, med kr. 2,67 — to kroner og syv og seksti øre — pr. liter av 100 pct. styrke, naar andragende derom fremkommer inden to aar efter utførselen. Forat brændevin skal ansees som renset, maa det paa saadan maate, som av Finans- og Tolddepartementet nærmere bestemmes, godtgjøres, at det efter skattelægningen har undergaat en fuldstændig rensningsproces med omdestillation.

3. For brændevin, tilvirket før 15 september 1908, og hvorfor der skal svares almindelig brændevinsavgift, blir denne at erlægge med kr. 2,22 — to kroner og to og tyve øre — pr. liter beregnet til 100 pct. alkoholstyrke.

Forsaavidt den nuværende toldsats paa brændevin, kr. 2,80, forandres i tiden inden oplagsfristens utløp, blir heromhandlede avgifts størrelse at forandre i forhold dertil.

For det heromhandlede brændevin blir ved utførselen avgiften at tilbakebetale med den størrelse, som i skattebeslutningen av 27 mars 1908 bestemt.

4. Naar brændevin gjøres utjenlig til drik (denatureres), eller det paa anden fyldestgjørende maate findes garantert mot at bli anvendt til drik, kan Finans- og Tolddepartementet tillate, at det fritages for tilvirkningsavgiften paa samme maate som færdige destillata, der utføres til utlandet.

B. Avgift av brændevinstilvirkningen ved brænderier, der i henhold til gjældende lov kun kan sælge sit brændevin inden landet i denaturert tilstand, efter følgende regler:

1. Avgiften erlægges med 10 — ti — øre for hver liter, beregnet til 100 pct. alkoholstyrke.

2. Naar norsk brændevin, hvorav foranstaaende avgift er betalt, i partier paa 1 — én — hektoliter eller derover og med iagttagelse av de nærmere forskrifter med hensyn til kontrollen, som Finans- og Tolddepartementet bestemmer, utføres til utlandet, blir avgiften at tilbakebetale

4 juni. med 10 øre pr. liter av 100 pct. alkoholstyrke, naar andragende derom fremkommer inden to aar efter utførselen.

C. Avgift av mais, durra eller rug, hel eller formalt, som anvendes til brændevinstilvirkning utenfor de under B nævnte brænderier, efter følgende regler:

1. Av mais erlægges en avgift av 5 — fem — øre pr. kg. Naar et til den forbrukte mais svarende kvantum brændevin, beregnet efter et utbytte av 0,375 liter brændevin av 100 pct. alkoholstyrke av 1 kg. mais, utføres til utlandet inden 30 april i den anden tilvirkningstermin efter den, i hvilken maisen er anvendt, blir efter Finans- og Tolddepartementets nærmere bestemmelse den erlagte avgift at godtgjøre med 13,4 — tretten og fire tiendedels — øre pr. liter.

2. Av durra og rug erlægges paa samme maate, beregnet efter et utbytte av 0,30 liter brændevin av 100 pct. alkoholstyrke av 1 kg., en avgift av 4 — fire — øre pr. kg., og ved utførsel godtgjøres 13,4 — tretten og fire tiendedels — øre pr. liter.

D. Avgift av ætylætertilvirkningen erlægges med kr. 3,50 — tre kroner og femti øre — pr. kg. ætylæter, som tilvirkes. Naar ætylæter av indenlandsk tilvirkning denatureres, eller den paa anden fyldestgjørende maate findes at være garantert mot at bli anvendt til andet end teknisk bruk, kan Finans- og Tolddepartementet tillate, at den fritages for tilvirkningsavgift; ætylæterens eier har at erstatte omkostningene ved denatureringen og kontrollen dermed.

4. juni. **Kongelig resolution***), hvorved i henhold til lov av 10 december 1898 om lagring og forhandling av kalciumkarbid samt om fremstilling og anvendelse av acetylengas, dens §§ 1 og 2, meddeles stadfæstelse paa nedenstaaende utkast til forskrifter angaaende lagring og forhandling av kalciumkarbid og fremstilling av acetylengas m. v., som skal træde istedenfor de ved kongelig resolution av 5 oktober 1901 givne bestemmelser herom:

Forskrifter angaaende lagring og forhandling av kalciumkarbid og fremstilling av acetylengas m. v.

I. Kalciumkarbid.

§ 1. Kalciumkarbid i større mængder end 10 kg. maa alene opbevares i solide luft- og vandtætte kar av mindst 0,6 mm. tykke galvaniserte jernplater. Karrene skal ha paaskriften: »Kalciumkarbid. Taaler ikke fugtighet«.

*) Bekjendtgj. 7 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 22.

§ 2. Karrene maa opbevares i tørre, lyse og godt ventilerte rum, hvori fugtighet ikke kan trænge ind, og hvori ikke opbevares brændbare eller eksplosive stoffe. I rummene maa ikke findes ildsted og til belysning alene benyttes elektriske glødelys med dobbelte kupler. I kjelder maa karbid ikke opbevares. I beboelseshus er det tillatt at opbevare indtil 100 kg. og i apparatrum for acetylengas 200 kg. karbid. 4 juni.

§ 3. Større mængder karbid end 500 kg. maa alene opbevares i bygning, som ligger mindst 5 m. fra anden bygning eller mot samme er forsynt med solid brandvæg (ɔ: væg uten aapning) av $1^1/_2$ stens mur. I lagerrummet maa ikke opbevares let brændbare eller eksplosive stoffe.

§ 4. Den, som vil holde oplag av kalciumkarbid, skal melde sit forehavende for politiet, og hvor der er brandstyre, tillike for dette. Brandstyret gir nærmere forsigtighetsregler, som blir at befølge, og kan, hvor særegne omstændigheter foreligger, kræve, at beholdningen begrænses til en viss mængde, eller endog helt forbyde oplaget. Brandstyrets bestemmelse kan indbringes til endelig avgjørelse av vedkommende departement, hvilket dog ikke faar opsættende virkning, medmindre brandstyret samtykker deri.

§ 5. Karbidbeholdere maa ikke aapnes ved hjælp av loddeapparat. Aapnede beholdere maa tildækkes med overgripende, vandtætte laag.

§ 6. Rester av benyttet karbid eller løs karbid maa ikke lægges ved husvæg eller paa steder, hvor en mulig videre utvikling av acetylengas kan medføre fare.

§ 7. Smaasalg (salg i mindre dele end 10 kg.) av karbid maa alene foregaa med politiets tilladelse og fra faste utsalgssteder.

II. Acetylengas.

§ 8. Gasutviklings-apparat for mer end 2 kg.s karbidladning maa ikke anbringes i beboelseshus.

§ 9. Ethvert gasutviklings-apparat — med undtagelse av saadanne, som er omhandlet i nedenstaaende §§ 25 og 26, — maa kun anbringes i et udelukkende dertil bestemt rum, som maa være lyst og rummelig. Det maa være frostfrit eller opvarmet (se § 12) og være forsynt med ventilationsaapning ut i det fri, og ventilationskanalen maa føres over bygningens tak. Kanalen maa ikke føre ind i røkpipe.

§ 10. Gasutviklings-rummets dør maa slaa ut mot det fri, eller dersom indgangen fører gjennem et dertil hørende, i direkte forbindelse med samme staaende andet rum, maa dette ha dør, som slaar ut mot det fri. Gasutviklingsrummet og — i tilfælde — det andet rum maa være forsynt med let takkonstruk-

4 juni. tion. De maa (hvis de ikke er anbragt i egen bygning i 5 m. avstand fra bebodd hus) være skilt fra ethvert andet tilstøtende rum ved en $1^1/_2$ stens tyk murvæg, som maa være uten anden aapning end for det i § 11 omhandlede vindu. Der maa ikke findes ildsted av noget slags og heller ikke signalapparater eller andre indretninger, som kan slaa funker.

§ 11. I de i § 10 omhandlede rum maa alene opbevares de for anlæggets drift fornødne apparater, karbid og kemikalier. Til indvendig belysning kan alene benyttes elektrisk lys i dobbelt kuppel. Al anden kunstig belysning i disse rum maa foregaa utenfra gjennem dobbelt, gastæt vindu, som ikke kan aapnes og ikke maa anbringes paa væg med dør ind til gasutviklings-rummet.

§ 12. Opvarmning av gasutviklings-rummet og dermed i umiddelbar forbindelse staaende rum maa alene ske ved damp eller vand eller paa anden av politiet specielt godkjendt maate.

§ 13. Gasapparatet maa alene skjøttes av deri kyndige personer. Uvedkommende maa forbydes adgang til gasutviklingsrummet og det i umiddelbar forbindelse dermed staaende rum. Herom skal plakat være opslaat paa indgangsdøren. Paa denne skal ogsaa være anbragt tydelig advarsel mot at betræde rummene eller, hvis indgangsdøren er aapen, opholde sig nærmere denne end i 10 m. avstand med lampe, lys, brændende fyrstikker eller tændt pipe eller cigar.

I apparatrummet skal der være opslaat en kort anvisning angaaende apparatets bruk og behandling.

§ 14. Apparatet maa være saaledes konstruert, at der ikke paa noget sted kan opstaa et større overtryk end 0,1 atmosfære, og saaledes anordnet, at temperaturen i gasutvikleren ikke kan overstige 100^0 C.

§ 15. Ethvert gasutviklings-apparat maa være forsynt med:

a) Gasklokke,
b) en indretning i hovedledningsrøret foran første flamme av saadan beskaffenhet, at tilbakeslag av flammen umuliggjøres,
c) tilstrækkelig stort renseapparat,
d) avløpsrør fra gasutvikleren ut i det fri for gas i tilfælde av overtryk. Dette rør maa ikke ledes ind i røkkanal og maa mindst være likesaa vidt som hovedrøret fra utvikleren.

§ 16. Gasutviklings-apparat, renser, gasklokke og rør maa ikke indeholde metallisk kobber. Kraner, kuplinger o. l. av messing er tillatt.

§ 17. Ved hovedledningens begyndelse like ved gasklokken maa anbringes en kran til avstængning av ledningen.

Til indlægning av gasledninger maa kun anvendes rørlæggere, som er autorisert av politiet, eller som er berettiget til at indlægge almindelige gasledninger.

§ 18. Ethvert anlæg for tilvirkning av acetylengas maa paa forhaand meldes til politiet. Meldingen skal være ledsaget av plan for det paatænkte anlæg, beskrivelse av gasutviklingsapparaterne med hvad dertil hører og oplysning om opstillingsstedet og dets nærmeste omgivelser. Anlægget maa ikke paabegyndes, før politiet har godkjendt planen, og ikke tages i bruk, før politiet har git anlæggets indehaver skriftlig bevis for, at anlægget er godkjendt. Den samme regel finder anvendelse paa forandringer ved anlægget eller dets nærmeste omgivelser; den endelige godkjendelse kan i dette tilfælde meddeles ved paategning paa det nævnte dokument. 4 juni.

§ 19. Forinden godkjendelse sker, skal politiet, hvor der er brandstyre, forelægge saken for dette. Politiet kan videre forlange, at vedkommende tilveiebringer sagkyndig erklæring om anlæggets forsvarlighet fra nogen, som ikke er interessert i anlægget. Saadan erklæring skal altid forlanges, hvor der ikke er brandstyre, eller hvor dette ikke sitter inde med den nødvendige indsigt til at underkaste forholdet sagkyndig behandling.

§ 20. Godkjendelsesdokumentet skal uttrykkelig gjælde kun for et tidsrum av ikke over 3 aar. Ved utløpet derav falder retten til at bruke anlægget bort av sig selv, medmindre den uttrykkelig fornyes ved paategning paa dokumentet eller ved utfærdigelse av nyt dokument. Forinden fornyelsen maa politiet forlange godtgjort, at anlægget er i fuldt betryggende stand.

§ 21. Brandstyret, politiet og de personer, som disse for kontrollens skyld bemyndiger dertil, skal altid ha uhindret adgang til at kontrolere anlægget. Eieren og brukeren og deres folk pligter at gaa tilhaande med alle oplysninger, som staar til raadighet, gjøre opmerksom paa indtrufne forandringer med hensyn til anlægget eller forhold, som berører den givne tilladelse (jfr. § 23 c og d), og forøvrig yde kontrollen al fornøden bistand.

Naar politiet finder det paakrævet, kan det la anlægget paa indehaverens bekostning kontrolere av sagkyndig.

§ 22. Indtræffer eksplosion eller brand i anlægget, skal det uopholdelig meldes til politiet, som paa indehaverens bekostning kan la tilfældet undersøke av en sagkyndig.

Politiet bestemmer, hvorvidt anlægget fremdeles kan benyttes. Er meldingspligten forsømt, maa dog anlægget ikke tillates videre benyttet, medmindre departementet samtykker deri.

§ 23. Ogsaa ellers kan politiet forbyde bruken av anlægget:

a) naar det ikke til enhver tid holdes i fuldt betryggende stand,

b) naar forskriftene ikke i alle punkter nøiagtig befølges,

4 juni. c) naar der ellers indtræder nogen omstændighet, som forøker faren ved anlægget,

d) naar der indtræder en væsentlig forandring med hensyn til benyttelsen av de bygninger, som faar lys fra anlægget, eller med hensyn til antallet av de personer, som færdes i disse.

§ 24. De indgivne planer og beskrivelser og de sagkyndiges skriftlige uttalelser opbevares av politiet.

Dette gir brandstyret, hvor saadant findes, straks underretning om de beslutninger, som det har fattet i henhold til foranstaaende bestemmelser.

§ 25. Flytbare gasapparater for mer end 2 kg. karbidladning er kun tillatt i det fri (jfr. § 26, andet punktum). Mindre saadanne kan benyttes inden bygning, naar de er av en av politiet godkjendt konstruktion. Disse apparater skal være forsynt med stempel eller merke, som viser, at de er behørig godkjendt; de skal være ledsaget av fornødne forskrifter for benyttelsen.

§ 26. I det fri er det tillatt at benytte apparater for ikke over 2 kg. karbidladning. Paa større apparater i det fri finder foranstaaende §§ 13—24 saavidt mulig tilsvarende anvendelse.

III. Forskjellige bestemmelser.

§ 27. Med den begrænsning, som følger av foranstaaende §§, finder bestemmelserne i brandlovgivningen saavidt mulig tilsvarende anvendelse paa lagring og forhandling av kalciumkarbid og fremstilling og anvendelse av acetylengas.

§ 28. Apparater, som benyttes i videnskabelige eller militære øiemed eller til fyrbelysning, er ikke undergit disse forskrifter.

§ 29. Det er overlatt Justisdepartementet at gi dispensation fra heromhandlede bestemmelser efter indhentet sagkyndig uttalelse.

Videre kan departementet gi samtykke til og fastsætte vilkaarene for anlæg og drift av pumpestation til fylding av gasbeholdere med »acetongas« samt forsendelse og benyttelse av saadan gas.

Endelig kan departementet utfærdige forskrifter om forsendelse av kalciumkarbid fra fabrikkerne til forhandlingssteder i indlandet og til utlandet.

§ 30. Overtrædelse av nærværende forskrifter straffes efter loven.

§ 31. Disse forskrifter træder i kraft straks. Samtidig ophæves kongelig resolution av 5 oktober 1901 angaaende lagring og forhandling av kalciumkarbid m. v.

Kongelig resolution*), hvorved den av Drammens bystyre i møte den 4 mai 1910 fattede beslutning om, at den avgift av 3 øre pr. reg.-ton, som ifølge lov av 8 september 1818 § 14, litr. c., jfr. kongelig resolution av 12 oktober 1878, for tiden erlægges til Drammens børs av ethvert fra Drammen til utlandet ekspedert skib, indtil videre nedsættes til 1,6 øre pr. reg.-ton, — stadfæstes i medhold av lov av 25 mars 1872. 4 juni.

Kongelig resolution**), hvorved bestemmes: 4 juni.

1. Approbation meddeles i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse av 8 august 1908 paa de av herredsstyret for Aamots herred, Hedemarkens amt, i møte den 9 august 1909 besluttede nye vedtægter mot skogens ødelæggelse inden herredet.
2. De ved Kronprinsregentens resolution av 13 mai 1905 for samme herred approberte vedtægter mot skogens ødelæggelse ophæves fra den tid, de nye vedtægter træder i kraft.

Kongelig resolution***), hvorved meddeles approbation i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 paa de av herredsstyret for Solliens herred, Hedemarkens amt, i møter den 29 januar og 13 mai 1910 besluttede vedtægter mot skogens ødelæggelse inden herredet, — dog med nogen forandringer. 4 juni.

Kongelig resolution***), hvorved meddeles approbation i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 paa de av herredsstyret for Namdalseidets herred, Nordre Trondhjems amt, i møte den 9 februar 1910 besluttede vedtægter mot skogens ødelæggelse inden herredet, — dog med nogen forandringer. 4 juni.

Kongelig resolution*), hvorved i medhold av lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899, §§ 18 og 44, bestemmes: 4 juni.

1. At ærfugl inden Søndre Trondhjems amt skal være fredet det hele aar i et tidsrum av 5 aar, regnet fra 1 januar 1910
2. At det for et tidsrum av 5 aar, regnet fra 1 januar 1910, skal være forbudt inden Hitterens og Fillans her-

*) Bekjendtgj. 7 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 22.
**) Bekjendtgj. 7 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 22, hvor vedtægtene er indtat.
***) Bekjendtgj. 7 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 22, hvor de approberte vedtægter er indtat.

4 juni. reder, Søndre Trondhjems amt, at benytte snarer, faldstokker og andre faststaaende indretninger til fangst av aarfugl, jerpe og rype.

3. At det skal være forbudt inden Søndre Trondhjems amt for et tidsrum av 5 aar, regnet fra 1 januar 1910, at fælde aarskalv av elg.

4. At der for en tid av 5 aar, regnet fra 1 januar 1910, meddeles tilladelse til, at der paa den del av øen Hitteren i Søndre Trondhjems amt, som ligger inden Hitterens herreds grænser, aarlig kan fældes én kronhjort og én kolle paa hver særskilt matrikulert eiendom.

4 juni. **Kongelig resolution***), hvorved i henhold til § 3 i lov om forbud mot opførelse av træbygninger i landets byer m. v. av 19 mai 1904 bestemmes, at nævnte lovs bestemmelser indtil videre ikke skal være gjældende i ladestedet Holmsbu.

4 juni. **Kongelig resolution****), hvorved i henhold til § 39 i lov om brandvæsenet av 15 august 1908 meddeles godkjendelse av den av Drammens bystyre i møte den 4 mai 1910 utfærdigede forskrifter angaaende benyttelse av kunstig belysning i pakhus og sjøboder sammesteds.

4 juni. **Kongelig resolution***), hvorved bestemmes:

I. I henhold til lov om veivæsenet av 15 september 1851 § 58, 3dje avdeling, kfr. lov av 6 juli 1892, meddeles stadfæstelse paa den av Lister og Mandals amtsting ved beslutning av 9 april 1910 vedtagne ændring i de ved kongelig resolution av 25 august 1906 approberte vedtægter for benyttelse av motorvogner paa amtets offentlige veier, hvorefter vedtægtenes § 15, 2det punktum, skal lyde saaledes:

»For at kunne erholde tilladelse til at kjøre motorvogner bestemt for offentlig passagertrafik, utkræves, at vedkommende er 25 aar, dog saa at kravet herpaa kan frafaldes, naar amtmanden finder det ønskelig i særlige tilfælde at vælge en fører under 25, men over 21 aar«.

II. Ovenstaaende bestemmelse stadfæstes som gjældende indtil videre.

4 juni. **Kongelig resolution*****), hvorved meddeles approbation i henhold til § 89 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli

*) Bekjendtgj. 7 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 22.
**) Bekjendtgj. 7 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 22, hvor forskriftene er indtat.
***) Bekjendtgj. 7 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 22, hvor beslutningen er indtat.

1896 paa den av Sarpsborgs bystyre i møte den 24 mai 1910 fattede beslutning angaaende anvendelse av flat, av Departementet for de Offentlige Arbeider godkjendt taksten. 4 juni.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 4 juni.

I. De av herredsstyret i Merakers sogn av Øvre Stjørdalens prestegjeld under Søndre Indherreds provsti i Trondhjems stift i møter den 26 juli og 30 oktober 1909 fattede beslutninger om bevilgning av en skyssgodtgjørelse til den residerende kapellan i Øvre Stjørdalen paa kr. 100,00 aarlig for hans reiser til Merakers kirke og paa kr. 50,00 aarlig for hans reiser til Stordalens kapel til avholdelse av gudstjeneste — godkjendes i henhold til lov om geistlige embedsmænds og kirkesangeres lønning av 14 juli 1897 § 30, andet led.

II. — — —

Kongelig resolution, hvorved bestemmes, at det geistlige og civile inddelingsnavn »Skiaaker« i Kristians amt for eftertiden blir at skrive »Skjaak«. 4 juni.

Kongelig resolution, hvorved meddeles stadfæstelse paa de av forstanderskapet for Storelvedalens sparebank i møte den 27 april 1910 vedtagne ændringer av §§ 3 og 20 i bankens ved høieste resolution av 3 august 1894 og senere resolutioner stadfæstede plan. 4 juni.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet til stiftamtmanden i Bergen, i anledning av forespørsel om, hvad der skal forstaaes ved begrepet etage. 4 juni.

I anledning herav meddeles, at departementet med bygningskommissionens flertal er enig i, at loftet maa ansees som en selvstændig etage, naar loftets yttervægger har en større høide til gesimsen end 1,50 m., og taket paa noget punkt er høiere end et i 1,50 m.'s høide over loftsbjelkerne opført tak med ubrutt takflate og med en heldningsvinkel av 45°, hvilken heldningsvinkel i bygningsloven er opstilt som det normale maksimum.

Angaaende det av kommissionen reiste spørsmaal, om der er adgang til ved hus, hvor frontvæggen er noget lavere, at gjøre yttervæggen mot gaardspladsen tilsvarende høiere, uten at loftet taper sin karakter av loft, bemerkes, at departementet finder dette spørsmaal tvilsomt.

Idet bedømmelsen av, hvad der skal ansees som en selvstændig etage, til en viss grad maa bero paa et skjøn, finder departementet imidlertid ikke for sit vedkommende grund til at gjøre indsigelse mot den av kommissionens flertal i saa henseende hævdede opfatning, dog antages loftets yttervæg mot

4 juni. gaardspladsen ikke at burde tillates opført med større høide end ca. 2 m. til gesimsen.

7 juni. Nr. 1. **Lov***)[1]) om forandringer i lov om formandskaper i kjøpstæderne m. v. av 14 januar 1837 med ændrings- og tillægslove.

I.

Efternævnte paragraffer i lov av 14 januar 1837 om formandskaper i kjøpstæderne, jfr. tillægslove av 27 juli 1896, 29 mai 1901 og 17 mai 1904, skal lyde:

§ 2. Stemmeberettigede fra 1ste December det Aar, da Mandtallet affattes, ere Mænd og Kvinder, som ere norske Borgere, have fyldt 25 aar og have været bosatte i Landet i fem Aar, naar de i de to sidste Aar have havt fast Ophold i Kjøbstaden og ikke ere i noget Tilfælde, som efter Grundlovens §§ 52 og 53 bevirker Suspension eller Tab af Stemmeret.

§ 5.

1. Valget sker ved Stemmesedler, der skulle være uden Underskrift og indlagte i officielle Konvolutter. Stemmesedlerne skulle være af hvidt Papir og, saavel som Konvolutterne, uden vedhæftet eller paaført Særmærke. Som saadant regnes ikke Strygninger eller andre Forandringer paa Stemmesedlen. Konvolutterne skulle være ugjennemsigtige og ens af Størrelse, Form og Farve samt forsynede med offentligt Stempel. I Valglokalet udleveres en saadan Konvolut til hver personlig mødende Vælger af et Medlem af Valgstyret.

   Dersom nogen afleveret Stemmeseddel eller Konvolut ikke fyldestgjør disse Fordringer, forkastes Stemmesedlen som ugyldig. Forefindes i nogen Konvolut flere Stemmesedler, blive, hvis de ere indbyrdes uoverensstemmende, samtlige at forkaste og, hvis de ere enslydende, kun én af dem at godkjende.
2. Navnene paa Stemmesedlen skulle anføres under fortløbende Nummer. Lyder en Stemmeseddel paa Nogen, som ikke er valgbar, ansees dennes Navn for uskrevet. Lyder den paa flere gyldige Navne, end der skal vælges Repræsentanter, ansees de overskydende, som ere opførte sidst, ligeledes for uskrevne.
3. Mødende Vælgere nedlægge selv sine konvolutterede Stemsedler i en dertil bestemt Urne. Er en Vælger ved lovligt

*) Bekjendtgj. 7 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 22.

[1]) Se dok. nr. 22. Indst. O VII med tillæg, jfr. indst. O. nr. 27 f. 1910. St.tid., forh. i Ot. side 171—196, i Lt. 24—50. Se rundskr. 11 juni 1910 (nærvær. hefte side 217).

Forfald hindret fra at møde personlig, kan han fremsende sin Stemmeseddel i lukket privat Konvolut, indlagt i en lukket Følgeskrivelse, der indeholder Oplysning om Forfaldet. Indsendes Forfaldsanmeldelse fra udenrigs Sted, maa Følgeskrivelsen være underskrevet i Overvær av en norsk Konsul eller et norsk Fartøis Fører, som skal undertegne til Vitterlighed. 7 juni. Nr. 1.

4. Opraab finder ikke Sted, men ved Afkrydsning eller Notering i Mandtallet føres der Indseende med, at Ingen stemmer mere end én Gang.
5. Efter Afstemningens Slutning prøves først de anmeldte Forfald. Naar et saadant er godkjendt, aabnes den private Konvolut, og lægges dens Indhold ulæst i en af de officielle Konvolutter, som derefter nedlægges i Valgurnen. Forkastes Forfaldet, bliver den private Konvolut uaabnet at opbevare sammen med Følgeskrivelsen.
6. Naar Forfaldsanmeldelserne ere gjennemgaaede, blandes Konvolutterne vel om hinanden, hvorefter Stemmesedlerne udtages. De, der findes at være lovlige, oplæses tydelig eller gjennemgaaes, hvis de ere trykte, paa anden betryggende Maade af et Medlem af Valgstyret under Tilsyn af et andet Medlem og optegnes af to andre Medlemmer eller af to af Valgstyret antagne Personer. Derpaa optælles Stemmerne. De, der have faaet de fleste Stemmer, ere Repræsentanter i den Orden, Stemmetallet eller, i Tilfælde af Stemmelighed, Lodtrækning bestemmer.
7. Naar Valget af Repræsentanter er tilendebragt og Resultatet tydelig kundgjort, foretages i samme Møde og under Iagttagelse af samme Regler Valg paa et lige Antal Suppleanter. Kan dette ikke ske, fordi Stemmegivningen er foregaaet paa forskjellige Steder, sker Valget af Suppleanter i dertil særskilt berammet Møde.
8. Saafremt Valgforretningen ikke uafbrudt fortsættes, indtil den er tilendebragt, paaligger det Valgstyret at besørge Stemmesedlerne og Listerne over de optegnede Stemmer under fælles Forsegling opbevaret paa et sikkert Sted.

§ 6. Fremkommer der til Valgstyret inden Kl. 8 Eftermiddag den 15de — eller hvis denne Dag falder paa Helligdag — 16de Oktober fra mindst en Femtepart af de i det udlagte Mandtal opførte Vælgere, hvor disses Tal er 8 000 eller derunder, men ellers fra mindst 1 600 Vælgere Begjæring om, at Valget skal foregaa efter Forholdsvalgsystemet, bliver endvidere følgende Regler at iagttage:

1. Samtidig med Berammelse af Valget udstedes en almindelig Opfordring til Vælgerne om inden Kl. 8 Eftermiddag

7 juni. Nr. 1.

den 15de — eller hvis denne Dag falder paa Helligdag — 16de November at fremkomme med Forslag til Valglister.

2. Et Forslag til Valgliste maa for at komme i Betragtning være udfyldt under fortløbende Nummer med saa mange forskjellige eller indtil to Gange gjentagne (kumulerede) Navne, som der skal vælges Repræsentanter, og være underskrevet af mindst 20 Vælgere. Kandidaterne bør være saa tilstrækkelig betegnede, at Forvexling undgaaes. Det bør angives, hvorledes Listen skal udfyldes, ifald noget Navn maa stryges, og hvem af Underskriverne Valgstyret har at henvende sig til ved Forhandlinger angaaende Listen. Ingen Vælger maa underskrive mere end ét Forslag til Valgliste, og ingen Kandidat maa staa paa mere end én Liste. Hvert Forslag maa have en Overskrift, som angiver, fra hvilken Gruppe det udgaar.
3. Listerne prøves af Valgstyret. Er en Kandidat opført paa mere end én Liste, tilstiller Valgstyret ham et Paalæg om inden en bestemt Frist at erklære, paa hvilken av Listerne han foretrækker at blive staaende, med Tilkjendegivende om, at hans Navn vil blive strøget paa de øvrige. Undladelse af at efterkomme Paalægget medfører, at Navnet stryges paa alle Lister. Findes der at være opført en Kandidat, som kan undslaa sig for at modtage Valg, tilstilles der ham en Opfordring til inden en bestemt Frist at erklære, om han forlanger sit Navn strøget. Indkommer han ikke inden den fastsatte Frist med Begjæring derom, er hans Ret til at undslaa sig forspildt. Er der opført en Kandidat, som ikke er valgbar, stryges han.
4. Naar Listerne ere i lovgyldig Stand eller ved Forhandling med Forslagsstillernes Repræsentanter ere bragte i saadan Stand, lader Valgstyret dem senest syv Dage før Valgdagen kundgjøre som officielle Valglister, hver Liste med Overskrift, som angiver Valgtid og Valgkreds, Forslagsstillernes Navne, og fra hvilken Gruppe den udgaar.
5. Det staar hver Vælger frit at benytte til Stemmeseddel en officiel Liste eller alene at stemme paa Personer, som ikke ere opførte paa nogen officiel Liste, (»vild« Stemmeseddel), eller at benytte en Blandingsliste. Paa sin Stemmeseddel kan Vælgeren gjentage (kumulere) Navnene én Gang mere, end det er skeet paa de officielle Lister. Navne, som ikke ere gjentagne (kumulerede) paa disse, saavelsom Navne, som ikke staa paa nogen af de officielle Lister, har Vælgeren kun Adgang til at gjentage (kumulere) én Gang. Yderligere Gjentagelse (Kumulation) af Navne betragtes som uskreven.

6. Ved Stemmeoptællingen undersøges først, hvor mange Stemmer hver Kandidat har faaet. Dernæst sammenlægges for hver Listes Vedkommende alle Stemmer, som ere faldne paa Listens Kandidater. De udkomne Summer kaldes henholdsvis Kandidaternes Stemmetal og Listernes Stemmetal. 7 juni Nr. 1.

De paa et Navn udenfor Listerne faldne Stemmer betragtes baade som vedkommende Kandidats Stemmetal og som et Liste-Stemmetal.

7. De Repræsentantpladse, som skulle besættes, fordeles paa Listerne i Forhold til disses Stemmetal paa den Maade, som nedenfor foreskrives:

Man dividerer det samlede Antal afgivne Stemmer med Repræsentantpladsenes Antal forøget med 1. Med den derved udkomne Kvotients hele Tal forøget med 1 divideres hver Listes Stemmetal, og Listerne faa sig tildelt de Antal Repræsentantpladse, som de hele Tal i de ved disse Divisioner udkomne Kvotienter angive.

Viser det sig, at ikke samtlige Repræsentantpladse herved ere fordelte mellem Listerne, divideres hver Listes Stemmetal først med Antallet af de Listen tillagte Repræsentantpladse forøget med 1, derpaa, om fornødiges, med det samme Tal forøget med 2 o s. v. Af Kvotienterne — uanseet, ved hvilken af disse Divisioner de ere fremkomne — nummereres et Antal, svarende til Antallet af ikke fordelte Repræsentantpladse, saaledes at den største faar No. 1, den næststørste No. 2 o. s. v., idet Divisionerne maa være fortsatte, indtil det har vist sig, at ingen Kvotient i en følgende Kvotientrække er større end den sidste nummererede Kvotient, der benævnes Delingstallet. Saaledes som de nummererede Kvotienter fordele sig paa Listestemmetallene, fordeles de resterende Repræsentantpladse paa Listerne.

8. Skulde ved den i foregaaende Nummer foreskrevne Fremgangsmaade flere Lister komme til at konkurrere om en Plads, tilfalder Pladsen den af de konkurrerende Lister, hvis Stemmetal er størst, men ifald de have samme Stemmetal, den, som bestemmes ved Lodtrækning.

Skulde der tilfalde en Liste flere Pladse, end den har Kandidater, ere dens Kandidater at betragte som forlods valgte og de øvrige Pladse at fordele paa de øvrige Lister paa ovenanførte Maade.

9. Hver Listes Pladse besættes med de af dens Kandidater, som have de fleste Stemmer, i Rækkefølge efter deres Stemmetal og, i Tilfælde af Stemmelighed, efter deres Orden paa Listen.

7 juni. Nr. 1.

Listens øvrige Kandidater indtil samme Antal som dens Repræsentanter udgjøre dens Suppleanter i den paa samme Maade bestemte Orden.

10. Forsaavidt de ovenfor under No. 4 omhandlede officielle Valglister trykkes som Stemmesedler, skal de udstyres som i § 5 No. 1 og ovenstaaende No. 4 angivet, dog saaledes at Valgtid, Valgkreds og Forslagsstillernes Navne kan udelades. Andre trykte Stemmesedler maa ikke under Valget eller i de sidste fjorten Dage før dette bringes i Omløb. Ei heller maa andre Stemmesedler udstyres som de officielle Lister. Overtrædelse af disse Bestemmelser straffes med Bøder.

Hvor Forholdsvalgsystemet er indført, bliver det ved fremtidige Valg at benytte, medmindre Bystyret inden seks Maaneder før et Valg har fattet Beslutning om at afskaffe det, og ny Begjæring overensstemmende med nærværende Paragrafs første Led ikke indkommer. Skulde det indtræffe, at intet eller alene ét godtaget Forslag til Valgliste er fremkommet, bliver Valget for denne Gang at fremme efter Reglerne i § 5 for Flertalsvalg, hvorom Valgstyret snarest mulig udfærdiger Tillægskundgjørelse for Vælgerne.

II

Nærværende Lov træder i Kraft straks.

7 juni. Nr. 2.

Lov *)[1]) om forandringer i lov om formandskaper paa landet m. v. av 14 januar 1837 med ændrings- og tillægslove.

I.

Efternævnte paragraffer i lov av 14 januar 1837 om formandskaper paa landet, jfr. tillægslove av 27 juli 1896, 29 mai 1901 og 17 mai 1904, skal lyde:

§ 2. Stemmeberettigede fra 1ste Oktober det Aar, da Mandtallet affattes, ere Mænd og Kvinder, som ere norske Borgere, have fyldt 25 Aar og have været bosatte i Landet i fem Aar, naar de i de to sidste Aar have havt fast Ophold i Herredet og ikke ere i noget Tilfælde, som efter Grundlovens §§ 52 og 53 bevirker Suspension eller Tab af Stemmeret.

---

*) Bekjendtgj. 7 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 22.

[1]) Se Dok. nr. 22, Indst. O. VI med tillæg. St.tid., forh. i Ot. side 171—194, i Lt. 24—50. Se rundskr. av 11 juni 1910 (nærværende hefte side 217).

§ 5. 7 juni.

1. Valget sker ved Stemmesedler, der skulle være uden Under- Nr. 2.
skrift og indlagte i officielle Konvolutter. Stemmesedlerne skulle være af hvidt Papir og, saavel som Konvolutterne, uden vedhæftet eller paaført Særmærke. Som saadant regnes ikke Strygninger eller andre Forandringer paa Stemmesedlen. Konvolutterne skulle være ugjennemsigtige og ens af Størrelse, Form og Farve samt forsynede med offentligt Stempel. I Valglokalet udleveres en saadan Konvolut til hver personlig mødende Vælger af et Medlem af Valgbestyrelsen.

Dersom nogen afleveret Stemmeseddel eller Konvolut ikke fyldestgjør disse Fordringer, forkastes Stemmesedlen som ugyldig. Forefindes i nogen Konvolut flere Stemmesedler, blive, hvis de ere indbyrdes uoverensstemmende, samtlige at forkaste og, hvis de ere enslydende, kun en af dem at godkjende.

2. Navnene paa Stemmesedlen skulle anføres under fortløbende Nummer. Lyder en Stemmeseddel paa Nogen, som ikke er valgbar, ansees dennes Navn for uskrevet. Lyder den paa flere gyldige Navne, end der skal vælges Repræsentanter, ansees de overskydende, som ere opførte sidst, ligeledes for uskrevne.

3. Mødende Vælgere nedlægge selv sine konvolutterede Stemmesedler i en dertil bestemt Urne. Er en Vælger ved lovligt Forfald hindret fra at møde personlig, kan han fremsende sin Stemmeseddel i lukket privat Konvolut, indlagt i en lukket Følgeskrivelse, der indeholder Oplysning om Forfaldet. Indsendes Forfaldsanmeldelse fra udenrigs Sted, maa Følgeskrivelsen være underskrevet i Overvær af en norsk Konsul eller et norsk Fartøis Fører, som skal undertegne til Vitterlighed.

4. Opraab finder ikke Sted, men ved Afkrydsning eller Notering i Mandtallet føres der Indseende med, at Ingen stemmer mere end én Gang.

5. Efter Afstemningens Slutning prøves først de anmeldte Forfald. Naar et saadant er godkjendt, aabnes den private Konvolut og lægges dens Indhold ulæst i en av de officielle Konvolutter, som derefter nedlægges i Valgurnen. Forkastes Forfaldet, bliver den private Konvolut uaabnet at opbevare sammen med Følgeskrivelsen.

6. Naar Forfaldsanmeldelserne ere gjennemgaaede, blandes Konvolutterne vel om hinanden, hvorefter Stemmesedlerne udtages. De Stemmesedler, der findes at være lovlige, oplæses tydelig eller gjennemgaaes, hvis de ere trykte, paa

7 juni. Nr. 2.

anden betryggende Maade af et Medlem af Valgstyret under Tilsyn af et andet Medlem og optegnes af to andre Medlemmer eller af to af Valgstyret antagne Personer. Derpaa optælles Stemmerne. De, der have faaet de fleste Stemmer, ere Repræsentanter i den Orden, Stemmetallet eller, i Tilfælde af Stemmelighed, Lodtrækningen bestemmer.

7. Naar Valget af Repræsentanter er tilendebragt og Resultatet lydeligt kundgjort, foretages i samme Møde og under Iagttagelse af samme Regler Valg paa et lige Antal Suppleanter. Kan dette ikke ske, fordi Stemmegivningen er foregaaet paa forskjellige Steder, sker Valget af Suppleanter i dertil særskilt berammet Møde.

8. Saafremt Valgforretningen ikke uafbrudt fortsættes, indtil den er tilendebragt, paaligger det Valgstyret at besørge Stemmesedlerne og Listerne over de optegnede Stemmer under fælles Forsegling opbevaret paa et sikkert Sted.

§ 6. Fremkommer der til Valgstyret inden Kl. 8 Eftermiddag den 15de — eller hvis denne Dag falder paa Helligdag — 16de August fra mindst en Femtepart af de i Herredets udlagte Mandtal opførte Vælgere, hvor disses Tal er 5 000 eller derunder, men ellers fra mindst 1 000 Vælgere Begjæring om at Valget skal foregaa efter Forholdsvalgsystemet, bliver end, videre for alle Herredets Sogn følgende Regler at iagttage:

1. Samtidig med Berammelse af Valget udstedes en almindelig Opfordring til Vælgerne om inden Kl. 8 Eftermiddag den 7de — eller hvis denne dag falder paa Helligdag — 8de September at fremkomme med Forslag til Valglister.

2. Et Forslag til Valgliste maa for at komme i Betragtning være udfyldt under fortløbende Nummer med saa mange forskjellige eller indtil to Gange gjentagne (kumulerede) Navne, som der skal vælges Repræsentanter, og være underskrevet af mindst 10 Vælgere. Kandidaterne bør være saa tilstrækkelig betegnede, at Forvexling undgaaes. Det bør angives, hvorledes Listen skal udfyldes, ifald noget Navn maa stryges, og hvem af Underskriverne Valgstyret har at henvende sig til ved Forhandlinger angaaende Listen. Ingen Vælger maa underskrive mere end ét Forslag til Valgliste, og ingen Kandidat maa staa paa mere end én Liste. Hvert Forslag maa have en Overskrift, som angiver, fra hvilken Gruppe det udgaar.

3. Listerne prøves af Valgstyret. Er en Kandidat opført paa mere end én Liste, tilstiller Valgstyret ham et Paalæg om inden en bestemt Frist at erklære, paa hvilken af Listerne han foretrækker at blive staaende, med Tilkjendegivende om, at hans Navn vil blive strøget paa de øvrige. Und-

ladelse af at efterkomme Paalægget medfører, at Navnet stryges paa alle Lister. Findes der at være opført en Kandidat, som kan undslaa sig for at modtage Valg, tilstilles der ham en Opfordring til inden en bestemt Frist at erklære, om han forlanger sit Navn strøget. Indkommer han ikke inden den fastsatte Frist med Begjæring derom, er hans Ret til at undslaa sig forspildt. Er der opført en Kandidat, som ikke er valgbar, stryges han. 7 juni. Nr. 2.

4. Naar Listerne ere i lovgyldig Stand eller ved Forhandling med Forslagsstillernes Repræsentanter ere bragte i saadan Stand, lader Valgstyret dem senest syv Dage før Valgdagen kundgjøre som officielle Valglister, hver Liste med Overskrift, som angiver, fra hvilken Gruppe den udgaar, samt Valgtid, Valgkreds og Forslagsstillernes Navne.

5. Det staar hver Vælger frit at benytte til Stemmeseddel en officiel Liste eller alene at stemme paa Personer, som ikke ere opførte paa nogen officiel Liste (»vild« Stemmeseddel), eller at benytte en Blandingsliste. Paa sin Stemmeseddel kan Vælgeren gjentage (kumulere) Navnene én Gang mere, end det er skeet paa de officielle Lister. Navne, som ikke ere gjentagne (kumulerede) paa disse, saavelsom Navne, som ikke staa paa nogen af de officielle Lister, har Vælgeren kun Adgang til at gjentage (kumulere) én Gang. Yderligere Gjentagelse (Kumulation) af Navne betragtes som uskreven.

6. Ved Stemmeoptællingen undersøges først, hvor mange Stemmer hver Kandidat har faaet. Dernæst sammenlægges for hver Listes Vedkommende alle Stemmer, som ere faldne paa Listens Kandidater. De udkomne Summer kaldes henholdsvis Kandidaternes Stemmetal og Listernes Stemmetal.

   De paa et Navn udenfor Listerne faldne Stemmer betragtes baade som vedkommende Kandidats Stemmetal og som et Liste-Stemmetal.

7. De Repræsentantpladse, som skulle besættes, fordeles paa Listerne i Forhold til disses Stemmetal paa den Maade, som nedenfor foreskrives:

   Man dividerer det samlede Antal afgivne Stemmer med Repræsentantpladsenes Antal forøget med 1. Med den derved udkomne Kvotients hele Tal forøget med 1 divideres hver Listes Stemmetal, og Listerne faa sig tildelt de Antal Repræsentantpladser, som de hele Tal i de ved disse Divisioner udkomne Kvotienter angive.

   Viser det sig, at ikke samtlige Repræsentantpladse herved ere fordelte mellem Listerne, divideres hver Listes

7 juni. Nr. 2.

Stemmetal først med Antallet af de Listen tillagte Repræsentantpladse forøget med 1, derpaa, om fornødiges, med det samme Tal forøget med 2 o. s. v. Af Kvotienterne — uanseet, ved hvilken af disse Divisioner de ere fremkomne — nummereres et Antal, svarende til Antallet af ikke fordelte Repræsentantpladse, saaledes at den største faar No. 1, den næststørste No. 2 o. s. v., idet Divisionerne maa være fortsatte, indtil det har vist sig, at ingen Kvotient i en følgende Kvotientrække er større end den sidste nummererede Kvotient, der benævnes Delingstallet. Saaledes som de nummererede Kvotienter fordele sig paa Listestemmetallene, fordeles de resterende Repræsentantpladse paa Listerne.

8. Skulde ved den i foregaaende Nummer foreskrevne Fremgangsmaade flere Lister komme til at konkurrere om en Plads, tilfalder Pladsen den af de konkurrerende Lister, hvis Stemmetal er størst, men, ifald de have samme Stemmetal, den, som bestemmes ved Lodtrækning.

Skulde der tilfalde en Liste flere Pladse, end den har Kandidater, ere dens Kandidater at betragte som forlods valgte og de øvrige Pladse at fordele paa de øvrige Lister paa ovenanførte Maade.

9. Hver Listes Pladse besættes med de af dens Kandidater, som have de fleste Stemmer, i Rækkefølge efter deres Stemmetal og, i Tilfælde af Stemmelighed, efter deres Orden paa Listen.

Listens øvrige Kandidater indtil samme Antal som dens Repræsentanter udgjøre dens Suppleanter i den paa samme Maade bestemte Orden.

10. Forsaavidt de ovenfor under No. 4 omhandlede officielle Valglister trykkes som Stemmesedler, skal de udstyres som i § 5 No. 1 og ovenstaaende No. 4 angivet, dog saaledes at Valgtid, Valgkreds og Forslagsstillernes Navne kan udelades. Andre trykte Stemmesedler maa ikke under Valget eller i de sidste fjorten Dage før dette bringes i Omløb. Ei heller maa andre Stemmesedler udstyres som de officielle Lister. Overtrædelse af disse Bestemmelser straffes med Bøder.

Hvor Forholdsvalgsystemet er indført, bliver det ved fremtidige Valg at benytte, medmindre Herredsstyret inden seks Maaneder før et Valg har fattet Beslutning om at afskaffe det, og ny Begjæring overensstemmende med nærværende Paragrafs første Led ikke indkommer. Skulde det indtræffe, at intet eller alene ét godtaget Forslag til Valgliste er fremkommet i et

Herred eller Sogn, bliver Valget for denne Gang i vedkommende Herred eller Sogn at fremme efter Reglerne i § 5 for Flertalsvalg, hvorom Valgstyret snarest mulig udfærdiger Tillægskundgjørelse for Vælgerne. 7 juni. Nr. 2.

II.

Nærværende Lov træder i Kraft straks.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Kristiania stiftsdirektion, hvori paa foranledning uttales, at bestemmelsen i lov om kirker og kirkegaarder av 3 august 1897 § 41, 2det led, ikke kommer til anvendelse i tilfælde, hvor der er spørsmaal om flytning av en paa en kirkegaard begravet askeurne, og at saadan flytning derfor vil kunne ske med samtykke av vedkommende kirketilsyn eller av kirkevergen efter en for saadanne tilfælde meddelt almindelig bemyndigelse av tilsynet, jfr. nævnte lovs § 47. 8 juni.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av politimester Fr. Skavlan ved gavebrev av 8 juni 1909 oprettede »Politimester Skavlans Legat« til hjælp for værdige trængende mænd over 60 aar, bosat i Hamar og paa de for dette legat utfærdigede statutter. 9 juni.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Adolf Georg Fredrik Jenssen og hustru Elise Charlotte Sofie Christiane, født Palludan, ved testamente av 25 juli 1884 med tillæg av 11 februar 1905 oprettede »Adolf Jenssens og Hustrus Legat til Fordel for Orkesterforeningens Pensionsfond« og paa de for dette legat under 25 februar 1910 utfærdigede statutter. 9 juni.

Kongelig kundgjørelse*)[1]) angaaende indkomstskat til statskassen i budgetterminen 1 juli 1910 til 30 juni 1911. 10 juni.

§ 1. For budgetterminen fra 1 juli 1910 til 30 juni 1911 erlægges skat til staten efter følgende regler:

A. Av indtægt erlægges:

a. To av hundrede av, hvad indtægtens skatbare beløp, bestemt efter nedenstaaende regler, utgjør indtil kr. 4000,00;

---

*) Bekjendtgj. 11 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.

[1]) Se St.prp. nr. 10, St.prp. nr. 1, hovedpost X, kap. 1, tit. 6—14. Indst. S. XXXIX A. St.tid. side 1436—1443.

10 juni.

b. tre av hundrede av, hvad indtægtens skatbare beløp utgjør over kr. 4 000,00 indtil kr. 7 000,00;

c. fire av hundrede av, hvad indtægtens skatbare beløp utgjør over kr. 7 000,00 indtil kr. 10 000,00;

d. fem av hundrede av, hvad indtægtens skatbare beløp utgjør over kr. 10 000,00.

B. Av formue erlægges en tredjedel krone av tusen. Det ved beregningen utkomne tal avrundes med det nærmeste med 10 øre delelige beløp.

C. Den skat paa indtægt og formue, som fremkommer efter foranstaaende satser, forhøies derpaa med ti av hundrede. Det utkomne beløp blir at avrunde nedad til det nærmeste med 10 øre delelige tal.

§ 2. Enhver, som er bosat eller har eiendom eller næringsdrift i riket, er med de undtagelser, som følger av nedenstaaende regler, pligtig til at svare skat til staten av sin formue og indtægt.

Likeledes er den, som ikke har bopæl i riket, men nyder løn eller pension av den Norske Stat, skattepligtig av den indtægt, han saaledes oppebærer.

Av diplomatiske og konsulære embedsmænds lønninger blir skat dog kun at erlægge i den utstrækning, som av Kongen med Stortingets samtykke bestemmes.

§ 3. Med hensyn til stedet for skatskrivningen gjælder følgende bestemmelser:

a. I regelen skatlægges enhver skattepligtig i det skattedistrikt, hvor han har fast bopæl ved utgangen av september maaned i skatteaaret.

b. Unavngivne interessentskaper og indretninger, der driver nogen virksomhet, som kaster indtægt av sig, betragtes som skattepligtige personer og lignes i skat paa det sted, hvor bestyrelsen har sit sæte. For unavngivne interessentskaper, som driver skibsrederi, kommer denne bestemmelse, forsaavidt deres skibsrederi angaar, kun til anvendelse paa den del av interessentskaps-kapitalen, som tilhører stedets indvaanere eller utlændinger.

c. Personer, som ikke har fast bopæl her i riket, eller utenlandske selskaper skatlægges i det distrikt, hvor eiendommen er beliggende eller virksomheten foregaar, av sin formue i og indtægt av samme. Har nogen, som av den Norske Stat oppebærer løn eller pension, hvorav han er skattepligtig, tat ophold i utlandet, skatskrives han i Kristiania skattedistrikt.

d. Opstaar der tvist om, i hvilket distrikt en person skal

skatskrives, avgjøres saken av vedkommende regjerings- 10 juni.
departement.

e. Naar nogen er ilignet statsskat i et andet distrikt end det, hvor skatskrivningen efter foranstaaende regler rettelig skulde ske, kan han ikke forlange sig fritat for skattens erlæggelse, medmindre den paagjældende formue eller indtægt tillike er ilignet statsskat i det rette distrikt. Derimot kan han i saadant tilfælde ved henvendelse til vedkommende regjeringsdepartement kræve skatten omberegnet, hvis den godtgjøres at være fremkommet ved feilagtige ligningsansættelser eller av andre grunde at være urigtig.

§ 4. Fritagelse for skat gjælder i samme utstrækning som for formues- og indtægtsskat til kommunen bestemt ved landskattelovens §§ 25 og 26, byskattelovens §§ 17 og 18, dog saaledes, at milde stiftelsers formue og indtægt i sin helhet er fritat for statsskatten.

§ 5. Den mindste aarlige antagne indtægt, som inddrages under beskatning, er kr. 1 000,00. Skattepligtige, der efter § 8 intet skattefrit fradrag gives, blir dog at iligne skat, naar indtægten utgjør mindst kr. 400,00.

§ 6. Ved ansættelse av skat henføres de skattepligtige efter det antal personer, som de foruten sig selv og egtefælle har at forsørge, til 4 klasser, saaledes at:

1ste klasse omfatter dem, som ikke har nogen at forsørge;
2den klasse dem, som har 1—3 personer at forsørge;
3dje klasse dem, som har 4—6 personer at forsørge;
4de klasse dem, som har 7 eller flere personer at forsørge.

De personer, som i nævnte henseende blir at medregne, er den skattepligtiges barn — egne eller antagne —, forældre, søskende og andre beslegtede og besvogrede, forsaavidt de erkjendes at ha billig krav paa forsørgelse av den skattepligtige og derhos av ham virkelig forsørges.

Unavngivne interessentskaper og deslike indretninger henføres til 1ste klasse.

§ 7. I enhver av de i § 6 nævnte klasser skal et visst beløp av den skattepligtiges indtægt være skattefrit.

Den skatbare del av indtægten ansættes efter følgende tabel:

10 juni.

Antat indtægt.	Skatbar indtægt.			
	I 1ste klasse.	I 2den klasse.	I 3dje klasse.	I 4de klasse.
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
1 000,00	400,00	220,00	120,00	60,00
1 100,00	500,00	280,00	180,00	80,00
1 200,00	600,00	360,00	240,00	140,00
1 300,00	700,00	440,00	300,00	200,00
1 400,00	800,00	520,00	360,00	260,00
1 500,00	900,00	600,00	420,00	320,00
1 600,00	1 000,00	680,00	480,00	380,00
1 700,00	1 100,00	760,00	560,00	440,00
1 800,00	1 200,00	840,00	640,00	500,00
1 900,00	1 300,00	920,00	720,00	560,00
2 000,00	1 400,00	1 000,00	800,00	620,00
2 100,00	1 500,00	1 100,00	880,00	680,00
2 200,00	1 600,00	1 200,00	960,00	760,00
2 300,00	1 700,00	1 300,00	1 040,00	840,00
2 400,00	1 800,00	1 400,00	1 120,00	920,00
2 500,00	1 900,00	1 500,00	1 200,00	1 000,00
2 600,00	2 000,00	1 600,00	1 280,00	1 080,00
2 700,00	2 100,00	1 700,00	1 360,00	1 160,00
2 800,00	2 200,00	1 800,00	1 440,00	1 240,00
2 900,00	2 300,00	1 900,00	1 520,00	1 320,00
3 000,00	2 400,00	2 000,00	1 600,00	1 400,00
3 100,00	2 500,00	2 100,00	1 700,00	1 480,00
3 200,00	2 600,00	2 200,00	1 800,00	1 560,00
3 300,00	2 700,00	2 300,00	1 900,00	1 640,00
3 400,00	2 800,00	2 400,00	2 000,00	1 720,00
3 500,00	2 900,00	2 500,00	2 100,00	1 800,00
3 600,00	3 000,00	2 600,00	2 200,00	1 880,00
3 700,00	3 100,00	2 700,00	2 300,00	1 960,00
3 800,00	3 200,00	2 800,00	2 400,00	2 040,00
3 900,00	3 300,00	2 900,00	2 500,00	2 120,00
4 000,00	3 400,00	3 000,00	2 600,00	2 200,00

Av enhver høiere indtægt er det skattefrie beløp i 1ste klasse kr. 600,00, i 2den klasse kr. 1 000,00, i 3dje klasse kr. 1 400,00 og i 4de klasse kr. 1 800,00.

Svarer en skattepligtigs indtægt ikke til et av de i tabellen opførte tal, blir den at henføre til det nærmeste av disse. Indtægter over kr. 4 000,00 avrundes til nærmeste med 100 delelige tal.

Falder indtægtssummen midt i mellem to tal, henføres den til det laveste. 10 juni.

§ 8. Personer, som ikke har fast bopæl her i riket, saavelsom utenlandske interessentskaper, gives intet skattefrit fradrag. Dog blir reglerne i § 7 at befølge ved skatlæggelse av personer, der som følge av sin stilling i den Norske Stats tjeneste har maattet ta ophold i utlandet.

Naar intet skattefrit fradrag gives, avrundes indtægten til det nærmeste med 100 delelige tal. Falder indtægtssummen midt mellem to saadanne tal, henføres den til det laveste.

§ 9. Av samtlige formuer fra og med kr. 1 000,00 beregnes skat til staten, forsaavidt ikke skatyderens indtægt ifølge bestemmelsen i foranstaaende § 5 er for liten til, at han derav skal svare skat.

§ 10. Iøvrig blir skatten at utligne efter bestemmelserne i gjældende lov om skat paa indtægt og formue til stat og kommune.

Kongelig resolution *), hvorved meddeles approbation i henhold til § 89 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 paa det av Vossevangens bygningsrepræsentantskap i møter den 13 december 1909 og 26 mai 1910 vedtagne utkast til byggeforskrifter for nævnte bygningskommune, — dog med en enkelt forandring. 10 juni.

Kongelig resolution, hvorved Stortingets beslutning[1]) av 23 mai 1910 angaaende bevilgning for budgetterminen 1910—1911 til arkivvæsenet befales tat tilfølge. 10 juni.

Kongelig resolution, hvorved der i henhold til lov om geistlige embedsmænds og kirkesangeres lønning av 14 juli 1897 § 30, andet led, meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret i Solums herred og prestegjeld i Kristiansands stift i møte den 22 mars 1910 fattede beslutning om, at der av kommunen bevilges sognepresten en skyssgodtgjørelse paa kr. 175,00 aarlig mot, at den skyssydelse paa tilsammen kr. 78,81, som gaardbrukerne i Mælums og Kilebygdens annekssogn hittil har utredet til sogneprestembedet, indgaar i herredskassen. 10 juni.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes, at nedenstaaende valgfrie former i landsmaalets retskrivning tillates 10 juni.

---

*) Bekjendtgj. 11 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 23, hvor de approberte forskrifter er indtat.

[1]) Se St.prp. nr. 1, hovedpost V, kap. 10, dok. nr. 28. Indst. S. nr. 125. St.tid. side 1425—1426.
Der bevilgedes bl. a. løn til en ny amanuensis kr. 1800,00 aarlig.

10 juni. benyttet i skolerne, men ikke lærebøker, ved siden av de tidligere vedtagne former:

1. Endelsen *e* istedenfor *a* i svake hunkjønsord, f. eks. *ei vise, ei snare.*
2. Endelsen *-er* i nutid og *-te* i fortid istedenfor *a* i de verber, som i nævnemaaten ender paa ere, f. eks. *studerer, studerte, studert.*
3. Formerne *-ane, -ene* og *-one* istedenfor *-arne, -erne* og *-orne* som flertalsendelser i bestemt form av substantiver.
4. Følgende former med *y* (og *ø*) istedenfor de tilsvarende vedtagne med *jo* (og *ju*).

by = bjoda	ry = rjoda v. (drysse)	fløt = fljot, adj.
blyg = bljug	bryta = brjota	flyta = fljota
brosk = brjosk	dryg = drjug	flyga = fljuga
bryst = brjost	drypa = drjupa	frysa = frjosa
gyta = gjota v.	fyka = fjuka	stryka = strjuka
knosk = knjosk	røme = rjome	trøsk = trjosk
krypa = krjupa	ryta = rjota (styrte ut)	tryta = trjota, v.
lyn = ljon	ryka = rjuka	sløast = sljoast
lyna = ljona	rypa = rjupa	smyga = smjuga
lyga = ljuga	skyta = skjota	
nysa = njosa	skrøna = skrjona	
nyta = njota	s. og v.	
nypa = njupa	slø = sljo	

Av de 3 første poster kan en eller flere eller samtlige vælges. Vælges inden en post den nye alternative form, maa denne systematisk anvendes. Av de under 4 opregnede ord gjælder valgfriheten de enkelte ord, saaledes at man f. eks. kan skrive bryta for brjota, ved siden av at man skriver f. eks. ljuga, kun at det iagttages, at samme ord maa ha samme form i samme skriftstykke.

10 juni. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes:

I. Kirke- og Undervisningsdepartementet bemyndiges til helt eller delvis at avhænde Mo prestegaard i Kristiansands stift med paastaaende bygninger etc. for en salgssum og paa vilkaar forøvrig, som nærmere fastsættes av departementet.

II. Av salgssummen tillates utredet det fornødne til indfrielse av den paa salgstiden gjenværende del av det sogneprestembedet paaheftede laan.

III. Resten av salgssummen — i tilfælde efter fradrag av den del av salgssummen for prestegaardens skog, som overstiger værdien av gaardens bruksret i skogen — indtil anderledes maatte bli bestemt, blir at forvalte under Oplysningsvæsenets Fond som en Mo sogneprestembede tilliggende kapital, hvorav

de aarlige renter efter fradrag av sedvanlig inkassations- 10 juni.
salær utbetales sognepresten for avsavn av hus, jordvei og skog.

Kongelig resolution, hvorved befales tat tilfølge Stor- 10 juni.
tingets under 24 mai 1910 fattede beslutning saalydende: [1])
»Stortinget samtykker indtil videre i, at erstatninger til det offentlige for omkostninger i straffesaker og i benefiserte saker kan eftergives av Kongen, naar særskilte omstændigheter foreligger, og beløpet ikke overstiger kr. 100,00«.

Kongelig resolution, hvorved det i henhold til det av 10 juni.
Stortinget [2]) den 5 april 1910 meddelte samtykke bestemmes, at der fra 1 juli 1910 at regne tilstaaes kjøpstadskommunerne 20% av de ved politiets foranstaltning indbetalte bøter til statskassen.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa 10 juni.
det av enkefru Severine Lehmkuhl ved testamente av 27 november 1905 med tillæg av 28 august 1906 oprettede »Det Lehmkuhl-Krøepelienske Familielegat« og paa den for dette legat under 9 december 1909 utfærdigede fundas.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa 10 juni.
det av enkefru Severine Lehmkuhl ved testamente av 27 november 1905 med tillæg av 28 august 1906 oprettede »Det Lehmkuhl-Krøepelienske Legat for Kjøbmænd« i Bergen og paa den for dette legat under 8 april 1910 utfærdigede fundas.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til sorenskriveren i Ham- 11 juni.
merfest, hvori departementet uttaler, at et vergeraad antages at være forpligtet til at tilstille vedkommende politimester en til offentlig bruk begjært utskrift av, hvad der i vergeraadets protokol er anført med hensyn til en guts bortsættelse.

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til amtmændene: 11 juni.
Departementet skal be mandtalsføreres og valgstyrers opmerksomhet henledet paa de forandringer, som de kommunale stemmerets- og valgregler har undergaat ved love av 7 juni d. a. om forandringer i formandskapslovene for land og by.

Lovforandringene, som er traadt i kraft straks, er følgende:

1. Den kommunale stemmeret for kvinder er utvidet til almindelig som tidligere for mænd. Stemme-

---

[1]) Se St.prp. nr. 21, 55 og 56. Indst. S. nr. 128. St.tid. side 1444—1445.

[2]) Se Hovedp. VI, kap. 1—8. Indst. S. XXII A. St.tid. side 637—649.

11 juni. retsbetingelserne forøvrig og reglerne om suspension og tap av stemmeret er uforandret; jfr. lovenes § 2 og grundlovens §§ 52 og 53.

2. I begge loves § 5 post 3 er indtat et nyt sidste punktum saalydende: »Indsendes forfaldsanmeldelse fra utenriks sted, maa følgeskrivelsen være underskrevet i overvær av en norsk konsul eller et norsk fartøis fører, som skal undertegne til vitterlighet». Herved er det uttrykkelig fastslaat, at ogsaa den, som paa valgdagen er utenfor rikets grænser, kan stemme ved kommunevalg. Det maa merkes, at de særlige lovregler om utenriksværendes adgang til at delta i stortingsvalg (lov av 2 juni 1906 med forandringer av 1 mai 1909) ikke for nogen del har anvendelse ved kommunevalg, hvor ingen anden særregel gjælder for utenriksværende end den foran citerte om forfaldsanmeldelser, som indsendes fra utenriks sted.

3. I begge loves § 6 er foretat ændringer i indledningen, posterne 1 og 10 samt slutningen. I indledningen og post 1 er tidsfristene for henholdsvis indsendelse av forlangende om forholdsvalg og av forslag til valglister tydeliggjort ved tilføielse av klokkeslet ved de data, inden hvilke saadanne forlangender eller forslag for at kunne komme i betragtning maa være fremkommet. I post 10 er med hensyn til trykning av de officielle valglister som stemmesedler tilføiet den lempning i kravet til utstyret, at valgtid, valgkreds og forslagstillernes navn kan utelates; derhos er straffebestemmelsen i sidste punktum, som ved en inkurie blev ophævet ved § 3 i lov om straffelovens ikrafttræden av 22 mai 1902, gjentat. I slutningen av § 6 er tilføiet et nyt punktum, hvorefter repræsentantvalget i et sogn eller en by, hvor forholdsvalg er indført, men intet eller alene ett godtat forslag til valgliste er fremkommet, for denne gang blir at fremme efter reglerne i § 5 for flertalsvalg. Herom skal valgstyret snaret mulig (efter forslagsfristens utløp eller listeforslagenes prøvelse) utfærdige en tillægskundgjørelse for vælgerne. Det er alene for det enkelte valg og, hvor et herred omfatter flere sogn, det enkelte sogn, denne nye regel skal gjøres gjældende.

4. I bylovens § 5 post 7 er optat en til landslovens § 5 post 7 svarende bestemmelse, saaledes at der herefter ved flertalsvalg ogsaa i byene skal avholdes særskilt suppleantvalg efter tilendebringelse av repræsentantvalget. Den tidligere post 7 i bylovens § 5 er uforandret gjentat som en ny post 8 i samme paragraf.

11 juni. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til en lensmand om forstaaelsen av forskjellige bestemmelser i landsformandskapslovens kapitel 1 vedrørende kommunevalg.

Departementet meddeler: 11 juni.

Tiden for utlæggelse av avskrift av de i mandtalsstyrets (herredets formandskap og lensmand) møte i første halvdel av juli gjennemgaaede mandtalsutkast har lovens § 3 selv bestemt til 4 uker fra »senest den 15 juli«. Stedet eller stedene for utlæggelsen og maaten, hvorpaa utlæggelsen skal kundgjøres, vil mandtalsstyret kunne fastsætte i nævnte møte. Kundgjørelsen antages at burde utgaa fra mandtalsføreren (lensmanden). Den senest fra 1 september utlagte avskrift av det endelig berigtigede mandtal synes efter loven at skulle ligge ute til eftersyn i kommunelokalet i hele den tre-aarsperiode, mandtallet gjælder, og maa i ethvertfald ligge til eftersyn indtil avholdelsen av aarets repræsentantvalg.

Efter lovens § 4 er det herredets repræsentantskap og lensmand (lensmænd), som berammer valgene for alle herredets sogn, der bestemmer tid og sted, men det er hvert enkelt sogns valgstyre (sognets lensmand og formænd med mulig supplering av repræsentanter), som avgjør, hvorvidt der skal være adgang til at stemme paa flere steder inden sognet og i saa fald hvilke steder. Kundgjørelsen av valgberammelsen bør for hvert enkelt sogn utgaa fra vedkommende sogns valgstyre (ved dettes valgte formænd); jfr. forutsætning herom i sidste punktum av § 6, slutningen i loven av 7 juni 1910 om en eventuel tillægskundgjørelse til vælgerne.

Naar lovens § 6 i indledningen nævner »valgstyret« som den myndighed, som mottar og behandler forlangender om forholdsvalg, kan dermed, da saadanne forlangender ikke gjælder og virker for det enkelte sogn, men altid for hele herredet, alene være sigtet til en korporation, bestaaende av herredets formandskap og lensmand (lensmænd) og saaledes svarende til mandtalsstyret i § 3. Uttrykket »valgstyret« her er fra det forslag, som laa til grund for loven av 27 juli 1896, og som alene etablerte valgstyre for hvert enkelt herred, ved en inkurie beholdt i selve loven, uagtet denne — avvikende fra forslaget — indførte valgstyrer for hvert enkelt sogn. Hvem forlangender om forholdsvalg skal tilstilles er ikke nærmere præsisert i loven; de bør mottages og komme i betragtning, naar de betimelig er fremkommet, hvad enten til formandskap eller lensmanden.

I § 6 forøvrig (posterne 2, 3, 4 og slutningen) antages »valgstyret« som overalt ellers i loven at være ensbetydende med hvert enkelt sogns valgstyre. Der kan ikke sees nogen grund til at anta, at loven skulde ha ment at ville lægge ogsaa prøvelsen av listeforslagene for de enkelte sogn (§ 6 post 3) i hænderne paa herredets formandskap og lensmand; denne beføielse tilligger efter den gjældende valgordning naturlig sognets valgstyre, saaledes som lovens ord ogsaa tilsiger.

11 juni. Med hensyn til forstaaelsen av uttrykket »forlods valgte« i lovens § 6 post 8 anser departementet det tilstrækkelig at henvise til det i Indredepartementets cirkulære av 24 mars 1898 (i Lovtidenden) indtagne eksempel 4 paa utregning ved forholdsvalg.

13 juni. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Kristiania, hvori departementet paa foranledning uttaler, at man er enig med skoledirektøren i, at der ikke er adgang til at utbetale statsbidrag til undervisning, som maatte foregaa i skolernes lovbestemte ferier, se byskolelovens § 12.

13 juni. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Kristiania, hvori departementet paa foranledning uttaler angaaende et herreds forpligtelse til at utbetale en lærer løn for en tid av ca. 3 uker, i hvilken tid læreren av læge var negtet adgang til at holde skole paa grund av, at der var difteri i lærerens hus, at man er enig med direktøren i, at da det skyldtes læreren utilregnelige omstændigheter, at den i skoleplanen bestemte skole ikke blev holdt, maa læreren ha krav paa fuld løn for den forsømte skoletid, likesom der vil bli utbetalt herredet sedvanlig statsbidrag av lærerens løn for de omhandlede skoleuker. Dog gaar man ut fra, at læreren er forpligtet til uten særskilt godtgjørelse at ta igjen den forsømte skoletid, forsaavidt dette lar sig gjøre, se departementets i Lovtidenden indtagne skrivelse av 20 september 1897.

13 juni. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Nordlands amt, hvorved i medhold av lov om jordmødre av 19 december 1898 § 7 bestemmes:

At der fra Bodins jordmordistrikt, som omfatter gaardsnummer 17—60 av Bodins herred i Nordlands amt, utskilles et nyt distrikt, Nordstranden, omfattende gaardsnummer 17 til 27.

Delingen træder i kraft fra den tid, særskilt jordmor ansættes i det nye distrikt.

14 juni. **Bruksregler***) for Selsverkets bygdealmenning, approbert av Landbruksdepartementet 14 juni 1910.

15 juni. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til magistraten i Trondhjem, hvori departementet paa forespørsel, om det gaar an, naar bystyret har valgt varamænd for skolestyrets medlemmer paa den maate, at hver varamand svarer til et bestemt medlem av skolestyret, at indkalde en anden av varamændene til møte i skolestyret for det tilfælde, at baade et medlem av skolestyret og den for dette

*) Bekjendtgj. 18 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24, hvor reglerne er indtat.

medlem valgte varamand har forfald, idet man ved valget av den varamand, som blir at indkalde, da kan ta hensyn til lovens krav paa, at halvparten av de kommunevalgte medlemmer av skolestyret skal ha barn i folkeskolen, uttaler: 15 juni.

Som det fremgaar av departementets i Lovtidenden indtagne skrivelse av 1 mai 1909 er det departementets opfatning, at et kommunestyre maa ha ret til at ordne valget av varamænd for skolestyrets medlemmer enten saaledes, som her ovenfor er angit eller saaledes, at der vælges et bestemt antal av varamænd i en bestemt orden (1ste, 2den, 3dje osv.).

Er imidlertid den først angivne fremgangsmaate brukt ved valget av varamænd, kan man ikke anta, at der er adgang til i tilfælde av skolestyremedlemmers forfald at indkalde andre varamænd end dem, som er valgt for de medlemmer av skolestyret, som har forfald. Det motsatte vilde føre til, at en varamand kom til at delta i skolestyrets møter samtidig med det medlem av skolestyret, for hvilket han var valgt, og hertil kan en varamand, som er valgt paa denne maate, hverken ansees berettiget eller forpligtet.

Lov *)[1]) indeholdende tillæg til lov av 14 september 1905 om sproglig-historisk og matematisk-naturvidenskabelig embedseksamen. 17 juni.

I.

Den i lov av 14 september 1905 om sproglig-historisk og matematisk-naturvidenskabelig embedseksamen § 7 fastsatte frist, inden hvilken det er tillatt at underkaste sig de ved lov av 3 mai 1871 anordnede embedseksamener for lærere ved de offentlige skoler for den høiere almendannelse, forlænges til utgangen av 1910. De kandidater, som benytter sig av den forlængede frist, maa, for at kunne ansættes som adjunkt, overlærer eller rektor ved offentlige eller kommunale skoler eller som bestyrer av eksamensberettiget privatskole, ha underkastet sig den ved lov av 14 september 1905 § 4 anordnede pædagogiske eksamen.

II.

Denne lov træder i kraft straks.

Kongelig anordning *) angaaende utstrækning av den beskyttelse, som lov om beskyttelse for varemerker av 26 mai 1884, jfr. tillægslov av 31 mai 1900, hjemler, til ogsaa at bli dem til del, som i Island driver saadan næring, som i lovens § 1 omhandlet. 17 juni.

Med hjemmel av § 15 i lov om beskyttelse av varemerker, av 26 mai 1884, jfr. tillægslov av 31 mai 1900, bestemmes,

*) Bekjendtgj. 18 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24.

[1]) Se Ot. prp. nr. 35. Indst. O nr. 50. St.tid. forh. i Ot. side 196; i Lt. 24.

17 juni. at den beskyttelse, som nævnte lov hjemler, skal, saalænge norske undersaatter nyder lignende beskyttelse i Island, ogsaa bli dem til del, som i Island driver fabrik- eller haandverksvirksomhet, jordbruk, bergverk, handel eller anden næring under følgende betingelser:

1. Anmeldelsen skal være ledsaget av bevis for, at anmelderen har opfyldt de betingelser, som i Island utfordres for at vinde beskyttelse for varemerket.
2. Anmelderen skal for alle saker, som angaar varemerket, vedta Kristiania byret som verneting samt opgi en i Norge bosat fuldmægtig, som paa hans vegne kan motta søksmaal.
3. Varemerket beskyttes ikke i videre omfang eller i længere tid end i Island.
4. Varemerket registreres, forsaavidt det ikke strider mot moralen eller den offentlige orden, i den form, i hvilken det er gyldig i Island.
5. Har nogen senest inden 4 maaneder, efterat varemerket er blit anmeldt i Island, anmeldt det til registrering i Norge, skal saadan anmeldelse i forhold til andre anmeldelser ansees skedd samtidig med anmeldelsen i Island.

Nærværende anordning træder i kraft den 1 juli 1910.

17 juni. **Kongelig resolution***), hvorved i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Solums herred, Bratsbergs amt, under 21 februar og 2 mai 1910 fattede beslutning til vedtægt for herredet angaaende salg av tobak til barn m. v.

17 juni. **Kongelig resolution****), hvorved bestemmes:

I. I henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Røros herred i Søndre Trondhjems amt i møter 18 december 1909 og 21 mai 1910 fattede beslutning om nye, almindelige sundhetsforskrifter for bergstaden Røros, — dog med en enkelt forandring.

II. De ved kongelig resolution av 28 juni 1879 approberte sundhetsforskrifter for bergstaden ophæves fra den dag, ovennævnte forskrifter træder i kraft.

17 juni. **Kongelig resolution*****), hvorved i medhold av § 15, 3dje led, i lov om metrisk maal og vegt av 22 mai 1875 meddeles approbation paa følgende tillæg til reglementet for justervæsenet av 17 juni 1886:

*) Bekjendtgj. 18 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24, hvor vedtægten er indtat.

**) Bekjendtgj. 18 juni i Lovtid, 1ste avd. nr. 24, hvor de nye approberte forskrifter er indtat.

***) Bekjendtgj. 18 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24.

»Det skal være tillatt ved Kristiania justerkammer at justere smaa vegter udelukkende til bruk ved avveining av ammunition mot et gebyr av 25 øre og forøvrig efter regler, som bestemmes av justerdirektøren«. 17 juni.

Kongelig resolution, hvorved der foretages følgende forandringer i reglement for doktorander av 22 december 1906: 17 juni.

I § 2 indskytes mellem ordene »eller« og »avgjørende«: »paa fakultetets vegne«.

I § 7 forandres »fakultetets forskrifter« til »kollegiets forskrifter«.

I § 9 ombyttes ordene: »Naar diplom er utfærdiget av fakultetet, avgir dette« med: »Naar avhandlingen og i tilfælde de efterfølgende prøver er bedømt, avgir fakultetet«.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 17 juni.

I. Kirke- og Undervisningsdepartementet bemyndiges til at avhænde den Hetlands sogneprestembede i Kristiansands stift tilliggende embedsbolig med tilstøtende grund for en salgssum og paa vilkaar forøvrig, som nærmere fastsættes av nævnte departement.

II. Salgssummen indtages, indtil anderledes maatte bli bestemt, i og forvaltes under Oplysningsvæsenets Fond som en Hetlands sogneprestembede tilliggende kapital, hvorav de aarlige renter med fradrag av sedvanlig inkassations-salær og — i tilfælde — med fradrag av den del av rentebeløpet, som departementet maatte bestemme anvendt i andet øiemed, utbetales sognepresten som husleiegodtgjørelse.

Kongelig resoution, hvorved bestemmes: 17 juni.

I. De av Lillehammers samlag for utskjænkning og utsalg av øl samt utskjænkning av vin m. v. i ekstraordinær generalforsamling den 21 mai 1910 vedtagne og av Lillehammers bystyre i møte den 2 juni næstefter godkjendte vedtægter i medhold av §§ 23 og 35 i lov om salg og skjænkning av brændevin m. v. av 17 mai 1904 stadfæstes som gjældende indtil videre, dog ikke for længere tid end 6 aar fra 1 januar 1911 at regne.

II. — — — — —

Kongelig resolution, hvorved der meddeles approbation paa den i generalforsamling den 7 mars 1910 vedtagne forandring i § 24 i den for Andebu gjensidige brandforsikrings-forening ved høieste resolution av 25 oktober 1881, jfr. kongelig resolution av 27 februar 1891, approberte plan, saaledes at foreningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter. 17 juni.

17 juni. **Kongelig resolution**, hvorved bestemmes:

A. Standkvarterene for efternævnte avdelinger blir indtil videre at fastsætte saaledes:

6te brigade med infanteri-under-officersskolen — Harstad.

Søndre Haalogalands Infanteriregiment nr. 14 — Mosjøen.

Nordre Haalogalands Infanteriregiment nr. 15 — Narvik.

Tromsøy Infanteriregiment nr. 16 — Tromsø.

B. Forsvarsdepartementet bemyndiges til at fastsætte standkvarterene for Finmarkens bataljon med dens kompanier og korporalskolen i Østfinmarken samt for de under 6te brigade henlagte mindre avdelinger av kompanis eller tilsvarende størrelse, der selv administrerer sit materiel.

C. Forsvarsdepartementet bemyndiges til at tillate vedkommende tjenestemænd at ta bopæl foruten paa de nævnte steder ogsaa i deres nærmeste omegn.

17 juni. **Kongelig resolution**, hvorved følgende Stortingets beslutninger[1]) av 13, 19, 20, 21 og 23 mai d. a. befales tat tilfølge. Stortinget samtykker i:

I. — — — — — II. — — — — — III. — — — — —

IV. a) At følgende saker herefter skal behandles som egentlige militære kommandosaker efter grundlovens §§ 28, 31 og 75 f:

1. Krigsopsætningsplaner.
2. Feltutrustningsplaner.
3. Mobiliseringsplaner.
4. Sammendragnings- og opmarsjplaner.
5. Forsvarsplaner med tilhørende instrukser for førere av selvstændige hærenheter, for fæstningskommandanter m. fl.

b) At Søndhordlands bataljon midlertidig henføres til Bergenske brigade.

c) At den ved kommanderende generals adjutantur ansatte 1ste adjutant organisationsmæssig opføres med grad som oberstløitnant eller major istedenfor som nu oberstløitnant.

d) — — — — —

e) At den utrederne ifølge lovgivningen tilkommende hesteholdsgodtgjørelse fastsættes for tidsrummet 1 juli 1910—30 juni 1911 saaledes:

1. For det faste hestehold uten hensyn til, om hesten benyttes i tjenesten eller ikke.

---

[1]) Se St. prp. nr. 1, hovedpost XI A, kap. 1—8. Indst. S X. St.tid. side 1243—1419.

a) for tjenestehester kr. 100,00 aarlig. 17 juni.
b) for troshester » 33,00 »

2. For hestens avsavn, naar den henyttes i tjenesten
a) i fredstid:
1. Naar den fores av utrederen . . . . . pr. døgn kr. 1,84
2. Naar foringen besørges av det offentlige . . . . —»— » 1,00
b) under krig eller naar armeen sættes paa feltfot:
1. Naar den fores av utrederen . . . . . pr, døgn kr. 1,04
2. Naar foringen besørges av det offentlige . . . . —»— » 0,20

f) — — — — — g) — — — — —

Meddelelse fra kommanderende general, hvorved der paa foranledning av en gjennem jurisdiktionschefen for Tromsøske distrikt indkommet forespørsel og efter korrespondanse med generaladvokaten, meddeles, at bestemmelsen i den militære straffelovs § 30 2det led, bør forstaaes saaledes, at den deri fastsatte forældelsesfrist for disciplinærforseelser av 6 maaneder gjælder med hensyn til ilæggelse av disciplinærstraf og med hensyn til fuldbyrdelsen derav. 17 juni.

Skrivelse fra Finansdepartementet til en byfoged, hvori uttales, at departementet angaaende beregning av sportler til statskassen i skilsmissesaker slutter sig til den opfatning, som er gjort gjældende i skrivelser fra Justisdepartementet til amtmanden i Smaalenenes amt av 5 februar 1910 og til Finansdepartementet av 14 juni s. a. 17 juni.

I den førstnævnte skrivelse uttaler Justisdepartementet, at der for behandling av en skilsmissesak antages at maatte beregnes gebyr som for en almindelig borgerlig retstrætte, altsaa efter sportellovens § 1, og — i tilfælde av ekstraretsbehandling, forsaavidt betingelserne derfor er tilstede — efter lovens § 3. I skrivelse av 14 juni 1910 uttaler Justisdepartementet videre, at spørsmaalet om, hvorvidt der haves hjemmel til i skilsmissesaker at paalægge parterne gebyr for rettergangsskridt, som ikke av dem er begjært, men besluttes av retten *ex officio*, ikke antages ved den nye skilsmisselov av 20 august 1909 at være bragt i en anden stilling end tidligere. Justisdepartementet antar, at spørsmaalet maa besvares benegtende, og at der heller ikke kan beregnes gebyr for utsættelser, som retten av egen drift beslutter, eller for ekstraretsbehandling, som ikke er forlangt av nogen av parterne. De utgifter, som foranlediges ved tilveiebringelsen av oplysninger, som retten paa embeds vegne indhenter, f. eks. lokale godtgjørelse, forkyndelses- og tilsigelsesomkostninger, antages at maatte utredes av statskassen.

17 juni. Finansdepartementet tilføier, at de sidstnævnte utgifter antages at burde utgiftsføres i vedkommende sportelregnskap og at det samme antages at burde gjælde utgifter til lokale for ekstraretsbehandling, som ikke er forlangt av nogen av partene.

18 juni. **Handelsdepartementets beslutning** *), hvorved i § 3 i forskriftene for beregning av passagerantal og angaaende passagerbevemmeligheter m. v. av 27 august 1909, bestemmes i henhold til forskriftenes § 24 herefter at skulle lyde saaledes:

Ved eftersynet skal det undersøkes, at skibet i enhver henseende er i sjødygtig forfatning for den forestaaende reise og indrettet og utstyrt saaledes, som bestemt i lov om statskontrol med skibes sjødygtighet og de i henhold til denne lov utfærdigede forskrifter angaaende skibes bygning og utstyr med redningsapparater, skibsinstrumenter, anordninger mot ildsvaade, angaaende lastning m. v. Det maa likeledes paasees, at de til enhver tid gjældende bestemmelser angaaende tilsyn med elektriske anlæg er efterkommet og bevis derfor foreligger.

Ved eftersynet maa det ogsaa paasees, at mandskapet er fordelt til utsætning og bemanding av skibets redningsbaater og til fordeling av redningsredskaper for tilfælde av, at skibet skal forlates og til i brandtilfælde at betjene slukningsredskapene. Det maa ogsaa undersøkes, om baatøvelser og brandøvelser nylig har været avholdt. Hvis dette ikke er tilfælde, skal saadanne øvelser foretages, før avgangstilladelse utfærdiges.

Skibets forraad av proviant, vand, medicin, desinfektionsmidler, kul, olje m. v. maa saavidt mulig undersøkes og sammenholdes med de indleverte fortegnelser. Herunder maa det paasees, at forraadene i enhver henseende er tjenlige og er tilstede i tilstrækkelige mængder for den forestaaende reise.

Fartøiets destillationsapparat maa i tilfælde besigtes og prøves.

Det maa derhos paasees, at bemandingen er tilstrækkelig og forsvarlig, og hvis der er ombord mer end 100 personer, at der er ansat en uteksaminert læge. Hvis der føres over 1200 personer, skal der ogsaa være ansat 1 assistentlæge. Som saadan kan benyttes en medicinsk student.

Nærmere forskrifter om skibets bemanding, herunder bestemmelser om læge, sykepassere og betjening for passagererne og nærmere instruktioner for disses ansættelse og pligter kan utfærdiges av Sjøfartskontoret. Dette kontor kan ogsaa fastsætte nærmere regler for skibets renhold, for forpleiningen av og omsorgen for passagererne og for skibets forsyning med forraad for reisen.

*) Bekjendtgj. 14 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 28.

Lægeattest, utstedt av en av helseraadet paa vedkommende sted beskikket læge, for at saavel mandskap som passagerer har været underkastet undersøkelse, maa fremlægges. Fra saadan læge-undersøkelse skal dog 1ste klasses passagerer være fritat, saafremt der fra skibets læge foreligger attest for, at deres sundhetstilstand er god. Attestene maa vedlægges en av skibsføreren fremlagt fortegnelse over samtlige personer, der skal medfølge paa reisen. 18 juni.

Der maa desuten fremlægges en bevidnelse fra skibsføreren om, at eksplosive stoffe ikke medtages som last, at ildelugtende og sundhetsskadelige stoffe kun føres i rum, som er helt adskilt fra passagerbekvemmelighetene og at specielt ildsfarlige og giftige stoffe er stuvet i særegne av jernskot omgivne rum, der ikke støter direkte op til noget passagerrum, og hvor man let kan komme til at fjerne dem.

Skrivelse fra Finansdepartementet til stiftamtmanden i Bergen, hvori uttales, at i en handelsretssak antages suppleanten alene at tilkomme betaling, naar han virkelig har forrettet som medlem av handelsretten under et av de egentlige medlemmers forfald, jfr. lov om rettergangsmaaten i handelssaker av 20 december 1902 § 16 og sportellov av 6 august 1897 § 92. 20 juni.

Skrivelse fra medicinaldirektøren til en helseraadsordfører, hvori meddeles, at medlemmer av helseraad likesaavel som mænd i andre offentlige stillinger eller ombud bør bevare taushet om de saker, de som helseraadsmedlemmer blir bekjendt med, og som er av diskretionær art. 21 juni.

Skjønt der ikke er nogen uttrykkelig bestemmelse derom, antar dog medicinaldirektøren, at helseraad i likhet med f. eks. herredsstyrer ved almindelig stemmeflerhet maa kunne beslutte, at et møte skal foregaa eller en sak behandles for lukkede døre.

Regler for Arbeidsraadets virksomhet, utfærdiget av Departementet for Handel, Sjøfart og Industri i medhold av § 49 i fabriktilsynsloven av 10 september 1909. 21 juni.

§ 1. Arbeidsraadet samles efter formandens nærmere bestemmelse saa ofte, de foreliggende saker gjør det ønskelig.

§ 2. Raadets forhandlinger ledes av formanden eller i hans forfald av varamanden for formanden.

§ 3. I almindelighet avgjør raadet alle saker i samlet møte, men efter formandens bestemmelse kan mindre vigtige saker undtagelsesvis avgjøres ved skriftlig avstemning gjennem cirkulation mellem raadets medlemmer, hvis ingen av disse motsætter sig det.

§ 4. Alle ekspeditioner av raadet sker ved formandens underskrift.

21 juni. § 5. Formanden fører regnskap over raadets indtægter og utgifter og fører desuten:

1. Journal for mottagne brev.
2. Journal for avsendte brev.
3. Kopibok.
4. Sakfortegnelse.

Han fører protokol over raadets forhandlinger, som underskrives av samtlige medlemmer.

§ 6. Raadet avgir hvert eller hvert andet aar efter vedkommende regjeringsdepartements bestemmelse til departementet til offentliggjørelse en beretning om sin virksomhet i vedkommende tidsrum. I beretningen skal raadet meddele de erfaringer, det har gjort angaaende fabriktilsynslovens gjennemførelse og alt, hvad der kan antages at være av interesse for fabrik- eller sociallovgivningen og dennes videre utvikling, samt forøvrig omhandle alle de industrien vedrørende anliggender, som i vedkommende tidsrum har tiltrukket sig raadets opmerksomhet.

8/23 juni. **Noter***), utvekslet den 8/23 juni 1910 mellem Norges minister i Rom og den italienske utenriksminister angaaende overenskomst om gjensidig anerkjendelse av norske og italienske fartøiers maalebrev, til avløsning av den herom tidligere gjældende deklaration av 31 mai 1894.

p. t. Berlin le 8 juin 1910.

Monsieur le Marquis.

Par suite des modifications apportées en Italie au système de jaugeage des navires marchands, en vertu du Règlement approuvé par décret royal du 21 décembre 1905 n. 631, la méthode de jaugeage en Italie est devenu la même que celle établie en Angleterre par le

Son Excellence
Monsieur le Marquis di San Giuliano,
Minister des Affaires Etrangères, etc. etc. etc.
Rome.

Oversættelse.

p. t. Berlin den 8 juni 1910.

Herr Marki.

Som følge av de forandringer, som i Italien er indført i systemet for maaling av handelsskibe i henhold til det ved kgl. resolution av 21 december 1905, nr. 631, bifaldte reglement, er maalingssystemet i Italien blit det samme som det, der er indført i England ved

Hans Excellence
Herr Marki di San Giuliano,
Minister for de Utenrikske Anliggender, etc. etc. etc.
Rom.

*) Noteveksлingen har fundet sted i henhold til bemyndigelse, meddelt ved kgl. resolution av 4 juni 1910.

Merchant Shipping Act britannique de 1894.

Dans ces conditions le Gouvernement Norvégien a l'honneur de proposer au Gouvernement Italien que la déclaration echangée le 31 mai 1894 entre la Norvège et l'Italie relative à la reconnaissance des lettres de jauge soit remplacée par l'arrangement suivant:

1. Les navires norvégiens, soit à voile, soit à vapeur, jaugés d'après les règles sur le jaugeage en vigueur en Norvège, lesquelles sont conformes à celles actuellement pratiquées en Angleterre, seront admis dans les ports italiens ainsi que dans les ports des colonies italiennes, et les navires italiens, soit à voile, soit à vapeur, dont le tonnage sera déterminé d'après le Règlement du 21 décembre 1905, seront admis dans les ports norvégiens sans être soumis, pour le paiement des droits et taxes qu'ils doivent, à aucune autre opération de jaugeage, le tonnage net qui résultera des papiers de bord devant servir de base à la perception des dits droits et taxes.

2. Les navires italiens, munis d'un Certificat de jaugeage délivré avant le 10 février 1906, continueront à jouir, dans les ports norvégiens, du traitement auquel ils ont été jusqu' à présent soumis en vertu de la déclaration susmentionnée du 31 mai 1894.

Veuillez agréer, Monsieur le Marquis, les assurances de ma très haute considération.

(u.) **v. Ditten.**

den britiske Merchant Shipping Act av 1894. 8/23 juni.

Paa grund herav har den Norske Regjering den ære at foreslaa for den Italienske Regjering, at den mellem Norge og Italien den 31 mai 1894 undertegnede deklaration angaaende anerkjendelsen av maalebrev erstattes av følgende overenskomst:

1. Norske skibe, seilskibe eller dampskibe, der er maalt efter de i Norge gjældende maaleregler, hvilke er overensstemmende med de i England fortiden praktiserede regler, skal ha adgang til italienske havner likesom til havner i de italienske kolonier, og italienske skibe, seilskibe eller dampskibe, hvis tonnage er fastsat i overensstemmelse med reglement av 21 december 1905, skal ha adgang til norske havner uten at underkastes nogen ommaaling av hensyn til betalingen av pligtige avgifter og gebyrer, idet den nettotonnage, som skibspapirerne utviser, skal tjene som grundlag for opkrævningen av de nævnte avgifter og gebyrer.

2. Italienske skibe, som er forsynt med maalebrev, utstedt før den 10 februar 1906, skal i norske havner fremdeles nyde den samme behandling, som de hittil er blit undergit i henhold til den ovennævnte deklaration av 31 mai 1894.

Mottag etc.

(u.) **v. Ditten.**

$^{8}/_{23}$ juni.

23 Giugno 1910.

Monsieur le Ministre.

Par une note en date du 8 juin courant Vous avez bien voulu, au nom du Gouvernement Norvégien, proposer que la déclaration échangée le 31 mai 1894 entre l'Italie et la Norvège relative à la reconnaissance des lettres de jauge soit remplacée par l'arrangement suivant:

1. Les navires italiens, munis d'un certificat de jaugeage délivré avant le 10 février 1906 continueront à jouir, dans les ports norvégiens, du traitement auquel ils ont été jusq'à présent soumis en vertu de la déclaration susmentionnée du 31 mai 1894.

2. Les navires norvégiens, soit à voile, soit à vapeur, jaugés d'après les règles sur le jaugeage en vigueur en Norvège, lesquelles sont conformes à celles actuellement pratiquées en Angleterre, seront admis dans les ports italiens ainsi que dans les ports des colonies italiennes, et les navires italiens, soit à voile, soit à vapeur, dont le tonnage sera déterminé d'après le Règlement du 21 décembre 1905, seront admis dans les ports norvégiens, sans être soumis, pour le paiement des droits et taxes qu'ils doivent, à aucune autre opération de jaugeage, le tonnage net qui

Monsieur von Ditten,
Ministre de Norvège.

Berlin.

Oversættelse.

23 juni 1910.

Herr Minister.

Ved en note datert den 8 juni d. a. har De hat den godhet paa den Norske Regjerings vegne at foreslaa, at den mellem Italien og Norge den 31 mai 1894 undertegnede deklaration vedrørende anerkjendelsen av maalebrev erstattes med følgende overenskomst:

1. Italienske skibe, som er forsynt med maalebrev, utstedt før den 10 februar 1906, skal i norske havner fremdeles nyde den samme behandling, som de hittil er blit undergit i henhold til den ovennævnte deklaration av 31 mai 1894.

2. Norske skibe, seilskibe eller dampskibe, der er maalt efter de i Norge gjældende maaleregler, hvilke er overensstemmende med de i England fortiden praktiserede regler, skal ha adgang til italienske havner, likesom til havner i de italienske kolonier, og italienske skibe, seilskibe eller dampskibe, hvis tonnage er fastsat i overensstemmelse med reglement av 21 december 1905, skal ha adgang til norske havner uten at underkastes nogen ommaaling av hensyn til betalingen av pligtige avgifter og gebyrer, idet den nettotonnage, som skibspapirerne utviser, skal tjene

Herr von Ditten,
Norges minister.

Berlin.

résultera des papiers de bord devant servir de base à la perception des dits droits et taxes.

En réponse jai l'honneur de Vous faire savoir que le Gouvernement Italien accepte la proposition du Gouvernement Norvégien.

Veuillez agréer, Monsieur le Ministre, les assurances de ma haute considération.

(u.) **di San Giuliano.**

Gjenpartenes rigtighet bekræftes.
Det norske gesandtskap i Berlin 28 juni 1910.

(u.) **Johan Michelet.**
Chargé d'affaires.

som grundlag for opkrævningen av de nævnte avgifter og gebyrer. 8/23 juni.

Som svar herpaa har jeg den ære at meddele Dem, at den Italienske Regjering akcepterer den Norske Regjerings forslag.

Mottag etc.

(u.) **di San Giuliano.**

Oversættelsens rigtighet bekræftes.
Det kgl. Utenriksdepartement.
Kristiania, 13 juli 1910.

Herman Reimers,
byraachef.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa et til oprettelse av et barnehjem i Hammerfest ved indsamling dannet fond og paa de for dette fond under 30 mars 1910 utfærdigede statutter. 23 juni.

Skrivelse fra Handelsdepartementet til amtmanden i Smaalenenes amt i anledning av en fra Borge formandskap indkommet forespørsel angaaende forstaaelsen av lov om sykeforsikring av 18 september 1909 § 14, jfr. § 9, 1, hvori uttales, at, naar en i en by boende person forsikres i en kredssykekasse i et landdistrikt eller omvendt, blir med hensyn til indtægtsgrænsen den for bostedet gjældende grænse at bringe til anvendelse. 23 juni.

Arbeidsdepartementet, Poststyrelsen, meddeler, at ifølge skrivelse fra Utenriksdepartementet av 13 juni 1910 har Monaco ratifisert den i Berlin 3 november 1906 avsluttede internationale radiotelegrafoverenskomst. 23 juni.

Skrivelse fra Finansdepartementet, hvori uttales, at hvad der er anført i departementets i Lovtidenden indtagne skrivelser av 9 januar 1907 og 6 oktober 1908 om underofficerers berettigelse til ved skatteligningen at faa avdrag i brutto-indtægten for utgifter til egen uniform antages ogsaa at maatte gjælde officerer. Officerer antages ogsaa at tilkomme fradrag for utgifter til kontorhold, forsaavidt de holder kontor uten kontorholdsgodtgjørelse. 23 juni.

27 juni. **Kongelig kundgjørelse***)[1]) om arve-avgift, otteprocentskat og tiendevogsleding til statskassen i budgetterminen 1 juli 1910 til 30 juni 1911.

Post 1.

Skattebeslutning angaaende arve-avgift.

I budgetterminen 1 juli 1910 til 30 juni 1911 skal der til statskassen erlægges avgift av den i dette tidsrum faldende arv, som enten efter loven, testamente eller overenskomst tilfalder andre end arvelaterens egtefælle, efter nedenstaaende regler:

a. Av arv, som tilfalder arvelaterens slegtninger i ret nedstigende linje samt adoptivbarn, der er adoptert før deres fyldte attende aar, erlægges:
av de første kr. 3 000,00 av hver enkelt arvelod intet,
av arveloddens næste kr. 10 000,00 en pct.
av — » - 40 000,00 to »
av — » - 50 000,00 tre »
av — » - 50 000,00 fire »
av dens overskytende beløp . . . fem ».

b. Av arv, som tilfalder arvelaterens forældre, erlægges:
av de første kr. 3 000,00 . . . intet,
av de næste - 10 000,00 . . . tre pct.
av —»— - 10 000,00 . . . fire »
av —»— - 30 000,00 . . . fem »
av —»— - 50 000,00 . . . seks »
av det overskytende beløp . . . syv ».

c. Av arv, som tilfalder arvelaterens søskende eller disses slegtninger i ret nedstigende linje eller arvelaterens egtefælles slegtninger i ret nedstigende linje, ret opstigende linjes første led og første sidelinje eller egtefæller av arvelaterens slegtninger i de samme linjer og led — erlægges:
av de første kr. 10 000,00 av hver enkelt arvelod seks pct.
av arveloddens næste kr. 10 000,00 syv pct.
av — » - 30 000,00 otte »
av — » - 50 000,00 ni »
av dens overskytende beløp . . . ti ».

d. Av arv, som tilfalder legater, stiftelser, selskaper og foreninger, forsaavidt de har almennyttig formaal, og styret har sit sæte her i landet, erlægges fem pct., medmindre der helt eller delvis er forbeholdt medlemmer av en bestemt familie fortrinsret til nydelse av renterne, i hvilket tilfælde der blir at erlægge avgift efter reglerne i følgende litr. e.

*) Bekjendtgj. 29 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 25.

[1]) Se St. prp. nr. 7. Indst. S XXXX. St.tid. side 1884—1888.

e. Av al anden arv erlægges: 27 juni.
av de første kr. 10 000,00 av hver enkelt arvelod ti pct.
av arveloddens næste kr. 10 000,00 elleve pct.
av — » - 30 000,00 tolv pct.
av — » - 50 000,00 tretten »
av — » - 100 000,00 fjorten »
av dens overskytende beløp . . . femten ».

Med arv blir at likestille arveforskud saavelsom legater og gaver, som tilfalder nogen ved dødsfald, derunder indbefattet kontraktmæssige gaver, der ikke er fuldbyrdet ved giverens død, alle gaver, der gjøres paa dødsleiet eller i den sidste maaned før giverens død, selv om de er fuldbyrdet, forinden denne indtræder, samt alle gaver, ved hvilke giveren for sin levetid ubetinget eller under visse betingelser har forbeholdt sig raadigheten over gavens gjenstand eller retten til dens avkastning.

Naar en arvelater efter naadd 65 aars alder i de sidste 12 maaneder før sin død bortgir sin formue eller nogen del av denne til en enkelt eller flere arvinger, ansees, hvad der saaledes bortgives, som arveforskud. Til arvinger regnes arvelaterens slegtninger i ret nedstigende linje og adoptivbarn samt enhver, som ved det tidspunkt, da midlerne bortgaves, var betænkt i arvelaterens testamente eller hørte til arvelaterens nærmest berettigede arvinger efter loven eller disses slegtninger i ret nedstigende linje.

Omkostninger og gaver av den i arvelovens § 12 omhandlede art, der ydes til barn eller paarørende, saavelsom gaver av anden art, naar de tilsammenlagt for hver enkelt arving ikke overstiger kr. 1 000,00, ansees ikke som arveforskud. Hvad der ydes til utdannelse av barn eller paarørende, ansees alene som arveforskud, naar dette har været arvelaterens vilje.

De foran nævnte livsgaver og arveforskud er avgiftspligtige i overensstemmelse med de regler, som er gjældende ved arvefaldet. Dog skal de regler befølges, som gjaldt paa den tid, da gaven eller forskuddet ydedes, dersom disse leder til en lavere avgift eller til avgiftsfrihet.

Hvis arving, som har mottat forskud, er avgaat ved døden før arvelateren, blir avgiften at tilsvare av hans bo eller arvinger.

Fra avgiftspligten undtages:

1. Boer, hvis hele beholdne arvefaldne formue er under kr. 1 000,00.
2. Arvemidler, der som arv efter arvelaterens slegtning i ret opstigende linje henstaar i uskiftet bo hos dennes gjenlevende egtefælle, forsaavidt de tilfalder sidstnævnte eller arvelaterens søskende eller disses slegtninger i ret nedstigende linje.
3. Arvemidler, der tilfalder personer, som stod i tyendeforhold til arvelateren ved dennes død, forsaavidt angaar den del av arven, som ikke overstiger et beløp av kr. 1 000,00.

27 juni. Finansdepartementet kan frita arveforskud for avgift, naar billighet findes at tale derfor, saaledes naar de bortgivne midler forinden avgiftspligtens indtræden har vist sig værdiløse eller er blit betydelig forringet i værdi, eller naar de helt eller delvis er forbrukt av mottageren og dennes økonomiske forhold er mindre gode.

Forøvrig følges forskriftene i den gjældende lovgivning om arve-avgiften.

Post 2.

Skattebeslutning angaaende otteprocentskat og tiendevogsleding.

I budgetterminen 1 juli 1910—30 juni 1911 erlægges til statskassen otteprocentskat av leding og andre jordeboksrettigheter samt tiendevogsleding efter de om disse avgifter hittil gjældende bestemmelser.

Dog bortfalder otteprocentskatten av de omhandlede avgifter, naar de er solgt til avgiftsyderen selv.

Paa samme maate bortfalder ogsaa tiendevogsledingen, forsaavidt den leding, hvorav samme svares, er avhændet til yderen.

27 juni. **Kongelig resolution** *), hvorved bestemmes:

I. I henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av Hitterens herredsstyre, Søndre Trondhjems amt, under 17 januar 1910 fattede beslutning om nye almindelige sundhetsforskrifter, — dog med en enkelt forandring.

II. De ved kongelig resolution av 14 december 1895 approberte sundhetsforskrifter for herredet ophæves fra den dag, ovennævnte forskrifter træder i kraft.

27 juni. **Kongelig resolution** *), hvorved i henhold til § 89 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles approbation paa det av Svolværs bygningsrepræsentantskap i møte den 6 mai 1910 vedtagne utkast til byggeforskrifter for nævnte brand- og bygningskommune, — dog med en enkelt forandring.

27 juni. **Kongelig resolution** **), hvorved bestemmes:

1. I henhold til §§ 33 og 34 i lov om havne- og ringevæsenet m. v. av 10 juni 1894 bestemmes, at der i uthavnen Svolvær inden Bodø lodsoldermandskap blir at ansætte en særskilt havnebetjent, samt at der samme-steds indtil videre skal erlægges havnefogedpenger efter de i ovennævnte § 34 i havneloven, sammenholdt med § 16, foreskrevne regler.

*) Bekjendtgj. 29 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 25, hvor de approberte forskrifter er indtat.

**) Bekjendtgj. 29 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 25.

2. I henhold til nævnte lovs § 40 meddeles stadfæstelse paa den av Vaagans herredsstyre under 29 december 1909 fattede beslutning om opkrævning av en tonnage-avgift av 10 øre pr. registerton av fartøier, der i Svolværs havn losser eller lader varer, ankommet fra eller bestemt til utlandet, samt av lystfartøier 10 øre pr. ton av fartøiets maalte drægtighet, saaledes at beslutningen blir gjældende indtil videre. 27 juni.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes, at de nuværende indehavere av vicekonsulatet i Philadelphia og vicekonsulatet i Akureyri bemyndiges til at anstille undersøkelse angaaende indtruffet sjøulykke (konsulatinstruktionens § 83) samt at indehaveren av vicekonsulatet i Akureyri derhos bemyndiges til at opta edelig sjøforklaring (konsulatinstruktionens § 86). 27 juni.

Kongelig resolution, hvorved det tillates: 27 juni.

1. at et paa gaarden Aalefjærs grund i den sydvestlige del av Tveits prestegjeld under Torridals provsti i Kristiansands stift opført bedehus indvies for — indtil videre og under forutsætning av, at det anstændig vedlikeholdes — at benyttes til avholdelse av gudstjenester og øvrige kirkelige forretninger paa betingelse av, at huset forsynes med den nødvendige kirkelige indredning, at den del av bygningen, der skal tjene som kor, holdes betryggende avsperret utenfor de tider, da der forrettes gudstjeneste eller utføres kirkelige forretninger, og at der i fornødent fald skaffes sogneprest og kirkesanger skyss paa reiser til gudstjenester i bedehuset.
2. Til bedehuset henlægges 12 gudstjenester aarlig, der avholdes til saadan tid, som Kristiansands biskop nærmere bestemmer.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes, at i Loppens prestegjeld under Altens provsti i Tromsø stift blir konfirmantundervisningen herefter at ordne saaledes, at der i hvert av prestegjeldets 3 sogn blir at avholde 5 ukers konfirmationsskole istedenfor — som hittil — 6 ukers skole. 27 juni.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes, at konfirmantundervisningen for Sulitjelma kapeldistrikt av Fauske prestegjeld under Søndre Saltens provsti i Tromsø stift herefter ordnes saaledes, at den foregaar ved kaldskapellanen i Fauske i eller ved kapellet med daglig læsning i 4 uker fra begyndelsen eller midten av juni maaned hvert aar med paafølgende konfirmation i kapellet en søndag i juli maaned efter Tromsø biskops nærmere bestemmelse. 27 juni.

27 juni. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes:

1. Det paalægges sognepresten i Steigens prestegjeld under Nordre Saltens provsti i Tromsø stift 4 ganger aarlig til den tid, som han selv nærmere bestemmer, at fremmøte paa hjælpekirkegaarden paa »Frumoen« i prestegjeldets hovedsogn for at jordfæste der nedsatte lik.
2. I henhold til lov om geistlige embedsmænds og kirkesangeres lønning av 14 juli 1897 § 20, 1ste led, bestemmes, at der ikke blir at erlægge betaling til sognepresten for jordfæstelser, som utføres paa de dage, da han i henhold til post 1 fremmøter paa hjælpekirkegaarden.

27 juni. **Kongelig resolution,** hvorved den av herredsstyret i Seljords prestegjeld under Øvre Telemarkens østfjeldske provsti i Kristiansands stift i møte den 23 april d. a. fattede beslutning om, at der istedenfor den fri »opvartning« under ophold i Aamotsdal og skyss in natura, som sognepresten hittil har oppebaaret paa reiser til anneksene for at forrette gudstjeneste, bevilges ham en aarlig erstatning, stor kr. 150,00, av herredskassen, godkjendes i henhold til lov om geistlige embedsmænds og kirkesangeres lønning av 14 juli 1897 § 30, 2det led.

27 juni. **Kongelig resolution,** hvorved der i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 § 9 meddeles godkjendelse av den av Fredriksværns herredsstyre i møte den 4 juni 1910 fattede beslutning om, at brandsynet i Fredriksværn blir at utføre av feiermesteren og brandmesteren sammesteds.

27 juni. **Kongelig resolution,** hvorved der i henhold til § 19 i lov om brandvæsenet av 15 august 1908 meddeles godkjendelse som gjældende indtil videre av det av Fredriksværns herredsstyre i møte den 4 juni 1910 fastsatte takstregulativ for feiermesteren i Fredriksværn.

27 juni. **Kongelig resolution,** hvorved der i henhold til § 19 i lov om brandvæsenet av 15 august 1908 meddeles godkjendelse som gjældende indtil videre av det av Hamars bystyre i møte den 20 august 1909 vedtagne regler for betaling til feiermesteren sammesteds.

27 juni. **Kongelig resolution,** hvorved meddeles stadfæstelse paa de av forstanderskapet for Dverbergs sparebank i møte den 14 december 1907 vedtagne ændringer i bankens ved høieste resolution av 23 mars 1897 stadfæstede plan.

Bruksregler*) for Skjaaks bygde-almenning, Kristians amt, approbert av Landbruksdepartementet 28 juni 1910. 28 juni.

Lov**)[1]) om toldvæsenets kontor- og ekspeditionstid samt losse- og lastetid. 29 juni.

§ 1. Toldvæsenets almindelige kontor- og ekspeditionstid samt losse- og lastetid bestemmes av Kongen for hvert enkelt toldsted efter stedets særlige forhold.

Forsaavidt kontortiden slutter kl. 4 eftermiddag eller tidligere, skal Tolddepartementet for hvert toldsted fastsætte en tid efter kl. 6 eftermiddag, i hvilken ind- og utekspedition av fartøier kan foregaa uten betaling, naar forretningen er anmeldt inden kontortidens utløp. Ekspeditionerne inden denne tid foretages i den orden, hvori de er anmeldt.

§ 2. I kontor- og ekspeditionstiden foregaar toldekspedition av varer samt ind- og utekspedition av fartøier og varer, og i losse- og lastetiden utføres opsynsforretninger ved losning og lastning eller anden behandling av varer, der er toldvæsenets opsyn undergit, samt vakthold over saadanne varer uten erlæggelse av nogen godtgjørelse til toldkassen eller til de forrettende toldtjenestemænd.

§ 3. Med de indskrænkninger, som flyter av den almindelige lovgivning, bør, naar omstændighetene forøvrig ikke derfor er til hinder, ekspeditions- og opsynsforretninger tillates utført ogsaa utenfor de bestemte tider. Paa søn- og helligdage maa saadanne forretninger dog kun tillates i nødvendighetstilfælde eller i andre tilfælde, hvor dertil findes særlig grund.

§ 4. For ekspeditions- og opsynsforretninger utenfor de bestemte tider pligter rekvirenten at erlægge godtgjørelse, der tilfalder de ved forretningen anvendte toldtjenestemænd.

Saadan godtgjørelse blir dog ikke at erlægge for forretninger ved losning i nødstilfælde, ved losning, indlastning eller ekspedition av fersk fisk eller andre varer, hvis forsendelse paa grund av deres beskaffenhet ikke taaler opsættelse, og som ikke kunde ha været ekspedert eller sendt før, samt ved ilandbringelse og toldbehandling av passagergods, naar godset ankommer med dampskib i fast rute eller jernbane, eller det fra toldvæsenets side fornødne kan varetages av den almindelige toldvakt.

De nærmere bestemmelser om, hvorvidt godtgjørelse kan beregnes, samt om dens beregnings- og betalingsmaate træffes av Tolddepartementet.

---

*) Bekjendtgj. 5 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 26, hvor reglerne er indtat.

**) Bekjendtgj. 29 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 25.

[1]) Se Ot. prp. nr. 33. Indst. O. VII. St.tid., forh. i Ot. side 207—208, i Lt. 51.

29 juni. § 5. Ved losning og lastning bør opsynstjenesten, naar det fra vedkommende fartøis side forlanges, saavidt mulig ordnes saaledes, at den kun avbrytes i den tid, som anvendes til hvile av det ved losningen eller lastningen benyttede mandskap.

Forsaavidt det som følge herav og paa grund av omstændighetene forøvrig ikke blir anledning til for de ved opsynstjenesten beskjæftigede toldfunktionærer at indta sit middagsmaaltid til sedvanlig tid og med sedvanlig tidsfrist, bør den forrettende toldinspektør hos vedkommende fartøi eller den, som har begjært forretningen, betinge, at vedkommende toldfunktionærer erholder spisegodtgjørelse. Godtgjørelsens størrelse og de nærmere regler for dens betaling fastsættes av Tolddepartementet.

§ 6. Nærværende lov træder i kraft fra den tid, Kongen bestemmer, fra hvilken tid ophæves:

§ 19 i lov om toldvæsenet av 20 september 1845,

§§ 7 og 8 i lov av 12 oktober 1857 om forandringer i lov angaaende toldvæsenet av 20 september 1845, samt

§ 1 i lov angaaende forandringer i toldlovgivningen av 17 juni 1869.

29 juni. **Kongelig resolution***), hvorved det samtidig med sanktion av foranstaaende lov om toldvæsenets kontor- og ekspeditionstid m. v. er bestemt:

1. at loven skal træde i kraft fra 1 september 1910, og
2. at den ved lov av 12 oktober 1857 § 8 bestemte losse- og lastetid samt de ved lov om toldvæsenet av 20 september 1845 § 19 og forskjellige i henhold til lov angaaende forandringer i toldlovgivningen av 17 juni 1869 § 1 avgivne kongelige resolutioner for de enkelte toldsteder fastsatte kontor- og ekspeditionstider skal gjælde fremdeles indtil videre.

29 juni. **Kongelig kundgjørelse***)[1]) angaaende avgift til statskassen av malttilvirkningen.

I. Fra 1 juli 1910 skal til statskassen erlægges avgift av malttilvirkningen efter følgende regler:

1. Avgiften erlægges av korn, som sættes i støp for at tilberedes til malt, med 37,1 — syv og treti og en tiendedels — øre av hvert kilogram korn.
2. Ved utførsel av øl til utlandet i mængder paa mindst 4 hektoliter godtgjøres avgiften av det til øllets tilvirkning medgaaede malt, naar andragende derom fremkommer senest to aar efter utførselen. Det medgaaede malts mængde be-

*) Bekjendtgj. 29 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 25.

[1]) Se St. prp. nr. 68, Tillæg til Indst. S. XXXII, St.tid. side 2072.

regnes av øllets sammensætning paa en saadan maate, som av Finans- og Tolddepartementet nærmere bestemmes. 29 juni.

3. For norsk malt, som utføres til utlandet, bemyndiges Finans- og Tolddepartementet til paa de nærmere betingelser, som det maatte fastsætte, at tilstaa tilbakebetaling av den av samme erlagte tilvirkningsavgift av indtil tre fjerdedele.

II. Fra 1 juli 1910 bemyndiges Finans- og Tolddepartementet til paa de nærmere vilkaar, som det maatte fastsætte, at frita for avgift malt, anvendt til fremstilling av vørter for bakeribruk.

Kongelig resolution*), hvorved de av Stortinget under 24 juni d. a. fattede beslutninger[1]) angaaende toldavgifter for 1 juli 1910 tages tilfølge. 29 juni.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av frøken Caroline Bauer ved testamente av 25 juni 1904 (jfr. kodicil av 20 oktober 1908) oprettede »Frøken Bauers Familielegat«, hvis renter efter aaret 1999 skal tilfalde trængende privatlærerinder av Kristiania by og paa de for dette legat under $\frac{13 \text{ januar}}{29 \text{ mars}}$ 1909 utfærdigede statutter. 29 juni.

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Jarlsberg og Larviks amt om, hvorvidt der i anledning av ordførerens fraflyttelse fra herredet skal vælges ny ordfører, eller om viceordføreren skal rykke op som ordfører. 29 juni.

I anledning herav meddeles, at departementet i overensstemmelse med en række tidligere departementsuttalelser, deriblandt det av amtmanden nævnte telegram fra Indredepartementet av 27 juli 1887 (i Lovtidenden), anser det rigtigst, at viceordføreren ved den valgte ordførers endelige eller midlertidige uttrædelse av funktion rykker op som fast eller midlertidig ordfører. Hvorvidt ny fast eller midlertidig viceordfører i saa fald bør vælges, vil bero paa de konkrete omstændigheter og de enkelte kommunestyrers beslutning derom. Ved viceordførerens oprykning til fast ordfører synes det i almindelighet at maatte fremstille sig som nødvendig eller ønskelig straks at vælge ny viceordfører.

Skrivelse fra Handelsdepartementet til amtmanden i Søndre Trondhjems amt: 29 juni.

---

*) Bekjendtgj. 29 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 25, hvor beslutningene er indtat.

[1]) Se St. prp. nr. 5. Dok. nr. 40 med 4 tillæg. Indst. S. XII. St.tid. side 2038—2072.

29 juni. Et kommunestyre antages at ha adgang til, paa ansøkning og under hensyn til vedkommendes individuelle forhold, for det enkelte aar helt eller delvis at eftergi den efter handelslovens § 9 skyldige avgift. Jfr. den i »Meddelelser nr. 2«, side 5, indtagne skrivelse til amtmanden i Buskeruds amt av 6 juli 1908.

1 juli. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Romsdals amt, hvori paa foranledning meddeles, at, naar et herred, hvor forholdsvalg overensstemmende med lands-formandskapslovens § 6, indledningen, er indført, senere deles i to eller flere herreder, antages forholdsvalg-systemet uten videre at forbli gjældende i alle de nye herreder, indtil de enkelte herredsstyrer for sit vedkommende maatte fatte beslutning i henhold til § 6, næstsidste punktum, om at avskaffe det.

1 juli. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Jarlsberg og Larviks amt i anledning av en forespørsel fra et fattigstyre om lovligheten av en av dette fattet beslutning om at anvende et opfostringsbidrag, som er paalagt vedkommende barnefar til underhold av hans utenfor egteskap fødte barn, til dækkelse av dets utgifter ved underhold av et barn, som samme pike har med en anden mand. Departementet uttaler, at det er tilbøielig til at anta, at den av fattigstyret benyttede fremgangsmaate ikke er lovmedholdig. Departementet antar nemlig, at det bidrag, som en mor til et utenfor egteskap født barn tilkjendes i henhold til bestemmelserne i lov av 6 juli 1892 (nr. 4), oppebæres av hende under den forutsætning og paa det vilkaar, at det skal anvendes til vedkommende barns underhold, og at det saaledes ikke kan betragtes som en hende tilkommende formuesrettighet, som fatttigstyret i henhold til fattiglovens § 8 kan disponere over i videre utstrækning, end loven av 1892 hjemler.

1 juli. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til amtmanden i Tromsø amt angaaende en lensmands berettigelse til at beregne gebyr for forsegling i et konkursbo.

Departementet uttaler, at det maa ansees som forseglingsforretning, naar skifteretten efter konkursens aapning og forinden registreringens avholdelse lar skyldnerens rørlige eiendele, papirer, bøker og brevskaper forsegle, jfr. konkurslovens § 13, første led. Derimot kan det ikke ansees som en egen forseglingsforretning, at lensmanden avslutter en registrering med at avlaase og forsegle skyldnerens butikdør, i hvilket tilfælde lensmanden og registreringsvidnerne alene antages at tilkomme betaling som for registreringsforretning bestemt.

Lov*)[1]) indeholdende tillæg til og forandring i lov om folkeskolen i byene av 26 juni 1889. 2 juli. Nr. 1.

I.

Efternævnte paragraffer i lov om folkeskolen i byene av 26 juni 1889 skal herefter lyde saaledes:

§ 15. Som bidrag til avlønning av de ved folkeskolen ansatte lærere erholder enhver kjøpstad, forsaavidt laveste aarsløn for fuldstændig lærerpost (§ 23) utgjør mindst kr. 1 200,00 for lærere og kr. 800,00 for lærerinder, ved hvert halvaars utgang av statskassen 1/3 av den utredede grundløn, dog ikke av, hvad grundlønnen maatte overstige kr. 1 400,00 for lærere og kr. 900,00 for lærerinder — samt 2/3 av de utredede alderstillæg, dog ikke av, hvad alderstillæggene maatte overstige kr. 800,00 for lærere og kr. 500,00 for lærerinder.

Som bidrag til løn for timelærerposter og for time-undervisning (§ 21, jfr. § 27) og som bidrag til avlønning av de ved fortsættelsesskolen ansatte lærere erholder enhver kjøpstad ved hvert halvaars utgang av statskassen en tredjedel av den utredede lærerløn.

Statskassens bidrag til lærerlønnen forhøies for kommuner, hvis bære-evne er ringe, indtil 45 pct. av den utredede grundløn inden de for denne ovenfor fastsatte grænser.

Vedkommende regjeringsdepartement avgjør, hvilke kommuner er berettiget til forhøiet statsbidrag, og hvor stort dette for hver enkelt kommune skal være.

Skulde de i nærværende lov fastsatte beregningsregler for statsbidraget, anvendt paa de lærerposter, som en kommune hadde ved utgangen av 1909, medføre en nedsættelse i vedkommende kommunes utgifter til lærerløn, sammenlignet med utgiftene til lærerløn i 1909, beregnet efter det ved nævnte aars utgang gjældende regulativ, saa skal det til den beregnede nedsættelse svarende beløp av statsbidraget kun utbetales vedkommende kommune, forsaavidt og i den utstrækning som det blir anvendt til forbedring av de til enhver tid ansatte læreres lønninger eller til utvidelse av skoletiden.

Hvad der foruten det i nærværende paragraf omhandlede bidrag og andre indtægter, som maatte være folkeskolen tillagt, utkræves til bestridelse av folkeskolens utgifter, utredes av bykassen efter bevilgning av kommunebestyrelsen.

§ 24. Den i § 23 omhandlede vedtægt skal fastsætte:

a. Det ukentlige timetal, som skal kunne tillægges fuldstændig lærerpost.

*) Bekjendtgj. 5 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 26.

[1]) Se dok. nr. 1. Indst. O nr. 53, St.tid. forh. i Ot. side 301—317 i Lt. 104—106.

2 juli. Nr. 1.

b. Grundløn for de fuldstændige lærerposter.

c. Alderstillæggenes størrelse.

De alderstillæg, hvortil staten yder bidrag efter § 15, skal for lærere utgjøre mindst kr. 150,00 og for lærerinder mindst kr. 100,00, og de opnaaes efter 3, 6, 9 og 12 aars tjeneste. Tjenestetid som lærer i fuldstændig lærerpost ved folkeskole paa landet eller i en anden by og tjenestetid som lærer i fuldstændig lærerpost ved abnormskoler, eksamensberettigede middelskoler, amts- og folkehøiskoler eller andre ungdomsskoler samt ved skolehjem, stiftelser og barnekolonier eller barnehjem med mindst 24 uker aarlig undervisning blir ved overgang til lærerpost i byfolkeskolen at medregne til opnaaelse av alderstillæg. Alderstillæggene beregnes fra den efter det fyldte 3dje, 6te, 9de eller 12te tjenesteaar næstpaafølgende 1 januar eller 1 juli.

d. Hvorledes der skal forholdes med godtgjørelse til vikar, naar lærer eller lærerinde har sygdomsforfald.

Vedtægtens bestemmelser kan avfattes særskilt for lærere og lærerinder.

II.

Denne lov træder i kraft straks.

2 juli. Nr. 2.

Lov*)[1]) indeholdende forandring i lov om folkeskolen paa landet av 26 juni 1889.

I.

Efternævnte paragraf i lov om folkeskolen paa landet av 26 juni 1889 skal herefter lyde saaledes:

§ 38. Som bidrag til avlønning av de ved folkeskolen ansatte lærere erholder ethvert herred ved hvert halvaars utgang av statskassen et beløp, som svarer til 45 hundrededele av den utredede lærerløn for den i henhold til §§ 5 og 8 meddelte undervisning. For herreder, hvis bære-evne er ringe, forhøies statskassens bidrag med indtil 15 hundrededele. Bidraget beregnes dog ikke i noget tilfælde av en høiere ukeløn end kr. 24,00 i folkeskolens anden avdeling og kr. 19,00 i smaaskolen. I Finmarkens amt kan bidraget beregnes av ukeløn indtil kr. 28,00 og kr. 22,00, henholdsvis i 2den og 1ste avdeling.

Vedkommende regjeringsdepartement avgjør, efter at ha indhentet amtsformandskapenes erklæringer, hvilke herreder er berettiget til forhøiet statsbidrag, og hvor stort dette for hvert enkelt herred skal være.

Skulde de i nærværende lov fastsatte beregningsregler for statsbidraget, anvendt paa de lærerposter, som en kommune

*) Bekjendtgj. 5 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 26.

[1]) Se dok. nr. 1. Indst. O. nr. 53. St.tid. forh. i Ot. side 301—318; i Lt. 106—113.

hadde ved utgangen av 1909, medføre en nedsættelse i vedkommende kommunes utgifter til lærerløn, sammenlignet med utgiftene til lærerløn i 1909, beregnet efter det ved nævnte aars utgang gjældende regulativ, saa skal det til den beregnede nedsættelse svarende beløp av statsbidraget kun utbetales vedkommende kommune, forsaavidt og i den utstrækning som det blir anvendt til forbedring av de til enhver tid ansatte læreres lønninger eller til utvidelse av skoletiden. 2 juli. Nr. 2.

De lovbestemte alderstillæg (§ 20) utredes av amtsskolekassen.

Til fortsættelsesskolen blir i tilfælde at utrede bidrag av amtsskolekassen efter de i § 46 indeholdte forskrifter.

Hvad der foruten disse bidrag og andre indtægter, som maatte være herredets folkeskoler tillagt, utkræves til bestridelse av folkeskolens og fortsættelsesskolens utgifter, utredes, forsaavidt ikke ifølge denne lov anderledes bestemmes, av herredskassen efter bevilgning av herredsstyrelsen.

II.

Denne lov træder i kraft straks.

Lov*)[1] angaaende auktionsforvalteres pligt til at gi indberetning til Riksforsikringsanstalten m. v. 2 juli. Nr. 3.

Naar tvangsauktion, hvorunder indbefattet konkursauktion, forlanges over fast eiendom, skal auktionsforvalteren undersøke, om den er pantsat til Riksforsikringsanstalten og derom avgi bevidnelse i auktionsforretningen. I tilfælde skal han derom gi indberetning til Riksforsikringsanstalten saa betimelig, at denne kan la møte ved auktionen.

Attest av pantebøkerne, som av auktionsforvalteren forlanges, angaaende hvorvidt Riksforsikringsanstalten har panteret i faste eiendomme, meddeles uten betaling.

Lov*)[2] om patenter. 2 juli. Nr. 4

I. Om patentrettens indhold og vilkaarene for dens opnaaelse m. v.

§ 1[3]. Ved patent vernes efter denne lov nye[4] opfindelser, som kan tilgodegjøres i industrien.

Dog undtages:

---

*) Bekjendtgj. 5 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 26.

[1]) Se Ot. prp. nr. 32. Indst. O. nr. 49, St.tid. forh. i Ot. side 208—209; i Lt. 53.

[2]) Se Ot.prp. nr. 6 for 1908, nr. 24 for 1910, Indst. O. V. St.tid. forh. i Ot. side 209—218; i Lt. 51.

[3]) Jfr. lov om mønstre § 1.

[4]) Jfr. § 2.

2 juli. Nr. 4.

a) opfindelser, hvis utøvelse[1]) vilde stride mot lov, sedelighet eller offentlig orden;

b) opfindelser, hvis gjenstand er et nærings-, nydelses- eller lægemiddel[2]) eller en kemisk forbindelse; dog kan patent gives paa den særskilte fremgangsmaate[3]) for fremstillingen.

For opnaaelse av patent paa en opfindelse maa der overensstemmende med denne lovs forskrifter indgives patentkrav til Styret for det Industrielle Retsvern.

§ 2[4]). En opfindelse regnes ikke for ny, hvis den før patentkravets indgivelse har været saaledes fremstillet eller gjengit i alment tilgjængelig skrift eller reproduktion eller her i riket saa aapenlyst utøvet[1]), utstillet (jfr. dog § 46) eller fremvist, at sagkyndige derefter kan bringe den til utførelse[5]).

Som alment tilgjængelig skrift i denne lovs forstand regnes ikke patentfremstillinger, som utlægges til almindelig eftersyn her i riket i henhold til denne lovs § 26 eller i fremmed stat i henhold til en tilsvarende lovforskrift.

Under forutsætning av gjensidighet kan Kongen fastsætte, at de i en fremmed stat embedsmæssig utgivne patentfremstillinger først efter en viss tid blir at likestille med alment tilgjængelig skrift i denne lovs forstand.

§ 3. Retten til patent[6]) tilkommer alene opfinderen eller den, til hvem hans ret er overgaat (jfr. § 28 nr. 2). Den, som først indgir patentkrav, formodes[7]) at være opfinder, indtil andet godtgjøres.

Blandt flere opfindere, som har krævet patent paa den samme opfindelse, skal den, som først har indgit[8]) krav, eller som i medhold av denne lovs § 45 eller § 46 er at regne for den, der først har indgit saadant, være fortrinsberettiget til at faa patent.

§ 4. Retten til at la indgi patentkrav paa en opfindelse kan ikke nogen fordringshaver[9]) skaffe sig ved nogen art av retsforfølgning mot den, som har gjort opfindelsen.

Medlemmer av styret har ikke adgang til selv eller gjennem andre at opnaa patent[10]).

---

[1]) Jfr. § 5.
[2]) Jfr. lov av 16 mai 1904 (nr. 1) § 3.
[3]) Jfr. § 5.2, § 41.
[4]) Jfr. lov om mønstre § 2.
[5]) Jfr. § 9.
[6]) Jfr. lov om mønstre § 3.1.
[7]) Jfr. lov om mønstre § 4.
[8]) Jfr. § 20.
[9]) Jfr. lov om mønstre § 3.2.
[10]) Jfr. lov om Styret for det Industrielle Retsvern § 12.

§ 5.[1]) Patent medfører den virkning, at ingen[2]) uten patent- 2 juli.
haverens samtykke i nærings- eller driftsøiemed maa utøve op- Nr. 4.
findelsen ved at forfærdige, indføre, falholde, forhandle eller bruke opfindelsens gjenstand (jfr. § 36).

Er patent meddelt paa en fremgangsmaate (jfr. § 1 b), strækker patentets virkning sig ogsaa til de gjennem denne fremstillede produkter[3]).

§ 6. Førsels- og fremkomstmidler og dertil hørende indretninger kan uten hinder av patent brukes under forbigaaende tilstedeværelse her i riket.

§ 7. Den, som allerede, førend patentkrav paa en opfindelse av en anden blev indgit, hadde utøvet[4]) opfindelsen inden riket eller truffet de dertil fornødne foranstaltninger, har uten hinder av patentet ret til at utnytte opfindelsen i eget eller fremmede verksteder, forsaavidt det er nødvendig for hans egen virksomhet. Denne utnyttelsesret kan kun overdrages eller gaa i arv sammen med virksomheten.

§ 8. Uten patenthaverens samtykke kan patentert opfindelse mot erstatning[5]) brukes av det offentlige, naar Kongen saa fastsætter.

§ 9. Hvis en patenthaver efter forløpet av 3 aar fra patentets utfærdigelse ikke selv eller gjennem andre i rimelig omfang har bragt opfindelsen til utførelse inden riket, er han pligtig til paa forlangende at gi andre tilladelse til mot vederlag[5]) at bruke opfindelsen for sin virksomhet (licens).

Likeledes er indehaveren av et ældre patent, naar tre aar er forløpet fra dets utfærdigelse, pligtig til mot vederlag[5]) at gi lignende adgang til at bruke patentet til den, som har et senere patent paa en opfindelse, der er av særlig vigtighet for industrien, men som ikke kan tilgodegjøres uten bruk av det ældre patent. Indehaveren av dette har, naar saadan adgang er indrømmet, paa sin side ret til mot vederlag[5]) at bruke den senere patenterte opfindelse.

Hvorvidt vilkaarene for at opnaa adgang til at bruke en andens patent efter nærværende § foreligger, avgjøres i tilfælde av styrets anden avdeling. Den, som indbringer saken, har derfor at svare en avgift av kr. 30,00. Styrets avgjørelse kan, inden utløpet av tre maaneder fra den er truffet, undergives domstolenes prøvelse, forsaavidt gjælder spørsmaalet om den forstaaelse av loven, som ligger til grund for avgjørelsen, jfr. § 42.

---

[1]) Jfr. lov om mønstre § 5.
[2]) Jfr. §§ 6, 7, 8 og 9.
[3]) Jfr. § 41.
[4]) Jfr. § 5.
[5]) Jfr. § 10.

2 juli. Nr. 4.

Nærværende paragraf gjælder ikke patenter, som tilhører det offentlige.

Kongen kan under forutsætning av gjensidighet slutte overenskomst med fremmede stater om, at følgerne av manglende utøvelse av opfindelsen her i riket ikke skal indtræde.

§ 10. Det patenthaveren ifølge §§ 8 og 9 tilkommende vederlag fastsættes i mangel av mindelig overenskomst ved skjøn av uvillige mænd.

Sættes vederlaget til en sum engang for alle, skal det utredes, førend opfindelsen tages i bruk.

Sættes det til en avgift, skal skjønsretten paa patenthaverens forlangende tillike træffe avgjørelse om, til hvilke terminer denne skal svares, samt fastsætte den sikkerhet, som bør stilles for, at avgiften rigtig indkommer.

Hvis parterne derom er enige, kan de her omhandlede spørsmaal om vederlag med endelig virkning avgjøres av styrets anden avdeling.

Den ved skjøn eller av styret fastsatte avgift kan inddrives ved utpantning.

§ 11. Patent meddeles for et tidsrum av femten aar, som regnes fra patentkravets indgivelse[1]).

Dersom indehaveren av et patent ønsker patent paa tillæg til eller forbedring ved opfindelsen, kan dette efter hans valg gives ham enten som selvstændig patent eller som et tillægspatent, der utløper samtidig med hovedpatentet.

Blir hovedpatentet kjendt ugyldig[2]) eller frakjendt[3]) patenthaveren, kan dog tillægspatentet opretholdes som selvstændig patent. For varigheten samt aarsavgiftenes størrelse og forfaldsdag gjælder, hvad der i disse henseender gjaldt for det tidligere hovedpatent[4]).

§ 12[5]). Frivillig overdragelse, helt eller delvis, av patent har ingen retsvirkning overfor godtroende tredjemand, førend overdragelsen er meldt til registrering (jfr. § 34).

Det samme gjælder en tilstaat adgang til at bruke den patenterte opfindelse (licens).

§ 13[6]). Den, som ikke har fast bopæl i Norge, kan alene gjøre krav paa at faa patent og gjøre de av patent flytende rettigheter gjældende, naar han har en her i riket boende, for

---

[1]) Jfr. § 20.
[2]) Jfr. § 16.
[3]) Jfr. § 17.
[4]) Jfr. §§ 14 og 15.
[5]) Jfr. lov om mønstre § 8.
[6]) Jfr. lov om varemerker og om utilbørlige varekjendetegn og forretningsnavn § 7 og lov om mønstre § 9.

styret opgit[1]) fuldmægtig (jfr. § 34), som skal repræsentere ham i alt patentet vedkommende, og som i borgerlige saker kan stevnes paa hans vegne. 2 juli. Nr. 4.

§ 14. For patenter med undtagelse av tillægspatenter[2]) svares en aarlig avgift av kr. 10,00 for det andet aar av patentets løpetid efter § 11, og derpaa stigende med kr. 5,00 aarlig til og med det femte aar, med kr. 10,00 aarlig de følgende fem aar og med kr. 20,00 aarlig de sidste fem aar.

Avgiften svares inden begyndelsen av det aar, den vedkommer. Dog kan den eftersendes i løpet av tre maaneder mot en forhøielse av en femtedel. Er avgiften ikke indkommet inden det aarlige forfald, varsler styret patenthaveren; undlatelse herav medfører dog intet ansvar[3]).

Den eller de aarsavgifter, som maatte paaløpe, inden patentet endnu er tilstaat, forfalder samtidig med den første aarsavgift, som paaløper, efter at patentet er git.

§ 15. Patentet træder ut av kraft, naar aarsavgiften ikke til den i foregaaende § fastsatte tid er indkommet til styrets kontor eller indlevert til en indenriks postanstalt til forsendelse til styret.

§ 16[4]). Patentet kan ved dom[5]) kjendes helt eller delvis ugyldig, naar det efter forskriftene i §§ 1 og 2 enten aldeles ikke eller kun i mindre omfang burde ha været meddelt, eller opfindelsen helt eller delvis er gjenstand for patent, som er meddelt en tidligere patentsøker eller nogen, som er at regne for tidligere patentsøker (jfr. §§ 45 og 46).

Naar saavel patenthaveren som den, der angriper hans patent, derom er enige, kan det heromhandlede spørsmaal forlanges endelig avgjort av styrets anden avdeling. Herfor svares en avgift av kr. 50,00.

§ 17[6]). Patentet kan ved dom[5]) helt eller delvis bli frakjendt patenthaveren, naar det godtgjøres, at han efter forskriften i § 3 helt eller delvis ikke har ret til patentet.

Søksmaal til frakjendelse kan alene reises av den[7]), som selv er opfinder, eller av den, til hvem hans ret er overgaat, eller av den, som godtgjør, at patentkravets væsentlige indhold uten hans samtykke er tat fra hans fremstilling, tegninger, modeller,

---

[1]) Jfr. § 18.4.
[2]) Jfr. § 11.2.
[3]) Jfr. lov om varemerker og om utilbørlige varekjendetegn og forretningsnavn § 12, sidste led og lov om mønstre § 7.
[4]) Jfr. lov om varemerker og om utilbørlige varekjendetegn og forretningsnavn § 9 og lov om mønstre § 11.
[5]) Jfr. § 42.
[6]) Jfr. lov om varemerker og om utilbørlige varekjendetegn og forretningsnavn § 10 og lov om mønstre § 12.
[7]) Jfr. § 28.

2 juli. Nr. 4.

redskaper eller indretninger eller fra en av ham brukt fremgangsmaate.

Saksøkeren kan, naar han selv er opfinder, eller naar opfinderens ret er overgaat til ham, fordre patentet overført paa sit navn inden to maaneder, efter at patentet ved endelig dom er frakjendt patenthaveren.

II. Om patentkravet og dets avgjørelse.

§ 18. Patentkravet skal[1]) omfatte og ledsages av:

1) et til styret stilet forlangende, hvori meddeles opfindelsens gjenstand[2]) og patentsøkerens navn, stilling og bopæl,
2) fremstilling av opfindelsen i to eksemplarer,
3) de til fremstillingens forstaaelse nødvendige tegninger i to eksemplarer, samt efter omstændighetene ogsaa modeller, prøver m. v.,
4) forsaavidt fuldmægtig[3]) er opgit, en av denne vedtat fuldmagt,
5) kr. 15,00 som avgift.

§ 19. Hvert patentkrav maa kun omfatte én opfindelsesgjenstand. Dette er dog ikke til hinder for, at forskjellige dele av samme gjenstand under et enkelt patent kan fordres vernet som særskilte opfindelser, naar de skal tjene samme tekniske formaal.

Fremstillingen skal være saa tydelig og fuldstændig, at andre sagkyndige efter den kan utføre og bruke opfindelsen. Den skal ende med en utvetydig paastand om, hvad patentsøkeren holder for sin opfindelse og kræver patent paa.

Saavel paastanden som fremstillingen skal være avfattet i det norske sprog.

Tegningene skal være tydelige og holdbare og vise alle i fremstillingen omhandlede enkeltheter, hvilke i tekst og tegning skal være merket med overensstemmende bokstaver eller tal.

§ 20[4]). Mangler ved patentkravet skal ikke være til hinder for, at dette regnes for at være indgit ved indleveringen, naar de i tide (§ 24) blir rettet[5]).

§ 21. Indtil avgjørelse er truffet om patentkravets utlæggelse (§ 26), har patentsøkeren adgang til at foreta ændringer og tilføielser[6]) i fremstillingen av opfindelsen.

§ 22. Kommer ved rettelse av mangler (§ 20) eller ved

---

[1]) Jfr. § 20.
[2]) Jfr. § 19.
[3]) Jfr. § 13.
[4]) Jfr. lov om varemerker og om utilbørlige varekjendetegn og forretningsnavn § 13 og lov om mønstre § 15.
[5]) Jfr. § 22.
[6]) Jfr. §§ 22 og 47.

ændringer (§ 21) det krævede patent til at omfatte noget væsentlig andet end den oprindelig fremstillede opfindelse, skal patentkravet ansees som indgit den dag, da ændringene blev meldt.

§ 23[1]). Med det indkomne patentkrav forholdes av styret (første avdeling) overensstemmende med de derom gjældende forskrifter.

§ 24[2]). Tilfredsstiller patentkravet ikke de for dette givne forskrifter, eller findes lovens vilkaar efter §§ 1 og 2 for, at patent kan gives, ikke at foreligge, underrettes patentsøkeren herom med tilføielse av grunde, hvorhos han opfordres til inden en passende frist at uttale sig og i tilfælde til at rette de opgivne mangler.

§ 25[3]). Efter utløpet av denne frist og efter stedfundet granskning undergives patentkravet styrets avgjørelse.

Patentsøkeren kan fordre, at spørsmaalet om, hvorvidt de om kravet givne forskrifter er fyldestgjort, undergives særskilt avgjørelse, saaledes at den videre prøvelse utstaar, indtil dette spørsmaal endelig er avgjort[4]).

§ 26. Tilfredsstiller patentkravet de givne forskrifter, og det efter stedfundet granskning ikke findes utelukket, at patent kan gives, træffes avgjørelse[4]) om, at kravet med bilag skal utlægges til almindelig eftersyn. I motsat fald avvises[4]) kravet.

Patentsøkeren underrettes om avgjørelsen[4]).

Avgjøres[4]) det, at utlægning skal finde sted, skal patentsøkeren inden utlægningstidens utløp svare en avgift av kr. 25,00, som tilbakegives ham, hvis patent ikke utstedes.

Patentsøkeren kan fordre utlægningen utsat i et tidsrum av seks maaneder fra avgjørelsesdagen.

§ 27. Samtidig med patentkravets utlægning utstedes kundgjørelse herom med oplysning om patentkravets gjenstand, nummer og datum samt patentsøkerens navn.

Patentfremstillingen nyder, saalænge patentbrevet ikke er utstedt, vern efter lov om forfatterretten[5]).

§ 28. I løpet av to maaneder efter den i forrige paragraf omhandlede kundgjørelse kan der hos styret nedlægges indsigelse mot, at der gives patent.

---

[1]) Jfr. lov om varemerker og om utilbørlige varekjendetegn og forretningsnavn § 14 og lov om mønstre § 16.

[2]) Jfr. lov om varemerker og om utilbørlige varekjendetegn og forretningsnavn § 15 og lov om mønstre § 17.

[3]) Jfr. lov om varemerker og om utilbørlige varekjendetegn og forretningsnavn § 16 og lov om mønstre § 18.

[4]) Jfr. § 31.

[5]) Lov av 4 juli 1893.

2 juli. Nr. 4.

Indsigelse maa indgives skriftlig i to eksemplarer og indeholde oplysning om, hvad den grundes paa.

Den kan alene støttes til:

1. at patentkravets gjenstand ikke kan patenteres (§§ 1 og 2), eller
2. at patentsøkeren ikke efter forskriften i § 3 første led har ret til patent.

Denne sidste indsigelse kan alene gjøres gjældende av den[1]), som selv er opfinder, eller den, til hvem hans ret er overgaat eller av den, som godtgjør, at patentsøkeren uten hans samtykke har tat det væsentlige indhold av sit patentkrav fra hans fremstilling, tegninger, modeller, redskaper eller indretninger eller fra en av ham brukt fremgangsmaate.

Har den heromhandlede indsigelse ledet til, at patentkravet tages tilbake eller avvises, kan den, som har gjort indsigelsen, naar han selv er opfinder, eller naar opfinderens ret er overgaat til ham, indgi patentkrav paa opfindelsen og fordre[1]), at hans krav ansees som indgit samtidig med det tidligere patentkrav. Patentkravet maa være indgit inden to maaneder, efterat melding er tilstillet ham fra styret om, at det tidligere patentkrav er tat tilbake eller avvist.

§ 29. Der skal straks gives patentsøkeren melding om stedfundet indsigelse og tilstilles ham et eksemplar av denne til avgivelse av uttalelse inden en passende frist.

§ 30. Efter forløpet av utlæggelsestiden[2]) eller tilendebringelsen av den yderligere granskning, som den fremkomne indsigelse maatte medføre, avgjør styret[3]), om patentet skal gives.

§ 31. Patentsøkeren eller den, som har nedlagt indsigelse mot, at patentet gives, kan fordre enhver avgjørelse, som er gaat ham imot, undergit fornyet avgjørelse av styret (anden avdeling[4])).

Forlangendet herom maa være indgit inden to maaneder fra den dag, melding om avgjørelsen blev tilstillet ham fra styret.

Herfor svares en avgift av kr. 20,00. Hvis denne ikke er indkommet inden fristens utløp, regnes forlangendet som ikke fremsat.

Av forlangendet med bilag skal følge mindst én gjenpart.

Styret gir straks enhver motpart melding om det fremsatte forlangende om fornyet avgjørelse og tilstiller ham dette med bilag i gjenpart, idet han samtidig opfordres til at uttale sig

---

[1]) Jfr. § 17.
[2]) Jfr. § 28.
[3]) Jfr. § 31.
[4]) Jfr. lov om Styret for det Industrielle Retsvern § 2.2.

inden en fastsat frist. Derefter træffer styret forføining til sakens videre fremme til avgjørelse efter de derom gjældende forskrifter[1]). 2 juli. Nr. 4.

§ 32[2]). Avgjørelse av styrets anden avdeling, hvorved patent negtes, er endelig.

§ 33[3]). Naar det er endelig avgjort, at patent skal gives, lar styret den patenterte opfindelse indføre i patentregistret, utsteder offentlig kundgjørelse om, at patent er git, utfærdiger patentbrev for patenthaveren og lar patentfremstillingen trykke og offentliggjøre.

Blir efter den i § 27 omhandlede kundgjørelse patentkravet trukket tilbake eller patent negtet, utstedes kundgjørelse herom.

III. Om patentregistret.

§ 34[4]). Patentregistret skal vise datum for patentkravets indgivelse, patentets gjenstand, datum og løpenummer samt patenthaverens og i tilfælde hans fuldmægtigs (jfr. § 14[5]) navn og bopæl.

Naar et patent utløper[6]), træder ut av kraft[7]), kjendes helt eller delvis ugyldig[8]) eller frakjendes[9]) patenthaveren, indføres dette i registret og kundgjøres.

Efter forlangende av nogen vedkommende blir likeledes at indføre, at sak er indledet til ugyldigkjendelse[8]) eller frakjendelse[9]), eller at en i saadan sak falden kjendelse er paa-anket.

Endvidere indføres[10]) og kundgjøres ændringer med hensyn til patenthaverens eller hans fuldmægtigs person likesom ogsaa enhver adgang[11]) til at bruke en andens patent, som nogen har faat, naar fornøden melding derom er indkommet til styret. Saalænge saadan ændring ikke er meldt, kan søksmaal vedkommende patentet reises mot den i registret indførte indehaver eller fuldmægtig, og meldinger fra styret rettes til disse.

§ 35[12]). Enhver har ret til at la sig vise og faa stadfæstet

[1]) Jfr. lov om Styret for det Industrielle Retsvern § 5.
[2]) Jfr. lov om varemerker og om utilbørlige varekjendetegn og forretningsnavn § 18 og lov om mønstre § 20.
[3]) Jfr. lov om varemerker og om utilbørlige varekjendetegn og forretningsnavn § 19 og lov om mønstre § 18.
[4]) Jfr. lov om varemerker og om utilbørlige varekjendetegn og forretningsnavn § 20 og lov om mønstre § 23.
[5]) Skal være § 13.
[6]) Jfr. § 11.
[7]) Jfr. § 15.
[8]) Jfr. § 16.
[9]) Jfr. § 17.
[10]) Jfr. § 47.
[11]) Jfr. § 12.2.
[12]) Jfr. lov om varemerker og om utilbørlige varekjendetegn og forretningsnavn § 21 og lov om mønstre § 24.

2 juli. Nr. 4.

utskrift[1]) av registret og av patentkrav med bilag vedkommende et tilstaat patent.

IV. Om patentindgrep, rettergangsforskrifter m. v.

§ 36[2]). I patentindgrep gjør den sig skyldig, som i strid med nærværende lov i nærings- eller driftsøiemed har utøvet opfindelsen (jfr. § 5), efterat han var blit vidende om, at patentkrav er indgit, eller efter at den i § 27 omhandlede kundgjørelse har fundet sted.

Retsforfølgning for indgrep kan ikke indledes, førend patent er git paa opfindelsen.

§ 37[3]). Den, som forsætlig har gjort sig skyldig i patentindgrep, straffes med bøter eller fængsel indtil 3 maaneder.

Offentlig paatale finder alene sted efter fornærmedes forlangende.

§ 38. Den, som har gjort patentindgrep, pligter altid at lægge fra sig til fordel for den forurettede, hvad han skjønnes derved at ha indvundet, selv om han har handlet i god tro.

Er indgrepet skedd forsætlig eller uagtsomt, pligter den skyldige[4]) at tilsvare den forurettede enhver ved indgrepet forvoldt skade.

§ 39[5]). Retten kan i saker, som gjælder patentindgrep, naar den forurettede forlanger det, fastsætte, at de gjenstande, hvorigjennem indgrepet paastaaes at ha fundet sted, skal tages i forvaring ved rettens foranstaltning eller forsynes med rettens segl, indtil endelig dom er faldt i saken.

Denne forskrift kan gjøres avhængig av, at der stilles en av retten godtat sikkerhet for det tap, den anden part, hvis han frifindes, maatte ha lidt ved at ha været fratat raadigheten over gjenstandene.

§ 40[6]). Den, som har gjort patentindgrep, er pligtig til, naar den forurettede forlanger det, at ændre de gjenstande, hvorved indgrepet har fundet sted, saaledes at patentretten ikke længer krænkes. Dersom saadan ændring ikke kan foretages, kan gjenstandene forlanges inddraget.

Dog kan vedkommende avverge gjenstandenes ændring eller inddragning ved for egen regning at la dem ta i forvaring eller forsegle av det offentlige indtil vernets ophør.

---

[1]) Jfr. § 47.
[2]) Jfr. lov om mønstre § 25.
[3]) Jfr. lov om varemerker og om utilbørlige varekjendetegn og forretningsnavn § 22 og lov om mønstre § 25.
[4]) Jfr. § 43.
[5]) Jfr. lov om mønstre § 26.
[6]) Jfr. lov om varemerker og om utilbørlige varekjendetegn og forretningsnavn § 27 og lov om mønstre § 27.

De inddragne gjenstande kan efter avtale med den dom- 2 juli.
fældte og den forurettede overlates denne sidste til avgang i Nr. 4.
ham tilkommende vederlags- eller fralæggelseskrav (§ 38).

Forskrifterne i foregaaende og nærværende paragraf gjælder ogsaa redskaper, som udelukkende er til bruk ved patentindgrepet.

§ 41[1]). Ved avgjørelsen av borgerlige retskrav paa grund av indgrep i en patentvernet fremgangsmaate til fremstilling av et nyt stof, holdes ethvert stof av lignende beskaffenhet for at være fremstillet efter den vernede fremgangsmaate, saalænge ikke andet er godtgjort.

§ 42[2]). Søksmaal efter denne lovs §§ 9 tredje led, 16 og 17 hører under Kristiania byret[3]). Varslet er 4 uker uten hensyn til indstevntes bopæl. Styret skal varsles ved dets chef.

§ 43[4]). Bygger den, som i borgerlig[5]) sak er stevnt for patentindgrep, paastand om frifindelse derpaa, at patentet er helt eller delvis ugyldig (§ 16), eller at han har ret til at fordre patentet frakjendt patenthaveren (§ 17), skal vedkommende domstol, naar han forlanger det, i tilfælde gi ham saa lang henstand, at han kan faa tid til at opnaa avgjørelse om patentets ugyldigkjendelse eller frakjendelse. (Jfr. §§ 42 og 16, sidste led).

§ 44. Under saker vedkommende patentrettigheter eller indgrep i disse kan vedkommende domstol fastsætte, at offentligheten av hensyn til en parts eller et vidnes drifts- eller forretningshemmelighet skal utelukkes fra forhandlingen eller nogen del av denne.

V. Forskjellige forskrifter.

§ 45[6]). Kongen kan under forutsætning av gjensidighet slutte overenskomst med fremmede stater, hvorefter de, som i saadanne stater paa foreskrevet maate har indgit krav om patent paa en opfindelse, inden en viss tid efter sit først indgivne krav i noget av de til overenskomsten hørende land skal kunne indgi patentkrav her i riket, uten at mellemkommende omstændigheter skal hindre, at patentet gives.

---

[1]) Jfr. § 1, b og § 5.2.
[2]) Jfr. lov om varemerker og om utilbørlige varekjendetegn og forretningsnavn § 28 og lov om mønstre § 29.
[3]) Jfr. lov av 20 decbr. 1902 (nr. 1) § 2.4.
[4]) Jfr. lov om varemerker og om utilbørlige varekjendetegn og forretningsnavn § 29 og lov om mønstre § 30.
[5]) Jfr. straffeproceslovens § 4.
[6]) Jfr. lov om varemerker og om utilbørlige varekjendetegn og forretningsnavn § 30, 2.b. og lov om mønstre § 32.

2 juli. Nr. 4.

§ 46[1]). Den, som paa en national eller international utstilling her i riket har utstillet en opfindelses gjenstand, skal inden seks maaneder fra utstillingens aapning kunne indgi krav om patent paa opfindelsen, uten at omstændigheter, som maatte være tilkommet, efterat opfindelsens gjenstand var stillet til skue paa utstillingen, skal være til hinder for, at patentet gives.

Under forutsætning av gjensidighet kan Kongen slutte overenskomst med fremmede stater, hvorefter lignende forskrift skal kunne gjøres gjældende for internationale utstillinger i disse.

§ 47[2]). For ændringer og tilføielser i fremstillingen av opfindelsen (§ 21), for tilførsler i registret overensstemmende med forskriften i § 34, 4de led, samt for stadfæstede utskrifter[3]) og gjenparter svares en avgift, hvis størrelse fastsættes av Kongen.

§ 48[4]). De nærmere forskrifter, som fornødiges for denne lovs gjennemførelse og virksomhet, gives av Kongen

§ 49[5]). Nærværende lov træder i kraft den 1 januar 1911.

Den gjælder, forsaavidt vedkommer vilkaarene for patentretten og dennes indhold, ikke patenter, som tidligere er utfærdiget, eller hvorom krav tidligere er indgit, medmindre vedkommende patenthaver eller patentsøker har fremsat skriftlig forlangende herom til styret inden et aar fra denne lovs ikrafttræden.

Dog blir ogsaa i dette tilfælde den ældre lov gjældende for spørsmaalet om, hvorvidt patent skal gives, eller hvorvidt patentet er ugyldig (jfr. den ældre lovs § 26 jfr. § 31) eller ved nævnte forlangendes avgivelse var forspildt (jfr. den ældre lovs §§ 27 og 31).

Med iagttagelse av, hvad her er fastsat, ophæves lov om patenter av 16 juni 1885 med tillægslov av 29 mars 1902, samtidig med at nærværende lov træder i kraft.

---

[1]) Jfr. lov om varemerker og om utilbørlige varekjendetegn og forretningsnavn § 31 og lov om mønstre § 33.

[2]) Jfr. lov om varemerker og om utilbørlige varekjendetegn og forretningsnavn § 32 og lov om mønstre § 34.

[3]) Jfr. § 35.

[4]) Jfr. lov om varemerker og om utilbørlige varekjendetegn og forretningsnavn § 33 og lov om mønstre § 35.

[5]) Jfr. lov om varemerker og om utilbørlige varekjendetegn og forretningsnavn § 34, lov om mønstre § 36 og lov om Styret for det Industrielle Retsvern § 16.

Lov *)[1]) om varemerker og om utilbørlig varekjendetegn og forretningsnavn. 2 juli. Nr. 5.

I. Om registrering av varemerker.

a. Vilkaar og indhold.

§ 1.[2]) Enhver[3]), som driver fabrik, haandverksvirksomhet, jordbruk, bergverk, handel eller anden næring, kan ved registrering[4]) overensstemmende med nærværende lovs forskrifter opnaa eneret[5]) til at bruke særlige varemerker i sin virksomhet[6]).

Merket indsendes til Styret for det Industrielle Retsvern med krav om dets registrering for visse varer eller vareklasser. Jfr. §§ 11, 1, c og 33.

§ 2.[2]) Merket maa være egnet til i den almindelige omsætning at adskille den søkendes varer fra andres.

Merket maa ikke udelukkende gi uttryk for varens fremstillingsmaate, tiden og stedet for dens tilvirkning, dens art, dens bruk, indhold eller sammensætning, dens pris, mængde eller vegtforhold.

Det maa ikke

a) stride mot lov eller være egnet til at vække forargelse,
b) indeholde noget, som aabenbart ikke motsvarer de virkelige forhold og derhos er egnet til at føre bak lyset,[7])
c) indeholde offentlige vaaben eller merker.[8])

§ 3.[2]) Merket maa ikke registreres, hvis samme merke for varer av samme eller lignende slags allerede i henhold til gyldig registrering[4]) nyder vern. Ved »samme merke« forstaaes i nærværende lov ogsaa et merke, som er saa likt et andet, at det er egnet til i den almindelige omsætning at fremkalde forveksling med dette.

Er et registrert merkes vern bortfaldt, kan samme merke ikke kræves registrert av nogen anden[9]) for varer av samme eller lignende slags før to aar derefter.

§ 4. Merket registreres for et tidsrum av ti aar, som gjælder fra indsendelsen av kravet derom.

---

*) Bekjendtgj. 5 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 26.
[1]) Se Ot.prp. nr. 6 for 1908, nr. 24 for 1910. Indst. O. V. St.tid. forh. i Ot. side 218—226, i Lt. 51.
[2]) Jfr. § 9.
[3]) Jfr. §§ 7 og 30.
[4]) Jfr. § 10.
[5]) Jfr. § 5.
[6]) Jfr. § 11, 1, b.
[7]) Jfr. § 25 og den alm. borgerlige straffelovs § 370.
[8]) Jfr. den alm. borgerlige straffelovs § 328.4.
[9]) Jfr. § 10, sidste led.

2 juli. Nr. 5.

Registreringen kan fornyes [1]) for ti aar ad gangen, regnet fra utgangen av den løpende termin.

§ 5. Det ved registrering opnaadde vern medfører den virkning, at ingen anden [2]) end merke-indehaveren kan sætte samme merke paa varer av samme eller lignende slags, som haves eller skal holdes tilfals, likesaa litt som paa disses indpakning (emballage), eller paa kundgjørelser, skilter, prislister, forretningsbrev, anbefalinger, regninger o. l. og heller ikke falholde eller forhandle saaledes merkede varer.

Dette vern er ikke til hinder for, at enhver kan bruke sit navn eller sit firma som merke for sine varer.[3])

§ 6. Retten til et ved registrering vernet merke kan alene overdrages i forbindelse med den virksomhet [4]), i hvilken det brukes.

Ved virksomhetens overdragelse gaar retten til merket over til den nye eier, medmindre anderledes er avtalt.

§ 7.[5]) Den, som ikke har fast bopæl i Norge, kan alene indgi krav om registrering og gjøre de av merkets registrering flytende rettigheter gjældende, naar han har en her i riket boende, for styret opgit [6]) fuldmægtig [7]), som skal repræsentere ham i alt varemerket vedkommende, og som i borgerlige saker kan stevnes paa hans vegne.

§ 8. Vernet ophører, naar forlangende om fornyelse [8]) ikke er indsendt inden utgangen av den løpende termin (jfr. dog § 12, 2den passus), eller naar merke-indehaveren forlanger merket utslettet av registret.

§ 9.[9]) Registreringen kan ved dom [10]) kjendes ugyldig, forsaavidt vilkaarene for varemerke-vernet efter forskriftene i §§ 1, 2 og 3, jfr. ogsaa § 30,2 b og § 31, ikke foreligger.

Søksmaal kan reises av enhver, som deri har interesse [11]), forsaavidt vedkommer søksmaal efter §§ 1 og 2 ogsaa av styret.

Naar saavel merke-indehaveren som den, der angriper hans merke, derom er enige, kan spørsmaalet om registreringens gyldighet forlanges endelig avgjort av styrets anden avdeling. Herfor svares en avgift av kr. 30,00.

---

[1]) Jfr. §§ 8, 12 og 19.
[2]) Jfr. § 10.
[3]) Jfr. § 24.
[4]) Jfr. § 11. 1, b.
[5]) Jfr. lov om patenter § 13 og lov om mønstre § 9.
[6]) Jfr. § 11.3.
[7]) Jfr. § 20.
[8]) Jfr. § 4.2.
[9]) Jfr. lov om patenter § 16 og lov om mønstre § 11.
[10]) Jfr. § 28.
[11]) Jfr. lov av 17 mai 1890 (nr. 6) § 6.

2 juli. Nr. 5.

Styrets anden avdeling kan, naar den finder, at vilkaarene for varemerke-vern aabenbart ikke har været eller længer er tilstede, træffe avgjørelse om, at registreringen er ugyldig, naar merke-indehaveren ikke nedlægger indsigelse derimot. Saadan indsigelse maa være indkommet senest inden tre maaneder, efterat styret har sendt ham [1]) melding om, at det agter at træffe avgjørelse om, at registreringen er ugyldig, med oplysning om grunden hertil.

§ 10.[2]) Et registrert merke kan ved dom frakjendes dets indehaver:

a) naar samme merke allerede før indsendelsen av krav om registrering var kjendt inden vedkommende omsætningskreds som en anden forretnings særlige merke for varer av samme eller lignende slags, jfr. § 23,

b) hvis merke-indehaveren ved insendelsen av krav om registrering var vidende om, at samme merke, forinden han indsendte kravet eller tok merket i bruk, allerede var tat i bruk av en anden for varer av samme eller lignende slags.

Søksmaal til frakjendelse maa indledes av den foruretted inden to aar fra registreringsdagen.

Han kan, naar merket er blit frakjendt dets indehaver, indgi krav om dets registrering uten hensyn til forskriften i § 3, sidste punktum.

b. Om kravet paa varemerke-vern og dets avgjørelse.

§ 11. Kravet skal [3]) omfatte og ledsages av:

1. en til styret stilet skrivelse med opgave om:
   a) den søkendes navn eller firma og bopæl,
   b) den virksomhet, i hvilken varemerket skal brukes [4]),
   c) de varer eller vareklasser [5]), for hvilke registrering ønskes,
2. en avbildning av merket av høist 6,5 cm. i høide og bredde, forsaavidt vedkommer ordmerker, og 10 cm., forsaavidt vedkommer andre merker, samt forsaavidt paakrævet en forklaring av merket,
3. forsaavidt fuldmægtig [6]) er opgit, en av denne vedtat fuldmagt,
4. kr. 30,00 som avgift for registrering og kundgjørelse.[7]) Blir merket at registrere i mer end én klasse, svares for hver yderligere klasse en tillægsavgift av kr. 10,00.

---

[1]) Jfr. § 7.
[2]) Jfr. lov om patenter § 17 og lov om mønstre § 12.
[3]) Jfr. § 13.
[4]) Jfr. § 1.
[5]) Jfr. § 33.
[6]) Jfr. § 7.
[7]) Jfr. § 19.

2 juli. Nr. 5.

For hver klasse, for hvilken den søkende har krævet, men ikke opnaadd registrering, tilbakegives ham kr. 10,00.

Før registrering kan finde sted, maa den søkende ogsaa ha indsendt til styret en til merkets trykning tjenlig type (kliché) og ti avtryk av merket av størrelse som under post 2 nævnt.

§ 12. Krav om fornyelse [1]) skal omfatte, hvad der er foreskrevet i foregaaende paragrafs post 1 og 2, og være ledsaget av en avgift av kr. 10,00 for hver klasse [2]), inden hvilken fornyelse ønskes.

Mot tillæg i avgiften av i det hele kr. 5,00 kan fornyelseskravet indgives indtil tre maaneder efter utgangen av den løpende termin.

Er kravet ikke indkommet ved utgangen av den løpende termin, varsler styret merkets indehaver; undladelse herav medfører dog intet ansvar [3]).

§ 13 [4]). Mangler ved kravet skal ikke være til hinder for, at det regnes for at være indgit ved indsendelsen, naar manglene i tide (§ 15) blir rettet.

Dog regnes kravet ikke som indgit, saalænge avbildningen [5]) av merket ikke er indsendt.

§ 14 [6]). Med det indkomne krav forholdes av styret (første avdeling) overensstemmende med de derom gjældende forskrifter.

§ 15 [7]). Tilfredsstiller kravet ikke de for samme givne forskrifter, eller findes vilkaarene for vern efter §§ 1, 2 og 3 ikke at foreligge, underrettes den søkende herom med tilføielse av grunde, hvorhos han opfordres til inden en passende frist at uttale sig og i tilfælde at rette de opgivne mangler.

§ 16 [8]). Efter utløpet av denne frist undergives kravet styrets avgjørelse.

§ 17 [9]). Den søkende kan forlange en stedfundet negtelse av registrering undergit fornyet avgjørelse av styret (anden avdeling).

Forlangendet herom maa være indgit inden to maaneder fra den dag, melding om avgjørelsen blev tilstillet ham fra styret.

Herfor svares en avgift av kr. 20,00. Hvis denne ikke

---

[1]) Jfr. § 4.2.
[2]) Jfr. § 33.
[3]) Jfr. lov om patenter § 14 og lov om mønstre § 7.
[4]) Jfr. lov om patenter § 20 og lov om mønstre § 15.
[5]) Jfr. § 11.2.
[6]) Jfr. lov om patenter § 23 og lov om mønstre § 16.
[7]) Jfr. lov om patenter § 24 og lov om mønstre § 17.
[8]) Jfr. lov om patenter § 25 og lov om mønstre § 18.
[9]) Jfr. lov om mønstre § 19.

er indkommet inden fristens utløp, regnes forlangendet som ikke fremsat.

§ 18[1]). Avgjørelse av styrets anden avdeling, hvorved registrering negtes, er endelig.

§ 19[2]). Er avgjørelse truffet om registrering, lar styret varemerket indføre i varemerke-registret, utsteder offentlig kundgjørelse om registreringen i den offentlige kundgjørelsestidende og i den i lov om styret[3]) omhandlede tidende samt utfærdiger registreringsbrev indeholdende vidnesbyrd om registreringen til den søkende.

Ved registreringens fornyelse[4]) utfærdiges paa samme maate kundgjørelse og brev.

c. Om varemerke-registret.

§ 20[5]). Varemerke-registret skal vise det tidspunkt, da krav om varemerke-vern indløp, kravets gjenstand, samt den søkendes og i tilfælde hans fuldmægtigs navn og bopæl.

Naar vernet for et varemerke ophører[6]), eller registreringen kjendes eller avgjøres at være ugyldig[7]) eller frakjendes[8]) indehaveren, indføres[9]) dette i registret og kundgjøres.

Likeledes indføres og kundgjøres ændringer med hensyn til indehaverens eller hans fuldmægtigs person, naar fornøden meddelelse derom er indkommet til styret.

Saalænge saadan ændring ikke er meldt, kan søksmaal vedkommende varemerket reises mot den i registret indførte indehaver eller fuldmægtig[10]) og meldinger fra styret rettes til disse.

§ 21[11]). Enhver har ret til at la sig vise og faa stadfæstet utskrift[9]) av registret og varemerke-kravet med bilag vedkommende registrert varemerke. Dog skal selve de registrerte avbildninger[12]) ikke kunne forlanges gjengit.

---

[1]) Jfr. lov om patenter § 32 og lov om mønstre § 20.
[2]) Jfr. lov om patenter § 33 og lov om mønstre § 18.
[3]) § 13.
[4]) Jfr. § 4.2.
[5]) Jfr. lov om patenter § 34 og lov om mønstre § 23.
[6]) Jfr. §§ 4 og 8.
[7]) Jfr. § 9.
[8]) Jfr. § 10.
[9]) Jfr. § 32.
[10]) Jfr. § 7.
[11]) Jfr. lov om patenter § 35 og lov om mønstre § 24.
[12]) Jfr. § 11.2.

2 juli. Nr. 5.

II. Om indgrep i varemerke-retten og om utilbørlige varekjendetegn og forretningsnavn.

§ 22[1]). Den, som paa varer, som holdes eller skal holdes tilfals, deres indpakning eller de i § 5 iøvrig omhandlede gjenstande uhjemlet sætter:

a. en andens for varer av samme eller lignende slags ved registrering[2]) vernede varemerke,
b. en andens navn eller firma eller
c. noget, som er egnet til i den almindelige omsætning at fremkalde forveksling i disse henseender,

eller som uhjemlet falholder eller forhandler saaledes merkede varer, kan efter søksmaal fra den forurettedes side frakjendes retten dertil.

Har han været vidende om den andens bedre ret, straffes han med bøter eller fængsel indtil 3 maaneder. Saavel i dette tilfælde, som hvis han ved sit forhold har gjort sig skyldig i uagtsomhet, pligter han at tilsvare den forvoldte skade[3]). Offentlig paatale finder alene sted efter den fornærmedes forlangende[4]).

§ 23. Varer, som holdes eller skal holdes tilfals, deres indpakning eller de i § 5 iøvrig omhandlede gjenstande maa ikke uhjemlet gives merke eller utstyr, som inden vedkommende omsætningskreds er kjendt[5]) som en anden forretnings særlige kjendetegn for varer av samme eller lignende slags, likesaa litt som saaledes merkede eller utstyrte varer maa falholdes eller forhandles, saafremt derved fremkaldes fare for forveksling med hensyn til den forretning, hvorfra varerne hitrører.

Den, som handler herimot, kan efter søksmaal fra den fornærmedes side frakjendes retten til at bruke merket eller kjendetegnet eller falholde varen.

Har han været vidende om den andens bedre ret, straffes han med bøter og pligter at tilsvare forvoldt skade. Offentlig paatale finder alene sted efter den fornærmedes forlangende[6]).

§ 24. Den, som paa varer, som holdes eller skal holdes tilfals, paa deres indpakning eller paa de i § 5 iøvrig omhandlede gjenstande sætter sit[7]) navn eller sit firma paa en saadan maate, at det blir egnet til at fremkalde forveksling[8]) med et vare-kjendetegn, som en anden retmæssig bruker for varer av samme eller lignende slags, eller som falholder eller forhandler saa-

---

[1]) Jfr. lov om patenter § 37 og lov om mønstre § 25.
[2]) Jfr. § 23.
[3]) Jfr. § 29.
[4]) Jfr. lov om patenter § 37 og lov om mønstre § 25.
[5]) Jfr. § 10. a.
[6]) Jfr. § 22.
[7]) Jfr. § 5.2.
[8]) Jfr. lov av 17 mai 1890 (nr. 6) § 10.2.

ledes merkede varer, kan efter søksmaal fra den forurettedes side frakjendes retten hertil.

Har det været hans hensigt at fremkalde saadan forveksling som nævnt, straffes han med bøter og pligter at tilsvare forvoldt skade. Offentlig paatale finder alene sted efter den fornærmedes forlangende[1]).

§ 25. Paa varer, som holdes eller skal holdes tilfals, deres indpakning eller de i § 5 iøvrig omhandlede gjenstande maa der ikke sættes urigtig opgivende av stedet for varernes oprindelse eller opgives noget, som er egnet til i saa henseende at fremkalde forveksling, likesaa litt som saaledes merkede varer maa falholdes eller forhandles.

Den, som handler herimot, kan tilpligtes at avholde sig fra at bruke det urigtige opgivende ved varens falholdelse.

Har han brukt det urigtige opgivende mot bedre vidende, kan han tilpligtes at tilsvare forvoldt skade.

Har han hat til hensigt at føre bak lyset[2]) med hensyn til varens art, indhold, sammensætning eller dens værdi, straffes han derhos med bøter.

Under nærværende forskrift indgaar ikke saadanne stedsopgivender, som ifølge handelssedvane tilsigter at opgi varernes art, men ikke deres oprindelse.

Kongen kan dog i henhold til overenskomst med fremmed stat fastsætte, at indførsel her til riket av varer med saadanne opgivender som i foregaaende led omhandlet, ikke skal være tillatt, medmindre varene er ledsaget av fyldestgjørende oplysninger om, at de er egte varer, hithørende fra vedkommende land eller landsdel. Paa samme maate kan Kongen forbyde falholdelse og salg her i riket av varer under saadanne opgivender som nævnt, medmindre varerne er egte og hitrørende fra vedkommende land eller landsdel.

Overtrædelse av de i henhold til foregaaende led utfærdigede forbud straffes med bøter.

§ 26. Den, som gir sin virksomhet eller sit forretningsforetagende et saadant navn, at det er egnet til at fremkalde forveksling[3]) med et navn, som en anden retmæssig allerede bruker for sin virksomhet eller for sit forretningsforetagende av samme eller lignende slags, kan efter søksmaal fra den forurettedes side frakjendes retten hertil.

Har det været hans hensigt at fremkalde saadan forveksling, straffes han med bøter og pligter at tilsvare forvoldt skade. Offentlig paatale finder alene sted efter fornærmedes forlangende[1]).

---

[1]) Jfr. § 22.
[2]) Jfr. § 2.b.
[3]) Jfr. lov av 17 mai 1890 (nr. 6) § 10.2.

2 juli. Nr. 5.

§ 27 [1]). Den, som har brukt vare- eller forretningskjendetegn i strid med nærværende lov, er pligtig til paa den forurettedes forlangende at ændre eller bortta kjendetegnet. Hvis borttagelse eller ændring ikke kan ske, kan de gjenstande, hvorpaa det findes, forlanges inddraget.

De inddragne gjenstande kan efter avtale mellem den domfældte og den forurettede overlates denne sidste til avgang i ham tilkommende vederlag.

§ 28 [2]). Søksmaal efter denne lovs § 9 hører under Kristiania byret [3]). Varslet er fire uker uten hensyn til indstevntes bopæl. Styret skal varsles ved dets chef.

§ 29 [4]). Bygger den, som i borgerlig [5]) sak er stevnt for varemerke-indgrep, paastand om frifindelse derpaa, at registreringen er ugyldig [6]), skal vedkommende domstol i tilfælde paa forlangende gi ham saa lang henstand, at han kan faa tid til at opnaa avgjørelse om registreringens ugyldighet.

III. Forskjellige forskrifter.

§ 30. Krav paa vern efter nærværende lov tilkommer alene dem, som her i riket driver saadan virksomhet som i § 1 nævnt.

Dog kan Kongen under forutsætning av gjensidighet slutte overenskomst med fremmede stater, hvorefter dette vern ogsaa skal bli dem til del, som utenfor riket driver saadan virksomhet.

I dette tilfælde gjælder for de varemerker, som registreres, følgende:

1. Krav maa indgives her i riket paa foreskrevet maate, hvorhos kravet for at være gyldig maa ledsages av fyldestgjørende oplysning om, at merket paa foreskrevet maate er krævet vernet i den fremmede stat. Varemerket vernes ikke i videre omfang eller for længere tid end i den fremmede stat.
2. Under forutsætning av tilsvarende ret for norske varemerker kan det fastsættes:
   a) At merket her skal registreres og vernes saaledes, som det i den fremmede stat er gyldig registrert, for-

---

[1]) Jfr. lov om patenter § 40 og lov om mønstre § 27.
[2]) Jfr. lov om patenter § 42 og lov om mønstre § 29.
[3]) Jfr. lov av 20 december 1902 (nr. 1) § 2.4.
[4]) Jfr. lov om patenter § 43 og lov om varemerker og om utilbørlige varekjendetegn og forretningsnavn § 30.
[5]) Jfr. straffeproceslovens § 4.
[6]) Jfr. § 9.

saavidt det ikke strider mot moralen eller den offentlige orden, og

b)[1]) at de, som i vedkommende fremmede stater paa foreskrevet maate har indsendt krav om et merkes registrering, inden en viss tid efter sit først indgivne krav i noget av de til overenskomsten hørende land skal kunne indgi krav om merkets registrering her i riket, uten at mellemkommende omstændigheter skal hindre virkningen av det her indgivne krav.

§ 31[2]). Den, som paa en national eller international utstilling her i riket utstiller varer, som er paasat et varemerke, skal inden seks maaneder fra utstillingens aapning kunne indgi krav om dettes registrering, uten at kravets virkning hindres ved omstændigheter, som maatte være tilkommet, efterat varerne var stillet til skue paa utstillingen.

Under forutsætning av gjensidighet kan Kongen slutte overenskomst med fremmede stater, hvorefter lignende forskrift skal kunne gjøres gjældende for internationale utstillinger i disse.

§ 32[3]). For tilførsler i registret overensstemmende med forskriften i § 20, 3dje led, samt for stadfæstede utskrifter[4]) og gjenparter svares en avgift, hvis størrelse fastsættes af Kongen.

§ 33[5]). De nærmere forskrifter, som fornødiges med hensyn til fastsættelse av vareklasser[6]) og forøvrig for denne lovs gjennemførelse og virksomhet, gives av Kongen.

§ 34[7]). Nærværende lov træder i kraft den 1 januar 1911. Fra samme tid ophæves lovene om beskyttelse for varemerker av 26 mai 1884 og 31 mai 1900.

Dog skal varemerke, som er registrert før nærværende lovs ikrafttræden, ikke kunne kjendes ugyldig eller frakjendes indehaveren, hvis det tilfredsstiller den ældre lovgivnings fordringer.

Et registrert merke, som er gyldig efter den ældre lovgivning, kan fornyes uten hinder av nærværende lovs forskrifter om varemerkets gyldighet.

---

[1]) Jfr. lov om patenter § 45 og lov om mønstre § 32.
[2]) Jfr. lov om patenter § 46 og lov om mønstre § 33.
[3]) Jfr. lov om patenter § 47 og lov om mønstre § 34.
[4]) Jfr. § 21.
[5]) Jfr. lov om patenter § 48 og lov om mønstre § 35.
[6]) Jfr. §§ 1 og 11.1.c.
[7]) Jfr. lov om patenter § 49, lov om mønstre § 36 og lov om Styret for det Industrielle Retsvern § 16.

2 juli. Nr. 6.

Lov*) [1]) om mønstre.

I. Om mønstervernets indhold og vilkaarene for dets opnaaelse m. v.

§ 1 [2]). Som mønstre vernes efter denne lov nye [3]) forbilleder for industrielle gjenstandes ydre form eller utstyr.

For at opnaa vern maa krav derom overensstemmende med denne lovs forskrifter indgives til Styret for det Industrielle Retsvern.

Naar saadant krav er indgit, blir forbilledets vern som mønster alene at avgjøre efter nærværende lov, selv om der forøvrig tilkommer forbilledet vern efter lovgivningen om forfatterret og kunstnerret [4]).

§ 2 [5]). Mønstret regnes ikke for nyt, hvis det før kravets indgivelse er blit alment tilgjængelig, eller hvis det er saa likt et andet alment tilgjængelig forbillede, at det trods forskjel i enkeltheter i forhold til dette ikke fremtræder som en selvstændig frembringelse.

§ 3. Retten til vern [6]) tilkommer den, som har frembragt mønstret, eller den, til hvem hans ret er overgaat.

Retten til at kræve et mønster indført i mønsterregistret kan ikke nogen fordringshaver [7]) skaffe sig ved nogen art av retsforfølgning mot den, som har frembragt mønstret.

§ 4. Krav om et mønsters registrering gir, indtil andet godtgjøres, formodning [6]) om, at mønstret er nyt og frembragt av den, som indgir kravet.

§ 5 [8]). Mønstrets registrering medfører den virkning, at ingen [9]) uten samtykke av den, som indehar mønsterretten, i nærings- eller driftsøiemed maa bruke mønstret som forbillede ved tilvirkning av industrielle gjenstande eller indføre eller falholde saaledes eftergjorte gjenstande.

§ 6. Vernets længste varighet er 15 aar regnet fra indgivelsen av kravet.

Ved denne kan vernet forlanges tilstaat for et eller flere treaarige tidsrum; engang opnaadd vern kan forlænges for et

---

*) Bekjendtgj. 5 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 26.

[1]) Se Ot. prp. nr. 6 for 1908, nr. 24 for 1910. Indst. O. V. St. tid. forh. i Ot. side 226—241; i Lt. 51.

[2]) Jfr. lov om patenter § 1.

[3]) Jfr. § 2.

[4]) Jfr. lov av 4 juli 1893.

[5]) Jfr. lov om patenter § 2 og lov om varemerker og om utilbørlige varekjendetegn og forretningsnavn § 3, 2det punktum.

[6]) Jfr. lov om patenter § 3.1.

[7]) Jfr. lov om patenter § 4.

[8]) Jfr. lov om patenter § 5.

[9]) Jfr. § 12, sidste led.

eller flere treaarige tidsrum ad gangen indtil utløpet av ovennævnte 15 aar.

§ 7. For registrering betales følgende avgift: for det første treaarige tidsrum kr. 3,00, for det andet kr. 4,00, for det tredje kr. 6,00, for det fjerde kr. 8,00 og for det femte kr. 10,00. Ved forlængelse av det treaarige vern kan avgiften eftersendes i løpet av tre maaneder fra det tidligere tidsrums utløp mot et tillæg av kr. 1,00; avgiften er at anse som indkommet i rette tid, hvis den inden denne tid er indlevert til en indenriksk postanstalt til forsendelse til styret. Er avgiften for et følgende tidsrum ikke indkommet ved utløpet av det tidligere, varsler styret mønstrets indehaver; undladelse herav medfører dog intet ansvar[1]).

§ 8[2]). Frivillig overdragelse, helt eller delvis, av mønsterretten har ingen retsvirkning overfor godtroende tredjemand, førend den er meldt til registrering (jfr. § 23).

Det samme gjælder en tilstaat ret til at bruke mønstret (licens).

§ 9[3]). Den, som ikke har fast bopæl i Norge, kan alene indgi krav om registrering av mønster og gjøre de av vernet flytende rettigheter gjældende, naar han har en her i riket boende, for styret opgit fuldmægtig, som skal repræsentere ham i alt mønsterretten vedkommende, og som i borgerlige saker kan stevnes paa hans vegne.

§ 10. Vernet ophører, naar mønstrets indehaver indfører eller tillater indført gjenstande, som i fremmed stat er arbeidet efter mønstret.

Vernet kan i saa fald ved dom ophæves. Søksmaal[4]) kan reises av enhver, som deri har interesse.

Under forutsætning av gjensidighet kan Kongen med fremmed stat slutte overenskomst om, at denne forskrift ikke skal gjælde.

§ 11[5]). Registreringen er i følgende tilfælde uten retsvirkning:

1. hvis vilkaarene for opnaaelse av mønstervernet efter forskriftene i §§ 1 og 2 ikke foreligger,
2. hvis mønstret allerede er vernet for nogen, som tidligere har indgit krav om mønstervern, eller for nogen, som er

---

[1]) Jfr. lov om patenter § 14 og lov om varemerker og om utilbørlige varekjendetegn og forretningsnavn § 12, sidste led.
[2]) Jfr. lov om patenter § 12.
[3]) Jfr. lov om patenter § 13 og lov om varemerker og om utilbørlige varekjendetegn og forretningsnavn § 7.
[4]) Jfr. §§ 29 og 30.
[5]) Jfr. lov om patenter § 16 og lov om varemerker og om utilbørlige varekjendetegn og forretningsnavn § 9.

2 juli. Nr. 6.

at regne like med den, som har gjort dette (jfr. §§ 32 og 33),

3. hvis mønstret strider mot lov eller er egnet til at vække forargelse.

Registreringen kan i disse tilfælde ved dom kjendes ugyldig. Søksmaal[1]) kan reises av styret og forøvrig av enhver, som deri har interesse.

Naar saavel mønstrets indehaver som den, der angriper hans mønsterret, derom er enige, kan spørsmaalet om registreringens gyldighet forlanges endelig avgjort av styrets anden avdeling. Herfor svares en avgift av kr. 30,00. Styrets anden avdeling kan derhos, naar den finder, at registreringen aabenbart er uten retsvirkning, træffe avgjørelse om, at registreringen er ugyldig, naar mønstrets indehaver ikke nedlægger indsigelse derimot. Saadan indsigelse maa være indkommet senest inden tre maaneder, efterat styret har sendt ham melding om, at det agter at træffe avgjørelse om, at registreringen er ugyldig, med oplysning om grunden dertil.

§ 12[2]). Et registrert mønster kan ved dom frakjendes dets indehaver, naar det godtgjøres, at han efter forskriften i § 3 ikke har ret til vernet.

Søksmaal[1]) til frakjendelse kan reises av den, som selv har frembragt mønstret, eller av den, til hvem hans ret er overgaat, eller som godtgjør, at mønstret uten hans samtykke er tat fra ham tilhørende avbildninger eller gjenstande. Styret kan ogsaa reise saadant søksmaal.

Saksøkeren kan, naar han selv har frembragt mønstret, eller frembringerens ret er overgaat til ham, forlange mønstret overført paa sit navn inden to maaneder, efter at mønstret ved endelig dom er frakjendt indehaveren.

Like over for den, som kan reise søksmaal efter denne paragrafs 2det punktum, medfører mønstrets registrering ikke den i § 5 nævnte retsvirkning.

II. Om kravet paa mønstervern og dets avgjørelse m. v.

§ 13. Kravet skal omfatte og ledsages av:

1. en til styret stilet skrivelse med opgivelse av den søkendes navn, stilling og bopæl;
2. et eksemplar eller en nøiagtig avbildning av mønstret, som ikke maa veie over 10 kg. eller paa nogen kant være længer end 40 cm.;

---

[1]) Jfr. §§ 29 og 30.

[2]) Jfr. lov om patenter § 17 og lov om varemerker og om utilbørlige varekjendetegn og forretningsnavn § 10.

3. forsaavidt fuldmægtig[1]) er opgit, en av denne vedtat fuldmagt;
4. den i § 7 omhandlede avgift for den forlangte vernetid.

§ 14. Mønstret eller avbildningen kan indgives aapent eller i forseglet indpakning[2]).

Et aar efter kravets indgivelse blir forseglet mønster, forsaavidt vern fremdeles skal finde sted, at aapne av registreringsmyndigheten. Den, som indehar mønsterretten, kan ogsaa naarsomhelst tidligere fordre, at hans mønster overgaar fra forseglet til aapent.

§ 15[3]). Mangler ved kravet skal ikke være til hinder for, at det regnes for at være indgit ved indsendelsen, naar manglene i tide (§ 17) blir rettet.

Dog regnes kravet ikke for indgit, saalænge der ikke er indsendt noget eksemplar eller nogen avbildning av mønstret[4]).

§ 16[5]). Med det indkomne krav forholdes av styret (første avdeling) overensstemmende med de derom gjældende forskrifter.

§ 17[6]). Tilfredsstiller kravet ikke de for samme givne forskrifter, eller findes et mønster at stride mot lov eller være egnet til at vække forargelse, underrettes den søkende herom med tilføielse av grunde, hvorhos han opfordres til inden en passende frist at uttale sig og i tilfælde at rette de opgivne mangler.

§ 18[7]). Efter utløpet av denne frist undergives kravet styrets avgjørelse.

Ethvert paa foreskrevet maate indgit krav paa mønstervern indføres i mønsterregistret, og registreringsbrev indeholdende vidnesbyrd herom utfærdiges[8]), medmindre mønstret findes at stride mot lov eller at være egnet til at vække forargelse.

Har prøvelse i denne henseende ikke kunnet foregaa ved kravets indgivelse, fordi mønstret er indlevert under segl, foretages den, saasnart mønstret overgaar til aapent (§ 14). Findes mønstret da at stride mot lov eller at være egnet til at vække forargelse, gives dets indehaver en passende frist til at uttale

---

[1]) Jfr. § 9.
[2]) Jfr. § 22.
[3]) Jfr. lov om patenter § 20 og lov om varemerker og om utilbørlige varekjendetegn og forretningsnavn § 13.
[4]) Jfr. § 13.2.
[5]) Jfr. lov om patenter § 23 og lov om varemerker og om utilbørlige varekjendetegn og forretningsnavn § 14.
[6]) Jfr. lov om patenter § 24 og lov om varemerker og om utilbørlige varekjendetegn og forretningsnavn § 15.
[7]) Jfr. lov om patenter § 25 og lov om varemerker og om utilbørlige varekjendetegn og forretningsnavn § 16.
[8]) Jfr. lov om patenter § 33 og lov om varemerker og om utilbørlige varekjendetegn og forretningsnavn § 19.

2 juli. Nr. 6.

sig, hvorefter styret træffer avgjørelse[1]) om, hvorvidt mønstret skal utslettes av registret.

§ 19[2]). Den søkende kan forlange en stedfundet negtelse av registrering eller utslettelse av registret (§ 18) undergit fornyet avgjørelse av styret (anden avdeling).

Forlangendet herom maa være indgit inden 2 maaneder fra den dag, melding om avgjørelsen blev ham tilstillet fra styret.

Herfor svares en avgift av kr. 10,00. Hvis denne ikke er indkommet inden fristens utløp, regnes forlangendet som ikke fremsat.

§ 20[3]). Avgjørelse av styrets anden avdeling, hvorved registrering negtes eller en stedfundet registrering i henhold til § 18 utslettes, er endelig.

§ 21. De indleverte mønstre forblir hos styret i to aar efter vernets ophør.

Hvis den, som har ret til mønstrene, ikke forlanger dem utlevert inden et aar derefter, blir de enten at tilintetgjøre eller at oversende den offentlige indretning, som Kongen fastsætter.

§ 22. Det eksemplar eller den avbildning av et registrert mønster, som er indlevert, skal paa forlangende av nogen domstol utlaanes denne. Er det forseglet, aapnes det før utleveringen av styret og skal efter at være brukt igjen forsegles av dette.

III. Om mønsterregistret.

§ 23[4]). Mønsterregistret skal vise det tidspunkt, da kravet om mønstervern indløp, kravets gjenstand samt den søkendes og i tilfælde[5]) hans fuldmægtigs navn og bopæl.

Naar vernet utløper[6]), ophæves[7]), kjendes ugyldig[8]) eller frakjendes[9]) indehaveren, indføres dette i registret.

Paa forlangende av nogen vedkommende blir likeledes at indføre, at sak er indledet til ophævelse, ugyldigkjendelse eller frakjendelse, eller at en i saadan sak falden kjendelse er paa-anket.

---

[1]) Jfr. §§ 19 og 20.
[2]) Jfr. lov om varemerker og om utilbørlige varekjendetegn og forretningsnavn § 17.
[3]) Jfr. lov om patenter § 32 og lov om varemerker og om utilbørlige varekjendetegn og forretningsnavn § 18.
[4]) Jfr. lov om patenter § 34 og lov om varemerker og om utilbørlige varekjendetegn og forretningsnavn § 20.
[5]) Jfr. § 9.
[6]) Jfr. § 6.
[7]) Jfr. § 10.
[8]) Jfr. § 11.
[9]) Jfr. § 12.

Endvidere indføres[1]) ændringer med hensyn til indehaverens eller hans fuldmægtigs person samt enhver av nogen anden opnaadd adgang til at bruke mønstret, naar fornøden meddelelse derom er indkommet til styret. Saalænge saadan ændring ikke er meldt, kan søksmaal vedkommende mønstret reises mot den i registret indførte indehaver eller fuldmægtig og meldinger fra styret rettes til disse.

§ 24[2]). Enhver har ret til at la sig vise og faa stadfæstet utskrift[1]) av registret og mønsterkravet med bilag vedkommende registrert mønster. Dog skal selve de registrerte mønstre eller avbildninger ikke kunne forlanges gjengit.

IV. Om mønsterindgrep, rettergangsforskrifter m. v.

§ 25[3]). Den, som i strid med nærværende lov i nærings- eller driftsøiemed:

1) bruker et registrert mønster som forbillede ved tilvirkning av industrielle gjenstande eller
2) falholder eller indfører saaledes eftergjorte gjenstande,

gjør sig skyldig i mønsterindgrep.

Har han handlet forsætlig, straffes[4]) han med bøter.

Saavel i dette tilfælde som, hvis han i sit forhold har gjort sig skyldig i uagtsomhet, pligter[4]) han at tilsvare den forvoldte skade.

Offentlig paatale finder alene sted efter den fornærmedes forlangende[4]).

§ 26[5]). Retten kan i saker, som gjælder mønsterindgrep, naar den forurettede forlanger det, fastsætte, at de gjenstande, hvorved indgrepet paastaaes at ha fundet sted, skal tages i forvaring ved rettens foranstaltning eller forsynes med rettens segl, indtil endelig dom er faldt i saken.

Denne forskrift kan gjøres avhængig av, at der stilles en av retten godtat sikkerhet for det tap, den anden part, hvis han frifindes, maatte ha lidt ved at ha været fratat raadigheten over gjenstandene.

§ 27[6]). Den, som har gjort mønsterindgrep, er pligtig til paa den forurettedes forlangende at ændre de gjenstande, hvorved indgrepet har fundet sted, saaledes at mønsterretten ikke

---

[1]) Jfr. § 34.
[2]) Jfr. lov om patenter § 35 og lov om varemerker og om utilbørlige varekjendetegn og forretningsnavn § 21.
[3]) Jfr. lov om patenter § 36.
[4]) Jfr. lov om patenter § 37 og lov om varemerker og om utilbørlige varekjendetegn og forretningsnavn § 22.
[5]) Jfr. lov om patenter § 39.
[6]) Jfr. lov om patenter § 40 og lov om varemerker og om utilbørlige varekjendetegn og forretningsnavn § 27.

2 juli. Nr. 6.

længer krænkes. Dersom saadan ændring ikke kan foretages, kan gjenstandene forlanges inddraget.

Dog kan vedkommende avverge gjenstandenes ændring eller inddragning ved for egen regning at la dem ta i forvaring eller forsegle av det offentlige indtil vernets ophør.

De indragne gjenstande kan efter avtale mellem den domfældte og den forurettede overlates sidstnævnte til avgang i ham tilkommende vederlag.

Forskriftene i foregaaende og nærværende paragraf gjælder ogsaa redskaper, som udelukkende er til bruk ved mønsterindgrepet.

§ 28. Ved optagelse av avbildninger av andres registrerte mønstre i et skriftverk skal det oplyses, at mønstret er registrert. Undladelse herav straffes med bøter. Offentlig paatale finder ikke sted.

§ 29 [1]). Søksmaal efter denne lovs §§ 10, 11 og 12 hører under Kristiania byret [2]). Varslet er fire uker uten hensyn til indstevntes bopæl. Styret skal varsles ved dets chef.

§ 30 [3]). Bygger den, som i borgerlig [4]) sak er stevnet for mønsterindgrep, paastand om frifindelse derpaa, at vernet er ophørt (§ 10), eller at registreringen er uten retsvirkning (§ 11), eller at den overfor ham ikke medfører den i § 5 nævnte retsvirkning (§ 12), skal vedkommende domstol, naar han forlanger det, i tilfælde gi ham saa lang henstand, at han kan faa tid til at opnaa avgjørelse om mønsterrettens ophævelse, ugyldigkjendelse eller frakjendelse.

V. Forskjellige forskrifter.

§ 31. Merket N. M. med tilføiet registreringsnummer, sat paa den efter mønstret arbeidede gjenstand eller dens indpakning, tilkjendegir, at gjenstanden nyder mønstervern.

§ 32 [5]). Kongen kan under forutsætning av gjensidighet slutte overenskomst med fremmede stater, hvorefter de, som i saadanne stater paa foreskrevet maate har indgit krav om mønstervern, inden en viss tid efter sit først indgivne krav i noget av de til overenskomsten hørende land skal kunne kræve mønstret registrert her i riket, uten at mellemkommende omstændigheter skal hindre virkningen av det indgivne krav.

---

[1]) Jfr. lov om patenter § 42 og lov om varemerker og om utilbørlige varekjendetegn og forretningsnavn § 28.
[2]) Jfr. lov av 20 decbr. 1902 (nr. 1) § 2.4.
[3]) Jfr. lov om patenter § 43 og lov om varemerker og om utilbørlige varekjendetegn og forretningsnavn § 29.
[4]) Jfr. straffeproceslovens § 4.
[5]) Jfr. lov om patenter § 45 og lov om varemerker og om utilbørlige varekjendetegn og forretningsnavn § 30.2. b.

§ 33[1]). Den, som paa en national eller international utstilling her i riket har utstillet et mønster, skal inden seks maaneder fra utstillingens aapning kunne kræve det registrert, uten at kravets virkning hindres ved omstændigheter, som maatte være tilkommet, efterat gjenstanden var stillet til skue paa utstillingen. 2 juli. Nr. 6.

Under forutsætning av gjensidighet kan Kongen slutte overenskomst med fremmede stater, hvorefter lignende forskrift skal kunne gjøres gjældende for internationale utstillinger i disse.

§ 34[2]). For tilførsler i registret overensstemmende med forskriften i § 23, 4de led, samt for stadfæstede utskrifter[3]) og gjenparter svares en avgift, hvis størrelse fastsættes av Kongen.

§ 35[4]). De nærmere forskrifter, som fornødiges til denne lovs gjennemførelse og virksomhet, gives av Kongen.

§ 36[5]). Nærværende lov træder i kraft den 1. januar 1911.

Lov*) [6]) om Styret for det Industrielle Retsvern. 2 juli. Nr. 7.

I. Styrets sammensætning og virkekreds.

§ 1. Styret for det Industrielle Retsvern har sit sæte i Kristiania. Det sammensættes av teknisk kyndige, av handelskyndige og av retskyndige medlemmer. De sidste skal ha de for dommere i almindelighet foreskrevne egenskaper.

Styrets virksomhet ledes av en chef[7]), som utnævnes av Kongen.

De øvrige medlemmer tilsættes av Kongen uten at utnævnes til embedsmænd, enten som faste[8]) medlemmer eller for et tidsrum av i almindelighet fem aar.

§ 2. Styret har to avdelinger.

I første avdeling avgjøres indkomne krav om industrielt retsvern.

---

*) Bekjendtgj. 5 juli i Lovtid. 1ste avdeling nr. 26.

[1]) Jfr. lov om patenter § 46 og lov om varemerker og om utilbørlige varekjendetegn og forretningsnavn § 31.

[2]) Jfr. lov om patenter § 47 og lov om varemerker og om utilbørlige varekjendetegn og forretningsnavn § 32.

[3]) Jfr. § 24.

[4]) Jfr. lov om patenter § 48 og lov om varemerker og om utilbørlige varekjendetegn og forretningsnavn § 33.

[5]) Jfr. lov om patenter § 49, lov om varemerker og om utilbørlige varekjendetegn og forretningsnavn § 34 og lov om Styret for det Industrielle Retsvern § 16.

[6]) Se Ot. prp. nr. 6 for 1908; nr. 24 for 1910. Indst. O. V. St. tid. forh. i Ot. side 241—245; i Lt. 51—53.

[7]) Jfr. § 3.2.

[8]) Jfr. § 3.1.

2 juli. Nr. 7.

I anden avdeling avgjøres saker angaaende prøvelse av de avgjørelser, som første avdeling har truffet[1]).

Forøvrig henhører under avdelingene, hvad der ved særskilt lov er eller maatte bli henlagt til dem.

§ 3. I første avdeling skal medlemmene være faste[2]), og en blandt de tekniske medlemmer skal være avdelingens formand.

I anden avdeling forretter styrets chef som formand.

Kongen utser varamænd for formændene.

I særegne tilfælde[3]) kan Kongen efter henstilling fra styret tilsætte medlemmer for avgjørelsen av en enkelt sak.

II. Hvorledes der forholdes med sakene i avdelingene[4]).

§ 4. I første avdeling avgives enhver indkommet sak til et av avdelingens medlemmer, som for patentkrav skal være et teknisk, for varemerke- og mønsterkrav et retskyndig medlem. Denne foretar med saken alt, hvorom ikke er foreskrevet, at avgjørelse skal træffes av avdelingen.

Saadan avgjørelse træffes av et utvalg av tre av avdelingens medlemmer, deriblandt formanden eller dennes varamand samt den, til hvem saken efter første led er avgit.

§ 5. Anden avdelings avgjørelse træffes av et utvalg paa fem medlemmer, deriblandt formanden eller dennes varamand. Av medlemmene skal tre være tekniske eller handelskyndige og to retskyndige.

Anden avdelings avgjørelse er ikke bundet til de kjendsgjerninger, som forelaa ved avgjørelsen i første avdeling.

Inddrages kjendsgjerning, som ikke har været gjenstand for granskning i første avdeling, kan anden avdeling henvise saken til ny avgjørelse av første avdeling.

§ 6[5]). Om medlemmenes ugildhet gjælder de samme for skrifter som for dommere i almindelighet.

Intet medlem kan delta i en saks avgjørelse, hvis han tidligere har medvirket ved avgjørelse om det industrielle retsvern, hvorom der er tale.

Til utvalgene kan tilkaldes til raadslagning sagkyndige, som ikke er medlemmer av styret. De tar ikke del i avstemningen.

---

[1]) Jfr. lov om patenter § 31, lov om varemerker og om utilbørlige varekjendetegn og forretningsnavn § 17 og lov om mønstre § 19.
[2]) Jfr. § 16.
[3]) Jfr. § 6.2.
[4]) Jfr. § 15.
[5]) Jfr. § 12.

§ 7. Forinden avgjørelse træffes, skal foretages, hvad der ansees fornødent til sakens oplysning.

I dette øiemed kan de i saken interesserte parter opfordres til eller paa forlangende gives adgang til at avgi mundtlig forklaring. Likesaa kan saadan forklaring av andre personer mottages til oplysning i saken. Til møte, hvori saadan forklaring skal avgives, skal enhver partsinteressert gives fornødent varsel.

§ 8. Til oplysning i saken kan den partsinteresserte opta tingsvidne, uten at forutgaaende forliksmægling[1]) er nødvendig. Vedkommende utvalg avgjør, hvilke andre partsinteresserte han i tilfælde skal gi varsel til tingsvidnet. Om varslets længde gjælder lovgivningens almindelige forskrifter[2]).

§ 9. Skal avgjørelsen støttes paa noget, som ikke har været gjenstand for forhandling med vedkommende parter, skal disse først gives adgang til inden en passende frist at uttale sig herom.

§ 10. Avgjørelserne utfærdiges i styrets navn. De skal være ledsaget av grunde, som oplyser, hvad der som grundlag for avgjørelserne holdes for at være godtgjort, og i tilfælde, hvilken forstaaelse av loven er lagt til grund[3]).

Forekommer der i det saaledes oplyste noget, som er uklart eller ikke uttømmende, kan rettelse herav ske[4]) paa forlangende av den ene part, efterat den anden er hørt. Forlangendet maa fremsættes inden fire uker efter, at avgjørelsen er truffet.

§ 11[5]). I de tilfælde, hvor efter særskilt lovforskrift[6]) styrets avgjørelser kan indbringes for domstolene til prøvelse av den forstaaelse av loven, som er lagt til grund for avgjørelsen, kjender retten, hvis saksøkeren nyder medhold, den trufne avgjørelse ugyldig under paavisning av, hvori den fulgte lovforstaaelse har været urigtig. Finder retten, at det ikke med tydelighet fremgaar av det oplyste, hvilken forstaaelse av loven er lagt til grund, kan den ophæve den trufne avgjørelse med paavisning av de feil[7]), som har ledet til dette.

III. Almindelige forskrifter.

§ 12[8]). Medlemmene av styret kan ikke optræde som andres fuldmægtiger[9]) i noget, som vedkommer det industrielle retsvern.

---

[1]) Jfr. lov om forliksvæsenet av 20 juli 1824 § 37.
[2]) Jfr. lov av 4 juni 1892 (nr. 1).
[3]) Jfr. § 11.
[4]) Jfr. straffeproceslovens § 169.2.
[5]) Jfr. § 14.
[6]) Jfr. lov om patenter § 9.
[7]) Jfr. straffeproceslovens § 397.
[8]) Jfr. § 6.
[9]) Jfr. lov om patenter § 4.2.

2 juli. Nr. 7.

§ 13. I styret føres de registre, som ved særskilt lov[1]) er eller maatte bli fastsat.

Styret utgir en tidende, hvori optages de ved lov[2]) foreskrevne kundgjørelser, som vedkommer det industrielle retsvern.

§ 14. Utskrift av domme, hvorved industrielt retsvern kjendes ugyldig[3]), frakjendes[4]) indehaveren eller ophæves[5]), eller som vedkommer de tilfælde, som omhandles i denne lovs § 11, skal av vedkommende retsskriver tilstilles styret.

§ 15. De nærmere forskrifter om styrets forretningsorden og om, hvad der videre er fornødent til denne lovs gjennemførelse og virksomhet, gives av Kongen.

§ 16[6]). Nærværende lov træder i kraft 1 januar 1911. Uten hinder av forskriften i § 3, 1ste led skal der indtil videre være adgang til at la medlemmer, som ikke er faste, ogsaa virke i styrets første avdeling, naar dette findes tjenlig.

2 juli. **Kongelig resolution***), hvorved

1. i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 samt til § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Sørfrøya herred, Søndre Trondhjems amt, i møter 16 november 1909, 5 mars og 7 mai 1910 fattede beslutning om nye almindelige sundhetsforskrifter til forebyggelse av ondartede smitsomme sygdommes utbredelse og om ordningen av meddelelsespligten ved tuberkuløse sykes flytning — dog med nogen forandringer.
2. De ved kongelig resolution av 12 april 1897 approberte sundhetsforskrifter for Frøiens herred ophæves for Sørfrøya herreds vedkommende fra den dag, ovennævnte forskrifter træder i kraft.

2 juli. **Kongelig resolution****), hvorved den av Grue herredsstyre under 10 december 1910 besluttede vedtægt angaaende

---

*) Bekjendtgj. 5 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 26, hvor de approberte forskrifter er indtat.

**) Bekjendtgj. 5 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 26, hvor den approberte vedtægt er indtat.

[1]) Jfr. lov om patenter § 34, lov om varemerker og om utilbørlige varekjendetegn og forretningsnavn § 20 og lov om mønstre § 23.

[2]) Jfr. lov om patenter §§ 27 og 33 og lov om varemerker og om utilbørlige varekjendetegn og forretningsnavn §§ 19 og 20.

[3]) Jfr. lov om patenter § 16, lov om varemerker og om utilbørlige varekjendetegn og forretningsnavn § 9 og lov om mønstre § 11.

[4]) Jfr. lov om patenter § 17, lov om varemerker og om utilbørlige varekjendetegn og forretningsnavn § 10 og lov om mønstre § 12.

[5]) Jfr. lov om mønstre § 10.2.

[6]) Jfr. lov om patenter § 49, lov om varemerker og om utilbørlige varekjendetegn og forretningsnavn § 34 og lov om mønstre § 36.

lukningstid for utsalgssteder i Grue stadfæstes i henhold til lov om lukningstid for utsalgssteder av 31 mai 1900 som gjældende indtil videre, — dog med en enkelt forandring. 2 juli.

Kongelig resolution*), hvorved i medhold av lov om pigtraads advendelse til gjærde av 14 juli 1893 § 1 meddeles stadfæstelse paa følgende av Fredriksværns herredsstyre, Jarlsberg og Larviks amt, i møte den 4 juni 1910 vedtagne tillæg til de ved den Norske Regjerings resolution av 29 juni 1905 stadfæstede regler om anvendelse av pigtraad til gjærde inden herredet: 2 juli.

»Overtrædelse av nærværende vedtægters bestemmelser straffes med bøter i henhold til straffelovens § 339, 2.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.«

Kongelig resolution*), hvorved den ved kongelig resolution av 30 juni 1900 meddelte stadfæstelse paa en beslutning av 24 mai s. a. av Næsseby herredsstyre, Finmarkens amt, angaaende forbud mot anvendelse av pigtraad til gjærde inden herredet — ophæves. 2 juli.

Kongelig resolution**), hvorved i medhold av lov om pigtraads anvendelse til gjærde av 14 juli 1893 § 1 meddeles stadfæstelse paa den av Skogers herredstyre, Jarlsberg og Larviks amt, i møte den 4 juni 1910 fattede beslutning angaaende anvendelse av pigtraad til gjærde inden herredet. 2 juli.

Kongelig resolution***), hvorved de i møte den 4 april 1910 vedtagne regler for fællesfløtning i Otta elv, Kristians amt, approberes i medhold av lov angaaende vasdragenes benyttelse m. v. av 1 juli 1887 § 59, som gjældende indtil videre: 2 juli.

Kongelig resolution*), hvorved i henhold til lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 44 bestemmes, at der for et tidsrum av 5 aar, regnet fra 1 januar 1911, inden Nordre Bergenhus amt skal være forbudt at bruke snare, saks eller faldstok til fangst av hare, tiur, røi, aarfugl, jerpe og rype, herfra dog undtat snare til fangst av hare i haver eller i adkomsten til disse. 2 juli.

Kongelig resolution*), hvorved i medhold av lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 44 bestemmes, at rype indtil videre, dog ikke længer end til utgangen 2 juli.

*) Bekjendtgj. 5 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 26.

**) Bekjendtgj. 5 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 26, hvor beslutningen er indtat.

***) Bekjendtgj. 5 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 26, hvor reglene er indtat.

2 juli. av 1912, skal være fredet fra og med 1 april til og med 24 september inden Lysters herred, Nordre Bergenhus amt.

2 juli. **Kongelig resolution***), hvorved i henhold til lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 44 bestemmes:

a. At ærfugl skal være fredet det hele aar inden Nordre Trondhjems amt for et tidsrum av indtil 5 aar, regnet fra 1 januar 1911, og

b. at det skal være forbudt inden samme amt og for nævnte tidsrum at fælde aarskalv av elg.

2 juli. **Kongelig resolution****), hvorved i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 §§ 67 og 69, jfr. ildsfarlighetsloven av 31 mai 1871 § 24, meddeles stadfæstelse paa de av bygningsrepræsentantskapet for Time brand- og bygningskommune i møte den 1 juni 1910 vedtagne tillægsbestemmelser til brandloven, forsaavidt nævnte sted angaar.

2 juli. **Kongelig resolution*****)[1]), hvorved den av Stortinget under 27 juni 1910 fattede beslutning angaaende konsulatavgift for budgetterminen 1910—1911 tages tilfølge.

Beslutningen er saalydende:

Konsulatavgift av handelsfartøier, hvis drægtighet er 50 registertons netto og derover, og som gaar i utenriksk fart, blir for budgetterminen 1910—1911 halvaarlig at erlægge med 8 øre for dampskibe og 4 øre for seilskibe av hver registerton netto.

Seilskib, som har været oplagt i et sammenhængende tidsrum av mindst 30 dage, eftergives avgiften med 0,0222 øre pr. registerton netto for hver dag, det saaledes har været oplagt.

Saafremt den tid, som er forløpet, forinden der for et nybygget eller fra utlandet indkjøpt skib er utfærdiget nationalitetsbevis, utgjør mindst 30 dage, eftergives for hver dag av denne tid avgiften med for seilskib 0,0222 øre, for dampskib 0,0444 øre for hver registerton netto.

2 juli. **Kongelig resolution,** hvorved den av Stortinget i møte den 14 juni d. a. fattede beslutning[2]) om samtykke til, at lønsbidraget av Oplysningsvæsenets Fond til hjælpe-

*) Bekjendtgj. 5 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 26.
**) Bekjendtgj. 5 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 26, hvor bestemmelserne er indtat.
***) Bekjendtgj. 21 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 29.
[1]) Se St.prp. nr. 1, hovedp. IV, kap. 1, tit. 1—5, dok. nr. 47. Indst. S. XX. St.tid. side 2179—2180.
[2]) Se St.prp. nr. 78. Indst. S. nr. 152. St.tid. side 1830.

præsten for Østerdalens nordlige fjelddistrikter overgaar som lønsbidrag til en sogneprest i et vordende Engerdalens prestegjeld, befales tat tilfølge. 2 juli.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 2 juli.

1. Det paalægges sognepresten i Sortlands prestegjeld under Vesteraalens provsti i Tromsø stift to ganger aarlig til den tid, som han selv nærmere bestemmer, at fremmøte paa hjælpekirkegaarden paa Bogen for at jordfæste der nedsatte lik.
2. I henhold til lov om geistlige embedsmænds og kirkesangeres lønning av 14 juli 1897 § 20, 1ste led, bestemmes, at der ikke blir at erlægge betaling til sognepresten for jordfæstelser, som utføres paa de dage, da han i henhold til post I fremmøter paa hjælpekirkegaarden.
3. — — — — —

Kongelig resolution, hvorved den av Styrvolds sognestyre i Lardals prestegjeld under Larviks provsti i Kristiania stift i møte den 26 februar 1910 fattede beslutning om bevilgning av kr. 60,00 aarlig fra 1 januar 1908 at regne som godtgjørelse til Lardals sogneprest for skyss paa reiser til gudstjeneste ved Styrvolds kirke godkjendes i henhold til lov om geistlige embedsmænds og kirkesangeres lønning av 14 juli 1897 § 30, 2det led. 2 juli.

Kongelig resolution, hvorved den kuranstalt for alkoholister, som av den Norske Lægeforenings Alkoholkomité m. fl. er oprettet i kaserne-anlægget ved de nedlagte befæstninger ved Ørje[1]), godkjendes til at motta mandlige patienter i henhold til § 30 i lov om umyndiggjørelse av 28 november 1898 og § 21, første punktum, i lov om løsgjængeri, betleri og drukkenskap av 31 mai 1900 paa nærmere fastsatte vilkaar. 2 juli.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes, at der under nærmere angivne betingelser tillates oprettet et apotek i Nergaarden i Aamli herred i Nedenes amt. 2 juli.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 2 juli.

I. Den i henhold til lov nr. 5 av 21 juli 1894 ved Stortingets beslutninger av 27, 28 og 29 juli 1897, tilfølgetat ved kongelig resolution av 6 november s. a., vedtagne omordning av det civile embedsverk blir fra 20 oktober 1910 at gjennemføre i Jarlsberg og Larviks, Nordre Trondhjems og Nordlands amter — med de ændringer, som følger av Stortingets beslutninger

[1]) Se Justisdeptets rundskr. av 22 juli 1910 (nærværende hefte side 362).

2 juli. angaaende Justisdepartementets civile budget for budgetterminen 1910—1911, og iøvrig med de modifikationer med hensyn til tidspunktet for de nuværende tjenestemænds fratræden og de nye tjenestemænds overtagelse av sine stillinger, som er nærmere omhandlet i nærværende indstilling.

II. I anledning av nævnte omordning og i henhold til Stortingets beslutninger angaaende Justisdepartementets civile budget for 1910—1911 bestemmes:

1. At Holmestrands byfogedembede nedlægges fra 20 oktober 1910, og at de i lov nr. 5 av 21 juli 1894 § 4. a. omhandlede forretninger i Holmestrand fra samme tid at regne henlægges til sorenskriveren i Nordre Jarlsbergs sorenskriveri, hvis kontorholdsgodtgjørelse fra 1 oktober 1910 forhøies til kr. 3 100,00;
2. at der oprettes et Nordre Jarlsbergs politimesterembede, omfattende Horten, Holmestrand, Aasgaardsstrand, Svelviken og herredene Strømmen, Sande, Hof, Botne, Vaale, Borre, Ramnes og Andebu, med gage og kontorholdsgodtgjørelse av statskassen, henholdsvis kr. 3 200,00 og kr. 1 000,00, — gagen at utbetale fra 1 oktober 1910 og kontorholdsgodtgjørelsen fra 20 s. m.;
3. at der i henhold til plan av 6 november 1897 med de av Stortinget i 1910 vedtagne ændringer, hvorefter Sandefjords byfogedembede blir at bibeholde, og det i planen omhandlede Sandefjords politimesterembede ikke blir at oprette, til følgende politimesterembeder blir at henlægge fra 20 oktober 1910:
   a. Til Drammens politimesterembede Skogers herred, idet embedets kontorholdsgodtgjørelse fra samme tid forhøies til kr. 2 000,00;
   b. til Tønsbergs politimesterembede herredene Stokke, Sem, Nøtterø, og Tjømø, idet embedets gage av statskassen fra 1 oktober forhøies til kr. 2 200,00, hvorhos der fra 20 s. m. tillægges embedet en kontorholdsgodtgjørelse, stor kr. 1 200,00;
   c. til Larviks politimesterembede herredene Sandeherred, Tjølling, Fredriksværn, Brunlanes, Hedrum og Lardal, idet embedets gage av statskassen fra 1 oktober forhøies til kr. 2 200,00 (hvortil kommer kr. 500,00 for utførelse av magistrats- og tildels raadstuskriverforretningene i Larvik), hvorhos der fra 20 s. m. fastsættes en kontorholds-

godtgjørelse for embedet, stor kr. 1 800,00 (der- 2 juli.
under indbefattet kontorholdsgodtgjørelsen for magistrats- og raadstuskriverforretningene;

4. at der oprettes:
Et Indtrøndelagens politimesterembede, omfattende Stjør- og Værdalens og Inderøens fogderier med Stenkjær ladested og Levanger kjøpstad, med gage óg kontorholdsgodtgjørelse henholdsvis kr. 3000,00 og kr. 1 000,00, et Namdalens politimesterembede, omfattende Namdalens fogderi med Namsos lade. sted, med gage og kontorholdsgodtgjørelse henholdsvis kr. 2 800,00 og kr. 800,00;
et Helgelands politimesterembede, omfattende Søndre Helgelands fogderi med ladestedet Mosjøen og Nordre Helgelands fogderi, med gage og kontorholdsgodtgjørelse henholdsvis kr. 2 800,00 og kr. 900,00;
et Lofoten og Vesteraalens politimesterembede, omfattende Lofoten og Vesteraalens fogderi, med gage og kontorholdsgodtgjørelse henholdsvis kr. 3 000,00 og k,. 1 000,00, — samtlige gager at utbetale fra 1 okt. 1910 og kontorholdsgodtgjørelserne fra 20 s. m.;

5. a. at fra 20 oktober 1910 herredene Bodin, Gildeskaal, Beiarn, Skjerstad, Fauske, Saltdalen, Sørfold, Nordfold og Kjerringøy henlægges til Bodø politimesterembede, som fra midlertidig overgaar til fast, og hvis gage av statskassen fra 1 okt. 1910 at regne fastsættes til kr. 3 400,00;
b. at der fra samme tid oprettes en politiassistentbestilling ved Bodø politimesterembede med gage av statskassen (at utbetale fra 1 oktober 1910), stor kr. 1 600,00 med 2 tillæg paa kr. 200,00 efter 3 og 6 aars tjeneste;

6. a. at det nuværende politifuldmægtigembede ved Senjen og Steigens politimesterembede fra 1 oktober 1910 inddrages, og at der fra samme tid at regne oprettes et Narviks politimesterembede, omfattende Narvik kjøpstad og herredene Steigen, Leiranger, Hamarøy, Tysfjord, Lødingen, Tjeldsund, Evenes og Ankenes, og med gage og kontorholdsgodtgjørelse henholdsvis kr. 3 400,00 og kr. 1 600,00 (hvortil kommer av Narviks kommunekasse kr. 500,00 pr. aar for avsavn av kontorlokale med lys, varme og renhold, forsaavidt dette ikke skaffes av kommunen);
b. — — — — — — — — — — — — — — —
c. at Senjen og Steigens politimesterembede

2 juli. fra 1 oktober 1910 efter utskillelsen av Steigens sorenskriveris distrikt blir at benævne Senjens politimesterembede.

III. — — — — — — — — — — — — — — — —

2 juli. **Kongelig resolution,** hvorved det i henhold til lov om tilsyn med arbeide i fabrikker m. v. av 10 september 1909 § 26 tillates indtil videre paa de i loven fastsatte betingelser at anvende »unge mennesker« til det saakaldte »haandvaskningsarbeide« ved Røros kobberverk utenfor de i lovens § 23 nævnte klokkeslet.

2 juli. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes, at de av Stortinget under 29 april og 14 juni d. a. fattede beslutninger [1]) angaaende fastsættelse av lønningsregulativ for Riksforsikringsanstalten samt angaaende bevilgning til samme for budgetterminen 1 juli 1910—30 juni 1911 befales tat tilfølge.

2 juli. **Kongelig resolution,** hvorved bl. a. de av generalforsamlingen i Flekkefjords øl- og vinsamlag under 26 april 1910 vedtagne og av Flekkefjords bystyre i møte den 6 juni næstefter godkjendte vedtægter for samlaget i medhold av §§ 23 og 35 i lov om salg og skjænkning av brændevin m. v. av 17 mai 1904 stadfæstes som gjældende indtil videre, dog ikke for længere tid end 6 aar at regne fra 1 januar 1911 — og med enkelte forandringer.

2 juli. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes, at der meddeles approbation paa et fremlagt utkast til love for Skagerakkystens gjensidige assuranseforening for fiskefartøier.

2 juli. **Kongelig resolution,** hvorved meddeles approbation paa den i generalforsamling den 19 mars 1910 vedtagne forandring i § 4 i den for Sørums gjensidige brandforsik-

[1]) Se St.prp. nr. 1, hovedpost VII, kap. 3, tit. 10—15, Indst. S. nr. 112 og 157. St.tid. side 952—997 og 1837—1842.
Beslutningen er saalydende:

For Riksforsikringsanstaltens sekretærer og assistenter skal fra 1 juli 1910 det for regjeringskontorene i 1899 fastsatte lønsregulativ være gjældende, dog med en kontortid paa 7 timer, undtagen i sommermaanedene juni, juli og august, da arbeidstiden indtil videre indskrænkes til 6 timer.

For avdelingschefene og kassereren fastsættes fra samme tid lønnen til kr. 3 500,00 aarlig, stigende til kr. 4 000,00 efter 5 aars tjeneste.

Der bevilgedes endvidere følgende nye lønninger:
1 underdirektør kr. 5 000,00, 2 sekretærer av 1ste klasse tils. kr. 5 200,00, 8 assistenter av 1ste og 8 av 2den klasse tils. kr. 18 800,00.

rings-forening for løsøre ved høieste resolution av 29 mars 1898, jfr. høieste resolution av 27 juni 1899, approberte plan saaledes, at foreningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter. 2 juli.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 2 juli.

1. Krigsskoleplanen av 1 april 1905, dens § 29, sidste led, skal lyde:

»Det erholdte rangeringsnummer blir bestemmende for anciennitetеn som officer, dog saaledes, at ved konkuranse om ansættelse i de forskjellige vaaben fratrækkes i hovedkarakteren, forsaavidt den er 2,50 eller bedre, 0,10 for de kadetter, der har bestaat eksamen som vernepligtige officerer eller som sersjanter i vedkommende vaaben«.

2. Denne bestemmelse gives ikke tilbakevirkende kraft og blir saaledes ikke gjældende for de kadetter, som nu gaar paa skolen.

Kongelig resolution, hvorved rikets indvortes bestyrelse under Kongens forestaaende fravær fra hovedstaden overdrages til statsministeren tillikemed i det mindste 5 av statsraadets øvrige medlemmer m. v. 2 juli.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa de under 30 januar 1909 utfærdigede bestemmelser for det av Hans Wingaard Finne ved testamente av 18 mars 1868 med efterskrift av 24 februar 1874 oprettede og ved kgl. resolution av 28 august 1875 stadfæstede »Hans Wingaard Finnes Legat« til oprettelse av et hjem for hjælpeløse og nødlidende barn og paa de under samme dato (30 januar 1909) utfærdigede bestemmelser for »Hans Wingaard Finnes Barnehjem«, som er oprettet ved hjælp av nævnte legat. 4 juli.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av enke Jensine Bjørnsen ved testamente av 12 februar 1904 oprettede legat »Nils og Jensine Bjørnsens Legater« til det Norske Missionsselskap i Stavanger, Jødemissionen, Indremissionen i Aalesund samt til kristelige kvinder og paa de for legatet utfærdigede statutter. 5 juli.

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Bratsberg amt, hvori paa foranledning meddeles, at enhver av det kommunale valgstyres medlemmer (landsformandskapslovens § 4) pligter at motta valg til formand i valgstyret; at et medlem er over 60 aar gammel, gir ham ikke ret til at undslaa sig. Det er ikke lovforeskrevet, at der ogsaa skal vælges varaformand for valgstyret. Fra lovens side kan imidlertid intet være til hinder for at vælge ogsaa en varaformand, 5 juli.

5 juli. en fremgangsmaate, som efter departementets mening anbefaler sig som hensigtsmæssig, jfr. for valgstyret ved stortingsvalg departementets i Lovtidenden indtagne rundskrivelse av 2 april 1906, avsnit III, tredje led.

6 juli. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa et tillæg til den ved høieste resolution av 26 oktober 1888 stadfæstede fundas for »Lars Guttormsens Legat« til bedste for ubemidlede, unge og begavede mænd eller kvinder i Veø herred.

6 juli. **Rundskrivelse** fra Kirkedepartementet til samtlige amtmænd undtagen amtmanden i Finmarkens amt:

Som det fremgaar av de i departementets rundskrivelse av 15 oktober 1900, post 2, omhandlede regler for indkrævning ved lensmændene (skatte-opkræverne) av geistlig utredsel ifølge lov av 14 juli 1897 om geistlige embedsmænds og kirkesangeres lønning § 7, skal den i lovens § 10 omhandlede indløsning av utredsel foretages uten medvirken av eller indberetning til departementet, og tvungen indløsning efter paragraffens 2det led skal finde sted senest paa det første skattemøte, paa hvilket den aarlige grundbyrde indkræves. Man er imidlertid blit opmerksom paa, at paabudet i § 10, 2det led, om indløsning, hvor der efter den i paragraffen foreskrevne fordeling av utredsel ved eiendomsdelinger falder én krone eller derunder paa noget bruk, mangesteds ikke overholdes, idet indløsning enten ikke sker eller praktiseres paa anden maate end foreskrevet.

Idet man derfor skal anmode amtmanden om at tilkjendegi de i Deres embedsdistrikt ansatte lensmænd (skatte-opkrævere), at de for fremtiden vil ha at efterkomme lovens bestemmelser og de i rundskrivelsen angivne reglér om tvungen indløsning, skal man særlig bede dem paalagt nu at besørge fordelte utredsler indløst i alle tilfælde, hvor indløsning pligtes efter loven, men ikke er skedd i de forløpne aar siden lovens indførelse i de paagjældende prestegjeld. I saa henseende bemerkes, at mens det er forutsætningen, at den pantebokførerne paahvilende fordeling av utredsel omfatter alle efter lovens ikrafttræden den 1 januar 1898 stedfundne delinger av utredselspligtige bruk, uanset om sognepresten efter valg av den gamle lønningsmaate (§ 53, 2det led) selv besørger de i lovens § 4 omhandlede ydelser (tiende, rede, offerskjeppe m. v.) opkrævet som før, kan lovens § 10, 2det led, forsaavidt angaar forskriften om tvungen indløsning, selvfølgelig ikke bringes i anvendelse, saalænge den gamle ordning praktiseres, og utredsler, som ved eiendomsdelinger i tiden fra 1 januar 1898 indtil lovens indførelse ved fordeling er blit én krone eller

derunder, vedblir derfor — trods den uthævede forskrift — at være grundbyrde, indtil indløsning maatte ske frivillig (§ 10, 1ste led). 6 juli.

Efter det anførte vil forsømte indløsninger bli at iverksætte fra lovens indførelse at regne, hvilket tidspunkt lensmændene i tilfælde maa søke bragt paa det rene ved henvendelse til vedkommende sogneprester, for derefter at bringe sine eksemplarer av grundbyrdefortegnelserne à jour med hensyn til de bruk, hvis andel av fordelt utredsel skal indløses. De hittil forsømte indløsninger maa overalt fra lensmændenes side være ordnet senest inden utgangen av indeværende aar.

Som bemerket i rundskrivelsen av 1900 skal indløsningssummene straks efter mottagelsen av lensmanden tilstilles vedkommende menighetsutvalg, og prest og pantebokfører underrettes om indløsningene.

Skrivelse fra Handelsdepartementet til amtmanden i Jarlsberg og Larviks amt: 6 juli.

Departementet antar, at der ikke kan utstedes haandverksborgerskap som træskjærer.

Rundskrivelse fra medicinaldirektøren til landets læger: 11 juli.

Chefen for armeens sanitet har under 27 f. m. henledet min opmerksomhet paa, at de av civile læger utstedte helbredserklæringer, som militære mandskaper medbringer til sessioner eller anden militær lægebedømmelse, ofte indeholder uttalelse om vedkommende læges opfatning med hensyn til tjenestedygtighets-spørgsmaalet, hvilket let kan gi anledning til, at vedkommende militære mandskap føler sig forurettet, hvis den militære læge kommer til et andet resultat end den læge, som har utstedt helbredserklæringen.

Dette forhold vil, anføres det, let kunne føre til, at lægernes anseelse kan lide derved, idet ikke-lægekyndige personer ofte vil mangle evne til at forstaa, at den forskjellige bedømmelse kan bero paa forskjellige utgangspunkter for de paagjældende lægers skjøn. Det fremholdes derhos, at med de mange forskjellige tjenestegrener (infanteri, kavalleri, fæstnings- og feltartilleri, sykebærere, sykevogtere o. s. v.), som man nu har i armeen, kan et mandskap anvendes paa passende plads, selv om der foreligger visse mangler, som de civile læger tillægger saa stor vegt, at de gir udygtighetsstempel.

Under henvisning hertil tillater man sig at anbefale lægerne ved utstedelse av saadanne erklæringer, som her omhandlet, kun at meddele de faktiske oplysninger, som de maatte kunne gi til bedømmelse av vedkommendes helbredstilstand, saasom tidligere sykehistorie eller resultatet av den foretagne undersø-

11 juli. kelse, mens derimot spørsmaalet om, hvilken indflydelse det saaledes anførte vil kunne faa paa den militære tjenestedygtighet, bør overlates til de militære lægers bedømmelse.

12 juli. **Lov***)[1]) om forandringer i lov om tilvirkning, omdestillation og beskatning av brændevin m. v. av 15 august 1908.

I.

Efternævnte paragraffer i lov av 15 august 1908 om tilvirkning, omdestillation og beskatning av brændevin m. v. skal herefter lyde saaledes:

§ 19. Paa alt brændevin, som tilvirkes, hviler avgiftspligt efter den til enhver tid gjældende skattebeslutning, indtil brændevinet er utlevert til fri raadighet mot berigtigelse av avgiften, eller det under iagttagelse av de derom gjældende forskrifter er avgit til avgiftsfri bruk i teknisk eller videnskabelig øiemed, eller er gaat over til at behandles som toldpligtig.

Umiddelbart efter brændevinets tilvirkning eller ved dets uttagelse av avbrændingsapparatets samlekar samt ved senere overførsel eller utlevering blir brændevinets mængde at bestemme til beregning av den til enhver tid pligtige avgift. Avgiften blir at svare av den fra brænderiet eller dets oplag utleverte mængde. Ved utlevering til fri raadighet av avgiftspligtig brændevin blir avgift at erlægge efter den paa utleveringstiden gjældende avgifts-sats.

Finansdepartementet kan tillate, at beskattet brændevin, som anvendes ved tilvirkning av whisky eller andet kvalitetsbrændevin, fritages for avgift, forsaavidt det færdige produkt i sin helhet blir beskattet som tilvirket brændevin.

§ 23. Brændevin, der tilvirkes som biprodukt ved gjærfabrikation eller anden industriel virksomhet, kan inden landet kun sælges til benyttelse i øiemed, hvortil er tillatt anvendt lavere beskattet eller skattefrit brændevin. Saadant brændevin kan dog efter nærmere bestemmelse av Finansdepartementet tillates ombyttet med almindelig brændevin saaledes, at en tilsvarende mængde av dette gives anvendelse i nævnte øiemed. Saadant brændevin kan derhos av Finansdepartementet paa de nærmere betingelser, som dette fastsætter, tillates overført til og omdestillert ved anlæg, som staar under stadig kontrol.

Forsaavidt der er lagt avgift paa saadant brændevin, svares denne, naar brændevinet utleveres til benyttelse. Bortkommer noget av brændevinet under overførsel eller rensning, uten at

*) Bekjendtgj. 14 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 28.

[1]) Se Ot.prp. nr. 6, dok. nr. 36. Indst. O. nr. 82. St.tid. forh. i Ot. side 364—365, i Lt. 136.

dette efter de av Finansdepartementet opstillede regler kan ansees som naturlig svind, erlægges av den manglende mængde almindelig brændevinsavgift med tillæg av 20 pct. 12 juli.

§ 25. Med erlæggelse av de i §§ 19 og 24 omhandlede avgifter gives henstand indtil utgangen av den 4de maaned efter den, hvori brændevinet eller materialet utleveres, forsaavidt der for avgiften med mulige renter og omkostninger stilles sikkerhet, som av Finansdepartementet godkjendes. Stilles ikke saadan sikkerhet, maa utlevering ikke finde sted, forinden avgiften godtgjøres at være betalt til eller deponert hos vedkommende oppebørselsbetjent, eller forsaavidt destillationer angaar, et parti frigjort indenlandsk brændevin med en tilsvarende mængde alkohol i henhold til § 31 er indlagt istedenfor det brændevin, der ønskes uttat.

§ 44. Den, som uten kontrolvæsenets tilladelse fra brænderi eller oplag fjerner avgiftspligtig brændevin, straffes med bøter, forsaavidt ikke strengere straf paa tilfældet er anvendelig. Er brændevinet i hensigt at undgaa ilæggelse av avgift fjernet fra brænderi eller brænderi-oplag, kan straffen forhøies til fængsel indtil 1 aar og i gjentagelsestilfælde til fængsel indtil 2 aar.

§ 49. Den, som findes skyldig i nogen i §§ 43 til 47 omhandlet forbrydelse, ved hvilken han har forsveket brændevinsavgift, skal foruten at underkastes den for tilfældet fastsatte straf erlægge til statskassen det dobbelte og i gjentagelsestilfælde det firedobbelte av det forsvekne avgiftsbeløp.

Kan det forsvekne avgiftsbeløp ikke oplyses, fastsættes det ved skjøn, optat paa domfældtes bekostning. Er forsvikelsen skedd ved ulovlig tilvirkning, bortledelse eller fraskillelse av tilsatte denatureringsstoffe o. l., beregnes avgiften efter den mængde, som ved skjønnet findes med de benyttede apparater daglig at kunne tilvirkes, bortledes eller renatureres. Kan det ikke bringes paa det rene, i hvor langt tidsrum den ulovlige drift har fundet sted, fastsættes dette til 3 maaneder.

Ubetydelige avgiftsbeløp kan frafaldes av Finansdepartementet.

Brændevin, som er ulovlig tilvirket eller ulovlig fraskilt tilsatte stoffe, kan inddrages.

II.

Denne lov træder i kraft straks.

Kongelig kundgjørelse*)[1]) angaaende toldavgifter fra 1 juli 1910. 12 juli.

*) Bekjendtgj. 12 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 27, hvor kundgjørelsen er indtat.

[1]) Se St.prp. nr. 5, dok. nr. 40 med 4 tillæg. Indst. S. XII. St.tid. side 2038—2070.

12 juli. **Kongelig resolution***), hvorved i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtægter for rikets herreder meddeles stadfæstelse paa en av herredsstyret for Borge herred, Smaalenenes amt, under 1 februar og 7 juni 1910 fattet beslutning angaaende nye politivedtægter, som skal træde istedenfor de ved kongelige resolutioner av 1 mars 1895, 5 januar 1900 og 29 mai 1901 stadfæstede politivedtægter for herredet.

12 juli. **Kongelig resolution****), hvorved i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Stords herred, Søndre Bergenhus amt, under 8 mars og 2 juni 1910 fattede beslutning til vedtægt for nævnte herred angaaende salg av tobak til barn m. v.

12 juli. **Kongelig resolution*****), hvorved i henhold til § 15 i lov om tilsyn med pleiebarn m. v. av 29 april 1905 bestemmes, at nævnte lovs §§ 1—9 skal komme til anvendelse i Skudeneshavn ladested i Stavangers amt.

12 juli. **Kongelig resolution†**), hvorved den av Vossestrandens herredsstyre under 12 april d. a. fastsatte vedtægt angaaende fælles lukningstid for utsalgssteder inden Vossestrandens herred stadfæstes som gjældende indtil videre — dog med nogen forandringer.

12 juli. **Kongelig resolution††**), hvorved i medhold av lov om pigtraads anvendelse til gjærde av 14 juli 1893 § 1 meddeles stadfæstelse paa den av Tjøllings herredstyre, Jarlsberg og Larviks amt, i møte den 8 juni 1910 fattede beslutning om regler for anvendelse av pigtraad til gjærde inden herredet.

12 juli. **Kongelig resolution†††**), hvorved bestemmes:

I. I medhold av lov av 12 juli 1848 om behandlingen av det saakaldte krabastømmer og bundtømmer meddeles approbation paa det av bestyrelsen for Flagstadselvens Fællesfløtnings-forening, Vang og Furnes herreder, Hedemarkens amt, under 18 juni 1910 vedtagne reglement for behandlingen av krabas- og bundtømmer i vasdraget.

*) Bekjendtgj. 14 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 28, hvor vedtægtene er indtat.
**) Bekjendtgj. 14 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 28, hvor vedtægten er indtat.
***) Bekjendtgj. 14 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 28.
†) Bekjendtgj. 14 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 28, hvor den approberte vedtægt er indtat.
††) Bekjendtgj. 14 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 28, hvor reglene er indtat.
†††) Bekjendtgj. 14 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 28, hvor reglementet er indtat.

II. Fællesfløtnings-foreningens bestyrelse bemyndiges til i overensstemmelse med dette reglement at la det tømmer av ovennævnte slags, hvortil ingen eier inden den bestemte tid har meldt sig med legitimation for sin eiendomsret, anvende til fordel for vasdraget. 12 juli.

III. Bestyrelsen har at foranstalte reglementet bekjendtgjort 2 ganger i hver av de 2 inden distriktet mest utbredte aviser samt at paase, at reglementet stadig er opslaat paa tingstedene inden de herreder, hvorfra last fløtes i vasdraget.

IV. Fra bestyrelsen skal der inden utgangen av juni maaned hvert aar til Landbruksdepartementet indsendes en specifisert forklaring over de beløp, hvortil det i det sidst forløpne aar avhændede krabas- og bundtømmer er utbragt, med detaljert angivelse av de øiemed, hvortil disse beløp er blit anvendt.

Kongelig resolution*), hvorved i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 § 67, jfr. § 1 og 63, sidste led, samt ildsfarlighetsloven av 3 mai 1871 § 24, meddeles stadfæstelse som gjældende indtil videre paa de av bygningsrepræsentantskapet for Krapfoss brand- og bygningskommune i møte 5 april 1910 vedtagne tillægsbestemmelser til brandloven, forsaavidt nævnte sted angaar. 12 juli.

Kongelig resolution**), hvorved i henhold til § 3 i lov om forbud mot opførelse av træbygninger i landets byer m. v. av 19 mai 1904 meddeles dispensation for en del av kjøpstaden Fredrikshald. 12 juli.

Kongelig resolution, hvorved bl. a. bestemmes, at der fra 1 august 1910 skal — under nærmere fastsatte betingelser — i Nordstrands prestegjeld under Askers provsti i Kristiania stift ansættes en kaldskapellan, som tillægges indtil kr. 2000,00 i aarlig løn av sogneprestembedets indtægtsoverskud — at utrede med 1/4 hvert kvartal samt kr. 200,00 aarlig av den tidligere bevilgede skyssgodtgjørelse. Kapellanen skal ta bopæl paa et av Kristiania biskop godkjendt sted inden prestegjeldet. 12 juli.

Kongelig resolution, hvorved det tillates indehaveren av Kabelvaags apotek at oprette og drive et filialapotek i Svolvær i Vaagans herred, Nordlands amt. 12 juli.

*) Bekjendtgj. 14 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 28, hvor bestemmelserne er indtat.

**) Bekjendtgj. 14 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 28, hvor grænserne for vedkommende bydel er beskrevet.

12 juli. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes:

1. Et fremlagt utkast approberes som regulativ for det sindssykeasyl, som Søndre Bergenshus amtskommune ved kongelig resolution av 3 oktober 1908 er meddelt autorisation til at oprette paa gaarden Nordre Valen i Fjelbergs herred i Søndre Bergenhus amt.
2. At det departement, hvorunder det civile medicinalvæsen er henlagt, bemyndiges til at foreta mindre forandringer i regulativet.

12 juli. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes:

I. Tanens lægedistrikt, som omfatter Tanens, (med undtagelse av kyststrækningen vestover fra og med Stenvaag) og Polmaks herreder i Finmarkens amt deles i 2 lægedistrikter saaledes:
   1. Et ytre lægedistrikt, omfattende det nuværende Gamviks sogn og den del av det nuværende Tanens hovedsogn, som ligger paa østsiden av Tanafjorden nordenfor en linje, som trækkes fra indre Troldfjordnes i sydøstlig retning mot Ordojavre, dog saaledes, at hvis der senere oprettes et eget Berlevaags sogn, eller Tanens herred blir delt, skal distriktet omfatte Gamviks og Berlevaags sogn eller Gamviks og Berlevaags herreder med de grænser, som fastsættes for dem.
   2. Et indre lægedistrikt omfattende resten av det nuværende Tanens lægedistrikt.

II. 1. Lebesby lægedistrikt i Finmarkens amt omreguleres saaledes, at en del av Tanens herred, som nu tilliger Lebesby distrikt, nemlig kyststrækningen østover til Stenvaag henlægges til det nye ytre lægedistrikt Tanen.
   2. Omreguleringen træder i kraft fra den tid, amtmanden i Finmarkens amt bestemmer.

III. Det nye ytre lægedistrikt benævnes Gamvik og det indre lægedistrikt Tanen.

IV. Fordelingen mellem distriktslægerne i Gamvik og Tanen av de offentlige lægeforretninger, som efter den gjældende lovgivning tilligger helseraadets ordfører, fastsættes av Justisdepartementet.

V. a. Distriktslægerne i Gamvik og i Tanen paalægges forpligtelse til:
   1. Efter amtmandens nærmere bestemmelse at indfinde sig ved de almindelige ting inden distriktet og ved de inden dette forefaldende større fiskerier mot for reiser i disse anledninger at erholde sedvanlig skyss- og kostgodtgjørelse;

2. likeledes efter amtmandens nærmere bestemmelse at yde lægetilsyn til de syke inden deres embedsdistrikt, som forpleies for Finmarkens Medicinalfonds regning, mot herfor at oppebære en saadan godtgjørelse av dette fond, som av dets bestyrelse med Justisdepartementets approbation fastsættes; 12 juli.
3. efter amtmandens nærmere anordning at fremmøte og gjøre lægetjeneste ved sessionsmøter for landmilitæretaten inden distriktet mot herfor at erholde et av militæretaten nærmere fastsat honorar for hver forretningsdag foruten skyss- og kostgodtgjørelse overensstemmende med lov av 10 juli 1894;
4. mot sedvanlig skyss- og kostgodtgjørelse av Medicinalfondet at foreta regelmæssige reiser inden distriktet efter en av amtmanden nærmere bestemt plan.

b. Distriktslægen i Tanens distrikt paalægges forpligtelse til:
1. At ta bopæl paa Finmarkens Medicinalfonds eiendom Heien i Tanens herred mot herfor at betale den husleie, som av dettes bestyrelse med Justisdepartementets approbation til enhver tid bestemmes.
2. At fungere som læge ved Finmarkens amts sykehjem for tuberkuløse paa Tanagaard mot herfor at oppebære saadan godtgjørelse av nævnte fond, som likeledes til enhver tid fastsættes.

c. Distriktslægen i Gamviks distrikt tilpligtes at ta bopæl i Gamvik, hvis sykehus er indrettet til lægebolig, mot for bruken herav at erlægge den godtgjørelse, som maatte bli fastat.

VI. — — — —

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 12 juli.

I. Fra 1 oktober 1910 oprettes et nyt distriktslægeembede omfattende Talviks herred i Finmarkens amt med aarlig gage kr. 2000,00.

II. Stortingets beslutning[1]) av 27 juni 1910 om bevilgning av gage til forannævnte distriktslæge-embede fra 1 oktober 1910 tages tilfølge.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 12 juli.

1. At de av Kristiania brændevinssamlag i generalforsamling den 20 mai 1910 vedtagne og av Kristiania bystyre i møter den 17 og 30 juni 1910 godkjendte vedtægter for samlaget i medhold av §§ 5 og 23 i lov om

[1]) Se St. prp. nr. 86, Indst. S. nr. 168, St.tid. side 2177—2178.

12 juli. salg og skjænkning av brændevin m. v. av 17 mai 1904 stadfæstes som gjældende indtil videre, dog ikke for længere tid end til utgangen av aaret 1913.

2. — — — —

12 juli. **Kongelig resolution,** hvorved Stortingets beslutning[1]) av 9 juni 1910 angaaende lønsspørsmaal m. v. for

[1]) Se St.prp. nr. 1, hovedp. IX. A., kap. 1, tillæg til indst. S. XIII. A. St.tid. side 1687—1694.

Beslutningen er saalydende:

§ 1. Stationsmestre lønnes efter følgende lønsregulativ:

			Ved ansættelsen.	Efter 2 aar.	Efter 4 aar.	Efter 6 aar.	Efter 8 aar.
			Kr.	kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Stationsmestre ved		Kr.a vestbanestation	2600,00	2800,00	3000,00	3200,00	3400,00
—»—	»	Drammen					
—»—	»	Trondhjem					
—»—	»	Hamar	2200,00	2400,00	2600,00	2800,00	3000,00
—»—	»	Bergen					
—»—	av	klasse I	2000,00	2200,00	2400,00	2600,00	2800,00
—»—	»	» II	1800,00	2000,00	2200,00	2400,00	2600,00
—»—	»	» III	1700,00	1850,00	2000,00	2150,00	2300,00
—»—	»	» IV	1600,00	1750,00	1900,00	2050,00	2200,00
—»—	»	» V	1250,00	1400,00	1550,00	1700,00	1850,00
—»—	»	» VI	1050,00	1200,00	1350,00	1500,00	1650,00
—»—	»	» VII	800,00	950,00	1100,00	1250,00	1400,00

§ 2. Som tillæg til sin løn erholder stationsmestre fri bolig med lys og brænde i jernbanens bygninger.

Hvis stationsmestre ikke kan skaffes bolig av jernbanen, erholder de et av Jernbanestyrelsen i hvert enkelt tilfælde fastsat kontant tillæg, der sætter dem istand til at erholde passende bolig med lys og brænde i nærheten av vedkommende station.

Av disse tillæg beregnes bidrag til pensions- samt enke- og understøttelseskasserne. Hvad enten tillægget gives i form av fri bolig med lys og brænde eller i speciel godtgjørelse herfor, beregnes bidraget efter 20 pct. av den for vedkommende stationsmesterstilling i regulativet fastsatte middelløn.

§ 3. For uniform, der anskaffes av jernbanen, sker følgende fradrag for stationsmestre:

For stationsmestre ved Kristiania vestbanestation, Drammen, Trondhjem, Hamar og Bergen stationer samt stationsmestre av klasse I og II kr. 80,00 aarlig.

For stationsmestre av klasse III, IV, V, og VI kr. 70,00 aarlig.

For stationsmestre av klasse VII kr. 60,00 aarlig.

§ 4. Med de forandringer, som følger av foranstaaende §§, gjælder for stationsmestre de samme lønsregler, som er vedtat ved Stortingets beslutning av 16—18 juli 1907 for driftsbanernes personale.

Ved anvendelse av bestemmelserne i de nævnte lønsbestemmelsers § 4 og 5 om overgang fra en stilling til en anden og ved fratraadt personales fornyede ansættelse blir ved lønnens bereg-

en del jernbanefunktionærer og forhenværende ekstra- 12 juli.
arbeidere ved jernbanen bestemmes tat tilfølge.

Kongelig resolution, hvorved den av Stortinget under 12 juli.
21 juni d. a. fattede beslutning[1]) angaaende postvæsenets indtægter og utgifter i budgetaaret 1 juli 1910 til 30 juni 1911 befales tat tilfølge.

Kongelig resolution, hvorved bl. a. Stortingets be- 12 juli.
slutninger[2]) av 15 juni 1910 om nyt lønningsregulativ for Hypotekbanken tages tilfølge.

---

ning at tillægge den i stationsmester-regulativet opførte løn et beløp for hus, lys og brænde tilsvarende 20 pct. av den for vedkommende stationsmesterstilling i regulativet fastsatte middelløn.

Ved overgang fra den ene stationsmesterklasse eller stilling til den anden bestemmes lønnen under hensyn til regulativets lønssatser uten tillæg for hus, lys og brænde.

§§ 5 og 6 behandles Statsbanernes driftsbudget.

§ 7. Overgangen til den nye ordning sker saaledes: Først overføres samtlige stationsmestre til det nye lønsregulativ med anvendelse av § 4, a i de til regulativet av 1907 knyttede lønsbestemmelser. Ved beregningen av lønnen gaaes der ut fra den kontante løn i regulativet av 1907, altsaa fra den i samme opførte bruttoløn efter fradrag av de for hus, lys og brænde i regulativet fastsatte beløp.

Naar denne overføring er foretat, flyttes stationsmestrene ved de ekspeditionssteder, som er besluttet stillet i høiere klasse, op i denne med anvendelse av nævnte § 4, a.

Ved de ekspeditionssteder, der er nedsat i klasse, virker klassenedsættelsen først ved indtrædende ledighet i stillingen, saaledes at indehaver av en saadan stilling vil faa den samme løn, som han vilde tilkomme, om nogen klassifikations-forandring for vedkommende station ikke var besluttet.

[1]) Se St.prp. nr. 1, hovedp. IX. B. kap. 1. Indst. S. V. St.tid. side 1947—1997.

Der bevilgedes ny gage til en postmester i Sandnessjøen, samt gagetillæg til postmestrene i Fredrikstad, Gjøvik, Sandefjord, Sulitjelma, Notodden og Nordfjordeid.

[2]) Se St.prp. nr. 12. Tillæg til indst. S. XVI. B. St.tid. side 1860—1883.

Lønsregulativet er saalydende:

A. Hovedsætet:

Kontorchefen	kr.	5 200,00
hvorav kr. 2 600,00 tilsvares av Arbeiderbruk- og Boligbanken.		
Hovedkassereren	»	4 500,00
med 2 alderstillæg à kr. 500,00 efter henholdsvis 5 og 10 aars tjeneste samt tællepenger kr. 500,00 aarlig.		
Underkassereren	»	3 600,00
Sekretæren	»	4 000,00
med 2 alderstillæg à kr. 600,00 efter henholdsvis 5 og 10 aars tjeneste.		

12 juli. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes:

Der tages tilfølge den av Stortinget under 14 juni d. a. fattede beslutning[1]) til regler for anvendelse og revisionen av det Frivillige Skyttervæsens Ammunitionsfond.

1. Ammunitionsfondet bestaar av:
   a. Kapitalfondet og
   b. Rentefondet.

Hovedbokholderen . . . . . kr. 3 500,00
med 2 alderstillæg à kr. 500,00 efter henholdsvis 5 og 10 aars tjeneste.

7 fuldmægtiger à . . . . . » 2 500,00
med 3 alderstillæg à kr. 300,00 efter henholdsvis 3, 6 og 9 aars tjeneste.

1 skogtaksator. . . . . » 2 500,00
med 2 alderstillæg à kr. 250,00 efter henholdsvis 5 og 10 aars tjeneste.

6 assistenter av 1ste klasse à . . . . . » 1 500,00
med 3 alderstillæg à kr. 300,00 efter henholdsvis 3, 6 og 9 aars tjeneste.

5 assistenter av 2den klasse à . . . . . » 1 200,00
med 3 alderstillæg à kr. 100,00 efter henholdsvis 3, 6 og 9 aars tjeneste.

1 vaktmester . . . . . » 1 100,00
med 3 alderstillæg à kr. 100,00 efter 3, 6 og 9 aars tjeneste.

1 bud . . . . . » 900,00
med 3 alderstillæg à kr. 100,00 efter 3, 6 og 9 aars tjeneste.

B. Laanekontorene.

a) *Bergens kontor:*

1 kasserer, fælles for Hypotekbanken og Arbeiderbruk- og Boligbanken . . . . . kr. 3 200,00
med 2 alderstillæg à kr. 400,00
efter 5 og 10 aars tjeneste . . » 800,00
kr. 4 000,00
+ tællepenger kr. 120,00.
Boligbanken tilsvarer herav kr. 1 000,00.

1 sekretær for begge banker. . kr. 3 000,00
med 2 alderstillæg à kr. 400,00
efter 5 og 10 aars tjeneste . . » 800,00
» 3 800,00
Boligbanken tilsvarer herav kr. 900,00.

1 bokholder . . . . . kr. 2 800,00
med 2 alderstillæg à kr. 400,00
efter 5 og 10 aars tjeneste . . » 800,00
» 3 600,00
Boligbanken tilsvarer herav kr. 800,00.

[1]) Se St.prp. nr. 90. Indst. S. nr. 154. St.tid. side 1842.

Det førstes grundformue utgjøres av det oprindelige laan av statskassen, kr. 60 000,00. 12 juli.

Det andet utgjøres av, hvad der har været indvundet og indvindes i rente, ved salg av ammunition og paa anden maate.

2. De kontante midler, som disse fond har, og som efterhvert tilflyter dem, skal indsættes i sparebank i vedkommende fonds navn.

---

1 assistent for begge banker . .	kr.	1 500,00	
med 3 alderstillæg à kr. 200,00			
efter 3, 6 og 9 aar	»	600,00	
			kr. 2 100,00
Boligbanken tilsvarer herav kr. 700,00			
1 assistent og bud for begge banker	kr.	1 200,00	
med 3 alderstillæg à kr. 100,00			
efter 3, 6 og 9 aar	»	300,00	
			» 1 500,00
Boligbanken tilsvarer herav kr. 500,00			
b) *Trondhjems kontor:*			
1 kasserer, fælles for begge banker,	kr.	3 000,00	
med 2 alderstillæg à kr. 400,00			
efter 5 og 10 aar	»	800,00	
			» 3 800,00
+ tællepenger kr. 60,00.			
Boligbanken tilsvarer herav kr. 950,00			
1 sekretær, fælles for begge banker,	kr.	2 800,00	
med 2 alderstillæg à kr. 400,00			
efter 5 og 10 aar	»	800,00	
			» 3 600,00
Boligbanken tilsvarer herav kr. 900,00.			
1 bokholder, fælles for begge banker, ...	kr.	2 600,00	
med 2 alderstillæg à kr. 400,00			
efter 5 og 10 aar	»	800,00	
			» 3 400,00
Boligbanken tilsvarer herav kr. 850,00.			
1 assistent for begge banker . .	kr.	1 200,00	
med 3 alderstillæg à kr. 100,00			
efter 3, 6 og 9 aar	»	300,00	
			» 1 500,00
Boligbanken tilsvarer herav kr. 500,00.			
1 assistent og bud for begge banker	kr.	900,00	
med 3 alderstillæg à kr. 100,00			
efter 3, 6 og 9 aar	»	300,00	
			» 1 200,00
Boligbanken tilsvarer herav kr. 300,00.			

12 juli. 3. Skytterstyret har adgang til at bruke fondenes midler til indkjøp av ammunition for skyttervæsenet, naar det maatte finde dette paakrævet. Herved iagttages, at der hertil først maa brukes, hvad der haves disponibelt av Rentefondets midler, forinden noget av Kapitalfondet kan an-

---

c) *Tromsø kontor:*

1 kasserer for begge banker . .	kr.	2 800,00	
med 2 alderstillæg à kr. 400,00			
efter 5 og 10 aars tjeneste . .	»	800,00	
			kr. 3 600,00
+ tællepenger kr. 60,00.			
Boligbanken tilsvarer herav kr. 900,00.			
1 sekretær for begge banker . .	kr.	2 600,00	
med 2 alderstillæg à kr. 400,00			
efter 5 og 10 aars tjeneste . .	»	800,00	
			» 3 400,00
Boligbanken tilsvarer herav kr. 900,00.			
1 bokholder for begge banker .	kr.	2 400,00	
med 2 alderstillæg à kr. 400,00			
efter 5 og 10 aars tjeneste . .	»	800,00	
			» 3 200,00
Boligbanken tilsvarer herav kr. 800,00.			
1 assistent for begge banker . .	kr.	1 200,00	
med 3 alderstillæg à kr. 100,00			
efter 3, 6 og 9 aar	»	300,00	
			» 1 500,00
Boligbanken tilsvarer herav kr. 500,00.			
1 assistent og bud for begge banker	kr.	900,00	
med 3 alderstillæg à kr. 100,00			
efter 3, 6 og 9 aar	»	300,00	
			kr. 1 200,00
Boligbanken tilsvarer herav kr. 300,00.			

For personalet utenfor revisionen fastsættes følgende bestemmelser:

1. Alle funktionærer, der gaar over til det nye regulativ, tilpligtes at indskyte i en pensionskasse eller paa anden betryggende maate at sørge for sin og hustrus alderdom, saasnart derom maatte fattes nærmere bestemmelse.
2. Arbeidstiden ved hovedsætet og avdelingene fastsættes til 6 timer daglig. Samtlige funktionærer er forpligtet til uten særskilt godtgjørelse at arbeide ogsaa utenfor kontortiden, naar direktionen eller vedkommende avdelingsstyre finder dette paakrævet.
3. Ingen funktionærer maa ta arbeide utenfor bankene uten direktionens eller avdelingsstyrets tilladelse.
4. Ved beregning av alderstillæg tages alene hensyn til tjeneste i samme post.
5. Funktionærene har valget mellem den nuværende lønningsmaate og det nye regulativ.

vendes. For benyttelse av dette fonds midler utkræves 12 juli.
Forsvarsdepartementets samtykke.

4. Av den aarlige indtægt ved renter og fortjeneste kan et beløp svarende til 4 1/2 pct. av Kapitalfondet kun anvendes overensstemmende med punkt. 3. Av det resterende beløp kan skyttertinget bevilge mindre beløp til fremme av skyttersaken.
5. Intet av fondenes midler kan brukes til administrations-utgifter for nogen del av skyttervæsenet.
6. Begge fond revideres av de av skyttertinget aarlig valgte revisorer, som til Forsvarsdepartementet avgir indberetning om, hvad der av hvert av de to fond forefindes i kontanter og paa anden maate, samt om fondene er forvaltet overensstemmende med nærværende regler.
7. Forsvarsdepartementet fører det overordnede tilsyn med fondene og deres forvaltning og utsteder de mulig fornødne videre bestemmelser i saa henseende.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 12 juli.

I. Stortingets[1]) under 28 juni 1910 fattede beslutning angaaende budget for marinen for terminen 1 juli 1910 til 30 juni 1911 samt angaaende forandringer i »lønsregulativ for maskinmestre og underofficerer og menige m. v.«, »Plan for Marinens Sanitet«, marinens organisation av 1901, grad og avlønning for verksmesteren ved marinens laboratorium, Intendanturens organisation av 1909 og angaaende bygning av en ophalingsslip ved Marinens Hovedverft — befales tat tilfølge.
2. Forsvarsdepartementet bemyndiges til at træffe de som følge herav nødvendige forføininger.

Med de nævnte forandringer er »lønsregulativet«, der senest blev tat tilfølge ved kongelig resolution av 19 juni 1908, nu saalydende:

I. Vedkommende marinens korpser.

A. Maskinmestre.

Overmaskinmestre og maskinmestre avlønnes med kr. 2800,00 aarlig med alderstillæg efter 5 aars tjeneste av kr. 200,00 aarlig og efter 10 aars tjeneste yderligere av kr. 200,00 aarlig.

---

[1]) Se St.prp. nr. 1, hovedp. XI. B. kap. 1—4. Indst. S. II, St.tid. side 2206—2258.

12 juli.

B. Underofficerer.

1. Stadig tjenstgjørende underofficerer.

a. Lønning.

1ste lønningsgruppe med kr. 170,00 maanedlig:

Assistenter, musikinstruktøren, stabssersjanter, korpssersjanter, overmaskinister.

2den lønningsgruppe med kr. 135,00 maanedlig:

Overkanonerer, høibaatsmænd, overminører, maskinister, vaabenhaandverkere av 1ste klasse, overfyrverkere, skibsbygnings-haandverkere av 1ste klasse, overfurerer, kompanisersjanter, musikunderofficerer av 2den grad.

3dje lønningsgruppe med kr. 115,00 maanedlig:

Kanonerer, baatsmænd, minører, undermaskinister, vaabenhaandverkere av 2den klasse, fyrverkere, skibsbygnings-haandverkere av 2den klasse, furerer, musikunderofficerer av 3dje grad, sanitetsunderofficerer av 1ste klasse med over 10 aars tjeneste.

4de lønningsgruppe med kr. 100,00 maanedlig:

Underkanonerer, baatsmandsmater, underminører, vaabenhaandverkere av 3dje klasse, skibsbygnings-haandverkere av 3dje klasse, underfurerer, musikunderofficerer av 4de grad, sanitetsunderofficerer av 1ste klasse med under 10 aars tjeneste.

b. Alderstillæg.

Alle underofficerer tilstaaes efter 5 aars tjeneste som underofficerer et alderstillæg av kr. 10,00 maanedlig og efter 10 aars tjeneste som underofficerer yderligere kr. 10,00 maanedlig.

c. Tjenestetillæg.

De som lærere ved skolerne beordrede underofficerer oppebærer for saadan tjeneste et passende tillæg, der opføres i de aarlige budgetter.

2. Nationale underofficerer.

Haandverkskorpsets og Intendanturkorpsets nationale underofficerer oppebærer følgende lønning pr. maaned:

Minører, maskinister, furerer . . . . . kr. 44,00,
underminører, undermaskinister, underfurerer » 40,00.

Naar de er indkaldt til tjeneste, oppebærer de lønning som de stadig tjenstgjørende underofficerer av samme grad.

Derhos oppebærer de — ogsaa naar de er indkaldt til tjeneste — et alderstillæg efter 5 aars tjeneste av kr. 10,00 maanedlig og efter 10 aars tjeneste yderligere kr. 10,00 maanedlig. 12 juli.

Deres alderstillæg regnes fra deres utnævnelse til underofficerer.

Opnaar de ansættelse som stadig tjenstgjørende underofficerer, skal deres tjenestetid som nationale underofficerer regnes dem tilgode ved beregningen av alderstillæg.

C. Menige.

1. Stadig tjenstgjørende menige.

a. Lønning.

1ste lønningsgruppe med kr. 90,00 maanedlig:
Fyrbøtere av 1ste klasse.

2den lønningsgruppe med kr. 80,00 maanedlig:
Fyrbøtere av 2den klasse.

3dje lønningsgruppe med kr. 75,00 maanedlig:
Musikanter av 1ste klasse.
Ved hvervningen erholder de kr. 32,00 i beklædningspenge.

4de lønningsgruppe med kr. 70,00 maanedlig:
Minehaandverkere, musikanter av 2den klasse.
Ved hvervningen erholder musikanter av 2den klasse kr. 32,00 i beklædningspenge.

5te lønningsgruppe: a. Med kr. 30,00 maanedlig:
Konstabler av 1ste klasse, minekonstabler av 1ste klasse, tekniske elever av 1ste klasse, intendanturkonstabler, sanitetskonstabler.

5te lønningsgruppe: b. Med kr. 25,00 maanedlig:
Konstabler av 2den klasse, minekonstabler av 2den klasse, tekniske elever av 2den klasse.

5te lønningsgruppe: c. Med kr. 15,00 maanedlig:
Konstabler av 3dje klasse, minekonstabler av 3dje klasse, tekniske elever av 3dje klasse, musikelever.
De til denne lønningsgruppe hørende mandskaper erholder frit kvarter, brænde, belysning, kost, eller forsaavidt der ikke haves adgang til at tilstaa dem saadant, som godtgjørelse herfor kr. 1,15 daglig. Likeledes tilstaaes de mundering (beklædning),

12 juli. beregnet til kr. 10,00 maanedlig, hvilket beløp anvendes i overensstemmelse med det til enhver tid gjældende munderingsreglement, idet beklædningen blir at reglementere saaledes, at dens kostende ikke kommer til at overstige kr. 10,00 maanedlig i gjennemsnit.

Ved hvervningen erholder de kr. 32,00 i beklædningspenge.

Konstabler av 1ste klasse, der rekapitulerer, avlønnes de tre første aar av rekapitulationstiden som fyrbøtere av 2den klasse med kr. 80,00 pr. maaned, og derefter som fyrbøtere av 1ste klasse med kr. 90,00 pr. maaned.

b. Alderstillæg.

Minehaandverkere tilstaaes som alderstillæg efter 5 aars tjeneste kr. 10,00 maanedlig og efter 10 aars tjeneste yderligere kr. 10,00 maanedlig.

Musikanter tilstaaes efter 5 aars tjeneste kr. 5,00 maanedlig og efter 10 aars tjeneste yderligere kr. 5,00 maanedlig.

. Nationale menige.

Nationale fyrbøtere oppebærer i lønning pr. maaned kr. 30,00.

Naar de er indkaldt til tjeneste, oppebærer de lønning som stadig tjenstgjørende fyrbøtere av samme klasse.

D. Vernepligtige (reserve) underofficerer.

Vernepligtige (reserve) underofficerer i marinens korpser lønnes, naar de er indkaldt til tjeneste, som underofficerer av 4de lønningsgruppe, hvorhos de ved første gangs indkaldelse hvert aar tilstaaes kr. 50,00 i beklædningspenge.

Vernepligtige (reserve) underofficerer av Sjømilitære Korps og Sanitetskorpset erholder desuten de to første aar efter sin ansættelse som saadanne en aarlig avlønning av kr. 100,00.

E. Almindelige bestemmelser.

1. Naar nogen av de ovenfor nævnte maskinmestre, underofficerer og menige anvises bolig med eller uten lys og brænde i statens bygninger, fratrækkes herfor i deres lønning et beløp efter Forsvarsdepartementets nærmere bestemmelse.
2. Ovennævnte maskinmestre, stadig tjenstgjørende underofficerer og menige tilstaaes i sygdomstilfælde fri lægehjælp og lægemidler saavel for sig selv og sine hustruer som for sine barn, naar disse er under 15 aar gamle og er i huset hos forældrene. Hvor sykehus haves, kan de indlægges der og nyder da fri forpleining; dog avkortes i saa tilfælde

i lønningen for gifte og enkemænd med barn kr. 0,40 for ugifte og enkemænd uten barn kr. 0,80 daglig. 12 juli.

3. Ved dødsfald tilstaaes maskinmestre, stadig tjenstgjørende og nationale underofficerer og menige fri jord ved stationen paa marinens bekostning.
4. Naar nogen efter den kommanderende admirals bestemmelse beordres til at utføre tjeneste, hvortil der er bestemt tjenestemænd av høiere grad end den, hvortil han hører, lønnes han efter den høiere grad.

II. Tjenestetillæg for officerer.

1. Officerer, der er befalet til utdannelse ved Centralskolen, for Lærere i Vaabenbruk og Legemsøvelser, erholder et tillæg av kr. 60,00 maanedlig. Officerer, der er antat som elever ved den Militære Høiskole, erholder i kvarterpenge kr. 24,00 maanedlig.

   De hertil medgaaede beløp utredes av de til tilfældige og uforutseede utgifter ved marinen bevilgede midler.
2. Officerer, som utenfor de tilfælde, for hvilke særskilte tillæg er regulert, kaldes til tjenstgjøring, der ikke pligtes utført uten godtgjørelse, og for hvilken kostgodtgjørelse heller ikke er fastsat, tilkommer, saalænge saadan tjeneste vedvarer, følgende tillæg:

   Stabsofficerer 25 pct. av sin gage.
   Kapteiner 40 » —»—
   Løitnanter 50 » —»—
3. For de officerer, der før 1 april 1900 er ansat i stillinger, hvortil var knyttet som tjenestetillæg fri bolig eller kvartergodtgjørelse, og som fremdeles har saadant tillæg, blir bestemmelserne i posterne F. og G. 5 i det for budgetterminen 1899—1900 bestemte lønnings- og kvarterreglement gjældende, saalænge de forblir i disse stillinger.

Forandringene i »Plan for Marinens Sanitet« av 11 juni 1898 og 23 mars 1901 er følgende:

A. I »lønsregulativ for maskinmestre og underofficerer og menige i marinens korpser samt reglement for tjenestetillæg for marinens officerer, gjældende fra 1 april 1908«, avsnit B, punkt 1, under 3dje lønningsgruppe, skal de to sidste linjer saalydende:

   »Sanitetsunderofficerer av 1ste klasse med over 15 aars tjeneste« forandres til: »Sanitetsunderofficerer av 1ste klasse med over 10 aars tjeneste«.
B. Bestemmelserne i avsnit E, punkt 3, i »lønsregulativ for maskinmestre og underofficerer og menige i marinens

12 juli. korpser samt reglement for tjenestetillæg for marinens officerer, gjældende fra 1 april 1908« saalydende:

I Karljohansvern erholder maskinmestre, stadig tjenstgjørende og nationale underofficerer og menige fri undervisning for sine barn i den for dette øiemed oprettede folkeskole — utgaar.

C. I plan for marinens sanitet av 11 juni 1898 og 23 mars 1901 gjøres følgende forandringer:

§§ 2 og 6 utgaar.

§ 3 forandres til:

Sanitetskommandørkapteinen er chef for marinens sanitetsvæsen og for marinens sanitetskorps. Som chef for sanitetsvæsenet staar han direkte under Forsvarsdepartementet. Som korpschef har han samme myndighet og tjenestestilling som de øvrige korpschefer i marinen. De nærmere bestemmelser angaaende tjenesten ved korpset gives ved reglement.

I § 5 forandres 1ste og 2den passus til at lyde:

Saavel faste som vernepligtige sanitetsofficerer avlønnes som de tilsvarende grader av sjøofficerer, premierløitnanterne dog alle som høieste lønningsklasse av premierløitnanter i Sjøofficerskorpset.

De vernepligtige officerer oppebærer dog kun løn under tjenstgjøring og er forøvrig ulønnet.

I § 7 sidste passus forandres sanitetsgeneralen til Sanitetskorpsets chef.

Nuværende § 4 numereres 2, § 5 numereres 4, § 7 numereres 5 osv.

D. I marinens organisation av 1901 under Sjømilitære Korps skal høibaatsmændenes antal økes med 3 og baatsmandsmatklassen reduceres med samme antal.

E. Verksmesteren ved marinens laboratorium gives assistents grad og avlønning.

F. I Intendanturens organisation av 1909 skal antallet av furerer formindskes fra 8 til 7.

G. — — — — —

12 juli. **Kongelig resolution,** hvorved den av Stortinget[1]) under 28 juni 1910 fattede beslutning om, at det gjældende regulativ for tillæg under sjøtjeneste m. v. utvides til at gjælde for tidsrummet 1 juli 1910—30 juni 1911, befales tat tilfølge.

---

[1]) Se St.prp. nr. 91. Indst. S. nr. 179. St.tid. side 2205—2206.

Rundskrivelse fra Finansdepartementet til samtlige amtmænd. 12 juli.

Ved kongelig resolution av 10 juni d. a. er det i henhold til det av Stortinget den 5 april d. a. meddelte samtykke bestemt, at der fra 1 juli 1910 at regne tilstaaes kjøpstadskommunerne 20 % av de ved politiets foranstaltning indbetalte bøter til statskassen.

Samtidig har Justisdepartementet i henhold til post 2 i resolutionen av 9 juni 1905 bestemt, at politimestrene i de paagjældende byer fra 1 juli 1910 skal være forpligtet til at avlægge regnskap like overfor statskassen for de bøter, hvis indfordring hører under dem.

I henhold hertil vil politimestrene fra nævnte tidspunkt, forsaavidt angaar de bøter til statskassen og inddragninger (konfiskationsbeløp), som de hittil har indfordret i vedkommende kjøpstæder, ha at avlægge regnskap overensstemmende med nedenanførte forskrifter, mens byfogderne (hvor saadanne er ansat ved siden av politimestrene) fremdeles vil ha at avlægge regnskap (i regnskapet over statskassens ordinære intrader) over de bøter og inddragninger, hvis indfordring har foregaat ved dem.

Hvor vedkommende politimester tillike er politimester i et landdistrikt (ɔ: i de amter, hvor den nye civile embedsordning er gjennemført), vil han som hittil ha at indsende de bøter, som vedkommer landdistriktet, til amtskassereren, som indtar disse bøter i sit regnskap over statskassens ordinære intrader av landdistriktet.

I de kjøpstæder, hvor byfogden tillike er politimester, vil der ingen forandring bli med hensyn til regnskapsavlæggelsen. I disse byer blir der altsaa som før at gjøre rede for alle bøter — uten hensyn til, om de er ilagt for forbrydelser eller for forseelser — i regnskapet over statskassens ordinære intrader. De 20 % til kommunen blir ogsaa at beregne av begge slags bøter.

Med hensyn til berigtigelsen av de av politimestrene i kjøpstæderne indfordrede bøter, for hvilke de fremtidig har at avlægge særskilt regnskap, bemerkes, at de indkomne beløp — efter fradrag av de kommunen tilkommende 20 % — blir at indsende til nærmeste avdeling av Norges Bank istedenfor som hittil til vedkommende byfoged eller amtskasserer. Om indbetalingen blir dette departement at meddele underretning med opgivende av, i hvilket budgetaars regnskap remissen er eller vil bli ført til utgift (jfr. departementets rundskrivelse senest av 29 juni 1898). Forsaavidt indkomne beløp midlertidig anbringes i privat bankindretning, blir bestemmelserne i

12 juli. departementets rundskrivelse av 3 november 1880 (indtat i Lovtidenden) at iagtta.

Med hensyn til politimestrenes regnskapsavlæg m. v. blir forøvrig følgende regler at befølge:

»Regnskapet over bøter og inddragninger«, som omfatter et budgetaar, og sammes ekstrakter, som omfatter et budgethalvaar, avlægges henholdsvis til Revisionsdepartementet og til Finansdepartementet. Regnskapet og 2den halvaarsekstrakt avlægges senest inden 3 maaneder fra budgetaarets utløp, mens 1ste halvaarsekstrakt avlægges inden februar maaneds utgang (jfr. departementets rundskrivelse av 22 april 1908). Saavel regnskapet som ekstrakterne indsendes til vedkommende departementer gjennem overøvrigheten.

Regnskapet og sammes ekstrakter maa utvise:

Paa indtægtssiden:

1. Overført beholdning fra forrige regnskap.
2. Statskassen tilfaldne bøter og inddragninger.
   a. Efter lagmandsretsdomme.
   b. » meddomsretsdomme.
   c. » vedtagne amtsresolutioner.
   d. » » politiforelæg.
   o. s. v.
3. Indvundne renter av bankindskud.
4. Ansvar efter decision.

Paa utgiftssiden:

1. Remisser:
   Av indbetalte bøter til beløp kr.
   a. 20 % til N. N. kommune . . kr.
   b. Til Norges Bank . . . . . »
   ——— kr.
2. Frafaldte, avsonte eller av andre grunde avgaaede bøter og inddragninger.
3. Godtgjørelse efter decision.
4. Beholdning:
   a. Restanser.
   b. Kontanter.

Regnskapet blir indtil videre at bilægge med en specifisert fortegnelse, som utviser samtlige i budgetaaret efter domme og vedtagne forelæg ilagte, avsonte, frafaldte og resterende bøter. Fortegnelsen avfattes overensstemmende med det i Revisionsdepartementets rundskrivelse av 14 juli 1890 anordnede skema (indtat i Lovtidenden). Regnskapet bilægges forøvrig med de i nævnte departements rundskrivelse av 5 mars

1883 (likeledes indtat i Lovtidenden) omhandlede attester og 12 juli.
opgaver fra vedkommende retter og forelæggelsesmyndigheter, hvilke opgaver dog ikke behøver at indeholde nogen specifikation. Endvidere bilægges regnskapet med de fra Norges Bank mottagne primakvitteringer for indsendte remisser samt med kvitteringer fra vedkommende kjøpstadkommunes kasserer for de til denne utbetalte 20 % av indfordrede bøter.

De til dette departement avgivendes ekstrakter, som maa stemme med de i regnskapet anførte posteringer, bilægges med specifikation over de under beholdningen opførte restanser av bøter og inddragninger. Specifikationen maa indeholde de i forannævnte, av Revisionsdepartementet anordnede skema under rubrik 1, 2, 3, 7 og 8 forlangte oplysninger samt — helst i en egen rubrik — oplysning om, naar bøterne er vedtat. Derhos meddeles saavidt mulig uttømmende oplysning om, hvad der er foretat til restansens inddrivelse samt hvorpaa berigtigelsen beror (jfr. departementets rundskr. av 12 august 1882, indtat i Lovtidenden under 20 mai s. a.).

Den nye regnskapsordning blir som foran anført gjældende fra 1 juli d. a. Første regnskap (for 1910—11) blir at aapne med summen av de til vedkommende byfoged eller amtskasserer som restanser pr. 30 juni 1910 opgivne bøter og inddragninger efter domme og forelæg, som vedkommer kjøpstaden, og for hvilke politimesteren efter foranstaaende skal avlægge regnskap. I regnskapet blir derhos at indta samtlige efter nævnte tidspunkt ilagte bøter m. v. til statskassen, avgang i samme eller i de ældre bøter samt remisser av indbetalinger saavel paa de i regnskapet under aapningsbeholdningen opførte som paa de indtægtsførte i regnskapsaaret ilagte bøter m. v.

I vedkommende byfogeds eller amtkasserers regnskap over statskassens ordinære intrader for s. a. (1910—11), i hvis aapningsbeholdning alle bøterestanser pr. 30 juni 1910 vil være indbefattet, utgaar alle de bøter og inddragninger, som vedkommende politimester avlægger regnskap for. Disse bøter blir av byfogden (amtskassereren) at utgiftsføre under en særskilt post i regnskapet som overgaat til politimesteren.

Hvad bokførselen angaar vil politimesteren ha at føre særskilt kassejournal, hvori samtlige ind- og utbetalinger vedkommende bøter og inddragninger i kjøpstaden indføres i kronologisk orden, og som blir at autorisere av amtmanden. Med hensyn til sammes nærmere førelse m. v. henvises forøvrig til det til grund for kongelig resolution av 24 september 1898 angaaende nyt bokholderi for amtskasserere og lensmænd liggende foredrag med bilag, som er indtat i Lovtidenden. Foruten i kassejournalen blir indbetalingene med tilføielse av

12 juli. datum at avskrive i de anordnede bøteprotokoller. Kassejournal og bøteprotokol bør saavidt mulig føres av forskjellige personer. Bøte-indbetalingene maa holdes avsondret fra private midler. Derimot er der intet i veien for, at der holdes fælles kasse for samtlige statskassen tilhørende midler.

Politimestrene vil, forsaavidt angaar deres befatning med de bøter m. v. i kjøpstæderne, for hvilke de skal avlægge regnskap, bli undergit kassekontrol av dertil av dette departement for hver gang opnævnte befuldmægtigede.

12 juli. **Telegram** fra Finansdepartementet til Finmarkens amtsskattekommission, hvori uttales, at bestemmelsen i lov om skat paa indtægt og formue til stat og kommune av 23 juli 1894 § 11, sidste led, maa antages at være anvendelig i et tilfælde, hvor vedkommende skatyder er medlem av et ansvarlig handelsfirma og er lignet underett med dette samt derhos personlig er skatlagt i et andet skattedistrikt.

13 juli. **Meddelelse** fra Forsvarsdepartementet til hæren:

Tjenestepligten for mænd, som — efter at ha været underbefalingsmænd — av Forsvarsdepartementet i henhold til kongelig resolution av 6 oktober 1909 beskikkes til ulønnede officerer, beregnes overensstemmende med de for de ulønnede officerer gjældende regler saaledes, at de i alt skal delta i 7 aars vaabenøvelser.

Den tjeneste, som de har utført i ulønnet eller fastlønnet underbefalsstilling, medregnes i de 7 aar, som altsaa regnes fra avgangen fra underofficersskolen. Vilde de som følge herav bli fri al tjeneste i fred som ulønnede officerer, skal de dog være forpligtet til at gjennemgaa en bataljons-(regiments-)samling efter deres beskikkelse til ulønnede officerer.

Vernepligtstiden for saadanne befalingsmænd beregnes som for andre frivillige efter lov av 18 september 1909 § 10 (jfr. Ot. prp. nr. 21, 1910 § 12) dog saaledes, at de ikke overføres fra linjen til landvernet, før fredstjenesten er utført.

Departementet bestemmer endvidere, at andragender fra underbefalingsmænd om ansættelse som ulønnet officer fra avdelingene skal indsendes hertil gjennem kommanderende general.

14 juli. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Adolf Jenssen og hustru ved testamente av 25 juli 1884 oprettede »Adolf Jenssens og Hustrus Legat til Opdragelse av Sjøgutter« og paa de under $^{17}/_{31}$ december 1909 utfærdigede statutter for dette legat.

14 juli. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Adolf Jenssen og hustru ved testamente av 25 juli

1884 oprettede »Adolf Jenssens og Hustrus Legat til Lod- 14 juli.
ser og Sjømænd« og paa de under $^{17}/_{31}$ december 1909 utfærdigede statutter for dette legat.

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Kri- 14 juli.
stians amt om, hvorvidt en sak, som efter lovgivningen skal behandles i møte av magistrat og formandskap, kan behandles av dette alene, naar magistraten er hindret fra at være tilstede.

I anledning herav meddeles, at departementet med amtmanden er enig i, at spørsmaalet maa besvares benegtende, og at det er magistratens pligt at fremmøte og delta i saadanne kombinerte møter, medmindre han ved lovlig forfald, saasom sygdom, er forhindret fra at møte. I dette tilfælde bør der regelmæssig, hvis saken haster, konstitueres en anden i hans sted, og kun rent undtagelsesvis, saasom naar det gjælder en kurant sak, hvorom der regelmæssig ikke hersker nogen meningsforskjel, bør avgjørelsen ske paa den maate, at magistraten avgir sin stemme særskilt enten forut for eller efter formandskapets behandling av saken.

Lov*[1]) om aktieselskaper og kommanditaktie- 19 juli.
selskaper. Nr. 1.

Indledende bestemmelser.

§ 1. Som aktieselskap ansees i denne lov ethvert selskap med økonomisk formaal, hvis kapital er bestemt, og hvis medlemmer deltar alene med avtalt indskud uten at ha personlig ansvar for selskapets forpligtelser.

Selskapets grundkapital (grundfond) betegnes som aktiekapital og medlemmenes avtalte indskud som aktier.

Som kommanditaktieselskap ansees i denne lov[2]) ethvert selskap bestaaende av ett eller flere medlemmer (»fuldt ansvarlige medlemmer«), som har personlig ansvar, én for alle og alle for én, for selskapets forpligtelser, og tillike av medlemmer (»kommanditister«), som i selskapet har indskutt en bestemt paa aktier fordelt kapital og ikke hefter utenfor disse aktier.

Den av kommanditisterne indskutte kapital betegnes som kommanditkapital.

§ 2. Denne lov kommer ikke til anvendelse:

a) paa Norges Bank[3]),

---

*) Bekjendtgj. 21 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 29.

[1]) Se Ot.prp. nr. 5. Indst. O. III. med tillæg. St.tid. forh. i Ot. side 245—301, 319—340, 677—678; i Lt. 53—104.

[2]) Jfr. lov om handelsregistre, firma og prokura, av 17 mai 1890 § 33, a.

[3]) Se lov om Norges Bank av 23 april 1892 med tillægslove.

19 juli. Nr. 1.

b) paa aktieselskap eller kommanditaktieselskap, hvis forretning udelukkende gaar ut paa at drive skibsfart eller paa at drive saadan virksomhet i forbindelse med ekspedition.

Paa aktieselskap, hvis forretning udelukkende gaar ut paa jernveisdrift, og i hvilket staten er økonomisk interessert, kommer loven kun til anvendelse i den utstrækning, som Kongen bestemmer.

Første del.

Om aktieselskaper.

1ste kapitel.

Om selskapets stiftelse.

§ 3. Et aktieselskap kan ikke bestaa av færre end tre personer[1]). Enhver, som deltar i stiftelsen, maa tegne mindst én aktie.

Selskapet kan ikke konstitueres, før den hele aktiekapital er tegnet[2]).

1ste avsnit.

Stiftelse uten tegningsindbydelse.

§ 4. Hvis de, som vil danne et aktieselskap, selv overtar alle aktier, har de som stiftere at avholde konstituerende generalforsamling, i hvilken de samtlige skal møte enten personlig eller ved fuldmægtig med skriftlig fuldmagt.

I generalforsamlingen skal stifterne fremlægge i original eller bekræftet avskrift enhver kontrakt, som de maatte ha indgaat indbyrdes eller med andre vedkommende selskapets stiftelse. For at bli gyldig overfor selskapet maa kontrakten vedtages av samtlige møtende.

Om vedtagelsen av enhver kontrakt skal der ske tilførsel til generalforsamlingens protokol med angivelse av stifternes og medkontrahenternes navn samt av, hvad der fra hver av siderne skal ydes.

I protokollen maa derhos under særskilt post opføres ethvert utlæg, som stifterne maatte ha hat til juridisk eller teknisk bistand, bekjendtgjørelser eller lignende, og som de kræver godtgjort av selskapet.

§ 5. Indholdet av den overenskomst, som træffes angaaende selskapets stiftelse, skal samlet gjengives i generalforsamlingens protokol.

Denne gjengivelse av overenskomsten maa angi:

1. gjenstanden for selskapets virksomhet;

---

[1]) Jfr. § 74.
[2]) Jfr. § 9.

2. den kommune, hvor selskapet skal ha forretningskontor;
3. aktiekapitalen og de enkelte aktiers størrelse;
4. hvorvidt aktierne skal lyde paa navn eller paa ihændehaver.

Derhos skal i denne gjengivelse fuldstændig indtages enhver bestemmelse, som maatte træffes om:

5. at enkelt klasse av aktier skal ha særegne, større eller ringere rettigheter, navnlig vedkommende utbytte eller andel i selskapsformuen eller særlig andel i selskapets styrelse;
6. at selskapet skal kunne tvinge aktie-eierne til at la deres aktier indløse — med angivelse av den maate, hvorpaa indløsning skal ske;
7. at aktiernes omsættelighet er indskrænket;
8. at der skal paahvile aktie-eierne forpligtelser utenfor pligten til at indfri aktiens paalydende beløp;
9. at der paa aktie skal kunne gjøres indskud, som ikke bestaar i rede penge;[1])
10. at selskapet mot erlæggelse av vederlag i aktier eller paa anden maate skal til bruk eller eie overta bestaaende eller paatænkte anlæg eller andre formuesgjenstande;
11. at enkeltmand skal ha særskilt fordel eller forrettighet i selskapet;
12. at stiftere eller andre skal ha særskilt godtgjørelse for stiftelsen;
13. at selskapets virksomhet skal være begrænset til en viss tid, eller
14. at der for stemmeret i selskapets anliggender skal gjælde andre regler end de i § 61 tredje punktum indeholdte.

Forsaavidt angaar de under 9—12 omhandlede bestemmelser, skal det nøiagtig angives, hvad der fra hver side skal ydes.

Derefter anføres i protokollen for hver stifters vedkommende, hvor mange aktier han tegner. Tegning, foregaat før denne tid, er ikke bindende for tegneren. Naar paa denne maate samtlige aktier er optat av stifterne er dermed selskapet stiftet. Naar vedtægter er besluttet og derefter valg paa tillidsmænd foretat, er selskapet konstituert. Om stemmegivning efter selskapets stiftelse gjælder de i 7de kapitel givne regler.

Protokollen underskrives av samtlige møtende.

2det avsnit.

Stiftelse gjennem tegningsindbydelse.

§ 6. Hvis de, som vil danne et aktieselskap, ikke selv overtar samtlige aktier, har de som indbydere i et antal av

[1]) Jfr. § 21.

19 juli. Nr. 1.

mindst tre at utfærdige en av dem egenhændig underskrevet indbydelse til tegning av aktier og at bekjendtgjøre den i »Norsk Kundgjørelsestidende«.

Ved siden herav kan der ogsaa indbydes til aktietegning gjennem kundgjørelse i andre tidender eller ved opslag, omsendte prospekter eller cirkulærer, men disse indbydelser skal alene indeholde en ordret gjengivelse av den i Kundgjørelsestidenden indrykte underskrevne indbydelse.

§ 7. Indbydelsen skal indeholde angivelse av, hvad i § 5 nr. 1—4 er nævnt[1]), og endvidere av:

1. den maate, paa hvilken og den frist inden hvilken tegning av aktier skal foregaa, samt de regler, efter hvilke der skal forholdes i tilfælde av overtegning;
2. hvor mange aktier indbyderne paa forhaand har overtat;
3. den maate hvorpaa og den frist hvormed den konstituerende generalforsamling skal indkaldes.

§ 8. Forsaavidt man vil:

1. træffe bestemmelse om, at aktierne skal utbydes til overkurs[2]), eller
2. træffe nogen saadan bestemmelse som i § 5 nr. 5—14 nævnt[1]),

maa forbehold herom med angivelse av bestemmelsens indhold indtages i indbydelsen. Skal indløsning av aktier kunne fremtvinges, maa derhos være angit den maate, hvorpaa indløsningen skal ske.

Utlæg av saadan art som i § 4 sidste led nævnt kan ikke kræves godtgjort av selskapet, dersom det ikke er forbeholdt i indbydelsen.

§ 9. Det kan i indbydelsen bestemmes, at selskapet skal kunne stiftes, forsaavidt mindst en viss angit sum blir tegnet, men at tegningen skal kunne fortsættes, dog ikke utover en bestemt høiere sum. Efterat selskapet er konstituert, kan aktier ikke tegnes, hvorimot yderligere forhøielse av aktiekapitalen alene kan finde sted paa den i §§ 24—26 eller § 27 foreskrevne maate.

§ 10. Tegning av aktier skal ske skriftlig paa tegningslister, som indeholder en ordret gjengivelse av den underskrevne indbydelse.

Først fjorten dage efter tegningsindbydelsens første bekjendtgjørelse i »Norsk Kundgjørelsestidende«[3]) maa der gives adgang til tegning av aktier.

Tegning, som av andre end indbydere er foretat før ut-

---

[1]) Jfr. § 12, sidste led.
[2]) Jfr. § 20.
[3]) Jfr. § 6, 1ste led.

løpet av denne tid eller i henhold til en tegningsindbydelse, som ikke fyldestgjør fordringene i § 7, er ugyldig. 19 juli. Nr. 1.

§ 11. Den konstituerende generalforsamling indkaldes av indbyderne og skal avholdes inden ni maaneder efter tegningsindbydelsens første bekjendtgjørelse i »Norsk Kundgjørelsestidende«. Avholdes den ikke inden denne tid, kan enhver aktie-eier gjennem henvendelse til en av indbyderne begjære sin tegning utslettet; dog maa saadan henvendelse ske, inden generalforsamlingen er sat.

I tilfælde av overtegning har indbyderne at fatte beslutning overensstemmende med, hvad derom i tegningsindbydelsen er bestemt,[1]) forinden de indkalder til generalforsamling.

§ 12. I generalforsamlingen har indbyderne til protokollen at fremlægge:

1. den av dem utfærdigede tegningsindbydelse;
2. det nummer av »Norsk Kundgjørelsestidende«, hvori indbydelsen har været offentliggjort;[2])
3. en av samtlige indbydere underskrevet beretning om selskapets stiftelse, bilagt — i original eller i bekræftet gjenpart — med enhver kontrakt, de maatte ha indgaat indbyrdes eller med andre vedkommende stiftelsen;
4. en av samtlige indbydere underskrevet opgave over de utlæg til juridisk eller teknisk bistand, bekjendtgjørelser eller lignende, som indbyderne maatte ha hat, og som de kræver godtgjort av selskapet;
5. tegningslisterne i original eller bekræftet avskrift med indbydernes skriftlige erklæring om, at den for stiftelsen nødvendige kapital er tegnet.

I generalforsamlingen kan der ikke fattes beslutning, som strider mot nogen i tegningsindbydelsen optat bestemmelse av saadan art som i § 5 nr. 1—4 nævnt[3]). Heller ikke kan der træffes nogen bestemmelse av saadan art som i § 5 nr. 5—14 nævnt, medmindre forbehold herom med angivelse av bestemmelsens indhold er indtat i tegningsindbydelsen, likesom en i tegningsindbydelsen optat bestemmelse av saadan art som i § 5 nr. 9—12 nævnt[4]) ikke kan utvides paa selskapets bekostning.

§ 13. I generalforsamlingen skal der først tages bestemmelse om, hvorvidt et utvalg av aktie-eiere skal nedsættes for at prøve de fremlagte aktstykker. Saafremt en tredjedel av de mødende aktie-eiere eller den eller de, som indehar aktier for en tredjedel av den i mødet repræsenterte kapital, stemmer

[1]) Jfr. § 7, nr. 1.
[2]) Jfr. § 6.
[3]) Jfr. § 7.
[4]) Jfr. § 8.

19 juli. Nr. 1.

derfor, blir saadant utvalg at nedsætte. Utvalget bestaar av tre medlemmer, hvis der ikke med almindelig stemmeflerhet fattes beslutning om et større antal. Dette utvalg, til hvilket indbyderne er pligtige at gi de fornødne oplysninger, har at avgi en skriftlig indstilling, hvorav der mindst tre dage før næste møte tilstilles hver aktie-eier med kjendt opholdssted en avskrift.

Er det besluttet, at saadant utvalg ikke skal nedsættes, avstemmes der om, hvorvidt selskapet skal stiftes. Er derimot saadant utvalg nedsat, fastsætter generalforsamlingen et nyt møte tidligst 14 dage derefter til behandling av utvalgets indstilling og avstemning om selskapets stiftelse.

Ved avstemning om det ovennævnte utvalgs nedsættelse og ved valg paa dets medlemmer medregnes ikke indbyderne eller de av dem repræsenterte aktier; det samme gjælder ved avstemning om selskapets stiftelse, naar saadant utvalg som i første led omhandlet har været nedsat.

Naar selskapet er stiftet, blir vedtægter at fastsætte og derefter valg av tillidsmænd at foreta. Hermed er selskapet konstituert.

Om aktie-eiernes stemmegivning gjælder de i 7de kapitel givne regler.

3dje avsnit.

Selskapets registrering.

§ 14. Det konstituerte selskap skal anmeldes til registrering overensstemmende med lov om handelsregistre, firma og prokura av 17 mai 1890.

Anmeldelsen skal, foruten hvad der er foreskrevet,[1]) tillike indeholde oplysning om enhver avtale, som indgaar under bestemmelserne i nærværende lovs § 5 nr. 5—14, jfr. § 8.

§ 15. Med anmeldelsen skal foruten selskapets vedtægter følge som bilag:

1. bekræftet gjenpart av den konstituerende generalforsamlings protokol samt av alt, hvad der til denne er fremlagt;[2])
2. skriftlig erklæring fra selskapets styre om:
   a. størrelsen av det beløp, som er indbetalt paa hver aktie, hvorfor vederlag skal ydes i penge;[3])
   b. at i tilfælde forskriftene i § 22, andet punktum er opfyldt, samt

---

[1]) Se handelsregisterlovens § 19.
[2]) Se § 4 og § 12, 1ste led.
[3]) Jfr. § 22 og § 19, 2det led.

c. at den, som skal gjøre indskud i værdigjenstande, som overdrages til bruk eller eie, har overdrat dem til selskapet eller for fast eiendoms vedkommende utstedt fornødent dokument. 19 juli. Nr. 1.

4de avsnit.

Almindelige bestemmelser.

§ 16. Indeholder en tegning av aktier noget forbehold, som ikke er hjemlet i en i stiftelsesoverenskomsten eller tegningsindbydelsen indtat bestemmelse av saadan art, som i § 5 nr. 5—14, jfr. § 8, nævnt, er tegningen ugyldig.

Tages saadant forbehold uten at komme tilsyne i aktietegningen, er denne gyldig, men forbeholdet ugyldig like overfor selskapet.

§ 17. Først naar selskapet er registrert, kan det som saadant like overfor tredjemand erhverve rettigheter og paadra sig forpligtelser.

For forpligtelser, indgaat paa selskapets vegne før registreringen, hefter i mangel av anden avtale de, som har indgaat disse, personlig én for alle og alle for én.

§ 18. Frivillig overdragelse av aktie i et selskap, som er stiftet overensstemmende med §§ 4 og 5, eller som er stiftet overensstemmende med §§ 6—13, men uten at tegningsindbydelsen har været utlagt til offentlig tegning, er ikke bindende for erhververen, dersom den sker inden to aar efter den første offentliggjørelse av registreringen. Dog maa i begge tilfælde erhververen ha anlagt søksmaal herom inden tre aar efter den første offentliggjørelse av registreringen.

§ 19. Stifterne og indbyderne pligter uten hensyn til, om skade er forvoldt selskapet, én for alle og alle for én at overta, hvad der maatte mangle i den ifølge deres opgave til den konstituerende generalforsamling tegnede aktiekapital [1]).

Lignende forpligtelser paahviler styret med hensyn til dets opgave til registerføreren om indbetalt aktiekapital. [2])

2det kapitel.

Om aktiekapitalen.

§ 20. Aktier maa ikke tillates tegnet til underkurs.

Tegnes aktier til overkurs, skal den derved erhvervede vinding anvendes til at dække omkostningene ved selskapets

[1]) Se § 12, nr. 5.
[2]) Se § 15, nr. 2.

19 juli. Nr. 1.

stiftelse eller ved utstedelsen av nye aktier[1]). Det muligens overskytende blir at lægge til det i § 23 omhandlede reservefond.

§ 21. Indskud paa aktie kan ikke avgjøres med gjenstande, som selskapet ikke har bruk for i sin drift.

§ 22. Forinden selskapet kan registreres,[2]) maa der paa hver aktie, hvorfor ifølge avtalen vederlag skal ydes i penge, være indbetalt det hele beløp, dersom aktien lyder paa ihændehaveren eller paa et mindre beløp end et hundrede kroner, og iøvrig mindst en halvdel eller for forsikrings-selskapers vedkommende mindst en fjerdedel av det paalydende beløp. Er aktierne ikke fuldt indbetalt, maa der være indkaldt et like stort beløp paa hver aktie av samme klasse.

Forsaavidt angaar andre selskaper end bank- og forsikrings-selskaper, maa aktierne være fuldt indbetalt inden to aar efter selskapets registrering.[3])

Blir aktiekapitalen forhøiet gjennem utstedelse av nye aktier, skal der inden to aar efter beslutningen om forhøielsen paa de nye aktier, hvorfor vederlag skal ydes i penge, være indbetalt, forsaavidt angaar aktier i bank- og forsikrings-selskaper, som lyder paa navn og paa mindst et hundrede kroner, henholdsvis en halvdel og en fjerdedel av det paalydende beløp og iøvrig hele det paalydende beløp.[4])

§ 23. I ethvert aktieselskap skal der dannes et reservefond, som alene maa anvendes til at dække underskud, som selskapets virksomhet efter aarsopgjøret eller et i regnskapsaarets løp foretat opgjør har medført, og som ikke kan dækkes av andre i dette øiemed avsatte fond.

Til reservefondet skal der, forinden utdeling av utbytte kan finde sted, i bank- og forsikrings-selskaper avsættes mindst en femtedel av det aarlige overskud, indtil fondet har naadd en halvdel av aktiekapitalen; i andre selskaper avsættes mindst en tiendedel av overskuddet, indtil fondet har naadd en tiendedel av aktiekapitalen.

Synker reservefondet under det lovbefalte omfang, blir det atter at fylde efter samme regel.

Ved bank- og forsikrings-selskaper skal halvdelen av det lovbefalte reservefond anbringes i sikre og for bankers vedkommende tillike let realisable værdipapirer. Disse papirer maa ikke gives som sikkerhet for gjæld.

§ 24. Forhøielse av aktiekapitalen ved utstedelse av nye aktier kan alene besluttes av generalforsamlingen. Til gyldig beslutning herom utkræves, at to tredjedele av de avgivne stem-

[1]) Jfr. §§ 24—26.
[2]) Jfr. § 14.
[3]) Jfr. § 76.
[4]) Jfr. § 27, 1ste punktum.

mer er derfor. Saadan beslutning kan derhos først fattes, efterat selskapet er registrert.[1]) I beslutningen maa angives en bestemt høieste grænse for forhøielsen. Ingen avtale, som indgaar under nærværende lovs § 5 nr. 5—12, er gyldig uten samtykke av generalforsamlingen.

§ 25. Vil de ældre aktie-eiere eller fordringshavere i selskapet eller begge i forening ikke overta samtlige nye aktier, har styret eller den eller de, som generalforsamlingen dertil maatte ha bemyndiget, at utfærdige en egenhændig underskrevet indbydelse til tegning av aktier. I denne skal opgives det paa hver ældre aktie indbetalte beløp. Forøvrig kommer ogsaa paa denne tegningsindbydelse til anvendelse de i § 6, § 7 — med undtagelse av de to sidste nummer — § 8 og § 10 givne regler. Den frist, inden hvilken tegningen av aktier skal være avsluttet, maa ikke sættes fjernere end til seks maaneder efter tegningsindbydelsens første bekjendtgjørelse i »Norsk Kundgjørelsestidende«. Efter utløpet av den i indbydelsen satte frist kan aktier ikke tegnes.

Naar tegningen er avsluttet eller tegningsfristen utløpet, har styret at inddra tegningslisten og, om nødvendig, at foranstalte reduktion av overtegning i overensstemmelse med tegningsindbydelsen.[2])

§ 26. Inden seks maaneder efter utløpet av den i § 22, 3dje led fastsatte frist skal der ske anmeldelse til handelsregistret om den stedfundne forhøielse av aktiekapitalen, omfattende de aktier, hvorpaa er indbetalt et saa stort beløp, som i § 22, 3dje led foreskrevet. Er der truffet avtale, som indgaar under nærværende lovs § 5 nr. 5—12, skal oplysning derom indtages i anmeldelsen.

Med anmeldelsen skal følge som bilag:

1. tegningslister i original eller i bekræftet gjenpart eller anden legitimation for, at samtlige aktier er overtat;
2. enhver avtale — i original eller i bekræftet gjenpart — av den art, at den indgaar under nærværende lovs § 5 nr. 9—12;
3. skriftlig erklæring fra styret, indeholdende de i § 15 nr. 2 foreskrevne oplysninger samt bevidnelse om, at de for forhøielse av kapitalen i § 24 opstillede betingelser foreligger.

Saafremt der senere foregaar indbetaling i saadan utstrækning som i § 22, 3dje led foreskrevet paa flere aktier, kan der ske ny anmeldelse herom.

---

[1]) Jfr. § 14.
[2]) Jfr. § 7 nr. 1.

19 juli. Nr. 1.

De i §§ 16, 18 og 19, andet led givne regler finder tilsvarende anvendelse ved forhøielse av aktiekapitalen gjennem utstedelse av nye aktier.

§ 27. Forhøielse av aktiekapitalen gjennem tilskrivning paa aktierne skal anmeldes til handelsregistret. Med anmeldelsen skal følge skriftlig erklæring fra styret om, at den stedfundne forhøielse av aktiekapitalen virkelig har fundet sted gjennem overførelse av selskapets fond eller paa anden maate.

Regelen i § 19, andet led finder tilsvarende anvendelse.

§ 28. Et aktieselskap kan ikke ta viljesbestemt pant i egne aktier og kan med de i § 29 nævnte undtagelser kun erhverve eller indkjøpe dem under iagttagelse av de for aktiekapitalens nedsættelse givne regler.[1])

§ 29. Det er et bankselskap tillatt at indkjøpe egne aktier for fremmed regning.

Det er ethvert aktieselskap tillatt at erhverve egne aktier under tvangsinddrivelse efter § 43 eller til fyldestgjørelse av egen fordring, som er sikret ved utlæg i aktierne. Disse skal snarest mulig igjen avhændes, og ved næste generalforsamling skal der gjøres særskilt indberetning om kjøpet, likesom de endnu ikke avhændede aktier uttrykkelig skal opføres i regnskapet som »egne aktier i egen besiddelse«.

Likeledes er det selskapet tillatt at erhverve egne aktier til amortisation, hvis de er fuldt indbetalt. Dog kan saadan amortisation alene finde sted i henhold til en derom fattet generalforsamlings-beslutning, likesom selskapet dertil alene kan anvende sit aarlige overskud eller et av overskuddene i saadant øiemed oplagt særskilt fond. Gjennem tvungen indløsning kan amortisation alene finde sted i henhold til bestemmelse truffet ved stiftelsen (tegningsindbydelsen)[2]) eller for nye aktiers vedkommende ved beslutningen om aktiekapitalens forhøielse.[3]) Om kjøpet eller indløsningen avgir styret indberetning til repræsentantskapet, dersom saadant findes, og til generalforsamlingen. De til amortisation erhvervede aktier skal straks tilintetgjøres av styret og anmeldelse derom avgives til handelsregistret.

3dje kapitel.

Om aktier og deres overdragelse.

§ 30. Samtlige aktier i et selskap skal være like store og udelelige samt lyde paa viss sum, ikke under ti kroner.[4])

---

[1]) Se § 85.
[2]) Se § 5, nr. 6, jfr. § 8.
[3]) Se § 24, jfr. § 5, nr. 6 og § 8.
[4]) Jfr. § 104, næstsidste led og § 105, 1ste led.

§ 31. For aktierne skal utstedes aktiebrev, som skal være datert, underskrevet av styret og indeholde: selskapets navn og gjenstanden for dets virksomhet; registreringens datum; aktiens størrelse og, hvis den ikke lyder paa ihændehaveren, aktie-eierens navn; derhos skal det i aktiebrevet tydelig anføres, hvor meget der inden dets utlevering er indbetalt paa det. Ethvert aktiebrev skal være underskrevet av mindst tre personer. Har styret færre medlemmer, vælger generalforsamlingen blandt aktie-eierne det manglende antal til at underskrive aktiebrevene sammen med styret. Av underskriftene skal mindst én være haandskrevet; forøvrig kan navnetrækkene gjengives ad mekanisk vei. 19 juli. Nr. 1.

Forsaavidt der er truffet bestemmelser, som gjør indskrænkning i aktiernes omsættelighet, paalægger aktie-eierne forpligtelser utenfor pligten til at indfri aktiens paalydende beløp eller tilsteder tvungen indløsning, skal indholdet av disse bestemmelser gjengives i aktiebrevet.

Aktierne skal være numerert; et aktiebrev kan dog omfatte flere aktier og skal da indeholde et tilsvarende antal nummer.

Aktiebrev maa først utfærdiges, efterat selskapet eller — ved utstedelse av nye aktier — den stedfundne forhøielse av aktiekapitalen er registret.

Er aktiekapitalen nedsat[1]) paa anden maate end ved kjøp eller indløsning av selskapets egne aktier, maa aktierne i overensstemmelse hermed ogsaa nedskrives og dette paaføres aktiebrevene eller nye saadanne utstedes.

§ 32. Aktiebrev, som ikke er fuldt indbetalt, maa ikke utleveres uten mot aktie-eierens forskrivelse til selskapet for den ikke indbetalte del av aktien (grundfonds-forskrivelse).

Grundfonds-forskrivelsen kan ikke overdrages og heller ikke gives som sikkerhet eller tages i utlæg for gjæld.

§ 33. Ved ethvert selskap, hvor ikke samtlige aktier lyder paa ihændehaveren, skal der holdes en aktiebok, hvori samtlige paa navn lydende aktier skal være indført med nøiagtig angivelse av eierens navn, stilling og bosted samt, forsaavidt grundfonds-forskrivelse er utstedt,[2]) av dennes dato og av den sikkerhet, som maatte være stillet.

§ 34. Aktie-eiernes ret til at overdra sine aktier kan i vedtægtene nærmere begrænses.

Gaar et enkelt aktiebrev over til flere eiere, maa disse for styret utpeke en enkelt, som like overfor selskapet skal gjælde som ene-eier.

---

[1]) Jfr. § 85.
[2]) Jfr. § 32.

19 juli. Nr. 1.

Forat overgang til ny eier av aktiebrev, som lyder paa navn, skal ha gyldighet like overfor selskapet, maa anmeldelse være skedd til selskapets styre. Er det paalydende beløp ikke fuldt indbetalt, maa erhververen derhos ha utstedt sin grundfonds-forskrivelse[1]) og selskapets styre ved datert paategning paa aktiebrevet ha godkjendt erhvervelsen. Ved godkjendelsen bortfalder den tidligere eiers forpligtelse like overfor selskapet. Styret har at negte godkjendelse, saafremt erhververen ikke kan ansees vederheftig for det paa aktien endnu ikke indbetalte beløp. I motsat fald kan godkjendelse ikke negtes uten i henhold til bestemmelse i vedtægtene. Godkjendes erhvervelsen, blir anmerkning herom at indføre i aktieboken.[2])

4de kapitel.

Om aktie-eiernes rettigheter og forpligtelser.

§ 35. Hvis ikke anderledes i vedtægtene er bestemt, kan den, som paa anden maate end ved egteskap eller arv er blit eier av aktie, lydende paa navn, hverken stemme i generalforsamling eller vælges til noget av selskapets ombud eller optræde som repræsentant alene i kraft av det antal aktier, hvorav han er eier,[3]) før fire uker efter overdragelsens anmeldelse for styret.

§ 36. Dersom aktie-eier, som alene har aktier lydende paa ihændehaveren, vælges til repræsentant, skal han for den tid, han tjenstgjør som saadan, nedlægge hos selskapet mindst én aktie. Det samme gjælder ved valg til styremedlem, saafremt selskapets vedtægter bestemmer, at alene aktie-eier kan være styremedlem.

§ 37. Hvor indbetaling paa aktier sker før de foreskrevne betalingsfrister, kan der gives rente av det indbetalte beløp, dog ikke over fem pct. aarlig og ikke for længer tid end et aar. Med samme begrænsning kan der i tilfælde av aktiekapitalens forøkelse eller indbetaling paa ældre aktier tilsiges rente for den tid, i hvilken der for de nye aktier eller de nye indbetalinger ikke deltages i utbyttet.

Iøvrig kan utbytte eller rente til aktie-eierne alene utdeles av det rene overskud efter aarsopgjøret,[4]) efterat de ved lov eller vedtægter befalte henlæggelser har fundet sted, samt av, hvad der av tidligere lignende overskud maatte være avsat i saadant øiemed.

---

[1]) Jfr. § 32.
[2]) Jfr. § 33.
[3]) Jfr. § 58.
[4]) Jfr. § 47.

Forsaavidt noget av den indskutte kapital er tapt, maa ingen utdeling finde sted, før tapet er optjent eller kapitalen nedsat, overensstemmende med de i § 85 angivne forskrifter. 19 juli. Nr. 1.

§ 38. En aktie-eier er ikke forpligtet til at tilbakebetale, hvad han i god tro har faat utbetalt som utbytte, medmindre utbetaling har fundet sted, uten at regnskap har været avgit og revidert samt godkjendt av generalforsamlingen.

§ 39. Aktie-eierens forpligtelse til at bidra til aktiekapitalen bestemmes ved hans akties paalydende sum. Denne forpligtelse er ikke gjenstand for forældelse.[1])

En aktie-eier kan ikke fordre sit indskud tilbake, men har kun krav paa sin forholdsmæssige anpart i den lovlig besluttede aarlige utdeling og — naar selskapet opløses — i den da gjenværende formue. Bestemmelse om, at en aktie-eier skal tilstaaes nogen sikkerhetsret i selskapets eiendele for sine indskud, er ugyldig.

Delvis tilbakebetaling av aktiekapitalen til medlemmene eller eftergivelse av disses indskudspligt kan alene ske under iagttagelse av de for aktiekapitalens nedsættelse givne regler.[2])

§ 40. Beslutning om indkaldelse av indskud paa aktier, som ikke er fuldt indbetalt, fattes av generalforsamlingen eller, om vedtægtene saa maatte bestemme, av repræsentantskapet.

Beslutningen skal straks anmeldes til handelsregistret.

§ 41. Indkaldelse av indskud paa aktier sker, forsaavidt ikke anderledes i vedtægtene er bestemt, ved bekjendtgjørelse i »Norsk Kundgjørelsestidende« med mindst seks ukers varsel, regnet fra første bekjendtgjørelse.

Aktie-eier, som ikke i rette tid betaler indkaldt indskud, svarer, forsaavidt ikke anderledes i vedtægtene er bestemt, seks pct. aarlig rente av det manglende fra forfaldsdag, indtil betaling sker.

Fordring paa selskapet kan ikke bringes i motregning. Saalænge indkaldt indskud ikke er betalt, blir utbytte, som maatte falde paa vedkommende aktie, at avskrive paa indskuddet med rente.

§ 42. Har en aktie-eier ikke til fastsat tid betalt indkaldt indskud paa aktie, kan selskapet, saafremt det gjælder første termin, enten saksøke ham til betaling eller slette hans tegning og overlate de av ham tegnede aktier til andre. Hvis det gjælder senere terminer, kan selskapet indtale indskuddet ved almindelig rettergang eller sætte aktien til auktion[3]) eller i fornødent fald benytte begge fremgangsmaater.

---

[1]) Jfr. lov om forældelse av fordringer av 27 juli 1896 § 8, sidste led.
[2]) Se § 85.
[3]) Se § 43.

19 juli. Nr. 1.

§ 43. Vil selskapet i henhold til foregaaende paragraf avholde auktion, har det at varsle vedkommende aktie-eier herom gjennem bekjendtgjørelse i »Norsk Kundgjørelsestidende«. Samtidig har det gjennem anbefalet brev at underrette den, der i aktieboken[1]) staar som eier, hvis han bor i Norge, og hans bopæl er selskapet bekjendt. Er det selskapet meddelt, at aktien er pantsat, tat i utlæg eller belagt med arrest, blir vedkommende rettighetshaver paa samme maate at varsle.

Indbetales ikke indskuddet inden én maaned efter bekjendtgjørelsen i »Norsk Kundgjørelsestidende«, har selskapet ret til paa vedkommendes vinding eller tap at la aktien bortsælge ved offentlig tvangsauktion uten foregaaende indkaldelse til forlikskommissionen, dom eller eksekution og med fortrin fremfor tredjemand, som maatte ha erhvervet pant eller anden rettighet i aktien. Dog blir den, der i aktieboken staar som eier av aktien, mindst otte dage før auktionens avholdelse gjennem anbefalet brev at advare om denne, hvis han bor i Norge, og hans bopæl er selskapet bekjendt.

Undlater aktiebrevets indehaver at utlevere det, kan selskapet paa vedkommende aktie-eiers og indehavers fælles bekostning erhverve dom til dets mortifikation. Hertil utfordres ikke kongelig bevilling. Selskapet utfærdiger derefter nyt aktiebrev, som skal indeholde uttrykkelig angivelse av, at det træder i det mortificertes sted.

5te kapitel.

Om styret.

§ 44. Selskapets forretninger ledes av et styre, bestaaende av et eller flere medlemmer. Bestaar det av flere medlemmer, vælges ett av disse til formand efter nærmere forskrifter i vedtægtene. Styrets medlemmer tjenstgjør, hvis ikke anderledes i vedtægtene er bestemt, i to aar ad gangen. Et medlem forblir i sin stilling, indtil nyt medlem er lovlig valgt, selv om hans tjenestetid er utløpet.

Bestaar styret av flere medlemmer, kan de fordele forretningene mellem sig, hvis ikke vedtægtene anderledes bestemmer.

I saker, som efter vedtægtene skal avgjøres av det samlede styre, maa mindst halvdelen av dette delta i behandlingen. Over forhandlingene skal føres protokol, som underskrives av samtlige deltagende medlemmer.

§ 45. Ethvert medlem av styret kan uten varsel foreløbig fjernes ved beslutning av generalforsamlingen eller av

[1]) Se § 33.

repræsentantskapet, hvor saadant findes; samtidig blir et nyt medlem midlertidig at ansætte. I ethvert tilfælde blir spørsmaalet om, hvorvidt vedkommende endelig skal fjernes, uopholdelig at forelægge en ny generalforsamling — ordentlig eller overordentlig — til avgjørelse. 19 juli. Nr. 1.

Saavel til midlertidig som til endelig fjernelse utfordres mindst to tredjedeles stemmeflerhet, medmindre vedtægtene anderledes bestemmer.

Styremedlem, som fjernes i henhold til reglerne i denne paragraf, har intet krav paa erstatning, hvis han har utvist svigagtig forhold eller saadan forsømmelighet, skjødesløshet eller uforstand, at der var rimelig grund til hans fjernelse. Iøvrig blir det at avgjøre efter almindelige retsregler, hvorvidt erstatning tilkommer ham.

§ 46. Like overfor tredjemand er styret bemyndiget til at handle paa selskapets vegne i alt, hvad der hører til driften av dets forretning, derunder ogsaa til ansættelse av forretningsfører (disponent, prokurist). Enhver begrænsning i denne myndighet er uten retsvirkning like overfor godtroende tredjemand.

Like overfor selskapet er styret forpligtet til at rette sig efter vedtægtene og de bestemmelser, som generalforsamling og repræsentantskap indenfor deres myndighetsomraader har truffet. I forhold til selskapet er styret alene berettiget til at ansætte forretningsfører, saafremt der i vedtægtene eller ved beslutning av generalforsamling eller repræsentantskap uttrykkelig er tillagt det ret dertil.

§ 47. Styret har at sørge for, at der føres et ordentlig og tilstrækkelig bokholderi.[1])

Ved hvert regnskapsaars avslutning blir aarsregnskap og balanse at opgjøre overensstemmende med de grundsætninger, som gjælder for en ordentlig og forsigtig forretningsførsel.

Forvaltningsomkostninger maa ikke opføres i balansen blandt aktiva, men skal i sin helhet føres til utgift i aarsregnskapet. Stiftelsesomkostninger skal avskrives av aarsoverskuddet, forinden utbetaling av utbytte kan finde sted. Anlæg, maskiner, skibe og andre gjenstande, som vedvarende er bestemt til forretningens drift, kan, uanset sin nuværende ringere værdi, opføres med anskaffelsesprisen, saafremt der fradrages en til deres aarlige forringelse ved alder og slit svarende sum eller et hertil svarende beløp aarlig avsættes til et særskilt fornyelsesfond.

For forsikrings-aktieselskaper kan Kongen gi yderligere regler om regnskapsførselen.

[1]) Jfr. lov om handelsnæring av 16 juli 1897 § 11, lov om forandring i lovgivningen om gjældsfængsel o. s. v. av 3 juni 1874 § 5, samt alm. borgerlig straffelov av 22 mai 1902 §§ 286 og 287, jfr. §§ 288 og 289 og § 374.

19 juli. Nr. 1.

§ 48. I sjøforsikrings-selskaper skal aarsregnskapet være avgit og revidert inden ni maaneder efter regnskapsaarets utgang.

I andre selskaper skal aarsregnskapet være opgjort og revidert inden tre maaneder efter regnskapsaarets utgang, hvis vedtægtene ikke bestemmer en anden frist, som dog ikke maa overstige seks maaneder.

§ 49. Har selskapet repræsentantskap, skal styret straks forelægge dette det reviderte aarsregnskap. Naar derefter repræsentantskapet har behandlet saken og truffet de avgjørelser, som vedtægtene hjemler det, blir aarsregnskapet i dets saaledes vedtagne form at utlægge i selskapets forretningslokale til eftersyn for enhver aktie-eier i mindst fjorten dage før avholdelsen av den ordentlige generalforsamling[1]). Derhos blir avskrift eller avtryk av aarsregnskapet at tilstille enhver aktie-eier, som derom fremsætter forlangende.

§ 50. Har selskapet ikke repræsentantskap, skal styret mindst fjorten dage før avholdelsen av den ordentlige generalforsamling[1]) oversende revidert aarsregnskap til samtlige aktieeiere, hvis opholdssted er kjendt.

§ 51. Aarsregnskap og balanse blir av bankselskaper samt av selskaper, hvor samtlige aktier lyder paa ihændehaveren, umiddelbart efter avholdelsen av den ordentlige generalforsamling at indrykke i »Norsk Kundgjørelsestidende«.

§ 52. Vil et aktieselskap i dokumenter, fakturaer, brev, bekjendtgjørelser eller lignende nævne sin aktiekapital, skal det uttrykkelig angives, til hvilken sum den indbetalte kapital beløper sig efter sidste aarsopgjør.

§ 53. Tantième kan kun beregnes av det rene overskud, aarsregnskapet maatte utvise, efterat de ved lov befalte avsætninger har fundet sted.

§ 54. Maa det efter aarsopgjøret[2]) eller et i regnskapsaarets løp foretat opgjør antages, at selskapet har lidt saa store tap, at ikke alene dets samtlige opsparte fond, men ogsaa en tredjedel av den indbetalte aktiekapital er gaat tapt, skal styret, hvis selskapet ikke har repræsentantskap, uopholdelig indkalde en generalforsamling med kortest mulig varsel og forelægge denne saken. Har selskapet repræsentantskap, skal styret uopholdelig forelægge saken for dette til avgjørelse av, hvad der videre skal foretages.

§ 55. Stevninger og retslige indkaldelser mot et aktieselskap forkyndes for styret eller for dets formand.

I saker mellem styret eller enkelte styremedlemmer paa den ene side og aktieselskapet paa den anden side sker for-

[1]) Se § 66, sidste led.
[2]) Se § 47.

kyndelse til selskapet for repræsentantskapets ordfører, og repræsentantskapet fører saken for det. Har selskapet ikke repræsentantskap, sammenkalder styret en generalforsamling til valg av en eller flere mænd, som har at motta varsel paa selskapets vegne og at vareta dets tarv under saken. Undlater generalforsamlingen at foreta saadant valg, kan forkyndelse ske for hvemsomhelst av aktie-eierne. 19 juli. Nr. 1.

Føres der sak mellem repræsentantskapet eller dets flertal paa den ene side og aktieselskapet paa den anden side, har styret at sammenkalde en generalforsamling til valg av en eller flere mænd, hvem det paaligger at vareta selskapets tarv under saken og at motta varsel.

§ 56. Et medlem av styret maa ikke delta i behandlingen eller avgjørelsen av noget anliggende, hvori han selv har fremtrædende personlig eller økonomisk særinteresse.

Et medlem av en banks eller et forsikringsselskaps styre maa ikke delta i beslutning om laan mot eller diskontering av noget papir, hvorpaa medlemmets navn findes.

6te kapitel.

Om repræsentantskapet.

§ 57. Vedtægtene kan bestemme, at selskapet skal ha et repræsentantskap. Dette skal bestaa av mindst tre medlemmer, som vælges blandt aktie-eierne,[1]) og som, forsaavidt ikke anderledes i vedtægtene er bestemt, tjenstgjør i to aar ad gangen. En repræsentant forblir i sin stilling, indtil ny repræsentant er lovlig valgt, selv om hans tjenestetid er utløpet.

§ 58. Vedtægtene kan bestemme, at enhver myndig person, som eier et visst antal paa navn lydende aktier,[2]) skal være berettiget til at være repræsentant, men maa da tillike fastsætte et bestemt forholdstal mellem de valgte og de selvskrevne repræsentanter.

§ 59. Repræsentantskapet sammenkaldes av den av og blandt dets medlemmer valgte ordfører til de i vedtægtene bestemte tider, samt ellers saa ofte ordføreren eller styret finder det fornødent.

Hvert medlem har én stemme, og hvor ikke anderledes i vedtægtene er bestemt, avgjøres sakene ved simpel stemmeflerhet og saaledes, at i tilfælde av stemmelikhet gjør ordførerens stemme utslaget. Forat repræsentantskapet skal være beslutningsdygtig, maa mindst halvparten avgi møte.

[1]) Jfr. §§ 35 og 36.
[2]) Jfr. § 35.

19 juli. Nr. 1.

Protokol føres under ordførerens ansvar. Den underskrives av samtlige møtende.

§ 60. Repræsentantskapet har at vaake over, at selskapets øiemed fremmes overensstemmende med lovgivningen, vedtægtene, generalforsamlingens og repræsentanstkapets egne beslutninger.

Repræsentantskapet har i den utstrækning, det finder fornødent, og som forholdene tillater, at la sig meddele oplysning om forretningens drift og har i dette øiemed til enhver tid samlet eller ved et utvalg adgang til selskapets bøker. Mindst hvert aar, og ellers saa ofte vedtægtene foreskriver eller repræsentantskapet finder det fornødent, skal styret forelægge det utdrag og balanser av bøkerne, saavelsom forklaring om alt væsentlig, som er foregaat i den forløpne tid. Desuten har repræsentantskapet til ubestemte tider, mindst én gang om aaret, uten varsel at foranstalte undersøkelse av kasse og værdipapirer.

Repræsentantskapet har til generalforsamlingen at avgi sin erklæring om det aarlige regnskap og om forretningens drift og at fastsætte det høieste beløp, der kan bli at utdele som utbytte.

Vedtægtene bestemmer forøvrig dets virkekreds saavel i forhold til generalforsamlingen som til styret.

Bestemmelsen i § 56, første led kommer ogsaa til anvendelse paa repræsentanter.

7de kapitel.

Om generalforsamlingen.

§ 61. Aktie-eiernes ret til at delta i varetagelsen av selskapets anliggender utøves gjennem generalforsamlingen.

Vedtægtene eller, forsaavidt den konstituerende generalforsamling angaar, enten tegningsindbydelsen eller, om saadan ikke er utstedt, den før selskapets stiftelse trufne selskapsavtale fastsætter stemmeretsreglerne, og navnlig om indehavere av flere aktier skal ha begrænset eller gradert stemmeret, og om der skal gjælde forskjellige regler for forskjellige klasser av aktier. Er ingen saadan bestemmelse fastsat, har enhver aktie-eier uten hensyn til hans aktiers klasse saa mange stemmer, som han har aktier.

I den konstituerende generalforsamling kan dog utenfor det i § 13, 1ste led omhandlede tilfælde ingen aktie-eier avgi stemme for et antal, overstigende en femtepart av samtlige aktier eller to femteparter av de i generalforsamlingen avgivne stemmer.

§ 62. Er der ikke paa den i foregaaende paragraf angivne maate truffet anden bestemmelse gjælder følgende regler: 19 juli. Nr. 1.

1. En aktie-eier kan møte ved fuldmægtig.[1])
2. De beslutninger, for hvilke nærværende lov ikke opstiller særegne forskrifter,[2]) fattes med simpel stemmeflerhet blandt de møtende aktie-eiere og saaledes, at i tilfælde av stemmelikhet gjør den, der har forsætet, utslaget.
3. Har selskapet repræsentantskap, indtar dettes ordfører forsætet i generalforsamlingen; ellers tilkommer forsætet styrets formand.

§ 63. Den, som har og vil avgi flere end én stemme, har at fremlægge en med hans navn underskrevet erklæring, hvori angives, hvor mange stemmer han avgir.

Møter nogen som fuldmægtig for en aktie-eier, maa han fremlægge skriftlig fuldmagt. Samtlige de av en fuldmægtig avgivne stemmer blir at optælle, som om alle aktier, hvorfor han avgir stemme, var hans egne.

En aktie-eier kan ikke selv, ved fuldmægtig eller som fuldmægtig for andre delta i nogen avstemning angaaende hans egen stemmeret i generalforsamlingen eller angaaende ansvar for ham selv eller avslutning av retshandel med ham selv; dog kan enhver aktie-eier stemme paa sig selv til tillidshverv i selskapet.

Avgjørelse av tvist om stemmeret henhører under generalforsamlingen.

Over forhandlingene føres protokol under ansvar av den, som har forsætet.[3]) Protokollen oplæses før møtets slutning til vedtagelse og underskrives, foruten av den, som har forsætet, av mindst to av de tilstedeværende aktie-eiere.

§ 64. Generalforsamlingen vælger foruten det i § 13 omhandlede utvalg tillike repræsentanter og styremedlemmer samt varamænd for disse tillidsmænd, saafremt vedtægtene foreskriver valg av saadanne. Likeledes fatter generalforsamlingen hvert aar med den av § 60, tredje led flytende begrænsning beslutning om, hvorvidt og i hvilket omfang der skal utdeles utbytte paa aktierne.

Dog kan vedtægtene henlægge saavel den sidstnævnte beslutning som valg av styremedlemmer og deres varamænd til repræsentantskapet.

§ 65. Til at foreta forretningsmæssig revision av selskapets bokførsel vælger repræsentantskapet, hvor saadant findes, og ellers generalforsamlingen, en eller flere revisorer.

---

[1]) Jfr. § 63.
[2]) Jfr. §§ 13, 24, 45, 71, 72, 76, 83 og 85.
[3]) Jfr. § 62, nr. 3.

19 juli. Nr. 1.

Generalforsamlingen vælger aarlig decisorer, hvor saadanne er paabudt i vedtægtene eller forøvrig ansees paakrævet.

Hverken revisorer eller decisorer maa være medlemmer av styret, indeha nogen styret underordnet stilling i selskapet eller være gift med noget medlem av styret eller beslegtet eller besvogret med noget styremedlem i ret opstigende linje eller i sidelinjen saa nær som søskende.

Revisorer maa ikke ha laan i eller antages som kautionister eller endossenter for nye laan i selskapet.

§ 66. Forsaavidt loven eller vedtægtene ikke anderledes bestemmer,[1]) skal generalforsamlingen holdes ved selskapets hovedsæte efter indkaldelse av repræsentantskapets ordfører, men hvor repræsentantskap ikke findes, av styret, og indkaldelsen ske med mindst otte dages varsel ved brev eller budsendelse til samtlige aktie-eiere, hvis opholdssted er kjendt.

Der kan ikke fattes beslutning om andre emner end dem, som er nævnt i indkaldelsen; dog kan der kræves avstemning om, hvorvidt ny generalforsamling skal sammenkaldes til beslutning om forslag fremkommet i mødet.

Ordentlig generalforsamling skal holdes mindst én gang aarlig, for sjøforsikrings-selskapers vedkommende inden ti, og iøvrig inden syv maaneder efter regnskapsaarets utgang. Ellers skal generalforsamlingen holdes, saa ofte repræsentantskapet eller dettes ordfører eller styret finder det fornødent.

§ 67. Vil en aktie-eier ved dom faa kjendt ugyldig en beslutning av generalforsamling eller repræsentantskap som stridende mot lov eller vedtægter, maa han ha anlagt sak, hvis det gjælder generalforsamlings-beslutning, inden tre maaneder, efterat denne er fattet, og hvis det gjælder repræsentantskapsbeslutning inden tre maaneder, efterat beslutningen er blit ham bekjendt, og i ethvert fald inden et aar, efterat beslutningen er fattet. Er saken begyndt med indkaldelse til forlikskommissionen, maa den, om forlik ikke opnaaes, senest inkamineres ved første ting, hvortil lovlig varsel kan gives, efterat en maaned er forløpet siden sakens henvisning til retten.

Saksøkeren har ved sakens iretteførsel at fremlægge en ham tilhørende aktie. Denne blir av retten at overlevere selskapet, efterat den er blit forsynt med paategning om, at den i sakens anledning er deponert hos selskapet. Aktien kan ikke overdrages til andre eller fordres tilbake, før endelig dom er avsagt. Naar saa er skedd, har retten paa forlangende at forsyne aktien med paategning om, at depositionen er ophørt.

Fremlægges ikke aktien ved sakens iretteførsel, blir saken efter selskapets begjæring at avvise. Klagen ansees i saa fald for at være endelig frafaldt.

[1]) Jfr. §§ 55, 68 og 70.

Dom, gaaende ut paa beslutningens ugyldighet, virker ikke alene like overfor parterne, men ogsaa like overfor de øvrige aktie-eiere. Var den angrepne beslutning anmeldt til handelsregistret, blir den avsagte dom paa bekostning av den, hvem retten maatte bestemme, og uten hensyn til paa-anke ogsaa at anmelde og registrere paa saadan maate som i lov om handelsregistre, firma og prokura av 17 mai 1890 § 21 sagt. 19 juli. Nr. 1.

§ 68. Beslutning om, at undersøkelse skal anstilles i anledning av stiftelse eller forretningsførsel eller avvikling, fattes av generalforsamlingen.

Er et forslag om saadan undersøkelse forkastet av generalforsamlingen, kan mindst fem — eller om selskapets medlemsantal er under seksten, mindst to — aktie-eiere, som tilsammen eier aktier for mindst en tiendedel av aktiekapitalen, inden tre maaneder efter generalforsamlingens avholdelse og gjennem en av dem opnævnt fælles fuldmægtig hos vedkommende skifteret begjære opnævnt en eller flere mænd til at anstille saadan undersøkelse. Begjæringen skal efterkommes, saafremt det sandsynliggjøres, at der er utvist svig eller grov skjødesløshet, og saafremt der i skifteretten fremlægges aktier for en tiendedel av aktiekapitalen; om aktiernes paategning og opbevaring gjælder, hvad i § 67 er sagt, saaledes at aktierne skal være deponert, indtil undersøkelsen er endt eller begjæring er endelig avslaat. Forinden skifteretten træffer sin avgjørelse, har den at gi saavel selskapet som den, hvis forhold paaklages, anledning til at uttale sig. Avgjørelsen kan inden fjorten dage, efterat den av skifteretten er blit vedkommende meddelt, indbringes for vedkommende regjeringsdepartement til prøvelse overensstemmende med de i lov om akkordforhandling av 6 mai 1899 (jfr. lov av 2 juni 1906) § 45 jfr. §§ 41—42 indeholdte forskrifter.

De av skifteretten opnævnte mænd har i fornøden utstrækning at efterse selskapets bøker, kasse, løsøre, papirer og varer og at avgi sin beretning til skifteretten. Denne underretter aktie-eiernes fuldmægtig om undersøkelsens slutning og sammenkalder en generalforsamling til avholdelse inden fire uker derefter og forelægger denne utvalgets indstilling. De opnævnte mænd har at iagtta taushet angaaende forhold eller gjenstande, som ved undersøkelsen er blit dem bekjendt, men som ligger utenfor undersøkelsens ramme; like overfor uvedkommende har de ubegrænset taushetspligt.[1]) Deres godtgjørelse fastsættes av skifteretten, som likeledes bestemmer, hvem der skal bære de ved undersøkelsen forvoldte utgifter. Skifterettens avgjørelse kan inden samme frist og efter samme regler

[1]) Jfr. § 101, 2det punktum.

19 juli. Nr. 1.

som oven nævnt av enhver vedkommende indbringes for vedkommende regjeringsdepartement.

§ 69. Erstatning for skade voldt av stiftere, indbydere, styremedlemmer, repræsentanter, revisorer eller decisorer, likesom ogsaa selskapets ret efter § 19 indtales av selskapet. Beslutning om anlæg av saadant søksmaal fattes i generalforsamling. Beslutning om, at sak ikke skal anlægges, er befriende for vedkommende.

Dog kan aktie-eiere, som ikke har stemt for beslutningen, i saadant antal og i besiddelse av saa mange aktier som i § 68 sagt, ved en av dem opnævnt fælles fuldmægtig, inden tre maaneder efter generalforsamlingens avholdelse, eller — saafremt der efter beslutningen er fremsat begjæring om undersøkelse i henhold til § 68 — efterat undersøkelsen er endt eller begjæringen endelig avslaat, anlægge sak paa selskapets vegne og i dets navn til indtale av erstatning for skade voldt ved svig eller grov skjødesløshet. Er saken begyndt med indkaldelse til forlikskommissionen, maa den, hvis forlik ikke opnaaes, senest inkamineres ved første ting, hvortil lovlig varsel kan gives, efterat en maaned er forløpet siden sakens henvisning til retten. Ved sakens iretteførsel maa der i retten fremlægges aktier for en tiendedel av aktiekapitalen; om aktiernes paategning og opbevaring og om undladelsen av betimelig at fremlægge dem, gjælder, hvad i § 67 er sagt.

Tapes saken, har vedkommende aktie-eiere selv at bære samtlige omkostninger; vindes den, har de ret til at fordre omkostningene godtgjort av selskapet, dog ikke utover den erstatning, der som følge av søksmaalet er kommet selskapet tilgode.

§ 70. Har aktie-eiere i saadant antal som i § 68 sagt, og som tilsammen eier en tiendedel, eller om vedtægtene saa maatte bestemme, en mindre brøkdel av aktiekapitalen, hos selskapets vedkommende[1]) forgjæves forlangt en generalforsamling indkaldt med høist fjorten dages varsel til behandling av bestemt angivne emner, kan de kræve, at skifteretten paa lovlig maate og paa selskapets bekostning indkalder generalforsamling. De maa i saa fald fremlægge aktier for ovennævnte brøkdel av aktiekapitalen; med hensyn til aktiernes paategning og opbevaring finder reglerne i § 67 tilsvarende anvendelse, saaledes at aktierne skal være deponert, indtil generalforsamlingen er avholdt.

Indkaldelsen av generalforsamling ansees forgjæves at være forlangt, naar selskapets vedkommende[1]) ikke inden fjorten dage, efterat forlangendet bevislig er fremsat, paa lovlig maate har utfærdiget den.

---

[1]) Jfr. § 66, 1ste led.

§ 71. Forandring i selskapets vedtægter[1]) kan alene be- 19 juli.
sluttes av generalforsamlingen. Til gyldig beslutning utfordres, Nr. 1.
at mindst to tredjedele av de avgivne stemmer er derfor.

Gaar beslutningen ut paa forandring i gjenstanden for selskapets virksomhet eller paa fortsættelse utover den bestemte tid, utkræves derhos, at de medlemmer, som har stemt for den, indehar aktier for mindst fire femtedele av aktiekapitalen. Aktier, som maatte være utelukket fra stemmegivning i generalforsamlingen, medtages ikke ved denne beregning. De aktieeiere, som ikke har stemt for beslutningen, kan av aktieselskapet kræve utløsning. I mangel av mindelig overenskomst fastsættes løsningssummen ved lovlig skjøn optat paa aktieselskapets bekostning. Forsaavidt aktierne ikke straks overtages av andre, skal de uopholdelig tilintetgjøres av styret og anmeldelse om indløsningen avgives til handelsregistret. Kan utløsning ikke ske, uten at aktiekapitalen angripes, finder § 85, andet og tredje led tilsvarende anvendelse. Retten til utløsning tapes, hvis den ikke er gjort gjældende inden en maaned, efterat vedkommende aktie-eier er blit vidende om beslutningen.

Hvis en foreslaat ændring i vedtægtene berører forholdet mellem de forskjellige klasser av aktier, utkræves, at den almindelige generalforsamlings beslutning tiltrædes av særskilte generalforsamlinger, dannet av indehaverne av de forskjellige klasser av aktier. Hertil utfordres, at i hver særskilt generalforsamling mindst to tredjedele av de avgivne stemmer er for tiltrædelse.

§ 72. Før utløpet av to aar efter selskapets registrering maa erhvervelse ved frivillig overdragelse av bestaaende eller paatænkte anlæg eller faste eiendomme eller skib for en sum, overstigende en tiendedel av aktiekapitalen, kun finde sted med generalforsamlingens samtykke.

Mindst en halvpart av den stemmegivende aktiekapital maa være repræsentert i det møte, hvor beslutningen fattes.

Foranstaaende regler kommer ikke til anvendelse ved erhvervelse av fast eiendom, dersom selskapets forretning gaar ut paa saadan erhvervelse.

8de kapitel.

Om opløsning, avvikling og aktiekapitalens nedsættelse.

§ 73. Begjæring om konkursbehandling eller akkordforhandling kan fra selskapets side alene fremsættes av styret. Dette repræsenterer under konkursbehandlingen selskapet som

[1]) Se § 5, 4de led og § 13, 4de led.

19 juli. Nr. 1.

konkursskyldner. Om det skal nyde godtgjørelse og i tilfælde hvilken, bestemmes av skifteretten.

§ 74.[1]) Er antallet av medlemmer i et aktieselskap sunket ned under tre,[2]) skal selskapet inden tre maaneder enten ha avhjulpet denne mangel eller ha opløst sig. Fortsætter selskapet sin virksomhet utover de tre maaneder uten supplering eller opløsning, hefter de medlemmer, som i mindst én maaned har været vidende om forholdet, én for alle og alle for én for de forpligtelser, som er paadrat selskapet efter utløpet av de ovennævnte tre maaneder.

Er to maaneder hengaat, siden medlemmenes antal sank ned under tre, har enhver aktie-eier med én maaneds varsel til den anden aktie-eier ret til at kræve, at skifteretten opnævner en eller flere mænd til paa selskapets bekostning at foreta avvikling, saafremt antallet av aktie-eiere ikke inden varslets utløp er bragt op til mindst tre. Avviklingen foregaar overensstemmende med reglerne i § 76, andet og tredje led samt §§ 77—82, saaledes at den eller de opnævnte mænd træder i styrets og skifteretten i generalforsamlingens sted.

§ 75. Er der, forsaavidt angaar andre selskaper end bank- og forsikringsselskaper, ikke inden seks maaneder efter utløpet av den i § 22, 2det led nævnte frist, to aar efter selskapets registrering, skedd anmeldelse til handelsregistret om, at aktierne er fuldt indbetalt, skal registerføreren forelægge selskapets bestyrelse en frist av en maaned til at indkomme med saadan anmeldelse. Oversiddes denne frist, skal han gi meddelelse herom til skifteretten. Denne skal derefter erklære selskapet opløst og opnævne en eller flere mænd til at foreta avvikling paa selskapets bekostning. Avviklingen foregaar som i foregaaende paragrafs sidste punktum bestemt.

§ 76. Beslutning om et aktieselskaps frivillige opløsning fattes av generalforsamlingen. Til gyldig beslutning herom utfordres, at to tredjedele av de avgivne stemmer er derfor og at enten de medlemmer, som stemmer for den, indehar aktier for mindst to tredjedele av aktiekapitalen, eller at beslutningen gjentages med to tredjedels stemmeflerhet av en ny generalforsamling. Saafremt to tredjedele av den indbetalte aktiekapital er gaat tapt, er det dog tilstrækkelig, at et antal aktie-eiere, som tilsammen eier mindst en fjerdedel av den indbetalte aktiekapital, stemmer derfor. Aktier, som maatte være utelukket fra stemmegivning i generalforsamlingen, medtages ikke ved disse beregninger.

Den generalforsamling, som beslutter opløsningen, vælger samtidig et styre til at forestaa avviklingen. Medlemmer av

[1]) Jfr. § 105, 2det led.
[2]) Jfr. § 3.

det tjenstgjørende styre kan vælges, saafremt vedtægtene ikke anderledes bestemmer. Iøvrig træder det tidligere styre ut av virksomhet.

Aktieselskapets forretninger kan under avviklingen fortsættes i det omfang, som ansees hensigtsmæssig.

§ 77. Styret har at opta fortegnelse over massen og at opgjøre selskapets status. Fortegnelsen og opgjøret blir at utlægge paa selskapets kontor til oplysning for enhver aktie-eier; derhos blir avskrift eller avtryk av opgjøret at tilstille enhver aktie-eier, hvis opholdssted er kjendt.

For forsikrings- og bankselskapers vedkommende blir opgjøret snarest mulig at bekjendtgjøre i »Norsk Kundgjørelsestidende«.

Efterat opløsning er besluttet, har aktieselskapet paa ethvert fra samme utgaat brev, bekjendtgjørelse eller dokument at tilføie ved sit firma ordene »under avvikling«.[1])

§ 78. Styret har at avhænde selskapets eiendele og indrive dets tilgodehavende samt at betale dets gjæld og opfylde dets øvrige forpligtelser. Forsaavidt det behøves til at dække gjælden, har styret at indkalde indskud paa aktierne.[2])

§ 79. Styret har to ganger i »Norsk Kundgjørelsestidende« at indkalde selskapets fordringshavere til at anmelde sit tilgodehavende. De fordringshavere, som kjendes, gives derhos saavidt mulig særskilt skriftlig underretning.

Kongen kan, naar skjellig grund findes at foreligge, gi styret bevilling til at indkalde selskapets fordringshavere ved præklusivt proklama under varsel og bekjendtgjørelsesmaate, som blir nærmere at angi i bevillingen. Har selskapet drevet forsikringsvirksomhet, omfatter proklamaet dog ikke de av selskapet tegnede forsikringer.

§ 80. Er en fordringshaver ikke at finde eller vægrer han sig for at motta sit tilgodehavende, blir beløpet, hvis dets størrelse er paa det rene, av styret at indsætte paa hans navn i sparebank. Er fordringen ikke rentebærende og ikke forfalden, kan den indsættes med et beløp, som med tillæg av lovlig rente[3]) til forfaldsdag vil gi fordringens hele beløp.

Er en fordrings tilværelse eller omfang uviss eller omstridt, kan der avsættes et saadant beløp, som ved overenskomst mellem selskapet og vedkommende fordringshaver maatte bli bestemt. Beløpet indsættes i saa fald i sparebank paa styrets og fordringshaverens navn i fællesskap og blir ikke at utbetale uten begge parters skriftlige samtykke eller efter ende-

---

[1]) Jfr. lov om handelsregistre, firma og prokura av 17 mai 1890 § 15.
[2]) Jfr. § 41, 1ste led.
[3]) Jfr. lov om rentefotens frigivelse m. v. av 29 juni 1888 § 3.

19 juli. Nr. 1.

lig dom. Hvad der endelig kommer selskapet tilgode, blir av styret efterskudsvis at utlodde blandt det opløste selskaps medlemmer.

§ 81. Efterat selskapets eiendele er avhændet, dets fordringer inddrevet, dets gjæld betalt eller betalingen sikret som i § 80 bestemt, og alle dets øvrige forpligtelser opfyldt, blir overskuddet at fordele i rede penge mellem aktie-eierne mot indlevering av aktiebrevene.

En saadan fordeling maa dog ikke finde sted før 6 maaneder, efterat den i § 79, første punktum omhandlede indkaldelse anden gang har staat i »Norsk Kundgjørelsestidende«.

§ 82. Efter sluttet avvikling, og efterat regnskap for samme er avlagt og vedtat i generalforsamling, anmeldes selskapets endelige opløsning til handelsregistret.

Det styre, som har forestaat avviklingen, har at opbevare selskapets bøker i mindst ti aar efter opløsningen.

§ 83. Beslutning om overdragelse av et aktieselskaps formue som helhet kan alene fattes av generalforsamlingen med saadan stemmeflerhet som i § 76, andet og fjerde punktum sagt. Beslutningen anmeldes uopholdelig til handelsregistret.[1])

Styret sørger for, at selskapets forfaldne gjæld betales, og at dets øvrige forpligtelser opfyldes, forsaavidt vedkommende ikke samtykker i, at de gaar over paa den, til hvem overdragelsen er skedd. Iøvrig kommer bestemmelserne i § 77, første og andet led, § 78, andet punktum, § 79, første led og § 80 til anvendelse.

Overdragelsen kan ikke gjennemføres, og fordeling av overskuddet til aktie-eierne kan ikke finde sted, før selskapets kjendte gjæld er betalt eller betalingen sikret og dets øvrige kjendte forpligtelser opfyldt eller gyldig overført paa erhververen, og ikke før mindst seks maaneder er forløpet, efterat den sidste indkaldelse av fordringshaverne har været indtat i »Norsk Kundgjørelsestidende«.

Naar overdragelsen er gjennemført, anmeldes dette snarest mulig til handelsregistret.

§ 84. Sker den i § 83 omhandlede overdragelse til et aktieselskap mot vederlag i aktier i dette, kommer reglerne i § 25 ikke til anvendelse paa den utstedelse av nye aktier, som hertil utkræves. I dette tilfælde kan det derhos i overenskomsten mellem selskapene bestemmes, at ledelsen av forretningene straks skal overgaa til det selskap, hvortil overdragelsen sker. Det andet selskaps midler blir imidlertid at forvalte særskilt, indtil overdragelsen kan gjennemføres overensstemmende med § 83, tredje led.

[1]) Jfr. lov om handelsregistre, firma og prokura av 17 mai 1890 § 21, 2det led.

Styret i det selskap, hvortil overdragelsen er skedd, har i en generalforsamling, som holdes inden seks uker efter overdragelsens gjennemførelse, at avgi beretning angaaende overdragelsen og de forhold, som staar i forbindelse med den, og at gjøre rede for enhver utgift, selskapene derved har hat. Derhos har begge selskapers styremedlemmer hver for sig at avgi en egenhændig underskrevet erklæring om, hvorvidt de selv eller nogen anden har hat nogen indtægt av overdragelsen, og i tilfælde om indtægtens art og størrelse. 19 juli. Nr. 1.

§ 85. Nedsættelse av aktiekapitalen (herunder indbefattet avskrivning paa aktierne)[1]) kan alene finde sted i henhold til generalforsamlings-beslutning, fattet med saadan stemmeflerhet som i § 76, andet og fjerde punktum bestemt. Saadan beslutning kan alene fattes, efterat begrundet erklæring er indhentet fra repræsentantskapet, hvor saadant findes, og ellers fra styret.

Den fattede beslutning, som tillike skal fastsætte reglerne for dens gjennemførelse, blir at anmelde til handelsregistret og at indrykke to ganger i »Norsk Kundgjørelsestidende«.

Kjendte fordringshavere skal saavidt mulig særskilt varsles om beslutningen. For fordringshaver, hvis tilgodehavende endnu ikke er forfaldent, eller hvis fordring er uviss eller omstridt, blir beløpet, naar han fremsætter begjæring derom inden den nedenfor i fjerde led nævnte frist, at avsætte overensstemmende med reglerne i § 80.

Den endelige utførelse av beslutningen kan ikke finde sted, før der fra anden gangs offentliggjørelse i »Norsk Kundgjørelsestidende« er hengaat tre maaneder, dersom selskapet har kjendte fordringshavere kun i Norge, seks maaneder, dersom det har kjendte fordringshavere kun i Europa, samt et aar, dersom det har kjendte fordringshavere paa noget sted utenfor Europa.

Naar beslutningen er bragt til endelig utførelse, blir anmeldelse at avgi derom til handelsregistret. Er dette ikke skedd inden seks maaneder fra utløpet av de i fjerde led nævnte frister, taper beslutningen sin kraft.

9de kapitel.

Om utenlandske selskapers adgang til at drive virksomhet her i landet.

§ 86. Er et aktieselskap gyldig stiftet i sit hjemland, kan det med iagttagelse av efterfølgende bestemmelser drive virksomhet ogsaa her i landet gjennem en forretningsavdeling (filial, underkontor), staaende under et særskilt styre, om hvis

[1]) Se § 31, 1ste led.

19 juli. Nr. 1.

myndighet til at forbinde selskapet like overfor tredjemand gjælder, hvad i § 46, første led er sagt.

§ 87. Forinden en saadan forretningsavdeling som i § 86 omhandlet aapner virksomhet her i landet, har dens styre at indsende anmeldelse til handelsregistret overensstemmende med lov om handelsregistre, firma og prokura av 17 mai 1890.[1]) Anmeldelsen skal, foruten hvad der er foreskrevet i nævnte lov, tillike indeholde de i nærværende lovs § 14, andet led nævnte oplysninger — oplysninger angaaende bestemmelser av saadan art som i § 5, nr. 9—12 nævnt, dog kun, dersom selskapet er stiftet i løpet av de sidste fem aar — samt bilægges med styrets egenhændig underskrevne erklæring om:

a. at der paa hver aktie, hvorfor vederlag skal ydes i penge, er indbetalt det hele beløp, eller forsaavidt angaar bank- og forsikringsselskaper, hvis aktier ikke lyder paa ihændehaveren og ikke paa et mindre beløp end et hundrede kroner, i bankselskaper mindst en halvpart og i forsikringsselskaper mindst en fjerdedel av dens paalydende beløp og et like stort beløp paa hver aktie av samme klasse,
b. at alle indskud i værdigjenstande er ydet.

Med anmeldelsen skal derhos følge en av norsk konsul i hjemlandet bekræftet bevidnelse fra den utenlandske registerfører eller anden vedkommende myndighet om, at selskapet lovlig er kommet i stand og har sit hovedkontor i utlandet.

Undladelse av anmeldelse medfører, at ogsaa herværende styremedlemmer blir personlig og solidarisk ansvarlige.

Stedfundne forandringer, derunder ogsaa aapning av konkurs, blir paa samme maate at anmelde.

§ 88. Forsaavidt et utenlandsk aktieselskaps kapital ikke er fuldtegnet, kan alene den tegnede kapital anmeldes som selskapets aktiekapital.

§ 89. Utenlandsk aktieselskaps herværende forretningsavdeling skal paa ethvert dokument, brev eller bekjendtgjørelse betegne sig med ordene »utenlandsk aktieselskap«, likesom de i § 52 og § 77, sidste punktum givne forskrifter finder tilsvarende anvendelse.

§ 90. Medlem av styret for utenlandsk aktieselskaps forretningsavdeling er like overfor tredjemand underkastet det samme ansvar for sine handlinger, som om han var medlem av et norsk aktieselskaps styre.

§ 91. Utenlandske bankselskaper og selskaper, hvor samtlige aktier lyder paa ihændehaveren, skal hvert aar inden otte maaneder efter regnskapsaarets utgang i »Norsk Kundgjørelsestidende« la offentliggjøre selskapets aarsregnskap og balanse

[1]) Se nævnte lovs § 16.

tillikemed særskilt aarsregnskap for den herværende forretnings- 19 juli.
avdeling. Efterkommes ikke dette bud, har det utenlandske Nr. 1.
selskaps herværende styre umiddelbart efter fristens utløp at anmelde dette til handelsregistret og samtidig at offentliggjøre aarsregnskapet for herværende forretningsavdeling.

Anden del.

Om kommanditaktieselskaper.

10de kapitel.

§ 92. Ved et kommanditaktieselskaps[1]) stiftelse maa samtlige fuldt ansvarlige medlemmer samt mindst tre kommanditister delta som stiftere eller som indbydere. Enhver, som ved siden av de fuldt ansvarlige medlemmer deltar i stiftelsen, maa tegne mindst én aktie.

Selskapet kan ikke konstitueres, før den hele kommanditkapital er tegnet.

§ 93. Et fuldt ansvarlig medlem kan ikke tegne eller erhverve aktier i selskapet og heller ikke ta viljesbestemt pant i dem. Tilfalder saadanne aktier ham ved arv eller egteskap eller under tvangsinddrivelse til fyldestgjørelse av egen fordring, skal han avhænde dem snarest mulig og senest inden et aar.

§ 94. Like overfor tredjemand kan alene de fuldt ansvarlige medlemmer handle paa selskapets vegne. I alt, hvad der hører til driften av selskapets forretning, er enhver begrænsning i denne myndighet uten retsvirkning like overfor godtroende tredjemand.

§ 95. Denne lovs §§ 4—43, 47—55 og 57—91 finder tilsvarende anvendelse paa kommanditaktieselskaper, dog saaledes, at

a. i den i § 5 omhandlede protokol eller i tegningsindbydelsen skal angives, i hvilket forhold de fuldt ansvarlige medlemmer og kommanditkapitalen indbyrdes deltar i selskapets vinding og tap;
b. valg av styre og repræsentantskap bortfalder;
c. de om styrets rettigheter og pligter trufne bestemmelser ansees at gjælde de fuldt ansvarlige medlemmer, forsaavidt intet motsat i nærværende kapitel er bestemt;
d. kommanditisterne vælger aarlig et tilsynsraad, som har:
   1. at føre kontrol med forretningen og regnskapsførselen, men ikke har adgang til at gripe ind i den daglige drift;

[1]) Jfr. § 1, 3dje led.

19 juli. Nr. 1.

2. at iverksætte generalforsamlingens beslutninger, forsaavidt dette ikke efter vedtægtene paahviler nogen anden.

Iøvrig gjælder om tilsynsraadet de om repræsentantskapet givne bestemmelser, forsaavidt intet motsat i nærværende kapitel er bestemt;

e. de fuldt ansvarlige medlemmer og tilsynsraadet eller et utvalg av dette har i fællesskap at utføre, hvad der efter denne lovs §§ 22 og 30—36 paahviler styret;

f. hvad der er foreskrevet om aktie-eierne (medlemmene) og aktiekapitalen, blir at anvende paa kommanditisterne og kommanditkapitalen;

g. et kommanditaktieselskaps likvidation foretages av de fuldt ansvarlige medlemmer og et utvalg av tilsynsraadet i fællesskap, forsaavidt ikke andet er bestemt i vedtægtene, og det heller ikke vedtages mellem de fuldt ansvarlige medlemmer og kommanditisternes generalforsamling, at særskilt styre hertil skal vælges. Hvis der vælges særskilt styre, har det de samme rettigheter og pligter som styret i et aktieselskap.

§ 96. Der kan ikke træffes avtaler om, at generalforsamling eller tilsynsraad uten samtykke av de fuldt ansvarlige medlemmer skal kunne beslutte:

a. fastsættelse av aarets overskud og utbytte,

b. ansættelse av prokurist,

c. forandring av vedtægtene,

d. forhøielse eller nedsættelse av kommanditkapitalen eller amortisation av aktier,

e. fjernelse eller optagelse av ansvarlig medlem, selskapets opløsning utenfor det i § 98 nævnte tilfælde eller avhændelse av selskapets formue som helhet.

§ 97. Et fuldt ansvarlig medlems særkreditor kan ikke ta utlæg i nogen av selskapets eiendele eller nogen del av disse, men kan alene fordre sig utlagt, hvad hans skyldner selv er berettiget til at kræve av selskapet som andel i aarsoverskud, saavelsom den andel, han kan kræve sig utbetalt ved selskapets opløsning.

Har særkreditor faat endelig utlæg i, hvad der maatte tilkomme skyldneren ved selskapets opløsning, kan han kræve sin skyldners andel i selskapet utløst saavidt fornødent til at dække hans krav; dog har han i saa fald at gi mindst et aars frist efter regnskapsaarets utløp. Efterkommes ikke da hans krav, kan han kræve selskapet tat under konkursbehandling.

§ 98. Et kommanditaktieselskap, som er stiftet paa ubestemt tid eller paa det eller de fuldt ansvarlige medlemmers livstid, blir, forsaavidt intet motsat er avtalt, at opløse efter opsigelse fra et fuldt ansvarlig medlem eller fra kommandi-

tisternes generalforsamling. Opsigelsen maa i mangel av anden avtale gives med en frist av mindst et aar efter regnskapsaarets slutning. 19 juli. Nr. 1.

Det kan dog i vedtægtene bestemmes, at om et fuldt ansvarlig medlem fra sin side opsiger kontrakten, skal det mellem den uttrædende og de tilbakeværende fuldt ansvarlige medlemmer samt kommanditisternes generalforsamling kunne vedtages, at selskapet skal fortsætte som saadant. Den uttrædendes samtykke kræves ikke, dersom selskapet for hans andel av selskapsgjælden stiller sikkerhet, hvis tilstrækkelighet i tilfælde av tvist bestemmes ved lovlig skjøn.

§ 99. Naar skjellig grund foreligger, kan et kommanditaktieselskap ved dom opløses, saafremt begjæring derom fremsættes av et fuldt ansvarlig medlem eller av kommanditister, som tilsammen eier en fjerdedel av kommanditkapitalen. Kommanditisternes begjæring kan kun tages tilfølge, saafremt den forut har været undergit behandling i en generalforsamling. De har i tilfælde ved sakens iretteførsel at fremlægge i retten aktier for det angivne beløp; om aktiernes paategning og opbevaring og om undladelsen av betimelig at fremlægge dem gjælder, hvad i § 67 er sagt.

Hvis selskapet overfor et fuldt ansvarlig medlem kan kræves opløst, kan de øvrige fuldt ansvarlige medlemmer saavelsom kommanditisternes generalforsamling isteden kræve dom for hans utelukkelse uten opløsning av selskapet, dersom de er enige om fortsættelse paa saadan maate som sagt i § 98, sidste led.

Tredje del.

Forskjellige bestemmelser.

11te kapitel.

Om registrering og kundgjørelse.

§ 100. Enhver anmeldelse skal være ledsaget av saadanne oplysninger, at registreringsmyndigheten[1]) derved sættes istand til at bedømme, hvorvidt nærværende lovs forskrifter saavelsom vedtægtene er iagttat.

Registreringsmyndigheten har omhyggelig at prøve, hvorvidt det, som begjæres registrert, er stemmende med lovens forskrifter, eller, hvor der handles om en beslutning, hvorvidt denne er tilblit overensstemmende med lov og vedtægter, og

[1]) Se lov om handelsregistre, firma og prokura av 17 mai 1890 § 1, jfr. lov om delvis omordning av det civile embedsverk av 21 juli 1894 §§ 3 og 4.

19 juli. Nr. 1.

den kan kræve sig forelagt alle de oplysninger, som er fornødne til bedømmelse herav. Findes der mangler i denne henseende, blir anmeldelsen at avvise overensstemmende med reglerne i lov om handelsregistre, firma og prokura av 17 mai 1890 § 3.

12te kapitel.

Straffebestemmelser.

§ 101. Den, som undlater at gjøre nogen i denne lov foreskrevet anmeldelse, eller som medvirker dertil, straffes med bøter. Paa samme maate straffes den, som bryter den i § 68 tredje led paalagte taushetspligt, eller som medvirker til, at saadan overtrædelse sker.

Stiftere, indbydere, styremedlemmer eller repræsentanter, som iøvrig overtræder nærværende lovs bestemmelser, eller som medvirker til, at saadan overtrædelse sker, straffes med bøter eller under særdeles skjærpende omstændigheter med fængsel indtil tre maaneder, forsaavidt handlingen ikke indgaar under nogen strengere straffebestemmelse.[1])

§ 102. Hvad der i foregaaende paragraf er bestemt om styremedlemmer og repræsentanter, gjælder i kommanditaktieselskaper om de fuldt ansvarlige medlemmer og om tilsynsraadets medlemmer.

13de kapitel.

Overgangsbestemmelser.

§ 103. Hvis et bestaaende aktieselskap ikke er anmeldt til handelsregistret overensstemmende med lov av 17 mai 1890 § 19, skal saadan anmeldelse ske inden tre maaneder, efterat nærværende lov er traadt i kraft. Inden samme frist har derhos ethvert bestaaende aktieselskap at indsende til handelsregistret en tillægsanmeldelse, forsaavidt noget forhold som omhandlet i § 5 nr. 5—13 er tilstede og oplysning derom ikke findes indtat i den tidligere anmeldelse; oplysning angaaende forhold av saadan art som i § 5 nr. 9—12 nævnt blir dog alene at medta, dersom registreringen av selskapets stiftelse har fundet sted i løpet av de sidste fem aar, før nærværende lov traadte i kraft.

Er der utstedt aktier paa ihændehaveren, førend den fulde paalydende sum er indbetalt, blir tillægsanmeldelse at avgi til handelsregistret, hvori alene den indbetalte kapital opføres som selskapets aktiekapital, mens den ikke indbetalte del begjæres

---

[1]) Se bl. a. alm. borgerlig straffelov av 22 mai 1902 § 273, §§ 286 og 287, jfr. §§ 288 og 289, 373 og § 374.

slettet. Herved gjøres dog ingen forandring i aktie-eiernes for- 19 juli.
pligtelse like overfor selskapet. Nr. 1.

Styret har med hensyn til de her givne forskrifter det i § 19, sidste punktum bestemte ansvar.

§ 104. Paa norske aktieselskaper, som er registrert før nærværende lovs ikrafttræden, eller som blir registrert ifølge forangaaende paragraf,[1]) kommer følgende bestemmelse til anvendelse, naar fem aar er forløpet efter lovens ikrafttræden:

2det kapitel, samtlige bestemmelser, dog saaledes, at §§ 20 og 22 kun kommer til anvendelse, naar nye aktier senere utstedes, og § 21 kun ved senere indbetaling paa aktier. Saafremt der paa et bank- eller forsikringsselskaps aktier er indbetalt mindre end i § 22 bestemt, kan dette forhold derhos ogsaa efter utstedelse av nye aktier opretholdes saavel for de nye som for de ældre aktier, naar aktie-eierne for mindrebeløpet stiller tilstrækkelig sikkerhet i norske stats- eller hypotekbankobligationer;

3dje kapitel, samtlige bestemmelser med undtagelse av § 30 samt av § 34, tredje led, saafremt overdragelsen ved femaarsfristens utløp allerede gyldig er skedd, og av §§ 31 og 32, første punktum, saafremt aktiebrev da allerede er utstedt;

4de—8de kapitel, samtlige bestemmelser;

11te kapitel;

12te kapitel § 101.

Vil et allerede bestaaende selskap utstede nye aktier, blir § 30 at følge, forsaavidt de tidligere utstedte aktier fyldestgjør bestemmelserne i denne paragraf. Lyder de ældre aktier alle paa samme sum, skal de nye aktier utstedes paa samme beløp som de oprindelige, selv om dette er mindre end i § 30 krævet. Er der tidligere utstedt aktier av forskjellig størrelse, skal de nye aktier ha samme størrelse som en av de ældre serier hel-aktier, der fyldestgjør kravet i § 30; fyldestgjør ingen av de ældre serier dette krav, skal de nye aktier ha den samme størrelse som de største av de ældre hel-aktier.

I ældre selskaper, som har utstedt aktiebrev, lydende paa navn, men hvor grundfonds-forskrivelse ikke er utstedt for den endnu ikke indbetalte del av aktiekapitalen, maa utbyttekupons ikke utleveres eller, hvor saadanne ikke benyttes, utbytte ikke utbetales paa aktie, for hvilken grundfonds-forskrivelse ikke er indlevert overenstemmende med § 32.

§ 105. Lyder et bestaaende aktieselskaps aktier paa det i § 30 nævnte eller et mindre beløp, kan aktiernes paalydende sum ikke yderligere formindskes.

---

[1]) Se § 103, 1ste led.

19 juli. Nr. 1.

For det tilfælde, at et aktieselskap ved nærværende lovs ikrafttræden bestaar av færre end tre medlemmer[1]) og disses antal derefter synker, skal antallet bringes op til det ved lovens ikrafttræden bestaaende eller selskapet opløses overensstemmende med de i § 74 givne regler.

§ 106. Har utenlandsk aktieselskap oprettet forretningsavdeling i Norge før nærværende lovs ikrafttræden, blir tillægsanmeldelse at avgi efter de i § 103 givne regler. Iøvrig finder §§ 88—91 anvendelse paa saadan forretningsavdeling.

§ 107. Forskriftene i § 103 finder tilsvarende anvendelse paa allerede bestaaende kommanditaktieselskaper, saaledes at hvad der i nævnte paragraf er bestemt om styret, aktieeierne og aktiekapitalen ansees at gjælde henholdsvis de ansvarlige medlemmer, kommanditisterne og kommanditkapitalen.

Endvidere kommer bestemmelserne i nærværende lovs §§ 93 og 94, § 95, jfr. §§ 104—106 samt §§ 96—102 til anvendelse paa allerede bestaaende kommanditaktieselskaper.

14de kapitel.

Slutningsbestemmelser.

§ 108. For skifterettens medvirkning efter §§ 68, 70, 74, jfr. § 95, betales til statskassen ti kroner.

Lov om betaling for offentlige forretninger av 6 august 1897 § 36 kommer i tilfælde til anvendelse.

§ 109. Denne lov træder i kraft 1 januar næste aar. Fra samme tidspunkt ophæves enhver bestemmelse, som strider mot den.

19 juli. Nr. 2.

Lov*) [2]) om vernepligt og utskrivning.

1ste kapitel.

Om den væbnede magts inddeling og opbud.

§ 1. Den væbnede magt inddeles i landvæbning og sjøvæbning.

Landvæbningen bestaar av 2 opbud: Linje og landvern.

Sjøvæbningen bestaar av 1 opbud.

§ 2. Linjens bestemmelse er at tjene til forsvar av landets interesser, hvorsomhelst det kræves.

Landvernet har samme bestemmelse som linjen, men kan alene anvendes med den begrænsning, som grundlovens § 25 foreskriver.

*) Bekjendtgj. 21 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 29.

[1]) Jfr. § 3.

[2]) Se Ot. prp. nr. 21 for 1910, jfr. Ot. prp. nr. 20 og 28 f. 1909, dok. nr. 29 og 49 f. 1910. Indst. O. X. St.tid. forh. i Ot. 508—622, i Lt. 159—191.

§ 3. Sjøvæbningens bestemmelse er den samme som linjens. 19 juli. Nr. 2.

§ 4. Styrken av de forskjellige vaabenarter, avdelinger og organer i hvert opbud bestemmes av Kongen med Stortingets samtykke.

§ 5. I krigstid, eller naar krig er at befrygte, kan mandskaper utenfor vernepligtsalderen likesom ogsaa mandskaper indenfor denne alder, der ikke tilhører noget av den væbnede magts opbud (§ 1), opbydes som krigsforsterkning (d. e. landstorm ved landvæbningen og kystforsvar ved sjøvæbningen). I denne er enhver vaabenfør mand, som ikke efter § 8 er fritat for vernepligt, tjenstpligtig fra det fyldte 18de til det fyldte 55de aar.

Av krigsforsterkningen kan — i den utstrækning, som hjemles i grundlovens § 25 — det fornødne mandskap anvendes til utfyldning av opbudene; iøvrig opbydes og organiseres krigsforsterkningen efter bestemmelser, der gives av Kongen med Stortingets samtykke.

2det kapitel.

Om vernepligten, fritagelse for vernepligt, vernepligtstidens varighet, frivilliges tjeneste samt om de vernepligtiges forhold med hensyn til bortreise, utvandring eller sjøfart.

§ 6. Enhver indfødt norsk mand, som har den fornødne tjenstdygtighet, er pligtig til efter utskrivning at avtjene vernepligt, saaledes som i det følgende bestemmes.

Andre mænd, som er hjemmehørende her i riket, kan paalægges vernepligt i samme omfang, forsaavidt ingen konvention med fremmed stat eller noget undersaatlig forhold til en saadan maatte være til hinder derfor. Dog skal saadanne vernepligtige være fri for militærtjeneste, saalænge staten er i krig med deres fødeland.

§ 7. Fritat for vernepligt er geistlige embedsmænd, prester eller forstandere for ordnede dissentermenigheter utenfor statskirken, lodsoldermænd og faste lodser. I tilfælde av, at en bror i felten er død eller blit vanfør, er derhos den næste bror fritat for utskrivning. Kongen bestemmer forøvrig, i hvilken utstrækning geistlige, der ikke er embedsmænd, kan fritages for utskrivning.

§ 8. Vernepligtstiden er for alle utskrevne mandskaper 20 aar. Herav uttjenes ved landvæbningen de 12 første aar i linjen, de 8 sidste i landvernet. Vernepligtige, som stod i landstormens faste opbud, da loven av 18 september 1909

19 juli. Nr. 2.

traadte i kraft, henføres til landvernet og forblir staaende der, til de har staat i 20 aar i begge opbud tilsammen.

Ved sjøvæbningen blir, saavidt omstændighetene tillater det, de ældre aarsklasser at anvende ved kystforsvaret, om saadant maatte bli opsat.

§ 9. Enhver befalingsmand og enhver utskrevet vernepligtig er forpligtet til at motta hvilkensomhelst grad eller kommando, som tildeles dem. Ingen kan dog anvendes i lavere grad end den, han før indehar.

Vernepligtige, der besidder særlig fagdannelse, kan anvendes ved den væbnede magt paa den maate og i saadan stilling, som er stemmende med deres særlige utdannelse. De kan uttages til tjeneste av samme varighet som de stridsdygtige, selv om de efter reglerne om tjenstdygtighet i almindelighet kun tilhører dygtighetsklassen hjælpedygtige (§ 29).

Paa den anden side kan ogsaa mandskaper, der besidder fuld stridsdygtighet, i fornøden utstrækning uttages til indsættelse som ikke-stridende.

§ 10. Naar en avdeling skal sættes paa krigsfot, er enhver av de avdelingen tilhørende personer forpligtet til at forbli staaende i sit opbud, saalænge Kongen finder det fornødent. Dog maa saadan forpligtelse ikke utstrækkes længer end 6 maaneder, medmindre Stortinget dertil har git sit samtykke.

I krigstid eller paa togt kan ingen paa grund av alder eller forutgaaende tjeneste gjøre fordring paa at avgaa, forinden han erstattes av en anden.

Kongen kan i krigstid, eller naar krig er at befrygte, bestemme, at de utskrevne rekrutter skal indkaldes til opøvelse før den sedvanlige tid.

§ 11. Til vernepligtens opfyldelse kræves av frivillige befalingsmænd, spillemænd, haandverkere og andre frivillige det samme antal vernepligts-aar som for utskrevne bestemt.

De frivillige av landvæbningen, som maatte ha tjent i linjen i mer end 12 aar, skal derhos være forpligtet til allikevel at staa 8 aar i landvernet.

Har vedkommende staat som fastlønnet i landvernet og overgaar til vernepligtig stilling, betragtes han med hensyn til vernepligt, som om den frivillige tjeneste var utført i linjen.

§ 12. Den, som ønsker at utdanne sig til officer eller fastlønnet underbefalingsmand, kan, forutsat han besidder fornøden tjenstdygtighet, antages som kadet eller underbefalselev og indføres i saa fald straks i rullerne. Han følger med hensyn til vernepligt den aarsklasse, hvortil han hører, idet tidsrummet mellem ansættelsen som kadet eller underbefalselev og vernepligtstidens begyndelse blir tillæg til den sedvanlige vernepligtstid. Fredstjenesten, der ikke maa være kortere end den,

som gjælder for utskrevne av samme vaabenart, kan dog frivillige tillates at utføre før tjenestetiden for aarsklassens utskrevne mandskaper. De nærmere bestemmelser herom, likesom ogsaa om tjenestepligt m. v. for andre frivillige gives av Kongen. 19 juli. Nr. 2.

For frivillige spillemænd regnes vernepligtstiden fra 1 januar efter deres antagelse, dog ikke førend fra 1 januar efter deres fyldte 18de aar.

§ 13. Enhver, som har bestaat avgangseksamen ved Krigsskolens eller Sjøkrigsskolens øverste avdeling uten at bli ansat som fast officer, skal, forsaavidt ikke særegne grunde gjør ham dertil uskikket eller uværdig, uttjene sin resterende vernepligt som vernepligtig officer. Under samme forbehold skal enhver, som har bestaat eksamen for fastlønnet underofficers-ansættelse ved en underbefalsskole, beskikkes til vernepligtig befalingsmand for uttjening av den resterende vernepligt.

§ 14. Forhenværende fastlønnede tjenestemænd i forsvarsvæsenet, der oppebærer pension, har tjenestepligt i krigstid, saalænge de overhodet ansees brukbare. Ved indkaldelse til tjeneste efter denne paragraf maa dog ingen anvendes i lavere grad end den, han indehadde ved avgangen.

§ 15. Efter 1 januar i det aar, hvori 21 aars alderen naaes, skal enhver vernepligtig angaaende bortreise, flytning, utvandring og sjøfart gjøre anmeldelse til indrulleringskommissionen og erhverve dennes tilladelse i den utstrækning, dette av Kongen maatte bli bestemt. Sjøfarende kan herom henvende sig til mønstringsmanden, hvor saadan er ansat.

Utskrevne mandskaper kan i fredstid tillates at utvandre av riket, naar de iagttar de av Kongen herfor fastsatte bestemmelser. Ved sin tilbakekomst har de uten ophold at melde sig for indrulleringskommissionen (lensmanden, politiet) paa det sted, hvor de tar bopæl.

Kongen kan, forsaavidt omstændighetene kræver det, i krigstid eller naar krig er at befrygte, forbyde vernepligtige fra 1 januar i det aar, de fylder 18 aar, at forlate riket eller det distrikt, hvori de opholder sig, eller at ta hyre med fartøi i utenriks fart. Forøvrig kan den, som ikke er utskrevet, indtil 1 januar i det aar, hvori han fylder sit 21de aar, forandre opholdssted, foreta reiser indenlands eller utenlands, samt gaa i sjøfart, hvor han vil.

§ 16. Naar en sjøfarende vernepligtig, som paa grund av fravær i utlandet er blit forbigaat ved utskrivning, vender tilbake, maa han i mellemtiden indtil næste utskrivningsmøte kun utmønstres paa kortere reiser, medmindre han erholder utsættelse.

19 juli. Nr. 2.

I de sidste 30 dage før de for indrulleringskredsen berammede utskrivningsmøter maa ingen, som skal møte ved samme, uten krigskommissærens tilladelse paamønstres til utenriks fart.

3dje kapitel.

Om det unge mandskaps indrullering.

§ 17. Av hensyn til vernepligten skal alle unge mænd antegnes i utskrivningsliste (indrulleres) i det aar, hvori de fylder sit 21de aar, hvorefter de føres i denne liste av indrulleringskommissionen, indtil de utskrives eller kjendes fri for utskrivning.

§ 18. Forsaavidt ikke anderledes bestemmes, skal ethvert lensmandsdistrikt og enhver kjøpstad utgjøre en indrulleringskreds, for hvilken haves egen indrulleringskommission og føres særskilt utskrivningsliste. Kongen kan dog bestemme, at et lensmandsdistrikt eller en kjøpstad i eller uten forbindelse med landdistrikt skal inddeles i flere indrulleringskredser, og likeledes, at flere lensmandsdistrikter eller flere kjøpstæder i eller uten forbindelse med landdistrikt skal slaaes sammen til én indrulleringskreds.

§ 19. Indrulleringskommissionen bestaar av en officer som formand og to andre medlemmer, nemlig paa landet lensmanden, i byen en tjenestemand ved politiet efter Kongens nærmere bestemmelse og en for indrulleringskredsen valgt kredsforstander. Valget, hvorunder tillike utkaares en varamand, foretages i kjøpstæderne og de ladesteder, som har særskilt formandskap, av magistrat og formænd og paa landet av formændene. Med hensyn til kredsforstanderens ombudstid, uttrædelse og gjenvalg forholdes efter de i loven om formandskaper gjældende bestemmelser.

Omfatter en indrulleringskreds mer end et lensmandsdistrikt eller en kjøpstad, skal hvert lensmandsdistrikt og hver kjøpstad ha sin kredsforstander. Hvor indrulleringskredsens størrelse eller andre særegne forhold gjør det ønskelig, kan Kongen ogsaa iøvrig bestemme, at der i samme indrulleringskreds vælges to eller flere kredsforstandere, hver for en del av kredsen.

For hvilke og hvormange indrulleringskredser samme officer skal forrette som indrulleringskommissionens formand, bestemmes likeledes av Kongen. I tilfælde av vedkommende officers utkommandering i anledning av feltopsætning overtar indrulleringskommissionens andet faste medlem, lensmanden eller tjenestemanden ved politiet, de formanden paahvilende forretninger mot godtgjørelse, som bestemmes av Kongen.

§ 20. Enhver indrulleringskreds inddeles i roder, og for hver av disse beskikkes en tilstrækkelig skrivekyndig mand som rodeforstander. Inddelingen og beskikkelsen foretages i kjøpstæderne og de ladesteder, som har særskilt formandskap, av magistrat og formænd i forening og paa landet av formændene. 19 juli. Nr. 2.

Med hensyn til rodeforstanderens ombudstid, uttrædelse og gjenvalg forholdes efter de i loven om formandskaper gjældende bestemmelser.

Det paaligger rodeforstanderen at tilveiebringe oplysninger om og føre indseende med det til roden hørende indrulleringspligtige mandskap og likeledes med indrulleringspligtige mandskaper fra andre distrikter, som opholder sig inden roden eller kjøpstaden. Efter derom utfærdigede nærmere forskrifter skal han opta nøiagtig rodeliste over alle de indrulleringspligtige i roden samt gaa indrulleringskommissionen og vernepligtsmyndighetene tilhaande i det, som angaar mandskapenes indrullering og vernepligt.

Kongen kan i den utstrækning, som det findes hensigtsmæssig, bestemme, at de rodeforstanderne i denne lov paalagte forretninger skal overtages av vedkommende lensmand (i byene en tjenestemand ved politiet) mot saadan godtgjørelse, som av Kongen med Stortingets samtykke bestemmes. Inddelingen i roder kan i dette tilfælde bortfalde.

§ 21. Indrulleringskommissioner og rodeforstandere skal være forpligtet til efter Kongens nærmere bestemmelse at bistaa ved tilsigelsen av de utskrevne mandskaper samt ved mandskapers indkaldelse under krig. Rodeforstandernes bistand kan dog kun paakræves inden roden og kjøpstaden, og, bortset fra korrespondanse, indrulleringskommissionens kun inden kredsen.

§ 22. Den, der forretter som kredsforstander, kan kræve sig fritat for andre kommunale ombud, saalænge hans funktionstid varer. Ingen kan samtidig være baade kredsforstander og rodeforstander. Fastlønnede militære tjenestemænd og lensmænd samt polititjenestemænd, som er medlemmer av indrulleringskommission, og tjenestemænd ved utskrivningsvæsenet kan ikke være kredsforstandere eller rodeforstandere.

§ 23. Paa grundlag av rodelisterne opsætter indrulleringskommissionen hvert aars utskrivningsliste for indrulleringskredsen.

Sogneprester, forstandere for dissentermenigheter og andre særegne religionssamfund, magistrater, politiembedsmænd, skolestyrer, konsuler og tjenestemænd ved mønstringsvæsenet er forpligtet til efter Kongens nærmere bestemmelse at bistaa indrulleringskommissionerne med oplysninger og opgaver m. v. i anledning av de unge mandskapers indrullering. Tjeneste-

19 juli. Nr. 2.

mænd ved mønstringsvæsenet skal derhos være forpligtet til at yde utskrivningsmyndighetene den bistand og at utføre de forretninger vedrørende kontrollen med de utskrevne sjøvernepligtige mandskaper og disses indkaldelse, som Kongen bestemmer.

Likeledes kan det efter bestemmelse av Kongen paalægges enhver, som avgir grund eller husrum til beboelse av andre, at meddele opgave til rodeforstanderen eller indrulleringskommissionen over de indrulleringspligtige personer, til hvem grund eller husrum avgives og, om saa forlanges, tillike over saadanne personers til- og fraflytning fra hans eiendom eller husleilighet. I kommuner, hvor folkeregister er besluttet istandbragt, bør saadanne opgaver saavidt mulig begjæres avgit sammen med oplysninger for disse registre og fortrinsvis ved utfylding av letfattelige skemaer, som tilstilles og atter avhentes hos vedkommende.

Personer, hvis opholdssted ikke kjendes, eftersøkes av politiet.

§ 24. Alle utskrivningspligtige, som opholder sig her i landet den 1 januar i det aar, hvori de opnaar 21 aars alder, er forpligtet til at melde sig for rodeforstanderen enten paa hjemstedet eller i den rode, i hvilken de opholder sig, for at bli optat paa rodeliste. De nærmere regler herom gives av Kongen.

Enhver, som paa det anførte tidspunkt opholder sig utenlands eller i utenriks sjøfart, eller som ved lovlig forfald har været forhindret fra at melde sig for rodeforstanderen, skal likeledes senest inden 15 januar samme aar avgi eller avsende til indrulleringskommissionen paa hjemstedet (eller sidste hjemsted her i landet) en anmeldelse, der indeholder de fornødne oplysninger til hans indrullering.

For mandskaper, hvis utskrivning ikke finder sted i deres 21de aar, kan Kongen bestemme, at den her omhandlede anmeldelse skal gjentages hvert aar, indtil de utskrives eller kjendes fri for vernepligt.

Førere av norske skibe er ansvarlige for, at anmeldelse avsendes av de til deres skibs besætning hørende mandskaper.

§ 25. Hvert aar saa snart som mulig efter det tidspunkt, da de indrulleringspligtige er optat paa rodeliste, holder indrulleringskommissionen et offentlig indrulleringsmøte, hvor rodeforstanderne skal være tilstede og avgi oplysninger om rodens indrulleringspligtige mandskaper samt indlevere sine rodelister. Kommissionens formand avgir ikke møte, medmindre han av særegne grunde er beordret dertil. Er han fraværende, admi-

nistreres forretningen paa landet av lensmanden, i byene av den polititjenestemand, som er medlem av indrulleringskommissionen. Ved dette møte skal fremstille sig alle i indrulleringskredsen værende indrulleringspligtige mandskaper, som ikke før vet sig optat paa rodelisten, eller som av rodeforstanderen eller av indrulleringskommissionen har faat paalæg om at fremmøte, forat nærmere oplysninger kan bli tilveiebragt eller nærmere undersøkelse anstillet angaaende deres vernepligtsforhold. Lensmanden og nævnte polititjenestemand tilkommer for disse møter en godtgjørelse av kr. 8,00, kredsforstanderen kr. 4,00 daglig foruten i tilfælde skyss- og kostgodtgjørelse efter loven. 19 juli. Nr. 2.

4de kapitel.

Om de vernepligtiges utskrivning.

§ 26. Alle vernepligtige skal, forsaavidt de ikke findes aldeles utjenstdygtige, utskrives i det aar, hvori de opnaar 21 aars alder, eller i det nærmest paafølgende, hvori utskrivning kan ske.

Utskrivningen regnes foregaat fra 1 januar i det aar, da mandskapene fylder sit 22de aar eller for mandskaper, som utskrives efter den ordinære alder, fra 1 januar i et senere aar. For mandskaper, som efter et aars 1 januar utskrives med vernepligtstid sammen med de fra aarets begyndelse utskrevne mandskaper, regnes utskrivningen foregaat fra utskrivningsdagen.

Vernepligtstiden regnes ordinært fra samme tid som utskrivningen.

For mandskaper, som utskrives efter ordinær tid, kan vernepligtstiden bestemmes beregnet fra nærmest foregaaende 1 januar, naar utskrivningen foregaar saa tidlig, at de kan delta i aarets vaabenøvelser.

Det kan tillates en vernepligtig at underkaste sig utskrivning indtil 2 aar før den sedvanlige alder, forutsat at han da befindes stridsdygtig (§ 28), eller at det kan avgjøres, at oprykning til bedre dygtighetsklasse ikke vil finde sted inden utskrivningsalderen.

Tidsrummet mellem hans frivillige indtræden og den ordinære utskrivningsalder blir et tillæg til den almindelige vernepligtstid.

Paa den anden side kan der i fredstid meddeles den, som oplyser, at hans velfærd kræver det, utsættelse med utskrivning i indtil 3 aar, undtagelsesvis — navnlig for vernepligtige, der opholder sig utenlands eller i utenriks sjøfart — endnu længer utover den sedvanlige alder.

19 juli. Nr. 2.

Den, der har faat utsættelse, maa ikke uten tilladelse forlate landet.

Efter utløpet av den tilstaaede frist medtages han ved første utskrivning uten at nyde nogen anden avkortning i vernepligten end den, som hjemles ved bestemmelsen i § 39, forsaavidt ikke § 41 2den passus kommer til anvendelse.

Kongen kan bestemme, at de i utenriks sjøfart værende vernepligtige under visse forutsætninger betragtes som tilstaat utsættelse med utskrivningen efter behørig indsendelse av den i § 24 paabudte anmeldelse, naar deri indeholdes forklaring om, at den utenrikske fart ønskes fortsat.

§ 27. En gang om aaret avholdes paa saavidt mulig bekvemme steder offentlige utskrivningsmøter i alle landets indrulleringskredser under bestyrelse av krigskommissæren eller en for tilfældet beordret officer. Kongen kan bestemme, at møtet avholdes utenfor indrulleringskredsen, men intet mødepligtig mandskap maa derved paaføres længere reise end høist 20 km. utenfor egen kreds. Bestyrelsen av utskrivningsmøtet kan, naar det findes hensigtsmæssig, overdrages til indrulleringskommissionens formand eller et andet medlem av indrulleringskommissionen, likesom det for avsidesliggende indrulleringskredser med ringe antal mandskaper kan bestemmes, at utskrivningsmøte i enkelte aar ikke blir at avholde, i hvilket tilfælde kredsens samtlige utskrivningspligtige, som ikke er aabenbart utjenstdygtige (§ 28, andet led), utskrives og fremmøter til lægebedømmelse ved rekrutskolens begyndelse.

Indrulleringskommissionens medlemmer er tilstede ved utskrivningsmøtet og fremlægger utskrivningslisten med bilag til gjennemgaaelse. Kredsforstanderen kan dog fritages for fremmøte, dersom hans tilstedeværelse ansees unødvendig. Rodeforstanderne avgir ikke møte, undtagen forsaavidt de enkeltvis indkaldes av vernepligtsstyret. Derhos pligter alle de, hvis vernepligtsforhold dengang er gjenstand for avgjørelse, at fremstille sig til avhørelse og saavidt fornødent læge-undersøkelse samt maaling. Ogsaa andre, saavel ældre som yngre, kan indkaldes, naar det til oplysning om deres egne eller andres vernepligtsforhold ansees fornødent. For utskrivningsmøtet tilstaaes lensmanden og vedkommende polititjenestemand samt kredsforstanderen samme godtgjørelse som nævnt i § 25.

§ 28. Spørsmaalet om militær tjenstdygtighet avgjøres av en bedømmelseskommission, bestaaende ordentligvis av 3 læger — fortrinsvis sanitetsofficerer — eller av 2 læger og en krigskommissær eller kombattant officer. Efter Kongens nærmere bestemmelse kan dog kommissionen bestaa av et mindre antal læger eller av civile læger istedenfor sanitetsofficerer.

Mandskaper, hvis udygtighet til militær tjeneste kan fuldstændig godtgjøres paa anden maate, kan uten forutgaaet lægeskjøn utslettes av de vernepligtiges tal. Kongen bestemmer de nærmere regler, hvorefter i saadant tilfælde skal forholdes. 19 juli. Nr. 2.

§ 29. De vernepligtige, som ved utskrivningen befindes enten at ha en høide mindre end 157 cm. eller paa grund av svakhet eller legemsfeil ikke at være fuldt stridsdygtige uten dog at være aldeles utjenstdygtige, henføres til en egen klasse, hjælpedygtige, hvorav mandskap uttages til kusker, sykevogtere, militære arbeidere og anden tjeneste, hvortil stridsdygtighet ikke utfordres.

§ 30. Enhver er ved vernepligtsmøte forpligtet til at forklare sig angaaende sine egne og andres vernepligtsforhold. Med hensyn til sig selv skal han derhos være forberedt paa i rimelig utstrækning at føre bevis for sin forklarings rigtighet.

Saavidt fornødent for dette øiemed har vedkommende offentlige myndighet uten betaling at meddele attest om næringsvei, borgerlig stilling og lignende forhold, om flytnings- og reiseanmeldelser, utslettelse av ruller og lister eller overførelse fra en rulle eller liste til en anden samt om avskedigelse fra militærtjenesten og deslike omstændigheter.

§ 31. Utskrivningen foretages av vernepligtsmyndighetene, efterat alle aarets utskrivningsmøter er avholdt.

Uttagningen av mandskaper til specialvaabnene og til specielle tjenesteklasser med særegen fagdannelse sker, forsaavidt frivillige ikke melder sig i tilstrækkelig antal, og kun en del av de som dygtige til vedkommende vaaben eller tjenesteklasse noterte mandskaper dertil skal uttages, ved lodtrækning av krigskommissæren i overvær av 2 vidner. Paa samme maate sker fordelingen av de sjøvernepligtige til de 2 tjenesteklasser, som omhandles i § 53.

Det lavere nummer uttages foran det høiere. Kongen bestemmer, hvorledes der forøvrig skal forholdes med hensyn til lodtrækning.

§ 32. Vernepligtsstyret oversender inden hvert aars 1 januar approbert rulle over den i det foregaaende aar utskrevne aarsklasse til hver av de avdelinger, som rekruteres fra utskrivningsdistriktet.

I rullen indføres mandskapene fortløpende efter indrulleringskredsenes nummerorden og inden indrulleringskredsene efter rodenummer.

For avdelinger, som rekruteres fra flere utskrivningsdistrikter, dannes aarsklasserullen ved sammenføining av de fra hvert vernepligtsstyre mottagne dele av rullen.

Kongen bestemmer, hvorledes der iøvrig skal forholdes med hensyn til rullernes opsætning og rulleføringen.

19 juli. Nr. 2.

Naar rullerne over en aarsklasse er opsat, indføres særskilt for hvert utskrivningsdistrikt senere tilkommende mandskaper fortløpende efter de tidligere indførte. Mandskaper, som i løpet av vernepligtstiden overføres fra en avdeling til en anden, indføres sidst i den nye avdelings rulle efter alle mandskaper av samme aarsklasse og tjenesteklasse.

§ 33. Kongen kan bestemme, at der til utskrivning av sjøfarende avholdes særskilte utskrivningsmøter.

Til sjøfarende henregnes enhver vernepligtig, som har opnaadd mindst halvbefarenhetsgraden inden begyndelsen av det aar, hvori han fylder sit 21de aar, eller inden utsættelsestidens utløp, dersom utsættelse med adgang til senere overførelse i sjørullen er ham tilstaat av generalkrigskommissæren.

Som halvbefaren ansees den, der i 18 maaneder efter det fyldte 15de aar har været i utenriks sjøfart. For maskinister kan efter Kongens nærmere bestemmelse mindst 12 maaneders utenriks fart ansees tilstrækkelig.

I hvilket omfang og efter hvilke regler indenriks fart skal gjælde som bestemmelsesgrund for de vernepligtiges befarenhet, fastsættes av Kongen.

Alle sjøfarende, som findes strids- eller hjælpedygtige, utskrives til sjøvæbningen.

De for utskrivningen og vernepligten fornødne oplysninger om de sjøfarendes fartstid m. v. meddeles vernepligtsstyret fra mønstringsvæsenet.

Krigskommissæren indfører de sjøfarende i en særskilt rulle.

§ 34. I krigstid kan, forsaavidt forholdene gjør det nødvendig, mandskaper utskrevet til landvæbningen overføres til eller indkaldes til tjeneste ved sjøvæbningen, og omvendt.

§ 35. Mandskaper, som uten gyldig forfald uteblir fra utskrivningsmøtet eller paa grund av uteblivelse fra vaabenøvelser tilbakeføres til utskrivningslisten, kan utskrives til specialvaabnene, forsaavidt der er grund til at anta, at de dertil er skikket.

§ 36. Utfaldet av utskrivningen bekjendtgjøres ved opslag paa bekvemme steder eller paa anden hensigtsmæssig maate.

§ 37. Enhver maa selv paase, at hans vernepligtsforhold betimelig kommer under behandling. Det kan saaledes ikke frita for ansvar, om nogen ved utskrivningsmøte eller anden forretning ikke blir paaropt eller opfordret til at melde sig. Den, som har forfald, skal saavidt mulig derom forut gjøre anmeldelse samt fremsende de fornødne oplysninger. Enhver pligter at skaffe sig underretning om, hvad der ham vedkommende er passert under en avholdt utskrivning.

Nordmænd i vernepligtig alder, som opholder sig i utlan- 19 juli.
det, skal, naar de der henvender sig til norsk konsulat for at Nr. 2.
indføres i nationalitetsprotokol, legitimere, at deres vernepligts-
forhold er i orden. De nærmere bestemmelser med hensyn
hertil gives av Kongen.

§ 38. Er nogen forbigaat, og feilen opdages, eller aar-
saken til forbigaaelsen bortfalder, skal han utskrives snarest
mulig og helst medtages under samme utskrivning.

Findes det, efterat utskrivningen er tilendebragt, at nogen
av mangel paa tilstrækkelige oplysninger eller av feiltagelse
urettelig eller til ingen nytte er utskrevet, føres han atter ut
av rullerne og betragtes som ikke utskrevet.

§ 39. Den, som ved undladelse av anmeldelse, ved ute-
bliven fra møter uten at være hindret ved forfald, som kan
ansees gyldig, eller paa anden maate har bevirket sig forbigaat
eller latt sig forbigaa ved utskrivning, skal siden utskrives
forlods og ansættes ved den mindst søkte vaabenart, til hvil-
ken han er brukbar. Om han end er over den sedvanlige
utskrivningsalder, erholder han allikevel fuld vernepligtstid;
dog skal ingen paa grund av saadant forhold staa længer i
de faste opbud end til utgangen av det aar, hvori han fylder
sit 50de aar.

§ 40. Har nogen ved bortreise eller paa anden maate
unddrat sig den tjeneste, hvortil han var utskrevet, kan han,
saa snart han paatræffes, utskrives paany, uten at næste almin-
delige utskrivning oppebies. Er der grund til at frygte for,
at han atter vil forsøke at unddra sig for tjenesten, kan han,
om dertil gives anledning, straks sættes til tjeneste eller i
tilfælde sendes til en orlogsstation eller landmilitært etablisse-
ment for at gjøre almindelig arbeide i indtil 4 maaneder uten
avkortning i fredstjenesten, likesom han, om han er sjøfarende,
indtil næste utskrivning er undergit samme indskrænkning med
hensyn til adgang til at gaa i utenriks sjøfart som de i § 16,
1 omhandlede mandskaper.

Forsaavidt allerede utskrevne mandskaper med behørig
tilladelse gaar i utenriks sjøfart, har de ret til at kræve sig
avmønstret fra det skib, hvormed de er forhyret, naar dette
fornødiges av hensyn til opfyldelsen av deres vernepligt. Ved-
kommende skibsfører er i saadanne tilfælde forpligtet til at
sørge for, at avmønstring finder sted i betimelig tid.

§ 41. Naar en vernepligtig utskrives i høiere alder end
den lovbestemte, uten at dette er foranlediget ved tilstaat
utsættelse eller ved ham tilregnelige forhold, og uten at han
forøvrig har forsømt, hvad der paahviler ham i henhold til
nærværende lov, indsættes han til tjeneste sammen med den
aarsklasse, med hvilken han utskrives, men overføres til 2det

19 juli. Nr. 2.

opbud og utføres av rullerne samtidig med den aarsklasse, med hvilken han efter sin alder egentlig skulde ha været utskrevet. Efter overførsel til 2det opbud paaligger der ham ingen ordinær fredstjeneste.

Den, som ikke inden utløpet av vernepligtstiden i linjen for hans aarsklasse er utskrevet, for de sjøvernepligtiges vedkommende inden utløpet av deres 12te vernepligtsaar, uten at dette er bevirket ved hans egen forseelse eller forsømmelse, skal være fri for utskrivning i fredstid.

§ 42. For vernepligtige, som utvandrer før 1 januar i det aar, hvori de opnaar 21 aars alder, eller efter dette tidspunkt med behørig tilladelse, og som derefter vender tilbake, bestemmes vernepligten efter hjemkomsten overensstemmende med § 41, dog saaledes at tjeneste som maatte være utført før avreisen tilgoderegnes dem ved fastsættelsen av deres aktive tjenestepligt.

Paa vernepligtige, som forlater landet uten tilladelse, anvendes, naar de vender tilbake, bestemmelserne i §§ 39 og 40.

5te kapitel.

Om utskrivningsdistrikterne.

§ 43. Riket inddeles i utskrivningsdistrikter saaledes, at hver infanteribataljon tildeles et rekruterings- eller utskrivningsdistrikt enten alene eller i forening med en eller flere avdelinger av specialvaabnene eller dele av saadanne.

Kongen kan med Stortingets samtykke bestemme, at infanteriregimentet i denne henseende træder istedenfor infanteribataljonen.

Inden regimenterne kan der av utskrivningsmyndighetene foretages utjevning mellem de enkelte bataljoner.

Foranstaaende bestemmelser skal dog ikke være til hinder for, at efter Kongens bestemmelse mindre avdelinger kan tillægges særskilte utskrivningsdistrikter, eller at flere infanteribataljoner kan rekruteres fra et utskrivningsdistrikt, eller at en infanteribataljon rekruteres fra flere utskrivningsdistrikter.

Ved utskrivningsdistrikternes ordning bør haves for øie, at infanteribataljonernes mandskapsstyrke saavidt mulig blir like stor, samt at ingeniørtroppene, feltartilleriet og kavaleriet fortrinsvis faar mandskaper fra de egne, hvor disse vaaben har sine kvarterer.

Inddelingen kan, naar Kongen finder det nødvendig, forandres.

I krig er det for at sikre enhver avdeling det fornødne mandskap tillatt at ta mandskaper fra et andet distrikt end det, som er henlagt til avdelingen.

§ 44. Flytter en vernepligtig, som endnu ikke er utskrevet, fra et utskrivningsdistrikt til et andet, blir han i almindelighet at overføre til det distrikts utskrivningsliste, hvortil han er flyttet; dog har vernepligtsstyret ret til at bestemme, at han skal utskrives i det distrikt, han tidligere tilhørte. 19 juli. Nr. 2.

6te kapitel.

Om utskrivningsmyndighetene.

§ 45. For behandlingen av alle mandskapers vernepligtsforhold bestaar vernepligtsstyret av amtmanden og krigskommissæren. Til bistand under møterne kan beordres den hjælp, som behøves.

Vernepligtsstyret — eller paa dets vegne krigskommissæren efter nærmere bestemmelser i reglement utfærdiget av Kongen — avgjør overhodet alle vernepligtsspørsmaal, som ikke ifølge særegen forskrift skal indbringes for høiere myndighet, samt fører indseende med de utskrevnes betimelige overflyttelse fra opbud til andet og avskedigelse. Krigskommissæren vaaker derhos over indrulleringen og rulleførselen.

§ 46. Generalkrigskommissæren har overbestyrelsen av, hvad der vedkommer vernepligten og utskrivningen.

§ 47. Finder nogen sine rettigheter med hensyn til vernepligten krænket ved vernepligtsstyrets beslutning eller ved generalkrigskommissærens bestemmelser, kan han underkaste saken avgjørelse av Kongen eller paa-anke beslutningen til Høiesteret, hvor saken er antecipert til foretagelse, saasnart varslet er utløpet, uten hensyn til høiesteretssessionen.

§ 48. Forretningsgangen ved indrullering og utskrivning saavelsom det indbyrdes forhold mellem de derved ansatte embeds-, bestillings- og ombudsmænd ordnes ved reglementer og instrukser, som gives av Kongen.

Til alle slags ruller, lister og attester, som føres eller utstedes i anledning av vernepligt og utskrivning, skal, saavidt det hensigtsmæssig kan ske, blanketter utdeles for statens regning.

7de kapitel.

Om tjenesten.

§ 49. Rekrutøvelserne for de til landvæbningen som stridende utskrevne mandskaper skal gives en varighet av mindst 102 dage ved kavaleriet, mindst 92 dage ved feltartilleriet, mindst 72 dage ved ingeniørvaabenet, mindst 62 dage ved bergartilleriet, mindst 48 dage ved infanteriet, positionsartilleriet og fæstningsartilleriet — marsjdagene ikke iberegnet.

19 juli. Nr. 2.

De hjælpedygtige og øvrige som ikke-stridende utskrevne mandskaper ved landværbningen gives — marsjdagene ikke iberegnet — en rekrutskole av mindst 18 dages varighet i det styrkeforhold, som Kongen med Stortingets samtykke bestemmer.

De i henhold til § 9 uttagne vernepligtige befalingsmænd gjennemgaar instruktionskurser av den varighet, som av Kongen med Stortingets samtykke bestemmes.

Mandskaper, som paa grund av egen forsømmelighet, sygdom eller flere aars fravær mangler fornøden færdighet til tjeneste i sin avdeling under felt, kan efter bestemmelse av generalkrigskommissæren indkaldes til ny rekrutskole i et større eller mindre antal dage.

§ 50. Til andre militære øvelser ved i § 49 nævnte vaaben- og troppearter anvendes mindst 24 dage aarlig ved linjen — marsjdagene ikke iberegnet.

Kongen kan med Stortingets samtykke bestemme, hvorvidt og i hvilken utstrækning mandskapene før og efter utskrivningen skal delta i skyte-øvelser utenfor den tid, da indkaldelse til vaabenøvelser finder sted.

§ 51. I de i § 50 bestemte øvelser for linjen deltar ved infanteriet, kavaleriet, feltartilleriet, bergartilleriet, positionsartilleriet og ingeniørtroppene 1ste, 2den, 3dje og 7de aarsklasse. Ved fæstningsartilleriet deltar 1ste, 2den, 3dje, 4de og 7de aarsklasse.

Hjælpedygtige og andre mandskaper, utskrevet som ikke-stridende, indkaldes til de i denne paragraf omhandlede øvelser i saa stort antal og i saa mange dage, som Kongen med Stortingets samtykke bestemmer.

§ 52. Bestemmelserne i §§ 49—51 skal ikke være til hinder for, at til landværbningen utskrevne mandskaper i den utstrækning, Kongen med Stortingets samtykke anordner, kan indkaldes til gjennemgaaelse av det lovmæssige antal øvelsesdage i andre vernepligtsaar inden opbudet og med et andet antal dage i det enkelte aar end ordinært.

Dog bør den halve fredstjeneste senest være avtjent ved utgangen av 3dje tjenesteaar, medmindre den vernepligtige selv har foranlediget utsættelse.

Kongen kan med Stortingets samtykke bestemme, hvorledes der skal forholdes med hensyn til øvelser og indkaldelser under overgangen til en lavere utskrivningsalder.

§ 53. De til sjøværbningen utskrevne vernepligtige indkaldes i det antal, som flaatens bemanding for krig kræver, til tjenstgjøring i et sammenhængende tidsrum av mindst 6 maaneder.

De øvrige utskrevne sjøvernepligtige indkaldes til tjeneste ved sjøvæbningen i mindst 3 maaneder. 19 juli. Nr. 2.

Kongen kan med Stortingets samtykke bestemme, hvorvidt og i hvilken utstrækning de til sjøvæbningen utskrevne militære arbeidere skal indkaldes til tjeneste.

Hvis den sjøvernepligtige ikke selv har søkt utsættelse eller gjennem fravær opnaadd saadan, bør fredstjenesten være optjent inden utgangen av det 3dje vernepligtsaar. For sjøvernepligtige, hvis utdannelse ikke er avsluttet inden dette tidspunkt, kan dog Kongen bestemme længere utsættelse med fredstjenesten.

§ 54. Alle utskrevne mandskaper, som ikke efter foranstaaende paragraffer indkaldes til øvelse, er i fred fri for tjeneste, medmindre:

a. Stortinget har bevilget de dertil fornødne midler, eller krig er at befrygte,
b. det paakræves til opretholdelse av retsordenen.

§ 55. Inden hvert opbud indkaldes de yngre aarsklasser foran de ældre; 1ste aarsklasse i landvæbningens linje dog herfra undtat.

Ældre aarsklasser kan uanset foranstaaende anvendes foran yngre, forsaavidt det vilde forvolde betænkelig forsinkelse av krigsopsætningen at vente paa de yngre aarsklasser fra fjernere distrikter. Under samme forutsætning kan ogsaa landvæbningens 1ste aarsklasse anvendes tidligere end i 1ste led bestemt.

Naar kun en del av en aarsklasse tiltrænges indkaldt, skal indkaldelsen foregaa efter den orden, som bestemmes ved lodtrækning.

§ 56. I tilfælde av, at hæren eller flaaten eller nogen del derav skal sættes paa krigsfot, kan vernepligtige med den begrænsning, grundlovens § 25 bestemmer, kaldes til tjeneste ogsaa i tidligere opbud end det, de tilhører, og uanset om den aarsklasse, hvortil de hører, ikke forøvrig samtidig indkaldes. Det samme gjælder om forhenværende vernepligtige befalingsmænd, som er opbudspligtige efter § 5.

Lignende indkaldelse kan ogsaa finde sted i fredstid, naar det gjælder befalsøvelser, særegne instruktionskurser eller ekstraordinære øvelser av feltmæssig art.

§ 57. Naar det av mangel paa frivillige findes nødvendig til de stadig tjenstgjørende avdelinger at indkommandere utskrevne mandskaper av linjen (sjøvæbningen), maa denne tjeneste for de saaledes indkommanderte ikke i fredstid vare længer end 6 maaneder.

Den saaledes utførte tjeneste bør saavidt mulig tilgoderegnes dem som utført fredsøvelse.

19 juli. Nr. 2.

§ 58. De i dette kapitel omhandlede øvelser kan av Kongen med Stortingets samtykke indskrænkes eller indstilles, naar dyrtid, farsot eller andre usedvanlige omstændigheter gjør det nødvendig.

8de kapitel.

Særegne bestemmelser for Tromsø stift.

§ 59. Landvæbningen i Finmarkens amt organiseres som ett opbud. For tjeneste i opbudet kan Kongen frita beboere, for hvem fremmøtet til øvelsespladsen maatte falde uforholdsmæssig besværlig.

§ 60. Indtil Kongen anderledes bestemmer, er i Finmarkens amt lensmanden — i byene en tjenestemand ved politiet — indrulleringskommissionens formand og tillægges derfor betaling av statskassen. De valgte kredsforstanderes antal skal, saalænge dette forhold varer, være mindst to for hver kreds.

§ 61. Hvorledes der i Finmarkens amt skal forholdes med hensyn til bestyrelsen av utskrivningsmøterne samt med hensyn til undersøkelsen og bedømmelsen av de vernepligtiges tjenestdygtighet, bestemmes av Kongen.

§ 62. Utskrivning til sjøvæbningen foregaar i Tromsø stift kun, forsaavidt det av Kongen bestemmes.

Naar saadan utskrivning ikke foregaar, er de i stiftet hjemmehørende sjøfarende (§ 33) utskrivningspligtige til landvæbningen eller kystforsvaret (§ 63), om saadant maatte bli opsat.

§ 63. Dersom et kystforsvar bestemmes opsat i Tromsø stift, uttages hertil i fornøden utstrækning saadanne vernepligtige, som er vant til at færdes paa sjøen, og fortrinsvis de, som ernærer sig ved kystfart.

Vernepligtstiden ved kystforsvaret er den samme som ved landvæbningen.

§ 64. Indtil anderledes maatte bli bestemt av Kongen med Stortingets samtykke, skal de i Tromsø stift til infanteriet utskrevne mandskaper gives rekrutøvelser av mindst 48 dages varighet og umiddelbart derefter mindst 24 dages fortsatte militære øvelser.

De til kystforsvaret utskrevne mandskaper gives øvelse paa saadan maate og i den utstrækning, som Kongen med Stortingets samtykke til enhver tid bestemmer.

9de kapitel.

Forskjellige bestemmelser.

§ 65. For lokale til avholdelse av vernepligtsmøter betales godtgjørelse som i § 158 2det led i lov av 6 august 1897 om betaling for offentlige forretninger bestemt.

Utgiftene utredes av statskassen.

§ 66. Paa ethvert norsk fartøi samt paa ethvert mønst- 19 juli.
ringskontor og forhyringskontor kan uten vederlag forlanges Nr. 2.
opslaat de bekjendtgjørelser og meddelelser m. v. angaaende vernepligten, som i saadant øiemed tilstilles fartøisføreren eller kontoret fra vernepligtsmyndighetene.

§ 67. Den, som retsstridig

undlater at gi nogen anmeldelse, som paahviler ham i henhold til vernepligtslovens § 15 eller dens § 24,

undlater før reise eller flytning at indhente nogen i lovens § 15 omhandlet reise- eller flytningstilladelse,

lar sig paamønstre for reiser, som det efter vernepligtslovens § 16, jfr. § 40 er ham forbudt at la sig paamønstre for,

uteblir fra noget av de i vernepligtsloven omhandlede møter,

undlater at medbringe sin vernepligtsseddel og, forsaavidt han er sjøfarende, sin sjøfartsbok eller andet sjøfartsdokument til utskrivningsmøtet, eller som ikke paa opfordring av utskrivningsmyndighetene fremskaffer disse dokumenter,

paa henvendelse undlater at gi de i vernepligtslovens § 30 omhandlede oplysninger,

som fartøisfører, reder eller hyre-agent til et fartøis bemanding forhyrer nogen norsk undersaat, hvis sjøfartsdokument viser, at han ikke maa la sig forhyre til reisen,

som fartøisfører eller hyre-agent ikke paa behørig maate efterkommer anmodning om opslag paa sit skib eller kontor av bekjendtgjørelser og meddelelser angaaende vernepligten,

som skibsfører ikke overensstemmende med vernepligtslovens § 40 paa vedkommende vernepligtiges forlangende sørger for hans avmønstring i betimelig tid,

som rodeforstander eller kredsforstander utviser skjødesløshet eller forsømmelse i sit ombud,

straffes med bøter.

§ 68. Den, som forgaar sig paa nogen maate, som i § 67 omhandlet, i hensigt aldeles at unddra sig for utskrivning eller fra ansættelse ved den væbnede magt, straffes med fængsel fra 3 maaneder indtil 2 aar. For straf fritages han ikke, om han end findes udygtig til militærtjenesten.

Paa samme maate straffes den, som retsstridig bevirker eller medvirker til forgaaelser, der omhandles i nærværende paragraf.

10de kapitel.

Lovens ikrafttræden og ophævede ældre love.

§ 69. De nærmere forskrifter, som er nødvendige til denne lovs gjennemførelse, gives av Kongen. Forsaavidt angaar

19 juli. Nr. 2. nedsættelse av vernepligtsalderen, træder denne lov i kraft efter bestemmelse av Kongen med Stortingets samtykke, forøvrig efter Kongens nærmere bestemmelse. Fra samme tid ophæves:

Lov om vernepligt og utskrivning av 12 mai 1866, lov om rikets inddeling i distrikter for utskrivning til landvæbningen av 26 mai 1866, lov av 3 juni 1876 indeholdende forandring i og tillæg til de om vernepligt og utskrivning gjældende love, lov av 16 juni 1885 indeholdende forandring i og tillæg til de om vernepligt og utskrivning gjældende love, lov av 6 juli 1892 om utskrivning til sjøvæbningen, lov av 28 juni 1897 angaaende vernepligtens utvidelse til rikets nordlige landsdele, lov av 3 august 1897 indeholdende forandringer i lov om vernepligt og utskrivning av 12 mai 1866, lov av 24 april 1899 indeholdende forandringer i vernepligtsloven av 16 juni 1885, lov av 11 april 1900 indeholdende forandringer i lov av 12 mai 1866 om vernepligt og utskrivning og i lov av 6 juli 1892 om utskrivning til sjøvæbningen, lov av 24 mars 1903 om forandringer i love om vernepligt og utskrivning av 16 juni 1885, 24 april 1899 samt lov av 18 september 1909.

19 juli. **Plakat***) om forbud mot transport av stikkelsbærplanter fra ethvert sted inden Lister og Mandals amt.

1. Foruten fra ethvert sted inden den del av landet, der bestaar av de i plakater av 25 april og 31 august 1907 samt 10 september 1909 nævnte amter, skal endvidere transport av stikkelsbærplanter eller dele derav, stikkelsbær dog ikke indbefattet, være forbudt fra ethvert sted inden Lister og Mandals amt, saafremt speciel tilladelse til saadan transport ikke er meddelt av Landbruksdepartementet i henhold til nævnte lovs § 2.
2. Overtrædelse av dette forbud medfører strafansvar.

19 juli. **Kongelig resolution***), hvorved Justis- og Politidepartementet bemyndiges til at utfærdige paabud om:

1. at personer, som landværts eller sjøværts ankommer til Norge fra landomraade, som ifølge kundgjørelse er smittet av kolera, skal melde sin ankomst til helseraadets ordfører eller tilsynsmand og underkastes eftersyn i 5 dage, regnet fra den dag, de forlot det smittede landomraade;
2. at enhver, som mottar reisende i losji, skal gjøre anmeldelse til helseraadets ordfører eller tilsynsmand om reisende, som kommer fra landomraade, som ifølge kundgjørelse er smittet av kolera.

---

*) Bekjendtgj. 21 juli i Lovtid 1ste avd. nr. 29.

Kongelig resolution*), hvorved i medhold av lov om laks- og sjøørretfiskerierne m. v. av 8 april 1905 § 29 bestemmes, at det inden den strækning ved utløpet av Aarøelven i Sogndals herred, Nordre Bergenhus amt, hvor det ved kongelige resolutioner av 17 mars 1866, 14 mai 1886 og 30 juli 1902 samt høieste resolution av 15 juli 1904 er forbudt at bruke not med mindre masker end $2^1/_4$ tomme mellem knuterne, at utstille sættegarn og lignende redskaper og at bruke kilenot, lakseværp og lignende indretning samt drivgarn, tillike skal, forsaavidt angaar den del av denne strækning, som ligger utenfor (østenfor) en linje, trukket fra spidsen av Rundøren til et punkt i Lindviken, der ligger 20 meter øst for et malet hvitt blik i et svaberg, være forbudt at bruke stormaskede kastenøter. 19 juli.

Overtrædelse av denne bestemmelse er belagt med straf.

Kongelig resolution*), hvorved i medhold av lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899, § 44, bestemmes, at i Akershus amt røi, aarhøne og jerpe skal være fredet fra og med 1 januar til og med 24 august, samt at tiur og aarhane skal være fredet fra og med 1 januar til og med 4 mai samt fra og med 22 mai til og med 24 august. 19 juli.

Denne bestemmelse træder i kraft 1 januar 1911 og gjælder indtil videre, dog ikke længer end til utgangen av aaret 1915.

Kongelig resolution*), hvorved i medhold av lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 44 bestemmes, at det for et tidsrum av 5 aar, regnet fra 1 januar 1911, inden Akershus amt skal være forbudt at utsætte, opstille eller bruke snarer, faldstokker eller andre fangstindretninger til fangst av tiur, røi, aarfugl, jerpe, rype, ærfugl samt hare. 19 juli.

Kongelig resolution, hvorved Stortingets beslutning[1]) av 6 juli 1910 angaaende bevilgning til det høiere skolevæsen for budgetterminen 1 juli 1910—30 juni 1911 befales tat tilfølge. 19 juli.

---

*) Bekjendtgj. 21 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 29.

[1]) Se St. prp. nr. 1. hovedpost V, indtægtsbudget kap. 2, utgiftsbudget kap. 4. samt dok. nr. 42. Indst. S. XI. St.tid. side 2422—2433.

Der bevilgedes bl. a. gager og alderstillæg for endel overlærere og adjunkter.

19 juli. **Kongelig resolution,** hvorved Stortingets beslutning[1]) av 7 juli 1910 angaaende bevilgning til den Tekniske Høiskole i Trondhjem for budgetterminen 1 juli 1910—30 juni 1911 befales tat tilfølge.

19 juli. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes:

1. I henhold til lov om kirker og kirkegaarder av 3 august 1897 § 23 meddeles — paa forskjellige betingelser — tilladelse til, at der til bruk for befolkningen i den sydlige del av Bramnes sogn av Finnaas prestegjeld i Bergens stift opføres et kapel paa en dertil utset tomt av gaarden Løkling efter en fremlagt plan.

   Derhos bemyndiges Bergens stiftsdirektion til at samtykke i mindre ændringer i planen, om saadanne under arbeidets gang maatte vise sig ønskelige eller nødvendige.
2. Til kapellet, som blir at benævne Løklings kapel, henlægges 8 gudstjenester aarlig, der blir at ta av de sognekirken tilliggende og at avholde til saadan tid, som Bergens biskop nærmere bestemmer.

19 juli. **Kongelig resolution,** hvorved der bl. a. — under nærmere betingelser — tillates oprettet et apotek ved Skarnes jernbanestation i Søndre Odalens herred i Hedemarkens amt med ret og pligt for den vordende apoteker til at oprette et filialapotek ved Aarnes jernbanestation i Nes herred i Akershus amt.

19 juli. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes:

1. Der oprettes et midlertidig politifuldmægtigembede ved Nordre Jarlsbergs politimesterembede, med gage at regne fra 1 oktober 1910, stor kr. 2200,00, hvorav statskassen utreder kr. 1600,00 og Holmestrands kommunekasse kr. 600,00, hvortil kommer to tillæg av statskassen paa kr. 200,00 efter 3 og 6 aars tjeneste, og med saadan kontorholdsgodtgjørelse av statskassen, som senere maatte bli bestemt.
2. Indehaveren av det foran omhandlede politifuldmægtigembede efter nedlæggelsen av Holmestrands byfogedembede, vil ha indtil videre at utføre forretningene som politimester og som magistrat og raadstuskriver i Holmestrand, — av raadstuskriverforretningene dog undtat brandtakst- og skattetakstforretningene samt brandkontingentens beregning.
3. — — — — 4. — — —

[1]) Se St. prp. nr. 1, hovedpost V, kap. 11, tit. 1—39, og tit. 41, hovedpost VII, kap. 8, tit. 3. St. prp. nr. 77. Indst. S. XXXI med tillæg. St.tid. side 2437—2442.

Der bevilgedes gager til 11 professorer samt endel assistenter og andre funktionærer.

Kongelig resolution, hvorved den av Stortinget under 30 juni, 1 og 6 juli fattede beslutning[1]) om bevilgning til foranstaltninger til saltvandsfiskeriernes fremme for budgetterminen 1 juli 1910—30 juni 1911 m. v. befales tat tilfølge. 19 juli.

Kongelig resolution, hvorved det i henhold til lov om havne og ringevæsenet m. v. av 10 juli 1894 § 55 bestemmes, at de ved kongelig resolution av 3 juni 1879 stadfæstede takster for benyttelsen av Fredriksstad bys brygger indtil videre gjøres gjældende for toldvæsenets brygge sammesteds, forsaavidt denne tillates benyttet av fartøier, der ifølge toldloven ikke er forpligtet til at henlægge ved samme, dog saaledes, at militære hospitalsfartøier i krigstid fritages for avgift. 19 juli.

Kongelig resolution, hvorved de av Stortinget den 28 juni d. a. fattede beslutninger[2]) angaaende indtægter og utgifter under statsbudgettets hovedpost II, Stortinget og Statsrevisionen, for terminen 1 juli 1910—30 juni 1911 og angaaende fastsættelse av et nyt lønsregulativ for Stortingets bestillingsmænd tages tilfølge. 19 juli.

Kongelig resolution, hvorved det i medhold av § 1, sidste passus, i lov om delvis omordning av det civile embedsverk av 21 juli 1894 bestemmes, at de i lov om den Almindelige Brandforsikrings-indretning av 19 august 1845 og lov av s. d. angaaende skattetakster paa bygninger, som ikke forsikres i den Almindelige Brandforsikrings-indretning, omhandlede raadstuskriverforretninger i Horten, Holmestrand, Levanger, og Narvik, nemlig bestyrelsen av brandtakster og de i sidste lov omhandlede skattetakster, samt beregning av brandkontingenten, ved omordningens gjennemførelse 19 juli.

---

[1]) Se St. prp. nr. 1, hovedpost VII, utgiftsbudget kap. 4, indtægtsbudget kap. 1, tit 3, dok. nr. 44. Indst. S. XVII. St.tid. side 2353—2422.

Der bevilgedes bl. a. gage til en ny fiskeri-inspektør med kr. 3000,00.

[2]) St. prp. nr. 1, hovedpost II, kap. 1, tit 2, indst. S. nr. 172. St.tid. side 2192—2205.

Lønsregulativet for Stortingets bestillingsmænd er saalydende:

1. Kontorchefen	kr. 5400,00
2. 1ste sekretær	- 4000,00
3. 2den sekretær kr. 2400,00 med 3 alderstillæg à kr. 300,00 efter 3, 6 og 9 aar	- 3300,00
4. 2 assistenter à kr. 1800,00 med 3 alderstillæg à kr. 200,00 efter 3, 6 og 9 aar	- 2400,00
5. 1 bibliotekar kr. 3500,00 med 2 alderstillæg à kr. 250,00 efter 3 og 6 aar	- 4000,00
6. 1 regnskapsfører indtil videre indtil	- 1000,00

19 juli. i Jarlsberg og Larviks, Nordre Trondhjems og Nordlands amter fra 20 oktober 1910 indtil videre henlægges til de i nævnte byer ansættendes skatte-opkrævere, i Levanger by lensmanden sammesteds.

19 juli. **Kongelig resolution,** hvorved de av Stortinget under 28 juni 1910 fattede beslutninger[1]) angaaende lønsforbedring for marinens minehaandverkere og magasinbetjenter samt om lønsregulativ for lærerpersonalet ved Karljohansverns Verfts folkeskole befales tat tilfølge.

19 juli. **Meddelelse** fra Forsvarsdepartementet til generalkrigskommissæren og chefen for Armeens Sanitet.

Overensstemmende med et av chefen for Armeens Sanitet fremsat forslag, som er tiltraadt av generalkrigskommissæren, bestemmer departementet, at samtlige farmaceuter fremtidig skal utskrives til Sanitetet, de linjedygtige farmaceuter som ikke-stridende sykebærere og de trændygtige farmaceuter som sykevogtere.

Endvidere bestemmes, at alle diakoner uanset tjenestedygtighet fremtidig skal utskrives til sykevogtere.

20 juli. **Foranstaltninger i anledning av kolera***), utfærdiget av Justisdepartementet i henhold til den ved kongelig resolution av 19 juli 1910 givne bemyndigelse, ifr. lov om foran-

---

*) Bekjendtgj. 26 juli i Lovtid. 1ste avdeling no. 30.
Jfr. rundskr. fra medicinaldirektøren av 28 d. m., indtat side 381. i nærværende hefte.

[1]) Se Indst. S. nr. 173. St.tid. side 2206.
Beslutningene er saalydende:

A.

Fra 1 juli 1910 fastsættes lønnen for marinens minehaandverkere til kr. 870,00 aarlig med 3 alderstillæg à kr. 120,00 aarlig efter 4, 8 og 12 aars tjeneste. Gifte minehaandverkere tilstaaes derhos husleiebidrag med kr. 60,00 aarlig.

B.

Fra 1 juli 1910 fastsættes lønnen for marinens magasinbetjenter til kr. 1200,00 aarlig med 2 alderstillæg à kr. 120,00 aarlig efter 5 og 10 aars tjeneste.

C.

Fra 1 januar 1910 og indtil videre gjælder følgende lønsregulativ for lærerpersonalet ved Karljohansverns Verfts folkeskole:

1. Bestyreren kr. 2500,00 aarlig med alderstillæg à kr. 200,00 aarlig efter 3, 6, 9 og 12 aars tjeneste.
2. Lærere kr. 1400,00 aarlig med alderstillæg à kr. 200,00, kr. 200,00, kr. 200,00 kr. 200,00 og kr. 300,00 aarlig efter 3, 6, 9, 12 og 15 aars tjeneste.
3. Lærerinder kr. 1000,00 med alderstillæg à kr. 125,00 aarlig efter 3, 6, 9 og 12 aars tjeneste.

staltninger mot indførsel av smitsomme sygdomme av 17 juni 1909 § 21 og reglement av 17 november 1909 §§ 75—82. 20 juli.

1. Personer, som ankommer til Norge fra landomraade, som ifølge kundgjørelse er smittet av asiatisk kolera, skal, forsaavidt de ikke forlot det smittede landomraade mindst 5 dage før epidemiens utbrud, efter ankomsten til sit første bestemmelsessted her i landet anmelde sig skriftlig eller mundtlig til helseraadets ordfører eller tilsynsmand og opgi navn, stilling, hjemsted, bestemmelsessted, adresse og reiseplan samt datum for avreise fra nævnte landomraade.

De er forpligtet til daglig at fremstille sig til eftersyn i 5 dage, regnet fra den dag, de forlot det smittede landomraade. Den helseraads-ordfører eller tilsynsmand, hos hvem de først fremstiller sig til eftersyn har 1) at forelægge enhver av dem til underskrift en forpligtelse til at fremstille sig til eftersyn, 2) at utfærdige for og overlevere enhver av dem et legitimationskort, 3) at underrette helseraadets ordfører paa det eller de steder, vedkommende person har opgit som opholds- eller bestemmelsessted.

2. Har nogen, som er forpligtet til at fremstille sig til eftersyn, ikke ved ankomsten kunnet opgi sin adresse, eller ændrer han adresse eller reiseplan, skal han uopholdelig gi underretning derom til helseraadets ordfører eller tilsynsmand paa det sted, han opholder sig, hvorefter der i tilfælde straks sendes underretning til helseraadets ordfører paa det eller de steder, vedkommende person har opgit som opholds- eller bestemmelsessted.

3. Personer, som er underkastet eftersyn, har at fremstille sig til tid og sted, som av helseraadets ordfører eller tilsynsmand bestemmes. Fremstiller vedkommende sig ikke til undersøkelse, har ordføreren eller tilsynsmanden at la ham opsøke, i fornødent fald ved politiets hjælp.

Helseraadets ordfører eller tilsynsmand kan frita for den ovenomhandlede fremstilling til eftersyn, naar han paa anden maate kan forvisse sig om, at der ikke foreligger grund til mistanke om, at vedkommende viser tegn til sygdom.

Om enhver undersøkelse gjøres der paategning paa vedkommendes legitimationskort, som ved eftersynstidens utløp indsendes til medicinaldirektøren. Den av vedkommende underskrevne forpligtelse til at fremstille sig til eftersyn opbevares av helseraadets ordfører eller tilsynsmand indtil 3 maaneder fra den dag, det blev underskrevet.

4. Enhver, som mottar reisende i losji, skal være forpligtet til umiddelbart efter ankomst av reisende fra utenriksk smittet omraade derom at indgi anmeldelse til helseraadets ordfører eller tilsynsmand. Anmeldelsen skal være datert og skal

20 juli. indeholde oplysning om de reisendes stilling eller beskjæftigelse, hjemsted, ophold paa smittet sted (med angivelse av baade stedet og tiden for sidste ophold paa saadant sted), ankomstdagen og avreisedagen samt næste bestemmelsessted.

Disse forskrifter træder straks i kraft.

Overtrædelse av de ovenanførte forskrifter blir, forsaavidt ikke strengere straf for tilfældet kommer til anvendelse, at straffe efter almindelig borgerlig straffelov § 357 med bøter eller fængsel indtil 3 maaneder.

22 juli. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Kristiansand, hvori departementet paa forespørsel fra et byskolestyre bl. a. om der er adgang til at anvende 2 timer om uken til undervisning i engelsk for 6te og 7de klasse, naar den ukentlige undervisningstid for disse klasser er besluttet forøket til 30 timer, uttaler, at det er enig med skoledirektøren i, at kommunestyret under de givne forhold maa kunne bestemme, at 2 ukentlige timer anvendes til undervisning i engelsk for 6te og 7de klasse, naar blot denne undervisning ordnes som frivillig undervisning efter byskolelovens § 8.

Hvad angaar spørsmaalet, om det er lovlig i reglene for en oprettendes vikarkasse at opta en bestemmelse om, at et eventuelt overskud i vikarkassen av bystyret kan disponeres til fordel for fratraadte lærere eller lærerinder eller disses trængende efterlatte, antar departementet, at der ikke er adgang til at opta en saadan bestemmelse i reglene for vikarkassen.

22 juli. **Rundskrivelse** fra Justisdepartementet til samtlige amtmænd:

I henhold til kongelig resolution av 20 december 1905 har departementet idag utfærdiget følgende forskrifter om anbringelse av tiltalte personer i kuranstalt for alkoholister efter straffelovens § 39:

§ 1. Naar retten finder, at en ikke-sindssyk tiltalt, som enten frifindes eller i henhold til straffelovens §§ 45 eller 56 idømmes nedsat straf, er farlig for retssikkerheten paa grund av utilregnelighet eller formindsket tilregnelighet, vil der være adgang til at anbringe ham i kuranstalt for alkoholister.

§ 2. Det paaligger politiet at iverksætte rettens beslutning eller, dersom denne gir adgang til valg mellem flere av de i straffelovens § 39 nævnte alternativer, at fatte bestemmelse om, hvorvidt adgangen til anbringelse i kuranstalt for alkoholister skal benyttes.

§ 3. Før anbringelsen iverksættes, har politiet ved henvendelse til kuranstaltens bestyrelse at bringe paa det rene, hvorvidt vedkommende efter de foreliggende oplysninger kan

ansees egnet til at indlægges i kuranstalten og vil kunne mot- 22 juli.
tages der. Ved saadan henvendelse blir retsaktene at medsende.

§ 4. Anbringelse kan kun finde sted i anstalt, som er godkjendt av departementet.

Godkjendelse i henhold hertil er for tiden alene meddelt Ørje kuranstalt for alkoholister. Denne anstalt er nu aapnet for drift i kaserne-anlægget ved de nedlagte befæstninger ved Ørje i Smaalenenes amt. Anstalten staar under et styre bestaaende av Lægeforeningens Alkoholkomité samt av repræsentanter for de større avholdsselskaper og det Lutherske Indremissionsselskap. Den daglige drift forestaaes av en i anstalten boende læge. I anstalten, som kun mottar mandlige syke, er plads for 30—35 patienter, og betalingen utgjør for tiden kr. 1,50 pr. dag.

Ved kongelig resolution av 2 juli sidstleden er Ørje kuranstalt godkjendt til at motta mandlige patienter i henhold til § 30 i lov om umyndiggjørelse av 28 november 1898 og § 21, første punktum, i lov om løsgjængeri, betleri og drukkenskap av 31 mai 1900.

Til veiledning for vedkommende skal departementet bemerke, at i kuranstalten vil alene kunne indlægges patienter, som gir i ethvert fald noget haab om helbredelse eller væsentlig bedring, men derimot ikke vaneforbrydere eller professionelle løsgjængere og heller ikke personer, som er moralsk svaksindet, arbeidssky eller sløve.

Lov*)[1]) om forandringer i lov om høiere almen- 25 juli.
skoler av 27 juli 1896. Nr. 1.

I.

Efternævnte paragraffer i lov om høiere almenskoler av 27 juli 1896 skal herefter lyde saaledes:

§ 6. I gymnasiet skal der undervises i følgende fag:

Religion, norsk, tysk, engelsk, fransk, historie, geografi, naturvidenskap, matematik, legemsøvelser og sang; desuten for reallinjens vedkommende i tegning.

Med overstyrets samtykke skal der ogsaa være adgang til at opta haandgjerning i fagkredsen.

Sang kan under særegne omstændigheter midlertidig utgaa av fagkredsen.

For det i § 3 nævnte praktiske kursus blir undervisningsplan at utfærdige særskilt for hvert sted.

§ 9. Som maal for undervisningen i de forskjellige fag i gymnasiet fastsættes:

*) Bekjendtgj. 26 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 30.

[1]) Se Ot. prp. nr. 12. Indst. O. II med tillæg; dok. nr. 33 med tillæg. Se St.tid. forh. i Ot. side 398—469, 704, i Lt. 136—144.

25 juli. Nr. 1.

1. I religion: Religionsundervisningens øiemed er at føre elevene ind i en dypere erkjendelse av kristendommen og derunder at inderliggjøre og styrke deres religiøse og sedelige liv. Dette øiemed søkes naadd ved bibellæsning, gjennemgaaelse av hovedavsnit av kirkehistorien og av hovedpunkter i den kristelige tros- og sedelære.
2. I norsk: At elevene har gjennemgaat og kan forklare et utvalg av den paa oldnorsk, landsmaalet og det almindelige bokmaal skrevne literatur, i forbindelse hermed har erhvervet kjendskap til vort sprogs historiske utvikling og kjender literaturens historie i dens hovedtræk samt paa en med hensyn til indhold og form tilfredsstillende maate skriftlig kan behandle opgaver passende for deres alder og utvikling. Paa den sproglig-historiske linje skal være gjennemgaat et mindst dobbelt saa stort utvalg av den oldnorske literatur som reallinjens.

   Ved artium gives to skriftlige opgaver. Disse kan besvares saavel paa landsmaal som paa almindelig bokmaal. De eksaminander, som besvarer begge opgaver i samme sprogform, skal underkaste sig en tillægsprøve bestaaende i en let stil av fortællende eller skildrende indhold i den anden sprogform. Ved de fem første eksamener efter denne ordning kan overstyret tillate en skriftlig gjengivelse av et oplæst stykke anvendt som tillægsprøve.
3. I tysk: At de har gjennemgaat og kan oversætte og forklare et mindre utvalg av den tyske literatur, kan oplæse og oversætte forhen ulæste prosastykker og har øvelse i mundtlig paa tysk at gjengi indholdet av et oplæst stykke av det gjennemgaaede utvalg og besvare dertil knyttede spørsmaal samt i at bruke sproget skriftlig.
4. I engelsk: At de har gjennemgaat og kan forklare et utvalg av den engelske literatur (for den sproglig-historiske linje et større utvalg end for reallinjen), kan oplæse og oversætte forhen ulæste prosastykker, har øvelse i mundtlig paa engelsk at gjengi indholdet av et oplæst stykke av det gjennemgaaede utvalg og besvare dertil knyttede spørsmaal samt har nogen øvelse i at bruke sproget skriftlig.
5. I fransk: At de har gjennemgaat og kan forklare et utvalg av den franske literatur (for den sproglig-historiske linje et større utvalg end for reallinjen) samt kan oplæse og oversætte forhen ulæste lette prosastykker.
6. I historie: Fyldigere kjendskap til de mere fremtrædende partier av oldtidens, fædrelandets, Frankrikes, Tysklands og Englands historie, utførligst for tiden fra den franske revolution. Norges og de vigtigste andre lands samfunds-

ordning. For den sproglig-historiske linje kræves desuten et mere indgaaende kjendskap til kulturhistorien i det sidste aarhundrede. 25 juli. Nr. 1.

7. I geografi: Kjendskap til Norges naturforhold og dets næringsveier. For reallinjen derhos kjendskap til det væsentligste av den matematiske geografi.
8. I naturkundskap: Kjendskap til de vigtigste kemiske love, til dyrs og planters utvikling og liv samt til grundtrækkene av menneskets fysiologi og sundhetslære. For reallinjen desuten nærmere kjendskap til fysikken.
9. I matematik: De i middelskolen ikke behandlede dele av den elementære aritmetik og algebra samt av geometrien. Noget kjendskap til trigonometriske grundbegreper. Øvelse i konstruktion og beregning. For reallinjen desuten: Et mer indgaaende kjendskap til trigonometrien. Elementerne av stereometrien. Analytisk geometri i den utstrækning, hvori den naturlig kan behandles uten kjendskap til høiere matematik. Noget kjendskap til den hele funktions egenskaper. Adgang til at ombytte dele av reallinjens særskilte pensum med noget kjendskap til infinitesimalregningens grundbegreper og anvendelse.
10. I tegning: For reallinjen øvelse i projektionstegning (elementerne av den deskriptive geometri).
11. I legemsøvelser: Som i middelskolen.
12. I sang: Likesaa.

§ 25. Den daglige undervisningstid skal i regelen fordeles paa seks undervisningstimer, hver paa 45 minutter. Av undervisningstimerne kan hver uke seks, i regelen én hver dag, anvendes til legemsøvelser, haandgjerning eller sang. Mellem undervisningstimerne skal gives fritid. Efter forslag av skoleraadet fastsættes de nærmere bestemmelser om den daglige skoletid av forstanderskapet med overstyrets godkjendelse.

§ 26. Skolens ferier skal tilsammen utgjøre 12 à 13 uker foruten 6 dage, som hvert aar samlet eller enkeltvis skal anvendes til eksersis og idræt efter nærmere bestemmelse av Kongen eller den, han dertil bemyndiger. Efter forslag av skoleraadet fordeles den til ferier bestemte tid efter forstanderskapets nærmere bestemmelse, dog skal sommerferien ikke utgjøre mindre end 6 uker og rektor ha adgang til at anvende indtil 10 dage i løpet av skoleaaret til enkelte fridage.

§ 71. For de fuldstændige lærerposter fastsætter kommunestyret lønningsvilkaarene i henhold til de av overstyret med Stortingets bifald opstillede regler.

Lærere, hvis løn ikke er lavere end de ved offentlige skoler ansatte overlæreres og adjunkters begyndelsesløn, benævnes paa samme maate som disse. Likesaa benævnes bestyrerne

25 juli. Nr. 1.

rektorer, hvis deres løn ikke er ringere end begyndelseslønnen for rektorer ved offentlige skoler. Tjenesteaar som adjunkt, overlærer eller rektor regnes like, hvad enten de er tilbragt ved offentlige skoler eller ved kommunale, hvis lærere beskikkes av overstyret.

Adjunkter, overlærere og rektorer ved kommunale skoler ansættes fast, adjunkter dog, hvis ikke andet begjæres av forstanderskapet (skolestyret), først efter 2 aars konstitution; disse skolers lærere er undergit de samme forpligtelser, som omhandles i nærværende lovs § 33 tredje og fjerde passus for de ved den offentlige høiere almenskole fast utnævnte læreres vedkommende. Paa begjæring av forstanderskapet (skolestyret) kan de kommunale skolers lærere avskediges av overstyret, naar de viser utilbørlig forhold i tjeneste eller liv eller forøvrig er uskikket til at røgte sin gjerning forsvarlig. Begjæring om en lærers avsked er kun gyldig, hvis mindst to tredjedele av forstanderskapets (skolestyrets) medlemmer er enig om at fremsætte den. De øvrige lærere ansættes paa opsigelse.

II.

De nye bestemmelser i § 9 træder i kraft ved undervisningen i 1ste gymnasieklasse i skoleaaret 1911—1912 og anvendes første gang ved artium i 1914.

Forandringene i §§ 25 og 71 træder i kraft straks, dog saaledes, at bestemmelsen om lærernes forpligtelse til at fratræde ved en bestemt aldersgrænse blir at sætte i kraft ved senere særskilt resolution. Forandringen i § 26 træder i kraft fra skoleaaret 1911—1912.

25 juli. Nr. 2.

Lov*)[1]) om lægers og dyrlægers levering av lægemidler m. v.

§ 1. Læge kan mot betaling levere lægemidler og andre ting, som brukes i sykepleien, naar hans kontor eller bolig ligger saa til, at det for patienten vilde ta for lang tid eller bli for kostbart at hente dem fra nærmeste apotek.

Levering maa i almindelighet bare ske til bruk for personer, som lægen har under behandling.

§ 2. Læge, som vil levere lægemidler m. v., skal snarest mulig sende meddelelse om dette gjennem embedslægen og amtmanden til det departement, hvorunder medicinalvæsenet hører. Hvis lægen flytter til et andet sted, skal han sende ny meddelelse.

---

*) Bekjendtgj. 26 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 30.

[1]) Se Ot. prp. nr. 30. Indst. O. nr. 77. St.tid. forh. i Ot. side 475—507, 707, i Lt. 144—159.

Spørsmaal, om betingelserne efter § 1 er tilstede, avgjøres av departementet. 25 juli. Nr. 2.

Læge, som efter foranstaaende ikke har adgang til at levere lægemidler, kan av departementet faa tilladelse til det i særlige tilfælde, saasom paa lange reiser og ved faste fremmøter i et landdistrikt.

§ 3. For de leverte lægemidler maa der ikke regnes høiere pris end medicinaltakstens. Kongen kan dog for bestemte lægemidler fastsætte et tillæg til medicinaltakstens priser av indtil 25 pct. Kongen bestemmer den godtgjørelse, lægen skal ha for levering av andre ting, som brukes i sykepleien.

§ 4. Lægen skal være pligtig til at ta sin forsyning av lægemidler fra apotek inden riket.

§ 5. Ethvert lægemiddel, som en læge leverer, skal være forsynt med angivelse av indhold og pris samt bruksanvisning, dato, aarstal og underskrift (signatur).

Nærmere bestemmelser om lægers opbevaring, tilberedning og levering av lægemidler og om eftersynet med dette skal gives av Kongen eller den, han bemyndiger til det.

§ 6. Reglerne i denne lov skal ogsaa gjælde dyrlægers levering av lægemidler og andre ting, som brukes i dyresygdomme.

§ 7. Denne lov træder i kraft fra 1 januar 1911.

Fra samme tid ophæves forordning om medicis og apotekere av 4 december 1672 §§ 27 og 28 samt enhver anden bestemmelse, som maatte staa i strid med denne lov.

Lov*)[1]) om naturfredning. 25 juli. Nr. 3.

§ 1. Kongen kan bestemme, at visse naturforekomster eller steder skal være fredet, naar det ansees nødvendig for at beskytte vilde plante- og dyrearter, geologiske eller mineralogiske dannelser, hvis bevarelse vil være av videnskabelig eller historisk betydning.

§ 2. De nærmere regler om, hvilke handlinger der inden det fredede omraade eller overfor de fredede forekomster skal være forbudt, gives av Kongen ved hver enkelt fredningsbeslutning.

Kongen eller den, han dertil bemyndiger, bestemmer de undtagelser, som blir at gjøre fra fredningsbestemmelserne for bestemte institutioner eller personer til foretagelse av undersøkelser og arbeider i videnskabelig interesse.

---

*) Bekjendtgj. 26 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 30.

[1]) Se Ot. prp. nr. 18. Indst. O. nr. 70. St.tid. forh. i Ot. side 632—642, i Lt. 202—203.

25 juli. Nr. 3.

§ 3. Hvis en fredningsbeslutning alene vedkommer en eller flere bestemte eiendomme eller specielle gjenstande, og de foranstaltninger, som utkræves til fredningens gjennemførelse, medfører ulempe, tap eller skade for eiere, brukere eller naboer, har disse krav paa erstatning av det offentlige, hvilken erstatning i mangel av mindelig overenskomst fastsættes ved skjøn. Saadant skjøn blir paa landet at avholde overensstemmende med reglerne i § 3 i lov om tvungen avstaaelse av grund til gaardsveier m. v. av 27 juli 1896.

§ 4. Hvis en fredet eiendom paa grund av fredningen i væsentlig grad forringes i værdi, kan eieren kræve den indløst av det offentlige efter overenskomst eller i mangel derav efter lovlig skjøn. Spørsmaalet om, hvorvidt eiendommens værdi skal ansees væsentlig forringet ved fredningen, avgjøres ved lovlig skjøn.

Er eiendommen beslaglagt eller beheftet, skal erstatningsbeløpet, saafremt ikke alle vedkommendes samtykke til dets utbetaling erhverves, ikke utbetales, forinden det paa lovlig maate er avgjort, av hvem det blir at motta.

Forsaavidt den avstaaede eiendom brukes av en anden, er eieren forpligtet til at godtgjøre denne lovlig rente av beløpet for hans brukstid.

§ 5. Hvor fredningsbeslutningen alene vedkommer en eller flere bestemte eiendomme, blir den at tinglæse samt at kundgjøre ved opslag efter Kongens nærmere bestemmelse og ved bekjendtgjørelse i en eller flere av de lokale aviser.

Kongen eller den, han dertil bemyndiger, træffer bestemmelse om, hvilke foranstaltninger der av det offentlige forøvrig skal iverksættes for at betegne den fredede eiendom eller gjenstand som fredet, saa som indhegning og lignende.

§ 6. Den, som overtræder de i henhold til denne lov givne bestemmelser eller medvirker dertil, straffes med bøter, hvorhos gjenstande, som nogen i strid med disse bestemmelser har tilegnet sig eller forføiet over, eller deres værdi, kan inddrages hos den skyldige.

25 juli. Nr. 4.

Lov*)[1]) indeholdende forandringer i og tillæg til lov om avgift av arv av 8 april 1905.

§ 1. § 1 i lov om avgift av arv av 8 april 1905 skal herefter lyde saaledes:

Av arvemidler bestaaende i fast gods med tilbehør samt av rettigheter over saadant gods blir arve-avgift at erlægge:

---

*) Bekjendtgj. 26 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 30.

[1]) Se Ot. prp. nr. 19. Indst. O. VIII. St.tid. forh. i Ot. side 367—379, 625—632, i Lt. 191—202.

1. naar godset er beliggende inden rikets grænser;
2. naar arvelateren ved sin død hadde bopæl inden riket, og der i det fremmede land, hvori godset er beliggende, ikke svares arve-avgift av samme.

Av andre arvemidler blir uten hensyn til, hvor midlerne befinder sig, arve-avgift at erlægge, forsaavidt arvelateren ved sin død hadde bopæl inden riket. Er arvelateren norsk statsborger, naar han avgaar ved døden, eller behandles hans efterlatte midler som foreskrevet i lovgivningen om forsvundne og fraværende personer, gjælder om avgiftspligten de samme regler, som naar han ved sin død hadde bopæl inden riket.

Vedkommende regjeringsdepartement kan frafalde krav paa arve-avgift, naar arvelateren ikke er norsk statsborger.

§ 2. Naar arving med hjemmel av aasætesret erholder utlagt fast eiendom, i henhold til aasætestakst, blir den sum, hvorfor eiendommen utlægges ham, ogsaa at lægge til grund ved beregning av arve-avgiften.

Utlægges eiendommen den aasætesberettigede i henhold til overenskomst eller testament, uten at aasætestakst er avholdt, forholdes paa samme maate, dog saaledes, at arve-avgiften ikke maa beregnes av en lavere sum end den, som fremkommer ved at lægge tre fjerdedele av den fulde eiendomspris til grund ved arve-opgjøret. Er der grund til at formode, at den sum, hvorfor eiendommen utlægges, ligger under denne grænse, kan vedkommende skifteforvalter eller oppebørselsbetjent forlange, at den aasætesberettigede arving lar to troværdige mænd ansætte eiendommens fulde værdi efter bedste skjøn.

Undlater arvingen dette, eller godtages ikke den av de to mænd ansatte værdi av skifteforvalteren eller oppebørselsbetjenten, kan vedkommende regjeringsdepartement forlange, at eiendommen værdsættes ved en taksationsforretning. Paa saadan forretning kommer reglerne i lov om avgift av arv av 8 april 1905 § 22 tredje led til anvendelse. Overtakst kan avholdes efter foranledning av enhver av parterne. Angaaende takstomkostningene gjælder reglerne i nævnte lovs § 23.

§ 3. § 30 første led i lov om avgift av arv av 8 april 1905 skal herefter lyde saaledes:

Ethvert dødsfald blir straks av avdødes nærmeste slegtninger eller andre vedkommende, som maatte være tilstede, at anmelde i byene for skifteretten, der antegner anmeldelsen i en dertil indrettet protokol, og i landdistrikterne til lensmanden, som har at gjøre indberetning til sorenskriveren om anmeldte dødsfald mindst en gang maanedlig.

§ 4. Denne lov træder i kraft straks.

25 juli. Nr. 5. **Lov***)[1]) indeholdende forandringer i lov om forfatterret og kunstnerret av 4 juli 1893.

I.

Efternævnte paragraffer i lov om forfatterret og kunstnerret av 4 juli 1893 skal herefter lyde saaledes:

§ 1. En forfatter har med de av denne lov følgende indskrænkninger udelukkende ret til at offentliggjøre sit skrift: Ved avskrivning, ved mangfoldiggjørelse ad mekanisk eller kemisk vei, herunder ogsaa gjengivelse ved hjælp av mekaniske instrumenter, ved dramatisk — herunder ogsaa mimisk — opførelse og kinematografisk eller lignende fremstilling av saadan opførelse, ved oplæsning eller anden ved sprogets hjælp foretat gjengivelse.

Offentlig oplæsning eller fremsigelse av et utgit verk, der ikke har karakteren av dramatisk opførelse, er dog tillatt, dersom forfatteren ikke paa titelbladet eller foran verket har forbudt saadant.

§ 2. Likeledes har forfatteren udelukkende ret til paa hvilkensomhelst maate at offentliggjøre:

a. Mundtlige foredrag;
b. musikalske kompositioner;
c. matematiske, geografiske, topografiske, naturvidenskabelige, tekniske og lignende tegninger og grafiske eller plastiske avbildninger, der efter sit hovedøiemed ikke er at anse som kunstverker;
d. kinematografiske eller lignende produktioner, som ved sit arrangement eller forbindelsen av de fremstillede begivenheter danner et væsentlig nyt og selvstændig verk.

§ 4. Ingen oversættelse av et verk maa offentliggjøres uten samtykke av den, hvem forfatterretten tilkommer.

§ 5. Den, som oversætter, dramatiserer eller paa anden maate bearbeider et verk eller gjengir det i kinematografisk fremstilling eller ved mekaniske instrumenter, har for sin oversættelse, bearbeidelses eller gjengivelses vedkommende — med forbehold av den oprindelige forfatters rettigheter — samme ret som en forfatter.

§ 7. Ved dramatisk-musikalske verker samt musikverker, til hvilke der hører tekst, kommer reglerne i § 6 til anvendelse, forsaavidt angaar den samlede opførelse, utførelse eller utgivelse av tekst og musik.

---

*) Bekjendtgj. 26 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 30. Jfr. kgl. res. av 2 septbr. 1910, bekjendtgj. i Lovtid. 1ste avd. nr. 35.

[1]) Se Ot. prp. nr. 40. Indst. O. nr. 86. St.tid. forh. i Ot. side 346—363, 379—397, 702—704; i Lt. 113—136, 215.

Særskilt offentliggjørelse av teksten og musiken kan henholdsvis tekstforfatteren og musikkomponisten paa egen haand iverksætte.

Tilsvarende regler gjælder for balletter, pantomimer og andre verker, til hvilke særskilt musik hører.

§ 9. Forfatteren kan overdra retten til offentliggjørelse av sit verk helt eller delvis.

Overdragelse av ret til offentliggjørelse paa en bestemt maate (trykning, dramatisk opførelse o. l.) hjemler ikke erhververen ret til offentliggjørelse paa anden maate eller til at foranstalte eller tillate oversættelser eller bearbeidelser.

Erhververen er uberettiget til uten forfatterens samtykke at offentliggjøre verket i forandret skikkelse.

Hvis ikke andet er vedtat, er forlæggeren uberettiget til at offentliggjøre mer end 1 oplag, der utenfor de i § 3, første stykke, nævnte tilfælde ikke maa overstige 1000 eksemplarer.

Saalænge det overdragne oplag ikke er utsolgt, er forfatteren uberettiget til at foranstalte nyt oplag.

Naar forfatteren eller forlæggeren uberettiget foranstalter nyt oplag, eller naar forlæggeren lar det overdragne oplag avtrykke i et større antal eksemplarer, end han er berettiget til, kommer de i §§ 16, 17 og 19 om ulovlig mangfoldiggjørelse foreskrevne regler til anvendelse.

§ 10. Den, hvem en forfatter har overdrat ret til opførelse av et dramatisk — herunder ogsaa mimisk — eller et dramatisk-musikalsk verk, til kinematografisk fremstilling av et verk eller til offentlig utførelse av et musikverk, er i mangel av anden avtale berettiget til at opføre, fremstille eller utføre verket overalt, og saa ofte han vil, men kan ikke overdra denne ret til andre.

Saadan overdragelse skal, hvor ikke andet er vedtat, ikke være til hinder for, at forfatteren kan overdra lignende ret til andre eller selv la verket opføre, fremstille eller utføre.

Endvidere skal det, selv om en udelukkende ret til opførelse, fremstilling eller utførelse er overdrat nogen, staa forfatteren og hans arvinger, men ikke andre, der maatte være indtraadt i hans ret, frit for at overdra disse rettigheter eller selv la verket opføre, fremstille eller utføre, hvis den, hvem den udelukkende ret var overdrat, i 5 paa hinanden følgende aar ikke har gjort bruk av denne.

§ 14. Som krænkelse av forfatterretten ansees ikke:

a. Optagelse av enkelte av tidligere utgivne verker utdragne stykker i et større hele, som efter sit hovedindhold er et selvstændig verk;

25 juli. Nr. 5.

b. lignende avbenyttelse, naar 10 aar er hengaat efter utløpet av det aar, i hvilket det benyttede verk først utkom, i samlinger, der av forskjellige forfatteres eller komponisters verker er utdrat til kirkelig bruk eller til skolebruk eller lignende elementær undervisning;

c. avtryk av enkelte tidligere utgivne mindre digte som tekst for musikalske kompositioner eller paa konsertprogrammer samt deres benyttelse som tekst ved offentlig utførelse av musikalske kompositioner, eller naar saadanne gjengives ved hjælp av mekaniske instrumenter;

d. avtryk av enkelte tidligere utgivne mindre digte og prosastykker som forklarende tekst til kunstneriske illustrationer, naar disse sidste i overveiende grad er bestemmende for verkets betydning, og mindst 2 aar er hengaat efter utløpet av det aar, i hvilket skriftet først utkom;

e. offentlig utførelse av sanger, dansemusik og enkelte smaa musikalske kompositioner, forsaavidt utførelsen ikke har karakteren av dramatisk opførelse, samt offentlig utførelse av andre musikalske verker, naar enten tilhørerne har adgang dertil uten betaling, og utførelsen heller ikke iøvrig sker i erhvervsøiemed, eller indtægten er bestemt til veldædige øiemed og den eller de medvirkende ikke oppebærer noget vederlag for sin virksomhet.

§ 16. Av et i strid med nærværende lov i eller utenfor riket trykt eller avskrevet verk skal alle til offentliggjørelse bestemte eksemplarer, som her i riket forefindes, konfiskeres og tilintetgjøres.

Hvis kun en del av verket er en ulovlig gjengivelse av en andens verk, finder konfiskation og tilintetgjørelse saavidt mulig kun sted for denne dels vedkommende.

Likeledes skal alle plater, former og lignende udelukkende til ulovlig eftergjørelse brukelige materialer konfiskeres og tilintetgjøres eller dog bringes i en saadan form, at misbruk av disse ikke mer kan finde sted.

Dog kan den forurettede — eller hvis flere er krænket, disse i forening — fordre sig de konfiskerte saker utlevert efter vurdering. Denne vurdering, hvorved gjenstandene ikke maa ansættes til høiere værdi end de til deres forfærdigelse bevislig medgaaede utgifter, kan av den forurettede forlanges foretat, forinden han erklærer, om han fordrer de konfiskerte saker utlevert.

Tilsvarende regler kommer til anvendelse paa de avskrifter, plater, valser, baand og lignende, som er bestemt til bruk ved uretmæssig offentlig opførelse av dramatiske eller dramatisk-musikalske verker, kinematografisk fremstilling av et verk eller uretmæssig offentlig utførelse av musikalske kompositioner.

Hvis de i det foregaaende omtalte handlinger er foretat i begrundet god tro, kan de ulovlig eftergjorte eksemplarer samt plater, former og lignende ikke fordres utlevert eller tilintetgjort, hvis eieren drar omsorg for, at de tages i offentlig forvaring for ham, indtil forfatterretten ophører. 25 juli. Nr. 5.

§ 17. Den, som forsætlig eller uagtsomt i strid med nærværende lov mangfoldiggjør et verk eller indfører et verk, som ikke lovlig kan offentliggjøres her i riket, eller som vidende forhandler, utdeler eller utleier et i strid med denne lov her i riket mangfoldiggjort eller indført verk, straffes, forsaavidt han ikke ved sit forhold maatte ha forskyldt høiere straf, med bøter.

Derhos skal den skyldige erstatte den eller de forurettede al ved den ulovlige offentliggjørelse foraarsaket skade. Denne erstatning skal saavidt mulig beregnes efter bokladeprisen for et saa stort* antal eksemplarer av den sidste retmæssige utgave, som det kan oplyses eller med rimelighet kan skjønnes, at der er avhændet av den ulovlige gjengivelse, eller, hvis denne fremgangsmaate er uanvendelig, fordi verket ikke tidligere har været utgit, eller av andre grunde, efter saa vidt mulig tilsvarende regler.

Den ulovlige eftergjørelse er fuldbyrdet, naar et eksemplar av den uberettigede gjengivelse foreligger færdig.

§ 18. Forsætlig eller uagtsom uretmæssig offentlig opførelse av dramatiske eller dramatisk-musikalske verker, oplæsning, kinematografisk fremstilling, utførelse av musikalske kompositioner eller benyttelse av en tekst til saadan utførelse straffes med bøter.

Derhos skal den skyldige gi den eller de forurettede fuldstændig erstatning for den skade, han eller de herved skjønnes at ha lidt. Denne erstatning maa i intet tilfælde fastsættes til mindre end den ved en saadan opførelse, oplæsning, fremstilling eller utførelse indvundne netto-indtægt, eller hvis den uretmæssige benyttelse av verket kun har utgjort en del av saadan opførelse, oplæsning, fremstilling eller utførelse, til en forholdsvis del derav.

§ 20. Den, som forsætlig eller uagtsomt undlater den i §§ 14 og 15 foreskrevne angivelse av kilden, straffes med bøter.

Erstatningsansvar og konfiskation indtræder ikke i dette tilfælde.

§ 37. Denne lov kommer til anvendelse paa alle verker av norske undersaatter samt paa verker av fremmede undersaatter, der er utkommet paa norsk forlag.

Som norsk ansees et forlag, naar samtlige ansvarlige deltagere i firmaet eller, hvis forretningen drives av et uansvarlig selskap, naar samtlige medlemmer av dettes bestyrelse har fast hjem i Norge.

25 juli. Nr. 5. Under forutsætning av gjensidighet kan bestemmelserne i nærværende lov ved kongelig anordning helt eller delvis gjøres anvendelig paa verker, som først er utgit i et andet land, verker av vedkommende lands undersaatter, som ikke er utgit, og efter omstændighetene paa alle verker, der beskyttes i et andet land som der hjemmehørende.

II.

Denne lov, som træder i kraft den 9 september 1910, kommer til anvendelse ogsaa paa de før dens ikrafttræden frembragte eller offentliggjorte verker, dog med de i loven av 4 juli 1893 § 38 indeholdte indskrænkninger og forøvrig paa følgende vilkaar:

a. Med hensyn til oversættelsesretten beskyttes ikke verker, som ved denne lovs ikrafttræden allerede har foreligget i bokhandelen i mer end 10 aar.

b. For musikalske kompositioners vedkommende gjælder bestemmelsen i § 14 e ikke de før lovens ikrafttræden utgivne verker, ved hvilke der er gjort forbehold om ret til offentlig utførelse.

c. Enhver komposition eller ethvert verk, som før lovens ikrafttræden allerede er overført til mekaniske instrumenter eller dertil hørende indretning, kan av hvemsomhelst overføres paa samme maate og deres kopi sælges, mangfoldiggjøres og offentlig opføres.

25 juli. Nr. 6. **Lov***)[1]) om forandring i lov om tilsyn med arbeide i fabrikker m. v. av 10 september 1909.

Sidste punktum av § 45 i lov om tilsyn med arbeide i fabrikker m. v. av 10 september 1909 skal herefter lyde:

»Lignende forbud gjælder for arbeider, der er medlem av et stedlig tilsyn eller av arbeidsraadet, forsaavidt angaar den bedrift, i hvilken han har sysselsættelse«.

25 juli. Nr. 7. **Lov***)[2]) angaaende forandringer i og tillæg til havnefondsloven av 19 august 1908.

§ 2 i havnefondsloven av 19 august 1908 skal herefter lyde saaledes:

Den ved lov om avgift av fiskevarer til havne-arbeider, merker og fæstigheter i fiskeridistrikterne av 24 mai 1873 fastsatte avgift til Havnefondet skal herefter erlægges med 42 øre av hvert 100 kg. tørfisk, 28 øre av hvert 100 kg. klipfisk,

*) Bekjendtgj. 26 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 30.

[1]) Se Ot. prp. nr. 30 for 1909 og nr. 23 for 1910. Indst. O. IX. St.tid. forh. i Ot. side 689—702; i Lt. 214—219.

[2]) Se Ot. prp. nr. 41. Indst. O. nr. 100. St.tid. forh. i Ot. side 706; i Lt. 219.

10 øre av hver tønde saltet fisk og sild (ogsaa letsaltet), 20 øre av hver tønde rogn og 60 øre av hver tønde tran, herunder sildeolje. Av fisk, der utføres fra Tromsø stift nedsaltet i fartøiene, erlægges derhos en avgift av 10 øre pr. 100 kg. 25 juli. Nr. 7.

Desuten skal der til fondet erlægges følgende utførselsavgift av andre fiskevarer: Brisling, røket og nedlagt i olje eller tomat eller paa anden maate, samt urøket, men tørret og kokt brisling i olje 5 øre pr. kasse à 100 daaser; krydret sild og ansjos samt saltkrydret brisling i tønder, herunder appetitsild i tønder, 30 øre pr. tønde; laks, fersk, saltet, røket eller paa anden maate tilberedt, fisket søndenfor Finmarken, kr. 1,00 pr. 100 kg.; fersk sild, herunder iset eller frosset, 5 øre pr. kasse eller 6 øre pr. hl.; hummer 1 øre pr. stykke og fersk fisk, herunder iset eller frosset, utenom laks, 10 øre pr. 100 kg.

Lovens § 3, 2det led, gives følgende tillæg:

Forsaavidt varerne tillates utekspedert, forinden avgiften er betalt, tilkommer toldkassereren for avgiften samme utpantnings- og fortrinsret, som er tilstaat ham for utkreditert told.

Lov*)[1] om forandring i og tillæg til lov om kommunale slagtehus,[2] kjøtkontrol m. v. av 27 juni 1892. 25 juli. Nr. 8.

Efternævnte paragraffer i lov om kommunale slagtehus, kjøtkontrol m. v. av 27 juni 1892 skal herefter lyde saaledes:

§ 2. I enhver kjøpstads- eller ladestedskommune med over 4000 indbyggere skal alt inden kommunen slagtet eller til samme indført ferskt slagtekjøt av hest, kvæg, svin, faar, gjet og ren, der skal benyttes som menneskeføde, undersøkes av kommunal kjøtkontrolør, der skal være dyrlæge. Er saadan undersøkelse foretat i den kommune, hvorfra kjøttet utføres, kan Kongen bestemme, at den bortfalder i de kommuner, hvortil indførsel finder sted.

Efter andragende fra kommunestyret kan det av Kongen bestemmes, at kjøt av dyr, der slagtes inden dele av kommunen, som ikke er bymæssig bebygget, og hvor kontrollens gjennemførelse paa grund av deres avstand fra kontrolstationen vil falde uforholdsmæssig besværlig, kan fritages for undersøkelse av kommunal kjøtkontrol, naar kjøttet ifølge erklæring, avgit av den, for hvem det slagtes, alene skal benyttes av denne og hans husstand.

Efter beslutning av kommunestyret og med Kongens samtykke kan saadan kontrol paabydes ogsaa for kjøpstads- eller ladestedskommuner med ikke over 4000 indbyggere.

---

*) Bekjendtgj. 26 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 30.

[1]) Se Ot. prp. nr. 20, dok. nr. 53 m. tillæg. Indst. O. XII. St.tid. forh. i Ot. side 642—676, 735—738; i Lt. 203—214, 219.

[2]) Jfr. lov av 27 juli 1895 og lov av 6 aug. 1897.

25 juli. Nr. 8.

Det samme gjælder landkommuner, dog saaledes, at i saadan kommune kun det kjøt, der utbydes til salg inden kommunen, kan forlanges kontrolert.

Det fra utlandet indførte ferske eller saltede kjøt, som indføres i mindre dele end fjerdedels kropper — saakaldt tøndekjøt samt pølser og andet findelt kjøt — skal fra den tid Kongen nærmere bestemmer likeledes underkastes kontrol av en dertil av departementet godkjendt kommunal kontrolør.

Kongen kan bestemme, at indførsel fra utlandet av kjøt eller kjøt av visse arter av dyr kun tillates til visse bestemte kjøpstæder eller ladesteder. For grænsetrafikken med slagtekjøt kan dog Kongen fastsætte undtagelsesbestemmelser.

Kongen kan derhos bestemme, at indførsel fra utlandet av benfrit tøndekjøt — ferskt eller saltet — samt pølser og andet findelt kjøt helt forbydes.

§ 3. Kjøt, som av kommunal kontrolør findes tjenlig til menneskeføde, skal stemples eller merkes. Findes det utjenlig dertil, skal det ufortøvet beslaglægges og ikke tilbakeleveres vedkommende, forinden det er gjort uskadelig for den menneskelige sundhet eller ubrukbart som næringsmiddel. I de kommuner, hvor kontrol i henhold til denne lov er indført, maa ustemplet slagtekjøt eller umerket opdelt kjøt, som er undergit kontrol, ikke falbydes, torvføres eller forhandles.

Hvis beslaglagt kjøt, som ikke tilbakefordres, av vedkommende kommune blir utnyttet til teknisk bruk istedenfor at tilintetgjøres, har eieren krav paa en forholdsmæssig godtgjørelse.

Den kommunale kjøtkontrolørs avgjørelse kan indankes for stedets sundhetskommission, hvis ordfører i tilfælde ufortøvet skal gives fornøden underretning.

§ 5. For benyttelse av slagtehus eller torv, bestemt til handel med levende husdyr, kan kommunestyret med Kongens samtykke for mindst et aar ad gangen fastsætte bestemte avgifter.

Disse maa dog ikke være høiere end fornødent til renter av den kapital, som er anvendt til vedkommende anlæg samt til dækkelse av driftsomkostningene.

Ønskes den i § 2 omhandlede undersøkelse utført i slagteri eller andensteds utenfor kontrolstationen, skal dertil være adgang til saadanne tider og mot saadan godtgjørelse, som av kommunestyret med Kongens approbation bestemmes.

I kommuner, hvor offentlig slagtehus ikke er oprettet, skal vedkommende kommunestyre ansætte særskilt kontrolør paa det sted, som slagterborgere eller kjøthandlere andrar om, paa betingelse av, at disse refunderer kommunen de utgifter, som medgaar til saadan kontrolørs avlønning. Lønnens størrelse

bestemmes av kommunestyret med departementets approbation. 25 juli.
I tvilsomme tilfælde skal kjøttet uten utgift for kommunen Nr. 8.
frembringes til den kommunale kontrolstation.

Kongen kan fastsætte en avgift til dækkelse av de utgifter, som er forbundet med kontrol av det fra utlandet indførte kjøt saavel i hele slagt eller dele av slagt som i opdelt tilstand.

§ 6. Kongen kan utfærdige nærmere forskrifter til denne lovs gjennemførelse. Han kan saaledes bestemme, at der for det indenlandske kjøt paa forlangende av kontroløren meddeles oplysninger om kjøttets oprindelse m. v., at der medfølger det til kontrol fremstillede utenlandske kjøt — saavel slagtekjøt som opdelt kjøt — oprindelsesbevis og attest om dyrets tilstand i levende live, at røkte skinker, saltet flesk, talg, fett eller kjøt, som indføres i lufttætte kar og har været underkastet en særegen mot bedærvelse beskyttende behandling (hermetiske varer), fritages for den i henhold til denne lov anordnede kontrol, at der fastsættes en mindstevegt for de kjøtstykker, som indføres i opdelt tilstand, at der forbydes anvendelse av andre konserveringsmidler end salt, og at kjøt av visse arter av dyr eller kjøt, som ikke uten betingelse godkjendes av kontrollen, skal — saafremt vedkommende kommunestyre fatter beslutning derom — forhandles i egne lokaler. Han kan fremdeles fastsætte regler for det kontrolerte kjøts stempling eller merkning samt for kontrol av de til det slagtede dyr henhørende organer.

Kongelig resolution*), hvorved den av Stortinget under 25 juli.
22 juli d. a. fattede beslutning[1]) angaaende told paa sirup, der skal benyttes eller blir benyttet til tilvirkning av drops, befales tat tilfølge.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 25 juli.

1. a. At følgende gaarder i Hevne sogn i Hevne prestegjeld, Fosens provsti i Trondhjems stift, overføres til Heims sogn i samme prestegjeld fra den tid, som amtmanden bestemmer: grnr. 45 Vaagan, nr. 46 Helland, nr. 47 Aa, nr. 48 Svanen, nr. 49 Valaasen, nr. 50 Sengsdal, nr. 51 Sæteren, nr. 52 Røstvold og nr. 53 Aastad.
1. b. At følgende gaarder fra den samme tid overføres fra Heims sogn til Hevne sogn: grnr. 28 Bjørkøen, nr. 29 Bjørkølien og nr. 30 Sponland.

*) Bekjendtgj. 26 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 30, hvor beslutningen er indtat.

[1]) Se tillæg 5 til dok. nr. 40. Tillæg 2 til indst. S. XII. St.tid. side 2934—2944.

25 juli. 2. At ovennævnte Heims sogn efter den saaledes foretagne grænseregulering fra samme tid paa de av herredsstyret vedtagne vilkaar utskilles fra Hevne herred for at danne eget herred under navn av Heims herred.

3. At Kirke- og Undervisningsdepartementet bemyndiges til at træffe de ved grænseforandringen nødvendiggjorte forføininger med hensyn til reguleringen av vedkommende geistlige tjenestemænds indtægter overensstemmende med lov nr. 1 av 14 juli 1897.

4. Av den Hevne og Vinje kirker ved kongelig resolution av 3 september 1852 tillagte fisketiende-erstatning kr. 400,00 — fast aarlig, henlægges kr. 108,00 — med derav beregnet tillæg til Heims kirke fra den tid at regne, da herredsdelingen træder i kraft.

27 juli. **Skrivelse** fra Forsvarsdepartementet, hvorefter det i henhold til den departementet ved kongelig resolution av 12 juli 1910 givne bemyndigelse har truffet nogen forandringer i »Oversigt over marinens organisation« av 1901.

28 juli. **Kongelig resolution**, hvorved Stortingets beslutning[1]) av 16 juli 1910 om opførelse av en bygning paa Tøien for det botaniske museum befales tat tilfølge.

28 juli. **Kongelig resolution**, hvorved bl. a. bestemmes, at Kirke- og Undervisningsdepartementet bemyndiges til i den utstrækning og for saadan salgssum samt paa vilkaar forøvrig, som nærmere fastsættes av departementet, at avhænde Vingers prestegaard i Hamars stift eller dele av gaarden tillikemed dens aabodshus etc.

28 juli. **Kongelig resolution**, hvorved bestemmes:

1. Stortingets, under 19 juli 1910 fattede beslutning[2]) om forandring i marinens øverste styre befales tat tilfølge, og Forsvarsdeparementet bemyndiges til at træffe de som følge herav nødvendige forføininger.
2. Et fremlagt forslag til instruks for kommanderende admiral fastsættes til fremtidig befølgelse fra et av Forsvarsdepartementet nærmere bestemt tidspunkt.
3. »Tjenestereglement for den kongelige norske Marine« 1ste del § 1 gives fremtidig følgende ordlyd: »Kommandoen over marinen føres paa Kongens vegne av kommanderende admiral. Under kommanderende admirals forfald eller fravær ekspederes de løpende forretninger midlertidig av chefen for Admiralstaben eller, om denne

---

[1]) Se St.prp nr. 105, dok. nr. 58 med tillæg. Tillæg 2 til indst. S. XXI. St.tid. side 2705—2719.

[2]) Se St.prp. nr. 62. Tillæg 2 til indst. S II, St.tid. side 2812—2823.

ogsaa har forfald, av ældste i Kristiania tjenestgjørende stabsofficer av marinen. 28 juli.

Stortingets beslutning om forandring i marinens øverste styre er saalydende:

1. Følgende anliggender under marinen ansees som egentlige militære kommandosaker efter grundlovens §§ 28, 31 og 75 f:
   a. Krigsopsætningsplaner.
   b. Mobiliseringsplaner.
   c. Forsvarsplaner med tilhørende instrukser for de høiere sjømilitære chefer.
2. Stillingen som marinens øverstkommanderende oprettes med kontreadmirals og stillingen som admiralstabschef med kommandørs grad.
3. Personellet ved Admiralstaben blir fremtidig følgende:
   1 kommandør chef.
   1 kommandørkaptein
   2 kapteiner
   3 premierløitnanter } indbeordret.
   1 stabssersjant.
   1 assistent.

Instruksen for kommanderende admiral er saalydende:

1. Kommanderende admiral fører kommandoen over marinen og de herunder hørende befæstninger overensstemmende med gjældende planer og reglementer og med nedenstaaende bestemmelser.

   Kommanderende admiral er general-jurisdiktionschef for marinen.
2. Kommanderende admiral har den overordnede ledelse av krigsforberedelserne i marinen og har det øverste ansvar med hensyn til marinens krigsberedskap:
   a) Han utfærdiger de fornødne forskrifter for den taktiske utdannelse gjennem fastsættelse av de for øiemedet nødvendige reglementer, direktiver og instrukser.
   b) Han fører overtilsynet med utdannelsen av marinens personel gjennem inspektioner av marinens militære avdelinger, skoler, togter og øvelser.

      Han indtar fra de militære myndigheter de fornødne rapporter med hensyn til øvelser, utdannelse og styrkeforhold.
   c) Kommanderende admiral kan inspicere marinens verfter, administrationsgrener, oplagshavner m. v. og avgir i tilfælde rapport til Forsvarsdepartementet om materiellets krigsberedskap og tilstand forøvrig.

28 juli.

Han anordner — i tilfælde efter Forsvarsdepartementets nærmere bestemmelse — de under togter og øvelser nødvendige eller ønskelige forsøk materiellet vedkommende og indsender i tilfælde forslag til forandringer i gjældende regler for materiellets oplægning og bruk.

d) Angaaende mulige mangler med hensyn til marinens krigsberedskap saavelsom med hensyn til ønskelig samvirken mellem flaate og hær indsendes i tilfælde forestilling til Forsvarsdepartementet.

3. Det paaligger kommanderende admiral:
   a) At iverksætte alle øvelser og kurser i marinen, forsaavidt den nødvendige bevilgning haves, og saken forøvrig ikke gir anledning til tvil;
   b) at anta militære lærere ved de sjømilitære skoler;
   c) at anta censorer ved militære eksamener, forsaavidt ikke dette avgjøres av underordnet myndighet;
   d) at utfærdige — i tilfælde efter Forsvarsdepartementets nærmere bestemmelse — reise-instrukser for officerer, der tildeles militært reisestipendium, naar dette ikke vedrører specielt administrative emner;
   e) at anta og avskedige underofficerselever, forsaavidt saken ikke avgjøres av underordnet myndighet;
   f) at avgjøre andragender fra personer av underklasserne om entledigelse fra fastlønnet stilling eller om utvandringstilladelse, forsaavidt de ikke avgjøres av underordnet myndighet.

4. Kommanderende admiral indsender til Forsvarsdepartementet:
   a) Forslag til beordring for mobiliseringsterminen av marinens officerer til vigtigere stillinger under krig;
   b) indstilling om beordring av officerer til de i tjenestereglementets 1ste del § 7, punkt 1, 2 og 4, første punktum, nævnte stillinger;
   c) indstilling om forfremmelse av officerer overensstemmende med gjældende avancementsregler;
   d) forslag til utdeling av hæderstegn (ordener og medaljer) for militære fortjenester til militære personer.

5. De egentlige militære kommandosaker, som skal fremmes til avgjørelse ved kongelig resolution paa kommandovei, skal fremtidig omfatte fastsættelse av:
   a) Krigsopsætningsplaner,
   b) mobiliseringsplaner,
   c) forsvarsplaner med tilhørende instrukser for de høiere sjømilitære chefer.

Disse egentlige militære kommandosaker fremsendes i fred til Forsvarsdepartementets chef til foredrag for Kongen. 28 juli.

Kommanderende admiral kan av Forsvarsdepartementets chef paalægges at være tilstede ved dette foredrag for at gi nærmere oplysninger.

6. Kommanderende admiral er Forsvarsdepartementets nærmeste sakkyndige raadgiver i sjømilitære anliggender. Kommanderende admirals skriftlige uttalelse skal foreligge i alle større spørsmaal, som hører ind under hans stilling som sjøforsvarets leder eller berører marinens krigsberedskap som f. eks. organisations-, utdannelses-, og øvelsesspørsmaal, anskaffelse av materiel og utstyr, spørsmaal om anlæg av replipunkter, kystbefæstninger m. v.

I andre saker, som berører kommanderende admirals virksomhet, men er av mindre vigtighet, skal han ved forevisning forsyne det i departementet utfærdigede utkast til ekspedition med sit merke, forsaavidt han er enig. I motsat fald overgaar saken til behandling som for vigtigere saker bestemt.

7. Om reglementer m. v., som ogsaa griper ind paa andre omraader end de rent militære, og som derfor fastsættes av Forsvarsdepartementet eller ved kongelig resolution paa regjeringsvei, avgir kommanderende admiral uttalelse, forinden de approberes.

8. Hos kommanderende admiral føres faste ruller over marinens officerspersonel.

Rundskrivelse fra medicinaldirektøren til helseraadene: 28 juli.

I.

Ved Justisdepartementets forskrifter av 20 ds. om »Foranstaltninger i anledning av kolera« er det bl. a. bestemt, at personer, som ankommer til Norge fra landomraade, som ifølge kundgjørelse er smittet av asiatisk kolera, skal, forsaavidt de ikke forlot det smittede landomraade mindst 5 dage før epidemiens utbrud, efter ankomsten til sit første bestemmelsessted her i landet anmelde sig skriftlig eller mundtlig til helseraadets ordfører eller tilsynsmand og opgi navn, stilling, hjemsted, bestemmelsessted, adresse og reiseplan samt datum for avreise fra nævnte landomraade.

Under henvisning hertil, og til hvad der forøvrig er paabudt i de nævnte forskrifter, henledes helseraadenes opmerksomhet paa den fremgangsmaate, som i §§ 75—81 i »Reglement angaaende foranstaltninger mot indførsel av smitsomme sygdomme m. v.«, fastsat ved kongelig resolution av 17 november 1909, er bestemt, hvorav særlig følgende: Naar nogen har anmeldt

28 juli. sig som foran nævnt, har helseraadets ordfører eller tilsynsmand

1) at indsende en fortegnelse over disse personer til medicinaldirektøren overensstemmende med skema 6*), ***),
2) at forelægge enhver av dem til underskrift en forpligtelse til at fremstille sig til eftersyn overensstemmende med skema 7***),
3) at utfærdige for og overlevere enhver av dem et legitimationskort efter skema 8**), ***),
4) at underette helseraadets ordfører paa det eller de steder, vedkommende person maatte opgi som senere opholds- eller bestemmelsessted, overensstemmende med skema 9***).

Med hensyn hertil bemerkes, at forsaavidt skriftlig meddelelse ikke vilde kunne være vedkommende helseraad ihænde samtidig med den reisendes ankomst til stedet, bør meldingen foregaa telegrafisk eller pr. telefon, hvor dertil maatte være anledning. De hermed forbundne utgifter vil bli at refundere efter § 25 i lov av 17 juni 1909 om foranstaltninger mot indførsel av smitsomme sygdomme.

For kontrollens skyld bør helseraadene føre fortegnelse over de anmeldte personer med angivelse av dagen for ankomst og avreise samt av bestemmelsessted.

Til at føre indseende med renlighetsforholdene m. v. i hoteller, gjestgiverier og paa andre steder, hvor reisende fra kolerasmittede steder kan indtræffe, og til at motta og besørge anmeldelser angaaende saadanne reisende samt til i tilfælde at føre paabudt eftersyn med de reisendes personer henstilles det til helseraadene at vælge et saavidt stort antal tilsynsmænd, som de stedlige forhold kræver, idet der navnlig sørges for, at der saavidt mulig vælges dertil skikkede mænd med bopæl i eller i nærheten av hoteller, gjestgiverier og losjihus. Hvor hoteller, gjestgiverier og losjihus ligger fjernt fra anden bebyggelse, eller hvor ingen efter forholdene skikkede tilsynsmænd kan opdrives, bør helseraadet tilstede de lempninger, som er nødvendige, og som det efter omstændighetene kan finde tjenlige med hensyn til anmeldelsernes avgivelse og kontrollen dermed. Dog bør det isaafald saavidt mulig paasees, at den

---

*) Skemaet er avfattet for personer, som ankommer sjøveien, men kan i tilfælde efter fornøden rettelse ogsaa benyttes for personer, som kommer landveien.

**) Kortets bakside bedes bemerket. Forsaavidt noget kort ikke er helt utfyldt til og med 5te dag regnet fra vedkommendes avreise fra det smittede sted, bør grunden hertil anføres. De avleverte kort indsendes til medicinaldirektøren.

***) Skemaerne er approbert ved kgl. res. av 17 novbr. 1909. (Se Lovtidenden 2den avdeling side 632 og flg.).

reisende, naar 5 døgn, regnet fra hans avreise fra det smittede sted, er forløpet, indsender sit legitimationskort til helseraadet. 28 juli.

For tilsynsmændene bør helseraadene utfærdige skriftlig bevis, som de i egenskap av tilsynsmænd i paakommende tilfælde kan forevise for at legitimere sig. Tillike bør helseraadets ordførers og tilsynsmænds adresser bekjendtgjøres ved opslag eller paa anden maate, hvorved de kan komme til befolkningens og de reisendes kundskap.

Forsaavidt de legitimationskort og øvrige skemaer, som helseraadet allerede har faat sig tilstillet, skulde slippe op, vil de ved henvendelse til Medicinalstyrelsen faa sig tilstillet nye.

Indtræffer der hos reisende fra kolerasmittede steder mistænkelige sygdomstilfælde, mavesyke med eller uten brækning, hvorom vedkommende maa bli paalagt uopholdelig at meddele helseraadets tilsynsmænd fornøden underretning, bør læge snarest mulig tilkaldes.

Saafremt den tilkaldte læge finder, at der foreligger et tilfælde av asiatisk kolera eller av sygdom, som kan mistænkes for at være eller at ville bli kolera, maa tilfældet snarest mulig gjennem helseraadets ordfører helst telegrafisk indberettes til Medicinalstyrelsen med oplysning om de trufne forføininger.

II.

Erfaringsmæssig har kolera vanskelig for at vinde større utbredning, hvor streng privat og offentlig renlighet og omhyggelig desinfektion av alle avfaldsstoffe finder sted.

Helseraadene bør derfor i tide søke at faa gjennemført alle de forføininger, som kan komme i betragtning i denne henseende, saasom oprensning av gaardspladser, gater, rendestener, spildvandsavløp, samt en nøiagtig kontrol med dag- og natrenovationen. Særlig bør i saa henseende opmerksomheten være rettet paa steder, hvor mange mennesker opholder sig eller jevnlig samles, saasom jernbanestationer, fabrikker, arbeiderboliger, skoler, hoteller, restaurationer, hvilesteder paa landsbygden, fængsler o. s. v. Paa dampskibe bør især vandforsyningen, mandskapslugarerne, restaurationen og W. C. eftersees.

Vaskerier og personer, som befatter sig med vask av tøi for publikum, bør helseraadet ha sin opmerksomhet henvendt paa og derunder gi anvisning om behandlingen av tøi, som er tilsmudset med uttømmelser av nogen art, særlig hvis det tilhører reisende fra kolerasmittede steder.

Av væsentlig betydning er det endvidere at kontrolere vandforsyningen og hindre, at vandet faar tilsig av forurensninger samt at føre tilsyn med alle tilvirkningssteder og utsalg for næringsmidler. Navnlig maa det paasees, at næringsmidler, som ikke av forbrukerne kokes eller stekes, saasom brød, smør,

28 juli. ost og lignende, fra først til sidst haandteres paa en renlig maate.

Behandling og salg av melk og fløte maa ogsaa vies en særlig opmerksomhet.

Hvor koleratilfælde maatte vise sig, tilraades at koke drikkevand og melk, før de nydes.

Da en kolerasyk under almindelige forhold ikke vil kunne faa fornøden hensigtsmæssig pleie i hjemmet, og da det i et privat hus ikke kan ventes, at alle forsigtighetsregler i enhver henseende iagttages, bør kolerasyke behandles i særskilte sykehus. I byer og tættere bebyggede landdistrikter bør saadanne sykehus holdes i beredskap; jfr. sundhetslovens §§ 15 og 18 samt foran nævnte reglements § 51. At vente med at sikre sig epidemi-sykehus og fornødent inventar samt hjælp til sykepleie, indtil sygdommen bryter ut paa stedet, er ikke forsvarlig, saa meget mindre som byen og tættere bebyggede landdistrikter ikke saa sjelden vil kunne ha bruk for et epidemi-sykehus ogsaa for andre epidemiske sygdomme.

Sykehuset bør ha en fri og sund beliggenhet, ikke ligge for nær de almindelige færdselsveier, men heller ikke for avsides av hensyn til de sykes transport. Det maa være saaledes indrettet, at det foruten fornøden plads til de syke og deres betjening ogsaa har et eller flere rum med særskilt indgang til benyttelse som observationslokale for syke, hvis sygdom ikke er sikkert erkjendt. Det maa ha sit eget kjøkken, bryggerhus, badekar og bør være forsynt med desinfektionsovn.

Til et sykehus hører ogsaa sykevogn eller i mangel derav baarer til transport av syke.

Det bør endvidere i tide sørges for at ha til disposition et interneringslokale til anbringelse under inkubationstiden av personer, som har været utsat for smitte.

28 juli. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til justissekretæren i Kristiania byret, hvorved frafaldes gebyr for intervention i en verserende sak, hvilket gebyr ved interventionsstevningens irettelæggelse var avkrævet intervenienten. Da der ikke av denne var nedlagt nogen særskilt paastand, antoges der ikke at foreligge noget virkelig intervenientsøksmaal. Jfr. departementets i Lovtidenden indtagne skrivelse av 12 juni 1907.

30 juli. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til Departementet for de Offentlige Arbeider angaaende spørsmaalet om beregning av skjønsmændenes tilkommende for en skyldddelingsforretning, hvorved der fra to forskjellige eiendomme blev utskilt to parceller. Det var oplyst, at begge eiendomme blev befaret underett, de utskilte dele slaat sammen og git ett

bruksnummer, samt at forretningen blev beskrevet i et og samme dokument. 30 juli.

Finansdepartementet uttaler, at skjønsmændenes tilkommende antages at maatte beregnes som for én forretning, jfr. lov om skylddeling av 20 august 1909 § 27, som bl. a. bestemmer, at naar der utskilles ett bruk fra flere eiendomme, kan dette ogsaa ske som én forretning.

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Søndre Trondhjems amt, hvori uttales, at det maa ansees stridende mot bestemmelsen i landsskattelovens § 47, at den utlagte utskrift av en ligningsforretning under klagefristen er flyttet fra det ene sted til det andet. Departementet tilføier, at hvis det antages hensigtsmæssig, at utlæggelsen sker paa flere steder, maa der tages flere avskrifter, og disse utlægges paa de forskjellige steder. 30 juli.

Meddelelse til Utenriksdepartementet i skrivelse fra Legationen i Paris av 15 juli har Storhertugdømmet Luxemburg den 4 juli d. a. tiltraadt den i Paris den 18 mai 1904 undertegnede internationale avtale (»arrangement«) angaaende visse foranstaltninger til undertrykkelse av »den hvite slavehandel«. 1 aug.

Meddelelse fra Forsvarsdepartementet til hæren, hvori det paa foranledning meddeler, at de aspiranter til Krigsskolen eller underbefalsskolerne, der ved læge-undersøkelsen erklæres udygtige, ikke tilkommer godtgjørelse for reise tilbake til sit hjemsted, medmindre ogsaa deres fremreise direkte var foranlediget ved lægebedømmelsen eller ved fremmøte til optagelsesprøve eller eksamen umiddelbart forut for lægebedømmelsen. 1 aug.

Aspiranter med saadanne feil, at de selv paa forhaand maatte være vidende om sin uskikkethet for optagelse paa hærens skoler, faar i intet tilfælde godtgjørelse hverken for reise til eller fra lægebedømmelsen.

Kadetter og underbefalselever, der som udygtige eller efter avsluttet eksamen avgaar fra skolen og reiser tilbake til sit hjemsted, tilkommer reisegodtgjørelse efter samme regler som for aspiranter bestemt (tillægsregulativet side 25—26).

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Smaalenenes amt, hvori meddeles, at den i § 9 i lov av 12 oktober 1857 omhandlede bestyrelse av en forsvunden persons formue antages ogsaa, hvad formuens forsikring angaar, at maatte ske overensstemmende med de om umyndiges midler gjældende forskrifter, jfr. lovens § 2, første punktum. 3 aug.

3 aug. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Romsdals amt, hvori meddeles, at spørsmaalet om, hvorvidt den i lov av 6 mars 1869 §§ 7 og 12 paabudte læsning av mortifikations- og eiendomshævds-stevninger fra kirkebakken gyldig kan foregaa ved kapel inden vedkommende sogn, henhører under domstolenes avgjørelse, men at departementet for sit vedkommende er tilbøielig til at anta, at det bør besvares benegtende.

5 aug. **Kongelig resolution***), hvorved i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Vossestrandens herred, Søndre Bergenhus amt, under 12 april og 16 juli 1910 fattede beslutning til vedtægt for nævnte herred angaaende salg av tobak til barn m. v.

5 aug. **Kongelig resolution***), hvorved den av Nedre Ekers herredsstyre under 1 juni 1910 besluttede vedtægt angaaende lukningstid for utsalgssteder i Nedre Ekers herred stadfæstes i henhold til lov om lukningstid for utsalgssteder av 31 mai 1900 som gjældende indtil videre.

5 aug. **Kongelig resolution***), hvorved den av Langesunds kommunestyre i møte 12 juli 1910 fastsatte vedtægt for handel med brukte eller kasserte ting i Langesund stadfæstes i medhold av § 28, jfr. § 38, i lov om handelsnæring av 16 juli 1907 som gjældende indtil videre.

5 aug. **Kongelig resolution****), hvorved den formular for sjømænds avregningsbøker, som i henhold til lov om sjøfarten av 20 juli 1893 §§ 70 og 71 blev fastsat ved kongelig resolution av 10 juli 1894, forandres i endel punkter.

5 aug. **Kongelig resolution*****), hvorved i medhold av lov om fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 § 1 fastsættes regler for fiske i Møkern og Fagernæssjøen i Vingers og Brandvals herreder, Hedemarkens amt.

5 aug. **Kongelig resolution†**), hvorved i henhold til §§ 6, 7 og 89 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles stadfæstelse paa Fredrikstads bystyres beslutning av 7 april 1910 angaaende regulering av Østsiden sammesteds samt

*) Bekjendtgj. 10 aug. i Lovtid. 1ste avd. nr. 31, hvor vedtægten er indtat.
**) Bekjendtgj. 10 aug. i Lovtid. 1ste avd. nr. 31, hvor forandringene er indtat.
***) Bekjendtgj. 10 aug. i Lovtid. 1ste avd. nr. 31, hvor reglene er indtat.
†) Bekjendtgj. 10 aug. i Lovtid. 1ste avd. nr. 31, hvor strøkets grænser er beskrevet.

angaaende villamæssig bebyggelse med tilbake- 5 aug.
trukket byggelinje m. m. i forskjellige kvartaler,
— dog saaledes, at de til ekserserplads utlagte arealer (Barakkesletten) undtages fra reguleringen.

Kongelig resolution*), hvorved i henhold til lov om 5 aug.
skyssvæsenet av 14 juli 1893 § 25, jfr. lov av 14 mars 1905, bestemmes, at det skal være forbudt andre end dem, som dertil har erholdt politiets tilladelse, at søke erhverv ved reisendes skyssbefordring ved Skøien, Majorstuen, Grefsen og Etterstad i Aker.

Kongelig resolution, hvorved den nuværende inde- 5 aug.
haver av konsulatet i Fort de France bemyndiges til at opta edelig sjøforklaring og til at anstille undersøkelse angaaende indtruffet sjøulykke.

Kongelig resolution, hvorved Stortingets beslutning[1]) 5 aug.
av 16 juli 1910 om samtykke til, at der til reisebidrag for sogneprestene i Finmarken anvendes det beløp paa kr. 2600,00, som for terminen 1910—11 er bevilget av Oplysningsvæsenets Fond til avlønning av hjælpepresten i Tromsø stift, samt til at der likeledes anvendes kr. 1000,00 av det beløp, som for samme termin er bevilget av statskassen til skyss- og kostgodtgjørelse i kirke- og undervisningsvæsenets anliggender — befales tat tilfølge.

Kongelig resolution, hvorved Stortingets beslutning[2]) av 5 aug.
16 juli 1910 om bevilgning for budgetterminen 1 juli 1910 til 30 juni 1911 av kr. 50000,00 til byggearbeider for en ny fødsselstiftelse m. v. i Kristiania tages tilfølge.

Kongelig resolution, hvorved Stortingets beslut- 5 aug.
ninger[3]) av 18 juli 1910 angaaende lønsregulativ fra 1 januar 1911 for Styret for det Industrielle Retsvern samt angaaende indtægter og utgifter vedkommende det Industrielle Retsvern i tidsrummet 1 januar 1911—30 juni 1911 (hovedpost VII, kap. 1, tit. 10 og kap. 6, tit. 4) befales tat tilfølge.

Beslutningene er saalydende:

I.

Fra 1 januar 1911 fastsættes følgende lønsregulativ vedkommende Styret for det Industrielle Retsvern:

a. Chefen for styret . . . . . kr. 6000,00
(uten alderstillæg).

*) Bekjendtgj. 10 aug. i Lovtid. 1ste avd. nr. 31.
[1]) Se St. prp. nr. 110. Indst. S nr. 177, St.tid. side 2703—2704.
[2]) Se St. prp. nr. 119, dok. nr. 66. Indst. S. nr. 196. St. tid. side 2703.
[3]) Kfr. Ot. prp. nr. 24 side 21—32 og 34. Indst. S. nr. 203. St.tid. side 2721—2725.

5 aug.

b. Hver av de fast ansatte medlemmer av styrets 1ste avdeling (hovedstillinger med fuld arbeidsdag) . . . . . kr. 4500,00
med et alderstillæg efter 5 aar stort kr. 500,00. Den av disse medlemmer av 1ste avdeling, som fungerer som sammes formand, erholder et aarlig tillæg stort . - 500,00

c. Hver av de ikke fast ansatte medlemmer av styrets 1ste avdeling (bistillinger) . . . . - 1800,00

d. Hver av de tekniske assistenter ved styret (med et alderstillæg efter 3 aar stort kr. 200,00). - 1800,00

e. Sekretær (der tillike er kasserer) ved styret med to alderstillæg à kr. 300,00 efter 3 og 6 aar. - 3000,00

II.

De av ovennævnte funktionærer, der skal gives fast ansættelse, tilpligtes at gjøre pensionsindskud eller paa anden betryggende maate at sørge for sin og hustrus alderdom efter nærmere bestemmelse av Kongen, som tillike bemyndiges til at fastsætte de øvrige ansættelsesvilkaar for samtlige funktionærer.

5 aug. **Kongelig resolution,** hvorved bl. a. bestemmes:

At de av Østre Totens herredsstyre i møter den 9 mai og 29 juni 1910 godkjendte vedtægter for Østre Totens ølsamlag i medhold av §§ 23 og 35 i lov om salg og skjænkning av brændevin m. v. av 17 mai 1904 stadfæstes som gjældende indtil videre, dog ikke for længere tid end 6 aar at regne fra 1 januar 1911.

5 aug. **Kongelig resolution,** hvorved det i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 § 1 bestemmes, at politibetjenten i Odda brand- og bygningskommune, Søndre Bergenhus amt, indtil videre indtræder i politimesterens sted som medlem av stedets brandstyre.

5 aug. **Kongelig resolution,** hvorved der i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 § 19 meddeles godkjendelse som gjældende indtil videre av det av bygningsrepræsentantskapet for Kraakerøy brand- og bygningskommune under 9 december 1909 vedtagne betalingsregulativ for feieren sammesteds.

5 aug. **Kongelig resolution,** hvorved de av Egersunds kommunestyre i møte den 3 juni 1910 vedtagne forandringer i det ved høieste resolution av 24 mars 1902 stadfæstede takstregulativ for benyttelse av Egersunds dampskibsbrygge og øvrige almenningsbrygger i henhold til § 55

i lov om havne- og ringevæsenet m. v. av 10 juli 1894 stadfæstes som gjældende indtil videre. 5 aug.

Kongelig resolution, hvorved der i medhold av lov angaaende jernveier til almindelig benyttelse av 12 august 1848, kfr. lov av 23 april 1898, meddeles Chr. Salvesen & Chr. Thams's Kommunikations-Aktieselskap tilladelse til at aapne sidesporet fra Svorkmo station paa Thamshavn-Svorkmobanen til Løkken gruber i Meldalen for almindelig trafik overensstemmende med et fremlagt forslag. 5 aug.

Kongelig resolution, hvorved bl. a. bestemmes, at den av Stortinget den 12 juli d. a. fattede beslutning[1]) om lønningsregulativ for det ved tilvirkningen av brændevin, malt og ætyleter ansatte kontrolpersonale for budgetterminen fra 1 juli 1910 til 30 juni 1911 befales tat tilfølge. 5 aug.

Beslutningen er saalydende:

1. Overkontroløren i tredje eller Bergenske distrikt, for hvis post lønning ikke endelig er bevilget, oppebærer en aarlig løn av kr. 2 880,00, hvorved lønning til en kontrolør blir ubenyttet.
2. Kontroløren, naar en saadan ansættes, og de fast beskikkede underkontrolører erholder foruten sin aarsløn en særskilt godtgjørelse av kr. 5,00 for hver dag, hvori de gjør tjeneste, derunder indbefattet, hvad brændevinsbrænderierne angaar, mellemkommende søndage og helligdage, paa hvilke brænderiets drift stanser.
3. Underkontrolører, der uten at være fast beskikket, gjør selvstændig tjeneste, erholder i løn kr. 10,00 daglig, paa samme maate beregnet som under nr. 2 anført.
4. Opsynsmænd, der gjør tjeneste under daglig tilsyn av en kontrolør, erholder i løn kr. 5,00 for hver dag, hvori de gjør tjeneste, deri for brændevinsbrænderiernes vedkommende ikke indbefattet mellemkommende søndage og helligdage.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av frøken Andrea Marie Olsen ved testamente av 8 juni 1880 oprettede legat til bedste for trængende ugifte fruentimmer av borgerklassen i Bergens by og paa det under $\frac{\text{7 oktober 1909}}{\text{13 mai 1910}}$ utfærdigede utkast til fundas for dette legat. 6 aug.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av fru Anna Waage ved gavebrev av 15 januar 1909 oprettede »Marie Waage Rasmussens Legat« til fordel for trængende paa ladestedet Sand i Stavangers amt og paa fundas for dette legat. 6 aug.

Skrivelse fra Handelsdepartementet til amtmanden i Romsdals amt. 6 aug.

[1]) Se St. prp. nr. 13 og 18. Indst. S. nr. 182, St.tid. side 2612.

6 aug. Departementet antar, at der er adgang til — med den i haandverksloven av 15 juli 1839 § 84 nævnte undtagelse vedrørende opførelse av ildsteder — under opførelse av hus til egen bruk at benytte fremmede haandverksarbeidere mot fast dagløn, uten at den, for hvem huset opføres, eller de, som er ham behjælpelige under opførelsen, har næringsbrev paa det eller de haandverk, som kommer til anvendelse. Jfr: ovennævnte lovsted, sammenholdt med lov av 14 august 1866 § 7.

6 aug. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til en skifteforvalter, hvori departementet meddeler, at det i overensstemmelse med Justisdepartementet, hvis udtalelse det har indhentet, antar, at en skifteforvalter i det i sportellovens § 34 omhandlede tilfælde pligter at besørge utlægget tinglæst uten hensyn til, om vedkommende ønsker hjemmelsbrev utstedt eller ikke.

24 mai / 8 aug. (Oversættelse).

Overenskomst*)

angaaende utveksling av postanvisninger mellem det norske postvæsen og det indiske postvæsen.

For at istandbringe en utveksling av postanvisninger mellem Norge og Indien er undertegnede, behørig bemyndiget dertil, kommet overens om følgende artikler:

Artikel 1.

Der skal foregaa en regelmæssig utveksling av postanvisninger mellem Norge og Indien ved hjælp av de postlinjer som i almindelighet benyttes til utveksling av postsaker.

Artikel 2.

Postanvisningstjenesten mellem de to lande skal foregaa udelukkende gjennem utvekslingskontorer, som skal staa i rapport med hinanden ved hjælp av lister, saaledes som nærmere forklares nedenfor, idet post-

Arrangement

for an exchange of money orders between the Post Office of Norway and the Post Office of India.

In order to establish an exchange of money orders between Norway and India the undersigned, duly authorised for that purpose, have agreed upon the following articles:

Article 1.

There shall be a regular exchange of money orders between Norway and India by means of the mail services usually used for the exchange of correspondence.

Article 2.

The money order business between two countries shall be performed exclusively through offices of exchange communicating with each other by means of lists, as is explained more particularly below, the money

*) Bekjendtgj. 13 september i Overenskomst nr. 7 1910.

anvisningene utstedes og fremsendes til adressatene av utvekslingskontoret i det land som anvisningene er betalbare i. Utvekslingskontorene skal paa norsk side være Kristiania og paa indisk side Bombay.

Artikel 3.

Beløpet av de i begge retninger utvekslede anvisninger skal uttrykkes i engelsk mynt.

Artikel 4.

Det høieste beløp, for hvilket der i det ene land kan trækkes en postanvisning paa det andet, skal være 40 £ (firti pund sterling).

Artikel 5.

Ingen postanvisning skal lyde paa en brøkdel av en penny.

Artikel 6.

De i utstedelseslandet til enhver tid gjældende reglementsforskrifter skal være bestemmende for, hvorledes og under hvilke vilkaar postanvisninger skal utstedes i begge lande.

Artikel 7.

Postanvisningenes kostende, d. e. de beløp som av avsenderne skal erlægges for dem i utstedelseslandets myntsort, skal bestemmes ved de i utstedelseslandet til enhver tid gjældende forskrifter.

Hvert land skal meddele det andet de bestemmelser som til enhver tid gjælder vedrørende gebyrene for utstedte anvisninger.

orders being made out and forwarded to the payees by the office of exchange of the country in which the orders are payable. The offices of exchange shall be, on the side of India, Bombay and on the side of Norway, Kristiania. 24 mai 8 aug.

Article 3.

The amount of the orders exchanged in both directions shall be expressed in English sterling money.

Article 4.

The maximum amount for which a money order may be drawn in either country upon the other shall be £ 40 (forty pounds sterling).

Article 5.

No money order shall contain a fractional part of a penny.

Article 6.

The manner and conditions of issuing money orders in either country shall be governed by the regulations in force for the time being in the country of issue.

Article 7.

The cost of the money orders, i. e., the amounts to be paid for them by the remitters in the currency of the country of issue, shall be governed by the regulations in force for the time being in the country of issue.

Each country shall communicate to the other the regulations relating to the charges for money orders issued, in force for the time being.

24 mai
8 aug.

Artikel 8.

Begjæringer fra avsendere om ændring eller rettelse i adressatens navn kan fremsættes overensstemmende med utstedelseslandets reglementsbestemmelser, og oversendes saa betalingslandet til behandling efter dets reglementsbestemmelser, ledsaget av saadan oplysning som maatte være nødvendig for at identificere de enkelte anvisninger der handles om.

Begjæringer fra avsendere om tilbakebetaling av anvisninger skal mottages og oversendes paa lignende maate, idet tilbakebetaling bare kan ske efter bemyndigelse fra betalingslandet og overensstemmende med utstedelseslandets reglementsforskrifter.

Artikel 9.

Omsætningen av postanvisninger til betalingslandets myntsort skal foregaa efter de i betalingslandet til enhver tid gjældende bestemmelser.

Hvert land skal meddele det andet de til enhver tid gjældende bestemmelser vedrørende omsætningen av postanvisninger, lydende paa engelsk mynt, til dets egen myntsort, hvori utbetaling skal foregaa.

Artikel 10.

Maaten og reglene for utbetaling av anvisninger, deri indbefattet stansning av en anvisnings utbetaling, utstedelse av nye anvisninger, utfærdigelse av duplikatanvisninger og andre tjenester vedrørende utbetalingen, bestemmes efter de i betalingslandet til enhver tid gjældende reglementsforskrifter.

Article 8.

Applications by remitters for the alteration or correction of the name of the payee shall be received under the regulations of the country of issue and forwarded to the country of payment for disposal under its regulations, accompanied by such information as may be necessary for the identification of the particular orders referred to.

Applications by remitters for repayment of orders shall be received and forwarded in like manner, the repayment being made only under the authority of the country of payment, and according to the regulations of the country of issue.

Article 9.

The conversion of money orders into the currency of the country of payment shall be governed by the regulations in force for the time being in the country of payment.

Each country shall communicate to the other the regulations for the time in force relating to the conversion of money orders, expressed in sterling money, into its own currency for the purpose of payment.

Article 10.

The manner and conditions of paying orders, including stoppage of payment, renewal of orders, issue of duplicate orders and other services affecting payment, shall be governed by the regulations in force for the time being, in the country of payment.

24 mai
8 aug.

Artikel 11.

Beløpet av postanvisninger som ikke blir utbetalte, d. e. anvisninger som blir ugyldige efter utbetalingslandets reglementsbestemmelser, skal tilfalde utstedelseslandet.

Artikel 12.

Utstedelseslandet, som mottar pengene av avsenderne, skal godskrive utbetalingslandet totalbeløpet av de utstedte anvisninger, tillikemed en halv procent av totalsummen som gebyr i tillæg dertil.

Artikel 13.

De to utvekslingskontorer skal med hver post meddele hinanden detaljert opgave over utstedte postanvisninger ved hjælp av lister efter vedføiede skemaer merket A og AA, idet de meddeler alle oplysninger som skemaerne gir anvisning paa

Oplysningene om navne skal medta saavel avsenderens som adressatens efternavn og i det mindste forbokstavet til ett fornavn, eller, naar det gjælder indfødte i Indien, navn, stamme eller kaste og farsnavn, eller navnet paa det firma eller kompani som er avsendere eller adressater. Adressatens navn maa anføres helt ut og nøiagtig, da derav avhænger det mottagende utvekslingskontors bestemmelse av hvilket kontor anvisningen skal utbetales ved.

Artikel 14.

Foruten oplysninger om utstedte anvisninger skal de i

Article 11.

The amount of money orders not ultimately paid, i. e., of orders which become void under the regulations of the country of payment, shall belong to the country of issue.

Article 12.

The country of issue which collects the money from remitters shall account to the country of payment for the total amount of the orders issued, together with one-half per cent additional on the total by way of commission.

Article 13.

The two offices of exchange shall communicate to each other, by each mail, the particulars of money orders issued, by means of lists in the annexed forms marked A and AA, giving all particulars for which provision is made in the forms.

The particulars as to names shall include the surname, and at least the initial of one Christian name, both of the remitter and of the payee, or, in the case of natives of India, the name, tribe or caste, and father's name, or the name of the firm or company who are the remitters or payees. The address of the payee must be given fully and precisely, as on it depends the determination, by the receiving office of exchange, of the office where the order shall be made payable.

Article 14.

Besides the particulars of money orders issued, the lists

24 mai
8 aug.

artikel 13 omhandlede lister indeholde nærmere oplysninger om anvisninger, som efter bemyndigelse kan tilbakebetales avsenderne.

Artikel 15.

Intet-fortegnelser skal sendes, naar der ikke er nogen postanvisninger at meddele.

Artikel 16.

Skulde en liste ikke bli mottat i rette tid, skal det avsendende kontor, naar det mottar underretning derom, uten ophold sende et duplikat av den.

Artikel 17.

De lister som sendes fra hvert utvekslingskontor skal numereres fortløpende, idet man begynder med nr. 1 paa den første liste hvert kalenderaar, og disse nummere skal kaldes »listenummere«.

Artikel 18.

De i listerne indtagne anførsler vedkommende utstedte anvisninger skal ogsaa bære fortløpende numre, som begynder med nr. 1 i hver liste, og disse numre skal kaldes »løpenumre«.

Artikel 19.

Hver liste skal ledsages av en følgeskrivelse som vedføiede skema; den skal bære samme nummer og datum som listen. Denne følgeskrivelse skal nævne antallet av oversendte begjæringer fra avsenderne vedrørende tidligere utstedte anvisninger; den skal gi oplysning

mentioned in Article 13 shall contain particulars of orders authorised to be repaid to the remitters.

Article 15.

Blank lists shall be forwarded in case there shall be no money orders to communicate.

Article 16.

Should any list fail to be received in due course, the despatching office shall, on receiving information to that effect, transmit without delay a duplicate thereof.

Article 17.

The lists despatched from each office of exchange shall be numbered consecutively, commencing with No. 1 for the first list of each calendar year, and these numbers shall be termed the »List numbers«.

Article 18.

The entries in the lists respecting orders issued shall also bear consecutive numbers, commencing with No. 1 for each list, and these numbers shall be termed the »Entry numbers«.

Article 19.

Each list shall be accompanied by a transmitting letter in the form annexed, bearing the same number and date as the list. This transmitting letter shall mention the number of applications forwarded from remitters affecting orders previously issued; it shall give information

om hvorledes lignende fra det andet utvekslingskontor mottagne begjæringer er blit ekspedert, og indeholde en erkjendelse for den eller de siden foregaaende skrivelses dato mottagne lister.

Artikel 20.

Hver liste skal omhyggelig gjennemgaaes av det mottagende utvekslingskontor og rettes, naar den indeholder likefremme feil; slike rettelser anmerkes paa foten av den følgeskrivelse som indeholder erkjendelse for mottagelse av listen.

Artikel 21.

Naar en liste indeholder feil eller uregelmæssigheter som ikke kan berigtiges uten forutgaaende meddelelse fra avsendelseskontoret, skal det mottagende utvekslingskontor, naar det erkjender mottagelsen, utbede sig en forklaring fra avsendelseskontoret. Denne forklaring skal gives saa hurtig som mulig, og i mellemtiden skal man opsætte utbetalingen av anvisninger som er avhængige av de uregelmæssige anførsler.

Artikel 22.

Saasnart som Kristiania Omkarteringskontor har mottat fra Indien erkjendelser for mottagelsen av alle de i et og samme kvartal daterte lister, skal disse lister saavelsom de indiske lister som er datert i samme kvartal, optages i en kvartalsavregning efter vedføiede skema B.

respecting the disposal of similar applications received from the other office of exchange and it shall contain an acknowledgment of the list or lists received since the date of the previous letter.

24 mai
8 aug.

Article 20.

Each list shall be carefully verified by the receiving office of exchange, and corrected when it contains simple errors, such corrections being noted at the foot of the transmitting letter containing the acknowledgment of the receipt of the list.

Article 21.

When a list shall contain errors or irregularities which cannot be rectified without previous communication with the despatching office, the receiving office shall, at the time of acknowledging the receipt, request an explanation from the despatching office. This explanation shall be given with as little delay as possible, and in the meantime the payment of orders dependent on the irregular entries shall be suspended.

Article 22.

As soon as the Kristiania office of exchange shall have received from India acknowledgments of the receipt of all the lists bearing dates in any quarter these lists, as well as the Indian lists bearing dates in the same quarter, shall be made the subject of a Quarterly Account in the annexed form B.

24 mai
8 aug.

Artikel 23.

Den i artikel 22 omhandlede avregning skal bygges paa listerne, slik som de er rettet av det mottagende kontor; alle anførsler deri som paa den tid er uekspedert i paavente av forklaring, skal ikke medtages.

Artikel 24.

Avregningen skal under overskriften »Specielle poster« ogsaa indeholde nødvendige berigtigelser av tidligere avregninger (saasom berigtigelser vedrørende uekspederte anførsler) saavelsom andre ting i avregningene som ikke paa anden maate er ordnet; en detaljert opgave over slike specielle poster vedføies avregningen, og stedfunden korrespondance eller andre dokumenter, som danner hjemmelen for hver speciel post, anføres like utfor denne i opgaven.

Artikel 25.

Et eksemplar av den i artikel 22 omhandlede avregning skal sendes til det indiske utvekslingskontor med betaling ved sigtveksel trukket paa London, hvis saldoen er i Indiens favør, og til betaling ved sigtveksel trukket paa London, hvis saldoen er i Norges favør.

Artikel 26.

Hvis i mellemtiden mellem to kvartalsopgjør nogen av de to poststyrelser, ved at sammenholde de da mottagne lister med de da avsendte, finder at den skylder den anden poststy-

Article 23.

The account mentioned in Article 22 shall be based on the lists as corrected by the receiving office, any entries at the time under suspension pending explanation being excluded.

Article 24.

The Account shall also include under the head of »Special Items« necessary adjustments of previous accounts (such as adjustments on account of suspended entries) as well as any other items of account not otherwise provided for; a detailed statement of such special items being annexed to the account, and the correspondence or other documents forming the authority for each special item being cited opposite to it in the statement.

Article 25.

A copy of the account mentioned in Article 22 shall be forwarded to the Indian office of exchange with payment by bill of exchange on London made payable at sight, if the balance be in favour of India, and for payment by bill of exchange on London made payable at sight, if the balance be in favour of Norway.

Article 26.

If in the interval between two quarterly adjustments, either of the two Postal Administrations shall find on balancing the lists actually received against those actually despatched, that

relse et beløp av over 500 £, skal den skyldige poststyrelse straks, eller saa snart som ske kan, oversende det skyldige beløp. Denne betaling skal behandles som et avdrag paa næste kvartalsavregnings opgjør.

Artikel 27.

Hver poststyrelse er berettiget til for en tid at ophæve postanvisningstjenesten, i tilfælde av at børskursen eller nogen anden omstændighet gir anledning til misbruk eller bringer statskassen tap.

Artikel 28.

Almindelig korrespondance vedrørende utfærdigelse, oversendelse eller rettelse av lister etc. skal foregaa gjennem utvekslingskontorene; utfærdigelse av avregninger, deres vedtagelse og berigtigelse skal ske mellem Poststyrelsens revisionskontor i Kristiania og det indiske utvekslingskontor i Bombay; men i saker hvor det dreier sig om andet end detaljspørsmaal skal korrespondancen foregaa mellem det indiske postvæsens generaldirektørs kontor paa den ene side og ekspeditionschefen for postvæsenet i Norge paa den anden side.

Artikel 29.

Det kontor hvem kontrollen av postanvisninger i begge lande paahviler skal være berettiget til at fastsætte tillægsbestemmelser (medmindre de strider

it owes the other Administration a sum exceeding £ 500, the indebted Administration shall at once, or as soon as may be practicable, remit the amount of its debt. This payment shall be treated as an instalment towards the adjustment of the next quarterly account.

24 mai
8 aug.

Article 27.

Each office shall have authority to suspend temporarily the exchange of money orders in case the course of exchange or any other circumstance shall give rise to abuses or cause detriment to the revenue.

Article 28.

For ordinary correspondence affecting the preparation, transmission or correction of lists etc., the offices of exchange shall be the medium; the preparation of accounts, their acceptance and adjustment shall be executed between the Audit Department, General Post Office, Kristiania, and the Indian office of exchange at Bombay; but in matters involving questions other than those of detail, the offices of correspondence shall be the office of the Director-General of the Post Office of India on the one hand and the Secretary General of Posts of Norway on the other hand.

Article 29.

The Department charged with the control of money orders in either country shall have authority to adopt any additional rules (if not repugnant to the fore-

24 mai
8 aug.

mot det foregaaende) til større sikkerhet mot bedrageri og til bedre utførelse av tjenesten i det hele tat. Dog skal alle slike tillægsbestemmelser meddeles fra det ene kontor til det andet.

Artikel 30.

Poststyrelserne i Norge og Indien skal ogsaa begge ha ret til at sende postanvisninger ved det andet postvæsens mellemkomst til ethvert land, som det førstnævnte[1]) utveksler postanvisninger med; vilkaarene herfor fastsættes paa forhaand efter overenskomst mellem de to poststyrelser.

Artikel 31.

Nærværende overenskomst træder i kraft den 1 oktober 1910. Den skal derpaa forbli i kraft, indtil den maatte bli ændret eller ophævet ved gjensidig avtale mellem de kontraherende parter, eller indtil ett aar efter den dag en av de kontraherende parter maatte ha underrettet den anden om sin hensigt at bringe den til ophør.

Utfærdiget in duplo og undertegnet

i Kristiania den 24 mai 1910,

i Simla den 8 august 1910.

Thb. Heyerdahl.

Ragnar Lundh.

going) for the greater security against fraud or for the better working of the system generally. All such additional rules, however, shall be communicated by the one Department to the other.

Article 30.

The Postal Administrations of Norway and India shall also each be entitled to transmit money orders through the medium of the other Administration to any country with which the latter exchanges money orders, on terms to be settled beforehand by common consent between the two postal Administrations.

Article 31.

The present arrangement shall take effect on the 1st October 1910. It shall then continue in force until it shall be modified or determined by mutual consent of the contracting parties or until one year after the date on which one of the contracting parties shall have notified the other of its intention to determine it.

Executed in duplicate and signed,

at Kristiania th 24th of May 1910,

at Simla the 8th August 1910.

C. Stewart-Wilson.

[1]) Skal ifølge meddelelse fra Poststyrelsen være sidstnævnte.

Rundskrivelse*) fra Justisdepartementet hvorved bl. a. meddeles, at byen Odessa i Rusland blir indtil videre at anse som smittet av den orientalske pest. 8 aug.

Bestemmelser om adgang til at gjenoptages i Krigsskolens nederste avdeling og til at dimitteres fra denne m. v., approbert av Forsvarsdepartementet. 11 aug.

1. Uteksaminerte kadetter av nederste avdeling, som det paafølgende aar agter at ta ny eksamen artium for at gjenindtræde i nævnte avdeling, kan av kommanderende general tillates at bli staaende som uteksaminerte kadetter. Andragender herom maa være indsendt inden 1 oktober det aar, de uteksamineres fra Krigsskolen.

   Saafremt de ikke maatte bli gjenoptat som elever av nederste avdeling aaret efter, at de er uteksaminert, blir de at beskikke til vernepligtige sersjanter.
2. Uteksaminerte kadetter av Krigsskolens nederste avdeling, som har mottat beskikkelse til vernepligtige sersjanter eller vernepligtige sekondløitnanter, har ikke adgang til at gjenindtræde paa Krigsskolen.
3. Elever av nederste avdeling, som i henhold til planens § 20 ønsker at forbli endnu et aar i avdelingen, maa ha indsendt andragende herom inden det nye skoleaars begyndelse.
4. Antallet av de kadetter, som aarlig kan tillates at forbli endnu et aar i nederste avdeling eller at gjenoptages i denne, maa ikke overstige en sjettepart av det antal elever, som det paafølgende aar skal optages i øverste avdeling.
5. Elever av nederste avdeling kan av kommanderende general tillates at uttræde av Krigsskolen paa betingelse av, at de før dimissionen tilbakebetaler, hvad de har mottat i lønning under opholdet ved skolen.

Kongelig kundgjørelse**)[1]) angaaende avgift til statskassen av apotekenes omsætning. 13 aug.

For budgetterminen 1 juli 1910—30 juni 1911 skal de, som har faat bevilling til at drive apotek, erlægge til statskassen en avgift av sin omsætning efter nedenstaaende regler:

§ 1.

A. For personlig priviligerte apotek:
   1. De første kr. 10 000,00 av omsætningen skal være avgiftsfri.

*) Bekjendtgj. 15. aug. i Lovtid. 1ste avd. nr. 32, hvor rundskrivelsen i sin helhet er indtat.

**) Bekjendtgj. 15 aug. i Lovtid. 1ste avd. nr. 32.

[1]) Se St.prp. nr. 17, dok. nr. 67 med tillæg. Indst. S. nr. 208. St.-tid. side 2913—2934.

13 aug. 2. Av restbeløpet fratrækkes 25 pct. for frie handelsvarer m. v.

3. Av den tiloversblevne omsætning beregnes følgende avgifter:

Av 1ste	kr. 5 000,00	(eller dele derav)	1 pct.
» 2det	» 5 000,00	—»—	2 »
» 3dje	» 5 000,00	—»—	3 »
» 4de	» 5 000,00	—»—	4 »
» 5te	» 5 000,00	—»—	5 »
» 6te	» 5 000,00	—»—	6 »
» 7de	» 5 000,00	—»—	7 »
» overstigende omsætning			8 »

B. For salgbare apotek:

Der gjøres et fradrag i omsætningen av $^1/_3$ — en tredjedel —, hvorefter avgift av den tilbakeværende del av omsætningen svares efter de under A 1—3 for de personlig priviligerte apotek gjældende regler.

§ 2. Til et apoteks omsætning regnes alle beløp, som er indkommet ved forhandling av varer, enten disse er gjenstand for apotekeres enehandel eller ikke. Dog blir ikke de beløp at medregne, som er indkommet for varer, som enten direkte eller gjennem mellemmænd forhandles til andre apotek.

Omsætning ved filialapotek blir at beregne særskilt fra hovedapotek.

§ 3. Justis- og Politidepartementet kan helt eller delvis frafalde avgiften for apotekere, med hvem der er indgaat eller indgaaes overenskomst angaaende avstaaelse av salgbare apotekprivilegier.

Departementet kan likeledes helt eller delvis frafalde avgiften, hvor dens utredsel vilde falde særlig trykkende.

§ 4. Avgiftsbeløp paa mindre end kr. 10,00 opkræves ikke.

13 aug. **Kongelig resolution,***) hvorved meddeles:

I. I henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa den av Bruviks herredsstyre, Søndre Bergenhus amt, i møter 23 mai og 5 juli 1910 fattede beslutning om nye almindelige sundhetsforskrifter for herredet samt om ordning av meddelelsespligten ved tuberkuløse sykes flytning.

II. De sundhetsforskrifter for Bruviks herred, som blev approbert ved kongelige resolutioner av 5 januar 1900 og 14

*) Bekjendtgj. 15 aug. i Lovtid. 1ste avd. nr. 32, hvor beslutningen er indtat.

november 1905, ophæves fra den tid, ovennævnte forskrifter træder i kraft. 13 aug.

Kongelig resolution, hvorved er fastsat til fremtidig befølgelse nyt »Etappereglement«. 13 aug.

Kongelig resolution, hvorved der i henhold til lov om fattigvæsenet av 19 mai 1900 §§ 28 og 33 meddeles stadfæstelse paa et fremlagt, av vedkommende utvalg indsendte utkast til plan for et sikkerhetsfond ved A/S Stordø Kisgruber i Stords herred, — dog med nogen forandringer. 13 aug.

Kongelig resolution, hvorved bl. a. bestemmes at de av Namsos øl- og vinsamlag i generalforsamling den 31 mars 1910 vedtagne og i Namsos bystyres møter den 6 mai og 25 juli 1910 godkjendte vedtægter i medhold av §§ 23 og 35 i lov om salg og skjænkning av brændevin m. v. av 17 mai 1904 stadfæstes som gjældende indtil videre, — dog ikke for længere tid end 3 aar at regne fra 1 januar 1911. 13 aug.

Kongelig resolution, hvorved bl. a. den av Stortinget under 19 juli 1910 fattede beslutning[1]) angaaende erhvervelse av tomt for serumsinstitutet, befales tat tilfølge. 13 aug.

Kongelig resolution, hvorved der meddeles approbation paa den i ekstraordinær generalforsamling den 25 juni 1910 vedtagne forandring i § 34 i de for Snaasens prestegjelds brandassuranse-forening ved høieste resolution av 19 september 1860 approberte love saaledes, at foreningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter. 13 aug.

Kongelig resolution, hvorved meddeles stadfæstelse paa den av bestyrelsesraadet for »Lofotfiskernes Selvhjælpskasse« i møter den 3 og 4 april 1910 vedtagne ændring av § 7 i kassens ved kongelig resolution av 14 mars 1892 stadfæstede statutter. 13 aug.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 13 aug.

1. At regimentet og de selvstændige bataljoner fremtidig danner egne underofficers-avansementskredser inden infanteriet — dog saaledes, at Finmarkens bataljon danner avansementskreds sammen med Tromsøy regiment.
2. At de nye avansementskredser for underofficerer for de 5 sydligste brigaders vedkommende dannes av de nuværende avansementskredser paa følgende maate:

[1]) Se St. prp. nr. 1, hovedp. VIII, kap. 4, tit. 12. Indst. S. nr. 205. St. tid. side 2783.

13 aug.

1ste brigade.

Smaalenenes infanteriregiment nr. 1:
Smaalenenes korps + ca. 1/2 Norske jægerkorps.
Vestre Akershus infanteriregiment nr. 2:
Kristiania korps + ca. 1/2 Numedals korps.
Telemarkens infanteriregiment nr. 3:
Telemarkens korps + ca. 1/2 Numedals korps.

2den brigade.

Østre Akershus infanteriregiment nr. 4:
Hedemarkens korps + ca. 1/2 Valdres korps.
Østoplandenes infanteriregiment nr. 5:
Østerdalens korps + ca. 3/4 Gudbrandsdalens korps.
Vestoplandenes infanteriregiment nr. 6:
Hallingdals korps + ca. 1/2 Valdres korps + ca. 1/4 Gudbrandsdalens korps.
Jægerkorpset ca. 1/2 Norsk jægerkorps.

3dje brigade.

Agdesidens infanteriregiment nr. 7:
Nedenes korps + ca. 1/2 Stavanger korps.
Vesterlen infanteriregiment nr. 8:
Kristiansands korps + ca. 1/2 Stavanger korps.
Søndhordlands bataljon:
Til denne bataljons stillinger har de underofficerer fra Oplandsregimentene, som vil flytte over, fortrinsret. De resterende pladser forbeholdes med en del Kristiansandske brigades underofficerer og med en del Bergenske brigades.

4de brigade.

Søndre Bergenhus infanteriregiment nr. 9:
Bergens korps + ca. 1/2 Hardanger korps.
Nordre Bergenhus infanteriregiment nr. 10:
Sogns korps + ca. 1/2 Hardanger korps.
Nordfjord bataljon:
ca. 1/2 Fjordenes korps.

5te brigade.

Søndmør infanteriregiment nr. 11:
Søndmør korps + ca. 1/2 Fjordenes korps.
Søndre Trondhjems infanteriregiment nr. 12:
Trondhjems korps + ca. 1/2 Nordmør korps.
Nordre Trondhjems infanteriregiment nr. 13:
Indherreds korps + ca. 1/2 Nordmør korps.

3. At anciennitetet inden graden ved dannelsen av de nye underofficers-avansementskredser i sin almindelighet bereg-

nes efter ansættelsen som fastlønnet underofficer, dog saaledes, at der herfra efter speciel bestemmelse fra departementet kan foretages de forandringer, som forholdene maatte tilsi. 13 aug.

4. At Forsvarsdepartementet bemyndiges til at træffe de fornødne bestemmelser angaaende dannelsen av nye underofficers-avansementskredser ved specialvaabnene i væsentlig overensstemmelse med foranstaaende.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Peder Hans Prestengh ved testamente av 24 juli 1868 oprettede »P. Prestenghs Legat til Gimsøy Kirke« og paa de under 31 mai 1910 utfærdigede statutter for dette legat. 16 aug.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Peder Hans Prestengh ved testamente av 24 juli 1868 oprettede »P. Prestenghs Legat til Gimsøy Fattigvæsen« og paa de under 31 mai 1910 utfærdigede statutter for dette legat. 16 aug.

Kongelig resolution*), hvorved i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Liers herred, Buskeruds amt, under 4 august 1910 fattede beslutning til vedtægt for Høviks, Gullaugs og Aassidens skolekredser angaaende salg av tobak til barn m. v. 19 aug.

Kongelig resolution**), hvorved det ved kongelig resolution av 19 april 1901 i henhold til § 3 i lov av 25 juli 1897 indeholdende tillægsbestemmelser angaaende lapperne og rensdyrdriften inden de søndenfor Finmarkens amt liggende landsdele fastsatte forbud mot at utøve eller la utøve beitning med ren inden forskjellige dele av Valle og Bykle herreder ophæves forsaavidt angaar de av gaarden Stavenes's opsittere hittil benyttede beitestrækninger i Bykle herred. 19 aug.

Kongelig resolution**), hvorved i medhold av lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 44 bestemmes, at tiur, røi og aarfugl for et tidsrum av indtil 5 aar, regnet fra 1 januar 1910, skal være fredet det hele aar inden Dverbergs herred, Nordlands amt. 19 aug.

Denne resolution træder i kraft straks.

---

*) Bekjendtgj. 20 aug. i Lovtid. 1ste avd. nr. 33, hvor vedtægten er indtat.

**) Bekjendtgj. 20 aug. i Lovtid. 1ste avd. nr. 33.

19 aug. **Kongelig resolution***), hvorved i medhold av lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 44 meddeles tilladelse til, at rypejagten indtil videre, dog ikke længer end til utgangen av aaret 1914, tar sin begyndelse fra 20 august i Lofoten og Vesteraalens fogderi, Nordlands amt.

19 aug. **Kongelig resolution,** hvorved den Hedemarkens amtskommune under 24 november 1906 meddelte autorisation til at oprette et kommunalt sindssykeasyl paa eiendommene Sanderud og Blaarud nordre i Stange herred utvides til at omfatte en ny kolonibygning for 10 kvindelige patienter saaledes, at asylets samlede antal pladser blir 133.

19 aug. **Kongelig resolution,** hvorved de i skrivelse fra Jernbanestyrelsen til Arbeidsdepartementet av 23 juni 1910 foreslaaede takster for benyttelsen av jernbanens brygge i Sandnes i henhold til § 55 i lov om havne- og ringevæsenet m. v. av 10 juli 1894 fastsættes som gjældende indtil videre — dog saaledes, at militære hospitalsfartøier i krigstid fritages for avgift.

19 aug. **Kongelig resolution,** hvorved meddeles stadfæstelse paa den av bidragsyderne til grundfondet den 10 juli 1910 vedtagne plan for en sparebank, som under navn av »Meløy sparebank« agtes oprettet inden Meløy herred.

19 aug. **Skrivelse** fra Handelsdepartementet, hvori i henhold til skrivelse fra Utenriksdepartementet av 21 f. m. meddeles, at ifølge officiel indberetning fra det Schweiziske Forbundsraad er republikken San Domingos tiltrædelse av den i Brüssel 14 december 1900 avsluttede tillægsavtale angaaende forandringer i den internationale konvention av 20 mars 1883 om beskyttelse av den industrielle eiendomsret nu godkjendt av republikkens nationalforsamling, hvorefter den er gjældende fra 4 ds. at regne (altsaa ikke som i skrivelsen av 11 december f. a.[1]) meddelt fra 25 december f. a. at regne).

20 aug. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Buskeruds amt om, hvorvidt ikke de av en sakfører fremlagte indlæg i en civil sak efter sakens paadømmelse kan kræves utlaant av vedkommende sorenskriver, eller om denne er berettiget til for saadant utlaan at kræve motpartens samtykke.

---

*) Bekjendtgj. 20 aug. i Lovtid. 1ste avd. nr. 33.

[1]) Se »Overenskomster« for 1910, nr. 1, side 2.

I anledning herav meddeles, at departementet antar, at de 20 aug.
til retten stilede dokumenter blir dennes eiendom og bør forbli ved dens arkiv. Det maa overlates til vedkommende retsskrivers eget skjøn, hvorvidt der er grund til i enkelte tilfælde at utlaane saadanne dokumenter, likesom han herfor kan opstille de betingelser saasom for eksempel motpartens samtykke, som han efter omstændighetene finder fornødne. Det tilføies, at de øvrige dokumenter, som ikke er stilet til retten, vedblir at tilhøre vedkommende part og efter dennes forlangende efter sakens avslutning blir at tilbakelevere ham. Jfr. forøvrig departementets i Lovtidenden indtagne skrivelse av 8 juli 1901 og Hagerups civilproces I side 213 (2den utgave).

Telegram fra Justisdepartementet til et valgstyre, hvori 20 aug.
uttales, at departementet antar, at en adjungert lensmand er valgbar til formand og ordfører.

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Akers- 22 aug.
hus amt, hvori i anledning av en forespørsel fra en sorenskriver meddeles, at skilsmissesaker efter lov av 20 august 1909 antages at være undergit de regler, som gjælder for den ordinære civilproces, forsaavidt de særlige bestemmelser i nævnte lovs §§ 10—12 ikke medfører avvikelser. Det antages saaledes ikke at paahvile retten at utfærdige stevning.

Ændringer i §§ 1, 4, 6, 9 og 14 i reglementet for 22 aug.
kontrol med hermetikfabrikker — fastsat av Handelsdepartementet den 22 august 1910 —, hvorefter de nævnte §§ nu er saalydende[1]):

§ 1. Der skal være adgang for fabrikker, som befatter sig med tilvirkning av preservert, hermetisk kjøt og fisk, til at la raastoffene, tilvirkningen og det færdige produkt undergi en av det offentlige anordnet kontrol som nedenfor bestemt.

Undtat fra kontrollen er sardinfabrikationen og nedlægning av saltede og krydrede saker, som ansjos, appetitsild, gaffelbiter etc.

§ 4. Kontroløren skal hyppig, mindst 2 ganger ukentlig, til ubestemte tider inspicere hver ham underlagt fabrik, likesom ogsaa fabrikken bør tilkalde ham, naar kjøt, der ikke tidligere er kontrolert, anskaffes. Forsaavidt nogen fabrik en tid av aaret ikke nedlægger kjøt- eller fiskehermetik eller er helt ute av drift, bortfalder i denne tid inspektionen. Under særegne omstændigheter kan der efter departementets nærmere bestemmelse gjøres undtagelse fra denne paragrafs regler.

§ 6. Med hensyn til arbeiderne har han at paase, at alle, som beskjæftiges med tilberedningen, har undertegnet

[1]) Ændringene er trykt med sperrede typer.

22 aug. erklæring om at være fri for smitsomme sygdomme, samt at de er fri for saar, bylder, utslet og lignende.

Arbeiderne maa tilholdes den strengeste renlighet med sine klær og sin person, fornemlig forarmer, hænder, fingrer og negler.

Der maa altid forefindes et tilstrækkelig antal vaske-indretninger med rikelig vand og sæpe samt neglebørster og haandklær.

De arbeidere, som kommer i nær berøring med varernes tillagning og nedlægning, skal bære en særskilt overklædning av vasketøi til bruk under arbeidet i fabrikken samt hætter over haaret. Hver av disse arbeidere skal ha rent ombytte herav mindst 1 gang og av løsærmer 2 ganger om uken.

Gangklær maa ikke ophænges i arbeidsrummene.

§ 9. Finder kontroløren grund til at anta, at noget produkt ikke tilfredsstiller de nødvendige fordringer til renhet, at der er anvendt ikke tillatte konserveringsmidler eller tilsætning utover, hvad der er teknisk nødvendig eller hvad der stemmer med varens merke, har han straks at utta prøver og foreta undersøkelse av samme. Forøvrig skal han, naar departementet maatte forlange det, utta prøver saavel av emballagen (blik, tætningsmateriale o. s. v.) som av de færdige beholdninger og indsende dem til undersøkelse. De ved undersøkelsen foranledigede utgifter blir at utrede av vedkommende fabrik.

§ 14. Kontrolørens ansættelse sker med 3 maaneders gjensidig opsigelsesfrist. Hvis en kontrolør ikke utfører sit hverv tilfredsstillende, kan han dog uten opsigelse avskediges av departementet.

Kontrolørens godtgjørelse, der ogsaa bestemmes av departementet, utredes av det offentlige mot refusion av vedkommende fabrik. Har samme kontrolør tilsynet med flere fabrikker, fordeles hans godtgjørelse paa disse i forhold til størrelsen av deres produktion efter samraad med de interesserte fabrikker eller disses organisation.

25 aug. **Meddelelse** fra den Danske Regjering til den Norske Regjering, hvorefter førstnævnte har benyttet sig av den i Haager-civilproces-konventionen av 17 juli 1905 art. 6 og 15 hjemlede ret til at motsætte sig, at de henholdsvis i art. 6, 3dje stk. og art. 15 omtalte fremgangsmaater anvendes i Danmark.

26 aug. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av adjunkt O. F. Lagesen ved gavebrev av 20 april 1910 oprettede »Gaardbruker Hans Lagesens og Hustrus Legat« til:

a. Trængende i Hønefoss og Haugs sogn, som ikke nyder understøttelse av det offentlige fattigvæsen,

b. utdannelse for en eller flere lærelystne og flittige elever, hjemmehørende i Hønefoss eller Haug, der har gjennemgaat en folke- eller middelskole samt paa de i gavebrevet indeholdte statutter for legatet. 26 aug.

Skrivelse av 15 ds. fra det internationale postbyraa i Bern, hvorefter Abyssinien er sat i 1ste klasse med hensyn til fordelingen av utgifterne ved det internationale byraa. »Abyssinien« tilføies derfor efter »De Forenede Stater i Amerika« i ekspeditionsreglementet til hovedkonventionen om verdenspostforeningen, dets art. XXXVIII § 5. 26 aug.

Kongelig resolution*), hvorved i henhold til lov av 17 juni 1869 om politivedtægter for rikets kjøpstæder og lov av 22 mai 1875 om offentlige forestillinger. m. v. meddeles stadfæstelse paa nedenstaaende av kjøpstaden Porsgrunds formænd og repræsentanter under 5 april og 12 juli 1910 fattede beslutning angaaende politivedtægter for nævnte by. 27 aug.

Kongelig resolution*) hvorved i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtægter for rikets herreder og lov av 22 mai 1875 om offentlige forestillinger m. v. meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Hemnes herred, Nordlands amt, under 15 mars og 11 juli 1910 fattede beslutning om politivedtægter, som skal træde i stedet for de ved kongelig resolution av 31 august 1892, jfr. kongelig resolution av 5 december 1896, stadfæstede politivedtægter for herredet. 27 aug.

Kongelig resolution**), hvorved den av Trondhjems bystyre under 4 august d. a. fastsatte vedtægt angaaende fælles lukningstid for kolonialbutikker i Trondhjem stadfæstes som gjældende indtil videre — dog med en enkelt forandring. 27 aug.

Kongelig resolution***), hvorved i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse av 8 august 1908 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Ogndalens herred, Nordre Trondhjems amt, i møter den 28 februar og 31 mai 1910 besluttede forandring i de ved kongelig resolution av 8 juni 1907 approberte skogvedtægter for herredet, hvorefter 1ste punktum av vedtægtenes § 1 forandres. 27 aug.

*) Bekjendtgj. 29 aug. i Lovtid. 1ste avd. nr. 34, hvor vedtægtene er indtat.

**) Bekjendtgj. 29 aug. i Lovtid. 1ste avd. nr. 34, hvor den approberte vedtægt er indtat.

***) Bekjendtgj. 29 aug. i Lovtid. 1ste avd. nr. 34, hvor det forandrede avsnit er indtat.

27 aug. **Kongelig resolution***) i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approtion paa den av herredsstyret for Frosta herred, Nordre Trondhjems amt, i møte den 27 mai 1910 besluttede vedtægter mot skogens ødelæggelse inden herredet.

27 aug. **Kongelig resolution****), hvorved i medhold av lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 44 bestemmes, at ærfugl inden Nordlands amt skal være fredet det hele aar i et tidsrum av 5 aar, regnet fra 1 januar 1911.

27 aug. **Kongelig resolution,** hvorved bl. a. bestemmes:

Fra 1 januar 1911 at regne skal de til Strinden prestegjelds hovedsogn under Nordre Dalene provsti i Trondhjems stift hørende gaarder Cecilienborg, Stavne, Havstein, Munkvold, Hoem, Løvlien, Halset, Selsbak-Østre, Selsbak-Vestre, Ferstad, Kystad, Brandhaugen, Frøset, Halsetaunet, Vaadan, Solem, Lian, grnr. 94 til og med grnr. 110 av samlet skyld mark 461,11, overgaa til eget sogn under navn av »Byaasens annekssogn« med det nuværende Havsteins kapel som sognekirke.

27 aug. **Kongelig resolution,** hvorved det bl. a. paalægges sognepresten i Strandebarms prestegjeld under Hardanger og Voss provsti i Bergens stift at fremmøte 2 ganger aarlig vaar og høst efter Bergens biskops nærmere bestemmelse paa Mundheims hjælpekirkegaard i Varaldsø sogn for at jordfæste der nedsatte lik.

27 aug. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes:

1. At det paalægges sognepresten i Tysnes prestegjeld under Nordre Søndhorlands provsti i Bergens stift 2 ganger aarlig til den tid, som han selv nærmere bestemmer, at fremmøte paa kirkegaarden paa Gjersvik i prestegjeldets hovedsogn for at jordfæste der nedsatte lik.
2. At det i henhold til lov om geistlige embedsmænds og kirkesangeres lønning av 14 juli 1897 § 20, 1ste led, bestemmes, at der ikke blir at erlægge betaling til sognepresten for jordfæstelse, som utføres paa de dage, da han i henhold til post I. fremmøter paa kirkegaarden.

27 aug. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes at Nordre Undals herred i Lister og Mandals amt fra den tid, som av

*) Bekjendtgj. 29 aug. i Lovtid. 1ste avd. nr. 34, hvor vedtægtene er indtat.

**) Bekjendtgj. 29 aug. i Lovtid. 1ste avd. nr. 34.

amtmanden bestemmes, paa de av herredsstyret i møter den 31 december 1908 samt 12 mars og 24 juni 1909 vedtagne vilkaar deles i to herreder nemlig Vigmostads herred, omfattende Vigmostads sogn, og Konsmo herred, omfattende Konsmo sogn. 27 aug.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes, at nedsættelsen i brandkontingenten av de i den Almindelige Brandforsikrings-Indretnings Kjøpstad-Avdeling forsikrede bygninger i Lillehammer i medhold av lovene av 3 mars 1860 § 1, 26 mai 1866 § 8, litr. G og 31 mai 1890 § 6, jfr. lov av 3 mai 1873 § 2, fastsættes fra 1 juli 1910 og indtil videre til 25%. 27 aug.

Kongelig resolution, hvorved rikets indvortes bestyrelse under Kongens forestaaende fravær fra hovedstaden overdrages til statsministeren tillikemed i det mindste fem av Statraadets øvrige medlemmer m. v. 27 aug.

Skrivelse fra Justisdepartementet til Kirkedepartementet om, hvordan der skal forholdes med hensyn til indførelsen i kirkeboken av et av en gift kvinde utenfor egteskap født barn, naar saavel hun og hendes mand som vedkommende barnefar efter henvendelse fra presten vedkjender sig forholdet, samt om kirkeboksføreren i et tilfælde som det i skrivelsen omhandlede kan indføre vedkommende egtemand som barnets far uten anmerkning om det faktiske forhold, naar dette sker overensstemmende med begge egtefællers ønske. 1 septbr.

I anledning herav skal man meddele, at det nævnte spørsmaal antages at burde besvares bekræftende overensstemmende med den retsopfatning, som har fundet uttryk i straffelovens § 215, sidste led. Den nævnte bestemmelse sees av straffelovens forarbeider (Ot. prp. nr. 24 for 1898—99, s. 32—33 og Indst. O. VII for 1899—1900, s. 40) at være optat i loven for at gi uttryk for den opfatning, som er hævdet av straffelovkommissionens formand, riksadvokat Getz, i hans motiver av 1893 til det første lovutkast, s. 61—62. Derimot antages de her anførte betragtninger ikke at lede til ogsaa at indføre egtemanden som far, naar barnet er avlet før egteskapets indgaaelse, og det er paa det rene, at han ikke er barnets far. En anden sak er det, at morens opgivelse av egtemanden som far ogsaa i dette tilfælde er straffri.

Kongelig anordning*) angaaende utvidelse av bestemmelserne i lov av 25 juli 1910 indeholdende forandringer i lov om forfatterret og kunstnerret av 4 juli 2 septbr.

*) Bekjendtgj. 3 septbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 35.

2 septbr. 1893 og av lov om ret til fotografier av 11 mai 1909 til at omfatte verker hjemmehørende i et av Bernerunionens øvrige land.

— — — — — — — — — — — — — —

§ 1. Likesom tidligere bestemmelserne i lov om forfatterret og kunstnerret av 4 juli 1893 blir fremtidig bestemmelserne i lov av 25 juli 1910 indeholdende forandringer i lov om forfatterret og kunstnerret av 4 juli 1893 samt i lov om ret til fotografier av 11 mai 1909 utvidet til at omfatte verker hjemmehørende i et av de land, som tilhører Bernerunionen, nemlig: Det Tyske Rike, Belgien, Danmark, Spanien, Frankrike, Storbritannien, Haiti, Italien, Japan, Liberia, Luxemburg, Monaco, Sverige, Schweiz, Tunis.

§ 2. Retsbeskyttelsen i henhold til nærværende anordning bortfalder i Norge i det øieblik, et verk i sit hjemland ophører at være gjenstand for retsbeskyttelse, selv om beskyttelsen efter norsk lov er av længere varighet.

§ 3. Nærværende anordning træder i kraft 9 september 1910.[1])

2 septbr. **Kongelig resolution***), hvorved i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa en av herredsstyret for Buksnes herred, Nordlands amt, under 26 juli 1910 fattede beslutning til vedtægt for nævnte herred angaaende salg av tobak til barn m. v.

2 septbr. **Kongelig resolution****), hvorved bestemmes:

I. I henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa de av Askers herredsstyre, Akershus amt, i møte 6 juni 1910 fattede beslutninger om nye almindelige sundhetsforskrifter for herredet samt om »Regler for bakerier og deres renhold«, dog med en enkelt forandring.

II. De sundhetsforskrifter for herredet, som blev approbert ved resolutioner av 25 juli 1881 og 8 april 1890, ophæves fra den dag, ovennævnte forskrifter træder i kraft.

---

[1]) Samtidig hermed er den i Berlin den 13 novbr. 1908 undertegnede reviderte Bern-konvention for Norges vedk. med visse forbehold ratifisert. Jfr. nærv. hefte side 414.

*) Bekjendtgj. 3 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 35, hvor vedtægten er indtat.

**) Bekjendtgj. 3 septbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 35, hvor beslutningene er indtat.

Kongelig resolution*), hvorved bestemmes: 2 septbr.

1. I medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Vefsens herred, Nordlands amt, i møte den 10 februar 1910 besluttede vedtægter mot skogens ødelæggelse inden herredet, dog med nogen forandringer.
2. De ved kongelig resolution av 24 februar 1900 approberte vernskogvedtægter for herredet ophæves fra den tid, de nye skogvedtægter træder i kraft.

Kongelig resolution**), hvorved bestemmes: 2 septbr.

I. I henhold til lov om veivæsenet av 15 september 1851 § 58, 3dje avdeling, kfr. lov av 6 juli 1892, meddeles stadfæstelse paa den av Bratsbergs amtsting ved beslutning av 18 juni 1910 vedtagne ændring i de ved kongelige resolutioner av 2 september 1899 og 24 oktober 1908 approberte vedtægter for benyttelse av motorvogner paa offentlige veier inden Bratsbergs amt, hvorefter vedtægtenes § 20, 2det avsnit, skal lyde saaledes:

»Paa flate veistrækninger, der har rummelige kurver og liten trafik, skal største tillatte kjørehastighet være:

1. For vogner, som lastet veier under 2000 kg., 15 km. i timen. Amtsutvalget kan efter indhentet uttalelse fra amtsingeniøren meddele tilladelse for vogner, som gaar i faste ruter, og som lastet veier under 2000 kg., at kjøre 30 km. i timen.
2. — — — — — — — — — — — — — —«

II. Foranstaaende bestemmelser stadfæstes som gjældende indtil videre.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes, at en anden 2 septbr. læge end embedslægen kan antages til indtil videre at forrette som ordfører i helseraadet for Tjøtta herred, Nordlands amt, mot en godtgjørelse av statskassen av kr. 80,00 pr. aar, som blir at utrede av de til tilfældige utgifter ved medicinalvæsenet bevilgede midler.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes, at en anden 2 septbr. læge end embedslægen kan fra 1 januar 1911 antages til indtil videre at forrette som ordfører i helseraadet for Vanse herred, Lister og Mandals amt, mot en godtgjørelse av statskassen av kr. 80,00 pr. aar, som blir at utrede av de til tilfældige utgifter ved medicinalvæsenet bevilgede midler.

---

*) Bekjendtgj. 3 septbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 35, hvor vedtægtene er indtat.

**) Bekjendtgj. 3 septbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 35.

2 septbr. **Kongelig resolution,** hvorved meddeles approbation paa det i generalforsamlinger den 7 januar 1909 og 2 mai 1910 vedtagne utkast til ny plan for Gausdals gjensidige brandforsikrings-forening for bygninger og løsøre m. m., saaledes at foreningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter.

2 septbr. **Kongelig resolution,** hvorved der meddeles approbation paa den i fællesforsamling den 16 april 1910 vedtagne forandring i § 18 i den for Halse brandforsikringsforening ved høieste resolution av 21 april 1899, jfr. høieste resolutioner av 23 december 1902, 3 december 1903 og 23 januar 1905 samt kongelig resolution av 4 august 1909, approberte plan.

2 septbr. **Kongelig resolution,** hvorved der meddeles stadfæstelse paa den av forstanderskapet for Hurums sparebank i møte den 4 juni 1910 vedtagne ændring av § 20 i bankens ved høieste resolutioner av 15 april 1910 og 29 juli 1899 stadfæstede plan.

2 septbr. **Kongelig resolution,** hvorved Forsvarsdepartementet bemyndiges til at foreta saadanne mindre forandringer i Krigsskolens plan, som maatte ansees hensigtsmæssige som følge av forandringer i budgettet.

I henhold hertil har Forsvarsdepartementet bestemt, at krigsskoleplanen av 1 april 1905, dennes §§ 16 og 26, skal undergaa følgende forandringer:

§ 16 — 1ste, 2det og 3dje led skal lyde:

»Skoleaaret varer fra 1 oktober til 15 september.

Tidsrummet fra 1 oktober til ca. 15 mai anvendes til den egentlige skoleundervisning — dels teoretisk og dels praktisk —, deri indbefattet den til avgangseksamen fornødne tid.

Tidsrummet fra ca. 16 mai til 15 september anvendes til praktiske øvelser og eksamener i praktiske fag«.

§ 16. »De praktiske øvelser«, sidste led, tilføies:

»Og — saavidt mulig — nogen tid ved Kadetkompaniet«.

§ 26 — 1ste, 2det, 3dje og 4de led — skal lyde:

»Undervisningen meddeles i to etaarige klasser, begge med skoleaar regnet fra 1 oktober til 30 september.

For nederste (2den) klasse anvendes tidsrummet fra 1 oktober til ca. 15 mai og for øverste (3dje) klasse tidsrummet fra 1 oktober til ca. 30 juni til den egentlige skoleundervisning — dels teoretisk og dels praktisk — deri indbefattet for 2den klasse den til opflytningseksamen og for 3dje klasse den for avgangseksamen fornødne tid.

For 2den klasse anvendes tidsrummet fra ca. 15 mai til ca. 15 september og for 3dje klasse fra ca. 1 juli til ca. 15 september til praktiske øvelser og eksamener i derunder hørende fag.

Ved jul gives ca. 2½ ukes og ved paaske ca. 1 ukes 2 septbr.
ferie, derhos gives ferie fra 16 til 30 september.«

§ 26. I tablaaet for undervisning i øverste avdeling tilføies efter »militær administration« som nyt fag: »Militær retspleie« for 3dje klasse med 1 time pr. uke, 30 timer i skoleaaret.

Skrivelse fra Justisdepartementet til stiftamtmanden i 2 septbr.
Kristiania stift og amtmændene i Smaalenenes og Hedemarkens amter.

Kirkedepartementet har i skrivelse hertil gjort opmerksom paa, at av den mængde svenske undersaatter, som aarlig hjemforpasses i henhold til kongelig anordning av 15 februar 1855, er der en hel del, som straks efter vender tilbake for i de fleste tilfælde paa ny at falde fattigvæsenet til byrde.

Kirkedepartementet har tænkt sig, at der ved en skjærpet anvendelse av lov om anmeldelse av reisende og fremmede av 4 mai 1901 § 6, sammmenholdt med § 3, maa kunne rettes paa dette forhold, idet de fattige, som efter at være hjemsendt efter anordningen vender tilbake, vel i de fleste tilfælde vil indgaa under fremmedlovens § 3 og kunne utvises med den følge, at en fornyet tilbakevenden medfører strafansvar. Kirkedepartementet antar, at den adgang til utvisning, som saaledes maatte haves, ogsaa bør benyttes i saadanne tilfælde, hvor vedkommende, efter at være vendt tilbake, straks eller efter en kortere tids forløp atter falder fattigvæsenet til byrde, og da overfor saadanne personer, som efter at være hjemsendt i henhold til anordningen gjentagende er vendt tilbake og faldt fattigvæsenet til byrde.

Justisdepartementet bemerker, at naar en person, som er hjemforpasset i henhold til anordningen av 15 februar 1855, senere vender tilbake i saadan hensigt, som i fremmedlovens § 3 nævnt, pligter han straks ved sin ankomst til landet at gjøre anmeldelse overensstemmende med nævnte bestemmelse. Hvis dette undlates eller angjældende ved ankomsten eller et hvilketsomhelst senere tidspunkt ikke kan gi tilfredsstillende oplysninger om de i § 3 andet led omhandlede forhold, er betingelserne tilstede for hans utvisning.

Departementet er enig med Kirkedepartementet i, at i de av dette nævnte tilfælde bør den adgang til utvisning, som fremmedlovens bestemmelser gir, anvendes.

Av hensyn til anordningens bestemmelser om hjemforpasning og de svenske myndigheters krav paa, at disse overholdes, naar der forlanges refusion fra Sverige av hatte fattigutgifter, vil det i saadanne tilfælde være nødvendig, at angjældende, ogsaa naar utvisning finder sted, forsynes med pas av politiet overensstemmende med anordningen.

2 septbr. **Den reviderte Bern-konvention** angaaende beskyttelse av literære og kunstneriske verker, undertegnet i Berlin den 13 november 1908*).

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse; au nom de l'Empire Allemand; Sa Majesté le Roi des Belges; Sa Majesté le Roi de Danemark; Sa Majesté le Roi d'Espagne; le Président de la République Française; Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de la Grande-Bretagne et d'Irlande, Empereur des Indes; Sa Majesté le Roi d'Italie; Sa Majesté l'Empereur du Japon; le Président de la République de Libéria; Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg, Duc de Nassau; Son Altesse Sérénissime le Prince de Monaco; Sa Majesté le Roi de Norvège; Sa Majesté le Roi de Suéde; le Conseil Fédéral

(Oversættelse).

Hans Majestæt Keiseren av Tyskland, Konge av Preussen, i det Tyske Rikes navn; Hans Majestæt Belgiernes Konge; Hans Majestæt Kongen av Danmark; Hans Majestæt Kongen av Spanien; Præsidenten for den Franske Republik; Hans Majestæt Kongen av det Forenede Kongerike Storbritannien og Irland, Keiser av Indien; Hans Majestæt Kongen av Italien; Hans Majestæt Keiseren av Japan; Præsidenten for Republikken Liberia; Hans Kongelige Høihet Storhertugen av Luxemburg, Hertug av Nassau; Hans Høihet Fyrsten av Monaco; Hans Majestæt Kongen av Norge; Hans Majestæt Kongen

*) Konventionen er ratifisert ved kongelig resolution av 2 september 1910, med følgende forbehold:

1. For art. 2, forsaavidt den bestemmer, at uttrykket »literære og kunstneriske verker« omfatter arkitektoniske verker — idet Norge forblir bundet av art. 4 i Bernkonventionen av 9 september 1886, forsaavidt den bestemmer, at uttrykket »literære og kunstneriske verker« omfatter plantegninger, skisser og plastiske verker vedrørende arkitekturen.

2. Forsaavidt angaar gjengivelsen av artikler i aviser eller tidsskrifter (art. 9 i den reviderte konvention), idet Norge forblir bundet av art. 7 i Bernkonventionen av 9 september 1886.

3. Forsaavidt angaar anvendelsen av de konventionelle bestemmelser paa verker, som ved konventionens ikrafttrædelse endnu ikke er faldt i det fri i sit hjemland (art. 18 i den reviderte konvention), idet Norge forblir bundet av art. 14 i Bernkonventionen av 9 september 1886.

Ved samme resolution er det bestemt, at konventionen skal træde ikraft den 9 september 1910.

Ratifikationsdokumentet, hvori forbeholdene er indtat, er 2 september 1910 av Utenriksdepartementet tilstillet den Schweiziske Forbundsregjering, samtidig med meddelelse om datoen for konventionens ikrafttræden.

de la Confédération Suisse; Son Altesse le Bey de Tunis,

av Sverige; Det Schweiziske Forbundsraad; Hans Høihet Beyen av Tunis, 2 septbr.

Également animés du désir de protéger d'une manière aussi efficace et aussi uniforme que possible les droits des auteurs sur leurs œuvres littéraires et artistiques,

i like grad besjælet av ønsket om at beskytte paa en saa virkningsfuld og ensartet maate som mulig forfatternes ret over deres literære og kunstneriske verker;

Ont résolu de conclure une Convention à l'effet de reviser la Convention de Berne du 9 septembre 1886, l'Article additionnel et le Protocole de clôture joints à la même Convention, ainsi que l'Acte additionnel et la Déclaration interprétative de Paris, du 4 mai 1896.

har bestemt at slutte en konvention i den hensigt at revidere Bernkonventionen av 9 september 1886, den til samme konvention føiede tillægsartikel og slutningsprotokol samt Paristillægsartikelen og fortolkningsdeklarationen av 4 mai 1896.

Ils ont, en conséquence, nommé pour leurs Plénipotentiaires, savoir:

De har som følge herav utnævnt til sine befuldmægtigede:

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse:

S. Exc. M. le Dr. von Studt, Ministre d'Etat Royal Prussien.

Hans Majestæt Keiseren av Tyskland, Konge av Preussen:

Hans Exc. Herr Dr. von Studt, kongelig preussisk Statsminister.

Av en protokol over deponeringen av ratifikationer vedkommende konventionen, undertegnet i Berlin 9 juni 1910, fremgaar følgende: Ratifikationer efter 1 juli 1910 skal meddeles den Schweiziske Forbundsregjering og av denne de øvrige kontraherende stater. Ogsaa de regjeringer, som maatte ratifisere efter 9 juni 1910, kan bestemme 9 september 1910 som dato for konventionens ikrafttræden, om de maatte foretrække dette fremfor den i konventionens art. 29 forutsatte frist av tre maaneder.

Følgende fremmede stater har hittil ratifisert: Tyskland, Belgien, Haiti, Liberia, Luxemburg, Monaco, Schweiz, Japan (med følgende forbehold: 1. I stedet for at slutte sig til art. 8 i den reviderte konvention vil denne magt vedblivende være bundet av bestemmelserne i art. 5 i konventionen av 9 september 1886, ændret ved art. 1, nr. 3 i tillægsakten, undertegnet i Paris 4 mai 1896; og 2. i stedet for at slutte sig til art. 11 i den reviderte konvention vil den samme magt vedblivende være bundet ved bestemmelserne i art. 9, 3dje avsnit i konventionen av 1886), Frankrike og Tunis (disse to stater med følgende forbehold: De to regjeringer vil være bundet ved de ældre konventioners bestemmelser, forsaavidt angaar kunstindustrielle verker). I samtlige nævnte stater træder konventionen ikraft den 9 september 1910.

2 septbr. S. Exc. M. le Dr. von Koerner, Conseiller intime actuel, Directeur au Département des Affaires étrangères.

M. le Dr. Dungs, Conseiller intime supérieur de Régence, Conseiller rapporteur au Département de la Justice.

M. le Dr. Goebel von Harrant, Conseiller intime de Légation, Conseiller rapporteur au Département des Affaires étrangères.

M. Robolski, Conseiller intime supérieur de Régence, Conseiller rapporteur au Département de l'Intérieur.

M. le Dr. Kohler, Conseiller intime de Justice, Professeur à la Faculté de Droit de l'Université de Berlin.

M. le Dr. Osterrieth, Professeur, Secrétaire général de l'Association pour la Protection de la Propriété industrielle.

Sa Majesté le Roi des Belges:

M. le Comte Della Faille de Leverghem, Conseiller de Légation à Berlin.

M. J. de Borchgrave, Avocat près la Cour d'Appel de Bruxelles, ancien Membre de la Chambre des Représentants.

M. P. Wauwermans, Avocat près la Cour d'Appel de Bruxelles, Membre de la Chambre des Représentants.

Sa Majesté le Roi de Danemark:

M. J. H. de Hegermann-Lindencrone, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire de Sa Majesté le Roi de Danemark à Berlin.

Hans Exc. Herr Dr. von Koerner, Virkelig Geheimeraad, Direktør i Utenriksdepartementet.

Herr Dr. Dungs, Over-Geheime-Regjeringsraad, foredragende Raad i Justisministeriet.

Herr Dr. Goebel von Harrant, Geheime-Legationsraad, foredragende Raad i Utenriksdepartementet.

Herr Robolski, Over-Geheime-Regjeringsraad, foredragende Raad i Indredepartementet.

Herr Dr. Kohler, Geheime-Justisraad, Professor ved det retsvidenskabelige fakultet ved Universitetet i Berlin.

Herr Dr. Osterrieth, Professor, Generalsekretær for Selskapet til beskyttelse av den industrielle eiendom.

Hans Majestæt Belgiernes Konge:

Herr Grev Della Faille de Leverghem, Legationsraad i Berlin.

Herr J. de Borchgrave, Advokat ved Appelretten i Bryssel, tidligere medlem av Repræsentanternes Kammer.

Herr P. Wauwermans, Advokat ved Appelretten i Bryssel, Medlem av Repræsentanternes Kammer.

Hans Majestæt Kongen av Danmark:

Herr J. H. de Hegermann-Lindencrone, Hans Majestæt Kongen av Danmarks Overordentlige Gesandt og Befuldmægtigede Minister i Berlin.

Sa Majesté le Roi d'Espagne:

S. Exc. M. Luis Polo de Bernabé, Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire de Sa Majesté le Roi d'Espagne à Berlin.

M. Eugenio Ferraz y Alcala Galiano, Conseiller d'Ambassade à Berlin.

Le Président de la République Française:

S. Exc. M. Jules Cambon, Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire de la République Française à Berlin.

M. Ernest Lavisse, Membre de l'Académie française, Professeur à la Faculté des Lettres de Paris, Directeur de l'École normale supérieure.

M. Paul Hervieu, Membre de l'Académie française, Président de la Société des Auteurs et Compositeurs dramatiques.

M. Louis Renault, Membre de l'Institut, Ministre plénipotentiaire honoraire, Professeur à la Faculté de Droit de Paris.

M. Fernand Gavarry, Ministre plénipotentiaire de 1ère classe, Directeur des Affaires administratives et techniques au Ministère des Affaires étrangères.

M. Breton, Directeur de l'Office national de la Propriété industrielle.

M. Georges Lecomte, Président de la Société des Gens de Lettres.

Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de la Grande-Bretagne et d'Irlande, Empereur des Indes:

Sir Henry Bergne, ancien Chef

Hans Majestæt Kongen av Spanien:

Hans Exc. Herr Luis Polo de Bernabé, Hans Majestæt Kongen av Spaniens Overordentlige og Befuldmægtigede Ambassadør i Berlin.

Herr Eugenio Ferraz y Alcala Galiano, Ambassaderaad i Berlin.

Præsidenten for den Franske Republik:

Hans Exc. Herr Jules Cambon, den Franske Republiks Overordentlige og Befuldmægtigede Ambassadør i Berlin.

Herr Ernest Lavisse, Medlem av det Franske Akademi, Professor ved det videnskabelige Fakultet i Paris, Direktør for Ecole normale supérieure.

Herr Paul Hervien, Medlem av det Franske Akademi, Præsident for de dramatiske forfatteres og komponisters Forening.

Herr Louis Renault, Medlem av Institutet, Honorær Befuldmægtiget Minister, Professor ved det retsvidenskabelige Fakultet i Paris.

Herr Fernand Gavarry, Befuldmægtiget Minister av 1ste Klasse, Direktør for de administrative og tekniske Saker i Utenriksministeriet.

Herr Breton, Direktør for det nationale Kontor for industriel eiendom.

Herr Georges Lecomte, Præsident for Literaternes Forening.

Hans Majestæt Kongen av det Forenede Kongerike Storbritannien og Irland, Keiser av Indien:

Sir Henry Bergne, forhenvæ-

2 septbr.

2 septbr. du Département commercial au Foreign Office.

M. George Ranken Askwith, Conseil du Roi, Assistant Secretary au Board of Trade.

M. le Comte de Salis, Conseiller d'Ambassade à Berlin.

Sa Majesté le Roi d'Italie:

S. Exc. M. le Commandeur Alberto Pansa, Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire de Sa Majesté le Roi d'Italie à Berlin.

M. le Commandeur Luigi Roux, Avocat, Sénateur.

M. le Commandeur Samuele Ottolenghi, Directeur de la Division pour la Propriété intellectuelle.

M. le Chevalier Emilio Venezian, Ingénieur, Inspecteur de l'Enseignement industriel.

M. Augusto Ferrari, Avocat, Vice-Président de la Société italienne des Auteurs.

Sa Majesté l'Empereur du Japon:

M. le Dr. Mizuno Rentaro, Conseiller rapporteur au Ministère de l'Intérieur.

M. Horiguchi Kumaichi, deuxième Secrétaire de Légation á Stockholm.

Le Président de la République de Libéria:

La Délégation de l'Empire allemand et, au nom de celle-ci, S. Exc. M. le Dr. von Koerner, Conseiller intime actuel, Directeur au Département des Affaires étrangères.

Son Altesse Royale le Grand-

rende Chef for det kommercielle Departement i Foreign Office.

Herr George Ranken Askwith, King's Counsellor, Assistent Secretary i Board of Trade.

Herr Grev de Salis, Ambassaderaad i Berlin.

Hans Majestæt Kongen av Italien:

Hans Exc. Herr Kommandør Alberto Pansa, Hans Majestæt Kongen av Italiens Overordentlige og befuldmægtigede Ambassadør i Berlin.

Herr Kommandør Luigi Roux, Advokat, Senator.

Herr Kommandør Samuele Ottolenghi, Direktør for Avdelingen for intellektuel Eiendom.

Herr Chevalier Emilio Venezian, Ingeniør, Inspektør for den industrielle Undervisning.

Herr Augusto Ferrari, Advokat, Vice-præsident for den italienske Forfatterforening.

Hans Majestæt Keiseren av Japan:

Herr Dr. Mizuno Rentaro, Foredragende Raad i Indenriksministeriet.

Herr Horiguchi Kumaichi, anden Legationssekretær i Stockholm.

Præsidenten for Republikken Liberia:

Det Tyske Rikes Delegation, og i dennes navn, Hans Exc. Herr Dr. von Koerner, Virkelig Geheimeraad, Direktør i Utenriksdepartementet.

Hans Kongelige Høihet Stor-

Duc de Luxembourg, Duc de Nassau:

M. le Dr. Comte Hippolyte de Villers, Chargé d'Affaires de Luxembourg à Berlin.

Son Altesse Sérénissime le Prince de Monaco:

M. le Baron de Rolland, Président du Tribunal supérieur.

Sa Majesté le Roi de Norvège:

M. Klaus Hoel, Chef de Division au Département des Cultes et de l'Instruction publique.

Sa Majesté le Roi de Suède:

M. le Comte Taube, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire de Sa Majesté le Roi de Suède à Berlin.

M. le Baron Peder-Magnus de Ugglas, Référendaire à la Cour suprême.

Le Conseil Fédéral de la Confédération Suisse:

M. le Dr. Alfred de Claparède, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire de la Confédération Suisse à Berlin.

M. W. Kraft, Adjoint de l'Office fédéral pour la Propriété intellectuelle.

Son Altesse le Bey de Tunis:

M. Jean Gout, Consul général au Département des Affaires étrangères à Paris.

Lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs respectifs trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:

hertugen av Luxemburg, Hertug av Nassau:

Herr Dr. Grev Hippolyte de Villers, Luxemburgs Chargé d'Affaires i Berlin.

Hans Høihet Fyrsten av Monaco:

Herr Baron de Rolland, Præsident for den høiere Domstol.

Hans Majestæt Kongen av Norge:

Herr Klaus Hoel, Byraachef i Kirke- og Undervisningsdepartementet.

Hans Majestæt Kongen av Sverige:

Herr Grev Taube, Hans Majestæt Kongen av Sveriges Overordentlige Gesandt og Befuldmægtigede Minister i Berlin.

Herr Baron Peder-Magnus af Ugglas, Referendar i Høiesteret.

Det Schweiziske Forbundsraad:

Herr Dr. Alfred de Claparède, det Schweiziske Forbundsraads Overordentlige Gesandt og Befuldmægtigede Minister i Berlin.

Herr W. Kraft, Adjoint i det federale Kontor for intellektuel eiendom.

Hans Høihet Beyen av Tunis:

Herr Jean Gout, Generalkonsul i Utenriksdepartementet i Paris.

Hvilke, efter at ha meddelt hverandre sine respektive fuldmagter, som er fundet i god og behørig form, er blit enig om følgende artikler.

2 septbr.

2 septbr.

Article premier.

Les Pays contractants sont constitués à l'état d'Union pour la protection des droits des auteurs sur leurs œuvres littéraires et artistiques.

Article 2.

L'expression »œuvres litteraires et artistiques« comprend toute production du domaine littéraire, scientifique ou artistique, quel qu'en soit le mode ou la forme de reproduction, telle que: les livres, brochures, et autres écrits; les œuvres dramatiques ou dramatico-musicales, les œuvres chorégraphiques et les pantomimes, dont la mise en scène est fixée par écrit ou autrement; les compositions musicales avec ou sans paroles; les œuvres de dessin, de peinture, d'architecture, de sculpture, de gravure et de lithographie; les illustrations, les cartes géographiques; les plans, croquis et ouvrages plastiques, relatifs à la géographie, à la topographie, à l'architecture ou aux sciences.

Sont protégés comme des ouvrages originaux, sans préjudice des droits de l'auteur de l'œuvre originale, les traductions, adaptations, arrangements de musique et autres reproductions transformées d'une œuvre littéraire ou artistique, ainsi que les recueils de différentes œuvres.

Les Pays contractants sont tenus d'assurer la protection des œuvres mentionnées ci-dessus.

Les œuvres d'art appliqué à l'industrie sont protégées autant

Artikel 1.

De kontraherende land er konstituert som en union til beskyttelse av den literære og kunstneriske eiendomsret.

Artikel 2.

Uttrykket »literære og kunstneriske verker« omfatter ethvert produkt paa det literære, videnskabelige og kunstneriske omraade, uanset gjengivelsens maate eller form, saasom bøker, brochyrer og andre skrifter; dramatiske eller musikalsk-dramatiske verker; koreografiske verker og pantomimer, hvis iscenesættelse er fastsat skriftlig eller paa anden maate; musikalske kompositioner med eller uten ord; tegninger, malerier, arkitektoniske verker, billedhuggerarbeider, gravyrer, litografier, illustrationer, geografiske karter; plantegninger, skisser og plastiske arbeider vedrørende geografien, topografien, arkitekturen eller videnskapen.

Samme beskyttelse som originalarbeider nyder oversættelser, adaptationer, musikarrangementer og andre omformede gjengivelser av et literært eller kunstnerisk arbeide, saavel som samlinger av forskjellige verker, dog uten indskrænkning av forfatterens eller kunstnerens rettigheter til det originale verk.

De kontraherende land er forpligtet til at sikre beskyttelsen av ovennævnte verker.

Kunstverker, anvendt i industrielle øiemed, beskyttes i den

que permet de le faire la législation intérieure de chaque pays.

Article 3.

La présente Convention s'applique aux œuvres photographiques et aux œuvres obtenues par un procédé analogue à la photographie. Les Pays contractants sont tenus d'en assurer la protection.

Article 4.

Les auteurs ressortissant à l'un des pays de l'Union jouissent, dans les pays autres que le pays d'origine de l'œuvre, pour leurs œuvres, soit non publiées, soit publiées pour la première fois dans un pays de l'Union, des droits que les lois respectives accordent actuellement ou accorderont par la suite aux nationaux, ainsi que des droits spécialement accordés par la présente Convention.

La jouissance et l'exercice de ces droits ne sont subordonnés à aucune formalité; cette jouissance et cet exercise sont indépendants de l'existence de la protection dans le pays d'origine de l'œuvre. Par suite, en dehors des stipulations de la présente Convention, l'étendue de la protection ainsi que les moyens de recours garantis à l'auteur pour sauvegarder ses droits se règlent exclusivement d'après la législation du pays où la protection est réclamée.

Est considéré comme pays d'origine de l'œuvre : pour les œuvres non publiées, celui auquel appartient l'auteur; pour

utstrækning, som hvert enkelt 2 septbr.
lands indre lovgivning medgir.

Artikel 3.

Denne konvention finder anvendelse paa fotografiske verker og paa verker, som er fremstillet ved en lignende fremgangsmaate. De kontraherende land er forpligtet til at sikre beskyttelse av disse verker.

Artikel 4.

Forfattere og kunstnere, som er undersaatter i et av unionens land, nyder utenfor verkets hjemland med hensyn til sine verker, hvadenten de ikke er offentliggjort eller offentliggjort for første gang i et av unionens land, de samme rettigheter, som vedkommende love for øieblikket tilstaar eller i fremtiden kommer til at tilstaa landets egne undersaatter, saavel som de rettigheter, som denne konvention specielt tilstaar.

Nydelsen og utøvelsen av disse rettigheter er ikke underkastet nogen formalitet og er uavhængig av, om der hjemles beskyttelse i verkets hjemland. Følgelig retter — bortset fra denne konventions bestemmelser — beskyttelsens utstrækning saavel som retsmidlerne, der sikres forfatteren eller kunstneren til vern for hans rettigheter, sig udelukkende efter lovgivningen i det land, hvor der reises krav paa beskyttelse.

Som verkets hjemland betragtes: for ikke offentliggjorte verker det land, hvortil forfatteren eller kunstneren hører;

2 septbr. les œuvres publiées, celui de la première publication, et pour les œuvres publiées simultanément dans plusieurs pays de l'Union, celui d'entre eux dont la législation accorde la durée de protection la plus courte. Pour les œuvres publiées simultanément dans un pays étranger à l'Union et dans un pays de l'Union, c'est ce dernier pays qui est exclusivement considéré comme pays d'origine.

Par œuvres publiées, il faut, dans le sens de la présente Convention, entendre les œuvres éditées. La représentation d'une œuvre dramatique ou dramatico-musicale, l'exécution d'une œuvre musicale, l'exposition d'une œuvre d'art et la construction d'une œuvre d'architecture ne constituent pas une publication.

for offentliggjorte verker det land, hvor det første gang offentliggjøres, og for de verker, som samtidig offentliggjøres i flere av unionens land, det av dem, hvis lovgivning yder den korteste beskyttelse. For de verker, som samtidig offentliggjøres i et land indenfor og i et land utenfor unionen, blir det sidste land udelukkende at betragte som hjemland.

Ved offentliggjorte verker forstaaes efter denne konvention utgivne verker. Opførelsen av et dramatisk eller musikalsk-dramatisk verk, utførelsen av et musikalsk verk, utstilling av et kunstverk og opførelsen av et arkitektonisk verk er ingen offentliggjørelse.

Article 5.

Les ressortissants de l'un des pays de l'Union, qui publient pour la première fois leurs œuvres dans un autre pays de l'Union, ont, dans ce dernier pays, les mêmes droits que les auteurs nationaux.

Artikel 5.

Hvis en person, som tilhører et av unionslandene, for første gang utgir sine verker i et andet av unionens land, har han i dette sidste land de samme rettigheter som landets egne forfattere og kunstnere.

Article 6.

Les auteurs ne ressortissant pas à l'un des pays de l'Union, qui publient pour la première fois leurs œuvres dans l'un de ces pays, jouissent, dans ce pays, des mêmes droits que les auteurs nationaux, et dans les autres pays de l'Union, des droits accordés par la présente Convention.

Artikel 6.

De forfattere eller kunstnere, som ikke tilhører et av unionens land, men som foranstalter den første utgivelse i et av disse land, nyder i dette land de samme rettigheter som landets egne forfattere og kunstnere og i de andre unionsland de rettigheter, som denne konvention hjemler.

Article 7.

La durée de la protection accordée par la présente Convention comprend la vie de l'auteur et cinquante ans après sa mort.

Toutefois, dans le cas où cette durée ne serait pas uniformément adoptée par tous les pays de l'Union, la durée sera réglée par la loi du pays où la protection sera réclamée et elle ne pourra excéder la durée fixée dans le pays d'origine de l'œuvre. Les Pays contractants ne seront, en conséquence, tenus d'appliquer la disposition de l'alinéa précédent que dans la mesure où elle se concilie avec leur droit interne.

Pour les œuvres photographiques et les œuvres obtenues par un procédé analogue à la photographie, pour les œuvres posthumes, pour les œuvres anonymes ou pseudonymes, la durée de la protection est réglée par la loi du pays où la protection est réclamée, sans que cette durée puisse excéder la durée fixée dans le pays d'origine de l'œuvre.

Artikel 7. 2 septbr.

Den beskyttelse, som hjemles ved denne konvention, varer i vedkommende forfatters eller kunstners liv og 50 aar efter hans død.

Saafremt ikke denne tidsfrist skulde bli almindelig antat av alle unionslandene, skal varigheten bestemmes efter lovgivningen i det land, hvor krav paa beskyttelse reises, og den kan ikke overskride den tidslængde, som er fastsat i verkets hjemland. De kontraherende land er følgelig kun forpligtet til at anvende bestemmelserne i foregaaende avsnit i den utstrækning, som er forenlig med deres indre lovgivning.

Med hensyn til fotografiske verker og verker, som er frembragt ved en lignende fremgangsmaate, efterlatte verker og anonyme eller pseudonyme verker bestemmes beskyttelsens varighet efter lovgivningen i det land, hvor krav paa beskyttelse reises, dog uten at denne varighet kan overskride den tidsfrist, som er fastsat i verkets hjemland.

Article 8.

Les auteurs d'œuvres non publiées, ressortissant à l'un des pays de l'Union, et les auteurs d'œuvres publiées pour la première fois dans un de ces pays jouissent, dans les autres pays de l'Union, pendant toute la durée du droit sur l'œuvre originale, du droit exclusif de faire ou d'autoriser la traduction de leurs œuvres.

Artikel 8.

Forfattere i et av unionens land, hvis verker ikke er offentliggjort, og forfattere, hvis verker for første gang offentliggjøres i et av disse land, har i de andre unionsland udelukkende ret til at oversætte eller autorisere oversættelser av sine verker i hele det tidsrum, hvori retten til originalverket varer.

2 septbr.

Article 9.

Les romans-feuilletons, les nouvelles et toutes autres œuvres, soit littéraires, soit scientifiques, soit artistiques, quel qu'en soit l'objet, publiés dans les journaux ou recueils périodiques d'un des pays de l'Union, ne peuvent être reproduits dans les autres pays sans le consentement des auteurs.

A l'exclusion des romans-feuilletons et des nouvelles, tout article de journal peut être reproduit par un autre journal, si la reproduction n'en est pas expressément interdite. Toutefois, la source doit être indiquée; la sanction de cette obligation est déterminée par la législation du pays où la protection est réclamée.

La protection de la présente Convention ne s'applique pas aux nouvelles du jour ou aux faits divers qui ont le caractère de simples informations de presse.

Article 10.

En ce qui concerne la faculté de faire licitement des emprunts à des œuvres littéraires ou artistiques pour des publications destinées à l'enseignement ou ayant un caractère scientifique, ou pour des chrestomathies, est réservé l'effet de la législation des pays de l'Union et des arrangements particuliers existants ou à conclure entre eux.

Article 11.

Les stipulations de la présente Convention s'appliquent à la représentation publique des

Artikel 9.

Roman-føljetoner, noveller og alle andre verker av literær, videnskabelig eller kunstnerisk art, hvilket emne de end omfatter, som er offentliggjort i aviser eller tidsskrifter i et unionsland, kan ikke gjengives i de andre land uten forfatterens samtykke.

Bortset fra roman-føljetoner og noveller kan enhver avisartikel gjengives i en anden avis, hvis gjengivelsen ikke er uttrykkelig forbudt. Dog skal kilden angives; retsmidlerne til haandhævelse av denne forpligtelse bestemmes av lovgivningen i det land, hvor krav paa beskyttelse reises.

Den beskyttelse, som denne konvention yder, finder ikke anvendelse paa dagsnyt eller paa blandede meddelelser, som kun har karakter av almindelige pressemeddelelser.

Artikel 10.

Adgangen til uhindret at gjøre utdrag fra literære og kunstneriske verker, i verker, som er bestemt til undervisningsbruk eller som har en videnskabelig karakter, eller i chrestomatier, avhænger av de enkelte unionslands lovgivning og de særskilte overenskomster, som er eller maatte bli sluttet mellem dem.

Artikel 11.

Denne konventions bestemmelser finder anvendelse paa den offentlige opførelse av dra-

œuvres dramatiques ou dramatico-musicales, et à l'exécution publique des œuvres musicales, que ces œuvres soient publiées ou non.

Les auteurs d'œuvres dramatiques ou dramatico-musicales sont, pendant la durée de leur droit sur l'œuvre originale, protégés contre la représentation publique non autorisée de la traduction de leurs ouvrages.

Pour jouir de la protection du présent article, les auteurs, en publiant leurs œuvres, ne sont pas tenus d'en interdire la représentation ou l'exécution publique.

matiske og dramatisk-musikal- 2 septbr.
ske verker og paa den offentlige utførelse av musikalske verker, hvad enten disse verker er offentliggjort eller ikke.

Forfattere av dramatiske og dramatisk-musikalske verker er, saalænge som deres forfatterret over originalverket varer, beskyttet mot den ikke autoriserte, offentlige opførelse av oversættelsen av deres verker.

For at kunne nyde godt av den i denne artikel ydede beskyttelse er ikke forfatterne ved offentliggjørelsen av sine verker forpligtet til at forbyde den offentlige opførelse eller utførelse av dem.

Article 12.

Sont spécialement comprises parmi les reproductions illicites auxquelles s'applique la présente Convention, les appropriations indirectes non autorisées d'un ouvrage littéraire ou artistique, telles que adaptations, arrangements de musique, transformations d'un roman, d'une nouvelle ou d'une poésie en pièce de théâtre et réciproquement, etc., lorsqu'elles ne sont que la reproduction de cet ouvrage, dans la même forme ou sous une autre forme, avec des changements, additions ou retranchements, non essentiels, et sans présenter le caractère d'une nouvelle œuvre originale.

Artikel 12.

Blandt de utillatte gjengivelser, som rammes av denne konvention, indbefattes i særdeleshet den ikke autoriserte, indirekte benyttelse av et literært eller kunstnerisk verk, som f. eks. adaptationer, musikarrangementer, omarbeidelser av en roman, novelle eller et poetisk verk til bruk for scenen eller omvendt etc., naar de kun er gjengivelser av dette verk i den samme eller anden form med uvæsentlige forandringer, tillæg eller forkortelser uten at ha karakteren av et nyt, originalt verk.

Article 13.

Les auteurs d'œuvres musicales ont le droit exclusif d'autoriser: 1° l'adaptation de ces œuvres à des instruments ser-

Artikel 13.

Komponister har udelukkende ret til at autorisere: 1° Overførelse av sine verker til instrumenter, som tjener til gjen-

2 septbr.

vant à les reproduire mécaniquement; 2° l'exécution publique des mêmes œuvres au moyen de ces instruments.

Des réserves et conditions relatives à l'application de cet article pourront être déterminées par la législation intérieure de chaque pays, en ce qui le concerne; mais toutes réserves et conditions de cette nature n'auront qu'un effet strictement limité au pays qui les aurait établies.

La disposition de l'alinéa 1er n'a pas d'effet rétroactif et, par suite, n'est pas applicable, dans un pays de l'Union, aux œuvres qui, dans ce pays, auront été adaptées licitement aux instruments mécaniques avant la mise en vigueur de la présente Convention.

Les adaptations faites en vertu des alinéas 2 et 3 du présent article et importées, sans autorisation des parties intéressées, dans un pays où elles ne seraient pas licites, pourront y être saisies.

Article 14.

Les auteurs d'œuvres littéraires, scientifiques ou artistiques ont le droit exclusif d'autoriser la reproduction et la représentation publique de leurs œuvres par la cinématographie.

Sont protégées comme œuvres littéraires ou artistiques les productions cinématographiques lorsque, par les dispositifs de la mise en scène ou les combinaisons des incidents représentés, l'auteur aura donné à l'œuvre un caractère personnel et original.

givelse ad mekanisk vei; 2° offentlig utførelse av de samme verker ved hjælp av saadanne instrumenter.

Hvert enkelt land kan for sit vedkommende i sin indre lovgivning ta forbehold og opstille betingelser med hensyn til anvendelsen av denne artikel; men alle saadanne forbeholds og betingelsers virkekraft er strengt begrænset til det paagjældende land.

Bestemmelsen i avsnit I har ikke tilbakevirkende kraft, og finder følgelig i et av unionslandene ikke anvendelse paa saadanne verker, som i dette land lovlig maatte være tilpasset til mekaniske instrumenter før denne konventions ikrafttræden.

De overførelser, som foretages i henhold til avsnit 2 og 3 av denne artikel og som uten vedkommendes samtykke maatte være indført i et land, hvor de ikke er tillatt, kan beslaglægges i dette land.

Artikel 14.

Forfattere av literære, videnskabelige eller kunstneriske verker har udelukkende ret til at tillate gjengivelse eller offentlig kinematografisk fremstilling av sine verker.

Samme beskyttelse som literære og kunstneriske verker nyder de kinematografiske produktioner, naar verket ved anordningen av iscenesættelsen eller ved forbindelsen av de fremstillede begivenheter har faat en personlig og original karakter.

Sans préjudice des droits de l'auteur de l'œuvre originale, la reproduction par la cinématographie d'une œuvre littéraire, scientifique ou artistique est protégée comme une œuvre originale.

Les dispositions qui précèdent s'appliquent à la reproduction ou production obtenue par tout autre procédé analogue à la cinématographie.

Article 15.

Pour que les auteurs des ouvrages protégés par la présente Convention soient, jusqu'à preuve contraire, considérés comme tels et admis, en conséquence, devant les tribunaux des divers pays de l'Union, à exercer des poursuites contre les contrefacteurs, il suffit que leur nom soit indiqué sur l'ouvrage en la manière usitée.

Pour les œuvres anonymes ou pseudonymes, l'éditeur dont le nom est indiqué sur l'ouvrage est fondé à sauvegarder les droits appartenant à l'auteur. Il est, sans autres preuves, réputé ayant cause de l'auteur anonyme ou pseudonyme.

Article 16.

Toutc œuvre contrefaite peut être saisie par les autorités compétentes des pays de l'Union où l'œuvre originale a droit à la protection légale.

Dans ces pays, la saisie peut aussi s'appliquer aux reproduc-

Med forbehold av forfatterens 2 septbr.
eller kunstnerens rettigheter til det originale verk er den kinematografiske gjengivelse av et literært, videnskabelig eller kunstnerisk verk beskyttet som originalverk.

De foregaaende bestemmelser finder anvendelse paa gjengivelser eller fremstillinger ved enhver anden fremgangsmaate, som kan sidestilles med den kinematografiske.

Artikel 15.

Forat forfattere og kunstnere, hvis verker beskyttes av denne konvention til det motsatte bevises, skal ansees som saadanne og som en følge derav tilstedes adgang til ved domstolene i unionens forskjellige land at anlægge sak mot personer, der foranstalter ulovlige gjengivelser, er det tilstrækkelig at deres navn paa almindelig maate er angit paa verket.

Ved anonyme eller pseudonyme verker har den utgiver, hvis navn er angit paa verket, fuldmagt til at verne om forfatterens eller kunstnerens rettigheter. Uten andet bevis ansees han som den anonyme eller pseudonyme forfatters eller kunstners rettighetshaver.

Artikel 16.

Enhver ulovlig gjengivelse av et verk kan bli beslaglagt av de dertil kompetente myndigheter i de av unionslandene, hvor originalverket har ret til lovlig beskyttelse.

I disse land kan beslaglæggelsen ogsaa foretages med hen-

2 septbr. tions provenant d'un pays où l'œuvre n'est pas protégée ou a cessé de l'être.

La saisie a lieu conformément à la législation intérieure de chaque pays.

Article 17.

Les dispositions de la présente Convention ne peuvent porter préjudice, en quoi que ce soit, au droit qui appartient au Gouvernement de chacun des pays de l'Union de permettre, de surveiller, d'interdire, par des mesures de législation ou de police intérieure, la circulation, la représentation, l'exposition de tout ouvrage ou production à l'égard desquels l'autorité compétente aurait à exercer ce droit.

Article 18.

La présente Convention s'applique à toutes les œuvres qui, au moment de son entrée en vigueur, ne sont pas encore tombées dans le domaine public de leur pays d'origine par l'expiration de la durée de la protection.

Cependant, si une œuvre, par l'expiration de la durée de protection qui lui était antérieurement reconnue, est tombée dans le domaine public du pays où la protection est réclamée, cette œuvre n'y sera pas protégée à nouveau.

L'application de ce principe aura lieu suivant les stipulations contenues dans les conventions spéciales existantes ou à conclure à cet effet entre pays de l'Union. A défaut de sem-

syn til gjengivelser, som hitrører fra et land, hvor verket ikke er beskyttet eller er ophørt at være det.

Beslaglæggelsen foregaar overensstemmende med hvert lands indre lovgivning.

Artikel 17.

Denne konventions bestemmelser kan ikke paa nogen maate indskrænke den ret, som tilkommer regjeringen i hvert av unionslandene, til ved lovbestemmelser eller indre politivedtægter at tillate, ha opsyn med eller forbyde omsætningen, fremstillingen eller utstillingen av ethvert verk eller produkt, med hensyn til hvilket den kompetente øvrighet har at utøve denne ret.

Artikel 18.

Denne konvention finder anvendelse paa alle de verker, som i det øieblik den træder i kraft endnu ikke er faldt i det fri i sit hjemland ved utløpet av beskyttelsesfristen.

Hvis imidlertid et verk ved utløpet av den beskyttelsesfrist, som tidligere maatte være hjemlet det, er faldt i det fri i det land, hvor krav paa beskyttelse reises, kan verket ikke paany erholde beskyttelse i dette land.

Anvendelsen av dette princip skal foregaa i overensstemmelse med de bestemmelser, som indeholdes i de særlige overenskomster, som angaaende dette punkt er eller maatte bli avsluttet

blables stipulations, les pays respectifs régleront, chacun pour ce qui le concerne, les modalités relatives à cette application.

Les dispositions qui précèdent s'appliquent également en cas de nouvelles accessions à l'Union et dans le cas où la durée de la protection serait étendue par application de l'article 7.

Article 19.

Les dispositions de la présente Convention n'empêchent pas de revendiquer l'application de dispositions plus larges qui seraient édictées par la législation d'un pays de l'Union en faveur des étrangers en général.

Article 20.

Les Gouvernements des pays de l'Union se réservent le droit de prendre entre eux des arrangements particuliers, en tant que ces arrangements conféreraient aux auteurs des droits plus étendus que ceux accordés par l'Union, ou qu'ils renfermeraient d'autres stipulations non contraires à la présente Convention. Les dispositions des arrangements existants qui répondent aux conditions précitées restent applicables.

Article 21.

Est maintenu l'office international institué sous le nom de »Bureau de l'Union internationale pour la protection des œuvres littéraires et artistiques«.

Ce Bureau est placé sous la haute autorité du Gouvernement

mellem unionens land. I mangel av lignende bestemmelser skal de respektive land hver for sig fastsætte fremgangsmaaten ved anvendelsen. 2 septbr.

De førnævnte bestemmelser finder ogsaa anvendelse paa nye land, som slutter sig til unionen, samt i tilfælde av at beskyttelsesfristen maatte bli forlænget ved anvendelsen av art. 7.

Artikel 19.

Denne konventions bestemmelser danner ingen hindring for krav paa anvendelse av mere vidtgaaende bestemmelser, som maatte være fastsat i lovgivningen i et av unionslandene til gunst for utlændinger i sin almindelighet.

Artikel 20.

Regjeringerne i unionslandene forbeholder sig ret til sig imellem at slutte særlige overenskomster, for saavidt disse overenskomster maatte tilstaa forfattere og kunstnere videregaaende rettigheter end dem, som indrømmes av unionen, eller maatte indeholde andre bestemmelser, som ikke strider mot denne konvention. Bestemmelser av førnævnte indhold i tidligere overenskomster beholder fremdeles sin lovskraft.

Artikel 21.

Det internationale kontor under navn av: »Byraa for den internationale union til vern for literære og kunstneriske verker« opretholdes.

Dette byraa stilles under den Schweiziske Forbundsregjerings

2 septbr. de la Confédération Suisse, qui en règle l'organisation et en surveille le fonctionnement.

La langue officielle du Bureau est la langue française.

Article 22.

Le Bureau international centralise les renseignements de toute nature relatifs à la protection des droits des auteurs sur leurs œuvres littéraires et artistiques. Il les coordonne et les publie. Il procède aux études d'utilité commune intéressant l'Union et rédige, à l'aide des documents qui sont mis à sa disposition par les diverses Administrations, une feuille périodique, en langue française, sur les questions concernant l'objet de l'Union. Les Gouvernements des pays de l'Union se réservent d'autoriser, d'un commun accord, le Bureau à publier une édition dans une ou plusieurs autres langues, pour le cas où l'expérience en aurait démontré le besoin.

Le Bureau international doit se tenir en tout temps à la disposition des membres de l'Union pour leur fournir, sur les questions relatives à la protection des œuvres littéraires et artistiques, les renseignements spéciaux dont ils pourraient avoir besoin.

Le Directeur du Bureau international fait sur sa gestion un rapport annuel qui est communiqué à tous les membres de l'Union.

overhøihet og denne bestemmer dets organisation og fører tilsyn med dets virksomhet.

Byraaets officielle sprog er fransk.

Artikel 22.

Det internationale byraa samler oplysninger av enhver art angaaende beskyttelse av forfatteres og kunstneres rettigheter over sine literære og kunstneriske verker. — Det ordner og offentliggjør dem. — Det foretar almennyttige undersøkelser i unionens interesse og utgir ved hjælp av de dokumenter, som stilles til dets raadighet fra de forskjellige administrationer, et tidsskrift paa fransk angaaende de spørsmaal, som vedrører unionens formaal. Regjeringerne i unionslandene forbeholder sig ved fælles overenskomst ret til at bemyndige byraaet til at offentliggjøre en utgave paa et eller flere andre sprog i tilfælde av, at erfaringen maatte godtgjøre behovet herav.

Det internationale byraa skal til enhver tid staa til raadighet for unionens medlemmer for at forsyne dem med de særlige oplysninger, som de maatte behøve med hensyn til spørsmaal angaaende beskyttelse av literære og kunstneriske verker.

Direktøren for det internationale byraa avlægger angaaende sin virksomhet en aarlig beretning, som tilstilles alle unionens medlemmer.

Article 23.

Les dépenses du Bureau de l'Union internationale sont supportées en commun par les Pays contractants. Jusqu'à nouvelle décision, elles ne pourront pas dépasser la somme de soixante mille francs par année. Cette somme pourra être augmentée au besoin par simple décision d'une des Conférences prévues à l'article 24.

Pour déterminer la part contributive de chacun des pays dans cette somme totale des frais, les Pays contractants et ceux qui adhéreront ultérieurement à l'Union sont divisés en six classes contribuant chacune dans la proportion d'un certain nombre d'unités, savoir:

1re	classe	25 unités
2me	»	20 »
3me	»	15 »
4me	»	10 »
5me	»	5 »
6me	»	3 »

Ces coefficients sont multipliés par le nombre des pays de chaque classe, et la somme des produits ainsi obtenus fournit le nombre d'unités par lequel la dépense totale doit être divisée. Le quotient donne le montant de l'unité de dépense.

Chaque pays déclarera, au moment de son accession, dans laquelle des susdites classes il demande à être rangé.

L'Administration suisse prépare le budget du Bureau et en surveille les dépenses, fait les avances nécessaires et établit le compte annuel qui sera communiqué à toutes les autres Administrations.

Artikel 23. 2 septbr.

Utgiftene ved den internationale unions byraa bestrides i fællesskap av de kontraherende land. Indtil ny bestemmelse træffes, skal de ikke kunne overskride 60 000 fr. aarlig. Denne sum kan, naar det viser sig nødvendig, forhøies ved beslutning, fattet med simpel stemmeflerhet, av en av de i art. 24 omhandlede konferanser.

Til bestemmelse av hvert lands bidrag til bestridelse av de samlede omkostninger inddeles de kontraherende land og de, som senere maatte slutte sig til unionen, i 6 klasser som hver skal bidrage i forhold til et visst antal enheter, nemlig:

1ste	klasse	25 enheter.
2den	»	20 »
3dje	»	15 »
4de	»	10 »
5te	»	5 »
6te	»	3 »

Disse koefficienter multiplisères med antallet av land i hver klasse, og summen av de paa denne maate erholdte produkter angir det antal enheter, med hvilket den samlede utgift skal divideres. Kvotienten angir det beløp, som falder paa enheten.

Ethvert land skal ved sin tiltrædelse angi i hvilken av ovennævnte klasser, det ønsker at stilles.

Den schweiziske administration utarbeider byraaets budget og fører tilsyn med dets utgifter, yder de nødvendige forskud og opsætter det aarlige regnskap som skal meddeles alle de øvrige administrationer.

2 septbr.

Article 24.

La présente Convention peut être soumise à des revisions en vue d'y introduire les améliorations de nature à perfectionner le système de l'Union.

Les questions de cette nature, ainsi que celles qui intéressent à d'autres points de vue le développement de l'Union, sont traitées dans des Conférences qui auront lieu successivement dans les pays de l'Union entre les délégués desdits pays. L'Administration du pays où doit siéger une Conférence prépare, avec le concours du Bureau international, les travaux de celle-ci. Le Directeur du Bureau assiste aux séances des Conférences et prend part aux discussions sans voix délibérative.

Aucun changement à la présente Convention n'est valable pour l'Union que moyennant l'assentiment unanime des pays qui la composent.

Article 25.

Les États étrangers à l'Union et qui assurent la protection légale des droits faisant l'objet de la présente Convention, peuvent y accéder sur leur demande.

Cette accession sera notifiée par écrit au Gouvernement de la Confédération Suisse, et par celui-ci à tous les autres.

Elle emportera, de plein droit, adhésion à toutes les clauses et admission à tous les avantages stipulés dans la présente Convention. Toutefois, elle pourra contenir l'indication des dispositions de la Convention du 9

Artikel 24.

Denne konvention kan underkastes revision med det formaal at indføre forbedringer, som er skikket til at fuldkommengjøre unionens system.

Spørsmaal av denne art saavelsom saadanne, der i andre henseender er av interesse for unionens utvikling, behandles paa konferanser, som efterhaanden skal avholdes i unionslandene mellem delegerte fra disse. Administrationen i det land, hvor en konferanse skal avholdes, forbereder arbeiderne for denne konferanse med bistand av det internationale byraa. Direktøren for byraaet skal overvære konferansernes møter og delta i forhandlingerne, dog uten stemmeret.

Ingen forandring i denne konvention har gyldighet for unionen uten enstemmig samtykke fra de land, som deltar i den.

Artikel 25.

De land, som staar utenfor unionen, men som ved lovbeskyttelse sikrer de rettigheter, som er gjenstand for denne konvention, kan paa begjæring slutte sig til den.

Denne tiltrædelse skal skriftlig meddeles til den Schweiziske Forbundsregjering og av denne til alle de øvrige regjeringer.

Denne tiltrædelse indeholder uten videre antagelse av alle de forpligtelser og adgang til alle de fordele, som bestemmes i denne konvention. Den kan dog indeholde angivelse av de bestemmelser i konventionen av

septembre 1886 ou de l'Acte additionnel du 4 mai 1896 qu'ils jugeraient nécessaire de substituer, provisoirement au moins, aux dispositions correspondantes de la présente Convention.

Article 26.

Les Pays contractants ont le droit d'accéder en tout temps à la présente Convention pour leurs colonies ou possessions étrangères.

Ils peuvent, à cet effet, soit faire une déclaration générale par laquelle toutes leurs colonies ou possessions sont comprises dans l'accession, soit nommer expressément celles qui y sont comprises, soit se borner à indiquer celles qui en sont exclues.

Cette déclaration sera notifiée par écrit au Gouvernement de la Confédération Suisse, et par celui-ci à tous les autres.

Article 27.

La présente Convention remplacera, dans les rapports entre les États contractants, la Convention de Berne du 9 septembre 1886, y compris l'Article additionnel et le Protocole de clôture du même jour, ainsi que l'Acte additionnel et la Déclaration interprétative du 4 mai 1896. Les actes conventionnels précités resteront en vigueur dans les rapports avec les États qui ne ratifieraient pas la présente Convention.

Les États signataires de la présente Convention pourront, lors de l'échange des ratifications, déclarer qu'ils entendent,

9 september 1886 eller i tillægsakten av 4 mai 1896, som de maatte anse nødvendig i hvert fald foreløbig at sætte i stedet for de tilsvarende bestemmelser i denne konvention. 2 septbr.

Artikel 26.

De kontraherende land har til enhver tid ret til at la sine kolonier eller fremmede besiddelser slutte sig til denne konvention.

I dette øiemed kan de enten avgi en almindelig erklæring, ikraft av hvilken alle deres kolonier eller besiddelser indbefattes i tilslutningen, eller uttrykkelig nævne dem, som omfattes av erklæringen, eller indskrænke sig til at angi dem, som er undtat derfra.

Denne erklæring skal skriftlig meddeles den Schweiziske Forbundsregjering og av denne til alle de øvrige regjeringer.

Artikel 27.

Denne konvention træder i forholdet mellem de kontraherende stater istedetfor Bernkonventionen av 9 september 1886, derunder indbefattet tillægsartiklen og slutningsprotokollen av samme dato saavelsom tillægsakten og den fortolkende deklaration av 4 mai 1896. De nævnte konventioner og akter beholder sin lovskraft i forholdet mellem de stater, som ikke maatte stadfæste denne konvention.

De stater, som har undertegnet denne konvention, kan ved utvekslingen av ratifikationerne erklære at de angaaende

2 septbr. sur tel ou tel point, rester encore liés par les dispositions des Conventions auxquelles ils ont souscrit antérieurement.

Article 28.

La présente Convention sera ratifiée, et les ratifications en seront échangées à Berlin au plus tard le 1er juillet 1910.

Chaque Partie contractante remettra, pour l'échange des ratifications, un seul instrument, qui sera déposé, avec ceux des autres pays, aux archives du Gouvernement de la Confédération Suisse. Chaque Partie recevra en retour un exemplaire du procès-verbal d'échange des ratifications, signé par les Plénipotentiaires qui y auront pris part.

Article 29.

La présente Convention sera mise à exécution trois mois après l'échange des ratifications et demeurera en vigueur pendant un temps indéterminé, jusqu'a l'expiration d'une année à partir du jour où la dénonciation en aura été faite.

Cette dénonciation sera adressée au Gouvernement de la Confédération Suisse. Elle ne produira son effet qu'à l'égard du pays qui l'aura faite, la Convention restant exécutoire pour les autres pays de l'Union.

Article 30.

Les États qui introduiront dans leur législation la durée de protection de cinquante ans prévue par l'article 7, alinéa 1er, de la présente Convention, le

det eller det punkt endnu ønsker at være bundet av bestemmelserne i de konventioner, som de tidligere har undertegnet.

Artikel 28.

Denne konvention skal ratifiseres og ratifikationerne utveksles i Berlin senest den 1 juli 1910.

Ved utvekslingen av ratifikationerne skal hver av de kontraherende parter avgi et enkelt dokument, som sammen med de øvrige landes skal nedlægges i det Schweiziske Forbunds regjeringsarkiv. Hver part mottar til gjengjæld et eksemplar av protokollen angaaende utveksling av ratifikationerne, undertegnet av de befuldmægtigede, som har tat del deri.

Artikel 29.

Denne konvention skal træde i kraft tre maaneder efter utveksling av ratifikationerne og staar ved magt i ubestemt tid, indtil utløpet av ét aar fra den dag, da den maatte være blit opsagt.

Denne opsigelse skal sendes til den Schweiziske Forbundsregjering. Opsigelsen har kun betydning for det land, som har foretat den, idet konventionen staar ved magt for unionens øvrige land.

Artikel 30.

De stater, som i sin lovgivning maatte opta bestemmelsen i denne konventions art. 7, avsnit 1, om varigheten av beskyttelsen i 50 aar, skal under-

feront connaître au Gouvernement de la Confédération Suisse par une notification écrite qui sera communiquée aussitôt par ce Gouvernement à tous les autres États de l'Union.

Il en sera de même pour les États qui renonceront aux réserves faites par eux en vertu des articles 25, 26 et 27.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires respectifs ont signé la présente Convention et y ont apposé leurs cachets.

Fait à Berlin, le 13 novembre mil neuf cent huit, en un seul exemplaire, qui sera déposé dans les archives du Gouvernement de la Confédération Suisse et dont des copies, certifiées conformes, seront remises par la voie diplomatique aux Pays contractants.

rette den Schweiziske Forbunds- 2 septbr.
regjering herom i en skriftlig meddelelse, som av denne regjering straks meddeles alle de øvrige unionsland.

Det samme er tilfælde med de stater, som maatte gi avkald paa de forbehold, der er tat av dem i medfør av art. 25, 26 og 27.

Til bekræftelse herav har de befuldmægtigede undertegnet nærværende konvention og forsynet den med sine segl.

Utfærdiget i Berlin den 13 november nitten hundrede og otte i ett eksemplar, som skal deponeres i det Schweiziske Forbunds regjeringsarkiv, og hvorav bekræftede kopier ad diplomatisk vei skal oversendes de kontraherende land.

Underskrifter.

Pour copie certifiée conforme.

Berne, le 23 novembre 1908.

Le Chancelier de la Confédération Suisse,
Ringier.

Avskriftens rigtighet bevidnes.

Bern, den 23 november 1908.

Ringier,
Chancelier for det Schweiziske Forbund.

Oversættelsens rigtighet bekræftes.

Utenriksdepartementet,
Kristiania, den 2 septbr. 1910.

J. H. Wollebæk,
byraachef.

18/10 1907 / 2/9 1910 **Overenskomster nr. I—XI, XIII og XIV,** undertegnet paa den 2den internationale fredskonferanse i Haag 18 oktober 1907*).

I.

Convention

pour le règlement pacifique des conflits internationaux.

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse; — — — — — — — — —

Animés de la ferme volonté de concourir au maintien de la paix générale;

Résolus à favoriser de tous leurs efforts le règlement amiable des conflits internationaux;

Reconnaissant la solidarité qui unit les membres de la société des nations civilisées;

Voulant étendre l'empire du droit et fortifier le sentiment de la justice internationale;

Convaincus que l'institution permanente d'une juridiction arbitrale accessible à tous, au sein des Puissances indépendantes, peut contribuer efficacement à ce résultat;

Oversættelse.

I.

Overenskomst

om fredelig bilæggelse av internationale stridigheter.

Hans Majestæt Keiseren av Tyskland, Konge av Preussen; — — — — — — — — —

Besjælet av fast vilje om at medvirke til opretholdelsen av den almindelige fred,

Bestemt paa av al sin evne at begunstige den mindelige bilæggelse av internationale stridigheter,

i erkjendelse av den solidaritet, som forener medlemmene av de civiliserte nationers samfund,

i ønsket om at utvide rettens herredømme og styrke den internationale retsfølelse,

overbevist om, at den faste indstiftelse av en for alle tilgjængelig voldgiftsdomstol, midt iblandt de uavhængige stater, virksomt kan bidra til dette resultat,

---

*) Overenskomstene (deriblandt ogsaa en deklaration) er undertegnet paa Norges vegne av minister, dr. F. Hagerup 18 oktober 1907 og ratifisert ved kgl. resol. av 2 september 1910; ratifikationsdokumentet er deponert i Haag 19 s. m.

Angaaende de stater, som har undertegnet, ratifisert eller tiltraadt overenskomstene, se listen side 276—279.

Angaaende de forbehold, som er gjort av forskjellige stater, se side 578 og flg.

Considérant les avantages d'une organisation générale et régulière de la procédure arbitrale;

Estimant avec l'Auguste Initiateur de la Conférence internationale de la Paix qu'il importe de consacrer dans un accord international les principes d'équité et de droit sur lesquels reposent la sécurité des Etats et le bien-être des peuples;

Désireux, dans ce but, de mieux assurer le fonctionnement pratique des Commissions d'enquête et des tribunaux d'arbitrage et de faciliter le recours à la justice arbitrale lorsqu'il s'agit de litiges de nature à comporter une procédure sommaire;

Ont jugé nécessaire de reviser sur certains points et de compléter l'oeuvre de la Première Conférence de la Paix pour le règlement pacifique des conflits internationaux;

Les Hautes Parties contractantes ont résolu de conclure une nouvelle Convention à cet effet et ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse:

— — — — — — — — — — — — —

Lesquels, après avoir déposé leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus de ce qui suit:

i betragtning av fordelene ved en almindelig og regelmæssig ordning av voldgiftsprocedyren, $^{18}/_{10}$ 1907 $^{2}/_{9}$ 1910

enige med den ophøiede ophavsmand til den internationale fredskonferanse i, at det er av vigtighet at fastslaa i en international avtale de billighets- og retsgrundsætninger, som staternes sikkerhet og folkenes vel hviler paa,

i ønsket om i denne hensigt bedre at sikre undersøkelseskommissionenes og voldgiftsrettenes praktiske virksomhet og at lette anvendelsen av voldgiftsretspleie, naar det gjælder stridigheter, som kan tillate en kortfattet procedyre,

har fundet det nødvendig at omarbeide i visse punkter og at fuldstændiggjøre den første fredskonferanses arbeide angaaende fredelig bilæggelse av internationale stridigheter;

de høie kontraherende parter har besluttet at indgaa en ny overenskomst i denne hensigt og har utnævnt til sine befuldmægtigede:

Hans Majestæt Keiseren av Tyskland, Konge av Preussen:

— — — — — — — — — — — — —

hvilke, efter at ha deponert sine fuldmagter, som er fundet i god og behørig orden, er kommet overens om følgende:

$\frac{^{18}/_{10}\ 1907}{^{2}/_{9}\ 1910}$

Titre I. Du maintien de la paix générale.

Article premier.

En vue de prévenir autant que possible le recours à la force dans les rapports entre les Etats, les Puissances contractantes conviennent d'employer tous leurs efforts pour assurer le règlement pacifique des différends internationaux.

Titre II. Des bons offices et de la médiation.

Article 2.

En cas de dissentiment grave ou de conflit, avant d'en appeler aux armes, les Puissances contractantes conviennent d'avoir recours, en tant que les circonstances le permettront, aux bons offices ou à la médiation d'une ou de plusieurs Puissances amies.

Article 3.

Indépendamment de ce recours, les Puissances contractantes jugent utile et désirable qu'une ou plusieurs Puissances étrangères au conflit offrent de leur propre initiative, en tant que les circonstances s'y prêtent, leurs bons offices ou leur médiation aux Etats en conflit.

Le droit d'offrir les bons offices ou la médiation appartient aux Puissances étrangères au conflit, même pendant le cours des hostilités.

L'exercice de ce droit ne peut jamais être considéré par l'une ou l'autre des Parties en litige comme un acte peu amical.

Titel I. Om opretholdelsen av den almindelige fred.

Artikel 1.

I den hensigt saavidt mulig at hindre, at der gripes til magt i forholdet mellem staterne, enes de kontraherende magter om at anvende al sin evne paa at sikre fredelig bilæggelse av internationale stridigheter.

Titel II. Om bona officia og mægling.

Artikel 2.

I tilfælde av alvorlig uoverensstemmelse eller strid enes de kontraherende magter om, saavidt omstændighetene tillater det, at benytte sig av en eller flere venligsindene magters bona officia eller mægling, før de griper til vaaben.

Artikel 3.

Uavhængig av denne benyttelse anser de kontraherende magter det nyttig og ønskelig, at en eller flere magter, som staar utenfor striden, saavidt omstændighetene tillater det, av egen tilskyndelse tilbyr de stridende stater sine bona officia eller mægling.

Retten til at tilbyde bona officia eller mægling tilkommer de utenfor striden staaende magter endog under fiendtlighetenes gang.

Utøvelsen av denne ret kan aldrig av nogen av de stridende parter ansees som en litet venligsindet handling.

Article 4.

Le rôle du médiateur consiste à concilier les prétentions opposées et à apaiser les ressentiments qui peuvent s'être produits entre les Etats en conflit.

Article 5.

Les fonctions du médiateur cessent du moment où il est constaté, soit par l'une des Parties en litige, soit par le médiateur lui-même, que les moyens de conciliation proposés par lui ne sont pas acceptés.

Article 6.

Les bons offices et la médiation, soit sur le recours des Parties en conflit, soit sur l'initiative des Puissances étrangères au conflit, ont exclusivement le caractère de conseil et n'ont jamais force obligatoire.

Article 7.

L'acceptation de la médiation ne peut avoir pour effet, sauf convention contraire, d'interrompre, de retarder ou d'entraver la mobilisation et autres mesures préparatoires à la guerre.

Si elle intervient après l'ouverture des hostilités, elle n'interrompt pas, sauf convention contraire, les opérations militaires en cours.

Article 8.

Les Puissances contractantes sont d'accord pour recommander l'application, dans les circonstances qui le permettent, d'une médiation spéciale sous la forme suivante.

Artikel 4.

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

Mæglerens rolle bestaar i at forlike de motsatte paastande og dæmpe de fiendtlige følelser, som kan være opstaat mellem de stridende stater.

Artikel 5.

Mæglerens virksomhet ophører i det øieblik, det er bragt paa det rene av en av de tvistende parter eller av mægleren selv, at de av ham foreslaaede utveie til forlik ikke antages.

Artikel 6.

Bona officia og mægling har udelukkende karakteren av raad og har aldrig forpligtende kraft, likegyldig om de venskabelige tjenester eller mæglingen skyldes henvendelse fra de stridende parter eller tilskyndelse av magter, som staar utenfor striden.

Artikel 7.

Antagelse av mægling kan ikke, uten overenskomst i motsat retning, ha tilfølge at avbryte, sinke eller hindre mobilisering og andre krigsforberedelser.

Hvis mæglingen foretages efter fiendtlighetenes aapning, avbryter den ikke, uten overenskomst i motsat retning, de paagaaende militære operationer.

Artikel 8.

De kontraherende magter er enige om at anbefale anvendt under omstændigheter, som tillater det, en særegen mægling i følgende form:

18/10 1907
2/9 1910

En cas de différend grave compromettant la paix, les Etats en conflit choisissent respectivement une Puissance à laquelle ils confient la mission d'entrer en rapport direct avec la Puissance choisie d'autre part, à l'effet de prévenir la rupture des relations pacifiques.

Pendant la durée de ce mandat dont le terme, sauf stipulation contraire, ne peut excéder trente jours, les Etats en litige cessent tout rapport direct au sujet du conflit, lequel est considéré comme déféré exclusivement aux Puissances médiatrices. Celles-ci doivent appliquer tous leurs efforts à régler le différend.

En cas de rupture effective des relations pacifiques, ces Puissances demeurent chargées de la mission commune de profiter de toute occasion pour rétablir la paix.

Titre III. Des Commissions internationales d'enquête.

Artikel 9.

Dans les litiges d'ordre international n'engageant ni l'honneur ni des intérêts essentiels et provenant d'une divergence d'appréciation sur des points de fait, les Puissances contractantes jugent utile et désirable que les Parties qui n'auraient pu se mettre d'accord par les voies diplomatiques instituent, en tant que les circonstances le permettront, une Commission internationale d'enquête chargée de faciliter la solution de ces litiges en éclaircissant, par un examen

I tilfælde av alvorlig uenighet, som truer freden, vælger de stridende magter hver en magt, som de betror den opgave at træde i direkte forbindelse med den magt, som er valgt paa den anden side, i den hensigt at hindre et brud i det fredelige forhold.

Saalænge dette opdrag, — som i mangel av motsat bestemmelse ikke gjælder for længere tid end 30 dage, — varer, ophører de tvistende stater med enhver direkte forbindelse angaaende striden, som betragtes som udelukkende henskutt under de mæglende magter. Disse skal av al sin evne bestræbe sig for at bilægge striden.

I tilfælde av virkelig brud i det fredelige forhold har disse magter fremdeles det fælles opdrag at benytte enhver leilighet til at gjenoprette freden.

Titel III. Om internationale undersøkelseskommissioner.

Artikel 9.

I tvistigheter av international art, som hverken berører æren eller væsentlige interesser, og som skriver sig fra forskjellig opfatning av faktiske forhold, anser de kontraherende magter det nyttig og ønskelig, at de parter, som ikke har kunnet bli enige ad diplomatisk vei, nedsætter en international undersøkelseskommission — forsaavidt som omstændighetene tillater det — med det opdrag at lette løsningen av disse tvistigheter ved at klargjøre de fak-

impartial et consciencieux, les questions de fait.

Article 10.

Les Commissions internationales d'enquête sont constituées par convention spéciale entre les Parties en litige.

La convention d'enquête précise les faits à examiner; elle détermine le mode et le délai de formation de la Commission et l'étendue des pouvoirs des Commissaires.

Elle détermine également, s'il y a lieu, le siège de la Commission et la faculté de se déplacer, la langue dont la Commission fera usage et celles dont l'emploi sera autorisé devant elle, ainsi que la date à laquelle chaque Partie devra déposer son exposé des faits, et généralement toutes les conditions dont les Parties sont convenues.

Si les Parties jugent nécessaire de nommer des assesseurs, la convention d'enquête détermine le mode de leur désignation et l'étendue de leurs pouvoirs.

Article 11.

Si la convention d'enqête n'a pas désigné le siège de la Commission, celle-ci siégera à La Haye.

Le siège une fois fixé ne peut être changé par la Commission qu'avec l'assentiment des Parties.

Si la convention d'enquête

tiske spørsmaal gjennem en upartisk og samvittighetsfuld undersøkelse. $^{18}/_{10}$ 1907 $^{2}/_{9}$ 1910

Artikel 10.

De internationale undersøkelseskommissioner nedsættes ved særlig overenskomst mellem de tvistende parter.

Overenskomsten om undersøkelse skal nøiagtig angi de faktiske forhold, som skal undersøkes; den bestemmer, paa hvilken maate og inden hvilken frist kommissionen skal dannes, og utstrækningen av kommissærernes myndighet.

Den bestemmer likeledes i tilfælde kommissionens sæte og dennes adgang til at flytte, endvidere det sprog, kommissionen skal bruke, og de sprog, som kan brukes overfor den; den bestemmer derhos den dag, paa hvilken hver part skal fremlægge sin fremstilling av sakens fakta, og i sin almindelighet alle de vilkaar, som partene er kommet overens om.

Hvis partene anser det nødvendig at opnævne bisiddere, skal overenskomsten om undersøkelse bestemme maaten for deres opnævnelse og utstrækningen av deres myndighet.

Artikel 11.

Hvis overenskomsten om undersøkelse ikke har git anvisning om kommissionens sæte, skal den ha sit sæte i Haag.

Det sæte, som engang er fastslaat, kan ikke forandres av kommissionen uten parternes samtykke.

Hvis overenskomsten om un-

$^{18}/_{10}$ 1907 / $^{2}/_{9}$ 1910

n'a pas déterminé les langues à employer, il en est décidé par la Commission.

Article 12.

Sauf stipulation contraire, les Commissions d'enquête sont formées de la manière déterminée par les articles 45 et 57 de la présente Convention.

Article 13.

En cas de décès, de démission ou d'empêchement, pour quelque cause que ce soit, de l'un des Commissaires, ou éventuellement de l'un des assesseurs, il est pourvu à son remplacement selon le mode fixé pour sa nomination.

Article 14.

Les Parties ont le droit de nommer auprès de la Commission d'enquête des agents spéciaux avec la mission de Les représenter et de servir d'intermédiaires entre Elles et la Commission.

Elles sont, en outre, autorisées à charger des conseils ou avocats nommés par elles, d'exposer et de soutenir leurs intérêts devant la Commission.

Article 15.

Le Bureau international de la Cour permanente d'arbitrage sert de greffe aux Commissions qui siègent à la Haye, et mettra ses locaux et son organisation à la disposition des Puissances contractantes pour le fonctionnement de la Commission d'enquête.

dersøkelse ikke har bestemt, hvilke sprog skal brukes, træffer kommissionen bestemmelse herom.

Artikel 12.

I mangel av motsat avtale dannes undersøkelseskommissionene paa den maate, som er bestemt i artiklerne 45 og 57 i denne overenskomst.

Artikel 13.

Hvis en kommissær eller i tilfælde en bisidder dør, gaar av eller av hvilkensomhelst grund har forfald, sørges der for, at han erstattes paa den maate, som er fastsat for hans opnævnelse.

Artikel 14.

Parterne har ret til at opnævne særegne fuldmægtiger ved undersøkelseskommissionen med det opdrag at repræsentere dem og tjene som mellemmænd mellem dem og kommissionen.

De har endvidere ret til at overdrage til raadgivere eller advokater, som de har opnævnt, at fremstille og støtte deres interesse for kommissionen.

Artikel 15.

Den permanente voldgiftsdomstols internationale byraa tjener som kontor for de kommissioner, som har sæte i Haag, og stiller sine lokaler og organisation til raadighet for de kontraherende magter ved undersøkelseskommissionens virksomhet.

Article 16.

Si la Commission siège ailleurs qu'à La Haye, elle nomme un Secrétaire-Général dont le bureau lui sert de greffe.

Le greffe est chargé, sous l'autorité du Président, de l'organisation matérielle des séances de la Commission, de la rédaction des procès-verbaux et, pendant le temps de l'enquête, de la garde des archives qui seront ensuite versées au Bureau international de La Haye.

Article 17.

En vue de faciliter l'institution et le fonctionnement des Commissions d'enquête, les Puissances contractantes recommandent les règles suivantes qui seront applicables à la procédure d'enquête en tant que les Parties n'adopteront pas d'autres règles.

Article 18.

La Commission règlera les détails de la procédure non prévus dans la convention spéciale d'enquête ou dans la présente Convention, et procèdera à toutes les formalités que comporte l'administration des preuves.

Article 19.

L'enquête a lieu contradictoirement.

Aux dates prévues, chaque Partique communique à la Commission et à l'autre Partie les exposés des faits, s'il y a lieu, et, dans tous les cas, les actes, pièces et documents qu'Elle juge utiles à la découverte de la

Artikel 16.

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

Hvis kommissionen har sæte andetsteds end i Haag, opnævner den en generalsekretær, hvis kontor den saa benytter.

Det paaligger kontoret, under formandens ledelse at ordne det nødvendige for kommissionens møter, at føre protokollerne og, mens undersøkelsen staar paa, at opbevare arkivet, som tilslut sendes det internationale byraa i Haag.

Artikel 17.

For at lette undersøkelseskommissionernes nedsættelse og virksomhet anbefaler de kontraherende magter følgende regler, som kommer til anvendelse ved undersøkelsesprocedyren, saafremt partene ikke anvender andre regler.

Artikel 18.

Kommissionen ordner de detaljer i procedyren, som ikke er fastsat i den særegne overenskomst om undersøkelse eller i nærværende overenskomst, og træffer forføining til alle de formaliteter, som bevisoptagelsen utkræver.

Artikel 19.

Undersøkelsen er kontradiktorisk.

Til forut bestemte tider tilstiller hver av partene kommissionen og den anden part i tilfælde fremstillingene av sakens fakta og i ethvert fald de akter, skriftstykker og dokumenter, som den anser nyttige

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

vérité, ainsi que la liste des témoins et des experts qu'elle désire faire entendre.

Article 20.

La Commission a la faculté, avec l'assentiment des Parties, de se transporter momentanément sur les lieux où elle juge utile de recourir à ce moyen d'information, ou d'y déléguer un ou plusieurs de ses membres. L'autorisation de l'Etat sur le territoire duquel il doit être procédé à cette information devra être obtenue.

Article 21.

Toutes constatations matérielles, et toutes visites des lieux doivent être faites en présence des agents et conseils des Parties ou eux dûment appelés.

Article 22.

La Commission a le droit de solliciter de l'une ou l'autre Partie telles explications ou informations qu'elle juge utiles.

Article 23.

Les Parties s'engagent à fournir à la Commission d'enquête, dans la plus large mesure qu'Elles jugeront possible, tous les moyens et toutes les facilités nécessaires pour la connaissance complète et l'appréciation exacte des faits en question.

Elles s'engagent à user des moyens dont Elles disposent d'après leur législation intérieure, pour assurer la comparu-

til sandhetens oplysning, samt en liste over de vidner og sakkyndige, som den ønsker at la avhøre.

Artikel 20.

Kommissionen kan med partenes samtykke midlertidig begi sig til aastedet, hvor den anser det nyttig at gripe til dette undersøkelsesmiddel, eller den kan sende et eller flere av sine medlemmer dit. Tilladelse skal indhentes fra den stat, paa hvis landomraade der skal skrides til denne undersøkelse.

Artikel 21.

Alle materielle bevisoptagelser og aastedsbefaringer skal finde sted i nærvær av partenes fuldmægtiger og raadgivere, eller disse maa paa behørig maate være tilkaldt.

Artikel 22.

Kommissionen kan av partene forlange de forklaringer og oplysninger, som den anser nyttige.

Artikel 23.

Partene forpligter sig til at yde undersøkelseskommissionen i den videste utstrækning, som de anser mulig, alle de hjælpemidler og al den lettelse, som er nødvendig for et fuldstændig kjendskap til og en nøiagtig bedømmelse av de fakta, som der er spørsmaal om.

De forpligter sig til at bruke de midler, som de raader over ifølge sin indre lovgivning, for at sikre fremmøte av vidner el-

tion des témoins ou des experts se trouvant sur leur territoire et cités devant la Commission.

Si ceux-ci ne peuvent comparaître devant la Commission, Elles feront procéder à leur audition devant leurs autorités compétentes.

ler sakkyndige, som befinder sig paa deres landomraade og er indkaldt for kommissionen. $^{18}/_{10}$ 1907 $^{2}/_{9}$ 1910

Hvis disse ikke kan møte for kommissionen, skal partene la dem avhøre for deres kompetente myndigheter.

Article 24.

Pour toutes les notifications que la Commission aurait à faire sur le territoire d'une tierce Puissance contractante, la Commission s'adressera directement au Gouvernement de cette Puissance. Il en sera de même s'il s'agit de faire procéder sur place à l'établissement de tous moyens de preuve.

Les requêtes adressées à cet effet seront executées suivant les moyens dont la Puissance requise dispose d'aprés sa legislation intérieure. Elles ne peuvent être refusées que si cette Puissance les juge de nature à porter atteinte à Sa souveraineté ou à Sa sécurité.

La Commission aura aussi toujours la faculté de recourir à l'intermédiaire de la Puissance sur le territoire de laquelle elle a son siège.

Artikel 24.

For alle forkyndelser, som kommissionen maatte ha at iverksætte paa en tredje kontrahe-rende magts landomraade, skal kommissionen henvende sig direkte til denne magts regjering. Saaledes skal der ogsaa forholdes, naar det gjælder at la utføre paa stedet enhver slags bevisoptagelse.

Anmodninger herom skal efterkommes med de midler, hvorover den magt, som er anmodet, forføier ifølge sin indre lovgivning. De kan kun avslaaes, hvis denne magt anser dem for at kunne krænke dens høihetsret eller sikkerhet.

Kommissionen skal ogsaa altid ha adgang til at paakalde den magts medvirkning, paa hvis landomraade den har sit sæte.

Article 25.

Les témoins et les experts sont appelés à la requête des Parties ou d'office par la Commission, et, dans tous les cas, par l'intermédiaire du Gouvernement de l'Etat sur le territoire duquel ils se trouvent.

Les témoins sont entendus, successivement et séparément, en présence des agents et des

Artikel 25.

Vidnerne og de sakkyndige indstevnes paa partenes begjæring eller paa embeds vegne av kommissionen, og i ethvert fald under medvirkning av den stats regjering, paa hvis landomraade de befinder sig.

Vidnerne avhøres efter hverandre og hver for sig i nærvær av fuldmægtigene og raadgi-

$^{18}/_{10}$ 1907 conseils et dans un ordre à fixer
$^{2}/_{9}$ 1910 par la Commission.

Article 26.

L'interrogatoire des témoins est conduit par le Président.

Les membres de la Commission peuvent néanmoins poser à chaque témoin les questions qu'ils croient convenables pour éclaircir ou compléter sa déposition, ou pour se renseigner sur tout ce qui concerne le témoin dans les limites nécessaires à la manifestation de la vérité.

Les agents et les conseils des Parties ne peuvent interrompre le témoin dans sa déposition, ni lui faire aucune interpellation directe, mais peuvent demander au Président de poser au témoin telles questions complémentaires qu'ils jugent utiles.

Article 27.

Le témoin doit déposer sans qu'il lui soit permis de lire aucun projet écrit. Toutefois, il peut être autorisé par le Président à s'aider de notes ou documents si la nature des faits rapportés en nécessite l'emploi.

Article 28.

Procès-verbal de la déposition du témoin est dressé séance tenante et lecture en est donnée au témoin. Le témoin peut y faire tels changements et additions que bon lui semble et qui seront consignés à la suite de sa déposition.

Lecture faite au témoin de

verne og i den orden, som bestemmes av kommissionen.

Artikel 26.

Vidnernes avhørelse ledes av formanden.

Kommissionens medlemmer kan dog til ethvert vidne rette spørsmaal, som de tror egnet til at oplyse eller fuldstændiggjøre hans forklaring, eller for at skaffe sig underretning om alt, hvad der angaar vidnet, i den utstrækning det er nødvendig til sandhetens oplysning.

Partenes fuldmægtiger og raadgivere kan ikke avbryte vidnet under hans forklaring eller rette nogen direkte forespørsel til ham, men de kan anmode formanden om til vidnet at rette saadanne tillægsspørsmaal, som de anser nyttige.

Artikel 27.

Vidnet skal avgi sin forklaring uten at det er ham tillatt at læse noget skrevet utkast. Imidlertid kan han av formanden faa tilladelse til at benytte sig av notiser eller dokumenter, hvis de faktiske forhold, som omhandles, er av den natur, at de gjør saadan benyttelse nødvendig.

Artikel 28.

Protokol over vidnets forklaring skal føres under møtet og oplæses for vidnet. Vidnet kan gjøre de forandringer og tilføielser i protokollen, som det finder for godt, disse skal nedtegnes efter hans forklaring.

Naar vidnets hele forklaring

l'ensemble de sa déposition, le témoin est requis de signer.

Article 29.

Les agents sont autorisés, au cours ou à la fin de l'enquête, à présenter par écrit à la Commission et à l'autre Partie tels dires, réquisitions ou résumés de fait, qu'ils jugent utiles à la découverte de la vérité.

Article 30.

Les délibérations de la Commission ont lieu à huis clos et restent secrètes.

Toute décision est prise à la majorité des membres de la Commission.

Le refus d'un membre de prendre part au vote doit être constaté dans le procès-verbal.

Article 31.

Les séances de la Commission ne sont publiques et les procès-vérbaux et documents de l'enquête ne sont rendus publics qu'en vertu d'une décision de la Commission, prise avec l'assentiment des Parties.

Article 32.

Les Parties ayant présenté tous les éclairissements et preuves, tous les témoins ayant été entendus, le Président prononce la clôture de l'enquête et la Commission s'ajourne pour délibérer et rédiger son rapport.

Article 33.

Le rapport est signé par tous les membres de la Commission.

Si un des membres refuse de

er oplæst for ham, skal han opfordres til at underskrive. 18/10 1907 2/9 1910

Artikel 29.

Det er fuldmægtigene tillatt under undersøkelsens gang eller ved dens slutning skriftlig at fremlægge for kommissionen og den anden part saadanne erklæringer, ansøkninger eller kortfattede fremstillinger av det faktiske forhold, som de anser for nyttige til sandhetens oplysning.

Artikel 30.

Kommissionens overlægninger finder sted for lukkede døre og forblir hemmelige.

Enhver avgjørelse træffes med stemmeflerhet blandt kommissionens medlemmer.

Et medlems negtelse av at delta i avstemningen skal fastslaaes i protokollen.

Artikel 31.

Kommissionens møter er ikke offentlige og undersøkelsens protokoller og dokumenter offentliggjøres ikke uten efter kommissionens bestemmelse, truffet med partenes samtykke.

Artikel 32.

Naar partene har fremlagt alle oplysninger og beviser og alle vidner er avhørt, erklærer formanden undersøkelsen for avsluttet og kommissionen utsætter sine møter for at overveie og avfatte sin rapport.

Artikel 33.

Rapporten undertegnes av alle kommissionens medlemmer.

Hvis et medlem negter at

$^{18}/_{10}$ 1907 / $^{2}/_{9}$ 1910

signer, mention en est faite; le rapport reste néanmoins valable.

Article 34.

Le rapport de la Commission est lu en séance publique, les agents et les conseils des Parties présents ou dûment appelés.

Un exemplaire du rapport est remis à chaque Partie.

Article 35.

Le rapport de la Commission, limité à la constatation des faits, n'a nullement le caractère d'une sentence arbitrale. Il laisse aux Parties une entière liberté pour la suite à donner à cette constatation.

Article 36.

Chaque Partie supporte ses propres frais et une part égale des frais de la Commission.

Titre IV. De l'arbitrage international.

Chapitre I.

De la Justice arbitrale.

Article 37.

L'arbitrage international a pour objet le règlement de litiges entre les Etats par des juges de leur choix et sur la base du respect du droit.

Le recours à l'arbitrage implique l'engagement de se soumettre de bonne foi à la sentence.

undertegne, skal anmerkning herom gjøres; rapporten er ikke destomindre gyldig.

Artikel 34.

Kommissionens rapport avlæses i offentlig møte, hvor partenes fuldmægtiger og raadgivere er tilstede eller hvortil de er tilkaldt paa behørig maate.

Et eksemplar av rapporten leveres hver part.

Artikel 35.

Kommissionens rapport, som er begrænset til at redegjøre for de faktiske forhold, har ingenlunde karakteren av en voldgiftsdom. Den lar partene staa fuldstændig frit med hensyn til, hvad der skal foretages i anledning av redegjørelsen.

Artikel 36.

Hver av partene bærer sine egne utgifter og en like del av kommissionens utgifter.

Titel IV. Om international voldgift.

Kapitel I.

Om voldgiftsretspleien.

Artikel 37.

Den internationale voldgift har til maal bilæggelse av tvistigheter mellem statene ved dommere, som de selv har valgt, og paa grundlag av agtelse for retten.

Anvendelse av voldgift medfører forpligtelse til ærlig at underkaste sig dommen.

Article 38.

Dans les questions d'ordre juridique, et en premier lieu, dans les questions d'interprétation ou d'application des Conventions internationales, l'arbitrage est reconnu par les Puissances contractantes comme le moyen le plus efficace et en même temps le plus équitable de régler les litiges qui n'ont pas été résolus par les voies diplomatiques.

En conséquence, il serait désirable que, dans les litiges sur les questions susmentionnées, les Puissances contractantes eussent, le cas échéant, recours à l'arbitrage, en tant que les circonstances le permettraient.

Artikel 38. $^{18}/_{10}$ 1907 $^{2}/_{9}$ 1910

I spørsmaal av juridisk art, og først og fremst i spørsmaal angaaende fortolkning eller anvendelse av internationale overenskomster, erkjendes voldgift av de kontraherende magter som det virksomste og samtidig retfærdigste middel til at bilægge de tvistigheter, som ikke er blit løst ad diplomatisk vei.

Følgelig er det at ønske, at de kontraherende magter i tilfælde av tvistigheter om ovennævnte spørsmaal benytter sig av voldgift, forsaavidt omstændighetene tillater det.

Article 39.

La convention d'arbitrage est conclue pour des contestations déjà nées ou pour des contestations éventuelles.

Elle peut concerner tout litige ou seulement les litiges d'une catégorie déterminée.

Artikel 39.

Voldgiftsoverenskomst sluttes for tvistigheter, som allerede er opstaat, eller for fremtidige tvistigheter.

Den kan angaa enhver tvist eller blot tvistigheter av en bestemt art.

Article 40.

Indépendamment des Traités généraux ou particuliers qui stipulent actuellement l'obligation du recours à l'arbitrage pour les Puissances contractantes, ces Puissances se réservent de conclure des accords nouveaux, généraux ou particuliers, en vue d'étendre l'arbitrage obligatoire à tous les cas qu'Elles jugeront possible de lui soumettre.

Artikel 40.

Uavhængig av de almindelige eller særlige overenskomster, som for tiden fastsætter forpligtelse for de kontraherende magter til at anvende voldgift, forbeholder disse magter sig at slutte nye almindelige eller særlige avtaler i den hensigt at utvide den tvungne voldgift til alle de tilfælde, som de anser mulig at underkaste saadan avgjørelse.

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

Chapitre II.

De la Cour permanente d'arbitrage.

Article 41.

Dans le but de faciliter le recours immédiat à l'arbitrage pour les différends internationaux qui n'ont pu être réglés par la voie diplomatique, les Puissances contractantes s'engagent à maintenir, telle qu'elle a été établie par la Première Conférence de la Paix, la Cour permanente d'arbitrage, accessible en tout temps et fonctionnant, sauf stipulation contraire des Parties, conformément aux règles de procédure insérées dans la présente Convention.

Article 42.

La Cour permanente est compétente pour tous les cas d'arbitrage, à moins qu'il n'y ait entente entre les Parties pour l'établissement d'une juridiction spéciale.

Article 43.

La Cour permanente a son siège à La Haye.

Un Bureau International sert de greffe à la Cour; il est l'intermédiaire des communications relatives aux réunions de celle-ci; il a la garde des archives et la gestion de toutes les affaires administratives.

Les Puissances contractantes s'engagent à communiquer au Bureau, aussitôt que possible, une copie certifiée conforme de toute stipulation d'arbitrage intervenue entre Elles et de toute

Kapitel II.

Om den faste voldgiftsdomstol.

Artikel 41.

I den hensigt at lette den øieblikkelige anvendelse av voldgift ved de internationale tvistigheter, som ikke har kunnet ordnes ad diplomatisk vei, forpligter de kontraherende magter sig til at opretholde den faste voldgiftsdomstol, saaledes som den er oprettet av den første fredskonferanse, — en domstol, som er tilgjængelig til enhver tid og, forsaavidt ikke partene har fastsat andet, arbeider overensstemmende med de rettergangsregler, som er indtat i denne overenskomst.

Artikel 42.

Den faste domstol er kompetent for alle tilfælde av voldgift, medmindre der er enighet mellem partene om oprettelse av en særlig domstol.

Artikel 43.

Den faste domstol har sit sæte i Haag.

Et internationalt byraa gjør tjeneste som kontor for domstolen; det er mellemled for meddelelser angaaende dennes møter; det forvarer arkivet og har ledelsen av alle administrative saker.

De kontraherende magter forpligter sig til snarest mulig at tilstille byraaet bekræftet gjenpart av enhver voldgiftsavtale, som indgaaes mellem dem, og av enhver voldgiftsdom, som

sentence arbitrale Les concernant et rendue par des juridictions spéciales.

Elles s'engagent à communiquer de même au Bureau les lois, règlements et documents constatant éventuellement l'exécution des sentences rendues par la Cour.

Article 44.

Chaque Puissance contractante désigne quatre personnes au plus, d'une compétence reconnue dans les questions de droit international, jouissant de la plus haute considération morale et disposées à accepter les fonctions d'arbitre.

Les personnes ainsi désignées sont inscrites, au titre de Membres de la Cour, sur une liste qui sera notifiée à toutes les Puissances contractantes par les soins du Bureau.

Toute modification à la liste des arbitres est portée, par les soins du Bureau, à la connaissance des Puissances contractantes.

Deux ou plusieurs Puissances peuvent s'entendre pour la désignation en commun d'un ou de plusieurs Membres.

La même personne peut être désignée par des Puissances différentes.

Les Membres de la Cour sont nommés pour un terme de six ans. Leur mandat peut être renouvelé.

En cas de décès ou de retraite d'un Membre de la Cour, il est pourvu à son remplacement selon le mode fixé pour sa nomination, et pour une nouvelle période de six ans.

angaar dem og som er avsagt av særlige domstoler. $^{18}/_{10}$ 1907 $^{2}/_{9}$ 1910

De forpligter sig likeledes til at tilstille byraaet love, reglementer og dokumenter, som i tilfælde fastslaar utførelsen av domme, avsagt av domstolen.

Artikel 44.

Hver kontraherende magt opnævner høist fire personer, som har anerkjendt dygtighet i folkeretslige spørsmaal, nyder den høieste moralske anseelse og er villige til at motta hvervet som voldgiftsdommere.

De saaledes opnævnte personer indskrives som medlemmer av domstolen paa en liste, som av byraaet skal meddeles alle de kontraherende magter.

Enhver forandring i listen over voldgiftsdommerne skal av byraaet bringes til de kontraherende magters kundskap.

To eller flere magter kan bli enige om fælles opnævnelse av et eller flere medlemmer.

Samme person kan opnævnes av forskjellige magter.

Domstolens medlemmer opnævnes for en tid av seks aar. Deres mandat kan fornyes.

Hvis et medlem av domstolen dør eller trækker sig tilbake, sørges der for, at han erstattes, paa den maate, som er bestemt for hans opnævnelse, og for en ny periode paa seks aar.

18/10 1907
2/9 1910

Article 45.

Lorsque les Puissances contractantes veulent s'adresser à la Cour permanente pour le règlement d'un différend survenu entre Elles, le choix des arbitres appelés à former le Tribunal compétent pour statuer sur ce differend, doit être fait dans la liste générale des Membres de la Cour.

A défaut de constitution du Tribunal arbitral par l'accord des Parties, il est procédé de la manière suivante:

Chaque Partie nomme deux arbitres, dont un seulement peut être son national ou choisi parmi ceux qut ont été désignés par Elle comme Membres de la Cour permanente. Ces arbitres choisissent ensemble un surarbitre.

En cas de partage des voix, le choix du surarbitre est confié à une Puissance tierce, désignée de commun accord par les Parties.

Si l'accord ne s'établit pas à ce sujet, chaque Partie désigne une Puissance différente et le choix du surarbitre est fait de concert par les Puissances ainsi désignées.

Si, dans un délai de deux mois, ces deux Puissances n'ont pu tomber d'accord, chacune d'Elles présente deux candidats pris sur la liste des Membres de la Cour permanente, en dehors des Membres désignés par les Parties et n'étant les nationaux d'aucune d'Elles. Le sort détermine lequel des candidats ainsi présentés sera le surarbitre.

Artikel 45.

Naar de kontraherende magter vil henvende sig til den faste domstol for at faa bilagt en mellem dem opstaat tvist, bør de voldgiftsmænd, som kaldes til at danne den ret, som skal avgjøre denne tvist, vælges av den almindelige liste over domstolens medlemmer.

Hvis voldgiftsretten ikke kan dannes ved overenskomst mellem partene, gaar man frem paa følgende maate:

Hver part utnævner to voldgiftsdommere, hvorav kun én kan være dens undersaat eller være valgt blandt de medlemmer av den faste domstol, som den selv har opnævnt. Disse voldgiftsdommere vælger sammen en opmand.

I tilfælde av stemmelikhet betroes valget av opmand til en av parterne samstemmig utpekt tredje magt.

Hvis enighet ikke opnaaes i denne henseende, utpeker hver part en forskjellig magt, og valget av opmand foretages i fællesskap av de saaledes utpekte magter.

Hvis disse to magter ikke har kunnet komme til enighet i løpet av to maaneder, fremstiller hver av dem to kandidater, som tages av listen over medlemmene av den faste domstol, dog ikke blandt de medlemmer, som er opnævnt av partene, og heller ikke blandt nogen av partenes undersaatter. Loddet avgjør, hvilken av de saaledes fremstillede kandidater skal være opmand.

Article 46.

Dès que le Tribunal est composé, les Parties notifient au Bureau leur décision de s'adresser à la Cour, le texte de leur compromis, et les noms des arbitres.

Le Bureau communique sans délai à chaque arbitre le compromis et les noms des autres Membres du Tribunal.

Le Tribunal se réunit à la date fixée par les Parties. Le Bureau pourvoit à son installation.

Les Membres du Tribunal, dans l'exercice de leurs fonctions et en dehors de leur pays, jouissent des privilèges et immunités diplomatiques.

Article 47.

Le Bureau est autorisé à mettre ses locaux et son organisation à la disposition des Puissances contractantes pour le fonctionnement de toute juridiction spéciale d'arbitrage.

La juridiction de la Cour permanente peut être étendue, dans les conditions prescrites par les règlements, aux litiges existant entre des Puissances non contractantes ou entre des Puissances contractantes et des Puissances non contractantes, si les Parties sont convenues de recourir à cette juridiction.

Article 48.

Les Puissances contractantes considèrent comme un devoir, dans le cas où un conflit aigu menacerait d'éclater entre deux ou plusieurs d'entre Elles, de

Artikel 46.

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

Saasnart retten er dannet, meddeler partene byraaet sin beslutning om at henvende sig til domstolen, voldgiftsavtalens tekst, og voldgiftsdommernes navner.

Byraaet meddeler uten ophold hver av dommerne voldgiftsavtalen og navnene paa de andre medlemmer av retten.

Retten samles paa den dag, som partene har bestemt. Byraaet sørger for dens installation.

Medlemmene av retten nyder, under utøvelsen av sin virksomhet og utenfor sit hjemland, de diplomatiske forrettigheter og immuniteter.

Artikel 47.

Byraaet er bemyndiget til at stille sine lokaler og sin organisation til de kontraherende magters raadighet ved enhver særlig voldgiftsdomstols virksomhet.

Den faste domstols myndighet kan paa de i reglementerne foreskrevne vilkaar utstrækkes til tvistigheter, som er opstaat mellem ikke kontraherende magter eller mellem kontraherende og ikke kontraherende magter, naar partene er blit enige om at benytte sig av denne myndighet.

Artikel 48.

De kontraherende magter betragter det som en pligt i tilfælde av, at en skarp strid skulde true med at bryte ut mellem to eller flere av dem,

18/10 1907
2/9 1910

rappeler à celles-ci que la Cour permanente leur est ouverte.

En conséquence, Elles déclarent que le fait de rappeler aux Parties en conflit les dispositions de la présente Convention, et le conseil donné, dans l'intérêt supérieur de la paix, de s'adresser à la Cour permanente, ne peuvent être considérés que comme actes de bons offices.

En cas de conflit entre deux Puissances, l'une d'Elles pourra toujours adresser au Bureau International une note contenant sa déclaration qu'Elle serait disposée à soummettre le différend à un arbitrage.

Le Bureau devra porter aussitôt la déclaration à la connaissance de l'autre Puissance.

Article 49.

Le Conseil administratif permanent, composé des Représentants diplomatiques des Puissances contractantes accrédités à La Haye et du Ministre des Affaires Etrangères des Pays-Bas, qui remplit les fonctions de Président, a la direction et le contrôle du Bureau International.

Le Conseil arrête son règlement d'ordre ainsi que tous autres règlements nécessaires.

Il décide toutes les questions administratives que pourraient surgir touchant le fonctionnement de la Cour.

Il a tout pouvoir quant à la nomination, la suspension ou la révocation des fonctionnaires et employés du Bureau.

at minde disse om, at den faste domstol staar dem aapen.

Følgelig erklærer de, at det kun kan betragtes som bona officia, naar de minder de stridende parter om bestemmelserne i nærværende overenskomst og i fredens høiere interesse gir dem det raad at henvende sig til den faste domstol.

I tilfælde av strid mellem to magter skal en av dem altid til det internationale byraa senere rette en note, som indeholder dens erklæring om, at den er tilbøielig til at la tvisten undergi voldgift.

Byraaet skal straks bringe erklæringen til den anden magts kundskap.

Artikel 49.

Det faste administrative raad — bestaaende av de kontraherende magters diplomatiske repræsentanter, akkreditert i Haag, og av Nederlandenes utenriksminister, som gjør tjeneste som formand, — har ledelsen av og opsynet med det internationale byraa.

Raadet gir sit ordensreglement saavelsom alle andre nødvendige reglementer.

Det avgjør alle de administrative spørsmaal, som maatte opstaa angaaende domstolens virksomhet.

Det har fuld myndighet med hensyn til utnævnelse, suspension eller avsættelse av byraaets funktionærer og betjenter.

Il fixe les traitements et salaires, et contrôle la dépense générale.

La présence de neuf membres dans les réunions dûment convoquées suffit pour permettre au Conseil de délibérer valablement. Les décisions sont prises à la majorité des voix.

Le Conseil communique sans délai aux Puissances contractantes les règlements adoptés par lui. Il Leur présente chaque année un rapport sur les travaux de la Cour, sur le fonctionnement des services administratifs et sur les dépenses. Le rapport contient également un résumé du contenu essentiel des documents communiqués au Bureau par les Puissances en vertu de l'article 43 alinéas 3 et 4.

Article 50.

Les frais du Bureau seront supportés par les Puissances contractantes dans la proportion établie pour le Bureau international de l'Union postale universelle.

Les frais à la charge des Puissances adhérentes seront comptés à partir du jour où leur adhésion produit ses effets.

Chapitre III.
De la Procédure arbitrale.

Article 51.

En vue de favoriser le développement de l'arbitrage, les Puissances contractantes ont arrêté les règles suivantes qui sont applicables à la procédure arbitrale, en tant que les Parties ne sont pas convenues d'autres règles.

Det fastsætter lønninger og godtgjørelser og kontrollerer utgiftene i almindelighet. $^{18}/_{10}$ 1007 $^{2}/_{9}$ 1910

Forat raadet gyldig kan forhandle, er det tilstrækkelig, at ni medlemmer er tilstede i de paa behørig maate sammenkaldte møter. Avgjørelserne træffes med stemmeflerhet.

Raadet tilstiller uten ophold de kontraherende magter de reglementer, som det har vedtat. Det forelægger dem hvert aar en beretning om domstolens arbeide, om de administrative organers virksomhet og om utgiftene. Beretningen indeholder likeledes et utdrag av det væsentlige indhold av de dokumenter, som magtene har tilstillet byraa i henhold til artikel 43, 3dje og 4de avsnit.

Artikel 50.

Byraaets utgifter skal bæres av de kontraherende magter i det forhold, som er fastsat for verdenspostforeningens internationale byraa.

De utgifter, som skal bæres av magter, som slutter sig til, skal regnes fra den dag, da deres tilslutning faar virkning.

Kapitel III.
Om Voldgiftsprocedyren.

Artikel 51.

I den hensigt at begunstige utviklingen av voldgift har de kontraherende magter fastsat følgende regler, som er anvendelige paa voldgiftsprocedyren, forsaavidt partene ikke er kommet overens om andre regler.

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

Article 52.

Les Puissances qui recourent à l'arbitrage signent un compromis dans lequel sont déterminés l'objet du litige, le délai de nomination des arbitres, la forme, l'ordre et les délais dans lesquels la communication visée par l'article 63 devra être faite, et le montant de la somme que chaque Partie aura à déposer à titre d'avance pour les frais.

Le compromis détermine également, s'il y a lieu, le mode de nomination des arbitres, tous pouvoirs spéciaux éventuels du Tribunal, son siège, la langue dont il fera usage et celles dont l'emploi sera autorisé devant lui, et généralement toutes les conditions dont les Parties sont convenues.

Artikel 52.

De magter, som vil anvende voldgift, undertegner en voldgiftsavtale, i hvilken er fastsat stridens gjenstand, fristen for opnævnelsen av voldgiftsdommerne, formen, rækkefølgen og fristene for den i artikel 63 omhandlede meddelelse, og størrelsen av den sum, som hver part skal deponere som forskud paa omkostningene.

Voldgiftsavtalen fastsætter likeledes i tilfælde den maate, hvorpaa voldgiftsdommerne skal opnævnes, og træffer bestemmelse om enhver eventuel særegen myndighet for domstolen, dens sæte, det sprog, den skal bruke og de sprog, som kan brukes overfor den, og i sin almindelighet alle de vilkaar, som partene er kommet overens om.

Article 53.

La Cour permanente est compétente pour l'établissement du compromis, si les Parties sont d'accord pour s'en remettre à elle.

Elle est également compétente, même si la demande est faite seulement par l'une des Parties, après qu'un accord par la voie diplomatique a été vainement essayé, quand il s'agit:

1°. d'un différend rentrant dans un Traité d'arbitrage général conclu ou renouvelé après la mise en vigueur de cette Convention et qui prévoit pour chaque différend un compromis et n'exclut pour l'établissement de ce dernier ni explicitement

Artikel 53.

Den permanente domstol har myndighet til at bringe istand voldgiftsavtalen, hvis partene er enig om at la den gjøre dette.

Den har ogsaa saadan myndighet, selv om der kun foreligger anmodning fra den ene av partene, efterat man forgjæves har forsøkt at bli enig ad diplomatisk vei, naar det gjælder:

1: En tvist, som gaar ind under en almindelig voldgiftstraktat, avsluttet eller fornyet, efterat denne overenskomst er traadt i kraft, naar traktaten forutsætter en voldgiftsavtale for hver tvist og ikke uttrykkelig eller stiltiende utelukker dom-

ni implicitement la compétence de la Cour. Toutefois, le recours à la Cour n'a pas lieu si l'autre Partie déclare qu'a son avis le différend n'appartient pas à la catégorie des différends à soumettre à un arbitrage obligatoire, à moins que le Traité d'arbitrage ne confère au Tribunal arbitral le pouvoir de décider cette question préalable;

2°. d'un différend provenant de dettes contractuelles réclamées à une Puissance par une autre Puissance comme dues à ses nationaux, et pour la solution duquel l'offre d'arbitrage a été acceptée. Cette disposition n'est pas applicable si l'acceptation a été subordonnée à la condition que le compromis soit établi selon un autre mode.

Article 54.

Dans les cas prévus par l'article précédent, le compromis sera établi par une commission composée de cinq membres désignés de la manière prévue à l'article 45 alinéas 3 à 6.

Le cinquième membre est de droit Président de la comission.

Article 55.

Les fonctions arbitrales peuvent être conférées à un arbitre unique ou à plusieurs arbitres désignés par les Parties à leur gré, ou choisis par Elles parmi les Membres de la Cour permanente d'arbitrage établie par la présente Convention.

A défaut de constitution du Tribunal par l'accord des Parstolens myndighet til at istandbringe avtalen. Domstolen blir dog ikke at benytte, hvis den anden part erklærer, at tvisten efter dens mening ikke tilhører den slags tvistigheter, som skal undergives tvungen voldgift — forutsat at ikke voldgiftstraktaten tillægger voldgiftsretten myndighet til at avgjøre dette foreløbige spørsmaal; $^{18}/_{10}$ 1907 $^{2}/_{9}$ 1910

2: en tvist, som er en følge av kontraktsmæssig gjæld, indkrævet hos en magt av en an. den magt som gjæld til dennes undersaatter, saafremt tilbudet om voldgift for løsning av tvisten er mottat. Denne bestemmelse er ikke anvendelig, hvis mottagelsen av tilbudet er gjort avhængig av den betingelse, at voldgiftsavtalen skal bringes istand paa en anden maate.

Artikel 54.

I de tilfælde, som er omhandlet i foregaaende artikel, skal voldgiftsavtalen bringes istand av en kommission paa fem medlemmer, som opnævnes paa den maate, som er bestemt i artikel 45, avsnittene 3 til 6.

Det femte medlem er bemyndiget til at være formand i kommissionen.

Artikel 55.

Voldgiftshvervet kan overdrages en enkelt eller flere dommere, som partene opnævner efter forgodtbefindende eller vælger blandt medlemmene av den faste voldgiftsdomstol, oprettet ved denne overenskomst.

Hvis retten ikke er nedsat ved overenskomst mellem partene, gaaes der frem paa den

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

ties, il est procédé de la manière indiquée à l'article 45 alinéas 3 à 6.

Article 56.

Lorsqu'un Souverain ou un Chef d'Etat est choisi pour arbitre, la procédure arbitrale est réglée par Lui.

Article 57.

Le surarbitre est de droit Président du Tribunal.

Lorsque le Tribunal ne comprend pas de surarbitre, il nomme lui-même son Président.

Article 58.

En cas d'établissement du compromis par une commission, telle qu'elle est visée à l'article 54, et sauf stipulation contraire, la commission elle même formera le Tribunal d'arbitrage.

Article 59.

En cas de décès, de démission ou d'empêchement, pour quelque cause que ce soit, de l'un des arbitres, il est pourvu à son remplacement selon le mode fixé pour sa nomination.

Article 60.

A défaut de désignation par les Parties, le Tribunal siège à La Haye.

Le Tribunal ne peut siéger sur le territoire d'une tierce Puissance qu'avec l'assentiment de celle-ci.

Le siège une fois fixè ne peut être changé par le Tribunal qu'avec l'assentiment des Parties.

maate, som er bestemt i artikel 45, avsnittene 3 til 6.

Artikel 56.

Naar en suveræn eller et statsoverhoved er valgt til voldgiftsdommer, fastsættes voldgiftsprocedyren av ham.

Artikel 57.

Opmanden er bemyndiget til at være formand i retten.

Naar der ikke er nogen opmand i retten, opnævner denne selv sin formand.

Artikel 58.

Naar voldgiftsavtalen bringes istand av en saadan kommission, som bestemt i artikel 54, skal kommissionen selv i mangel av anden avtale nedsætte voldgiftsretten.

Artikel 59.

Hvis en av voldgiftsdommerne dør, gaar av eller av hvilkensomhelst grund har forfald, skal der sørges for, at han erstattes paa den maate, som er bestemt for hans opnævnelse.

Artikel 60.

Naar partene ikke har bestemt stedet, skal retten ha sit sæte i Haag.

Retten kan ikke sitte sammen paa en tredje magts landomraade uten dennes samtykke.

Naar sætet engang er bestemt, kan det ikke forandres av retten uten partenes samtykke.

Article 61.

Si le compromis n'a pas déterminé les langues à employer, il en est décidé par le Tribunal.

Artikel 61. 18/10 1907 2/9 1910

Hvis voldgiftsavtalen ikke har bestemt de sprog, som skal brukes, træffer retten bestemmelse herom.

Artikle 62.

Les Parties ont le droit de nommer auprès du Tribunal des agents spéciaux, avec la mission de servir d'intermédiaires entre Elles et le Tribunal.

Elles sont en outre autorisées à charger de la défense de leurs droits et intérêts devant le Tribunal, des conseils ou avocats nommés par Elles à cet effet.

Les Membres de la Cour permanente ne peuvent exercer les fonctions d'agents, conseils ou avocats, qu'en faveur de la Puissance qui les a nommés Membres de la Cour.

Artikel 62.

Partene har ret til at opnævne særegne fuldmægtiger ved retten med den opgave at tjene som mellemmænd mellem partene og retten.

De har derhos adgang til at overdrage forsvaret av sine rettigheter og interesser for retten til raadgivere eller advokater, som de har opnævnt i dette øiemed.

Medlemmene av den faste domstol kan ikke optræde som fuldmægtiger, raadgivere eller advokater uten for den magt, som har opnævnt dem til medlemmer av domstolen.

Article 63.

La procédure arbitrale comprend en règle générale deux phases distinctes: l'instruction écrite et les débats.

L'instruction écrite consiste dans la communication faite par les agents respectifs, aux membres du Tribunal et à la Partie adverse, des mémoires, des contre-mémoires et, au besoin, des répliques; les Parties y joignent toutes pièces et documents invoqués dans la cause. Cette communication aura lieu, directement ou par l'intermédiaire du Bureau international, dans l'ordre et dans les délais déterminés par le compromis.

Artikel 63.

Voldgiftsprocedyren omfatter som almindelig regel to forskjellige avsnit: Skriftlig forberedende behandling og hovedforhandling.

Den skriftlige forberedende behandling bestaar i meddelelse fra de forskjellige fuldmægtiger til rettens medlemmer og til motparten av indlæg, tilsvar og om nødvendig replik; partene skal vedlægge ethvert aktstykke og dokument, som paaberaabes i saken. Denne meddelelse skal foregaa direkte eller ved det internationale byraes mellemkomst, i den orden og inden de frister, som bestemmes i voldgiftsavtalen.

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

Les délais fixés par le compromis pourront être prolongés de commun accord par les Parties, ou par le Tribunal quand il le juge nécessaire pour arriver à une décision juste.

Les débats consistent dans le développement oral des moyens des Parties devant le Tribunal.

Article 64.

Toute pièce produite par l'une des Parties doit être communiquée, en copie certifiée conforme, à l'autre Partie.

Article 65.

A moins de circonstances spéciales, le Tribunal ne se réunit qu'après la clôture de l'instruction.

Article 66.

Les débats sont dirigés par le Président.

Ils ne sont publics qu'en vertu d'une décision du Tribunal, prise avec l'assentiment des Parties.

Ils sont consignés dans des procès-verbaux rédigés par des secrétaires que nomme le Président. Ces procès-verbaux sont signés par le Président et par un des secrétaires; ils ont seuls caractère authentique.

Article 67.

L'instruction étant close, le Tribunal a le droit d'écarter du débat tous actes ou documents nouveaux qu'une des Parties voudrait lui soumettre sans le consentement de l'autre.

De frister, som bestemmes i voldgiftsavtalen, kan forlænges efter overenskomst av partene, eller av retten, naar den anser det nødvendig for at komme til en retfærdig avgjørelse.

Hovedforhandlingen bestaar i mundtlig utvikling for domstolen av partenes bevisligheter og grunde.

Artikel 64.

Ethvert dokument, som fremlægges av en part, skal meddeles den anden part i bekræftet gjenpart.

Artikel 65.

Medmindre der foreligger særegne omstændigheter skal retten først samles efter avslutningen av den forberedende behandling.

Artikel 66.

Forhandlingene ledes av formanden.

De er kun offentlige efter rettens bestemmelse, truffet med partenes samtykke.

Forhandlingene nedtegnes i protokoller, som føres av sekretærer, opnævnte av formanden. Disse protokoller undertegnes av formanden og en av sekretærene; de har alene autentisk karakter.

Artikel 67.

Naar den forberedende behandling er avsluttet, kan retten utelukke fra forhandlingene ethvert nyt aktstykke eller dokument, som en av partene maatte ønske at forelægge den uten den anden parts samtykke.

Article 68.

Le Tribunal demeure libre de prendre en considération les actes ou documents nouveaux sur lesquels les agents ou conseils des Parties appelleraient son attention.

En ce cas, le Tribunal a le droit de requérir la production de ces actes ou documents, sauf l'obligation d'en donner connaissance à la Partie adverse.

Article 69.

Le Tribunal peut, en outre, requérir des agents des Parties la production de tous actes et demander toutes explications nécessaires. En cas de refus, le Tribunal en prend acte.

Article 70.

Les agents et les conseils des Parties sont autorisés à présenter oralement au Tribunal tous les moyens qu'ils jugent utiles à la défense de leur cause.

Article 71.

Ils ont le droit de soulever des exceptions et des incidents. Les décisions du Tribunal sur ces points sont définitives et ne peuvent donner lieu à aucune discussion ultérieure.

Article 72.

Les membres du Tribunal ont le droit de poser des questions aux agents et aux conseils des Parties et de leur demander des éclaircissements sur les points douteux.

Ni les questions posées, ni les observations faites par les membres du Tribunal pendant le cours des débats ne peuvent

Artikel 68.

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

Det staar retten frit for at ta i betragtning nye aktstykker eller dokumenter, paa hvilke partenes fuldmægtiger eller raadgivere maatte henlede dens opmerksomhet.

I dette tilfælde kan retten forlange fremlæggelse av disse aktstykker eller dokumenter; dog maa den gjøre den anden part bekjendt dermed.

Artikel 69.

Retten kan desuten av partenes fuldmægtiger forlange alle aktstykker fremlagt og forlange alle nødvendige forklaringer. I tilfælde av vægring gjør retten optegnelse herom.

Artikel 70.

Partenes fuldmægtiger og raadgivere kan mundtlig forelægge for retten alle de bevisligheter og grunde, som de anser nyttige for forsvaret av sin sak.

Artikel 71.

De har ret til at nedlægge indsigelser og reise incidensspørsmaal. Rettens avgjørelser i disse punkter er endelige og kan ikke gi anledning til yderligere drøftelse.

Artikel 72.

Rettens medlemmer har ret til et stille spørsmaal til partenes fuldmægtiger og raadgivere og avkræve dem oplysninger om tvilsomme punkter.

Hverken de fremsatte spørsmaal eller de bemerkninger, som gjøres av rettens medlemmer under forhandlingenes gang,

18/10 1907
2/9 1910

être regardées comme l'expression des opinions du Tribunal en général ou de ses membres en particulier.

Article 73.

Le Tribunal est autorisé à déterminer sa competénce en interprétant le compromis ainsi que les autres actes et documents qui peuvent être invoqués dans la matière, et en appliquant les principes du droit.

Article 74.

Le Tribunal a le droit de rendre des ordonances de procédure pour la direction du procès, de déterminer les formes, l'ordre et les délais dans lesquels chaque Partie devra prendre ses conclusions finales, et de procéder à toutes les formalités que comporte l'administration des preuves.

Article 75.

Les Parties s'engagent à fournir au Tribunal, dans la plus large mesure qu'Elles jugeront possible, tous les moyens nécessaires pour la décision du litige.

Article 76.

Pour toutes les notifications que le Tribunal aurait à faire sur le territoire d'une tierce Puissance contractante, le Tribunal s'adressera directement au Gouvernement de cette Puissance. Il en sera de même s'il s'agit de faire procéder sur place à l'établissement de tous moyens de preuve.

Les requêtes adressées à cet effet seront executées suivant les moyens dont la Puissance

kan betragtes som uttryk for meninger, der næres av retten i almindelghet eller dens enkelte medlemmer.

Artikel 73.

Retten er bemyndiget til at bestemme sin kompetanse, idet den fortolker voldgiftsavtalen og de andre overenskomster, som kan paaberaabes i saken, og idet den anvender retsprinciperne.

Artikel 74.

Retten har adgang til at gi rettergangsanordninger for processens ledelse, at fastslaa formene, ordenen og de frister, inden hvilke hver part bør nedlægge sine endelige paastande, og at træffe forføining til alle de formaliteter, som bevisoptagelsen utkræver.

Artikel 75.

Partene forpligter sig til i den videste utstrækning, som de anser mulig, at forsyne domstolen med alle de hjælpemidler, som er nødvendige til tvistens avgjørelse.

Artikel 76.

For alle forkyndelser, som retten maatte ha at iverksætte paa en tredje kontraherende magts landomraade, skal retten henvende sig direkte til denne magts regjering. Saaledes skal der ogsaa forholdes, naar det gjælder at la utføre paa stedet enhver slags bevisoptagelse.

Anmodninger herom skal efterkommes med de midler, hvorover den magt, som er anmodet, for-

requise dispose d'après sa législation intérieure. Elles ne peuvent être refusées que si cette Puissance les juge de nature à porter atteinte à sa souveraineté ou à sa sécurité.

Le Tribunal aura aussi toujours la faculté de recourir à l'intermédiaire de la Puissance sur le territoire de laquelle il a son siège.

Article 77.

Les agents et les conseils des Parties ayant présenté tous les éclaircissements et preuves à l'appui de leur cause, le Président prononce la clôture des débats.

Article 78.

Les délibérations du Tribunal ont lieu à huis clos et restent secrètes.

Toute décision est prise à la majorité de ses membres.

Article 79.

La sentence arbitrale est motivée. Elle mentionne les noms des arbitres; elle est signée par le Président et par le greffier ou le secrétaire faisant fonctions de greffier.

Article 80.

La sentence est lue en séance publique, les agents et les conseils des Parties présents ou dûment appelés.

Article 81.

La sentence, dûment prononcée et notifiée aux agents des

føier ifølge sin indre lovgivning. De kan kun avslaaes, hvis denne magt anser dem for at kunne krænke dens høihetsret eller sikkerhet. 18/10 1907 2/9 1910

Retten skal ogsaa altid ha adgang til at paakalde den magts mellemkomst, paa hvis landomraade den har sit sæte.

Artikel 77.

Naar partenes fuldmægtiger og raadgivere har fremlagt alle oplysninger og beviser til støtte for sin sak, erklærer formanden hovedforhandlingene for avsluttet.

Artikel 78.

Rettens overlægninger finder sted for lukkede døre og forblir hemmelige.

Enhver avgjørelse træffes med stemmeflerhet blandt rettens medlemmer.

Artikel 79.

Voldgiftsdommen begrundes. Den skal nævne dommernes navn; den undertegnes av formanden og av retsskriveren eller den sekretær, som gjør tjeneste som retsskriver.

Artikel 80.

Dommen avlæses i offentlig møte, hvor partenes fuldmægtiger og raadgivere er tilstede, eller hvortil de er tilkaldt paa behørig maate.

Artikel 81.

Naar dommen paa behørig maate er avsagt og meddelt par-

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

Parties, décide définitivement et sans appel la contestation.

Article 82.

Tout différend qui pourrait surgir entre les Parties, concernant l'interprétation et l'exécution de la sentence, sera, sauf stipulation contraire, soumis au jugement du Tribunal qui l'a rendue.

Article 83.

Les Parties peuvent se réserver dans le compromis de demander la révision de la sentence arbitrale.

Dans ce cas, et sauf stipulation contraire, la demande doit être adressée au Tribunal qui a rendu la sentence. Elle ne peut être motivée que par la découverte d'un fait nouveau qui eût été de nature à exercer une influence décisive sur la sentence et qui, lors de la clôture des débats, était inconnu du Tribunal lui-même et de la Partie qui a demandé la révision.

La procédure de révision ne peut être ouverte que par une décision du Tribunal constatant expressément l'existence du fait nouveau, lui reconnaissant les caractères prévus par le paragraphe précédent et déclarant à ce titre la demande recevable.

Le compromis détermine le délai dans lequel la demande de révision doit être formée.

Article 84.

La sentence arbitrale n'est obligatoire que pour les Parties en litige.

tenes fuldmægtiger, avgjør den, endelig og inappellabelt, tvisten.

Artikel 82.

Enhver tvistighet, som maatte opstaa mellem partene angaaende dommens fortolkning og utførelse, skal i mangel av anden bestemmelse underkastes avgjørelse av den ret, som har avsagt dommen.

Artikel 83.

Partene kan i voldgiftsavtalen forbeholde sig at forlange revision av voldgiftsdommen.

Isaafald skal begjæringen i mangel av anden avtale stiles til den ret, som har avsagt dommen. Den kan kun begrundes ved fremkomsten av et nyt faktum, som vilde været istand til at utøve en avgjørende indflydelse paa dommen, og som ved hovedforhandlingenes slutning var ukjendt for retten selv og for den part, som har forlangt den fornyede behandling.

Procedyren ved den fornyede behandling kan kun aapnes ved en beslutning av retten, som uttrykkelig fastslaar tilværelsen av det nye faktum, anerkjender dets i foranstaaende avsnit omhandlede egenskaper og paa dette grundlag erklærer, at begjæringen kan antages.

Voldgiftsavtalen bestemmer den frist, inden hvilken begjæringen om fornyet behandling maa avgives.

Artikel 84.

Voldgiftsdommen er kun forbindende for de stridende parter.

Lorsqu'il s'agit de l'interprétation d'une Convention à laquelle ont participé d'autres Puissances que les Parties en litige, celles-ci avertissent en temps utile toutes les Puissances signataires. Chacune de ces Puissances a le droit d'intervenir au procès. Si une ou plusieurs d'entre Elles ont profité de cette faculté, l'interprétation contenue dans la sentence est également obligatoire à leur égard.

Article 85.

Chaque Partie supporte ses propres frais et une part égale des frais du Tribunal.

Chapitre IV.

De la Procédure sommaire d'arbitrage.

Article 86.

En vue de faciliter le fonctionnement de la justice arbitrale, lorsqu'il s'agit de litiges de nature à comporter une procédure sommaire, les Puissances contractantes arrêtent les règles ci-après qui seront suivies en l'absence de stipulations différentes, et sous réserve, le cas échéant, de l'application des dispositions du Chapitre III qui ne seraient pas contraires.

Article 87.

Chacune des Parties en litige nomme un arbitre. Les deux arbitres ainsi désignés choisissent un surarbitre. S'ils ne tombent pas d'accord à ce sujet, chacun présente deux candidats pris sur la liste générale des Membres de la Cour permanente en dehors des Membres indiqués

Naar det gjælder fortolkningen av en overenskomst, i hvilken ogsaa andre magter end de stridende parter har tat del, skal disse i god tid underrette alle signatarmagtene. Hver av disse magter har ret til at intervenere i processen. Hvis en eller flere av dem har benyttet sig av denne adgang, er den fortolkning, som indeholdes i dommen, ogsaa forbindende med hensyn til dem. 18/10 1907 2/9 1910

Artikel 85.

Hver av partene bærer sine egne utgifter og en like del av rettens utgifter.

Kapitel IV.

Om kortfattet voldgiftsprocedyre.

Artikel 86.

For at lette voldgiftsretspleiens virksomhet, naar det gjælder stridigheter, som kan tillate en kortfattet procedyre, fastsætter de kontraherende magter følgende regler, som skal følges i mangel av andre bestemmelser, og under forbehold av, at de bestemmelser i kapitel III, som ikke strider mot dem, i tilfælde skal anvendes.

Artikel 87.

Hver av de stridende parter opnævner en voldgiftsdommer. De to saaledes opnævnte voldgiftsdommere vælger en opmand. Hvis de ikke blir enig herom, skal hver av dem fremstille to kandidater, som tages av den almindelige liste over medlemmerne av den faste domstol, dog

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

par chacune des Parties Elles-mêmes et n'étant les nationaux d'aucune d'Elles; le sort détermine lequel des candidats ainsi présentés sera le surarbitre.

Le surarbitre préside le Tribunal, qui rend ses décisions à la majorité des voix.

Article 88.

A dèfaut d'accord préalable, le Tribunal fixe, dès qu'il est constitué, le délai dans lequel les deux Parties devront lui soumettre leurs mémoires respectifs.

Article 89.

Chaque Partie est représentée devant le Tribunal par un agent qui sert d'intermédiaire entre le Tribunal et le Gouvernement qui l'a désigné.

Article 90.

La procédure a lieu exclusivement par écrit. Toutefois, chaque Partie a le droit de demander la comparution de témoins et d'experts. Le Tribunal a, de son côté, la faculté de demander des explications orales aux agents des deux Parties, ainsi qu'aux experts et aux témoins dont il juge la comparution utile.

Titre V. Dispositions finales.

Article 91.

La présente Convention dûment ratifiée remplacera, dans les rapports entre les Puissances contractantes, la Convention pour le règlement pacifique des con-

ikke blandt de medlemmer, som hver av partene selv har utnævnt, og heller ikke blandt nogen av partenes undersaatter; loddet avgjør, hvilken av de saaledes fremstillede kandidater skal være opmand.

Opmanden fører forsætet i retten, som fatter sine beslutninger med stemmeflerhet.

Artikel 88.

I mangel av forutgaaende avtale fastsætter retten, saasnart den er dannet, den frist, inden hvilken de to parter skal forelægge den sine respektive fremstillinger.

Artikel 89.

Hver av partene repræsenteres ved retten av en fuldmægtig, som tjener som mellemmand mellem retten og den regjering, som har opnævnt ham.

Artikel 90.

Procedyren foregaar udelukkende skriftlig. Imidlertid har hver av parterne ret til at forlange, at vidner og sagkyndige fremstilles for retten. Denne kan paa sin side forlange mundtlige forklaringer av de to parters fuldmægtiger og av sagkyndige og vidner, hvis fremstilling for retten den anser nyttig.

Titel V. Slutbestemmelser.

Artikel 91.

Naar denne overenskomst er behørig ratifisert, erstatter den, i forholdet mellem de kontraherende magter, overenskomsten om fredelig bilæggelse av inter-

flits internationaux du 29 juillet 1899.

Article 92.

La présente Convention sera ratifiée aussitôt que possible.

Les ratifications seront deposées à La Haye.

Le premier dépôt de ratifications sera constaté par un procès-verbal signé par les représentants des Puissances qui y prennent part et par le Ministre des Affaires Etrangères des Pays-Bas.

Les dépôts ultérieurs de ratifications se feront au moyen d'une notification écrite, adressée au Gouvernement des Pays-Bas et accompagnée de l'instrument de ratification.

Copie certifiée conforme du procés-verbal relatif au premier dépôt de ratifications, des notifications mentionnées à l'alinéa précédent, ainsi que des instruments de ratification, sera immédiatement remise, par les soins du Gouvernement des Pays-Bas et par la voie diplomatique, aux Puissances conviées à la Deuxième Conférence de la Paix, ainsi qu'aux autres Puissances qui auront adhéré à la Convention. Dans les cas visés par l'alinéa précédent, ledit Gouvernement Leur fera connaître en même temps la date à laquelle il a reçu la notification.

Article 93.

Les Puissances non signataires qui ont été conviées à la Deuxième Conférence de la Paix pourront adhérer à la présente Convention.

nationale stridigheter av 29 juli 1899. $^{18}/_{10}$ 1907 $^{2}/_{9}$ 1910

Artikel 92.

Denne overenskomst skal ratifiseres snarest mulig.

Ratifikationerne skal deponeres i Haag.

Første deponering av ratifikationer skal fastslaaes ved en protokol, undertegnet av repræsentantene for de magter, som tar del i den, og av Nederlandenes utenriksminister.

De senere deponeringer av ratifikationer skal ske ved en skriftlig meddelelse rettet til Nederlandenes Regjering og ledsaget av ratifikationsdokumentet.

Bekræftet gjenpart saavel av protokollen vedkommende første deponering av ratifikationer som av de i foregaaende avsnit nævnte meddelelser og likeledes av ratifikationsdokumentene skal straks — av Nederlandenes Regjering og ad diplomatisk vei — tilstilles baade de til den anden fredskonferanse indbudne magter og de andre magter, som har sluttet sig til overenskomsten. I de tilfælde, som omhandles i det foregaaende avsnit, skal nævnte regjering samtidig underrette dem om, paa hvilken dag den har mottat meddelelsen.

Artikel 93.

De magter, som ikke har undertegnet, og som har været indbudt til den 2den fredskonferanse, har adgang til at slutte sig til denne overenskomst.

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

La Puissance qui désire adhérer notifie par écrit son intention au Gouvernement des Pays-Bas en lui transmettant l'acte d'adhésion qui sera déposé dans les archives dudit Gouvernement.

Ce Gouvernement transmettra immédiatement à toutes les autres Puissances conviées à la Deuxième Conférence de la Paix copie certefiée conforme de la notification ainsi que de l'acte d'adhésion, en indiquant la date à laquelle il a reçu la notification.

Article 94.

Les conditions auxquelles les Puissances qui n'ont pas été conviées à la Deuxième Conférence de la Paix, pourront adhérer à la présente Convention, formeront l'objet d'une entente ultérieure entre les Puissances contractantes.

Article 95.

La présente Convention produira effet, pour les Puissances qui auront participé au premier dépôt de ratifications, soixante jours après la date du procès-verbal de ce dépôt et, pour les Puissances qui ratifieront ultérieurement ou qui adhèreront, soixante jours après que la notification de leur ratification ou de leur adhésion aura été reçue par le Gouvernement des Pays-Bas.

Article 96.

S'il arrivait qu'une des Puissances contractantes voulût dénoncer la présente Convention,

Den magt, som ønsker at slutte sig til, underretter skriftlig Nederlandenes Regjering om sin hensigt, idet den oversender denne tilslutningsakten, som skal deponeres i nævnte regjerings arkiver.

Denne regjering oversender straks til alle de andre til den anden fredskonferanse indbudne magter bekræftet gjenpart av meddelelsen og av tilslutningsakten, idet den angir den dag, paa hvilken den har mottat meddelelsen.

Artikel 94.

De betingelser, under hvilke de magter, som ikke har været indbudt til den anden fredskonferanse, kan slutte sig til denne overenskomst, skal være gjenstand for en senere overenskomst mellem de kontraherende magter.

Artikel 95.

Denne overenskomst faar virkning for de magter, som har deltat i den første deponering av ratifikationer, seksti dage efter deponerings-protokollens datum, og for de magter, som ratifiserer senere, eller som slutter sig til, seksti dage efterat meddelelsen om deres ratifikation eller tilslutning er mottat av Nederlandenes Regjering.

Artikel 96.

Hvis det skulde hænde, at en av de kontraherende magter vilde opsi denne overenskomst,

la dénonciation sera notifiée par écrit au Gouvernement des Pays-Bas qui communiquera immédiatement copie certifiée conforme de la notification à toutes les autres Puissances en leur faisant savoir la date à laquelle il l'a reçue.

La dénonciation ne produira ses effets qu'à l'égard de la Puissance qui l'aura notifiée et un an après que la notification en sera parvenue au Gouvernement des Pays-Bas.

skal opsigelsen skriftlig meddeles Nederlandenes Regjering. som straks skal sende bekræftet gjenpart av meddelelsen til alle de andre magter, idet den underretter dem om, paa hvilken dag den har mottat den. $^{18}/_{10}$ 1907 $^{2}/_{9}$ 1910

Opsigelsen faar kun virkning med hensyn til den magt, som har meddelt den, og først ett aar efterat meddelelsen er naadd frem til Nederlandenes Regjering.

Article 97.

Un registre tenu par le Ministère des Affaires Etrangères des Pays-Bas indiquera la date du dépôt de ratifications effectué en vertu de l'article 92 alinéas 3 et 4, ainsi que la date à laquelle auront été reçues les notifications d'adhésion (article 93 alinéa 2) ou de dénonciation (article 96 alinéa 1).

Chaque Puissance contractante est admise à prendre connaissance de ce registre et à en demander des extraits certifiés conformes.

Artikel 97.

En fortegnelse, som føres av Nederlandenes Utenriksministerium, skal angi tiden for den deponering av ratifikationer, som sker i henhold til artikel 92, 3dje og 4de avsnit, saavelsom tiden for mottagelse av meddelelserne om tilslutning (artikel 93, 2det avsnit) eller opsigelse (artikel 96, 1ste avsnit).

Enhver kontraherende magt har adgang til at gjøre sig bekjendt med denne fortegnelse og til at forlange bekræftede utskrifter av den.

En foi de quoi, les Plénipotentaires ont revêtu la présente Convention de leurs signatures.

Til bekræftelse herav har de befuldmægtigede forsynt denne overenskomst med sine underskrifter.

Fait à La Haye, le dix-huit octobre mil neuf cent sept, en un seul exemplaire qui restera déposé dans les archives du Gouvernement des Pays-Bas et dont des copies certifiées con-

Utfærdiget i Haag, den attende oktober nitten hundrede og syv, i et eneste eksemplar, som skal forbli deponert i Nederlandenes Regjerings arkiv, og hvorav bekræftede gjenparter ad diplo-

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

formes, seront remises par la voie diplomatique aux Puissances contractantes.

(Signatures)

Certifié pour copie conforme:

Le Secrétaire-Général
du Ministère des Affaires
Etrangéres des Pays-Bas,

S. Hannema.

matisk vei skal tilstilles de kontraherende magter.

(Underskrifter)

Avskriftens rigtighet bekræftes.

Generalsekretæren i Nederlandenes Utenriksministerium.

S. Hannema.

Oversættelse.

II.

Convention

concernant la limitation de l'emploi de la force pour le recouvrement de dettes contractuelles.

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse; — — — — — — — —

Désireux d'éviter entre les nations des conflits armés d'une origine pécuniaire, provenant de dettes contractuelles, reclamées au Gouvernement d'un pays par le Gouvernement d'un autre pays comme dues à ses nationaux,

Ont résolu de conclure une Convention à cet effet et ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse:

— — — — — — — — — — — — — —

II.

Overenskomst

om begrænsning i bruken av magt ved inddrivelse av kontraktsmæssig gjæld.

Hans Majestæt Keiseren av Tyskland, Konge av Preussen; — — — — — — — —

Som ønsker at undgaa mellem nationene væbnede konflikter av økonomisk oprindelse som en følge av kontraktsmæssig gjæld, indkrævet hos et lands regjering av et andet lands regjering som gjæld til dennes undersaatter,

har besluttet at indgaa en overenskomst i denne hensigt og har utnævnt til sine befuldmægtigede:

Hans Majestæt Keiseren av Tyskland, Konge av Preussen:

— — — — — — — — — — — — — —

Lesquels, après avoir déposé leurs pleins pouvoirs trouvés en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes :

Article premier.

Les Puissances contractantes sont convenues de ne pas avoir recours à la force armée pour le recouvrement de dettes contractuelles réclamées au Gouvernement d'un pays par le Gouvernement d'un autre pays comme dues à ses nationaux.

Toutefois, cette stipulation ne pourra être appliquée quand l'Etat débiteur refuse ou laisse sans réponse une offre d'arbitrage, ou, en cas d'acceptation, rend impossible l'établissement du compromis, ou, après l'arbitrage, manque de se conformer à la sentence rendue.

Article 2.

Il est de plus convenu que l'arbitrage, mentionné dans l'alinéa 2 de l'article précédent, sera soumis à la procédure prévue par le titre IV chapitre 3 de la Convention de La Haye pour le règlement pacifique des conflits internationaux. Le jugement arbitral détermine, sauf les arrangements particuliers des Parties, le bienfondé de la réclamation, le montant de la dette, le temps et le mode de paiement.

Article 3.

La présente Convention sera ratifiée aussitôt que possible.

Les ratifications seront déposées à La Haye.

hvilke, efter at ha deponert sine fuldmagter, som er fundet i god og behørig orden, er kommet overens om følgende bestemmelser: $^{18}/_{10}$ 1907 $^{2}/_{9}$ 1910

Artikel 1.

De kontraherende magter er kommet overens om ikke at benytte sig av væbnet magt ved inddrivelse av kontraktsmæssig gjæld, indkrævet hos et lands regjering av et andet lands regjering som gjæld til dennes undersaatter.

Dog skal denne bestemmelse ikke finde anvendelse, naar den stat, som er skyldner, avslaar et voldgiftstilbud eller undlater at svare paa det, eller naar den vel antar tilbudet, men gjør indgaaelse av voldgiftsavtalen umulig, eller efter voldgiften, undlater at rette sig efter den faldne dom.

Artikel 2.

Det er videre avtalt, at den voldgift, som er nævnt i andet avsnit av foregaaende artikel, skal være undergit den procedyre, som bestemmes i titel IV kapitel 3 av overenskomsten til Haag om fredelig bilæggelse av internationale stridigheter. I mangel av særlige avtaler mellem partene skal voldgiftsdommen avgjøre kravets retmæssighet, gjældens størrelse, betalingstiden og betalingsmaaten.

Artikel 3.

Denne overenskomst skal ratifiseres snarest mulig.

Ratifikationerne skal deponeres i Haag.

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

Le premier dépôt de ratifications sera constaté par un procès-verbal signé par les représentants des Puissances qui y prennent part et par le Ministre des Affaires Etrangères des Pays-Bas.

Les dépôts ultérieurs de ratifikations se feront au moyen d'une notification écrite, adressée au Gouvernement des Pays-Bas et accompagnée de l'instrument de ratification.

Copie certifiée conforme du procès-verbal relatif au premier dépôt de ratifications, des notifications mentionnées à l'alinéa précédent, ainsi que des instruments de ratification, sera immédiatement remise, par les soins du Gouvernement des Pays-Bas et par la voie diplomatique, aux Puissances conviées à la Deuxième Conférence de la Paix, ainsi qu'aux autres Puissances qui auront adhéré à la Convention. Dans les cas visés par l'alinéa précédent, ledit Gouvernement leur fera connaître en même temps la date à laquelle il a reçu la notification.

Article 4.

Les Puissances non signataires sont admises à adhérer à la présente Convention.

La Puissance qui désire adhérer notifie par écrit son intention au Gouvernement des Pays-Bas en lui transmettant l'acte d'adhésion qui sera déposé dans les archives dudit Gouvernement.

Ce Gouvernement transmettra

Første deponering av ratifikationer skal fastslaaes ved en protokol, undertegnet av representantene for de magter, som tar del i den, og av Nederlandenes utenriksminister.

De senere deponeringer av ratifikationer skal ske ved en skriftlig meddelelse, rettet til Nederlandenes Regjering og ledsaget av ratifikationsdokumentet.

Bekræftet gjenpart saavel av protokollen vedkommende første deponering av ratifikationen som av de i foregaaende avsnit nævnte meddelelser og likeledes av ratifikationsdokumentene skal straks — av Nederlandenes Regjering og ad diplomatisk vei — tilstilles baade de til den anden fredskonferanse indbudne magter og de andre magter, som har sluttet sig til overenskomsten. I de tilfælde, som omhandles i det foregaaende avsnit, skal nævnte regjering samtidig underrette dem om, paa hvilken dag den har mottat meddelelsen.

Artikel 4.

De magter, som ikke har undertegnet, har adgang til at slutte sig til denne overenskomst.

Den magt, som ønsker at slutte sig til, underretter skriftlig Nederlandenes Regjering om sin hensigt, idet den oversender denne tilslutningsakten, som skal deponeres i nævnte regjerings arkiver.

Denne regjering oversender

immédiatement à toutes les autres Puissances conviées à la Deuxième Conférence de la Paix copie certifiée conforme de la notification ainsi que de l'acte d'adhésion, en indiquant la date à laquelle il a reçu la notification.

Article 5.

La présente Convention produira effet pour les Puissances qui auront participé au premier dépôt de ratifications, soixante jours aprés la date du procés-verbal de ce dépôt, pour les Puissances qui ratifieront ultérieurement ou qui adhèreront, soixante jours après que la notification de leur ratification ou de leur adhésion aura été reçue par le Gouvernement des Pays-Bas.

Article 6.

S'il arrivait qu'une des Puissances contractantes voulût dénoncer la présente Convention, la dénonciation sera notifiée par écrit au Gouvernement des Pays-Bas qui communiquera immédiatement copie certifiée conforme de la notification à toutes les autres Puissances en leur faisant savoir la date à laquelle il l'a reçue.

La dénonciation ne produira ses effets qu'à l'égard de la Puissance qui l'aura notifiée et un an après que la notification en sera parvenue au Gouvernement des Pays-Bas.

Article 7.

Un registre tenu par le Ministère des Affaires Etrangères

straks til alle de andre, til den anden fredskonferanse indbudne magter bekræftet gjenpart av meddelelsen og av tilslutningsakten, idet den angir den dag, paa hvilken den har mottat meddelelsen. $^{18}/_{10}$ 1907 / $^{2}/_{9}$ 1910

Artikel 5.

Denne overenskomst faar virkning for de magter, som har deltat i den første deponering av ratifikationer, seksti dage efter deponerings-protokollens datum, og for de magter, som ratifiserer senere, eller som slutter sig til, seksti dage, efterat meddelelsen om deres ratifikation eller tilslutning er mottat av Nederlandenes Regjering.

Artikel 6.

Hvis det skulde hænde, at en av de kontraherende magter vilde opsi denne overenskomst, skal opsigelsen skriftlig meddeles Nederlandenes Regjering, som straks skal sende bekræftet gjenpart av meddelelsen til alle de andre magter, idet den underretter dem om, paa hvilken dag den har mottat den.

Opsigelsen faar kun virkning med hensyn til den magt, som har meddelt den, og først ett aar efter at meddelelse er naadd frem til Nederlandenes Regjering.

Artikel 7.

En fortegnelse, som føres av Nederlandenes Utenriksministe-

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

des Pays-Bas indiquera la date du dépôt de ratifications effectué en vertu de l'article 3 alinéas 3 et 4, ainsi que la date à laquelle auront été reçues les notifications d'adhésion (article 4 alinéa 2) ou de dénonciation (article 6 alinéa 1).

Chaque Puissance contractante est admise à prendre connaissance de ce registre et à en demander des extrait certifiés conformes.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires out revêtu la présente Convention de leurs signature.

Fait à La Haye, le dix-huit octobre mil neuf cent sept, en un seul exemplaire qui restera déposé dans les archives du Gouvernement des Pays-Bas et dont des copies certifiées conformes seront remises par la voie diplomatique aux Puissances contractantes.

(Signatures).

Certifié pour copie conforme:

Le Secretaire-Général du Ministère des Affaires Etrangères des Pays-Bas,

S. Hannema.

rium, skal angi tiden for den deponering av ratifikationer, som sker i henhold til artikel 3, tredje og fjerde avsnit, saavelsom tiden for mottagelse av meddelelserne om tilslutning (artikel 4, andet avsnit) eller opsigelse (artikel 6, første avsnit).

Enhver kontraherende magt har adgang til at gjøre sig bekjendt med denne fortegnelse og til at forlange bekræftede utskrifter av den.

Til bekræftelse herav har de befuldmægtigede forsynt denne overenskomst med sine underskrifter.

Utfærdiget i Haag, den attende oktober nitten hundrede og syv, i et eneste eksemplar, som skal forbli deponert i Nederlandenes Regjerings arkiver, og hvorav bekræftede gjenparter ad diplomatisk vei skal tilstilles de kontraherende magter.

(Underskrifter).

Avskriftens rigtighet bekræftes:

Generalsekretæren i Nederlandenes Utenriksministerium,

S. Hannema.

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

III.

Convention
relative à l'ouverture des hostilités.

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse, — — — — — — — —

Considérant que, pour la sécurité des relations pacifiques, il importe que les hostilités ne commencent pas sans un avertissement préalable;

Qu'il importe, de même, que l'état de guerre soit notifié sans retard aux Puissances neutres;

Désirant conclure une Convention à cet effet, ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Allemange, Roi de Prusse:
— — — — — — — — — — — — — —

Lesquels, après avoir déposé leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes:

Article premier.

Les Puissances contractantes reconnaissent que les hostilités entre elles ne doivent pas commencer sans un avertissement préalable et non équivoque, qui aura, soit la formed'une déclara-

Oversættelse.

III.

Overenskomst
om fiendtligheters aapning.

Hans Majestæt Keiseren av Tyskland, Konge av Preussen; — — — — — — — —

Som tar i betragtning, at det er av betydning for sikkerheten i de fredelige forbindelser, at fiendtligheter ikke begynder uten forutgaaende varsel,

at det likeledes er av betydning, at krigstilstanden uten ophold blir meddelt de nøitrale magter,

har, i ønsket om at slutte en overenskomst i denne hensigt, utnævnt til sine befuldmægtigede:

Hans Majestæt Keiseren av Tyskland, Konge av Preussen;
— — — — — — — — — — — — — —

Hvilke, efter at ha deponert sine fuldmagter, som er fundet i god og behørig orden, er kommet overens om følgende bestemmelser:

Artikel 1.

De kontraherende magter erkjender, at fiendtligheter mellem dem ikke skal begynde uten et forutgaaende utvetydig varsel, som skal ha form enten av en krigserklæring, ledsaget av

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

tion de guerre motivée, soit celle d'un ultimatum avec déclaration de guerre conditionnelle.

Article 2.

L'état de guerre devra être notifié sans retard aux Puissances neutres et ne produira effet à leur égard qu'après réception d'une notification qui pourra être faite même par voie télégraphique. Toutefois les Puissances neutres ne pourraient invoquer l'absence de notification, s'il était établi d'une manière non douteuse qu'en fait elles connaissaient l'état de guerre.

Article 3.

L'article 1 de la présente Convention produira effet en cas de guerre entre deux ou plusieurs des Puissances contractantes.

L'article 2 est obligatoire dans les rapports entre un belligérant contractant et les Puissances neutres également contractantes.

Article 4.

La présente Convention sera ratifiée aussitôt que possible.

Les ratifications seront déposées à La Haye.

Le premier dépôt de ratifications sera constaté par un procés-verbal signé par les représentants des Puissances qui y prennent part et par le Ministre des Affaires Etrangères des Pays-Bas.

Les dèpôts ultérieurs de ratifications se feront au moyen d'une notification écrite adressée au

grunde, eller av et ultimatum med betinget krigserklæring.

Artikel 2.

Krigstilstanden skal uten ophold meddeles de nøitrale magter og faar virkning med hensyn til dem, først naar saadan meddelelse — som ogsaa kan sendes ad telegrafisk vei — er mottat. Imidlertid kan de nøitrale magter ikke paaberaabe sig, at meddelelse mangler, hvis det er paavist paa en utvilsom maate, at de i virkeligheten kjendte til krigstilstanden.

Artikel 3.

Artikel 1 i denne overenskomst faar virkning i tilfælde av krig mellem to eller flere av de kontraherende magter.

Artikel 2 er bindende i forholdet mellem en kontraherende krigførende og de likeledes kontraherende nøitrale magter.

Artikel 4.

Denne overenskomst skal ratifiseres snarest mulig.

Ratifikationerne skal deponeres i Haag.

Første deponering av ratifikationer skal fastslaaes ved en protokol, undertegnet av repræsentantene for de magter, som tar del i den, og av Nederlandenes utenriksminister.

De senere deponeringer av ratifikationer skal ske ved en skriftlig meddelelse, rettet til

Gouvernement des Pays-Bas et accompagnée de l'instrument de ratification.

Copie certifiée conforme du procès-verbal relatif au premier dépôt de ratifications, des notifications mentionnées à l'alinéa précédent ainsi que des instruments de ratification, sera immédiatement remise par les soins du Gouvernement des Pays-Bas et par la voie diplomatique aux Puissances conviées à la Deuxième Conférence de la Paix, ainsi qu'aux Puissances qui auront adhéré à la Convention. Dans les cas visés par l'alinéa précédent, ledit Gouvernement leur fera connaître en même temps la date à laquelle il a reçu la notification.

Article 5.

Les Puissances non signataires sont admises à adhérer à la présente Convention.

La Puissance qui désire adhérer notifie par érit son intention au Gouvernement des Pays-Bas en lui transmettant l'acte d'adhésion qui sera déposé dans les archives dudit Gouvernement.

Ce Gouvernement transmettra immédiatement à toutes les autres Puissances copie certifiée conforme de la notification ainsi que de l'acte d'adhésion, en indiquant la date à laquelle il a reçu la notification.

Article 6.

La présente Convention produira effet, pour les Puissances qui auront participé au premier dépôt de ratifications, soixante

Nederlandenes Regjering og ledsaget av ratifikationsdokumentet. $^{18}/_{10}$ 1907 $^{2}/_{9}$ 1910

Bekræftet gjenpart saavel av protokollen vedkommende første deponering av ratifikationer som av de i foregaaende avsnit nævnte meddelelser og likeledes av ratifiktionsdokumentene skal straks — av Nederlandenes Regjering og ad diplomatisk vei, tilstilles baade de til den anden fredskonferanse indbudne magter og de andre magter, som har sluttet sig til overenskomsten. I de tilfælde, som omhandles i det foregaaende avsnit, skal nævnte regjering samtidig underrette dem om, paa hvilken dag den har mottat meddelelsen.

Artikel 5.

De magter, som ikke har undertegnet, har adgang til at slutte sig til denne overenskomst.

Den magt, som ønsker at slutte sig til, underretter skriftlig Nederlandenes Regjering om sin hensigt, idet den oversender denne tilslutningsakten, som skal deponeres i nævnte regjerings arkiver.

Denne regjering oversender straks til alle de andre magter bekræftet gjenpart av meddelelsen og av tilslutningsakten, idet den angir den dag, paa hvilken den har mottat meddelelsen.

Artikel 6.

Denne overenskomst faar virkning for de magter, som har deltat i den første deponering av ratifikationer, seksti dage

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

jours après la date du procès-verbal de ce dépôt, et, pour les Puissances qui ratifieront ultérieurement ou qui adhéreront, soixante jours après que la notification de leur ratification ou de leur adhésion aura été reçue par le Gouvernement des Pays-Bas.

Article 7.

S'il arrivait qu'une des Hautes Parties contractantes voulût dénoncer la présente Convention, la dénonciation sera notifiée par écrit au Gouvernement des Pays-Bas qui communiquera immédiatement copie certifiée conforme de la notification à toutes les autres Puissances en leur faisant savoir la date à laquelle il l'a reçue.

La dénonciation ne produira ses effets qu'à l'égard de la Puissance qui l'aura notifiée et un an après que la notification en sera parvenue au Gouvernement des Pays-Bas.

Article 8.

Un registre tenu par le Ministère des Affaires Etrangéres des Pays-Bas indiquera la date du dépôt de ratifications effectué en vertu de l'article 4 alinéas 3 et 4, ainsi que la date à laquelle auront été reçues les notifications d'adhésion (article 5, alinéa 2) ou de dénonciation (article 7, alinéa 1).

Chaque Puissance contractante est admise à prendre connaissance de ce registre et à en demander des extraits certifiés conformes.

efter deponerings-protokollens datum, og for de magter, som ratifiserer senere, eller som slutter sig til, seksti dage, efterat meddelelsen om deres ratifikation eller tilslutning er mottat av Nederlandenes Regjering.

Artikel 7.

Hvis det skulde hænde, at en av de høie kontraherende parter vilde opsi denne overenskomst, skal opsigelsen skriftlig meddeles Nederlandenes Regjering, som straks skal sende bekræftet gjenpart av meddelelsen til alle de andre magter, idet den underretter dem om, paa hvilken dag den har mottat den.

Opsigelsen faar kun virkning med hensyn til den magt, som har meddelt den, og først ett aar efterat meddelelsen er naadd frem til Nederlandenes Regjering.

Artikel 8.

En fortegnelse, som føres av Nederlandenes Utenriksministerium, skal angi tiden for den deponering av ratifikationer, som sker i henhold til artikel 4, 3dje og 4de avsnit, saavelsom tiden for mottagelse av meddelelserne om tilslutning (artikel 5, 2det avsnit) eller opsigelse (artikel 7, 1ste avsnit).

Enhver kontraherende magt har adgang til at gjøre sig bekjendt med denne fortegnelse og til at forlange bekræftede utskrifter av den.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires ont revêtu la présente Convention de leurs signatures.

Fait à La Haye, le dix-huit octobre mil neuf cent sept, en un seul exemplaire qui restera déposé dans les archives du Gouvernement des Pays-Bas et dont des copies, certifiées conformes, seront remises par la voie diplomatique aux Puissances qui ont été conviées à la Deuxième Conférence de la Paix.

(Signatures).

Certifié pour copie conforme:

Le Secrétaire-Général
du Ministére des Affaires Etrangères des Pays-Bas,

S. Hannema.

Til bekræftelse herav har de befuldmægtigede forsynt denne overenskomst med sine underskrifter. $^{18}/_{10}$ 1907 $^{2}/_{9}$ 1910

Utfærdiget i Haag, den attende oktober nitten hundrede og syv, i et eneste eksemplar, som skal forbli deponert i Nederlandenes Regjerings arkiver, og hvorav bekræftende gjenparter ad diplomatisk vei skal tilstilles de magter, som har været indbudt til den anden fredskonferanse.

(Underskrifter).

Avskriftens rigtighet bekræftes:

Generalsekretæren i Nederlandenes Utenriksministerium.

S. Hannema.

IV.

Convention

concernant les lois et coutumes de la guerre sur terre.

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse; — — — — — — — —

Considérant que, tout en recherchant les moyens de sauvegarder la paix et de prévenir les conflits armés entre les nations, il importe de se préoccuper également du cas où l'appel aux armes serait amené

Oversættelse.

IV.

Overenskomst

om landkrigens love og sedvaner.

Hans Majestæt Keiseren av Tyskland, Konge av Preussen: — — — — — — — —

som tar i betragtning, at samtidig med, at midler søkes til at sikre freden og forebygge væbnet strid mellem nationene, er det av vigtighet ogsaa at beskjæftige sig med det tilfælde, at der skulde søkes tilflugt til

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

par des évènements que leur sollicitude n'aurait pu détourner;

Animés du désir de servir encore, dans cette hypothèse extrême, les intérêts de l'humanité et les exigences toujours progressives de la civilisation;

Estimant qu'il importe, à cette fin, de réviser les lois et coutumes générales de la guerre, soit dans le but de les définir avec plus de précision, soit afin d'y tracer certaines limites destinées à en restreindre autant que possible les rigueurs;

Ont jugé nécessaire de compléter et de préciser sur certains points l'oeuvre de la Première Conférence de la Paix qui, s'inspirant, à la suite de la Conférence de Bruxelles de 1874, de ces idées recommandées par une sage et généreuse prévoyance, a adopté des dispositions ayant pour objet de définir et de régler les usages de la guerre sur terre.

Selon les vues des Hautes Parties contractantes, ces dispositions, dont la rédaction a été inspirée par le désir de diminuer les maux de la guerre, autant que les nécessités militaires le permettent, sont destinées à servir de règle générale de conduite aux belligérants, dans leurs rapports entre eux et avec les populations.

Il n'a pas été possible toutefois de concerter dès maintenant

vaabenmagt paa grund av begivenheter, som deres omhu ikke kunde ha avvendt;

besjælet av ønsket om ogsaa under denne ytterste forutsætning at tjene menneskelighetens interesser og civilisationens altid stigende fordringer;

i betragtning av, at det i den hensigt er av vigtighet at revidere krigens almindelige love og sedvaner, enten for at bestemme dem med større nøiagtighet, eller for at gi dem visse grænser, bestemt til saavidt mulig at mildne deres haardhet;

har fundet det nødvendig at fuldstændiggjøre og nøiere angi i visse punkter den første fredskonfarenses arbeide, — denne konferanse, som i tilslutning til Brüssel-konferansen av 1874 lot sig lede av disse betragtningsmaater, anbefalet av klok og høimodig forutseenhet, og fastsatte forskrifter med det formaal at bestemme og ordne landkrigens sedvaner.

Efter de høie kontraherende parters hensigt er disse forskrifter, hvis avfattelse er blit paavirket av ønsket om at formindske krigens onder saa meget, som de militære behov tillater det, bestemt til at tjene som almindelig rettesnor for de krigførende i deres gjensidige forhold og i deres forhold til befolkningerne.

Det har imidlertid ikke været mulig allerede nu at træffe av-

des stipulations s'étendannt à toutes les circonstances qui se présentent dans la pratique;

D'autre part, il ne pouvait entrer dans les intentions des Hautes Parties contractantes que les cas non prévus fussent, faute de stipulation écrite, laissées à l'appréciation arbitraire de ceux qui dirigent les armées.

En attendant qu'un Code plus complet des lois de la guerre puisse être édicté, les Hautes Parties contractantes jugent opportun de constater que, dans les cas non compris dans les dispositions réglementaires adoptées par Elles, les populations et les belligérants restent sous la sauvegarde et sous l'empire des principes du droit des gens, tels qu'ils résultent des usages établis entre nations civilisées, des lois de l'humanité et des exigences de la conscience publique.

Elles déclarent que c'est dans ce sens que doivent s'entendre notamment les articles 1 et 2 du Règlement adopté.

Les Hautes Parties contractantes, désirant conclure une nouvelle Convention à cet effet, ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse:

— — — — — — — — — — — — — — —

tale om bestemmelser, som finder anvendelse paa alle de tilfælde, som forekommer i praksis. $^{18}/_{10}$ 1907 $^{2}/_{9}$ 1910

Paa den anden side kunde det ikke være de høie kontraherende parters hensigt, at de tilfælde, som ikke har været gjenstand for avgjørelse, i mangel av skrevne bestemmelser skal være overlatt til hærførernes vilkaarlige skjøn.

Indtil en mer fuldstændig samling av krigens love kan utfærdiges, finder de høie kontraherende parter det hensigtsmæssig at fastslaa, at i de tilfælde, som ikke er indbefattet i de reglementariske bestemmelser, som er antat av dem, skal befolkningene og de krigførende beskyttes av og stilles under folkerettens principer, saaledes som de fremgaar av fastslaaede sedvaner mellem civiliserte nationer, av menneskelighetens love og av den offentlige samvittighets krav.

De erklærer, at det er i denne aand særlig artiklene en og to i det antagne reglement skal forstaaes.

De høie kontraherende parter, som i ovennævnte øiemed ønsker at slutte en ny overenskomst, har utnævnt til sine befuldmægtigede:

Hans Majestæt Keiseren av Tyskland, Konge av Preussen:

— — — — — — — — — — — — — — —

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

Lesquels, après avoir déposé leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus de ce qui suit:

Article premier.

Les Puissances contractantes donneront à leurs forces armées de terre des instructions qui seront conformes au Règlement concernant les lois et coutumes de la guerre sur terre, annexé à la présente Convention.

Article 2.

Les dispositions contenues dans le Règlement visé à l'article 1er ainsi que dans la présente Convention, ne sont applicables qu'entre les Puissances contractantes et seulement si les belligérants sont tous parties à la Convention.

Article 3.

La Partie belligérante qui violerait les dispositions dudit Règlement sera tenue à indemnité, s'il y a lieu. Elle sera responsable de tous actes commis par les personnes faisant partie de sa force armée.

Article 4.

La présente Convention dûment ratifiée remplacera, dans les rapports entre les Puissances contractantes, la Convention du 29 juillet 1899 concernant les lois et coutumes de la guerre sur terre.

La Convention de 1899 reste en vigueur dans les rapports entre les Puissances qui l'ont

Hvilke efter at ha deponert sine fuldmagter, som er fundet i god og behørig orden, er kommet overens om følgende:

Artikel 1.

De kontraherende magter skal gi sine væbnede styrker tillands forskrifter, som skal være overensstemmende med det reglement angaaende landkrigens love og sedvaner, som er tilføiet denne overenskomst.

Artikel 2.

De bestemmelser, som indeholdes i reglementet, omhandlet i artikel 1, og i denne overenskomst, er kun bindende mellem de kontraherende magter og kun, hvis alle de krigførende er parter i overenskomsten.

Artikel 3.

Den krigførende part, som maatte krænke nævnte reglements bestemmelser, skal i tilfælde være forpligtet til skadeserstatning. Den skal være ansvarlig for alle handlinger, begaat av personer, som hører til dens væbnede styrke.

Artikel 4.

Naar denne overenskomst paa behørig maate er ratifisert, erstatter den overenskomsten av 29 juli 1899 om landkrigens love og sedvaner i forholdet mellem de kontraherende magter.

Overenskomsten av 1899 forblir i kraft i forholdet mellem de magter, som har undertegnet

signée et qui ne ratifieraient pas également la présente Convention.

Article 5.

La présente Convention sera ratifiée aussitôt que possible.

Les ratifications seront déposées à La Haye.

Le premier dépot de ratifications sera constaté par un procès verbal signé par les représentants des Puissances qui y prennent part et par le Ministre des Affaires Etrangères des Pays-Bas.

Les dépôts ultérieurs de ratifications se feront au moyen d'une notification écrite adressée au Gouvernement des Pays-Bas et accompagnée de l'instrument de ratification.

Copie certifiée conforme du procès-verbal relatif au premier dépôt de ratifications, des notifications mentionnées à l'alinéa précédent ainsi que des instruments de ratification, sera immédiatement remise par les soins du Gouvernement des Pays-Bas et par la voie diplomatique aux Puissances conviées à la Deuxième Conférence de la Paix, ainsi qu'aux autres Puissances qui auront adhéré à la Convention. Dans les cas visés par l'alinéa précédent, ledit Gouvernement leur fera connaître en même temps la date à laquelle il a reçu la notification.

Article 6.

Les Puissances non signataires sont admises à adhérer à la présente Convention.

den, og som ikke likeledes ratifiserer denne overenskomst. $^{18}/_{10}$ 1907 $^{2}/_{9}$ 1910

Artikel 5.

Denne overenskomst skal ratifiseres snarest mulig.

Ratifikationerne skal deponeres i Haag.

Første deponering av ratifikationer skal fastslaaes ved en protokol, undertegnet av repræsentantene for de magter, som tar del i den, og av Nederlandenes utenriksminister.

De senere deponeringer av ratifikationer skal ske ved en skriftlig meddelelse, rettet til Nederlandenes Regjering og ledsaget av ratifikationsdokumentet.

Bekræftet gjenpart saavel av protokollen vedkommende første deponering av ratifikationer som av de i foregaaende avsnit nævnte meddelelser og likeledes av ratifikationsdokumentene skal straks — av Nederlandenes Regjering og ad diplomatisk vei — tilstilles baade de til den anden fredskonferanse indbudne magter og de andre magter, som har sluttet sig til overenskomsten. I de tilfælde, som omhandles i det foregaaende avsnit, skal nævnte regjering samtidig underrette dem om, paa hvilken dag den har mottat meddelelsen.

Artikel 6.

De magter, som ikke har undertegnet, har adgang til at slutte sig til denne overenskomst.

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

La Puissance qui désire adhérer notifie par écrit son intention au Gouvernement des Pays-Bas en lui transmettant l'acte d'adhésion qui sera déposé dans les archives dudit Gouvernement.

Ce Gouvernement transmettra immédiatement à toutes les autres Puissances copie certifiée conforme de la notification ainsi que de l'acte d'adhésion, en indiquant la date à laquelle il a reçu la notification.

Article 7.

La présente Convention produira effet, pour les Puissances qui auront participé au premier dépôt de ratifications, soixante jours après la date du procès-verbal de ce dépôt et, pour les Puissances qui ratifieront ultérieurement ou qui adhèreront, soixante jours après que la notification de leur ratification ou de leur adhésion aura été reçue par le Gouvernement des Pays-Bas.

Article 8.

S'il arrivait qu'une des Puissances contractantes voulût dénoncer la présente Convention, la dénonciation sera notifiée par écrit au Gouvernement des Pays-Bas qui communiquera immédiatement copie certifiée conforme de la notification à toutes les autres Puissances en leur faisant savoir la date à laquelle il l'a reçue.

La dénonciation ne produira ses effets qu'a l'égard de la Puissance qui l'aura notifiée et un an après que la notification en sera parvenue au Gouvernement des Pays-Bas.

Den magt, som ønsker at slutte sig til, underretter skriftlig Nederlandenes Regjering om sin hensigt, idet den oversender denne tilslutningsakten, som skal deponeres i nævnte regjerings arkiver.

Denne regjering oversender straks til alle de andre magter bekræftet gjenpart av meddelelsen og av tilslutningsakten, idet den angir den dag, paa hvilken den har mottat meddelelsen.

Artikel 7.

Denne overenskomst faar virkning for de magter, som har deltat i den første deponering av ratifikationer, seksti dage efter deponerings-protokollens datum, og for de magter, som ratifiserer senere, eller som slutter sig til, seksti dage efterat meddelelsen om deres ratifikation eller tilslutning er mottat av Nederlandenes Regjering.

Artikel 8.

Hvis det skulde hænde, at en av de kontraherende magter vilde opsi denne overenskomst, skal opsigelsen skriftlig meddeles Nederlandenes Regjering, som straks skal sende bekræftet gjenpart av meddelelsen til alle de andre magter, idet den underretter dem om, paa hvilken dag den har mottat den.

Opsigelsen faar kun virkning med hensyn til den magt, som har meddelt den, og først ett aar efterat meddelelsen er naadd frem til Nederlandenes Regjering.

Article 9.

Un registre tenu par le Ministère des Affaires Etrangères des Pays-Bas indiquera la date du dépôt de ratifications effectué en vertu de l'article 5, alinéas 3 et 4 ainsi que la date à laquelle auront été reçues les notifications d'adhésion (article 6, alinéa 2) ou de dénonciation (article 8, alinéa 1).

Chaque Puissance contractante est admise à prendre connaissance de ce registre et à en demander des extraits certifiés conformes.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires ont revêtu la présente Convention de leurs signatures.

Fait à La Haye, le dix-huit octobre mil neuf cent sept, en un seul exemplaire qui restera déposé dans les archives du Gouvernement des Pays-Bas et dont des copies, certifiées conformes, seront remises par la voie diplomatique aux Puissances qui ont été conviées à la Deuxième Conférence de la Paix.

(Signatures).

Artikel 9.

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

En fortegnelse, som føres av NederlandenesUtenriksministerium, skal angi tiden for den deponering av ratifikationer, som sker i henhold til artikel 5, 3dje og 4de avsnit, saavelsom tiden for mottagelse av meddelelsene om tilslutning (artikel 6, 2det avsnit) eller opsigelse (artikel 8, 1ste avsnit).

Enhver kontraherende magt har adgang til at gjøre sig bekjendt med denne fortegnelse og til at forlange bekræftede utskrifter av den.

Til bekræftelse herav har de befuldmægtigede forsynt denne overenskomst med sine underskrifter.

Utfærdiget i Haag den attende oktober nitten hundrede og syv, i et eneste eksemplar, som skal forbli deponert i Nederlandenes Regjerings arkiver, og hvorav bekræftede gjenparter ad diplomatisk vei skal tilstilles de magter, som har været indbudt til den anden fredskonferanse.

(Underskrifter).

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

Annexe à la Convention.

Règlement concernant les lois et coutumes de la guerre sur terre.

Section I. — Des belligérants.

Chapitre I.

De la qualité de belligérant.

Article Premier.

Les lois, les droits et les devoirs de la guerre ne s'appliquent pas seulement à l'armée, mais encore aux milices et aux corps de volontaires réunissant les conditions suivantes:

1°. d'avoir à leur tête une personne responsable pour ses subordonnés;

2°. d'avoir un signe distinctif fixe et reconnaissable à distance;

3°. de porter les armes ouvertement et

4°. de se conformer dans leurs opérations aux lois et coutumes de la guerre.

Dans les pays où les milices ou des corps de volontaires constituent l'armée ou en font partie, ils sont compris sous la dénomination d'*armée*.

Article 2.

La population d'un territoire non occupé qui, à l'approche de l'ennemi, prend spontanément les armes pour combattre les troupes d'invasion sans avoir eu le temps de s'organiser conformément à l'article premier, sera considérée comme belligérante si elle porte les armes

Bilag til overenskomsten.

Reglement angaaende landkrigens love og sedvaner.

Avdeling I. — Om de krigførende.

Kapitel I.

Om egenskap av krigførende.

Artikel 1.

Krigens love, rettigheter og pligter finder ikke alene anvendelse paa armeen, men ogsaa paa militser og korpser av frivillige, som opfylder følgende betingelser:

1. At de har over sig en person, som er ansvarlig for sine underordnede;
2. at de har et fast kjendetegn, som kan gjenkjendes paa avstand;
3. at de bærer sine vaaben aapent, og
4. at de i sine operationer retter sig efter krigens love og sedvaner.

I de lande, hvor militser eller korpser av frivillige utgjør armeen eller en del av den, indbefattes de under benævnelsen armé.

Artikel 2.

Befolkningen paa et ikke okkupert landomraade, som, naar fienden nærmer sig, av egen drift griper til vaaben for at bekjæmpe de indrykkende tropper uten at ha hat tid til at organisere sig overensstemmende med første artikel, skal betragtes som krigførende, hvis den

ouvertement et si elle respecte les lois et coutumes de la guerre.

Article 3.

Les forces armées des Parties belligérantes peuvent se composer de combattants et de non-combattants. En cas de capture par l'ennemi, les uns et les autres ont droit au traitement des prisonniers de guerre.

Chapitre II.

Des prisonniers de guerre.

Article 4.

Les prisonniers de guerre sont au pouvoir du Gouvernement ennemi, mais non des individus ou des corps qui les ont capturés.

Ils doivent être traités avec humanité.

Tout ce qui leur appartient personnellement, excepté les armes, les chevaux et les papiers militaires, reste leur propriété.

Article 5.

Les prisonniers de guerre peuvent être assujettis à l'internement dans une ville, forteresse, camp ou localité quelconque, avec obligation de ne pas s'en éloigner au delà de certaines limites déterminées; mais ils ne peuvent être enfermés que par mesure de sûreté indispensable, et seulement pendant la durée des circonstances qui nécessitent cette mesure.

Article 6.

L'Etat peut employer, comme travailleurs, les prisonniers de

bærer sine vaaben aapent og hvis den overholder krigens love og sedvaner. $^{18}/_{10}$ 1907 $^{2}/_{9}$ 1910

Artikel 3.

De krigførende parters væbnede styrker kan bestaa av kjæmpende og ikke-kjæmpende. Baade de første og de sidste har, hvis de blir tat av fienden, ret til at bli behandlet som krigsfanger.

Kapitel II.

Om krigsfanger.

Artikel 4.

Krigsfanger er i den fiendtlige regjerings magt, ikke i de personers eller avdelingers, som har tat dem tilfange.

De skal behandles med menneskevenlighet.

Alt, som tilhører dem personlig, undtagen vaaben, hester og militærpapirer, forblir deres eiendom.

Artikel 5.

Krigsfanger kan underkastes internering i by, fæstning, leir eller paa hvilketsomhelst sted med forpligtelse til ikke at fjerne sig derfra utenfor visse bestemte grænser; men de maa ikke indesperres, undtagen naar dette maatte være en uomgjængelig sikkerhetsforanstaltning, og kun saalænge de omstændigheter varer, som nødvendiggjør denne forholdsregel.

Artikel 6.

Staten kan anvende krigsfanger, med undtagelse av offi-

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

guerre, selon leur grade et leurs aptitudes, à l'exception des officiers. Ces travaux ne seront pas excessifs et n'auront aucun rapport avec les opérations de la guerre.

Les prisonniers peuvent être autorisés à travailler pour le compte d'administrations publiques ou de particuliers, ou pour leur propre compte.

Les travaux faits pour l'Etat sont payés d'après les tarifs en vigueur pour les militaires de l'armée nationale exécutant les mêmes travaux, ou, s'il n'en existe pas, d'après un tarif en rapport avec les travaux exécutés.

Lorsque les travaux ont lieu pour le compte d'autres administrations publiques ou pour des particuliers, les conditions en sont reglées d'accord avec l'autorité militaire.

Le salaire des prisonniers contribuera a adoucir leur position, et le surplus leur sera compté au moment de leur libération, sauf défalcation des frais d'entretien.

Article 7.

Le Gouvernement au pouvoir duquel se trouvent les prisonniers de guerre est chargé de leur entretien.

A défaut d'une entente spéciale entre les belligérants, les prisonniers de guerre seront traités pour la nourriture, le couchage et l'habillement, sur le même pied que les troupes du Gouvernement qui les aura capturés.

cerer, som arbeidere efter deres rang og færdigheter. Arbeidet maa ikke være overdrevent og maa ikke staa i nogen forbindelse med krigsoperationene.

Fangerne kan tillates at arbeide for offentlige administrationers regning, for privates eller for egen regning.

Det arbeide, som de utfører for staten, betales efter de tarifer, som gjælder for de militære av egen armé, som utfører samme slags arbeide, eller, hvis der ikke findes nogen saadan tarif, efter en tarif, som staar i forhold til de utførte arbeider.

Naar arbeidet utføres for andre offentlige administrationers regning eller for private, skal betingelserne fastsættes efter avtale med den militære myndighet.

Fangernes lønninger skal anvendes til at mildne deres kaar, overskuddet skal utbetales dem ved frigivelsen, dog med fradrag av utgiftene ved deres underhold.

Artikel 7.

Den regjering, i hvis magt krigsfangerne befinder sig, har at sørge for deres underhold.

I mangel av særlig avtale mellem de krigførende skal krigsfanger med hensyn til ernæring, natteleie og beklædning behandles paa samme maate som den regjerings tropper, som har tat dem tilfange.

Article 8.

Les prisonniers de guerre seront soumis aux lois, règlements et ordres en vigueur dans l'armée de l'Etat au pouvoir duquel ils se trouvent. Tout acte d'insubordination autorise, à leur égard, les mesures de rigueur nécessaires.

Les prisonniers évadés, qui seraient repris avant d'avoir pu rejoindre leur armée ou avant de quitter le territoire occupé par l'armée qui les aura capturés, sont passibles de peines disciplinaires.

Les prisonniers qui, après avoir réussi à s'évader, sont de nouveau faits prisonniers, ne sont passibles d'aucune peine pour la fuite antérieure.

Article 9.

Chaque prisonnier de guerre est tenu de déclarer, s'il est interrogé à ce sujet, ses véritables noms et grade et, dans le cas où il enfreindrait cette règle, il s'exposerait à une restriction des avantages accordés aux prisonniers de guerre de sa catégorie.

Article 10.

Les prisonniers de guerre peuvent être mis en liberté sur parole, si les lois de leur pays les y autorisent, et, en pareil cas, ils sont obligés, sous la garantie de leur honneur personnel, de remplir scrupuleusement, tant vis-à-vis de leur propre Gouvernement que vis-à-vis de celui qui les a faits prisonniers, les engagements qu'ils auraient contractés.

Artikel 8.

$\frac{^{18}/_{10}\ 1907}{^{2}/_{9}\ 1910}$

Krigsfanger skal underkastes de love, reglementer og befalinger, som gjælder for den stats hær, i hvis magt de befinder sig. Enhver ulydighet berettiger til anvendelse likeoverfor dem av de nødvendige skjærpende forholdsregler.

Undvegne fanger, som blir grepet igjen, før de har kunnet slutte sig til sin hær, eller før de har forlatt det omraade, som er okkupert av den hær, som har tat dem, kan underkastes disciplinærstraffe.

Fanger, som paany blir tat tilfange, efterat det er lykkes dem at undvike, kan ikke underkastes nogen straf for den tidligere flugt.

Artikel 9.

Enhver krigsfange er, hvis han forhøres derom, forpligtet til at opgi virkelig navn og grad; hvis han overtræder denne bestemmelse, utsætter han sig for en indskrænkning i de fordele, som er indrømmet krigsfanger av hans klasse.

Artikel 10.

Krigsfanger kan frigives paa æresord, hvis deres lands love tillater dem det; i saadanne tilfælde er de ved sin personlige ære forpligtet til samvittighetsfuldt at opfylde, saavel likeoverfor sin egen regjering som overfor den regjering, som har tat dem tilfange, de forpligtelser, som de maatte ha indgaat.

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

Dans le même cas, leur propre Gouvernement est tenu de n'exiger ni accepter d'eux aucun servire contraire à la parole donnée.

Article 11.

Un prisonnier de guerre ne peut être contraint d'accepter sa liberté sur parole; de même le Gouvernement ennemi n'est pas obligé d'accéder à la demande du prisonnier réclamant sa mise en liberté sur parole.

Article 12.

Tout prisonnier de guerre, libéré sur parole et repris portant les armes contre le Gouvernement envers lequel il s'était engagé d'honneur, ou contre les alliés de celui-ci, perd le droit au traitement des prisonniers de guerre et peut être traduit devant les tribunaux.

Article 13.

Les individus qui suivent une armée sans en faire directement partie, tels que les correspondants et les reporters de journaux, les vivandiers, les fournisseurs, qui tombent au pouvoir de l'ennemi et que celui-ci juge utile de détenir, ont droit au traitement des prisonniers de guerre, à condition qu'ils soient munis d'une légitimation de l'autorité militaire de l'armée qu'ils accompagnaient.

Article 14.

Il est constitué, dès le début des hostilités, dans chacun des Etats belligérants, et, le cas échéant, dans les pays neutres qui auront recueilli des belli-

I slike tilfælde er deres egen regjering forpligtet til hverken at fordre eller motta av dem nogen tjeneste, som strider mot det givne ord.

Artikel 11.

En krigsfange kan ikke tvinges til at motta sin frihet paa æresord; likesaalitt er den fiendtlige regjering forpligtet til at imøtekomme en krigsfanges forlangende om at frigives paa æresord.

Artikel 12.

Enhver krigsfange, som er frigit paa æresord og atter gripes under vaaben, enten mot den regjering, overfor hvilken han har forpligtet sig paa ære, eller mot dennes forbundsfæller, taper retten til at behandles som krigsfange og kan stilles for domstolene.

Artikel 13.

Personer, som ledsager en hær uten likefrem at tilhøre den, saasom avisers korrespondenter og reportere, marketendere og leverandører har, naar de falder i fiendens magt og denne finder det hensigtsmæssig at holde dem tilbake, ret til at behandles som krigsfanger, paa betingelse av, at de er forsynt med legitimation fra den hærs militære myndighet, som de ledsager.

Artikel 14.

I hver av de krigførende stater og i tilfælde i de nøitrale lande, som maatte ha mottat krigførende paa sit landomraade, skal der ved fiendtlig-

gérants sur leur territoire, un bureau de renseignements sur les prisonniers de guerre. Ce bureau, chargé de répondre à toutes les demandes qui les concernent, reçoit des divers services compétents toutes les indications relatives aux internements et aux mutations, aux mises en liberté sur parole, aux échanges, aux évasions, aux entrées dans les hôpitaux, aux décès, ainsi que les autres renseignements nécessaires pour établir et tenir à jour une fiche individuelle pour chaque prisonnier de guerre. Le bureau devra porter sur cette fiche le numéro matricule, les nom et prénom, l'âge, le lieu d'origine, le grade, le corps de troupe, les blessures, la date et le lieu de la capture, de l'internement, des blessures et de la mort, ainsi que toutes les observations particulières. La fiche individuelle sera remise au Gouvernement de l'autre belligérant après la conclusion de la paix.

Le bureau de renseignements est également chargé de recueillir et de centraliser tous les objets d'un usage personnel, valeurs, lettres etc., qui seront trouvés sur les champs de bataille ou délaissés par des prisonniers libérés sur parole, échangés, évadés ou décédés dans les hôpitaux et ambulances, et de les transmettre aux intéressés.

Article 15.

Les soçiétés de secours pour les prisonniers de guerre, régulièrement constituées selon la

hetenes aapning oprettes et byraa for oplysninger angaaende krigsfanger. Byraaet, som har at svare paa enhver forespørsel vedkommende krigsfanger, skal fra de forskjellige kompetente myndigheter motta alle de oplysninger angaaende interneringer og forandringer, frigivelser paa æresord, utvekslinger, undvikelser, indlæggelser i hospitalene, dødsfald, saavelsom alle andre oplysninger, som er nødvendige for at opsætte og holde à jour et personlig blad for hver krigsfange. Paa dette blad skal byraaet indføre matrikulnummeret, navn og fornavn, alder, hjemsted, rang, avdeling, saar, samt tid og sted for tilfangetagelsen, internering, saar og død, saavelsom alle andre særlige bemerkninger. Det personlige blad skal efter fredsslutningen oversendes den anden krigførendes regjering. $^{18}/_{10}$ 1907 $^{2}/_{9}$ 1910

Oplysningsbyraaet skal likeledes motta og samle alle personlige bruksgjenstande, værdisaker, brev o. s. v., som findes paa slagmarkene eller efterlates av fanger, som er frigit paa æresord, utvekslet, undveket eller avgaat ved døden i hospitalene og ambulanserne, og oversende dem til vedkommende berettigede.

Artikel 15.

Selskaper til hjælp for krigsfanger, som er behørig oprettet efter sit lands love og som har

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

loi de leur pays et ayant pour objet d'être les intermédiaires de l'action charitable, recevront, de la part des belligérants, pour elles et pour leurs agents dûment accrédités, toute facilité, dans les limites tracées par les nécessités militaires et les règles administratives, pour accomplir efficacement leur tâche d'humanité. Les délégués de ces sociétés pourront être admis à distribuer des secours dans les dépôts d'internement, ainsi qu'aux lieux d'étape des prisonniers rapatriés, moyennant une permission personnelle délivrée par l'autorité militaire, et en prenant l'engagement par écrit de se soumettre à toutes les mesures d'ordre et de police que celle-ci prescrirait.

til hensigt at være mellemled for barmhjertighetsgjerninger, skal fra de krigførendes side, for sig og sine behørig bemyndigede fuldmægtiger motta enhver lettelse til virksomt at opfylde sine menneskevenlige opgaver, dog indenfor de grænser, som angives av de militære behov og de administrative regler. Selskapenes utsendinger kan tillates at utdele understøttelser paa interneringspladsene, saavelsom paa hjemvendende fangers leirpladser, naar de har personlig tilladelse fra den militære myndighet og skriftlig forpligter sig til at underkaste sig alle de ordens- og politivedtægter, som denne maatte utfærdige.

Article 16.

Les bureaux de renseignements jouissent de la franchise de port. Les lettres, mandats et articles d'argent, ainsi que les colis postaux destinés aux prisonniers de guerre ou expédiés par eux, seront affranchis de toutes les taxes postales, aussi bien dans les pays d'origine et de destination que dans les pays intermédiaires.

Les dons et secours en nature destinés aux prisonniers de guerre seront admis en franchise de tous droits d'entrée et autres, ainsi que des taxes de transport sur les chemins de fer exploités par l'Etat.

Artikel 16.

Oplysningsbyraaerne skal nyde portofrihet. Brev, anvisninger og pengeforsendelser saavelsom postpakker, bestemt til krigsfanger eller avsendt av dem, skal være fri for enhver postavgift, saavel i avsendelses- og bestemmelseslandet som i de mellemliggende lande.

Gaver og understøttelser in natura, som er bestemt for krigsfanger, skal være fri for alle told- eller andre avgifter, saavelsom for transportomkostninger paa de jernbaner, som drives av staten.

Article 17.

Les officiers prisonniers recevront la solde à laquelle ont

Artikel 17.

Fangne officerer skal motta den løn, til hvilken officerer av

droit les officiers de même grade du pays où ils sont retenus, à charge de remboursement par leur Gouvernement.

Article 18.

Toute latitude est laissée aux prisonniers de guerre pour l'exercice de leur religion, y compris l'assistance aux offices de leur culte, à la seule condition de se conformer aux mesures d'ordre et de police prescrites par l'autorité militaire.

Article 19.

Les testaments des prisonniers de guerre sont reçus ou dressés dans les mêmes conditions que pour les militaires de l'armée nationale.

On suivra également les mêmes règles en ce qui concerne les pièces relatives à la constatation des décès, ainsi que pour l'inhumation des prisonniers de guerre, en tenant compte de leur grade et de leur rang.

Article 20.

Après la conclusion de la paix, le rapatriement des prisonniers de guerre s'effectuera dans le plus bref délai possible.

Chapitre III.

Des malades et des blessés.

Article 21.

Les obligations des belligérants concernant le service des malades et des blessés sont régies par la Convention de Genève.

samme grad er berettiget i det land, som holder dem fangne, med pligt for deres regjering til tilbakebetaling. $^{18}/_{10}$ 1907 / $^{2}/_{9}$ 1910

Artikel 18.

Krigsfanger skal ha helt fri religionsøvelse, derunder indbefattet adgang til at overvære gudstjenester, under den eneste betingelse, at de retter sig efter de ordens- og politibestemmelser, som er git av den militære myndighet.

Artikel 19.

Krigsfangers testamenter mottages og opsættes under de samme betingelser som for militære av egen armé.

Man skal likeledes følge samme regler med hensyn til attester angaaende krigsfangers død og med hensyn til krigsfangers begravelse, idet der holdes rede paa deres grad og rang.

Artikel 20.

Efter fredsslutningen skal hjemsendelsen av krigsfangerne ske snarest mulig.

Kapitel III.

Om syke og saarede.

Artikel 21.

De krigførendes forpligtelser med hensyn til syke og saarede bestemmes av Genfkonventionen.

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

Section II. — Des Hostilités.

Chapitre I.

Des moyens de nuire à l'ennemi, des sièges et des bombardements.

Article 22.

Les belligérants n'ont pas un droit illimité quant au choix des moyens de nuire à l'ennemi.

Article 23.

Outre les prohibitions établies par des conventions spéciales, il est notamment interdit:

a. d'employer du poison ou des armes empoisonnées;
b. de tuer ou de blesser par trahison des individus appartenant à la nation ou à l'armée ennemie;
c. de tuer ou de blesser un ennemi qui, ayant mis bas les armes ou n'ayant plus les moyens de se défendre, s'est rendu à discrétion;
d. de déclarer qu'il ne sera pas fait de quartier;
e. d'employer des armes, des projectiles ou des matières propres à causer des maux superflus;
f. d'user indûment du pavillon parlementaire, du pavillon national ou des insignes militaires et de l'uniforme de l'ennemi, ainsi que des signes distinctifs de la Convention de Genève;
g. de détruire ou de saisir des propriétés ennemies, sauf les cas où ces destructions ou

Avdeling II. — Om fiendtlighetene.

Kapitel I.

Om midler til at skade fienden, om beleiringer og bombardementer.

Artikel 22.

De krigførende har ikke uindskrænket frihet i valget av midler til at skade fienden.

Artikel 23.

Foruten de forbud, som er opstillet ved særegne overenskomster, er det navnlig forbudt:

a. At anvende gift eller forgiftede vaaben,
b. ved forræderi at dræpe eller saare personer, som tilhører den fiendtlige nation eller hær,
c. at dræpe eller saare en fiende, som har overgit sig paa naade og unaade, idet han har nedlagt sine vaaben eller ikke længer har midler til at forsvare sig,
d. at erklære, at der ikke vil bli git naade,
e. at anvende vaaben, projektiler eller stoffe, som er egnet til at volde unødige onder,
f. uberettiget at anvende parlementærflag, fiendens nationalflag eller militære kjendetegn og uniform, saavelsom Genfkonventionens kjendemerker,
g. at ødelægge eller ta fiendtlig eiendom, fraset de tilfælde, hvor det maatte være uom-

ces saisies seraient impérieusement commandées par les nécessités de la guerre;

h. de déclarer éteints, suspendus ou non recevables en justice, les droits et actions des nationaux de la Partie adverse.

Il est également interdit à un belligérant de forcer les nationaux de la Partie adverse à prendre part aux opérations de guerre dirigées contre leur pays, même dans le cas où ils auraient été à son service avant le commencement de la guerre.

Article 24.

Les ruses de guerre et l'emploi des moyens nécessaires pour se procurer des renseignements sur l'ennemi et sur le terrain sont considérés comme licites.

Article 25.

Il est interdit d'attaquer ou de bombarder, par quelque moyen que ce soit, des villes, villages, habitations ou bâtiments qui ne sont pas défendus.

Article 26.

Le commandant des troupes assaillantes, avant d'entreprendre le bombardement, et sauf le cas d'attaque de vive force, devra faire tout ce qui dépend de lui pour en avertir les autorités.

Article 27.

Dans les sièges et bombardements, toutes les mesures nécessaires doivent être prises pour épargner, autant que possible, les édifices consacrés aux

gjængelig paabudt av krigens behov, $^{18}/_{10}$ 1907 / $^{2}/_{9}$ 1910

h. at erklære motpartens undersaatters rettigheter og saksanlæg ophævet, midlertidig sat ut av kraft eller utelukket fra at gjøres gjældende ved domstolene.

Det er likeledes forbudt en krigførende at tvinge motpartens undersaatter til at ta del i krigsoperationene mot deres eget land, selv i det tilfælde, at de har været i den krigførendes tjeneste før krigens begyndelse.

Artikel 24.

Krigslist og anvendelse av nødvendige midler til at skaffe sig underretning om fienden og om terrænget ansees tilladelig.

Artikel 25.

Det er forbudt at angripe eller bombardere ved hvilketsomhelst middel byer, landsbyer, boliger eller bygninger, som ikke forsvares.

Artikel 26.

De angripende troppers chef skal, før han begynder bombardement — fraset tilfælde av stormangrep — gjøre alt, hvad han kan, for at underrette vedkommende myndigheter.

Artikel 27.

Under beleiring og bombardement skal alle nødvendige forholdsregler tages, for saa meget som mulig at spare bygninger, som er viet gudsdyr-

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

cultes, aux arts, aux sciences et à la bienfaisance, les monuments historiques, les hôpitaux et les lieux de rassemblement de malades et de blessés, à condition qu'ils ne soient pas employés en même temps à un but militaire.

Le devoir des assiégés est de désigner ces édifices ou lieux de rassemblement par des signes visibles spéciaux qui seront notifiés d'avance à l'assiégeant.

Article 28.

Il est interdit de livrer au pillage une ville ou localité même prise d'assaut.

Chapitre II.

Des espions.

Article 29.

Ne peut être considéré comme espion que l'individu qui, agissant clandestinement ou sous de faux prétextes, recueille ou cherche à recueillir des informations dans la zône d'opérations d'un belligérant, avec l'intention de les communiquer à la Partie adverse.

Ainsi les militaires non déguisés qui ont pénétrè dans la zône d'opérations de l'armée ennemie, à l'effet de recueillir des informations, ne sont pas considérés comme espions. De même, ne sont pas considérés comme espions: les militaires et les non militaires, accomplissant ouvertement leur mission, chargés de transmettre des dépêches destinées, soit à leur propre armée, soit à l'armée ennemie. A cette catégorie ap-

kelse, kunst, videnskap eller velgjørenhet, og at spare historiske monumenter, hospitaler og samlingssteder for syke og saarede, paa betingelse av, at de nævnte bygninger og steder ikke paa samme tid anvendes i militært øiemed.

De beleirede er forpligtet til at betegne disse bygninger eller samlingssteder ved særegne, synlige merker, som paa forhaand skal meddeles beleirerne.

Artikel 28.

Byer eller steder maa ikke overgives til plyndring, selv om de er tat ved storm.

Kapitel II.

Om spioner.

Artikel 29.

Som spion kan alene ansees den, som hemmelig eller under falske paaskud samler eller søker at samle oplysninger i en krigførendes operationsfelt, i den hensigt at meddele oplysningene til motparten.

Ikke-forklædte militære, som er trængt ind i den fiendtlige hærs operationsfelt for at samle oplysninger, er saaledes ikke at betragte som spioner. Heller ikke ansees som spioner: Militære eller ikke-militære, som aapent utfører sin opgave at overbringe brev til egen eller fiendtlig hær. Til denne klasse hører likeledes personer, som sendes i ballon for at overbringe brev og, i det hele tat, for at vedlikeholde forbindelsen mel-

partiennent également les individus envoyés en ballon pour transmettre les dépêches, et, en général, pour entretenir les communications entre les diverses parties d'une armée ou d'un territoire.

Article 30.

L'espion pris sur le fait ne pourra être puni sans jugement préalable.

Article 31.

L'espion qui, ayant rejoint l'armée à laquelle il appartient, est capturé plus tard par l'ennemi, est traité comme prisonnier de guerre et n'encourt aucune responsabilité pour ses actes d'espionnage antérieurs.

Chapitre III.

Des parlementaires.

Article 32.

Est considéré comme parlementaire l'individu autorisé par l'un des belligérants à entrer en pourparlers avec l'autre et se présentant avec le drapeau blanc. Il a droit à l'inviolabilité ainsi que le trompette, clairon ou tambour, le porte-drapeau et l'interprète qui l'accompagneraient.

Article 33.

Le chef auquel un parlementaire est expédié n'est pas obligé de le recevoir en toutes circonstances.

Il peut prendre toutes les mesures nécessaires afin d'empêcher le parlementaire de profiter de sa mission pour se renseigner.

Il a le droit, en cas d'abus,

lem forskjellige dele av en hær eller et omraade. $^{18}/_{10}$ 1907 / $^{2}/_{9}$ 1910

Artikel 30.

Spioner, som gripes paa fersk gjerning, kan ikke straffes uten foregaaende dom.

Artikel 31.

Spion, som er vendt tilbake til den armé, han tilhører, og som senere gripes av fienden, behandles som krigsfange og gjøres ikke ansvarlig for sine tidligere spionhandlinger.

Kapitel III.

Om parlementærer.

Artikel 32.

Som parlementær ansees den, som av en av de krigførende er bemyndiget til at indtræde i underhandlinger med den anden part og fremstiller sig med hvitt flag. Han er ukrænkelig, saavelsom den trompeter, hornblæser eller trommeslager, fanebærer og tolk, som ledsager ham.

Artikel 33.

Den chef, til hvem en parlementær avsendes, er ikke forpligtet til under alle omstændigheter at motta ham.

Han kan ta alle de forholdsregler, som er nødvendige for at hindre parlementæren i at benytte sin sendelse til at skaffe sig oplysninger.

Han har i tilfælde av mis-

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

de retenir temporairement le parlementaire.

Article 34.

Le parlementaire perd ses droits d'inviolabilité, s'il est prouvé, d'une manière positive et irrécusable, qu'il a profité de sa position privilégiée pour provoquer ou commettre un acte de trahison.

Chapitre IV.

Des capitulations.

Article 35.

Les capitulations arrêtées entre les Parties contractantes doivent tenir compte des règles de l'honneur militaire.

Une fois fixées, elles doivent être scrupuleusement observées par les deux Parties.

Chapitre V.

De l'armistice.

Article 36.

L'armistice suspend les opérations de guerre par un accord mutuel des Parties belligérantes. Si la durée n'en est pas déterminée, les Parties belligérantes peuvent reprendre en tout temps let opérations, pourvu toutefois que l'ennemi soit averti en temps convenu, conformément aux conditions de l'armistice.

Article 37.

L'armistice peut être général ou local. Le premier suspend partout les opérations de guerre des Etats belligérants ; le second, seulement entre certaines fractions des armées belligérantes et dans un rayon déterminé.

bruk ret til midlertidig at tilbakeholde parlementæren.

Artikel 34.

Parlementæren taper sin ret til ukrænkelighet, hvis det sikkert og ugjendrivelig bevises, at han har benyttet sin begunstigede stilling til at anstifte eller begaa en forrædersk handling.

Kapitel IV.

Om overenskomster angaaende overgivelse.

Artikel 35.

De overenskomster om overgivelse, som avsluttes mellem de kontraherende parter, skal ta hensyn til de militære æresregler.

Naar de engang er avsluttet, skal de samvittighetsfuldt overholdes av begge parter.

Kapitel V.

Om vaabenstilstand.

Artikel 36.

Vaabenstilstand avbryter krigsoperationerne ifølge en gjensidig overenskomst mellem de krigførende parter. Hvis dens varighet ikke er bestemt, kan de krigførende parter naarsomhelst paany begynde sine operationer, dog forutsat, at fienden er underrettet i avtalt tid, overensstemmende med vilkaarene ved vaabenstilstanden.

Artikel 37.

Vaabenstilstanden kan være almindelig eller lokal. Den første indstiller overalt de krigførende staters krigsoperationer, den anden kun mellem visse dele av de krigførende hære og indenfor et bestemt omraade.

Article 38.

L'armistice doit être notifié officiellement et en temps utile aux autorités compétentes et aux troupes. Les hostilités sont suspendues immédiatement après la notification ou au terme fixé.

Article 39.

Il dépend des Parties contractantes de fixer, dans les clauses de l'armistice, les rapports qui pourraient avoir lieu, sur le théâtre de la guerre, avec les populations et entre elles.

Article 40.

Toute violation grave de l'armistice, par l'une des Parties, donne à l'autre le droit de le dénoncer et même, en cas d'urgence, de reprendre immédiatement les hostilités.

Article 41.

La violation des clauses de l'armistice, par des particuliers agissant de leur propre initiative, donne droit seulement à réclamer la punition des coupables et, s'il y a lieu, une indemnité pour les pertes éprouvées.

Section III. — De l'autorité militaire sur le territoire de l'état ennemi.

Article 42.

Un territoire est considéré comme occupé lorsqu'il se trouve placé de fait sous l'autorité de l'armée ennemie.

L'occupation ne s'étend qu'aux territoires où cette au-

Artikel 38.

Vaabenstilstanden skal officielt og i god tid meddeles vedkommende myndigheter og troppperne. Fiendtlighetene indstilles øieblikkelig efter meddelelsen eller paa den bestemte tid.

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

Artikel 39.

Det tilligger de kontraherende parter at fastsætte, i bestemmelserne om vaabenstilstanden, de forbindelser, som skal kunne finde sted paa krigsskuepladsen, med befolkningene og mellem dem selv.

Artikel 40.

Enhver grov krænkelse av vaabenstilstanden fra en av parternes side gir den anden part ret til at opsi den eller endog, i paatrængende tilfælde, til øieblikkelig at gjenopta fiendtlighetene.

Artikel 41.

Krænkelse av vaabenstilstandens bestemmelser av privatpersoner, som handler efter egen tilskyndelse, gir kun ret til at fordre de skyldige straffet og i tilfælde at fordre erstatning for den skade, som er lidt.

Avdeling III. — Om den militære myndighet paa den fiendtlige stats omraade.

Artikel 42.

Et omraade betragtes som okkupert, naar det faktisk befinder sig under den fiendtlige hærs myndighet.

Okkupationen utstrækker sig kun til de omraader, hvor denne

18/10 1907
2/9 1910

torité est établie et en mesure de s'exercer.

Article 43.

L'autorité du pouvoir légal ayant passé de fait entre les mains de l'occupant, celui-ci prendra toutes les mesures qui dépendent de lui en vue de rétablir et d'assurer, autant qu'il est possible, l'ordre et la vie publics en respectant, sauf empêchement absolu, les lois en vigueur dans le pays.

Article 44.

Il est interdit à un belligérant de forcer la population d'un territoire occupé à donner des renseignements sur l'armée de l'autre belligérant ou sur ses moyens de défense.

Article 45.

Il est interdit de contraindre la population d'un territoire occupé à prêter serment à la Puissance ennemie.

Article 46.

L'honneur et les droits de la famille, la vie des individus et la propriété privée, ainsi que les convictions religieuses et l'exercice des cultes, doivent être respectés.

La propriété privée ne peut pas être confisquée.

Article 47.

Le pillage est formellement interdit.

Article 48.

Si l'occupant prélève, dans le territoire occupé, les impôts, droits et péages établis au profit de l'Etat, il le fera, autant

myndighet er befæstet og istand til at gjøre sig gjældende.

Artikel 43.

Naar den lovmæssige magt faktisk er gaat over til okkupanten, skal denne ta enhver forholdsregel, som beror paa ham, for saavidt mulig at gjenoprette og sikre den offentlige orden og det offentlige liv; okkupanten skal herunder respektere de love, som gjælder i landet, medmindre der foreligger absolute hindringer derfor.

Artikel 44.

Det er forbudt en krigførende at tvinge befolkningen paa et okkupert omraade til at gi oplysninger om den anden krigførendes hær eller forsvarsmidler.

Artikel 45.

Det er forbudt at tvinge befolkningen paa et okkupert omraade til at avlægge ed til den fiendtlige magt.

Artikel 46.

Familiens ære og rettigheter, individernes liv, den private eiendom, den religiøse overbevisning og religionsøvelsen skal respekteres.

Privat eiendom kan ikke inddrages.

Artikel 47.

Plyndring er uttrykkelig forbudt.

Artikel 48.

Hvis den okkuperende paa det besatte omraade opkræver skatter, told og avgifter, som er paalagt til fordel for staten,

que possible, d'après les règles de l'assiette et de la répartition en vigueur, et il en résultera pour lui l'obligation de pourvoir aux frais de l'administration du territoire occupé dans la mesure où le Gouvernement légal y était tenu.

Article 49.

Si, en dehors des impôts visés à l'article précédent, l'occupant prélève d'autres contributions en argent dans le territoire occupé, ce ne pourra être que pour les besoins de l'armée ou de l'administration de ce territoire.

Article 50.

Aucune peine collective, pécuniaire ou autre, ne pourra être édictée contre les populations à raison de faits individuels dont elles ne pourraient être considérées comme solidairement responsables.

Article 51.

Aucune contribution ne sera perçue qu'en vertu d'un ordre écrit et sous la responsabilité d'un général en chef.

Il ne sera procédé, autant que possible, à cette perception que d'après les règles de l'assiette et de la répartition des impôts en vigueur.

Pour toute contribution, un reçu sera délivré aux contribuables.

Article 52.

Des réquisitions en nature et des services ne pourront être réclamés des communes ou des habitants, que pour les besoins

skal han saavidt mulig følge de for ligningen og skattefordelingen gjældende regler, og det paaligger da den okkuperende at utrede utgiftene til administrationen av det besatte omraade i den utstrækning, hvori den lovlige regjering var forpligtet dertil. $^{18}/_{10}$ 1907 $^{2}/_{9}$ 1910

Artikel 49.

Andre penge-ydelser end de i forrige artikel omhandlede skatter kan den okkuperende kun opkræve paa det besatte omraade, naar det sker til armeens behov eller til omraadets administration.

Artikel 50.

Ingen fællesstraf — pengestraf eller anden straf — kan ilægges befolkningen paa grund av enkeltpersoners handlinger, naar befolkningen ikke derfor kan betragtes som solidarisk ansvarlig.

Artikel 51.

Ingen ydelser skal opkræves uten i kraft av skrevet paalæg under en selvstændig kommanderende generals ansvar.

Der skal saavidt mulig ikke skrides til saadan opkrævning uten efter de gjældende regler for ligning og skattefordeling.

For enhver ydelse skal et mottagelsesbevis leveres yderen.

Artikel 52.

Ydelser in natura og tjenester kan kun fordres av kommuner og indvaanere, naar det er til okkupationshærens behov.

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

de l'armée d'occupation. Ils seront en rapport avec les ressources du pays et de telle nature qu'ls n'impliquent pas pour les populations l'obligation de prendre part aux opérations de la guerre contre leur patrie.

Ces réquisitions et ces services ne seront réclamés qu'avec l'autorisation du commandant dans la localité occupée.

Les prestations en nature seront, autant que possible, payées au comptant; sinon, elles seront constatées par des reçus, et le paiement des sommes dues sera effectué le plus tôt possible.

Article 53.

L'armée qui occupe un territoire ne pourra saisir que le numéraire, les fonds et les valeurs exigibles appartenant en propre à l'Etat, les dépôts d'armes, moyens de transport, magasins et approvisionnements et, en général, toute propriété mobilière de l'Etat de nature à servir aux opérations de la guerre.

Tous les moyens affectés sur terre, sur mer et dans les airs à la transmission des nouvelles, au transport des personnes ou des choses, en dehors de cas régis par le droit maritime, les dépôts d'armes et, en général, toute espéce de munitions de guerre, peuvent être saisis, même s'ils appartiennent à des personnes privées, mais devront être restitués et les indemnités seront réglées à la paix.

Article 54.

Les câbles sous-marins reliant un territoire occupé à un

De skal staa i forhold til landets hjælpekilder og skal ikke være av den natur, at de indebærer forpligtelse for befolkningen til at ta del i krigsoperationene mot fædrelandet.

Ydelserne og tjenesterne kan kun fordres med bemyndigelse av den, som kommanderer paa vedkommende besatte sted.

Ydelser in natura skal saavidt mulig betales kontant; hvis dette ikke gjøres, skal de bekræftes ved kvitteringer, og de skyldige summer betales snarest mulig.

Artikel 53.

Den hær, som holder et omraade besat, kan kun bemægtige sig de rede penge, kapitaler og fordringer, som i egentlig forstand tilhører staten, vaabenoplag, befordringsmidler, magasiner, proviant og overhodet enhver rørlig eiendom, staten tilhørende, som kan tjene krigsoperationene.

Alle midler til forsendelse og transport paa land, sjø eller i luften av meddelelser, personer eller ting — bortset fra de tilfælde, som er ordnet ved sjøretten —, saavelsom vaabenoplag og overhodet alle slags krigsfornødenheter kan tages, selv om de tilhører private personer, men skal erstattes; skadeserstatningen ordnes ved fredsslutningen.

Artikel 54.

Undervandskabler, som forbinder et okkupert omraade

territoire neutre ne seront saisis ou détruits que dans le cas d'une nécessité absolue. Ils devront également être restitués et les indemnités seront réglées à la paix.

Article 55.

L'Etat occupant ne ce considèrera que comme administrateur et usufruitier des édifices publics, immeubles, forêts et exploitations agricoles appartenant à l'Etat ennemi et se trouvant dans le pays occupé. Il devra sauvegarder le fonds de ces propriétés et les administrer conformément aux règles de l'usufruit.

Article 56.

Les biens des communes, ceux des établissements consacrés aux cultes, à la charité et à l'instruction, aux arts et aux sciences, même appartenant à l'Etat, seront traités comme la propriété privée.

Toute saisie, destruction ou dégradation intentionelle de semblables établissements, de monuments historiques, d'œuvres d'art et de science, est interdite et doit être poursuivie.

Certifié pour copie conforme:

Le Secrétaire-Général
du Ministère des Affaires Etrangères des Pays-Bas,

S. Hannema.

med et nøitralt, kan kun tages eller ødelægges i tilfælde av absolut nødvendighet. De skal likeledes erstattes, og skadeserstatningen ordnes ved fredsslutningen. $^{18}/_{10}$ 1907 / $^{2}/_{9}$ 1910

Artikel 55.

Den okkuperende stat skal kun betragte sig som bestyrer og bruker av de offentlige bygninger, faste eiendomme, skoger og landbruk, som tilhører den fiendtlige stat og befinder sig i det besatte omraade. Den bør beskytte disse eiendommes grundkapital og bestyre dem overensstemmende med reglene for bruksret.

Artikel 56.

Kommunernes eiendom og eiendom, som tilhører anstalter, viet til gudsdyrkelse, godgjørenhet og oplysning, kunster og videnskaper, selv om disse anstalter er statens, skal behandles som privat eiendom.

Enhver tilsigtet bemægtigelse, ødelæggelse eller forringelse av saadanne anstalter, av historiske mindesmerker, kunstverker eller videnskabelige verker er forbudt og skal straffes.

Avskriftens rigtighet bekræftes:

Generalsekretæren i Nederlandenes Utenriksministerium:

S. Hannema.

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

V.

Convention

concernant les droits et les devoirs des Puissances et des Personnes neutres en cas de guerre sur terre.

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse; — — — — — — — —

En vue de mieux préciser les droits et les devoirs des Puissances neutres en cas de guerre sur terre et de régler la situation des belligérants réfugiés en territoire neutre;

Désirant également définir la qualité de neutre en attendant qu'il soit possible de régler dans son ensemble la situation des particuliers neutres dans leurs rapports avec les belligérants;

Ont résolu de conclure une Convention à cet effet et ont, en conséquence, nommé pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse:

— — — — — — — — — — — —

Lesquels, après avoir déposé leurs pleins pouvoirs trouvés en bonne et due forme, sont convenus des dispositons suivantes:

Oversættelse.

V.

Overenskomst

om nøitrale magters og personers rettigheter og pligter i tilfælde av landkrig.

Hans Majestæt Keiseren av Tyskland, Konge av Preussen; — — — — — — — —

Har for nøiagtigere at angi nøitrale magters rettigheter og pligter i tilfælde av landkrig og for at ordne den stilling, som indtages av krigførende, som har søkt tilflugt paa nøitralt landomraade,

og likeledes i ønsket om at bestemme egenskapen av nøitral, indtil det blir mulig i sin helhet at ordne nøitrale privatmænds stilling i forholdet til de krigførende,

besluttet at indgaa en overenskomst i denne hensigt, og har derfor utnævnt til sine befuldmægtigede:

Hans Majestæt Keiseren av Tyskland, Konge av Preussen: — — — — — — — — — — — —

Hvilke, efter at ha deponert sine fuldmagter, som er fundet i god og behørig orden, er kommet overens om følgende bestemmelser:

Chapitre I.

Des Droits et des Devoirs des Puissances neutres.

Article premier.

Le territoire des Puissances neutres est inviolable.

Article 2.

Il est interdit aux belligérants de faire passer à travers le territoire d'une Puissance neutre des troupes ou des convois, soit de munitions, soit d'approvisionnements.

Article 3.

Il est également interdit aux belligérants:

a. d'installer sur le territoire d'une Puissance neutre une station radiotélégraphique ou tout appareil destiné à servir comme moyen de communication avec des forces belligérantes sur terre ou sur mer;

b. d'utiliser toute installation de ce genre établie par eux avant la guerre sur le territoire de la Puissance neutre dans un but exclusivement militaire, et qui n'a pas été ouverte au service de la correspondance publique.

Article 4.

Des corps de combattants ne peuvent être formés, ni des bureaux d'enrôlement ouverts, sur le territoire d'une Puissance neutre au profit des belligérants.

Article 5.

Une Puissance neutre ne doit tolérer sur son territoire aucun

Kapitel I. $^{18}/_{10}$ 1907 $^{2}/_{9}$ 1910

Om nøitrale magters rettigheter og pligter.

Artikel 1.

Nøitrale magters landomraade er ukrænkelig.

Artikel 2.

Det er de krigførende forbudt at sende tropper eller transporter med ammunition eller proviant over en nøitral magts landomraade.

Artikel 3.

Det er likeledes forbudt de krigførende:

a. At opsætte paa nøitral magts landomraade radiotelegrafiske stationer eller hvilkesomhelst apparater, som er bestemt til at tjene som middel til meddelelse med krigførende styrker tillands eller tilvands,

b. at gjøre bruk av nogetsomhelst saadant anlæg, som de har istandbragt før krigen paa nøitral magts landomraade i udelukkende militært øiemed, og som ikke har været aapent for almenhetens korrespondanse.

Artikel 4.

Paa nøitral magts landomraade maa ikke dannes korpser av stridende eller aapnes indrulleringskontorer til fordel for de krigførende.

Artikel 5.

Nøitral magt maa ikke paa sit landomraade taale nogen av

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

des actes visés par les article 2 à 4.

Elle n'est tenue de punir des actes contraires à la neutralité que si ces actes ont été commis sur son propre territoire.

Article 6.

La responsabilité d'une Puissance neutre n'est pas engagée par le fait que des individus passent isolément la frontière pour se mettre au service de l'un des belligérants.

Article 7.

Une Puissance neutre n'est pas tenue d'empêcher l'exportation ou le transit, pour le compte de l'un ou de l'autre des belligérants, d'armes, de munitions, et, en général, de tout ce qui peut être utile à une armée ou à une flotte.

Article 8.

Une Puissance neutre n'est pas tenue d'interdire ou de restreindre l'usage, pour les belligérants, des câbles télégraphiques ou téléphoniques, ainsi que des appareils de télégraphie sans fil, qui sont, soit sa propriété, soit celle de compagnies ou de particuliers.

Article 9.

Toutes mesures restrictives ou prohibitives prises par une Puissance neutre à l'égard des matières visées par les articles 7 et 8 devront être uniformément appliquées par elle aux belligérants.

La Puissance neutre veillera au respect de la même obligade handlinger, som omhandles i artiklerne 2 og 4.

Den er ikke forpligtet til at straffe handlinger, som strider mot nøitraliteten, undtagen naar disse handlinger er begaat paa dens eget landomraade.

Artikel 6.

Nøitral magt har intet ansvar for, at personer enkeltvis passerer grænsen for at gaa i en av de krigførendes tjeneste.

Artikel 7.

Nøitral magt er ikke forpligtet til at forhindre utførsel eller gjennemførsel for nogen av de krigførendes regning, av vaaben, ammunition og i sin almindelighet alt, som kan være nyttig for en armé eller flaate.

Artikel 8.

Nøitral magt er ikke forpligtet til at forbyde eller indskrænke de krigførendes bruk av telegraf- eller telefonkabler eller apparater for traadløs telegrafering, som er dens eiendom eller tihører selskaper eller private.

Artikel 9.

Alle forholdsregler, hvorved en nøitral magt opstiller indskrænkninger eller forbud med hensyn til de i artiklene 7 og 8 omhandlede emner, skal den gi en like anvendelse overfor de krigførende.

Den nøitrale magt skal vaake over, at samme forpligtelse op-

tion par les compagnies ou particuliers propriétaires de câbles télégraphiques ou téléphoniques ou d'appareils de télégraphie sans fil.

Article 10.

Ne peut être considéré comme un acte hostile le fait, par une Puissance neutre, de repousser, même par la force, les atteintes à sa neutralité.

Chapitre II.

Des belligérants internés et des blessés soignés chez les neutres.

Article 11.

La Puissance neutre qui reçoit sur son territoire des troupes appartenant aux armées belligérantes, les internera, autant que possible, loin du théâtre de la guerre.

Elle pourra les garder dans des camps, et même les enfermer dans des forteresses ou dans des lieux appropriés à cet effet.

Elle décidera si les officiers peuvent être laissés libres en prenant l'engagement sur parole de ne pas quitter le territoire neutre sans autorisation.

Article 12.

A défaut de convention spéciale, la Puissance neutre fournira aux internés les vivres, les habillements et les secours commandés par l'humanité.

Bonification sera faite, à la paix, des frais occasionnés par l'internement.

fyldes av selskaper eller private, som eier telegraf- eller telefonkabler eller apparater for traadløs telegrafering. $^{18}/_{10}$ 1907 $^{2}/_{9}$ 1910

Artikel 10.

Det kan ikke betragtes som en fiendtlig handling, at en nøitral stat, endog ved magt, tilbakeviser krænkelse av dens nøitralitet.

Kapitel II.

Om krigførende, som interneres hos nøitrale, og om saarede, som pleies av dem.

Artikel 11.

Nøitral magt, som paa sit omraade mottar tropper, som tilhører de krigførende hære, skal saavidt mulig internere dem fjernt fra krigsskuepladsen.

Den kan bevogte dem i leire og endog indeslutte dem i fæstninger eller paa steder, som er skikket dertil.

Den skal bestemme, om officerene kan faa sin frihet mot forpligtelse paa æresord til ikke at forlate det nøitrale omraade uten tilladelse.

Artikel 12.

I mangel av særegen overenskomst, skal den nøitrale magt forsyne de internerte med levnetsmidler, klær og den hjælp, som menneskevenlighet tilsir.

Erstatning skal ved fredsslutningen gives for de utgifter, som interneringen har foranlediget.

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

Article 13.

La Puissance neutre qui reçoit des prisonniers de guerre évadés les laissera en liberté. Si elle tolère leur séjour sur son territoire, elle peut leur assigner une résidence.

La même disposition est applicable aux prisonniers de guerre amenés par des troupes se réfugiant sur le territoire de la Puissance neutre.

Article 14.

Une Puissance neutre pourra autoriser le passage sur son territoire des blessés ou malades appartenant aux armées belligérantes, sous la réserve que les trains qui les amèneront ne transporteront ni personnel, ni matériel de guerre. En pareil cas, la Puissance neutre est tenue de prendre les mesures de sûreté et de contrôle nécessaires à cet effet.

Les blessés ou malades amenés dans ces conditions sur le territoire neutre par un des belligérants, et qui appartiendraient à la partie adverse, devront être gardés par la Puissance neutre de manière qu'ils ne puissent de nouveau prendre part aux opérations de la guerre. Cette Puissance aura les mêmes devoirs quant aux blessés ou malades de l'autre armée qui lui seraient confiés.

Article 15.

La Convention de Genève s'applique aux malades et aux blessés internés sur territoire neutre.

Artikel 13.

Nøitral magt, som mottar undvegne krigsfanger, skal la dem beholde friheten. Hvis den tillater dem at opholde sig paa landomraadet, kan den anvise dem opholdssted.

Den samme bestemmelse er anvendelig paa krigsfanger, som føres med av tropper, som søker tilflugt paa den nøitrale magts omraade.

Artikel 14.

Nøitral magt kan tillate, at saarede eller syke, som tilhører de krigførende hære, føres gjennem dens omraade, paa betingelse av, at de tog, som fører dem, ikke transporterer krigspersonale eller krigsmateriel. I saadanne tilfælde er den nøitrale magt forpligtet til at ta de i saa henseende nødvendige sikkerhets- og kontrolforanstaltninger.

De saarede eller syke, som paa disse betingelser føres ind paa det nøitrale omraade av en av de krigførende, og som tilhører motparten, skal bevogtes av den nøitrale magt, saaledes at de ikke paany kan ta del i krigsoperationene. Den nøitrale magt har de samme pligter like overfor saarede eller syke av den anden armé, som maatte bli betrodd den.

Artikel 15.

Genfkonventionen finder anvendelse paa syke og saarede, som interneres paa nøitralt omraade.

Chapitre III.

Des personnes neutres.

Article 16.

Sont considérés comme neutres les nationaux d'un Etat qui ne prend pas part à la guerre.

Article 17.

Un neutre ne peut pas se prévaloir de sa neutralité:

a. s'il commet des actes hostiles contre un belligérant;
b. s'il commet des actes en faveur d'un belligérant, notamment s'il prend volontairement du service dans les rangs de la force armée de l'une des Parties.

En pareil cas, le neutre ne sera pas traité plus rigoureusement par le belligérant contre lequel il s'est départi de la neutralité que ne pourrait l'être, à raison du même fait, un national de l'autre Etat belligérant.

Article 18.

Ne seront pas considérés comme actes commis en faveur d'un des belligérants, dans le sens de l'article 17, lettre b:

a. les fournitures faites ou les emprunts consentis à l'un des belligérants, pourvu que le fournisseur ou le prêteur n'habite ni le territoire de l'autre Partie, ni le territoire occupé par elle, et que les fournitures ne proviennent pas de ces territoires;
b. les services rendus en matière de police ou d'administration civile.

Kapitel III.

Om nøitrale personer.

Artikel 16.

Som nøitrale ansees undersaatter av stat, som ikke tar del i krigen.

Artikel 17.

En nøitral kan ikke gjøre sin nøitralitet gjældende:

a. Hvis han foretar fiendtlige handlinger mot en krigførende;
b. hvis han foretar handlinger til gunst for en krigførende, særlig hvis han frivillig tar tjeneste i rækkerne hos en av partenes væbnede styrker.

I dette tilfælde skal den nøitrale ikke behandles strengere av den krigførende, mot hvem han har opgit sin nøitralitet, end en undersaat av den anden krigførende stat av samme grund kunde behandles.

Artikel 18.

Som handlinger til gunst for en av de krigførende i den betydning, som omhandlet i artikel 17, bokstav b, ansees ikke:

a. At yde forsyninger eller laan til en av de krigførende, forutsat at den, som det gjør, ikke bebor den anden parts omraade eller omraade, besat av denne, og at forsyningene ikke kommer fra disse omraader;
b. at yde tjenester, som hører ind under politiet eller den civile administration.

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

Chapitre IV.

Du matériel des chemins de fer.

Article 19.

Le matériel des chemins de fer provenant du territoire de Puissances neutres, qu'il appartienne à ces Puissances ou à des sociétés ou personnes privées, et reconnaissable comme tel, ne pourra être réquisitionné et utilisé par un belligérant que dans le cas et la mesure où l'exige une impérieuse nécessité. Il sera renvoyé aussitôt que possible dans le pays d'origine.

La Puissance neutre pourra de même, en cas de nécessité, retenir et utiliser, jusqu'à due concurrence, le matériel provenant du territoire de la Puissance belligérante.

Une indemnité sera payée de part et d'autre, en proportion du matériel utilisé et de la durée de l'utilisation.

Kapitel IV.

Om jernbanemateriel.

Artikel 19.

Jernbanemateriel, som kommer fra nøitrale magters omraade — hvad enten det tilhører disse magter eller private selskaper eller personer — og er gjenkjendelig som saadant, kan ikke inddrages og nyttiggjøres av en krigførende uten i det tilfælde og i den utstrækning, hvori bydende nødvendighet fordrer det. Det skal snarest mulig sendes tilbake til det land, hvor det hører hjemme.

Den nøitrale magt kan likeledes, naar det er nødvendig, tilbakeholde og nyttiggjøre i tilsvarende omfang det materiel, som kommer fra den krigførende magts omraade.

Skadeserstatning skal betales fra begge sider i forhold til det nyttiggjorte materiel og brukens varighet.

Chapitre V.

Dispositions finales.

Article 20.

Les dispositions de la présente Convention ne sont applicables qu'entre les Puissances contractantes et seulement si les belligérants sont tous parties à la Convention.

Article 21.

La présente Convention sera ratifiée aussitôt que possible.

Les ratifications seront déposées à La Haye.

Kapitel V.

Slutbestemmelser.

Artikel 20.

Bestemmelserne i denne overenskomst er kun anvendelig mellem de kontraherende magter, og kun naar alle de krigførende er parter i overenskomsten.

Artikel 21.

Denne overenskomst skal ratifiseres snarest mulig.

Ratifikationerne skal deponeres i Haag.

Le premier dépôt de ratifications sera constaté par un procès-verbal signé par les représentants des Puissances qui y prennent part et par le Ministre des Affaires Etrangères des Pays-Bas.

Les dépôts ultérieurs de ratifications se feront au moyen d'une notification écrite, adressée au Gouvernement des Pays-Bas et accompagnée de l'instrument de ratification.

Copie certifiée conforme du procès-verbal relatif au premier dépôt de ratifications, des notifications mentionnées à l'alinéa précédent, ainsi que des instruments de ratification sera immédiatement remise par les soins du Gouvernement des Pays-Bas et par la voie diplomatique aux Puissances conviées à la Deuxième Conférence de la Paix, ainsi qu'aux autres Puissances qui auront adhéré à la Convention. Dans les cas visés par l'alinéa précédent, ledit Gouvernement leur fera connaître en même temps la date à laquelle il a reçu la notification.

Article 22.

Les Puissances non signataires sont admises à adhérer à la présente Convention.

La Puissance qui désire adhérer notifie par écrit son intention au Gouvernement des Pays-Bas en lui transmettant l'acte d'adhésion qui sera déposé dans les archives dudit Gouvernement.

Ce Gouvernement transmettra immédiatement à toutes les autres Puissances copie certifiée con-

Første deponering av ratifikationer skal fastslaaes ved en protokol, undertegnet av representantene for de magter, som tar del i den, og av Nederlandenes utenriksminister. $^{18}/_{10}$ 1907 $^{3}/_{9}$ 1910

De senere deponeringer av ratifikationer skal ske ved en skriftlig meddelelse rettet til Nederlandenes Regjering og ledsaget av ratifikationsdokumentet.

Bekræftet gjenpart saavel av protokollen vedkommende første deponering av ratifikationer som av de i foregaaende avsnit nævnte meddelelser og likeledes av ratifikationsdokumentene skal straks — av Nederlandenes Regjering og ad diplomatisk vei — tilstilles baade de til den anden fredskonferanse indbudne magter og de andre magter, som har sluttet sig til overenskomsten. I de tilfælde, som omhandles i det foregaaende avsnit, skal nævnte regjering samtidig underrette dem om, paa hvilken dag den har mottat meddelelsen.

Artikel 22.

De magter, som ikke har undertegnet, har adgang til at slutte sig til denne overenskomst.

Den magt, som ønsker at slutte sig til, underretter skriftlig Nederlandenes Regjering om sin hensigt, idet den oversender denne tilslutningsakten, som skal deponeres i nævnte regjerings arkiver.

Denne regjering oversender straks til alle de andre magter

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

forme de la notification ainsi que de l'acte d'adhésion, en indiquant la date à laquelle il a reçu la notification.

Article 23.

La présente Convention produira effet, pour les Puissances qui auront participé au premier dépôt de ratifications, soixante jours après la date du procès-verbal de ce dépôt et, pour les Puissances qui ratifieront ultérieurement ou qui adhèreront, soixante jours après que la notification de leur ratification ou de leur adhésion aura été reçue par le Gouvernement des Pays-Bas.

Article 24.

S'il arrivait qu'une des Puissances contractantes voulût dénoncer la présente Convention, la dénonciation sera notifiée par écrit au Gouvernement des Pays-Bas qui communiquera immédiatement copie certifiée conforme de la notification à toutes les autres Puissances, en leur faisant savoir la date à laquelle il l'a reçue.

La dénonciation ne produira ses effets qu'à l'égard de la Puissance qui l'aura notifiée et un an après que la notification en sera parvenue au Gouvernement des Pays-Bas.

Article 25.

Un registre tenu par le Ministère des Affaires Etrangères des Pays-Bas indiquera la date du dépôt des ratifications effectué en vertu de l'article 21,

bekræftet gjenpart av meddelelsen og av tilslutningsakten, idet den angir den dag, paa hvilken den har mottat meddelelsen.

Artikel 23.

Denne overenskomst faar virkning for de magter, som har deltat i den første deponering av ratifikationer, seksti dage efter deponerings-protokollens datum, og for de magter, som ratifiserer senere, eller som slutter sig til, seksti dage efterat meddelelsen om deres ratifikation eller tilslutning er mottat av Nederlandenes Regjering.

Artikel 24.

Hvis det skulde hænde, at en av de kontraherende magter vilde opsi denne overenskomst, skal opsigelsen skriftlig meddeles Nederlandenes Regjering, som straks skal sende bekræftet gjenpart av meddelelsen til alle de andre magter, idet den meddeler dem, paa hvilken dag den har mottat den.

Opsigelsen faar kun virkning med hensyn til den magt, som har meddelt den, og først et aar efterat meddelelsen er naadd frem til Nederlandenes Regjering.

Artikel 25.

En fortegnelse, som føres av Nederlandenes Utenriksministerium, skal angi tiden for den deponering av ratifikationer, som sker i henhold til artikel 21,

alinéas 3 et 4, ainsi que la date à laquelle auront été reçues les notifications d'adhésion (article 22, alinéa 2) ou de dénonciation (article 24, alinéa 1).

Chaque Puissance contractante est admise à prendre connaissance de ce registre et à en demander des extraits certifiés conformes.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires ont revêtu la présente Convention de leur signatures.

Fait à La Haye, le dix-huit octobre mil neuf cent sept, en un seul exemplaire qui restera déposé dans les archives du Gouvernement des Pays-Bas et dont des copies, certifiées conformes, seront remises par la voie diplomatique aux Puissances qui ont été conviées la Deuxième Conférence de la Paix.

(Signatures).

Certifié pour copie conforme:

Le Secrétaire-Général
du Ministère des Affaires Etrangères des Pays-Bas,

S. Hannema.

3dje og 4de avsnit, saavelsom tiden for mottagelsen av meddelelserne om tiltrædelse (artikel 22, 2det avsnit) eller opsigelse (artikel 24, 1ste avsnit). $^{18}/_{10}$ 1907 $^{2}/_{9}$ 1910

Enhver kontraherende magt har adgang til at gjøre sig bekjendt med denne fortegnelse og til at forlange bekræftede utskrifter av den.

Til bekræftelse herav har de befuldmægtigede forsynt denne overenskomst med sine underskrifter.

Utfærdiget i Haag, den attende oktober nitten hundrede og syv, i et eneste eksemplar, som skal forbli deponert i Nederlandenes Regjerings arkiver, og hvorav bekræftede gjenparter ad diplomatisk vei skal tilstilles de magter, som har været indbudt til den anden fredskonferanse.

(Underskrifter).

Avskriftens rigtighet bekræftes:

Generalsekretæren i Nederlandenes Utenriksministerium,

S. Hannema.

18/10 1907
2/9 1910

VI.

Convention

relative au régime des navires de commerce ennemis au début des hostilités.

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse; — — — — — — — —

Désireux de garantir la sécurité du commerce international contre les surprises de la guerre et voulant, conformément à la pratique moderne, protéger autant que possible les opérations engagées de bonne foi et en cours d'exécution avant le début des hostilités;

Ont résolu de conclure une Convention à cet effet et ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse:

— — — — — — — — — — — — — —

Lesquels, après avoir déposé leurs pleins pouvoirs trouvés en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes:

Article premier.

Lorsqu'un navire de commerce relevant d'une des Puissances belligérantes se trouve, au début des hostilités, dans un port ennemi, il est désirable qu'il lui soit permis de sortir librement, immédiatement ou après un délai de faveur suffi-

Oversættelse.

VI.

Overenskomst

om behandlingen av fiendtlige handelsskibe ved fiendtlighetenes aapning.

Hans Majestæt Keiseren av Tyskland, Konge av Preussen: — — — — — — — —

Som ønsker at sikre den internationale handel mot krigens overraskelser, og som, overensstemmende med moderne praksis, saavidt mulig vil beskytte foretagender, som man har overtat i god tro og begyndt at utføre før fiendtlighetenes aapning,

har besluttet at indgaa en overenskomst i denne hensigt og har utnævnt til sine befuldmægtigede:

Hans Majestæt Keiseren av Tyskland, Konge av Preussen: — — — — — — — — — — — — — —

Hvilke, efter at ha deponert sine fuldmagter, som er fundet i god og behørig orden, er kommet overens om følgende bestemmelser:

Artikel 1.

Naar et handelsskib, som hører under en av de krigførende magter, ved fiendtlighetenes aapning befinder sig i en fiendtlig havn, er det ønskelig, at det blir skibet tillatt, øieblikkelig eller efter en tilstrækkelig indrømmet frist, frit at avgaa

sant, et de gagner directement, aprés avoir été muni d'un laissez-passer, son port de destination on tel autre port qui lui sera désigné.

Il en est de même du navire ayant quitté son dernier port de départ avant le commencement de la guerre et entrant dans un port ennemi sans connaître les hostilités.

Article 2.

Le navire de commerce qui, par suite de circonstances de force majeure, n'aurait pu quitter le port ennemi pendant le délai visé à l'article précédent, ou auquel la sortie n'aurait pas été accordée, ne peut être confisqué.

Le belligérant peut seulement le saisir moyennant l'obligation de le restituer après la guerre sans indemnité, ou le réquisitionner moyennant indemnité.

Article 3.

Les navires de commerce ennemis, qui ont quitté leur dernier port de départ avant le commencement de la guerre et qui sont recontrés en mer ignorants des hostilités, ne peuvent être confisqués. Ils sont seulement sujets à être saisis, moyennant l'obligation de les restituer après la guerre sans indemnité, ou à être réquisitionnés, ou même à être détruits, à charge d'indemnité et sous l'obligation de pourvoir à la sécurité des personnes ainsi qu'à la conservation des papiers de bord.

Après avoir touché à un port de leur pays ou à un port neu-

og efter at være forsynt med et pas at naa direkte sit bestemmelsessted eller anden havn, som blir det anvist. $^{18}/_{10}$ 1907 / $^{2}/_{9}$ 1910

Det samme gjælder skib, som har forlatt sin sidste avgangshavn før krigens begyndelse, og som løper ind i en fiendtlig havn uten at kjende til fiendtlighetene.

Artikel 2.

Handelsskib, som paa grund av vis major ikke har kunnet forlate den fiendtlige havn inden den frist, som er omhandlet i foregaaende artikel, eller som ikke har faat tilladelse til at løpe ut, kan ikke beslaglægges.

Den krigførende kan alene tage det i besiddelse med forpligtelse til at levere det tilbake efter krigen uten erstatning eller forlange det endelig overlevert mot erstatning.

Artikel 3.

Fiendtlige handelsskibe, som har forlatt sin sidste avgangshavn før krigens begyndelse og som paatræffes i sjøen uten kjendskap til fiendtlighetene, kan ikke beslaglægges. De kan kun tages i besiddelse med forpligtelse til at levere dem tilbake efter krigen uten erstatning eller forlanges endelig overlevert eller endog ødelægges mot erstatning og med forpligtelse til at sørge for personenes sikkerhet og bevarelse av skibspapirene.

Efter at ha anløpet en havn i hjemlandet eller en nøitral

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

tre, ces navires sont soumis aux lois et coutumes de la guerre maritime.

Article 4.

Les marchandises ennemies se trouvant à bord des navires visés aux articles 1 et 2 sont également sujettes à être saisies et restituées aprés la guerre sans indemnité, ou à être réquisitionnées moyennant indemnité, conjointement avec le navire ou séparément.

Il en est de même des marchandises se trouvant à bord des navires visés à l'article 3.

Article 5.

La présente Convention ne vise pas les navires de commerce dont la construction indique qu'ils sont destinés à être transformés en bâtiments de guerre.

Article 6.

Les dispositions de la présente Convention ne sont applicables qu'entre les Puissances contractantes et seulement si les belligérants sont tous parties à la Convention.

Article 7.

La présente Convention sera ratifiée aussitôt que possible.

Les ratifications seront déposées à La Haye.

Le premier dépôt de ratifications sera constaté par un procès-verbal signé par les représentants des Puissances qui y prennent part et par le Ministre des Affaires Etrangères des Pays-Bas.

Les dépôts ultérieurs de ratifications se feront au moyen

havn er disse skibe underkastet sjøkrigens love og sædvaner.

Artikel 4.

Fiendtlig gods, som findes ombord i de i artiklerne 1 og 2 omhandlede skibe, kan likeledes tages i besiddelse og tilbakeleveres efter krigen uten erstatning eller forlanges endelig overlevert mot erstatning, sammen med skibet eller alene.

Det samme gjælder gods, som findes ombord i de i artikel 3 omhandlede skibe.

Artikel 5.

Denne overenskomst angaar ikke de handelsskibe, hvis konstruktion viser, at de er bestemt til at omdannes til krigsskibe.

Artikel 6.

Bestemmelse i denne overenskomst er kun anvendelige mellem de kontraherende magter, og kun, hvis de krigførende alle er parter i overenskomsten.

Artikel 7.

Denne overenskomst skal ratifiseres snarest mulig.

Ratifikationerne skal deponeres i Haag.

Første deponering av ratifikationer skal fastslaaes ved en protokol, undertegnet av repræsentantene for de magter, som tar del i den, og av Nederlandenes utenriksminister.

De senere deponeringer av ratifikationer skal ske ved en

d'une notification écrite, adressée au Gouvernement des Pays-Bas et accompagnée de l'instrument de ratification.

Copie certifiée conforme du procès-verbal relatif au premier dépôt de ratifications, des notifications mentionnées à l'alinéa précédent, ainsi que des instruments de ratifications, sera immédiatement remise par les soins du Gouvernement des Pays-Bas et par la voie diplomatique aux Puissances conviées à la Deuxième Conférence de la Paix, ainsi qu'aux autres Puissances qui auront adhéré à la Convention. Dans les cas visés par l'alinéa précédent, ledit Gouvernement leur fera connaître en même temps la date à laquelle il a reçu la notification.

Article 8.

Les Puissances non signataires sont admises à adhérer à la présente Convention.

La Puissance qui désire adhérer notifie par écrit son intention au Gouvernement des Pays-Bas en lui transmettant l'acte d'adhésion qui sera dépose dans les archives dudit Gouvernement.

Ce Gouvernement transmettra immédiatement à toutes les autres Puissances copie certifiée conforme de la notification ainsi que de l'acte d'adhésion, en indiquant la date à laquelle il a reçu la notification.

Article 9.

La présente Convention produira effet, pour les Puissances qui auront participé au premier

skriftlig meddelelse, rettet til Nederlandenes Regjering og ledsaget av ratifikations-dokumentet. $^{18}/_{10}$ 1907 / $^{2}/_{9}$ 1910

Bekræftet gjenpart saavel av protokollen vedkommende første deponering av ratifikationer som av de i foregaaende avsnit nævnte meddelelser og likeledes av ratifikations-dokumentene skal straks — av Nederlandenes Regjering og ad diplomatisk vei — tilstilles baade de til den anden fredskonferanse indbudne magter og de andre magter, som har sluttet sig til overenskomsten. I de tilfælde, som omhandles i de foregaaende avsnit, skal nævnte regjering samtidig underrette dem om, paa hvilken dag den har mottat meddelelsen.

Artikel 8.

De magter, som ikke har undertegnet, har adgang til at slutte sig til denne overenskomst.

Den magt, som ønsker at slutte sig til, underretter skriftlig Nederlandenes Regjering om sin hensigt, idet den oversender denne tilslutningsakten, som skal deponeres i nævnte regjerings arkiver.

Denne regjering oversender straks til alle de andre magter bekræftet gjenpart av meddelelsen og av tilslutningsakten, idet den angir den dag, paa hvilken den har mottat meddelelsen.

Artikel 9.

Denne overenskomst faar virkning for de magter, som har deltat i den første deponering

18/10 1907 / 2/9 1910

dépôt de ratifications, soixante jours après la date du procès-verbal de ce dépôt et, pour les Puissances qui ratifieront ultérieurement ou qui adhèreront, soixante jours après que la notification de leur ratification ou de leur adhésion aura été reçue par le Gouvernement des Pays-Bas.

Article 10.

S'il arrivait qu'une des Puissances contractantes voulût dénoncer la présente Convention, la dénonciation sera notifiée par écrit au Gouvernement des Pays-Bas qui communiquera immédiatement copie certifiée conforme de la notification à toutes les autres Puissances en leur faisant savoir la date à laquelle il l'a reçue.

La dénonciation ne produira ses effets qu'à l'égard de la Puissance qui l'aura notifiée et un an après que la notification en sera parvenue au Gouvernement des Pays-Bas.

Article 11.

Un registre tenu par le Ministère des Affaires Etrangères des Pays-Bas indiquera la date du dépôt de ratifications effectué en vertu de l'article 7 alinéas 3 et 4, ainsi que la date à laquelle auront été reçues les notifications d'adhésion (article 8 alinéa 2) ou de dénonciation (article 10 alinéa 1).

Chaque Puissance contractante est admise à prendre connaissance de ce registre et à en demander des extraits certifiés conformes.

av ratifikationer, seksti dage efter deponerings-protokollens datum, og for de magter, som ratifiserer senere, eller som slutter sig til, seksti dage efterat meddelelsen om deres ratifikation eller tilslutning er mottat av Nederlandenes Regjering.

Artikel 10.

Hvis det skulde hænde, at en av de kontraherende magter vilde opsi denne overenskomst, skal opsigelsen skriftlig meddeles Nederlandenes Regjering, som straks skal sende bekræftet gjenpart av meddelelsen til alle de andre magter, idet den underretter dem om, paa hvilken dag den har mottat den.

Opsigelsen faar kun virkning med hensyn til den magt, som har meddelt den, og først ett aar efterat meddelelsen er naadd frem til Nederlandenes Regjering.

Artikel 11.

En fortegnelse, som føres av Nederlandenes Utenriksministerium, skal angi tiden for den deponering av ratifikationer, som sker i henhold til artikel 7, 3dje og 4de avsnit, saavelsom tiden for mottagelse av meddelelsene om tilslutning (artikel 8, 2det avsnit) eller opsigelse (artikel 10, 1ste avsnit).

Enhver kontraherende magt har adgang til at gjøre sig bekjendt med denne fortegnelse og til at forlange bekræftede utskrifter av den.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires ont revêtu la présente Convention de leurs signatures.

Fait à La Haye, le dix-huit octobre mil neuf cent sept, en un seul exemplaire qui restera déposé dans les archives du Gouvernement des Pays-Bas et dont des copies, certifiées conformes, seront remises par la voie diplomatique aux Puissances qui ont été conviées à la Deuxième Conference de la Paix.

(Signatures).

Certifié pour copie conforme:

Le Secrétaire-Général
du Ministère des Affaires Etrangères des Pays-Bas,

S. Hannema.

Til bekræftelse herav har de befuldmægtigede forsynt denne overenskomst med sine underskrifter. $^{18}/_{10}$ 1907 $^{2}/_{9}$ 1910

Utfærdiget i Haag, den attende oktober nitten hundrede og syv, i et eneste eksemplar, som skal forbli deponert i Nederlandenes Regjerings arkiver, og hvorav bekræftede gjenparter ad diplomatisk vei skal tilstilles de magter, som har været indbudt til den anden fredskonferanse.

(Underskrifter).

Avskriftens rigtighet bekræftes:

Generalsekretæren i Nederlandenes Utenriksministerium,

S. Hannema.

Oversættelse.

VII.

Convention

relative à la transformation des navires de commerce en bâtiments de guerre.

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse; — — — — — — — —

Considérant qu'en vue de l'incorporation en temps de guerre de navires de la marine marchande dans les flottes de combat, il est désirable de dé-

VII.

Overenskomst

om handelsskibes omdannelse til krigsskibe.

Hans Majestæt Keiseren av Tyskland, Konge av Preussen; — — — — — — — —

Som tar i betragtning, at det er ønskelig — med hensyn paa indlemmelse i krigstid av skibe fra handelsflaaten i stridsflaaten — at bestemme de betingelser,

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

finir les conditions dans lesquelles cette opération pourra être effectuée;

Que, toutefois, les Puissances contractantes n'ayant pu se mettre d'accord sur la question de savoir si la transformation d'un navire de commerce en bâtiment de guerre peut avoir lieu en pleine mer, il est entendu que la question du lieu de transformation reste hors de cause et n'est nullement visée par les règles ci-dessous;

Désirant conclure une Convention à cet effet, ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse:

— — — — — — — — — — — — —

Lesquels, après avoir déposé leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes:

Article premier.

Aucun navire de commerce transformé en bâtiment de guerre ne peut avoir les droits et les obligations attachés à cette qualité, s'il n'est placé sous l'autorité directe, le contrôle immédiat et la responsabilité de la Puissance dont il porte le pavillon.

Article 2.

Les navires de commerce transformés en bâtiments de

under hvilke dette skal kunne finde sted;

at det imidlertid er avtalt at holde utenfor spørsmaalet om stedet for et handelsskibs omdannelse til krigsskib og ikke la nedenstaaende regler omfatte dette spørsmaal, idet de kontraherende magter ikke har kunnet bli enige om, hvorvidt saadan omdannelse kan finde sted i aapen sjø;

som ønsker at indgaa en overenskomst i denne hensigt, har utnævnt til sine befuldmægtigede:

Hans Majestæt Keiseren av Tyskland, Konge av Preussen:

— — — — — — — — — — — — —

Hvilke, efterat ha deponert sine fuldmagter, som er fundet i god og behørig orden, er kommet overens om følgende bestemmelser:

Artikel 1.

Intet handelsskib, som er omdannet til krigsskib, kan ha de rettigheter og pligter, som er knyttet til sidstnævnte egenskap, hvis det ikke stilles under den magts direkte myndighet, hvis flag det fører, og under denne magts umiddelbare opsyn og ansvar.

Artikel 2.

Handelsskibe, som er omdannet til krigsskibe, skal bære de

guerre doivent porter les signes extérieurs distinctifs des bâtiments de guerre de leur nationalité.

Article 3.

Le commandant doit être au service de l'Etat et dûment commissionné par les autorités compétentes. Son nom doit figurer sur la liste des officiers de la flotte militaire.

Article 4.

L'équipage doit être soumis aux règles de la discipline militaire.

Article 5.

Tout navire de commerce transformé en bâtiment de guerre est tenu d'observer dans ses opérations, les lois et coutumes de la guerre.

Article 6.

Le belligérant, qui transforme un navire de commerce en bâtiment de guerre, doit, le plus tôt possible, mentionner cette transformation sur la liste des bâtiments de sa flotte militaire.

Article 7.

Les dispositions de la présente Convention ne sont applicables qu'entre les Puissances contractantes et seulement si les belligérants sont tous parties à la Convention.

Article 8.

La présente Convention sera ratifiée aussitôt que possible.

Les ratifications seront déposées à La Haye.

Le premier dépôt de ratifications sera constaté par un pro-

ytre kjendetegn for krigsskibe av deres nationalitet. $^{18}/_{10}$ 1907 $^{2}/_{9}$ 1910

Artikel 3.

Den befalhavende skal staa i statens tjeneste og være behørig befuldmægtiget av vedkommende myndigheter. Hans navn skal staa paa listen over krigsflaatens officerer.

Artikel 4.

Besætningen skal være underkastet reglene for den militære disciplin.

Artikel 5.

Ethvert handelsskib, som er omdannet til krigsskib, er forpligtet til i sine foretagender at overholde krigens love og sedvaner.

Artikel 6.

Krigførende, som omdanner et handelsskib til krigsskib, skal snarest mulig anmerke omdannelsen paa listen over sine til krigsflaaten hørende skibe.

Artikel 7.

Bestemmelsene i denne overenskomst er kun anvendelige mellem de kontraherende magter og kun, naar alle de krigførende er parter i overenskomsten.

Artikel 8.

Denne overenskomst skal ratifiseres snarest mulig.

Ratifikationerne skal deponeres i Haag.

Første deponering av ratifikationer skal fastslaaes ved en

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

cès-verbal signé par les représentants des Puissances qui y prennent part et par le Ministre des Affaires Etrangères des Pays-Bas.

Les dépôts ultérieurs de ratifications se feront au moyen d'une notification écrite, adressée au Gouvernement des Pays-Bas et accompagnée de l'instrument de ratification.

Copie certifiée conforme du procès-verbal relatif au premier dépôt de ratifications, des notifications mentionnées à l'alinéa précédent, ainsi que des instruments de ratification, sera immédiatement remise, par les soins du Gouvernement des Pays-Bas, et par la voie diplomatique, aux Puissances conviées à la Deuxième Conférence de la Paix, ainsi qu'aux autres Puissances qui auront adhéré à la Convention. Dans les cas visés par l'alinéa précédent, ledit Gouvernement leur fera connaître en même temps la date à laquelle il a reçu la notification.

Article 9.

Les Puissances non signataires sont admises à adhérer à la présente Convention.

La Puissance qui désire adhérer notifie par écrit son intention au Gouvernement des Pays-Bas en lui transmettant l'acte d'adhésion qui sera déposé dans les archives dudit Gouvernement.

Ce Gouvernement transmettra immédiatement à toutes les autres Puissances copie certifiée conforme de la notification ainsi que de la l'acte d'adhésion, en

protokol, undertegnet av representantene for de magter, som tar del i den, og av Nederlandenes utenriksminister.

De senere deponeringer av ratifikationer skal ske ved en skriftlig meddelelse, rettet til Nederlandenes Regjering og ledsaget av ratifikations-dokumentet.

Bekræftet gjenpart saavel av protokollen vedkommende første deponering av ratifikationer som av de i foregaaende avsnit nævnte meddelelser og likeledes av ratifikations-dokumentene skal straks — av Nederlandenes Regjering og ad diplomatisk vei — tilstilles baade de til den anden fredskonferanse indbudne magter og de andre magter, som har sluttet sig til overenskomsten. I de tilfælde, som omhandles i det foregaaende avsnit, skal nævnte regjering samtidig underrette dem om, paa hvilken dag den har mottat meddelelsen.

Artikel 9.

De magter, som ikke har undertegnet, har adgang til at slutte sig til denne overenskomst.

Den magt, som ønsker at slutte sig til, underretter skriftlig Nederlandenes Regjering om sin hensigt, idet den oversender denne tilslutningsakten, som skal deponeres i nævnte regjerings arkiver.

Denne regjering oversender straks til alle de andre magter bekræftet gjenpart av meddelelsen og av tilslutningsakten, idet den angir den dag, paa

indiquant la date à laquelle il a reçu la notification.

Article 10.

La présente Convention produira effet, pour les Puissances qui auront participé au premier dépôt de ratifications, soixante jours après la date du procès-verbal de ce dépôt, et pour les Puissances qui ratifieront ultérieurement ou qui adhèreront, soixante jours après que la notification de leur ratification ou de leur adhésion aura été reçue par le Gouvernement des Pays-Bas.

Article 11.

S'il arrivait qu'une des Puissances contractantes voulût dénoncer la présente Convention, la dénonciation sera notifiée par écrit au Gouvernement des Pays-Bas qui communiquera immédiatement copie certifiée conforme de la notification à toutes les autres Puissances en leur faisant savoir la date à laquelle il l'a reçue.

La dénonciation ne produira ses effets qu'à l'égard de la Puissance qui l'aura notifiée et un an après que la notification en sera parvenue au Gouvernement des Pays-Bas.

Article 12.

Un registre tenu par le Ministère des Affaires Etrangères des Pays-Bas indiquera la date du dépôt de ratifications effectué en vertu de l'article 8 alinéas 3 et 4, ainsi que la date à laquelle auront été reçues les notifications d'adhésion (article 9

hvilken den har mottat meddelelsen. $^{18}/_{10}$ 1907 / $^{2}/_{9}$ 1910

Artikel 10.

Denne overenskomst faar virkning for de magter, som har deltat i den første deponering av ratifikationer, seksti dage efter deponerings-protokollens datum, og for de magter, som ratifiserer senere, eller som slutter sig til, seksti dage efterat meddelelsen om deres ratifikation eller tilslutning er mottat av Nederlandenes Regjering.

Artikel 11.

Hvis det skulde hænde, at en av de kontraherende magter vilde opsi denne overenskomst, skal opsigelsen skriftlig meddeles Nederlandenes Regjering, som straks skal sende bekræftet gjenpart av meddelelsen til alle de andre magter, idet den underretter dem om, paa hvilken dag den har mottat den.

Opsigelsen faar kun virkning med hensyn til den magt, som har meddelt den, og først et aar efterat meddelelsen er naadd frem til Nederlandenes Regjering.

Artikel 12.

En fortegnelse, som føres av Nederlandenes Utenriksministerium, skal angi tiden for den deponering av ratifikationer, som sker i henhold til artikel 8, 3dje og 4de avsnit, saavelsom tiden for mottagelse av meddelelsene om tilslutning (arti-

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

alinéa 2) ou de dénonciation (article 11 alinéa 1).

Chaque Puissance contractante est admise à prendre connaissance de ce registre et à en demander des extraits certifiés conformes.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires ont revêtu la présente Convention de leurs signatures.

Fait à La Haye, le dix-huit octobre mil neuf cent sept, en un seul exemplaire qui restera déposé dans les archives du Gouvernement des Pays-Bas, et dont des copies, certifiées conformes, seront remises par la voie diplomatique aux Puissances qui ont été conviées à la Deuxième Conférence de la Paix.

(Signatures).

Certifié pour copie conforme:

Le Secrétaire-Général du Ministère des Affaires Etrangères des Pays-Bas.

S. Hannema.

kel 9, andet avsnit) eller opsigelse (artikel 11, første avsnit). Enhver kontraherende magt har adgang til at gjøre sig bekjendt med denne fortegnelse og til at forlange bekræftede utskrifter av den.

Til bekræftelse herav har de befuldmægtigede forsynt denne overenskomst med sine underskrifter.

Utfærdiget i Haag, den attende oktober nitten hundrede og syv, i et eneste eksemplar, som skal forbli deponert i Nederlandenes Regjerings arkiver, og hvorav bekræftede gjenparter ad diplomatisk vei skal tilstilles de magter, som har været indbudt til den anden fredskonferanse.

(Underskrifter).

Avskriftens rigtighet bekræftes:

Generalsekretæren i Nederlandenes Utenriksministerium,

S. Hannema.

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

VIII.

Convention

relative à la pose de mines sous-marines automatiques de contact.

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse; — — — — — — — — —

S'inpirant du principe de la liberté des voies maritimes, ouvertes à toutes les nations;

Considérant que, si dans l'état actuel des choses, on ne peut interdire l'emploi de mines sous-marines automatiques de contact, il importe d'en limiter et réglementer l'usage, afin de restreindre les rigueurs de la guerre et de donner, autant que faire se peut, à la navigation pacifique la sécurité à laquelle elle a droit de prétendre, malgré l'existence d'une guerre;

En attendant qu'il soit possible de régler la matière d'une façon qui donne aux intérêts engagés toutes les garanties désirables;

Ont résolu de conclure une Convention à cet effet et ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse: — — — — — — — — — — — — — — —

Oversættelse.

VIII.

Overenskomst

om utlægning av selvvirkende undervands-støtminer.

Hans Majestæt Keiseren av Tyskland. Konge av Preussen; — — — — — — — — —

Som lar sig lede av grundsætningen om frie sjøveier, aapne for alle folk;

som tar i betragtning, at om man under de nuværende forhold ikke kan forbyde bruken av selvvirkende undervands-støtminer, er det av vigtighet at indskrænke og ordne bruken av dem for at formindske krigens strenghet og saavidt mulig yde den fredelige skibsfart den sikkerhet, som den har krav paa trods en herskende krigstilstand;

som avventer, at det maatte bli mulig at ordne emnet paa en maate, som gir de berørte interesser al ønskelig sikkerhet,

har besluttet at indgaa en overenskomst i denne hensigt og har utnævnt til sine befuldmægtigede:

Hans Majestæt Keiseren av Tyskland, Konge av Preussen; — — — — — — — — — — — — — — —

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

Lesquels, après avoir déposé leurs pleins pouvoirs trouvés en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes:

Article premier.

Il est interdit:

1°. de placer des mines automatiques de cortact non amarrées, à moins qu'elles ne soient construites de manière à devenir inoffensives une heure au maximum après que celui qui les a placées en aura perdu le contrôle;

2°. de placer des mines automatiques de contact amarrées, qui ne deviennent pas inoffensives dès qu'elles auront rompu leurs amarres;

3°. d'employer des torpilles, qui ne deviennent pas inoffensives lorsqu'elles auront manqué leur but.

Article 2.

Il est interdit de placer des mines automatiques de contact devant les côtes et les ports de l'adversaire, dans le seul but d'intercepter la navigation de commere.

Article 3.

Lorsque les mines automatiques de contact amarrées sont employées, toutes les précautions possibles doivent être prises pour la sécurité de la navigation pacifique.

Les belligérants s'engagent à pourvoir, dans la mesure du possible, à ce que ces mines deviennent inoffensives après un laps de temps limité, et, dans le cas où elles cesseraient d'être

Hvilke, efter at ha deponert sine fuldmagter, som er fundet i god og behørig orden, er kommet overens om følgende bestemmelser:

Artikel 1.

Det er forbudt:

1. At utlægge selvvirkende støtminer, som ikke er forankret, medmindre de er konstruert saaledes, at de blir uskadelige senest en time efter at den, som har lagt dem ut, har tapt kontrollen over dem;

2. at utlægge forankrede selvvirkende støtminer, som ikke blir uskadelige, saasnart de har brutt sin forankring;

3. at anvende torpedoer, som ikke blir uskadelige, naar de har forfeilet sit maal.

Artikel 2.

Det er forbudt at utlægge selvvirkende støtminer foran motstandernes kyster og havner alene i den hensigt at avskjære handels-skibsfarten.

Artikel 3.

Naar forankrede selvvirkende støtminer anvendes, skal der tages alle mulige forholdsregler til den fredelige skibsfarts sikkerhet.

De krigsførende forpligter sig til saavidt mulig at sørge for, at disse miner blir uskadelige efter et begrænset tidsrum, og til i tilfælde av, at man maatte ophøre at føre opsyn med dem,

surveillées, à signaler les régions dangereuses, aussitôt que les exigences militaires le permettront, par un avis à la navigation, qui devra être aussi communiqué aux Gouvernements par la voie diplomatique.

Article 4.

Toute Puissance neutre qui place des mines automatiques de contact devant ses côtes, doit observer les mêmes règles et prendre les mêmes précautions que celles qui sont imposées aux belligérants.

La Puissance neutre doit faire connaître à la navigation, par un avis préalable, les régions où seront mouillées des mines automatiques de contact. Cet avis devra être communiqué d'urgence aux Gouvernements par voie diplomatique.

Article 5.

A la fin de la guerre, les Puissances contractantes s'engagent à faire tout ce qui dépend d'elles pour enlever, chacune de son côté, les mines qu'elles ont placées.

Quant aux mines automatiques de contact amarrées, que l'un des belligérants aurait posées le long des côtes de l'autre, l'emplacement en sera notifié à l'autre partie par la Puissance qui les a posées et chaque Puissance devra procéder dans le plus bref délai à l'enlèvement des mines qui se trouvent dans ses eaux.

at gjøre opmerksom paa de farlige farvand, saasnart de militære krav tillater det, ved en bekjendtgjørelse for skibsfarten, som ogsaa skal tilstilles regjeringene ad diplomatisk vei. $^{18}/_{10}$ 1907 / $^{2}/_{9}$ 1910

Artikel 4.

Enhver nøitral magt, som lægger selvvirkende støtminer foran sine kyster, skal følge de samme forskrifter og ta de samme forholdsregler, som er paalagt de krigførende.

Nøitral magt skal ved en forutgaaende bekjendtgjørelse underrette skibsfarten om de farvand, hvor selvvirkende støtminer vil bli forankret. Denne bekjendtgjørelse skal uopholdelig meddeles regjeringene ad diplomatisk vei.

Artikel 5.

De kontraherende magter forpligter sig til ved krigens slutning at gjøre alt, hvad de kan, for at bortta — enhver for sit vedkommende — de miner, som de har lagt ut.

Hvad angaar forankrede selvvirkende støtminer, som den ene av de krigførende maatte ha lagt ut langs den andens kyster, saa skal deres beliggenhet meddeles den anden part av den magt, som har lagt dem ut, og hver magt skal med mindst mulig ophold skride til borttagelsen av de miner, som befinder sig i dens farvand.

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

Article 6.

Les Puissances contractantes, qui ne disposent pas encore de mines perfectionnées telles qu'elles sont prévues dans la présente Convention, et qui, par conséquent, ne sauraient actuellement se conformer aux règles établies dans les articles 1 et 3, s'engagent à transformer, aussitôt que possible, leur matériel de mines, afin qu'il réponde aux prescriptions susmentionnées.

Artikel 6.

De kontraherende magter, som endnu ikke raader over saa fuldkomne miner, som omhandlet i denne overenskomst, og som følgelig ikke for tiden maatte være istand til at rette sig efter de i første og tredje artikel fastsatte regler, forpligter sig til snarest mulig at omdanne sit minemateriel saaledes, at det svarer til ovennævnte forskrifter.

Article 7.

Les dispositions de la présente Convention ne sont applicables qu'entre les Puissances contractantes et seulement si les belligérants sont tous parties à la Convention.

Artikel 7.

Bestemmelserne i denne overenskomst er kun anvendelige mellem de kontraherende magter og kun, naar alle de krigførende er parter i overenskomsten.

Article 8.

La présente Convention sera ratifiée aussitôt que possible.

Les ratifications seront déposées à La Haye.

Le premier dépôt de ratifications sera constaté par un procès-verbal signé par les représentants des Puissances qui y prennent part et par le Ministre des Affaires Etrangères des Pays-Bas.

Les dépôts ultérieurs de ratifications se feront au moyen d'une notification écrite, adressée au Gouvernement des Pays-Bas et accompagnée de l'instrument de rafication.

Copie certifiée conforme du procès-verbal relatif au premier dépôt de ratifications, des notifications mentionnées à l'alinéa précédent, ainsi que des instru-

Artikel 8.

Denne overenskomst skal ratifiseres snarest mulig.

Ratifikationerne skal deponeres i Haag.

Første deponering av ratifikationer skal fastslaaes ved en protokol, undertegnet av repræsentantene for de magter, som tar del i den, og av Nederlandenes utenriksminister.

De senere deponeringer av ratifikationer skal ske ved en skriftlig meddelelse, rettet til Nederlandenes Regjering og ledsaget av ratifikations-dokumentet.

Bekræftet gjenpart saavel av protokollen vedkommende første deponering av ratifikationer som av de i foregaaende avsnit nævnte meddelelser og likeledes av

ments de ratification, sera immédiatement remise, par les soins du Gouvernement des Pays-Bas et par la voie diplomatique, aux Puissances conviées à la Deuxième Conférence de la Paix, ainsi qu'aux autres Puissances qui aui auront adhéré à la Convention. Dans les cas visés par l'alinéa précédent, ledit Gouvernement leur fera connaître en même temps la date à laquelle il a reçu la notification.

Article 9.

Les Puissances non signataires sont admises à adhérer à la présente Convention.

La Puissance qui désire adhérer notifie par écrit son intention au Gouvernement des Pays-Bas en lui transmettant l'acte d'adhésion qui sera déposé dans les archives dudit Gouvernement.

Ce Gouvernement transmettra immédiatement à toutes les autres Puissances copie certifiée conforme de la notification ainsi que de l'acte d'adhésion, en indiquant la date à laquelle il a reçu la notification.

Article 10.

La présente Convention produira effet pour les Puissances qui auront participé au premier dépôt de ratifications, soixante jours après la date du procès-verbal de ce dépôt, et pour les Puissances qui ratifieront ultérieurement ou qui adhéreront, soixante jours après que la notification de leur ratification ou de leur adhésion aura été reçue

ratifikations-dokumentene skal straks — av Nederlandenes Regjering og ad diplomatisk vei — tilstilles baade de til den anden fredskonferanse indbudne magter og de andre magter, som har sluttet sig til overenskomsten. I de tilfælde, som omhandles i det foregaaende avsnit, skal nævnte regjering samtidig underrette dem om, paa hvilken dag den har mottat meddelelsen. $^{18}/_{10}$ 1907 $^{2}/_{9}$ 1910

Artikel 9.

De magter, som ikke har undertegnet, har adgang til at slutte sig til denne overenskomst.

Den magt, som ønsker at slutte sig til, underretter skriftlig Nederlandenes Regjering om sin hensigt, idet den oversender denne tilslutningsakten, som skal deponeres i nævnte regjerings arkiver.

Denne regjering oversender straks til alle de andre magter bekræftet gjenpart av meddelelsen og av tilslutningsakten, idet den angir den dag, paa hvilken den har mottat meddelelsen.

Artikel 10.

Denne overenskomst faar virkning for de magter, som har deltat i den første deponering av ratifikationer, seksti dage efter deponerings-protokollens datum, og for de magter, som ratifiserer senere, eller som slutter sig til, seksti dage efterat meddelelsen om deres ratifikation eller tilslutning er mottat av Nederlandenes Regjering.

$^{18}/_{10}$ 1907 / $^{2}/_{9}$ 1910

par le Gouvernement des Pays-Bas.

Article 11.

La présente Convention aura une durée de sept ans à partir du soixantième jour après la date du premier dépôt de ratifications.

Sauf dènonciation, elle continuera d'être en vigueur après l'expiration de ce délai.

La dénonciation sera notifiée par écrit au Gouvernement des Pays-Bas qui communiquera immédiatement copie certifiée conforme de la notification à toutes les Puissances, en leur faisant savoir la date à laquelle il l'a reçue.

La dénonciation ne produira ses effets qu'à l'égard de la Puissance qui l'aura notifiée et six mois après que la notification en sera parvenue au Gouvernement des Pays-Bas.

Article 12.

Les Puissances contractantes s'engagent à reprendre la question de l'emploi des mines automatiques de contact six mois avant l'expiration du terme prévu par l'alinéa premier de l'article précédent, au cas où elle n'aurait pas été reprise et résolue à une date antérieure par la troisiéme Conférence de la Paix.

Si les Puissances contractantes concluent une nouvelle Convention relative à l'emploi des mines, dès son entrée en vigueur, la présente Convention cessera d'être applicable.

Artikel 11.

Denne overenskomst skal ha en varighet av 7 aar fra den sekstiende dag efter dagen for den første deponering av ratifikationer.

Hvis den ikke opsiges, fortsætter den at være ikraft efter utløpet av denne frist.

Opsigelsen skal skriftlig meddeles Nederlandenes Regjering, som straks skal sende bekræftet gjenpart av meddelelsen til alle magtene, idet den underretter dem om, paa hvilken dag den har mottat den.

Opsigelsen faar kun virkning med hensyn til den magt, som har meddelt den og først seks maaneder, efterat meddelelsen om den er naadd frem til Nederlandenes Regjering.

Artikel 12.

De kontraherende magter forpligter sig til at gjenopta spørsmaalet om anvendelse av selvvirkende kontaktminer seks maaneder før utløpet av det tidsrum, som er omhandlet i første avsnit av foregaaende artikel, saafremt spørsmaalet ikke maatte være optat og avgjort tidligere av den tredje fredskonferanse.

Hvis de kontraherende magter slutter en ny overenskomst om anvendelse av miner, ophører denne overenskomst at være anvendelig fra den nyes ikrafttræden.

Article 13.

Un registre tenu par le Ministère des Affaires Etrangères des Pays-Bas indiquera la date du dépôt de ratifications effectué en vertu de l'article 8 alinéas 3 et 4, ainsi que la date à laquelle auront été reçues les notifications d'adhésion (article 9 alinéa 2) ou de dénonciation (article 11 alinéa 3).

Chaque Puissance contractante est admise à prendre connaissance de ce registre et à en demander des extraits certifiés conformes.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires ont revêtu la présente Convention de leurs signatures.

Fait à La Haye, le dix-huit octobre mil neuf cent sept, en un seul exemplaire qui restera déposé dans les archives du Gouvernement des Pays-Bas et dont des copies, certifiées conformes, seront remises par la voie diplomatique aux Puissances qui ont été conviées à la Deuxième Conférence de la Paix.

(Signatures)

Certifié pour copie conforme:

Le Secrétaire-Général
du Ministère des Affaires
Etrangères des Pays-Bas,

S. Hannema.

Artikel 13. $^{18}/_{10}$ 1907 $^{2}/_{9}$ 1910

En fortegnelse, som føres av Nederlandenes Utenriksministerium, skal angi tiden for den deponering av ratifikationer, som sker i henhold til artikel 8, tredje og fjerde avsnit, saavelsom tiden for mottagelse av meddelelsene om tilslutning (artikel 9, andet avsnit) eller opsigelse (artikel 11, tredje avsnit).

Enhver kontraherende magt har adgang til at gjøre sig bekjendt med denne fortegnelse og til at forlange bekræftede utskrifter av den.

Til bekræftelse herav har de befuldmægtigede forsynt denne overenskomst med sine underskrifter.

Utfærdiget i Haag, den attende oktober nitten hundrede og syv i et eneste eksemplar, som skal forbli deponert i Nederlandenes Regjerings arkiver, og hvorav bekræftede gjenparter ad diplomatisk vei skal tilstilles de magter, som har været indbudt til den anden fredskonferanse.

(Underskrifter)

Avskriftens rigtighet bekræftes:

Generalsekretæren i Nederlandenes Utenriksministerium.

S. Hannema.

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

IX.

Convention

concernant le bombardement par des forces navales en temps de guerre.

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse; — —
— — — — —

Animés du désir de réaliser le voeu exprimé par la Première Conférence de la Paix, concernant le bombardement, par des forces navales, de ports, villes et villages, non défendus;

Considérant qu'il importe de soumettre les bombardements par des forces navales à des dispositions générales qui garantissent les droits des habitants et assurent la conservation des principaux édifices, en étendant à cette opération de guerre, dans la mesure du possible, les principes du Règlement de 1899 sur les lois et coutumes de la guerre sur terre;

S'inspirant ainsi du désir de servir les intérêts de l'humanité et de diminuer les rigueurs et les désastres de la guerre;

Ont résolu de conclure une Convention à cet effet et ont, en conséquence, nommé pour Leurs Plénipotentiaires, savoir;

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse:
— — — — — — — — —
— — — — —

Lesquels, après avoir déposé

Oversættelse.

IX.

Overenskomst

om bombardement ved flaatestyrker i krigstid.

Hans Majestæt Keiseren av Tyskland, Konge av Preussen:
— — — — — —

Som er tilbøielig til at virkeliggjøre det av den første fredskonferanse uttrykte ønske angaaende bombardement ved flaatestyrker av havner, byer og landsbyer, som ikke forsvares;

som tar i betragtning, at det er av vigtighet at bringe bombardement ved flaatestyrker ind under almindelige bestemmelser, som betrygger indvaanernes rettigheter og sikrer bevarelsen av de vigtigste bygninger, idet grundsætningene i reglementet av 1899 om landkrigens love og sædvaner saavidt mulig utstrækkes til at gjælde den nævnte krigsoperation;

som saaledes lar sig lede av ønsket om at tjene menneskelighetens interesser og mindske krigens strenghet og ulykker;

har besluttet at indgaa en overenskomst i denne hensigt og har derfor utnævnt til sine befuldmægtigede:

Hans Majestæt Keiseren av Tyskland, Konge av Preussen:
— — — — — — — — —
— — — — —

Hvilke, efterat ha deponert

leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes:

Chapitre I.

Du bombardement des ports, villes, villages, habitations ou bâtiments non défendus.

Article premier.

Il est interdit de bombarder, par des forces navales, des ports, villes, villages, habitations ou bâtiments, qui ne sont pas défendus.

Une localité ne peut pas être bombardée á raison du seul fait que, devant son port, se trouvent mouillées des mines sous-marines automatiques de contact.

Article 2.

Toutefois, ne sont pas compris dans cette interdiction les ouvrages militaires, établissements militaires ou navals, dépôts d'armes ou de matériel de guerre, ateliers et installations propres à être utilisés pour les besoins de la flotte ou de l'armée ennemie, et les navires de guerre se trouvant dans le port. Le commandant d'une force navale pourra, après sommation avec délai raisonnable, les détruire par le canon, si tout autre moyen est impossible et lorsque les autorités locales n'auront pas procédé à cette destruction dans le délai fixé.

Il n'encourt aucune responsabilité dans ce cas pour les

sine fuldmagter, som er fundet i god og behørig orden, er kommet overens om følgende bestemmelser: $^{18}/_{10}$ 1907 $^{2}/_{9}$ 1910

Kapitel I.

Om bombardement av havner, byer, landsbyer, boliger eller bygninger, som ikke forsvares.

Artikel 1.

Det er forbudt at bombardere ved flaatestyrker havner, byer, landsbyer, boliger eller bygninger, som ikke forsvares.

Et sted kan ikke bombarderes bare av den grund, at der foran dets havn findes forankret selvvirkende undervandsstøtminer.

Artikel 2.

I dette forbud er dog ikke indbefattet militære arbeider, land- eller sjømilitære anlæg, oplag av vaaben eller krigsmateriel, verksteder og indretninger, som er egnet til at nyttiggjøres for den fientlige flaates eller hærs fornødenheter, og krigsskibe, som befinder sig i havnen. En flaatestyrkes befalhavende kan, efter en opfordring med rimelig frist, ødelægge dem ved kanonens hjælp, hvis alle andre midler er umulig og de stedlige myndigheter ikke skrider til ødelæggelsen inden den fastsatte frist.

Han paadrar sig i dette tilfælde intet ansvar for den ikke

18/10 1907
2/9 1910

dommages involontaires, qui pourraient être occasionnés par le bombardement.

Si des nécessités militaires, exigeant une action immédiate, ne permettaient pas d'accorder de délai, il reste entendu que l'interdiction de bombarder la ville non défendue subsiste comme dans le cas énoncé dans l'alinéa 1er et que le commandant prendra toutes les dispositions voulues pour qu'il en résulte pour cette ville le moins d'inconvénients possible.

Article 3.

Il peut, après notification expresse, être procédé au bombardement des ports, villes, villages, habitations ou bâtiments non défendus, si les autorités locales, mises en demeure par une sommation formelle, refusent d'obtempérer à des réquisitions de vivres ou d'approvisionnements nécessaires au besoin présent de la force navale qui se trouve devant la localité.

Ces réquisitions seront en rapport avec les ressources de la localité. Elles ne seront réclamées qu'avec l'autorisation du commandant de ladite force navale et elles seront, autant que possible, payées au comptant; sinon elles seront constatées par des reçus.

Article 4.

Est interdit le bombardement, pour le non paiement des contributions en argent, des ports, villes, villages, habitations ou bâtiments, non défendus.

tilsigtede skade, som maatte foraarsakes av bombardementet.

Hvis tvingende militære grunde fordrer øieblikkelig handling og ikke gir adgang til at tilstaa en frist, er man fremdeles enig om, at forbudet mot bombardement av den ikke forsvarede by forblir gjældende som i det i første avsnit omhandlede tilfælde, og at den befalhavende skal ta alle paakrævede forholdsregler, forat der skal paafølge saa faa ubehageligheter for byen som mulig.

Artikel 3.

Efter uttrykkelig meddelelse kan der skrides til bombardement av havner, byer, landsbyer, boliger eller bygninger, som ikke forsvares, hvis de stedlige myndigheter, efter at være bestemt opfordret dertil, negter at efterkomme rekvisitioner av næringsmidler eller forsyninger, som er nødvendig for de øieblikkelige behov hos den flaate, som befinder sig foran stedet.

Disse rekvisitioner skal staa i forhold til stedets evner. De skal ikke forlanges uten med bemyndigelse av den befalhavende for nævnte flaatestyrke og skal saavidt mulig betales kontant; hvis ikke, skal de bekræftes ved kvitteringer.

Artikel 4.

Det er forbudt at bombardere havner, byer, landsbyer, boliger eller bygninger, som ikke forsvares paa grund av, at paalæg om penge-utredsler ikke efterkommes.

Chapitre II.

Dispositions générales.

Article 5.

Dans le bombardement par des forces navales, toutes les mesures nécessaires doivent être prises par le commandant pour épargner, autant que possible, les édifices consacrés, aux cultes, aux arts, aux sciences et à la bienfaisance, les monuments historiques, les hôpitaux et les lieux de rassemblement de malades ou de blessés, à condition qu'ils ne soient pas employés en même temps à un but militaire.

Le devoir des habitants est de désigner ces monuments, ces édifices ou lieux de rassemblement, par des signes visibles, qui consisteront en grands panneaux rectangulaires rigides, partagés suivant une des diagonales, en deux triangles de couleur, noire en haut et blanche en bas.

Article 6.

Sauf le cas où les exigences militaires ne le permettraient pas, le commandant de la force navale assaillante doit, avant d'entreprendre le bombardement, faire tout ce qui dépend de lui pour avertir les autorités.

Article 7.

Il est interdit de livrer au pillage une ville ou localité même prise d'assaut.

Chapitre III.

Dispositions finales.

Article 8.

Les dispositions de la présente Convention ne sont appli-

Kapitel II. $^{18}/_{10}$ 1907 $^{2}/_{9}$ 1910

Almindelige bestemmelser.

Artikel 5.

Under bombardement ved flaatestyrker skal av den befalhavende tages alle nødvendige forholdsregler for saavidt mulig at spare bygninger, som er viet gudsdyrkelse, kunst, videnskap og velgjørenhet, historiske monumenter, hospitaler og samlingsteder for syke og saarede paa betingelse av, at de ikke paa samme tid anvendes i militært øiemed.

Det er invaanernes pligt at betegne disse monumenter, bygninger eller samlingssteder ved synlige merker, som skal bestaa i store rektangulære, faste flater, som efter en av diagonalerne er delt i to farvede trekanter, den øverste sort, den nederste hvit.

Artikel 6.

Fraset det tilfælde, hvor de militære krav ikke tillater det, skal den angripende flaatestyrkes befalhavende, før han begynder beskytningen, gjøre alt, hvad han kan, for at underrette myndighetene.

Artikel 7,

Byer eller steder maa ikke overgives til plyndring, selvom de er tat ved storm.

Kapitel III.

Slutbestemmelser.

Artikel 8.

Bestemmelsene i denne overenskomst er kun anvendelig mel-

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

cables qu'entre les Puissances contractantes et seulement si les belligérants sont tous parties à la Convention.

Article 9.

La présente Convention sera ratifiée aussitôt que possible.

Les ratifications seront déposées à La Haye.

Le premier dépôt de ratifications sera constaté par un procès-verbal signé par les représentants des Puissances qui y prennent part et par le Ministre des Affaires Etrangères des Pays-Bas.

Les dépôts ultérieurs de ratifications se feront au moyen d'une notification écrite, adressée au Gouvernement des Pays-Bas et accompagnée de l'instrument de ratification.

Copie certifiée conforme du procès-verbal relatif au premier dépôt de ratifications, des notifications mentionnées à l'alinéa précédent, ainsi que des instruments de ratification, sera immédiatement remise, par les soins du Gouvernement des Pays-Bas et par la voie diplomatique, aux Puissances conviées à la Deuxième Conférence de la Paix, ainsi qu'aux autres Puissances qui auront adhéré à la Convention. Dans les cas visés par l'alinéa précédent, ledit Gouvernement leur fera connaître en même temps la date á laquelle il a reçu la notification.

Article 10.

Les Puissances non signataires sont admises à adhérer à la présente Convention.

lem de kontraherende magter og kun, hvis alle de krigførende er parter i overenskomsten.

Artikel 9.

Denne overenskomst skal ratifiseres snarest mulig.

Ratifikationerne skal deponeres i Haag.

Første deponering av ratifikationer skal fastslaaes ved en protokol, undertegnet av repræsentantene for de magter, som tar del i den, og av Nederlandenes utenriksminister.

De senere deponeringer av ratifikationer skal ske ved en skriftlig meddelelse, rettet til Nederlandenes Regjering og ledsaget av ratifikations-dokumentet.

Bekræftet gjenpart saavel av protokollen vedkommende første deponering av ratifikationer som av de i foregaaende avsnit nævnte meddelelser og likeledes av ratifikations-dokumentene skal straks — av Nederlandenes Regjering og ad diplomatisk vei — tilstilles baade de til den anden fredskonferanse indbudne magter og de andre magter, som har sluttet sig til overenskomsten. I de tilfælde, som omhandles i det foregaaende avsnit, skal nævnte regjering samtidig underrette dem om, paa hvilken dag den har mottat meddelelsen.

Artikel 10.

De magter, som ikke har undertegnet, har adgang til at slutte sig til denne overenskomst.

La Puissance qui désire adhérer notifie par écrit son intention au Gouvernement des Pays-Bas en lui transmettant l'acte d'adhésion qui sera déposé dans les archives dudit Gouvernement.

Ce Gouvernement transmettra immédiatement à toutes les autres Puissances copie certifiée conforme de la notification ainsi que de l'acte d'adhésion, en indiquant la date à laquelle il a reçu la notification.

Article 11.

La présente Convention produira effet pour les Puissances qui auront participé au premier dépôt de ratifications, soixante jours après la date du procès-verbal de ce dépôt et, pour les Puissances qui ratifieront ultérieurement ou qui adhèreront, soixante jours après que la notification de leur ratification ou de leur adhésion aura été reçue par le Gouvernement des Pays-Bas.

Article 12.

S'il arrivait qu'une des Puissances Contractantes voulût dénoncer la présente Convention, la dénonciation sera notifiée par écrit au Gouvernement des Pays-Bas qui communiquera immédiatement copie certifiée conforme de la notification à toutes les autres Puissances en leur faisant savoir la date à laquelle il l'a reçue.

La dénonciation ne produira ses effets qu'a l'égard de la Puissance qui l'aura notifiée et un an après que la notification en sera parvenue au Gouvernement des Pays-Bas.

Den magt, som ønsker at slutte sig til, underretter skriftlig Nederlandenes Regjering om sin hensigt, idet den oversender denne tilslutningsakten, som skal deponeres i nævnte regjerings arkiver. $^{18}/_{10}$ 1907 $^{2}/_{9}$ 1910

Denne regjering oversender straks til alle de andre magter bekræftet gjenpart av meddelelsen og av tilslutningsakten, idet den angir den dag, paa hvilken den har mottat meddelelsen.

Artikel 11.

Denne overenskomst faar virkning for de magter, som har deltat i den første deponering av ratifikationer, seksti dage efter deponerings-protokollens datum, og for de magter, som ratifiserer senere, eller som slutter sig til seksti dage, efterat meddelelsen om deres ratifikation eller tilslutning er mottat av Nederlandenes Regjering.

Artikel 12.

Hvis det skulde hænde, at en av de kontraherende magter vilde opsi denne overenskomst, skal opsigelsen skriftlig meddeles Nederlandenes Regjering, som straks skal sende bekræftet gjenpart av meddelelsen til alle de andre magter, idet den underretter dem om, paa hvilken dag den har mottat den.

Opsigelsen faar kun virkning med hensyn til den magt, som har meddelt den, og først et aar efterat meddelelsen er naadd frem til Nederlandenes Regjering.

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

Article 13.

Un registre tenu par le Ministère des Affaires Etrangères des Pays-Bas indiquera la date du dépôt de ratifications effectué en vertu de l'article 9 alinéas 3 et 4, ainsi que la date à laquelle auront été reçues les notifications d'adhésion (article 10 alinéa 2) ou de dénonciation (article 12 linéa 1).

Chaque Puissance contractante est admise à prendre connaissance de ce registre et à en demander des extraits certifiés conformes.

En foi de quoi, les Plénipotentaires ont revêtu la présente Convention de leurs signatures.

Fait à La Haye, le dix-huit octobre mil neuf cent sept, en un seul exemplaire qui restera déposé dans les archives du Gouvernement des Pays-Bas et dont des copies, certifiées conformes, seront remises par la voie diplomatique aux Puissances qui ont été conviées à la Deuxième Conférence de la Paix.

(Signatures).

Certifié pour copie conforme:

Le Secrétaire-Général
du Ministère des Affaires Etrangères de Pays-Bas,

S. Hannema.

Artikel 13.

En fortegnelse, som føres av Nederlandenes Utenriksministerium, skal angi tiden for den deponering av ratifikationer, som sker i henhold til artikel 9, tredje og fjerde avsnit, saavelsom tiden for mottagelse av meddelelsene om tilslutning (artikel 10, andet avsnit) eller opsigelse (artikel 12, første avsnit).

Enhver kontraherende magt har adgang til at gjøre sig bekjendt med denne fortegnelse og til at forlange bekræftede utskrifter av den.

Til bekræftelse herav har de befuldmægtigede forsynt denne overenskomst med sine underskrifter.

Utfærdiget i Haag, den attende oktober nitten hundrede og syv, i et eneste eksemplar, som skal forbli deponert i Nederlandenes Regjerings arkiver, og hvorav bekræftede gjenparter ad diplomatisk vei skal tilstilles de magter, som har været indbudt til den anden fredskonferanse.

(Underskrifter).

Avskriftens rigtighet bekræftes:

Generalsekretæren i Nederlandenes Utenriksministerium,

S. Hannema.

X.

Convention

pour l'adoptation à la guerre maritime des principes de la Convention de Genève.

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse; — — — — — — — —

Egalement animés du désir de diminuer, autant qu'il dépend d'eux, les maux inséparables de la guerre;

Et voulant, dans ce but, adapter à la guerre maritime les principes de la Convention de Genève du 6 juillet 1906;

Ont résolu de conclure une Convention à l'effet de réviser la Convention du 29 juillet 1899 relative à la même matière et ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse:
— — — — — — — — — — — — — —

Lesquels, après avoir déposé leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes:

Article premier.

Les bâtiments-hôpitaux militaires, c'est-à-dire les bâtiments construits ou aménagés par les Etats spécialement et uniquement en vue de porter secours aux blessés, malades et nau-

Oversættelse. $^{18}/_{10}$ 1907 $^{2}/_{9}$ 1910

X.

Overenskomst

om anvendelse paa sjøkrig av grundsætningene i Genfkonventionen.

Hans Majestæt Keiseren av Tyskland, Konge av Preussen: — — — — — — — —

I like grad besjælt av ønsket om, saavidt det staar til dem, at formindske de fra krigen uadskillelige onder,

og bestemt paa i denne hensigt at anvende paa sjøkrigen grundsætningene i Genf-konventionen av 6 juli 1906,

har besluttet at indgaa en overenskomst i den hensigt at revidere overenskomsten av 29 juli 1899 om samme emne og har utnævnt til sine befuldmægtigede:

Hans Majestæt Keiseren av Tyskland, Konge av Preussen:
— — — — — — — — — — — — — —

Hvilke, efter at ha deponert sine fuldmagter, som er fundet i god og behørig orden, er kommet overens om følgende bestemmelser:

Artikel 1.

Militære hospitalsfartøier, det vil si fartøier, som av statene er bygget eller indrettet specielt og udelukkende med det formaal at yde hjælp til saarede, syke og skibbrudne, og hvis

$^{18}/_{10}$ 1907 / $^{2}/_{9}$ 1910

fragés, et dont les noms auront été communiqués, à l'ouverture ou au cours des hostilités, en tout cas avant toute mise en usage, aux Puissances belligérantes, sont respectés et ne peuvent être capturés pendant la durée des hostilités.

Ces bâtiments ne sont pas non plus assimilés aux navires de guerre au point de vue de leur séjour dans un port neutre.

Article 2.

Les bâtiments hospitaliers, équipés en totalité ou en partie aux frais des particuliers ou des sociétés de secours officiellement reconnues, sont également respectés et exempts de capture, si la Puissance belligérante dont ils dépendent, leur a donné une commission officielle et en a notifié les noms à la Puissance adverse à l'ouverture ou au cours des hostilités, en tout cas avant toute mise en usage.

Ces navires doivent être porteurs d'un document de l'autorité compétente déclarant qu'ils ont été soumis à son contrôle pendant leur armement et à leur départ final.

Article 3.

Les bâtiments hospitaliers, équipés en totalité ou en partie aux frais des particuliers ou des sociétes officiellement reconnues de pays neutres, sont respectés et exempts de capture, à condition qu'ils se soient mis sous la direction de l'un des belligérants, avec l'assentiment préalable de leur propre Gouvernement et avec l'autorisation

navn er meddelt de krigførende magter ved fiendtlighetenes aapning eller under deres gang, i ethvert fald forinden de paa nogen maate tages i bruk, respekteres og kan ikke opbringes, saalænge fiendtlighetene varer.

Disse fartøier stilles heller ikke i klasse med krigsfartøier med hensyn til deres ophold i nøitral havn.

Artikel 2.

Hospitalsfartøier, som helt eller delvis er utrustet paa bekostning av privatpersoner eller av officielt anerkjendte understøttelsesselskaper, respekteres likeledes og er fri for opbringelse, hvis den krigførende magt, hvortil de henhører, har git dem en officiel bemyndigelse og meddelt deres navn til modstanderen ved fiendtlighetenes aapning eller under deres gang, i ethvert fald forinden de paa nogen maate tages i bruk.

Disse skibe skal medføre en erklæring fra kompetent myndighed om, at de har været underkastet dens kontrol under sin utrustning og ved sin endelige avgang.

Artikel 3.

Hospitalsfartøier, som helt eller delvis er utrustet paa bekostning av privatpersoner eller av officielt anerkjendte selskaper i nøitrale land, respekteres og er fri for opbringelse, hvis de har stillet sig under ledelse av en av de krigførende, med forutgaaende samtykke fra egen regjering og bemyndigelse fra den krigførende selv, og hvis

du belligérant lui-même et que ce dernier en ait notifié le nom à son adversaire dès l'ouverture ou dans le cours des hostilités, en tout cas, avant tout emploi.

Article 4.

Les bâtiments qui sont mentionnés dans les articles 1, 2 et 3, porteront secours et assistance aux blessés, malades et naufragés des belligérants sans distinction de nationalité.

Les Gouvernements s'engagent à n'utiliser ces bâtiments pour aucun but militaire.

Ces bâtiments ne devront gêner en aucune manière les mouvements des combattants.

Pendant et après le combat, ils agiront à leurs risques et périls.

Les belligérants auront sur eux le droit de contrôle et de visite; ils pourront refuser leur concours, leur enjoindre de s'éloigner, leur imposer une direction déterminée et mettre à bord un commissaire, même les détenir, si la gravité des circonstances l'exigeait.

Autant que possible, les belligérants inscriront sur le journal de bord des bâtiments hospitaliers les ordres qu'ils leur donneront.

Article 5.

Les bâtiments-hôpitaux militaires seront distingués par une peinture extérieure blanche avec une bande horizontale verte d'un mètre et demi de largeur environ.

Les bâtiments qui sont mentionnés dans les articles 2 et 3,

denne sidste har meddelt deres navn til sin motstander ved fiendtlighetenes aapning eller under deres gang, i ethvert fald forinden de paa nogen maate tages i bruk. $^{18}/_{10}$ 1907 $^{2}/_{9}$ 1910

Artikel 4.

De fartøier, som er nævnt i artiklerne 1, 2 og 3, skal yde hjælp og bistand til de krigførendes saarede, syke og skibbrudne uten forskjel paa nationalitet.

Regjeringene forpligter sig til ikke at benytte disse fartøier i noget militært øiemed.

Disse fartøier maa ikke paa nogen maate besværliggjøre de kjæmpendes bevægelser.

Under og efter kampen handler de paa egen risiko. De krigførende skal ha ret til at kontrolere og visitere dem; de skal kunne avslaa deres bistand, paalægge dem at fjerne sig, paatvinge dem en bestemt kurs og sætte ombord en kommissær, endog tilbakeholde dem, hvis omstændighetenes alvor skulde kræve det.

Saavidt mulig skal de krigførende indføre i hospitalsfartøiernes skibsjournal de ordrer, som de gir dem.

Artikel 5.

De militære hospitalsfartøier skal være kjendelige derved, at de utvendig er malt hvite med en horisontal grøn stripe av omtrent en og en halv meters bredde.

De fartøier, som er nævnt i artiklerne 2 og 3, skal være

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

seront distingués par une peinture extérieure blanche avec une bande horizontale rouge d'un mètre et demi de largeur environ.

Les embarcations des bâtiments qui viennent d'être mentionnés, comme les petits bâtiments que pourront être affectés au service hospitalier, se distingueront par une peinture analogue.

Tous les bâtiments hospitaliers se feront reconnaître en hissant, avec leur pavillon national, le pavillon blanc à croix-rouge prévu par la Convention de Genève et, en outre, s'ils ressortissent à un Etat neutre, en arborant au grand mât le pavillon national du belligérant sous la direction duquel ils se sont placés.

Les bâtiments hospitaliers qui, dans les termes de l'article 4, sont détenus par l'ennemi, auront à rentrer le pavillon national du belligérant dont ils relèvent.

Les bâtiments et embarcations ci-dessus mentionnés, qui veulent s'assurer la nuit le respect auquel ils ont droit, ont, avec l'assentiment du belligérant qu'ils accompagnent, à prendre les messures nécessaires pour que la peinture qui les caractérise soit suffisamment apparente.

Article 6.

Les signes distinctifs prévus à l'article 5 ne pourront être employés, soit en temps de paix, soit en temps de guerre, que

kjendelige derved, at de utvendig er malt hvite med en horisontal rød stripe av omtrent en og en halv meters bredde.

De nævnte fartøiers baater likesom de smaa fartøier, som maatte være bestemt til anvendelse i hospitalstjenesten, skal være kjendelige ved en lignende maling. Alle hospitalsfartøier gir sig tilkjende ved sammen med nationalflaget at heise det hvite flag med rødt kors, som er foreskrevet i Genf-konventionen, og videre, hvis de hører til en nøitral stat, ved paa stormasten at heise den krigførendes nationalflag, under hvis ledelse de har stillet sig.

Hospitalsfartøier, som blir tilbakeholdt av fienden under de i artikel 4 omtalte omstændigheter, skal stryke den krigførendes nationalflag, under hvem de hører.

De ovenfor omtalte fartøier og baater, som om natten vil sikre sig den ukrænkelighet, som de har ret til, skal, med samtykke av den krigførende, som de ledsager, ta de nødvendige forholdsregler, forat den maling, som betegner dem, kan bli tilstrækkelig synlig.

Artikel 6.

De kjendetegn, som er omhandlet i artikel 5, kan saavel i freds- som i krigstid kun benyttes til beskyttelse eller be-

pour protéger ou désigner les bâtiments qui y sont mentionnés.

Article 7.

Dans le cas d'un combat à bord d'un vaisseau de guerre, les infirmeries seront respectées et ménagées autant que faire se pourra.

Ces infirmeries et leur matériel demeurent soumis aux lois de la guerre, mais ne pourront être détournés de leur emploi, tant qu'ils seront nécessaires aux blessés et malades.

Toutefois le commandant, qui les a en son pouvoir, a la faculté d'en disposer, en cas de nécessité militaire importante, en assurant au préalable le sort des blessés et malades qui s'y trouvent.

Article 8.

La protection due aux bâtiments hospitaliers et aux infirmeries des vaisseaux cesse si l'on en use pour commettre des actes nuisibles à l'ennemi.

N'est pas considéré comme étant de nature à justifier le retrait de la protection le fait que le personnel de ces bâtiments et infirmeries est armé pour le maintien de l'ordre et pour la défense des blessés ou malades, ainsi que le fait de la présence à bord d'une installation radio-télégraphique.

Article 9.

Les belligérants pourront faire appel au zèle charitable des commandants de bâtiments de commerce, yachts ou embarcations neutres, pour prendre à bord et soigner des blessés ou des malades.

tegnelse av de der omtalte fartøier. $^{18}/_{10}$ 1907 $^{2}/_{9}$ 1910

Artikel 7.

I tilfælde av kamp ombord paa et krigsskib skal sykerummene saavidt mulig respekteres og skaanes.

Disse sykerum og deres materiel er underkastet krigens love, men kan ikke anvendes til andet bruk, saalænge de er nødvendige for saarede og syke.

Dog har chefen, som har raadighet over dem, adgang til at disponere over dem i tilfælde av bydende militær nødvendighet, naar han i forveien sørger for de saarede og syke, som opholder sig i dem.

Artikel 8.

Den beskyttelse, som tilkommer hospitalsfartøier og skibenes sykerum, bortfalder, hvis de benyttes til handlinger, som er skadelige for fienden.

Det skal ikke betragtes som tilstrækkelig grund til at la beskyttelsen ophøre, at disse fartøiers og sykerums personale er bevæbnet for opretholdelse av orden og for saaredes eller sykes forsvar, eller at der findes indretninger til traadløs telegrafering ombord.

Artikel 9.

De krigførende kan henvende sig til kapteiner paa nøitrale handelsskibe, yachter eller baater med anmodning om av barmhjertighet at ta saarede eller syke ombord og pleie dem.

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

Les bâtiments qui auront répondu à cet appel ainsi que ceux qui spontanément auront recueilli des blessés, des malades ou des naufragés, jouiront d'une protection spéciale et de certaines immunités. En aucun cas, ils ne pourront être capturés pour le fait d'un tel transport; mais, sauf les promesses qui leur auraient été faites, ils restent exposés á la capture pour les violations de neutralité qu'ils pourraient avoir commises.

Article 10.

Le personnel religieux, médical et hospitalier de tout bâtiment capturé est inviolable et ne peut être fait prisonnier de guerre. Il emporte, en quittant le navire, les objets et les instruments de chirurgie qui sont sa propriété particulière.

Ce personnel continnuera à remplir ses fonctions tant que cela sera nécessaire et il pourra ensuite se retirer, lorsque le commandant en chef le jugera possible.

Les belligérants doivent assurer à ce personnel tombé entre leurs mains, les mêmes allocations et la même solde qu'au personnel des mêmes grades de leur propre marine.

Article 11.

Les marins et les militaires embarqués, et les autres personnes officiellement attachées aux marines ou aux armées, blessés ou malades, à quelque nation qu'ils appartiennent, seront respectés et soignés par les capteurs.

De fartøier, som har imøtekommet anmodningen eller av egen drift har optat saarede, syke eller skibbrudne, skal nyde en særlig beskyttelse og visse friheter. De kan ikke i noget tilfælde opbringes paa grund av saadan transport; men, bortset fra løfter, som maatte være git dem, vedblir de at være gjenstand for opbringelse for nøitralitetskrænkelser, som de maatte ha begaat.

Artikel 10.

Det geistlige personale og læge- og hospitalspersonalet i opbragt skib er ukrænkelige og kan ikke gjøres til krigsfanger. De medtar, naar de forlater skibet, de gjenstande og kirurgiske instrumenter, som er deres egen eiendom.

De fortsætter utøvelsen av sit hverv, saalænge det er nødvendig, og kan derpaa, naar den øverstkommanderende finder det mulig, trække sig tilbake.

De krigførende, i hvis hænder ovennævnte personer falder, skal sikre dem samme godtgjørelse og gager, som tilkommer personer av samme grader i deres egen marine.

Artikel 11.

De ombordværende saarede eller syke sjøfolk, militære og andre personer, som officielt er knyttet til flaate eller hær, skal uten hensyn til nationalitet beskyttes og pleies av den, som har opbragt dem.

Article 12.

Tout vaisseau de guerre d'une Partie belligérante peut réclamer la remise des blessés, malades ou naufragés, qui sont à bord de bâtiments-hôpitaux militaires, de bâtiments hospitaliers de société de secours ou de particuliers, de navires de commerce, yachts et embarcations, quelle que soit la nationalité de ces bâtiments.

Article 13.

Si des blessés, malades ou naufragés sont recueillis à bord d'un vaisseau de guerre neutre, il devra être pourvu, dans la mesure du possible, à ce qu'ils ne puissent pas de nouveau prendre part aux opérations de la guerre.

Article 14.

Sont prisonniers de guerre les naufragés, blessés ou malades, d'un belligérant qui tombent au pouvoir de l'autre. Il appartient à celui-ci de décider, suivant les circonstances, s'il convient de les garder, de les diriger sur un port de sa nation, sur un port neutre ou même sur un port de l'adversaire. Dans ce dernier cas, les prisonniers ainsi rendus à leur pays ne pourront servir pendant la durée de la guerre.

Article 15.

Les naufragés, blessés ou malades, qui sont débarqués dans un port neutre, du consentement de l'autorité locale, devront, à moins d'un arrangement contraire de l'Etat neutre

Artikel 12.

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

Krigsskib, tilhørende en krigførende, kan fordre overlevert de saarede, syke eller skibbrudne, som er ombord paa militære hospitalsfartøier, paa de av understøttelsesselskaper eller privatpersoner utrustede hospitalsfartøier eller paa handelsskibe, yachter og baater uten hensyn til fartøiernes nationalitet.

Artikel 13.

Hvis saarede, syke eller skibbrudne tages ombord paa nøitralt krigsskib, skal der saavidt mulig sørges for, at de ikke paany kan delta i krigsoperationene.

Artikel 14.

Skibbrudne, saarede eller syke, som tilhører den ene krigførende og kommer i den andens magt, er krigsfanger. Denne bestemmer efter omstændighetene, om det er mest hensigtsmæssig at beholde dem eller sende dem til egen, nøitral eller endog fiendtlig havn. I sidste tilfælde kan fangerne, som saaledes er git tilbake til sit eget land, ikke gjøre tjeneste, saalænge krigen varer.

Artikel 15.

Skibbrudne, saarede eller syke, som med den stedlige myndighets samtykke ilandsættes i nøitral havn, skal bevogtes av den nøitrale stat — medmindre der er truffet en anden ordning

18/10 1907
2/9 1910

avec les Etats belligérants, être gardés par l'Etat neutre de manière qu'ils ne puissent pas de nouveau prendre part aux opérations de la guerre.

Les frais d'hospitalisation et d'internement seront supportés par l'Etat dont relèvent les naufragés, blessés ou malades.

Article 16.

Après chaque combat, les deux Parties belligérantes, en tant que les intérêts militaires le comportent, prendront des mesures pour rechercher les naufragés, les blessés et les malades et pour les faire protéger, ainsi que les morts, contre le pillage et les mauvais traitements.

Elles veilleront à ce que l'inhumation, l'immersion au l'incinération des morts soit précédée d'un examen attentif de leurs cadavres.

Article 17.

Chaque belligérant enverra, dès qu'il sera possible, aux autorités de leur pays, de leur marine ou de leur armée, les marques ou pièces militaires d'identité trouvées sur les morts et l'état nominatif des blessés ou malades recueillis par lui.

Les belligérants se tiendront réciproquement au courant des internements et des mutations, ainsi que des entrées dans les hôpitaux et des décès survenus parmi les blessés et malades en leur pouvoir. Ils recueilleront tous les objets d'un usage personnel, valeurs, lettres, etc. qui seront trouvés dans les vais-

mellem denne og de krigførende — saa at de ikke paany kan ta del i krigsoperationene.

Hospitals- og interneringsomkostningene skal bæres av den stat, som de skibbrudne, saarede eller syke tilhører.

Artikel 16.

Efter enhver kamp skal de to krigførende parter, saavidt de militære interesser tillater det, ta forholdsregler for at eftersøke skibbrudne, saarede og syke og for at beskytte saavel disse, som de døde, mot plyndring og mishandling.

De skal vaake over, at der forut for de dødes begravelse, brænding eller nedsænkning i havet gaar en nøiagtig undersøkelse av deres lik.

Artikel 17.

Enhver krigførende skal, saasnart det kan ske, sende de hos de døde fundne militære merker eller gjenstande, som tjener til at fastslaa deres identitet, til myndighetene i deres land, flaate eller hær, og likeledes sende navnefortegnelsen over de saarede eller syke, som den har opsamlet.

De krigførende skal holde hverandre underrettet om interneringer, forandringer av opholdssted, indlæggelse paa hospital og dødsfald, som indtræffer blandt saarede og syke, som er i deres magt. De skal indsamle alle de personlige bruks-

seaux capturés ou délaissés par les blessés ou malades décédés dans les hôpitaux, pour les faire transmettre aux intéressés par les autorités de leur pays.

Article 18.

Les dispositions de la présente Convention ne sont applicables qu'entre les Puissances contractantes et seulement si les belligérants sont tous parties à la Convention.

Article 19.

Les commandants en chef des flottes des belligérants auront à pourvoir aux détails d'exécution des articles précédents, ainsi qu'aux cas non prévus, d'après les instructions de leurs Gouvernements respectifs et conformément aux principes généraux de la présente Convention.

Article 20.

Les Puissances signataires prendront les mesures nécessaires pour instruire leurs marines, et spécialement le personnel protégé, des dispooitions de la présente Convention et pour les porter à la connaissance des populations.

Article 21.

Les Puissances signataires s'engagent également à prendre ou à proposer à leurs législatures en cas d'insuffisance de leurs lois pénales, les mesures nécessaires pour réprimer en

gjenstande, værdisaker, brev etc., som findes ombord i opbragte skibe, eller som efterlates av saarede eller syke, som avgaar ved døden paa hospitalene, for at la dem sende til de berettigede gjennem deres lands myndigheter. $^{18}/_{10}$ 1907 $^{2}/_{9}$ 1910

Artikel 18.

Bestemmelserne i denne overenskomst er kun anvendelige mellem de kontraherende magter og kun, naar alle de krigførende er parter i overenskomsten.

Artikel 19.

De øverstkommanderende for de krigførende flaater skal fatte bestemmelser om de enkelte detaljer i utførelsen av foranstaaende artikler og om de ikke forutseede tilfælde i henhold til sine respektive regjeringers instruktioner og overensstemmende med de almindelige grundsætninger i nærværende overenskomst.

Artikel 20.

De underskrivende magter skal ta de fornødne forholdsregler for at instruere sine flaater og især det beskyttede personale om bestemmelsene i nærværende overenskomst og for at bringe disse bestemmelser til befolkningens kundskab.

Artikel 21.

De underskrivende magter forpligter sig likeledes til i tilfælde av, at deres straffelove er utilstrækkelige, at ta eller foreslaa for sine lovgivende myndigheter de forholdsregler,

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

temps de guerre, les actes individuels de pillage et de mauvais traitements envers des blessés et malades des marines, ainsi que pour punir, comme usurpation d'insignes militaires, l'usage abusif des signes distinctifs désignés à l'article 5 par des bâtiments non protégés par la présente Convention.

Ils se communiqueront, par l'intermédiaire du Gouvernement des Pays-Bas, les dispositions relatives à cette répression, au plus tard dans les cinq an de la ratification de la présente Convention.

Article 22.

En cas d'opérations de guerre entre les forces de terre et de mer des belligérants, les dispositions de la présente Convention ne seront applicables qu'aux forces embarquées.

Article 23.

La présente Convention sera ratifiée aussitôt que possible.

Les ratifications seront déposées à La Haye.

Le premier dépôt de ratifications sera constaté par un procès-verbal signé par les représentants des Puissances qui y prennent part, et par le Ministre des Affaires Etrangères des Pays-Bas.

Les dépôts ultérieurs de ratifications se feront au moyen d'une notification écrite, adressée au Gouvernement des Pays-Bas et accompagnée de l'instrument de ratification.

Copie certifiée conforme du procès-verbal relatif au premier

som er nødvendige for at undertrykke i krigstid, plyndring og mishandling — fra enkeltstaaende personers side — av flaaternes saarede og syke, samt for at straffe som uretmæssig tilegnelse av militære kjendetegn, misbruk av de i artikel 5 angivne kjendetegn paa skibe, som ikke beskyttes av denne overenskomst.

De skal gjennem Nederlandenes Regjering meddele hverandre disse straffebestemmelser senest 5 aar efter ratifikationen av denne overenskomst.

Artikel 22.

I tilfælde av krigsoperationer mellem de krigførendes land- og sjø-stridskræfter er bestemmelserne i denne overenskomst kun anvendelige paa de indskibede stridskræfter.

Artikel 23.

Denne overenskomst skal ratifiseres snarest mulig.

Ratifikationerne skal deponeres i Haag.

Første deponering av ratifikationer skal fastslaaes ved en protokol, undertegnet av repræsentanterne for de magter, som tar del i den, og av Nederlandenes utenriksminister.

De senere deponeringer av ratifikationer skal ske ved en skriftlig meddelelse rettet til Nederlandenes Regjering og ledsaget av ratifikations-dokumentet.

Bekræftet gjenpart saavel av protokollen vedkommende første deponering av ratifikationer som av de i foregaaende avsnit

dépôt de ratifications, des notifications mentionnées à l'alinéa précédent, ainsi que des instruments de ratification, sera immédiatement remise par les soins du Gouvernement des Pays-Bas et par la voie diplomatique aux Puissances conviées à la Deuxième Conférence de la Paix, ainsi qu'aux autres Puissances qui auront adhéré à la Convention. Dans les cas visés par l'alinéa précédent, ledit Gouvernement leur fera connaître en même temps la date à laquelle il a reçu la notification.

Article 24.

Les Puissances non signataires qui auront accepté la Convention de Genève du 6 juillet 1906, sont admises à adhérer à la présente Convention.

La Puissance qui désire adhérer, notifie par écrit son intention au Gouvernement des Pays-Bas en lui transmettant l'acte d'adhésion qui sera déposé dans les archives dudit Gouvernement.

Ce Gouvernement transmettra immédiatement à toutes les autres Puissances copie certifiée conforme de la notification ainsi que de l'acte d'adhésion, en indiquant la date à laquelle il a reçu la notification.

Article 25.

La présente Convention, dûment ratifiée, remplacera dans les rapports entre les Puissances contractantes, la Convention du 29 juillet 1899 pour l'adoptation à la guerre maritime des principes de la Convention de Genève.

nævnte meddelelser og likeledes av ratifikations-dokumentene skal straks — av Nederlandenes Regjering og ad diplomatisk vei — tilstilles baade de til den anden fredskonferanse indbudne magter og de andre magter, som har sluttet sig til overenskomsten. I de tilfælde, som omhandles i det foregaaende avsnit, skal nævnte regjering samtidig underrette dem om, paa hvilken dag den har mottat meddelelsen. $^{18}/_{10}$ 1907 / $^{2}/_{9}$ 1910

Artikel 24.

De magter, som ikke har undertegnet, men som har antat Genf-konventionen av 6 juli 1906, har adgang til at slutte sig til denne overenskomst.

Den magt, som ønsker at slutte sig til, underretter skriftlig Nederlandenes Regjering om sin hensigt, idet den oversender denne tilslutningsakten, som skal deponeres i nævnte regjerings arkiver.

Denne regjering oversender straks til alle de andre magter bekræftet gjenpart av meddelelsen og av tilslutningsakten, idet den angir den dag, paa hvilken den har mottat meddelelsen.

Artikel 25.

Denne overenskomst avløser i forholdet mellem de kontraherende magter, naar den er blit behørig ratifisert, overenskomsten av 29 juli 1899 om anvendelse paa sjøkrig av grundsætningene i Genf-konventionen.

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

La Convention de 1899 reste en vigueur dans les rapports entre les Puissances qui l'ont signée, et qui ne ratifieraient pas également la présente Convention.

Article 26.

La présente Convention produira effet pour les Puissances qui auront participé au premier dépôt de ratifications, soixante jours après la date du procès-verbal de ce dépôt, et, pour les Puissances qui ratifieront ultérieurement ou qui adhéreront, soixante jours après que la notification de leur ratification ou de leur adhésion aura été reçue par le Gouvernement des Pays-Bas.

Article 27.

S'il arrivait qu'une des Puissances contractantes voulût dénoncer la présente Convention, la dénonciation sera notifiée par écrit au Gouvernement des Pays-Bas, qui communiquera immédiatement copie certifiée conforme de la notification à toutes les autres Puissances en leur faisant savoir la date à laquelle il l'a reçue.

La dénonciation ne produira ses effets qu'a l'égard de la Puissance qui l'aura notifiée et un an après que la notification en sera parvenue au Gouvernement des Pays-Bas.

Article 28.

Un registre tenu par le Ministère des Affaires Etrangères des Pays-Bas indiquera la date

Overenskomsten av 1899 forblir i kraft i forholdet mellem de magter, som har undertegnet den, og som ikke likeledes ratifiserer denne overenskomst.

Artikel 26.

Denne overenskomst faar virkning for de magter, som har deltat i den første deponering av ratifikationer, seksti dage efter deponerings-protokollens datum, og for de magter, som ratifiserer senere, eller som slutter sig til, seksti dage efterat meddelelsen om deres ratifikation eller tilslutning er mottat av Nederlandenes Regjering.

Artikel 27.

Hvis det skulde hænde, at en av de kontraherende magter vilde opsi denne overenskomst, skal opsigelsen skriftlig meddeles Nederlandenes Regjering, som straks skal sende bekræftet gjenpart av meddelelsen til alle de andre magter, idet den underretter dem om, paa hvilken dag den har mottat den.

Opsigelsen faar kun virkning med hensyn til den magt, som har meddelt den, og først efter et aar, efterat meddelelsen er naadd frem til Nederlandenes Regjering.

Artikel 28.

En fortegnelse, som føres av Nederlandenes Utenriksministerium, skal angi tiden for den

du dépôt des ratifications effectué en vertu de l'article 23 alinéas 3 et 4, ainsi que la date à laquelle auront été reçues les notifications d'adhésion (article 24 alinéa 2) ou de dénonciation (article 27 alinéa 1).

Chaque Puissance contractante est admise à prendre connaissance de ce registre et à en demander des extraits certifiés conformes.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires ont revêtu la présente Convention de leurs signatures.

Fait à La Haye, le dix-huit octobre mil neuf cent sept, en un seul exemplaire, qui restera déposé dans les archives du Gouvernement des Pays-Bas et dont des copies, certifiées conformes, seront remises par la voie diplomatique aux Puissances qui ont été conviées à la Deuxième Conférence de la Paix.

(Signatures).

Certifié pour copie conforme:

Le Secrétaire-Général
du Ministère des Affaires Etrangères des Pays-Bas,

S. Hannema.

deponering av ratifikationer, som sker i henhold til artikel 23, tredje og fjerde led, saavelsom tiden for mottagelse av meddelelserne om tilslutning (artikel 24, andet led) eller opsigelse (artikel 27, første led). $^{18}/_{10}$ 1907 $^{2}/_{9}$ 1910

Enhver kontraherende magt har adgang til at gjøre sig bekjendt med denne fortegnelse og til at forlange bekræftede utskrifter av den.

Til bekræftelse herav har de befuldmægtigede forsynt denne overenskomst med sine underskrifter.

Utfærdiget i Haag, den attende oktober nitten hundrede og syv, i et eneste eksemplar, som skal forbli deponert i Nederlandenes Regjerings arkiver, og hvorav bekræftede gjenparter ad diplomatisk vei skal tilstilles de magter, som har været indbudt til den 2den fredskonferanse.

(Underskrifter).

Avskriftens rigtighet bekræftes:

Generalsekretæren i Nederlandenes Utenriksministerium.

S. Hannema.

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

XI.

Convention

relative à certaines restrictions à l'exercice du droit de capture dans la guerre maritime.

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse; — — — — — — — —

Reconnaissant la nécessité de mieux assurer que par le passé l'application équitable du droit aux relations maritimes internationales en temps de guerre;

Estimant que, pour y parvenir, il convient, en abandonnant ou en conciliant le cas échéant dans un intérêt commun certaines pratiques divergentes anciennes, d'entreprendre de codifier dans des règles communes les garanties dues au commerce pacifique et au travail inoffensif, ainsi que la conduite des hostilités sur mer; qu'il importe de fixer dans des engagements mutuels écrits les principes demeurés jusqu'ici dans le domaine incertain de la controverse ou laissés à l'arbitraire des Gouvernements;

Que, dès à présent, un certain nombre de règles peuvent être posées, sans qu'il soit porté atteinte au droit actuellement en vigueur concernant les matières qui n'y sont pas prévues;

Oversættelse.

XI.

Overenskomst

om visse indskrænkninger i utøvelsen av retten til opbringelse i sjøkrig.

Hans Majestæt Keiseren av Tyskland, Konge av Preussen: — — — — — — — —

Som erkjender nødvendigheten av bedre end tidligere at sikre en med billighet stemmende anvendelse av retten i de internationale maritime forhold i krigstid,

som er av den mening, at man, for at opnaa dette, bør begynde at opstille samlede, almindelige regler saavel om de garantier, som tilkommer fredelig handel og uskadelig virksomhet, som om den maate, hvorpaa fiendtlighetene skal føres tilsjøs, idet man i tilfælde i fælles interesse forlater eller bringer i overensstemmelse visse ældre avvikende sedvaner; — som videre er av den mening, at det er av vigtighet at fastsætte i gjensidige skriftlige forpligtelser de grundsætninger, som hittil har været gjenstand for tvist og derfor er usikre eller har været overlatt til regjeringenes godtykke,

og at et vist antal regler kan opstilles allerede nu, uten at der gjøres indgrep i gjældende ret angaaende emner, som de ikke omfatter,

Ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse:

— — — — — — — — — — — — — —

Lesquels, après avoir déposé leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes:

Chapitre I.

De la Correspondance postale.

Article premier.

La correspondance postale des neutres ou des belligérants, quel que soit son caractère officiel ou privé, trouvée en mer sur un navire neutre ou ennemi, est, inviolable. S'il y a saisie du navire, elle est expédiée avec le moins de retard possible par le capteur.

Les dispositions de l'alinéa précédent ne s'appliquent pas, en cas de violation de blocus, à la correspondance qui est à destination ou en provenance du port bloqué.

Article 2.

L'inviolabilité de la correspondance postale ne soustrait pas les paquebotsposte neutres aux lois et coutumes de la guerre sur mer concernant les navires de commerce neutres en général. Toutefois, la visite n'en doit être effectuée qu'en cas de nécessité, avec tous les ménagements et toute la célérité possibles.

har utnævnt til sine befuldmægtigede: $^{18}/_{10}$ 1907 $^{2}/_{9}$ 1910

Hans Majestæt Keiseren av Tyskland, Konge av Preussen:

— — — — — — — — — — — — — —

Hvilke, efter at ha deponert sine fuldmagter, som er fundet i god og behørig orden, er kommet overens om følgende bestemmelser:

Kapitel I.

Om postkorrespondanse.

Artikel 1.

Nøitrales eller krigførendes postkorrespondanse, som findes tilsjøs paa nøitralt eller fiendtlig skib, er ukrænkelig, enten den er offentlig eller privat. Hvis skibet beslaglægges, skal den videresendes av den opbringende med mindst mulig ophold.

Bestemmelserne i foregaaende avsnit finder, i tilfælde av blokadebrud, ikke anvendelse paa den korrespondanse, som er bestemt til eller kommer fra den blokerte havn.

Artikel 2.

Postkorrespondansens ukrænkelighet unddrager ikke de nøitrale postskibe fra sjøkrigens love og sedvaner vedkommende nøitrale handelsskibe i almindelighet. Dog maa visitation av dem kun ske, naar det er nødvendig, og foretages med al mulig skaansomhet og hurtighet.

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

Chapitre II.

De l'exemption de capture pour certains bateaux.

Article 3.

Les bateaux exclusivement affectés à la pêche côtière ou à des services de petite navigation locale sont exempts de capture, ainsi que leurs engins, agrès, apparaux et chargement.

Cette exemption cesse de leur être applicable dès qu'ils participent d'une façon quelconque aux hostilités.

Les Puissances contractantes s'interdisent de profiter du caractère inoffensif desdits bateaux pour les employer dans un but militaire en leur conservant leur apparence pacifique.

Article 4.

Sont également exempts de capture les navires chargés de missions religieuses, scientifiques ou philanthropiques.

Chapitre III.

Du régime des équipages des navires de commerce ennemis capturés par un belligérant.

Article 5.

Lorsqu'un navire de commerce ennemi est capturé par un belligérant, les hommes de son équipage, nationaux d'un Etat neutre, ne sont pas faits prisonniers de guerre.

Il en est de même du capitaine et des officiers, également nationaux d'un Etat neutre, s'ils promettent formellement

Kapitel II.

Om visse fartøiers fritagelse for opbringelse.

Artikel 3.

Fartøier, som udelukkende er bestemt til kystfiske eller til den mindre, lokale skibsfart, er fritat for opbringelse, tillikemed redskaper, takkelage, tilbehør og ladning.

Denne fritagelse ophører at gjælde for dem, saasnart de paa en eller anden maate deltar i fiendtlighetene.

De kontraherende magter forpligter sig til ikke at nyttiggjøre sig de nævnte fartøiers uskadelige karakter ved at anvende dem til militært formaal og samtidig bevare deres fredelige utseende.

Artikel 4.

Skibe med opgaver av religiøs, videnskabelig eller menneskevenlig natur er likeledes fritat for opbringelse.

Kapitel III.

Om behandlingen av besætningene paa fiendtlige handelsskibe, som opbringes av en krigførende.

Artikel 5.

Naar et fiendtlig handelsskib opbringes av en krigførende, skal de mandskaper av besætningen, som er undersaatter av nøitral magt, ikke gjøres til krigsfanger.

Det samme gjælder kapteinen og officerene, naar de likeledes er undersaatter av en nøitral magt, hvis de uttrykkelig skrift-

par écrit de ne pas servir sur un navire ennemi pendant la durée de la guerre.

Article 6.

Le capitaine, les officiers et les membres de l'équipage, nationaux de l'Etat ennemi, ne sont pas faits prisonniers de guerre, à condition qu'ils s'engagent, sous la foi d'une promesse formelle écrite, à ne prendre, pendant la durée des hostilités, aucun service ayant rapport avec les opérations de la guerre.

Article 7.

Les noms des individus laissés libres dans les conditions visées à l'article 5, alinéa 2 et à l'article 6, sont notifiés par le belligérant capteur à l'autre belligérant. Il est interdit à ce dernier d'employer sciemment lesdits individus.

Article 8.

Les dispositions des trois articles précédents ne s'appliquent pas aux navires qui prennent part aux hostilités.

Chapitre IV.

Dispositions finales.

Article 9.

Les dispositions de la présente Convention ne sont applicables qu'entre les Puissances contractantes et seulement si les belligérants sont tous parties à la Convention.

Article 10.

La présente Convention sera ratifiée aussitôt que possible.

lig lover ikke at tjene paa et fiendtlig skib, saalænge krigen varer. $^{18}/_{10}$ 1907 $^{2}/_{9}$ 1910

Artikel 6.

Kaptein, officerer og mandskap, som er undersaatter av den fiendtlige stat, gjøres ikke til krigsfanger, saafremt de ved et uttrykkelig skriftlig løfte forpligter sig til, saalænge fiendtlighetene varer, ikke at ta nogen tjeneste, som staar i forbindelse med krigsoperationene.

Artikel 7.

Navnene paa de personer, som faar beholde sin frihet paa de betingelser, som er omhandlet i artikel 5, andet avsnit, og artikel 6, skal av den krigførende, som har foretat opbringelsen, meddeles den anden krigførende. Det er den sidste forbudt med vidende at anvende nævnte personer.

Artikel 8.

Bestemmelserne i de tre foregaaende artikler finder ikke anvendelse paa skibe, som tar del i fiendtlighetene.

Kapitel IV.

Slutbestemmelser.

Artikel 9.

Bestemmelserne i denne overenskomst er kun anvendelige mellem de kontraherende magter og kun, naar alle de krigførende er parter i overenskomsten.

Artikel 10.

Denne overenskomst skal ratifiseres snarest mulig.

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

Les ratifications seront déposées à La Haye.

Le premier dépôt de ratifications sera constaté par un procès-verbal signé par les représentants des Puissances qui y prennent part et par le Ministre des Affaires Etrangères des Pays-Bas.

Les dépôts ultérieurs de ratifications se feront au moyen d'une notification écrite adressée au Gouvernement des Pays-Bas et accompagnée de l'instrument de ratification.

Copie certifiée conforme du procès-verbal relatif au premier dépôt de ratifications, des notifications mentionnées à l'alinéa précédent ainsi que des instruments de ratification, sera immédiatement remise par les soins du Gouvernement des Pays-Bas et par la voie diplomatique aux Puissances conviées à la Deuxième Conférence de la Paix, ainsi qu'aux autres Puissances qui auront adhéré à la Convention. Dans les cas visés par l'alinéa précédent, ledit Gouvernement leur fera connaître en même temps la date à laquelle il a reçu la notification.

Article 11.

Les Puissances non signataires sont admises à adhérer à la présente Convention.

La Puissance qui désire adhérer notifie par écrit son intention au Gouvernement des Pays-Bas en lui transmettant l'acte d'adhésion qui sera déposé dans les archives dudit Gouvernement.

Ce Gouvernement transmettra

Ratifikationerne skal deponeres i Haag.

Første deponering av ratifikationer skal fastslaaes ved en protokol, undertegnet av repræsentantene for de magter, som tar del i den, og av Nederlandenes utenriksminister.

De senere deponeringer av ratifikationer skal ske ved en skriftlig meddelelse, rettet til Nederlandenes Regjering og ledsaget av ratifikations-dokumentet.

Bekræftet gjenpart saavel av protokollen vedkommende første deponering av ratifikationer som av de i foregaaende avsnit nævnte meddelelser og likeledes av ratifikations-dokumentene skal straks — av Nederlandenes Regjering og ad diplomatisk vei — tilstilles baade de til den anden fredskonferanse indbudne magter og de andre magter, som har sluttet sig til overenskomsten. I de tilfælde, som omhandles i det foregaaende avsnit, skal nævnte regjering samtidig underrette dem om, paa hvilken dag den har mottat meddelelsen.

Artikel 11.

De magter, som ikke har undertegnet, har adgang til at slutte sig til denne overenskomst.

Den magt, som ønsker at slutte sig til, underretter skriftlig Nederlandenes Regjering om sin hensigt, idet den oversender denne tilslutningsakten, som skal deponeres i nævnte regjerings arkiver.

Denne regjering oversender

immédiatement à toutes les autres Puissances copie certifiée conforme de la notification ainsi que de l'acte d'adhésion, en indiquant la date à laquelle il a reçu la notification.

Article 12.

La présente Convention produira effet pour les Puissances qui auront participé au premier dépôt de ratifications, soixante jours après la date du procès-verbal de ce dépôt et, pour les Puissances qui ratifieront ultérieurement ou qui adhèreront, soixante jours après que la notification de leur ratification ou de leur adhésion aura été reçue par le Gouvernement des Pays-Bas.

Article 13.

S'il arrivait qu'une des Puissances contractantes voulût dénoncer la présente Convention, la dénonciation sera notifiée par écrit au Gouvernement des Pays-Bas qui communiquera immédiatement copie certifiée conforme de la notification à toutes les autres Puissances en leur faisant savoir la date à laquelle il l'a reçue.

La dénonciation ne produira ses effets qu'à l'égard de la Puissance qui l'aura notifiée et un an après que la notification en sera parvenue au Gouvernement des Pays-Bas.

Article 14.

Un registre tenu par le Ministère des Affaires Etrangéres des Pays-Bas indiquera la date du dépôt des ratifications effectuées

straks til alle de andre magter bekræftet gjenpart av meddelelsen og av tilslutningsakten, idet den angir den dag, paa hvilken den har mottat meddelelsen. $^{18}/_{10}$ 1907 / $^{2}/_{9}$ 1910

Artikel 12.

Denne overenskomst faar virkning for de magter, som har deltat i den første deponering av ratifikationer, seksti dage efter deponerings-protokollens datum, og for de magter, som ratifiserer senere, eller som slutter sig til, seksti dage efterat meddelelsen om deres ratifikation eller tilslutning er mottat av Nederlandenes Regjering.

Artikel 13.

Hvis det skulde hænde, at en av de kontraherende magter vilde opsi denne overenskomst, skal opsigelsen skriftlig meddeles Nederlandenes Regjering, som straks skal sende bekræftet gjenpart av meddelelsen til alle de andre magter, idet den underretter dem om, paa hvilken dag den har mottat den.

Opsigelsen faar kun virkning med hensyn til den magt, som har meddelt den, og først efter et aar, efterat meddelelsen er naadd frem til Nederlandenes Regjering.

Artikel 14.

En fortegnelse, som føres av Nederlandenes Utenriksministerium, skal angi tiden for den deponering av ratifikationer, som

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

tué en vertu de l'article 10 alinéas 3 et 4, ainsi que la date à laquelle auront été reçues les notifications d'adhésion (article 11 alinéa 2) ou de dénonciation (article 13 alinéa 1).

Chaque Puissance contractante est admise à prendre connaissance de ce registre et à en demander des extraits certifiés conformes.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires ont revêtu la présente Convention de leurs signatures.

Fait à La Haye, le dix-huit octobre mil neuf cent sept, en un seul exemplaire qui restera déposé dans les archives du Gouvernement des Pays-Bas et dont des copies, certifiées conformes, seront remises par la voie diplomatique aux Puissances qui ont été conviées à la Deuxième Conférence de la Paix.

(Signatures).

Certifié pour copie conforme:

Le Secrétaire-Général
du Ministère des Affaires Etrangères des Pays-Bas,

S. Hannema.

sker i henhold til artikel 10, tredje og fjerde avsnit, saavelsom tiden for mottagelsen av meddelelserne om tilslutning (artikel 11, andet avsnit) eller opsigelse (artikel 13, første avsnit).

Enhver kontraherende magt har adgang til at gjøre sig bekjendt med denne fortegnelse og til at forlange bekræftede utskrifter av den.

Til bekræftelse herav har de befuldmægtigede forsynt denne overenskomst med sine underskrifter.

Utfærdiget i Haag, den attende oktober nitten hundrede og syv, i et eneste eksemplar, som skal forbli deponert i Nederlandenes Regjerings arkiver, og hvorav bekræftede gjenparter ad diplomatisk vei skal tilstilles de magter, som har været indbudt til den anden fredskonferanse.

(Underskrifter).

Avskriftens rigtighet bekræftes:

Generalsekretæren i Nederlandenes Utenriksministerium,

S. Hannema.

XIII.

Convention

concernant les droits et les devoirs des Puissances neutres en cas de guerre maritime.

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse; — —
— — — — —

En vue de diminuer les divergences d'opinion qui, en cas de guerre maritime, existent encore au sujet des rapports entre les Puissances neutres et les Puissances belligérantes, et de prévenir les difficultés auxquelles ces divergences pourraient donner lieu;

Considérant que, si l'on ne peut concerter dés maintenant des stipulations s'étendant à toutes les circonstances qui peuvent se présenter dans la pratique, il y a néanmoins une utilité incontestable à établir, dans la mesure du possible, des règles communes pour le cas où malheureusement la guerre viendrait à éclater;

Considérant que, pour les cas non prévus par la présente Convention, il y a lieu de tenir compte des principes généraux du droit des gens;

Considérant qu'il est désirable que les Puissances édictent des prescriptions précises pour régler les conséquences de l'état de neutralité qu'elles auraient adopté;

Considérant que c'est, pour les Puissances neutres, un devoir reconnu d'appliquer im-

Oversættelse. $^{18}/_{10}$ 1907 $^{2}/_{9}$ 1910

XIII.

Overenskomst

om nøitrale magters rettigheter og pligter i tilfælde av sjøkrig.

Hans Majestæt Keiseren av Tyskland, Konge av Preussen:
— — — — —

I den hensigt at mindske den meningsforskjel, som endnu forekommer angaaende forholdet mellem de nøitrale og de krigførende magter i tilfælde av sjøkrig, og at forebygge de vanskeligheter, som denne meningsforskjel kunde gi anledning til,

i betragtning av, at selv om man ikke allerede nu kan enes om bestemmelser for alle de tilfælde, som kan forekomme i praksis, er det dog av uomtvistelig nytte saavidt mulig at fastslaa almindelige regler for det tilfælde, at en krig ulykkeligvis skulde bryte ut,

i betragtning av, at i de tilfælde, som ikke er omhandlet i denne overenskomst, vil man ha at holde sig til folkerettens almindelige grundsætninger,

i betragtning av, at det er ønskelig, at magtene gir bestemte forskrifter for at ordne følgerne av den nøitrale stilling, som de maatte indta,

i betragtning av, at det er en anerkjendt pligt for nøitrale magter at anvende upartisk

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

partialement aux divers belligérants les règles adoptées par elles;

Considérant que, dans cet ordre d'idées, ces règles ne devraient pas, en principe, être changées, au cours de la guerre, par une Puissance neutre, sauf dans le cas où l'expérience acquise en démontrerait la nécessité pour la sauvegarde de ses droits;

Sont convenus d'observer les règles communes suivantes qui ne sauraient, d'ailleurs, porter aucune atteinte aux stipulations des traités généraux existants, et ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires, savoir;

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse:

— — — — — — — — — — — — —

Lesquels, après avoir déposé leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes:

Article premier.

Les belligérants sont tenus de respecter les droits souverains des Puissance neutres et de s'abstenir, dans le territoire ou les eaux neutres, de tous actes qui constitueraient de la part des Puissances qui les tolèreraient un manquement à leur neutralité.

Article 2.

Tous actes d'hostilité, y compris la capture et l'exercice du droit de visite, commis par des

likeoverfor de forskjellige krigførende de regler, som de har antat,

i betragtning av, at efter disse synspunkter bør disse regler principmæssig ikke under krigens løp forandres av en nøitral magt, undtagen i det tilfælde, at indvunden erfaring maatte vise nødvendigheten derav for bevarelsen av dens rettigheter,

er kommet overens om at iagtta følgende almindelige regler, som forøvrig ikke paa nogen maate skal gjøre indgrep i bestemmelserne i bestaaende almindelige overenskomster, og har utnævnt til sine befuldmægtigede:

Hans Majestæt Keiseren av Tyskland, Konge av Preussen:

— — — — — — — — — — — — —

Hvilke, efter at ha deponert sine fuldmagter, som er fundet i god og behørig orden, er kommet overens om følgende bestemmelser:

Artikel 1.

De krigførende er forpligtet til at respektere de nøitrale magters suveræne rettigheter og til inden nøitralt omraade og nøitrale farvand at avholde sig fra enhver handling, som en magt ikke vilde kunne taale uten at svigte sin nøitralitet.

Artikel 2.

Alle fiendtlige handlinger, opbringelse og utøvelse av visitationsretten iberegnet, begaat

vaisseaux de guerre belligérants dans les eaux territoriales d'une Puissance neutre, constituent une violation de la neutralité et sont strictement interdits.

Article 3.

Quand un navire a été capturé dans les eaux territoriales d'une Puissance neutre, cette Puissance doit, si la prise est encore dans sa juridiction, user des moyens dont elle dispose pour que la prise soit relâchée avec ses officiers et son équipage, et pour que l'équipage mis à bord par le capteur soit interné.

Si la prise est hors de la juridiction de la Puissance neutre, le Gouvernement capteur, sur la demande de celle-ci, doit relâcher la prise avec ses officiers et son équipage.

Article 4.

Aucun tribunal des prises ne peut être constitué par un belligérant sur un territoire neutre ou sur un navire dans des eaux neutres.

Article 5.

Il est interdit aux belligérants de faire des ports et des eaux neutres la base d'opérations navales contre leurs adversaires, notamment d'y installer des stations radio-télégraphiques ou tout appareil destiné à servir comme moyen de communication avec des forces belligérantes sur terre ou sur mer.

av krigførendes krigsskibe i nøitral magts territoriale farvand, utgjør nøitralitetsbrud og er strengt forbudt. $^{18}/_{10}$ 1907 / $^{2}/_{9}$ 1910

Artikel 3.

Naar et skib er opbragt i en nøitral magts territoriale farvand, skal denne magt, hvis prisen endnu befinder sig indenfor omraadet for dens myndighet, bruke de midler, som staar til dens raadighet, forat prisen kan bli løslatt med officerer og besætning, og forat den besætning, som er sat ombord av opbringeren, kan bli internert.

Hvis prisen er utenfor omraadet for den nøitrale magts myndighet, skal den regjering, som har foretat opbringelsen, paa anmodning fra den nøitrale magt løslate prisen med officerer og besætning.

Artikel 4.

Ingen priseret kan nedsættes av en krigførende paa nøitralt territorium eller paa et skib i nøitrale farvand.

Artikel 5.

Det er forbudt de krigførende at gjøre nøitrale havner og farvand til basis for sjømilitære foretagender mot sine motstandere, særlig at opsætte der radiotelegrafiske stationer eller hvilkesomhelst apparater, som er bestemt til at tjene som middel til meddelelse med krigførende styrker tillands eller tilvands.

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

Article 6.

La remise, à quelque titre que ce soit, faite directement ou indirectement par une Puissance neutre à une Puissance belligérante, de vaisseaux de guerre, de munitions, ou d'un matériel de guerre quelconque, est interdite.

Article 7.

Une Puissance neutre n'est pas tenue d'empêcher l'exportation ou le transit, pour le compte de l'un ou de l'autre des belligérants, d'armes, de munitions, et, en général, de tout ce qui peut être utile à une armée ou à une flotte.

Article 8.

Un Gouvernement neutre est tenu d'user des moyens dont il dispose pour empêcher dans sa juridiction l'équipement ou l'armement de tout navire, qu'il a des motifs raisonnables de croire destiné à croiser ou à concourir à des opérations hostiles contre une Puissance avec laquelle il est en paix. Il est aussi tenu d'user de la même surveillance pour empêcher le départ hors de sa juridiction de tout navire destiné à croiser ou à concourir à des opérations hostiles, et qui aurait été, dans ladite juridiction, adapté en tout ou en partie à des usages de guerre.

Article 9.

Une Puissance neutre doit appliquer également aux deux belligérants les conditions, restrictions ou interdictions, édic-

Artikel 6.

Umiddelbar eller middelbar overleverelse, med hvilkensomhelst hjemmel, fra en nøitral magt til en krigførende av krigsskibe, ammunition eller hvilketsomhelst krigsmateriel er forbudt.

Artikel 7.

Nøitral magt er ikke forpligtet til at forhindre utførsel eller gjennemførsel, for nogen av de krigførendes regning, av vaaben, ammunition og i sin almindelighet alt, som kan være nyttig for en armé eller flaate.

Artikel 8.

Nøitral regjering er forpligtet til at gjøre bruk av de midler, som den har til at hindre utrustning eller bevæbning paa dens omraade av hvilketsomhelst skib, som den har rimelig grund til at tro er bestemt til at krydse eller til at ta del i fiendtlig virksomhet mot en magt, som den staar i fredelig forhold til. Den er ogsaa forpligtet til at føre det samme opsyn for at hindre, at noget skib, som er bestemt til at krydse eller til at ta del i fiendtlig virksomhet, og som inden dens omraade maatte være blit helt eller delvis indrettet til krigsbruk, forlater nævnte omraade.

Artikel 9.

Nøitral magt skal gjøre en like anvendelse overfor de to krigførende av de vilkaar, indskrænkninger eller forbud, som

tées par elle pour ce qui concerne l'admission dans ses ports, rades ou eaux territoriales, des navires de guerre belligérants ou de leurs prises.

Toutefois, une Puissance neutre peut interdire l'accès de ses ports et de ses rades au navire belligérant qui aurait négligé de se conformer aux ordres et prescriptions édictés par elle ou qui aurait violé la neutralité.

Article 10.

La neutralité d'une Puissance n'est pas compromise par le simple passage dans ses eaux territoriales des navires de guerre et des prises des belligérants.

Article 11.

Une Puissance neutre peut laisser les navires de guerre des belligérants se servir de ses pilotes brevetés.

Article 12.

A défaut d'autres dispositions spéciales de la législation de la Puissance neutre, il est interdit aux navires de guerre des belligérants de demeurer dans les ports et rades ou dans les eaux territoriales de ladite Puissance, pendant plus de 24 heures, sauf dans les cas prévus par la présente Convention.

Article 13.

Si une Puissance avisée de l'ouverture des hostilités apprend qu'un navire de guerre d'un belligérant se trouve dans un de ses ports et rades ou dans ses eaux territoriales, elle doit notifier audit navire qu'il devra

den fastsætter med hensyn til adgangen til sine havner, ankerpladser eller territoriale farvand for krigførende krigsskibe eller disses priser. 18/10 1907 2/9 1910

Dog kan nøitral magt negte adgangen til sine havner og ankerpladser for krigførende skib, som maatte ha undlatt at rette sig efter den nøitrale magts paabud og bestemmelser, eller som maatte ha krænket nøitraliteten.

Artikel 10.

En magts nøitralitet krænkes ikke ved den blotte fart gjennem dens territoriale farvand av krigførendes krigsskibe og priser.

Artikel 11.

Nøitral magt kan la de krigførendes krigsskibe gjøre bruk av dens faste lodser.

Artikel 12.

Fraset de tilfælde, som er omhandlet i denne overenskomst, er det i mangel av andre særbestemmelser i den nøitrale magts lovgivning forbudt de krigførendes krigsskibe at forbli i den nøitrale magts havner, paa dens ankerpladser eller i dens territoriale farvand længer end 24 timer.

Artikel 13.

Hvis en magt, som har faat underretning om fientlighetenes aapning, erfarer, at et krigsskib, som tilhører en krigførende, befinder sig i en av dens havner, paa en av dens ankerpladser eller i dens terri-

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

partir dans les 24 heures ou dans le délai prescrit par la loi locale.

Article 14.

Un navire de guerre belligérant ne peut prolonger son séjour dans un port netre au delà de la durée légale que pour cause d'avaries ou à raison de l'état de la mer. Il devra partir dès que la cause du retard aura cessé.

Les règles sur la limitation du séjour dans les ports, rades et eaux neutres, ne s'appliquent pas aux navires de guerre exclusivement affectés à une mission religieuse, scientifique ou philanthropique.

Article 15.

A défaut d'autres dispositions spéciales de la législation de la Puissaice neutre, le nombre maximum des navires de guerre d'un belligérant qui pourront se trouver en même temps dans un de ses ports ou rades, sera de trois.

Article 16.

Lorsque des navires de guerre des deux Parties belligérantes se trouvent simultanément dans un port ou une rade neutres, il doit s'écouler au moins 24 heures entre le départ du navire d'un belligérant et le départ du navire de l'autre.

L'ordre des départs est déterminé par l'ordre des arrivées, à moins que le navire arrivé le premier ne soit dans le cas où la prolongation de la durée légale du séjour est admise.

toriale farvand, skal den meddele skibet, at det maa avseile inden 24 timer eller inden den frist, som er foreskrevet av den stedlige lov.

Artikel 14.

Et krigførende krigsskib kan ikke forlænge sit ophold i nøitral havn utover den lovlige tid uten paa grund av havari eller sjøens tilstand. Det skal avseile, saasnart grunden til forsinkelsen er bortfaldt.

Reglene om begrænsning av ophold i nøitrale havner, paa nøitrale ankerpladser og i nøitrale farvand finder ikke anvendelse paa krigsskibe, som udelukkende brukes i religiøse, videnskabelige eller menneskevenlige øiemed.

Artikel 15.

I mangel av andre særbestemmelser i den nøitrale magts lovgivning maa høist tre krigsskibe, tilhørende en krigførende, samtidig opholde sig i en havn eller paa en ankerplads, som tilhører den nøitrale magt.

Artikel 16.

Naar krigsskibe, tilhørende de to krigførende parter, samtidig befinder sig i nøitral havn eller paa nøitral ankerplads, skal der hengaa mindst 24 timer mellem avseilingen av den ene krigførendes skib og avseilingen av den andens skib.

Skibene avseiler i den orden, hvori de er ankommet, medmindre det skib, som først er ankommet, er i det tilfælde, at en forlængelse av opholdets lovlige varighet er tillatt.

Un navire de guerre belligérant ne peut quitter un port ou une rade neutres moins de 24 heures après le départ d'un navire de commerce portant la pavillon de son adversaire.

Article 17.

Dans les ports et rades neutres, les navires de guerre belligérants ne peuvent réparer leurs avaries que dans la mesure indispensable à la sécurité de leur navigation et non pas accroître, d'une manière quelconque, leur force militaire. L'autorité neutre constatera la nature des réparations à effectuer qui devront être exécutées le plus rapidement possible.

Article 18.

Les navires de guerre belligérants ne peuvent pas se servir des ports, rades et eaux territoriales neutres, pour renouveler ou augmenter leurs approvisionnements militaires ou leur armement ainsi que pour compléter leurs équipages.

Article 19.

Les navires de guerre belligérants ne peuvent se ravitailler dans les ports et rades neutres que pour compléter leur approvisionnement normal du temps de paix.

Ces navires ne peuvent, de même, prendre du combustible que pour gagner le port le plus proche de leur propre pays. Ils peuvent, d'ailleurs, prendre le combustible nécessaire pour compléter le plein de leurs soutes proprement dites, quand

Et krigførende krigsskib kan ikke forlate en nøitral havn eller ankerplads før 24 timer efter avgangen av et handelsskib, som fører motpartens flag. $^{18}/_{10}$ 1907 $^{2}/_{9}$ 1910

Artikel 17.

I nøitrale havner og paa nøitrale ankerpladser kan krigførende krigsskibe kun utbedre sine havarier i den utstrækning, hvori det er uomgjængelig nødvendig, forat de sikkert kan manøvrere; de kan ikke paa nogensomhelst maate forøke sin militære styrke. Den nøitrale myndighet skal fastslaa beskaffenheten av de utbedringer, som skal foretages; disse skal utføres saa hurtig som mulig.

Artikel 18.

Krigførende krigsskibe kan ikke betjene sig av nøitrale havner, ankerpladser og territoriale farvand til at fornye eller øke sine militære forraad eller sin utrustning, eller til at fuldstændiggjøre sine besætninger.

Artikel 19.

Krigførende krigsskibe kan ikke forsyne sig med levnetsmidler i nøitrale havner og paa nøitrale ankerpladser uten for at fuldstændiggjøre de forraad, de almindelig indehar i fredstid.

Likeledes kan disse skibe kun ta saa meget brændsel ombord, som er nødvendig for at naa nærmeste havn i hjemlandet. De kan forøvrig indta saa meget brændsel, som er nødvendig til fyldning av deres egentlige kulbokser (bunkers),

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

ils se trouvent dans les pays neutres qui ont adopté ce mode de détermination du combustible à fournir.

Si, d'après la loi de la Puissance neutre, les navires ne reçoivent du charbon que 24 heures après leur arrivée, la durée légale de leur séjour est prolongée de 24 heures,

Article 20.

Les navires de guerre belligérants, qui ont pris du combustible dans le port d'une Puissance neutre, ne peuvent renouveler leur approvisionnement qu'après trois mois dans un port de la même Puissance.

Article 21.

Une prise ne peut être amenée dans un port neutre que pour cause d'innavigabilité, de mauvais état de la mer, de manque de combustible ou de provisions.

Elle doit repartir aussitôt que la cause qui en a justifié l'entrée, a cessé. Si elle ne le fait pas, la Puissance neutre doit lui notifier l'ordre de partir immédiatement; au cas où elle ne s'y conformerait pas, la Puissance neutre doit user des moyens dont elle dispose pour la relâcher avec ses officiers et son équipage et interner l'équipage mis à bord par le capteur.

Article 22.

La Puissance neutre doit, de même, relâcher la prise qui aurait été amenée en dehors des conditions prévues par l'article 21.

naar de befinder sig i nøitrale land, som har antat denne maate for beregningen av det brændsel, som kan leveres.

Hvis skibene efter den nøitrale magts lovgivning først faar kul 24 timer efter ankomsten, forlænges opholdets lovlige varighet med 24 timer.

Artikel 20.

Krigførende krigsskibe, som har indtat brændsel i en nøitral magts havn, kan først tre maaneder efter fornye sit forraad i havn, som tilhører samme magt.

Artikel 21.

En prise kan kun indbringes i nøitral havn paa grund av usjødygtighet, havets slette tilstand eller mangel paa brændsel eller forraad.

Den skal avseile igjen, saasnart den grund, som har berettiget dens ankomst, er bortfaldt. Hvis den ikke gjør det, skal den nøitrale magt gi den ordre til uopholdelig at avseile; hvis den ikke retter sig derefter, skal den nøitrale magt bruke de midler, som staar til dens raadighet, for at frigi den med officerer og besætning og internere den besætning, som er sat ombord av opbringeren.

Artikel 22.

Likeledes skal den nøitrale magt frigi den prise, som maatte være indbragt, uten at de betingelser, som omhandles i artikel 21, har været tilstede.

Article 23.

Une Puissance neutre peut permettre l'accès de ses ports et rades aux prises escortées ou non, lorsqu'elles y sont amenées pour être laissées sous sequestre en attendant la décision du tribunal des prises. Elle peut faire conduire la prise dans un autre de ses ports.

Si la prise est escortée par un navire de guerre, les officiers et les hommes mis à bord par le capteur sont autorisés à passer sur le navire d'escorte.

Si la prise voyage seule, le personnel placé à son bord par le capteur est laissé en liberté.

Artikel 23.

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

Nøitral magt kan tillate priser under eller uten ledsagelse adgang til sine havner og ankerpladser, naar de indbringes dertil for at holdes i forvaring indtil priserettens avgjørels. Den kan la prisen føres til en anden av sine havner.

Hvis prisen ledsages av et krigsskib, har de officerer og mandskaper, som er sat ombord av opbringeren, ret til at gaa over paa det ledsagende skib.

Hvis prisen seiler alene, skal den besætning, som opbringeren har sat ombord, lates i frihet.

Article 24.

Si, malgré la notification de l'autorité neutre, un navire de guerre belligérant ne quitte pas un port dans lequel il n'a pas le droit de rester, la Puissance neutre a le droit de prendre les mesures qu'elle pourra juger nécessaires pour rendre le navire incapable de prendre la mer pendant la durée de la guerre et le commandant du navire doit faciliter l'exécution de ces mesures.

Lorsqu'un navire belligérant est retenu par une Puissance neutre, les officiers et l'équipage sont également retenus.

Les officiers et l'équipage ainsi retenus peuvent être laissés dans le navire ou logés, soit sur un autre navire, soit à terre, et ils peuvent être assujettis aux mesures restrictives qu'il paraîtrait nécessaire de leur imposer. Toutefois, on devra toujours laisser sur le

Artikel 24.

Hvis et krigførende krigsskib trods opfordring fra den nøitrale myndighet ikke forlater en havn, i hvilken den ikke har ret til at forbli, er den nøitrale magt berettiget til at træffe de forholdsregler, som den maatte anse nødvendige for at sætte skibet ut av stand til at gaa tilsjøs, saalænge krigen varer, og skibets chef skal lette utførelsen av disse forholdsregler.

Naar et krigførende skib tilbakeholdes av en nøitral magt, skal officerer og besætning like ledes tilbakeholdes.

Officerer og besætning, som saaledes holdes tilbake, kan forbli paa skibet eller anbringes paa et andet skib eller iland, og de kan undergives saadanne indskrænkende forholdsregler, som det maatte synes nødvendig at paalægge dem. Dog skal man altid la tilbake paa skibet det

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

navire les hommes nécessaires à son entretien.

Les officiers peuvent être laissés libres en prenant l'engagement sur parole de ne pas quitter le territoire neutre sans autorisation.

Article 25.

Une Puissance neutre est tenue d'exercer la surveillance, que comportent les moyens dont elle dispose, pour empêcher dans ses ports ou rades et dans ses eaux toute violation des dispositions qui précèdent.

Article 26.

L'exercice par une Puissance neutre des droits définis par la présente Convention ne peut jamais être considéré comme un acte peu amical par l'un ou par l'autre belligérant qui a accepté les articles qui s'y réfèrent.

Article 27.

Les Puissances contractantes se communiqueront réciproquement, en temps utile, toutes les lois, ordonances et autres dispositions réglant chez elles le régime des navires de guerre belligérants dans leurs ports et leurs eaux, au moyen d'une notification adressée au Gouvernement des Pays-Bas et transmise immédiatement par celui-ci aux autres Puissances contractantes.

Article 28.

Les dispositions de la présente Convention ne sont applicables qu'entre les Puissances contractantes et seulement si les belligérants sont tous parties à la Convention.

mandskap, som er nødvendig til dets vedlikeholdelse.

Officerene kan lates i frihet, naar de paa æresord forpligter sig til ikke uten tilladelse at forlate det nøitrale omraade.

Artikel 25.

Nøitral magt er med de midler, som den raader over, forpligtet til at føre opsyn for at forhindre enhver krænkelse av ovenstaaende bestemmelser i sine havner, paa sine ankerpladser eller i sine farvand.

Artikel 26.

Nøitral magts utøvelse av de rettigheter, som er angit i denne overenskomst, kan aldrig betragtes som en litet venskapelig handling av den ene eller anden krigførende, som har antat vedkommende artikler.

Artikel 27.

De kontraherende magter skal i tide gi hverandre meddelelse om alle love, anordninger og andre bestemmelser, som hos dem ordner behandlingen av krigførende krigsskibe i deres havner og farvand; denne meddelelse sker ved en notifikation avgit til Nederlandenes Regjering, som straks oversender den til de andre kontraherende magter.

Artikel 28.

Bestemmelserne i denne overenskomst er kun anvendelige mellem de kontraherende magter, og kun naar alle de krigførende er parter i overenskomsten.

Article 29.

La présente Convention sera ratifiée aussitôt que possible.

Les ratifications seront déposées à La Haye.

Le premier dépôt de ratifications sera constaté par un procés-verbal signé par les représentants des Puissances qui y prennent part et par le Ministre des Affaires Etrangères des Pays-Bas.

Les dépots ultérieurs de ratifications se feront au moyen d'une notification écrite, adressée au Gouvernement des Pays-Bas et accompagnée de l'instrument de ratification.

Copie certifiée conforme du procès-verbal relatif au premier dépôt de ratifications, de notifications mentionnées à l'alinéa précédent, ainsi que des instruments de ratification, sera immédiatement remise par les soins du Gouvernement des Pays-Bas et par la voie diplomatique aux Puissances conviées à la Deuxième Conférence de la Paix, ainsi qu'aux autres Puissances qui auront adhéré à la Convention.. Dans les cas visés par l'alinéa précédent, ledit Gouvernement leur fera connaître en même temps la date à laquelle il a reçu la notification.

Artikel 29.

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

Denne overenskomst skal ratifiseres snarest mulig.

Ratifikationerne skal deponeres i Haag.

Første deponering av ratifikationer skal fastslaaes ved en protokol, undertegnet av repræsentanterne for de magter, som tar del i den, og av Nederlandenes utenriksminister.

De senere deponeringer av ratifikationer skal ske ved en skriftlig meddelelse rettet til Nederlandenes Regjering og ledsaget av ratifikationsdokumentet.

Bekræftet gjenpart saavel av protokollen vedkommende første deponering av ratifikationer som av de i foregaaende avsnit nævnte meddelelser og likeledes av ratifikationsdokumentene skal straks — av Nederlandenes Regjering og ad diplomatisk vei — tilstilles baade de til den anden fredskonferanse indbudne magter og de andre magter, som har sluttet sig til overenskomsten. I de tilfælde, som omhandles i det foregaaende avsnit, skal nævnte regjering samtidig underrette dem om, paa hvilken dag den har mottat meddelelsen.

Article 30.

Les Puissances non signataires sont admises à adhérér à la présente Convention.

La Puissance qui désire adhérer notifie par écrit son intention au Gouvernement des Pays-Bas en lui transmettant l'acte d'adhésion qui sera déposé

Artikel 30.

De magter, som ikke har undertegnet, har adgang til at slutte sig til denne overenskomst.

Den magt, som ønsker at slutte sig til, underretter skriftlig Nederlandenes Regjering om sin hensigt, idet den oversender denne tilslutningsakten, som skal

$\frac{^{18}/_{10}\ 1907}{^{2}/_{9}\ 1910}$ dans les archives dudit Gouvernement.

Ce Gouvernement transmettra immédiatement à toutes les autres Puissances copie certifiée conforme de la notification ainsi que de l'acte d'adhésion, en indiquant la date à laquelle il a reçu la notification.

Article 31.

La présente Convention produira effet pour les Puissances qui auront participé au premier dépôt des ratifications, soixante jours après la date du procès-verbal de ce dépôt et, pour les Puissances qui ratifieront ultérieurement ou qui adhèreront, soixante jours après que la notification de leur ratification ou de leur adhésion aura été reçue par le Gouvernement des Pays Bas.

Article 32.

S'il arrivait qu'une des Puissances contractantes voulût dénoncer la présente Convention, la dénonciation sera notifiée par écrit au Gouvernement des Pays-Bas qui communiquera immédiatement copie certifiée conforme de la notification à toutes les autres Puissances en leur faisant savoir la date à laquelle il l'a reçue.

La dénonciation ne produira ses effets qu'a l'égard de la Puissance qui l'aura notifiée et un an après que la notification en sera parvenue au Gouvernement des Pays-Bas.

Article 33.

Un registre tenu par le Ministère des Affaires Etrangères des Pays-Bas indiquera la date

deponeres i nævnte regjerings arkiver.

Denne regjering oversender straks til alle de andre magter bekræftet gjenpart av meddelelsen og av tilslutningsakten, idet den angir den dag, paa hvilken den har mottat meddelelsen.

Artikel 31.

Denne overenskomst faar virkning for de magter, som har deltat i den første deponering av ratifikationer, seksti dage efter deponerings-protokollens datum, og for de magter, som ratifiserer senere, eller som slutter sig til, seksti dage efterat meddelelsen om deres ratifikation eller tilslutning er mottat av Nederlandenes Regjering.

Artikel 32.

Hvis det skulde hænde, at en av de kontraherende magter vilde opsi denne overenskomst, skal opsigelsen skriftlig meddeles Nederlandenes Regjering, som straks skal sende bekræftet gjenpart av meddelelsen til alle de andre magter, idet den underretter dem om, paa hvilken dag den har mottat den.

Opsigelsen faar kun virkning med hensyn til den magt, som har meddelt den, og først efter ett aar efterat meddelelsen er naadd frem til Nederlandenes Regjering.

Artikel 33.

En fortegnelse, som føres av Nederlandenes Utenriksministerium, skal angi tiden for den

du dépôt de ratifications effectué en vertu de l'article 29 alinéas 3 et 4, ainsi que la date à laquelle auront été reçues les notifications d'adhésion (article 30, alinéa 2) ou de dénonciation (article 32, alinéa 1).

Chaque Puissance contractante est admise à prendre connaissance de ce registre et à en demander des extraits certifiés conformes.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires ont revêtu la présente Convention de leurs signatures.

Fait à La Haye, le dix-huit octobre mil neuf cent sept, en un seul exemplaire qui restera déposé dans les archives du Gouvernement des Pays-Bas et dont des copies, certifiées conformes, seront remises par la voie diplomatique aux Puissances qui ont été conviées à la Deuxième Conférence de la Paix.

(Signatures).

Certifié pour copie conforme:

Le Secrétaire-Général du Ministère des Affaires Etrangères des Pays-Bas,

S. Hannema.

deponering av ratifikationer, som sker i henhold til artikel 29, tredje og fjerde avsnit, saavelsom tiden for mottagelse av meddelelserne om tilslutning (artikel 30, andet avsnit) eller opsigelse (artikel 32, første avsnit). Enhver kontraherende magt har adgang til at gjøre sig bekjendt med denne fortegnelse og til at forlange bekræftede utskrifter av den. 18/10 1907 2/6 1910

Til bekræftelse herav har de befuldmægtigede forsynt denne overenskomst med sine underskrifter.

Utfærdiget i Haag, den attende oktober nitten hundrede og syv, i et eneste eksemplar, som skal forbli deponert i Nederlandenes Regjerings arkiver, og hvorav bekræftede gjenparter ad diplomatisk vei skal tilstilles de magter, som har været indbudt til den anden fredskonferanse.

(Underskrifter).

Avskriftens rigtighet bekræftes:

Generalsekretæren i Nederlandenes Utenriksministerium,

S. Hannema.

XIV.

Déclaration

relative à l'interdiction de lancer des projectiles et des explosifs du haut de ballons.

Les soussignés, Plénipotentiaires des Puissances conviées à la Deuxième Conférence Internationale de la Paix à La Haye, dûment autorisés à cet effet par leurs Gouvernements,

s'inspirant des sentiments qui

Oversættelse.

XIV.

Deklaration

om forbud mot at kaste projektiler og sprængstoffe ned fra balloner.

Undertegnede, befuldmægtigede for de til den anden internationale fredskonferanse i Haag indbudne magter, i dette øiemed behørig bemyndiget av sine regjeringer,

tilskyndet av de følelser, som har

18/10 1907
2/9 1910

ont trouvé leur expression dans la Déclaration de St. Pétersbourg du 29 novembre / 11 décembre 1868, et désirant renouveler la Déclaration de La Haye du 29 juillet 1899, arrivé à expiration,

Déclarent:

Les Puissances contractantes consentent, pour une période allant jusqu'à la fin de la troisième Conférence de la Paix, à l'interdiction de lancer des projectiles et des explosifs du haut de ballons ou par d'autres modes analogues nouveaux.

La présente Déclaration n'est obligatoire que pour les Puissances contractantes, en cas de guerre entre deux ou plusieurs d'entre elles.

Elle cessera d'être obligatoire du moment où, dans une guerre entre des Puissances contractantes, une Puissance non contractante se joindrait à l'un des belligérants.

La présente Déclaration sera ratifiée dans le plus bref délai possible.

Les ratifications seront déposées à La Haye.

Il sera dressé du dépôt des ratifications un procès verbal, dont une copie, certifiée conforme, sera remise par la voie diplomatique à toutes les Puissances contractantes.

Les Puissances non signataires pourront adhérer à la présente Déclaration. Elles auront, à cet effet, à faire connaître leur adhésion aux Puissances contractantes, au moyen

fundet sit uttryk i St. Petersburg-deklarationen av 29 november / 11 december 1868, og i ønsket om at fornye Haag-deklarationen av 29 juli 1899, som er utløpet,

erklærer:

De kontraherende magter samtykker for en tid, som varer til slutten av den tredje fredskonferanse, i forbud mot at kaste projektiler og sprængstoffe ned fra balloner eller paa andre lignende nye maater.

Denne deklaration er bindende kun for de kontraherende magter i tilfælde av krig mellem to eller flere av dem.

Den skal ophøre at være bindende fra det øieblik, da en ikke kontraherende magt, i en krig mellem kontraherende magter, maatte slutte sig til en av de krigførende.

Denne deklaration skal ratifiseres inden den kortest mulige frist.

Ratifikationen skal deponeres i Haag.

Over ratifikationernes deponering skal der opsættes en protokol, hvorav bekræftet avskrift ad diplomatisk vei skal tilstilles alle de kontraherende magter.

Magter, som ikke har undertegnet, skal kunne slutte sig til denne deklaration. De har i dette øiemed at tilkjendegi de kontraherende magter sin tilslutning ved hjælp av en skrift-

d'une notification écrite, adressée au Gouvernement des Pays-Bas et communiquée par celui-ci à toutes les autres Puissances contractantes.

S'il arrivait qu'une des Hautes Parties Contractantes dénonçat la présente Déclaration, cette dénonciation ne produirait ses effets qu'un an après la notification faite par écrit au Gouvernement des Pays-Bas et communiquée immédiatement par celui-ci à toutes les autres Puissances contractantes.

Cette dénonciation ne produira ses effets qu'à l'égard de la Puissance qui l'aura notifiée.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires ont revêtu la présente Déclaration de leurs signatures.

Fait à La Haye, le dix-huit octobre mil neuf cent sept, en un seul exemplaire qui restera déposé dans les archives du Gouvernement des Pays-Bas et dont des copies, certifiées conformes, seront remises par la voie diplomatique aux Puissances contractantes.

(Signatures).

Certifié pour copie conforme:

Le Secrétaire-Général
du Ministère des Affaires Etrangères des Pays-Bas,

S. Hannema.

lig meddelelse, som skal rettes til Nederlandenes Regjering og av denne meddeles alle de andre kontraherende magter. $^{18}/_{10}$ 1907 $^{2}/_{9}$ 1910

Hvis det skulde hænde, at en av de høie kontraherende parter opsa denne deklaration, skal opsigelsen først faa virkning ett aar, efter at skriftlig meddelelse er tilstillet Nederlandenes Regjering og av denne straks meddelt alle de andre kontraherende magter.

Opsigelsen faar kun virkning med hensyn til den magt, som har meddelt den.

Til bekræftelse herav har de befuldmægtigede forsynt denne deklaration med sine underskrifter.

Utfærdiget i Haag den attende oktober nitten hundrede og syv i et eneste eksemplar, som skal forbli deponert i Nederlandenes Regjerings arkiver, og hvorav bekræftede gjenparter ad diplomatisk vei skal tilstilles de kontraherende magter.

(Underskrifter).

Avskriftens rigtighet bekræftes:

Generalsekretæren i Nederlandenes Utenriksministerium,

S. Hannema.

At oversættelsen av ovenstaaende overenskomster nr. I—XI, XIII og XIV er rigtig, bekræftes.

Utenriksdepartementet,

Kristiania, den 21 september 1910.

A. Scheel.
Ekspeditionschef.

18/10 1907
2/9 1910

Liste over

som har undertegnet, ratifisert eller tiltraadt den 2den

	I. Overenskomst om fredelig bilæggelse av internationale stridigheter.	II. Overenskomst om begrænsning i bruken av magt ved inddrivelse av kontraktsmæssig gjæld.	III. Overenskomst om fiendtligheters aapning.	IV. Overenskomst om landkrigens love og sedvaner.	V. Overenskomst om nøitrale magters og personers rettigheter og pligter i tilfælde av landkrig.	VI. Overenskomst om behandling av fiendtlige handelsskibe ved fiendtlighetenes aapning.
1. Tyskland .	U.*)	U.	U.	U. F.	U.	U. F.
	R.	R.	R.	R. F.	R.	R. F.
2. Amerikas Forenede Stater	U. F.	U.	U.	U.	U.	
	R. F.	R. F.	R.	R.	R.	
3. Argentina . .	U.	U. F.	U.	U.	U. F.	U.
4. Østerrike-Ungarn	U.	U.	U.	U. F.	U.	U.
	R.	R.	R.	R. F.	R.	R.
5. Belgien . . .	U.		U.	U.	U.	U.
	R.		R.	R.	R.	R.
6. Bolivia	U.	U. F.	U.	U.	U.	U.
	R.		R.	R.	R.	
7. Brasilien . . .	U. F.		U.	U.	U.	U.
8. Bulgarien . .	U.	U.	U.	U.	U.	U.
9. Chili	U. F.	U.	U.	U.	U.	U.
10. China	U.	T.	T.		T.	
	R.					
11. Columbia . . .	U.	U. F.	U.	U.	U.	U.
12. Cuba	U.	U.	U.	U.	U.	U.
13. Danmark . .	U.	U.	U.	U.	U.	U.
	R.	R.	R.	R.	R.	R.
14. Dominikanske Republik	U.	U. F.	U.	U.	U.	U.
15. Ekuador . . .	U.	U. F.	U.	U.	U.	U.
16. Spanien . . .	U.	U.	U.		U.	U.
17. Frankrike . .	U.	U.	U.	U.	U.	U.
18. Storbritannien	U.	U.	U.	U.	U. F.	U.
		R.	R.	R.		R.
19. Grækenland .	U. F.	U. F.	U.	U.	U.	U.
20. Guatemala . .	U.	U. F.	U.	U.	U.	U.

*) U. = Undertegnet. F. = Forbehold. R. = Ratificert. T. = Tiltraadt.

de stater,
fredskonferanses overenskomster, I—XI, XIII og XIV.

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

VII. Overenskomst om handelsskibes omdannelse til krigsskibe.	VIII. Overenskomst om utlægning av selvvirkende undervandsstøtminer.	IX. Overenskomst om bombardement ved flaatestyrker i krigstid.	X. Overenskomst om anvendelse paa sjøkrig av grundsætningerne i Genfkonventionen.	XI. Overenskomst om visse indskrænkninger i utøvelsen av retten til opbringelse i sjøkrig.	XIII. Overenskomst om nøitrale magters rettigheter og pligter i tilfælde av sjøkrig.	XIV. Deklaration om forbud mot at kaste projektiler og sprengstoffe ned fra balloner.	
U.	U. F.	U. F.	U.	U.	U. F.		Tyskland . . . 1.
R.	R. F.	R. F.	R.	R.	R. F.		
	U.	U.	U.	U.	T. F.	U.	Amerikas Forenede Stater 2.
	R.	R.	R.	R.		R.	
U.	U.	U.	U.	U.	U.	U.	Argentina . . . 3.
U.	U.	U.	U.	U.	U.	U.	Østerrike-Ungarn . . . . 4.
R.	R.	R.	R.	R.	R.		
U.	U.	U.	U.	U.	U.	U.	Belgien . . . . 5.
R.	R.	R.	R.	R.	R.	R.	
U.	U.	U.	U.	U.	U.	U.	Bolivia . . . . 6.
		R.	R.			R.	
U.	U.	U.	U.	U.	U.	U.	Brasilien . . . 7.
U.	U.	U.	U.	U.	U.	U.	Bulgarien . . . 8.
U.	U.	U. F.	U.	U.	U.	U.	Chili . . . . . 9.
		T.	U. F.		T. F.	U.	China . . . . . 10.
			R.			R.	
U.	U.	U.	U.	U.	U.	U.	Columbia . . . 11.
U.	U.	U.	U.	U.		U.	Cuba . . . . . 12.
U.	U.	U.	U.	U.	U.		Danmark . . . 13.
R.	R.	R.	R.	R.	R.		
	U. F.	U.	U.	U.	U. F.	U.	Dominikanske Republik . . 14.
U.	U.	U.	U.	U.	U.	U.	Ekuador . . . 15.
U.			U.	U.			Spanien . . . . 16.
U.	U. F.	U. F.	U.	U.	U.		Frankrike . . . 17.
U.	U. F.	U. F.	U. F.	U.	U. F.	U.	Storbritannien 18.
R.	R. F.	R. F.		R.		R.	
U.	U.	U.	U.	U.	U.	U.	Grækenland . 19.
U.	U.	U.	U.	U.	U.		Guatemala . . 20.

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

	I. Overenskomst om fredelig bilæggelse av internationale stridigheter.	II. Overenskomst om begrænsning i bruken av magt ved inddrivelse av kontraktsmæssig gjæld.	III. Overenskomst om fiendtligheters aapning.	IV. Overenskomst om landkrigens love og sedvaner.	V. Overenskomst om nøitrale magters og personers rettigheter og pligter i tilfælde av landkrig.	VI. Overenskomst om behandling av fiendtlige handelsskibe ved fiendtlighetenes aapning.
21. Haïti	U.	U.	U.	U.	U.	U.
	R.	R.	R.	R.	R.	R.
22. Italien	U.	U.	U.	U.	U.	U.
23. Japan	U. F.	U.	U.	U. F.	U.	U.
24. Luxemburg .	U.		U.	U.	U.	U.
25. Meksiko . . .	U.	U.	U.	U.	U.	U.
	R.	R.	R.	R.	R.	R.
26. Montenegro .	U.	U.	U.	U. F.	U.	U.
27. Nikaragua . .	T.	T. F.	T.	T.	T.	T.
28. Norge	U.	U.	U.	U.	U.	U.
	R.	R.	R.	R.	R.	R.
29. Panama . . .	U.	U.	U.	U.	U.	U.
30. Paraguay . .	U.	U.	U.	U.	U.	U.
31. Nederlandene	U.	U.	U.	U.	U.	U.
	R.	R.	R.	R.	R.	R.
32. Peru	U.	U. F.	U.	U.	U.	U.
33. Persien . . .	U.	U.	U.	U.	U.	U.
34. Portugal . . .	U.	U.	U.	U.	U.	U.
35. Rumænien . .	U. F.		U.	U.	U.	U.
36. Rusland . . .	U.	U.	U.	U. F.	U.	U. F.
	R.	R.	R.	R. F.	R.	R. F.
37. Salvador . . .	U.	U. F.	U.	U.	U.	U.
	R.	R.	R.	R.	R.	R.
38. Serbien . . .	U.	U.	U.	U.	U.	U.
39. Siam	U.		U.	U.	U.	U.
	R.		R.	R.	R.	R.
40. Sverig	U.		U.	U.	U.	U.
	R.		R.	R.	R.	R.
41. Schweiz . . .	U. F.		U.	U.	U.	U.
	R. F.		R.	R.	R.	R.
42. Tyrkiet. . . .	U. F.	U.	U.	U. F.	U.	U.
43. Uruguay . . .	U.	U. F.	U.	U.	U.	U.
44. Venezuela . .	U.		U.	U.	U.	U.

VII. Overenskomst om handelsskibes omdannelse til krigsskibe.	VIII. Overenskomst om utlægning av selvvirkende undervandsstøtminer.	IX. Overenskomst om bombardement ved flaatestyrker i krigstid.	X. Overenskomst om anvendelse paa sjøkrig av grundsætninger i Genfkonventionen.	XI. Overenskomst om visse indskrænkninger i utøvelsen av retten til opbringelse i sjøkrig.	XIII. Overenskomst om nøitrale magters rettigheter og pligter i tilfælde av sjøkrig.	XIV. Deklaration om forbud mot at kaste projektiler og sprængstoffe ned fra balloner.	$^{18}/_{10}$ 1907 $^{2}/_{9}$ 1910
U.	U.	U.	U.	U. F.	U.	U.	Haïti . . . . . 21.
R.	R.	R.	R.		R.	R.	
U.	U.	U.	U.	U.	U.		Italien . . . . 22.
U.	U.	U. F.	U.	U.	U. F.		Japan . . . . . 23.
U.	U.	U.	U.		U.	U.	Luxemburg . . 24.
U.	U.	U.	U.	U.	U.		Meksiko . . . 25.
R.	R.	R.	R.		R.		
U.		U.	U.		U.		Montenegro . . 26.
T.	T.	T.	T.		T.	T.	Nikaragua . . 27.
U.	U.	U.	U.	U.	U.	U.	Norge . . . . . 28.
R.	R.	R.	R.	R.	R.	R.	
U.	U.	U.	U.	U.	U.	U.	Panama . . . . 29.
U.	U.	U.	U.	U.	U.		Paraguay . . . 30.
U.	U.	U.	U.	U.	U.	U.	Nederlandene . 31.
R.	R.	R.	R.		R.	R.	
U.	U.	U.	U.	U.	U.	U.	Peru . . . . . 32.
U.	U.	U.	U. F.	U. F.	U. F.	U.	Persien . . . . 33.
U.		U.	U.	U.	U.	U.	Portugal . . . 34.
U.	U.	U.	U.		U.		Rumænien . . 35.
U.		U.	U.		U.		Rusland . . . 36.
R.		R.	R.		R.		
U.	U.	U.	U.	U. F.	U.	U.	Salvador . . . 37.
R.	R.	R.	R.		R.	R.	
U.	U.	U.	U.		U.		Serbien . . . . 38.
U.	U. F.	U.	U.	U. F.	U. F.	U.	Siam . . . . . 39.
R.	R. F.	R.	R.		R. F.	R.	
U.		U.	U.	U.	U.		Sverig . . . . 40.
R.		R.			R.		
U.	U.	U.	U.	U.	U.	U.	Schweiz. . . . 41.
R.	R.	R.	R.	R.	R.	R.	
U. F.	U. F.	U.	U. F.	U. F.	U. F.	U.	Tyrkiet . . . . 42.
	U.	U.	U.	U. F.	U.	U.	Uruguay . . . 43.
U.	U.	U.	U.		U.		Venezuela . . 44.

$^{18}/_{10}$ 1907
$^{2}/_{9}$ 1910

Forbehold.

I. Vedkommende overenskomst I om fredelig bilæggelse av internationale stridigheter.

Amerikas Forenede Stater: Med forbehold av den erklæring, som blev avgit i konferansens plenarmøte den 16 oktober 1907, og erklæringer, avgit av Senatet den 2 april 1908.

Brasilien: Med forbehold forsaavidt angaar art. 53, 2det, 3dje og 4de led.

Chili: Med forbehold av den erklæring angaaende art. 39, som blev avgit i den første kommissions 7de møte den 7 oktober 1907.

Grækenland: Med forbehold av art. 53, 2det led.

Japan: Med forbehold av art. 48, 3dje og 4de led, art. 53, 2det led og art. 54.

Rumænien: Med de samme forbehold, som blev formulert av de rumænske befuldmægtigede ved undertegningen av overenskomsten om fredelig bilæggelse av internationale stridigheter av 29 juli 1899.

Schweiz: Med forbehold av art. 53, nr. 2.

Tyrkiet: Med forbehold av de erklæringer, som er indført i protokollen for konferansens 9de plenarmøte den 16 oktober 1907.

II. Vedkommende overenskomst II om begrænsning i bruken av magt ved inddrivelse av kontraktsmæssig gjæld.

Amerikas Forenede Stater: Med forbehold av erklæring, avgit av Senatet den 17 april 1908.

Argentina: Den Argentinske republik tar følgende forbehold:

1. Med hensyn til gjæld, som hitrører fra almindelige kontrakter mellem en nations undersaat og en fremmed regjering, haves der kun adgang til voldgift i det særegne tilfælde av rettens fornegtelse ved kontraktslandets domstoler, hvis hjælp paa forhaand forgjæves har været paakaldt.
2. Offentlige laan med emission av bons hørende til statsgjælden kan ikke i noget tilfælde berettige til et militært angrep paa eller besættelse av amerikanske nationers jord.

Bolivia: Med det i første kommission uttrykte forbehold. $^{18}/_{10}$ 1907 $^{2}/_{9}$ 1910

Columbia: Columbia tar følgende forbehold:

Det godkjender ikke i noget tilfælde anvendelse av magt til inddrivelse av gjæld, av hvad art denne end er. Det anerkjender kun voldgift, efterat skyldlandets domstoler har truffet en endelig avgjørelse.

Den Dominikanske republik: Med det forbehold, som blev tat i plenarmøtet den 16 oktober 1907.

Ekuador: Med de forbehold, som blev tat i plenarmøtet den 16 oktober 1907.

Grækenland: Med det forbehold, som blev tat i plenarmøtet den 16 oktober 1907.

Guatemala: Med de samme forbehold som Argentina (se ovenfor).

Nikaragua: Med de samme forbehold som Argentina (se ovenfor).

Peru: Med det forbehold, at de grundsætninger, som er fastsat i denne overenskomst, ikke anvendes paa reklamationer eller tvistigheter hitrørende fra kontrakter, som et land har sluttet med fremmede undersaatter, naar det i disse kontrakter er uttrykkelig fastsat, at reklamationer og tvistigheter skal undergives landets dommere og domstoler.

Salvador: Med de samme forbehold som Argentina (se ovenfor).

Uruguay: Under forbehold av art. 1, 2det led, fordi delegationen mener, at voldgift altid med fuld ret kan avslaaes, hvis skyldlandets grundlov, naar denne er ældre end den kontrakt, som har reist tvil eller strid, eller denne kontrakt selv har fastsat, at disse tvil eller stridigheter skal avgjøres av det nævnte lands domstoler.

IV. Vedkommende overenskomst IV om landkrigens love og sedvaner.

Tyskland: Med forbehold av art. 44 i det vedføiede reglement.

Østerrike-Ungarn: Med forbehold av den erklæring, som blev avgit i konferansens plenarmøte den 17 august 1907.

$^{18}/_{10}$ 1907 Japan: Med forbehold av art. 44.

$^{2}/_{9}$ 1910 Montenegro: Med de forbehold, som er tat angaaende art. 44 i det til denne overenskomst knyttede reglement og indført i protokollen for det 4de plenarmøte den 17 august 1907.

Rusland: Med de forbehold, som er tat angaaende art. 44 i det til denne overenskomst knyttede reglement og indført i protokollen for det 4de plenarmøte den 17 august 1907.

Tyrkiet: Med forbehold av art. 3.

V. Vedkommende overenskomst V om nøitrale magters og personers rettigheter og pligter i tilfælde av landkrig.

Argentina: Den Argentinske republik tar forbehold med hensyn til art. 19.

Storbritannien: Med forbehold av art. 16, 17 og 18.

VI. Vedkommende overenskomst VI om behandlingen av fiendtlige handelsskibe ved fiendtlighetenes aapning.

Tyskland: Med forbehold av art. 3 og art. 4, 2det led.

Rusland: Med de forbehold, som blev formulert til nærværende overenskomsts art. 3 og art. 4, 2det led og optegnet i protokollen for 7de plenarmøte den 27 september 1907.

VII. Vedkommende overenskomst VII om handelsskibes omdannelse til krigsskibe.

Tyrkiet: Med forbehold av den erklæring, som blev avgit i konferansens 8de plenarmøte den 9 oktober 1907.

VIII. Vedkommende overenskomst VIII om utlægning av selvvirkende undervands-støtminer.

Tyskland: Med forbehold av art. 2.

Den Dominikanske republik: Med forbehold angaaende første led i første artikel.

Frankrike: Med forbehold av art. 2.

Storbritannien: Med forbehold av følgende erklæring: Idet de britiske befuldmægtigede undertegner denne overenskomst erklærer de, at den blotte kjendsgjerning at den nævnte overenskomst ikke forbyder en handling eller en fremgangsmaate, ikke maa betragtes som berøvende Hans Britiske Majestæts Regjering retten til

at bestride lovligheten av den nævnte handling eller fremgangsmaate. $\frac{^{18}/_{10}\ 1907}{^{2}/_{9}\ 1910}$

Siam: Med forbehold av art. 1, 1ste led.

Tyrkiet: Med forbehold av de erklæringer, som er optegnet i protokollen for konferansens 8de plenarmøte 9 oktober 1907.

IX. Vedkommende overenskomst IX om bombardement ved flaatestyrker i krigstid.

Tyskland: Med forbehold av art. 1, 2det led.

Chili: Med det forbehold av art. 3, som blev formulert i 4de plenarmøte den 17 august.

Frankrike: Med forbehold av art. 1, 2det led.

Storbritannien: Samme forbehold.

Japan: Samme forbehold.

X. Vedkommende overenskomst X om anvendelse paa sjøkrig av grundsætningene i Genf-konventionen.

Kina: Med forbehold av art. 21.

Storbritannien: Med forbehold av art. 6 og 21 og av følgende erklæring: Idet de britiske befuldmægtigede undertegner denne overenskomst, erklærer de, at Hans Majestæts Regjering mener, at anvendelsen av art. 12 er indskrænket alene til det tilfælde, at de stridende opsamles under eller efter et sjøslag, i hvilket de har tat del.

Persien: Med forbehold av den av konferansen anerkjendte ret til at benytte løven og den røde sol i stedet for det røde kors.

Tyrkiet: Med forbehold av den av konferansen anerkjendte ret til bruken av den røde halvmaane.

XIII. Vedkommende overenskomst XIII om nøitrale magters rettigheter og pligter i tilfælde av sjøkrig.

Tyskland: Med forbehold av art. 11, 12, 13 og 20.

Amerikas Forenede Stater: Med forbehold angaaende art. 3 og forbehold av art. 23.

Kina: Med forbehold av art. 14, 2det led, art. 19, 3dje led og art. 27.

Den Dominikanske republik: Med forbehold angaaende art. 12.

$^{18}/_{10}$ 1907	Storbritannien:	Med forbehold av art. 19 og 23.
$^{2}/_{9}$ 1910	Japan:	Med forbehold av art. 19 og 23.
	Persien:	Med forbehold av art. 12, 19 og 21.
	Siam:	Med forbehold av art. 12, 19 og 23.
	Tyrkiet:	Med forbehold av den erklæring angaaende art. 10, som blev indført i protokollen for konferansens 8de plenarmøte den 9 oktober 1907.

3 septbr. **Rundskrivelse** fra Justisdepartementet til samtlige amtmænd.

Da departementet har bragt i erfaring, at de under overformynderiernes forvaltning hørende midler ikke overalt behandles overensstemmende med gjældende forskrifter, og at navnlig bestemmelserne til betryggelse mot midlernes forvendelse ikke befølges, har man trodd at burde henlede opmerksomheten paa enkelte punkter:

Formynderlovgivningen paalægger saavel verge som begge overformyndere ikke alene at sørge for, at myndlingers midler utsættes og forsikres paa en betryggende maate, men ogsaa at de værdipapirer, hvori midlerne er anbragt, eller de sparebankbøker, hvorpaa midlerne indestaar, behørig bevares. Vergen og enhver av overformynderne pligter saaledes overfor hinanden at føre kontrol med, at myndlingers værdipapirer og sparebankbøker til enhver tid er tilstede og i orden hos den, som opbevarer dem. Er myndlingers midler gaat tapt paa grund av forsømmelser i saa henseende, paalægger lovgivningen den verge eller den eller de overformyndere, som har forsømt sin tilsynspligt, at ansvare det derved opstaaede tap.

Til gjennemførelse av omhandlede kontrol er det paabudt, at vergen skal leveres en av overformynderne utfyldt vergebok, medmindre magistraten i byene eller sorenskriveren paa landet og i ladestedene er enig med begge overformyndere om, at utfærdigelse av vergebok kan undlates; jfr. formynderloven av 28 september 1857 § 8 sammenholdt med lov av 25 april 1863 § 6, se tillike skrivelse av 3 mars 1860. I vergeboken, hvorfor skema er fastsat ved kgl. res. av 25 januar 1853, skal enhver forandring med hensyn til midlernes anbringelse anmerkes, saa at vergen til utførelse av den ham paahvilende tilsynspligt til enhver tid kan vite, hvordan hans myndlings midler er anbragt. Imidlertid skal som regel myndlingers pantobligationer, sparebankbøker, aktier og andre værdipapirer bero hos vergen. For landdistrikternes vedkommende er dette uttrykkelig paabudt i formynderlovens § 5. For kjøpstædernes vedkommende, fraregnet Bergen, gjælder ikke samme

paabud, men, som anført i departementets skrivelse av 10 ok- 3 septbr.
tober 1901, post 1, er det mest stemmende med forutsætningen i ovennævnte lovbud, at myndlingers værdipapirer ogsaa for byenes vedkommende beror hos vergen, medmindre særlige omstændigheter gjør dette utilraadelig, se hvad der nærmere er anført derom i nævnte skrivelse.

Samtlige værdipapirer skal — hvad enten de beror hos vergen eller en av overformynderne — gives paategning om, at de ikke maa opsiges, transporteres eller utbetales uten overformyndernes samtykke (prohibitivpaategning), jfr. reskripter av 12 oktober 1770 og 7 februar 1794 § 13 samt for sparebankbøkers vedkommende formynderlovens § 10, 2det led. Disse paategninger saavelsom enhver senere paategning, hvorved der foretages nogen disposition over vedkommende dokument eller sparebankbok, skal undertegnes av begge overformyndere. Departementet vil i denne forbindelse fremhæve, at en overformynder savner adgang til at meddele den anden overformynder eller en av begge i forening valgt regnskapsfører fuldmagt til at meddele saadanne paategninger paa begges vegne, jfr. skrivelser av 14 december 1859 i. f., 28 august 1861 og 10 oktober 1901, post 3. Departementet antar ogsaa, at alle kvitteringer for midler, som indbetales i et overformynderi, bør undertegnes av begge overformyndere, medmindre dermed vil være forbundet særlige ulemper, saasom paa grund av de lokale forhold, den ene overformynders fravær ell. lign.

Kontrollen med, at myndlingers værdipapirer og sparebankbøker er tilstede og i orden, skal for landdistrikternes og ladestedenes vedkommende yderligere føres paa de aarlige formynderting, hvad enten værdipapirene beror hos vergen eller en av overformynderne. Om det stedfundne eftersyn og gjennemgaaelse av de paa tinget foreviste værdipapirer skal tilførsel for hver enkelt myndlings vedkommende gjøres i overformyndernes forhandlingsprotokol. En av sorenskriveren bekræftet utskrift av forhandlingsprotokollen skal straks efter tingets avslutning sendes til overformynder-revisorerne, forat disse kan paase, at enhver enkelt myndlings værdipapirer har været forevist, jfr. § 3 i de ved kgl. res. av 18 december 1897 fastsatte regler for førelse av overformynder-regnskapet. En tilsvarende forskrift for kjøpstædernes vedkommende har været fundet ufornøden, da byrevisorerne, efter hvad der anføres i det foredrag, som ligger til grund for de oprindelige regler for førelse av omhandlede regnskaper, har let adgang til paa stedet at anstille de yderligere undersøkelser, de maatte finde fornødne. Det er saaledes forutsat, at ogsaa byrevisorerne skal ha sin opmerksomhet henvendt paa, at det omhandlede eftersyn ikke forsømmes. For Bergens vedkommende anser departe-

3 septbr. mentet det rigtigst, at omhandlede kontrol føres paa det for denne by anordnede formynderting, se reskript 5 juli 1775 § 6. Ellers bør derimot eftersynet foretages under de verge-eksaminationer, som i de fleste byer aarlig holdes av magistraten og begge overforanyndere, se skrivelse av 10 oktober 1901, post 2. Om eftersynet blir fornøden tilførsel at gjøre i forhandlingsprotokollen paa samme maate som paa formyndertinget for landet. Ved gjennemgaaelse av nævnte protokol vil revisorerne kunne se, hvorvidt eftersynet har fundet sted. I de byer, hvor verge-eksaminationer ikke holdes, maa revisorerne likefuldt forvisse sig om, at værdipapirerne aarlig eftersees. De værdipapirer, som beror hos en av overformynderne, maa revisorerne personlig paa stedet gjennemgaa. Da der ved overformynderierne skal bero tilstaaelser, som viser, hos hvem en myndlings midler bevares, jfr. formynderlovens § 5, vil det let fremgaa, hvilke værdipapirer gjennemsynet skal omfatte. Med hensyn til de hos vergerne beroende værdipapirer maa det formentlig for revisorerne være tilstrækkelig at paase, at begge overformyndere i sit aarlige regnskap oplyser, at de har efterset de hos vedkommende verger beroende værdipapirer og fundet disse i orden.

Det paaligger videre overformynder-revisorerne at paase, at de midler, som henhører under overformynderiernes forvaltning, ogsaa optages i overformynder-regnskapene. Forsaavidt angaar arvemidler, utloddet paa offentlig skifte, føres denne kontrol ved at gjennemgaa det fra skifterettene mottagne eksemplar av tabellene over sluttede boer, jfr. § 6 i reglene for førelse av overformynder-regnskaper. Disse tabeller skal indeholde oplysninger om, hvilke lodder er tilfaldt arvinger, hvis midler skal forvaltes av overformynderierne, saaledes arvelodder tilfaldt umyndige og umyndiggjorte samt forsvundne arvinger; jfr. med hensyn til de sidstnævnte lov av 12 oktober 1857 § 21, sammenholdt med lov av 3 mars 1866 § 1 og cirkulære av 3 oktober 1888; endvidere myndige livsarvingers arvelodder, som med hjemmel i testamente, oprettet efter lov om arv av 31 juli 1854 § 37, skal behandles som umyndiges midler. Alle arvemidler skal, som uttalt i departementets skrivelser av 11 juli 1876 og 16 juli 1877, indtages i overformynderiet paa det sted, hvor arven er faldt. Senere kan beslutning fattes om midlernes overflytning til det sted, hvor myndlingen er bosat, overensstemmende med bestemmelserne i formynderlovens § 14, f. Overflyttes midler til et overformynderi, der er underlagt andre revisorer, skal disse underrettes om overflytningen, jfr. § 5 i ovennævnte regler for førelse av overformynder-regnskaper, en bestemmelse, man specielt maa be alle revisorer indskjærpet. Har en skifteret direkte til-

stillet en arvelod til et overformynderi i et andet distrikt, 3 septbr.
hvorom skiftetabellerne bør indeholde oplysning, maa revisorerne paa det sted, hvor arven er faldt, likeledes underrette vedkommende revisorer derom.

Efter post 7 i rundskrivelse av 15 december 1902 blir skiftetabellerne — selvfølgelig ogsaa det eksemplar av tabellen over sluttede skifter, som efter det oven anførte skal tilstilles overformynder-revisorerne — at paaføre en bevidnelse om, hvorvidt noget bo har været behandlet av executores testamenti m. v. Herved vil revisorerne faa anledning til at søke erhvervet oplysning om, hvorvidt der i saadant bo er utlagt midler, som henhører under overformynderiet, jfr. forordn. 23 august 1793 § 2. Til opnaaelse av en yderligere kontrol med overformynderiernes virksomhet skal man be det nævnte eksemplar av tabellen endvidere forsynt med:

1. Bevidnelse om, hvorvidt og i tilfælde hvilke personer, der i aarets løp er umyndiggjort, med oplysning om, for hvem i tilfælde vergemaalet er overdrat egtefællen. (Forsaavidt skifteforvalteren undtagelsesvis ikke er formand i vergemaalsretten, blir den fornødne attest at indhente hos denne og at vedlægge tabellen).

2. Bevidnelse om, hvorvidt og i tilfælde hvilke fraværende arvingers lodder i aarets løp er overgaat fra skifterettens til overformynderiets forvaltning, jfr. cirkulære av 17 august 1893, indtat i Lovtidenden for 1902 s. 910.

Iøvrig skal man henstille til amtmanden, under hvem det almindelige tilsyn med formyndervæsenet henhører, jfr. forordning av 19 august 1735 § 25 samt cirkulære av 30 oktober 1845, at ha opmerksomheten henvendt paa, at formynderlovgivningens bestemmelser nøie befølges. I tilfælde av, at forsømmelser finder sted, skal man henstille, at vedkommende av amtmanden meddeles advarsel efter straffelovens § 324, hvor dertil findes grund. Man imøteser i saa fald nærmere indberetning derom. Specielt skal man henstille, at amtmanden paaser, at overformyndernes regnskaper avgives inden den i formynderlovens § 15 fastsatte frist, samt at revisorerne tilendebringer revisionen og indsender det paabudte utdrag av regnskapene inden den i reglenes § 4 nævnte tid. Endelig vil amtmanden ha at paase, at decisioner berigtiges inden en rimelig frist.

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Søndre 3 septbr.
Trondhjems amt, hvori uttales, at et vidne, som var indstevnt for at avgi forklaring i en straffesak, og som under denne deltok i en aastedsbefaring, antages at tilkomme skyssgodtgjørelse ogsaa for reisen fra retsstedet til det

3 septbr. sted, hvor aastedsbefaringen begynder, og fra det sted, hvor den avsluttes, men ikke skyssgodtgjørelse for selve befaringen.

6 septbr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til Enkekassens direktion, hvori departementet antar, at lov av 22 mai 1902, nr. 3, § 5, s. p. ogsaa kommer til anvendelse paa forsikringer av overlevelsesrente, der er tegnet før nævnte lov.

7 septbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av fhv. sogneprest O. O. Barman ved gavebrev av 14 april 1910 til fordel for Norsk Finnemission oprettede legat »Margrethe Barmans Minde« og paa de for legatet utfærdigede statutter.

7 septbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av toldbetjent Carl Christian Just og hustru Lovise Just ved testamente av 20 juli 1898 oprettede »Carl Christian Just og Hustru Lovise Just's Legat til Støtte for Kristiania Indremission« og paa de under 22 juli 1910 utfærdigede statutter for dette legat.

7 septbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa enkefru Severine Lehmkuhl ved testamente av 27 november 1905 oprettede legat »Det Lehmkuhl-Kroepelienske Legat for Sjømænd« og paa det under 21 juni 1910 utfærdigede utkast til fundas for dette legat.

7 septbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa de av bestyrelsen for Christoffer Sjursen Hjeltnes og Hustrus Barnestiftelse i Ulvik i Hardanger under 28 september 1907 og 27 mai 1910 vedtagne statutter for stiftelsen.

7 septbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa en av H. C. Anderson ved gavebrev av 6 april 1906 skjænket gave til Christoffer Sjursen Hjeltnes og Hustrus Barnestiftelse i Ulvik i Hardanger og paa de av stiftelsen under 28 september 1907 vedtagne statutter for gaven.

8 septbr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til Revisionsdepartementet, hvori uttales, at en lensmand antages at være berettiget til ved samtidig læsning av kundgjørelse om flere hittede gjenstande at beregne sig godtgjørelse for hver hittet gjenstand, som særskilt anmeldes, samt at det i saa henseende ikke antages at ha nogen betydning, enten bekjendtgjørelsen er skrevet paa ett eller flere stykker papir; jfr. sportellovens § 119, andet leds første punktum.

Provisorisk anordning*) angaaende sirup, der anvendes til tilvirkning av drops. 9 septbr.

§ 1. Den, der vil anvende indført sirup til tilvirkning av drops til salg, har til toldvæsenet eller, forsaavidt tilvirkningen av drops skal foregaa utenfor toldsted med tilstøtende herred, til vedkommende lensmand istedenfor den almindelige fortoldningsangivelse i saavidt betimelig tid, at fornøden kontrol kan anordnes, at indlevere en angivelse (fortoldningsangivelse) om, at han agter at benytte saadan sirup paa den nævnte maate. I angivelsen bør oplyses, hvor stort kvantum sirup han vil anvende, samt naar tilvirkningen av drops skal finde sted. Forsaavidt siruppen er indført før 26 juli d. a. eller allerede fortoldet med 16 øre pr. kg., bør dette oplyses. Ved drops forstaaes i denne anordning haardt sukkertøi, kokt ved meget høi temperatur, saa at det bestaar den saakaldte karamelprøve.

§ 2. Finans- og Tolddepartementet bemyndiges til at anordne den kontrol med den i § 1 omhandlede dropstilvirkning, som i de forefaldende tilfælde maatte ansees paakrævet.

§ 3. Den pligtige told av den sirup, som blir anvendt til dropstilvirkning, blir at indbetale inden 8 dage, efterat tilvirkningen har fundet sted. Indbetalingen sker til toldkassereren eller, hvis angivelse er indgit til lensmanden, til denne, som straks vil ha at indsende beløpet til nærmeste toldoppebørselsbetjent under fornøden forklaring. Tolden kan inddrives ved utpantning, som maa rekvireres inden den i lov av 12 oktober 1857 om forandringer i toldloven § 2 fastsatte frist.

§ 4. Undladelse av at indgi behørig angivelse, urigtig angivelse og anvendelse av et større kvantum sirup end angit eller oplyst for den kontrolbetjent, som fører opsyn med tilvirkningen, straffes med bøter. Anmeldelser om forseelser mot denne anordning blir at indsende til vedkommende toldinspektør og behandles paa den i toldlovgivningen for toldforseelser bestemte maate.

§ 5. Nærværende anordning træder i kraft straks.

Kongelig resolution**), hvorved i henhold til lov av 17 juni 1869 om politivedtægter for kjøpstæderne meddeles stadfæstelse paa en av kjøbstaden Larviks formænd og repræsentanter under 4 juli 1910 fattede beslutning om vedtægt for bruk av motorvogner i nævnte kjøpstad. 9 septbr.

Kongelig resolution**), hvorved i henhold til lov av 17 juni 1869 om politivedtægter for rikets kjøpstæder, lov av 9 septbr.

*) Bekjendtgj. 12 septbr. i Lovtid 1ste avd. nr. 36, hvor anordningen i sin helhet er indtat.

**) Bekjendtgj. 12 septbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 36, hvor vedtægten er indtat.

9 septbr. 22 mai 1875 om offentlige forestillinger m. v., lov nr. 7 av 14 juli 1893 og lov nr. 3 av 16 juli 1907 § 28 meddeles stadfæstelse paa en av kjøpstaden Aalesunds formænd og repræsentanter under 29 april og 2 august 1910 fattet beslutning angaaende ny politivedtægt for byen.

9 septbr. **Kongelig resolution***), hvorved i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtægter for rikets herreder og lov av 22 mai 1875 om offentlige forestillinger m. v. meddeles stadfæstelse paa en av herredsstyret for Lavangens herred, Tromsø amt, under 30 december 1909 og 11 juli 1910 fattet beslutning til politivedtægter, som, forsaavidt angaar dette herred, skal træde istedenfor de ved kongelig resolution av 13 december 1902 stadfæstede politivedtægter for Ibbestads herred, hvorfra Lavangens herred er utskilt ved kongelig resolution av 18 september 1906.

9 septbr. **Kongelig resolution****), hvorved i henhold til lov angaaende særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 § 3 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Dyrøy herred i Tromsø amt under 16 juli d. a. fattede beslutning om ordningen av meddelelsespligten, naar en tuberkuløs syk forandrer bopæl — dog med en enkelt forandring.

9 septbr. **Kongelig resolution*****), hvorved bestemmes:

I. I henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa de av herredsstyrerne for Aals og Hols herreder, Buskeruds amt, henholdsvis under 30 december 1909 og 30 mai 1910 samt 7 februar og 22 juni 1910 fattede beslutninger om almindelige sundhetsforskrifter for herredene.

II. De ved kongelig resolution av 13 december 1900 og 12 januar 1901 approberte almindelige sundhetsforskrifter for Aals og Hols herreder ophæves fra den dag, ovennævnte forskrifter træder i kraft.

9 septbr. **Kongelig resolution†)**, hvorved bestemmes:

I. I henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov om særegne foran-

*) Bekjendtgj. 12 septbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 36, hvor vedtægten er indtat.

**) Bekjendtgj. 12 septbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 36, hvor den approberte beslutning er indtat.

***) Bekjendtgj. 12 septbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 36, hvor de nye forskrifter er indtat.

†) Bekjendtgj. 12 septbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 36, hvor de approberte forskrifter m. v. er indtat.

staltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa den av Bergs herredsstyre, Smaalenenes amt, i møte 28 juni 1910 fattede beslutning om nye almindelige sundhetsforskrifter for herredet og om ordning av meddelelsespligten ved tuberkuløse sykes flytning — dog med en enkelt forandring. 9 septbr.

II. De sundhetsforskrifter for Bergs herred, som blev approbert ved kongelig resolution av 10 december 1887 og 19 mars 1898 ophæves fra den tid, ovennævnte forskrifter træder i kraft.

Kongelig resolution*), hvorved i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Herlø herred i Søndre Bergenhus amt fattede beslutning om forskrifter til forebyggelse av ondartede smitsomme sygdommes utbredelse — dog med en enkelt forandring. 9 septbr.

Kongelig resolution**), hvorved bestemmes: 9 septbr.

I. I henhold til § 4 i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa den av bystyret for kjøpstaden Horten under 24 mars og 19 mai 1909 samt 9 mars og 18 juli 1910 fattede beslutning om nye almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvæsenet inden kjøpstaden med Karljohansvern og om ordningen av meddelelsespligten ved tuberkuløse sykes flytning.

II. De ved kongelig resolution av 3 december 1892 approberte sundhetsforskrifter for kjøpstaden med Karljohansvern ophæves fra den tid, ovenomhandlede sundhetsforskrifter træder i kraft.

Kongelig resolution***), hvorved i medhold av lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 44 bestemmes, at ærfugl i et tidsrum av indtil 5 aar regnet fra 1 januar 1911 skal være fredet det hele aar inden Roalds, Harams, Sandø, Buds, Kornstads, Eide, Kvernes, Bremsnes, Frei, Tusterns og Grips herreder i Romsdals amt. 9 septbr.

*) Bekjendtgj. 12 septbr. i Lovtid 1ste avd. nr. 36, hvor den approberte beslutning er indtat.

**) Bekjendtgj. 12 septbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 36, hvor forskriftene m. v. er indtat.

***) Bekjendtgj. 12 septbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 36.

9 septbr. **Kongelig resolution***), hvorved i medhold av lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 44 bestemmes, at der indtil videre, dog ikke længer end til utgangen av aaret 1915, skal være forbudt at benytte snare til fangst av tiur, røi, aarfugl, jerpe, rype og hare i samtlige herreder i Romsdals fogderi med undtagelse av Gryttens og Volds herreder samt i herredene Ørskog og Skodje i Søndmørs fogderi og i herredene Øre, Gimnes og Eide i Nordmørs fogderi, Romsdals amt.

Denne bestemmelse træder i kraft den 1 januar 1911.

9 septbr. **Kongelig resolution****), hvorved i henhold til lov om pigtraads anvendelse til gjærde av 14 juli 1893 § 1 meddeles stadfæstelse paa en av Fets herredsstyre, Akershus amt, under 17 august 1910 fattet beslutning om forbud mot at anvende pigtraad til gjærde inden herredet.

9 septbr. **Kongelig resolution,** hvorved det bestemmes, at en anden læge end embedslægen kan antages til indtil videre at forrette som ordfører i helseraadet for Aurlands herred, Nordre Bergenhus amt, mot en godtgjørelse av kr. 80,00 aarlig, som blir at utrede av de til tilfældige utgifter ved medicinalvæsenet bevilgede midler.

9 septbr. **Kongelig resolution,** hvorved bl. a. bestemmes, at Departementet for de Offentlige Arbeider bemyndiges til fremtidig at utdele understøttelser av Postvæsenets Understøttelsesfond.

9 septbr. **Kongelig resolution,** hvorved er bestemt:

1. At avansementskredsene for Infanteriets fastlønnede kapteiner og premierløitnanter fremtidig dannes av de respektive brigaders infanteri — undtagen 6te brigades.
2. At 6te brigades infanterikapteiner og premierløitnanter, Jægerkorpsets og Gardens kompani-officerer samt surnumerære officerer blir at føre som overtallige i en av de 5 sydlige brigaders infanteri-avansementskredser.
3. At de nuværende 5te infanteribrigaders officerskorpser under overgangen fra den gamle til den nye hærordning besætter følgende fastlønnede kapteins- og premierløitnantsstillinger ved infanteri-avdelingene i de nye brigader nr. 1—nr. 5:

---

*) Bekjendtgj. 12 septbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 36.
**) Bekjendtgj. 12 septbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 36, hvor beslutningen er indtat.

1ste Akershusske brigade. 9 septbr.

a) Den nye 1ste brigades infanteri-underofficersskole, indtil videre paa Fredrikshald.
b) 1ste brigades staber, mitraljøse-avdeling og hjulrytterkompani [1]).
c) 1ste brigades bataljoner med undtagelse av Seljords og Grenlands bataljoner — samt
d) ved et antal svarende til en bataljons kompani-officersstillinger ved den nye 2den brigade.

2den Akershusske brigade.

a) Den nye 2den brigades infanteri-underofficersskole, indtil videre i Kristiania.
b) 2den brigades staber, mitraljøse-avdeling og hjulrytterkompani [1]).
c) De resterende kompani-officersstillinger ved 2den brigades bataljoner.

Kristiansandske brigade.

a) Den nye 3dje brigades infanteri-underofficersskole i Kristiansand.
b) 3dje brigades staber, mitraljøse-avdeling og hjulrytterkompani [1]) samt staben ved Søndhordlands bataljon.
c) 3dje brigades bataljoner samt Seljords og Grenlands bataljoner og 2 kompanier av Søndhordlands bataljon.

Bergenske brigade.

a) Den nye 4de brigades infanteri-underofficersskole i Bergen.
b) 4de brigades staber, mitraljøse-avdeling og hjulrytterkompani [1]) med undtagelse av staben ved Søndhordlands bataljon.
c) 4de brigades bataljoner med undtagelse av 2 kompanier av Søndhordlands bataljon samt Voldens bataljon.

Trondhjemske brigade.

a) Den nye 5te brigades infanteri-underofficersskole i Trondhjem.
b) 5te brigades staber, mitraljøse-avdeling og hjulrytterkompani [1]).
c) 5te brigades bataljoner med undtagelse av Voldens bataljon.

4. Jægerkorpsets kompani-officersstillinger besættes indtil videre fortrinsvis ved beordring av dertil villige officerer fra de nuværende 1ste og 2den Akershusske og Trondhjemske brigader.

[1]) Under konkurranse med Kavaleriets officerer.

9 septbr. **Kongelig resolution,** hvorved bl. a. bestemmes, at rikets indvortes bestyrelse under Kongens forestaaende fravær fra hovedstaden overdrages til statsministeren tillikemed i det mindste fem av Statraadets øvrige medlemmer m. v.

10 septbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa forandring i den ved kongelig resolution av 22 december 1906 stadfæstede fundas for »Jens Ellerhusens Legat« for værdige trængende av borgerklassen i Bergen.

14 septbr. **Skrivelse** fra Handelsdepartementet til amtmanden i Smaalenenes amt:

Departementet antar, at der er adgang til at meddele en enke næringsbrev paa haandverksdrift i Sarpsborg paa grundlag av et til hendes avdøde mand i sin tid utstedt borgerskapsbrev paa samme haandverk i Gjøvik, hvilket borgerskap nu av enken er opsagt. Jfr. § 41 i haandverksloven av 15 juli 1839 og Indredepartementets i Lovtidenden indtagne skrivelse til stiftamtmanden i Kristiania av 30 april 1895.

14 septbr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til en ligningskommission, hvori departementet angaaende spørsmaalet om skatlæggelse av norske, i utenlandsk fart værende sjøfolk, uttaler, at det maa antages at være skattelovens forutsætning, at en norsk statsborger, som ikke har tat fast bopæl i utlandet, er skattepligtig her i riket. Har vedkommende ikke her noget fast opholdssted, skal han efter byskattelovens § 13, landsskattelovens § 21, lignes i skat i det distrikt, hvor han efter sine øvrige forhold maa antages at ha sit hjem. Jfr. ogsaa høiesteretsdomme av 15 september 1888 og 11 mai 1907 (indtat i Meddelelser vedkommende Ligningsvæsenet, nr. 5, side 27 og nr. 8, side 92, Retstidende for 1889, side 11 og 1907, side 478).

15 septbr. **Kongelig resolution,** hvorved der uten gebyr meddeles stadfæstelse paa et fremlagt, av direktionen for Kristiansands stifts Geistlige Enkekasse den 6 august d. a. vedtat utkast til nye statutter for kassen, ifølge hvilke denne skal overgaa til en gjensidig understøttelseskasse under navn av Kristiansands stifts Geistlige Understøttelseskasse.

15 septbr. **Kongelig resolution,** hvorved den aarlige godtgjørelse, som ifølge lov om betaling for offentlige forretninger av 6 august 1897 § 148, 2 punktum, i kjøpstædene skal erlægges for tilsigelse av lagrettemænd og domsmænd, retsvidner i straffesaker og private politisaker samt bisittere og overskjønsmænd ved haandverks-

ret, for kjøpstaden Trondhjems vedkommende fra 1 januar 1911 bestemmes til 600 — seks hundrede kroner. 15 septbr.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes, at Sunds lensmandsdistrikt i Søndre Bergenhus amt for fremtiden blir at benævne Sund og Austevolds lensmandsdistrikt. 15 septbr.

Kongelig resolution, hvorved der i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 § 19, jfr. § 67, meddeles godkjendelse av den av Holmestrands bystyre i møte den 15 april 1910 fattede beslutning angaaende feiermesterens løn og utligning av feierpengene. 15 septbr.

Kongelig resolution, hvorved i henhold til § 4, sidste passus, i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 bestemmes, at bygningskommissionen og reguleringskommissionen i det bygningsloven underlagte strøk Bangsund i Klingens herred, Nordre Tronhjems amt, skal bestaa av sundhetskommissionens ordfører eller en anden av amtmanden beskikket læge, 2 av amtmanden efter herredsstyrets forslag beskikkede medlemmer, hvorav det ene skal være bygningskyndig samt et av herredsstyret valgt medlem. 15 septbr.

Kongelig resolution, hvorved bl. a. meddeles stadfæstelse paa den av Myklands herredsstyre i møter den 31 mars og 27 august 1910 vedtagne plan for en sparebank, som under navn av »Myklands sparebank« agtes oprettet inden herredet. 15 septbr.

Skrivelse fra Finansdepartementet til en sorenskriver, hvori uttales, at der for tinglæsning av en paategning paa en forhen tinglæst pantobligation, hvorved den oprindelige kreditor transporterer denne og samtidig kvitterer en del av obligationens paalydende beløp til avlæsning, ikke antages at burde beregnes gebyr, idet obligationen alene var indlevert med begjæring om avlæsning av det kvitterte beløp; jfr. departementets i Lovtidenden indtagne skrivelse av 20 mai 1898. 15 septbr.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til et vergeraad, hvori meddeles, at efter departementets mening kan den omstændighet, at en gut er idømt straf for tyverier, ikke i og for sig være til hinder for, at han efter utstaat straf av vergeraadet besluttes indsat i skolehjem, idet skolehjemsanbringelse alene er et opdragelsesmiddel, ikke straf. (Jfr. Ot. prp. nr. 33, 1893 side 1). 16 septbr.

Efter hvad der foreligger oplyst, maa det antages, at et ophold i skolehjem vil kunne redde gutten fra sedelig under-

16 septbr. gang, og vergeraadet maa da ha fuld adgang til i henhold til lov om forsømte barns behandling av 6 juni 1896 § 1 at fatte beslutning om guttens anbringelse i skolehjem.

Naar vergeraadet synes i § 4 at se en hindring mot, at anbringe den omhandlede gut i skolehjem, skal departementet bemerke, at nogen saadan hindring ikke kan utledes av nævnte §. Denne § omhandler nemlig vergeraadets ret til at skride ind, hvor et barn har forøvet en strafbar handling uten hensyn til, om handlingen vidner om sedelig fordærvelse eller vanvyrd (se Ot. prp. nr. 6, 1896 s. 22). Hvor den strafbare handling derimot karakteriserer barnet som sedelig fordærvet eller vanvyrdet, har vergeraadet at anvende de i § 1 omhandlede foranstaltninger, og loven gjør ingen undtagelse for det tilfælde, at den begaaede handling er blit straffet, naar kun vergeraadets indskriden maa ansees paakrævet for at redde barnet fra sedelig fordærvelse.

17 septbr. **Rundskrivelse** fra medicinaldirektøren til lægerne, hvori han indskjærper Justisdepartementets rundskrivelse av 29 februar 1904 om anmeldelse til helseraadets ordfører av tuberkuløse sykes indlæggelse i og utskrivning fra sanatorier og andre anstalter.

19 septbr. **Meddelelse** fra Forsvarsdepartementet til Fæstningsartilleriet og distriktskommandoerne angaaende bygninger av historisk interesse:

Departementet har d. d. tilskrevet Ingeniørvaabnet bl. a. saaledes:

»— — — — — — — — — — — — — — — — —

Med hensyn til spørsmaalet om en almindelig bestemmelse for forandringer av ældre bygverker av historisk interesse meddeles, at departementet i betragtning av saadanne sakers almene betydning finder at burde forbeholde sig avgjørelsen vedrørende alle virkelige forandringer av ældre historiske bygningers utseende, hvorfor departementet maa anmode om, at saker av heromhandlede art altid forelægges departementet.

For de rene vedlikeholdsarbeiders vedkommende blir det derimot at forholde paa samme maate som hittil.

— — — — — — — — — — — — — — — —«

20 septbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Knut P. Tordal ved testamente av 8 juni 1907 oprettede »Knut Pedersen Tordals Legat til Strandebarms Kommune« og paa de for legatet utfærdigede statutter.

21 septbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til et formandskaps ordfører, hvori antages, at bestemmelsen i § 6 i lov om forsømte barns behandling av 6 juni 1896 om, at der

blandt de fem av kommunestyret valgte medlemmer av vergeraadet skal være en eller to kvinder, maa forstaaes saaledes, at der i vergeraadet ikke kan sitte mer end to kvinder. Den av bystyret valgte 3dje kvinde kan derfor ikke ansees som medlem av vergeraadet, istedenfor hende maa den mand, som dernæst har faat de fleste stemmer, regnes som valgt. 21 septbr.

Kongelig resolution*), hvorved i henhold til lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 § 3 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Vikørs herred, Søndre Bergenhus amt, i møte 8 august 1910 fattede beslutning om ordningen av meddelelsespligten ved tuberkuløse sykes flytning. 23 septbr.

Kongelig resolution*), hvorved i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Strandviks herred i Søndre Bergenhus amt under 18 august 1910 fattede beslutning om forskrifter til forebyggelse av ondartede smitsomme sygdommes utbredelse. 23 septbr.

Kongelig resolution**), hvorved den av Grimstads bystyre under 31 august 1910 besluttede vedtægt for lukning av utsalgssteder i Grimstad stadfæstes i henhold til lov om lukningstid for utsalgssteder av 31 mai 1900 som gjældende indtil videre — dog med en enkelt forandring. 23 septbr.

Kongelig resolution***), hvorved i medhold av lov angaaende saltvandsfisket i Finmarken av 3 august 1897 § 18 bestemmes, at det ved de kongelige resolutioner av 3 januar 1901 og 14 august 1906 fastsatte forbud mot bruk av garn til fangst av sei inden Kistrands herred, Finmarkens amt, ophæves. 23 septbr.

Kongelig resolution***), hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flate-indhold av 500 ha. nedsættes i medhold av paragraffens 3dje punktum for Birkenes herred, Nedenes amt, indtil videre til 100 ha. 23 septbr.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

Kongelig resolution***), hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flate-ind- 23 septbr.

*) Bekjendtgj. 26 septbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 37, hvor beslutningen er indtat.

**) Bekjendtgj. 26 septbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 37, hvor den approberte vedtægt er indtat.

***) Bekjendtgj. 26 septbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 37.

23 septbr. hold av 500 ha. nedsættes i medhold av paragraffens 3dje punktum for Nordre Odalens herred, Hedemarkens amt, indtil videre fra 500 ha. til 250 ha.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

23 septbr. **Kongelig resolution***), hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flate-indhold 500 ha. nedsættes i medhold av paragraffens 3dje punktum for Faabergs herred, Kristians amt, indtil videre til 250 ha.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

23 septbr. **Kongelig resolution***), hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flate-indhold 500 ha. nedsættes i medhold av paragraffens 3dje punktum for Søndre Odalens herred, Hedemarkens amt, indtil videre til 250 ha.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

23 septbr. **Kongelig resolution****), hvorved bestemmes:

I. I medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Ringebu herred, Kristians amt, i møte den 25 juli 1910 besluttede nye vedtægter mot skogens ødelæggelse inden herredet, — dog med en enkelt forandring.

II. De ved den Norske Regjerings resolution av 25 august 1905 for samme herred approberte vedtægter mot skogenes ødelæggelse ophæves fra den tid, de nye vedtægter træder i kraft.

23 septbr. **Kongelig resolution*****), hvorved i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 §§ 1, 67 og 69, jfr. ildsfarlighetsloven av 3 mai 1871 § 24 meddeles stadfæstelse paa den av Søndre Glemminge bygningsrepræsentantskap i møte den 30 mai 1910 vedtagne tillægsbestemmelser til brandloven, forsaavidt nævnte brand- og bygningskommune angaar.

23 septbr. **Kongelig resolution***), hvorved i henhold til § 88 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 bestemmes, at den almindelige bygningslovgivning skal være gjældende for den del av Hetlandsmarken, Hillevaag og Vaaland i Hetlands herred, som ligger indenfor

---

*) Bekjendtgj. 26 septbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 37.

**) Bekjendtgj. 26 septbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 37, hvor de nye, approberte vedtægter er indtat.

***) Bekjendtgj. 26 septbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 37, hvor bestemmelserne er indtat.

følgende av herredsstyret i møte den 28 juli 1910 vedtagne grænser: Grænselinjen for Stavanger bys byggebelte, sjøen og en linje, trukket 200 m. sønden for Hillevaagsveien. 23 septbr.

Kongelig resolution*), hvorved i henhold til § 89 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles approbation paa den av Fredrikstads bystyre i møte den 20 juni 1910 som tillægsbestemmelse til lovens § 73 vedtagne utkast til regler for bygningsstillaser samme-steds. 23 septbr.

Kongelig resolution**), hvorved i henhold til § 89 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles approbation paa den av Sandnes bystyre i møte den 23 august 1910 fattede beslutning om lempning i nævnte lovs § 77, 1, forsaavidt ladestedet Sandnes angaar. 23 septbr.

Kongelig resolution***), hvorved bestemmes: 23 septbr.

1. Et fremlagt utkast til bestemmelser om sikkerhetsforanstaltninger vedkommende færdselen paa de Svorkmo—Løkkenbanen nærliggende veier m. v. approberes som gjældende indtil videre (koncessionens litr. C, post 5).
2. Departementet for de Offentlige Arbeider bemyndiges til at træffe bestemmelse om den største tillatte kjørehastighet ved nævnte bane.

Kongelig resolution, hvorved der i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 § 1 bestemmes, at politibetjenten i Svolvær indtil videre indtræder i politimesterens (fogdens) sted som medlem av brandstyret for Svolværs brand- og bygningskommune i Nordlands amt. 23 septbr.

Kongelig resolution, hvorved meddeles approbation — med en enkelt forandring — paa de i generalforsamlinger den 5 januar 1888, 28 oktober 1891, 10 juli 1893 og 7 december 1894 vedtagne love for Nannestads brandassuranseforening saaledes, at foreningen kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter. 23 septbr.

Kongelig resolution, hvorved det i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 §§ 19 og 69 bestemmes: 23 septbr.

*) Bekjendtgj. 26 septbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 37, hvor reglene er indtat.

**) Bekjendtgj. 26 septbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 37, hvor beslutningen er indtat.

***) Bekjendtgj. 26 septbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 37, hvor bestemmelserne er indtat.

23 septbr. 1. Der meddeles godkjendelse av den av Flekkefjords bystyre i møte den 13 juli 1910 fattede beslutning angaaende fast aarsløn for byens feiermester samt angaaende betalingsregulativ for feining sammesteds m. v.

2. Den ved kongelig resolution av 20 juli 1877 approberte instruks for feiermesteren i Flekkefjord ophæves.

23 septbr. **Kongelig resolution**, hvorved de for Norsjø—Skienskanalen gjældende takster og reglementariske bestemmelser fra 1 oktober 1910 at regne forandres overensstemmende med det av Bratsbergs amtsting og Skiens kommunestyre under 17 juni og 1 august 1910 vedtagne forslag.

23 septbr. **Kongelig resolution**, hvorved der i henhold til §§ 12 og 20 i lov om offentlige tjenestemænds skyss- og kostgodtgjørelse av 10 juli 1894 tilstaaes den ved Statsbanernes maskinavdeling ansatte kontrolør eller hans stedfortræder paa reiser for at kontrolere leveranse til Statsbanerne utenfor rikets grænser godtgjørelse for hatte befordringsutgifter samt en kostgodtgjørelse av kr. 15,00 pr. døgn.

23 septbr. **Kongelig resolution**, hvorved det paalægges Norges Bank ved dens avdeling i Fredrikshald paa det offentliges vegne at besørge ind- og utveksling av skillemynt dersteds.

23 septbr. **Kongelig resolution**, hvorved den ved høieste resolution av 19 december 1857 oprettede laane- og diskonteringskommission i Hammerfest ophæves fra 1 januar 1911 at regne, og at Finans- og Tolddepartementet bemyndiges til at træffe de i den anledning fornødne forføininger.

23 septbr. **Kongelig resolution**, hvorved bestemmes:

1. Det paalægges den forrettende toldkasserer i Svolvær at opkræve den av Vaagans herredsstyre besluttede avgift til Svolværs havnekasse efter lov om havne- og ringevæsenet av 10 juli 1894 § 29, forsaavidt avgiften blir at erlægge efter paragraffens post 1 eller post 3, naar den efter denne post opkræves som av fartøier, der alene losser eller lar varer, der er ankommet fra eller bestemt til utlandet.
2. Han oppebærer derfor en godtgjørelse av 4 % av det opkrævede til og med kr. 4000,00 aarlig, 2 % av beløp over kr. 4000,00 til og med kr. 40000,00 og 1 % av det overskytende.

23 septbr. **Kongelig resolution**, hvorved bl. a. meddeles stadfæstelse paa den av forstanderskapet for Vingers sparebank

i møte den 3 mai 1910 vedtagne ændring av § 1 i ban- 23 septbr.
kens ved høieste resolution av 21 mai 1890 m. fl. stadfæstede plan.

Kongelig resolution, hvorved plan for Haugesunds 23 septbr.
maskinistskole vedtages overensstemmende med et fremlagt utkast.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet til amtmanden i Stav- 24 septbr.
angers amt i anledning av spørsmaalet om en forandring i gatenivellementet paa Risøen og Hasseløen sammesteds kan vedtages av reguleringskommissionen alene, eller om forandringen maa forelægges for kommunestyret, efterat ha været utlagt til eftersyn for grundeierne, og derpaa undergives Kongens approbation.

Departementet meddeler, at ingen forandring i gatenivellementet antages at kunne foretages uten efter beslutning av kommunestyret.

Forsaavidt forandringer i nivellementet imidlertid ikke kan siges at forrykke forutsætningene for vedkommende reguleringsplans approbation, antages det ufornødent at undergi den kongelige approbation.

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Brats- 24 septbr.
bergs amt, hvori uttales, at der ikke antages at være noget til hinder for, at en skatyder faar sin klage over ligningen paakjendt av en overskattekommission overensstemmende med det derom i klagen fremsatte forlangende, uanset, at klagen allerede var paakjendt av vedkommende overligningskommission, til hvilken den av ligningskommissionen urigtig var sendt, jfr. ogsaa høiesteretsdom av 2 april 1895, referert i Meddelelse vedk. Ligningsvæsenet nr. 5, side 78 samt i Retstidende for 1895, side 689.

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Akers- 26 septbr.
hus amt, hvorved i henhold til lov om rettergangsmaaten i straffesaker av 1 juli 1887 § 47, nr. 2, bestemmes, at det i nævnte lovbestemmelse omhandlede utvalg av lagrette- og domsmænd, som er kyndige i sjøvæsen og skibsanliggender, indtil videre blir at oprette i Akers, Bærums og Askers kommuner.

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Buske- 27 septbr.
ruds amt, hvori departementet meddeler, at det i overensstemmelse med Justisdepartementet, hvis uttalelse det har indhentet, antar, at en sorenskriver er forpligtet til, naar rekvirenten forlanger det, selv eller ved edsvoren fuldmægtig at avholde tvangsauktioner over faste eiendomme, idet en saadan forpligtelse bl. a. likefrem er forutsat i sportellovens § 46.

28 septbr. **Stadfæstelse** — meddeles av Kirkedepartementet — paa det av cand. med. Axel Christian Smith Arbo ved testamente av 29 september 1903 med tillæg av 15 mai 1906 oprettede »Axel Arbos Legat« for trængende medicinske studerende og paa den under 23 mars 1910 utfærdigede fundas for legatet.

28 septbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av enkefru Severine Lehmkuhl ved testamente av 27 november 1905 oprettede »Severine Lehmkuhls Legat til bergenske Embedsmænds Enker eller Døtre« og paa den under 12 september 1910 utfærdigede fundas for legatet.

29 septbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til et vergeraad, hvori antages, at et vergeraad kan fatte beslutning med hensyn til et barn ogsaa efter dets fyldte 16de aar, forsaavidt vergeraadets behandling av vedkommende sak er paabegyndt, før nævnte alder er naadd, og der fra vergeraadets side er gjort al mulig fortgang for at faa saken behandlet. Er disse forutsætninger tilstede, antages der efter omstændighetene heller ikke at være noget til hinder for, at vergeraadet en kortere tid utsætter med at fatte beslutning om barnets bortsættelse, saafremt en saadan utsættelse ansees ønskelig, og det av vergeraadet er barnet tilkjendegit, at det vil være under vergeraadets opsigt indtil endelig bestemmelse træffes.

30 septbr. **Kongelig resolution***), hvorved i medhold av lov om metrisk maal og vegt av 22 mai 1875 meddeles approbation paa nedenstaaende tillæg til og forandringer i det ved kongelig resolution av 17 juni 1886 og senere tillægsresolutioner approberte reglement for justervæsenet.

§ 32. Efter paragraffens punkt a) tilføies en anmerkning, saalydende:

»Anm. Særegne præcisionslodder, der angir værdiene for en »metrisk karat« med underavdelinger og multipla skal justeres efter nærmere bestemmelser om form, materiale, toleranse, gebyr m. m., der avgives av justerdirektøren.«

§ 35. Paragraffens punkt b) skal lyde saaledes:

»b) Multiplikationsvegter og Pooleyske Vegter med armforholdet 1 : 10 eller 1 : 100.«

Efter paragraffens punkt 3) indtages et nyt punkt 4) saalydende:

»4) Paa enhver vegt, som antages til justering, skal være angit den største og den mindste masse, som det skal være tillatt at veie paa samme — i overensstemmelse med de i nedenstaaende tabel opførte værdier:

---

*) Bekjendtgj. 1 oktbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 38.

Maksimums-belastning	Minimums-belastning	30 septbr.
5 g.	5 mg.	
10 »	10 »	
20 »	20 »	
50 »	30 »	
100 »	500 »	
200 »	500 »	
500 »	1 g.	
1 kg.	2 »	
2 »	5 »	
5 »	10 »	
10 »	50 » for Bismere	
20 »	100 » [500 g.	
50 »	500 » 1 kg.]	
100 »	5 kg.	
200 »	10 »	
500 »	20 »	
1 t.	40 »	
5 »	100 »	
10 »	200 »	
20 » og derover.	500 »	

Anm. Forsaavidt der justeres vegter med maksimums-belastninger, som ligger imellem de ovenanførte grænser, skal minimums-belastningen for saadanne være den samme som bestemt for den næst lavere grænse.«

Kongelig resolution*), hvormed i medhold av lov om laks- og sjø-ørretfiskerierne m. v. av 8 april 1905 § 39, d fastsættes, at bestemmelsen i nævnte lovs § 27 om, at det i elv er forbudt at benytte drivgarn inden en avstand av 100 meter fra sættegarn, indtil videre ikke skal være gjældende for Haaelven i Stavangers amt. 30 septbr.

Kongelig resolution**), hvorved i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 §§ 67 og 69 bestemmes: 30 septbr.

1. Der meddeles godkjendelse av de av Akers herredsstyre i møte den 26 mai 1910 vedtagne tillægsbestemmelser til nævnte lov, forsaavidt Akers bygningsdistrikt angaar, dog med undtagelse av den vedtagne tillægsbestemmelse til lovens § 23.
2. §§ 2, 6, tredje, fjerde og femte passus, 22, 27, 28, 29 og 30 i det for Akers bygningsdistrikt ved kongelig resolution av 27 januar 1906 approberte brandreglement ophæves.

*) Bekjendtgj. 1 oktbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 38.
**) Bekjendtgj. 1 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 38, hvor tillægsbestemmelserne er indtat.

30 septbr. **Kongelig resolution** *), hvorved de kongelige resolutioner av 24 september 1898 og 2 september 1899 angaaende bygnings- og brandlovgivningens anvendelse i strøket omkring Narvikbugten i Ankenes herred og høieste resolution av 31 juli 1900 angaaende approbation paa et brandreglement for det samme strøk ophæves.

30 septbr. **Kongelig resolution**, hvorved maksimumsgrænsen for størrelsen av det utvalg, som i henhold til § 18 i lov om lagrettesmænd av 28 august 1854, jfr. lov av 8 juni 1907, blir at utta til at gjøre tjeneste ved de i samme lovs § 19 omhandlede forretninger, for Stods tinglag indtil videre fastsættes til 100 personer.

30 septbr. **Kongelig resolution**, hvorved der meddeles approbation paa en i bestyrelsesmøte den 19 september 1910 vedtat plan for Spydebergs gjensidige brandforsikrings-forening for løsøre saaledes, at foreningen kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter.

30 septbr. **Kongelig resolution**, hvorved der meddeles approbation paa den i generalforsamling den 8 juli 1910 vedtagne beslutning om ophævelse av § 14 og forandringer i §§ 27 og 40 i de for Søndre og Nordre Lands private brandforsikrings-forening ved høieste resolution av 6 juni 1893, jfr. resolutioner av 17 december 1896, 23 februar 1903, 14 september 1905 og 8 september 1908, approberte love saaledes, at foreningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter.

30 septbr. **Kongelig resolution**, hvorved det i henhold til § 4 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 bestemmes, at der som medlem av bygningskommissionen og reguleringskommissionen i Andenes brand- og bygningskommune istedenfor sundhetskommissionens ordfører indtil videre fungerer en anden inden bygningskommunen boende læge, som dertil beskikkes av amtmanden.

30 septbr. **Kongelig resolution**, hvorved bestemmes, at § 1, litr. d. i det ved kongelig resolution av 4 juni 1904 (jfr. kongelig resolution av 18 december 1907) fastsatte reglement om fribefordring med Statsbanerne gives følgende tillæg:

Forældreløse barn efter jernbanefunktionær i stilling som ovennævnt tilstaaes likeledes tilsammen 3 fribilletter aarlig.

---

*) Bekjendtgj. 1 oktbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 38.

Kongelig resolution, hvorved meddeles stadfæstelse paa de av forstanderskapet for Drammens sparebank i møter den 25 januar og 16 september 1910 vedtagne forandringer i bankens ved resolutioner av 21 april 1893 og 25 april 1901 stadfæstede plan. 30 septbr.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av en ukjendt under 18 mars 1910 oprettede »Legat til Fremme av kristelig Sedelighetsarbeide i Norge« og paa de av legatets bestyrelse i juni 1910 utarbeidede statutter for dette. 30 septbr.

Skrivelse fra Finans- og Tolddepartementet til samtlige overkontrolører: 30 septbr.

Herved meddeles, at departementet i henhold til den ved stortingsbeslutning av 24 og kongelig kundgjørelse av 29 juni d. a. givne bemyndigelse vil frita for pligtig avgift malt, som anvendes til fremstilling av vørter for bakeribruk, paa følgende vilkaar:

1. Vørterens tilvirkning maa foregaa i anlæg, som paa forhaand er anmeldt for departementet, og som i den tid, tilvirkningen av vørter til bakeribruk foregaar, udelukkende maa anvendes til dette øiemed. Vørteren maa alene tilvirkes av malt og vand.
2. Anlæggets bruker skal føre følgende av overkontroløren autoriserte bøker:
   a. En driftsbok, hvori han indfører hvert bryg i kronologisk orden med angivelse av vegten av det til hvert bryg anvendte malt, vørterens ekstraktgehalt og mængden av den fremstillede vørter.
   b. En salgsbok, hvori indføres mængden av den utgaaede vørter, specifisert for hver enkelt avhændelse og med angivelse av kjøperens eller forbrukerens navn, bosted og stilling.

   Bekræftede utskrifter av disse bøker avgives ved hver maaneds utgang til vedkommende kontrolør.
3. Av vørterens kjøpere eller forbrukere avgives skriftlig kvittering for vørterens mottagelse med angivelse av den mottagne mængde og med tilføiet erklæring om, at vørteren alene er eller skal bli anvendt til bakeribruk. Kvitteringen paaføres angivelse av, hvilket bryg den vedkommer.
4. Forsaavidt tilvirkeren av vørter selv fremstiller det malt, som han anvender, blir denne maltning at foreta under iagttagelse av de for avgiftspligtig maltning gjældende almindelige bestemmelser og under sedvanlig kontrol. Dog blir det færdige malt at veie, og vegten at indføre i kontrolprotokollen.

30 septbr. I kontrolprotokollen blir imidlertid maltet tillikemed den derpaa hvilende avgift at føre til avgang, efterhvert som den tilvirkede vørter avhændes, idet et til den avhændede vørters mængde svarende kvantum malt beregnes og avskrives i henhold til de avgivne kvitteringer samt driftsbokens opgaver over anvendt malt. Naar saadan avskrivning finder sted, avgives de nævnte kvitteringer til kontroløren, som vedlægger kontrolprotokollen samme.

Hvorvidt de nævnte kvitteringer skal godtages, og i hvilken utstrækning maltavgift i henhold til samme kan avskrives, bestemmes av kontrolvæsenet, hvis avgjørelse kan indankes for departementet.

Over paaløpet maltavgift, som ikke paa omhandlede maate blir berigtiget, sendes opgave til vedkommende oppebørselsbetjent.

5. Anvendes beskattet eller fortoldet malt, indsendes ansøkning om maltavgiftens eller toldens tilbakebetaling gjennem kontrolvæsenet til departementet ved utgangen av hvert kvartal, ledsaget av opgave over anvendt malt og kvitteringer for den avhændede vørter, hvorefter departementet vil træffe bestemmelse om tilbakebetalingen.
6. Om paatænkt vørterbrygning meddeles underretning til kontroløren mindst 24 timer forut med angivelse av mængden av det malt, som skal anvendes, og den vørter, som skal tilvirkes, samt tidspunktet for indveiningens paabegyndelse.
7. Vedkommende anlægs bruker har at stille til disposition for kontrollen fornødne vegt- og maaleredskaper og at la disse paa forlangende omjustere, likesom han pligter at skaffe fornøden hjælp til utførelse av kontrolveininger eller -maalinger. Han har derhos at erstatte det offentlige de med kontrollen forbundne utgifter.
8. Kontrollen skal til enhver tid ha adgang til anlæggets lokaler og til forretningens bøker.

Kontrollen skal, saa ofte anledning dertil gives, utta prøver av den tilvirkede og avhændede vørter samt undersøke dennes ekstraktgehalt under sammenligning med driftsbokens utvisende. Likeledes skal kontrolvæsenet til ubestemte tider og uten varsel fremmøte ved indveininger av malt til vørtertilvirkning samt eftermaale den tilvirkede vørters mængde. Det vil derhos ha ved leilighetsvise undersøkelser at forvisse sig om, at den avhændede vørter blir anvendt til bakeribruk.

Departementet antar, at det foreløbig vil være tilstrækkelig, at en kontrolbetjent daglig inspiserer vedkommende vørterbryggeri i den tid, dette er i drift, og ved stikprøver forvisser sig om rigtigheten av anførslene i bøkerne og paa de avgivne kvitteringer. For dette arbeide bestemmes en godtgjørelse

av kr. 2,00 pr. dag uten særskilt skyss- og kostgodtgjørelse for reise til og fra kontrolstedet. Nævnte godtgjørelse tilstaaes ikke for de dages vedkommende, paa hvilke der falder almindelig kontroltjeneste ved det med vedkommende vørterbryggeri forbundne malteri, idet der for disse dage erlægges sedvanlig kontroldiæt. 30 septbr.

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Nedenes amt, hvori uttales, at det maa antages at paaligge en overskattekommission i likhet med lignings- og overligningskommissionen i korthet at begrunde de kjendelser, hvorved skatteklager avgjøres. 30 septbr.

Skrivelse fra Finans- og Tolddepartementet til Utenriksdepartementet, hvori meddeles, at anvendelse av svensk fartøi til varetransport og bugsering av fartøier mellem norske steder antages at staa i strid med kongelig resolution av 24 juli 1906, uanset for hvis regning transporten eller bugseringen er utført, hvorimot omhandlede resolution ikke antages at være til hinder for, at svenske fartøier fører tomtønder, kasser og is fra et sted til et andet her i landet for uten oplosning at anvende samme ved nedpakning av fisk, bestemt til utførsel med fartøiet. 3 oktbr.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det under 6 august 1910 vedtagne utkast til nye statutter for Kristiansands Stifts geistlige Enkekasse, hvorefter denne skal overgaa til en gjensidig understøttelseskasse under navn av Kristiansands Stifts geistlige Understøttelseskasse. 4 oktbr.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til amtmanden i Romsdals amt, hvori meddeles, at departementet antar, at de vedkommende hjemstavnskommune i henhold til vergeraadslovens § 47 paahvilende utgifter ved et barns ophold paa skolehjem maa bli at utrede av den kommune, hvor barnet har hjemstavn paa den tid, det opholder sig i skolehjemmet. Er barnet under 15 aar, og barnets far under dets skolehjemsophold erhverver hjemstavn i en anden kommune, vil den nye kommune ha at utrede vedkommende utgifter fra den tid, forandringen i hjemstavn fandt sted. Nogen adgang til refusion hos den nye kommune antages ikke at tilkomme den første hjemstavnskommune for de av denne utredede og kommunen i sin tid paahvilende utgifter. 4 oktbr.

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Romsdals amt om beregningen av medicinalavgift av en ladning tørret klipfisk, indført til Kristiansund fra Nordlands amt. 4 oktbr.

4 oktbr. I den anledning meddeles, at departementet antar, at der bør beregnes den sats, som lov av 27 mai 1910, nr. 2, § 1 fastsætter for klipfisk, nemlig 18 øre pr. 100 kg. Foretrækker fartøiets fører i henhold til lovens § 6 at angi antallet, blir 100 stk. at regne lik med 90 kg.

Naar lovens § 1 nævner en sats av 13 øre pr. 100 stk. torsk, har det, som anført i det av amtmanden citerte av Ot. prp. nr. 27 for 1910, været forutsætningen, at denne sats alene vil ha betydning for mellemværendet mellem sælger og kjøper i første haand. Jfr. lovens § 13, som bestemmer, at forsaavidt ikke anden avtale er truffet, er kjøperen ved indkjøp av fiskevarer fra første haand berettiget til fra den betingede pris at trække medicinalavgiften.

4 oktbr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til overkontrolørerne ved brændevins- og malttilvirkningen.

Ved tillægslov av 12 juli d. a. til brændevinstilvirkningsloven er dennes § 23 bl. a. forandret derhen, at brændevin, der tilvirkes som biprodukt ved gjærfabrikation eller anden industriel virksomhet, efter departementets nærmere bestemmelse kan tillates ombyttet med almindelig brændevin saaledes, at en tilsvarende mængde av dette sælges til benyttelse i øiemed, hvortil er tillatt anvendt lavere beskattet eller skattefrit brændevin.

I henhold hertil meddeles, at saadan ombytning kan finde sted under iagttagelse av følgende bestemmelser:

1. Der maa av vedkommende gjærbrænderi stilles sikkerhet for almindelig avgift med tillæg av 20 pct. av den mængde brændevin, som er bestemt til overførsel, hvilken sikkerhet vedblir at gjælde, indtil brændevinet ved vedkommende destillation er utlevert til fri raadighet eller indlagt under kontrolvæsenets laas.
2. Brændevinet overføres i kar, som plomberes eller forsegles av kontrolvæsenet, og dets alkoholmængde blir at bestemme saavel ved avsendelsen som ved fremkomsten. Kontrolvæsenet paa fremkomststedet har til kontrolvæsenet paa avsendelsesstedet at meddele bevidnelse om brændevinets mottagelse og om den derunder fundne alkoholmængde. Forsaavidt ikke den fundne alkoholmængde avviker mer end $^2/_{10}$ pct. fra den ved avsendelsen fundne, og ingen mislighet antages begaat, blir brændevinet at avskrive som utgaat fra avsendelsesstedets oplag efter den dersteds fundne mængde. Avviker mængden mer end $^2/_{10}$ pct., blir der av den manglende mængde at opkræve almindelig avgift med tillæg av 20 pct. paa avsendelsesstedet og av den

overstigende mængde at opkræve særavgift paa ankomststedet, medmindre departementet efter derom fremkommet ansøkning træffer anden bestemmelse. 4 oktbr.

3. Forinden noget overført brændevin tillates utlevert til fri raadighet ved vedkommende destillation, maa det ved fremlæggelse av ekspederte angivelser godtgjøres, at der av indenlandsk brændevin er utlevert i denaturert stand eller levert til videnskabelig bruk eller under kontrolvæsenets laas indlagt i denaturert stand et tilsvarende kvantum, uten at skattegodtgjørelse for samme er ydet. Denatureringsrings- eller utleveringsangivelserne vedkommende saadanne brændevinspartier maa av kontrolvæsenet gives paategning om, at brændevinet er anvendt til ombytning med overført gjærbrændevin.

Kan ikke det overførte brændevin straks utleveres til fri raadighet, blir det at indlægge under kontrolvæsenets laas paa oplag for brændevin til teknisk eller videnskabelig bruk, indtil utlevering kan finde sted.

4. Over brændevin, som overføres, blir, uanset om det indlægges paa saadant oplag som i foregaaende punkt nævnt eller ikke, at føre en særskilt oplagsprotokol, i hvilken anføres paa den ene side de ankomne brændevinspartier med angivelse av datum, avsendelsessted, fustagernes nummer eller merke og brændevinets mængde eller de istedenfor samme indlagte partier denaturert brændevin, paa den anden side de utleverte brændevinspartier med henvisning til anførslene om de tilsvarende indlagte eller ankomne partier.

5. Mulig paahvilende særavgift avkræves destillationen, som har at stille sikkerhet for samme. Opgjør over særavgiften utfærdiges og tilstilles vedkommende oppebørselsbetjent ved hver maaneds utgang. Avgiften beregnes efter den ved brændevinets mottagelse forefundne mængde.

6. Oplagsprotokollen, som avsluttes 30 juni, indsendes gjennem overkontroløren til departementet, ledsaget av de avgivne angivelser vedkommende utlevert brændevin og av opgjør over beholdningene paa oplaget.

7. I de maanedlige indberetninger vedkommende gjærbrænderierne blir der herefter at meddele opgave foruten over utført og denaturert brændevin ogsaa særskilt opgave over mængden av det til destillationer overførte brændevin.

Departementet skal ved samme anledning meddele, at man ikke vil gjøre nogen indvending mot, at gjærbrændevin ogsaa, uten at ombytning finder sted, overføres i udenaturert stand til destillationer for dersteds at avhændes til teknisk og videnskabelig bruk, naar overførselen sker under iagttagelse av

4 oktbr. foranstaaende regler, forsaavidt de er anvendelige paa forholdet. Det maa i tilfælde iagttages, at de utfærdigede denatureringsog utleveringsangivelser gives paategning om, at de gjælder overført gjærspiritus. Forsaavidt det overførte brændevin ikke straks kan utleveres, maa det indlægges paa oplag.

5 oktbr. **Skrivelse** fra Forsvarsdepartementet til hæren.

Fra 1 januar 1911 skal der ansættes 10 krigskommissærer. Ansættelsen vil ske ved kongelig konstitution.

Forutsætningen er, at krigskommissærerne fortrinsvis skal vælges blandt tidligere fastlønnede officerer av armé eller marine. De vil faa en avlønning av kr. 1 800,00 i tillæg til sin pension samt kontorholdsgodtgjørelse, som indtil videre er sat til kr. 1 800,00.

Det er imidlertid forutsætningen, at det, naar nogen tid er gaat, skal tages under overveielse, hvorvidt der paa grund av den forskjellige arbeidsmængde ved krigskommissariaterne bør vælges et andet grundlag for fordelingen av kontorholdet, og samtlige de krigskommissærer, som nu ansættes, maa være forberedt herpaa [1]).

5 oktbr. **Skrivelse** fra Forsvarsdepartementet til hæren.

I den ved kongelig resolution av 25 februar 1910 fattede bestemmelse angaaende standkvarterer for hærens avdelinger, blev Søndhordlands bataljon utelatt i paavente av, at Stortinget skulde træffe bestemmelse angaaende denne bataljons ekserserplads. Da Stortinget i 1910 har besluttet, at Søndhordlands bataljon midlertidig skal ha sin ekserserplads paa Bømoen—Tvildemoen, samt at bataljonen midlertidig blir at henlægge under Bergenske brigade, bestemmer departementet i tilknytning til ovennævnte kongelige resolution, at bataljonens standkvarter indtil videre blir Bergen.

I samme kongelige resolution blev Forsvarsdepartementet bemyndiget til at fastsætte standkvartererne for de under brigaderne henlagte mindre avdelinger av kompanis eller tilsvarende størrelse, der selv administrerer sit materiel.

Valget av standkvarter for disse avdelinger vil hovedsagelig avhænge av de bestemmelser, som blir truffet angaaende ekserserpladser.

Departementet agter at ingaa med indstilling om, at de nævnte mindre avdelinger av kompanis eller tilsvarende størrelse indtil videre maa forlægges til følgende eksercerpladser, og — i forventning om, at denne indstilling vil vinde bifald — be-

[1]) Inddelingen i krigskommissariater samt standkvarterer fremgaar av det i »Meddelelser til hæren«, realia nr. 19 for 1910 indtagne tablaa.

stemmes, at de nævnte avdelinger indtil videre erholder hos- 5 oktbr.
føiede standkvarterer:

		Ekserserplads.		Standkvarter.
1ste brigade:				
1ste Hjulrytterkompani	—	Barakkesletten og Øren	—	Fredrikshald.
1ste Inf.mitraljøseavdeling	—	Heistadmoen	—	—
1ste Sanitetskompani	—	Gardermoen	—	—
1ste Trænkompani	—	Starum	—	—
2den brigade:				
2det Hjulrytterkompani	—	Gardermoen	—	Kristiania.
2den Inf.mitraljøseavdeling	—	Gardermoen	—	—
2det Sanitetskompani	—	Gardermoen	—	—
2det Trænkompani	—	Starum	—	—
3dje brigade:				
1ste Bergbatteri	—	Gimlemoen	—	Kristiansand.
3dje Hjulrytterkompani	—	Gimlemoen	—	—
3dje Inf.mitraljøseavdeling	—	Maldesletten	—	—
3dje Sanitetskompani	—	Gimlemoen	—	—
3dje Trænkompani	—	Gimlemoen	—	—
4de brigade:				
2det Bergbatteri	—	Ulven	—	Bergen.
4de Hjulrytterkompani	—	Tvilde—Bømoen	—	—
4de Inf.mitraljøseavdeling	—	Ulven	—	—
4de Sanitetskompani	—	Tvilde—Bømoen	—	—
4de Trænkompani	—	Tvilde—Bømoen	—	—
5te brigade:				
5te Hjulrytterkompani	—	Værnes	—	Trondhjem.
5te Inf.mitraljøseavdeling	—	Værnes	—	—
5te Sappørkompani	—	Værnes	—	—
5te Telegrafkompani	—	Værnes	—	—
5te Sanitetskompani	—	Værnes	—	—
5te Trænkompani	—	Værnes	—	—
6te brigade:				
Finmarkens bataljon:				Vadsø.
Altens kompani	—	Altengaard	—	Altengaard.
Varangers kompani	—	Nyborgmoen	—	Vadsø.
3dje Bergbatteri	—	Sætermoen	—	Harstad.
6te Sappørkompani	—	Elvegaardsmoen	—	—
6te Telegrafkompani	—	Elvegaardsmoen	—	—

For 6te sanitetskompani og 6te trænkompanis vedkommende har man tat under overveielse, hvorvidt disse avdelinger bør

5 oktbr. opstykkes og fordeles til infanteriregimenterne. Uavhængig herav vil ogsaa de foreløbig faa standkvarter paa Harstad.

6 oktbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av lensmand Th. Andersen ved gavebrev av 11 august 1908, jfr. sammes skrivelse av 1 december s. a., oprettede »Lensmand Andersen og Hustrus Barnefond« for Barbu kommune og paa den under 20 august 1910 vedtagne plan for dette fond.

7 oktbr. **Kongelig resolution***), hvorved i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Søkkelvens herred, Romsdals amt, under 27 mai og 16 august 1910 fattede beslutning til vedtægt for nævnte herred angaaende salg av tobak til barn m. v.

7 oktbr. **Kongelig resolution****), hvorved i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Størens herred, Søndre Trondhjems amt, i møte 31 mai 1910 fattede beslutning om vedtagelse av almindelige sundhetsforskrifter, forskrifter til forebyggelse av ondartede smitsomme sygdommes utbredelse og forskrift om anmeldelsespligten ved tuberkuløse sykes flytning — dog med nogen forandringer.

7 oktbr. **Kongelig resolution,** hvorved der i henhold til lov om kirker og kirkegaarder av 3 august 1897 § 26, sidste led, meddeles approbaton paa nedenstaaende bestemmelser om renhold m. v. i kirkerne [1]).

*) Bekjendtgj. 8 oktbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 39, hvor vedtægten er indtat.

**) Bekjendtgj. 8 oktbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 39, hvor de approberte forskrifter er indtat.

[1]) Kirkedepartementet har i en rundskrivelse til rikets kirketilsyn av 7 november 1910 bl. a. anført følgende:

Bestemmelserne, der i det væsentlige er overensstemmende med et av medicinaldirektøren utarbeidet utkast, finder anvendelse saavel paa sognekirker som paa kapeller.

Under henvisning til bestemmelsernes § 15 gjøres opmerksom paa, at kirketilsynet har ansvaret for, at de foreskrevne regler til enhver tid blir nøie overholdt.

Reglene er et uttryk for de krav med hensyn til kirkernes renhold, som under gjennemsnitsforhold maa kunne ventes opfyldt. I sterkt benyttede bykirker vil der baade være opfordring til og adgang til at gaa videre end foreskrevet, særlig med hensyn til hyppigheten og utstrækningen av rengjøring. Derimot vil der for kirker, som benyttes forholdsvis sjelden, og hvor besøket er litet, være adgang til lempninger ved anvendelse av forskriftenes § 2, 2det led, og av dispensationsbestemmelsen i § 14.

7 oktbr.

I. Rengjøring.

§ 1. Umiddelbart efter hver gudstjeneste skal mulige spytklatter paa kirkens gulv fjernes.

Hvis der paa noget sted i kirken anbringes spyttebakker, skal der i disse fyldes litt sagmug, torvstrø, hakket ener eller granbar.

Saavel disses indhold som det fra gulvet optørrede spyt skal efter hver gudstjeneste opbrændes eller nedgraves, hvorefter spyttebakker, spytbøtter og svabere skylles, og skyllevandet slaaes i kloakken, bingen, fjæren eller et jordhul.

§ 2. Senest paa en av de nærmest efterfølgende hverdage efter avholdt gudstjeneste skal kirkens, galleriernes og forgangenes gulv samt trapperne — i den utstrækning, hvori de har været benyttet — rengjøres med vaat klut, kost eller svaber (dveil). Samtidig avtørres i fornøden utstrækning stoler, bænker og listverk i mandshøide med vaat klut.

Naar ved enkelte gudstjenester kun ganske faa mennesker har været tilstede, kan den i denne § omhandlede rengjøring efter kirketilsynets nærmere bestemmelse undlates.

§ 3. Hovedrengjøring med saapevaskning av samtlige gulv, gallerier, fast og løst inventar foretages:

a) Mindst to ganger aarlig i kirker med gudstjeneste hver helligdag,

b) mindst én gang aarlig i kirker med gudstjeneste hver anden helligdag eller sjeldnere.

En gang aarlig medtages i vaskningen ogsaa væggene og det øvrige træverk i den utstrækning, som forholdene tillater.

Hvittede eller limfarvede vægger forsynes med nyt anstrøk saa ofte og i den utstrækning, som det viser sig paakrævet.

§ 4. Tæpper uttages og bankes samtidig med hver hovedrengjøring og ellers saa ofte, det maatte vise sig nødvendig.

Mindst efter hver fjerde helligdag, paa hvilken kirken har været benyttet, skal tæpperne rengjøres ved avbørstning, efterat de i forveien er let dynket med vand forat hindre støvophvirvling.

§ 5. Ventilations- og varmluftskanaler samt varmekammer skal rengjøres mindst én gang aarlig.

II. Forholdsregler mot spytning.

§ 6. Der skal paa iøinefaldende steder og navnlig ved kirkens indgang være opslaat plakater, hvori de kirkesøkende opfordres til ikke at spytte paa kirkens og forgangenes gulv eller paa trappene.

Hvor der findes gulvrister som dækning over luftkanaler, bør disse specielt nævnes i spytteforbudet.

7 oktbr.

III. Utluftning.

§ 7. Forut for hver gudstjeneste, om vinteren gjerne samtidig med opfyringen, skal — forsaavidt kirken ikke er forsynt med mekanisk drevet ventilation — foretages utluftning mindst $^1/_2$ time, idet der sørges for, at der herunder kan bli frisk gjennemtræk, enten ved at dører paa motsatte sider av kirken sættes aapne eller ved aapne dører med tilhjælp av aapne vinduer eller takglugger.

§ 8. Efter hver gudstjeneste skal under samme forutsætning og paa samme maate som nævnt i § 7 utluftes mindst $^1/_2$ time.

§ 9. Hvor der er mekanisk drevet ventilation (vifte), skal denne, saafremt ikke den i §§ 7 og 8 nævnte dør- og vindusluftning foretrækkes, drives mindst $^1/_2$ time før og mindst $^1/_2$ time efter hver gudstjeneste.

IV. Forskjellige bestemmelser.

§ 10. Foran kirkens indgangsdører skal anbringes enten fotskrapere, dørmatter eller et lag frisk granbar eller lignende.

§ 11. Forsaavidt sakristiet eller kirken benyttes til konfirmantundervisning, kommer reglene om renhold i skoler av 7 juni 1902 til anvendelse i den utstrækning, som findes paakrævet, og som forholdene tillater.

§ 12. Benyttes kirken paa anden maate end til gudstjeneste, skal — forsaavidt et større antal mennesker er tilstede — forholdes som foran for gudstjenester bestemt.

§ 13. Et eksemplar av disse forskrifter skal altid findes opslaat enten i kirkens forganger eller, hvis saadanne ikke findes, i dens sakristi.

§ 14. Hvor det paa grund av særegne forhold ansees tilraadelig, kan overtilsynet (stiftsdirektionen), efterat stedets helseraad derom har uttalt sig, tilstede avvikelser fra de ovenfor angivne bestemmelser. Isaafald skal dispensationsbestemmelserne opslaaes ved siden av forskriftene som i § 13 nævnt.

§ 15. Kirketilsynet har at dra omsorg for, at disse regler til enhver tid blir overholdt.

7 oktbr. **Kongelig resolution,** hvorved det bl. a. paalægges sognepresten i Foldens prestegjeld under Bodø provsti i Tromsø stift 2 ganger aarlig paa dage, da han forretter gudstjeneste i Rørstads kapel, efter egen berammelse og betimelige kundgjørelse paa forhaand at besøke den paa Strømstranden i nærheten av kapellet anlagte kirkegaard for at jordfæste der begravede lik.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 7 oktbr.

1. Magistrats- og raadstuskriverforretningene blir at utføre i Horten og Levanger kjøpstæder fra 20 oktober 1910 av henholdsvis politimesteren i Nordre Jarlsberg og sorenskriveren i Stjør- og Værdalens sorenskriveri, samt i kjøpstaden Narvik fra oprettelsen av det nye Narviks politimesterembede av dettes indehaver, — dog saaledes, at førelsen av handelsregistret i Horten og Narvik fra 20 oktober 1910 overtages av henholdsvis sorenskriveren i Mellem Jarlsberg og sorenskriveren i Steigen, og at der fra samme dag med hensyn til bestyrelsen av brandtakst- og skattetakst-forretningene samt brandkontingentens beregning i alle 3 kjøpstæder forholdes overensstemmende med, hvad derom ved kongelig resolution av 19 juli 1910 er bestemt. For tiden 1 til 20 oktober 1910 gjælder med hensyn til disse raadstuskriverforretningers utførelse i Narvik bestemmelserne derom i de kongelige resolutioner av 3 januar 1902 og 7 januar 1904.
2. Fogedforretningene — utenfor arrest- og forbudsforretningene samt de utpantninger, som efter kongelig resolution av 10 december 1898, post 1, vil tilligge vedkommende skatte-opkræver med hensyn til de ham underlagte oppebørsler — utføres indtil videre i Holmestrand fra 20 oktober 1910 av lensmanden i Botne og i Narvik fra 1 samme maaned av politimesteren i Narvik.
3. Mændsopnævnelserne i Bodø fra 1 oktober 1910 utføres av byfogden sammesteds.
4. Post 8 i den ved kongelig resolution av 6 november 1897 bifaldte plan for delvis omordning av det civile embedsverk — angaaende en utvidelse av Buskeruds lagsogns distrikt — ophæves.
5. Fra 20 oktober 1910 tilstaaes under forbehold av sedvanlig revision politifuldmægtigen i Nordre Jarlsberg en kontorholdsgodtgjørelse, stor kr. 600,00 aarlig og politimesteren i Indtrøndelagen et tillæg til den for ham tidligere fastsatte kontorholdsgodtgjørelse (kr. 1000,00), stort kr. 400,00 aarlig, hvilke beløp for budgetterminen 1910—1911 utredes av den under utgiftsbudgettets hovedpost VI, kap, 3, tit. 2, givne bevilgning.
6. Kontorholdsgodtgjørelsen for efternævnte sorenskriverembeder fra 1 oktober 1910 indtil videre forhøies med følgende aarlige beløp:

for Mellem Jarlsbergs sorenskriverembede		med kr.	200,00
» Søndre Jarlsbergs	—»—	» »	100,00
» Larviks	—»—	» »	200,00

7 oktbr. for Stjør- og Værdalens sorenskriverembede med kr. 600,00
» Inderøens —»— » » 100,00
» Namdalens —»— » » 200,00
» Søndre Helgelands —»— » » 200,00
» Nordre Helgelands —»— » » 100,00
» Saltens —»— » » 200,00
» Steigens —»— » » 200,00
» Lofotens —»— » » 200,00
» Vesteraalens —»— » » 200,00,
hvilke beløp for budgetterminen 1910—1911 utredes av den under utgiftsbudgettets hovedpost VI, kap. 1, tit. 20, givne bevilgning.

7 oktbr. **Kongelig resolution**, hvorved i henhold til § 5, 3dje passus, i lov om kommunale slagtehus, kjøtkontrol m. v. av 27 juni 1892 (jfr. lov av 6 august 1897) meddeles approbation paa de av Drammens bystyre i møte den 6 juni 1910 fastsatte avgifter for undersøkelse og stempling av kjøt utenfor kontrolstationen samt paa samme bystyres beslutning i møte den 5 september 1910 angaaende de tider, til hvilke kontrol utenfor kontrolstationen skal kunne finde sted.

7 oktbr. **Kongelig resolution**, hvorved det ved kongelig resolution av 4 juni 1904 approberte fribilletreglement § 1, litr. f, gives følgende tillæg:

»Saafremt vikariatet skal være av en længere varighet saaledes, at vikaren overtar lægens hele praksis som jernbanelæge, kan der ved særskilt bestemmelse av Styrelsen for Statens Jernbaner i hvert enkelt tilfælde tilstaaes vikaren fribefordring for egen person inden trafikdistriktet«.

7 oktbr. **Kongelig resolution**, hvorved Finans- og Tolddepartementet bemyndiges til i forefaldende tilfælde at tilstaa toldfrihet for saakaldt modellermasse for billedhuggere.

7 oktbr. **Kongelig resolution**, hvorved meddeles stadfæstelse paa den av Ekers sparebanks forstanderskap i møte den 8 juni 1910 vedtagne nye plan for banken som trædende istedenfor dennes ældre ved høieste resolution av 1 august 1884 med flere senere resolutioner stadfæstede plan.

Den nye plan træder dog først i kraft, naar Nedre Ekers herred er utløst av bankfællesskapet overensstemmende med kongelig resolution av 15 april 1910.

7 oktbr. **Kongelig resolution**, hvorved bestemmes:

1. Delingen i lønningsklasser for hærens kapteiner gjennemføres inden regimentet (selvstændig bataljon).

2. Forsvarsdepartementet bemyndiges til at utfærdige nærmere bestemmelser i overensstemmelse med denne regel samt til at gjøre de mindre modifikationer deri, som under overgangen maatte vise sig paakrævet, eller som forholdene inden de enkelte vaaben maatte kræve. 7 oktbr.

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til amtmændene: 7 oktbr.

Stempelpapirforvalteren har henledet departementets opmerksomhet paa, at der forholdes noget forskjellig med hensyn til bevillingsgebyrer, der indbetales til overøvrighetene, idet disse dels lar gebyret bero hos sig, indtil det paagjældende andragende er avgjort, dels straks indsender det enten til stempelpapirforvalteren eller sammen med andragendet til departementet. Jfr. kgl. res. av 3 juni 1882, post 1.

Stempelpapirforvalteren uttaler, at det vil være meget ønskelig, om en ensartet og fast praksis her kunde indføres, og anbefaler som den hensigtsmæssigste ordning, at gebyret blir beroende hos overøvrigheten, indtil meddelelse indløper om vedkommende andragendes avgjørelse, for derefter — forsaavidt den ansøkte bevilling (mot gebyr) meddeles — at oversendes til stempelpapirforvalteren. Avslaaes andragendet, blir gebyret at tilbakebetale ansøkeren.

Idet departementet slutter sig til stempelpapirforvalterens uttalelse, skal man henstille til amtmændene fremtidig at befølge den anførte fremgangsmaate.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Hamar, hvori paa foranledning av en inspektør ved en bys folkeskole meddeles, at departementet er enig med direktøren i, at den i skrivelse av 21 mars 1893 for landsskolen hævdede fortolkning, at konstituerte lærere som saadanne ikke har ret til at oppebære de lovbestemte alderstillæg, selvom de maatte ha den nødvendige tjenestetid, ogsaa maa finde tilsvarende anvendelse paa byfolkeskolens lærere. 7 oktbr.

Forøvrig bedes vedkommende skolestyre gjort opmerksom paa, at der efter departementets mening ikke er adgang til at la en fuldstændig lærerpost betjene av en konstituert lærer utenfor saadanne tilfælde, som paakræves av nødvendighet, se blandt andet departementets i Lovtidenden indtagne skrivelse av 3 mai 1893.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Hamar angaaende valg av lærernes repræsentanter i skolestyret. 7 oktbr.

Skolestyret oplyser, at der er 15 fuldstændige lærerposter, som ved begyndelsen av aaret 1909 indehaves av 10 lærere og

7 oktbr. 5 lærerinder. I henhold hertil blev der valgt en lærer og 1 lærerinde med varamand som lærerpersonalets repræsentanter i skolestyret (for 1909 og 1910). Imidlertid er den lærerinde, som valgtes som lærerindernes repræsentant, fraflyttet stedet og i hendes post er ansat en lærer.

I anledning herav meddeles, at departementet antar, at naar de lovlige betingelser for valg av en lærer og en lærerinde som personalets repræsentanter i skolestyret var tilstede den gang, valget foregik, bør de valgte vedbli at være medlemmer av skolestyret hele den tid, for hvilken de er valgt, selvom der i valgperioden indtræffer saadanne forandringer i lærerpersonalets sammensætning, at der, om valg skulde finde sted, kun vilde bli at vælge en lærer eller lærerinde som lærernes repræsentant i skolestyret. Departementet er saaledes enig med direktøren i, at i nærværende tilfælde bør varamanden for den fraflyttede lærerinde indtræde som medlem av skolestyret i den tid, for hvilken hun er valgt som varamand. Likeledes er departementet enig med direktøren i, at saaledes som lovbestemmelsen er formet, vil der senere, saalænge lærerindernes antal er under 5, kun bli at vælge én lærer eller én lærerinde til at repræsentere lærerpersonalet i skolestyret, se departementets i Lovtidenden indtagne telegram til Høilands skolestyre av 7 december 1908.

7 oktbr. **Skrivelse** fra Arbeidsdepartementet, hvori meddeles, at ifølge underretning fra Utenriksdepartementet har Frankrike ogsaa for sine samtlige kolonier tiltraadt den i Berlin 3 november 1906 avsluttede internationale radiotelegrafoverenskomst med tillægsoverenskomst av samme datum.

De franske kolonier har dog i henhold til slutningsprotokollens artikel II forbeholdt sig ret til at undta nogen av sine kyststationer fra den i hovedoverenskomstens artikel 3 paalagte forpligtelse. (Jfr. skrivelse fra departementet av 11 mars d. a.).

8 oktbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av frøken Mathilde Irene Bergh ved testamente av 25 mai 1904 oprettede »Mathilde Berghs Legat for trængende Damer« av Kristiania og paa de for legatet under 22 mars 1909 utfærdigede statutter.

8 oktbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av statsminister C. Løvenskiold og hustru, født Wedel-Jarlsberg, ved gavebrev av 11 september 1909 oprettede »Statsminister Løvenskiold og Hustru, født Wedel-Jarlsbergs, Legat for Vanføre« (»Sophies Minde«) og paa de for legatet under 30 oktober 1909 / 15 september 1910 utfærdigede statutter.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til amtmanden i Brats- 8 oktbr.
bergs amt, hvori gjøres opmerksom paa, at der i lov om forsømte barns behandling av 6 juni 1896 ikke indeholdes nogen forutsætning om, at et barn først kan besluttes indsat i skolehjem, efterat de andre i loven anviste midler til barnets redning er forsøkt, og har vist sig frugtesløse. Hvorvidt det maa ansees nødvendig at gaa til det strengere middel med engang, avgjøres av vergeraadet efter forholdene i det enkelte tilfælde. I denne forbindelse gjør departementet opmerksom paa, at efter ovennævnte lovs § 20 skal i skolehjem anbringes barn i eller nær den skolepligtige alder, naar det findes saa sedelig forkommet, at dets benyttelse av den almindelige skole vilde utsætte andre barn for skadelig paavirkning, forsaavidt der ikke paa anden maate sørges for dets undervisning utenfor folkeskolen. Samme § bestemmer, at der i strengere skolehjem anbringes alene ældre, mindst 12 aar gamle barn, som har forøvet grovere forbrydelser, eller hvis forhold paa anden maate viser, at de er i sær grad sedelig forkomne.

Bestemmelse, fattet av Kirkedepartementet, om at der 10 oktbr.
istedenfor, hvad der er bestemt ved kongelig resolution av 12 april 1907 angaaende anvendelse av Reknes Hospitalsstiftelses midler, skal gjælde følgende:

»Den mulig tiloversblevne del av indtægten avsættes indtil videre til anlæg av (ett eller flere) pleiehjem inden hvert av amtets (ɔ: Romsdals amts) fogderier samt til dækkelse av mulig underskud ved disses drift. De avsatte beløp kan anvendes aarlig efterhvert, som de kommer til indtægt. Hvert av fogderierne er berettiget til andel i de avsatte beløp i forhold til sin folkemængde, idet amtmanden, naar der i samme fogderi er oprettet eller arbeides for oprettelse av flere pleiehjem, træffer bestemmelse om fordelingen mellem disse. De herved fastsatte bestemmelser finder anvendelse ogsaa paa de beløp, som er avsat i henhold til kongelig resolution av 12 april 1907«.

Telegram fra Justisdepartementet til et valgstyre, hvori 10 oktbr.
uttales, at den omstændighet, at nummerrækken i en stemmeseddel ved kommunevalg ved strykning er brutt og nye navn tilføiet efter de øvrige, ikke er forkastelsesgrund.

Telegram fra Justisdepartementet til et valgstyre, hvori 10 oktbr.
uttales, at der intet er til hinder for, at stemmeseddel ved kommunevalg efter forholdsvalgsystemet indeholder navn fra forskjellige officielle lister. Under »andre trykte stemmesedler« i formandskapslovens § 6, post 10, indgaar ogsaa trykte sedler, som alene delvis avviker fra en

10 oktbr. officiel liste, saaledes til eksempel indeholder endel av listens kandidater kumulert. Lovstridig utdeling av saadanne stemmesedler medfører bøte-ansvar, men ikke stemmesedlenes forkastelse.

13 oktbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Trondhjem angaaende beregningen av den tjenestetid, som berettiger til alderstillæg efter byskolelovens § 24:

Ved lov av 2 juli iaar blev der som sidste punktum i byskolelovens § 24 c vedtat følgende bestemmelse: »Alderstillæggene beregnes fra den efter det fyldte 3dje, 6te, 9de eller 12te tjenesteaar næstpaafølgende 1 januar eller 1 juli«. Bestemmelsen er hentet fra landsskolelovens § 20, 4de led, og er likelydende med denne (naar undtages, at landsskoleloven forlanger længere tjenestetid). Hensigten var ogsaa, som det vil sees av indst. O. 53, 1910, side 72, 2den spalte, at byskoleloven skulde faa samme regel for beregningen av alderstillæggene, som den for landsskoleloven gjældende. Om forstaaelsen av denne bestemmelse i landsskoleloven har departementet gjentagne ganger uttalt, at en lærer, som er ansat efter 1 januar eller 1 juli, men inden 1 januar eller 1 juli det følgende aar vil ha holdt det for hans skole efter skoleplanen bestemte antal undervisningsuker, antages berettiget til at regne det omhandlede aar som et tjenesteaar til opnaaelse av alderstillæg.

Da nu regelen i byskoleloven er blit den samme som i landsskoleloven, antar departementet, at lærere i byfolkeskolen i denne henseende maa være berettiget til at beregne sin tjenestetid til opnaaelse av alderstillæg paa samme maate som lærer i landsfolkeskolen. Dette sees ogsaa at stemme med uttalelser i Odelstinget ved behandlingen av forslaget til det foran citerte tillæg til byskolelovens § 24 c, se særlig side 318 i Odelstingets forhandlinger for 1910.

13 oktbr. **Skrivelse** fra Arbeidsdepartementet, hvori meddeles, at ifølge en til Poststyrelsen indløpet cirkulærskrivelse fra det internationale postbyraa i Bern opkræves konventionens takster i den britiske koloni Zanzibar efter følgende forhold:

15	centiemes de roupie	(istedenfor	$2^1/_2$ annas)	= 25	centimer.
9	—»—	(—	$1^1/_2$ anna)	= 15	—
6	—»—	(—	1 —)	= 10	—
3	—»—	(—	$^1/_2$ —)	= 5	—

14 oktbr. **Kongelig resolution***), hvorved i henhold til § 13 i lov om ulykkesforsikring for arbeidere i fabrikker m. v. av 23 juli

*) Bekjendtgj. 17 oktbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 40, hvor forandringene er indtat.

1894 med tillægslov av 23 december 1899 bestemmes, at der i den ved kongelig resolution av 17 juni 1909 og Stortingets beslutning av 30 s. m. fastsatte fareklassifikation foretages nogen forandringer med derav følgende omordning i titlernes nummerrække. 14 oktbr.

Kongelig resolution*), hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flate-indhold 500 ha nedsættes i medhold av §'ens 3dje punktum for Vingers herred, Hedemarkens amt, indtil videre til 250 ha. Denne bestemmelse træder i kraft straks. 14 oktbr.

Kongelig resolution**), hvorved de i møte den 29 mars 1910 vedtagne regler for fællesfløtning i Kjøljua elv i Nordre Lands herred, Kristians amt, approberes i medhold av lov angaaende vasdragenes benyttelse m. v. av 1 juli 1887 § 59 som gjældende indtil videre — dog med en enkelt forandring. 14 oktbr.

Kongelig resolution*), hvorved bestemmes: 14 oktbr.

1. I henhold til lov om kommunale slagtehus, kjøtkontrol m. v. av 27 juni 1892 (kfr. lov nr. 8 av 25 juli 1910) dens § 2, 3dje og 4de led, gives approbation paa Lillestrøms herredsstyres beslutninger av 18 november 1908 og 16 januar 1909 om indførelse av kommunal kjøtkontrol for Lillestrøms landkommune paa betingelse av, at kjøtkontrolstationen og dens indredning til enhver tid skal være godkjendt av departementet, og at ansættelsen av den kommunale kjøtkontrolør likeledes skal godkjendes av departementet.
2. I henhold til samme lovs § 5, 3dje led, gives approbation paa de av Lillestrøms herredsstyre i møte den 6 mars 1909 fastsatte avgifter for undersøkelse og stempling av kjøt utenfor kontrolstationen og tider, til hvilke kontrol utenfor stationen skal kunne finde sted.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 14 oktbr.

I. Fra 1 januar 1911 at regne blir i Strømsø menighet i Drammen at ansætte en tredjeprest, som tillægges kr. 2 200,00 i aarlig løn av Drammens kommune samt den nedenfor nævnte husleiegodtgjørelse, likeledes av kommunen.
II. Tredjepresten blir at ansætte med forpligtelse til:
   a. At ta bolig i den øvre del av Strømsø sogn;
   b. skiftevis med menighetens to andre prester at holde gudstjeneste i Strømsø og Tangens kirker og at overta

*) Bekjendtgj. 17 oktbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 40.
**) Bekjendtgj. 17 oktbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 40, hvor de approberte regler er indtat.

14 oktbr. konfirmantforberedelsen med konfirmation hvert 3dje halvaar;

c. hver 3dje uke at overta de paa hverdage forefaldende kirkelige forretninger.

III. Kristiania biskop bemyndiges til at træffe nærmere bestemmelse om avholdelse i menigheten av konfirmantforberedelse og konfirmation samt om gudstjenestens ordning — under iagttagelse av, at sognepresten altid præker til høimesse i Strømsø kirke paa de store høitiders 1ste dag.

IV. Den av Drammens bystyre i møte den 7 juli 1910 fattede bestemmelse om, at tredjeprestens husleiegodtgjørelse skal utgjøre kr. 500,00 aarlig, stadfæstes i henhold til § 29, 2 led, i den geistlige lønningslov av 14 juli 1897.

V. — — — — — — — —

14 oktbr. **Kongelig resolution,** hvorved grænsen mellem Tønsets herred og prestegjeld og Tolgens herred og prestegjeld i Hedemarkens amt paa strækningen øst for Glommen bestemmes at skulle gaa efter følgende linje: Først følger den den paa amtskartet avlagte grænse indtil Telnesplads sæter (»Kaasa») og derefter en gjennem skogen ophugget bred linje i retning av Knausen paa Telgarsvola, derpaa gaar den over denne høide og følger saa en aapen linje i skogen langs den øvre kant av Bjørkkjølens vestre skraaning (»Brestet«); derpaa gaar den videre sydover over Blaakletten (»Lillekletten«), Storkletten og Langkletten til Kvitkuven, fra hvis søndre fot den ad korteste linje føres til Speka, som den derefter følger til Aalbygplads.

14 oktbr. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes:

1. Fra og med aaret 1911 blir der aarlig at avholde et hestemarked i Drammen,
2. tiden for hestemarkedets avholdelse fastsættes til 2den onsdag i februar maaned og paafølgende 2 dage, og
3. paa markedet maa alene omsættes hester og andre gjenstande, til hvis forhandling ingen særskilt handelsberettigelse hos vedkommende utkræves.[1])

17 oktbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Trondhjem, hvori angaaende den nærmere forstaaelse av landsskolelovens § 10 meddeles, at en hjemstavnskommune antages at være forpligtet til at refundere den kommune, hvori et av vergeraad eller fattigstyre bortsat barn nyder under-

[1]) Forsvarsdepartementet har i skrivelse av 12 november 1910 bl. a. bestemt, at det til lettelse for utrederne ved 1ste feltartilleriregiment og Søndenfjeldske ingeniørregiment tillates dem at indsætte tjenestehester paa ovennævnte marked fra og med dettes anden dag og indtil dets avslutning.

visning, de dermed forbundne utgifter, selv om barnet er bort- 17 oktbr.
sat uten utgift for hjemstavnskommunen, derunder ogsaa i det tilfælde, at barnet forsørges av en i hjemstavnskommunen oprettet privat fattigpleie eller av derboende privatpersoner, naar kun bortsættelsen er foretat av vergeraad eller fattigstyre.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Kri- 17 oktbr.
stiania, hvori i anledning av en tvist mellem Kristiania og Øvre Ekers fattigstyrer om, hvorvidt førstnævnte i henhold til landsskolelovens § 10 pligter at refundere Øvre Ekers kommune de utgifter, som har været forbundet med, at 2 barn, som er anbragt i Øvre Eker og av dettes fattigstyre dér bortsat i privat forpleining, søker folkeskolen sammesteds, meddeles, at departementet er enig med direktøren i, at, forsaavidt Kristiania er nævnte barns hjemstavnskommune og utreder forpleiningsutgiftene, antages det ikke at bevirke nogen forskjel i dens forpligtelse til at refundere de omhandlede utgifter, enten hjemstavnskommunens eller opholdskommunens fattigvæsen besørger barnene bortsat i privat forpleining.

Skrivelse fra Forsvarsdepartementet til samtlige regjerings- 18 oktbr.
departementer, hvori Forsvarsdepartementet indtrængende henstiller til de øvrige offentlige administrationsgrener ikke at lægge hindringer i veien for fastlønnede militære befalingsmænds ansættelse i civile stillinger, som de forsvarligen kan skjøtte ved siden av sin militære tjeneste. Denne tjeneste vil for de flestes vedkommende i regelen ikke lægge beslag paa mer tid, end der sedvanlig tilstaaes offentlige funktionærer som ferie. Og der vil ved ansættelse av de militære befalingsmænd ofte opnaaes den store fordel, at disse — som har sin militære avlønning i bakhaanden — kan slaa sig til ro i en stilling med forholdsvis beskeden avlønning, som av enhver anden med tilsvarende evner og utdannelse vilde betragtes som en gjennemgangsstilling.

Deklaration

mellem Norge og Sverige om godkjendelse i det ene land av dokumenter, som er avfattet paa det andet lands sprog, ved forkyndelser og visse andre forretninger; undertegnet i Kristiania den 20 oktober 1910 [1]).

Da det gjennem forskrifterne i artikel 3, 10 og 19 i den i

Deklaration 20 oktbr.

mellan Norge och Sverige om godkännande i det ena landet af handlingar, affattade på det andra landets språk, i delgifnings och vissa andra ärenden; undertecknad i Kristiania den 20 oktober 1910 [1]).

Sedan genom föreskrifter i artikel 3, 10 och 19 af den i

[1]) Undertegningen fandt sted i henhold til kongelig resolution av 2 september 1910.

20 oktbr. Haag den 17 juli 1905 avsluttede internationale konvention angaaende visse civilprocessuelle emner av international natur er forbeholdt de stater, som har tiltraadt konventionen, at træffe avtale med hinanden om det sprog, paa hvilket visse dokumenter, som omhandles i konventionen, skal avfattes, er der mellem Hans Majestæt Kongen av Norges regjering og Hans Majestæt Kongen av Sveriges regjering avsluttet følgende overenskomst:

Art. I.

Fremkommer der fra det ene land anmodning om forkyndelse av et dokument i henhold til art. 3 i den i Haag den 17 juli 1905 avsluttede internationale konvention angaaende visse civilprocessuelle emner av international natur, skal anmodningen godtages og efterkommes av det andet lands myndigheter, selv om det dokument, som skal forkyndes, er avfattet paa det første lands sprog og oversættelse ikke er vedlagt.

Saadan anmodning om retshjælp, som omhandles i konventionens art. 8, og den avgjørelse hvorved en part ilægges processomkostninger samt de beviser og erklæringer, som yderligere bør fremlægges, naar der i henhold til art. 19 stilles anmodning om, at en dom, som ilægger saadanne omkostninger, skal gjøres eksigibel, kan likeledes avfattes paa det lands sprog, fra hvilket anmodningen utgaar,

Haag den 17 juli 1905 afslutade internationella konvention angående vissa till civilprocessen hörande ämnen af internationell natur de stater, som biträdt konventionen, lämnats öppet att med hvarandra sluta aftal angående språk, hvarå vissa handlingar, som i konventionen omförmälas, må affattas, har mellan Hans Majt. Konungens af Norge Regering och Hans Majt. Konungens af Sverige Regering träffats följande öfverenskommelse:

Art. I.

Göres från det ena landet framställning om delgifning af handling jämlikt art. 3 i den uti Haag den 17 juli 1905 afslutade internationella konvention angående vissa till civilprocessen hörande ämnen af internationell natur, skall framställningen av det andra landets myndigheter godtagas och efterkommas, äfven om den handling, som skall delgifvas, är affattad å det förra landets språk och öfversättning af densamma ej bifogats.

Jämväl sådan framställning om handräckning i rättegång, som afses i art. 8 af konventionen, samt det åläggande för part att betala rättegångskostnader jämte de bevis och intyg, som tillika böra företes, då framställning enligt art. 19 sker därom, att dom att gälda dylika kostnader skall göras verkställbar, kan affattas å det lands språk, från hvilket framställningen utgår, och behöfver ej

og behøver ikke at være ledsaget av oversættelse til det andet lands sprog.

Art. II.

Maa et saadant dokument, som art. I omhandler, paa grund av det ene lands lovgivning oversættes til landets sprog, skal oversættelsen besørges av vedkommende myndighet i samme land og dette land bære de omkostninger, som derved paaløper.

Art. III.

Foranstaaende deklaration skal træde i kraft den 1 november 1910 og forbli gjældende indtil seks maaneder efter den dag, da en av de kontraherende magter opsir den.

Til bekræftelse herav har undertegnede underskrevet og beseglet denne overenskomst.

Utfærdiget i to eksemplarer paa norsk og svensk i Kristiania den 20 oktober 1910.

(u.) **J. Irgens.**
(L. S.)

vara åtföljd af öfversättning till det andra landets språk. 20 oktbr.

Art. II.

Erfordras på grund af det ena landets lagstiftning, att handling, som i art. I här ofvan afses, öfversättas till landets språk, skall sådan öfversättning ombesörjas af vederbörande myndighet i samma land och detta land vidkännas kostnad, som härigenom uppstår.

Art. III.

Förestående deklaration skall träda i kraft den 1 november 1910 och förblifva gällande intill sex månader efter den dag, då endera af de kontraherande makterna densamma uppsagt.

Till bekräftelse häraf hafva undertecknade denna öfverenskommelse underskrifvit och beseglat.

Utfärdad i två exemplar på norska och svenska i Kristiania den 20 oktober 1910.

(u.) **G. Falkenberg.**
(L. S.)

Kongelig resolution*), hvorved i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Ørskogs herred, Romsdals amt, under 9 september 1910 fattede beslutning til vedtægt for nævnte herred angaaende salg av tobak til barn m. v. 21 oktbr.

Kongelig resolution**), hvorved et fremlagt utkast til forskrifter angaaende kontrol med skibe, som leilighetsvis fører passagerer, og de i samme bestemte gebyrsatser for fartstilladelse og besigtelse, bifaldes. 21 oktbr.

*) Bekjendtgj. 24 oktbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 41, hvor vedtægten er indtat.

**) Bekjendtgj. 24 oktbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 41, hvor forskriftene m. v. er indtat.

21 oktbr. **Kongelig resolution***), hvorved i medhold av § 5 i lov om indskrænkninger i bruk av ild i skog og mark m. v. av 14 juli 1893, jfr. lov av 27 juli 1896, meddeles approbation paa de av herredsstyret for Skodje herred, Romsdals amt, i møte den 29 juli 1910 vedtagne regler angaaende forebyggelse og slukning av skogbrand inden herredet — dog med en enkelt forandring.

21 oktbr. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes:

I. I Glemminge prestegjeld under Nedre Borgesyssels provsti i Kristiania stift blir der at ansætte en midlertidig hjælpeprest, som tillægges den av Glemminge herredsstyre bevilgede løn, kr. 2000,00 aarlig. Dette beløp blir at utbetale med en fjerdedel hvert kvartal.

II. — — — — — — — — III. — — — — — — — —

21 oktbr. **Kongelig resolution,** hvorved der i henhold til lov om fattigvæsenet av 19 mai 1900 § 29 gjøres nogen forandringer i den ved kongelig resolution av 17 mars 1903 stadfæstede plan for sikkerhetsfondet ved Orkla Grube-Aktiebolags (Orkla eller Orkedals Mining Co., ltd.) bergverk i Meldalens herred.

21 oktbr. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes:

1. Fra 20 oktober 1910 fritages sorenskriveren i Nordre Jarlsberg for bestyrelsen av hjælpefængslet i Sande.
2. Fra samme tid indtil videre antages til bestyrer av hjælpefængslene i:
   Sem — politimesteren i Tønsberg,
   Holmestrand og Sande — politifuldmægtigen ved Nordre Jarlsbergs politimesterembede,
   Horten — politimesteren i Nordre Jarlsberg,
   Stenkjær — politimesteren i Indtrøndelagen,
   Namsos — politimesteren i Namdalen og
   Kaabelvaag — politimesteren i Lofoten og Vesteraalen.

21 oktbr. **Kongelig resolution,** hvorved der paa visse betingelser tillates oprettet et apotek ved Greaakers jernbanestation i Tune herred i Smaalenene amt.

21 oktbr. **Kongelig resolution,** hvorved meddeles stadfæstelse paa den av forstanderskapet for Hemsedals sparebank i møte den 29 april 1910 vedtagne forandring av § 20 i bankens ved resolution av 24 november 1906 stadfæstede plan.

*) Bekjendtgj. 24 oktbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 41, hvor de approberte regler er indtat.

Kongelig resolution, hvorved bl. a. bestemmes, at de av Larviks handelstands forening i møter den 17 februar og 30 august 1910 vedtagne statutter for »Larviks Handelsstands Understøttelsesfond« approberes i henhold til lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845. 21 oktbr.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 21 oktbr.

1. Stortingets beslutninger[1]) av 17 juni 1910 om inddragelse av toldskriverembederne i Kristiania og Bergen befales tat tilfølge.
2. Finans- og Tolddepartementet bemyndiges til at træffe den fornødne forføining med hensyn til den midlertidige ordning av toldoppebørsels-forretningene ved Kristiania sjøtoldsted.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Kristiansand, hvori meddeles, at der intet antages at være i veien for, at en omhandlet timelærerindepost i huslig økonomi og haandarbeide omdannnes til en fuldstændig lærerindepost. Men posten maa da bekjendtgjøres ledig ifølge byskolelovens § 29. 21 oktbr.

Det er saaledes efter departementets mening ikke adgang til at ansætte den nuværende indehaver av timelærerindeposten i den eventuelle fuldstændige lærerindepost, uten at denne kundgjøres ledig, og da tjenestetid i timelærerpost ikke kan kræves medregnet til opnaaelse av de lovbestemte alderstillæg efter byskolelovens § 24, er der heller ikke adgang til at regne vedkommende lærerindes anciennitet før fra den tid, hun maatte bli ansat som lærerinde i den fuldstændige lærerindepost.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Kristiania, hvori meddeles: Et skolestyre maa, uten at noget forbehold derom behøver at tages i kundgjørelsen, ha ret til at kræve, at lærerne skal rette sig efter den skolerute, som for hvert aar maatte vedtages av skolestyret. Bundet til nogen bestemt skolerute kan et skolestyre kun da være, hvis det i kundgjørelsen uttrykkelig er sagt, hvorledes ruten skal være. Dog bør de forandringer, som foretages, ikke i væsentlig grad gjøre stillingen for vedkommende lærer vanskeligere eller besværligere end oprindelig; sker det, bør, som ogsaa tidligere sket for nærværende stillings vedkommende, en rimelig erstatning ydes for det læreren paalagte økede besvær, likesom enhver forandring, som for læreren vil medføre tilstande, som vil ansees i det væsentlige uholdbare, maa være helt utelukket, og uholdbar er efter departementets mening i nærvæ- 21 oktbr.

[1]) Se St. med. nr. 7. Tillæg til indst. S XXXIII A, St.tid. side 1934—1946.

21 oktbr. rende tilfælde en ordning med 1 dags undervisning i hver kreds, idet en lærerinde ikke kan antages at kunne staa i saa lange reiser hver dag, uten at det vil gaa ut over baade hende selv og skolegjerningen. Departementet er derfor enig med direktøren i, at den til alle sider rimeligste ordning vil være, at ruten ordnes saaledes, at lærerinden læser 2 paa hinanden følgende dage ved hver skole, og at der herfor tilstaaes hende det tillæg paa kr. 3,50, som hun ogsaa tidligere efter overenskomst har oppebaaret, samt at det tillates hende at bo i skolehusene, forsaavidt dertil er anledning.

22 oktbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Kristiansand i anledning av en fra lærerpersonalet i en by mottat skrivelse, hvori der ankes over forskjellige bestemmelser i de for personalet vedtagne regler for vikarkassen. I skrivelsen oplyses, at, da kommunestyret for 1909 bevilget ekstraordinære bidrag til forbedring av lærerlønnen, blev der samtidig med lærernes samtykke besluttet en del forandringer i reglene for vikarkassen, deriblandt forhøielse av lærernes indskud fra 1 til $1^1/_2$ %. Da det ekstraordinære lønstillæg nu er bortfaldt, og lærerlønningene er ordnet ved lov, ønsker lærerpersonalet oplyst, om den i anledning av lønstillægget for 1909 indgaaede forpligtelse med hensyn til vikarreglene fremdeles er bindende for ældre lærere, som er ansat paa andre regler.

I anledning herav bemerker departementet: Overensstemmende med, hvad man har uttalt i skrivelse til Dem av 6 mai iaar (indtat i Lovtidenden) antar departementet, at lærerne maa gaa med paa de forandringer i reglene for vikarkassen, som er vedtat i den i henhold til den nye lov utarbeidede vedtægt, dersom de ønsker at gaa over til den nye vedtægts avlønning. Lærerne maa nemlig enten helt vedta den nye vedtægts bestemmelser eller finde sig i helt at holde sig til den gamle. Forutsætningen er selvfølgelig, at vedtægten ogsaa efter de foretagne forandringer er lovlig.

Hvad angaar de omhandlede regler for vikarkassen bemerkes, at da loven intet indeholder om, hvordan en vikarkasse skal være ordnet, kan de bestemmelser, som lærerne anker over, heller ikke egentlig siges at være direkte ulovlige, men departementet maa være enig med lærerpersonalet i, at specielt punkt 3, som gaar ut paa, at vikarkassen i intet tilfælde yder nogen godtgjørelse for de to første dages sygdom, er urimelig, saa meget mere som det jo godt kan hænde, at vikarkassen kun kommer til at bestaa av indskud fra personalets side.

Punkt 5 i »reglene« er nemlig formet saaledes, at kommunen først tilskyter det manglende, naar lærernes indskud ikke strækker til, istedenfor at kommunerne som regel forpligter sig til at yde et bestemt bidrag til vikarkassen ialmindelighet saa

stort, som lærernes samlede indskud, hvilket bidrag — likesom 22 oktbr.
lærerpersonalets indskud — blir vikarkassens eiendom. Hertil pleier da knyttes en bestemmelse om, at naar vikarkassen kommer til at bestaa av et nærmere bestemt større beløp, blir bidragene til vikarkassen at nedsætte for lærerpersonalet og for kommunen.

Departementet beder derfor henstillet til de kommunale myndigheter at la punkt 3 utgaa av reglene for vikarkassen.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Forsvarsdepartemen- 22 oktbr.
tet, marinen, hvori angaaende en fyrvogters pligt til at delta i lærerskyss (landsskolelovens § 39) uttales:

Efter den forannævnte § 39 i landsskoleloven, dens 2det led, skal utgiftene blandt andet ved skoleindboets flytning fra et sted til et andet samt ved lærernes reise, hvor saadan paakræves, utredes av kredsen, forsaavidt ikke anderledes av herredsstyrelsen bestemmes. I henhold hertil blir disse utgifter paa de fleste steder, hvor saadanne utgifter forekommer, at bære av kredsen (kredsene) ikke av herredet. Men dette gjør ingen forskjel med hensyn til den maate, hvorpaa midlene til dækkelse av disse utgifter tilveiebringes. Ifølge samme lovs § 40 skal nemlig ogsaa saadanne kredsutgifter utlignes av kredsens skattepligtige efter de inden herredet gjældende ligningsregler. Heri ligger, at om en skolekreds bestemmer, at skyssen skal ydes *in natura* saaledes, at de skysspligtige gjør tjeneste efter tur, saa er denne bestemmelses gyldighet avhængig av, at den vedtages av samtlige skysspligtige. Ingen kan mot sin vilje tvinges til at opfylde sin skysspligt paa den maate, at han personlig maa delta i skyssen eller i undladelsestilfælde betale et bestemt fastsat beløp, som er likt for alle.

Vedkommende fyrvogter maa saaledes ha ret til at kræve, at hans andel i kredsens skyssutgifter fastsættes av ligningskommissionen efter de inden herredet gjældende ligningsregler (jfr. departementets i Lovtidenden indtagne skrivelse av 1 mars 1893).

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Smaa- 22 oktbr.
lenene amt om forstaaelsen av landsskatteloven av 15 april 1882 § 39, sammenholdt med formandskapsloven av 14 januar 1837 § 38, forsaavidt angaar spørsmaalet om nødvendigheten av fornyet behandling efter den sidstnævnte lovbestemmelse av en beslutning om forandring i et herreds ligningsregler, hvilken beslutning er fattet med mindre end $^2/_3$ flertal.

Departementet uttaler, at en beslutning om en saadan forandring efter landsskattelovens § 39 vistnok overhodet ikke kan bli gyldig uten bifald av amtsutvalget, og at derfor en

22 oktbr. indbringelse for regjeringen av vedkommende minoritet efter formandskapslovens § 38 i et saadant tilfælde er utelukket, jfr. skrivelse av 27 december 1897. Dette forhold medfører imidlertid ikke i og for sig, at ogsaa de øvrige bestemmelser i den sidstnævnte § blir uanvendelige paa den omhandlede art beslutninger. Det har ogsaa tidligere været antat i tilfælde av beslegtet art, at det er rigtigst at tilbakesende en med ikke kvalifisert flertal vedtat beslutning til fornyet behandling efter formandskapslovens § 38, selv om der ikke kan bli nogen anvendelse for de efterfølgende specielle bestemmelser i denne §, jfr. saaledes skrivelser av 24 december 1869 og 31 december 1874. Den fornyede behandling tilsigter i saadanne tilfælde at faa konstatert, at den fattede beslutning er et virkelig uttryk for herredsstyrets vel overveiede mening og ikke skyldes en forbigaaende opinion, et tilfældig fremmøte av herredsstyrets medlemmer eller lignende. Forsaavidt derfor herredsstyret kommer til et fra den første beslutning forskjellig resultat, maa den sidst fattede og ikke den først vedtagne beslutning være den endelige. Jfr. den citerte skrivelse av 31 december 1874. Fastholdes imidlertid beslutningen, maa den — hvad enten den fattes med kvalifisert flertal eller ikke — for at bli gyldig approberes av amtsutvalget.

24 oktbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Even Sørensen Herberg ved testamente av 11 juli 1907 oprettede »Even Sørensen Herbergs Legat til Fordel for trængende Arbeidere i Ringebu« og paa de for legatet under 27 august 1910 utfærdigede statutter.

24 oktbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Even Sørensen Herberg ved testamente av 11 juli 1907 oprettede »Even Sørensen Herbergs Legat til Fordel for trængende Arbeidere i Vestre Gausdal« og paa de for legatet under 24 april 1910 utfærdigede statutter.

24 oktbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av snekkermester Christian Frederik Saabye og hustru Hedevig Helene Johanne Saabye, født Hals, ved gjensidig testamente av 22 mars 1895 oprettede »Snekkermester C. F. Saabyes Legat« for krøplinger av middelstanden og paa de for legatet under 24 september 1910 utfærdigede statutter.

24 oktbr. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet, hvori meddeles, at ifølge officiel indberetning fra præsidenten for det Schweiziske Edsforbund har Spanien ratifisert den reviderte Bernkonvention angaaende beskyttelse av literære og kunstneriske verker, undertegnet i Berlin den 13 november 1908. Konventionen er likesom i de øvrige land, som hittil har

ratifisert, traadt i kraft i Spanien den 9 september 1910. 24 oktbr.
Spaniens tilslutning indbefatter alle territorier, som hører under den spanske krone.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa 25 oktbr.
det av kjøbmand Carl Bentsen ved testamente av 10 mars 1907 oprettede »Kjøbmand Carl Bentsen vestre Skogsfjords Legat til værdige Trængende i Halsaa Sogn« og paa de for legatet under 24 august 1910 utfærdigede statutter.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa 25 oktbr.
det av kjøbmand Carl Bentsen ved testamente av 10 mars 1907 oprettede »Kjøbmand Carl Bentsen vestre Skogsfjords Legat til Fremme av Træplantning eller Ophjælp av Jordbruket i vestre Skogsfjords Skolekreds i Halsaa Sogn« og paa de for legatet under 24 august 1910 utfærdigede statutter.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa 25 oktbr.
det av toldbetjent Carl Christian Just og hustru Lovise Just ved testamente av 20 juli 1898 oprettede »Carl Christian Just og Hustru Lovise Justs Legat til Understøttelse av fattige Blinde av Kristiania By« og paa de for legatet under 10 september 1910 utfærdigede statutter.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa 25 oktbr.
det av ingeniør Carl Robarth ved testamente av 20 september 1895, jfr. paategning av 24 september 1898, oprettede »Carl Anton Robarths Legat« til fordel for værdige trængende av Kristiania og paa de for legatet under 13 september 1910 utfærdigede statutter.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i 25 oktbr.
Kristiansand i anledning av en forespørsel, om et skolestyre er pligtig til at bøie sig for en beslutning av sognestyret om, at en organistpost skal være forenet med en lærerpost, eller om det ikke tilkommer skolestyret at fatte beslutning herom. Departementet meddeler: En forening av poster, som den her nævnte, er, som ogsaa av direktøren uttalt, ukjendt i landsskoleloven, og kan derfor heller ikke finde sted ved hjemmel av lovens bestemmelser. Der er saaledes hverken for sognestyret eller skolestyret adgang til at fatte en almindelig bestemmelse om, at en lærerpost skal være forenet med en organistpost og fastsætte denne forening som vilkaar ved kundgjørelsen av lærerposten. En analogisk anvendelse av bestemmelsen i byskolelovens § 25 (om forening av de her nævnte stillinger) er man efter departementets mening uberettiget til at gjøre. Skulde en forening i det enkelte tilfælde

25 oktbr. være ønskelig, maa foreningen ordnes ad frivillig vei ved overenkomst med vedkommende lærer, efter at han er ansat som saadan.

Forsaavidt en lærer er villig til at motta ansættelse som organist, antages han ikke hertil at trænge skolestyrets samtykke, saafremt utførelsen av organisttjenesten ikke kommer iveien for hans pligter som lærer.

26 oktbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av enkefru Severine Lehmkuhl ved testamente av 27 november 1905 oprettede »Enkefru Severine Lehmkuhls Legat til Dankert Krohns Stiftelse« og paa de for dette legat under 5 oktober 1910 utfærdigede statutter.

27 oktbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Bratsberg angaaende spørsmaalet om, hvorvidt en lensmand er berettiget til at beregne sig reisegodtgjørelse for at indhente oplysninger for en vergemaalsret. Departementet meddeler, at forsaavidt den bistand, som av lensmanden er ydet vergemaalsretten i medhold av umyndiggjørelseslovens § 6, har nødvendiggjort reiser, antages han at ha krav paa skyss og kost, naar betingelserne herfor iøvrig er tilstede.

28 oktbr. **Kongelig resolution***), hvorved i henhold til lov av 17 juni 1869 om politivedtægter for rikets kjøpstæder meddeles stadfæstelse paa den av Molde formænd og repræsentanter under 11 februar og 3 oktober 1910 fattede beslutning til vedtægt for nævnte by om vognmandsnæring m. v. som skal træde istedenfor den ved kongelig resolution av 17 oktober 1903 stadfæstede vedtægt om samme emne.

28 oktbr. **Kongelig resolution****), hvorved i henhold til lov av 17 juni 1869 om politivedtægter for rikets kjøpstæder meddeles stadfæstelse paa den av kjøpstaden Arendals formænd og repræsentanter under 6 juni og 26 september 1910 fattede beslutning om tillæg til byens politivedtægter, indeholdende forskrifter for bruk av motorvogner.

28 oktbr. **Kongelig resolution*****), hvorved i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Sels herred, Kristians amt, i møte 4 august 1910 fattede beslutning om almindelige sundhetsforskrifter for det

---

*) Bekjendtgj. 29 oktbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 42, hvor vedtægten er indtat.

**) Bekjendtgj. 29 oktbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 42, hvor tillægget er indtat.

***) Bekjendtgj. 29 oktbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 42, hvor de approberte sundhetsforskrifter er indtat.

strøk omkring Otta jernbanestation i herredet, som ved kongelig resolution av 6 juni 1896 blev underkastet den almindelige bygningslovgivning — dog med en enkelt forandring. 28 oktbr.

Kongelig resolution*), hvorved den av Nordre Odalens herredsstyre i møte den 24 september d. a. besluttede vedtægt angaaende lukningstid for utsalgssteder i Nordre Odalen stadfæstes i henhold til lov av 31 mai 1900 som gjældende indtil videre fra 1 januar 1911 at regne. 28 oktbr.

Kongelig resolution**), hvorved bestemmes: 28 oktbr.

1. I medhold av § 14 i lov om fiskerier i Nordlands og Tromsø amter av 3 august 1897 bestemmes som gjældende indtil videre, at paabudet i nævnte lovparagrafs 1ste punktum om, at alle fiskeredskaper undtagen stængenot inden midnat før søn- og helligdag skal være optat av sjøen, ikke skal være gjældende for Buksnes herred, Nordlands amt.
2. For den del av Buksnes herred, som henhører til Lofotens opsynsdistrikt, gjælder nærværende resolution ikke i den del av aaret, hvori det i henhold til lov om skreifiskerierne i Lofoten av 6 august 1897 § 1 etablerte opsyn er i virksomhet.

Kongelig resolution**), hvorved i medhold av lov om fiskerier i Nordlands og Tromsø amter av 3 august 1897 § 14 bestemmes som gjældende indtil videre, at paabudet i nævnte lovparagrafs 1ste passus om, at alle fiskeredskaper undtagen stængenot skal være optat av sjøen dagen før søn- og helligdage, ikke skal være gjældende for Leirangers herred, Nordlands amt. 28 oktbr.

Kongelig resolution**), hvorved i medhold av § 15 i lov om fiskerier i Nordlands og Tromsø amter av 3 august 1897 bestemmes, at det indtil videre skal være forbudt at benytte garn til fangst av sei i maanedene september og oktober paa og i en avstand av 300 favner fra seigrundene Holmegga, Klakken, Blokjufta, Skreegga, Furhaugstø og Raasa i Sortlands herred, Nordlands amt. 28 oktbr.

Kongelig resolution***), hvorved de i møte den 2 april 1910 vedtagne regler for fællesfløtning i Sjoa og Murua elver i Hedalens herred, Kristians amt, approberes i medhold av lov angaaende vasdragenes benyttelse m. v. av 1 juli 1887 § 59 som gjældende indtil videre. 28 oktbr.

*) Bekjendtgj. 29 oktbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 42, hvor vedtægten er indtat.
**) Bekjendtgj. 29 oktbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 42.
***) Bekjendtgj. 29 oktbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 42, hvor reglene er indtat.

28 oktbr. **Kongelig resolution***), hvorved i henhold til § 88 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 samt § 1 i lov om bygningsvæsenet av 17 juni 1869 bestemmes:

1. At den almindelige bygningslov av 27 juli 1896 skal være gjældende for en strækning mellem Skien og Porsgrund i Gjerpens herred indenfor de av herredsstyret i møte den 26 august 1910 vedtagne grænser.
2. At det nævnte strøk overgaar til 2 særskilte bygningskommuner, hvis indbyrdes grænser fastsættes overensstemmende med den i nævnte beslutning vedtagne grænsebeskrivelse.

28 oktbr. **Kongelig resolution**, hvorved den nuværende indehaver av generalkonsulatet i Bangkok bemyndiges til at opta edelige sjøforklaringer.

28 oktbr. **Kongelig resolution**, hvorved bestemmes:

I. Det tillates, at der til bruk for befolkningen i den nordøstlige del av Skjebergs prestegjelds hovedsogn i Kristiania stift opføres et kapel paa en dertil skjænket tomt av gaarden Iversby efter en av en ingeniør utarbeidet plan under iagttagelse av de av statens bygningsinspektør gjorte bemerkninger ved samme. Derhos bemyndiges Kristiania stiftsdirektion til at samtykke i mindre væsentlige ændringer i byggeplanen, om saadanne under arbeidets gang skulde vise sig ønskelige eller hensigtsmæssige.

II. Til kapellet, som blir at benævne Skjebergdalens kapel, henlægges 6 høimessegudstjenester aarlig, hvorav 2 tages fra Skjebergs hovedkirke, 2 fra Hafslunds kapel og 1 fra hver av Ingedals og Ullerø annekskirker. Gudstjenesterne blir at avholde til saadan tid og at fordele saaledes mellem prestegjeldets 2 prester, som Kristiania biskop nærmere bestemmer.

III. — — — — — — — — — — — — — — — —

28 oktbr. **Kongelig resolution**, hvorved der i henhold til § 1 i lov om sindssykes behandling og forpleining av 17 august 1848 meddeles Oslo hospitalsstiftelse autorisation til bygning av nyt sindssyke-asyl paa hospitalets grund overensstemmende med en fremlagt byggeplan av 7 april 1909 og med plads for 63 kvindelige patienter.

28 oktbr. **Kongelig resolution**, hvorved der meddeles approbation paa et fremlagt, i generalforsamling den 25 april 1910 ved-

*) Bekjendtgj. 29 oktbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 42, hvor grænsebeskrivelsen er indtat.

tat utkast til ny plan for Urskogs brandassuranse- 28 oktbr.
forening saaledes, at foreningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter.

Kongelig resolution, hvorved bl. a. bestemmes, at der 28 oktbr.
meddeles approbation paa det av Øiers herredsstyre i møte den 7 juli 1910 vedtagne utkast til ny plan for Øiers brandkasse saaledes, at den fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter.

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til amtmændene i 28 oktbr.
Nordre Trondhjems, Nordlands og Tromsø amter:

Da der synes at være nogen uklarhet angaaende de ordinære politi- og andre myndigheters adgang til at kræve Lofotopsynets medvirken ved utførelsen av forskjellige forretninger, skal departementet anmode amtmanden om at gjøre de til Deres distrikt hørende underdommere, politimestere og lensmænd bekjendt med følgende:

Efter lofotloven er opsynets opgave i det væsentlige begrænset til behandling av saker, som reiser sig av fisket. For tilfredsstillende at kunne løse denne opgave bør det derfor ikke bebyrdes med fisket uvedkommende forretninger, som likesaa hensigtsmæssig kan utføres av det ordinære politi eller uten skade kan henstaa til efter fisket. Forkyndelser, efterforskninger m. v. vedkommende den fast bosiddende befolkning inden Lofotens opsynsdistrikt bør saaledes i almindelighet bli at utføre ved stedets myndigheter og ikke ved fiskeri-opsynet. Kun i særegne tilfælde, saasom hvor en sak kræver ekstraordinær hurtig behandling, bør henvendelse ske til opsynet. Forretninger vedkommende personer, som opholder sig i Lofoten i anledning av fisket, men har sin bopæl et andet sted, kan begjæres utført ved opsynet. Men hermed bør haves for øie, at opsynets assistanse ikke paakaldes for forretninger, som hensigtsmæssig kan utstaa til vedkommendes hjemkomst efter fisket. Begjæring om utførelse av forretninger maa i almindelighet rettes til opsynschefen og ikke direkte til en opsynsbetjent, og bør saavidt mulig indeholde en klar og nøiagtig angivelse av, hvad der ønskes utført. Forsaavidt man har oplysning derom, bør der for de personers vedkommende, hvis forklaring ønskes indhentet, anføres, om de er høvedsmænd, eller i tilfælde de ikke er det, deres høvedsmands navn.

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Hede- 29 oktbr.
markens amt angaaende et herredsstyres beslutning i møter den 19 april 1909 og 28 februar 1910 om rækkefølgen for bygning av endel veier inden herredet i anledning av

29 oktbr. begjæring fra et mindretal om, at saken maa bli undergit regjeringens approbation.

Departementet uttaler, at et herredsstyre ikke kan antages i almindelighet at ha adgang til ved benyttelse av hemmelig, skriftlig stemmegivning eller paa anden maate at fravike budet i formandskapslovens §§ 19 og 38 om avgjørende stemme for ordføreren, naar stemmerne staar like. Undtagelse herfra har i praksis dog tildels været gjort for de av et kommunestyre foretagne valg, som forøvrig heller ikke antages at falde ind under reglene i lovens § 38 om fornyet behandling m. v. (jfr. skrivelse av 22 april 1904 i Lovtidenden).

Departementet anser saaledes ikke den i det foreliggende tilfælde benyttede voteringsmaate for lovmedholdig, men finder paa den anden side ikke, at der av hensyn dertil kan gjøres nogen indvending mot lovligheten av den endelige beslutning i møtet 28 februar 1910. Hvad enten det ene eller det andet alternativ hadde seiret ved ordførerens avgjørende stemme istedenfor lodtrækning i møtet den 19 april 1909, vilde nemlig saken blit at behandle paany, og den ved anden gangs behandling 28 februar 1910 fattede beslutning, hvor der ikke var stemmelikhet og saaledes overhodet ingen anvendelse for regelen om ordførerens avgjørende stemme, vilde i ethvert fald blit den avgjørende, selv om den ikke var overensstemmende med første gangs beslutning; jfr. Indredepartementets skrivelser av 20 april 1854 (i den almindelige lovsamling) og 28 januar 1892 (i Lovtidendens 2den avdeling).

Forøvrig bemerkes, at der efter departementets mening i nærværende tilfælde ikke antages at være anledning til at undergi beslutningen regjeringens approbation i henhold til formandskapslovens § 38. Den anden gang fattede beslutning maa her være endelig. Skulde nemlig approbation paa flertallets beslutning bli negtet, vilde mindretallets mening ikke derved være godkjendt, men følgen maatte bli, at ingen beslutning i saken i det hele vilde foreligge, et resultat, som vilde staa i strid med den enstemmige beslutning, som i møtet 19 april 1909 blev lagt til grund for den paafølgende votering om rækkefølgen for veienes bygning, og forresten formentlig vilde stemme endnu mindre med mindretallets ønske end flertallets standpunkt; jfr. Indredepartementets skrivelser av 26 september 1870 (i den almindelige lovsamling) og 2 juli 1894 (i Lovtidendens 2den avdeling).

Efter det anførte finder departementet ikke grund til at gjøre saken til gjenstand for foredrag.

29 oktbr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til amtmanden i Søndre Bergenhus amt, hvori uttales, at en lensmand antages at tilkomme betaling efter sportellovens § 119 for op-

slag av bekjendtgjørelse fra vaarsildopsynet om for- 29 oktbr.
skjellige bergede redskaper, som vilde bli bortauktionert til fordel for statskassen, forsaavidt de ikke inden en bestemt frist indløstes av rette vedkommende.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet, hvorefter ifølge offi- 1 novbr.
ciel meddelelse fra den nederlandske legation Frankrike har ratifisert overenskomster nr. I—XI og XIII, undertegnet paa den 2den internationale fredskonferanse i Haag 18 oktober 1907. Ratifikationerne er kommet den Nederlandske Regjering ihænde 7 oktober d. a.

Bestemmelse — fattet av Kirkedepartementet — om, at 2 novbr.
politimesteren i Larvik skal indtræde i direktionen for Larviks Hospital i vedkommende fogeds sted.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det 2 novbr.
av fhv. justitiarius T. J. Borch ved testamente av 8 september 1909 oprettede »Justitiarius Thomas Jonathan Borchs Legat« til hjælp for og understøttelse av trængende, i Bergen hjemstavnsberettigede ugifte mødre og deres barn under og efter fødselen og paa de for legatet under 20 august 1910 utfærdigede statutter.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet, Poststyrelsen, hvorved 2 novbr.
meddeles, at ifølge skrivelse fra Utenriksdepartementet av 27 f. md. har Storbritannien for den Sydafrikanske Unions vedkommende tiltraadt den i Berlin den 3 november 1906 avsluttede radiotelegraf-overenskomst.

Skrivelse fra Forsvarsdepartementet til Handelsdeparte- 2 novbr.
mentet angaaende forstaaelsen av styringsplakatens § 36 om motorbaaters lanterneføring:

Konsulenten i navigationssaker har paa foranledning uttalt, at § 36 maa forstaaes saaledes, at toplanternen paa mindre damp- og motorbaater kan føres lavere end 2,75 m. over rækken — dog ikke lavere end, at den kommer mindst 92 cm. høiere end sidelanternerne, hvad enten disse er anbragt paa rækken eller de bestaar av en sammensat lanterne.

Bestemmelsen om de 92 cm. er efter kosulentens mening fastsat for at forebygge, at toplanternen under nogen omstændighet kommer sidelanternerne nærmere end 92 cm., hvilket ogsaa synes at være forutsætningen i § 7, 1 b, sidste punktum.

Bugserlanternen ifølge § 3 skal være mindst 1,83 m. over toplanternen, og spørsmaalet om den mindste høide, hvori de omhandlede lanterner kan føres, vil derfor bli at besvare saaledes:

1. Hvis fartøiet fører sidelanternen paa rækken, skal det ha toplanterne mindst 92 cm. over rækken.

2 novbr. 2. Hvis fartøiet fører den tillatte sammensatte lanterne, skal det ha en toplanterne mindst 92 cm. over denne.

3. Bugserer et saadant fartøi, skal det desuten føre en lanterne med hvitt lys 1,83 m. over den under 1 og 2 nævnte lanterne.

For at undgaa misforstaaelse gjør konsulenten opmerksom paa, at lanternerne skal kaste et uavbrutt lys over visse bestemte dele av horisonten, jfr. § 2. De maa med andre ord anbringes saaledes, at hverken ombordværende personer eller gjenstande kan komme ind i lanternernes lysvinkel.

Departementet henholder sig til denne erklæring.

3 novbr. **Kongelig resolution***), hvorved i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Fredriksværns herred i Jarlsberg og Larviks amt under 15 oktober 1910 fattede beslutning om en forandring av § 19 i de for herredet ved kongelig resolution av 1 februar 1908 approberte sundhetsforskrifter.

3 novbr. **Kongelig resolution****), hvorved bestemmes:

1. Vernepligtsloven av 19 juli 1910 træder i kraft fra 1 januar 1911 — dog saaledes, at forandringene i reglene om fartstid og fredstjeneste ikke gjøres gjældende for den aarsklasse, som blir ekserserpligtig ved sjøvæbningen i 1911, at nedsættelsen av vernepligtsalderen fra det 23de til det 22de aar for landvæbningen indtil videre ikke foretages utenfor Tromsø stift, og at der for dette stifts vedkommende senere træffes nærmere bestemmelse.
2. Et fremlagt utkast til utskrivningsreglement fastsættes som gjældende indtil videre for hæren og for marinen[1]).
3. Forsvarsdepartementet bemyndiges til at foreta de mindre ændringer i utskrivningsreglementet, som maatte vise sig ønskelige.

3 novbr. **Kongelig resolution**, hvorved konsulen i Gibraltar bemyndiges til at opta edelige sjøforklaringer.

3 novbr. **Kongelig resolution**, hvorved bestemmes:

I. Hjælpeprestembedet for de til Trysils og Rendalens prestegjeld i Hamars stift samt Røros preste-

*) Bekjendtgj. 4 novbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 43, hvor den forandrede § er indtat.

**) Bekjendtgj. 4 novbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 43.

[1]) Utskrivningsreglementet er indtat i det ved Forsvarsdepartementets foranstaltning utgivne særavtryk av lov om vernepligt og utskrivning av 19 juli 1910 og utskrivningsreglement av 3 november 1910 m. v.

gjeld i Trondhjems stift hørende fjelddistrikter 3 novbr.
blir at nedlægge fra 1 januar 1911.

II. Fra samme tid skal de gaarder, som ved de kongelige resolutioner av 31 december 1908 og 3 mars 1910 er bestemt at skulle utgjøre Engerdalens herred og sogn, fraskilles de prestegjeld, hvortil de nu hører, nemlig de ovenfor nævnte prestegjeld samt Tolgens prestegjeld i Hamars stift, for at overgaa til et eget Engerdalens prestegjeld, der blir at henføre under Nordre Østerdalens provsti i Hamars stift.

III. Sognepresten i Engerdalen tillægges:
a) De hjælpepresten tilliggende indtægter av Engerdalens sogn samt det denne bevilgede lønsbidrag av Oplysningsvæsenets Understøttelsesfond, stort kr. 1920,00,
b) bruken av den for hjælpepresten indkjøpte og bebyggede, Oplysningsvæsenets Fond tilhørende embedsgaard.

IV. — — — — — — — — — — — — — — — —

Kongelig resolution, hvorved der for Leirangers sogn 3 novbr.
av Steigens prestegjeld i Tromsø stift tillates opført en ny kirke i den nedbrændtes sted paa den gamle tomt paa Leines efter en fremlagt plan, dog med de forandringer, som er foreslaat av statens bygningsinspektør.

Derhos bemyndiges Tromsø stiftsdirektion til at samtykke i saadanne mindre ændringer i planen, som under arbeidets gang maatte vise sig nødvendige eller hensigtsmæssige.

Kongelig resolution, hvorved der under forskjellige be- 3 novbr.
tingelser tillates oprettet et apotek ved Vittingfoss jernbanestation i Ytre Sandsværs herred i Buskeruds amt.

Kongelig resolution, hvorved der i henhold til lov om 3 novbr.
bykommunernes skattevæsen av 15 april 1882 § 5 meddeles stadfæstelse paa de av Vardø bystyre i møte den 28 september d. a. besluttede vedtægter angaaende skattetakster og førelse av fortegnelse over skattepligtige eiendomme i nævnte kjøpstad — dog med en enkelt forandring.

Kongelig resolution, hvorved meddeles stadfæstelse 3 novbr.
paa de av forstanderskapet for Namsos sparebank i møte den 8 september 1910 vedtagne ændringer i bankens ved kongelig resolution av 21 april 1893 med flere senere resolutioner stadfæstede plan.

Kongelig resolution, hvorved bl. a. bestemmes, at det 3 novbr.
under en av Kongen besluttet reise til Danmark overdrages Statsraadet at forestaa rikets bestyrelse som konge-

3 novbr. magtens midlertidige utøver paa den maate, som for saadant tilfælde er bestemt i grundlovens § 41.

3 novbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av restauratør Lars Jacobsen og hustru ved testamente av 27 juni 1904 med kodicil av 31 juli 1909 oprettede »Lars Jacobsen og Hustru Cornelias Legat for Folkeskolebarns Ferieophold« og paa de for legatet under 5 oktober 1910 utfærdigede statutter.

3 novbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av frk. Mathilde Cathrine Andersson ved testamente av 8 juni 1894 oprettede »Frøken Mathilde Anderssons Legat« for ældre værdige trængende ugifte kvinder i Kristiania og for fattige barns beklædning og paa de for legatet under 22 august 1910 utfædigede statutter.

3 novbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til Kirkedepartementet om, hvorvidt bestemmelserne i landsformandskapslovens § 38 antages at faa anvendelse paa beslutninger, fattet av Tjølling herredsstyre 7 april og 8 juni 1910 om fordeling av overskuddet av statskassens bidrag til lærernes løn for 1910 i henhold til landsskolelovens § 38, 3dje led (love av 18 september 1909 og 2 juli 1910).

Departementet uttaler, at spørsmaalet antages at maatte løses forskjellig, forsaavidt angaar reglene i nævnte lovparagraf om mindretalsanke til regjeringen og forsaavidt angaar paragraffens øvrige bestemmelser om kvalifisert flertal m. v. I førstnævnte henseende antar departementet, at adgangen for mindretallet til overfor anden gangs beslutning at paakalde regjeringens avgjørelse i et tilfælde som nærværende maa være lukket. Der er nemlig her enighet inden herredstyret om, at overskuddet skal anvendes til lønsforbedring for lærerne — dissensen gjælder i det væsentlige alene fordelingen av beløpet —, og de, som har stemt for alternativet kr. 400,75, maa antages subsidiært at foretrække den endelige beslutning (alternativet kr. 388,00) fremfor, at ingen beslutning om at anvende overskuddet i henhold til landsskolelovens § 38, 3dje led, skulde foreligge, hvilket maatte bli resultatet, hvis approbation i henhold til mindretalsanken til regjeringen blev negtet; jfr. skrivelser av 26 september 1870 og 2 juli 1894.

At der saaledes ikke kan bli anvendelse for bestemmelsen i landsformandskapslovens § 38 om anke til regjeringen medfører imidlertid ikke i og for sig, at ogsaa de øvrige bestemmelser i paragraffen blir uanvendelige. Reglene om kvalifisert flertal m. v. har allikevel sin fulde berettigelse, og departementet antar overensstemmende med tidligere avgjørelser i analoge til-

fælde, at nærværende sak rettelig er behandlet paany efter lands- 3 novbr.
formandskapslovens § 38; jfr. skrivelser av 24 december 1869 og 31 december 1874.

Den av herredsstyret ved anden gangs behandling 8 juni fattede beslutning antages efter foranførte at være avgjørende og endelig, idet tilføies, at det i denne henseende ingen betydning har, at herredsstyret anden gang er kommet til et fra den første beslutning avvikende resultat; jfr. skrivelser av 30 april 1854 og 28 januar 1892.

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Søndre 3 novbr.
Trondhjems amt, om nødvendigheten av fornyet behandling efter landsformandskapslovens § 38 av en i et herredsstyre den 21 december f. a. behandlet sak om valg paa medlemmer av skolestyret for 1910—1912, forsaavidt angaar den derunder med 11 mot 9 stemmer fattede beslutning om, at en kreds, som efter herredsstyrets beslutning av 19 december 1906 hadde 2 repræsentanter i skolestyret, for eftertiden skulde ha bare 1 repræsentant, hvorfor valg paa skolestyremedlem efter den uttrædende for vedkommende kreds ikke blev foretat.

Spørsmaalet er reist av herredsstyret, som i møte den 26 februar d. a. undlot at efterkomme amtmandens anmodning om fornyet behandling, idet herredsstyret enstemmig fandt nødvendigheten herav tvilsom og derfor i tilfælde ønsket departementets uttalelse indhentet. Herredsstyret henviste til en bemerkning side 257 i W. S. Dahl: Landdistrikternes kommunalforfatning (3dje utgave), hvorefter »simpelt flertal« skulde være tilstrækkelig ved bestemmelse av antallet av de kommunevalgte medlemmer av skolestyret efter skolelovens § 47, litra d.

I anledning herav meddeles, at departementet ikke kan finde noget holdepunkt for den opfatning, at en beslutning som den heromhandlede er unddraget fra de almindelige regler om kommunestyrebeslutninger i formandskapslovens § 38.

Det tilføies, at den citerte uttalelse av W. S. Dahl neppe kan sigte til andet end den første gangs fastsættelse av antallet; og selv her er fornyet behandling efter den nævnte § ikke utelukket, hvorimot den anden gang fattede beslutning vil være gyldig, selv om den kun opnaar simpelt flertal, idet en negtelse av approbation vilde lede til, at der overhodet ingen beslutning om antallets fastsættelse fremkommer. Jfr. skrivelse av 24 december 1869 angaaende et beslegtet tilfælde.

Departementet er saaledes med amtmanden enig i, at saken, forsaavidt beslutningen om reduktion av skolestyrets medlemsantal angaar, maa gjøres til gjenstand for fornyet behandling.

4 novbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av restauratør Lars Jacobsen og hustru ved testamente av 27 juni 1904 med kodicil av 31 juli 1909 oprettede legat »Lars Jacobsen og Hustru Cornelias Minde« til Haandverksvendenes Aldershjem i Bergen og paa de for legatet under 6 oktober 1910 utfærdigede statutter.

5 novbr. **Skrivelse** fra Forsvarsdepartementet til overlodsene, hvori det henleder opmerksomheten paa, at Høiesteret i en avsagt dom har uttalt, at utenlandske fiskefartøier ikke kan ansees at være fritat for lodspligt efter lodslovens § 2,2 eller 2,5. Overensstemmende hermed er overlodsene anmodet om at ha opmerksomheten henvendt paa og indskjærpe lodsoldermændene at vaake over, at utenlandske fiskefartøier betaler skyldige lodspenger.

6 novbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Jarlsberg og Larviks amt, om hvorvidt der kunde meddeles en enke bevilling til at hensitte i uskifte med sine og sin avdøde mands umyndige fællesbarn, naar de av avdøde ogsaa efterlatte særkuldsbarn, der alle var myndige, utbetaltes den dem tilkommende arv.

Departementet meddeler, at der intet antages at være til hinder for, at omhandlede enke erholder uskiftebevilling, naar særkuldsbarnene samtykker i, at det allerede av skifteretten overtagne fællesbo ekstraderes hende til fri raadighet saaledes, at de uten rettens mellemkomst avfinder sig med stedmoren med hensyn til utbetaling av sin farsarv, jfr. lov av 30 juli 1851 § 10, 4de punktum, jfr. departementets skrivelse av 1 februar 1894.

Departementet bemerker iøvrig, at da avdøde sees betegnet som skibsbyggeri-arbeider, synes uskiftebevilling under nævnte forutsætning at være overflødig i henhold til samme lovs § 2.

7 novbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Tromsø amt om den nye medicinalavgiftslov for Nordlands og Tromsø amter av 27 mai 1910 skal anvendes paa fisk, som er indkjøpt i aarets fire første maaneder, men først blev tør til skibning i august maaned.

Endvidere om satsen 13 øre pr. 100 stk. torsk skal anvendes ved medicinalavgiftens erlæggelse paa toldbodene.

Departementet antar, at loven maa komme til anvendelse paa de fiskevarer, som utføres fra Nordlands og Tromsø amter efter 1 juli 1910 uten hensyn til, om de er producert eller fisket før den datum.

I anledning av det sidste spørsmaal bemerker departementet, at naar lovens § 1 nævner en sats av 13 øre pr. 100 stk. torsk, har det været forutsætningen, at denne sats alene vil ha betydning for mellemværendet mellem sælger og kjøper i første haand, jfr. lovens § 13, som bestemmer, at forsaavidt ikke anden avtale er truffet, er kjøperen ved indkjøp av fiskevarer fra første haand berettiget til at trække medicinalavgiften fra den betingede pris. 7 novbr.

Telegram fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Kristianssand, hvori uttales: 7 novbr.

Det i 1889 utarbeidede utkast til skoleplan for landets skolestyrer (normalplan) opfører 5 minutter som passende fritid mellem timerne (se s. 25, § 10). Dog antages det ikke ulovlig at fastsætte 10 minutters fritid.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av kaptein William Apenes ved kodicil av 8 februar 1908 til hans testamente av 5 juni 1902 oprettede »Kaptein William Apenes og Hustru Sofie Apenes's Legat til Oslo Hospital« og paa de for legatet under 25 august 1910 utfærdigede statutter. 9 novbr.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av fru Wilhelmine Schwartz ved gavebrev av 24 august 1906 oprettede »Ths. W. Schwartz og Hustrus Understøttelsesfond for værdige trængende i Fredrikstad« og paa de for dette fond under $\frac{18 \text{ april}}{19 \text{ oktober}}$ 1910 utfærdigede statutter. 9 novbr.

Skrivelse fra Justisdepartementet til Finansdepartementet: 9 novbr.

En sorenskriver hadde i en av ham til sidstnævnte departement paa foranledning avgit erklæring om, hvorfor endel av en advokat til bruk for en retssak begjærte oplysninger angaaende forskjellige eiendomsforhold vedkommende en gaard var blit meddelt ikke i form av pante-attest, men som erklæring, uten at herfor var beregnet gebyr til statskassen, bl. a. uttalt, at det i det foreliggende tilfælde hadde været nødvendig at undersøke ældre ute av bruk værende panteregistere for at skaffe størstedelen av de paagjældende oplysninger, og at retsskriveren, naar en pante-attest skal utfærdiges, efter sorenskriverens mening alene har pligt til at undersøke de i bruk værende panteregistere for at faa det omspurgte forhold paa det rene.

Justisdepartementet, til hvilket Finansdepartementet hadde henvendt sig, uttaler i anledning herav, at det ikke kan være enig med sorenskriveren i, at han ikke hadde pligt til at undersøke ældre ute av bruk værende panteregistere. Saadanne under-

9 novbr. søkelser kan ganske vist være av en saa omfattende eller rent historisk art, at retsskriveren neppe vil være pligtig til at utføre dem, jfr. Aubert obligationsrettens specielle del III, 2den utgave, side 118, men hvor det gjælder saa enkle og i tid saa nærliggende forhold som i det foreliggende tilfælde, finder departementet retsskriveren forpligtet til at undersøke de ældre ved hans embedes arkiv beroende panteregistere, hvis det kan være antagelig, at vedkommende forhold vil kunne oplyses derfra.

9 novbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Smaalenene amt i anledning av en forespørsel fra magistraten i Fredrikstad om, hvorvidt der efter formandskapslovens § 9 er noget til hinder for, at stadskonduktøren sammesteds er medlem av formandskapet. Det er oplyst, at stadskonduktøren har at indkassere og gjøre regnskap for gebyrer for bygningsanmeldelser og opmaalingsforretninger, hvilke gebyrer tilsammen beløper sig til cirka 1400 kroner aarlig.

Gebyrerne indkasseres efterhvert, som anmeldelserne indløper, og forretningene holdes og oversendes til kæmneren — for bygningsanmeldelsernes vedkommende — for hver maaned og opmaalingsforretningene ved hvert aars utløp.

Departementet uttaler, at stadskonduktørens nævnte befatning med visse gebyrer ikke antages at utelukke ham fra at være medlem av formandskapet.

11 novbr. **Kongelig resolution***), hvorved i henhold til lov av 26 mai 1866 angaaende politivæsenet i Kristiania meddeles stadfæstelse paa en av Kristiania bystyre under 29 september 1910 fattet beslutning angaaende forandring i §§ 1 og 2 av den ved kongelige resolutioner av 18 december 1886 og 27 juli 1892 som tillæg til politivedtægtenes 8de kapitel stadfæstede vedtægt angaaende adgangen til at benytte torvene.

11 novbr. **Kongelig resolution****), hvorved i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Eidangers herred, Bratsbergs amt, under 10 oktober 1910 fattede beslutning til vedtægt for nævnte herred angaaende salg av tobak til barn m. v.

11 novbr. **Kongelig resolution****), hvorved i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860

*) Bekjendtgj. 12 novbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 44, hvor de forandrede §§ er indtat.

**) Bekjendtgj. 12 novbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 44, hvor beslutningen er indtat.

meddeles approbation paa den av herredsstyret for Haa- 11 novbr.
landsdalens herred, Søndre Bergenhus amt, under 15 oktober 1910 fattede beslutning om forskrifter til forebyggelse av ondartede smitsomme sygdommes utbredelse.

Kongelig resolution*), hvorved i medhold av § 1 i 11 novbr.
lov om fiskerier i Søndre og Nordre Trondhjems amter av 3 juli 1909 bestemmes:

1. at fiskeværene Sklinna og Horta under Leka herred, Nordre Trondhjems amt, skal utgjøre ett opsynsdistrikt, inden hvilket indtil videre ansættes særskilt opsyn til ordens opretholdelse under torskefisket i det tidsrum, som bestemmes av amtmanden i nævnte amt,
2. at denne bemyndiges til i det anførte øiemed og under hensyn til den til enhver tid hertil givne stortingsbevilgning at anta det fornødne opsyns-personale og bestemme dets godtgjørelse samt at utfærdige nærmere forskrifter for opsynets virksomhet m. v., samt
3. at opsynsbetjenten i henhold til ovennævnte lovs § 25 tillægges myndighet til at forelægge bøter i alle saker angaaende forseelse mot heromhandlede lov, havnelovgivningen og sundhetslovgivningen samt de i henhold til disse love utfærdigede vedtægter.

Kongelig resolution*), hvorved i henhold til § 3 i lov 11 novbr.
av 25 juli 1897, indeholdende tillægsbestemmelser angaaende lapperne og rensdyrdriften inden de søndenfor Finmarkens amt liggende landsdele, bestemmes, at det fra 1 mai 1911 at regne indtil videre skal være forbudt for nomadiserende lap saavelsom fastboende (lap eller andre) at utøve eller la utøve beitning med ren paa Stangelandet (den halvø, der ved Stangelandseidet er forbundet med Senjenøen) i Tranøy herred, Tromsø amt.

Kongelig resolution**), hvorved i medhold av § 6 i lov 11 novbr.
av 8 august 1908 om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse meddeles approbation paa de av herredsstyret for Viks herred, Nordlands amt, i møte den 27 august 1910 besluttede vedtægter mot skogens ødelæggelse inden herredet.

Kongelig resolution, hvorved det ulønnede, under kon- 11 novbr.
sulatet i Montreal henhørende konsulat i Sydney, Cap Breton Island, Canada, ophæves.

---

*) Bekjendtgj. 12 novbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 44.
**) Bekjendtgj. 12 novbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 44, hvor vedtægtene er indtat.

11 novbr. **Kongelig resolution,** hvorved det bl. a. paalægges sognepresten i Skedsmo prestegjeld under Nedre Romerike provsti i Kristiania stift i sommerhalvaaret at læse med konfirmanterne fra Lillestrøm og nærmeste omegn og fra Lørenskogen i Lillestrøm paa betingelse av, at der skaffes det dertil nødvendige lokale, og at der til enhver tid gives sognepresten tilstrækkelig skyssgodtgjørelse.

11 novbr. **Kongelig resolution,** hvorved der i Balsfjords prestegjelds hovedsogn under Tromsø provsti i Tromsø stift herefter blir at avholde konfirmation 1 gang aarlig paa en søndag i mai eller juni maaned efter Tromsø biskops nærmere bestemmelse istedenfor — som hittil — 2 ganger hvert andet aar.

11 novbr. **Kongelig resolution,** hvorved der meddeles approbation paa et fremlagt, i konstituerende møte den 27 mai 1910 vedtat utkast til statutter for Haalands gjensidige brandforsikrings-forening for løsøre, besætning og avling saaledes, at foreningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter.

11 novbr. **Kongelig resolution,** hvorved det i henhold til § 1 i lov om brandvæsenet av 15 august 1908 bestemmes:

1. Brandstyret for Værdalsørens brandkommune i Nordre Trondhjems amt skal indtil videre bestaa av brandchefen samt to av brandrepræsentantskapet for 3 aar valgte medlemmer.
2. Det overdrages amtmanden at bestemme, hvem der skal være brandstyrets formand og kasserer.

11 novbr. **Kongelig resolution,** hvorved der i henhold til § 55 i lov om havne- og ringevæsenet m. v. av 10 juli 1894 meddeles stadfæstelse som gjældende indtil videre paa Sogndals bystyres beslutning av 13 september 1910 angaaende forandring i § 6 i det ved kongelig resolution av 13 februar 1891 approberte takstregulativ for benyttelse av kommunens brygger i Sogndalsstrand og Rægefjord.

11 novbr. **Kongelig resolution,** hvorved bl. a. bestemmes, at Indrulleringschefsembederne i Kristiania, Drammens, Arendals, Kristiansands, Bergens, Trondhjems og Tromsø indrulleringsdistrikter inddrages fra 1 januar 1911, og at Forsvarsdepartementet bemyndiges til at foreta de av hensyn til den nye vernepligtslov fornødne forandringer i de skemaer for ruller, protokoller, lister, sjøfartsbøker og certifikater, som er vedføiet reglementet for utskrivning av det sjøfarende mandskap av 5 november 1900.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det ved indsamlede gaver dannede »Drammens Handelsstands Stipendiefond« og paa de for fondet under 18 oktober 1910 utfærdigede statutter. 11 novbr.

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Buskeruds amt angaaende en forespørsel om lovligheten av den fremgangsmaate, som er benyttet ved strykning og kumulation i 3 ved kommunevalget avgivne trykte stemmesedler, som valgstyret under tvil godtok. Kumulationen var foretat paa den maate, at i en stemmeseddel 3 navn var strøket og »Do Do.« skrevet under 3 andre navn, i en anden seddel likeledes 3 navn var strøket og »com.« tilføiet ved siden til høire for 3 andre navn, og i en tredje seddel 4 navn var utstrøket, et »2«-tal skrevet umiddelbart tilvenstre for 4 andre navn og et 1-tal paa samme maate ved de øvrige gjenstaaende navn. 11 novbr.

Departementet uttaler, at den normale maate at kumulere paa vistnok bør være, at vedkommende navn skrives en gang til paa stemmeseddelen, men at uttrykkene i formandskapslovens § 6, posterne 2 og 5, paa den anden side ikke kan antages at utelukke godkjendelse av en kumulation, foretat paa anden tydelig maate. Hvor langt man i saa henseende kan strække sig, vil bero paa et konkret skjøn i det enkelte tilfælde; avgjørende for bedømmelsen maa det være, at stemmedseddelen ikke efterlater nogen tvil om, hvad vælgeren har ment. Forsaavidt angaar de 3 foran omhandlede stemmesedler antar departementet, at valgstyret har truffet det rette, naar det har fundet kumulationen paa sedlerne tilstrækkelig tydelig til at kunne godtages som saadan.

Skrivelse fra Forsvarsdepartementet til hæren. 11 novbr.

Efter henstillen fra postvæsenet bestemmer departementet herved, at samtlige militære avdelingers adresse pr. 1 januar 1911 blir at indmelde til vedkommende postanstalter ved brigadernes forsorg eller for de institutioner og avdelinger, der staar utenfor brigadeforband ved forsorg av vedkommende generalinspektør eller dermed sideordnet myndighet. De saaledes indmeldte adresselister blir senere at holde à jour av de samme autoriteter.

Likeledes skal man — under henvisning til Regler for tjenestemeddelelser m. v., pkt. 12 — indskjærpe nødvendigheten av, at militære postforsendelser forsynes med tilstrækkelig nøiagtig adresse.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av stationsmester Sophus Bye ved testamente av 16 november 1901 oprettede »Stationsmester Sophus Byes 12 novbr.

12 novbr. Legat« til fordel for stationsmestre, stationsfuldmægtiger-, kontorister og telegrafister med husstand ved 4de jernbanedistrikt og paa de for legatet under 30 september 1910 utfærdigede statutter.

12 novbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det ved frivillige bidrag og testamentariske gaver dannede »Ranem og Skage Sognes Legat« for trængende i Overhallens kommune og paa de for legatet under 8 oktober 1910 utfærdigede statutter.

12 novbr. **Rundskrivelse** fra Kirkedepartementet til samtlige skoledirektører.

Fra flere kanter er der til departementet kommet forespørsler om anvendelsen av bestemmelsen i landsskolelovens § 38, 3dje led, efter loven av 18 september 1909 (kfr. lov av 2 juli 1910) i kommuner, hvor der i henhold til landsskolelovens § 42 er oprettet bruksskoler.

I anledning herav skal departementet bemerke: Den gamle lov hadde en bevægelig grænse (maksimums- og minimumsgrænse) for den lærerløn, hvorav der blev tilstaat en kommune statsbidrag. Lærerlønnen kunde saaledes for storskolen variere fra kr. 18,00 til kr. 24,00 pr. uke (for smaaskolen fra kr. 14,00 til kr. 18,00), og statsbidrag blev da regelmæssig tilstaat med $^1/_3$ av den gjennemsnitlige lærerløn i en kommune, indtil de foran nævnte maksimalsatser var naadd. Enkelte skoler i en kommune kunde derfor være tillagt en høiere lærerløn end kr. 24,00 og kr. 18,00 pr. stor- og smaaskole-uke og allikevel gives $^1/_3$ statsbidrag av hele den utredede lærerløn, naar bare ikke den gjennemsnitlige lærerløn i kommunen oversteg kr. 24,00 og kr. 18,00. Saaledes ved mange bruksskoler med høiere ukeløn end lovens maksimum.

Anderledes efter den nye lov, hvor der kun ydes statsbidrag av det beløp, som er den tvungne mindsteløn, nemlig kr. 24,00 og kr. 19,00 henholdsvis i storskolen og smaaskolen (undtagen for Finmarkens vedkommende, hvor statsbidrag ydes av indtil kr. 28,00 i storskolen og kr. 22,00 i smaaskolen). En enkelt skole i en kommune kan nu aldrig faa statsbidrag av høiere ukeløn end kr. 24,00 og kr. 19,00, saaledes heller ikke bruksskolerne.

Departementet anser det derfor rettest, at den ovenomhandlede lovbestemmelse i kommuner, hvor der er oprettet bruksskoler, praktiseres paa den maate, at saavel en eventuel besparelse som en eventuel merutgift i bruksskolens utgifter til lærerløn, som er en følge av den nye lov, blir en sak, som kun vedkommer bruksskolens lønningsbudget.

Herav følger, at en »besparelse« i tilfælde kun blir at an- 12 novbr.
vende til bedste for lærerpersonalet ved bruksskolen — eller til utvidelse av undervisningstiden ved samme — og ikke kan komme kommunens øvrige lærere — eller kommunens budget — tilgode, likesom paa den anden side bruksskolen selv maa bære den merutgift, som gjennemførelsen av de nye lovbestemmelser i tilfælde vil paaføre den. At formindske denne merutgift ved at nedsætte lærernes løn under, hvad de efter sine ansættelsesvilkaar har krav paa, er der selvfølgelig ikke adgang til. Benyttes ikke en eventuel »besparelse« paa ovennævnte maate, vil et til besparelsen svarende beløp bli at fratrække det bruksskolen ellers tilkommende statsbidrag. Det samme maa gjælde de i skolelovens § 43 omhandlede distriktsskoler.

Det bedes derfor henstillet til de kommuner i Deres distrikt, hvor der er bruksskoler (eller distriktsskoler), at indsende særskilt opgave over statsbidraget for bruksskolernes vedkommende. Er der flere bruksskoler (distriktsskoler) i en kommune, blir der at sende særskilt opgave for hver skole.

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Stav- 12 novbr.
angers amt, hvori departementet i anledning av en forespørsel om adgangen til at frasi sig gjenvalg til kommunestyret i henhold til formandskapslovens § 10 *efter* valgets avholdelse blandt andet uttaler, at erklæring om at ville benytte sin ret efter lovens § 10 til at fordre sig fritat for valg helst bør foreligge før valget, men antages under lovens taushet ogsaa at kunne avgives efter stedfundet valg, naar ikke den specielle bestemmelse i lovens § 6, post 3, for kandidater paa forslag til valglister ved forholdstalsvalg er kommet til anvendelse. For avgivelsen av saadan efterfølgende erklæring har formandskapsloven ikke — saaledes som for stortingsvalg valglovens § 42 — opstillet nogen frist, og man er saaledes til en viss grad henvist til en skjønsmæssig bedømmelse i det konkrete tilfælde ved avgjørelsen av, om en erklæring skal ansees for betimelig fremkommet. Efter mottat meddelse om valget (lovens § 13) bør vedkommende si fra uten unødig ophold og maa i ethvert fald være avskaaret fra at gjøre fritagelsesretten gjældende, naar han enten uttrykkelig har erklært at motta valget eller har deltat i det nye styres første møte til valg av formænd (lovens § 8). Likeledes maa den valgte ansees avskaaret fra at fordre sig fritat efter valget, hvis han før dette uttrykkelig har tilkjendegit at ville motta valg.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i 14 novbr.
Bergen, hvori meddeles, at kundgjørelse av lærerposter ved fortsættelsesskolen ikke antages paabudt i skole-

14 novbr. loven (se departementets skrivelse av 13/10 1894, indtat i Lovtidenden).

Forsaavidt det imidlertid gjælder fuldstændige lærerposter ved en fortsættelsesskole, vil departementet anbefale, at de kundgjøres ledige paa samme maate som lærerposter ved folkeskolen.

14 novbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Kristiansand, hvori paa forespørsel fra Tromø skolestyre om, hvorvidt et beløp, som Arendals fattigvæsen i henhold til landsskolelovens § 9, 3dje punkt, har betalt for 2 i Sandnæs kreds bortsatte barn, som har søkt skolen sammesteds, skal tilfalde Sandnæs skolekasse eller Tromø herredskasse, meddeles, at forsaavidt Sandnæs skolekreds har sin egen skolekasse, hvis indtægter og utgifter er adskilt fra herredskassen og saaledes, at kun kredsens indvaanere utreder skole-utgiftene (jfr. skolelovens § 43), er departementet enig med direktøren i, at det omhandlede beløp skal tilfalde Sandnæs skolekreds og ikke Tromø herredskasse.

Skulde det motsatte tilfælde indtræffe, at et barn fra Sandnæs kreds bortsættes i en fremmed kommune, vil det være Sandnæs kreds og ikke Tromø herredskasse, som vil ha at utrede de med barnets skolegang i den fremmede kommune forbundne utgifter.

16 novbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Kristiania, hvori departementet paa forespørsel fra Kristiania skolestyre angaaende beregningen av den tjenestetid for lærere og lærerinder ved folkeskolen, som berettiger til alderstillæg, bemerker følgende (idet departementet dog for de spørsmaals vedkommende, som ikke knytter sig til konkrete tilfælde i de givne svar, kun vil ha uttalt almindelige regler til veiledning ved de omhandlede spørsmaals avgjørelse):

Ad 1. En lærers tjenestetid antages i almindelighet at maatte regnes fra hans ansættelse, saafremt tiltrædelsen av posten har fundet sted saa snart, som det med rimelighet i hvert enkelt tilfælde kan forlanges.

Den i loven av 2 juli 1910 i § 24 c, sidste punktum, indeholdte bestemmelse om beregningen av alderstillæggene har departementet antat maa forstaaes paa samme maate som den tilsvarende bestemmelse i landsskolelovens § 20, nemlig saaledes, at en lærer, som er ansat efter 1 januar eller 1 juli, men inden 1 januar eller 1 juli det følgende aar vil ha holdt det for hans skole efter skoleplanen bestemte antal undervisningsuker, antages berettiget til at regne det omhandlede aar som et tjeneste-aar til opnaaelse av alderstillæg.

Ad 2. Hvorvidt permissionstiden regnes med i tjenestetiden til opnaaelse av alderstillæg vil bero paa grunden til den givne permission. 16 novbr.

a) Permission paa grund av sygdom medregnes, kfr. skrivelse av 7 april 1900.

b) Permission paa grund av private anliggender medregnes ikke, forsaavidt den meddeles for et noget længere tidsrum.

c, e) Permission til reiser med offentlig eller kommunalt stipendium eller for at gjennemgaa kurser i gymnastik, sang, tegning, sløid eller lignende medregnes.

f) Permissionen for at læse til middelskole-eksamen, artium, universitets- eller andre eksamener eller for at gaa paa seminar, medregnes ikke, kfr. skrivelse av $^{31}/_{1}$ 1902, $^{25}/_{5}$, $^{6}/_{9}$ og $^{20}/_{9}$ 1904.

d) Permission til studier for privat regning bør medregnes, dersom studierne foretages for at dygtiggjøre vedkommende til hans gjerning som lærer, ellers ikke.

Ad 3. Tjenestetid i fuldstændig lærerpost med nedsat timetal og forholdsvis redusert løn efter byskolelovens § 25 (lærerposts forening med kirkesanger-, organist- eller anden kirkelig stilling) medregnes til opnaaelse av alderstillæg, likesom der utbetales statsbidrag av den saaledes reduserte løn, selv om den maatte være lavere end lovens minimum, se rundskrivelse av $^{27}/_{11}$ 1909, I, næstsidste led.

Ad 4. Naar en lærer i fuldstændig lærerpost med nedsat tjenestetid gaar av i skole-aaret og hans efterfølger for resten av skole-aaret kun læser samme timetal, som for det skoleaar var posten tillagt, vil departementet for sin del ikke gjøre nogen indvending mot, at tjenestetiden i den omhandlede post ogsaa for den sidste lærers vedkommende regnes som tjenestetid i fuldstændig post til opnaaelse av alderstillæg.

Ad 5 og 6. Med hensyn til forstaaelsen av byskolelovens § 24 c, 3dje punktum, bemerkes: Fuldstændig lærerpost paa landet maa altid være tillagt mindst 24 ukers aarlig undervisning. Tjenestetid i saadan post samt tjenestetid i fuldstændig lærerpost i by, uanset det ukentlige antal undervisningstimer, som maatte være posten tillagt, blir at regne med til opnaaelse av alderstillæg. For at tjenestetid i fuldstændig lærerpost ved abnormskoler, eksamensberettigede middelskoler, amts- og folkehøiskoler eller andre ungdomsskoler samt ved skolehjem, stiftelser og barnekolonier eller barnehjem skal kunne regnes med, maa der være tillagt postene mindst 24 ukers aarlig undervisningstid (kfr. bestemmelsen i landsskolelovens § 20, 3dje led), og en skole-uke maa desuten efter

16 novbr. departementets mening i denne forbindelse regnes til mindst 30 timer, kfr. landsskolelovens § 20, 1ste led in fine.

Tjenestetid som lærer ved en bys fortsættelsesskole regnes med (se rundskrivelse av $^{27}/_{11}$ 1909, III, 1ste led). Men ogsaa her maa begrænsningen mindst 24 uker aarlig undervisningstid med mindst 30 timers ukentlig undervisningstid finde anvendelse.

Ad 7 og 8 f og h. Tjenestetid udelukkende i en middelskoles (offentlig, kommunal eller privat) forberedelsesklasser regnes ikke med, hvad enten vedkommende middelskole har hat eksamensret eller ei. Har en lærer imidlertid været ansat ved en eksamensberettiget middelskole, vil departementet ikke gjøre nogen indvending mot, at hans tjenestetid medregnes, selv om der ogsaa har været tillagt vedkommende post en del undervisningstimer i forberedelsesklasserne.

Ad 8, a, b, d, e. Tjenestetid ved seminar og forberedelseskurser for seminaret regnes ikke med. Heller ikke tjenestetid ved Fredrikshalds skolekjøkken, før det blev overtat av kommunen, eller tjenestetid ved Pipervikens asyls haandgjerningsskole.

Derimot medregnes tjenestetid ved et seminars øvelsesskole og ved høiere almueskole (8 c og h).

Ad 9. Tjenestetid som hjælpelærer ved Kristiania kommunale tvangsskole antages ikke at kunne medregnes.

18 novbr. **Kongelig resolution***), hvorved i medhold av § 15, 3dje passus, jfr. § 16, 2den passus, i lov om metrisk maal og vegt av 22 mai 1875 meddeles approbation paa følgende tillæg til § 36 i reglementet for justervæsenet av 17 juni 1886:

»Til udelukkende bruk ved indveining av melk, som leveres til andelsmeierier, skal det være tillatt at justere særegne dertil konstruerte vegter med en toleranse av 20 gr. pr. kg. av den last, som veies, og mot et justergebyr likt det for fjervegter bestemte. Saadanne vegter, der ikke kan benyttes ved kjøp og salg, skal altid være forsynt med et skilt, som anbringes paa et iøinefaldende sted, og som tydelig angir den bruk, hvortil redskapet er bestemt.

Konstruktionsforholdene for saadanne vegter bestemmes av Justerstyrelsen«.

18 novbr. **Kongelig resolution****), hvorved i medhold av lov om pigtraads anvendelse til gjærde av 14 juli 1893 § 1 med-

*) Bekjendtgj. 19 novbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 45.
**) Bekjendtgj. 19 novbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 45, hvor beslutningen er indtat.

deles stadfæstelse paa en av Høilands herreds- 18 novbr.
styre, Stavangers amt, i møte den 29 oktober 1910 fattet beslutning om pigtraads anvendelse til gjærde inden herredet.

Kongelig resolution*), hvorved i medhold av § 6 i 18 novbr.
lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Strindens herred, Søndre Trondhjems amt, i møte den 27 august 1910 besluttede vedtægter mot skogens ødelæggelse inden herredet.

Kongelig resolution**), hvorved i henhold til §§ 6 og 18 novbr.
7 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles stadfæstelse paa den av bygningsrepræsentantskapet i Krabben, Hopern og Krossern bygningskommune i Moss herred i møte den 23 mai 1910 fattede beslutning om regulering av nævnte bygningskommune samt om villamæssig bebyggelse paa Staldjordet og Haugejordet av Torderød sammesteds.

Kongelig resolution, hvorved det tillates, at der i 18 novbr.
den tid, som vil medgaa til ombygning av Trones kapel i Harrans sogn av Grongs prestegjeld i Trondhjems stift, avholdes gudstjeneste og kirkelige forretninger for kapeldistriktet i Trones skolehus paa betingelse av, at lokalet forsynes med den nødvendige kirkelige indredning, at det ved dets første benyttelse indvies med en passende tale av sognepresten, og at alter og alterring holdes avsperret eller flyttes ut, naar huset ikke benyttes i nævnte øiemed.

Kongelig resolution, hvorved det bl. a. paalægges 18 novbr.
sognepresten i Bruviks prestegjeld under Osterøens provsti i Bergens stift at fremmøte 2 ganger aarlig — vaar og høst — paa den hjælpekirkegaard, som er tillatt anlagt paa Vaksdal i Bruviks hovedsogn for at jordfæste der nedsatte lik.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 18 novbr.

1. Selje tinglag i Nordfjords sorenskriveri, Nordre Bergenhus amt, deles fra den tid, som av amtmanden nærmere fastsættes, i 2 tinglag, nemlig Selje tinglag, omfattende herredet av samme navn, og Vaagsø tinglag, omfattende Nordre og Søndre Vaagsø herreder.
2. Amtmanden bemyndiges til at bestemme tid, sted og dagantal for avholdelse av sagetingene i de nye tinglag.

*) Bekjendtgj. 19 novbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 45, hvor vedtægtene er indtat.
**) Bekjendtgj. 19 novbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 45.

18 novbr. **Kongelig resolution,** hvorved meddeles stadfæstelse paa den av forstanderskapet for Ringsakers sparebank i møter den 6 juni og 31 oktober 1910 vedtagne nye plan for sparebanken som trædende istedenfor bankens tidligere ved høieste resolution av 12 januar 1892 stadfæstede plan.

18 novbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Tromsø amt, hvori departementet i anledning av forespørsel om gyldigheten av en del ved et kommunevalg avgivne stemmesedler blandt andet uttaler:

I formandskapslovens § 6, post 10, (lov av 7 juni 1910) er det bestemt, at de officielle valglister, hvis de trykkes som stemmesedler, skal utstyres som i § 5, post 1 og § 6, post 4 angit, dog saaledes, at valgtid, valgkreds og forslagstillernes navn kan utelates; det ved trykning nødvendige utstyr blir efter dette hvitt papir, listens overskrift og kandidaternes navn under fortløpende nummer. Disse forskrifter er imidlertid bare ordensforskrifter, hvis overtrædelse kan medføre bøte-ansvar efter § 6, post 10, men har ingen betydning for gyldigheten av vedkommende stemmesedler, om de av vælgerne benyttes ved valget. Ved bedømmelsen av de avgivne stemmesedlers gyldighet kommer det alene an paa, om de tilfredsstiller kravene i lovens § 5, post 1, hvorefter stemmesedlene skal være av hvitt papir, uten underskrift og uten vedhæftet eller paaført særmerke. Mangler en trykt stemmeseddel ved forholdstalsvalg helt eller delvis det i lovens § 6, post 10, jfr. post 4, omhandlede særlige utstyr, er den saaledes likefuldt gyldig, likesom manglende numerering efter lovens § 5, post 2, ikke ansees som forkastelsesgrund (skr. i Lovtidenden av 26 september 1898). Heller ikke bør en trykt eller skrevet stemmeseddel, forsynt med overskriften »Repræsentanter« og lignende, av den grund betragtes som særmerket (skr. i Lovtidenden av 14 november 1898).

19 novbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Kristiansand, hvori meddeles, at der ikke antages at være lovlig adgang til i en lønningsvedtægt at opstille som et almindelig vilkaar, at lærerne skal frasi sig — eller ikke motta — lønnede bi-erhverv (kfr. høiesteretsdom av 3 april 1902). Det samme gjælder bestemmelsen om, at lærerpersonalet er forpligtet til at bo inden byens grænser, se departementets i Lovtidenden indtagne skrivelse av 29 april 1910, jfr. skrivelse av 6 september 1902.

De i den nævnte lønningsvedtægt opstillede løns-satser av kr. 1400,00 i grundløn og kr. 200,00 for hvert av de 4 alderstillæg kan derfor heller ikke lovlig gjøres betinget av, at lærerpersonalet forpligter sig til at gaa med paa vilkaar, som de her foran nævnte.

Med hensyn til den av skoledirektøren nævnte bestemmelse i reglene for vikarkassen: »Alle lærere og lærerinder er forpligtet til at gjøre indskud i vikarkassen. Til vikarkassen indskyter lærerpersonalet og bykassen hver en halvdel«, bemerker departementet at det er enig med direktøren i, at der i lønsvedtægten bør fastsættes en viss procent av lønnen som maksimum for lærernes indskudspligt. 19 novbr.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Hamar, hvori meddeles, at departementet er enig med direktøren i, at der efter skoleloven saaledes, som den nu lyder, ikke er adgang til at regne de dage, som maatte medgaa for lærerne til at paahøre undervisningen ved andre skoler, med i den lovbefalte eller frivillige skoletid. 19 novbr.

Skrivelse fra medicinaldirektøren til en distriktslæge, hvori meddeles, at da gonorrhoisk øienbetændelse baade er smitsom og ondartet, maa den bli at behandle i overensstemmelse med sundhetslovens forskrifter, jfr. medicinaldirektørens skrivelse av 10 august 1883 (i medicinallovsamlingen) og rundskrivelse av 31 mars 1908 til embedslæger og helseraadsordførere. 19 novbr.

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Hedemarkens amt, hvori departementet i anledning av klage over et kommunevalg bl. a. uttaler, at det, hvor underskrift paa en forfaldsanmeldelse er paaført »med paaholden pen«, overensstemmende med den almindelige regel for saadan underskrivning maa forlanges, at underskriften er bevidnet av to vitterlighetsvidner. 19 novbr.

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Buskeruds amt, hvori uttales, at der ikke tilkommer en sorenskriver lokalegodtgjørelse, naar han paa sit kontor avgir lokale til et møte, der i henhold til lov av 28 november 1898 §§ 27 og 30 avholdes til behandling av spørsmaalet om at anbringe en umyndiggjort i kuranstalt. 19 novbr.

Kapitelstakster for aaret 1910

7 novbr.
21 novbr

(i overensstemmelse med lovens 3—14—15 og lov av 17 august 1848).

For Hamars stift:
(sat 7 november).

Landskyld og leding:

100	kilogram	rugmel . . . . . kr.	18,17
100	—	bygmel . . . . . »	17,93

7 novbr.	100	kilogram	havremel	kr.	18,56
21 novbr.	100	—	blandmel	»	18,24
	1	hektoliter	landskyldsbyg eller korn, hvor samme ikke ydes efter tyngde eller vegt . .	»	8,71
	1	—	landskylds- eller ledingshavre . . .	»	8,32
	100	—	bygmalt	»	13,63
	100	—	havremalt	»	14,11
	100	—	blandkornmalt	»	13,86

Tiende:

1	hektoliter	hvete, rug, torekorn eller erter . .	kr.	10,46
1	—	byg	»	8,26
1	—	blandkorn	»	7,12
1	—	havre	»	7,12
1	—	letbyg	»	4,34
1	—	lethavre	»	3,99

Landskyld og leding efter middelprisen av de 10 sidste aars kapitelstakster:

100	kilogram	rugmel	kr.	17,20
100	—	bygmel	»	17,73
100	—	havremel	»	18,04
100	—	blandmel	»	17,74
1	hektoliter	landskyldsbyg	»	8,62
1	—	landskyldshavre	»	8,07
100	kilogram	bygmalt	»	13,47
100	—	havremalt	»	13,71
100	—	blandkornmalt	»	13,48

Tiendekorn efter middelprisen av de 20 sidste aars kapitelstakster:

1	hektoliter	hvete, rug, torekorn eller erter . .	kr.	9,76
1	—	byg	»	7,97
1	—	blandkorn	»	6,78
1	—	havre	»	6,45
1	—	letbyg	»	4,04
1	—	lethavre	»	3,69

For Kristiania stift:
(sat 15 november).

Landskyld og leding:

100	kilogram	rugmel	kr.	17,17
100	—	bygmel eller malt	»	16,07
100	—	havremel eller malt	»	16,65
100	—	blandmel eller malt	»	15,96

1	hektoliter	landskylds byg eller korn, hvor samme ikke ydes efter tyngde eller vegt . .	kr.	7,80	7 novbr. 21 novbr.
1	—	landskylds eller ledings havre . . .	»	7,47	

Tiende:

1	hektoliter	hvete, rug, torekorn eller erter . .	kr.	9,88
1	—	byg	»	7,40
1	—	blandkorn	»	6,68
1	—	havre	»	6,39
1	—	letbyg	»	4,32
1	—	lethavre	»	3,85

Landskyld og leding efter middelprisen av de 10 sidste aars kapitelstakster:

100	kilogram	rugmel	kr.	15,90
100	—	bygmel eller malt	»	15,57
100	—	havremel eller malt	»	16,19
100	—	blandmel eller malt	»	15,59
1	hektoliter	landskylds byg	»	7,57
1	—	landskylds havre	»	7,26

Tiendekorn efter middelprisen av de 20 sidste aars kapitelstakster:

1	hektoliter	hvete, rug, torekorn eller erter . .	kr.	9,10
1	—	byg	»	7,01
1	—	blandkorn	»	6,39
1	—	havre	»	5,91
1	—	letbyg	»	4,32
1	—	lethavre	»	3,79

For Kristiansands stift:
(sat 15 november).

1	hektoliter	byg	kr.	8,55
1	—	havre	»	7,36
1	—	havremel	»	7,84
100	kilogram	byg	»	13,20
100	—	havre	»	14,20
100	—	havremel	»	15,15

Middeltallet av kapitelstaksterne for de sidste 10 aar fra 1901 til 1910, begge iberegnet, blir paa byg pr. hektoliter kr. 8,09, pr. 100 kilogram kr. 12,49, samt paa havre pr. 100 kilogram kr. 13,31.

7 novbr.
21 novbr.

For Bergens stift:
(sat 21 november).

Hvete	kr.	12,84	alt pr. hektoliter.
Rug	»	9,67	
Byg	»	8,88	
Havre	»	6,02	
Blandkorn	»	7,66	
Malt	»	42,81	

Hvad Kongens tiende i Nordhordland angaar, da skal der efter den derom gjældende bestemmelse kun gives for en hektoliter kr. 3,45 (kr. 4,80 pr. tønde).

Middeltallet av de sidste 20 aars kapitelstakster blir:

For hvete kr. 11,88, for rug kr. 8,70, for byg kr. 8,25, for havre kr. 5,33, for blandkorn kr. 6,60 og for malt kr. 34,41, alt pr. hektoliter.

Middeltallet av de sidste 10 aars kapitelstakster blir:

For hvete kr. 11,99, for rug kr. 8,94, for byg kr. 8,51, for havre kr. 5,67, for blandkorn kr. 6,98 og for malt kr. 40,37, alt pr. hektoliter.

For Trondhjems stift:
(sat $\frac{20}{21}$ november).

1	hektoliter	bedste rug	kr.	9,62
1	—	ringere rug	»	9,33
1	—	sædebyg	»	8,47
1	—	ringere byg	»	7,09
1	—	bedste blandkorn	»	7,44
1	—	ringere blandkorn	»	6,84
1	—	sædehavre	»	7,10
1	—	ringere havre	»	5,96
1	kilogram	bedste rugmel	»	0,17
1	—	ringere rugmel	»	0,15
1	—	bedste bygmel	»	0,15
1	—	ringere bygmel	»	0,13
1	—	bedste havremel	»	0,17
1	kilogram	ringere havremel	kr.	0,14
Middeltal av de 10 sidste aars kapitelstakster paa sædebyg for 1 hektoliter			»	7,95
Middeltal av de 10 sidste aars kapitelstakster paa sædehavre for 1 hektoliter			»	6,60

For Tromsø stift:
(sat 21 november).

1	hektoliter	bedste rug	kr.	11,24
1	—	ringere rug	»	9,38

1	hektoliter	sædebyg	kr.	10,88	7 novbr.
1	—	ringere byg	»	8,96	21 novbr.
1	—	bedste blandkorn	»	8,34	
1	—	ringere blandkorn	»	6,96	
1	—	sædehavre	»	10,84	
1	—	ringere havre	»	9,25	
1	—	bygmalt	»	15,00	
10	kilogram	rugmel	»	1,68	
10	—	bygmel	»	1,67	
10	—	ringere bygmel	»	1,46	
10	—	havremel	»	2,13	
10	—	ringere havremel	»	1,63	
10	—	hvite erter	»	2,82	
10	—	ringere erter	»	2,41	
Middeltal av de sidste 10 aars kapitelstakster paa en hektoliter sædebyg			»	10,22	

Kirkernes landskyld:

10	kilogram	lange	kr.	6,50
10	—	rundfisk	»	6,00
10	—	titling	»	4,00
10	—	stor rotskjær	»	7,00
10	—	smaa rotskjær	»	5,00
10	—	stor sei	»	6,00
10	—	middels sei	»	4,50
10	—	smaa sei	»	3,00
10	—	ost i Salten	»	4,89

Skrivelse fra kommanderende general til hæren: 21 novbr.

Da det gjentagende er hændt, at vernepligtige officerer har undlatt at besvare skrivelser, som utenfor de tider, hvori de har været indkaldt til tjeneste, er dem tilstillet fra deres militære foresatte med anmodning om oplysninger eller forklaringer angaaende tjenstlige forhold, f. eks. i anledning av revisionsantegnelser dem vedkommende, paalægges det herved de militære avdelingschefer og myndigheter for fremtiden at føre nøiere indseende med, at saadanne forsømmelser ikke finder sted. Den militære straffelov bringes i fornøden utstrækning i anvendelse for at faa behørig tjeneste-orden opretholdt.

Instruks for de under fabrikinspektørerne ansatte 22 novbr.
mandlige assistenter, utfærdiget av Handelsdepartementet under 22 november 1910.

§ 1. Assistenterne sorterer direkte under fabrikinspektørerne og har foruten at utføre de i henhold til fabriktilsynslovens § 8 ved kongelig resolution av 15 januar 1910 foreskrevne eftersyn og prøver av de fabriktilsynet underlagte kjeler

22 novbr. og rørledninger at assistere vedkommende fabrikinspektør med fabriktilsynet i det hele, — alt efter dennes nærmere bestemmelse.

§ 2. Ved besøk i fabrikker er de pligtige til paa forlangende at fremvise sit legitimationskort.

§ 3. Naar det i kjelforskriftenes § 48 foreskrevne hovedeftersyn skal foretages, skal fabrikkens eier gives det i forskriftenes § 46 paabudte varsel. Assistenten har saavidt mulig at fastsætte tidspunktet for eftersynet i henhold til det ønske herom, som fabrikkens eier inden utløpet av varselsfristen maatte fremsætte.

§ 4. Assistenten kan av fabrikken forlange fornøden assistanse i anledning av eftersynet. Han kan desuten forlange, at det nødvendige verktøi og redskaper er forhaanden.

§ 5. Ved hovedeftersyn skal assistenten altid foreta indvendig undersøkelse, forsaavidt det lar sig gjøre, og herunder fortrinsvis fæste opmerksomheten paa de steder, som erfaringsmæssig først angripes.

Angrepne steder maales med korrosionsmaaler eller paa anden passende maate og opnoteres. Er godset fortært paa større flater, saa den oprindelige overflate ikke kan paavises, foretages boring.

§ 6. Under paafyldningen med vand bør vandstanden i det øieblik, vandet dækker det høieste punkt av ildflaten, avmerkes. Det samme skal ske, naar vandstanden netop er synlig i vandstandsglasset. Ligger ikke dette, respektive prøvekranene, i den foreskrevne høide, forlanges de opflyttet. Under paafyldningen sørges for, at luften fuldstændig kan undvike.

Ved transportable og halvtransportable kjeler skal iagttages, at underkant av hjulene, respektive fotplaten, ligger horisontalt.

§ 7. Efter trykprøven indreguleres sikkerhetsventilerne foreløbig. Den endelige regulering foretages først under damp-prøven.

§ 8. Efter første hovedundersøkelse indslaaes enten paa selve kjelen eller paa identitetsplaten kjelens løpenummer med 10 mm. høie bokstaver. Foran disse indslaaes F-nr. og bak en løve.

Al stempling foretages efter den regel, at, hvor der er flere synbare steder at vælge mellem, stemples altid øverst oppe længst tilhøire.

§ 9. Efter endt undersøkelse indsendes til fabrikinspektøren:

a. Beretning om eftersynet med angivelse av kjelens tilstand.

b. Beskrivelse og utfyldt certifikat.

c. Regning over det fastsatte gebyr in duplo.

§ 10. Den i kjelforskriftenes § 49 foreskrevne aarsundersøkelse foretages uten varsel. Hvis den i forskriftenes §

48 foreskrevne dampprøve skal foretages, bør dog bedriften forut varsles. 22 novbr.

§ 11. Ved aarsundersøkelsen eftersees særlig, om vandstandsglas, prøvekraner, den øvrige armatur og føde-apparater er i orden, om kjelen er tæt, og om kraner og ventiler funktionerer let og er tilkommelige. Videre paasees, at den av departementet utfærdigede veiledning med hensyn til dampkjelers betjening er opslaat, om ilden i paakommende tilfælde hurtig kan utrakes, og om fyrbøteren forstaar sin dont.

Revisionsboken revideres og underskrives, hvorhos aarsundersøkelsens datum noteres i boken. Er der noget særlig at bemerke. indberettes dette til fabrikinspektøren.

§ 12. Assistentnn indsender hvert kvartal til fabrikinspektøren en rapport over de foretagne eftersyn.

§ 13. Hvert kvartal indsendes likeledes gjennem fabrikinspektøren regning over tilgodehavende skyss- og kostgodtgjørelse.

Assistenten ordner sine reiser saaledes, at de foretages med mindst mulig utgift for det offentlige. Han skal til enhver tid holde fabrikinspektøren à jour med, hvor han opholder sig.

Skrivelse fra Finansdepartementet til justissekretæren i Kristiania byret, hvori uttales, at der antages at maatte beregnes gebyr med kr. 20,00 for behandling av en sak, hvori der var nedlagt paastand paa, at indstevnte under en daglig løpende mulkt skulde tilpligtes at akceptere en veksel, stor kr. 435,00. At citanten i sit indlæg hadde forbeholdt sig at forandre paastanden derhen, at indstevnte i stedet tilpligtedes at betale vekselens beløp med renter, forsaavidt processen skulde trække ut over et nærmere angit tidspunkt, antokes ikke at kunne medføre, at bestemmelsen i sportellovens § 1, andet led, kom til anvendelse. 22 novbr.

Kongelig resolution*), hvorved i henhold til lov om naturfredning av 25 juli 1910 § 2, 2 p og § 5, 2 p Kirke- og Undervisningsdepartementet bemyndiges til at bestemme de undtagelser, som blir at gjøre fra fredningsbestemmelserne for bestemte institutioner eller personer til foretagelse av undersøkelser og arbeider i videnskabelig interesse samt til at træffe bestemmelse om, hvilke foranstaltninger, der av det offentlige forøvrig (utenfor de i § 5, 1 p nævnte) skal iverksættes for at betegne den fredede eiendom eller gjenstand som fredet, saa som indhegning eller lignende. 23 novbr.

*) Bekjendtgj. 24. novbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 46.

23 novbr. **Kongelig resolution***), hvorved i medhold av lov om pigtraads anvendelse til gjærde av 14 juli 1893 § 1 meddeles stadfæstelse paa en av Aakre herredsstyre i Stavangers amt under 17 oktober 1910 fattet beslutning om forbud mot pigtraads anvendelse til gjærde inden herredet.

23 novbr. **Kongelig resolution****), hvorefter det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flate-indhold 500 ha. nedsættes i medhold av paragraffens 3dje punktum for Skatvals herred, Nordre Trondhjems amt, indtil videre til 100 ha.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

23 novbr. **Kongelig resolution*****), hvorefter i henhold til § 61 i lov om vasdragenes benyttelse m. v. av 1 juli 1887 meddeles approbation som gjældende indtil videre paa et fremlagt utkast til reglementsbestemmelser for dampskibsfarten paa Sauerelven.

23 novbr. **Kongelig resolution**, hvorved bl. a. bestemmes, at distriktslægen i Talviks distrikt i Finmarkens amt skal være forpligtet til:

a. For et tidsrum av indtil 10 aar eller indtil anderledes bestemmes at bebo en lægebolig i Djupvik, som vil bli anvist ham mot for bruken herav at betale en husleie, som indtil videre fastsættes til kr. 70,00 aarlig.
b. At yde lægetilsyn til de inden hans embedsdistrikt værende syke, som forpleies for Finmarkens Medicinalfonds regning, hvad enten disse er hjemmehørende i distriktet eller ikke, mot herfor at faa foruten sedvanlig skyss- og kostgodtgjørelse for reiser i den anledning saadan godtgjørelse av fondet, som dets bestyrelse fastsætter med Justisdepartementets approbation,
c. efter amtmandens nærmere bestemmelser at indfinde sig ved de almindelige ting i distriktet mot for reiser i den anledning at faa sedvanlig skyss- og kostgodtgjørelse,
d. at tilse syke i Alten i paatrængende tilfælde, naar distriktslægen i Alten er fraværende paa sine reiser til Kautokeino mot vanlig skyss- og kostgodtgjørelse for slike reiser til fattige syke.

23 novbr. **Kongelig resolution**, hvorved der i henhold til § 84 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles appro-

*) Bekjendtgj. 24 novbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 46, hvor beslutningen er indtat.
**) Bekjendtgj. 24 novbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 46.
***) Bekjendtgj. 24 novbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 46, hvor bestemmelserne er indtat.

bation som gjældende indtil videre paa det av Narviks bystyre i møte den 20 oktober 1910 vedtagne betalingsregulativ for behandling av bygningsanmeldelser og tilsyn med bygge-arbeider m. v. i nævnte by. 23 novbr.

Kongelig resolution, hvorved meddeles stadfæstelse paa den i generalforsamling i det farmaceutiske Understøttelsesselskap den 31 mars 1910 vedtagne ændring av § 17 i selskapets ved kongelig resolution av 4 oktober 1890 stadfæstede love. 23 novbr.

Kongelig resolution, hvorved meddeles stadfæstelse paa den av forstanderskapet for Tolgens sparebank i møte den 30 september 1910 vedtagne nye plan som trædende istedenfor bankens ældre, ved høieste resolution av 25 november 1890 stadfæstede plan — dog med en enkelt forandring. 23 novbr.

Kongelig resolution, hvorved meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Brunlanes herred i møter den 27 mai og 21 september 1910 vedtagne plan for en ny sparebank, der under navn av Brunlanes prestegjelds sparebank agtes oprettet inden herredet. 23 novbr.

Kongelig resolution, hvorved det under en av Kongen besluttet reise til England overdrages Statsraadet at forestaa rikets bestyrelse som kongemagtens midlertidige utøver paa den maate, som for saadant tilfælde er bestemt i grundlovens § 41. 23 novbr.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til amtmanden i Romsdals amt i anledning av en forespørsel fra en far om hans forpligtelse til at betale skolepenger for et barn, som søkte en bys folkeskole en tid, mens han midlertidig hadde bopæl i den byen omgivende landkommune. 23 novbr.

I skrivelsen var oplyst, at fraflyttelsen fra byen varte fra 13 oktober 1909 til 9 april 1910 og skyldtes den omstændighet, at der ikke var passende leilighet at opdrive for ham i byen; saasnart en saadan var at finde, flyttet han tilbake til byen, hvor han baade for 1909 og for 1910 var ilignet personlig skat, derunder ogsaa skoleskat. I nogen anden kommune var han ikke skattelagt for nævnte 2 aar.

Departementet erklærer sig enig med vedkommende far i, at han under disse omstændigheter har ret til at la sit barn søke folkeskolen i byen uten derfor at kunne avkræves nogen godtgjørelse til bykassen som for utenbysboende bestemt.

Departementets skrivelse av 16 mars 1897, hvor der alene er tænkt paa utenbysboende, i en anden kommune skattepligtige, antages ikke at kunne finde anvendelse paa et forhold som det her omhandlede.

24 novbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av bakermester J. Møllhausen og hustru oprettede »Bakermester Johannes Møllhausen og Hustru Fru Mathilde Møllhausen, født Christensens, Tuberkuloselegat« for haandverkere i Kristiania (fortrinsvis bakere) og paa de av opretterne utfærdigede udaterte statutter for legatet.

24 novbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Bergen, hvori meddeles, at der efter skoleloven ikke antages at være noget til hinder for, at en fortsættelsesskoles undervisningstid henlægges til eftermiddagen eller aftenen, se departementets i Lovtidenden indtagne skrivelse av 5 juli 1905, hvor departementet imidlertid sterkt fremholder, at der i tilfælde av skole om eftermiddagen bør træffes en saadan ordning, at undervisningen kan besørges av friske lærerkræfter.

Hvor mange timers daglig undervisning en fortsættelsesskole skal ha, er ikke bestemt i skoleloven og vedkommende skolestyre har i saa henseende frie hænder, kfr. departementets i Lovtidenden indtagne skrivelse av 30 januar 1894.

24 novbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Bergen, hvori meddeles, at der av bevilgningen til aftenskoler paa Oplysningsvæsenets Fonds budget ikke antages at være adgang til at yde bidrag til aftenskoler i byer.

25 novbr. **Skrivelse** fra Arbeidsdepartementet til amtmanden i Hedemarkens amt, hvori angaaende erhvervelse av grustak til vedlikeholdet av veier i Hofs herred meddeles, at departementet ikke antar, at der efter den gjældende veilovgivnings bestemmelser er adgang for en herredskommune til at ekspropriere vedlikeholds-materialer til bygdeveier utenfor herredets egne grænser.

26 novbr. **Rundskrivelse** fra Justisdepartementet til samtlige amtmænd:

Ved lov om fredning og bevaring av fortidslevninger av 13 juli 1905 er der truffet bestemmelser angaaende behandlingsmaaten av fund, skrivende sig fra Oldtiden og Middelalderen.

Ved den nævnte lov blev ophævet Lovbokens bestemmelser om jordgravet gods (N. L. 5—9—3 flg.), hvorfor fund fra tiden efter Middelalderen, selv om det med sikkerhet kan antages, at ingen vil kunne bevise sin eiendomsret til tingene, antages at maatte behandles som for hittegods foreskrevet. Imidlertid kan ogsaa disse fortidslevninger være av stor kulturhistorisk interesse og fortjene at indlemmes i offentlig samling, hvilket vil kunne være forbundet med vanskelighet, naar de skal behandles som hittegods.

For saavidt gjørlig at skaffe offentlige institutioner adgang til at erhverve saadanne fund skal departementet paa foranledning av Kirkedepartementet be politimyndighetene inden amtmandens embedsdistrikt anmodet om at indgi melding til nedennævnte museer og institutioner om fund av ting fra tiden efter Middelalderen (det vil si: av yngre oprindelse end Reformationen), som antages at kunne være av kulturhistorisk værdi, og som er fundet under saadanne omstændigheter, at der med sikkerhet kan gaaes ut fra, at ingen vil kunne bevise sin eiendomsret til gjenstandene. Man skal derhos be henstillet til politimyndighetene, naar særskilt anmodning derom for det enkelte tilfælde fremkommer fra vedkommende museum, at indsende fundet til besigtigelse, hvor dette lar sig gjøre uten særlig ulempe eller resiko. Utgiftene ved denne indsendelse vil, efter hvad Kirkedepartementet har meddelt, i tilfælde bli godtgjort av vedkommende museum eller institution, til hvilken indsendelse finder sted. 26 novbr.

De museer, til hvilke melding og i tilfælde indsendelse kan ske, er:

1. Universitetets oldsaksamling eller (forsaavidt angaar mynter)
   Universitetets myntkabinet for Kristiania og Hamars stifter samt Bratsbergs, Nedenes, Lister og Mandals amter;
2. Stavangers museum for Stavangers amt
3. Bergens museum for Bergens stift;
4. Videnskapsselskapet i Trondhjem for Trondhjems stift og Helgelands politimesterembedes distrikt med undtagelse av prestegjeldene Meløy, Rødøy og Lurøy;
5. Tromsø museum for resten av Nordlands amt og for Tromsø og Finmarkens amter.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til amtmanden i Kristians amt, hvori meddeles, at et fængsel alene rent undtagelsesvis bør benyttes til foreløbig anbringelse av barn, som vergeraadet har at fatte beslutning om, idet fængsel kun blir at anvende, saafremt ingen anden anbringelsesmaate er mulig, og da kun for ganske kort tid. 26 novbr.

Skrivelse fra Justisdepartementet til Revisionsdepartementet, hvori meddeles, at der ikke vil bli iverksat paa-anke av en av Drammens skifteret 10 oktober 1910 avsagt decision, hvorved forkastedes det offentliges paastand om særskilt betaling til statskassen for akkordforhandling i et bo, hvor akkordforhandlingen var indstillet og konkurs umiddelbart derefter aapnet efter skyldnerens begjæring[1]). 26 novbr.

[1]) Jfr. skr. 26 juli 1909.

28 novbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Nordre Bergenhus i anledning av forespørsel fra en sorenskriver om, hvilke legitimationer, der regelmæssig bør utfordres ved utbetaling av midler fra overformynderiet til myndlinger, som er bosat i Amerika. Departementet meddeler, at der — utenfor de tilfælde, hvor midlene kan forsendes gjennem en amerikansk konsularembedsmand her i landet, jfr. Indredepartementets skrivelse av 8 oktober 1880, eller hvor særegne omstændigheter maatte opfordre til at la forsendelsen foregaa gjennem Utenriksdepartementet, jfr. nærværende departements rundskrivelse av 11 april 1900 — antagelig vil opnaaes en tilstrækkelig garanti, naar der tilveiebringes erkjendelse for mottagelsen fra myndlingens verge i Amerika eller hvem anden, der efter vedkommende amerikanske stats love er bemyndiget til at motta og kvittere for midlene, ledsaget av bevidnelse fra stedets norske konsul saavel om underskriftens egthet som om underskriverens beføielse til at meddele liberatorisk kvittering for mottagelsen. Iøvrig bemerker departementet, at spørsmaalet nærmest henhører under revisions- og decisionsmyndigheten for overformynderiernes regnskaper, hvilke myndigheter derfor ogsaa vil kunne la det passere, at der er benyttet en anden fremgangsmaate, som efter omstændighetene, f. eks. paa grund av det paagjældende beløps ubetydelighet, skjønnes at være forsvarlig.

28 novbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Nordre Trondhjems amt, hvori departementet i anledning av klage over et kommunevalg blandt andet uttaler, at det maa antages at være forutsætningen for budet i formandskapsloven § 4 om angivelse i valgkundgjørelsen blandt andet av, i hvilket tidsrum vælgerne kan avgi sine stemmer, at den fastsatte, kundgjorte stemmegivningstid likesaalitt kan forlænges som forkortes. Naar de ved utløpet av den fastsatte tid i valglokalet tilstedeværende vælgere har faat anledning til at avgi stemme, er stemmegivningen at anse som endelig avsluttet saaledes, at ingen vælger derefter maa tilstedes adgang til at avlevere stemmeseddel.

30 novbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av cand. jur. Leif S. Rode ved gavebrev av 28 mai 1910 oprettede »Fru Ragna Rodes Legat for hjemløs Ungdom« og paa de for legatet under 24 august 1910 utfærdigede statutter.

30 novbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av cand. jur. Leif S. Rode ved gavebrev av 8 februar 1910 oprettede »Fru Ragna Rodes Legat for Spædbarn« og paa de for legatet under 24 august 1910 utfærdigede statutter.

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til amtmændene: 30 novbr.

I forbindelse med rundskrivelse herfra av 15 mars 1901 angaaende kontrol med brygger i landdistriktene skal man efter henstilling av Handelsdepartementet anmode amtmanden om at paalægge vedkommende politimestre (fogder) inden Deres embedsdistrikt at bistaa skibstilsynet med at føre kontrol med landgangsbroer, som benyttes ved anløp av dampskibe, men som beror ved vedkommende brygger, idet man til veiledning herunder skal bemerke:

Ifølge de ved kgl. resolution av 22 mai 1906 i henhold til § 42 i lov om statskontrol med skibes sjødygtighet m. v. av 9 juni 1903 fastsatte forskrifter for anordninger paa og under dæk, deres §§ 3 og 17 er ethvert skib, som indgaar under sjødygtighetslovens bestemmelser, forpligtet til at ha landgangsbro, hvis anordning er nærmere bestemt, og som er underkastet det offentlige skibstilsyns kontrol. Imidlertid synes det at være meget almindelig, at skibe for bekvemhets skyld benytter landgangsbroer, som beror ved vedkommende brygge. Vedkommende skibe maa da være fuldt ansvarlig i enhver henseende for, at ogsaa disse landgangsbroer fyldestgjør de forannævnte forskrifter. Imidlertid har skibstilsynet ikke anledning til at føre kontrol med alle disse landgangsbroer. Det blir derfor nødvendig, at det underordnede politi paaser, at landgangsbroer, som opbevares i land (ved bryggerne) og benyttes ved anløp av norske skibe, i enhver henseende er betryggende og forskriftsmæssige.

Det bemerkes specielt, at landgangsbroer for passagerskibe skal være forsvarlige, av tilstrækkelig bredde og prøvet styrke med betryggende gelænder eller rækverk paa begge sider.

Denne kontrol ved politiet blir at føre saavel i byene som i landdistriktene, i disse ved lensmændene i almindelighet leilighetsvis og navnlig i forbindelse med eftersyn av dampskibsbryggerne.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Trondhjems stifts- 30 novbr.
direktion i anledning av en skrivelse fra et fattigstyre angaaende forstaaelsen av landsskolelovens § 61 om fattige skolebarns utstyr med undervisningsmateriel m. v., kfr. byskolelovens § 54. Vedkommende fattigstyre hævder, at bestemmelsen i de ovenfor nævnte §§: »Denne hjælp blir ikke at anse som fattigunderstøttelse« kun har den betydning, at hjælpen ikke medfører stemmerets suspension for vedkommende forsørgelsespligtige, mens den ellers blir at betragte som fattigunderstøttelse, og bygger denne antagelse paa debatten i Odelsting og Lagting om dette spørsmaal. I den anledning bemerker departementet:

30 novbr. Som det vil sees av Ot. prp. nr. 20, 1906—1907, s. 40 og 41, kfr. indst. O. VIII A, 1906—1907, s. 18, foreslog departementet optat en bestemmelse i landsskoleloven § 61 om, at hjælp til skolebarns forsyning med de fornødne læremidler ikke skulde ansees som fattigunderstøttelse og uttaler herom (s. 41, 1ste spalte), at hjælp til forsørgere til anskaffelse av læremidler for deres barn aldrig bør kunne regnes som fattigunderstøttelse med de derav følgende virkninger.

Under behandlingen av denne § i Odelsting og Lagting gik man videre end foreslaat i den kgl. prp., idet det blev vedtat, at ingen del av den hjælp, som ydes efter §ens første led, blir at anse som fattigunderstøttelse, mens altsaa propositionen kun foreslog denne regel for læremidlers vedkommende. Den side av saken, som nærmest blev drøftet under debatten i Odelsting og Lagting, var de virkninger, bestemmelsen vilde faa paa suspensionen av de forsørgelsespligtiges stemmeret. Men der foreligger intet, som tyder paa, at den mer omfattende bestemmelse, som blev vedtat i Odelsting og Lagting, skulde ha mindre omfattende virkninger end den i propositionen foreslaaede bestemmelse.

Departementet antar derfor, at de utgifter, som medgaar til skole-utstyr efter landsskolelovens § 61, blir at anse som skole-utgifter, selv om utstyret er skaffet tilveie ved fattigvæsenets hjælp og i ingen henseende blir at betragte som fattigutgifter. Følgelig kan heller ikke de i fattigloven opstillede refusionsregler komme til anvendelse.

Denne fortolkning stemmer ogsaa helt med lovens ord. Det samme maa selvfølgelig gjælde den tilsvarende bestemmelse i byskolelovens § 54.

30 novbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Kristians amt om honorar m. v. for en reise, som en distriktslæge efter lensmandens begjæring har foretat til Domaas for at anstille oplivningsforsøk.

Departementet meddeler i den anledning, at forsaavidt den avdøde var fattig, vil der tilkomme lægen godtgjørelse som for reiser til almindelige fattige syke. Han vil saaledes i dette tilfælde kun være berettiget til at beregne sedvanlig skyss- og kostgodtgjørelse henholdsvis av statskassen og av fattigkassen.

I motsat fald antages lægens godtgjørelse at maatte utredes av vedkommendes efterlatte midler.

1 decbr. **Den Norske Regjerings resolution***), hvorved i henhold til § 4 i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai

*) Bekjendtgj. 3 decbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 47, hvor forandringene er indtat.

1860 meddeles approbation paa de av Skiens bystyre i møter 16 september og 10 november 1910 fattede beslutninger om forandring av §§ 5 og 7 i de gjældende sundhetsforskrifter for kjøpstaden, approbert ved kongelige resolutioner av 31 oktober 1891, 23 mars 1892 og 16 juli 1904. 1 decbr.

Den Norske Regjerings resolution*), hvorved i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Fosnes herred, Nordre Trondhjems amt, under 21 oktober 1910 fattede beslutning om almindelige sundhetsforskrifter og om ordningen av anmeldelsespligten ved tuberkuløse sykes flytning — dog med en enkelt forandring. 1 decbr.

Den Norske Regjerings resolution*), hvorved i henhold til § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Aa herred, Søndre Trondhjems amt, i møte 22 oktober 1910 fattede beslutning om ordning av meddelelsespligten ved tuberkuløse sykes flytning — dog med en enkelt forandring. 1 decbr.

Den Norske Regjerings resolution**), hvorved den av Kristiania bystyre i møte den 27 oktober d. a. fattede beslutning angaaende forandring av § 1 i de ved kongelige resolutioner av 15 februar 1902 og 25 februar 1910 stadfæstede vedtægter angaaende fælles lukningstid for utsalgssteder i Kristiania stadfæstes. 1 decbr.

Den Norske Regjerings resolution***), hvorved i medhold av lov om metrisk maal og vegt av 22 mai 1875 meddeles approbation paa følgende tillæg til § 28, litr. f, i reglementet for justervæsenet av 17 juni 1886: 1 decbr.

»f. I. Saadanne faststaaende maalekar skal ogsaa kunne justeres med særegne konstruktionsforhold, som særlig gjør dem skikket til at anbringes paa vogner til maaling av oljen, idet denne tømmes fra en likeledes paa vogner anbragt større beholder.

---

*) Bekjendtgj. 3 decbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 47, hvor den approberte beslutning er indtat.

**) Bekjendtgj. 3 decbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 47, hvor forandringen er indtat.

***) Bekjendtgj. 3 decbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 47.

1 decbr. f. II. Likesaa skal det være tillatt at justere oljefustager eller oljespand — bestemt til transport av lysoljer og andre flygtige oljer.

For de under f. I. og f. II nævnte maale-apparater og spand skal Justerbestyrelsen avgi nærmere bestemmelser med hensyn til konstruktionsforhold, form og dimensioner — likesom ogsaa angaaende toleranse, gebyr, betegnelse og stempling m. m.«

1 decbr. **Den Norske Regjerings resolution***), hvorved i medhold av lov angaaende indskrænkning i bruken av redskaper til saltvandsfiskeri av 28 april 1888 § 1 bestemmes, at det indtil videre skal være forbudt i Lysterfjorden, Nordre Bergenhus amt, at benytte dynamit til fangst av fisk.

1 decbr. **Den Norske Regjerings resolution****), hvorved i medhold av lov om ansvar for skade paa bofæ ved hund samt om optagelse av hund m. v. av 11 juni 1903 § 2 meddeles approbation paa den av Nittedalens herredsstyre i Akershus amt i møte den 29 oktober 1910 fattede beslutning om optagelse av streifende hund.

1 decbr. **Den Norske Regjerings resolution****), hvorved i medhold av lov om ansvar for skade paa bofæ ved hund samt om optagelse av hund m. v. av 11 juni 1903 § 2 meddeles approbation paa den av Halse herredsstyre i Romsdals amt i møte den 13 oktober 1910 fattede beslutning om optagelse av streifende hund.

1 decbr. **Den Norske Regjerings resolution*****), hvorved i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Hobøls herred, Smaalenene amt, i møte den 1 september 1910 besluttede nye skogvedtægter for herredet — dog med nogen forandringer.

1 decbr. **Den Norske Regjerings resolution***), hvorved kongelig resolution av 3 december 1904 angaaende tilladelse til træbebyggelse i et nærmere begrænset strøk i kjøpstaden Tønsberg forandres saaledes, at grænsen for murtvangs-strøket i den del av byen, som ligger paa havnens østside, trækkes fra havnen langs Svend Foyns gate til Eidsfosbanens linje, langs denne til Møllegaten, videre langs Møllegaten til Stenmalsveien, som følges, til den træffer en ret linje,

*) Bekjendtgj. 3 decbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 47.
**) Bekjendtgj. 3 decbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 47, hvor beslutningen er indtat.
***) Bekjendtgj. 3 decbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 47, hvor de approberte vedtægter er indtat.

trukket langs den nordøstre væg paa hus nr. 365 a. Denne linje følges derpaa til den træffer en ret linje, trukket i forlængelsen av grænselinjen mellem Tomteløkken og den Jarlsberg hovedgaard tilhørende løkke, derfra ret op til foten av Slotsfjeldet langs grænsen av den Jarlsberg hovedgaard tilhørende løkke og videre langs foten av Slotsfjeldets søndre side til jernbane-overgangen i Nordbyen, hvorfra linjen gaar ret ned til sjøen paa søndre side av byens badehus. 1 decbr.

Den Norske Regjerings resolution, hvorved meddeles stadfæstelse paa nogen av livsforsikringsselskapet »Brages« fællesstyrelse vedtagne forandringer i forsikringsbetingelserne. 1 decbr.

Den Norske Regjerings resolution, hvorved bl. a. konfirmanterne fra Baastads annekssogn av Trøgstads prestegjeld i Kristiania stift for fremtiden skal forberedes inden sognet i tiden fra begyndelsen av mai til slutningen av september eller begyndelsen av oktober maaned. 1 decbr.

Den Norske Regjerings resolution, hvorved der under forskjellige betingelser bl. a. tillates oprettet et apotek paa Sjøvegan i Salangens herred i Tromsø amt. 1 decbr.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av O. H. Evjen og hustru Sigrid Evjen ved gavebrev av 10 juni 1910 oprettede »O. H. Evjen og Hustrus Legat til Fremme av Avholdsarbeidet i Flaa Herred« og paa de for legatet under 28 oktober 1910 utfærdigede statutter. 2 decbr.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Reiar Halvorsen Vold ved gavebrev av 7 mai 1910 oprettede »Reiar Halvorsen Vold og Hustrus Legat for trængende inden Flaa Herred« og paa de for legatet under 26 oktober 1910 utfærdigede statutter. 2 decbr.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av rentenist Einar Thorersen ved gavebrev av 21 mars 1896 med paategning av 16 september 1899 og testamente av 31 august 1899 oprettede »Einar Thorersens Legat« til fordel for trængende i Enebak herred og paa de for legatet under 17 oktober 1910 utfærdigede statutter. 2 decbr.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Kristiansands biskop, hvori departementet paa foranledning uttaler, at ukonfirmerte statskirkemedlemmer kan antages som faddere, forsaavidt deres undladelse av at la sig konfirmere ikke er begrundet i forkastelse av den kristne tro, hvorpaa der døpes. 2 decbr.

Skrivelse fra Justisdepartementet til Kristiania politikammer, hvorved i henhold til ildsfarlighetslovens § 16, 3 2 decbr.

2 decbr. bestemmes, at apotekere og kjøbmænd, som efter handelslovens § 27 b har erholdt ret til at sælge gifter og apotekvarer, kan opbevare og forhandle narkose-æter paa originalglas à 50 og 100 gram.

3 decbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av enkefru Anne Evenstad ved testamente av 8 mars 1899 oprettede »Anne Evenstads Legat til Støtte for Diakonissegjerningen — Sykepleien — i Stor-Elvedalen« og paa de for legatet i oktober 1910 utfærdigede statutter.

3 decbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av enkefru Anne Evenstad ved testamente av 8 mars 1899 oprettede legat »Marit Øvergaards Minde« for ugifte kvinder inden Stor-Elvedalens herred og paa de for legatet i oktober 1910 utfærdigede statutter.

3 decbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av enkefru Anne Evenstad ved testamente av 8 mars 1899 oprettede »Anne Evenstads Legat til Støtte for Hedemarkens Amts Landhusholdningsselskaps Virksomhet« og paa de for legatet under 21 oktober 1910 utfærdigede statutter.

3 decbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av enkefru Anne Evenstad ved testamente av 8 mars 1899 oprettede »Anne Evenstads Legat til Fremme av Husflid« og paa de for legatet i oktober 1910 utfærdigede statutter.

3 decbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av enkefru Anne Evenstad ved testamente av 8 mars 1899 oprettede »Anne Evenstads Legat til Sjømandsmissionen« og paa de for legatet utfærdigede udaterte statutter.

3 decbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av enkefru Anne Evenstad ved testamente av 8 mars 1899 oprettede »Ole Evenstads Legat til Fremme af Skogsaken« og paa de for legatet i oktober 1910 utfærdigede statutter.

3 decbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av enkefru Anne Evenstad ved testamente av 8 mars 1899 oprettede »Anne Evenstads Legat for norske Kunstnere eller deres Efterlatte« og paa de for legatet i oktober 1910 utfærdigede statutter.

3 decbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Kristiania biskop, hvori departementet paa forespørsel fra to sogneprester om aborters indførelse i kirkeboken uttaler følgende:

Ifølge de ved kongelig resolution av 9 november 1901 utfærdigede regler om jordmødres anmeldelse av fødsler m. v. skal enhver jordmor (og ueksaminert fødselshjælperske) inden

en bestemt frist tilstille vedkommende sogneprest en skematisk 3 decbr.
avfattet anmeldelse om de fødsler av dødfødte eller inden 24 timer efter fødslen døde, hvorunder de har bistaat; fødsel, hvorved fosteret er født inden utgangen av svangerskapets 4de kalendermaaned, blir dog ikke at anmelde. Sognepresten har ved hver maaneds utgang at oversende de til ham indkomne anmeldelser til helseraadets ordfører efterat ha git dem paategning om, hvorvidt fosteret er født i eller utenfor egteskap.

Av de saaledes til presterne anmeldte fødsler blir alene de dødfødte (d. e. fostre, født efter indtrædelsen av svangerskapets 8de kalendermaaned) og de inden 24 timer efter fødslen døde at indføre i kirkeboken — de første under avdeling B, »Dødfødte av mandkjøn« og »Dødfødte av kvindekjøn«, og de sidstnævnte under avdeling A, »Levende fødte« (kfr. de av departementet utfærdigede specielle forskrifter angaaende kirkebøkernes førelse, post 1). De fødsler, der er indtruffet før nævnte tid, og som benævnes aborter, blir altsaa ikke at indføre i kirkeboken, idet det ikke antages at være av nogen kirkelig eller statistisk interesse at saa sker, likesom dette heller ikke er paakrævet av hensyn til straffeforfølgningens interesser.

Som følge herav blir aborter heller ikke at medta i de skematiske opgaver over fødsler, som tilstilles det Statistiske Centralbyraa.

Voldgiftskonvention mellem Norge og Italien, 4 decbr.
undertegnet i Rom 4 december 1910*).

Convention d'Arbitrage entre La Norvège et L'Italie.

Sa Majesté le Roi de Norvège et Sa Majesté le Roi d'Italie désirant, en application des principes énoncés dans les articles 37—40 de la Convention pour le règlement pacifique des conflits internationaux, signé à la Haye le 18 octobre 1907, entrer en négociations pour la conclusion d'une convention d'arbitrage obligatoire,

ont nommé pour leurs plénipotentiaires, à savoir:

Sa Majesté le Roi de Norvège

Oversættelse.

Voldgiftskonvention mellem Norge og Italien.

Hans Majestæt Kongen av Norge og Hans Majestæt Kongen av Italien, som ønsker at indlede forhandlinger om avslutning av en obligatorisk voldgiftskonvention og herunder bringe de grundsætninger til anvendelse, som uttales i artiklene 37—40 i den i Haag 18 oktober 1907 avsluttede konvention om fredelig bilæggelse av internationale stridigheter,

har til sine befuldmægtigede utnævnt:

Hans Majestæt Kongen av Norge:

*) Ratifikationerne er utvekslet i Rom 22 december 1910.

4 decbr. M. Thor von Ditten, son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Rome;

Sa Majesté le Roi d'Italie

Son Excellence M. le marquis Antonino di San Giuliano, son ministre des affaires étrangères;

lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants.

Art. I.

Les Hautes Parties contractantes s'engagent à soumettre à l'arbitrage les différends qui viendraient à se produire entre Elles et qui n'auraient pu être réglés par des négociations diplomatiques directes, pour autant qu'ils ne touchent ni à l'indépendance, ni à l'intégrité des Pays respectifs.

Art. II.

Chaque Partie restera juge de la question de savoir si le différend qui se sera produit, touche à l'indépendance ou à l'intégrité de Son Pays et, par conséquent, est de nature à être compris parmi ceux qui, d'après l'article précédent, sont exceptés de l'arbitrage obligatoire.

Art. III.

Pour la solution des différends qui d'après l'art. I sont de nature à être soumis à l'arbitrage, les Hautes Parties contractantes, ou l'une d'elles, s'adresseront à la Cour permanente d'arbitrage, à moins qu'elles ne tombent d'accord, par compromis spécial, pour soumettre les dits différends à un autre tribunal, ou à des arbitres spéciaux.

Herr Thor von Ditten, Hans overordentlige gesandt og befuldmægtigede minister i Rom;

Hans Majestæt Kongen av Italien:

Hans Excellence Herr Marquis Antonino di San Giuliano, Hans utenriksminister;

som, efter at ha meddelt hverandre sine fuldmagter, som befandtes i god og behørig form, er kommet overens om følgende artikler:

Art. I.

De høie kontraherende parter forpligter sig til at undergi voldgift de tvistigheter, som maatte opstaa mellem dem, og som ikke har kunnet løses ved direkte diplomatiske underhandlinger, forsaavidt de ikke berører de respektive landes uavhængighet eller integritet.

Art. II.

Hver part avgjør selv spørsmaalet om, hvorvidt den tvist, som er opstaat, berører landets uavhængighet eller integritet og følgelig er av den beskaffenhet, at den er indbefattet blandt de tvistigheter, som ifølge foregaaende artikel er undtat fra obligatorisk voldgift.

Art. III.

For at løse de tvistigheter, som ifølge art. I er av den art, at de skal underkastes voldgift, henvender de høie kontraherende parter — eller en av dem — sig til den faste voldgiftsdomstol, medmindre de ved særlig avtale blir enige om at henvise tvistigheterne til en anden domstol eller til særlig utsete voldgiftsmænd.

Art. IV.

Les Hautes Parties contractantes s'engagent à ne pas faire valoir des exceptions d'après l'art. I lorsqu'il s'agit:

1) de l'interprétation ou de l'application des conventions de n'importe quelle nature, conclues ou à conclure entre elles;

2) de réclamations pécuniaires du chef de dommages subis par l'une des Hautes Parties contractantes, ou par ses ressortissants, par le fait des autorités de l'autre Partie, lorsque l'obligation de l'indemnité aura été reconnue en principe;

La question de savoir si le différend qui se serait produit est de nature à être soumis à l'arbitrage obligatoire d'après les dispositions contenues dans cet article, sera soumise également, en cas de désaccord des Parties, au jugement arbitral.

Art. V.

La présente convention recevra son application même si les différends qui viendraient à se produire avaient leur origine dans des faits antérieurs à sa conclusion.

Art. VI.

Lorsqu'il y aura lieu de procéder à un arbitrage entre Elles les Hautes Parties contractantes, à défaut de clauses compromissoires contraires, se conformeront, pour tout ce qui concerne la désignation des arbitres et la procédure arbitrale, aux dispositions établies par la convention du 18 octobre 1907 pour le règlement pacifique des

Art. IV. 4 decbr.

De høie kontraherende parter forpligter sig til ikke at gjøre gjældende undtagelser i henhold til art. I, naar der handles om:

1) fortolkningen eller anvendelsen av overenskomster av en hvilkensomhelst art, som er eller blir avsluttet mellem dem;

2) penge-krav for skade, som den ene av de høie kontraherende parter eller dens undersaatter har lidt ved en handling av den anden parts myndigheter, naar pligten til erstatning i princípet er erkjendt.

Spørsmaalet om, hvorvidt tvistighet, som er opstaat, er av den art, at den skal underkastes obligatorisk voldgift i henhold til de bestemmelser, som indeholdes i denne artikel, henvises likeledes i tilfælde av uenighet mellem partene til avgjørelse ved voldgift.

Art. V.

Nærværende konvention finder anvendelse, selv om de tvistigheter, som maatte opstaa, har sin grund i faktiske forhold forut for konventionens avslutning.

Art. VI.

Naar voldgift skal anvendes mellem de høie kontraherende parter og ikke andre bestemmelser træffes, skal de i alt, hvad angaar utnævnelse av voldgiftsmændene og voldgiftsprocedyren, rette sig efter forskriftene i konventionen av 18 oktober 1907 om fredelig bilæggelse av internationale stridigheter; og, om partene ikke

4 decbr.

conflits internationaux; et, si Elles ne tombent pas d'accord sur la manière d'arrêter le compromis dont il est question à l'art. 52 de la convention, la Cour Permanente sera autorisée à l'établir en tenant compte des articles 53 et 54.

Art. VII.

S'il y a lieu, la sentence arbitrale contiendra l'indication des délais dans lesquels elle devra être exécutée.

Art. VIII.

La présente convention restera en vigueur tant qu'elle n'aura pas été dénoncée par écrit par les Hautes Parties contractantes ou par une d'Elles; et, dans ce cas, la dénonciation ne produira d'effets qu'un an après qu'elle aura été reçue.

Art. IX.

La présente convention sera ratifiée aussitôt que faire se pourra et les ratifications seront échangées à Rome.

En foi de quoi, les plénipotentiaires respectifs ont signée la présente convention et l'ont revétue de leurs sceaux.

Fait à Rome, en double exemplaire, le 4 décembre 1910.

(s.) **v. Ditten.**
(L. S.)
(s.) **A. di San Giuliano.**
(L. S.)

blir enige om fremgangsmaaten ved at fastsætte det kompromis, som omhandles i konventionens art. 52, skal den faste domstol være bemyndiget til at fastsætte kompromisset overensstemmende med artiklene 53 og 54.

Art. VII.

Voldgiftskjendelsen skal, naar der findes anledning dertil, indeholde bestemmelse om fristene, inden hvilke den skal bringes til utførelse.

Art. VIII.

Nærværende konvention forblir i kraft, saalænge den ikke er skriftlig opsagt av de høie kontraherende parter eller av en av dem; og i dette tilfælde faar opsigelsen først virkning ett aar, efter at den er mottat.

Art. IX.

Denne konvention skal ratifiseres saa snart ske kan og ratifikationerne skal utveksles i Rom.

Til bekræftelse herav har de respektive befuldmægtigede undertegnet nærværende konvention og forsynt den med sine segl.

Utfærdiget i Rom, i to eksemplar, den 4. december 1910.

(u.) **v. Ditten.**
(L. S.)
(u.) **A. di San Giuliano.**
(L. S.)

Oversættelsens rigtighet bekræftes.

Utenriksdepartementet,
Kristiania, den 2 januar 1910.

A. Scheel.
Ekspeditionschef.

Skrivelse fra Forsvarsdepartementet til Ingeniørvaabnet, Fæstningsartilleriet, felttøimesteren, generalintendanten: 5 decbr.

Paa foranledning skal departementet herved anmode om, at der fremtidig maa bli iagttat, at der ved avslutning av kontrakter om leveranser fra utlandet stipuleres, at godset skal bringes hit i norske skibe, naar dertil er anledning.

Skrivelse fra Forsvarsdepartementet til hæren: 5 decbr.

Paa foranledning skal departementet meddele, at den kongelige resolution av 9 september d. a., pkt. 3, om avansementskredser under overgangen fra den gamle til den nye hærordning er at forstaa saaledes, at de deri fastsatte avansements- og ansættelsesvilkaar for de forskjellige brigaders kapteiner og løitnanter blir gjældende, saalænge disse vilkaar har direkte betydning for de i brigaderne paa nævnte resolutionsdag fast ansatte kapteiner og premierløitnanter, altsaa ikke for de til tjeneste i de forskjellige brigader i de senere aar beordrede løitnanter.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa forandring i den under 21 januar 1910 stadfæstede fundas for »Frk. Thrine Kahrs Legat« for syke gamle damer. 7 decbr.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av restauratør Lars Jacobsen og hustru ved testamente av 27 juni 1904 oprettede legat »Lars Jacobsen og Hustru Cornelias Minde« til Bergens arbeiderforenings aldershjem paa Hæggen og Rothaugen samt paa de for legatet under 18 november 1910 utfærdigede statutter. 7 decbr.

Telegram fra Justisdepartementet til et valgstyre, hvori departementet paa forespørsel, om en stemmeseddel ved kommunevalg skal forkastes, naar der i den officielle valgkonvolut sammen med den ligger et trykt valgoprop, svarer, at stemmeseddelen antages at burde godkjendes, saafremt valgopropet ikke indeholder vælgerens navn eller merke, som viser, hvem vælgeren er. 7 decbr.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til amtmanden i Romsdals amt, hvori meddeles, at departementet har antat, at utgifter, som i henhold til abnormskolelovens § 7 utredes av vedkommende kjøpstads-, ladesteds- eller amtskommune (eller delvis av vedkommende herreds fattigkasse), omfattes av den almindelige fattiglovgivning (kfr. departementets i Lovtidenden indtagne skrivelse av 17 mai 1888). 8 decbr.

De omhandlede utgifter bør derfor posteres som vedkommende fattigvæsenet.

9 decbr. **Den Norske Regjerings resolution***) hvorved:

1. I henhold til lov av 28 mai 1881 om politivedtægter for rikets ladesteder meddeles stadfæstelse paa en av ladestedet Stenkjærs bystyre under 11 oktober 1910 fattet beslutning til vedtægt angaaende torv- og fiskehandelen i Stenkjær.
2. §§ 32 og 33 i de ved kongelig resolution av 14 april 1894 stadfæstede politivedtægter for Stenkjær ophæves fra ovennævnte vedtægts ikrafttræden.

9 decbr. **Den Norske Regjerings resolution****), hvorved i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Tonstads herred, Lister og Mandals amt, under 16 november 1910 fattede beslutning til vedtægt for nævnte herred angaaende salg av tobak til barn m. v.

9 decbr. **Den Norske Regjerings resolution*****), hvorved bestemmes:

I. I henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Voss herred, Søndre Bergenhus amt, i møter 26 august, 28 september og 22 november 1910 fattede beslutninger om nye almindelige sundhetsforskrifter for den del av herredet, som ligger utenfor Vossevangens bygningskommune, samt om anmeldelsespligten ved tuberkuløse sykes flytning.

II. De almindelige sundhetsforskrifter for herredet, som blev approbert ved resolution av 8 juni 1881, ophæves fra den tid, ovennævnte sundhetsforskrifter træder i kraft.

9 decbr. **Den Norske Regjerings resolution**†), hvorved grænserne for Svolværs brand- og bygningskommune i Vaagans herred, Nordlands amt, utvides til ogsaa at omfatte »Kløfterholmen« sammesteds.

9 decbr. **Den Norske Regjerings resolution,** hvorved bestemmes:

I. Det ved kongelig resolution av 29 september 1900 oprettede residerende kapellani i Tune prestegjeld

*) Bekjendtgj. 10 decbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 48, hvor den nye vedtægt er indtat.

**) Bekjendtgj. 10 decbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 48, hvor vedtægten er indtat.

***) Bekjendtgj. 10 decbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 48, hvor de nye forskrifter m. v. er indtat.

†) Bekjendtgj. 10 decbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 48.

under Vestre Borgesyssels provsti i Kristiania stift blir at nedlægge fra 1 januar 1911 at regne. 9 decbr.

II. Fra samme dag skal Rolvsøens annekssogn fraskilles Tune prestegjeld og overgaa til et eget Rolvsøens prestegjeld, hvis sogneprest tillægges:
   a. Samtlige inden sognet faldende prestelige indtægter, deriblandt den erstatning av sognekassen, som Tune residerende kapellan har oppebaaret i henhold til den geistlige lønningslov av 14 juli 1897 § 14;
   b. kr. 5150,00 av den Tune sognekald tilliggende embedskapital;
   c. et bidrag av Rolvsøens kommune paa kr. 800.00 aarlig, der utbetales med en fjerdedel hvert kvartal;
   d. den paa Rolvsøen opførte kapellanbolig og — under forbehold av Stortingets samtykke*) — den godtgjørelse for avsavn av jordvei paa kr. 200,00 aarlig, som overensstemmende med den geistlige lønningslovs § 29, 1ste led, er tillagt Tune residerende kapellan av Oplysningsvæsenets Fond;
   e. et bidrag av kommunen paa kr. 100,00 aarlig til vedlikehold av presteboligen.

III. I det tilbakeværende Tune prestegjeld blir der ved siden av sognepresten at ansætte en kaldskapellan, som tillægges:
   a. I henhold til den geistlige lønningslovs § 32, 3dje led, det beløp, hvormed indtægtene av Tune sognekald overstiger kr. 4000,00 aarlig;
   b. den erstatning av sognekassen, som Tune residerende kapellan har oppebaaret i henhold til den geistlige lønningslovs § 14;
   c. et bidrag av sognekommunen paa kr. 600,00 aarlig, som utbetales med en fjerdedel hvert kvartal. Bidraget blir dog efter nærmere bestemmelse av Kirkedepartementet at nedsætte med et beløp, svarende til den forøkelse, som de under post a og b nævnte indtægter maatte komme til at undergaa efter omberegning paa grundlag av den nye folketælling, og under iagttagelse av, at kapellanens samlede løn holdes oppe i mindst kr. 2400,00 aarlig;
   d. den av sognestyret bevilgede skyssgodtgjørelse, stor kr. 75,00 aarlig.

IV. Kaldskapellanen i Tune blir at ansætte med forpligtelse til:
   1. At ta bolig paa eller i nærheten av Greaaker;

*) Se stortingsbeslutning av 23 januar 1911. St. prp. nr. 20, Indst. S. nr. 3. St.tid. side 17.

9 decbr. 2. at holde gudstjeneste (eller præken) hver søn- og helligdag;
3. at finde sig i de bestemmelser angaaende sin prestelige virksomhet, som maatte bli fastsat av Kristiania biskop med Kirkedepartementets approbation.

V. Kristiania biskop bemyndiges endvidere til indtil videre at træffe bestemmelse om gudstjenestens ordning og om konfirmantforberedelsen og avholdelse av konfirmation i Tune prestegjeld.

VI. — — — — — VII. — — — — —

9 decbr. **Den Norske Regjerings resolution,** hvorved bl. a. bestemmes:

I. Det tillates, at der paa en dertil utset tomt av gaarden Steine i Nærø prestegjelds hovedsogn under Ytre Namdalens provsti i Trondhjems stift opføres et kapel efter en fremlagt plan under iagttagelse av de av statens bygningsinspektør fremsatte bemerkninger ved denne. Derhos bemyndiges Trondhjems stiftsdirektion til at samtykke i mindre væsentlige ændringer i byggeplanen, om saadanne under arbeidets gang maatte vise sig ønskelige eller hensigtsmæssige.

II. Trondhjems biskop bemyndiges til at at avgi de nødvendige midlertidige bestemmelser om antallet av aarlige gudstjenester i kapellet, som blir at benævne Steine kapel, om tiden for disse gudstjenesters avholdelse og deres fordeling mellem sognepresten og kaldskapellanen i Nærø.

9 decbr. **Den Norske Regjerings resolution,** hvorved den aarlige godtgjørelse, som ifølge lov om betaling for offentlige forretninger av 6 august 1897 § 148, 2det punktum, i kjøpstæderne skal erlægges for tilsigelse av lagrettemænd og domsmænd, retsvidner i straffesaker og private politisaker samt bisittere og overskjønsmænd ved haandverksret, for kjøpstaden Stavangers vedkommende fra 1 januar 1911 bestemmes til 300 — tre hundrede — kroner.

9 decbr. **Den Norske Regjerings resolution,** hvorved bestemmes:

1. Det overlates amtmændene at meddele lensmænd tilladelse til i de tilfælde, hvor forretningsmængden, distriktets utstrækning eller andre stedlige forhold gjør det ønskelig, at benytte autorisert betjent ved deres bestillingers bestyrelse. I særegne tilfælde vil autorisation ogsaa kunne meddeles, naar en lensmands helbredsforfatning gjør det vanskelig for ham personlig at utføre alle forefaldende forretninger. Dog maa der ikke meddeles en lensmand tilladelse til at benytte autorisert betjent i tilfælde, hvor lensmanden paa grund av alder eller

varig sygdomssvækkelse maa ansees ganske uskikket til selv at bestyre bestillingen. 9 decbr.

2. Amtmanden har — forinden autorisationsandragendet avgjøres — at indhente uttalelse fra vedkommende sorenskriver og politimester (foged), om der er grund til, at lensmanden erholder befuldmægtiget betjent, om fuldmagtens omfang og vedkommende betjents kvalifikationer.
3. Ved autorisationens utfærdigelse tages uttrykkelig forbehold om, at betjenten ikke uten efter særskilt indhentet bemyndigelse i det enkelte tilfælde er berettiget til at utføre lensmanden tillagte forretninger vedrørende kommunale og statsborgerlige valg, de forskjellige skjøn, hvis bestyrelse er henlagt til lensmændene eller til at avgi møte ved ting og militære sessioner. Fuldmagtens omfang forøvrig bestemmes efter forholdene i de enkelte tilfælde. Forsaavidt der undtagelsesvis ikke har været anledning til paa forhaand at indhente amtmandens bemyndigelse for betjenten til at utføre nogen forretning, som ikke omfattes av fuldmagten, har lensmanden uopholdelig at avgi indberetning til amtmanden. Der bør derhos i ethvert saadant tilfælde tilføres protokollen over forhandlingene nærmere forklaring angaaende foranledningen til, at lensmanden ikke selv har kunnet gjøre tjeneste.
4. Autorisation meddeles kun indtil videre og kan naarsomhelst tilbakekaldes, og lensmanden har selv, naar hans overordnede finder det paakrævet, at utføre bestemt forretning.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av enkefru Regine Eckersberg ved testamente av 18 december 1906 oprettede »P. M. Eckersberg og Hustru Regine Eckersbergs Legat til Fordel for Kristiania Handelsgymnasium« og paa de for legatet under 29 april 1910 utfærdigede statutter. 9 decbr.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartement — paa forandring i de ved kongelig resolution av 25 mars 1904 stadfæstede statutter for »Endre og Mali Foslis Legat« for Stjørdalen. 9 decbr.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa forandring i de ved kongelig resolution av 3 april 1905 stadfæstede statutter for »Ole Iversen Foslis Legat« for Stjørdalen. 9 decbr.

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Buskeruds amt om den lodserne tilkommende godtgjørelse efter § 20 i reglement av 17 november 1909 om foranstaltninger mot indførsel av smitsomme sygdomme. 9 decbr.

9 decbr. I anledning herav meddeles, at efter § 20 i nævnte reglement tilkommer enhver lods kr. 6,00 pr. døgn eller dele av døgn, hvori han enten utfører det i samme reglement § 17 omhandlede opsyn, efterat hans lodsning er ophørt, eller han uten at føre saadant opsyn blir holdt tilbake enten iland eller ombord, naar han ved denne tilbakeholdelse hindres fra at utføre lodstjeneste. Saadan godtgjørelse maa antages at tilkomme saavel en sjølods som en fjordlods, naar de nævnte betingelser er tilstede.

Reglementets § 20, 2det led, bestemmer, at lodsen endvidere har krav paa de forøkede omkostninger ved hans hjemreise, som voldes ved, at han opholdes ombord eller i land av de grunde, som nævnes i paragraffens første led. Denne godtgjørelse kan bli forskjellig i hvert enkelt tilfælde, og helseraadet vil derfor ikke kunne fastsætte nogen bindende tarif. Hvis lodsens tvungne ophold ombord eller i land ikke øker hans omkostninger ved hjemreisen, tilkommer han formentlig ikke saadan godtgjørelse.

Nogen anden eller yderligere godtgjørelse for tidsspilde antages lodsen ikke at ha krav paa av karantænekassen.

10 decbr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til amtmanden i Nordlands amt angaaende beregning av sportler til statskassen for en bevisoptagelse forut for hovedforhandling i en privat straffesak. Det var oplyst, at bevisoptagelsen, som blev foretat paa en reise i forbindelse med en retslig avhørelse under en efterforskningssak, fandt sted paa ét retssted, hvorfra der reistes til et andet retssted, hvor den retslige efterforskning foretokes dagen efter.

Departementet uttaler, at da den omhandlede bevisoptagelse ikke kan siges at være foretat »samtidig« med den offentlige straffesak, antages der at maatte beregnes gebyr til statskassen i henhold til sportellovens § 23, andet led, jfr. § 3, for beramмelse og behandling av bevisoptagelsen.

14 decbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Kristiania, hvori departementet paa forespørsel fra en skolebestyrer, som driver privatskole, om et skolestyre efter landsskolelovens § 57 har adgang til naarsomhelst at indkalde en privatskoles barn til prøve, uttaler, at forsaavidt de lovlige betingelser for indkaldelse av privat underviste barn mellem 8 og 15 aar til prøve efter landsskolelovens § 57 er tilstede, er det skolestyret, som bestemmer, baade naar og hvor ofte saadan indkaldelse skal finde sted, kfr. departementets i Lovtidenden indtagne skrivelse av 26 juli 1892.

Negter vedkommende skolebestyrer at la de av ham underviste barn efterkomme en paa en lovlig maate av skolestyret foretat indkaldelse til prøve, har skolestyret efter landsskole-

lovens § 58 adgang til uten videre at henvise hans elever til folkeskolen. 14 decbr.

Det samme maa kunne ske, om et barn under 15 aar utskrives av vedkommende skolebestyrers skole, dersom skolestyret finder, at barnet endnu ikke har naadd folkeskolens undervisningsmaal.

Den Norske Regjerings resolution*), hvorved i medhold av lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 44 bestemmes, at tiur, røi og ærfugl inden Søndre Bergenhus amt skal være fredet det hele aar i et tidsrum av 5 aar, regnet fra 1 januar 1911. 15 decbr.

Denne resolution træder i kraft den 1 januar 1911.

Den Norske Regjerings resolution*), hvorved i medhold av lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 44 bestemmes, at det inden Søndre Bergenhus amt i et tidsrum av 5 aar, regnet fra 1 januar 1911, skal være forbudt at bruke snare, saks eller faldstok til fangst av hare, aarhane, aarhøne og jerpe — herfra dog undtat snare til fangst av hare i haver og adkomst til disse. 15 decbr.

Denne resolution træder i kraft den 1 januar 1911.

Den Norske Regjerings resolution**), hvorved i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Rakkestads herred, Smaalenene amt, i møte den 2 november 1910 besluttede vedtægter mot skogens ødelæggelse inden herredet — dog med nogen forandringer. 15 decbr.

Den Norske Regjerings resolution*), hvorved i medhold av lov om havne- og ringevæsenet m. v. av 10 juli 1894 § 30 tillates inden Fredrikstads og Sarpsborgs havnedistrikter for 1911 og indtil videre at opkræve isavgift av fartøier, der søker hvilkensomhelst av de to byers havner, efter de i nedenstaaende utkast fastsatte avgiftsbestemmelser: 15 decbr.

Av ethvert fartøi paa over 30 tons drægtighet, der i maanedene januar, februar og mars befarer Fredrikstads eller Sarpsborgs havnedistrikter eller begge disse eller indløpene til samme, erlægges for hver gang i henhold til havnelovens § 30 saadan avgift:

Av fartøier, ankommet fra eller bestemt til utlandet, $1^1/_2$ øre for indgaaende og $1^1/_2$ øre for utgaaende pr. brutto registerton.

---

*) Bekjendtgj. 16 decbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 49.
**) Bekjendtgj. 16 decbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 49, hvor de approberte vedtægter er indtat.

15 decbr. Av fartøier, ankommet fra eller bestemt til indenriksk sted, 3/4 øre for indgaaende og 3/4 øre for utgaaende pr. brutto registerton.

Av fartøier i utenriksk fart, der anløper havnen mer end 2 ganger i avgiftsperioden, erlægges for de 2 første anløp fuld avgift og for de senere halv avgift.

Av rutebaater, der anløper havnen flere ganger i uken, erlægges halv avgift.

Bugserbaater saavelsom fartøier, der anløper havnen udelukkende i anledning av bunkning, doksætning eller proviantering, er fri for avgift.

For skiftning av plads i havnen beregnes ingen isavgift, medmindre fartøiet under skiftningen gaar utenfor havnen og ikke før i avgiftstiden samme vinter har betalt for indgaaende.

Vedkommende havnestyre kan under særegne omstændigheter nedsætte avgiften, specielt for lokaltrafikkens vedkommende.

15 decbr. **Den Norske Regjerings resolution**, hvorved bestemmes:

1. Det paalægges sogneprøsten i Frøya prestegjeld under Fosens provsti i Trondhjems stift at fremmøte 2 ganger aarlig til den tid, som han selv nærmere bestemmer, paa hjælpekirkegaarden paa Sætervolden for at jordfæste der nedsatte lik.
2. I henhold til lov om geistlige embedsmænds og kirkesangeres lønning av 14 juli 1897 § 20, 1ste led, bestemmes, at der ikke blir at erlægge betaling til sognepresten for jordfæstelser, som utføres paa de dage, da han i henhold til post 1 fremmøter paa hjælpekirkegaarden.
3. — — — —

15 decbr. **Den Norske Regjerings resolution**, hvorved bl. a. bestemmes: De av generalforsamlinger den 6 mai og 10 november 1910 i Sandefjords øl- og vinsamlag vedtagne og av Sandefjords bystyre i møter den 13 september og 30 november d. a. godkjendte vedtægter stadfæstes i medhold av §§ 23 og 35 i lov om salg og skjænkning av brændevin m. v. av 17 mai 1904 som gjældende indtil videre — dog ikke for længere tid end 3 aar at regne fra 1 januar 1911.

17 decbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa forandring i de ved kongelig resolution av 10. januar 1907 stadfæstede statutter for »Svend Foyns og Hustrus Legat«.

19 decbr. **Rundskrivelse** fra medicinaldirektøren til samtlige tandlæger, embedslæger og apotekere.

I henhold til kgl. plakat av 4 juni 1904 angaaende utlevering av gifter og andre stoffer fra apotek, dens § 10, bestemmes herved, at følgende midler skal kunne utleveres efter recept fra autorisert tandlæge:

a. Midler til lokalbedøvelse: 19 decbr.

Chloretum cocaicum	Maximaldosis	0,05	gr.
Eucainum	—	0,15	»
Nirvaninum	— : . . .	0,50	»
Stovainum	—	0,10	»
Novocainum	—	0,30	»
Acoinum	—	0,05	»
Adrenalinum	—	0,0003 (1/3 mgr.)	»

b. Midler til indvortes bruk:

Antifebrinum,	maximaldosis	0,50	gr.
Antipyrinum	—	2,00	»
Phenacetinum	—	1,00	»
Trigeminum	—	0,75	»

Saavel paa receptene som paa expeditionene blir midlet ifølge den ovenfor citerte bestemmelse at betegne som »tandmiddel«. De under bokstav a nævnte midler blir i henhold til den nævnte plakats § 12 at forsyne med signatur av farvet papir.

Ovenstaaende bestemmelse træder istedenfor de ved rundskrivelse av 15 januar 1907 utfærdigede.

Regler*) angaaende fredning av daadyr, approbert av Landbruksdepartementet den 19 december 1910. 19 decbr.

Kongelig resolution**), hvorved i medhold av § 33 i lov om varemerker og om utilbørlige varekjendetegn og forretningsnavn fastsættes som gjældende indtil videre ved registrering av varemerker en inddeling av varer i 30 klasser overensstemmende med nedenstaaende utkast: 20 decbr.

1. Mineralske raamaterialer, heri indbefattet metaller i ubearbeidet eller halvforarbeidet tilstand, ikke optat i andre klasser.
2. Vegetabilske og animalske raamaterialer i ubearbeidet eller halvforarbeidet tilstand, ikke optat i andre klasser.
3. Kemiske produkter (ikke optat i andre klasser) for industrielt, landbruks, medicinsk og fotografisk bruk, desinfektionsmidler, forbindingsstoffer, kunstige og naturlige gjødningsstoffer.
4. Landbruks- og haveprodukter, saasom korn, mel, frø, planter, kjøt, fisk, fjærkræ, egg, vildt, grønsaker, frugt, smør, ost, spiselige oljer og fettarter.
5. Næringsmidler for mennesker og dyr, ikke optat i klasse 4, 21, 22 og 23; herunder gaar: Brød etc., konditorvarer,

*) Bekjendtgj. 21 decbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 50, hvor reglene er indtat.

**) Bekjendtgj. 21 decbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 50.

20 decbr. kolonialvarer, te, kaffe, gjær, bakepulver, salt, eddik, sirup, honning, krydderier.

6. Forarbeidede artikler av vegetabilske eller animalske raamaterialer (ikke optat i andre klasser) for beklædning, reisebruk etc., møbelutstyr, salmakerarbeide. Bokbinder- og porteføljearbeider. Celluloid- og lignende varer.
7. Fernisser, voks, oljer og fettarter, som ikke er spiselige, petroleum, tjære, harpiks, gummi, kautschuk samt forarbeidede artikler herav (forsaavidt ikke optat i andre klasser) f. eks. lys, ildtændere. Brændmaterialer.
8. Saape, vaske- og rensende midler. Parfymerier, sminker og andre toilet-forbruksartikler.
9. Farver (ikke blæk), klæbestoffe, appreturstoffe.
10. Isenkramvarer, kortevarer, naaler, knappenaaler, nips. Leketøi, spil, spilkort.
11. Maskiner, verktøi og redskaper og dertil hørende materiel (ikke optat i andre klasser). Slipemidler. Herunder gaar trykkeri-artikler, typer, klichéer, litografistener.
12. Elektriske maskiner, apparater og materiel.
13. Taugverk, kabler, fiskesnører, fiskegarn, drivremmer, pakningsmateriale, isoleringsmidler. Pudsegarn.
14. Kjøretøier, velocipeder, automobiler, aëroplaner. Sportsartikler og vaaben, knivsmedarbeider, baater, redningsapparater.
15. Artikler av metal eller træ etc. for husbruk, saasom møbler, senger og senge-utstyr, kjøkkenutstyr, bødkerarbeide, kurvmakerarbeide.
16. Naturlig og kunstig bygningsmateriale og andre artikler for bygningsøiemed, saasom belysning, opvarmning og kokning (ikke optat i særskilte klasser). Linoleum, tapeter.
17. Papirvarer (ikke optat i andre klasser), tryksaker, kontorsaker, blæk, reklame-artikler, undervisningsmateriel, skoleinventar, gymnastikapparater. Tegnemateriel.
18. Fotografiske instrumenter og rekvisita, kinematografer og films herfor, musikinstrumenter, grammofoner etc. og plater.
19. Videnskabelige, optiske, kirurgiske, medicinske etc. instrumenter og apparater.
20. Ur, guldsmed-, sølvsmed-, plet-varer etc.
21. Keramiske varer, glasvarer.
22. Chokolade, kakao, konfekt, drops og andre chokolade- og sukkervarer.
23. Hermetisk konserverte næringsmidler.
24. Alkohol og alkoholholdige drikke, mineralvand etc.
25. Tobak og artikler for røkere.
26. Gummi-, kautschuk- og guttaperka-varer.
27. Træmasse, cellulose, papir, pap.

28. Fyrstikker. 20 decbr.
29. Eksplosionsstoffer, fyrverkerisaker.
30. Tekstilvarer.

Kongelig resolution*), hvorved der i henhold til § 3 i lov om forbud mot opførelse av træbygninger i landets byer m. v. av 19 mai 1904 tillates indtil videre foruten i de i kongelig resolution av 20 december 1905 omhandlede strøk — endvidere at opføre de i lovens § 3, 2 omhandlede mindre træbygninger i et nærmere angit strøk av ladestedet Egersund. 20 decbr.

Kongelig resolution**), hvorved der i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 §§ 67 og 69, jfr. ildsfarlighetsloven av 3 mai 1871 § 24, meddeles stadfæstelse som gjældende indtil videre paa de av bygningsrepræsentantskapet for Sands brand- og bygningskommune i møte den 18 oktober 1910 vedtagne tillægsbestemmelser til brandloven, forsaavidt nævnte sted angaar. 20 decbr.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 20 decbr.

1. Tune herred i Smaalenene amt deles paa de av herredsstyret i møter den 6 mai, 10 juni, 15 juli og 31 august 1909 samt 20 januar og 11 april 1910 vedtagne vilkaar i to herreder, Tune herred, omfattende Tune prestegjeld, og Rolvsøy herred, omfattende Rolvsøens prestegjeld.
2. Det overlates til amtmanden at bestemme tiden for delingens ikrafttræden.
3. Rolvsøens prestegjeld blir fra samme tid at benævne Rolvsøy prestegjeld.

Kongelig resolution, hvorved bl. a. den for politifuldmægtigembederne i Bergen bestaaende nummerordning ophæves. 20 decbr.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 20 decbr.

1. Der foretages saadan forandring i medicinaltaksten, at den i dens almindelige bestemmelser § 35 k anførte avanse, $12^1/_2$ % for beregning av rekvisiter fastsættes til 15 %.
2. Medicinaltakstens almindelige bestemmelse § 35, 1 gives følgende tillæg: »Klorkalk blir, forsaavidt den ikke uttrykkelig rekvireres til medicinsk bruk, at beregne som rekvisit«.

*) Bekjendtgj. 21 decbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 50, hvor grænsebeskrivelsen er indtat.
**) Bekjendtgj. 21 decbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 50, hvor tillægsbestemmelserne er indtat.

20 decbr. 3. Forannævnte bestemmelser i medicinaltaksten kommer ogsaa til anvendelse ved lægers og dyrlægers utlevering av lægemidler og andre ting, som brukes i sykepleien.

20 decbr. **Kongelig resolution,** hvorved det i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 § 1 bestemmes, at brandstyret for Torps brandkommune i Borge herred, Smaalenene amt, indtil videre skal bestaa av brandchefen og 4 medlemmer med varamænd, som vælges av brandrepræsentantskapet for et tidsrum av 3 aar overensstemmende med lovens § 1.

20 decbr. **Kongelig resolution,** hvorved der meddeles approbation paa den i generalforsamling den 20 august 1910 vedtagne forandring i § 3 i den for Næs Løsørebrandassuranse-forening ved høieste resolution av 17 november 1882, jfr. høieste resolutioner av 31 oktober 1884 og 5 september 1899, approberte plan saaledes, at foreningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter.

20 decbr. **Kongelig resolution,** hvorved meddeles stadfæstelse paa de av forstanderskabet for Krødsherreds sparebank i møte den 2 juli 1910 vedtagne ændringer i §§ 3, 5 og 10 i bankens ved høieste resolutioner av 26 juni 1891 og 22 mai 1905 stadfæstede plan.

20 decbr. **Kongelig resolution,** hvorved de ved regjeringens resolution av 27 mai 1910 fastsatte regler om anciennitet og kommandoret for hærens og flaatens officerer ikke bringes til anvendelse for de stabsofficerer, som ikke er tildelt høiere grad senere end resolutionens datum.

21 decbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til stiftamtmanden i Tromsø stift angaaende en forespørsel om, hvorvidt departementet anser det stridende mot formandskapslovens § 6, post 10, paa valgdagen at utdele trykte stemmesedler, utstyrt som en officiel liste og lydende paa listens kandidater med den forandring, at der med haandskrift er foretat strykning av et navn og istedet indsat (kumulert) et andet av listens navn.

Departementet uttaler, at der i ethvert fald ingen indvending kan gjøres mot gyldigheten av vedkommende stemmesedler, om vælgere har benytet dem ved valget. Spørsmaalet om, hvorvidt utdelingen av disse stemmesedler medfører bøteansvar efter lovens § 6, post 10, henhører under endelig avgjørelse av domstolene, hvortil det ogsaa sees indbragt. Departementet finder imidlertid for sit vedkommende at kunne uttale, at man i overensstemmelse med den av Tromsø forhørsret den

5 ds. avsagte kjendelse antar, at spørsmaalet maa besvares be- 21 decbr.
negtende.

Skrivelse*) fra Handelsdepartementet til fiskeridirektøren, 22 decbr.
hvorved departementet i henhold til bemyndigelse i høieste resolution av 10 december 1897 bestemmer, at opsynet ved Lofotfisket i aaret 1911 skal træde i kraft fra og med 16 januar.

Skrivelse fra Justisdepartementet til en lensmand, hvori 27 decbr.
uttales, at naar valg av formænd efter formandskapslovens § 8 foregaar ved flertalsvalg, vil de utkaarte varamænd ha at forrette for samtlige vedkommende formænd saaledes, at disse varamænd blir at tilkalde i den nummerorden, hvori de er valgt, ved indtrædende forfald hos hvilkensomhelst av formændene. Alene ved benyttelse av forholdsvalgsystemet ved valg av formænd kan man opnaa at faa særskilte varamænd for hver enkelt partigruppe. Departementet tilføier, at det antages at være lovens forutsætning, at valget av formænd med varamænd ogsaa ved benyttelse av flertalsvalg skal foregaa skriftlig ved stemmesedler.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet, Poststyrelsen, om, at 27 decbr.
ifølge meddelelse fra Utenriksdepartementet av 21 december Hollandsk Indien fra 1 februar 1911 at regne har tiltraadt den i Berlin 3 november 1906 avsluttede internationale radiotelegraf-overenskomst med tillægsoverenskomst av samme datum.

Overenskomst mellem Norge og det Forenede Kongerike angaaende telegraftjenesten mellem de to riker. 30 decbr.

Den Norske og den Britiske Regjering, som ønsker at telegraftjenesten mellem de to land skal besørges i fællesskap av de to rikstelegraf-administrationer, og som mellem Arendal i Norge og Newbiggin i grevskapet Northumberland i England i fællesskap har lagt en undersjøisk kabel, hvis utlæggelse blev fuldført den 4 november 1910, er kommet overens om følgende bestemmelser:

Agreement between Norway and the United Kingdom providing for the Telegraph Service between the two Countries.

The Norwegian and British Governments being desirous that the telegraph service between the two countries shall be carried on jointly by the two State Telegraph Administrations, and having jointly laid a submarine cable between Newbiggin, in the County of Northumberland, in England, and Arendal, in Norway, the laying of which cable was completed on th 4the of November, 1910, have agreed upon the following provisions:—

*) Bekjendtgj. 2 januar 1911 i Lovtid. 1ste avd. for 1911 nr. 1.

30 decbr. 1. Fra og med 1 januar 1911 skal telegraftjenesten mellem Norge og det Forenede Kongerike ledes av den norske og den britiske telegrafadministration.

2. De kabler, ved hjælp av hvilke tjenesten utføres, skal være de to regjeringers fælles eiendom.

3. Ingen koncession skal tilstaaes noget selskap eller nogen privatmand for istandbringelse og drift av undersjøiske kabler eller traadløs telegraf mellem de to land uten efter fælles overenskomst mellem de to regjeringer.

Forsaavidt det Store Nordiske Telegrafselskabs kabel Newbiggin-Arendal-Marstrand fremdeles av selskapet bibeholdes i Arendal, skal den kun anvendes for korrespondanse til eller fra andre land end Norge (undtagen for den korrespondanses vedkommende, som maatte bli overført til selskapet som følgel av, at den direkte forbindelse over rikskablerne er avbrutt eller overbelastet med trafik).

4. Den bestaaende kabel, tilhørende det Store Nordiske Telegrafselskab, mellem Egersund og Peterhead skal indkjøpes hos selskapet til kablens nuværende værdi med tilbørlig hensyntagen til kablens alder og til, hvad der under reparationer maatte være indskutt av ny kabel, forsaavidt der opnaaes enighet med selskapet om vilkaar, som er gjensidig tilfredsstillende for de to administrationer. Kjøpesummen

1. On and from the 1st of January, 1911, the telegraph service between the United Kingdom and Norway shall be conducted by the British and Norwegian Telegraph Administrations.

2. The cables, by means of which the service will be conducted, shall be the joint property of the two Governments.

3. No concession shall be granted to any Company or private individual for the establishment and working of submarine cables or of wireless telegraphy between the two countries otherwise than by mutual agreement between the two Governments.

Provided, that if the Great Northern Telegraph Company's Newbiggin – Arendal–Marstrand cable is still maintained by the Company at Arendal, it shall only be used (except in the case of such traffic as may be handed to the Company in consequence of direct communication by way of the Government cables being interrupted or overloaded with traffic) for communication to or from other countries than Norway.

4. The existing cable belonging to the Great Northern Telegraph Company, between Peterhead and Egersund, shall be purchased from the Company at the actual value of the cable, due regard being had to the age of the cable and the amount of new cable which may have been inserted in the course of repairs, if terms mutually satisfactory to the two Governments can be arranged with the Company. The purchase

betales med like andele av de to regjeringer.

5. Omkostningerne ved fabrikation og utlægning av den nye kabel og av mulige suppleringskabler, som senere maatte ansees nødvendige mellem de to land, bæres likelig av de to regjeringer.

6. Bestilling paa fabrikation av mulige suppleringskabler, som senere maatte ansees nødvendige mellem de to land, skal efter konkurranse ved anbud gives til et firma av anerkjendt dygtighet og anseelse i Norge eller i det Forenede Kongerike.

Specifikation, anbudsbetingelser og valg av kontraktør bestemmes ved fælles overenskomst mellem de to administrationer.

Dersom kablen fabrikeres i det Forenede Kongerike, paatar den britiske administration sig at føre tilsyn med kablens fabrikation og utlægning for at sikre tilbørlig befølgelse av kontraktsvilkaarene.

I dette tilfælde skal den norske administration ha adgang til at utpeke en eller flere funktionærer til at delta i tilsynsarbeidet.

Dersom kablen fabrikeres i Norge, skal den norske administration paa lignende maate overta tilsynsarbeidet, og den britiske administration skal ha adgang til at utpeke en eller flere funktionærer til at delta i dette arbeide.

7. Omkostningerne ved kablernes forsvarlige vedlikehold, indbefattet omkostningerne ved anskaffelse og lagring av et i

price shall be paid in equal shares by the two Governments. 30 decbr.

5. The cost of the manufacture and laying of the new cable, and of any additional cables between the two countries wich may subsequently be found necessary, shall be borne equally by the two Governments.

6. The order for the manufacture of ony additional cables between the two countries which may subsequently be found necessary shall be given, after competition by tender, to a firm of approved competence and standing in the United Kingdom or in Norway.

The specification, the conditions of tender, and the selection of the contractor shall be determined by mutual agreement between the two Administrations.

If the cable is manufactured in the United Kingdom, the British Administration undertakes to inspect the manufacture and laying, in order to ensure that the conditions of the contract are duly carried out. In that event the Norwegian Administration shall be at liberty to appoint an officer or officers to co-operate in the work of inspection.

If the cable is manufactured in Norway the Norwegian Administration will similarly undertake the work of inspection and the British Administration shall be at liberty to appoint an officer or officers to co-operate in this work.

7. The cost of the proper maintenance of the cables, including the cost of providing and storing a suitable supply of cable for

30 decbr. dette øiemed passende kabelforraad, bæres likelig av de to regjeringer.

Vedlikeholdsarbeidet kan overdrages til det store Nordiske Telegrafselskab efter en overenskomst av kort varighet, hvis der med selskapet opnaaes enighet om vilkaar, som er gjensidig tilfredsstillende for den norske og den britiske administration.

Dersom overenskomst med selskapet ikke opnaaes, skal vedlikeholdsarbeidet utføres av et kabelskib tilhørende den britiske administration, indtil den norske administration har erhvervet et passende kabelskib, da reparationsarbeidet skal fordeles paa saadan maate, som man gjensidig blir enig om.

I den tid da det britiske kabelskib har det hverv at reparere kablerne, skal den norske administration betale saadanne beløp for leie av kabelskibet, som man fra tid til anden gjensidig blir enig om, og de to land skal med like andele betale de dertil kommende omkostninger til kabel, kabellagere, kul, fortøining, loskastning, lodsning og avgifter m. v.

Dersom det til hvilkensomhelst tid skulde være nødvendig at leie et kabelskib paa grund av, at den britiske administrations kabelskibe ikke er disponible, skal omkostningerne ved leien bæres likelig av de to regjeringer.

8. Ansvaret for driften av de undersjøiske kabler i hvert land hviler paa vedkommende riks-telegraf-administration, men i det Forenede Kongerike skal det staa den britiske administration frit at

this purpose, shall be borne equally by the two Governments.

The work of maintenance may be entrusted to the Great Northern Telegraph Company under an arrangement of short duration if terms mutually satisfactory to the British and Norwegian Administrations can be arranged with the Company.

Failing an arrangement with the Company the work of maintenance shall be effected by a cable ship of the British Administration until a suitable cable ship shall have been acquired by the Norwegian Administration, when the work of repair shall be divided in such manner as shall be mutually agreed upon.

In respect of the time that the British Cable Ship is in commission for the repair of the cables the Norwegian Administration shall pay such sums for hire of the cable ship as shall from time to time be mutually agreed upon; and the two countries shall pay in equal shares the further cost of cable, cable stores, coals, mooring, unmooring, pilotage, and dues, &c.

If at any time it should be necessary to hire a cable ship in consequence of the cable ships belonging to the British Administration not being available, the cost of hiring shall be borne equally by the two Governments.

8. The responsibility for the working of the submarine cables in each country shall rest with the respective State Telegraph Administration; but in the United Kingdom the British

overlate driften til det Store Nordiske Telegrafselskab.

De landlinjer, som er nødvendige til at forbinde de undersjøiske kabler med linjenettet i det indre, bygges og vedlikeholdes paa hvert lands egen bekostning.

Hvert land skal paa egen bekostning anskaffe og vedlikeholde et hensigtsmæssig kabelhus paa det sted, hvor de undersjøiske kabler ender og hvor landlinjerne begynder, og hvert kabelhus skal utstyres med alle nødvendige redskaper og apparater.

9. (1.) Fra og med 1 januar 1911 fastsættes taksten for telegrammer mellem de to land til 26 centimer pr. ord. Denne takst deles saaledes:

	Centimer pr. ord.
Norges terminaltakst .	8
Norsk-engelsk kabeltakst	10
Det Forenede Kongerikes terminaltakst .	8

(2.) Kabeltaksten deles likt mellem de to administrationer.

(3.) Der opkræves en minimumstakst av 80 øre i Norge og 10*d.* i det Forenede Kongerike.

Opgjøret mellem de to administrationer skal ske paa grundlag av det antal ord, som er ekspedert.

(4.) Skulde de to administrationer nogensinde, mens denne overenskomst gjælder, ønske at

Administration shall be at liberty 30 decbr.
to entrust the working to the Great Northern Telegraph Company.

The landwires necessary for the connection of the submarine cables with the inland system shall be constructed and maintained at the expense of each country separately.

Each country shall at its own expense provide and maintain a suitable hut at the spot where the submarine cables end and the landlines commence and each hut shall be equipped with all neccessary instruments and apparatus.

9.—(1.) On and from the 1st of January 1911 the rate for telegrams between the two countries shall be fixed at 26 centimes per word. This rate shall be divisible as follows:—

	Centimes per word.
Terminal rate of the United Kingdom .	8
Anglo-Norvegian cable rate	10
Terminal rate of Norway	8

(2.) The cable rate shall be divided equally between the two Administrations.

(3.) A minimum charge shall be collected amounting to 10*d.* in the United Kingdom and to 80 oere in Norway.

The payments exchanged between the two Administrations shall be based upon the number of words transmitted.

(4.) If the two Administrations should at any time during the term of this Agreement desire to

30 decbr. nedsætte taksten for telegrammer mellem de to land, kan saadan nedsættelse ske ved gjensidig overenskomst mellem de to administrationer.

(5). Kabeltaksterne for trafik, som føres i transit over kablerne til eller fra land hinsides det Forenede Kongerike eller hinsides Norge deles ogsaa likt mellem de to administrationer. Disse takster ordnes saaledes, at veien gjennem det Forenede Kongerike mellem Norge og land hinsides det Forenede Kongerike vil vedbli at være normal for de lands vedkommende, for hvilke den nu er den normale, og skal om mulig bli gjort normal ogsaa for anden korrespondanse, specielt for korrespondanse mellem Norge og Spanien, hvorom gjensidig enighet maatte opnaaes mellem de to administrationer.

10. Den norske og den britiske administration forpligter sig til at træffe saadan forføining, at det Store Nordiske Telegrafselskab forbydes at anvende sine kabler til ekspedition av terminaltrafik mellem Norge og det Forenede Kongerike undtagen i tilfælde av saadan korrespondanse, som maatte overføres til selskapet paa grund av, at den direkte forbindelse over rikskablerne mellem de to land er avbrutt eller overbelastet med trafik.

Den norske og den britiske administration skal avstaa fra at bruke rikskablerne til ekspedition gjennem Norge av terminaltrafik mellem det Forenede Kongerike og land hinsides Norge undtagen

reduce the rate for telegrams between the two countries, such reduction may be effected by mutual consent of the two Administrations.

(5.) The cable rates for traffic passing in transit over the cabels to or from countries beyond the United Kingdom or beyond Norway shall also be divided equally between the two Administrations. These rates shall be so arranged that the route through the United Kingdom between Norway and countries beyond the United Kingdom will continue to be normal in the case of those countries for which it is normal at present, and shall, if possible, be made normal also in the case of other traffic, especially traffic between Norway and Spain, as may be mutually agreed upon between the two Administrations.

10. The British and Norwegian Administrations undertake to arrange that the Great Northern Telegraph Company shall be prohibited from using its cables for the transmission of terminal traffic between the United Kingdom and Norway except in the case of such traffic as may be handed to the Company in consequence of the direct communication by way of the Government cables between the two countries being interrupted or overloaded with traffic.

The British and Norwegian Administrations shall refrain from using the Government cables for the transmission through Norway of terminal traffic between the United Kingdom and countries

i tilfælde av saadan korrespondanse, som maatte overføres til dem paa grund av, at den direkte forbindelse over det Store Nordiske Telegrafselskabs kabler er avbrutt eller overbelastet med trafik.

11. Telegrammer, utvekslet mellem Norge og det Forenede Kongerike, som paa grund av avbrytelse av de direkte veier sendes over en anden stats linjenet, skal ikke være underkastet nogen tillægstakst, idet den eventuelle forøkede transitutgift bæres av den administration, hvis landlinjer er avbrutt, og av de to administrationer med like andele i tilfælde av, at de undersjøiske kabler er avbrutt eller i tilfælde av, at landlinjerne i Norge og i det Forenede Kongerike er avbrutt samtidig.

Telegrammer, som paa avsenderens begjæring maatte føres ad omvei, skal være underkastet den internationale telegrafkonventions takster og regler.

12. Bestemmelserne i den internationale telegrafkonvention til St. Petersburg og i det dertil hørende tjenestereglement, saaledes som dette allerede er revidert, eller saaledes som det av fremtidige internationale konferanser maatte bli revidert, skal anvendes paa telegramvekslingen mellem Norge og det Forenede Kongerike i alle tilfælde, som ikke er ordnet ved nærværende overenskomst.

13. Denne overenskomst træder i kraft den 1 januar 1911 og skal vedbli at være gyldig

beyond Norway except in the case of such traffic as may be handed to them in consequence of direct communication by way of the Great Northern Telegraph Company's cables being interrupted or overloaded with traffic. 30 decbr.

11. Telegrams exchanged between the United Kingdom and Norway which, in consequence of interruption of the direct routes, are sent over the system of another State, will not be subjected to any additional charge, the additional cost of transit (if any) being borne by the Administration whose landlines are interrupted and by the two Administrations in equal shares in case the submarine cables shall be interrupted or in case the landlines in the United Kingdom and in Norway shall be simultaneously interrupted.

Telegrams which may be diverted from the direct route at the request of the sender will be subject to the rates and provisions of the International Telegraph Convention.

12. The provisions of the International Telegraph Convention of St. Petersburgh and of the Service Regulations thereto annexed, as already revised, or as they may be revised by future International Conferences, shall be applicable to the intercourse between the United Kingdom and Norway in all that is not regulated by the present Agreement.

13. This Agreement shall come into force on the 1st of January, 1911, and shall remain in force

30 decbr. i et tidsrum av 25 aar fra nævnte datum og skal av hvilkensomhelst av de to kontraherende parter kunne opsiges til 31 december 1935 med ett aars forutgaaende varsel eller til en hvilkensomhelst tid derefter med lignende varsel.

Utfærdiget i London i to eksemplar den 30 december, 1910.

for a term of twenty-five years from that date, and shall be terminable on the 31st of December, 1935, by one year's previous notise by either of the Contracting Parties, or at any time thereafter by a similar notice.

Done in duplicate at London the 30th December, 1910.

(B. Vogt.)
(L. S.)

(E. Grey.)
(L. S.)

30 decbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Bratsbergs amt angaaende en fra en sorenskriver indkommet forespørgsel, om han pr. telefon gebyrfrit bør besvare spørsmaal pr. telefon om, hvilke heftelser der hviler paa en eiendom. Departementet uttaler, at det ikke antages at være sorenskriveren forment gebyrfrit pr telefon at besvare pr. telefon fremsatte spørsmaal om panteregistrets indhold, om han dertil er villig, idet det faar være overlatt til hans konduite at avgjøre, i hvilken utstrækning han finder at burde imøtekomme saadanne henvendelser. Departementet henviser herom til to skrivelser fra Justisdepartementet av 2 mai 1873, som er indtat i de almindelige lovsamlinger, og til sin i Lovtidenden indtagne skrivelse av 24 oktober 1908. Foranstaaende antages ogsaa at gjælde det av sorenskriveren specielt nævnte tilfælde, idet det forutsættes, at sorenskriveren ikke avgir nogen formelig mundtlig embedsmæssig bevidnelse om overensstemmelsen av den pr. telefon meddelte oplysning med panteregistrets indhold. Finansdepartementet, hvilket man hadde forelagt sorenskriverens forespørsel, hadde erklært sig enig i foranstaaende uttalelse.

30 decbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Søndre Bergenhus amt, hvori departementet i anledning av klage over et kommunevalg blandt andet uttaler, at departementet anser valgstyrets forkastelse av et forslag til officiel valgliste for rigtig, da forslaget først indløp til valgstyret den 8 september klokken 9.45 eftermiddag, og der intet hensyn kan tages til, at forslaget angivelig var avsendt i posten saa betimelig, at det alene ved feil

i postgangen kan være fremkommet efter utløpet av den i for- 30 decbr.
mandskapslovens § 6, post 1, satte frist, idet postvæsenet ansees som avsenderens, ikke som adressatens fuldmægtig.

Kongelig resolution*), hvorved i henhold til lov til 31 decbr.
beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Klingens herred, Nordre Trondhjems amt, under 28 november 1910 fattede beslutning til vedtægt for nævnte herred angaaende salg av tobak til barn m. v.

Kongelig resolution**), hvorved bestemmes: 31 decbr.

I. I henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Sylte herred, Romsdals amt, i møter 9 juli, 13 august og 12 november 1910 fattede beslutning om nye almindelige sundhetsforskrifter og forskrift om anmeldelsespligten ved tuberkuløse sykes flytning — dog med en enkelt forandring.

II. De sundhetsforskrifter, som blev approbert for Vestnes herred ved kongelig resolution av 5 april 1877, ophæves for Sylte herreds vedkommende fra den dag, ovennævnte forskrifter træder i kraft.

Kongelig resolution***), hvorved det i lov om erhvervelse 31 decbr.
av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flateindhold 500 ha. nedsættes i medhold av paragraffens 3dje punktum for Etnedalens herred, Kristians amt, indtil videre til 100 ha.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

Kongelig resolution†), hvorved i medhold av lovene av 31 decbr.
2 juli 1910 om Styret for det Industrielle Retsvern, om patenter, om varemerker m. v. og om mønstre — henholdsvis §§ 15, 48, 33 og 35 — meddeles approbation paa et fremlagt utkast til forskrifter for indgivelse av krav paa patent-, varemerke- og mønstervern m. v.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 31 decbr.

I. Der fattes følgende beslutning om skolepen-

*) Bekjendtgj. 2 januar 1911 i Lovtid. 1ste avd. for 1911 nr. 1, hvor vedtægten er indtat.
**) Bekjendtgj. 2 januar 1911 i Lovtid. 1ste avd. for 1911 nr. 1, hvor de approberte forskrifter er indtat.
***) Bekjendtgj. 2 janr. 1911 i Lovtid. 1ste avd. for 1911 nr. 1.
†) Bekjendtgj. 4 janr. 1911 i Lovtid. 1ste avd. for 1911 nr. 2, hvor utkastet er indtat.

31 decbr. gene og paralelavdelinger i middelskolen ved Kristiania katedralskole:

1. Fra skoleaaret 1911—12 nedsættes skolepengene ved Kristiania katedralskoles middelskole til kr. 120,00 aarlig saaledes, at forandringen foregaar sukcessivt med én klasse ad gangen.
2. Indskrivningspengene avskaffes saavel i middelskolen som i gymnasiet.
3. — — — — —

II. — — — — —

31 decbr. **Kongelig resolution**, hvorved bestemmes:

I. Det tillates, at der for den sydlige del av Rødøy prestegjeld under Nordre Helgelands provsti i Tromsø stift opføres et kapel paa en tomt, som Kirke- og Undervisningsdepartementet bemyndiges til at godkjende, og efter en fremlagt plan under iagttagelse av de av statens bygningsinspektør fremsatte bemerkninger ved planen. Derhos bemyndiges Tromsø stiftsdirektion til at samtykke i mindre væsentlige ændringer i byggeplanen, om saadanne under arbeidets gang maatte vise sig ønskelige eller nødvendige.

II. At der til dette kapel, som blir at benævne Sørfjordens kapel, indtil videre henlægges 10 gudstjenester aarlig, som blir at avholde til de tider av aaret, som Tromsø biskop nærmere bestemmer.

III. — — — — — IV. — — — — —

31 decbr. **Kongelig resolution**, hvorved den ved kongelig resolution av 5 november 1907 for et tidsrum av 3 aar (fra 1 januar 1908 at regne) tillatte deling av Fjelbergs fattigdistrikt i Fjelbergs herred, Søndre Bergenhus amt, i to kredser, Fjelberg og Bjoestranden, tillates fortsat for et lignende tidsrum fra 1 januar 1911 at regne.

31 decbr. **Kongelig resolution**, hvorved der for befordring i landtransit over norsk postomraade av pakker over 5 kilograms vegt mellem Danmark paa den ene side og Færøerne og Island paa den anden side fastsættes — saavel for befordring i lukket transit som stykkevis — en landtransit-godtgjørelse overensstemmende med den, som i den norsk-danske postoverenskomst av 27 november 1891, dens art. II § 2, er bestemt for transit gjennem Danmark av pakker til og fra Norge.

31 decbr. **Kongelig resolution**, hvorved meddeles stadfæstelse paa det av en komité, valgt av indvaanere i Engerdalen, Heggeriset og Drevsjø, utarbeidede utkast til plan for en

ny sparebank, som under navn av Engerdalens spare- 31 decbr.
bank agtes oprettet inden Engerdalens herred.

Kongelig resolution, hvorved meddeles stadfæstelse 31 decbr.
paa den av forstanderskapet for Tillers sparebank den 28 november 1910 vedtagne ændring av § 23 i bankens ved høieste resolution av 21 april 1899 stadfæstede plan.

Kongelig resolution, hvorved meddeles stadfæstelse 31 decbr.
paa det av forstanderskapet for Holme, Halsaa og Hartmarks foreningsbank i møte den 3 december 1910 vedtagne tillæg til § 2 i bankens ved høieste resolutioner av 3 mai 1892 og 19 januar 1903 stadfæstede plan.

Kongelig resolution, hvorved meddeles stadfæstelse 31 decbr
paa en foretat tilføielse til § 10 i de ved kongelig resolution av 6 januar 1906 med flere senere resolutioner stadfæstede statutter for »understøttelsesforeningen for norske læger og deres efterlatte«.

Tillæg.*)

1909
19 mai. **Anvendelsen i Danmark og Italien av Civilproceskonventionen av 17 juli 1905.**

Skrivelse fra Utenriksdepartementet, hvorefter den Danske Regjering har meddelt den Norske Regjering, at de i civilproceskonventionen av 17 juli 1905 art. 1 omhandlede anmodninger om forkyndelser og de i art. 9 omtalte retsanmodninger av fremmede konsuler i Danmark blir at tilstille:

1. Henholdsvis Kjøbenhavns Magistrat og Justisministeriet, hvis den paagjældende person bor eller opholder sig i Kjøbenhavn,
2. amtmændene, hvis den paagjældende person bor eller opholder sig utenfor Kjøbenhavn.

Den Danske Regjering ønsker, at de i konventionens art. 18 omtalte anmodninger fremsendes ad diplomatisk vei.

Ifølge samme skrivelse fra Utenriksdepartementet har den Italienske Regjering meddelt den Norske Regjering følgende: Den har bestemt, at »le Procureur du Roi« ved domstolen i det retsdistrikt, hvor forkyndelsen skal finde sted, skal være kompetent myndighet til at motta de i civilproceskonventionens art. 1 omhandlede anmodninger om forkyndelser; Regjeringen benytter sig av den adgang, som konventionens art. 9, 3dje led, gir den, og har bestemt, at retsanmodninger, som skal utføres i Italien, skal oversendes ad diplomatisk vei, idet den forbeholder sig senere at træffe yderligere forskrifter i dette emne.

29 oktbr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til en sparebank i anledning av en forespørsel om, hvorvidt der er adgang for banken til at tegne aktier i »Den Norske Amerikalinje«.

I den anledning uttaler departementet, at et foretagende av denne art — som almindelig penge-anbringelse betragtet — maa ansees at ligge utenfor en sparebanks opgaver.

*) Det herunder indtagne har foreligget for redaktionen for sent til at kunne optages paa sin plads i vedkommende hefte.

Har derimot vedkommende sparebank anledning til av sit overskud at bevilge noget til almennyttige øiemed, maa aktietegningen antagelig kunne ske efter beslutning av forstanderskapet — inden den begrænsning, som følger av bestemmelsen i sparebanklovens § 2 c og i vedkommende sparebanks plan om saadanne bevilgninger. 1909 29 oktbr.

Konvention[1]) avsluttet den 31 mars 1910 mellem Norge og Rumænien i øiemed at sikre handels- og sjøfartsforbindelserne mellem de to lande. 1910 31 mars.

Sa Majesté le Roi de Norvège et Sa Majesté le Roi de Roumanie, également animés du désir de resserrer les liens d'amitié qui unissent les deux pays et de développer les relations de commerce et de navigation qui existent entre la Norvège et la Roumanie, ont décidé de conclure une Convention à cet effet et ont nommé pour Leurs plénipotentiaires respectifs, savoir:

Sa Majesté le Roi de Norvège:

Monsieur Thor von Ditten, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire près Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse etc.

Sa Majesté le Roi de Roumanie:

Monsieur le Docteur en droit Alexandre Beldiman, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire près Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse etc.

lesquels, après s'être réciproquement communiqué leurs

(Oversættelse).

Hans Majestæt Kongen av Norge og Hans Majestæt Kongen av Rumænien, begge likemeget besjælet av ønsket om yderligere at befæste de venskapsbaand, der forener de to land, og om at utvikle de handels- og sjøfartsforbindelser, som bestaar mellem Norge og Rumænien, har besluttet at avslutte en overenskomst i dette øiemed og har til sine respektive befuldmægtigede opnævnt:

Hans Majestæt Kongen av Norge:

Herr Thor von Ditten, Hans Envoyé extraordinaire og Ministre plénipotentiaire hos Hans Majestæt Keiseren av Tyskland, Konge av Preussen etc.

Hans Majestæt Kongen av Rumænien:

Herr doktor i retsvidenskap Alexandre Beldiman, Hans Envoyé extraordinaire og Ministre plénipotentiaire hos Hans Majestæt Keiseren av Tyskland, Konge av Preussen etc.

hvilke efter gjensidig at ha meddelt hinanden sine fuld-

[1]) Konventionen blev godkjendt av Stortinget den 26 mai 1910 og ratificeret av Kongen den 4 juni 1910. Ratifikationerne blev utvekslet i Berlin den 17 juni 1910, og konventionen traadte i kraft 15 dage derefter, altsaa den 2 juli 1910.

31 mars. pleins pouvoirs, trouvés en bonnes et dues formes, sont convenus des articles suivants:

Article 1.

Il y aura pleine et entière liberté de commerce et de navigation entre les deux Etats contractants.

Les ressortissants de l'un des deux Etats contractants, établis dans l'autre ou y résidant temporairement, y jouiront, relativement à l'exercice du commerce et de l'industrie, des mêmes droits, avantages, immunités et exemptions et n'y seront soumis à aucune imposition plus élevée ou autre que les ressortissants de la nation la plus favorisée.

Il est entendu, toutefois, que les stipulations qui précèdent ne dérogent en rien aux lois, ordonnances et règlements spéciaux en matière d'établissement, de commerce, d'industrie et de police qui sont ou seront en vigueur dans chacun des deux Etats et applicables à tous les étrangers.

Article 2.

Tous les objets, produits du sol ou de l'industrie de la Norvège, qui seront importés en Roumanie, et tout les objets, produits du sol ou de l'industrie de Roumanie qui seront importés en Norvège, destinés soit à la consommation, soit à la mise en entrepôt, soit à la réexportation, soit au transit, seront soumis, pendant la durée de la présente Convention, au

magter, befundne i god og behørig form, er blit enige om følgende artikler:

Artikel 1.

Der skal være fuld og uindskrænket handels- og sjøfartsfrihet mellem de to kontraherende stater.

Undersaatter av den ene av de to kontraherende stater, der er bosat i eller midlertidig opholder sig i den anden, skal der med hensyn til utøvelse av handel og industri nyde de samme rettigheter, fordele, immuniteter og fritagelser og skal der ikke paalægges nogen høiere eller nogen anden avgift end det mest begunstigede lands undersaatter.

Det er dog forutsat, at foranstaaende bestemmelser ikke gjør noget indgrep i saadanne specielle love, forordninger og reglementer angaaende bosættelse, handel, industri og politi, som er eller som vil komme til at bli gjældende i enhver av de to stater, og som er anvendelige paa alle utlændinger.

Artikel 2.

Alle norske natur- og industriprodukter, som indføres til Rumænien, og alle rumænske natur- og industriprodukter, som indføres til Norge, bestemt, det være til forbruk, til henlæggelse i oplag, til gjenutførsel eller til transit, skal under nærværende overenskomsts varighet underkastes den samme behandling, som er tilstaat den mestbegunstigede nation, og skal i sær-

traitement accordé à la nation la plus favorisée et, en particulier, ne seront passibles de droits ni plus élevés, ni autres que ceux qui frappent les produits ou les marchandises de la nation la plus favorisée.

A l'exportation pour la Norvège il ne sera pas perçu en Roumanie, et à l'exportation pour la Roumanie il ne sera pas perçu en Norvège, de droits de sortie autres, ni plus élevés qu'à l'exportation des mêmes objets pour le pays le plus favorisé à cet égard.

Chacune des Parties contractantes s'engage donc à faire profiter l'autre, immédiatement, de tous avantages ou abaissements de droits qu'elle a déjà accordés ou pourrait accorder par la suite, sous les rapports mentionnés, à un autre Etat.

Article 3.

Des certificats d'origine pourront être exigés par chacune des Parties contractantes pour le cas où elle aurait établi des droits différentiels d'après l'origine des marchandises, ou pour des raisons concernant la statistique commerciale.

Article 4.

Les Parties contractantes s'engagent à n'entraver nullement le commerce réciproque des deux pays par des prohibitions à l'importation, à l'exportation ou au transit.

Des exceptions à cette règle, en tant qu'elles seront applicables à tous les pays ou aux pays se trouvant dans des con-

deleshet ikke kunne belastes med høiere eller andre avgifter end dem, der rammer den mest begunstigede nations produkter eller varer. 31 mars.

Ved utførsel til Norge skal der ikke i Rumænien og ved utførsel til Rumænien skal der ikke i Norge bli opkrævet andre eller høiere utførselsavgifter end ved eksport av samme slags gjenstande til det i denne henseende mestbegunstigede land.

Hver av de kontraherende parter forpligter sig saaledes til straks at la den anden nyde godt av alle fordele eller avgiftsnedsættelser, som den allerede har tilstaat eller senere maatte komme til at tilstaa en anden stat i de nævnte henseender.

Artikel 3.

Oprindelsesbeviser skal kunne forlanges av hver av de kontraherende parter i tilfælde av, at vedkommende part har fastsat differentialtoldsatser efter varernes oprindelse, eller av grunde, der vedkommer handelsstatistikken.

Artikel 4.

De kontraherende parter forpligter sig til ikke paa nogen maate ved forbud mot import, eksport eller transit at hindre de to lands gjensidige handel.

Undtagelser fra denne regel — i den utstrækning, som de vil kunne anvendes likeoverfor alle land eller likeoverfor land, som

31 mars. ditions identiques, ne pourront avoir lieu que dans les cas suivants :

1. — dans des circonstances exceptionelles, en ce qui touche les provisions de guerre ;

2. — pour des raisons de sûreté intérieure de l'Etat ;

3. — pour des motifs de police sanitaire ou pour empêcher soit la propagation des épizooties, soit la destruction des plantes notamment par les insectes ou parasites nuisibles ;

4. — en vue d'étendre aussi aux marchandises étrangères similaires les prohibitions ou restrictions arrêtées par des lois intérieures à l'égard de la production, de la vente ou du transport des marchandises indigènes ;

5. — pour les marchandises qui sont ou seront l'objet d'un monopole d'Etat.

Article 5.

Les navires norvégiens et leurs cargaisons seront traités en Roumanie et les navires roumains et leurs cargaisons seront traités en Norvège absolument sur le même pied que les navires de la nation la plus favorisée.

La nationalité des bâtiments sera reconnue de part et d'autre d'après les lois et règlements particuliers à chacun des Etats contractants au moyen des titres et patentes délivrés aux capitaines, patrons ou bâteliers par les autorités compétentes.

befinder sig under like vilkaar — kan kun finde sted i følgende tilfælde :

1. — under eksceptionelle omstændigheter med hensyn til krigsforraad ;

2. — av grunde, som vedrører statens indre sikkerhet ;

3. — av aarsaker, som vedrører sundhetspolitiet, eller for at forhindre enten utbredelse av smitsomme kvægsygdomme eller ødelæggelse av planter, særlig ved skadelige insekter eller snylte-organismer ;

4. — i det øiemed at utstrække ogsaa til utenlandske varer av samme slags de forbud eller indskrænkninger, som er fastsat ved indre love med hensyn til produktion, salg eller transport av indenlandske varer ;

5. — med hensyn til varer, der er eller maatte bli gjenstand for statsmonopol.

Artikel 5.

Norske skibe og deres ladninger skal i Rumænien, og rumænske skibe og deres ladninger skal i Norge behandles fuldstændig paa like fot med den mest begunstigede nations skibe.

Skibenes nationalitet skal paa begge sider anerkjendes efter hver av de kontraherende staters særlige love og reglementer ved hjælp av de dokumenter og certifikater, som av de kompetente myndigheter utstedes til kapteiner, skippere eller baatførere.

Article 6.

Les stipulations de la présente Convention ne s'appliquent pas aux avantages qui sont ou qui pourraient être accordés par l'une des Hautes Parties contractantes à des Etats limitrophes pour faciliter le trafic de frontière ainsi qu'aux avantages résultant de la conclusion d'une union douanière, autant que ces mêmes avantages ne seront pas étendus à d'autres Etats.

Artikel 6. 31 mars.

Bestemmelserne i nærværende konvention finder ikke anvendelse paa de fordele, som av en av de Høie kontraherende parter er eller maatte bli indrømmet grænsestater for at lette grænsetrafikken, likesom heller ikke paa de fordele, som maatte bli følgen av avsluttelse av en toldunion, saalænge disse samme begunstigelser ikke blir utstrakt til andre stater.

Article 7.

La présente Convention sera ratifiée et les ratifications en seront échangées à Berlin aussitôt que faire se pourra.

Elle entrera en vigueur quinze jours après l'échange des ratifications.

Les parties contractantes se réservent respectivement la faculté de dénoncer à toute époque la présente Convention moyennant un avertissement de douze mois à l'avance.

Artikel 7.

Nærværende overenskomst skal ratificeres, og ratifikationerne skal utveksles i Berlin, saasnart ske kan.

Den træder ikraft 15 dage efter ratifikationernes utveksling.

De kontraherende parter forbeholder sig begge retten til naarsomhelst at opsi nærværende overenskomst ved varsel herom tolv maaneder i forveien.

En foi de quoi, les plénipotentiaires respectifs ont signé la présente Convention et y ont apposé leurs cachets.

Til bekræftelse herav har de respektive befuldmægtigede undertegnet nærværende overenskomst og paasat den sine segl.

Fait en double expédition originale à Berlin le 31/18 mars mil-neuf-cent-dix.

Utfærdiget i to originale eksemplarer i Berlin den 31/18 mars nitten hundrede og ti.

(tegn.) **v. Ditten.**
(L. S.).

(tegn.) **A. Beldiman.**
(L. S.).

(tegn.) **v. Ditten.**
(L. S.).

(tegn.) **A. Beldiman.**
(L. S.).

31 mars.

Protocole Final.

Au moment de procéder à la signature de la Convention de commerce, conclue à la date de ce jour, entre la Norvège et la Roumanie, les Plénipotentiaires Soussignés ont déclaré d'un commun accord que les stipulations de la présente convention ne s'appliquent pas aux avantages spéciaux qui sont ou qui pourraient être accordés par la Norvège à la Suède ou au Danemark, autant que ces mêmes avantages ne seront pas étendus à un autre Etat.

Cette déclaration formera partie intégrante de la Convention même.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs ont signé le présent protocole final et y ont apposé leurs cachets.

Fait en double expédition originale à Berlin le 31/18 mars mil-neuf-cent-dix.

(tegn.) **v. Ditten.**
(L. S.).

(tegn.) **A. Beldiman.**
(L. S.).

Slutningsprotokol.

I begrep med at skride til undertegningen av den underdags dato mellem Norge og Rumænien avsluttede handelskonvention har undertegnede befuldmægtigede samstemmig erklæret, at nærværende konventions bestemmelser ikke finder anvendelse paa de specielle fordele, som av Norge er eller maatte bli indrømmet Sverige eller Danmark, saalænge disse samme fordele ikke utstrækkes til nogen anden stat.

Denne erklæring skal utgjøre en integrerende del av selve konventionen.

Til bekræftelse herav har de respektive befuldmægtigede undertegnet nærværende slutningsprotokol og paasat denne sine segl.

Utfærdiget i to originale eksemplarer i Berlin den 31/18 mars nitten hundrede og ti.

(tegn.) **v. Ditten.**
(L. S.).

(tegn.) **A. Beldiman.**
(L. S.).

Oversættelsens rigtighet bekræftes.

Utenriksdepartementet. Kristiania den 20 juni 1910.

H. Bachke,
kst. ekspeditionschef.

Overenskomst

angaaende utveksling av postanvisninger mellem Norge og Det Australske Forbund.

Artikel 1.

Mellem Norge og Det Australske Forbund skal der finde en regelmæssig utveksling av postanvisninger sted.

Artikel 2.

Postanvisningsutvekslingen skal udelukkende foregaa gjennem de utvekslingskontorer, som de kontraherende parter gjensidig bestemmer.

Artikel 3.

1. Postanvisninger fra Norge til Det Australske Forbund skal utfærdiges i engelsk mynt og anvisninger fra Det Australske Forbund til Norge i norsk mynt (kroner), og de av avsenderne indbetalte beløp skal erlægges i utstedelseslandets myntsort. I det øiemed skal det utstedende land selv bestemme den kurs, hvorefter beløp skal omsættes fra dets egen til bestemmelseslandets myntsort.

Ind- og utbetalingen av postanvisninger skal foregaa efter guldværdien i henholdsvis utstedelses- og utbetalingslandet i vedkommende lands lovlige pengeværdi.

2. De kontraherende parter underretter hinanden om den omsætningskurs de har fastsat,

Convention

13/12 1909.
27/4 1910.

respecting the Exchange of Money Orders between Norway and the Commonwealth of Australia.

Article 1.

There shall be a regular exchange of Money Orders between Norway and the Commonwealth of Australia.

Article 2.

The exchange of Money Orders shall be performed exclusively through such exchange offices as the contracting parties shall mutually decide upon.

Article 3.

1. Money Orders from Norway to the Commonwealth of Australia shall be made out in English money and those from the Commonwealth of Australia to Norway in Norwegian money (kroner), and the money paid in by the remitters shall be in the currency of the country of issue. For this purpose the issuing country shall itself decide the rate at which amounts shall be converted from its own currency to that of the country of destination.

The paying in and out of money orders shall be made according to the gold value of the issuing and paying countries respectively, in the legal monetary values of such countries.

2. The contracting parties will communicate to each other the rate of conversion fixed by

saavelsom om de ændringer, som de senere maatte gjøre i den.

Artikel 4.

1. Det høieste beløp av enhver postanvisning utstedt av norske postanstalter og bestemt til Det Australske Forbund fastsættes til 40 £ sterling og i omvendt retning til 726 kroner.

2. Ved utstedelsen av postanvisninger skal der ikke tages hensyn til dele av penny eller øre.

Artikel 5.

1. Hver poststyrelse bestemmer størrelsen av det gebyr, som skal erlægges for postanvisninger, utstedt ved dens postanstalter.

Hver kontraherende part underretter den anden om de gebyrsatser, som den har fastsat for postanvisninger, og om senere ændringer i disse satser.

2. Postanvisningsgebyret tilfalder den utstedende poststyrelse, men denne godskriver den utbetalende poststyrelse en halv procent (1/2 %) av beløpet av anvisninger utstedt av dens postanstalter og utbetalt av den anden poststyrelse.

Artikel 6.

Avsenderen av en postanvisning kan, før dens utbetaling, kræve tilbakebetaling av postanvisningens beløp eller rettelse av adressatens navn eller adresse.

Forinden tilbakebetaling av en postanvisning sker, maa det

them, as well as the changes which they may make therein hereafter.

Article 4.

1. The maximum amount of every Money Order issued in the Norwegian Post Offices and intended for the Commonwealth of Australia shall be fixed at £ 40 sterling and in the reverse direction at 726 Kroner.

2. In the issue of Money Orders no account shall be taken of fractions of a penny or øre.

Article 5.

1. Each administration shall fix the amount of commission to be charged on money orders issued at its offices.

Each contracting party shall notify to the other the rates of commission charged by it on money orders and any later alterations to such rates.

2. The Money Order commission shall belong to the issuing administration, but the latter shall credit to the paying administration one half of one per centum of the amount of orders issued by its offices and paid by the other administration.

Article 6.

The remitter of a money order may, before payment of such order, demand repayment of the amount thereof or the rectification of the name or address of the payee.

Before repayment of a money order is made, it must be

13/12 1909.
27/4 1910.

bringes paa det rene, at den poststyrelse som den er trukket paa, ikke har utbetalt og ikke vil komme til at utbetale anvisningen.

Artikel 7.

1. Postanvisningsbeløpene garanteres avsenderne, indtil de paa regelmæssig maate er blit utbetalt ved anvisningernes præsentation.

2. Postanvisningsbeløp, som ikke er blit utbetalt inden den tid, som er foreskrevet i det utstedende lands lovbestemmelser, tilfalder dettes postvæsen.

3. Undersøkelser om, hvorvidt en postanvisning er blit utbetalt til en berettiget person, skal kun tilstedes inden et aar efter utløpet av postanvisningens gyldighetsfrist.

Artikel 8.

1. Avregningerne vedkommende postanvisningsutvekslingen mellem de kontraherende land opsættes av Det Australske Forbund.

Det i artikel 11 nævnte reglement fastsætter tiden for og andre detaljbestemmelser vedrørende disse avregningers utfærdigelse.

2. De i avregningerne fremkomne slutsummer skal være uttrykt i engelsk mynt. Ved omsætningen av disse slutsummer til engelsk mynt skal kr. 18,15 ansees for at være lik 1 £.

Artikel 9.

Ved ind- og utbetalingen av postanvisningsbeløp inden de

ascertained that the Administration upon which the order is issued has not paid and will not pay such order. 13/12 1909. 27/4 1910.

Article 7.

1. The amounts of money orders shall be guaranteed to the remitters until they have been paid in due course upon the presentation of such money orders.

2. The amounts of Money Orders which have not been paid within the time prescribed by the laws of the issuing Administration shall belong to the latter Administration.

3. Enquiries respecting the payment of a Money Order to an authorised person shall only be made within a year of the time of the expiry of the period during which a Money Order is valid.

Article 8.

1. The accounts in connection with the exchange of Money Orders between the contracting countries shall be compiled by the Commonwealth of Australia.

The regulations mentioned in Article 11 provide for the terms and other particulars respecting the drawing up of such accounts.

2. The balances shown by the accounts shall appear in English money. For the purpose of the conversion of these balances into English money 18. 15 kroner shall be considered to equal £ 1.

Article 9.

For the paying in and out of the amounts of Money Orders

18/12 1909. 27/4 1910. kontraherende poststyrelsers tjenesteomraade skal begge lands indenrikske bestemmelser komme til anvendelse, forsaavidt de ikke strider mot denne konvention eller det dertil hørende ekspeditionsreglement.

Artikel 10.

Hver av de to poststyrelser har ret til under ekstraordinære omstændigheter, som maatte hjemle det, midlertidig at ophæve postanvisningsutvekslingen med det andet.

Varsel om saadant ophør skal gives den anden poststyrelse i fornødent fald telegrafisk, om saadant kommunikationsmiddel kan benyttes.

Artikel 11.

Nærmere bestemmelser til gjennemførelse av denne konvention gives i et ekspeditionsreglement, som blir at avslutte av de kontraherende poststyrelser indbyrdes.

Artikel 12.

Denne konvention skal træde i kraft den 1 april 1910 og kan opsiges ved at en av de kontraherende parter gir den anden seks maaneders varsel.

Utfærdiget in duplo og undertegnet i Kristiania den 13 december 1909, og i Melbourne, Australien, den 27 april 1910.

Den norske Poststyrelse:

Thb. Heyerdahl.

Th. Sommerschild.

within the services of the contracting administrations the internal rules of both countries shall apply, in so far as they do not conflict with this convention or with the Detailed Regulations appended thereto.

Article 10.

Each of the two administrations has the power under extraordinary circumstances which may warrant it, to temporarily suspend the exchange of Money Orders with the other.

Notice of such suspension shall be given to the other administration if necessary by telegraph if such means of communication are available.

Article 11.

Further particulars for the carrying out of this convention are provided in the detailed regulations to be mutually agreed to by the contracting administrations.

Article 12.

This convention shall come into force upon the 1st of April 1910 and may be terminated by one contracting party giving six months' notice to the other.

Done in duplicate and signed at Kristiania on the 13th day of December 1909, and at Melbourne, Australia, on the 27th day of April 1910.

John Quick.

Postmaster General of the Commonwealth of Australia.

Ekspeditionsreglement

til overenskomsten angaaende utveksling av postanvisninger mellem Norge og Det Australske Forbund.

I.

I henhold til overenskomstens artikel 2 har den norske Poststyrelse bestemt Kristiania Omkarteringskontor som sit utvekslingskontor, og Det Australske Forbunds Poststyrelse har fastsat følgende som sine utvekslingskontorer:

Perth for Vest-Australien og

Adelaide for Syd-Australien, Victoria, Ny Syd Wales, Queensland og Tasmania.

II.

Avsenderen av enhver postanvisning, skal ved utstedelsen opgi adressatens fulde efternavn og i det mindste begyndelsesbokstavet til et fornavn (for forretningsfirmaer og kompagnier firmaets eller kompagniets navn) samt derhos adressatens nøiagtige adresse og sit eget navn og adresse.

III.

1. Utvekslingskontorerne skal for hver post utfærdige fortegnelser overensstemmende med skema A over postanvisninger, utstedte av deres postvæsen til utbetaling av det andet postvæsen. Fortegnelserne skal utfærdiges in duplo.

Detailed Regulations

to the Convention respecting the Exchange of Money Orders between the Commonwealth of Australia and Norway.

13/12 1909.
27/4 1910.

I.

In accordance with Article 2 of the Convention, the Norwegian Postal Department has decided on the Money Order Office at Christiania as its office of exchange and the Postal Department of the Commonwealth has appointed the following as its offices of Exchange, namely

Perth for Western Australia, and

Adelaide for South Australia, Victoria, New South Wales, Queensland and Tasmania.

II.

The sender of each Money Order shall upon issue give the full surname and at least the initial of one Christian name (in the case of firms and companies the name of the firm or company shall be given) and the exact address of the payee as well as his own name and address.

III.

1. The exchange offices shall furnish by every mail lists according to form A of money orders issued by their administration for payment by the other administration. The lists shall be prepared in duplicate.

18/12 1909. 27/4 1910.

2. Saafremt der ingen postanvisninger er at opføre, skal der utfærdiges intet-fortegnelse.

IV.

Ethvert utvekslingkontors fortegnelse skal nummereres fortløpende fra begyndelsen til slutningen av hvert kalenderaar. Ogsaa de i fortegnelserne opførte postanvisninger skal nummereres fortløpende (disse nummere kaldes »Internationale Nummere«) fra begyndelsen til slutningen av hvert kalenderaar.

V.

Skulde en fortegnelse ikke fremkomme til bestemmelseskontoret, skal dette straks gjøre forespørsel efter den. Det avsendende utvekslingskontor skal i saa fald straks utfærdige en duplikat-fortegnelse.

VI.

Enhver fortegnelse skal omhyggelig gjennemgaaes av det mottagende utvekslingskontor.

Skulde en fortegnelse indeholde feil eller unøiagtigheter, som kun kan rettes ved undersøkelser anstillet av det utstedende lands utvekslingskontor, skal det mottagende utvekslingskontor straks anmode det avsendende utvekslingskontor om en forklaring, som dette kontor skal gi saa snart som mulig. Indtil denne forklaring er mottat, skal utbetalingen av vedkommende postanvisning stilles i bero.

VII.

1. Umiddelbart efter fortegnelsernes mottagelse skal det

2. If there are no money orders to be advised a Nil return shall be furnished.

IV.

The lists of each exchange office shall be numbered consecutively from the beginning to the end of each calendar year. The money orders shown in the lists shall also be numbered consecutively (these numbers to be called »International Numbers«) from the beginning to the end of each calendar year.

V.

Should a list not reach its office of destination, such office shall immediately make enquiries regarding it. The despatching office of exchange shall in such case immediately furnish a duplicate list.

VI.

Each list shall be carefully checked by the receiving office of exchange.

Should a list contain errors or irregularities which can only be rectified through enquiries of the exchange office of the country of issue, the receiving office of exchange shall immediately ask the issuing office of exchange for an explanation, which the latter office shall furnish as quickly as possible. Until such explanation is received the payment of the money orders concerned shall be suspended.

VII.

1. Immediately upon receipt of the lists the receiving office

mottagende utvekslingskontor utfærdige indenrikske anvisninger efter fortegnelserne og disse anvisninger skal sendes til adressaterne eller adressepostkontoret efter de regler, som gjælder for anvisningers utbetaling i utbetalingslandet.

2. Skulde en postanvisning gaa tapt før utbetalingen, skal bestemmelseslandets postvæsen utfærdige et duplikat eller en bemyndigelse til utbetaling.

3. Skulde adressaten være flyttet til et andet sted, skal anvisningen sendes ham inden det utbetalende lands postområde. Er adressaten reist til et andet land, skal anvisningen behandles efter den følgende paragraf.

4. Postanvisninger, som er negtet mottagelse, og postanvisninger, hvis adressat er ukjendt, eller som er avreist uten at efterlate sin adresse, skal straks sendes tilbake til utgangslandet med angivelse av grunden til tilbakesendelsen. Saadanne anvisningers beløp skal godskrives det utstedende lands postvæsen paa den i følgende artikel X paragraf 1 nævnte maate.

VIII.

1. Postanvisninger, som ikke er utbetalt inden 12 kalendermaaneder efter utstedelsesmaaneden, skal være ugyldige, og de derfor mottagne beløp skal tilfalde og være til disposition for utgangslandet.

of exchange shall issue inland money orders accordingly and such orders shall be sent to the payees or to the paying office, in accordance with the regulations governing the payment of money orders in the country of payment. 13/12 1909. 27/4 1910.

2. Should a money order be lost before payment, the administration of the country of destination shall issue a duplicate or an authority for payment.

3. Should the payee have removed to another town, the orders may be sent to him within the administration of the paying country. Should the payee have gone to another country the orders shall be treated in accordance with the following paragraph.

4. Refused money orders and those of which the payee is unknown or has gone away without leaving an address shall be immediately returned to the country of origin with an intimation of the cause of the return. The amounts of these orders shall be credited to the Administration of the issuing country in the manner set forth in paragraph 1 of Article X following.

VIII.

1. Money Orders which shall not have been paid within twelve calendar months after the month of issue shall become void, and the sums received therefor shall accrue to, and be at the disposal of the country of origin.

13/12 1909. 27/4 1910.

2. Postanvisninger, hvis utbetaling ikke er krævet av adressaten inden utløpet av den tid de er i kraft, skal godskrives det utstedendes postvæsen paa den i nedenstaaende artikel X paragraf 2 omhandlede maate.

IX.

1. Det utstedende postvæsen tillater tilbakebetaling av postanvisninger til avsenderne:

a. hvis det er blit underrettet av bestemmelseslandets postvæsen paa den i efterfølgende artikel X bestemte maate om, at det sidstnævnte postvæsen ikke har utbetalt eller ikke vil utbetale anvisningen,

b. hvis avsenderen anmoder om tilbakebetaling og bestemmelseslandets postvæsen samtykker deri.

2. Under de foranstaaende betingelser er det utstedende lands postvæsen ogsaa bemyndiget til at tillate utbetaling av anvisninger til adressaterne, naar disse har tat sit ophold inden dette postvæsens landomraade.

X.

De to postvæsener skal ved utgangen av hver maaned sende hinanden opgaver i overensstemmelse med skema B. Disse opgaver skal indeholde:

1. Nøiagtig oplysning om alle postanvisninger utstedt av det andet postvæsen og som dette postvæsen paa anmodning av det postvæsen, som

2. Money Orders of which payment has not been demanded by the payee within the period of validity of such orders, shall be credited to the issuing office in the manner set forth in paragraph 2 of Article X following.

IX.

1. The issuing administration authorises repayment of money orders to the remitters:

(a) if it has been informed by the administration of the country of destination in the manner set forth in the following Article X, that the latter administration has not paid and will not pay such order;

(b) if the remitter asks for repayment and the administration of the country of destination is agreeable thereto.

2. Under the foregoing conditions the administration of the issuing country is also empowered to authorise payment of orders to the payees when the latter have taken their residence within the country of such administration.

X.

The administration shall furnish to one another at the end of each month statements in accordance with Form B. These statements shall contain:

1. Particulars of all money orders issued by the other administration of which that administration, at the request of the administration which

utfærdiger opgaven, har tillatt utbetalt til avsenderen eller til en anden person (Art. IX).

2. Nøiagtig oplysning om alle postanvisninger indbetalt til det andet postvæsen og som adressaten har negtet at motta eller hvis adressat er ukjendt eller er bortreist uten at opgi adresse (Art. VII § 4).

I anmerkningsrubriken i skema B skal angives grunden til anvisningens tilbakesendelse. De i opgaven opførte postanvisninger maa ikke efter deres indtagelse deri utbetales av det postvæsen, som har utfærdiget listen.

Ogsaa efter utløpet av hver maaned skal begge postvæsener utfærdige opgaver overensstemmende med skema C, hvilke skal indeholde nøiagtig oplysning om alle de av det andet postvæsen utfærdigede postanvisninger, som ikke er forlangt utbetalt inden utløpet av den tid de er i kraft (Art. VIII § 2).

De opgaver C, som utfærdiges av Det Australske Forbunds postvæsen skal sendes det norske postvæsen ved begyndelsen av den paafølgende maaned.

XI.

1. Ved utløpet av hvert kvartal skal avregninger in duplo opsættes i Det Australske Forbunds generalpoststyrelse og sendes til det norske postvæsen overensstemmende med skema D for hver stat i Det Australske

prepares the statement, has authorised the payment to the sender or to another person, (Art. IX.). $^{13}/_{12}$ 1909. $^{27}/_{4}$ 1910.

2. Particulars of all money orders paid into the other administration, which have been refused by the payee, or of which the payee is unknown, or has left without leaving address (Art. VII, Par. 4).

In the remarks column of Form B the reason for the return of the order shall be stated. The money orders shown in this statement must not, after entry therein, be paid by the administration which has prepared the list.

Also after the end of each month both administrations shall prepare statements according to Form C, which shall contain particulars of all the money orders issued by the other administration, payment of which has not been demanded within the period of validity (Art. VIII, Par. 2).

The statements C prepared by the administration of the Commonwealth of Australia shall be furnished to the Norwegian administration at the beginning of the following month.

XI.

1. At the close of each quarter, accounts in duplicate shall be prepared in, and forwarded by, the Postmaster General's Department of the Commonwealth of Australia to the Norwegian administration

18/12 1909. 27/4 1910. Forbund og desuten en samlet generalavregning, utvisende begge postvæseners saldo som følge av postanvisningsutvekslingen i det forløpne kvartal.

I disse avregninger skal den Norge tilkommende saldo uttrykkes i norsk mynt og det Det Australske Forbund tilkommende saldo i engelsk mynt.

2. Disse avregninger skal indeholde:

a. Det samlede beløp av postanvisninger advicert til hvert postvæsen i det forløpne kvartal;

b. det samlede beløp av opgave B, utvisende de postanvisninger, som av det ene postvæsen er stillet til det andets disposition;

c) det samlede beløp av de maanedlige opgaver C angaaende ugyldige postanvisninger.

3. Det nettobeløp, som tilkommer hvert postvæsen, findes ved at trække totalbeløpet av opgave B og C fra listernes totalbeløp. Til det hvert postvæsen tilkommende nettobeløp skal lægges 1/2 pct. av nettobeløpet som gebyr til vedkommende postvæsen for de anvisninger, det har utbetalt (se overenskomstens art. 5 § 2).

4. Det Norge tilkommende beløp skal omsættes til engelsk mynt efter det i overenskomstens art. 8 § 2 angivne forhold, og det ene eller andet postvæsens endelige tilgodehavende skal

according to Form D for each State of the Commonwealth of Australia and also a covering general account showing the balances of both administrations arising out of the money order exchange during the expired quarter.

In such accounts the balances due to Norway shall be shown in Norwegian money and those due to the Commonwealth of Australia in English money.

2. These accounts shall contain:

(a) The totals of the amounts of money orders advised to each administration during the previous quarter;

(b) the totals of Statements B showing the money orders put at the disposal of one administration by the other;

(c) the totals of the monthly Statements C respecting lapsed money orders.

3. The net amount due to each administration shall be arrived at by deducting the totals of Statements B and C from the totals of the lists. To such net amount due to each administration shall be added 1/2 % of the amount of such net amount as commission to that administration for money orders paid by it (Vide Art. 5 Para. 2 of the Convention).

4. The amount due to Norway shall be converted into English money according to the rate provided under Art. 8 Para. 2 of Convention and the definitive credit of one admini-

bestemmes ved at trække den mindre saldo fra den større.

5. Generalavregningen og tillægs-avregninger skal sendes in duplo til det norske postvæsen, som skal sende det ene eksemplar tilbake med behørig attestation.

XII.

1. Den det norske postvæsen tilkommende slutsaldo efter en kvartalsavregning skal avgjøres samtidig med avregningens avsendelse.

2. Skulde slut-saldoen være i favør av Det Australske Forbund, skal det norske postvæsen avgjøre denne saldo inden 30 dage efter mottagelsen av generalavregningen og tillægsavregninger.

XIII.

1. Betalingen av den de to postvæsener tilkommende saldo skal, saafremt ikke andet er gjensidig avtalt, ske ved veksel paa London med 30 dages sigt.

2. Vekselen til betaling av den Norge tilkommende saldo skal sendes det norske postvæsen av Det Australske Forbunds postvæsen.

Skulde saldoen være i favør av Det Australske Forbunds postvæsen, skal det norske postvæsen sende vekslen til Generalpoststyrelsen i London for at krediteres Det Australske Forbund.

3. Skulde et av de to postvæsener før utarbeidelsen eller

stration or the other shall be decided by deducting the lesser balance from the greater. [13/12 1909. 27/4 1910.]

5. The general account and subsidiary accounts shall be furnished in duplicate to the Norwegian administration which shall, after duly certifying same, return one copy thereof.

XII.

1. The final balance due to the Norwegian administration in a quarterly account shall be adjusted at the same time as the account is rendered.

2. Should the final balance be in favor of the Commonwealth of Australia, the Norwegian administration shall adjust such balance within 30 days after receipt of the General Account and Subsidiary Accounts.

XIII.

1. The payment of balances due to the administrations shall unless otherwise mutually arranged, be made by draft payable at 30 days in London.

2. The draft in payment of the balance due to Norway shall be forwarded to the Norwegian administration by the administration of the Commonwealth.

Should the balance be due to the administration of the Commonwealth of Australia, the Norwegian administration shall forward the draft to the General Post Office London, to be placed to the credit of the Commonwealth of Australia.

3. Should one of the two administrations before the pre-

18/12 1909. 27/4 1910.

vedtagelsen av en avregning bli overbevist om at det skylder det andet en sum av over £ 2000, skal det første uten ophold sende et beløp omtrent tilsvarende saldoens beløp.

4. Utgifterne ved betalingen skal i alle tilfælde bæres av det betalende postvæsen.

XIV.

Reglementet skal træde i kraft paa samme tid og ha samme varighet som overenskomsten.

Utfærdiget in duplo og undertegnet i Kristiania den 13 december 1909 og i Melbourne, Australien, den 27 april 1910.

Den norske Poststyrelse:

Thb. Heyerdahl.

Th. Sommerschild.

paration or verification of an account be convinced that it owes the other a sum of over £ 2000, the former shall, without delay, remit a sum approximating to the amout of the balance.

4. The cost of remitting shall in all cases be payable by the remitting administration.

XIV.

The regulations shall come into force at the same time and shall have the same duration as the Convention.

Done in duplicate and signed at Kristiania on the 13th day of December 1909, and at Melbourne, Australia, on the 27th day of April 1910.

John Quick.

Postmaster General of the Commonwealth of Australia.

24/5 1909. 6/5 1910.

Overenskomst mellem Norge og Nederlandene om gjensidige meddelelser vedrørende ind- og utskrivning av henholdsvis norske og nederlandske undersaatter ved sindssykeanstalter i de to land.

Avskrift.

Légation des Pays-Bas.

Stockholm, le 24 mai 1909.

Monsieur le Ministre.

L'expérience a démontré qu'il est possible que le placement

Son Excellence
M. Christophersen,
Ministre des Affaires
Etrangères de Sa Majesté
le Roi de Norvège,
etc. etc. etc.

Oversættelse.

Nederlandenes Legation.

Stockholm, 24 mai 1909.

Herr Minister.

Erfaring har vist, at det er mulig at anbringelsen av en

Hans Excellence
Herr Christophersen,
Hans Majestæt Kongen av
Norges Minister for de
utenrikske Anliggender
etc. etc. etc.

d'un ressortissant d'un état dans un établissement d'aliénés situé dans un autre état ait lieu sans que les parents dans la patrie de l'aliéné en soient informés. Mon Gouvernement étant d'avis que le moyen le plus efficace d'éviter qu'à l'avenir de tels cas se produisent est la conclusion d'un arrangement international, m'a chargé de proposer à Votre Excellence, à titre de réciprocité, les articles suivants:

Article 1. Le placement d'un prima facie ressortissant de la Norvège dans un établissement d'aliénés situé dans les Pays-Bas sera immédiatement notifié à la Légation de la Norvège à La Haye par l'intermédiaire du Département des Affaires Etrangères.

Article 2. Les sorties des dits établissements seront notifiées de la même façon.

Article 3. Les notifications prévues aux articles 1 et 2 devront mentionner: le nom et le prénom de l'aliéné; l'établissement dans lequel l'aliéné a été placé ou dont il est sorti; la date et l'endroit de sa naissance; l'endroit où il était domicilié lors de son placement; les noms et prénoms ainsi que le domicile de son père et de sa mère et, si les deux parents sont décédés, de ses plus proches parents, et si l'aliéné est marié le nom et les prénoms ainsi que le domicile de l'époux ou de l'épouse; l'emploi de l'aliéné; la date du placement et de la sortie; le nom de la personne, sur la

person, undersaat i én stat, i en sindssykeanstalt, beliggende i en anden stat, kan finde sted uten at slægtningerne i den sindssykes hjemland erholder underretning derom. Idet min Regjering er av den opfatning at avsluttelsen av en international overenskomst vil være det virksomste middel til at undgaa, at saadanne tilfælder indtræffer i fremtiden, har den git mig i opdrag at foreslaa for Deres Excellence, under forutsætning av gjensidighet, følgende artikler: 24/5 1909. 6/5 1910.

Artikel 1. Anbringelsen av en person, der maa formodes at være norsk undersaat, i en i Nederlandene beliggende sindssykeanstalt skal straks meddeles Norges legation i Haag ved formidling av Departementet for de utenrikske Anliggender.

Artikel 2. Utskrivningerne fra nævnte anstalter skal meddeles paa samme maate

Artikel 3. De i artiklerne 1 og 2 omhandlede meddelelser skal angi: den sindssykes navn og fornavn, den anstalt, hvori den sindssyke er blit anbragt eller hvorfra han er utskrevet, hans fødselsdatum og fødested, det sted, hvor han var bosat da han blev anbragt paa anstalten, hans fars og hans mors, og, hvis begge forældre er døde, hans nærmeste slegtningers navne, fornavne og bopæl, og hvis den sindssyke er gift, egtefællens navn, fornavn og bopæl, den sindssykes beskjæftigelse; anbringelsens og utskrivningens datum; den persons navn, paa hvis begjæring den

$^{24}/_{5}$ 1909. $^{6}/_{5}$ 1910.

demande de laquelle l'aliéné fut admis, et si l'admission eut lieu en raison d'un rapport médical, aussi la date de ce rapport, le nom du médecin et son domicile.

En portant ce qui précède à la connaissance de Votre Excellence, j'ai l'honneur de La prier de bien vouloir m'informer si le Gouvernement Norvégien serait disposé à conclure avec les Pays-Bas l'arrangement en question.

Je suis autorisé d'ajouter que cette proposition sera considérée par mon Gouvernement comme un engagement dèsque de la part du Gouvernement de Sa Majesté le Roi la réciprocité en aura été assurée, laquelle, selon l'avis de mon Gouvernement, se trouverait établie si Votre Excellence, dans Sa réponse, voudrait insérer les stipulations mentionnées ci-dessus, avec les modifications nécessaires.

En offrant à Votre Excellence tous mes remerciements de la suite qu 'Elle voudra bien donner à la présente, je saisis cette occasion, Monsieur le Ministre, pour Lui réitérer les assurances de ma très haute considération.

Pour le Ministre:
(signé) **Blanck.**

Gjenpartens rigtighet bekræftes.

Det Kgl. Utenriksdepartement,
Kristiania den 25 mai 1910.

H. Bachke,
kst. Expeditionschef.

sindssyke blev indlagt paa anstalten og, dersom indlæggelsen fandt sted i henhold til en lægeerklæring, likeledes denne erklærings datum og lægens navn og bopæl.

Idet jeg bringer ovenstaaende til Deres Excellences kundskap, har jeg den ære at anmode Dem om godhetsfuldt at ville meddele mig, hvorvidt den norske Regjering skulde være villig til at avslutte en overenskomst som den omhandlede med Nederlandene.

Jeg er bemyndiget til at tilføie, at dette forslag av min Regjering vil bli anseet som en forpligtelse fra det øieblik av at dennes gjensidighet er blit sikret fra Hans Majestæt Kongens Regjerings side, hvilken gjensidighet min Regjering vilde betragte som fastslaat, dersom Deres Excellence i sit svar skulde ville indta de ovenfor nævnte bestemmelser med de nødvendige tillempelser.

Idet jeg for Deres Excellence fremfører min bedste tak for de skridt, De maatte foreta i anledning av nærværende skrivelse, benytter jeg denne anledning, Herr Minister, til for Dem at forny forsikringerne om min meget udmerkede høiagtelse.

For Ministeren
(undert.) **Blanck.**

Oversættelsens rigtighet bekræftes.

Det Kgl Utenriksdepartement,
Kristiania den 25 mai 1910.

H. Bachke,
kst. Expeditionschef.

Avskrift.

Ministère des Affaires
Etrangères.

Kristiania, le 6 mai 1910

Monsieur le Baron,

Par une note en date du 24 mai 1909 la Légation Royale des Pays-Bas, à Stockholm, a bien voulu, d'ordre de Votre Gouvernement, me proposer la conclusion d'un arrangement, à titre de réciprocité, entre la Norvège et les Pays-Bas dont le but serait d'éviter qu'à l'avenir un placement d'un sujet d'un des Etats contractants dans un établissement d'aliénés situé dans l'autre Etat ait lieu sans que les parents dans la patrie de l'aliéné en soient informés.

En réponse j'ai l'honneur de vous faire savoir que je viens d'être autorisé à déclarer que le Gouvernement norvégien s'engage, à titre de réciprocité, à se conformer aux règles ci-dessous indiquées:

Article 1. Le placement d'un prima facie ressortissant des Pays-Bas dans un établissement d'aliénés situé en Norvège sera immédiatement notifié à la Légation des Pays-Bas à Kristiania par l'intermédiaire du Ministère des Affaires Etrangères.

Monsieur le Baron
de Welderen Rengers,
Ministre des Pays-Bas,
etc. etc. etc.
Stockholm.

Oversættelse. $^{24}/_{5}$ 1909.
$^{6}/_{5}$ 1910.

Det Kgl. Utenriksdepartement.

Kristiania, 6 mai 1910.

Herr Baron,

I en note datert 24 mai 1909 har den kongelige nederlandske legation i Stockholm hat den godhet at foreslaa, efter Deres regjerings ordre, under forutsætning av gjensidighet, avsluttelsen av en overenskomst mellem Norge og Nederlandene, hvis formaal skulde være at undgaa, at for fremtiden anbringelsen av en person, undersaat av en av de kontraherende stater, i en sindssykeanstalt, beliggende i en anden stat, finder sted uten at slægtningerne i den sindssykes hjemland erholder underretning derom.

Til svar herpaa har jeg den ære at meddele Dem, at jeg netop er blit bemyndiget til at erklære, at den norske regjering forpligter sig, under forutsætning av gjensidighet, til at befølge nedenstaaende regler:

Artikel 1. Anbringelsen av en person, der maa formodes at være nederlandsk undersaat, i en i Norge beliggende sindssykeanstalt, skal straks meddeles Nederlandenes legation i Kristiania ved formidling av Utenriksdepartementet.

Herr Baron
de Welderen Rengers,
Nederlandsk Minister,
etc. etc. etc.
Stockholm.

24/5 1909. 6/5 1910.

Article 2. Les sorties des dits établissements seront notifiées de la même façon.

Article 3. Les notifications prévues aux articles 1 et 2 devront mentionner: le nom et le prénom de l'aliéné; l'établissement dans lequel l'aliéné a été placé ou dont il est sorti; la date et l'endroit de sa naissance; l'endroit où il était domicilié lors de son placement; les noms et prénoms ainsi que le domicile de son père et de sa mère et, si les deux parents sont décédés, de ses plus proches parents, et si l'aliéné est marié le nom et les prénoms ainsi que le domicile de l'époux ou de l'épouse; l'emploi de l'aliéné; la date du placement et de la sortie; le nom de la personne, sur la demande de laquelle l'aliéné fut admis, et si l'admission eut lieu en raison d'un rapport médical, aussi la date de ce rapport, le nom du médecin et son domicile.

En vertu des termes de la note susmentionnée de la Légation des Pays-Bas, j'ai l'honneur de constater, par la présente, que l'engagement mutuel et la reciprocité visée se trouvent ainsi établis entre les deux Gouvernements.

Veuillez agréer, Monsieur le Baron, les assurances de ma haute considération.

(signé) **J. Irgens.**

Gjenpartens rigtighet bekræftes.

Det Kgl Utenriksdepartement,
Kristiania den 25 mai 1910.

H. Bachke,
kst. Expeditionschef.

Artikel 2. Utskrivningerne fra nævnte anstalter skal meddeles paa samme maate.

Artikel 3. De i artiklerne 1 og 2 omhandlede meddelelser skal angi: den sindssykes navn og fornavn, den anstalt, hvori den sindssyke er blit anbragt eller hvorfra han er utskrevet, hans fødselsdatum og fødested, det sted hvor han var bosat da han blev anbragt paa anstalten, hans fars og hans mors og, hvis begge forældre er døde, hans nærmeste slegtningers navn, fornavn og bopæl, og hvis den sindssyke er gift, egtefællens navn, fornavn og bopæl, den sindssykes beskjæftigelse, anbringelsens og utskrivningens datum; den persons navn, paa hvis begjæring den sindssyke blev indlagt paa anstalten og, dersom indlæggelsen fandt sted i henhold til en lægeerklæring, likeledes denne erklærings datum og lægens navn og bopæl.

I henhold til de i den ovennævnte note fra den nederlandske legation benyttede uttryk har jeg den ære at konstatere, ved nærværende note, at den gjensidige forpligtelse og den tilsigtede reciprocitet saaledes er etablert mellem de to regjeringer.

Motta, Herr Baron, forsikringerne om min udmerkede høiagtelse.

(undert.) **J. Irgens.**

Oversættelsens rigtighet bekræftes.

Det Kgl. Utenriksdepartement,
Kristiania, den 25 mai 1910.

H. Bachke.
kst. Expeditionschef.

Overenskomst mellem den Norske og den Svenske Telegrafstyrelse om ændring av artiklerne III og IV i den mellem Norge og Sverige indgaaede telegrafoverenskomst av 14/15 april 1902. 31 mai. 7 juni.

Gjenpart.

Den Kongelige Norske og den Kongelige Svenske Telegrafstyrelse er under forbehold av de respektive regjeringers godkjendelse[1]) kommet overens om, at artiklerne III og IV i den under 14/15 april 1902 undertegnede overenskomst angaaende den direkte telegramutveksling mellem Norge og Sverige fra og med 1 august 1910 skal ha følgende ændrede lydelse:

Artikel III.

Hver administration beholder udelt de av samme i henhold til nærværende overenskomsts artikel I oppebaarne gebyrer, derunder ogsaa indbefattet beløpene for betalte svar, mottagelsestillstaaelser, eftersendte telegrammer og andre tilfældige avgifter. Avgift for ubenyttet svarbevis tilbakebetales av det lands telegrafvæsen, der har mottat betalingen for semme, og debiteres ikke den anden administration.

Artikel IV.

Den nærmere ordning av telegramutvekslingen mellem de to land, derunder indbefattet bestemmelser angaaende kontrol med pressetelegrammer til nedsat takst, fastsættes ved overenskomst mellem telegrafstyrelserne.

Kristiania 7 juni 1910.

Den Kongelige Norske Telegrafstyrelse.

Heftye.

Engset.

Gjenpart.

Kungl. Svenska och Kungl. Norska Telegrafstyrelserne hafva, under förbehåll af vederbörande regeringars godkännande[1]), öfverenskommit, att artiklarna III och IV i det den 14/15 april 1902 undertecknade aftalet rörande den direkta telegramutväxlingen mellan Sverige och Norge skola från och med den 1 augusti 1910 hafva följande ändrade lydelse:

Artikel III.

Hvardera förvaltningen behåller odelade de afgifter, hvilka af densamma uppbäras på grund af artikel I i denna öfverenskommelse, däri äfven inberäknade beloppen för betalda svar, mottagningsbevis, vidaresända telegram samt andra tillfälliga afgifter. Afgift för obegagnad svarsanvisning återbetalas af det lands telegrafförvaltning som har mottagit betalningen för densama, och debiteras icke den andra förvaltningen.

Artikel IV.

Det närmare ordnandet af telegramväxlingen mellan de båda länderna, däri inbegripet föreskrifter rörande kontroll å presstelegram till nedsatt pris, bestämmes genom öfverenskommelse mellan telegrafstyrelserna.

Stockholm den 31 maj 1910.

Kungl. Svenska Telegrafstyrelsen.

Herman Ryding.

Henrik Nissen.

[1]) godkjendt for Norges vedkommende ved kongelig resolution av 5 august 1910.

30 juni. **Rundskrivelse** fra Finans- og Told-departementet til amtmændene:

I forbindelse med departementets rundskrivelse av 12 september 1908 (Norsk Lovtidende II avdeling side 399—401) skal man med hensyn til de i samme omhandlede eftersyn hos personer, institutioner eller bedrifter, som er meddelt bevilling til at erholde utlevert brændevin uten erlæggelse av almindelig avgift eller told til anvendelse i industrielle øiemed m. v., til efterretning og fremtidig iagttagelse meddele følgende:

Som i nævnte rundskrivelse bestemt, blir eftersyn ikke at avholde hos dem, som har faat utlevert brændevin denaturert ved tilsætning med metylalkohol og pyridinbaser til bruk i egen bedrift, samt hos sykehus, læger m. fl., som har erholdt brændevin denaturert ved tilsætning med benzol.

Hos dem, som til teknisk bruk i egen bedrift har faat utlevert brændevin denaturert ved tilsætning med terpentinolje (snekkere, møbelfabrikanter o. lign.), blir de paabudte eftersyn at utføre av én mand og hos bevillingshavere med indtil 200 liters forbruk pr. aar i almindelighet kun én gang hvert aar, men ellers i almindelighet én gang hvert halvaar.

Hos farvehandlere og andre, som har faat bevilling paa terpentindenaturert spiritus for tilberedning til salg av politur, fernis o. lign., samt hos kjøbmænd, som er tilstaat ret til utsalg i smaat av brændevin tilsat med metylalkohol og pyridinbaser, blir som tidligere bestemt at foreta eftersyn mindst én gang hvert halvaar, men ogsaa disse ved én mand. Ved samtlige eftersyn bør iagttages, at de mest mulig utføres under ett med fordeling av utgiftene paa de enkelte bevillingshavere.

Hos personer, som utsælger politur, fernis o. lign., uten at ha faat bevilling til at erholde utlevert brændevin tilsat med terpentinolje ɔ: personer, som indkjøper disse varer i færdiglavet stand til videreforhandling, kan indtil videre undlates avholdt eftersyn. Der føres med dem det til forebyggelse av misbruk nødvendige politiopsyn, om hvis resultat fornøden besked gives ved behandlingen av deres ansøkninger om den i brændevinsavgiftslovens § 37 omhandlede salgsret.

Ved indsendelserne til departementet av ansøkninger om fornyet bevilling til at erholde utlevert brændevin til bruk i egen bedrift blir der at meddele oplysning om, hvorvidt den tidligere bevilling gjaldt brændevin denaturert ved tilsætning med terpentinolje eller brændevin denaturert ved tilsætning med metylalkohol og pyridinbaser.

7 juli. **Mandtalslister** for fiskerforsikringen, godkjendt av Handelsdepartementet i henhold til lov av 8 august 1908, og som er traadt istedenfor de av departementet under 7 november 1908 utfærdigede lister.

Liste 1. (Forsikringspligtige i kommunen bosittende personer. L. av 8 august 1908).

Denne liste avsluttes hvert aar den 15 december og utlægges straks til almindelig eftersyn, hvorefter den inddrages den 15 januar næstefter.

Løpe-nr.	Navn.	Bopæl.	M.	K.	Fødselsaar.	Gift eller ugift.	Antal barn under 15 aar.	Hvorledes drives hovedsagelig fisket ell. fangsten? a) smaafiske eller hjemmefiske.	b) storfiske eller havfiske.	c) fangst av dyr i havet.	Er vedkommende ansat paa fiske- eller fangstskib, der drives med damp (ikke motorskøite).	Arbeidsgiver.	Forsikret efter 1ste, 2den ell. 3dje klasse.	Betalt præmie.

Anmerkning.

a) med »**smaafiske eller hjemmefiske**« menes kun det daglige fiske, der drives i smaabaater fra hjemstedet.
b) med »**storfiske eller havfiske**« menes **alle** større kystfiskerier og havfiskerier (saasom skreifiskerierne, loddetorskfisket. sildefiskerierne, brislingfisket, bankfisket, makrelfisket, nordsjøfisket, islandsfisket, seifisket).
c) under »**fangst av dyr i havet**« indgaar ogsaa haakjærringfiske.

Herred (By).

Liste 2. (Til frivillig forsikring anmeldte personer. L. av 8 august 1908).

Denne liste føres fortløpende indtil aarets utgang; ny liste paabegyndes det følgende aar.

Løpe-nr.	Navn.	Bopæl.	M.	K.	Fødsels-aar.	Gift eller ugift.	Antal barn under 15 aar.	Hvorledes drives hoved-sagelig fisket ell. fangsten			Er vedkommende ansat paa fiske- eller fangstskib, der drives med damp (ikke motorskøite).	Naar indmeldt.	Forsikret efter 1ste, 2den ell. 3dje klasse.	Betalt præmie.	Anm.
								a) smaafiske eller hjemmefiske.	b) storfiske eller havfiske.	c) fangst av dyr i havet.					

Anmerkning.

a) med »**smaafiske eller hjemmefiske**« menes kun det daglige fiske, der drives i smaabaater fra hjemstedet.
b) med »**storfiske eller havfiske**« menes **alle** større kystfiskerier og havfiskerier (saasom skreifiskerierne, loddetorskfisket, sildefiskerierne, brislingfisket, bankfisket, makrelfisket, nordsjøfisket, islandsfisket, seifisket).
c) under »**fangst av dyr i havet**« indgaar ogsaa haakjærringfiske.

Overenskomst
om utveksling av postanvisninger mellem Norge og New Zealand.

Da Poststyrelsen i kongeriket Norge og poststyrelsen i New Zealand ønsker at lette forsendelsen av penger mellem Norge og New Zealand ved hjælp av postanvisninger, er undertegnede, behørig bemyndiget dertil, kommet overens om følgende artikler:

Artikel 1.

Forsendelser av penger kan ske ved hjælp av postanvisninger saavel fra Norge til New Zealand som fra New Zealand til Norge.

Ingen postanvisning skal lyde paa høiere beløp end 40 pund sterling eller det tilsvarende beløp i norsk mynt.

Dog har de to postvæsener adgang til senere at forandre dette maksimum, naar de gjensidig erkjender nødvendigheten derav.

Artikel 2.

For hver pengeforsendelse, som finder sted ifølge foregaaende artikel, skal beregnes et gebyr, som fastsættes av utstedelseslandets postvæsen, og som opkræves hos anvisningens avsender.

Officielle postanvisninger angaaende posttjenesten, som sendes fra den ene poststyrelse til den anden eller mellem disse

Convention
concerning the Exchange of Post Office Money Orders between New Zealand and Norway.

14 juni
24 aug.

The Post Office of the Dominion of New Zealand and the Post Office of the Kingdom of Norway being desirous of facilitating the transmission of money between New Zealand and Norway by means of Post Office Money Orders, the undersigned duly authorised for the purpose have agreed upon the following articles:

Article 1.

Remittances of money may be made by means of Post Office Money Orders as well from New Zealand to Norway as from Norway to New Zealand.

No Money Order shall exceed in amount the sum of 40 pounds sterling, or the equivalent of that sum in Norwegian currency.

Nevertheless the two Administrations have power subsequently to modify this maximum whenever they mutually recognise the necessity for doing so.

Article 2.

There shall be charged for each remittance of money effected in pursuance of the preceding Article a commission which shall be fixed by the Administration of the country of issue and shall be chargeable to the remitter of the money.

Official Money Orders relative to the Postal Service and sent from one Postal Administration to another or between offices

14 juni
24 aug.

poststyrelsers underordnede kontorer, er fritat for alle avgifter.

Artikel 3.

Utstedelseslandets postvæsen skal erlægge til det utbetalende lands postvæsen en fjerdedels procent (1/4 %) av det samlede beløp av de anvisninger (med undtagelse av officielle postanvisninger) som er utstedt i det førstnævnte land og betalbare i det andet.

Artikel 4.

Anvisningenes beløp skal indbetales av avsenderne og utbetales til adressatene i guldmynt eller i anden lovlig pengesort av samme gangbare værdi.

Dog skal i tilfælde av at der i noget av de to lande skulde være i cirkulation papirpenger, som er lovlig betalingsmiddel, men som har en lavere omsætningsværdi end guldmynten, dette lands postvæsen være bemyndiget til at motta og anvende saadanne papirpenger i sin forbindelse med publikum, idet tilbørlig avdrag gjøres for kursforskjellen.

Artikel 5.

Ethvert av de to postvæsener skal til enhver tid kunne fastsætte omsætningskursen for de postanvisninger som det utsteder.

Artikel 6.

De postanvisninger som utstedes av postvæsenet i Norge eller New Zealand i henhold til nærværende overenskomsts bestemmelser, og de kvitteringer som gives for saadanne anvisninger, skal ikke under noget-

subordinate to those Administrations are exempt from all charges.

Article 3.

The Administration of the country of issue shall allow to the Administration of the country of payment one quarter of one per cent (1/4 %) of the total amount of Money Orders other than Official Money Orders issued in the first mentioned country and payable in the other.

Article 4.

The amounts of Money Orders shall be deposited by the remitters and paid to the payees in gold coin or in any other legal money of the same current value.

Nevertheless, in case there should be in circulation in either of the two countries a paper currency which is a legal tender, but which is inferior in market value to the gold currency, the Administration of such country shall have power to receive and employ such currency in its dealings with the public, due allowance being made for the difference in the rate of exchange.

Article 5.

Each of the two Administrations shall have the power to fix from time to time the rate of conversion applicable to Money Orders issued by it.

Article 6.

The Money Orders issued by the Post Office of New Zealand or Norway in accordance with the terms of the present Convention and the receipts given upon such Money Orders shall not under any pretext or on

somhelst paaskud eller av nogensomhelst grund være undergit noget andet gebyr eller nogen anden avgift end det som kan opkræves i henhold til foranstaaende artikel 2, med følgende undtagelser:

(1) et ekstra gebyr kan avkræves adressaten for utfærdigelse av duplikatanvisninger, naar originalanvisningene er gaat tapt, for fornyelse av præskriberte anvisninger og for enhver speciel anden tjeneste, som utføres paa adressatens anmodning.

(2) saafremt avsenderen av en anvisning ønsker at erholde mottagelsesbevis for samme, kan han faa dette ved at betale paa forhaand til udelt indtægt for utstedelseslandets postvæsen et fast gebyr, som ikke maa overskride det gebyr som opkræves i dette land for mottagelsesbevis for rekommanderte forsendelser.

Artikel 7.

De to postvæsener skal til saadan tid som de maatte fastsætte ved fælles avtale, utfærdige avregninger over de beløp som de maatte ha at dække hos hinanden, og disse avregninger skal, efter at være gjennemgaat og vedtat, avgjøres av det postvæsen som findes at være det andets debitor, og inden saadan frist som de to postvæsener blir enige om.

Saafremt en avregnings saldo ikke betales inden den fastsatte tid, skal saldoens beløp være rentebærende fra den dag den nævnte frist utløper til den

any ground whatever, be subjected to any charge or commission other than that chargeable under Article 2 preceding, with the following exceptions: 14 juni 24 aug.

(1) A second commission may be charged to the payee for the issue of duplicates of Money Orders of which the originals have been lost, for the renewal of lapsed orders or for any other special service performed at the request of the payee.

(2) If the remitter of an order wishes to obtain an Advice of Payment of the Order he may do so by paying in advance, to the exclusive profit of the Administration of the country of issue, a fixed charge not exceeding the charge made in that country for advices of delivery of registered correspondence.

Article 7.

The two Administrations shall prepare at such times as they may fix by common consent accounts of the sums which they may have to reimburse to each other; and those accounts, after having been checked and accepted, shal be liquidated by the Administration which shall be found to be indebted to the other and within such period as the two Administrations may agree upon.

In case of non-payment of the balance of an account within the time agreed upon, the amount of such balance shall bear interest dating from the day of

14 juni
24 aug.

dag, da det skyldige beløp remitteres. Denne rente beregnes efter 5 pct. aarlig og skal i den paafølgende avregning debiteres det postvæsen som staar til rest.

Artikel 8.

De beløp som hvert av de to postvæsener har mottat for postanvisninger, som ikke er blit utbetalt til de berettigede personer inden den frist som er fastsat ved utgangslandets love og reglementer, skal endelig tilfalde dette lands postvæsen.

Artikel 9.

De to postvæsener skal bestemme, hver for sig, de kontorer som er bemyndiget til at utstede og utbetale postanvisninger i kraft av nærværende overenskomst. De skal ved fælles avtale fastsætte postanvisningenes formular og fremsendelsesmaate, formularen for de i artikel 7 nævnte avregninger og alle andre detaljer og anordninger, som er nødvendige av hensyn til nærværende overenskomsts gjennemførelse.

Det er underforstaat at forannævnte forholdsregler kan modificeres av de to postvæsener, naarsomhelst de gjensidig erkjender nødvendigheten derav.

Artikel 10.

Ethvert av de to postvæsener skal, under den slags ekstraordinære omstændigheter som gjør fremgangsmaaten berettiget,

the expiration of the said period up to the day on which the sum due shall be remitted. This interest shall be calculated at the rate of 5 % per annum and shall be carried to the debit of the Administration in arrear in the following account.

Article 8.

The sums received by each of the two Administrations for Money Orders of which the amounts have not been paid to the persons entitled to receive them within the period fixed by the laws and regulations of the country of origin shall ultimately belong to the Administrations of that country.

Article 9.

The two Administrations shall designate, each for itself, the offices authorised to issue and pay Money Orders by virtue of the present Convention. They shall determine by mutual agreement the form and the mode of transmission of the Money Orders referred to, the form of the Accounts mentioned in Article 7 and all other details and regulations necessary for the execution of the present Convention.

It is understood that the aforesaid measures may be modified by the two Administrations whenever they mutually recognise the necessity for doing so.

Article 10.

Each of the two Administrations shall be able, in extraordinary circumstances of a kind that would justify the measure,

kunne indstille midlertidig den i nærværende overenskomst omhandlede postanvisningstjeneste enten helt eller delvis paa betingelse av at der gives det andet postvæsen øieblikkelig underretning derom, om fornødent pr. telegraf.

Artikel 11.

Nærværende overenskomst skal træde i kraft paa en dag som de to poststyrelser blir enige om, og skal være bindende fra aar til aar, indtil en av de to kontraherende parter, et aar forut, har git den anden underretning om dens hensigt at træde tilbake fra den.

I dette sidste aar skal overenskomsten vedbli at være fuldt og helt gjældende, uten følger for avregningenes vedtagelse og utbetaling efter utløpet av det nævnte tidsrum.

Utfærdiget i to eksemplarer og undertegnet i Kristiania den fjortende dag i juni i det Herrens aar nitten hundrede og ti og i Wellington den twenty fourth dag i August i det Herrens aar nitten hundrede og ti.

Thb. Heyerdahl.

Sommerschild.

to suspend temporarily, either in whole or in part, the Money Order Service to which the present Convention applies on condition of giving immediate notice thereof, by telegraph if necessary, to the other Administration. 14 juni 24 aug.

Article 11.

The present Convention shall come into operation on a day to be agreed upon by the two Administrations and shall remain binding from year to year until one of the two Contracting Parties shall have given notice to the other, a year in advance, of its intention to terminate it.

During such final year the Convention shall continue to be executed fully and entirely, without prejudice to the settlement and payment of the Accounts after the expiration of the said term.

Done in duplicate and signed at Wellington on the twenty fourth day of August in the year of our Lord one thousand nine hundred and ten and at Kristiania on the fourteenth day of June in the year of our Lord one thousand nine hundred and ten.

J. G. Ward.

Approved in Council

J. F. Andrews.

Clerk of the Executive Council.

Signed by His Excellency the Governor of the Dominion of New Zealand acting by and with the advice and consent of the Executive Council of the said Dominion.

Islington.

14 juni
24 aug.

Ekspeditionsreglement,

fastsat av postvæsenet i Norge og postvæsenet i New Zealand, til gjennemførelse av overenskomsten av (14 juni / 24 august 1910) om utveksling av postanvisninger mellem Norge og New Zealand.

Undertegnede, som er behørig bemyndiget til at træffe de bestemmelser som omhandles i artiklerne 7 og 9 i overenskomsten av (14 juni / 24 august 1910) om utveksLinger av postanvisninger mellem Norge og New Zealand, har paa deres respektive postvæseners vegne opsat følgende ekspeditionsreglement til gjennemførelse av den nævnte overenskomst.

Artikel I.

De to postvæsener skal underrette hinanden om de gebyrer som de vil opkræve som avgift for postanvisningers utstedelse i henhold til artikel 2 i overenskomsten av (14 juni / 24 august 1910), og tillike om den omsætningskurs som er fastsat i henhold til artikel 5 i samme overenskomst.

Enhver forandring, som senere gjøres med hensyn til gebyrene om omsætningskursen, skal være gjenstand for en lignende meddelelse.

Artikel II.

Hvert postvæsen skal, overensstemmende med de i dets

Detailed Regulations

agreed upon between the Post Office of New Zealand and the Post Office of Norway for carrying into effect the Convention of the (14th June / 24th August 1910) for the exchange of Money Orders between New Zealand and Norway.

The undersigned, duly authorised for the purpose, having regard to Articles 7 and 9 of the Convention of the (14th June / 24th August 1910) for the exchange of Money Orders between New Zealand and Norway have, in the name of their respective Administrations, drawn up the following Detailed Regulations for the execution of the said Convention.

Article I.

The two Administrations shall notify to each other the scale of charges which they will collect as commission for the issue of Money Orders in virtue of Article 2 of the Convention of the (14th June / 24th August 1910), and also the rate of conversion adopted in virtue of Article 5 of the same Convention.

Every modification made subsequently in the scale of charges and in the rates of conversion shall be made the subject of a similar notification

Article II

Each Administrations shall determine according to the re-

indre tjeneste gjældende regler, og forsaavidt intet derom er bestemt i overenskomsten av (14 juni / 24 august 1910) eller i nærværende ekspeditionsreglement, bestemme:

1. fremgangsmaaten ved og betingelserne for utfærdigelsen ved det utstedende postkontor av anvisninger bestemt til forsendelse i posten av penger til utbetalingslandet,
2. fremgangsmaaten ved og betingelserne for utbetaling ved bestemmelseslandets postkontor av beløp, sendt gjennem posten fra utgangslandet.

Artikel III.

De to postvæsener skal opnævne utvekslingskontorer, som skal være bemyndiget til at indhente og gjensidig tilstille hverandre alle nødvendige oplysninger, som kan tjene til at sikre utbetalingen til adressatene i bestemmelseslandet av de beløp som er indbetalt av avsenderne i utgangslandet, og i fornødent fald tilbakebetalingen til avsenderne av beløp som ikke har kunnet utbetales til adressatene.

For tiden skal disse kontorer være:

i Norge: Kristiania Omkarteringskontor,
i New Zealand. postkontoret i Wellington.

De nævnte postkontorer skal i forbindelse med utvekslingen av postanvisninger, trukne av det ene land paa det andet, staa i ukentlig korrespondanse med

gulations in force in its internal service, in regard to whatever is not provided for by the Convention of the (14th June / 24th August 1910), or by the present Detailed Regulations: 14 juni / 24 aug.

1. The manner and conditions of preparing at the Office of issue, Money Orders for transmitting money through the post to the country of payment.
2. The manner and conditions of payment, by the Office of destination, of sums transmitted through the post from the country of origin.

Article III.

The two Administrations shall appoint Offices of Exchange which shall be respectively authorised to collect and transmit to each other all the necessary particulars for ensuring payment to the payees in the country of destination, of the sums deposited by the remitters in the country of origin, and, when necessary, the repayment to the remitters of sums which it has not been possible to pay to the payees.

For the present these Offices shal be:

For Norway, the Office of Exchange at Kristiania.
For New Zealand the Post Office at Wellington.

The above-named Offices shall correspond with each other every week, in connexion with the Exchange of Money Orders issued by one of the two countries on

14 juni
24 aug.

hinanden med første post, som staar til raadighet mellem de to kontorer.

Artikel IV.

Hvert av de to utvekslingskontorer skal ved hver post sende det andet en fortegnelse over alle anvisninger som er utfærdiget av utgangslandets postvæsen.

Denne fortegnelse skal indeholde i tabel 1 følgende enkeltheter om anvisningene:

1. Indførselsnummer paa fortegnelsen.
2. Internationalt nummer.
3. Anvisningens nummer.
4. Utstedelsesdag.
5. Utstedelseskontor.
6. Avsenderens efternavn og fornavn (eller ialfald fornavnets begyndelsesbokstav) eller, hvis avsenderen er et firma, dettes betegnelse.
7. Adressatens efternavn og fornavn (eller ialfald fornavnets begyndelsesbokstav) eller, hvis adressaten er et firma, dettes betegnelse.
8. Adressatens fuldstændige adresse.
9. Postanvisningens beløp uttrykt i britisk mynt (pounds, shillings og pence) uten dele av en penny.
10. Postanvisningens beløp uttrykt i norsk mynt (kroner og øre uten dele av en øre).
11. Meddelelse om, hvorvidt mottagelsesbevis er begjært.

Omsætningen til norsk mynt av beløp advicert av New Zealand til utbetaling i Norge skal

the other, by means of the first mail available between the two Offices.

Article IV.

Each of the Offices of Exchange shall forward to the other, by every mail, a list of all the Orders issued in the service of the country of origin.

This list shal furnish in Table No. 1 the following details of the Orders: —

1. Number of entry on the list.
2. International Number.
3. Number of the Order.
4. Date of Issue.
5. Office of Issue.
6. Surname and Christian name (or at least the initial of the Christian name) of the remitter, or, if a firm, its designation.
7. Surname and Christian name (or at least the initial of the Christian name) of the payee, or, if a firm, its designation.
8. Full address of the payee.
9. Amount of the Order expressed in British currency (pounds, shillings and pence) without fractions of a penny.
10. Amount of the Order expressed in Norwegian currency (kroner and øre) without fractions of an øre.
11. Indication whether an Advice of Payment is required.

The conversion into Norwegian money of sums advised by New Zealand for payment in Norway

foretages av New Zealands utvekslingskontor, og omsætningen til britisk mynt av beløp advicert av Norge til utbetaling i New Zealand skal foretages av det norske utvekslingskontor.

Saasnart som fortegnelserne er ankommet til det mottagende utvekslingskontor, skal dette kontor utfærdige indenrikske postanvisninger til fordel for adressatene og lydende paa de i listerne specificerte beløp, og sende dem til adressatene eller til det utbetalende postkontor i overensstemmelse med de regler som bestaar i hvert land med hensyn til ordningen av postanvisningenes utbetaling.

Det mottagende utvekslingskontor skal efter det som listen indeholder om mottagerens adresse anmerke det postkontor ved hvilket den indenlandske postanvisning skal utbetales.

For at undgaa uleiligheter i tilfælde av at den originale fortegnelse skulde gaa tapt, skal hvert kontor sende til det andet med hver post et duplikat av den med foregaaende post sendte fortegnelse.

Artikel V.

Hvis utgangslandets utvekslingskontor paa den dag som er bestemt for avsendelsen av en postanvisningsfortegnelse ikke har nogen anvisning at advicere til bestemmelseslandets utvekslingskontor, skal der sendes et ikke utfyldt skema A.

shall be effected at the New Zealand Office of Exchange; and the conversion into British money of sums advised by Norway for payment in New Zealand shall be effected by the Norwegian Office of Exchange. 14 juni 24 aug.

As soon as the lists shall have reached the receiving Office of Exchange, that Office shal prepare inland Money Orders in favour of the payees, and for the amounts specified in the Lists, and shall forward them to the payees, or to the paying office, in conformity with the arrangements existing in each country for regulating the payment of Money Orders.

The receiving office of exchange shall determine from the address of the payee supplied in the list the office at which the inland money order shal be made payable.

In order to prevent inconvenience in case the original list should be lost, each office shall forward to the other by every Mail a duplicate of the list sent by the preceding Mail.

Article V.

If on the day fixed for the despatch of a list of Money Orders, the Office of Exchange of the country of origin has no Orders to advise to the Exchange Office of the country of destination a blank form A must be forwarded.

14 juni
24 aug.

Artikel VI.

De fortegnelser som sendes av hvert utvekslingskontor skal forsynes med løpenummer for hvert aar, idet der begyndes med nr. 1 paa den første fortegnelse som indeholder oplysninger om anvisninger utfærdiget i januar, og sluttes med den fortegnelse som indeholder oplysninger om de sidste anvisninger utstedt i december hvert aar. Enhver paa en fortegnelse opført anvisning skal i første rubrik betegnes ved et nummer (som kaldes internationalt nummer), idet der begyndes med den første anvisning, som er indtat paa den første fortegnelse, som sendes i januar, og sluttes med den sidste fortegnelse, som sendes i hvert aars december maaned.

Fortegnelserne skal ogsaa være paaført dagen for avsendelsen og underskrift av utvekslingskontorets bestyrer.

Artikel VII.

Saafremt en fortegnelse ikke er mottat inden den frist som er fastsat i ekspeditionsreglementet, skal det avsendende utvekslingskontor paa henvendelse fra det mottagende utvekslingskontor straks utfærdige og sende en avskrift overensstemmende med originalen og med ordet »Duplikat« paaført øverst.

Artikel VIII.

Naar det mottagende utvekslingskontors granskning av en fortegnelse aabenbarer uvæsentlige feil, kan disse rettes av dette kontor paa betingelse av at det underretter det avsendende kontor om rettelsen.

Article VI.

The lists forwarded by each Office of Exchange shall be numbered in a single annual series, commencing with No. 1 with the first list giving details of orders issued in January and ending with the list giving details of the last orders issued in December of each year; and each Order entered on a list shall be distinguished in the first column by a number (to be known as the International Number) commencing with the first order entered on the first list sent in January and ending with the last list sent in December of each year.

The lists shall also bear the date of despatch and the signature of the Chief of the Office of Exchange.

Article VII.

If a list is not received within the period fixed by the regulations the despatching Office of Exchange shall, on application being made by the Office of Exchange of destination, immediately prepare and forward a copy similar to the original and bearing at the head the word »Duplicate«.

Article VIII.

When the verification of a list by the Office of Exchange of destination reveals unimportant errors, they may be rectified by that Office on condition that it notifies the despatching

dende utvekslingskontor om rettelserne med næste post ved en anmerkning, som vedheftes den fortegnelse som sendes.

Saafremt feilene er av saa stor betydning at de kræver forklaring fra det avsendende utvekslingskontor, skal fornødne oplysninger begjæres av det mottagende utvekslingskontor ved en anmerkning, som paa samme maate vedheftes den liste som sendes. Indtil svar er mottat, skal ingen utbetaling finde sted av den postanvisning hvorom der foreligger feilagtige eller ufuldstændige oplysninger.

Artikel IX.

De fra begge sider utfærdigede postanvisninger skal være betalbare i 12 maaneder efter utløpet av den maaned hvori de er utstedt.

Efter utløpet av denne frist skal de ikke utbetalte postanvisningsbeløp av bestemmelseslandets postvæsen stilles til disposition for utgangslandets postvæsen, som behandler dem i overensstemmelse med de love og bestemmelser som gjælder i dette land, saaledes som bestemt i artikel 8 i overenskomsten av $\left(\frac{\text{14 juni}}{\text{24 august}}\right.$ 1910).

Artikel X.

Henvendelser fra avsendere som ønsker at faa tilbakebetalt postanvisninger som allerede er advicert bestemmelseslandet, skal fremsendes gjennem vedkommende utvekslingskontor.

Office of Exchange of the alterations by the next Mail by means of a note annexed to the list to be despatched. 14 juni 24 aug.

When the errors are of sufficiant importance to require explanations from the despatching office of Exchange, the necessary information shall be requested by the Office of Exchange of destination by means of a note similarly annexed to the list to be despatched. Until a reply is received, payment of the Money Order to which the erroneous or insufficient particulars refer shall be suspended.

Article IX.

The orders issued on either side shall remain payable for twelve months after the expiration of the month of issue.

After that period the amounts of Money Orders not paid shall be placed by the Administration of the country of destination at the disposal of the Administration of the country of origin, which will deal with them in accordance with the laws or regulations in force in that country, in conformity with Article 8 of the Convention of the $\left(\frac{\text{14th June}}{\text{24th August}}\right.$ 1910).

Article X.

Applications from remitters wishing to obtain repayment of Money Orders which have already been advised to the country of destination shall be forwarded through the agency of the respective Office of Exchange.

14 juni
24 aug.

Saafremt anmodningen naar bestemmelseslandets postvæsen itide, skal dette stanse utbetalingen og med første post stille til utgangslandets postvæsens raadighet det beløp som er blit begjæret tilbakebetalt.

Artikel XI.

Saafremt der begjæres mottagelsesbevis for en anvisning samtidig med dens utstedelse, skal bokstavene »A. P.« paaføres adviceringsfortegnelsen ut for vedkommende anvisning; og det utbetalende lands utvekslingskontor skal sørge for at der utfærdiges og sendes et mottagelsesbevis fra det utbetalende til det utstedende postkontor.

Saafremt begjæringen om mottagelsesbevis fremsættes senere end anvisningens utfærdigelse, skal en blanket for mottagelsesbevis med fuldstændige oplysninger om anvisningen og dens advisering sendes av utstedelseslandets utvekslingskontor til utbetalingslandets utvekslingskontor, som skal sørge for blankettens utfyldelse og dens oversendelse til det utstedende postkontor.

Artikel XII.

Postanvisninger, som ikke er utbetalt i bestemmelseslandet, fordi den tid de er i kraft er utløpet, eller fordi der foreligger begjæring om tilbakebetaling til avsenderne, eller av andre grunde, hvilke anvisningers be-

If the application reaches the Administration of the country of destination in time, that Administration shall stop payment, and shall place at the disposal of the Administration of the country of origin, by the first Mail, the amount of the Order of which repayment has been requested.

Article XI.

If an Advice of Payment of an Order is applied for at the time of issue, the letters »A. P.« shall be written in the Advice List against the entry relating to the Order; and the Office of Exchange of the country of payment shall arrange for the preparation and for the despatch to the Office of Issue from the Office of Payment of a form of Advice of Payment.

If application for an Advice of Payment is made subsequently to the issue of a Money Order, a form of Advice of Payment, giving full particulars of the Order and of the advising, shall be sent by the Office of Exchange of the country of issue to the Office of Exchange of the country of payment, which shall arrange for the completion of the form and its despatch to the Office of Issue.

Article XII.

Money Orders not paid in the country of destination by reason of the expiration of the period of validity, or of a request for repayment to the remitters or from any other cause, the amounts of which have to be returned to

løp skal tilbakesendes til utgangslandets postvæsen, skal opføres paa den fortegnelse som sendes fra bestemmelseslandets utvekslingskontor til utgangslandets utvekslingskontor, med følgende anførsler:

1. grunden til beløpets tilbakesendelse (præskribert, at tilbakebetale osv.).
2. den fortegnelsen nummer hvorpaa anvisningen oprindelig var advicert.
3. dagen for denne fortegnelses avsendelse.
4. det oprindelige nummer hvorunder anvisningen var advicert paa denne fortegnelse.
5. utstedelseskontor og utbetalingskontor.
6. postanvisningens beløp i det lands myntsort hvorpaa den var trukket.

Artikel XIII.

Generalavregningen over postanvisninger, utfærdiget i Norge for utbetaling i New Zealand og omvendt, skal ved utløpet av hvert kvartal opsættes av postvæsenet i New Zealand paa et skema overensstemmende med det som er betegnet med B i tillægget til nærværende reglement.

I dette øiemed skal postvæsenet i New Zealand, saasnart det har mottat fra utvekslingskontoret i Kristiania alle de fortegnelser som dette har avsendt i det forløpne kvartal gjøre følgende anførsler i et skema B til henholdsvis Norges eller New Zealands kredit, nemlig:

the Administration of the country of origin, shall be entered with the following details in the list despatched from the Office of Exchange of the country of destination to the Office of Exchange of the country of origin: — 14 juni 24 aug.

1. Cause of return of amount (Void, for repayment; etc.)
2. Number of the list on which the order was originally advised.
3. Date of despatch of that list.
4. Original Number under which the Order was advised on that list.
5. Office of issue and office of payment.
6. Amount of the Money Order in the currency of the country on which it was drawn.

Article XIII.

The general Account of Money Orders issued in New Zealand for payment in Norway, and vice versa, shall be prepared a the expiration of each quarter by the Administration of New Zealand in a form similar to that marked »B« in the Appendix to the present regulations.

For this purpose, as soon as the New Zealand Administration has received from the Office of Exchange at Kristiania all the lists despatched from that Office during the preceding quarter, it shall make the following entries to the credit of Norway and New Zealand respectively, on a form »B« namely:

14 juni
24 aug.

(1) det samlede beløp av anvisninger som er utstedt fra begge sider og opført paa de i kvartalet avsendte fortegnelser.

(2) godtgjørelser efter en sats av en fjerdedels procent (1/4 %) av det ovenfor nævnte samlede beløp.

(3) det samlede beløp av de anvisninger som ikke er utbetalt i bestemmelseslandet, og som er tilbakebetalt utgangslandets postvæsen i kvartalets løp.

I avregningen »B« skal desuten under overskriften særskilte poster anføres de berigtigelser som skal gjøres i tidligere avregninger, specielt med hensyn til anvisninger hvis utbetaling er stanset og andre regnskapsanliggender som er gjenstand for særskilte anordninger. En detaljert forklaring om disse punkter skal i tilfælde vedheftes generalavregning »B« tillikemed de dokumenter hvorpaa de støtter sig.

Avregningen skal angi New Zealands tilkommende i sterling og Norges tilkommende i kroner; og balansen skal uttrykkes i det lands myntsort som den tilkommer. I dette øiemed skal det mindste tilgodehavende beløp omgjøres til det lands myntsort som har det største tilgodehavende efter en kurs av 1 £ = 18 kroner 14 øre. Denne kurs kan forandres efter avtale mellem de to postvæsener, naar de maatte anse det paakrævet.

(1) The total amount of the Orders issued on either side and advised on the lists despatched during the quarter.

(2) Allowances at the rate of one quarter per cent (1/4 %) on the total amount indicated above.

(3) The total amount of the Orders not paid in the country of destination and repaid to the Administration of the country of origin during the quarter.

In the Account »B«, moreover, under the heading of special Items, shall appear the amendments to be made in previous Account, especially as regards Orders of which payment has been suspended and any other items of account forming the subject of special Regulations. A detailed statement of these special items shall, in such case, be annexed, with documents in support, to the General Account »B«.

The account shall show the New Zealand credit in sterling and the Norwegian credit in kroner; and the balance shall be shown in the currency of the country to which it is due. To this end the amount of the smaller credit shall be converted into the currency of the country with the larger credit at the rate of £ 1 = 18 kroner 14 øre. This rate may be modified by agreement between the two Administrations when they shall consider it to be necessary.

Artikel XIV.

Den av postvæsenet i New Zealand utarbeidede generalavregning B skal sendes i 2 eksemplarer sammen med fortegnelserne og andre tilhørende dokumenter til poststyrelsen i Kristiania som inden en maaned skal sende tilbake til the Controller Money Order Office, Wellington, enten begge eksemplarer med sine bemerkninger eller et eksemplar behørig vedtat sammen med de paagjældende dokumenter.

Hvis saldoen er i Norges favør skal saldoens beløp avgjøres paa samme tid som avregningen avgives. Skulde saldoen være i New Zealands favør, skal det norske postvæsen avgjøre saldoen umiddelbart efter avregningenes mottagelse, idet mulige feil optages i næste avregning.

Den saldo som tilkommer New Zealand skal betales ved en veksel i sterling, betalbar til the Comptroller and Accountant General, General Post Office, London. Hvis saldoen er i Norges favør, skal den betales ved en veksel i kroner, betalbar i Kristiania. Anden betalingsmaate kan dog ordnes ved gjensidig avtale mellem de to postvæsener.

Artikel XV.

Hvis en av de to postvæsener i mellemtiden mellem de fjerdingaarlige saldobetalinger

Article XIV.

14 juni
24 aug.

The general Account »B« prepared by the Administration of New Zealand, shall be submitted in duplicate, with the lists and other documents referring to it, to the Secretary-General of Posts at Kristiania which shall return within a month either both of the copies with its observations or one copy, with the documents referring to it, duly accepted, to the Controller Money Order Office, Wellington.

If the balance is in favour of Norway the adjustment of this balance is to be made at the same time, the account is rendered. Should the fiscal balance be in favour of New Zealand, the Norwegian Administration shall adjust such balance immediately on the receipt of the accounts, errors, if any, being taken up in the next account.

The balance due to New Zealand shall be paid by means of a draft in sterling payable to the Comptroller and Accountant General, General Post Office, London. If the balance is in favour of Norway, it shall be paid by means of a draft in kroner payable in Kristiania. Other means of payment may, however, be arranged by mutual agreement between the two Administration.

Article XV.

If in the interval between the quarterly payments of the balances one of the two Admini-

14 juni
24 aug.

skulde finde at det har tilgode av det andet mere end 1000 £ sterling, skal det skyldige postvæsen saa snart som mulig sende det andet tilnærmelsesvis det skyldige beløp.

Denne betaling skal behandles som en avdragsbetaling paa den efter næste generalavregning skyldige saldo.

strations should find itself the creditor of the other for more than £ 1,000 sterling, the debtor Administration shall forward to the other as soon as possible the approximate amount of its debt.

This payment shall be treated as a payment on account of the balance due on the next general account.

Artikel XVI.

De av de to postvæsener utpekte utvekslingskontorer skal korrespondere med hinanden om alle spørsmaal, som angaar fortegnelsernes utarbeidelse, fremsendelse og rettelse saavelsom angaaende henvendelser fra avsendere eller mottagere om tilbakebetaling av anvisninger eller om rettelser i navne, adresser eller beløp, opførte paa listerne.

Article XVI.

The Exchange Offices appointed by the two Administrations shall correspond with each other in connexion with all matters relating to the preparation, transmission and correction of the lists as well as to applications made by remitters or payees for repayment of Orders or for correction of the names, addresses or amounts entered on the lists.

Artikel XVII.

Al korrespondance vedrørende generalavregningens utarbeidelse og saldoernes betaling skal foregaa mellem postvæsenets generalsekretær i Norge paa den ene side og poststyrelsen i New Zealand paa den anden side.

Endelig skal korrespondanse angaaende principielle spørsmaal eller angaaende fortolkningen av eller rettelser i overenskomstens eller ekspeditionsreglementets bestemmelser føres mellem postvæsenets generalsekretær i Norge paa den ene side

Article XVII.

All correspondence relating to the preparation of the General Account and to the payment of balances shall be carried on between the General Post Office of New Zealand on the one hand and the Secretary General of Posts of Norway on the other hand.

Finally, correspondence dealing with questions of principle or with the interpretation or modification of the provisions of the Convention or of the Detailed regulations, shall be carried on between the Postmaster-General of New Zealand

og Generalpostmesteren i New Zealand paa den anden side.

Artikel XVIII.

Overenskomsten av (14 juni / 24 august 1910) og nærværende ekspeditionsreglement skal træde i kraft den 1 oktober 1910 og skal begge ha samme varighet.

Utfærdiget in duplo og undertegnet i Kristiania den 14de juni 1910 og i Wellington den (24 august 1910).

Thb. Heyerdahl.

Sommerschild.

Rigtig gjenpart bekræfter
Fredrik Torp.

on the one hand and the Secretary General of Posts of Norway on the other hand. 14 juni / 24 aug.

Article XVIII.

The Convention of the (14th June / 24th August 1910) and the present Detailed Regulations for its execution shall come into force on the 1st of October 1910 and shal have the same duration.

Done in duplicate and signed at Wellington on the 24th August and at Kristiania on the 14th of June 1910.

J. G. Ward.

Islington.

Rettelser

i aargangen for **1904:**

I kgl. resol. av 20 juni, Lovtid. 2den avd. side 289, 7de linje fra oven staar **Fosens** herred istedenfor **Fosnes** herred;

i aargangen for **1908:**

I Kirkedepartementets skrivelse av 23 november staar paa side 501 i 23de og 24de linje fra oven: »Lovene av 15 **juni** 1908«; der skal — likesom i begyndelsen av skrivelsen — staa: »Lovene av 15 **august** 1908«. Kfr. »Rettelser« i aargangen for 1909, side 998.

Alfabetisk register

til

Norsk Lovtidende, 2den avdeling

for

1910.

Alfabetisk register

til

Norsk Lovtidende, 2den avdeling

for

1910.

Oversigt

over registrets avdelinger.

Arv og skifte, umyndige og verger.

Assuransevæsen (brand-, livs- m. m.).

Auktionsvæsen.

Bank- og pengevæsen, sparebanker, gjældsbrev.

Brand- og bygningsvæsen, den Almindelige Brandkasse.

Brændevin, øl m. v.

Bøker, literatur, kunst, oldsaker, museer m. v.

Diplomati og konsulatvæsen, traktater, forhold til utlandet m. v.

Egteskap, forældre og barn.

Fattigvæsen, offentlige stiftelser, legater m. v.

Fiskeri og jagt.

Forbrydelser, straffe, strafanstalter.

Handel, haandverk, fabrikker, bergverk.

Jurisdiktions- og grænseforandringer, delinger og navnforandringer for distrikter.

Kirker og kirkegaarder.

Kjøpstæder og ladesteder.

Kommune- og valgvæsen.

Kongen og kongehuset.

Landvæsen.

Lotterier.

Love og grundlovsbestemmelser m. v..

Maal og vegt.

Medicinal- og sundhetsvæsen.

Militærvæsen, vernepligt.

Pant.
Pensionsvæsen, pensions- og enkekasser.
Politivæsen.
Post- og telegrafvæsen.
Privilegier, rang, titler, ordener m. v.
Regjeringen, embeds-, bestillings- og ombudsmænd i almindelighet.
Religion, gudstjeneste og geistlighet.
Retten.
Samfærdselsmidler (veivæsen, jernbaner, skyss m. v).
Sjøvæsen, havne-, lods-, fyr- og redningsvæsen.
Skatter og avgifter.
Skogvæsen, almenninger, fløtnings- og vasdragsvæsen.
Skole- og undervisningsvæsen.
Sociale anliggender.
Sportelvæsen.
Statistik.
Statskassen, statens eiendomme.
Stempelvæsen.
Stortinget, stemmeret.
Toldvæsen, ind- og utførsel.
Tyende.

Arv og skifte, umyndige og verger.

1910				Side
Janr.	12	Skr.	om forholdsregler med hensyn til vergers uteblivelse fra formyndertingene	8
—	31	Skr.	om at en sindssyk lærer, der søkes avskediget, først maa umyndiggjøres, inden der kan opnævnes verge for ham	39
Mai	12	Res.	om forandringer m. v. i reglementet for Kristiania overformynderi	163
—	23	Skr.	om overformynderiets regnskapsavlæggelse for midler i henhold til fisker-ulykkesforsikringslovens § 7	174
Juni	2	Telegram	om hvorledes rente-indtægten skal beregnes efter arve-avgiftslovens § 11	192
—	27	Kundgj.	om arve-avgift, otteprocentskat m. v. for 1910—1911	232
Juli	1	Skr.	om beregning av gebyr for forsegling i et konkursbo	240
—	25	Lov	indeh. forandringer i og tillæg til lov om avgift av arv av 8 april 1905	368
Aug.	3	Skr.	om bestyrelsen av en forsvunden persons formue	385
Septbr.	3	Rundskr.	om kontrol med overformynderiets midler .	582
Novbr.	7	Skr.	om hvorvidt enke med umyndige fællesbarn kan meddeles uskiftebevilling, naar den avdøde egtefælles myndige særkuldsbarn utbetaltes den dem tilkommende arv	640
—	28	Skr.	om hvilke legitimationer kan fordres for utbetaling av overformynderiets midler for myndlinger i Amerika	664

Assuransevæsen (brand-, livs- m. m.).

1910				
Janr.	15	Res.	om ny plan for Sundalens gjensidige brandforsikrings-forening for bygninger	21
Febr.	1	Res.	om tillæg til bestemmelserne om anordning av Riksforsikringsanstaltens bestyrelse	41
—	18	Res.	om forandring i planen for Osens sogns gjensidige brandassuranse-selskap for hus og løsøre m. v.	55

1910				Side
Mars	3	Res.	om at bygninger, pantsat til Kirkedepartementets fond, kan tillates forsikret i private selskaper .	76
—	3	Res.	om nye love for Trondhjems brandforsikrings-selskap	76
—	3	Res.	om forandring i planen for Voldens brandforsikrings-forening	76
—	16	Res.	om forandringer i do. for Selje herreds gjensidige brandforsikrings-forening for bygninger	105
—	16	Res.	om ændringer i lovene for livsforsikrings-selskapet »Hygea«	105
April	1	Res.	om plan for Tydalens herreds gjens. brandforsikrings-forening	122
—	1	Res.	om ændringer i lovene for Grubearbeidernes Fagforenings Syke- og Begravelseskasse, Røros . .	122
—	1	Res.	om forandring i lovene for Den Lundeske Begravelseskasse paa Kongsberg	123
—	8	Res.	om nye love for Ulviks brandforsikrings-selskap .	127
—	15	Res.	om at assuranseforeningen Fortunas klasse-ansættelser av mindre træ-seilskibe anerkjendes offentlig	133
—	15	Res.	om forandringer i planen for Bardo brandassuranse-forening for løsøre	133
—	21	Res.	om tillæg til § 1 i lovene for Kristiania almindelige brandforsikrings-selskap	138
—	30	Res.	om forandring i planen for Jølsters gjensidige brandforsikrings-selskap	144
Mai	12	Res.	om nye love for livsforsikrings-selskapet »Brage«	167
—	20	Lov	om henlæggelse av det i henhold til § 16 i lov av 24 juli 1894 om brændevins salg og utskjænkning stiftede fond til det av Stortinget bevilgede fond for invalide- og alderdomsforsikring . . .	172
—	27	Res.	om forandring i planen for Hetlands private brandforsikrings-forening	182
Juni	17	Res.	om forandring i planen for Andebu gjensidige brandforsikrings-forening	223
—	23	Skr.	om forstaaelsen av sykeforsikringslovens § 14, jfr. § 9, 1	231
Juli	2	Lov	om auktionsforvalteres pligt til at gi indberetning til Riksforsikringsanstalten m. v.	243
—	2	Res.	om lønningsregulativ for Riksforsikringsanstalten .	280
—	2	Res.	om love for Skagerakkystens gjens. assuranse-forening for fiskefartøier	280
—	2	Res.	om forandring i planen for Sørums gjens. brandforsikrings-forening	280
—	7	Res.	om mandtalslister for fiskerforsikringen	722
Aug.	13	Res.	om forandring i planen for Snaasens prestegjelds brandassuranse-forening	401

Assuransevæsen (brand-, livs- m. v.). 749

1910 Side

Septbr. 2 Res. om ny plan for Gausdals gjens. brandforsikringsforening for bygninger og løsøre m. v. . . . 412
— 2 Res. om forandring i planen for Halse brandforsikringsforening 412
— 6 Skr. om at lov av 22 mai 1902, nr. 3, § 5, s. p. kommer til anvendelse paa forsikringer av overlevelsesrente, tegnet før nævnte lov 586
— 15 Res. om forandring av Kristiansands Geistlige Enkekasse til Kristiansands Geistlige Understøttelseskasse m. v. 592
— 23 Res. om forandring i lovene for Nannestads brandassuranse-forening 597
— 30 Res. om plan for Spydebergs gjensidige brandforsikrings-forening 602
— 30 Res. om forandringer i lovene for Søndre og Nordre Lands private brandforsikrings-forening . . . 602
Oktbr. 14 Res. om forandring i fareklassifikationen av 17 juni 1909 618
— 28 Res. om ny plan for Urskogs brandassuranse-forening. 632
— 28 Res. om do. for Øiers brandkasse 633
Novbr. 11 Res. om statutter for Haalands gjensidige brandforsikrings-forening for løsøre, besætning og avling . 644
Decbr. 1 Res. om forandringer i forsikringsbetingelserne for livsforsikrings-selskapet »Brage« 669
— 20 Res. om forandring i planen for Næs Løsørebrandassuranse-forening 686

Auktionsvæsen.

1910

Febr. 8 Skr. om at et i h. t. tvangsauktion med hjemmel i obligationen utfærdiget skjøte ikke kan endelig registreres, naar skjøte-utstederen selv ikke har registrert adkomst m. v. 43
Mai 7 Telegram om at handelsmand for at kunne sælge ved auktion maa ha opsagt sit handelsbrev m. v. . 149
Juli 2 Lov ang. auktionsforvalteres pligt til at gi indberetning til Riksforsikringsanstalten 243
Septbr. 27 Skr. om at sorenskriver selv eller ved fuldmægtig er forpligtet til paa rekvisition at avholde tvangsauktion over fast eiendom 599

Bank- og pengevæsen, sparebanker, gjældsbrev.

1909

Oktbr. 29 Skr. om en bank kan tegne aktier i Den Norske Amerikalinje 698

				Side
Janr.	15	Res.	om forandring i planen for Lunds sparebank	21
—	22	Res.	om do. i do. - Foldalens do.	28
—	22	Res.	om opløsning av Borge og Torsnes's sogns fællesskap i Borge sparebank samt ændringer i bankens plan	28
Febr.	11	Res.	om ændringer i Øiestads sparebanks plan	44
—	11	Res.	om tillæg til Molde sparebanks plan	44
—	11	Res.	om plan for Talviks sparebank	44
—	11	Res.	om do. - Raulands do.	44
—	14	Res.	om forandring i reglementet for Norges Bank	51
—	18	Res.	om ny plan for Stod og Stenkjærs sparebank	55
Mars	16	Res.	om forandring i planen for Sandeherreds do.	105
—	16	Res.	om tillæg til do. - Aasgaards do.	105
—	19	Skr.	om at en kommune ikke kan garantere for laan i Boligbanken paa eiendom i en anden kommune	108
—	29	Skr.	om at protest av utenlandsk veksel efter fristens utløp ikke bør negtes	111
April	1	Res.	om at »Skudenes sparebank« herefter skal benævnes »Skudenes & Aakre sparebank«	122
—	1	Res.	om ændringer i planen for Vefsens sparebank	122
—	1	Res.	om do. i do. - Grimstads do.	123
—	15	Res.	om opløsning av Øvre og Nedre Ekers herreders fællesskap i Ekers sparebank	134
—	30	Res.	om ændring i planen for Haugesunds sparebank	144
—	30	Res.	om do. i do. - Bruviks do.	144
—	30	Res.	om plan for Alversunds sparebank	144
Mai	7	Res.	om ændring i planen for Grytten og Volds sparebank	149
—	7	Res.	om plan for »Fjelds sparebank«	149
—	27	Res.	om ændringer i planen for Søgne og Grebstads sparebank	182
—	27	Res.	om ændring i planen for Kolvereids sparebank	182
—	27	Res.	om plan for »Nerstrands sparebank«	182
—	27	Res.	om do. - »Aalesunds sparebank«	182
—	27	Res.	om ændringer i planen for Søkkelvens sparebank	183
Juni	4	Res.	om do. i do. - Storelvedalens do.	201
—	27	Res.	om do. i do. - Dverbergs do.	236
Juli	12	Res.	om nyt lønsregulativ for Hypotekbanken	291
—	12	Res.	om regler for anvendelse m. v. av det Frivillige Skyttervæsens Ammunitionsfond	292
Aug.	19	Res.	om plan for Meløy sparebank	404
Septbr.	2	Res.	om ændring i planen for Hurums sparebank	412
—	15	Res.	om plan for Myklands sparebank	593
—	23	Res.	om utveksling av skillemynt ved Norges Banks avdeling i Fredrikshald	598
—	23	Res.	om ophævelse av laane- og diskonteringskommissionen i Hammerfest	598

Bank- og pengevæsen, sparebanker, gjældsbrev. 751

1910 Side

Septbr. 23 Res. om ændring i planen for Vingers sparebank . . 599
— 30 Res. om do. i do. - Drammens do. . . 603
Oktbr. 7 Res. om ny plan for Ekers sparebank 614
21 Res. om forandring i planen for Hemsedals sparebank 624
Novbr. 3 Res. om ændringer i do. - Namsos do. 637
— 18 Res. om ny plan for Ringsakers sparebank 652
— 23 Res. om do. - Tolgens do. 661
— 23 Res. om plan for Brunlanes prestegjelds sparebank . 666
Decbr. 20 Res. om ændringer i planen for Krødsherreds sparebank 686
— 31 Res. om plan for Engerdalens sparebank 696
— 31 Res. om ændring av planen for Tillers sparebank . . 696
— 31 Res. om tillæg til planen for Holme, Halsaa og Hartmarks foreningsbank 696

Brand- og bygningsvæsen, den Almindelige Brandkasse.

1910

Janr. 15 Res. om tillæg til forskriftene om heise-anlæg i Kristiania 20
— 15 Res. om tillægsbestemmelser til brandloven for Askims herred 21
— 22 Res. om utførelsen av brandsyn i Hamar m. v. . . 25
— 22 Res. om forandring i ordningen av brandsyn i Narvik 25
— 22 Res. om betaling for feining i Narvik 25
— 22 Res. om utførelsen av brandsyn i Tønsberg 25
— 22 Res. om do. - do. i Moss 25
— 22 Res. om tillægsbestemmelser til bygningsloven for Trondhjem 25
— 26 Res. om tillægsbestemmelser til brandloven for Ørje brandkommune 29
Febr. 18 Res. om fast aarsløn for feiermesteren og reglement for feiningen i Grimstad m. v. 54
— 25 Res. om ophævelse av kgl. resol. av $^{17}/_{1}$ 1907 ang. brand- og bygningslovens anvendelse paa Bangsund i Klingens herred samt av kgl. resol. av $^{31}/_{8}$ 1907 om sammensætningen av bygnings- og reguleringskommissionen sammesteds 62
— 25 Skr. om at forholdsreglene ved smaasalg av de mest ildsfarlige væsker ikke har anvendelse paa medicin, som til bruk for patienter utleveres disse selv eller læger eller sykehus 62
Mars 3 Res. om forandring i grænserne for træbebyggelsen i Molde 76
— 3 Res. om at bygninger, pantsat til Kirkedepartementets fond, kan tillates forsikret i private selskaper . 76
— 16 Res. om sammensætningen av brandstyret for Krabben, Hopern og Krosserbakken i Moss herred m. v. . 100

1910				Side
Mars	16	Res.	om sammensætningen av brandstyret for Kraakerøy brand- og bygningskommune	104
—	16	Res.	om sammensætningen av brandstyret for Kokkehaugen brand- og bygningskommune, Berg i Smaalenene	104
—	16	Res.	om sammensætningen av brandstyret for Vestre Glemminge brand- og bygningskommune	104
—	16	Res.	om sammensætningen av brandstyret for Selbak—Kjølbergs brand- og bygningskommune	104
—	16	Res.	om nedsættelse av brandkontingenten i Kongsberg	104
April	1	Res.	om bygningslovens anvendelse paa strandstedet Aandalsnæs i Gryttens herred	116
—	15	Res.	om reglement for brandvæsenets ordning i Lillestrøms brand- og bygningskommune	132
—	30	Skr.	om at brandstyret kan paabyde anlæg av flere trapper i visse slags bygninger	145
—	30	Skr.	om at bruntran-brænderier indgaar under brandlovens § 49 som særlig ildsfarlige	145
Mai	7	Res.	om utførelse av brandsynet i Namsos	149
—	12	Res.	om reglement for do. i Arendal	163
—	12	Res.	om reglement og takst for feiervæsenet m. v. i Arendal	163
—	12	Res.	om sammensætningen av brandstyret for Nergaarden brandkommune i Aamli herred	166
—	12	Res.	om sammensætningen av brandstyret for bergstaden Røros	167
—	20	Res.	om sammensætningen av brandstyret for Tønset brand- og bygningskommune	173
—	27	Res.	om feierreglement for Bodø	181
Juni	4	Res.	om dispensation fra murtvangsloven for Holmsbu	200
—	4	Res.	om benyttelse av kunstig belysning i pakhus og sjøboder i Drammen	200
—	4	Res.	om anvendelse av flat taksten i Sarpsborg	200
—	4	Skr.	om hvad der skal forstaaes ved »etage«	201
—	10	Res.	om byggeforskrifter for Vossevangens bygningskommune	215
—	27	Res.	om byggeforskrifter for Svolværs brand- og bygningskommune	234
—	27	Res.	om brandsynets utførelse i Fredriksværn	236
—	27	Res.	om takstregulativ for feiermesteren i Fredriksværn	236
—	27	Res.	om do. - do. i Hamar	236
Juli	2	Res.	om tillægsbestemmelser til brandloven for Time brand- og bygningskommune	276
—	12	Res.	om tillægsbestemmelser til brandloven for Krapfoss brand- og bygningskommune	287

1910				Side
Juli	12	Res.	om dispensation for murtvangsloven for en del av Fredrikshald	287
—	19	Res.	om henlæggelse av visse raadstuskriverforretninger i Horten, Holmestrand og Narvik til de resp. skatte-opkrævere, i Levanger til lensmanden	359
Aug.	5	Res.	om regulering m. v. av Østsiden i Fredrikstad	386
—	5	Res.	om forandring i sammensætningen av brandstyret for Odda brand- og bygningskommune	388
—	5	Res.	om betalingsregulativ for feieren i Kraakerøy brand- og bygningskommune	388
—	27	Res.	om brandkontingentens nedsættelse for bygninger i Lillehammer	409
Septbr.	15	Res.	om feiermesterens løn m. v. i Holmestrand	593
—	15	Res.	om forandret sammensætning av bygnings- og reguleringskommissionen i Bangsund i Klingens herred	593
—	23	Res.	om tillægsbestemmelser til brandloven for Søndre Glemminge brand- og bygningskommune	596
—	23	Res.	om bygningslovens anvendelse i en del av Hetlands herred	596
—	23	Res.	om regler for bygningsstillaser i Fredrikstad	597
—	23	Res.	om lempninger i bygningsloven for ladestedet Sandnes	597
—	23	Res.	om at politibetjenten i Svolvær skal indtræde i politimesterens sted som medlem av sammes brandstyre	597
—	23	Res.	om fast løn for feiermesteren i Flekkefjord m. v.	597
—	24	Skr.	om at forandring i gatenivellement maa besluttes av kommunestyret	599
—	30	Res.	om tillægsbestemmelser til bygningsloven m. v. for Akers bygningsdistrikt	601
—	30	Res.	om bygnings- og brandlovgivningens anvendelse i strøket omkring Narvikbugten	602
—	30	Res.	om forandret sammensætning av bygnings- og reguleringskommissionen i Andenes brand- og bygningskommune	602
Oktbr.	28	Res.	om bygningslovens anvendelse paa en strækning mellem Skien og Porsgrund m. v.	632
Novbr.	11	Res.	om ny sammensætning av brandstyret for Værdalsørens brandkommune	644
—	18	Res.	om villamæssig bebyggelse m. v. paa Staldjordet og Haugejordet av Torderød i Moss herred	651
—	23	Res.	om betalingsregulativ for behandling av bygningsanmeldelser m. v. i Narvik	660
Decbr.	1	Res.	om forandret grænse for træbebyggelse i Tønsberg	668

1910 Side
Decbr. 2 Skr. om at apotekere og visse kjøbmænd kan opbevare og forhandle narkose-æter 670
— 9 Res. om utvidelse av grænserne for Svolværs brand- og bygningskommune 676
— 20 Res. om delvis dispensation fra murtvangsloven for Egersund 685
— 20 Res. om tillægsbestemmelser til brandloven for Sands brand- og bygningskommune 685
— 20 Res. om brandstyret for Torps brandkommune i Borge herred 686

Brændevin, øl m. v.

1910
April 15 Res. om forandring av vedtægtene for Grimstads brændevinssamlag 133
— 21 Lov indeh. tillæg til lov om tilvirkning av malt av 12 oktober 1857 137
Mai 20 Lov om henlæggelse av det i henhold til § 16 i lov av 24 juli 1894 om brændevins salg og utskjænkning stiftede fond til det av Stortinget bevilgede fond for invalide- og alderdomsforsikring . . . 172
Juni 4 Kundgj. om avgift av brændevinstilvirkningen m. v. fra 1/7 1910 192
— 17 Res. om vedtægter for Lillehammers samlag 223
— 29 Kundgj. om maltavgift til statskassen for 1910—11 . 238
— 30 Rundskr. om eftersyn av brændevin, utlevert uten erlæggelse av avgift eller told 722
Juli 2 Res. om vedtægter for Flekkefjords øl- og vinsamlag . 280
— 12 Lov om forandringer i lov om tilvirkning, omdestillation og beskatning av brændevin m. v. av 15 aug. 1908 284
— 12 Res. om vedtægter for Kristiania brændevinssamlag . 289
Aug. 5 Res. om do. - Østre Totens ølsamlag . . . 388
— 5 Res. om lønningsregulativ for kontrolpersonalet ved brændevins- tilvirkningen m. v. 389
— 13 Res. om vedtægter for Namsos øl- og vinsamlag . . 401
Septbr. 30 Skr. om vilkaar for fritagelse for avgift av avgiftspligtig malt 604
Oktbr. 4 Skr. om ombytning av gjærspiritus med almindelig brændevin 606
Decbr. 15 Res. om vedtægter for Sandefjords øl- og vinsamlag . 682

Bøker, literatur, kunst, oldsaker, museer m. v.

1910
Janr. 6 Res. ang. vedtægt om avgift for offentlige forestillinger i Modums herred 1

Bøker, literatur, kunst, oldsaker, museer m. v. 755

1910 Side

Janr. 22 Res. om forandring i vedtægt om avgift for konserter og enkelte offentlige forestillinger i Kristiania . 24

April 30 Res. om forandring i vedtægt ang. avgift for offentlige forestillinger i Furnes herred 142

Mai 12 Res. om vedtægt ang. avgift for offentlige forestillinger i Vaale herred 161

Juni 10 Res. om bevilgninger til arkivvæsenet 215

Juli 25 Lov om naturfredning 367

— 25 Lov indeh. forandringer i lov om forfatterret og kunstnerret av 4 juli 1893 370

Septbr. 2 Rundskr. om anvendelse av forfatterretloven m. v. i alle Bern-konventionens land 409

— 2 Den reviderte Bern-konvention 414

— 19 Medd. ang. bygninger av historisk interesse 594

Oktbr. 24 Skr. om at Spanien har ratifisert Bern-konventionen ang. beskyttelse av literære og kunstneriske verker 628

Novbr. 23 Res. om bemyndigelse for Kirkedepartementet til at bestemme undtagelser fra naturfredningsloven m. v. 659

— 26 Rundskr. om melding av fund, som skriver sig fra tiden efter Middelalderen 662

Diplomati og konsulatvæsen, traktater, forhold til utlandet m. v.

1909 Side

Mai 19 Anvendelse i Danmark og Italien av Civilproces-konventionen av 1905 698

1910

Janr. 13 Skr. om til hvem retsdokumenter, bestemt for personer, som opholder sig i Finland, bør sendes . . . 9

Febr. 5 Cirk. om kontrol med erlæggelse av et handelsskibs konsulatavgift ved overflytning til et andet toldsted 42

— 11 Plakat ang. forbud mot indførsel av levende storfæ, faar og gjeter fra Sverige 43

— 11 Res. om oprettelse av et konsulat i Fredrikshavn . . 44

— 22 Skr. om ændring i pakkepostkonventionen med Nordamerika, forsaavidt angaar maksimumsværdien for postpakker 56

— 25 Res. om ophævelse av plakat 11/2 10 ang. forbud mot indførsel av storfæ m. v. fra Sverige 60

— 25 Res. om bemyndigelse for den ny-utnævnte konsul i San Juan til at anstille undersøkelser ang. sjøulykker 63

— 4
— 26 Overensk. indeh. forandringer i specialoverensk. ang. telegrafkorrespondansen med Rusland 65

Mars 11 Skr. om at Frankrike har ratifisert den internationale radiotelegraf-konvention 81

1910			Side
Mars	16	Res. om at den ny-utnævnte konsul i Santa Cruz de Tenerifa kan opta edelige sjøforklaringer . . .	100
—	21	Overensk. med Rumænien om sikring av den gjensidige handels- og sjøfartsforbindelse	699
April	1	Res. om ophævelse av konsulatet i Luleå	117
—	5	Skr. om opkrævningen av postkonventionens takster i Brasilien	124
—	11	Skr. om at alle undertegnede magter med undtagelse av Guatemala og Paruguay har deponert sine ratifikationer til konventionen ang. landbruksinstituttet i Rom	130
—	14	Skr. om at Tunis har tiltraadt den internationale radiotelegraf-overenskomst	131
$^{13}/_{12}$ 1909 $^{27}/_{4}$ 1910		Overensk. med Det Australske Forbund ang. utveksling av postanvisninger	705
April	29	Skr. om at Zanzibar og Nederlandene med Curaçao har tiltraadt den internationale radiotelegraf-overenskomst	140
$^{24}/_{5}$ 1909 $^{6}/_{5}$ 1910		Overenskomst med Nederlandene om gjensidige meddelelser vedr. ind- og utskrivning av undersaatter ved sindssyke-anstalter i de to land	716
April 16 Mai 11		Overensk. med Mexico om utveksling av postanvisninger	151
Juni	1	Dekl. med Luxemburg ang. forkyndelse av dokumenter i civile og kommercielle anliggender	188
Mai 31 Juni 7		Overensk. med Sverige om ændring i den indgaaede telegrafoverenskomst av 1902	721
Juni 8 Juni 23		Noter med Italien om gjensidig anerkjendelse av fartøiers maalebrev	228
Juni	23	Skr. om at Monaco har ratifisert den intern. radiotelegraf-overenskomst	231
—	27	Skr. om at vicekonsulen i Philadelphia og Akureyri kan anstille undersøkelser om sjø-ulykker m. v. .	235
Juli	2	Res. om konsulatavgift for budgetterminen 1910—1911	276
Aug.	1	Medd. om at Luxemburg har undertegnet avtalen om »den hvite slavehandel«	385
—	5	Res. om at konsulen i Fort de France kan opta edelig sjøforklaring m. v.	387
Mai 24 Aug. 8		Overensk. med det indiske postvæsen om utveksling av postanvisninger	390
Aug.	19	Skr. om San Domingos tiltræden av konventionen om den industrielle eiendomsret m. v.	404
Juni 14 Aug. 24		Overensk. med New Zealand om utveksling av postanvisninger	725

Diplomati og konsulatvæsen, traktater, forhold til utlandet m. v. 757

1910 Side

Aug. 25 Medd. om at den Danske Regjering har motsat sig anvendelse av visse fremgangsmaater efter Haager-civilproces-konventionen 406

— 26 Skr. om at Abyssinien er sat i 1ste klasse m. h. t. fordelingen av utgiftene ved det intern. postbyraa 407

Septbr. 2 Anordn. om anvendelse av forfatterloven m. v. i alle Bern-konventionens land 409

— 2 Skr. om behandlingen av svenske undersaatter, som efter at være hjemforpasset vender tilbake og falder fattigvæsenet til byrde 413

— 2 Den reviderte Bern-konvention 414

$\frac{^{18}/_{10}\ 1907}{^{2}/_{9}\ 1910}$ Overensk. undertegnet paa fredskonferansen i Haag 18 oktbr. 1907 436

Oktbr. 7 Skr. om at Frankrike har tiltraadt d. intern. radiotelegraf-overensk. for sine samtlige kolonier . . . 616

— 13 Skr. om opkrævning av postkonventionens takster i Zanzibar 618

— 20 Dekl. med Sverige om gjensidig godkjendelse av dokumenter i det andet lands sprog 621

— 24 Skr. om at Spanien har ratifisert Bern-konventionen angaaende beskyttelse av literære og kunstneriske verker 628

— 28 Res. om bemyndigelse for generalkonsulen i Bangkok til at opta edelige sjøforklaringer 632

Novbr. 1 Skr. om at Frankrike har ratifisert fredsoverenskomsten i Haag 1907 635

— 2 Skr. om at Storbritannien har for den Sydafrikanske Unions vedk. tiltraadt radiotelegraf-overenskomsten 635

— 3 Res. om bemyndigelse for konsulen i Gibraltar til at opta edelige sjøforklaringer 636

— 11 Res. om ophævelse av konsulatet i Sydney, Canada . 643

Decbr. 4 Res. om voldgiftskonvention med Italien 671

— 27 Skr. om at Hollandsk Indien har tiltraadt den intern. radiotelegraf-overenskomst 687

— 30 Overenskomst med Storbritannien ang. telegraftjenesten 687

— 31 Res. om landtransit-befordring av post mellem Danmark og Færøerne og Island 696

Egteskap, forældre og barn.

1910

Janr. 13 Skr. om at jordmødre skal anmelde dødfødte barns fødsel for presten paa det sted, hvor fødselen er foregaat 9

1910				Side
Febr.	25	Res.	om vedtægt angaaende salg av tobak til barn i Borge herred	61
—	25	Res.	om tillæg til vedtægt angaaende salg av tobak til barn i Kristiania	61
Mars	3	Res.	om vedtægt angaaende salg av tobak til barn i Os herred	71
April	8	Res.	om vedtægt angaaende salg av tobak til barn i Sydvarangers herred	125
—	8	Res.	om anvendelse av pleiebarnslovens §§ 1—9 i Romedals herred	125
—	30	Res.	om tillæg til vedtægt angaaende salg av tobak til barn i Skogers herred	142
Mai	12	Res.	om vedtægt angaaende salg av tobak til barn i Lille-Elvedalens herred	162
Juni	17	Res.	om vedtægt angaaende salg av tobak til barn i Solums herred	222
—	23	Res.	om stadfæstelse paa et fond til oprettelse av et barnehjem i Hammerfest	231
Juli	1	Skr.	om at opfostringsbidrag til et utenfor egteskap født barn ikke kan anvendes til et av samme pike født barn, avlet med en anden mand	240
—	12	Res.	om vedtægt angaaende salg av tobak til barn i Stords herred	286
—	12	Res.	om anvendelsen av pleiebarnslovens §§ 1—9 i ladestedet Skudeneshavn	286
Aug.	5	Res.	om vedtægt angaaende salg av tobak til barn i Vossestrandens herred	386
—	19	Res.	om vedtægt angaaende salg av tobak til barn i Høviks, Gullaugs og Aassidens skolekredser, Liers herred	403
—	22	Skr.	om at skilsmissesaker er undergit den ordinære civilproses's regler	405
Septbr.	1	Skr.	om indførelse i kirkeboken av et av en gift kvinde utenfor egteskapet avlet barn	409
—	2	Res.	om vedtægt angaaende salg av tobak til barn m. v. i Buksnes herred	410
—	16	Skr.	om anbringelse i skolehjem av tyvsstraffet gut	593
Oktbr.	7	Res.	om vedtægt angaaende salg av tobak til barn i Søkkelvens herred	610
—	21	Res.	om vedtægt angaaende salg av tobak til barn i Ørskogs herred	623
Novbr.	11	Res.	om vedtægt angaaende salg av tobak til barn i Eidangers herred	642
Decbr.	9	Res.	om vedtægt angaaende salg av tobak til barn i Tonstads herred	676

1910 Side
Decbr. 31 Res. om vedtægt angaaende salg av tobak til barn i Klingens herred 695

Fattigvæsen, offentlige stiftelser, legater m. v.

1910
Janr. 12 Stadfæstelse paa »Olava Langhus's Legat« 7
— 12 do. - »Doktor Emil Rode og hustru Ragna Rodes Legat« 8
— 12 Stadfæstelse paa »Ernstine Hansons Legat« 8
— 12 do. - »Nils Gregersens Legat til Modums Barnehjem« 8
— 13 Stadfæstelse paa »Lensmand I. C. Kopseng og hustrus Legat« 9
— 18 Stadfæstelse paa »Jens Ellerhusens Donationsfond til Bergens By« 22
— 18 Stadfæstelse paa »Jens Ellerhusens Legat til Fordel for hans Bror D. W. Ellerhusens Døtre« m. v. . . 22
— 21 Stadfæstelse paa »Kjøbmand Lars Kahrs' Legat« . . 23
— 21 do. - »Frøken Thrine Kahrs' Legat« . . 23
— 21 Stadfæstelse paa »Generalkonsul I. M. Bolstads Legat for ældre Tjenestepiker i Aalesund« 24
— 22 Stadfæstelse paa »Fru Rachel Gløersens Legat« . . . 28
— 28 do. - Henrik Fløtagers legat for hedningemissionen 38
— 28 Stadfæstelse paa »Elisabeth Edlands Legat« 38
— 28 do. - »Overlærer Henrik August Meyers Legat« 38
— 31 Stadfæstelse paa »Sven Foyn og Hustrus Missionsfond« 39
Febr. 22 do. - »Arne I. Haugs og Hustru Helene Haugs Legat« 56
— 22 Stadfæstelse paa »Sven E. Tufte og Hustrus Legat« . 56
Mars 3 do. - »Oberstløitnant Hofgaard og Hustrus Legat« 77
— 3 Stadfæstelse paa frk. Valborg Holsts legat til stiftelsen for vanføre »Sophies Minde« 77
— 4 Stadfæstelse paa »Iver og Magnhild Opdøls Legat« til Øksendalens skolevæsen 77
— 4 Stadfæstelse paa »Iver og Magnhild Opdøls Legat« til Ulvundeidets skolevæsen 77
— 4 Stadfæstelse paa »Iver og Magnhild Opdøls Legat« til Sundalens skolevæsen 77
— 11 Stadfæstelse paa »John og Dordi Vollanes Minde« . . 80
— 11 do. - »Mari Larsdatter Bøasæters Legat for trængende i Øvre Foldalen« 80
— 11 Stadfæstelse paa »Marthe Moens Legat« 80

1910			Side
Mars	11	Stadfæstelse paa »Johan Thorne og Hustrus Legat» .	80
—	11	do. - »Paul E. Engers Legat«	80
—	19	do. - »Even Sørensen Herbergs Legat til Fordel for trængende Arbeidere i Lier« . . .	107
—	22	Stadfæstelse paa »Frøken Elise Marie Færdens Legat«	109
April	1	do. - »Søstrene K. og O. Ihrstads Legat til bedste for sykepleien i Romedals Hovedsogn« . .	123
—	4	Stadfæstelse paa »Dronning Mauds Fond«	124
—	11	do. - stiftelsen »Agnes Mohr's Minde« . .	130
—	21	Res. om at saker om legatmidlers henlæggelse under overformynderierne skal under visse betingelser avgjøres av Kirkedepartementet, ellers av Justisdepartementet	137
—	30	Stadfæstelse paa »Professor dr. Ludvig Daaes Legat« .	144
—	30	do. - »Oberstløitnant C. W. A. Klouman og Fru M. A. Klouman, født Berghs, Legat for værdige trængende, ugifte Damer, hjemstavnsberettiget i Kristiania	144
Mai	3	Stadfæstelse paa »Frøken Anna Vilhelmine Meidells Legat»	145
—	3	Stadfæstelse paa »Sigrid Schirmers Legat til Tuberkulosens Bekjæmpelse paa Ringerike»	146
—	7	Res. om stadfæstelse av forandringer i planen for sikkerhetsfondet ved A/S Tinnsjø Kobbermines gruber i Hovin	148
—	7	Res. om stadfæstelse av sikkerhetsfondet ved Madmoderens bergverks-aktieselskaps jerngruber . .	148
—	11	Stadfæstelse paa »Johan Chr. Langes og Hustru Anna Elisabeth Langes (født Meyer) Legat«	161
—	12	Stadfæstelse paa »Toldbetjent C. C. Just og Hustru Lovise Justs Legat for værdige trængende i Kristiania By«	168
—	12	Stadfæstelse paa »Fru Anna Pettersens Legat» . . .	168
—	12	do. - »Jens Petter Høgh Grønn og Hustru Karen Dorthea født Samuelsens Legat» . . .	169
—	25	Stadfæstelse paa »Engebret Jensen Bergers Skogfond«	174
—	25	do. - »Even S. Herbergs Legat til Fordel for trængende Arbeidere i Nordre Fron . . .	174
—	31	Stadfæstelse paa »Lars Jacobsen og Hustru Cornelias Minde«	186
Juni	3	Stadfæstelse paa »N. G. Stubs og Hustru C. M. W. Stub, født Hylds, Legat«	192
—	9	Stadfæstelse paa »Politimester Skavlans Legat» . . .	211
—	9	do. - »Adolf Jenssens og Hustrus Legat til Fordel for Orkesterforeningens Pensionsfond«. . .	211

1910			Side
Juni	10	Stadfæstelse paa »Det Lehmkuhl-Kroepelinske Familielegat«	217
—	10	Stadfæstelse paa »Det Lehmkuhl-Kroepelinske Legat for Kjøbmænd«	217
—	23	Stadfæstelse paa et fond for oprettelse av et barnehjem i Hammerfest	231
—	29	Stadfæstelse paa »Frøken Bauers Familielegat«	239
Juli	4	do. - bestemmelser m. v. for »Hans Wingaard Finnes Legat«	281
—	5	Stadfæstelse paa »Nils og Jensine Bjørnsens Legater«	281
—	6	do. - »Lars Guttormsens Legat«	282
—	14	do. - »Adolf Jenssens og Hustrus Legat til Opdragelse av Sjøgutter«	304
—	14	Stadfæstelse paa »Adolf Jenssens og Hustrus Legat til Lodser og Sjømænd«	304
Aug.	6	Stadfæstelse paa frøken Andrea Marie Olsens legat	389
—	6	do. - paa »Marie Waage Rasmussens Legat»	389
—	13	Res. om plan for et sikkerhetsfond ved A/S Stordø Kisgruber i Stordø herred	401
—	13	Res. om stadfæstelse paa »Lofotfiskernes Selvhjælpskasse«	401
—	16	Stadfæstelse paa »P. Prestenghs Legat til Gimsøy Kirke«	403
—	16	Stadfæstelse paa »P. Prestenghs Legat til Gimsøy Fattigvæsen«	403
—	26	Stadfæstelse paa »Gaardbruker Hans Lagesens og Hustrus Legat»	406
Septbr.	2	Skr. om behandlingen av svenske undersaatter, som efter at være hjemforpasset vender tilbake og falder fattigvæsenet til byrde	413
—	7	Stadfæstelse paa »Margrethe Barmans Minde«	586
Septbr.	7	Stadfæstelse paa »Carl Christian Just og Hustru Lovise Just's Legat til Støtte for Kristiania Indremission«	586
—	7	Stadfæstelse paa »Det Lehmkuhl-Kroepelinske Legat for Sjømænd«	586
—	7	Stadfæstelse paa »Christoffer Sjursen Hjeltnes og Hustrus Barnestiftelse i Ulvik i Hardanger«	586
—	7	Stadfæstelse paa gave til »Christoffer Sjursen Hjeltnes og Hustrus Barnestiftelse i Ulvik i Hardanger«	586
—	10	Stadfæstelse paa »Jens Ellerhusens Legat«	592
—	20	Stadfæstelse paa »Knud Pedersen Tordals Legat til Strandebarms Kommune	594
—	28	Stadfæstelse paa »Axel Arbos Legat«	600
—	28	do. - »Severine Lehmkuhls Legat til bergenske Embedsmænds Enker eller Døttre«	600
—	30	Stadfæstelse paa »Legat til Fremme av kristelig Sedelighetsarbeide i Norge«	603

1910			Side
Oktbr.	4	Stadfæstelse paa »Kristiansands Stifts geistlige Understøttelsesfond«	605
—	6	Stadfæstelse paa »Lensmand Andersen og Hustrus Barnefond«	610
—	8	Stadfæstelse paa »Mathilde Berghs Legat for trængende Damer«	616
—	8	Stadfæstelse paa »Statsm. Løvenskjold og Hustru født Wedel-Jarlsbergs Legat for Vanføre«	616
—	21	Res. om forandring av planen for sikkerhetsfondet ved Orkla Grube-Aktiebolags bergverk i Meldalen.	624
—	24	Stadfæstelse paa »E. S. Herbergs Legat til Fordel for trængende Arbeidere i Ringebu«	628
—	24	Stadfæstelse paa »E. S. Herbergs Legat til Fordel for trængende Arbeidere i Vestre Gausdal«	628
—	24	Stadfæstelse paa »Snekkermester C. F. Saabyes Legat«	628
—	25	Stadfæstelse paa »Kjøbmand Carl Bentsen Vestre SkogsfjordsLegat til værdige trængende i Halsaa Sogn«	629
—	25	Stadfæstelse paa »Kjøbmand Carl Bentsen Vestre Skogsfjords Legat til Fremme av Træplantning eller Ophjælp av Jorbruket i Vestre Skogsfjords Skolekreds i Halsaa Sogn	629
—	25	Stadfæstelse paa »Carl Christian Just og Hustru Lovise Justs Legat til Understøttelse av fattige Blinde av Kristiania By«	629
—	25	Stadfæstelse paa »Carl Anton Robarths Legat«	629
Oktbr.	26	Stadfæstelse paa »Enkefru Severine Lehmkuhls Legat til Dankert Krohns Stiftelse«	630
Novbr.	2	Stadfæstelse paa »Justitiarius Thomas Jonathan Borchs Legat«	635
—	3	Stadfæstelse paa »Lars Jacobsen og Hustru Cornelias Legat for Folkeskolebarns Ferieophold«	638
—	3	Stadfæstelse paa »Frøken Mathilde Anderssons Legat«	638
—	4	do. - »Lars Jacobsen og Hustru Cornelias Minde«	640
—	9	Stadfæstelse paa »Kaptein William Apenes og Hustru Sofie Apenes's Legat til Oslo Hospital«	641
—	9	Stadfæstelse paa »Ths. W. Schwartz og Hustrus Understøttelsesfond for værdige trængende i Fredrikstad«	641
—	12	Stadfæstelse paa »Stationsmester Sophus Byes Legat«	645
—	12	do. - »Ranem og Skage Sogns Legat«	646
—	24	Stadfæstelse paa »Bakermester Johannes Møllhausen og Hustru Fru Mathilde Møllhausen, født Christensens, Tuberkuloselegat«	662
—	30	Stadfæstelse paa »Fru Ragna Rodes Legat for hjemløs Ungdom«	664

1910 Side
Novbr. 30 Stadfæstelse paa »Fru Ragna Rodes Legat for Spædbarn« 664
Decbr. 2 Stadfæstelse paa »O. H. Evjen og Hustrus Legat til Fremme av Avholdsarbeidet i Flaa Herred« . . 669
— 2 Stadfæstelse paa »Reier Halvorsen Vold ogHustrus Legat til Trængende inden Flaa Herred« 669
— 2 Stadfæstelse paa »Einar Thorersens Legat« 669
— 3 do. - »Anne Evenstads Legat til Støtte for Diakonissegjerningen — Sykepleien — i Stor Elvedalen« 670
— 3 Stadfæstelse paa »Marit Øvergaards Minde« 670
— 3 do. - »Anne Evenstads Legat til Støtte for Hedemarkens Amts Landhusholdningsselskaps Virksomhet« 670
— 3 Stadfæstelse paa »Anne Evenstads Legat til Fremme av Husflid« 670
— 3 Stadfæstelse paa »Anne Evenstads Legat til Sjømandsmissionen« 670
— 3 Stadfæstelse paa »Ole Evenstads Legat til Fremme av Skogsagen« 670
— 3 Stadfæstelse paa »Anne Evenstads Legat for norske Kunstnere og deres Efterlatte« 670
— 7 Stadfæstelse paa »Frk. Thrine Kahrs Legat» . . . 675
— 7 do. - »Lars Jacobsen og Hustrus Cornelias Minde« 675
— 9 Stadfæstelse paa »P. M. Eckersberg og Hustru Regine Eckersbergs Legat til Fordel for Kristiania Handelsgymnasium« 679
— 9 Stadfæstelse paa »Endre og Mali Foslis Legat« . . . 679
— 9 do. - »Ole Iversen Foslis Legat« 679
— 17 do. - »Svend Foyns og Hustrus Legat« . 682
— 31 Res. om deling av Fjelbergs fattigdistrikt for yderligere 3 aar 696

Fiskeri og jagt.

1910
Janr. 8 Res. om at fiskeværet Titran m. fl. skal utgjøre et eget opsynsdistrikt m. v. 2
— 8 Res. om forbud mot bruk av kilenot m. v. paa en strækning utenfor Gaulaelven m. v., Indre Holmedals herred 3
— 8 Res. om indskrænkning av den fredede strækning ved Sogndalselvens utløp, Stavangers amt 3
— 8 Res. om tiden for den ukentlige fredningstid for fiske i sjøen ved Nedenes amt. 3

1910			Side
Janr.	10	Res. om at fiskeværene Sørgjeslingerne m. fl. inden Viktens herred skal utgjøre ett opsynsdistrikt	6
—	20	Regler for størrelsen av avgift efter jagtlovens § 6, samt for jagt efter vildren i de i jagtlovens § 7 omhandlede fjeldstrækninger	22
—	22	Plakat om forandring i plakat av 1876 ang. fredning av sæl i Nordishavet	24
—	22	Res. om at paabudet om optagning av fiskeredskaper i h. t. lov 1 juli 1907 § 25 ikke skal gjælde havstrækningen under Herø og Sande opsynsdistrikter	24
—	26	Res. om at der inden Nordsmølens opsynsdistrikt skal være tillatt at trække redskaper søn- og helligdage	28
Febr.	11	Res. om fornyelse av forbudet mot bruk av slæpenot til fangst av skrei i Snefjord i Maasø herred	43
—	18	Nye regler om utøvelsen av jagtretten for Stange almenning	55
Mars	16	Res. om forandring i fiskerireglene for Aasene herred	97
—	16	Res. om fangst av aal inden Jæderen og Dalenes fiskeridistrikt	97
—	16	Res. om fiskeriregler for flere vand i Ullensvangs herred	97
—	16	Res. om fiskeriregler for Fane herred	98
—	22	Res. om særskilte bestemmelser for skreifiskerierne i Lofoten	108
April	8	Res. om dispensationer m. h. t. fisket i Teigdalselven i Evangers herred	125
—	15	Res. om bestemmelser for fisket i visse dele av Lesje herred	131
—	18	Regler for jagt og fangst i Skogns bygde-almenning	135
—	30	Res. om forbud mot fiske med enkelte redskaper i Finnas vasdrag, Kristians amt	143
Mai	12	Res. om fiskeriregler for Selsvandet i Sels herred,	162
—	13	Regler for jagt og fangst i Lunners bygde-almenning	170
—	20	Res. om utvidelse av fredningstiden for hare, tiur, røi m. v. inden Søndre Lands m. fl. herreder i Kristians amt	173
—	20	Res. om forandring av jagttiden om vaaren efter tiur og aarhane i Lister og Mandals amt	173
—	27	Res. om regler for fiskeri i elver og vand i Flesbergs herred	180
—	27	Res. om nyt lønsregulativ for de faste fiskeri-assistenter	182
Juni	4	Res. om forskjellige fredningsbestemmelser m. v. i Søndre Trondhjems amt	199
Juli	2	Res. om forbud mot bruk av snarer m. v. til fangst av hare m. v. i Nordre Bergenhus amt	275

1910			Side
Juli	2	Res. om fredningstid for rype i Lysters herred . .	275
—	2	Res. om fredning av ærfugl m. m. i Nordre Trondhjems amt	276
—	7	Mandtalslister for fisker-forsikringen	722
—	19	Res. om yderligere fiskeforbud ved utløpet av Aarøelven, Sogndals herred	357
—	19	Res. om fredning av storfugl i Akershus amt . . .	357
—	19	Res. om forbud mot bruk av snarer m. v. til fangst av fugl og hare i Akershus amt	357
—	19	Res. om bevilgning til saltvandsfiskeriernes fremme .	359
Aug.	5	Res. om regler for fiske i Møkern og Fagernæssjøen i Vingers og Brandvals herreder	386
Aug.	13	Res. om stadfæstelse paa »Lofotfiskernes Selvhjælpskasse«	401
—	19	Res. om fredning av tiur, røi og aarfugl i Dverbergs herred	403
—	19	Res. om rypejagtens begyndelse i Lofoten og Vesteraalens fogderi	404
—	27	Res. om fredning av ærfugl i Nordlands amt . . .	408
Septbr.	9	Res. om do. - do. i endel herreder i Romsdals amt	589
—	9	Res. om forbud mot vildtfangst med snare i endel av Romsdals amt	590
—	23	Res. om ophævelse av forbud mot bruk av garn til fangst av sei i Kistrands herred	595
—	30	Res. om at forbudet i lakselovens § 39 d (om drivgarn) ikke skal være gjældende i en viss del av Haaelven i Stavangers amt	601
Oktbr.	28	Res. om ophævelse av paabudet i lov 3 aug. 1897 § 14, 1ste punktum, for Buksnes herred . . .	631
—	28	Res. om ophævelse av paabudet i lov 3 aug. 1897 § 15 for Leirangers herred	631
—	28	Res. om forbud mot benyttelse av garn til seifangst i september og oktober for endel seigrunder i Sortlands herred	631
—	28	Rundskr. om politiets adgang til at kræve medvirken av Lofotopsynet m. v.	633
Novbr.	5	Skr. om utenlandske fiskefartøiers lodspligt	640
—	11	Res. om oprettelse av eget opsynsdistrikt for fiskeværene Sklinna og Horta i Leka herred m. v. .	643
Decbr.	1	Res. om forbud mot bruk av dynamit til fiskefangst i Lysterfjorden	668
—	15	Res. om fredning av tiur, røi og ærfugl i Søndre Bergenhus amt	681
—	15	Res. om forbud mot bruk av snare, saks eller faldstok	

1910 Side

til fangst av hare, aarfugl og jerpe i Søndre Bergenhus amt 681
Decbr. 19 Regler ang. fredning av daadyr 683
— 22 Skr. om at opsynet ved Lofotfisket skal træde i kraft 16 januar 1911 687

Forbrydelser, straffe, strafanstalter.

1910
April 19 Rundskr. om at fængselsstraf efter løsgjængerlovens §§ 16—19 ikke i dommen bør bestemmes omsat til skjærpet fængselsstraf 136
Mai 28 Skr. om anvendelse av bestemmelsen om tap av ret til at gjøre militær tjeneste 185
Juni 10 Res. om at erstatninger til det offentlige for omkostninger i straffesaker og benificerte saker under visse betingelser kan eftergives av Kongen . . 217
— 10 Res. om at kjøpstadkommunerne skal ha 20 % av ved politiets foranstaltning indbetalte bøter til statskassen 217
— 17 Medd. om forstaaelsen av den militære straffelovs bestemmelse i § 30, 2det led, om forældelsesfrist for disciplinærforseelser 225
Juli 22 Rundskr. om anbringelse av tiltalte personer i kuranstalt for alkoholister (straffelovens § 39) . . . 362
Septbr. 16 Skr. om anbringelse i skolehjem av tyvsstraffet gut . 593
Oktbr. 21 Res. om bestyrelsen av forskjellige hjælpefængsler . . 624
Novbr. 26 Skr. om at fængsel kun rent undtagelsesvis og kun som nødhjælp maa anvendes paa barn, som vergeraadet skal fatte beslutning om 663

Handel, haandverk, fabrikker, bergverk.

1910
Janr. 4 Skr. om indførsel og forhandling av »Common sense Exterminator« 1
— 12 Skr. om at aktieselskap med gammelt handelsbrev ikke trænger nyt brev i h. t. lov av 16 juli 1907 . 8
— 15 Res. om nye forskrifter for utstyr m. v. av kjeler og rørledninger, utsat for damptryk 9
— 26 Res. om instruks for de mandlige fabrikinspektører . 29
Febr. 1 Res. om forandring i lukningsvedtægten for Fredrikstad 41
— 3 Skr. om hvilke regler skal gjælde for styrke og sikkerhet av kjeler og rørledninger 42
— 18 Res. om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Larvik . 54
— 25 Res. om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Borge herred, Smaalenene amt 61

1910				Side
Febr.	25	Res.	om tillæg til vedtægt ang. salg av tobak til barn i Kristiania	61
—	25	Res.	om tillæg til lukningsvedtægten for Kristiania	62
—	25	Res.	om kostgodtgjørelse for formændene i det stedlige fabriktilsyn	63
—	28	Skr.	om naar utsættelse med akkordforslags behandling kan tilstaaes	66
Mars	3	Res.	om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Os herred	71
—	3	Res.	om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Kviteseids herred	71
—	16	Res.	om instruks for den kvindelige fabrikinspektør	100
—	31	Overensk.	med Rumænien om sikring av de gjensidige handels- og sjøfartsforbindelser	699
April	1	Res.	om ny lukningsvedtægt for utsalgssteder for Tromsø	116
—	2	Telegram	om at handel med tørrede frugter ikke er fri	124
—	8	Res.	om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Sydvarangers herred	125
—	8	Res.	om vedtægt for skraphandelen i Aarstads herred	125
—	14	Skr.	om nødvendigheten av politiets tilladelse efter handelslovens § 28 ved avhændelse av et tilbyttet brukt møblement	131
—	15	Res.	om bevilgning til Norges Oplysningskontor for Næringsveiene	132
—	28	Skr.	om at en konkursmand kan være medlem av et aktieselskaps styre	140
—	30	Res.	om tillæg til vedtægt ang. salg av tobak til barn i Skogers herred	142
Mai	7	Res.	om lukningstid for utsalgssteder i Kongsvinger	147
—	7	Res.	om forandringer i plan for et sikkerhetsfond ved A/S Tinnsjø Kobbermines gruber i Hovins herred	148
—	7	Res.	om et sikkerhetsfond ved Madmoderens bergverks-aktieselskaps jerngruber i Gimsøy herred	148
—	7	Telegram	om at handelsmand maa ha opsagt sit handelsbrev, før han holder auktion m. v.	149
—	9	Telegram	om at aktieselskap kan erholde næringsbrev paa haandverk, naar driftsbestyreren har saadant	150
—	12	Res.	om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Lille-Elvedalens herred	162
—	12	Res.	om vedtægt for skraphandelen i Sandefjord	162
—	20	Res.	om vedtægt for natarbeide for bakerier i Kongsberg	173
—	27	Res.	om forandring i lukningsvedtægten for Bergen	180
—	27	Res.	om do. i — - Aalesund	180

1910			Side
Juni	4	Res. om forskrifter ang. lagring og forhandling av kalciumkarbid og fremstilling av acetylengas m. v.	194
—	4	Res. om nedsættelse av avgiften til Drammens børs av til utlandet ekspedert skib	199
—	17	Anordn. om utstrækning av varemerkebeskyttelse til Island	221
—	17	Res. om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Solums herred	222
—	29	Res. om at kommunestyre kan eftergi avgift efter handelslovens § 9	239
—	2	Lov om patenter	243
—	2	Lov om varemerker og om utilbørlig varekjendetegn og forretningsnavn	255
—	2	Lov om mønstre	264
—	2	Lov om styret for det Industrielle Retsvern	271
Juli	2	Res. om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Grue herred	274
—	2	Res. om »unge menneskers« anvendelse til »haandvaskningsarbeide« ved Røros kobberverk	280
—	6	Skr. om at der ikke kan utstedes haandverksborgerskap som træskjærer	283
—	12	Res. om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Stords herred	286
—	12	Res. om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Vossestrandens herred	286
—	19	Lov om aktieselskaper og kommanditaktieselskaper	305
Aug.	5	Res. om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Vossestrandens herred	386
—	5	Res. om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Nedre Ekers herred	386
—	5	Res. om vedtægt for skraphandelen i Langesund	386
—	5	Res. om lønsregulativ for Styret for det Industrielle Retsvern m. v.	387
—	6	Skr. om at borgerskap er unødig ved opførelse av eget hus ved fremmede daglønnede haandverksarbeidere	389
—	13	Res. om plan for et sikkerhetsfond ved A/S Stordø Kisgruber i Stords herred	401
—	19	Res. om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Høviks, Gullaugs og Aassidens skolekredser, Liers herred	403
—	22	Res. om ændringer i reglementet for kontrol med hermetikfabrikker	405
—	27	Res. om lukningsvedtægt for kolonialbutikker i Trondhjem	407
Septbr.	2	Res. om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Buksnes herred	410

1910			Side
Septbr.	14	Skr. om at enke efter avdød haandverker i én by kan meddeles haandverkerbrev i en anden by . . .	592
—	23	Res. om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Grimstad	595
Oktbr.	7	Res. om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Søkkelvens herred	610
—	14	Res. om avholdelse av et aarlig hestemarked i Drammen	620
—	21	Res. om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Ørskogs herred	623
—	21	Res. om plan for sikkerhetsfond ved Orkla Grube-Aktiebolags bergverk i Meldalens herred	624
—	21	Res. om statutter for »Larviks Handelsstands Understøttelsesfond«	625
—	28	Res. om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Nordre Odalens herred	631
Novbr.	11	Res. om forandring i vedtægten om adgang til at benytte torvene i Kristiania	642
—	11	Res. om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Eidangers herred	642
—	11	Res. om statutter for »Drammens Handelsstands Stipendiefond«	645
—	22	Instruks for fabrikinspektørernes mandlige assistenter .	657
Decbr.	1	Res. om forandring i vedtægten om fælles lukningstid for utsalgssteder i Kristiania	667
—	9	Res. om vedtægt ang. torv- og fiskehandelen i Stenkjær	676
—	9	Res. om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Tonstads herred	676
—	20	Res. om fastsættelse av vareklasser ved registrering av varemerker	683
—	31	Res. om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Klingens herred	695
—	31	Res. om forskrifter for indgivelse av krav paa patent-, varemerke- og mønstervern m. v.	695

Jurisdiktions- og grænseforandringer, delinger og navnforandringer for distrikter.

1910			
Janr.	8	Res. om at fiskeværet Titran m. fl. skal utgjøre et eget opsynsdistrikt	2
—	15	Res. om at Nordre Gudbrandsdalens sorenskriverembede skal utgjøre 3 lodtrækningsdistrikter m. h. t. uttrækning av domsmænd til meddomsret . . .	21
Mars	3	Res. om oprettelse av et eget — Engerdalens — sogn	72
April	15	Res. om at Engerdalens herred henlægges til Trysils lægedistrikt	133
—	28	Skr. om deling av Skjold og Vats jordmordistrikt i Stavangers amt	139

1910				Side
Mai	21	Skr.	om omregulering av Øyralandets m. fl. jordmordistrikter i Voldens herred, Romsdals amt	174
—	27	Res.	om grænsen mellem Fauske og Saltdalens herreder og prestegjeld	181
Juni	4	Res.	om forandring av det geistlige og civile inddelingsnavn »Skiaaker« til »Skjaak«	201
—	13	Skr.	om deling av Bodins jordmordistrikt	220
Juli	25	Res.	om Heims sogns overgang til Heims herred m. v.	377
Aug.	27	Res.	om utskillen av »Byaasens annekssogn« fra Strindens prestegjeld	408
—	27	Res.	om deling av Nordre Undals herred	408
Septbr.	15	Res.	om at for fremtiden »Sunds lensmandsdistrikt« skal benævnes »Sund og Austevolds lensmandsdistrikt«	593
Oktbr.	14	Res.	om bestemmelse av grænselinjen mellem Tønsets herred og prestegjeld og Tolgens do.	620
Novbr.	18	Res.	om deling av Selje tinglag	651
Decbr.	20	Res.	om deling av Tune herred m. v.	685
—	31	Res.	om deling av Fjelbergs fattigdistrikt for yderligere 3 aar	696

Kirker og kirkegaarder.

1910				
Janr.	29	Skr.	om hvorvidt kirketilsynets formand har portofrihetsattestationsret	39
Febr.	18	Res.	om pligt for sognepresten og den resid. kap. i Bodins prestegjeld til at fremmøte paa hjælpekirkegaarden i Strømmens annekssogn for der at jordfæste lik	54
—	25	Res.	om opførelse av Totlands kapel i Davikens prestegjeld m. v.	63
—	25	Res.	om paalæg for sognepresten i Haus om at jordfæste lik paa hjælpekirkegaarden paa gaarden Indre Tokvam	63
Mars	16	Res.	om paalæg for sognepresten i Austevold om at jordfæste lik paa hjælpekirkegaarden paa øen Møgster	100
-	16	Res.	om opførelse av en kirke for Dalsfjordens annekssogn, Voldens prestegjeld	100
April	1	Res.	om pligt for Indvikens sogneprest til at jordfæste lik paa Hoplands hjælpekirkegaard	121
—	8	Res.	om pligt for Sortlands sogneprest til at jordfæste lik paa Dalskjøn hjælpekirkegaard	126
Juni	8	Skr.	om at kirkelovens bestemmelse om flytning av lik ikke er anvendelig paa flytning av aske-urne	211

1910				Side
Juni	27	Res.	om indvielse av et bedehus paa gaarden Aalefjærs grund i Tveits prestegjeld m. v.	235
—	27	Res.	om jordfæstelser paa hjælpekirkegaarden paa Frumoen i Steigens prestegjeld m. v.	236
Juli	2	Res.	om pligt for sognepresten i Sortland til at jordfæste lik paa hjælpekirkegaarden paa Bogen m. v.	277
—	19	Res.	om opførelse m. v. av Løklings kapel i Bramnes sogn	358
Aug.	27	Res.	om pligt for sognepresten i Strandebarm at jordfæste lik paa Mundheims hjælpekirkegaard i Varaldsø sogn	408
Aug.	27	Res.	om pligt for sognepresten i Tysnes til at jordfæste lik paa hjælpekirkegaarden paa Gjersvik	408
Oktbr.	7	Res.	om bestemmelser ang. renhold m. v. i kirkerne	610
—	7	Res.	om paalæg for sognepresten i Folden om at jordfæste lik paa den paa Strømstranden anlagte kirkegaard	612
—	25	Skr.	om at hverken skolestyre eller sognestyre kan fatte almindelig bestemmelse om forening av lærer- og organistpost	629
—	28	Res.	om opførelse av Skjebergdalens kapel m. v.	632
Novbr.	3	Res.	om do. - ny kirke for Leirangers sogn	637
—	18	Res.	om benyttelse av Trones skolehus som midlertidig kirke for Trones kapeldistrikt i Harrans sogn, Grongs prestegjeld	651
—	18	Res.	om paalæg for sognepresten i Bruvik om at jordfæste lik paa hjælpekirkegaarden paa Vaksdal i Bruviks hovedsogn	651
Decbr.	9	Res.	om opførelse av Steine kapel i Nærø prestegjeld	678
—	15	Res.	om paalæg for sognepresten i Frøya om at jordfæste lik paa hjælpekirkegaarden paa Sætervolden i Frøya prestegjeld	682
—	31	Res.	om opførelse av »Sørfjordens kapel« i Rødøy prestegjeld	696

Kjøpstæder og ladesteder.

1910				
Janr.	6	Res.	om forandring i skatteligningsreglene for Lillehammer	2
—	15	Res.	om tillæg til forskriftene om heise-anlæg i Kristiania	20
Juni	7	Lov	om forandringer i lov om formandskaper i kjøpstæderne m. v. av 14 januar 1837 med ændringer og tillægslove	202
—	10	Res.	om at kjøpstadkommunerne skal ha 20 % av de ved politiets foranstaltning indbetalte bøter til statskassen	217

1910 Side
Oktbr. 14 Res. om avholdelse av et aarlig hestemarked i Drammen 620
Novbr. 3 Res. om skattetakster og fortegnelse over skattepligtige eiendomme i Vardø 637
Decbr. 1 Res. om forandring i vedtægten om fælles lukningstid for utsalgssteder i Kristiania 667
— 9 Res. om vedtægt ang. torv- og fiskehandelen i Stenkjær 676

Kommune- og valgvæsen.

1910
April 28 Skr. om hvorvidt valg paa forlikskommissær kan foregaa samtidig ved 2 av tinglagets kirker 139
Mai 6 Skr. om at valg paa en forlikskommissær-suppleant ikke kan utstaa til den anden suppleants tjenestetid er utløpet 147
Juni 7 Lov om forandringer i lov om formandskaper i kjøpstæderne m. v. av 14 januar 1837 med ændringer og tillægslove 202
— 7 Lov om forandringer i lov om formandskaper paa landet av 14 januar 1837 med ændringer og tillægslove 206
— 11 Rundskr. om forandring i de kommunale stemmerets- og valgregler 217
— 11 Skr. om forstaaelsen av forskjellige bestemmelser i landsformandskapslovens kap. 1 om kommunevalg 218
— 29 Skr. om ordningen ved en ordførers fraflytning fra herredet 239
Juli 1 Skr. om at naar forholdsvalg er indført i et herred, som senere deles, blir dette gjældende i de nye herreder, indtil ny beslutning maatte bli fattet . . 240
— 5 Skr. om at ethvert medlem av valgstyret maa motta valg til dets formand 281
— 14 Skr. om behandlingsmaaten av saker, som ifølge lovgivningen skal behandles i kombinert møte, i tilfælde hvor magistraten er forhindret fra at møte 305
— 20 Telegram om at en adjungert lensmand er valgbar til formand og ordfører 405
Oktbr. 10 Telegram om at den omstændighet, at nummerrækken i en stemmeseddel er brutt ved strykning og nye navn tilføiet, ikke er forkastelsesgrund 617
— 10 Telegram om at stemmeseddel efter forholdsvalgsystemet kan indeholde navn fra forskj. officielle lister . 617
— 25 Skr. om at hverken skole- eller sognestyre kan fatte almindelig bestemmelse om forening av lærer- og organistpost 629

1910 Side
Oktbr. 29 Skr. om at budet i formandskapslovens §§ 19 og 38 om avgjørende stemme for ordføreren, naar stemmerne staar like, ikke kan fravikes 639
Novbr. 3 Skr. om nødvendigheten av fornyet behandling efter landsformandskapslovens § 38 av en sak ang. valg paa skolestyre-medlemmer i et nærmere angit tilfælde 639
— 9 Skr. om hvorvidt en stadskonduktør kan være medlem av formandskapet 642
— 11 Skr. om trykte sedler med tilføielser og strykninger kan godtages ved kommunevalg 645
— 12 Skr. om adgang til at frasige sig gjenvalg til kommunestyret i h. t. formandskapslovens § 10 efter valgets avholdelse 647
— 18 Skr. om gyldigheten av endel ved kommunevalg avgivne stemmesedler 652
— 19 Skr. om at underskrift »med paaholden pen« paa forfaldsanmeldelse ved et kommunevalg kræver to vitterlighetsvidner 653
— 28 Skr. om tiden, hvori stemmer kan avgives ved et kommunevalg 664
Decbr. 7 Telegram om, hvorvidt stemmeseddel, som er lagt sammen med trykt valgoprop, skal godkjendes . . 675
— 21 Skr. om hvorvidt lister, utstyrt som officielle, men forandret, kan utdeles valgdagen ved kommunevalg 686
— 27 Skr. om at naar formandsvalg sker efter formandskapslovens § 8 ved flertalsvalg, har de utkaarte varamænd at forrette for samtlige vedkommende formænd 687
— 30 Skr. om et valgstyres forkastelse av for sent indkommet forslag til officiel valgliste 694

Kongen og kongehuset.

1910
Mars 3 Res. om rikets bestyrelse under Kongens fravær fra hovedstaden 77
— 16 Res. om rikets bestyrelse under Kongens fravær fra bovedstaden 106
Mai 7 Res. om rikets bestyrelse under Kongens fravær i England 149
Juli 2 Res. om rikets bestyrelse under Kongens fravær fra hovedstaden 281
Aug. 27 Res. om rikets bestyrelse under Kongens fravær fra hovedstaden 409
Septbr. 9 Res. om rikets bestyrelse under Kongens fravær fra hovedstaden 592

1910 Side
Novbr. 3 Res. om rikets bestyrelse under Kongens fravær i Danmark 637
— 23 Res. om rikets bestyrelse under Kongens fravær i England 661

Landvæsen.

1910
Janr. 15 Res. om forbud mot pigtraads anvendelse til gjærde i Vaalers herred, Smaalenene 20
Febr. 11 Plakat ang. forbud mot indførsel av levende storfæ, faar og gjeter fra Sverige 43
Mars 15 Bruksregler for Jevnakers bygde-almenning 81
— 16 Res. om optagning av streifende hund i Borgunds herred 99
— 16 Res. om forbud mot pigtraads anvendelse til gjærde i Roalds herred 99
Mai 27 Res. om optagning av streifende hund i Ulsteins herred 181
Juni 7 Lov om forandringer i lov om formandskaper paa landet m. v. av 14 januar 1837 med ændringer og tillægslove 206
— 11 Skr. om forskjellige bestemmelser vedk. kommunevalg paa landet 218
Juli 2 Res. om tillæg til reglene for anvendelse av pigtraad til gjærde i Fredriksværns herred 275
— 2 Res. om ophævelse av forbud mot pigtraads anvendelse til gjærde i Næsseby herred 275
— 2 Res. om vedtægt ang. pigtraads anvendelse til gjærde i Skogers herred 275
— 12 Res. om regler for anvendelse av pigtraad til gjærde i Tjøllings herred 286
— 19 Plakat om forbud mot transport av stikkelsbær-planter inden Lister og Mandals amt 356
— 30 Skr. om skylddelingsmænds tilkommnnde, naar 2 parceller fraskilles 2 eiendomme 384
Aug. 19 Res. om ophævelse av forbud mot beitning med ren inden visse strækninger i Valle og Bykle herreder 403
Septbr. 9 Res. om forbud mot anvendelse av pigtraad til gjærde i Fets herred 590
Novbr. 11 Res. om forbud mot beitning med ren paa Stangelandet i Tranøy herred 643
— 18 Res. om pigtraads anvendelse til gjærde i Høilands herred 650
— 23 Res. om forbud mot pigtraads anvendelse til gjærde i Aakre herred 660

1910 Side
Decbr. 1 Res. om optagning av streifende hund i Nittedalens herred 668
— 1 Res. om optagning av streifende hund i Halse herred . 668

Love og grundlovsbestemmelser m. v.

1910
April 8 Grundlovsbestemmelse til forandring i grundlovens § 65 124
— 8 Grundlovsbestemmelse til forandring i grundlovens § 44 125
— 21 Lov indeh. tillæg til lov om tilvirkning av malt av 12 oktbr. 1857 137
— 30 Lov indeh. tillæg til lovgivningen om Høiesteret . . 141
— 30 Lov om forandringer i lov om det kongelige Frederiks Universitet av 9 oktbr. 1905 141
Mai 20 Lov indeh. forandringer i lov om ordningen av retsforholdene vedk. statens høifjeldsgrund m. v. av 8 aug. 1908 170
— 20 Lov om henlæggelse av det i henhold til § 16 i lov av 24 juli 1894 om brændevins salg og utskjænkning stiftede fond til det av Stortinget bevilgede fond for invalide- og alderdomsforsikring . . . 172
Mai 27 Lov om forandring i § 2, 2det punktum, i lov om statsøkonomisk eksamen ved Universitetet av 9 oktbr. 1905 175
— 27 Lov om forandring i lovgivningen om medicinalavgiften i Nordlands og Tromsø amter 175
— 27 Lov om forlænget gyldighet av lov av 9 juni 1905, indeh. forandringer i lovgivningen om medicinalavgiften i Finmarken . , ... 176
— 27 Lov indeh. tillæg til og forandringer i lov om metrisk maal og vegt av 22 mai 1875 176
Juni 7 Lov om forandringer i lov om formandskaper i kjøpstæderne m. v. av 14 januar 1837 med ændringer og tillægslove 202
— 7 Lov om forandringer i lov om formandskaper paa landet m. v. av 14 januar 1837 med ændringer og tillægslove 206
— 17 Lov indeh. tillæg til lov av 14 septbr. 1905 om sproglig-historisk og matematisk-naturvidenskabelig embedseksamen 221
— 29 Lov om toldvæsenets kontor- og ekspeditionstid samt losse- og lastetid 237
— 29 Res. om ikrafttræden av forannævnte lov m. v. . . 238
Juli 2 Lov indeh. tillæg til og forandring i lov om folkeskolen i byerne av 26 juni 1889 241

1910			Side
Juli	2	Lov indeh. forandring i lov om folkeskolen paa landet av 26 juni 1889	242
—	2	Lov om auktionsforvalteres pligt til at gi indberetning til Riksforsikringsanstalten m. v.	243
—	2	Lov om patenter	243
—	2	Lov om varemerker og om utilbørlige varekjendetegn og forretningsnavn	255
—	2	Lov om mønstre	264
—	2	Lov om Styret for det Industrielle Retsvern	271
—	12	Lov om forandringer i lov om tilvirkning, omdestillation og beskatning av brændevin m. v. av 15 august 1908	284
—	19	Lov om aktieselskaper og kommanditaktieselskaper	305
—	19	Lov om vernepligt og utskrivning	338
—	25	Lov om forandringer i lov om høiere almenskoler av 27 juli 1896	363
—	25	Lov om lægers og dyrlægers levering av lægemidler m. v.	266
—	25	Lov om naturfredning	367
—	25	Lov indeh. forandringer i og tillæg til lov om avgift av arv av 8 april 1905	368
—	25	Lov indeh. forandringer i lov om forfatterret og kunstnerret av 4 juli 1893	370
—	25	Lov om forandring i lov om tilsyn med arbeide i fabrikker m. v. av 10 september 1909	374
—	25	Lov ang. forandringer i og tillæg til havnefondsloven av 19 august 1908	374
—	25	Lov om forandring i og tillæg til lov om kommunale slagtehus, kjøtkontrol m. v. av 27 juni 1892	375

Maal og vegt.

1910			
Janr.	28	Rundskr. om at apotekernes maal og vegtredskaper skal indsendes til revision	38
April	1	Res. om forandringer i reglementet for justervæsenet	112
Mai	27	Lov indeh. tillæg til og forandringer i lov om metrisk maal og vegt av 22 mai 1875	176
Juni	17	Res. om tillæg til reglementet for justervæsenet	222
Septbr.	30	Res. om tillæg til og forandringer i justerreglementet.	600
Novbr.	18	Res. om tillæg til justerreglementet	650
Decbr.	1	Res. om do. - do.	667

Medicinal- og sundhetsvæsen.

1910			
Janr.	4	Skr. om indførsel og forhandling av »Common sense Exterminator«	1
—	10	Res. om nye sundhetsforskrifter for Kolbu herred m. v.	6

1910			Side
Janr.	10	Res. om ordningen av meddelelsespligten ved tuberkuløses flytning i Bjellands herred	6
—	10	Res. om ordningen av meddelelsespligten ved tuberkuløses flytning i Søndre Lands herred	6
—	13	Skr. om at jordmødre skal anmelde dødfødte barns fødsel for presten paa det sted, hvor fødselen er foregaat	9
—	15	Res. om nye sundhetsforskrifter for Grans herred m. v.	9
—	17	Skr. om under hvilken vergemaalsret utsatte sindssyke hører	21
—	22	Res. om ordningen av meddelelsespligten ved tuberkuløses flytning i Kinns herred	24
—	22	Res. om en anden læge end embedslægen som ordfører i Skiaakers helseraad	26
—	22	Res. om ændrede regulativ-bestemmelser for samtlige sindssyke-asyler	26
—	28	Rundskr. om at apoteks maal- og vegtredskaper skal indsendes til revision.	38
—	31	Rundskr. om forandringer i instruksen for kontrolkommissionen ved autoriserte sindssyke-asyler . . .	39
Febr.	1	Plakat, som ophæver plakat av 1908 om forbud mot indførsel av brukt kropslinnet fra Rusland. . .	41
—	1	Res. om tillæg til sundhetsforskriftene for Aalesund .	41
—	1	Res. om » - do. » Narvik. .	41
—	18	Res. om nye sundhetsforskrifter for Vestre Totens herred m. v.	53
—	25	Res. om sundhetsforskrifter for Stordalens herred . .	60
—	25	Res. om ordningen av meddelelsespligten ved tuberkuløses flytning i Nordre Aurdals herred	61
—	25	Res. om ordningen av meddelelsespligten ved tuberkuløses flytning i Hvalers herred	61
—	25	Skr. om at forholdsreglene ved smaasalg av de mest ildsfarlige væsker ikke har anvendelse paa medicin, som til bruk for patienter utleveres disse selv eller læger eller sykehus	62
—	25	Res. om antagelse av en anden læge end embedslægen som ordfører i Østre Slidre helseraad	63
Mars	3	Res. om avgift for stempling av kjøt utenfor kontrolstationen i Trondhjem	71
—	3	Res. om reglement for Statens Tandlæge-institut . .	72
—	9	Skr. om fnat (scabies) kan henregnes til ondartede smitsomme sygdomme	78
—	11	Skr. om at maltekstrakt med jern er gjenstand for apotekeres enehandel	80
—	16	Res. om ordningen av meddelelsespligten ved tuberkuløses flytning i Helgøy herred.	96

1910			Side
Mars	16	Res. om ordningen av meddelelsespligten ved tuberkuløses flytning i Strandebarms herred	97
—	19	Rundskr. om kunstige mineralvands sammensætning	107
—	26	Skr. om, at »Pain-expeller« maa betragtes som et arkanum	110
April	1	Res. om nye sundhetsforskrifter for Fredrikstad	111
—	1	Res. om » do. - Tingvolds herred	111
—	1	Res. om » do. m. v. for Leikangers herred	111
—	1	Res. om ordningen av meddelelsespligten ved tuberkuløses flytning i Varaldsø herred	112
—	1	Res. om reglement for tandlæge-eksamen	117
—	1	Res. om antagelse av en anden læge end embedslægen som ordfører i helseraadene for Biri og Snertingdalen	121
—	1	Res. om forhøiet honorar for ordføreren i helseraadet i Sandefjord	122
—	1	Res. om gager og lønninger for distriktslæger m. v. samt oprettelse av nyt distriktslæge-embede i Tanen	122
—	15	Res. om forandringer i reglementet for den medicinske embedseksamen	133
April	15	Res. om at det ny oprettede Engerdalens herred skal henregnes til Trysils lægedistrikt	133
—	15	Res. om oprettelse av et apotek ved Dokka jernbanestation i Nordre Lands herred	133
—	18	Rundskr. om antagelse av lærlinger ved apotek	135
—	21	Res. om Rikshospitalets budget 1910—1911	138
—	28	Skr. om Deling av Skjold og Vats jordmordistrikt i Stavangers amt	139
—	30	Res. om nye sundhetsforskrifter for Tjeldsunds herred	142
$^{24}/_{5}$ 1909 $^{6}/_{5}$ 1910		Overenskomst med Nederlandene om gjensidige meddelelser om ind- og utskrivning av undersaatter ved sindssyke-anstalterne	716
Mai	20	Res. om tillæg til sundhetsforskrifterne for Hamar	172
—	20	Res. om » - do. - Aalesund	172
—	20	Res. om nye do. - Aasgaardstrand	172
—	21	Skr. om omregulering av Øyralandets m. fl jordmordistrikter i Voldens herred, Romsdals amt	174
—	27	Lov om forandring i lovgivningen om medicinalavgiften i Nordlands og Tromsø amter	175
—	27	Lov om forlænget gyldighet av lov av 9 juni 1905 om forandringer i lovgivningen om medicinalavgiften i Finmarken	175

1910			Side
Mai	31	Rundskr. om fremgangsmaaten ved avgiftsfri utlevering av spiritus til tandlæger.	186
Juni	13	Skr. om deling av Bodins jordmordistrikt	220
—	17	Res. om nye sundhetsforskrifter for bergstaden Røros .	222
—	21	Skr. om taushetspligt for helseraadsmedlemmer . . .	227
—	27	Res. om nye sundhetsforskrifter for Hitterens herred .	234
Juli	2	Res. om - do. m. v. for Sørfrøya herred	274
—	2	Res. om godkjendelse av kuranstalten for mandlige alkoholister paa Ørje befæstninger	277
—	2	Res. om oprettelse av et apotek i Nergaarden i Aamli herred	277
—	11	Rundskr. om indholdet av civile lægers helbredserklæringer vedk. militære personer.	283
—	12	Res. om oprettelse av et filialapotek i Svolvær . . .	287
—	12	Res. om regulativ for sindssyke-asylet paa Nordre Valen i Fjelbergs herred	288
—	12	Res. om deling av Tanens lægedistrikt	288
—	12	Res. om et nyt distriktslæge-embede for Talviks herred	289
—	19	Res. om bemyndigelse for Justisdepartementet til at utfærdige koleraforskrifter.	356
—	19	Res. om oprettelse av et apotek ved Skarnes jernebanestation med filialapotek ved Aarnes jernbanestation	358
—	20	Foranstaltninger i anledning av kolera	360
—	22	Rundskr. om anbringelse av tiltalte personer i kuranstalt for alkoholister (straffelovens § 39) . . .	362
—	25	Lov om lægers og dyrlægers levering av lægemidler m. v.	366
—	25	Lov om forandring i og tillæg til lov om kommunale slagtehus, kjøtkontrol m. v. av 27 juni 1892. .	375
—	28	Rundskr. om foranstaltninger mot kolera	382
Aug.	5	Res. om bevilgning til ny fødselsstiftelse i Kristiania .	387
—	8	Rundsk. om at Odessa ansees som smittet av den orientalske pest	399
—	13	Kundgj. om avgift til statskassen av apotekenes omsætning	399
—	13	Res. om nye sundhetsforskrifter m. v. for Bruviks herred	400
—	13	Res. om opførelse av et seruminstitut i Kristiania .	401
—	19	Res. om utvidelse av autorisationen for Hedemarkens amts sindssyke-asyl i Stange herred til at omfatte en ny kolonibygning	404
—	22	Ændringer i reglementet for kontrol med hermetikfabrikker.	405
Septbr.	2	Res. om nye sundhetsforskrifter m. v. for Askers herred	410
—	2	Res. om antagelse av en anden læge end embedslægen som ordfører i helseraadet for Tjøtta herred . .	411

1910			Side
Septbr.	2	Res. om antagelse av en anden læge end embedslægen som ordfører i helseraadet for Vanse herred	411
—	9	Res. om ordningen av meddelelsespligten ved tuberkuløses flytning i Dyrøy herred	588
—	9	Res. om sundhetsforskrifter for Aals og Hols herreder	588
—	9	Res. om nye do. m. v. for Bergs herred, Smaalenene	588
—	9	Res. om forskrifter til forebyggelse av ondartede smitsomme sygdommes utbredelse i Herlø herred	589
—	9	Res. om nye sundhetsforskrifter m. v. for Horten med Karljohansvern	589
—	9	Res. om en anden læge end embedslægen som ordfører i helseraadet for Aurlands herred	590
—	17	Rundskr. om indskjærpning av rundskr. av 1904 om anmeldelse til helseraadet av tuberkuløses indlæggelse i sanatorier o. lign.	594
—	23	Res. om ordningen av meddelelsespligten ved tuberkuløses flytning i Vikørs herred	595
—	23	Res. om forskrifter til forebyggelse av ondartede smitsomme sygdommes utbredelse i Strandviks herred	595
Oktbr.	4	Skr. om beregning av medicinalavgift av en ladning tørret klipfisk, indført til Kristiansund fra Nordlands amt	605
—	7	Res. om sundhetsforskrifter m. v. for Størens herred	610
—	7	Res. om avgifter for og undersøkelse og stempling av kjøt m. v. utenfor kontrolstationen i Drammen	614
—	10	Besl. om forandring i anvendelsen av Reknes hospitals midler	617
—	14	Res. om indførelse av kommunal kjøtkontrol m. v. i Lillestrøms landkommune	619
—	21	Res. om oprettelse av et apotek ved Greaakers jernbanestation i Tune herred	624
—	28	Res. om sundhetsforskrifter for et strøk omkring Otta jernbanestation i Sels herred	630
—	28	Res. om tilbygning til Oslo sindssyke-asyl for 63 kvindelige patienter	632
Novbr.	2	Bestem. om at politimesteren i Larvik skal indtræde i direktionen for Larviks Hospital	635
—	3	Res. om forandring i sundhetsforskriftene for Fredriksverns herred	636
—	3	Res. om oprettelse av et apotek ved Vittingfoss jernbanestation	637
—	7	Skr. om den nye medicinalavgiftslovs anvendelse paa fisk, indkjøpt i januar—april, men først utskibet i august maaned	640

1910			Side
Novbr.	11	Res. om forskrifter mot ondartede smitsomme sygdommes utbredelse i Haalandsdalens herred . . .	642
—	19	Skr. om at gonorrhoisk øienbetændelse maa behandles efter sundhetslovens forskrifter	653
—	23	Res. om forpligtelser for distriktslægen i Talvik, Finmarken	660
—	23	Res. om ændring i det Farmaceutiske Understøttelsesselskaps love	661
—	30	Skr. om distriktslæges honorar for efter lensmands begjæring at reise for at anstille oplivningsforsøk .	666
Decbr.	1	Res. om forandring i sundhetsforskriftene for Skien .	666
—	1	Res. om sundhetsforskrifter m. v. for Fosnes herred .	667
—	1	Res. om meddelelsespligten ved tuberkuløses flytning i Aa herred	667
—	1	Res. om oprettelse av et apotek paa Sjøvegan i Salangens herred	669
—	2	Skr. om forhandling av narkose-æter av apotekere og visse kjøbmænd	669
—	9	Res. om nye sundhetsforskrifter m. v. for Voss herred	676
—	9	Skr. om lodsers tilkommende i henhold til § 20 i reglement av $^{17}/_{11}$ 1909 om foranstaltninger mot indførsel av smitsomme sygdomme	679
—	19	Rundskr. om utlevering av gifter efter recept av tandlæger	682
—	20	Res. om forandringer i medicinaltaksten	685
—	31	Res. om nye sundhetsforskrifter m. v. for Sylte herred	695
—	31	Res. om tilføielse til statutterne for Understøttelsesforeningen for norske Læger og deres Efterlatte .	697

Militærvæsen, vernepligt.

1910			
Janr.	26	Res. om plan for rikets militære distriktsinddeling . .	33
Febr.	11	Res. om reglement for Marinens Intendanturkorps . .	44
—	18	Res. om tillæg til regler for uteksaminerte underofficerselevers tjenestepligt	55
—	25	Res. om standkvarterer for militære avdelinger m. v. .	64
—	28	Meddelelse om forholdsregler ved indtrædende sindssygdom under vaabenøvelserne	67
Mars	1	Regulativ for Marinens Intendanturkorps's skoler . .	68
—	16	Res. om kvartergodtgjørelse i garnisonsstedene . . .	105
April	13	Skr. om forbud mot at militære overordnede mottar gaver i anledning av tjenesten	130
—	21	Res. indeh. bestemmelser til § 6 i den militære straffelov om kommandoret inden kompaniet	138
Mai	27	Res. om regler for officerers anciennitet og kommandoret	183

1910			Side
Mai	27	Res. om regler for avansement og forsættelser for hærens officerer	184
—	28	Skr. om anvendelse av bestemmelsen om tap av ret til at gjøre militærtjeneste	185
Juni	17	Res. om standkvarterne for 6te brigade	224
—	17	Res. om hvilke saker, der skal behandles som militære kommandosaker m. v.	224
—	17	Medd. om forstaaelsen av forældelsesfristen i den militære straffelovs § 30, 2det led	225
—	23	Skr. om at ogsaa officerer tilkommer avdrag i bruttoindtægten for uniformsutgifter	231
Juli	2	Res. om forandring i krigsskoleplanens § 29, s. l.	281
—	12	Res. om regler for anvendelse og revision av det Frivillige Skyttervæsens Ammunitionsfond	292
—	12	Res. om marinens budget (lønsregulativ, plan for Marinens Sanitet m. v.)	295
—	12	Res. om tilfølgetagelse av beslutningen om, at det nugjældende regulativ for tillæg under sjøtjeneste skal gjælde til 30 juni 1911	300
—	13	Meddelelse om tjenestepligten for tidligere underofficerer, som beskikkes til ulønnede officerer	304
—	19	Lov om vernepligt og utskrivning	338
—	19	Res. om lønsforbedring for marinens minehaandverkere m. v.	360
—	19	Meddelelse om at samtlige farmaceuter skal utskrives til sanitetet	360
—	27	Skr. om forandringer i »Oversigt over marinens organisation av 1901«	378
—	28	Res. om forandring i marinens øverste styre, instruks for kom. admiral samt tjenestereglement	378
Aug.	1	Meddelelse om at udygtig erklærte krigs- eller underoff.-skoles aspiranter ikke skal ha reisegodtgjørelse fra læge-undersøkelsen tilbake til sit hjemsted	385
—	11	Bestem. om gjenoptagelse i Krigsskolens nederste avdeling	399
—	13	Res. om et nyt »Etappereglement«	401
—	13	Res. om underofficers-avansementskredser inden infanteriet	401
Septbr.	2	Res. om forandring i Krigsskolens plan	412
—	9	Res. om avansementskredser for infanteriets fastlønnede kapteiner og premierløitnanter	590
—	18	Medd. ang. bygninger av historisk interesse	594
Oktbr.	5	Skr. om ansættelse av 10 krigskommissærer m. v.	608
—	5	Skr. om fastsættelse av standkvarterer og ekserserpladser for de mindre avdelinger	608

1910 Side
Oktbr. 7 Res. om delingen i lønningsklasser for hærens kapteiner m. v. 614
— 18 Skr. om, at civile administrationsgrener ikke bør hindre fastlønnede militære befalingsmænds ansættelse i civile stillinger 621
Novbr. 3 Res. om vernepligtslovens ikrafttræden samt utskrivningsreglement 636
— 11 Res. om inddragning av indrulleringschefs-embederne i Kristiania, Drammen, Arendal, Kristiansand, Bergen, Trondhjem og Tromsø m. v. 644
— 11 Skr. om militære avdelingers adresser 645
— 21 Skr. om kontrol med at vernepligtige officerer besvarer skrivelser fra militære foresatte 657
Decbr. 5 Skr. om at det ved avslutning av traktater om leveranse fra utlandet saavidt mulig maa bli iagttat, at godset hitføres i norsk skib 675
— 5 Skr. om anvendelsen av de nye avansements- og ansættelsesvilkaar for kapteiner og løitnanter . . 675
— 20 Res. om indskrænkning i anvendelsen av res. 27—5—10 om regler for anciennitet m. v. 686

Pant.

1910
Mai 7 Skr. om virkningene av, at utpantningsret overføres fra lensmanden til herredskassereren 149
Novbr. 9 Skr. om sorenskrivers pligt til undersøkelse av ældre, ute av bruk værende panteregistre ved utstedelse av pante-attest 641
Decbr. 30 Skr. om hvorvidt en sorenskriver gebyrfrit bør besvare spørsmaal pr. telefon angaaende heftelser paa en eiendom 694

Pensionsvæsen, pensions- og enkasser.

1910
April 15 Res. om indskud i Pensionskassen for Statens Tjenestemænd for lensmændene i Alstahaug og Stamnes, i Engerdalen samt i Førde og Naustdal . . . 134
Septbr. 15 Res. om stadfæstelse paa nye statutter for »Kristiansand Stifts Geistlige Enkekasse«, hvorefter denne skal overgaa til »Kristiansands Stifts Geistlige Understøttelseskasse« 592

Politivæsen.

1910
Febr. 18 Res. om tillæg til politivedtægtene for Røros bergstad 53
— 18 Res. om politivedtægter for Hjartdals herred . . . 53

1910				Side
Febr.	18	Res.	om tillæg til politivedtægter for Ullensvangs herred	53
—	25	Res.	om nye politivedtægter for Sarpsborg	61
—	25	Res.	om benyttelse av jakker med julf av betjenter ved Trondhjems politi	63
April	14	Skr.	om at politiets tilladelse utfordres efter handelslovens § 28 til avhændelse av et tilbyttet brukt møblement	131
—	30	Res.	om forandring i politivedtægtene for Tromsø	142
—	30	Res.	om do. do. - Røros bergstad	142
Mai	12	Res.	om forandring i politivedtægtene for Tønsberg	161
—	12	Res.	om do. do. - Akers herred	162
—	25	Skr.	om længste tid for et reisepas's varighet	174
Juni	11	Skr.	om vergeraadets pligt til at tilstille politiet en til offentlig bruk begjært utskrift av protokol ang. en guts bortsættelse	217
—	12	Res.	om nye politivedtægter for Borge herred, Smaalenene amt	286
Juli	12	Rundskr.	om politimestrenes regnskapsavlæggelse for bøter til statskassen	301
—	19	Res.	om oprettelse av et midlertidig politifuldmægtigembede ved Nordre Jarlsbergs politimesterembede	358
Aug.	27	Res.	om politivedtægter for Porsgrund	407
—	27	Res.	om nye politivedtægter for Hemnes Herred	407
Septbr.	9	Res.	om do. do. Aalesund	587
—	9	Res.	om politivedtægt for Lavangens herred	588
Oktbr.	28	Res.	om ny vedtægt for vognmandsnæring i Molde	630
—	28	Res.	om tillæg til politivedtægter for Arendal — ang. forskrifter for bruk av motorvogner	630
—	28	Rundskr.	om politiets adgang til at kræve medvirken av Lofotopsynet m. v.	633
Novbr.	11	Res.	om forandring i adgangen til at benytte torvene i Kristiania	642
—	30	Rundskr.	om politiets pligt til at bistaa skibstilsynet med kontrol av landgangsbroer ved bryggerne	665
Decbr.	20	Res.	om ophævelse av nummerordningen for politifuldmægtigene i Bergen	685

Post- og telegrafvæsen.

1910				
Janr.	22	Res.	omf orstaaelsen av § 4 a i betingelserne for tilladelse til drift av telefonanlæg	28
—	29	Skr.	om kirketilsynets formænd har portofrihets-attestationsret	39

1910			Side
Febr.	22	Skr. om ændring i postpakkekonventionen med Nordamerika, forsaavidt angaar maksimumsværdien for postpakker	56
—	4/26	Overensk. med Rusland indeh. forandringer i specialoverenskomsten ang. telegrafkonspondansen	65
Mars	11	Skr. om at Frankrike har ratifisert den internationale radiotelegraf-konvention	81
—	22	Cirk. om rettelser i postanstaltfortegnelsen	109
April	5	Skr. om opkrævning av postkonventionens takster i Brasilien	124
—	14	Skr. om at Tunis har tiltraadt den internationale radiotelegraf-overenskomst	131
18/12 1909 27/4 1910		Overensk. med det Australske Forbund ang. utveksling av postanvisninger	705
April	29	Skr. om at Zanzibar og Nederlandene med Curaçao har tiltraadt den internationale radiotelegraf-overenskomst	140
31 mai 7 juni		Overensk. med Sverige om ændring i telegrafoverenskomsten av 1902	721
16 april 11 mai		Overensk. med Mexico om utveksling av postanvisninger	151
Juni	23	Skr. om at Monaco har ratifisert den internationale radiotelegraf-overenskomst	231
Juli	12	Res. av postvæsenets indtægter og utgifter	291
24 mai 8 aug.		Overensk. med det indiske postvæsen om utveksling av postanvisninger	390
14 juni 24 aug.		Overensk. med New Zealand om utveksling av postanvisninger	725
Aug.	26	Skr. om at Abyssinien er sat i 1ste klasse m. h. t. fordelingen av utgiftene ved det internationale postbyraa	407
Septbr.	9	Res. om at Arbeidsdepartementet skal utdele understøttelser av Postvæsenets Understøttelsesfond	590
Oktbr.	7	Skr. om at Frankrike har tiltraadt den internationale radiotelegraf-overenskomst for sine samtlige kolonier	616
—	13	Skr. om opkrævning av postkonventionens takster i Zanzibar	618
Novbr.	2	Skr. om at Storbritannien har tiltraadt radiotelegraf-overenskomsten for den Sydafrikanske Unions vedkommende	635
—	11	Skr. om militære postforsendelser og militære avdelingers adresser	645

1910 Side
Decbr. 27 Skr. om at Hollandsk Indien har tiltraadt den internationale radiotelegraf-overenskomst 687
— 30 Overenskomst med Storbritannien angaaende telegraftjenesten 687
— 31 Res. om landtransit-befordring av post imellem Danmark og Færøerne og Island 696

Regjeringen, embeds-, bestillings- og ombudsmænd i almindelighet.

1910
Janr. 6 Res. om inddragning og oprettelse av poster i Larviks og Arendals tolddistrikter 2
— 8 Res. om at fiskeværet Titran m. fl. skal utgjøre et eget opsynsdistrikt m. m. 2
Mars 3 Res. om rikets styrelse under Kongens fravær fra hovedstaden 77
— 16 Res. om rikets styrelse under Kongens fravær fra hovedstaden 106
April 8 Grundlovsbestemmelse til forandring i grundlovens § 44 125
— 8 Rundskr. om besættelsen av edsvorne fuldmægtigposter 128
— 14 Telegram om at arrestforretninger for sorenskriveren kan avholdes av lensmanden 130
— 15 Res. om bevilgning til Norges Oplysningskontor for Næringsveiene 132
— 15 Res. om indskud i Pensionskassen for Statens Tjenestemænd av lensmændene i Alstadhaug og Stamnes, i Engerdalen samt i Førde og Naustdal . . . 134
— 19 Rundskr. om at dommere i saker angaaende løsgjængerlovens §§ 16—19 ikke bør omsætte fængsel til skjærpet fængsel 136
— 21 Res. om at saker om henlæggelse av legatmidler under overformynderierne under visse betingelser henhører under Kirkedepartementet, ellers under Justisdepartementet 137
— 21 Res. om Justisdepartementets civile budget 1910—1911 137
Mai 7 Res. om indkjøp av Valdres fogedgaard til sorenskrivergaard m. v. 148
— 7 Res. om rikets styrelse under Kongens fravær i England 149
— 7 Skr. om virkningerne av, at utpantningsret overføres fra lensmand til herredskasserer 149
— 27 Res. om nyt lønsregulativ for de faste fiskeri-assistenter 182
Juli 2 Lov om auktionsforvalteres pligt til at gi indberetning til Riksforsikringsanstalten m. v. 243

Regjeringen, embeds-, bestillings- og ombudsmænd i almindelighet. 787

1910			Side
Juli	2	Res. om den nye civile embedsordnings gjennemførelse i Jarlsberg og Larviks, Nordre Trondhjems og Nordlands amter	277
—	2	Res. om rikets styrelse under Kongens fravær fra hovedstaden	281
—	12	Rundskr. om politimestrenes regnskapsavlæggelse for bøter til statskassen	301
—	19	Res. om henlæggelse av visse raadstuskriverforretninger i Horten, Holmestrand og Narvik til de resp. skatteopkrævere, i Levanger til lensmanden	359
Aug.	27	Res. om rikets styrelse under Kongens fravær fra hovedstaden	409
Septbr.	9	Res. om rikets styrelse under Kongens fravær fra hovedstaden	592
—	27	Skr. om at en sorenskriver er forpligtet til selv eller ved fuldmægtig at avholde tvangsauktioner over faste eiendomme, naar saa forlanges	599
Oktbr.	7	Res. om utførelsen av magistrats- og raadstuskriverforretningene i Horten, Levanger, Narvik m. v.	613
—	18	Skr. om at civile administrationsgrener ikke bør hindre fastlønnede, militære befalingsmænds ansættelse i civile stillinger	621
—	27	Skr. om hvorvidt lensmænd er berettiget til reisegodtgjørelse for at indhente oplysninger for vergemaalsret	630
Novbr.	3	Res. om rikets bestyrelse under Kongens reise til Danmark	637
—	9	Skr. om sorenskrivers pligt til at undersøke ældre, ute av bruk værende panteregistre ved utstedelse av pante-attest	641
—	11	Res. om inddragning av indrulleringschefs-embederne i Kristiania, Drammen, Arendal, Kristiansand, Bergen, Trondhjem og Tromsø m. v.	644
—	22	Instruks for fabrikinspektørernes mandlige assistenter	657
—	23	Res. om rikets bestyrelse under Kongens reise til England	661
Decbr.	9	Res. om tilladelse for lensmænd til at benytte autorisert betjent ved bestillingens bestyrelse	678

Religion, gudstjeneste og geistlighet.

1910			
Janr.	8	Res. om gudstjenesternes fordeling paa de fast ansatte prester i Stavanger	3
—	8	Res. om ansættelse av midlertidige hjælpeprester i Fagerborgs og Frogners menigheter i Kristiania	4
—	13	Skr. om til hvilken prest jordmoren skal anmelde dødfødt barns fødsel	9

1910			Side
Febr.	18	Res. om særskilt konfirmandforberedelse for hvert av Alstahaugs prestegjelds 2 sogn	54
—	25	Res. om opførelse av Totlands kapel, Davikens prestegjeld og gudstjenester sammesteds	63
Mars	3	Res. om særskilt konfirmantforberedelse m. v. for Loms prestegjelds 2 sogn	71
—	3	Res. om oprettelse av et eget — Engerdalens — sogn m. v.	72
—	16	Res. om paalæg for sognepresten i Austevolds prestegjeld om at utføre jordfæstelser paa hjælpekirkegaarden paa øen Møgster	100
April	1	Res. om forandret ordning av skyssen paa Alversunds sogneprests anneksreiser samt konfirmantforberedelsen for Mælands og Seims sogn	120
—	1	Res. om hvor konfirmanterne fra Ytre Herlø skal forberedes	121
Mai	20	Res. om forandring i bestemmelsen om utredelse av hjælpeprestens løn i Tranøy prestegjeld	173
Juni	4	Res. om skyssgodtgjørelse for den resid. kapellan i Øvre Stjørdalen	201
—	10	Res. om skyssgodtgjørelse for sognepresten i Solum	215
—	10	Res. om avhændelse av Mo prestegaard i Kristiansands stift	216
—	17	Res. om avhændelse av embedsboligen for Hetlands sogneprest	223
—	27	Res. om avholdelse av kirkelige forretninger i bedehus paa gaarden Aalefjær i Tveids prestegjeld m. v.	235
—	27	Res. om konfirmantundervisningen i Loppens prestegjeld	235
—	27	Res. om konfirmantundervisningen for Sulitjelma kapeldistrikt av Fauske prestegjeld	235
—	27	Res. om paalæg til Steigens sogneprest om at forrette jordfæstelser paa hjælpekirkegaarden paa Frumoen	236
—	27	Res. om aarlig erstatning til sognepresten i Seljord istedenfor »fri opvartning« under ophold i Aamotsdal	236
Juli	2	Res. om lønsbidrag til hjælpepresten i Østerdalens nordlige fjelddistrikter	276
—	2	Res. om skyssgodtgjørelse til Lardals sogneprest paa reiser til Styrvolds kirke	277
—	6	Rundskr. om tvungen indløsning av geistlig utredsel	282
—	12	Res. om ansættelse av kaldskapellan i Nordstrands prestegjeld	287
—	19	Res. om gudstjenester i Løklings kapel, Bramnes sogn	358

1910 Side
Aug. 5 Res. om reisebidrag m. v. til sogneprestene i Finmarken 387
— 27 Res. om utskillen av »Byaasens annekssogn« fra Strindens prestegjeld 408
Septbr. 1 Skr. om indførelse i kirkeboken av en gift kvindes utenfor egteskap avlede barn 409
— 15 Res. om at Kristiansands stifts Geistlige Enkekasse forandres til Kristiansandss stifts Geistlige Understøttelseskasse m. v. 592
Oktbr. 14 Res. om ansættelse av en tredjeprest i Strømsø menighet i Drammen 619
— 14 Res. om bestemmelse av grænselinjen mellem Tønset og Tolgens prestegjeld 620
— 21 Res. om ansættelse av en midlertidig hjælpeprest i Glemminge prestegjeld 624
— 28 Res. om gudstjenester i Skjebergdalens kapel i Skjebergs hovedsogn m. v. 632
Novbr. 3 Res. om nedlæggelse av hjælpeprestembedet for fjelddistrikterne i Hamars og Trondhjems stifter samt oprettelse av Engerdalens prestegjeld 636
— 11 Res. om paalæg for sognepresten i Skedsmo om at læse med konfirmanterne fra Lillestrøm m. v. i Lillestrøm 644
Novbr. 11 Res. om avholdelse av konfirmation én gang aarlig i Balsfjords prestegjelds hovedsogn 644
— 18 Res. om midlertidig avholdelse av gudstjenester m. v. i Trones skolehus i Harrans sogn, Grongs prestegjeld 651
Decbr. 1 Res. om konfirmantforberedelsen i Baastads annekssogn, Trøgstads prestegjeld 669
— 2 Skr. om at ukonfirmerte statskirkemedlemmer under visse betingelser kan antages som faddere . . . 669
— 3 Skr. om aborters indførelse i kirkeboken 670
— 9 Res. om nedlæggelsen av et resid. kapellani i Tune prestegjeld, oprettelse av Rolvsøens prestegjeld m. v. 676

Retten.

1909
Mai 16 Anvendelse i Danmark og Italien av civilproces-konventionen av 1905 698
1910
Janr. 13 Skr. om til hvem retsdokumenter vedrørende personer, som opholder sig i Finland, skal sendes . . . 9

1910 Side

Janr. 15 Res. om at Nordre Gudbrandsdalens sorenskriveri m. h. t. uttrækning av domsmænd til meddomsret skal utgjøre 3 lodtrækningsdistrikter 21
Febr. 28 Skr. om naar utsættelse av akkordforslags behandling kan tilstaaes 66
— 29 Skr. om at byfoged ikke bør negte protest av utenlandsk veksel efter fristens utløp 111
April 14 Telegram om at arrestforretninger for sorenskriveren kan avholdes av lensmanden 130
— 15 Res. om medlemsantallet for Larviks faste sjøret . . 133
— 19 Rundskr. om at dommere i saker ang. løsgjængerlovens §§ 16—19 ikke bør omsætte fængsel til skjærpet fængsel 136
— 30 Lov indeholdende tillæg til lovgivningen om Høiesteret 141
Juni 1 Dekl. med Luxemburg ang. forkyndelse av dokumenter i civile og kommercielle anliggender 188
— 2 Skr. om tilbakekaldelse av sidste passus i skr. av 17 septbr. 1907 om de i sjøfartslovens § 324 omhandlede undersøkelser m. v. 192
— 20 Skr. om naar suppleanten i en handelsretssak skal ha betaling 227
Aug. 3 Skr. om læsning av mortifikations- og eiendomshævdsstevninger kan foregaa ved kapel i stedet for fra kirkebakke 386
— 20 Skr. om hvorvidt indlæg i paadømt civil sak kan kræves utlaant hos vedk. sorenskriver 404
— 22 Skr. om at skilsmissesaker er undergit den ordinære civilproces's regler 405
— 25 Meddelelse om at den danske regjering har motsat sig anvendelsen av visse fremgangsmaater efter Haagercivilproces-konventionen 406
Septbr. 15 Res. om godtgjørelse for tilsigelse av lagrettemænd m. v. i Trondhjem 592
— 26 Skr. om at utvalg av sjøkyndige lagrette- og domsmænd blir at oprette i Akers, Bærums og Askers kommuner 599
— 30 Res. om størrelsen av utvalget av lagrettemænd for Stods tinglag i h. t. lov 28 aug. 1854 § 18 . 602
Oktbr. 20 Dekl. med Sverige om gjensidig godkjendelse av dokumenter i det andet lands sprog 621
Decbr. 4 Voldgiftskonvention med Italien 671

Samfærdselsmidler (veivæsen, jernbaner, skyss m. v.)

1910

Janr. 22 Res. om forandringer i statutterne for Valdresbanen . 27
Febr. 11 Res. om kostgodtgjørelsen for assistenter ved Statsbanernes regnskapsrevision 44

1910				Side
Febr.	25	Res.	om kostgodtgjørelse for formændene i det stedlige fabriktilsyn	63
—	25	Res.	om skyss- og kostgodtgjørelse for bestyrer og assistent ved Norsk Reisebyraa i Berlin	64
April	1	Res.	om forandret ordning m. h. t. skyss paa Alversunds sogneprests anneksreiser m. v.	120
—	9	Skr.	om at sorenskrivers godtgjørelse for reise til tingsvidne i paternitetssak skal utredes av Delinkventfondet	129
—	15	Skr.	om fremgangsmaaten ved bestemmelse av skadeserstatning, forvoldt ved stensprængning under veiarbeide	134
—	30	Res.	om ændringer i vedtægter for benyttelsen av motorvogner i Smaalenene amt	143
Mai	25	Skr.	om den længste tid for et reisepas's varighet	174
Juni	4	Res.	om ændring i vedtægtene ang. benyttelse av motorvogner i Lister og Mandals amt	200
—	4	Res.	om skyssgodtgjørelse for den residerende kapellan i Øvre Stjørdalen	201
Juli	2	Res.	om skyssgodtgjørelse for Lardals sogneprest paa reiser til Styrvolds kirke	277
—	12	Res.	om lønninger for en del jernbanefunktionærer m. v.	290
Aug.	5	Res.	om forbud mot reisendes skyssbefordring ved andre end dertil berettigede ved Skøien, Majorstuen, Grefsen og Etterstad i Akers herred	387
—	5	Res.	om aapning av sidesporet fra Svorkmo station til Løkken gruber i Meldalen for alm. trafik	389
Septbr.	2	Res.	om ændring i vedtægtene ang. benyttelse av motorvogner i Bratsbergs amt.	411
—	3	Skr.	om et vidnes skyssgodtgjørelse for aastedsbefaring i en aastedssak.	585
—	9	Res.	om vedtægt ang. benyttelse av motorvogner i Larvik	587
—	23	Res.	om sikkerhetsforanstaltninger vedk. færdselen paa de Svorkmo—Løkkenbanen nærliggende veier	597
—	23	Res.	om forandring i takster og reglementariske bestemmelser for Nordsjø—Skienskanalen	598
—	23	Res.	om skyss- og kostgodtgjørelse for kontroløren ved Statsbanernes maskinavdeling	598
—	30	Res.	om tillæg til reglementet for fri befordring med Statsbanerne	602
Oktbr.	7	Res.	om tillæg til fribilletreglementets § 1	614
—	27	Skr.	om hvorvidt en lensmand er berettiget til reisegodtgjørelse for indhentelse av oplysninger for vergemaalsret	630
—	28	Res.	om ny vedtægt for vognmandsnæring i Molde	630

1910 Side
Novbr. 25 Skr. hvorefter en herredskommune ikke kan ekspropriere veivedlikeholds-materialer til bygdeveier utenfor herredets grænser 662

Sjøvæsen, havne-, lods-, fyr- og redningsvæsen.

1910
Janr. 6 Res. om opkrævning av isavgift inden Fredrikstads og Sarpsborgs havnedistrikter 1
— 8 Res. om ændret reglement for Sjøfartsraadet 4
Febr. 4 Forandringer i reglementet for Sjøkrigsskolen . . . 42
— 5 Cirk. om kontrol med erlæggelse av handelsskibs konsulatavgift ved overflytning til et andet toldsted . 42
— 25 Res. om bemyndigelse for den ny-utnævnte konsul i San Juan til at anstille undersøkelse angaaende sjø-ulykker 63
Mars 16 Plakat indeh. regler til forebyggelse av fartøiers sammenstøt m. v. 81
April 1 Skr. om, at lodspenger beregnes av skibets nettodrægtighet 123
— 8 Res. om bemyndigelse for Handelsdepartementet til at indrømme utsættelse med anbringelse av fribordsmerke 127
— 15 Res. om at lovbestemmelsen om lastelinje ogsaa skal anvendes paa skibe mellem 25 og 100 ton br. reg. samt om beregning og paasætning av samme 131
— 15 Res. om medlemsantallet for Larviks faste sjøret . . 133
Mai 12 Res. om takstregulativ for benyttelse av havnevæsenets brygge i Son 162
— 12 Res. om ny salær- og gebyrtarif for skibsbesigtelser m. v. 165
Juni 2 Skr. om tilbakekaldelse av sidste passus i skr. av 17 septbr. 1907 om den retslige form for de i sjøfartslovens § 324 omhandlede undersøkelser m. v. 192
— 4 Res. om nedsættelse av avgiften til Drammens børs av til utlandet ekspedert skib 199
— 18 Beslutn. om beregning av skibes passagerantal m. v. . 226
— 8/23 Noter med Italien om gjensidig anerkjendelse av fartøiers maalebrev 228
— 27 Res. om havnefogedpenger og tonnage-avgift i Svolvær 234
— 27 Skr. om at vicekonsulen i Philadelphia og Akureyri kan anstille undersøkelser om sjø-ulykker m. v. . 235
Juli 19 Res. om takster for benyttelse av toldvæsenets brygger i Fredrikstad m. v. 359
— 25 Lov ang. forandringer i og tillæg til havnefondsloven av 19 august 1908 374

1910			Side
Aug.	5	Res. om forandring i formularen for sjømænds avregningsbøker	386
—	5	Res. om at konsulen i Fort de France kan opta edelige sjøforklaringer m. v.	387
—	5	Res. om forandringer i takstregulativet for benyttelse av visse brygger i Egersund	388
—	19	Res. om takster for benyttelse av jernbanens brygge i Sandnes	404
Setpbr.	14	Skr. om skattelægning av norske, i utenlandsk fart værende sjøfolk	592
—	23	Res. om at toldkassereren i Svolvær skal opkræve avgift til Svolværs havnekasse	598
—	26	Skr. om at utvalg av sjøkyndige lagrette- og domsmænd blir at oprette i Akers, Bærums og Askers kommuner	599
Oktbr.	3	Skr. om at anvendelse av svensk fartøi til varetransport mellem norske steder er stridende mot kgl. res. $^{24}/_{7}$ 1906	605
—	21	Res. om forskrifter ang. kontrol med skibe, som leilighetsvis fører passagerer	623
—	28	Res. om bemyndigelse for generalkonsulen i Bangkok til at opta edelige sjøforklaringer	632
Novbr.	2	Skr. om forstaaelsen av styringsplakatens § 36 om motorbaaters lanterneføring	635
—	3	Res. om bemyndigelse for konsulen i Gibraltar til at opta edelige sjøforklaringer	636
—	5	Skr. om utenlandske fiskefartøiers lodspligt	640
—	11	Res. om takstregulativ for benyttelse av kommunens brygger i Sogndalsstrand og Rægefjord	644
—	23	Res. om reglementsbestemmelser for dampskibsfarten paa Sauerelven	660
—	30	Rundskr. om politiets pligt til at bistaa skibstilsynet med kontrol av landgangsbroer ved bryggerne	665
Decbr.	9	Skr. om lodsers godtgjørelse efter § 20 i reglementet av 17 novbr. 1909 om foranstaltninger mot indførsel av smitsomme sygdomme	679
—	15	Res. om opkrævning av is-avgift inden Fredrikstads og Sarpsborgs havnedistrikter	681

Skatter og avgifter.

1910			
Janr.	6	Res. angaaende vedtægt om avgift av offentlige forestillinger i Modums herred	1
—	6	Res. om opkrævning av isavgift inden Fredrikstads og Sarpsborgs havnedistrikter	1

1910			Side
Janr.	6	Res. om forandring i skattelignings-reglene for Lillehammer	2
—	20	Regler for avgiften efter jagtlovens §§ 6 og 7	22
—	22	Res. om forandring i vedtægt om avgift av konserter og off. forestillinger i Kristiania	24
Febr.	2	Skr. om ulovligheten av en herredsstyrebeslutning, der gaar ut paa, at ikke forfalden herredsskat forfalder til betaling ved skatyderens bortreise	42
—	7	Skr. om at ikke et herredsstyres beslutning om formuesskattens størrelse av mindretallet kan kræves undergit regjeringens approbation	43
—	15	Skr. om at der ikke er adgang til at skattelægge en hustru for penger, som sendes hende fra hendes mand i Amerika	52
—	25	Kundgj. om stempelavgift av dokumenter og spillekort for 1910—1911	56
—	25	Kundgj. om avgift til statskassen av jord, som anvendes til dyrkning av tobak for 1910—1911	60
Mars	3	Res. om avgift for undersøkelse og stempling av kjøt utenfor kontrolstationen i Trondhjem	71
—	3	Res. om nedsættelse av fløtningsavgiften i Topdalsvasdraget	76
April	15	Res. om forandring i vedtægten om skattetakster over faste eiendomme i Trondhjem	134
—	15	Res. om lønninger vedk. skatteväesenet m. v.	134
—	30	Res. om forandring i vedtægt ang. avgift av offentlige forestillinger i Furnes herred	142
Mai	4	Skr. om at ligningsforretninger bør utlægges før bekjendtgjørelse	147
—	12	Res. om vedtægt ang. avgift av offentlige forestillinger i Vaale herred	161
Juni	1	Telegram om sammensætningen av overskattekommissionen i en by	192
—	4	Kundgj. om avgift av brændevinstilvirkningen m. v.	192
—	4	Res. om nedsættelse av avgiften til Drammens børs av til utlandet ekspedert skib	199
—	10	Kundgj. om indkomstskat for 1910—1911	211
—	23	Skr. om at ogsaa officerer tilkommer avdrag i bruttoindtægten for uniformsutgifter	231
—	27	Kundgj. om arve-avgift, otteprocentskat m. v. for 1910—1911	232
—	29	Kundgj. om maltavgift til statskassen for 1910—1911	238
—	29	Res. om toldavgifter fra 1 juli 1910	239
—	29	Skr. om at et kommunestyre kan eftergi avgift efter handelslovens § 9	239
Juli	2	Res. om konsulatavgift for budgetterminen 1910—1911	276

1910			Side
Juli	12	Kundgj. om toldavgifter fra 1 juli 1910	285
—	12	Telegram om et tilfælde, hvor skatteloven av 1894, § 11, s. l. kan anvendes	304
—	19	Res. om henlæggelse av visse raadstuskriverforretninger i Horten, Holmestrand og Narvik til de resp. skatteopkrævere	359
—	25	Lov indeholdende forandringer i og tillæg til lov om avgift av arv av 8 april 1905	368
—	30	Skr. om at en utlagt utskrift av ligningsforretning ikke under klagefristen kan flyttes fra sted til sted	385
Aug.	13	Kundgj. om avgift til statskassen av apotekenes omsætning	399
Septbr.	11	Skr. om skattelægning av norske, i utenlandsk fart værende sjøfolk	592
—	24	Skr. om at skatyder kan faa sin klage over ligning paakjendt av overskatte-kommissionen, selv om klagen er behandlet av overligningskommissionen	599
—	30	Skr. om vilkaar for fritagelse for avgift av avgiftspligtig malt	603
—	30	Skr. om at overskatte-kommissionen maa begrunde sine kjendelser	605
Oktbr.	4	Skr. om beregning av medicinalavgift av en ladning tørret klipfisk til Kristiansund fra Nordlands amt	605
—	7	Res. om avgift for stempling av kjøt utenfor kontrolstationen i Drammen	614
—	7	Rundskr. om hvorledes der bør forholdes med indbetalte bevillingsgebyrer	614
—	22	Skr. om nødvendigheten av fornyet behandling av beslutning om forandring i et herreds ligningsregler	627
Novbr.	3	Res. om skattetakster og fortegnelse over skattepligtige eiendomme i Vardø	637
—	7	Skr. om anvendelse av den nye medicinalavgiftslov paa fisk, indkjøpt i januar—april, men først utskibet i august maaned	640
—	7/21	Kapitelstakster for aaret 1910	653
Decbr.	15	Res. om opkrævning av isavgift inden Fredrikstads og Sarpsborgs havnedistrikter	681

Skogvæsen, almenninger, fløtnings- og vasdrags-væsen.

1910			
Janr.	6	Res. om nedsættelse for Storelvedalens herred av det i skoglovens § 3 nævnte flate-indhold	1
—	26	Res. om vedtægter for fløtning i Surnavasdraget med bielver	28
Febr.	1	Res. om nye skogvedtægter for Stods herred	41

1910			Side
Mars	3	Res. om nedsættelse av fløtningsavgiften i Topdalsvasdraget	76
—	11	Bruksregler for Jevnakers bygde-almenning	81
—	16	Res. om nedsættelse for Hægebostads herred av det i skoglovens § 3 nævnte flate-indhold	99
—	16	Res. om nedsættelse for Hægelands herred av det i skoglovens § 3 nævnte flate-indhold	99
—	16	Res. om nye skogvedtægter for Urskogs herred	99
April	8	Res. om vernskogvedtægter for Tingvolds herred	126
—	8	Res. om nedsættelse for Hornnes herred av det i skoglovens § 3 nævnte flate-indhold	126
—	8	Res. om nedsættelse for Byglands herred av det i skoglovens § 3 nævnte flate-indhold	126
—	8	Res. om nedsættelse for Lesje herred av det i skoglovens § 3 nævnte flate-indhold	126
—	8	Res. om nedsættelse for Vaage herred av det i skoglovens § 3 nævnte flate-indhold	126
—	15	Res. om skogvedtægter for Rindalens herred	131
—	15	Res. om nedsættelse for Vestre Totens herred av det i skoglovens § 3 nævnte flate-indhold	132
—	15	Res. om nedsættelse for Verrans herred av det i skoglovens § 3 nævnte flate-indhold	132
—	21	Res. om nedsættelse for Sells herred av det i skoglovens § 3 nævnte flate-indhold	137
Mai	27	Res. om regler for fællesfløtning i Østerelvens vasdrag i Nordre Trondhjems amt	181
Juni	4	Res. om nye skogvedtægter for Aamots herred	199
—	4	Res. om skogvedtægter for Solliens herred	199
—	4	Res. om do. » Namdalseidets herred	199
—	14	Bruksregler for Selsverkets bygde-almenning	220
—	28	do. » Skjaaks do.	237
Juli	2	Res. om regler for fællesfløtning i Otta elv, Kristians amt	275
—	12	Res. om reglement for behandlingen av krabas- og bundtømmer i Flakstadselvens vasdrag m. v.	286
Aug.	27	Res. om forandring i skogvedtægtene for Ogndalens herred	407
—	27	Res. om skogvedtægter for Frosta herred	408
Septbr.	2	Res. om nye skogvedtægter for Vefsens herred	411
—	23	Res. om nedsættelse for Birkenes herred av det i skoglovens § 3 nævnte flate-indhold	595
—	23	Res. om nedsættelse for Nordre Odalens herred av det i skoglovens § 3 nævnte flate-indhold	596
—	23	Res. om nedsættelse for Faabergs herred av det i skoglovens § 3 nævnte flate-indhold	596

1910			Side
Septbr.	23	Res.	om nedsættelse for Søndre Odalens herred av det i skoglovens § 3 nævnte flate-indhold 596
—	23	Res.	om nye skogvedtægter for Ringebu herred . . . 596
Oktbr.	14	Res.	om nedsættelse for Vingers herred av det i skoglovens § 3 nævnte flate-indhold 619
—	14	Res.	om regler for fællesfløtningen i Kjøljua elv i Nordre Lands herred 619
—	21	Res.	om skogbrandsregler for Skodje herred 624
—	28	Res.	om regler for fællesfløtningen i Sjoa og Murua elver i Hedalens herred 631
Novbr.	11	Res.	om skogvedtægter for Viks herred 643
—	18	Res.	om skogvedtægter for Strindens herred 651
—	23	Res.	om nedsættelse for Skatvals herred av det i skoglovens § 3 nævnte flate-indhold 660
Decbr.	1	Res.	om nye skogvedtægter for Hobøls herred . . . 668
—	15	Res.	om skogvedtægter for Rakkestads herred . . . 681
—	31	Res.	om nedsættelse for Etnedalens herred av det i skoglovens § 3 nævnte flate-indhold 695

Skole- og undervisningsvæsen.

1910			
Janr.	28	Skr.	om at det beror paa amtstingets bevilgning, hvorvidt en kommune skal faa bidrag av amtsskolekassen efter § 46 f. til dækkelse av vikarutgifter under en lærers sygdom 38
—	31	Skr.	om at en sindssyk lærer, der søkes avsat, først maa umyndiggjøres, inden der kan opnævnes verge for ham 39
Febr.	4	Res.	om forandringer i reglementet for Sjøkrigsskolen 42
—	11	Res.	om forandring i § 1 i reglementet for medicinsk embedseksamen 44
—	11	Res.	om forandring av planen for Kristiansands maskinistskole 51
—	16	Skr.	om at et skolestyre ikke kan tilpligte et bruks eiere at indføre frit skolemateriel ved en bruksskole 52
—	19	Skr.	om tilstaaelse av kommunalt alderstillæg i folkeskolen 55
Mars	3	Res.	om reglement for Statens Tandlæge-institut . . 72
—	3	Res.	om forlængelse av eksamensret for Oslo middelskole 75
—	10	Skr.	om forøkelse av undervisningstiden i skolekreds efter byskoleloven m. v. 78
—	16	Res.	om at Vaalers skolehjem tillates benyttet som skolehjem for forsømte gutter m. v. 100

1910				Side
April	1	Res.	om lønsregulativ for abnormskolens lærerpersonale og haandgjerningslærerinder	121
—	8	Rundskr.	om uttrykket »undervisningsutgifter« i skoleloven av 15 aug. 1908	127
—	15	Res.	om bevilgninger til Universitetet og om Tøienfondets budget m. v.	132
—	15	Res.	om forandringer i reglementet for den medicinske embedseksamen	133
—	18	Skr.	om at skolestyre ikke kan redusere undervisningstid og løn i enkelte fuldstændige lærerposter	135
—	25	Skr.	om at lærerpersonalet ved tvangsskoler og skolehjem ikke kan stemme ved valg paa repræsentant i skolestyret	138
—	27	Skr.	om at tjenestetid ved privat eksamensberettiget handelsskole ikke medregnes til opnaaelse av alderstillæg ved lærers overgang til folkeskolen	139
—	29	Skr.	om at tjenestetid ved middelskole uten eksamensret ikke medregnes til opnaaelse av alderstillæg efter byskolelovens § 24 c	140
—	29	Skr.	om at en lærers undervisningstimer kan forøkes ved overgang til ny vedtægts lønsbestemmelser m. v.	140
—	30	Lov	om forandringer i lov om det kongelige Frederiks Universitet av 9 oktbr. 1905	141
—	30	Res.	om lønningsregulativ for lærerpersonalet ved den Kvindelige Industriskole i Kristiania	143
Mai	6	Skr.	om lærernes forhold til vikarkassen ved overgang til de nye lønninger	147
—	9	Skr.	om lønningsvilkaarene for forskj. lærere ved folkeskolen	150
—	9	Skr.	om refusionskrav mot statskassen for skole-utgifter for et i en kommune bortsat omstreiferbarn	150
—	13	Skr.	i anl. av beslutning om anbringelse i skolehjem av en snart 16 aar gl. pike	170
—	20	Skr.	om at amtsskolekassen ikke kan bidra til opførelsen av hovedbygning paa klokkergaard, selv om denne er lovbefalet lærergaard (landsskolelovens § 24, 2)	174
—	27	Lov	om forandring i § 2, 2det punktum, i lov om statsøkonomisk eksamen ved Universitetet av 9 oktbr. 1905	175
Juni	10	Res.	om benyttelse av nye valgfrie former i landsmaalets retskrivning	215
—	11	Skr.	om at vergeraad skal tilstille politimesteren begjært utskrift av protokollen med hensyn til en guts bortsættelse	217

1910				Side
Juni	13	Skr.	om at statsbidrag ikke kan utbetales for undervisning i skolernes lovbestemte ferier	220
—	13	Skr.	om at statsbidrag kan utbetales en lærer for den tid læreren var forbudt at holde skole paa grund av smitsom sygdom i lærerens hus	220
—	15	Skr.	om at kun hvert medlems varamand maa indkaldes under forfald i skolestyret	220
—	17	Lov	indeh. tillæg til lov av 14 septbr. 1905 om sproglig-historisk og matematisk-naturvidenskabelig embedseksamen	221
—	17	Res.	om forandringer i reglementet for doktorander av 1906	223
Juli	2	Lov	om tillæg til og forandring i lov om folkeskolen i byerne av 26 juni 1889	241
—	2	Lov	om forandring i lov om folkeskolen paa landet av 28 juni 1889	242
—	2	Res.	om forandring i Krigsskoleplanen § 29 s. l. .	281
—	19	Res.	om bevilgning til det høiere skolevæsen for 1910—1911	357
—	19	Res.	om bevilgning til den Tekniske Høiskole for 1910—1911	358
—	22	Skr.	om forøkelsen av den ukentlige undervisning i engelsk i en by-folkeskole	362
—	25	Lov	om forandringer i lov om høiere almenskoler av 27 juli 1896	363
—	25	Lov	om naturfredning	367
—	28	Res.	om opførelse av en bygning paa Tøien for det botaniske museum	378
Septbr.	16	Skr.	om anbringelse i skolehjem av tyvsstraffet gut .	593
—	21	Skr.	om antallet av kvinder i vergeraadet	595
—	23	Res.	om plan for Haugesunds maskinistskole . . .	599
—	29	Skr.	om at et vergeraad kan fatte beslutning m. h. t. barn, som har fyldt 16 aar, naar saken er begyndt tidligere, og al mulig fortgang er iagttat . . .	600
Oktbr.	4	Skr.	om at utgiftene ved et barns ophold paa skolehjem skal bæres av den kommune, hvor dets hjemstavn var under opholdet paa skolehjemmet .	605
—	7	Rundskr.	om at heller ikke konstituerte lærere ved byfolkeskolen kan oppebære de lovbestemte alderstillæg	615
—	7	Skr.	om valg av lærernes repræsentanter i skolestyret	615
—	8	Skr.	om paa hvilket stadium anbringelse i skolehjem kan bringes i anvendelse	617
—	13	Skr.	om beregningen av den tjenestetid, som berettiger til alderstillæg efter byskolelovens § 24 .	618
—	17	Skr.	om refusionspligten efter landsskolelovens § 10 .	620
—	17	Skr.	om do. do. do. .	621

1910			Side
Oktbr.	21	Skr. om at en timelærerpost i huslig økonomi m. v. kan omdannes til en fuldstændig lærerindepost	625
—	21	Skr. om at lærerne maa rette sig efter den vedtagne skolerute	625
—	22	Skr. om at lærere, som vil gaa over til ny lønningsvedtægt, maa rette sig efter forandringer i vikarkassens regler	626
—	22	Skr. om fyrvogters pligt til at delta i lærerskyss (landsskolelovens § 39)	627
—	25	Skr. om at hverken skolestyret eller sognestyret kan fatte almindelig bestemmelse om forening av organist- med lærerpost	629
Novbr.	3	Skr. om fordelingen av overskuddet av statskassens bidrag til lærernes løn	638
—	3	Skr. om nødvendigheten av fornyet behandling efter landformandskapslovens § 38 av en sak ang. valg paa medlemmer av skolestyret i et nærmere angit tilfælde	639
—	7	Telegr. om passende fritid mellem skoletimerne	641
—	12	Rundskr. om anvendelsen av »besparelser« efter landsskolelovens § 38, 3 i kommuner med bruksskoler m. v.	646
—	14	Skr. om at loven ikke fordrer kundgjørelse av lærerposter ved fortsættelsesskoler	647
—	14	Skr. om hvorvidt vedk. skolekasse eller heredskasse skal oppebære refusion for utgifter i henhold til landsskolelovens § 9, 3 for et inden herredet bortsat skolebarn fra en anden kommune	648
—	16	Skr. om hvilken tjenestetid for lærere og lærerinder ved folkeskolen berettiger til alderstillæg	648
—	19	Skr. om at lønningsvedtægten ikke kan gi alm. forbud mot at lærerne har lønnede bi-erhverv	652
—	19	Skr. om at dage, hvori lærerne paahører undervisning ved andre skoler, ikke kan regnes med i den lovbefalte eller frivillige skoletid	653
—	23	Skr. om at der ikke skal betales skolepenger for elev av en byfolkeskole for et tidsrum, da vedkommende familie nødtvunget har tat midlertidig ophold utenfor byen	661
—	24	Skr. hvorefter en fortsættelsesskoles undervisningstid kan henlægges til eftermiddagen eller aftenen	662
—	24	Skr. om at intet kan bevilges av Oplysningsvæsenets Fond til aftenskoler i byer	662
—	26	Skr. om at barn kun undtagelsesvis og som nødhjælp kan anbringes foreløbig i fængsel, indtil vergeraadets beslutning falder	663

1910 Side
Novbr. 30 Skr. om at skolebarns utstyr med undervisningsmateriel ikke bør regnes som fattigunderstøttelse (landsskolelovens § 61 og byskolelovens § 54) . . . 665
Decbr. 8 Skr. om at utgifter efter abnormskolelovens § 7 omfattes av den alm. fattiglovgivning 675
— 14 Skr. om hvorvidt skolestyre har adgang til naarsomhelst — efter landsskolelovens § 57 — at indkalde privatskoles barn til prøve 680
— 31 Res. om nedsættelse av skolepengene m. v. ved Kristiania katedralskole 695

Sociale anliggender.

1910
Mars 16 Res. om oprettelse av et kontor til formidling av alle slags arbeider i Lillehammer 104
Juni 21 Regler for Arbeidsraadets virksomhet 227
Juli 25 Lov om forandring i lov om tilsyn med arbeide i fabrikker m. v. av 10 september 1909 374
Novbr. 22 Instruks for fabrikinspektørernes mandlige assistenter . 657

Sportelvæsen.

1910
Febr. 17 Skr. om gebyr for leve-attest for postaapners kautionist 52
— 28 Skr. om at indstevnte skal betale særskilt gebyr (sportellovens § 2) for et tingsvidne i en overretssak, hvor han møtte og fremla tingsvidnestevning m. v. 67
Mars 7 Skr. ang. beregning av gebyr for tinglæsning av paategninger paa tidligere tinglæste dokumenter om samtykke til utbetaling av skadeserstatning for servitutter 78
— 23 Skr. om gebyrberegning for protest av veksel, trukket paa, akseptert av og protestert hos to personer . 110
April 25 Skr. om tinglæsningsgebyr for paategning paa tidligere tinglæst pantobligation 139
Mai 3 Skr. om gebyrberegning for tinglæsning av pantobligations-paategninger om utbetaling av skadeserstatninger for servitutter, paalagt de pantsatte eiendomme 146
— 3 Skr. om gebyrberegning for eksekution i løsøre, som samtidig overleveres rekvirenten 146
Juni 17 Skr om beregning av sportler til statskassen i skilsmissesaker 225
— 20 Skr. om naar suppleanten i en handelsretssak skal ha betaling 227
Juli 1 Skr. om beregning av gebyr for forsegling i et konkursbo 240

1910				Side
Juli	28	Skr.	om frafaldelse av gebyr for intervention i en sak	384
Aug.	6	Skr.	om pligt for skifteforvalteren til at la tinglæse utlæg efter sportellovens § 34, selv om hjemmelsbrev ikke ønskes utstedt	390
Septbr.	8	Skr.	om en lensmands godtgjørelse for samtidig læsning av flere hittede gjenstande	586
—	15	Skr.	om at der ikke kan beregnes gebyr for tinglæsning av paategning paa forhen tinglæst pantobligation, hvorved obligation transporteres, og en del av beløpet kvitteres , ...	593
Oktbr.	29	Skr.	om lensmands betaling for opslag av bekjendtgjørelser fra Vaarsildopsynet om bergede redskaper	635
Novbr.	19	Skr.	om at lokalegodtgjørelse ikke kan kræves av en sorenskriver, som paa sit kontor behandler spørsmaal om anbringelse av en umyndiggjort i kuranstalt	653
—	22	Skr.	om gebyrberegning for en sak, hvori nedlagt paastand om tilpligtelse av at akseptere en veksel	659
—	26	Skr.	om at der ikke blir at erlægge særskilt betaling til statskassen for akkordforhandling i et bo, hvor akkordforhandlingen var indstillet og konkurs umiddelbart derpaa aapnet efter skyldnerens begjæring	663
Decbr.	9	Res.	om den aarlige godtgjørelse for tilsigelse av lagrettemænd og domsmænd m. v. i Stavanger . .	678
—	10	Skr.	om sportelberegning for bevisoptagelse forut for hovedforhandling i privat straffesak	680
—	30	Skr.	om hvorvidt en sorenskriver gebyrfrit kan besvare telefon-forespørsler om heftelser paa en eiendom .	694

Statskassen, statens eiendomme.

1910				
Janr.	8	Rundskr.	om ændringer i reglene for regnskapsavlæggelse for statskassens utestaaende fordringer . .	5
Mai	7	Res.	om indkjøp av Valdres fogedgaard til sorenskrivergaard m. v.	148
—	7	Res.	om salg av Jarlsbergs fogedgaard	149
—	20	Lov	indeh. forandringer i lov om ordningen av retsforholdene vedk. statens høifjeldsgrund m. v. av 8 aug. 1908	170
Juni	10	Res.	om avhændelse av Mo prestegaard i Kristiansands stift	216
Juli	12	Rundskr.	om politimestrenes regnskapsavlæggelse for bøter til statskassen	301
—	28	Res.	om avhændelse av Vingers prestegaard i Hamars stift m. v.	378

Side

Stempelvæsen.

1910
Febr. 25 Kundgj. om stempelavgift av dokumenter og spillekort for 1910—1911 56

Stortinget, stemmeret.

1910
Juli 19 Res. om nyt lønsregulativ for Stortingets bestillingsmænd m. v. 359

Toldvæsen, ind- og utførsel.

1910
Janr. 6 Res. om inddragning og oprettelse av poster inden Larviks og Arendals tolddistrikter 2
Febr. 11 Plakat om forbud mot indførsel av levende storfæ, faar og gjeter fra Sverige 43
Mars 1 Res. om kontortiden ved Sarpsborgs toldsted . . . 68
April 1 Res. om toldvæsenets lønninger for 1910—11 . . . 123
Juni 29 Lov om toldvæsenets kontor- og ekspeditionstid samt losse- og lastetid 237
— 29 Res. om ikrafttræden av foranstaaende lov m. v. . . 238
— 29 Res. om toldavgifter fra 1 juli 1910 239
Juli 12 Kundgj. om toldavgifter fra 1 juli 1910 285
— 25 Res. om told paa sirup, som benyttes til tilvirkning av drops 377
Septbr. 9 Prov. anordn. om sirup, som anvendes til tilvirkning av drops 587
Oktbr. 7 Res. om bemyndigelse for Finansdepartementet til at tilstaa toldfrihet for »modellermasse« for billedhuggere 614
— 21 Res. om indragning av toldskriverembederne i Kristiania og Bergen 625

Depotbiblioteket
h050 34 367

Norsk
Lovtidende

1910

2. Afdeling